

491.43939143

URD

2690

Acc. No. 2690

Class No. 491.43932 Book No. AN594

Author ANJUMAN - E - TARAQI - E - URDU
ALIGARH

Title URDU HINDI DICTIONARY

Borrower's
No.

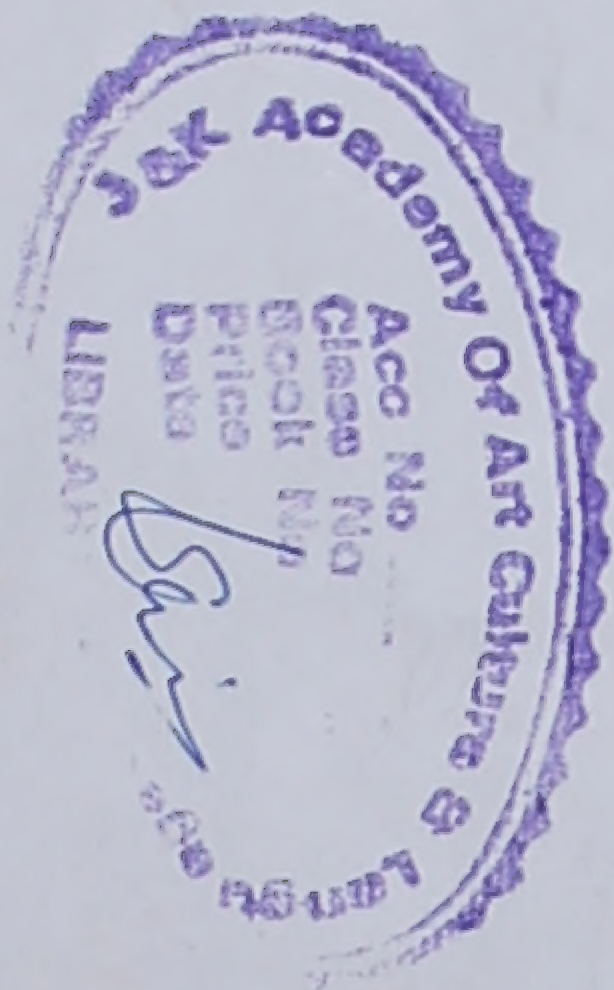
Due Date

Borrower's
No.

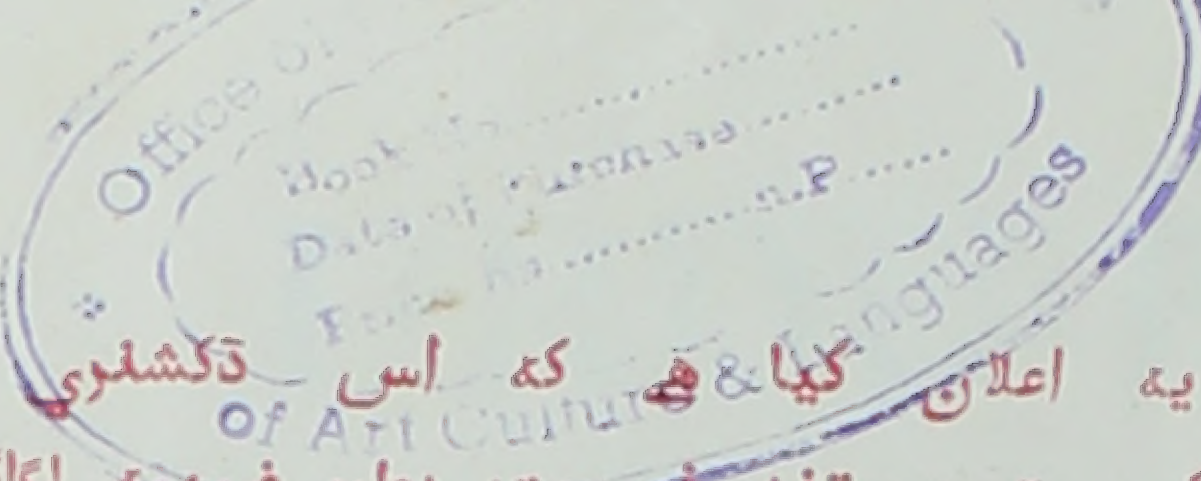
Due Date

Dr. K. A. Academy of ART culture AND LANG
Sc
Lan

 ہم نے پیش لفظ میں یہ اعلان کیا ہے کہ اس ڈکشنری کے آخر میں ہندی مصطلحات کی وہ مستند فہرست بطور ضمیمہ لگائی جائیگی جو حکومت ہند کی وزارت تعلیمات نے مرتب کرائی ہے لیکن ان کتابوں کا مطالعہ کرنے کے بعد اور ترجمہ کے کام کا اندازہ کر کے جو کرنا پڑیگا، یہ فیصلہ کرنا پڑا کہ یہ ضمیمہ بطور ایک کتابچہ کے ڈکشنری سے جدا شایع کیا جائے۔

لہذا ان اوراق کے ساتھ شائع کرنے کے بجائے عن قریب مصطلحات کی یہ ڈکشنری جدا گانہ اوراق میں شائع کی جائیگی۔

ہم نے اپنے خاکثان میں یہ غور کیا تھا کہ اس کوष کے آنت میں ہندی پارभाषिक शब्दों का वह प्रमाणित संग्रह सम्मिलित किया जाएगा जो भारत सरकार के शिक्षा मंत्रि मंडल की ओर से संपादित किया गया है।

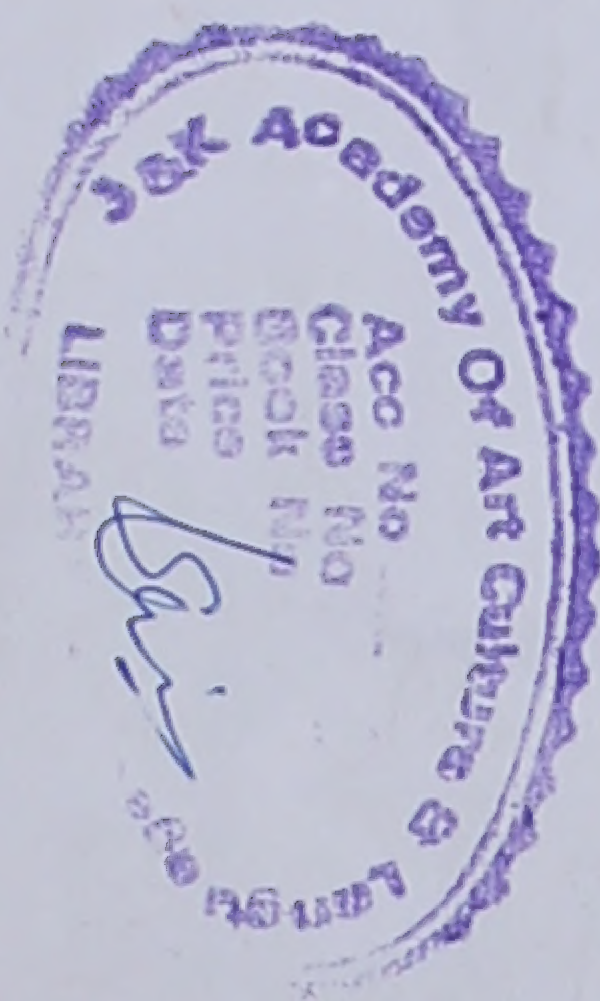
परन्तु उन पुस्तिकाओं का अध्ययन करने के पश्चात, उन के अनुवाद की कठिनाइयों को देखते हुए यह निर्णय करना पड़ा कि यह परिशिष्ट एक पुस्तिका के रूप में अलग से प्रकाशित किया जाए।

अतः इस कोष के साथ छपने की वजाए यह पारभाषिक शब्दावली शीघ्र ही अलग से प्रकाशित की जाएगी।

Dr. K. A. Academy of ART CULTURE AND LANGUAGES

Sc
Bm

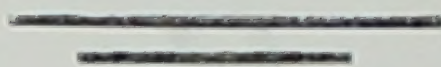

URDU-HINDI DICTIONARY

اردو ہندی ڈکشنری

उर्दू-हिन्दी डिक्शनरी

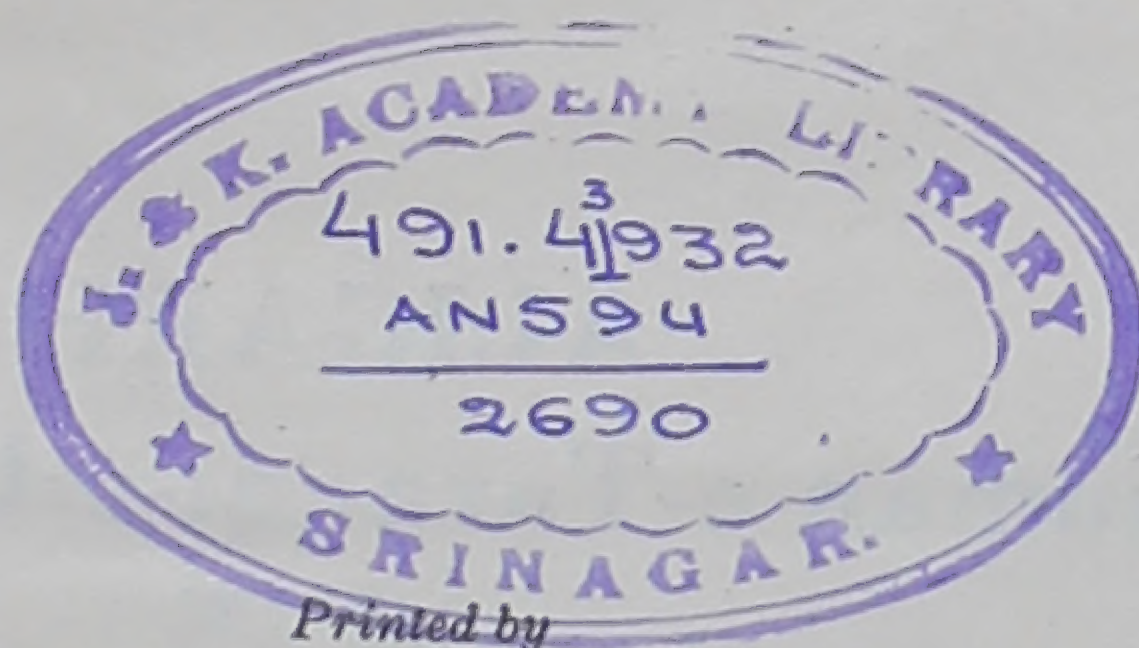

ALIGARH

Anjuman-e-Taraqqi-e-Urdu (Hind)

1955

Printed by
The National Printers' Co., ALIGARH

ستمبر ۱۹۴۹ء میں انجمن کی مجلس عاملہ نے ایک اردو ہندی
ڈکشنری کی ترتیب و تدوین کا کام شروع کیا تھا اور اس کے لئے ماہرین کی ایک
سب کمیٹی مقرر کی گئی تھی۔ اس سب کمیٹی نے ڈکشنری کی تالیف کے
متعلق یہ طے کیا کہ اردو کے دس ہزار ایسے الفاظ جمع کئے جائیں جنکے
ہندی مترادفات اردو دان لوگوں کے لئے مفید ہوں اور جنکی عام طور پر
تعلیمی، اخباری اور سرکاری کاموں کے لئے، ضرورت ہوتی ہے۔
چنانچہ ۱۹۵۰ء میں یہ کام شروع ہوا اور اب ۶ سال بعد ۱۹۵۵ء میں
اسکی تکمیل ہوئی ہے جسوقت الفاظ جمع کئے جانے لگے تو یہ محسوس ہوا کہ
۱۰ ہزار لفظوں سے کم کا انتخاب ہمارے مقصد کو پورا نہ کریگا۔ اس
لئے کہ الفاظ کی تعداد کو زیادہ محدود کرنے سے بہت سے ضروری الفاظ
چھوٹ جاتے تھے۔ جب انجمن نے یہ ذمہ داری قبول ہی کر لی تو کوشش
کی گئی کہ ڈکشنری ایسی جامع ہو کہ ضرورت مندوں کی تمام عام ضرورتوں
کو پورا کرے چنانچہ لفظوں کی تعداد تقریباً دس ہزار سے بھی کچھ
زیادہ ہو گئی۔

اردو لفظوں کے ہندی مترادفات کے انتخاب میں بھی بہت دشواریاں پیش آئیں اور بار بار ماہرین سے مشورہ کرنا پڑا۔ یہ ممکن تھا کہ ہر اردو لفظ کے تمام ہندی مترادفات جمع کر دئے جائیں مگر اس طرح ڈکشنری کا حجم بہت بڑھ جاتا اور قیمت بھی اتنی زیادہ ہو جاتی کہ وہ اہل علم اور عوام کے دسترس سے باہر ہو جاتی۔ انجمن نے شروع سے یہ کوشش کی کہ ڈکشنری کی طباعت اور ترتیب اچھی ہو اور قیمت بھی اتنی زیادہ نہ ہو کہ عام شائقین کے لئے اس کا خریدنا مشکل ہو جائے۔ اس مقصد میں انجمن۔

کہاں تک کامیاب ہوئی اس کا صحیح اندازہ تو ڈکشنری کی اشاعت کے چند روز بعد ہی ہو سکتا ہے جب اہل ملک اس سے مستفید ہو کر اسکی افادیت کا اندازہ کر سکیں گے۔ بہر حال ہم نے بدلے ہوئے زمانہ کے تقاضوں کا لحاظ کر کے ایک صحیح اور مفید چیز کا اردو ادب میں اضافہ کیا ہے۔

ڈکشنری کی ترتیب اور تدوین میں ایک امر یہ بھی قابل ذکر ہے کہ ہم نے ہندی اور اردو لفظ کے تلفظ کو ادا کرنے کے لئے، رومن رسم الخط سے بھی مدد لی ہے لیکن اس رسم الخط کے جدید اور زیادہ سائنٹیفک قواعد کو اختیار نہیں کیا اس لئے کہ آن سے سوائے ماہرین لسانیات کے عام لوگ ابھی تک نامانوس ہیں اس نئے طریقہ سے تلفظ کے سمجھنے میں انکو

عام طور پر دشواری ہوتی - لہذا ہم نے رومن رسم الخط کا قدیم طریقہ اختیار کیا اور یقین ہے کہ اس صورت میں عام شائقین کو تلفظ کے سمجھنے میں آسانی ہوگی -

یون تو آزادی کے بعد اکثر اداروں اور اہل علم نے انگریزی ہندی اور اردو ہندی اور اردو ڈکشنریاں تیار کر کے شایع کی ہیں، لیکن انجمن نے خاص اردو والوں کے لئے، یہ ہندی ڈکشنری ممکنہ تفصیل کے ساتھ مرتب کر کے ایک ایسا کام کیا ہے جسے انجمن ترقی اردو کا ایک کارنامہ کہہ سکتے ہیں اردو کے الفاظ کا انتخاب زیادہ تر نور اللغات اور فرہنگ آصفیہ سے کیا گیا ہے ہندی مترادفات کا انتخاب کرنے میں ہندی کی حسب ذیل ڈکشنریوں سے زیادہ مدد لی گئی ہے -

(۱) ہندی شبد ساگر (ناگری پرچانی سبھا)

(۲) برہت ہندی شبد کوش (گیان منڈل بنارس)

(۳) آدرش ہندی شبد کوش (پنڈت رام چندر پاٹھک)

(۴) شبد ارتھ پارجات (پنڈت دوارکا پرشاد)

(۵) بہاشا شبد کوش (ڈاکٹر رام چندر شکل)

(۶) آنگل بھارتی مہاکوش (ڈاکٹر رگھو ویر)

(۷) امر کوش (سنسکرت)

(۸) ہندی اردو، اردو ہندی لغت (مولوی امام الدین)

اس کے علاوہ بھی ہندوستان کی زبانوں کی قدیم فرہنگوں اور
 ڈکشنریوں سے جس کا ایک اچھا ذخیرہ انجمن کے کتب خانے میں موجود
 ہے مدد لی گئی ہے۔ مترادفات کے انتخاب میں موجودہ رجحان کا لحاظ
 رکھتے ہوئے اس امر کی کوشش کی گئی ہے کہ ہندی کے وہی الفاظ
 چنے جائیں جو عموماً سرکاری دفتروں اور ہندی اخباروں میں استعمال
 ہوتے ہیں۔ ساتھ ہی یہ بھی خیال رکھا گیا ہے کہ سنسکرت کے موئے موئے
 اور غیر مانوس لفظوں کو اس فرہنگ میں نمایاں جگہ نہ دی جائے مگر
 ہندی اردو کے وہ سب لفظ لے لئے جائیں جو ہماری روز مرہ کی بولی کا
 جزو ہیں۔

آخر میں ہندی مصطلحات کی وہ مستند فہرست بطور ضمیمہ لگا دی
 گئی ہے جو حکومت ہند کی وزارت تعلیمات نے مرتب کرائی ہے۔

ہمیں امید ہے کہ اس ڈکشنری کی اشاعت سے انجمن کا بنیادی
 مقصد پوری طرح حاصل ہوگا اور اردو بولنے اور پڑھنے والے لوگوں کے
 لئے یہ کتاب ہر طرح مفید ثابت ہوگی۔ اگر اتنا ہو جائے تو انجمن اپنے
 اس کارنامے کو اپنے لئے قابل فخر سمجھے گی۔

(मात्राएं) حرکات

अ	अ	a	अब	(ab)	अब	कम	(kam)	कम
	अ	a	अम	(am)	अम			
आ	आ	ā	आब	(āb)	आब	बास	(bās)	बास
	आ	ā	आम	(ām)	आम			
	आ	ā	आज़म	(āzam)	आज़म	बाद	(bād)	बाद
इ	इ	i	इस	(is)	इस	जिस	(jis)	जिस
	इ	i	इलम	(ilm)	इलम			
ई	ई	ī	ईख	(īkh)	ईख	बीस	(bīs)	बीस
	ई	ī	ईद	(id)	ईद			
उ	उ	u	उस	(us)	उस	बुन	(bun)	बुन
	उ	u	उम्र	(umr)	उम्र			
ऊ	ऊ	ū	ऊन	(ūn)	ऊन	दूब	(dūb)	दूब
	ऊ	ū	ऊर	(ūr)	ऊर			
ऋ	ऋ	ri	ऋण	(rin)	ऋण	कृष्ण	(krishn)	कृष्ण
ए	ए	e	एक	(ek)	एक	नेक	(nek)	नेक
	ए	e				नेमत	(nemat)	नेमत
ऐ	ऐ	ai	ऐसा	(aisa)	ऐसा	बैल	(bail)	बैल
	ऐ	ai	ऐब	(aib)	ऐब			
ओ	ओ	o	ओस	(os)	ओस	गोल	(gol)	गोल
	ओ	o				मोतकिद	(motaqid)	मोतकिद
								मعتقد
औ	औ	au	और	(aur)	और	रौनक	(raunaq)	रौनक
	औ	au	औरत	(aurat)	औरत			

(अक्षर माला) حروف

क	(क)	k
क	(ق)	q
ख	(ک)	kh
ख	(خ)	kh
ग	(گ)	g
ग	(غ)	gh
घ	(گھ)	gh
ङ	(ن)	n

च	(چ)	ch
छ	(چھ)	chh
ज	(ج)	j
झ	(ظ - ض - ز - ذ)	z
झ	(جھ)	jh
ञ	(ن)	n

ट	(ت)	t
ठ	(تھ)	th
ड	(د)	d
ड	(ڊ)	r
ढ	(ڏھ)	dh
ढ	(ڊھ)	rh
ण	(ن)	n

त	(ط - ت)	t
थ	(تھ)	th
द	(د)	d

ध	(ڏھ)	dh
न	(ن)	n
प	(پ)	p
फ	(ڦ)	ph
फ	(ف)	f
ब	(ب)	b
भ	(ڀ)	bh
म	(م)	m

य	(ی)	y
र	(ر)	r
ल	(ل)	l
व	(و)	v
श	(ش)	sh
ष	(ش)	sh
स	(ص - س - ث)	s
ह	(ه - ح)	h

दा	chh
त्र	tra
ज्ञ	gya
क्व	kwa
त्व	twa
द्व	dwa
ध्व	dhwa
श्व	shwa
स्व	swa

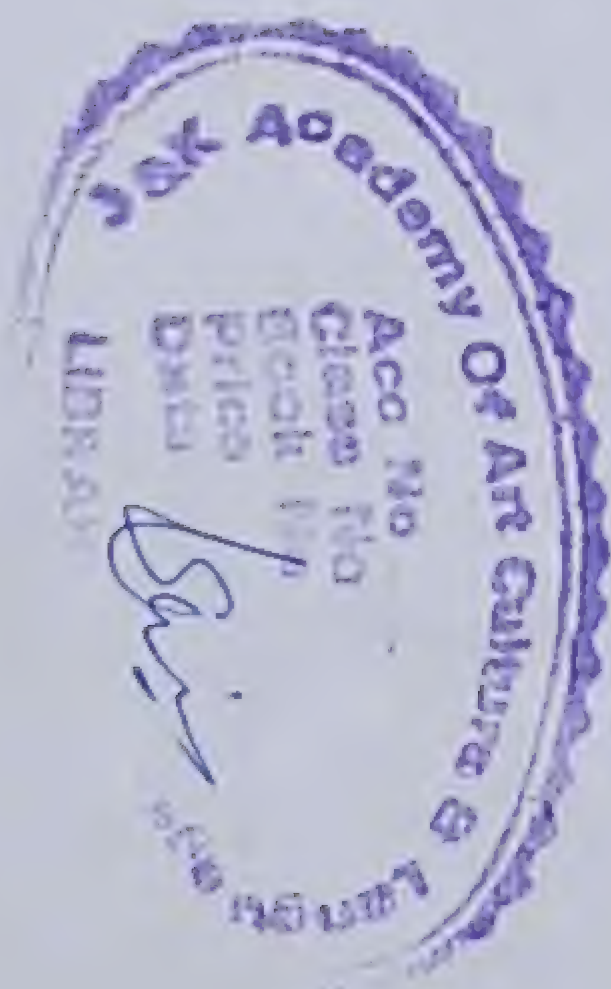

اشارات (संकेत सूची)

उर्दू	(ا)	اردو
तुर्की	(ت)	ترکی
तुर्की फ़ासी	(تف)	ترکی فارسی
सिफत (विशेषण)	(ص)	صفت
अरबी	(ع)	عربی
अरबी फ़ासी	(عفا)	عربی فارسی
फ़ासी	(ف)	فارسی
मुजककर (पुल्लिंग)	(مذ)	مذکر
पु० और स्त्री० दोनों में व्यवहृत	(ذ)	مذکر اور مؤنث دونوں میں استعمال ہونے والا
मुअन्नस (स्त्री लिंग)	(مٹ)	مؤنث

D. AND K. Academy of ART culture AND LANG
ages

Sc
Sc

(الف)

- (Khush hál خوش حال) खुशहाल
3. शोभन (Shobhan شوبھن) वारौनक (Bá raunaq بارونق)
- آبا و اجداد (ع - مذ)
- ÁBÁ-O-AJDÁD आबाओ अजदाद
- पूर्वज (Púrvaj پوروچ) बापदादे (Báp dáde باپ دادے)
- ÁBAÍ आबाई (ف - مث)
- पैत्रिक (Paittrik پیتریک) पुश्तैनी (Pushtainí پشتینی)
- آب پاشی (ف - مث)
- ÁB-PÁSHI आब पशी
- सिंचन (Sinchan سنچن) सिचाई (Sinchái سینچائی)
- ÁB-E-HAYAT आवे हयात
- अमृत (Amrit امرت) सुधा (Sudha سدها)
- ÁB-RÚ आबरू (ف - मथ)
1. प्रतिष्ठा (Pratishtha پروتھس تھا) सम्मान (Sam-mán سم مان) सत्कार (Sat-kár ست کار) इज्जत (Izzat عزت)
2. सत्येव (Satítv ستیتو) इस्मत (Ismat عصمت)

- ÁB आब (ف - مذ)
1. वारि (Vári واری) सलिल (Salil سلل) पानी (Páni پانی) जल (Jal جل)
2. रस (Ras رس) निचोड़ (Nichor نیچور)
3. आसव (Ásav آسو) अरक (Araq عرق)
4. आभा (Ábhá آباها) चमक (Chamak چمک)
5. तीक्ष्णता (Tíkchhnatá تیگچھنتا) तेज़ी (Tezí تیزی) बाढ़ (Bárh باره)
6. शोभा (Shobha شوبها) रौनक (Raunaq رونق)

- ÁBA आबा (ع - مذ)
- اب کی جمع
- पूर्वज (Púrvaj پوروچ) बापदादा (Báp dáda باپ دادا)
- ÁBÁD आबाद (ف - ص)
1. वसित (Vasit وست) आबाद (Ábád آباد)
2. सम्पन्न (Sampann سم پین)

ÁBNÁI आबनाय (ف - مذ) آبناے

जल-डमरू-मध्य (Jal-damarú-maddhya
(جل دمرو مدھیہ)

ÁBNÚS आबनूस (ف - مذ) آبنوس

एक प्रसिद्ध काली और भारी लकड़ी
(Ek prasiddh káli aur bhári lakri
(ایک پرسدھ کالی اور بھاری لکڑی)

آب و هوا (ف - مٹ)

ÁB·O·HAVA आबोहवा

जलवायु (Jal-váyu (جل وایو
आबहवा (Áb-havá (آب هوا

ÁBYÁNA आबयाना (ف - مذ) آبپانہ

जलकर (Jal-kar (جل کر पानी का
महसूल (Páni ka mahsúl (پانی کا
(محصول)

ÁTASH अतश (ف - مٹ) آتش

1. अग्नि (Agni (اگنی कृशानु
(Krishánu (کرشانو पावक (Pávak
(پاوک) अनल (Anal (انل
आग (Ág (آگ)

2. ज्वाला (Jwála (جوالا लपट
(Lapat (لیٹ)

3. तपन (Tapan (تپن जलन (Jalan
(جلن)

4. प्रभा (Prabha (پربھا कान्ति (Kánti
(نور) (Núr) (نور) (Kánti)

آبرو باختہ (ف - ص)

ÁBRÚ·BÁKHTA आबरू वास्ता

1. अपमानित (Apmánit (ایمانت
वेइज्जत (Be-izzat (بے عزت)
2. नीच (Ních (نیچ) गुंडा (Gunda (گنڈا)

آبرو ریزی (ف - مٹ)

ÁBRÚ·REZI आबरू रेज़ी

1. भर्त्सना (Bhart, sana (بھرت سنا
तिरस्कार (Tiraskár (تیرس کار
वेइज्जती (Be-izzatí (بے عزتی)
2. सतीत्व हरण (Satítv-haran (ستیتو
इस्मत दरी (Ismat-dari (اسمت دری
(عصمت دری)

ÁBSHÁR आबशार (ف - مذ) آبشار

जल प्रपात (Jal prapát (جل پریات
निर्भर (Nirjhar (نرجھر भरना
(Jharna (جھرنا)

آب کاری (ف - مٹ)

ÁBKÁRI आबकारी

1. मद्य विभाग (Maddya-vibhág
(مدیہ وبھاگ) शराब का महकमा
(Sharáb ka mahkama (شراب کا
(محکمہ)

ÁBLA आबला (ف - مذ) آبلہ

फफोला (Phaphola (فہفولا छाला
(Chhála (چھالا)

آتش کده (ف - مذ)

ÁTASH-KADA آتاش کدا

अग्नि शाला (Agnishāla اگنی شالہ)

पूजा की आग रखने का स्थान (Pūja

ki āg rakhne ka isthān پوجا کی آگ

(دکھنے کا استھان)

آتش گیر (ف - مذ)

ÁTASH-GÍR آتاشگیر

ज्वलन शील (Jwalan shíl جوالن شیل)

विस्फोटक (vis, photak وسیفوتک)

तुरंत आग पकड़ने वाला (Turant āg

pakarnevāla ترنت آگ پکڑنے والا)

آتش نوا (ف - مذ)

ÁTÁSH-NAVA آتاش نوا

अग्नि भाषी (Agni.bhāshi اگنی بهاشی)

धुआँधार भाषण देने वाला (Dhuān

dhār bhāshan done vāla دھواں دھار

(بهاشن دینے والا)

ÁTASHÍN آتशीں (ف - ص)

अग्निमय (Agni-mai اگنی مے)

का बना हुआ (Āg ka bana hua آگ

کا بنا ہوا)

ÁSÁR آسار (ع - مذ)

اثر کی جمع

1. लक्षण (Lakshhan لکھن)

अलामत (Alámat علامت)

2. चिह्न (Chinh चिह्न)

نشان (Nishán نشان)

3. न्यास (Nyás نیاس) नीव (Nív نیو)

4. दीवार की चौड़ाई (Divār k chaurái

دیوار کی چوڑائی)

آتش بازی (ف - مٹ)

ÁTASH-BÁZI آتاش باجی

अग्नि क्रीडा (Agni krída اگنی کریڈا)

बारूद के खिलौने (Barūd ke khilaune

(بارود کے کھلونے)

آتش پرست (ف - مذ)

ÁTASH-PARAST آتاش پرست

अग्नि पूजक (Agni-pújak اگنی

پارسی (Pársi پارسی) آگ

पूजने वाला (Āg pújne vāla آگ

پوچنے والا)

آتش دان (ف - مذ)

ATASH-DÁN آتاشدان

1. अग्नि कुंड (Agni-kund اگنی کند)

हवन कुंड (Havan-kund هون کند)

2. अंगार-धानी (Angār dhání انگار

چولہا (Chúlha دھانی)

آتش زدگی (ف - مٹ)

ATASH-ZADAGI آتاش زددگی

अग्नि कांड (Agni-kánd اگنی کاند)

आग लगना (Āg lagna آگ لگنا)

آتش فشان (ف - مذ)

ÁTASH-FISHÁN آتاش-فیشان

ज्वाला मुखी (Jwāla mukhí جوالا مکھی)

आग उगलने वाला (Āg ugalnevāla

آگ اگلنے والا)

آتیشک (ف - مٹ) آتاشک

उपदंश (Updansh آپ دزش)

रोग (Garmi-rog گرمی دؤگ)

ÁKHIRAT آخرت (ع - مٹ) آخیرت
 परलोक (Parlok) यमलोक
 (Yamlók) दूसरी दुनिया
 (Dúsari dunya) دوسری دنیا

آخر کار (ع - ص)

ÁKHIR-KÁR آخیرکار

अंततः (Antatah) अखिर में
 (Akhir men) اخیر میں

ÁKHIRÍ آخری (ع - ص) آخیری
 अंतिम (Antim) अखिर का
 (Ákhir ka) آخر کا

ÁKHOR آخور (ف - مٹ) آخور
 निरर्थक वस्तु (Nirarthak-vastu)
 चीज़ (Nikammí chíz) (نیکم می چیز)
 (Nikammí chíz) نیکم می چیز

ÁDÁB آداب (ع - مڈ) آداب
 ادب کی جمع - واحد معذوں
 میں بھی مستعمل ہے

1. प्रणाम (Pranám) नमस्कार
 (Namaskár) तस्लीम
 (Taslim) تسلیم

2. नियम (Niyam) काइदे
 (Qáide) قائم دے

3. शैली (Shailí) ढंग (Dhang)
 (تھنگ)

4. शिष्टाचार (Shishtáchár)
 (अखलाक) (Akhláq) اخلاق

آثار قدیمہ (ع - مڈ)

ÁSÁR-E-QADÍMA आसारे कदीमा

भग्नावशेष (Bhagnáo shesh) पुरानी इमारतों के खंडर
 (Purání imáraton ke khandar) پورانی
 (Purání imáraton ke khandar) عمارتوں کے کھنڈر

ÁSÍM आसिम (ع - مڈ)

पातकी (Pátakí) पापी (Pápi)
 (Gunah-gár) गुनहगार (पापी)

ÁHÁD आहाद (ع - مڈ)
 इकाइयां (Ikáiyán) اکائییاں

ÁKHTA आख्ता (ف - مڈ)
 कोष हीन (Kosh hín) (کوش ہین)
 खस्सी (Khassí) (خسی)

ÁKHIR آخر (ع - ص) آخیر

1. अंत (Ant) पार (Pár) (انت پار)

2. समाप्त (Samápt) खत्म
 (Khatm) ختم

3. किं बहुना (Kim-vahuná) (کم و ہونا)
 अल | क्रिस्ता | (Alqissa) (القصة)

آخر میں (ع - مڈ)

ÁKHIR-BÍN आखिर बी

दूर दर्शी (Dúr-darshí) (دور دوشی)

अग्र शोची (Aggr shochí) (اگر شوچی)

परिणाम दर्शी (Parinám-darshí)

काम का नतीजा (Kám ka natíja) (پری نام دوشی)

सोचने वाला (Kám ka natíja sochne)

(काम का नतीजा) (Kám ka natíja sochne)

والا (Kám ka natíja sochne)

ÁDÍNA आदीना (अ-दि-न) (फ-मं)
शुक्रवार (Shuk, kr-vár शक्रवार)
जुमा (Juma جمعہ)

ÁZAR आज़र (अ-ज़-र) (फ-मं)
1. अग्नि (Agni अग्नी) आग (Ág अग)
2. ईरानी नवौं महीना (Íráni naván mahína
(ایرانی نواں مہینہ)

आरास्तगी (अ-रा-स-त-गी) (फ-मं)

ÁRÁSTAGI आरास्तगी

1. सुसज्जा (Susajja सुसज्जा) सजावट
(Sajávat सजावट)

2. शृंगार (Shringár शृंगार) बनाव
सिंगार (Banáo-Singár बनाव)

ÁRÁSTA आरास्ता (अ-रा-स-त-आ) (फ-मं)

1. सुसज्जित (Susajjit सुसज्जित) सजा हुआ
(Sajá hua सजा हुआ)

2. शृंगारित (Shringárit शृंगारित) बना
ठना (Bana thana बना ठना)

ÁRÁM आराम (अ-रा-म) (फ-मं)

1. विश्राम (Vishráam विश्राम) ठहराव
(Thahráo ठहराव)

2. सुख (Sukh सुख) चैन (Chain चैन)

3. संतोष (Santosh संतोष) सुकून
(Sukún सुकून)

4. नीरोगता (Nirogata नीरोगता) सेहत
(Sehat सेहत)

ÁRAM-DEH आराम देह (अ-रा-म-दे-ह) (फ-मं)

सुखप्रद (Sukhap, prad सुखप्रद)

आराम देने वाला (Áram dene vála
(आराम देने वाला)

ÁDAM आदम (अ-द-म) (मं)

सब से पहला आदमी (Sab se pahla

ádamí सब से पहला आदमी)

(Manu मनु) हज़रत आदम (Hazrat

Ádam حضرت آدم)

आदम खोर (अ-द-म-ख-ओ-र) (मं)

ÁDAM-KHOR आदम खोर

नर भक्षी (Nar-bhakchhi नरभक्षी)

मनुष्य का मांस खाने वाला (Manush'

shya ka mán's kháne vála मनुष्य

का मांस खाने वाला)

आदम जाद (अ-द-म-जा-द) (मं)

ÁDAM-ZÁD आदम जाद

मानव (Mánav मानव) मनुज (Manuj

आदमी (Ádamí आदमी) (मं)

ÁDAMI आदमी (अ-द-म-आई) (मं)

1. मनुष्य (Manush, shya मनुष्य)

नर (Nar नर) इनसान (Insán
(इन्सान)

2. शिष्ट (Shisht शिष्ट) सभ्य

(Sabh, bhya सभ्य)

तमीज़दार (Tamíz dár तमीज़दार)

आदमियत (अ-द-म-आई-य-त) (मं)

ÁDAMÍYAT आदमियत

1. मानवता (Manavata मानवता)

नियत (Insaniyat इन्सानियत)

2. सभ्यता (Sabh, bhyata सभ्यता)

सुशीलता (Sushílata सुशीलता)

भलमंसी (Bhal mansí भलमंसी)

خواہش‌مند (Khábish-mand) خواہش
(مند)

ÁROGH آروغ (ف - مٹ) آروغ
उदगार (Udgár) (ادگار) डकार (Dakár)
(دکار)

ÁZ آज़ (ف - مٹ) آज़
लिप्सा (Lipsa) (لیپسا) लोभ (Lobh)
(لوب) लालच (Lálach) (لالچ)

ÁZÁD آزاد (ف - ص) آزاد

1. स्वतंत्र (Swatanttr) (سوتنتر) स्वाधीन
(Swádhín) (سوادھین)

2. स्वेच्छाचारी (Swech, Chhá-Chári)
(Niran kush) (نیرنکوش) (سوچھا چھا چاری)

3. निश्चित (Nish chint) (نیش چنت) (निश्चित)
(Befikra) (بے فکر)

4. निर्लज्ज (Nirlajj) (نیرلج) वेहया
(Be-haya) (بے حیا)

5. मुक्त (Mukt) (مکت) बेकैद (Be-qaid)
(بے قید)

6. एक प्रकार के फकीर (Ek prakár
ke faqír) (ایک پرکار کے فقیر)

آزاد خیال (ف - ص)

ÁZÁD-KHAYÁL آزاد خیال

1. स्वतंत्र विचार (Swatanttr vichár)
(खुले दिमाग का) (खुले दिमाग का)
(Khu'e dimágh ka)

2. नास्तिक (Nástik) (ناستک) लामज़हब
(Lámazhab) (لامذهب)

آرام طلب (ف - مذ)

ÁRÁM-TALAB آرام تلّاب

सुख प्रिय (Sukhap, priya) (سکھپ پریہ)

आलसी (Álasi) (آلسی) निकम्मा
(Nikamma) (نکما)

آرام گاہ (ف - مٹ)

ÁRÁM-GÁH آرامگاه

1. विश्रामगृह (Vishráin grih) (وشرام گڑہ)

आरामघर (Árám ghar) (آرام گھر)

2. शयनागार (Shayanágár) (شینا گار)

सोने का कमरा (Sone ka kamra)
(سونے کا کمرہ)

आरांश (ف - مٹ) आरांश

अलंकार (Alankár) (الذکار) सज्जा

(Sajja) (سجا) सजावट (Sajavat)
(سجاوت)

ÁRZÚ आर्ज़ (ف - مٹ) آرزو

1. इच्छा (Ich, chha) (اچھا) - अर्मान
(Armán) (ارمان)

2. लालसा (Lálsa) (لالسا) इशितयाक
(Ishtiyáq) (اشتیاق)

3. अभिप्राय (Abhip, prái) (ابھپ پرایہ) मक़सद
(Maqsad) (مقصد)

4. लोभ (Lobh) (لوب) लालच (Lálach)
(لالچ)

آرزو مند (ف - مذ)

ÁRZÚ-MAND آرزو مند

अभिलाषी (Abhiláshí) (ابھی لاشی)

1. अप्रसन्नता (Ap, prasan, natá) (ناراضی) (Narází) (अप प्रसन्नता)
2. मनो मालिन्य (Manomálinnyá) (मन मृदाव) (Man mutáo) (من متاؤ)

ÁZURDA आज़ुर्दा (अ - फ - व)

1. अप्रसन्न (Ap, prasann) (अप प्रसन्न) (Ná khush) (नाखुश)
2. उदासीन (Udasín) (उदास) (Udás) (أداس)
3. खिन्न (Khinn) (अकसुर्दा) (Afsurda) (افسورده)

آزرده خاطر (अ - फ - व)

ÁZURDA-KHÁTIR आज़ुर्दा खातिर
दिकهو آزرده دل

آزرده دل (अ - फ - व)

ÁZURDA-DIL आज़ुर्दा दिल

1. अप्रसन्न चित्त (Ap, prasann-chitt) (अप प्रसन्न चित) (Bad dil) (बद दिल)
2. दुःखित (Dukh, khit) (दुकहित) (Ranjída) (رنجیده)

آزما ئش (अ - फ - म)

ÁZMÁISH आज़माइश

- परीक्षा (Paríkehha) (परिकेह्या)
इम्तिहान (Imtihán) (जान्च) (Jánch)

ÁZMÚDA आज़मूदा (अ - फ - व)

- परीक्षित (Paríkehhit) (परिकेहेहित)
जान्चा हुआ (Jánchá hua)

آزاد طبع (अ - फ - व)

ÁZAD-TABA आज़ाद तबा

- स्वेच्छाचारी (Swech, chhá-chári)
मनमौजी (Man-maují) (सुविच्छाचारी)
(मन मोजी)

آزاد منش (अ - फ - व)

ÁZÁD-MANISH आज़ाद मनिश

1. उदार हृदय (Udár hridai) (أدار) (Baland khayál) (بلند خیال)
2. भेद भाव रहित (Bhed bháo rahit) (सब का दोस्त) (Sab ka dost) (سب کا دوست)

ÁZÁDI आज़ादी (अ - फ - म)

1. स्वतंत्रता (Swatantrata) (खुद मुख्तारी) (Khud-mukhtári) (مختاری)
2. मुक्ति (Mukti) (रहाई) (Rahái) (رهائی)

ÁZÁR आज़ार (अ - फ - म)

1. रोग (Rog) (बीमारी) (Bímárí) (بیماری)
2. पीड़ा (Pirá) (दर्द) (Dard) (درد)
3. दुःख (Dukh kh) (दुःख) (Taklíf) (تکلیف)
4. प्रेत बाधा (Pret-bádhá) (आसेब) (Áseeb) (آسیب)

آزردگی (अ - फ - म)

ÁZURDAGI आज़ुर्दगी

ÁSTÁNA آستانه (ف - مذ)

1. دهلیزی (Dehlíz) चौखट (Chaukhat چوکھٹ)
2. گھر (Ghar) घर (Grih گره)
3. سماधि (Samádhi) मक-बरा (Maqbara مقبره)

ÁSMÁN آسمان (ف - مذ)

- आकाश (Ákásh) नभ (Nabh) गगन (Gagan) अंबर (Ambar) व्योम (Vyom) फलक (Falak)

آسمان بوس (ف - ص)

ÁSMÁN-BOS आस्मां बोस

- गगन चुंबी (Gagan chumbí) गगन चंबी (Nabhasparshí) नभस्पर्शी (Nabhasparshí) आस्मान तक पहुँचने वाला (Ásmán tak pahunchne vála) (آسمان تک پہنچنے والا)

آسودگی (ف - مٹ)

ÁSÚDAGI आसूदगी

1. सम्पन्नता (Sampannata) समृद्धि (Samriddhi) खुशहाली (Khush háli)
2. संतुष्टि (Santushti) इत्मीनान (Itmínán)

ÁSÚDA आसूदा (ف - ص)

1. सम्पन्न (Sampann) खुश-हाल (Khush hál)
2. संतुष्ट (Santusht) सुत्मइन (Mut,ma,in)

آزموده کار (ف - مذ)

ÁZMÚDA-KÁR आजمۇدا کار

1. अभ्यस्त (Abh, bhyast) मशशक (Mash,sháq)
2. अनुभवी (Anubhaví) तजर्वा कार (Tajriba kár)

ÁZÚQA آزوقه (ف - مذ)

अन्न (Ann) खाना (Khána)

ÁSÁN आसान (ف - ص)

1. सरल (Saral) सुगम (Sugam) सहल (Sahl)
2. साधारण (Sádháran) मामूली (Mámúli)
3. संभव (Sambhao) मुम्किन (Mumkin)

ÁSÁNI आसानी (ف - مٹ)

1. सरलता (Saralata) सहलपन (Sahlpan)
2. संभावना (Sambháona) इम्कान (Imkán)

آسایش (ف - مٹ)

ÁSÁISH आसाइश

1. सुख (Sukh) चैन (Chain) آرام (Árám)
2. समृद्धि (Samriddhi) खुशहाली (Khush háli)

ÁSTÁN आस्तان (ف - مذ)

ديکھو آستانه

2. संधि (Sandhi सन्धेय) सलाह
(Saláh صلاح)

آشفته (ف - مٹ)

ÁSHUFTAGI आशुफ्तगी

1. अस्त व्यस्तता (Ast vyastata अस्त
(ابتدائی Abtari) अवतरी (ویستتا)
2. खिन्नता (Khin,nata कهن
नता) परेशानी (Paresháni پریشانی)

ÁSHUFTA आशुफ्ता (ف - ص)

1. अस्त व्यस्त (Astvyast अस्त
व्यस्त) तितर बितर (Titar bitar
(تتر بتر)
2. आतुर (Átur آتور) बद हवास (Bad
havás بدحواس)
3. उद्विग्न (Udvign اد و گن) परेशान
(Preshán پریشان)
4. खिन्न (Khinن) उदास (Udás
(اداس)

آشفته بیان (ف - ص)

ÁSHUFTA-BAYÁN आशुफ्ता बयान

- मिथ्या वादी (Miththya vādī मिथ्या
वादी) फुजूल गो (Fuzúl-go
(فضول گو) अंत शंत बातें करने वाला
(Ant shant bāten karne vála
(انت شنت باتین کرنے والا)

آشفته حال (ف - ص)

ÁSHUFTA-HÁL आशुफ्ता हाल

- दुर्दशा अस्त (Durdasha grast
दुर्दशा) परेशां हाल (Preshán hál
(پریشان حال)

آسوده حال (ف - ص)

ÁSÚDA-HÁL आसूदा हाल

1. समृद्ध शाली (Samriddh-Sháli
समृद्ध शाली) दौलत मन्द (Daulat-
mand دولت مند)
2. संतुष्ट (Santusht سن تشت) मुत्तमइन
(Mut,ma,in مطمئن)

ÁSYA आस्या (ف - مٹ) चक्की
(Peshani پیسہ شنی) पेवणी
(Chakki چکی)

ÁSEB आसेब (ف - مذ) آسیب

1. प्रेतबाधा (Pret-bádha
پریت بادھا) छाया (Chháya
چھایا) आसेबी (Ásebi
کھال) खलल (Ásebi khalal
آسیبی خلل)
2. भूत प्रेत (Bhút pret
بھوت پریت) बद रूह (Bad rúh
بد روح)

آسیب زده (ف - ص)

ÁSEB-ZÁDA आसेब ज़दा

- प्रेत अस्त (Pret grast
پریت گریست) जिन या भूत का सताया हुआ
(Jin ya bhút ka satáya hua
جن یا بھوت کا ستایا ہوا)

ÁSH आश (ف - مذ) آش

- ऐसा भोजन जो पिया जा सके (Aisa
bhojan jo piya ja sake
ایسا بھوجن پیو
(Paiya پیہ) جو پیا جاسکے)

ÁSHTI आशती (ف - مٹ) آشتی

1. मैत्री (Maittrí
میتتری) दोस्ती (Dosti
دوستی)

4. उपद्रव (Upad, drav) (अपद्रव)

बगावत (Baghávāt) (बगावत)

आशुब चशम (फ - मड)

ÁSHOB-E-CHASHM आशोवे चशम

नेत्राभिष्यंद (Nettrábhishyand) (नेत्रा)

बेहसिन्द

आखाना (Ánkh ána) (आखाना)

आशुब रमाने (अफ - मड)

ÁSHOB, E, ZAMÁNA आशोवे जमाना

काल चक्र (Kál chakkr) (काल चक्र)

गर्दिश (Gardish) (गर्दिश)

ÁSHIYÁN आशियां (फ - मड)

दिकेहो 'आशियाने'

आशियाने (फ - मड)

ÁSHIYÁNA आशियाना

1. नीड (Níd) घोंसला (Ghonsla) (गहोन्सला)

2. गृह (Grih) घर (Ghar) (गृह)

ÁGHA आगा (त - मड)

स्वामी (Swámí) (सवामी)

मालिक (Málik) (मालिक)

ÁGÁHZ आगाज (फ - मड)

1. आरंभ (Árambh) (आरंभ)

शुरुआत (Shurúát) (शुरुआत)

2. आदि (Ádi) (आदि)

इब्तिदा (Ibtida) (इब्तिदा)

ÁGHOSH आगोश (फ - मड)

अंक (Ank) क्रोड (Krod) (अंक)

गोद (God) (गोद)

आशुफ्ते सर (फ - मड)

ÁSHUFTA-SAR आशुफ्ता सर

हत बुद्धि (Hat buddhi) (हत बुद्धि)

सिर फिरा (Sir phira) (सिर फिरा)

आशुफ्ते मराज (अफ - मड)

ÁSHUFTA-MIZÁJ आशुफ्ता मिजाज

1. क्रुद्धात्मा (Krud, dhátma) (क्रुद्धात्मा)

चिड़ चिड़ा (Chir chirā) (चिड़ चिड़ा)

2. अनुरागी (Anurági) (अनुरागी)

(Premi) आशिक (Áshiq) (प्रेमी)

ÁSH, KÁR आश कार (फ - मड)

दिकेहो 'आशकार'

आशकारा (फ - मड)

ÁSH, KÁRA आश कारा

प्रकट (Prakat) व्यक्त (Vyakt)

ज़ाहिर (Záhir) (व्यक्त)

ÁSHNA आशना (फ - मड)

1. मित्र (Mittr) दोस्त (Dost) (मित्र)

2. परिचित (Parichit) (परिचित)

पहिचान वाला (Pahichán vála)

(पहिचान वाला)

3. जार (Jár) उपपति (Up pati)

(Yár) यार (यार पति)

ÁSHOB आशुब (फ - मड)

1. विप्लव (Viplav) इनकिलाब (Inqiláb)

(अन्किलाब)

2. अशांति (Ashánti) गड़बड़ (Gaṛbar)

(गड़बड़)

3. कोलाहल (Koláhal) शोरगुल (Shorghul)

(शोरगुल)

1. سورجپूजक (Súrrya-pújak) (سورج کا پوجاری) (Súraj ka pujári) (سورج کا پوجاری)
2. कृकलास (Krikalás) (سرکلاس) (Girgat) (سرگٹ) (Saratak) (سرگٹ)

آفریدگار (ف - مذ)

ÁFRÍD-GÁR (سرشتی کرتا) (Srishti-karta) (پیدا کرنے والا) (Paída karne vála) (پیدا کرنے والا)

ÁFRÍN (آفریں) (ف - ص)

1. धन्यवाद (Dhannya-vád) (شاہباش) (Shábásh) (شاہباش)
2. उत्पादक (Ut pádak) (پیدا کرنے والا) (Paída karne vála) (پیدا کرنے والا)

(دوسرے معنوں میں مرکب ہو کر آتا ہے جیسے جہاں آفریں)

آفرینش (ف - مٹ)

ÁFRÍNISH (آفرینی) (ات پتی) (Utpatti) (سرشتی) (Srishti) (پیدائش)

ÁQA (آقا) (ف - مذ)

स्वामी (Swámi) (प्रभु) (Prabhu) (مالک) (Málik) (پرہو)

ÁGÁH (آگاہ) (ف - ص)

1. अवगत (Augat) (اوگٹ) (سُचित)

ÁFÁT (آفات) (ع - مٹ) (آفت کی جمع دیکھو) 'آفت'

ÁFÁQ (آفاق) (ع - مذ) (افق کی جمع) (Duniya) (دُنیا) (سَنَسار) (Sansár) (سَنَسار)

ÁFAT (آفت) (ع - مٹ)

1. आपत्ति (Ápatti) (آپتی) (Ápada) (آپدا) (Musíbat) (مُسیبت) (مصیبت)

2. दुःख (Dukh) (دُکھ) (Klesh) (کَلِش) (Taklíf) (تکلیف) (کلیش)

آفت زدہ (ع - ص)

ÁFAT-ZADA (آفتزدہ)

दुःखित (Dukbkhít) (دُکھت) (Vyádhít) (ویادھت) (Musíbat ka mára) (مُسیبت کا مارا) (مصیبت کا مارا)

آفت نا گہانی (ع - مٹ)

ÁFAT-E-NÁGAHÁNI (آفتے ناگہانی) (Daiví-durghatana) (دِوی دُرجھٹنا) (Achának-musíbat) (اچانک مُسیبت) (اچانک مُسیبت)

ÁFTÁB (آفتاب) (ف - مذ)

सूर्य (Súrrya) (भास्कर) (Bháskar) (मिहिर) (Mibir) (रवि) (Martand) (सूरज) (Súraj) (रवी) (Ravi)

آفتاب پرست (ف - مذ)

ÁFTÁB-PARAST (آفتاب پرست)

3. दूषित (Dúshit دوشیت) दोषयुक्त
(Dosh yukt دوش یکت) कुसूर वार
(Qusúr vár قصور وار)

آلوده دامن (ف - ص)

ÁLÚDA.DÁMAN आलूदा दामन

- कलंकित (Kalankit کلن کت)
आरोपित (Áropit आरोपित) गुनाहगार
(Gunáhgar گناهگار)

ÁLA आला (ع - مذ)

1. आयुध (Áyudh آیدھ) हथियार
(Hathiyár هتھیار)
2. यन्त्र (Yantr यन्त्र) कल (Kal کل)
पेच (Pech پیچ)

ÁMÁJ आमाज (ف - مذ)

- लक्ष्य (Lakchhya لکچھیہ) निशाना
(Nishana نشانہ)

आमाज गह (ف - مٹ)

ÁMÁJ.GÁH आमाज गाह

- लक्षितचिह्न (Lakchhit-chinnhya
(लकचहित चिन्ह)
निशाने की जगह (Nisháne ki Jagah
(نشانے کی جگہ)

ÁMÁDAGI आमादगी (ف - मٹ)

- तत्परता (Tatparata तत परता)
(Musta,iddi مستعدی)

ÁMÁDA आमاده (ف - ص)

- तत्पर (Tatpar तत पर) सन्नद्ध
(San,naddh سن نده) (Musta,id
(مستعد)

(Súchit سوچیت) वाक्कि (Váqif
(واقف)

- 2 परिचित (Parichit परिचित) जान
कार (Ján kár جان کار)

ÁGÁHI आगाही (फ - मٹ)

1. सूचना (Súchana سوچنا) इत्तिला
(Ittila اطلاع)
2. परिचय (Parichai परिचے) जानकारी
(Jánkári جان کاری)

ÁL आल (ع - مٹ)

- सन्तान (Santán سنتان) औलाद
(Aulád اولاد)

ÁLÁT आलात (ع - مذ)

آله کی جمع دیکھو 'آله'

ÁLÁM आलाम (ع - مذ)

الم کی جمع دیکھو 'الم'

ÁLÁISH आलाइश (फ - मٹ)

1. मल (Mal مل) गिलाज़त (Ghilázat
(غلاظت)
2. पूय (Púya پویہ) पीप (Píp پیپ)

آلودگی (ف - مٹ)

ÁLÚDAGI आलूदगी

1. आद्रता (Ádrata آدرتا) भीगापन
(Bhígápan بهیگاپن)
2. पाप (Páp پاپ) गुनाह (Gunáh گناه)

ÁLÚDA आलूदा (ف - ص)

1. आद्र (Ádr آدر) भीगा (Bhíga بهیگا)
2. ओत प्रोत (Otprot ओत پروت)
लथड़ा (Lathra لتهڑا)

آموخته (ف - مذ)

ÁMOKHTA आमोख्ता

पूर्वपठित (Purv-pathit پیورب پٹھت)

पिछला पाठ (Pichhlá páth پیچھلا پاٹھ)

آموزگار (ف - مذ)

ÁMOZ-GÁR आमोज़गार

शिक्षक (Shikchhak شکچھک)

अध्यापक (Ad,dhyápak ادھیاپک)

آمیزش (ف - مٹ)

ÁMEZISH आमेज़िश

उपधि (Upadhi اُپدھی) संमिश्रण

(Sammishran سم مشرن) मिलावट

(Milávat ملاوت)

ÁMÍN آمین (ع - مٹ)

एवमस्तु (Evamastu ایومستو) यथास्तु

(Yathástu يتهاستو) ऐसा ही हो

(Aisá hi ho ایساهی هو)

ÁN آن (ع - مٹ)

1. समय (Samai سَمے) वक्त (Vaqt وقت)

2. क्षण (Chhan چھن) पल (Pal پل)

آنَا فَانَا (ع - ص)

ÁNAN-FA-ÁNAN آنانن फआनन

तत्क्षण (Tatchhan तत् क्षण) तुरंत

(Turant तुरंत) उसी वक्त (Usi vaqt)

(Fauran فوراً) कौरन (أسی وقت)

آوارگی (ف - مٹ)

ÁVÁRAGI आवारगी

1. दुश्चरित्रता (Dush,charittrata دش)

ÁMÁS आमास (ف - مذ)

शोथ (Shoth شوته) सूजन (Sújan سوجن)

ÁMAD आमद (ف - مٹ)

1. आगमन (Ágaman آگمن) आना (Ána آنا)

2. आय (Ái آے) आमदनी (Ámadani آمدنی)

ÁMADANI आमदनी (ف - مذ)

1. आय (Ái آے) आमद (Ámad آمد)

2. उत्कोच (Utkoch اُت کوچ) रिशवत (Rish,vat رشوت)

آمدورفت (ف - مٹ)

ÁMAD-O-RAFT आमदो रफ़्त

1. यातायात (Yátá yát یاتايات)

आना जाना (Ána jána آنا جانا)

2. प्रेम व्यवहार (Prem vyavhár پریم व्यवहार)

(Meljol میل جول) मेल जोल (ویوهار)

آمزش (ف - مٹ)

ÁMURZISH आमुर्ज़िश

मुक्ति (Mukti مکتی) निर्वाण (Nirván)

(Mokchh موکچھ) मोक्ष (نروان)

बख़शिश (Bakhshish بخشش)

آمزشگار (ف - مذ)

ÁMURZ-GÁR आमुर्ज़गार

1. मुक्ति दाता (Mukti-dáta مکتی داتا)

बख़शने वाला (Bakhshne vála)

(بخشنے والا)

2. ईश्वर (Ishwar ایشور) खुदा (Khuda)

(خدا)

ÁVÁZA آوازا (ف - مذ)

1. यशध्वनि (Yash dhvani) (یہش دھونی)
نام वरी (Nám vari) (نام وری)
2. ख्याति (Khyáti) (کھیاتی) शुहरत (Shuhrat) (شہرت)

ÁVEZÁN आवेजां (ف - ص)

लटका हुआ (Latka hua) (لٹکا ہوا)

ÁVEZA आवेजा (ف - مذ)

कान का लटकन (Kán ka latkan) (کان کا لٹکن)

ÁH आह (ف - مٹ)

आः (Áh) (آ) हाय (Hái) (ہاے)

ÁHISTA आहिस्ता (ف - ش)

1. शनैः शनैः (Shanaih Shanaih) (شنیہ شنیہ)
धीरे से (Dhíre se) (دھیرے سے)

2. दबे पांव (Dabe páon) (دبے پاؤں)

ÁHAN आहन (ف - مذ)

लोह (Loh) (لوہ) अय (Ai) (اے) लोहा (Loha) (لوہا)

आहन پوش (ف - ص)

ÁHAN-POSH आहन पोश

लोहाच्छादित (Lohách, chhádít) (لوہا چھ) (लोहा से मढ़ा) (Lohe se marha) (لوہے سے مڑھا)

आहन रबा (ف - مذ)

ÁHAN-RUBA आहन रुबा

1. लोहाकर्षक (Lohákarshak) (लोहा को खींचने वाला) (Lohe

(कुचाल) (Kuchál) (چرتوتا)

बद चलनी (Bad chalni) (بدچلنی)

2. व्यर्थ भ्रमण (Vyarth bhraman)

(विरत बेहمن)

बेकार इधर उधर मारा मारा फिरना

(Bekár idhar udhar mára mára

phirna) (بیکار ادھر ادھر مارا مارا ایدھرنا)

ÁVÁRA आवारा (ف - ص)

1. लंपट (Lampat) (لمپٹ) कुमार्गी

(Kumárgi) (کومارگی) बद चलन

(Bad chalan) (بدچالن)

2. व्यर्थ भ्रमी (Vyarth bhrami) (विरत बेहमी)

बेकार में इधर उधर घूमने वाला

(Bekár men idhar udhar ghūmne

vála) (بیکار میں ادھر ادھر گھومنے

والا)

आवारा گرد (ف - مذ)

ÁVÁRA-GARD आवारा गर्द

व्यर्थभ्रमी (Vyarth bhramí) (विरत बेहमी)

बेकार चक्कर काटने वाला

(Bekár chákkar kátne vála) (بیکار چکر کاٹنے

والا)

ÁVÁZ आवाज़ (ف - مٹ)

ध्वनि (Dhwani) (دھونی) स्वर (Swar) (سور)

शब्द (Shabd) (شبد) बोली (Boli) (بولی)

आवाज़ بازگشت (ف - مٹ)

ÁVÁZ-E-BÁZGASHT आवाज़े बाज़गश्त

प्रतिध्वनि (Pratid, dhwani) (پرتد دھونی)

अनुस्वान (Anus, swán) (انس سوان)

प्रतिनाद (Pratinád) (پرتی ناد)

वाला (Áne vála آنے والا) अगला
(Agla अगला)

2. भविष्य (Bhavish,shya भविष्य)
मुस्तक़ विल (Mustaqbil مستقبل)

ÁÍN आर्इन (फ - मड) आर्इन

1. नियम (Niyam नियम) काइदा (Qáida
قاعدة)

2. विधान (Vidhán विधान) कानून
(Qánún قانون)

ÁÍN-DÁN आर्इनदां (फ - मड) आर्इनदां

विधानक (Vidhának विधानक)
(Vidhanaggya विधानाग्या) कानून दां
(Qánún dán قانون دان)

ÁÍN-SÁZ आर्इन साज़ (फ - मड) आर्इन साज़

विधायक (Vidháyak विधायक) कानून
बनाने वाला (Qánún banáne vála
قانون بنانے والا)

ÁÍNA आर्इना (फ - मड) आर्इना

दर्पण (Darpan दर्पण) मुकुर (Mukur
मुकुर) आदर्श (Ádarsh आदर्श) आर्इना
(Áina आर्इना)

आर्इने साज़ (फ - मड)

ÁÍNA-SÁZ आर्इना साज़

दर्पणकार (Darpan kár दर्पण कार)
आर्इना बनाने वाला (Áina banáne vála
आर्इने बनाने والا)

ÁÍNA-GAR आर्इनागर (फ - मड) आर्इनागर

‘आर्इने साज़’

ÁÍNI आर्इनी (फ - व) आर्इनी

वैधानिक (Vaidhánik वैधानिक) कानूनी
(Qánúni कानूनी)

ko khinchne vála (लोहे को कھینچنے والا)

2. चुंबक पत्थर (Chumbak paththar
चुंबक पत्थर)

ÁHANG आहंग (फ - मड) आहंग

1. संकल्प (Sankalp संकल्प) इरादा
(Iráda इरादा)

2. आलाप (Áláp आलाप) गाना (Gána गाना)

ÁHAN-GAR आहनगर (फ - मड) आहनगर

लोहकार (Lohkár लोहकार) लुहार
(Luhár लुहार)

ÁHŪ आहू (फ - मड) आहू

1. हरिण (Harin हरिण) मृग (Mrig
मृग) हिरन (Hiran हिरन)

2. दोष (Dosh दोष) ऐब (Aib ऐब)

आहू चश्म (फ - मड)

ÁHŪ-CHASHM आहू चश्म

मृग लोचना (Mrig-lochana मृग लोचना)

मृगनयना (Mrig-naina मृगनयना)

हिरन जैसी सुन्दर आखों वाली (Hiran

jaisi sundar ánkhon váli हिरन जैसी

(सुन्दर आँक़हों वाली)

ÁHU-GÍR आहूगीर (फ - मड) आहूगीर

1. व्याध (Vyádh व्याध) वधिक (Vadhik

(शिकारी) शिकारी (Shikári शिकारी)

2. छिद्रान्वेषी (Chhidranveshi

अलोचक (Álochak अलोचक)

(बुराई ढूँढने वाला) बुराई (Burái

dhúdhne vála ढूँढने वाला)

ÁYANDA आयन्दा (फ - व) आयन्दा

1. आगामी (Ágámí आगामी) आने

الف مقصورة

اب خ

اب

1. अधमता (Adhamata) (ادھمتا)
नीचता (Níchata) (نیچتا) कमीनगी
(Kamínagi) (کمینگی)

2. अश्लीलता (Ashlilatá) (اشلیلتا) फक्कड़
पन (Phakkarpan) (فکڑپن)

ABTAR अत्र (ع - ص) (استر)
अस्त व्यस्त (Astvyast) (است و سیت)
तितर बितर (Titar bitar) (تتر بتر)
गड़बड़ (Garbar) (گڑبڑ)

IBTILA इब्तिला (ع - مٹ) (ابتلا)

1. विपत्ति (Vipatti) (वित्ति) मुसीबत
(Musíbat) (مصیبت)
2. परीक्षा (Paríkehha) (پریکھا)
इम्तिहान (Imtihán) (امتحان)

IBTIHÁJ इब्तिहाज (ع - مذ) (ابتهاج)
हर्ष (Harsh) (हरش) प्रसन्नता (Prasan
natá) (خوشی) (Khushi) (خوشی)

ABJAD अब्जद (ع - مٹ) (ابجد)
अरबी वर्ण माला का एक विशेष क्रम
(Arabi varnmála ka ek vishesh kram)
(عربی ورن مالا का ایک وشیس کرم)

ABKHAL अब्खल (ع - ص) (ابخل)
अति कृपण (Ati kripan) (ارتی کرپن)
मक्खी चूस (Makkhi chús) (मकھی चूस)

AB अत्र (ع - مذ) (اب)
पितृ (Pitr) (پتر) पिता (Pita) (پتا) बाप
(Báp) (باب)

ABÁBÍL अब्बील (ع - मٹ) (ابابیل)
एक काली और छोटी चिड़िया (Ek káli
aur chhoti chiriya) (ایک کالی اور
چھوٹی چڑیا)

IBÁHAT इबाहत (ع - मٹ) (اباحت)
अनिषेध (Anishedh) (انشید) औचित्य
(Auchittya) (اوچتیه) जवाज़ (Javáz)
(جواز)

IBTIDA इब्तिदा (ع - मٹ) (ابتداء)
1. प्रारंभ (Prárambh) (प्रारम्भ) अनु-
ष्ठान (Anash, thán) (انہش تھان)
शुरूआत (Shurúát) (شروعات)

2. आदि (Ádi) (آدی) शुरू (Shuru) (شروع)
3. पहल (Pahal) (پہل)

IBTIDÁAN इब्तिदाअन (ع - ص) (ابتداء)
आरंभतः (Arámbhatáh) (آرम्भता) शुरू
में (Shurú men) (شروع میں)

IBTIDÁÍ इब्तिदाई (ع - ص) (ابتدائی)
प्रारंभिक (Prárambhik) (प्रारम्भिक)
शुरूका (Shurú ka) (شروع کا)

IBTIZÁL इब्तिज़ाल (ع - مذ) (ابتذال)

IBRÍQ (ف - مذ) ابریق

جل کبھکا (Jal kumbhika) جल कुंभिका

لوتا (Lota) لوتا (Suráhi) صراحی

IBTÁL (ع - مذ) ابطال

کھنڈن (Khandan) خنڈن

پریتی واد (Prativád) प्रतिवाद

تردید (Tardíd) تردید

IBLÁGH (ع - مذ) ابلاغ

پیشن (Preshan) پیشن

پہنچانا (Pahun-chána) پہنچانا (Bhejna)

پہنچانا (Pahun-chána)

ABLAQ (ع - ص) ابلق

چترانگ (Chittráng) چترانگ

چتکبرا (Chit kabra) چتکبرا

2 کالے اور سفید رنگ کا घोड़ा

(Kále aur safed rang ka ghoṛa)

کالے اور سفید رنگ کا گھوڑا

ABLAH (ع - مذ) ابله

ابودھ (Abodh) ابودھ (Múrkh)

بے وقوف (Be-vaqúf) بے وقوف

IBLÍS (ع - مذ) ابلیس

شیتان (Shai tán) شیتان (Daitya)

شیطان

IBN (ع - مذ) ابن

آتمج (Átmaj) آتمج (Puttr)

بیتا (Betá) بیتا

ابن الوقت (ع - ص)

IBNUL-VAQT (ع - ص) ابن الوقت

اوسر وادی (Ansar-vadí) اوسر وادی

موقع پرست (Mauqa-parast) موقع پرست

ABAD (ع - مذ) ابد

اننت کال (Anant kál) اننت کال

وہ سے جس کا (jis ka ant na ho) وہ سے جس کا

انت نہ ہو

ABR (ف - مذ) ابر

جلد (Jalad) جلد (Megh)

بادل (Bádal) بادل (Abhr)

ابر آلود (ف - ص)

ABR-ÁLÚD (ع - ص) ابر آلود

میگھا (Meghách, chhádit) میگھا

ابھر مے (Abhr-mai) ابھر مے

ABRÁR (ع - مذ) ابرار

یہ لفظ جمع ہے اس کا واحد

مستعمل نہیں ہے

اولیا (Auliya) اولیا (Rishigan)

اولیا (Auliya)

ABRAS (ع - مذ) ابرص

سیدھم (Sidhm) سیدھم

مبروص (Mabrús) مبروص (Shet kushthi)

مبروص (Mabrús)

ABRÚ (ف - مٹ) ابرو

بھری (Bhrú) بھری

بھون (Bhaun) بھون

ابریشم (ف - مذ)

ABRESHAM (ع - ص) ابریشم

کچا ریشم (Kachcha resham) کچا ریشم

ریشم کا کوپا (Resham ka koya) ریشم کا کوپا

ریشم کا کوپا (Resham ka koya)

اتصال (ع - مذ)

IT, TISÁL इत्तिसाल

1. संमिलन (Sam, milan सम ملن)
समन्वय (Samanvai समن وے)
मिलाप (Miláp ملاپ)
2. निरंतरता (Nirantarata نرن توتا)
तसल सुल (Tasalsul تسلسل)

IT, TIFÁQ इत्तिफाक (ع - مذ)

1. एकता (Ekata ایکتا) इत्तिहाद
(Ittihád اتحاد)
2. संयोग (Sanyog سن یوگ) अचा-
नक पन (Achának pan اچانک پن)

اتفاقاً (ع - ص)

IT, TIFÁQAN इत्तिफाकन

- सहसा (Sahasa सहसा) अकस्मात्
(Akasmát اکسمات) संयोग वश
(Sanyog-vash سن یوگ و ش) अचा-
नक (Achának اچانک)

IT, TIQA इत्तिफा (ع - مذ)

- संयम (Sanyam سنیم) इन्द्रिय निग्रह
(Indriya-niggrah اندریہ نگرہ) जुहद
(Zuhd زهد)

ITLÁF इत्लाफ (ع - مذ)

- नाश (Násh ناش) हानि (Háni هانی)
बरबादी (Barbádi بربادی)

IT, MÁM इत्माम (ع - مذ)

1. समाप्ति (Samápti سمایپتی)
खातिमा (Khátima خاتمه)
2. पूर्ति (Púrti پورتی) तकमील
(Takmíl تکمیل)

ابوالبشر (ع - مذ)

ABUL-BASHAR अबुल बशर

मनु (Manu मनु) आदम (Ádam آدم)

اب وجد (ع - مذ)

AB O-JAD अबोजद

पूर्वज (Púrvaj پوروज) बाप दादे
(Báp-dáde باب دادے)

IBHÁM इब्हाम (ع - مذ)

1. अंगुष्ठ (Angushth انگشته) अंगूठा
(Angútha انگوٹھا)
2. अस्पष्टता (Aspashtata اسپشتتا)
गुंजलक (Gunjlak گنجلک)

ABYAZ अब्यज (ع - ص)

श्वेत (Shet श्वेत) सित (Sit ست)
सफेद (Safed سفید)

ATÁLÍQ अतालीक (त - مذ)

शिक्षक (Shikchhak شیکچھک) शिष्टा-
चार सिखाने वाला (Shishtáchár
sikháne vála ششتاچار سکھانے والا)

IT, TIBÁA इत्तिवाअ (ع - مذ)

अनुकरण (Anu karan अनुकरण)
सरण (Anu saran अनुसरण)
पैरवी (Pairavi پیروی)

IT, TIHÁD इत्तिहाद (ع - مذ)

1. एकता (Ekata ایکتا) इत्तिफाक
(Ittifáq اتفاق)
2. मैत्री (Maittri मैत्री) दोस्ती
(Dosti دوستی) मेल जोल (Meljol
(मिल جول)

IJÁBAT इजाबत (ع - مٹ)

1. स्वीकृति (Swikriti) (سوئی کرتی)
मंजूरी (Manzúri) (منظوری)
2. शौच (Shauch) (شوچ) पाखाना
(Pákhána) (پاخانه)

IJÁRÁ इजारा (ع - مڈ)

1. अधिकार (Adhikár) (अधिकार) हक
(Haq) (حق)
2. एकाधिकार (Ekádbikár) (एकाधिकार) ठेका
(Theka) (تھیکا)

IJAZÁT इजाज़त (ع - مٹ)

1. अनुमति (Anumati) (अनुमति) रज़ा-
मन्दी (Razámandi) (رضامندی)
2. आज्ञा (Aggya) (आज्ञा) हुकम (Hukm)
(حكم)
3. स्वीकृति (Swíkriti) (سوئی کرتی)
मंजूरी (Manzúri) (منظوری)

अज्ञात नाम (ع - مڈ)

IJÁZAT-NÁMA इजाज़त नामा

अनुमति पत्र (Aaumati pattr) (अनुमति पत्र)
(आज्ञा पत्र) (Ággya pattr) (आज्ञा पत्र)

اجتماع (ع - مڈ)

IJTIMÁA इज्तिमा

1. सम्मेलन (Sammelan) (سم میلن)
गोष्ठी (Goshthí) (گوشتهی)
2. जमाव (Jamáo) (جماؤ) भीड़ (Bhír)
(بہیر)
3. अधिवेशन (Adhiveshan) (अधिवेशन)
इजलास (Ijlás) (اجلاس)

IT, TIHÁM इत्तिहाम (ع - مڈ)

दोष (Dosh) (دوش) अपराध (Aprádh)
(لائیچھن) (Lánchhan) (ایرادہ)
तुहमत (Tuhmat) (تہمت)

ASÁSA असासा (ع - मंड)

1. संपत्ति (Sampatti) (संपत्ति) धन
(Dhan-daulat) (دهن دولت)
2. सामग्री (Sámaggri) (सामग्री)
सामान (Sámán) (سامان)

ISBÁT इस्बात (ع - मंड)

प्रमाणित करना (Pramánit karna)
(Sábit) (साबित) करना
(Karna) (ثابت) करना

ASAR असर (ع - मंड)

1. प्रभाव (Prabháo) (پربھاؤ)
2. चिह्न (Chinh) (چہنہ) निशान (Nishán)
(نشان)
3. गुण (Gun) (گُن) खासियत (Khási-
yat) (خاصیت)

असरान्दा (ع - ص)

ASAR-ANDÁZ असर अन्दाज़

प्रभावकारी (Prabháo kári) (پربھا و کاری)
असर डालने वाला (Asar dálne vála)
(اثر ڈالنے والا)

असर प्रि (ع - ص)

ASAR-PIZÍR असर पिज़ीर

प्रभावित होने वाला (Prabhávit-hone-
vála) (پربھاوت ہونے والا)

ASNA अस्ना (ع - ص)

मध्य (Maddhya) (مدھیہ) बीच (Bích)
(بیچ)

IJ-LÁS इज्लास (ع - مذ) | جلاس

1. अधिवेशन (Adhi veshan | ادھی سبھا (Sabhá) (ویشن)

2. न्यायालय (Nyá, yá, lai | نیا یالے) (Kachahri | कच्हरी)

AJLÁF अजलाफ (ع - مذ) | جلاف

جلف کی جمع ہے لیکن اس کا واحد مستعمل نہیں ہے

अधम लोग (Adham log | ادھم لوگ) (Kamíne | कमिने)

IJ,MÁA इज्माअ (ع - مذ) | جماع

1. एकत्रित होना (Ekattrit hona | जमा होना) (Jamá honá | جمع होना)

2. किसी बात पर सब का सम्मत होना (Kisi bát par sab ká sammat hona | کسی بات پر سب کا سممت ہونا)

IJMÁL इज्माल (ع - مذ) | اجمال

संक्षेप (Sanchhep | سن چھپ) (Khulása | خلاصہ)

AJ,NABI अज् नबी (ع - ص) | اجنبی

अपरिचित (Aparichit | अपरिचित) (Ag.gyát | अग गीत) (An, ján | अन जान)

AJVAF अज् वफ (ع - ص) | اجوف

सुधिर (Sushir | सुधिर) (Polá | पोला)

AJ HAL अज् हल (ع - ص) | اجہل

निपट मूर्ख (Nipat mūrkh | निपट मूर्ख) (Mūrkh-tam | मूर्ख-तम)

IJTINÁB इज्तिनाब (ع - مذ) | اجتناب

1. विरक्ति (Virakti | विरक्ति)

बचाव (Bacháo | بچاؤ) (Parhez | پرہیز)

2. घृणा (Ghrina | گھڑنا) (Nafrat | نفرت)

AJR अजर (ع - مذ) | اجر

1. प्रतिकार (pratikár | प्रति کار) (phal | بدلہ) (Badla | بدلہ)

2. पुण्य (pun, nya | پن نیہ) (Saváb | ثواب)

IJRA इज्रा (ع - مذ) | اجرا

संचालन (Sanchálan | سن چالان)

अनुष्ठान (Anush, thán | انش تھان)

प्रारंभ (prá, ram, bh | پرا دم) (Shurúát | شروعات)

AJRÁM अज्राम (ع - مذ) | اجرام

جرم بمعنی جسم کی جمع

1. आकाश संबंधी पदार्थ (Akásh sam-bandhi padárth | آکاش سم بندھی) (پدارتھ)

UJRAT उज्रत (ع - مٹ) | اجرت

भृति (Bhriti | بھرتی) (Nish, krai | निष्क्रय)

पारिश्रमिक (párish, shramik | पारिश्रमिक)

मजदूरी (Mazdúrí | مزدوری)

AJAL अजल (ع - مٹ) | اجل

1. समय (Samai | سمے) (Kál | काल)

वक्त (Vaqt | وقت)

2. मरण (Maran | مران)

निधन (Nidhan | نیدن)

मौत (Ma ut | موت)

EHTISHÁM اِحتِشَام (ع - مذ) اِحتِشَام
 वैभव (Vai,bhav) ऐश्वर्य
 (Ai,shwar,rya) ایشوریہ شَان
 (Shán Shaukat) شَائِکَت
 EHTIQÁN اِحتِیقَان (ع - مذ)
 वस्तिक्रिया (Vasti kriya) وَستِی کَریَا
 हुक्ना (Huqna) حَقْنَه

EHTILÁM اِحتِیَلَام (ع - مذ)
 स्वप्न दोष (Swapn dosh) سَوِیْن دُوش
 ख्वाब (Khwáb) خَوَاب

EHTIMÁL اِحتِیْمَال (ع - مذ)
 संदेह (San,deh) سَن دِیْه
 (Áhsanká) اِشْكَ شَك (Shak)

EHTIYÁJ اِحتِیَاج (ع - مَث)
 आवश्यकता (Ávash,shyakata) آوَش
 (Ákánk, chhá) اِکَانْکَا
 (Zarúrat) زَرُورَت (Akanak) اِکَانْک

EHTIYÁT اِحتِیَاط (ع - مَث)
 1. सावधानी (Sáodhání) سَاو دِهَانِی
 सतर्कता (Satarkata) سَتَرْکَتَا
 होशयारी (Hoshyári) هُوشِیَاَرِی
 2. सुरक्षा (Surak, chhá) سُوْرَک چھا
 रख वाली (Rakhváli) رَکھ وَالِی

AHAD اِحْد (ع - مذ)
 एक (Ek) اِک اِکِیْلَا
 (Ad,dwitiya) اِدْوِتِیْیَا اِکِیْلَا

EHRÁQ اِحْرَاق (ع - مذ)
 1. जारण (Járan) جَارَن
 (dáhan) دَاهَن جَلَانَا (Jalána)

AJÍR اِجِیْر (ع - مذ)
 श्रमिक (Shramik) شَرْمِک
 मज़दूर (Mazdúr) مَزْدُور
 EHTIBÁS اِحتِیْبَاس (ع - مذ)
 बंद होना (Band hona) بَنْد هُونَا
 रुकना (Rukná) رُکْنَا
 اِحتِیْجَاج (ع - مذ)

EHTIJÁJ اِحتِیْجَاج
 किसी अनुचित बात पर असंतोष प्रकट
 करना (Kisi anuchit bát par ásantosh
 prakat karná) کِسی اَنُوحِیْت بَات
 (Virudh,dh vákya) وِیْرُودھ وَاکِیْیَا
 EHTIRÁZ اِحتِیْرَاز (ع - مذ)
 पार्थक्य (Páarthak,kya) پَارْثَکْیِ
 बचना (Bachná) بَچْنا
 (Alag rahná) اَلَگ رَهْنَا

EHTIRÁQ اِحتِیْرَاق (ع - مذ)
 दाह (Dáh) دَاه دَاهَن (Dahan)
 जलना (Jalna) جَلْنَا
 EH,TIRÁM اِحتِیْرَام (ع - مذ)
 सम्मान (Sam,mán) سَمْمَان
 सत्कार (Sat,kár) سَت کَار
 (Izzat) اِزْزَت

EH,TISÁB اِحتِیْسَاب (ع - مذ)
 1. निरीक्षण (Niríkehhan) نِیْرِیْکْهَنْ
 जांच (Jánch) جَانِچ
 2. गणना (Ganna) گَنْنَا
 (Shumár) شُمَار

AHMAR (احمر) (ع - ص)
 अरुण (Arun) रक्त (Rak,t)
 लाल (Lál)

AHMAQ (احمق) (ع - مذ)
 अत्यंत मूर्ख (At,tyant mūrkh)
 निर्बुद्धि (Nir budh)
 (مورّه) (Mūrḥ) (نر بد دھی dhi)

AHVÁL (احوال) (ع - مذ)
 حال کی جمع
 समाचार (Samáchár) (سما چار)
 वृत्तांत (Vrittánt) (ورت تانت)

AHVAL (احوال) (ع - ص)
 वह जिसे एक चीज़ की दो चीज़ें दिखाई
 पड़े (Voh jise ek chíz ki do chízen)
 (وہ جسے ایک چیز کی دو چیزیں دکھائی
 پڑیں)
 भेंगा (Bhenga) (بھینگا)

EHYÁ (احیا) (ع - مذ)
 जीवित करना (Jívit karna)
 जिलाना (Jiláná)

EHYÁNAN (احیاناً) (ع - مذ)
 कदाचित् (Kadá chit)
 कभी कभी (Kabhi kabhi)
 भूले चूके (Bhúle chúke)

AKHBÁR (اخبار) (ع - مذ)
 خبر کی جمع
 1. समाचार (Samáchár) (سماچار)
 Khabren (خبریں)

2. समाचार पत्र (Samáchár patr)
 (سماچار پتر)
 Akhbár (اخبار)

2. भस्मी करण (bhasmí karan)
 (بهسمی کردن)
 फूंकना (Phúnkna)
 (بهونکنا)

EHSÁS (احساس) (ع - مذ)
 चेतना (Chetana)
 अनुभव (Anubhav)
 (چیتنا)
 (انو بهو)

EHSÁN (احسان) (ع - مذ)
 उपकार (Upkár)
 (अप कार)
 (bhalái) (بهلائی)

احسان مند (ع - مذ)

EHSÁN-MAND (एहसानमन्द)
 कृतज्ञ (Kritaggya)
 (अभारी) (Mam nún)
 (ممنون)

AHSAN (احسن) (ع - ص)
 उत्तम (Uut,tam)
 (सुंदर) (Sundar)

AHQAR (احقر) (ع - ص)
 बहुत छोटा (bahut-chhota)
 (तिच च्छ) (Tuch-chh)
 (اس لفظ کا استعمال بڑے آدمی
 انکسار سے اپنے لئے کرتے ہیں)

AHMAD (احمد) (ع - مذ)

1 बहु प्रशंसित (Bahu prashansit)
 (بهو پرشن ست)

2 हज़रत मुहम्मद साहब का नाम
 (Hazrat Mohammad Sahib ka nám)
 (حضرت محمد صاحب کا نام)

2. हृदयकंपन (Hridai Kampan
(हृदये कम्पन) दिल धड़कना
(Dil dhaṛakna) (دل دھڑکنا)

IKHTILÁT इख्तिलात (ع - مذ)

1. अनुराग (Anurág) (انوراك) प्रेम
(Prem) (پريم) मेल जोल (Mel jol
(मेल जूल)
2. समागम (Samágm) (سماگم) सुहवत
(Suhbat) (صحبت)

IKHTILÁF इख्तिलाफ (ع - مذ)

1. भिन्नता (Bhinnata) (بھننتا)
अनेकता (Anekata) (انیکتا) फर्क
(Farq) (فرق)
2. शत्रुता (Shattruta) (شتروتا) रिपुता
(Reputa) (رپوتا) दुश्मनी (Dushmani
(دشمنی)
3. विरोध (Virodh) (وړودھ) प्रतिकूलता
(Prati kúlata) (پرتهی کولتا) मुखाल-
फत (Mukhálafat) (مخالفت)

اختلال (ع - مذ)

IKHTILÁL इख्तिलाल

- विघ्न (Vigh,n) (وگھن) बाधा (Bádha
(खराबी) (Kharábi) खराबी (बाधा)

اختلال دماغ (ع - مذ)

IKHTILÁL-E-DIMÁGH इख्तिलाले दिमाग

- उन्माद (Unmád) (ان مادن) पागलपन
(Págal pan) (پاكل پن)

IKHTIYÁR इख्तियार (ع - مذ)

1. सामर्थ्य (Sámarthya) (سامرتهیه)
शक्ति (Shakti) (شکتي) ज़ोर (Zor
(زور))

اخبار نویس (ع - مذ)

AKHBÁR-NAVÍS अख्बार नवीस
पत्रकार (Pattr-kár) (پتروکار)

IKHTITÁM इख्तिताम (ع - مذ)

1. समाप्ति (Samápti) (سماپتی) खातिमा
(Khátima) (خاتمه)
2. पूर्ति (Púr,ti) (پورتی) तक्मील
(Takmíl) (تکمیل)
3. अंत (An,t) (انت) अखीर (Akhír
(اخیر))

AKHTAR अख्तर (म - مذ)

- उड्ड (U,du) (اڏو) तारक (Tá,rak) (تارک)
नक्षत्र (Nakchhat,tr) (نک چھت) सितारा
(Sitára) (ستاره)

اختراع (ع - मथ)

IKHTIRÁ,A इख्तिराअ

- नई बात निकालना (Na,i bát nikálna
(Áv sh,kár) (आविष्कार) (नई बात निकालना)
(आवश कार)

IKHTISÁR इख्तिसार (म - مذ)

- संक्षेप (Sanchhep) (سن چھپ) इज्माल
(Ijmál) (اجمال)

اختصاص (ع - مذ)

IKHTISÁS इख्तिसास

- विशेषता (Visheshata) (وشیش تا) असा-
धारणता (Asádháranata) (اسادھارنتا)
खुसूसियत (Khusúsiyat) (خصوصیت)

IKHTILÁJ इख्तिलाज (म - مذ)

1. कंपन (Kampan) (کمپن) कांपना
(Kánpna) (کانپنا)

AKHÍR آخر (ع - ص)
 آخر (Ákhir) (انت Ant) آخر

ADÁ ادا (ع - مٹ)
 ادا

1. चुकता (Chuktá) बेबाक (Bo,
 báq) (بے باقی)

2. हाव भाव (Háo bháo)
 नखरा (Nakhrá) (نخروہ)

3. वर्णन (Varnan) वयान
 (Bayán) (بیان)

IDÁRA इदारा (ع - مذ)
 ادا رہ

1. परिषद् (Parishad) संस्था
 (Sans,tha) (سڈس تھا)

(Mandalí) सभा (Sabhá)
 (انجمن Anjuman) (سبھا)

2. संगदक मंडली (Sampádak mandali)
 (सिपादक मंडली)

ADA-KÁR अदाकार (म - फ)
 अभिनेता (Abhineta) ऐक्टर
 (Actor) (ایکٹر)

ADAB अदब (ع - مذ)
 ادب

1. सम्यता (Sabh,bhyata)
 (सिबे बहिता)

शिष्टाचार (Shishtáchár)
 तमीज़ (Tamíz) (تمیز)

2. साहित्य (Sáhit,tya)
 (ساعت تیه)

लिटरेचर (Literature)
 (لتريچر)

3. सम्मान (Sammán)
 (سم مان)

इज्जत (Izzat)
 (عزت)

IDBÁR इद्बार (ع - مذ)
 ادا بار

1. हतभाग्यता (Hatbhágyata)
 (हत)

दुर्दशा (Dur,dasha)
 (بهاکیه تا)

बद किस्मती (Bad,qismati)
 (دردشا)

(بد قسمتی)

2. सत्ता (Satta) प्रभुत्व (Pra-
 bhut, twa) (پر بهت تو)
 हुकूमत (Hukúmat)
 (حکومت)

3. अधिकार (Adhikár) (ادھی کار)
 (Swat, twa) (سوت, تو)
 हक (Haq) (حق)

AKH, Z अखज (ع - مذ)
 ا خ ذ

1. ग्रहण (Grahan) लेना (Lena)
 (لينا)

2. प्राप्ति (prápti) पाना
 (Pána) (پانا)

IKHRÁJ इखराज (ع - مذ)
 اخراج

निकासन (Nish kásan)
 (نہس کاسن)

निकालना (Nikálná) बाहर करना
 (Báhar karna) (باهر کرنا)

IKHFÁ इखफा (ع - مذ)
 اخفا

गोपन (Gopan) गुप्ति (Gupti)
 (گوپن)

छिपाव (Chhipáo) (چھپاو)

दुराव (Duráo)
 (دراو)

AKHGAR अखगर (म - फ)
 अखगर

स्फुलिंग (Isphuling)
 (اس پھلنگ)

अग्नि कण (Agni kan)
 (अग्नी कन)

चिंगारी (Chingári)
 (چنگاری)

IKHLÁS इख्लास (ع - مذ)
 اخلاص

1. निःस्वार्थता (Nis,swarthata)
 (نس)

खलूस (Khulús)
 (खलूस سوارتهتا)

2. मैत्री (Mait,tri)
 (میت تری)

(Dosti)
 (دوستی)

AKHLÁQ अखलाक (ع - مذ)
 اخلاق

सद्व्यवहार (Sadvyavhár)
 (سدویوهار)

सदाचार (Sadáchár)
 (سداچار)

खुलकी (Khush khulqi)
 (خوش خلقی)

AZĪYAT اذیت (ع - مٹ) अजीयत

1. यातना (Yátaná पीडा)
(Pírā عذاب) अज्ञात (Azáb)
2. क्लेश (Klesh कष्ट)
(Kasht कष्ट) तकलीف (Taklíf
(تکلیف)

IRÁDAT इरादत (ع - مٹ) اراادت

1. श्रद्धा (Shrid,dhá شریدها)
(Ás,thá اَسْتِهَاد) एतिकाद (Etiquád
(اعتقاد)
2. विश्वास (Vish,shwás विश्वास)
प्रतीति (Pratíti प्रतीति) यकीन
(Yaqín یقین)

IRÁDA इरादा (ع - مذ) اراده

1. संकल्प (Sankalp سن کلپ) निश्चय
(Nish,chai निश्चय)
अहद (Ahd عهد)
2. विचार (Vichár विचार) खयाल
(Khayál خیال)

ARÁZĪ अराज़ी (ع - مٹ) اراضی

ارض کی جمع ہے

1. भूमि (Bhūmi بھومی) जमीन
(Zamín زمین)
2. खेत (Khet کھیت) काश्त (Kásht
(کاشت)

ARÁKĪN अराकीन (ع - مذ) اراکین

دکن کی جمع الجمع ہے دیکھو 'دکن'

ARBÁB अर्बाब (ع - مذ) ارباب

دب کی جمع

IDKHÁL इदखाल (ع - مذ) ادخال

प्रवेश (Pravesh پرویش) दाखिला
(Dákhila داخلہ)

IDRÁK इद्राक (ع - مذ) ادراك

1. बोध (Bodh बोध) ज्ञान (Gyán
(تمیز Tamíz) तमीज़ (گیان)
2. बुद्धि (Bud,dhi बुद्धی) अक्ल
(Aql عقل)

ADAQ ادق (ع - ص) अदक

दुर्बोध (Dur bodh در بودھ)
Dur,ge,ya (در گیه) कठिन (Kathin
(کٹھن)

AD,NÁ अदना (ع - ص) ادنی

तुच्छ (Tuch,chh तुच्छ) अधम
(Adham ادم) पामर (Pámar پامر)
नीच (Ních نیچ)

ADÍB अदीब (ع - مذ) ادیب

साहित्यकार (Sáhittya kár साहितیہ کار)
साहित्य सेवी (Sáhittya seví साहितیہ سےوی)
(Kala kár (کلاکار) कलाकार (سیوی)
फनकार (Fan kár فن کار)

IZ,N इज़न (ع - مذ) اذن

1. आज्ञा (Ág, gyá آگ گیا) इजाज़त
(Ijázat اجازت)
2. निर्देश (Nir,desh निर्देश) हुक्म
(Hukm حکم)

UZN उज़न (ع - مذ) آذن

कर्ण (Karn کرن) कान (Kán کان)

उच्चता (Uch, chata) उंचाई (اچ چتا)
(Unchá,í) (اونچائی)

IRTIQÁ इर्तिका (ع - مذ) ارتقا
उन्नति (Un,nati) (ان نتي) उत्थान
(Ut,thán) (ات تھان) प्रगति (Pragati)
(ترقی) (Tarqqi) (ترککی) (پرگتی)

IRTIKÁB इर्तिकाब (ع - مذ) ارتکاب
पाप या अपराध करना (Páp ya aprádh
karná) (پاپ یا اپرادھ کرنا)

ارجمند (ف - ص)

ARJ, MAND अर्जमन्द
प्रतिष्ठित (Pratish,thit) (پرتش تھت)
सम्मानित (Sam,mánit) (سممانت)

URDÚ उर्दू (त - मथ) اردو

1. छावनी (Chháoní) (چھاوئی) सेना
वास (Senávás) (سینا واس)

2. उर्दू भाषा (Urdú bhásha) (اردو بھاشا)

AR,ZAL अर्ल (ع - ص) ارذل

अधम (Adham) (ادھم) गमर (Pámar)

दुष्प्रकृति (Dush pra kriti) (دش

نک (Nik,krisht) (نیکریتی)

कमीना (Kamíná) (کمیڈہ) (کرشت)

ARZÁN अर्ज़ान (ف - ص) ارزان

अल्प मूल्य (Alp mulya) (الپ مولیہ)

सस्ता (Sastá) (سستا)

IRSÁL इर्साल (ع - مذ) ارسال

प्रेषण (Preshan) (پرے شن) भेजना

(Bhejné) (بھیجنا)

स्वामी (Swámi) (سوامی) मालिक
(Málik) (مالک)

یہ لفظ ہمیشہ مرکب ہو کر ابتدائی میں
آتا ہے اور 'والے' کے معنی دیتا ہے
جیسے 'ارباب شوق' (شوق والے)

ارباب سخن (ع - مذ)

ARBÁB-E SUKḤAN अर्बावे सुखन
कविगण (Kavi gan) (کوی گن) शाहर
लोग (Sháir log) (شاعر لوگ)

ارباب نشاط (ع - مذ)

ARBÁB-E NISHÁT अर्बावे निशात
गाने नाचने वाले (Gáne náchné vále
(گانے ناچنے والے)

IRTIBÁT इर्तिबात (ع - مذ) ارتباط

प्रेम (Prem) (پریم) मित्रता (Mittrata)
(मेल जोल) (Mel jol) (میل جولا)

IRTIHÁL इर्तिहाल (ع - مذ) ارتحال

अंतिम यात्रा (Antim yat,tra) (انتم یا ترا)

मृत्यु (Mrittyu) (مرتیو) निधन (Nidhan)

(मौत) (Maut) (موت) (ندهن)

IRTIDÁD इर्तिदाद (ع - مذ) ارتداد

धर्म से फिर जाना (Dharm se phirjáná)

(धर्म परिवर्तन) (Dharm parivartan)

(دھرم پری ورتن)

IRTI, ÁSH इर्तिआश (ع - مذ) ارتعاش

कंपन (Kampan) (کمپن)

थरथराहट (Thartharáhat) (تھرتھراھٹ)

IRTIFÁA इर्तिफाअ (ع - مذ) ارتفاع

(ات تنگتا) (Ut,tungata) (उत्तुंगता)

IRAM इरम (ع - مٹ) ارم

1. शहाद बादशाह का बनाया हुआ कृत्रिम स्वर्ग (Shaddád bádsháh ká banáya hua kritrim swarg شداد بادشاه کا بنایا ہوا کرتیم سورگ)
2. स्वर्ग (Swarg سورگ) सुरलोक (Surlok सुरलोक) बिहिस्त (Bihisht بهیشت)

AR,MÁN अर्मान (مٹ - مذ) ارمان

- लालसा (Lálasá لالسا) अभिलाषा (Abhilásha ابھی لا شا) आकांक्षा (Ákánk, chhá آکانک چھا) खाहिश (Kháhish خواہش)

ارمغان (ف - مذ)

- ARMA (U) GHÁN अर्म (मु) गां उपहार (Uphár آپ ہار) उपायन (Upáyan بهیمنت) भेंट (Bhent بهیمنت) तोहफा (Tuhfa تحفہ)

AZ-KHUD अज्ञ खुद (ف - ص) از خود

- स्वतः (Swatah سوته) अपने आप (Apneáp اپنے آپ)

از خود رفته (ف - ص)

- AZ-KHUD-RAFTA अज्ञ खुद रक्ता उन्मत्त (Unimatt ان مٹ) अचेत (Achet به سده) वेसुध (Be sudh بهیست)

از سر نو (ف - ص)

AZ-SAR-E-NAU अज्ञ सरेनौ

- पुनः (Punah पुनہ) नए सिरे से (Na, e sire se نئے سرے سے)

IRSHÁD इर्शाद (ع - مذ) ارشاد

1. आदेश (Ádesh आदेश) हुकम (Hukm हुकम) (Ág,gyá آگ گیا)
2. कथन (Kathan कथन) कहना (Kahna کہنا)

AR,SHAD अर्शाद (ع - ص) ارشد

- पहुंचा हुआ (Pahunchá huá پہنچا ہوا) दीक्षित (Nipun दीक्षित) (Díkchhit دیک چیت)

AR,Z अर्ज (ع - مٹ) ارض

1. पृथ्वी (Pritth,ví پرتھوی) मेदिनी (Mediní مے دنی) कुरएअर्ज (Kurairz کرے ارض)
2. भूमि (Bhúmi بھومی) जमीन (Zamín زمین)
3. स्थान (Isthán استھان) जगह (Jagah جگہ)

ارغوانی (ف - ص)

ARGHAVÁNÍ अर्गवानी

- रक्त (Rak,t رکت) लाल (Lál لال)

ARFA अर्फा (ع - ص) ارفع

- उत्तुंग (Ut,tung اتتنگ) बहुत ऊंचा (Bahut úncha بہت اونچا)

IRQÁM इर्काम (ع - مذ) ارقام

- लेखन (Lekhan لیکھن) लिखना (Likhna لکھنا)

ARKÁN अर्कान (ع - مذ) ارکان

- دکن کی جمع دیکھو دکن

پتنیاں (Patniyān) ستیاں
(Istriyān) استریان

AZ,DAR اژدر (ف - مذ) اژدر
اژگر (Ajgar) اژدہا (Azdaha)
(اژدہا)

AZDAHÁ اژدہا (ف - مذ)
بہت بڑا سانپ (Bahut bara sánp)
(اژگر) (Ajgar) اژگر (بہت بڑا سانپ)

ASÁTIZA اساتذہ (ع - مذ) اساتذہ
شیکھ گان جمع (Shikchhak-gan)
(شیکھ گان)

ASÁS اساس (ع - مٹ) اساس
1. مول (Múl) نیو (Ní,u)
2. आधार (Ádhár) بنیاد (Buniyád)
(بنیاد)

ASÁMÍ اسامی (ع - مٹ) اسامی
1. प्रजा (Praja) ریت (Raiyat)
(ریت)
2. कृषक (Krishak) کیشک (Kisán)
(کسان)
3. ब्योहारी (Beuhárí) بیوہاری
4. नौकरी (Naukarí) نوکری (Pad)
(پد)

AS,BÁB اسباب (ع - مذ) اسباب
1. سبب کی جمع دیکھو 'سبب'
2. उपकरण (Up,karan) سامان (Sámán)
(سامان)

ASP اسپ (ف - مذ) اسپ
अश्व (Ash,shwa) اش، شو
تورنگ

ازکار رفتہ (ف - ص)

AZ-KÁR-RAFTA अज्ञकार रक्ता
नपुंसक (Napunsak) کلن
(Hijra) हिजड़ा (Klib) کلیب

IZÁLA ازالہ (ع - مذ) ازالہ
निराकरण (Nirákaran) निवारण
(Dúr karna) दूर करना (Niváran)
(Hátána) हटाना (دور کرنا)

IZDIHÁM ازدحام (ع - مذ) ازدحام
जनसमूह (Jan samúh) भीड़
(Bhír) (جن سموه)

ازدواج (ع - مذ)

IZ,DIVÁJ इज्ञ दिवाज
विवाह (Viváh) परिणय (Parinai)
(Pánig,grahan) पाणिग्रहण (Byáh)
(Byáh) ब्याह (پانگ گرن)

IZDIYÁD ازدیاد (ع - مذ) ازدیاد
अधिकता (Adhikata) बाहुल्य
(Ziyádati) ज़ियादती (Bábul,lya)
(بأهلیه) (زیادت)

AZAL ازل (ع - مذ) ازل
अनादिकाल (Anádi,kál) (انادی کال)
सृष्टि काल (Srishti kál) (سرشتی کال)
वह समय जब सृष्टि की रचना हुई
(Voh samai jab srishti ki rachna hui)
(وہ سے جب سرشتی کی چناہوئی)

AZVÁJ अज्ञवाज (ع - مٹ) अज्ञवाज
زوج کی جمع ہے لیکن بیویوں کے
معنے میں مستعمل ہے

2. प्राप्त کرنے کی इच्छा करना

(Prápt kárne kí ich chha karna

(پراپت کرنے کی اچھا کرنا

استحصا ل بالجبر (ع - مذ)

IS,TEHSÁL-BILJAB,R ইস্তেহسال

بیل جبر

अपहरण (Ap,haran अप हरण)

बलात् प्राप्ति (Balátprápti बलात्प्राप्ति)

ज़बरदस्ती छीनना (Zabar dasti chhínna

(زبردستی چھیننا)

استحقاق (ع - مذ)

IS,TEH QÁQ ইস্তেহকাक

1. अधिकार (Adhikár ادھیکار) स्वत्व

(Swat,twa سوت تو) हक (Haq

حق)

2. पात्रता (Pat,trata पात्रता) योग्यता

(Yog,gyata یوگیہ تا) काबिलीयत

(Qábiliyat قابلیت)

استحکام (ع - مذ)

IS,TEHKÁM ইস্তেহکام

1. दृढ़ता (Driṛhata درڑھتا) पुष्टता

(Push tatá پشتتا) मज़बूती

(Mazbúti مضبوطی)

2. स्थायित्व (Isthá,it,twa اس تھایت)

(Nit,tyata نتیہ تا) नित्यता

(Mustaqili مستقلى)

استخراج (ع - مذ)

IS,TIKH,RÁJ इस् तिख् राज

निष्कासन (Nish kásan نیشکاسن)

निकालना (Nikálna نیکالنا)

(Tu,rang ترنگ) हय (Hai هے) वाजी

(Vájí واجی) घोड़ा (Ghora گھوڑا)

USTÁD استاد (ف - مذ) उस्ताद

शिक्षक (Shikchhak شیکچھک)

अध्यापक (Ad,dhyápak اد،دھیاپک)

गुरु (Guru گرو)

USTÁZ استاد (ع - مذ) उस्ताज़

دیکھو 'استاد'

استبداد (ع - مذ)

IS,TIB,DÁD ইস্তিব্দاد

अन्याय (An.nyá,i ان نیاءے) अत्याचार

(At,tyá,chár ات تیاجار) अनीति

(A,níti انیتی) जुल्म (Zulm ظلم)

IS,TITÁR इस्तितार (ع - مذ) استتار

गोपन (Gopan گوپن) छिपाना (Chhi-

pána چھپانا)

IS,TIS,NÁ इस्तिसना (ع - مذ) استئنا

अपवाद (Apvád اپواد) अनिवंधन

(Ani bandhan انی بندھن)

استجابات (ع - مذ)

ISTIJÁBAT इस्तिजाबत

स्वीकृति (Swikriti سوئی کردتی) मंजूरी

(Manzúri منظورى)

استحصا ل (ع - مذ)

IS,TEHSÁL ইস্তেহسال

1. प्राप्त करना (Prápt karna پراپت کرنا)

(بال موندنے کا اوزار ka auzár)

چھر (Chhur)

استسقا (ع - مذ) IS,TIS,QÁ

1. پانی مانگنا (Páni mán_gna پانی مانگنا)

2. جلودر (Jalodar جلودر) جلدھر (Jalandhar جلدھر)

استصواب (ع - مذ)

IS,TIS,VÁB

استتسوا (ع - مذ) IS,TIS,VÁB

پرامرش (Parámarsh)

استصواب رائے (ع - مذ)

ISTISVÁB-E-RÁI

مات یاचना (Mat yáchana)

ووٹ لینا (Vote lena)

استطاعت (ع - مذ)

IS,TI,TÁ,AT

1. سامर्थ (Sámarthya)

شکتی (Shakti)

طاقت (Táqat)

2. چھمتا (Chhamata)

یوگیات (Yog, gyata)

اہلیت (Ahliyat)

استعارہ (ع - مذ)

IS,TI,ÁRA

1. روپک (Rúpak)

2. لکھنا (Lakchhana)

استعانت (ع - مذ)

IS,TI,ÁNAT

استخفاف (ع - مذ)

IS,TIKHFÁF

انادر (Anádar)

تیرسکار (Tiraskár)

آپمان (Apmán)

ناقدری (Náqadri)

استخوان (ف - مذ)

US,TU,KHÁN

ہڈی (Haddí)

آس تھی (As,thi)

استدعا (ع - مذ) IS,TID,Á

پرادتھنا (Prár,thaná)

انورودھ (Anu,rodh)

گزارش (Guzárish)

استدلال (ع - مذ)

ISTIDLÁL

1. پرامانیت کرنا (Pramánit karna)

سابت کرنا (Sábit karna)

ثابت کرنا (Sábit karna)

2. تارک (Tark)

دلیل (Dalíl)

پرامان (Pramán)

سبوت (Subút)

استراحت (ع - مذ)

ISTIRÁHAT

ویشرام (Vish,shrám)

ویشراحتی (Vish,Shránti)

آرام (Áram)

استره (ت - مذ) US,TURA

بال موندنے کا آؤزار (Bál mún_dne)

استغراق (ع - مذ)

سہا ی ت ا (Saháyatá) مدد
(Madad مدد)

IS, TI, GHRÁQ ইস্তিগراک

تल्ली ن ت ا (Tallínata)
 تلمی ت ا (Tanmaita)
 نلمی ت ا (Nimag-
 nata) (Liptata) (Nimag-
 nata) (Mahviyat)
 (مکھویت)

استغنا (ع - مذ) ISTIGHNA
 نیس پری ت ا (Nisprihta)
 ا نی ت ا (Aníha)
 (Be niyází)

استفادہ (ع - مذ) ISTIFÁDA
 ل ا ب (Lábh uthána)
 (Viddya) (ádi ka lábh)
 (و د ی ا آ د ی کا ل ا ب)

استفراغ (ع - مذ)

IS, TIF, RÁGH ইস্তیفراغ
 و د گ ا ر (Udgár) (Vaman)
 (Qai) (ومن)

استفسار (ع - مذ)

IS, TIF, SÁR ইস্তیفسار
 پ ر ش ن (Prish, n) (Pú-
 chhna) (پوچھنا)

استفہام (ع - مذ)

IS, TIF, HÁM ইস্তیفہام
 جی گ ی ا س ا (Jiggyása) (Prish, n)
 (Púchhna) (پوچھنا)

استعجاب (ع - مذ) IS, TEJÁB
 آ ش چ ر ی ہ (Áshcharya)
 (Vis, mai) (Acham-
 bha) (Tn, ajjub)
 (تعجب)

استعداد (ع - مذ) ISTEDÁD

1. پا ت ر ت ا (Pátrata) یو گ ی ت ا (Yog, gyata)
(Qábi-
líyat)
2. پا ن د ت ت ی ہ (Pándittya)
و د د و ت ت ا (Vid, dwat, ta)
ا ل م ی ت (Ilmiyat)

استعفا (ع - مذ) ISTEFA

1. ت ی ا گ ن ا (Tyágna) (Chhorna)
(تیاگ پ ت ر (Tyágpatr)
2. (Istéfa)

استعمال (ع - مذ) ISTEMÁL

1. پ ر یو گ (Prayog) (Vyavhár)
2. (Kám men lána)

استغاثہ (ع - مذ)

IS, TI, GHÁSA ইস্তیگاسا

1. و ا د (Vad) (Nálísh)
2. (Abhiyog, patr)

استکراه (ع - مذ)

IS,TIK,RAH इस्तिकراه

घृणा (Ghrina گھڑنا) नफرت (Nafrat نفرت)

استماع (ع - مذ)

IS,TI,MÁA इस्तिमाअ

श्रवन (Shravan شروون) सुनना (Sunna سننا)

استمرار (ع - مذ)

IS,TIM,RÁR इस्तिमर

निरंतरता (Niran, tarata نرن توتا)

नित्यता (Nit, tya, ta نت تیه تا)

हमेशगी (Hameshagi همیشگی)

استوا (ع - مذ)

1. बराबर होना (Barábr hona برابر هونا)

2. विषुवदरेखा (Vishuvad rekha

भूमध्य रेखा (Bhú maddhya rekha و شوون ریکھا)

नाड़ी मंडल (Nari mandal

ناڑی منڈل)

استوار (ع - ص)

1. दृढ़ (Drirh درڑھ) पुष्ट (Push,t

مضبوط (Mazbút مضبوط)

2. चिरस्थायी (Chiras,thái چرس

پایدار (Páidár پایدار)

استیصال (ع - مذ)

IS,TÍ,SÁL इस्तीسال

1. उन्मूल (Un,mú,lan ان مولن)

استقامت (ع - مث)

IS,TI,QÁMAT इस्तिकामत

दृढ़ता (Drirhata درڑھتا) अचलता

(Achalata اچلتا) अटल रहना

(Atal rahna اٹل رهنا)

استقبال (ع - مذ)

IS,TIQ,BÁL इस्तिकबाल

1. आगे बढ़ना (Ágo barhna آگے بڑھना)

2. स्वागत (Swágat स्वागत) अगवानो (Agváni اگوانی)

3. भविष्य (Bha vish,shya بهوش شیه) मुस्तकबिल (Mustaqbil مستقبل)

استقرار (ع - مذ)

IS,TIQRÁR इस्तिक्रार

1. स्थिरता (Isthirata استهرتا) ठहरना (Thaharna تههarna)

2. प्रमाणित होना (Pramánit hona सावित होना (Sábit hona ثابت هونا)

استقلال (ع - مذ)

IS,TIQ,LÁL इस्तिकलाल

1. ध्रुवता (Dhruvata دھرووتا) दृढ़ता (Drirh,ta درڑھتا) मजबूती (Maz-búti مضبوطی)

2. धैर्य (Dhair,rya دھیریه) सुकून (Sukún سکون)

3. उत्साह (Utsáh اتساه) हौसला (Hausala حوصله)

IS,QÁT इसकात (ع - مذ) اسقاط

1. गिराना (Girána) (گرا نا) निपातन
(Nipátan) (نپاتن)

2. गर्भपात (Garbh pát) (گر به پات)

اسقاط حمل (ع - مذ)

IS,QÁT-E-HAM,L इसकाते हमल

गर्भपात (Garbh pát) (گر به پات)

गर्भस्त्राव (Garbhas,sráv) (گر بهس سراو)

हमल गिरना (Hamal girna) (حمل گر نا)

AS,LÁF असलाफ (ع - مذ) اسلاف

سلف کی جمع

पुराने बुज़र्ग (Puráne buzurg) (پرا نه بزرگ)

IS,LÁM इसलाम (ع - مذ) اسلام

1. गर्दन झुकाना (Gardan jhukána)

(Sevá karna) (सेवा करना) (گردن جھکانا)

2. इस्लाम धर्म (Islám dharm) (اسلام) (دهرم)

AS,LIHA असलिहा (ع - مذ) اسلحه

سلاح کی جمع

अस्त्र शस्त्र (Astr shastr) (استر شستر)

आलाते जंग (Alát-e-jang) (آلات جنگ)

US,LÚB उसलूब (ع - مذ) اسلوب

प्रणाली (Pranálí) (پرنالی) शैली

(Shai,lí) (शे'ली) पद्धति (Pad,dhati)

(طریقه) (Taríqa) तरीका (پد'دهتی)

IS,M इसम (ع - مذ) اسم

(نام) (Nám) नाम (سن گیا Sangyá) (संज्ञा)

2. समूल विनाश (Samúl vinásh)

(سمول وناش)

3. जड़से उखाड़ फेंकना (Jar se ukhár

phenkna) (جڑ سے اکھاڑ پھینکنا)

IS,TÍLÁ इसतीला (ع - مذ) استیلا

1. प्रभुत्व (Prabhuttwa) (پربھت' تو)

गलबा (Ghalaba) (غلبه)

2. आधिपत्य (Ádhipattya) (آدهی پتیه)

तसल्लुत (Tasallut) (تسلط)

ASAD असद (ع - مذ) اسد

व्याघ्र (Vyá,gh,r) (ویا' گھر) पंचानन

(Panchánan) (پنچانن) केहरी

(Ke,harí) (کیهاری) मृगेंद्र (Mrigend,r)

(Singh) (سنگھ) सिंह (मर्गिन्दर)

(Sher) (شیر)

AS,RÁR अस्रार (ع - مذ) اسرار

سر کی جمع

रहस्य (Rahassya) (رهسیه) भेद (Bhed)

(بهید)

IS,RÁF इस्राफ (ع - مذ) اسراف

अपव्यय (Apav,vyai) (اپو' وئے)

अतिव्यय (Ativ,vyai) (اتو' وئے)

फुजूलखर्ची (Fuzúl kharchí) (فضول

خرچی)

AS,FAL असफल (ع - ص) اسفل

1. सबसे नीचा (Sab se nícha) (سب

سے نیچا)

2. अधम (Adham) (ادهم) नीच (Ních)

(نیچ)

USH,TUR اشتُر (ف - مذ)
 उष्ट्र (Ush,tr (اش، تر) क्रमेल
 (Kra,mel (क्रमील महंग (Maháng
 (महंग) ऊंट (Únt (اونٹ)

ISH,TIRÁK اشتراك (ع - مذ)
 1. साझा (Sájha (सा जहा भागी दारो
 (Bhágí dári (بهاگی داری
 2. सहयोग (Sah yog (सह योग मदद
 (Madad (مدد)

اشتراك عمل (ع - مذ)

ISHTIRÁK-E-AMAL इश्तिराके अमल
 सहयोग (Sah yog (सह योग काम में
 मदद (Kám men madad (काम में मदद)

اشتراكیت (ع - م.ث)

ISH,TIRÁ KÍ,YAT इश्तिराकीयत
 साम्यवाद (Samya vád (साम्ये वाद
 समाजवाद (Samáj vád (समाज वाद
 कम्युनिज्म (Communism (कम्युनिज्म)

ISH,TI,ÁL इश्तिआल (ع - مذ)
 1. भड़कना (Bharak,ná (भड़कना
 लौ उठना (Lau uthna (لواٹھنا
 2. उत्तेजना (Ut,tejana (ات، تے جانا
 भड़काना (Bharakána (भड़काना)

اشتعال انگیز (ع - ص)

ISH,TI,ÁL-ANGEZ इश्तिआल अंगेज
 उत्तेजक (Ut,tejak (ات، تے جک
 प्रेरक (Prerak (پریرک भड़काने वाला
 (Bharakáne vála (भड़काने वाला)

AS,VAD असुवद (ع - ص)
 श्याम (Shyám (شیام कृष्ण (Kriahna
 (कृष्ण) काला (Kála (काला)

IS,HÁL इस्हाल (ع - مذ)
 1. रेचन (Re,chan (رے چن دست
 (Dast (دست
 2. दस्तआना (Dast ána (دست آنا)

ASÍR असीर (ع - مذ)
 बंदी (Bandí (بندی कैदी (Qaidí (قیدی)

ISHÁ,RÁ इशारा (ع - مذ)
 संकेत (San,ket (سن کیت इंगित
 (In,git (ان، گت सैन (Sain (سैन
 ईमा (Íma (ایما)

ISHÁAT इशाअत (ع - م.ث)
 1. प्रचार (Prachár (پرچار तबलीग
 (Tablígh (تبلیغ
 2. प्रकाशन (Prakáshan (پرکاشन
 इडीशन (Edition (ادیشن)

ISH,TI,BÁH इश्तिबाह (ع - مذ)
 संदेह (Sandeh (सन्दिह शंका (Shanka
 (शंका) भ्रम (Bhram (भ्रम शक
 (Shak (شک)

ISH,TI,DÁD इश्तिदाद (ع - مذ)
 प्रचंडता (Prachan,data (پرچندتا
 उग्रता (Ug,gra,ta (اگ، گرتا
 (Ut,kata,ta (ات کتتا तेज़ी (Tezí
 (तेज़ी)

2. घोर (Ghor گھور) प्रचंड (Prachand
(सख्त Sakht) सख्त (پرچند)

ASH,RAF अशर्फ (ع - ص) اشرف

1. भद्र (Bhaddr بهادر) सज्जन
(Sajjan سچ جن) शरीफ (Sharif
(شریف)

2. बहुत शरीफ (Bahut Sharif بهت
(ات، تم Ut,tam) उत्तम (شریف)
(ات، کرش، ت Ut,krish,t) उत्कृष्ट

ASH,K अशक (ف - مذ) اشك
अश्रु (Ash,shru اش، شرو) नेत्रांबु
(Nettrám,bu نیت، ترام، بو) आंसू
(Án,sú آنسو)

ISH,KÁL इशकाल (ع - مذ) اشكال
कठिनता (Kathinata کٹھنता) मुश्किल
(Mush,kil مشکل)

ASÁLAT असालत (ع - مٹ) اصالت

1. कुलीनता (Kulínata कुलिनता)
(Shreshthata श्रेष्ठता) श्रेष्ठता
(Sharáfat शराफत) शराफत
2. खरापन (Kharápan کھراپن) उत्तमता
(Ut,tamata (ات، تمدا)

ISRÁR इसरार (ع - مذ) اصرار
आग्रह (Ág,grah آگ، گره) अनुरोध
(Anurodh انورودھ) ज़िद (Zid ضد)

AS,TAB,L अस्तबल (ع - مذ) اصطبل
अश्व शाला (Ash,shwa,shála اش
(طوبله Tavela) तवेला (‘शुशाला)

اشتغال (ع - مذ)

ISH,TI,GHÁL इशतिगाल

1. संलग्नता (Sanlagnata سن لگنتا)
तल्लीनता (Tal,línata تل، لینتا)
मशगूल होना (Mashghúl hona
(مشغول هونا)

ISH,TI,HÁ इशतिहा (ع - مٹ) اشتها

1. वासना (Vásana واسنا) कामना
(Kámaná कामना) खादिश (Kháhish
(خواهش)
2. क्षुधा (Chhudhá چھدا) भूख
(Bhúkh بهوکه)

ISH,TI,HÁR इशतिहार (ع - مذ) اشتهار

1. विज्ञप्ति (Vig,gyapti وگ گپتی)
विज्ञापन (Vig,gyápan وگ، گپا، پن)
2. सूचना (Súchana سوچنا) इत्तिलाअ
(Ittiláa اطلاع)

اشتیاق (ع - مذ)

ISH,TI,YÁQ इशतियाक

लालसा (Lálasá لالسا) उत्सुकता
(Ut,sukata (ات سکتا) अभिलाषा
(Abhiláshá (ابهیلا شا) आकांक्षा
(Ákánk,chha (آکانک چھا) शौक (Shauq
(شوق)

ASHAD अशद (ع - ص) اشد

1. अत्यंत (At,tyant (ات، تیڈت
अत्यधिक (At.tya,dhik (ات تیڈهک)
बहुत ज़ियादा (Bahut ziyáda بهت
(زیاده)

USŪL اصول (ع - مذ)
 اصل کی جمع ہے لیکن واحد معنوں
 میں مستعمل ہے

1. नियम (Ni,yam نیم) सिद्धांत (Sid,dhánt سد، دھانت) कायदा (Qáida قاعده)
2. रीति (Ríti ریتی) रवाज (Raváj رواج)

ASÍL असील (ع - ص)
 1. कुलीन (Kulín کولین) खानदानी (Khán, dání خاندانی)

2. श्रेष्ठ (Shresh, th شریہس، تھ) उत्तम (Ut,tam ات، تم) (مٹ)
3. दासी (Dási داسی) परिचारिका (Parichárika پریچاریکا) मामा (Máma मामा)

IZÁFAT इज़ाफत (ع - مٹ)
 1. संबंध (Sambandh سم بندھ) लगाव (Lagáo لگاؤ)

2. सम्बंध (व्या) (Sambandh سم بندھ) छठा कारक (Chhata kárak چھٹا کارک)

IZÁFA इज़ाफा (ع - مذ)
 1. अधिकता (Adhikata ادھیکتا) बहुतात (Bahutát بہتات)

2. वृद्धि (Vrid,dhi ورد، دھی) बढ़ोतरी (Barhotari برہوتری)

اضطراب (ع - مذ)

IZ,TIRÁB इज़तिराब

اصطلاح (ع - مٹ)

IS,TI,LÁH इस तिलाह

परिभाषा (Parí bháshá پری بھاشا)

اصطلاحی (ع - مذ)

ISTILÁHI इस तिलाही

पारिभाषिक (Pāribhāshik پاری بھاشک)

اصغر (ع - ص)

AS,GHAR अस् गर

लघुतम (Laghutam لگھوتم) बहुत छोटा (Bahut chhota بہت چھوٹا)

AS,L अस् ल (ع - مٹ)
 1. मूल (Múl مول) जड़ (Jāṛ جر)

2. आधार (Ádhār آدھار) बुनियाद (Bunyád بنیاد)
3. धातु (Dhā,tu دھاتو) मादा (Mád,da ماده)

4. सत्य (Sat.tya ستیہ) सच (Sach سچ)

AS,LA अस् ला (ع - ص)
 1. कदापि (Kadápi کدایی) कभी भी (Kabhí bhí کبھی بھی)

2. तनिक भी (Tanik bhí تنیک بھی) ज़रा भी (Zará bhí ذرا بھی)

IS,LAH इस लाह (ع - مٹ)
 1. संशोधन (San, sho,dhan سن، شو، دھن) शुद्धि (Shud,dhí شد، دھی)

2. सुधार (Sudhār سدھار) दुरुस्ती (Durustī درستی)

के लिए (Khabar ke liye) خبر کے لیے

اطلاع نامہ (ع - مذ)

IT, TI, LÁA-NÁMA इत्तिलाअ नामा

सूचना पत्र (Súchana pat, tr) سوچنا پتر

हुकुम नामा (Hukum náma) حکم نامہ

اطمینان (ع - مذ)

IT, MÍNÁN इत्मीनान

1. संतोष (Santosh) سن توش

(Sabr) صبر

2. विश्वास (Vish, shwás) وش، شواس

प्रतीति (Pratíti) پرتیتی

(Yaqín) یقین

AZ, LAM अज़लम (ع - مذ) اظلم

घोर अत्याचारी (Ghor attyá chári) گھور

बहुत बड़ा ज़ालिम (Bahut bará zálím) بہت بڑا ظالم

IZ, HÁR इज़ हार (ع - ض) اظہار

1. प्रकाशन (Prakáshan) پروکاشن

(Prakatan) پروکتن

2. न्यायालय में वादी, प्रतिवादी या साक्षी

का बयान (Nyáyálai men vádí,

prati vádí ya sákchhí ká bayán

نیایا لے میں وادی، پرتوا دی یا

سا کچھی کا بیان)

AZ, HAR अज़हर (ع - ص) اظہر

स्पष्ट (Ispash, t) اس پشت

(Jwalit) جالت (Vázeh) واضح

1. व्याकुलता (Vyákulata) (ویا کلتا)

घबराहट (Ghabráhat) گھبراہٹ

2. आतुरता (Áturata) (آتورتا) उतावलापन

(Utáolápan) (اتاولا پن)

IZ, TI, RÁR इज़् तिरार (ع - مذ) اضطراب

व्याकुलता (Vyákulata) (ویا کلتا)

आतुरता (Áturata) (آتورتا) बेइख्तियारी

(Be ikh, tiyári) (بے اختیاری)

(Majbrúí) (مجبوری)

اضمحلال (ع - مذ)

IZ, MEH, LÁL इज़् मेहلال

शिथिलता (Shithilata) (شیتھلتا) खिन्नता

(Khin, nata) (کھن، نتا) मलिनता (Malinata)

(Pazmurdagi) (پزمردگی) पज़्मुर्दगी

(پزمردگی)

ITÁ AT इता अत (ع - مٹ) اطاعت

1. आराधना (Aráadhaná) (آرادھنا)

उपासना (Upásana) (اُپاسنا) बंदगी

(Bandagi) (بندگی)

2. आज्ञा पालन (Aggyá pálan) آگ کیا

(Farmán baradári) (فرمان برداری)

(فرمان برداری)

IT, TI, LÁA इत्तिलाअ (ع - مٹ) اطلاع

1. सूचना (Súchaná) (سوچنا) चेतावनी

(Cheta, vaní) (چیتا وانی)

2. विज्ञापन (Vig, gyápan) (وگ، گپا پن)

(Vigg, yapti) (وگ، گپیتی) विज्ञप्ति

اطلاعاً (ع - ص)

IT, TI, LÁAN इत्तिलाअन

सूचनार्थ (Súchanáarth) (سوچنارث) खबर

इत्मीनान (Itmínán) (اطمینان)

2. श्रद्धा (Shrid,dha) (شُردها) आस्था (Ástha) (آستها) अकीदा (Aqída) (अक़िदे)

E,TIMÁD एतिमाद (ع - مذ) اعتماد

1. विश्वास (Vish,shwás) (وَشَوَاس) (اعتبار) (E,tibár)

2. साख (Sákh) (ساکه) भरोसा (Bharosa) (بهروسا)

E,TINA एतिना (ع - مَث) اعتنا

- चिन्ता (Chinta) (چِنتا) परवा (Parva) (پَرِوا)

EJÁZ एजाज़ (ع - مذ) اعجاز

1. विचित्रता (Vichitrata) (وِचित्रता) (ولکچھنتا) (Vilakchhanata)

अजूबापन (Ajúbápan) (عجوبہ پن) (Chamatkár) (چماتکار)

2. चमत्कार (Chamatkár) (کرامت) (Karámat) (کرامت)

E,RÁB एराब (ع - مذ) اعراب

मात्राएं (Mátráen) (مانرائیں) ज़बर, ज़ेर, (Zabar, Zer, Pesh) (زبر زیر پیش)

E,RÁZ एराज़ (ع - مذ) اعراض

विमुखता (Vimukhata) (وِمکھता) (Upekchha) (اپیکچھا) (Be parvái) (بے پروائی)

E,ZÁZ एज़ाज़ (ع - مذ) اعزاز

सम्मान (Sammán) (سمان) प्रतिष्ठा (Pratishtha) (پریشتها) (Tauqír) (तौकीर)

(توقیر)

ÁZAM आजम (ع - ص) اعظم

महान (Mahán) (مہان) बहुत बड़ा (Bahut bara) (بہت بڑا)

E,ADA एआदा (ع - مذ) اعاده

पुनरावृत्ति (Punarávritti) (پنراوردتی)

दुहराना (Duhrána) (دھراتا)

E,ÁNAT एआनत (ع - مَث) اعانت

सहायता (Saháyata) (سہایتا) सहयोग (Sah yog) (مدد) (Madad) (مدد)

(Sah yug) (سہیوگ)

E,TIBÁR एतिवार (ع - مذ) اعتبار

1. विश्वास (Vish,shwás) (وَشَوَاس) (प्रत्यय) (Pratyai) (پرتیہ)

(Yaqín) (یقین)

2. साख (Sákh) (ساکه) भरोसा (Bharosa) (بهروسا)

E,TIDÁL एतिदाल (ع - مذ) اعتدال

1. समता (Samata) (سمتا) बराबरी (Barábari) (برابری)

2. संतुलन (Santulan) (سن تُلن) तवाज़ुन (Tavázun) (توازن)

E,TIZÁR एतिज़ार (ع - مذ) اعتذار

1. विवशता (Vivashata) (वोशता) मजबूरी (Majbúri) (مجبوری)

2. आपत्ति (Ápatti) (آپتی) उज़्र (Uzr) (عذر)

E,TIRÁZ एतिराज़ (ع - مذ) اعتراف

आपत्ति (Ápatti) (آپتی) आक्षेप (Ákehhep) (اکچھپ)

E,TIRÁF एतिराफ (ع - مذ) اعتراف

स्वीकृति (Swíkriti) (سوئی کرتی) इकबाल (Iqbál) (اقبال)

E,TIQÁD एतिक़ाद (ع - مذ) اعتقاد

1. विश्वास (Vish,shwás) (وَشَوَاس)

AGHLAB اغلب (ع - ص)
 निश्चित (Nishehit) संभाव्य
 (Sambhāv, vya) यकीनन
 (Yaqīnan) یقیناً

IGHMÁZ اغماض (ع - مذ)
 1. उपेक्षा (Upekha) (أبیكچھا)
 वेपरवाई (Be parvái) (بے پروائی)
 2. आंख चुराना (Ánkh churána) (آنکھ چرانا)
 बचना (Bachna) (بچنا)

IGHVA اغوا (ع - مذ)
 1. अपहरण (Apharan) (اپھرن)
 भगा ले जाना (Bhaga le jána) (بھگا لے جانا)
 1. फुसलाना (Phuslana) (فوسلانا)
 बहकाना (Bahkana) (بھکانا)

IFÁDA افاده (ع - مذ)
 लाभ (Lábh) (لاہ) फाइदा (Fáida)
 (فائدہ)
 یہ لفظ دوپے پیسے کے فائدے کے لئے
 نہیں بولا جاتا صرف علم وغیرہ کے لئے ہے

IFÁDÍYAT افادیات (ع - مٹ)
 उपादेयता (Upáde, yata) (اُپادے یتا)
 सार्थकता (Sárthakata) (سارثکता)
 लाभ कारिता (Lábh kárita) (لاہ کاریتا)
 फाइदामन्दी (Fáida mandi) (فائدہ مندی)

IFÁQA افاقہ (ع - مذ)
 रोग की कमी के साथ स्वास्थ्य की वृद्धि
 (Rog ki kamike sáthSwásth ki vrid, dhi)
 (دوگ کی کمی کے ساتھ سواستھ کی وردھی)

ELÁN एलान (ع - مذ)
 1. प्रकाशन (Prakáshan) (پرکاشن)
 प्रकटन (Prakatan) (پرکتن) इशाअत
 (Ishá, at) (اشاعت)
 2. घोषणा (Ghoshana) (گھوشنا) विज्ञप्ति
 (Viggyapti) (وگیڈیتی) मुनादी
 (Munádi) (منادی)

ÁLA अला (ع - ص)
 सर्वश्रेष्ठ (Sarv-shreshth) (سروریشٹھ)
 सर्वोच्च (Sarvoch, ch) (सरवोच) बलन्द-
 तरीन (Baland-tarín) (بالند ترین)
 اعمال نامه (ع - مذ)

ÁMÁL-NÁMA आमाल नामा
 कर्मपत्र (Karm pattr) (کرم پتر) चरित्र-
 वृत्त (Charittr vritt) (چرترورت) हिस्ट्री
 शीट (History sheet) (هستری شیت)

IGHRÁQ इग्राक (ع - مذ)
 1. गूढ़ता (Gurhata) (گورھتا) गहराई
 (Gahrái) (گہرائی)
 2. अत्योक्ति (Attyokti) (اتیوکتی) मुवा-
 लगा (Mubálaḡha) (مبالغہ)

IGHLÁQ इग्लाक (ع - مذ)
 गूढ़ता (Gurhata) (गुर्हता) दुर्बोधता (Dur-
 bodhata) (دربودھتا) इश्काल (Ishkál)
 (اشکال)

IGHLÁM इग्लाम (ع - مذ)
 गुदमैथुन (Gudmaithun) (گدمیتھن)
 पुंमैथुन (Pummaithun) (پم میتھن)
 बाल मैथुन (Bál maithun) (بال میتھن)
 बच्चा बाज़ी (Bacheha bázi) (بچہ بازی)

thyárop (متھیاروپ) تہمت (Tuhmat
(تہمت)

IFTIRÁQ (افتراق) (ع - مذ) इफ्तिराक

1. वैमनस्य (Vaimanas, sya) (وے منسیہ) रंजिश (Ranjish) (رنجیش)
2. विरोध (Virodh) (ویرودھ) फूट (Phút) (تفریق) तफरीक (Tafriq) (تفريق)
3. वियोग (Viyog) (ویوگ) जुदाई (Judái) (جدائی)

IFRÁT (افراط) (ع - مٹ) इफ्रात
प्रचुरता (Prachurata) (پرچرتا) बाहुल्य (Báhullya) (باہلیہ) अधिकता (Adhi-
kata) (کثرت) कसरत (Kasrat) (کسرت) (ادھکتا)
افروخته (ف - ص)

AFROKHTA (अफ़रोक़ता) क्रुद्ध (Kruddh) (کردھ) आगवगूला (Ág bagúla) (آگ بگولہ)

افزائش (ف - مٹ)

AFZÁISH (अफ़ज़ाइश) वृद्धि (Vridhhi) (वृद्धी) बढ़ोतरी (Barho-
tri) (بڑھوتری) ज़ियादती (Zayádati) (زیادتی)

AFZÚN (अफ़ज़ून्) (ف - ص)

1. अधिक (Adhik) (ادھک) बहुत (Bahut) (بہت)
2. पूर्णयोग (Purn yog) (پورن یوگ) ग्रांडटोटल (Grand total) (گرائڈ
(کل جوڑ) कुल जोड़ (Kul jor) (کول جوڑ) (توٹل)

AFSÁNA (अफ़साना) (ف - مذ) افسانہ

UFTÁD (افتاد) (ف - مٹ) उफ़ताद

1. दुर्घटना (Durghatana) (درگھٹنا) घटना (Ghatana) (گھٹنا) हादिसा (Hádisa) (حادثہ)
2. आपत्ति (Ápatti) (آپتی) विपद (Vipad) (وید) मुसीबत (Musibat) (مصیبت)

افتادگی (ف - مٹ)

UFTÁDAGI (उफ़तादगी)

1. नम्रता (Namrata) (نمرتا) विनय (Vinai) (ونے) खाकसारी (Khák sári) (خاک ساری)
2. गिराव (Giráo) (گراو) पतन (Patan) (پتن)

UFTÁDA (افتادہ) (ف - ص) उफ़तादा
पतित (Patit) (پتیت) गिरा हुआ (Gira hua) (گراہوا)

IFTITÁH (इफ़तिताह) (ع - مذ) इफ़तिताह
उद्घाटन (Udghátan) (ادگھاتن) अनुष्ठान (Anushthán) (انہس تھان)
शुरूआत (Shurúát) (شروعات)

IFTIKHÁR (इफ़तिख़ार) (ع - مذ) इफ़तिख़ार

1. गर्व (Garv) (گرو) फख्र (Fakhr) (فخر)
2. सत्कार (Satkár) (ستکار) सम्मान (Sammán) (سمان) एज़ाज़ (Ezáz) (اعزاز)

IFTIRA (इफ़तिरा) (ع - مذ) इफ़तिरा

आरोप (Árop) (آروپ) लांछन (Lán-
chhan) (لانچھن) मिथ्यारोप (Mith, -

2. अनुताप (Anutáp) (انوتاپ)
पश्चात्ताप (Pashcháttáp) (پشچات)
पछतावा (Pachhtáva) (پچھتاوا)
افسوس ناك (ف - ص)

AFSOS-NÁK अफ्सोस नाक
खेदजनक (Khed janak) (كهيدجنك)
शोकपूर्ण (Shok-púrñ) (شوكپورن)
काबिले अफ्सोस (Qábil-e-afsos) (قابل)
(افسوس)

AFSÚN अफ्सून (फ - मं)
1. मंत्र तंत्र (Mantr-tantr) (منتر تنتر)
अभिचार (Abhichár) (ابهیچار)
टोना टोटका (Tona totka) (تونا توتكا)
2. माया कर्म (Maya karm) (माया कर्म)
इन्द्रजाल (Indr jál) (اندرجال)
जादू (Jádu) (جادو)

IFSHA इफ़शा (ع - मं)
प्रकाशन (Prakáshan) (پرکاشن)
प्रकटन (Prakatan) (پرکٹن)
जाहिर होना (Záhir hona) (ظاهر ہونا)
افشاے راز (ع - मं)

IFSHÁ-E-RÁZ इफ़शाएराज़
रहस्योद्घाटन (Rahas,syod,ghátan)
भेद खुलना (Bhed khulna) (بهید کھلنا)
AFSHURDA अफ़शुर्दा (फ - मं)
रस (Ras) (رس)
शीरा (Shíra) (شیرا)
निचोड़ (Nichor) (نیچوڑ)

IFZÁL इफ़ज़ाल (ع - मं)
कृपा (Kripa) (کریا)
दया (Daya) (دیا)

1. आख्यायिका (Ákh,khyáika) (آکھیائیکا)
फर्ज़ी क़िस्सा (Farzi qissa) (فرضی قصہ)
2. उपन्यास (Upannyás) (اُپنیاس)
नाविल (Novil) (ناول)
3. गल्प (Galp) (گल्प)
कहानी (Kaháni) (کہانی)

AFSAR अफ़सर (फ - मं)
1. राजमुकुट (Ráj mukut) (راج مکت)
ताज (Táj) (تاج)
2. पदाधिकारी (Padádhikári) (پدها)
हाकिम (Hákim) (حاکم)
افسردگی (ف - م)

AFSURDAGI अफ़सुर्दगी
मलिनता (Malinata) (ملنتا)
खिन्नता (Khin,nata) (کھنتا)
उदासीनता (Udá-sínata) (اداسینتا)
अप्रसन्नता (Ap,pra-san,nata) (اپپرسننتا)
पञ्जमुर्दगी (Paz murdagi) (پژمردگی)

AFSURDA अफ़सुर्दा (ف - ص)
खिन्न (Khin,n) (کھن)
मलिन (Malin) (ملن)
अप्रसन्न (Apprasann) (اپپرسن)
उदास (Udás) (أداس)

افسردہ دل (ف - ص)

AFSURDA-DIL अफ़सुर्दा दिल
मलिनचित्त (Malin chitt) (ملن چت)
खिन्नमना (Kbin,n-mana) (کھن منا)
उदासमन (Udás man) (أداس من)

AFSOS अफ़सोस (फ - मं)
1. खेद (Khed) (كهيد)
शोक (Shok) (شوك)
(رنج) रंज (Ranj) (رنج)

किं वदन्ती (Kim vadanti کم و دنتی)
 जनश्रुति (Janash,shruti جنش شرتی)
 लोकोक्ति (Lokokti لوکوکتی) जनरव (Jan rav جن رو)
 (Gap گپ) اقارب (ع - مذ) AQÁRIB
 اقارب کی جمع

संबन्धी (Sambandhi سمبندھی) कुटुम्भी (Kutumbhi کتُمبھی)
 रिश्तेदार (Rishtedár رشتے دار)

اقامت (ع - مَث) IQÁMAT
 1. निवास (Nivás نیواس) कयाम (Qayám قیام)

2. ठहराव (Thahráo تهراؤ) ठहरना (Thaharna تههرونا)
 اقامت گاه (ع - مَث)

IQÁMAT-GÁH इकामत गाह
 निवासस्थान (Nivásasthán نیواسس تهان)
 कयामगाह (Qayám gáh قیام گاه)

اقبال (ع - مذ) IQBÁL
 1. प्रताप (Pratáp پرتاپ) तेज (Tej तीज)
 इकबाल मन्दी (Iqbálmandi اقبال مندی)

2. स्वीकृति (Swikriti سوی کرتی)
 अंगीकृति (Angikriti انگی کرتی)
 इकरार (Iqrár اقرار)

اقبال جرم (ع - مذ) IQBÁL-E-JURM
 इकबाले जुर्म

स्वीकारोक्ति (Swikárokti سویکاروکتی)
 अपराध स्वीकृति (Aprádh Swikriti)
 एतिराफ़े कुसूर (Etiráf-e-qusúr اعتراف قصور)

मेहरबानी (Mehr báni मेहरबानी)
 AFZAL अफज़ल (ع - ص)
 सर्वोच्च (Sarvochch सर्वोच्च)
 (Sarv Shreshth सर्वश्रेष्ठ)
 वेहतरीन (Bohtarín بهترین)

افعی (ع - مذ) AF,Ī
 1. अहि (Ahi اهی) भुजंग (Bhujang بهجنگ)
 सर्प (Sarp سرب) सांप (Sánp سانپ)
 2. नाग (Nág ناگ) कालासांप (Kála Sánp کالا سانپ)

افغان (ف - مذ) AFGHÁN
 1. विलाप (Viláp ولاپ) रोना धोना (Rona dhona رونا دهونا)
 2. कोलाहल (Koláhal کولاهل) शोरगुल (Shor ghul شورغل)
 3. अफ़ग़ानिस्तान का निवासी (Afghá-nistán ka nivási افغانستان کا نیواسی)

افق (ع - مذ) UFUQ
 क्षितिज (Chhitij چھتج)

अफ़्गार (ف - ص) AFGÁR
 क्षत (Chhat चहत) घायल (Gháyal گھایل)

افلاس (ع - مذ) IFLÁS
 दरिद्रता (Darid,drata دردورتا)
 (Nirdhanata निर्धनता)
 मुफ़्लिसी (Muflisi مفلسی)

افواه (ع - مَث) AFDVÁH
 अफ़्वाह

اقتصادیات (ع - مٹ)

IQTISÁDÍYÁT इकितसादीयात

अर्थशास्त्र (Arth Shástr ارتھ شاستر)

मालियात (Máliyát مالیات)

IQTIZA इकितज़ा (ع - مذ)

इच्छा (Ich,ohha اچھا) तकाज़ा (Taqáza तकافا)

IQDÁM इक़्दाम (ع - مذ)

1. प्रगति (Pra,gati प्रगती) अग्रसरता (Aggr sarata अग्रसरता)
(Áge barhna आगे बढ़ना)

2. पहिल (Pahil पहल) छेड़ (Chher चहड़)

AQ,DAS अक़्दस (ع - ص)

1. श्रेष्ठ (Shresh,th श्रेष्ठ) महान (Mahán महान)

2. पुनीत (Punít पुनीत) पवित्र (Pavit,tr पवित्र)

IQ,RÁR इक़्रार (ع - مذ)

1. स्वीकृति (Swíkriti स्वीकृति) मानना (Mánna मानना)

2. प्रतिज्ञा (Pratiggya प्रतिज्ञा) वादा (Váda वादा)

اقرار نامه (ع - مذ)

IQRÁR-NÁMA इक़्रार नामा

प्रतिज्ञा पत्र (Pratig'gyá pat,tr प्रतिज्ञा पत्र)
(کیا پست تر)

AQ,RAB अक़्ब (ع - ص)

अत्यंत निकट (Attyant nikat. اتیلت)

اقبال مند (ع - ص)

IQBÁL-MAND इक़्बाल मन्द

1. प्रतापी (Pratápi प्रतापी) तेजस्वी (Tejas,swi तेजस्वी)
(Sábib-e-iqbál صاحب اقبال)

2. भाग्य शाली (Bhággya-sháli भाग्य शाली)
(Nasíbevar नसीबे वर)
(نصیبے و)

IQTIBÁS इकितबास (ع - مذ)

उद्धरण (Ud,dharan उद्धरण)

IQTIDA इकितदा (ع - مذ)

अनुसरण (Anusaran अनुसरण)
(Anukaran अनुकरण) तक़लीद (Taqlíd तकلید)
(تقلید)

IQTIDÁR इकितदार (ع - مذ)

1. अधिकार (Adhikár अधिकार) सत्ता (Satta सत्ता)
(Hukúmat हुकूमत)
(حکومت)

2. शक्ति (Shakti शक्ति) प्रभुत्व (Prabhuttwa प्रभुत्व)
(Zor ज़ोर)

IQTIRÁN इकितरान (ع - مذ)

1. समीपता (Samípata समीपता)
(Nikatata निकटता)
(Qurbat قربت)

2. योग (Yog योग) किरान (Qirán किरान)

اقتصاد (ع - مذ)

अर्थ (Arth अर्थ) वित्त (Vitt वित्त) धन (Dhan धन)
(Zar ज़र) माल (Mál माल)
(مال)

2. बस करना (Bas karna) (بس کرنا)

3. संतुष्टि (Santushti) (سن تشتی)

AK,SAR अक्षर (अ - स)

बहुधा (Bahudha) (بہودھا) अधिकतर

(Adhiktar) (अधक) प्रायः (Prayah) (پر ایہ)

अक्षरित (अ - स)

AKSARĪYAT अक्षरीयत

बहुमत (Bahumat) (بہومت) बहुसंख्यक

(Bahusankhyak) (बहुसंख्यक) कस्त्रते

राय (Kasrat-e-rái) (कस्त्रत राय)

IK,RÁM इक्राम (अ - स)

1. सम्मान (Sam,mán) (सममान) सत्कार
(Satkár) (सत्कार)

2. महानता (Mahánata) (महानता) बड़प्पन
(Baṛap,pan) (बड़प्पन)

IK,RÁH इक्राह (अ - स)

घृणा (Ghrina) (گھڑنا) उपेक्षा (Upekchha)

(Nafrat) (نفرت) (अपेक्षा)

IK,SÍR इक्सीर (अ - स)

1. रसायन (Rasáyan) (रसायन) कीमिया
(Kímiya) (کیمیا)

2. रामबाण (Rám bán) (रामबाण)

तीर ब हदफ (Tír-ba-hadaf) (تیر بہ ہدف)

AK,L अक्ल (अ - स)

खाना (Khána) (کھانا) खुराक (Khurák)

(Khád,dya) (کھادیہ) खाद्य (खुराक)

(Bahut pás) (بہت پاس) बहुत पास (नकत)

AQ,RIBA अक् रिबा (अ - स)

قریب کی جمع

संबन्धी जन (Sambandhi jan) (سمبندھی)

(Rishtedár) (رشتہ دار) रिश्तेदार (جن)

(Bhái band) (بھائی بند) भाई बन्द

AQAL (LL) अक्ल (अ - स)

(Nyún-tam) (نیون تم) न्यूनतम

(Bahut thora) (بہت تھوڑا) बहुत थोड़ा

اقلیدس (अ - स)

UQ,L,ĪDI (A)S उक्लदि (अ - स)

(Rekháganit) (ریکھا گنت) रेखा गणित

(Jiyámiti) (جیامیتی) ज्यामिति

IQ,LÍM इक्लीम (अ - स)

1. महाद्वीप (Mahádwíp) (महाद्वीप)

2. देश (Desh) (देश) मुल्क (Mulk) (ملک)

AKBAR अक्बर (अ - स)

महान (Mahán) (महान) बहुत बड़ा

(Bahut Baṛa) (बहुत बड़ा) सब से बड़ा

(Sab se baṛa) (सब से बड़ा)

اكتساب (अ - स)

IK,TI,SÁB इक्तिसाब

(Upárjan) (اُپارجن) उपार्जन

(Kamá'í) (کمای) کمای

IK,TI,FA इक्तिफा (अ - स)

1. पर्याप्ति (Paryápti) (پریاپتی)

(Káfí hona) (کافی ہونا) काफी होना

اکل و شرب (ع - مذ)

التفات (ع - مذ) ILTIFÁT इल्तिफात

AKL-O-SHURB अक्लोशुर्व

1. आकृष्टि (Ákrishti (اکرشتی)

खानपान (Khán pán (کھان پان

रुजहान (Ruj, hán (رجحان

खाना पीना (Khána pína (کھانا پینا

2. कृपा (Kripa (क्रिया दया (Daya

IKLÍL इक्लील (ع - مذ)

(عنايت (Ináyat (इनायत (ديا

(تاج (Táj (مکٹ Mukut (मुकुट

التماس (ع - مٹ) ILMÁS इल्तिमास

AKMAL अक्मल (ع - ص)

अनुरोध (Anurodh (انوروده

1. निपुणतम (Nipun tam (نپن تم

(Práarthana (پرارتھना

कमिलतरीन (Kámil tarín (کامل ترین

(Guzárish (گزارش

(تربین

التوا (ع - مذ) ILMIVA इल्तिवा

2. पूर्णतम (Púran tam (پورن تم

स्थगन (Isthagan (استهگن

बिलकुल पूरा (Bilkul púra (بالکل پورا

होना (Multavi hona (ملتوي هونا

(پورا)

التهاب (ع - مذ) ILTIHÁB इल्तिहाब

AGAR अगर (ف - حرف شرط)

ज्वाला (Jwála (جوالا

यदि (Yadi (یدی

(Dhadhak (دهدھک

اگر چه (ف - حرف شرط)

التيام (ع - مذ) ILTIYÁM इल्तियाम

AGAR-CHE अगरचे

क्षत पूर्ति (Cbhat púrti (چھت

यद्यपि (Yad,dyapi (يادیپ

(Gháó bharna (घाव भरना (پورتي

(Go ki (گوکھ

(كهاو بهرنا

البتہ (ع - حرف تاکید)

الحاح (ع - مٹ) IL,HÁH इल् हाह

ALBATTA अलबत्ता

1. विनति (Vinati (ونتنی

1. निःसन्देह (Nis,sandeh (نس سندیه

(Khushámád (خوشامد

अवश्य (Avash,sbya (اوشیه

2. रोदन (Rodan (رودن

(Yaqínan (یقیناً

(رونا

2. परन्तु (Parantu (پورنتو

(Lekin (لیکن

الحاد (ع - مذ) ILHÁD इल् हाद

ILTIJA इल्तिजा (ع - مٹ)

नास्तिकता (Nástikata (ناستکنا

प्रार्थना (Prár,thana (پرارتھنا

(Adharm (ادھرم

(Nivedan (नविदन

(بے دینی

(Arz (عرض

1. ऊपाधियां (Upādhiyān ایا دھیان)
2. खत का अलकाब (Khat ka alqāb (خط کا القاب
(پر شستی)

ALLĀH (ع - مذ) الله
ईश्वर (Ishwar ایشور) परमात्मा
(Paramātmā (پرماتما खुदा (Khuda
(خدا)

ALAM (ع - مذ) الم
1. वेदना (Vedana (ویدنا व्यथा
(Vyatha (ویٹھا درد (Dard (درد
2. कष्ट (Kasht (कشت दुःख
(Dukh, kh (دکھ तकलीف (Taklīf
(تکلیف)

ALMÁS (ف - مذ) الماس
हीरा (Híra (هیرا हीरा (Hírak (هیرک
المضاعف (ع - ص)

AL-MUZÁ, AF (अल मुज़ाअफ़)
द्विगुण (Dwigun (دوگुन दूना (Dúna
दुना

الوداع (ع - مٹ)

AL-VIDÁA (अल विदाअ)
1. बिदा (Bida (بدا रुख़सत (Rukhsat
(رخصت)
2. रमज़ान का आखिरी जुमा
(Ramzán ka ákhiri Juma
(رمضان کا آخری جمعہ)

ILĀH (ع - مذ) إله
ईश्वर (Ishwar ایشور) खुदा (Khuda
(خدا)

AL-HÁSIL (ع - ص) الحاصل
कि बहुना (Kim, bahuna (کم بهونا
सारांश यह कि (Sárānsh yeh ki
(Qissa (Qissa कोताह (kotáh
(قصہ کوتاہ)

IL, HÁQ (ع - مذ) إل, هاق
1. मिलाना (Milána (ملانا जोड़ना
(Jorna (جوڑنا)
2. किसी मूल लेख में ऊपर से कुछ और
जोड़ना (Kisi múl lekḥ men úpar se
kuchh aur jorna کسی مول لیکھ
(میں اوپر سے کچھ اور جوڑنا
क्षेपण (Chhepan (چھپین)

AL-HAQ (ع - ص) الحق
निःसन्देह (Nis, sandeh (نس سندیه
सत्यतः (Sattyataḥ (ستیه ته वस्तुतः
(Vastutah (وستوته सचमुच (Sach
much (سچ میچ)

ILZÁM (ع - مذ) إلزام
1. अपराध (Aprádh (ايراد अभियोग
(Abhiyog (ابهی یوگ जुर्म (Jurm
(جرم)
2. आरोप (Árop (آرپ लांछन
(Lánchhan (لانچھن तुहमत
(Tuhmat (تہمت)

ULFAT (ع - مٹ) الفت
प्रेम (Prem (پریم अनुराग (Anurág
(چاهت (Cháhat (انوراگ)

ALQÁB (ع - مذ) القاب
لقب کی جمع

امتحان (ع - مذ) IMTIHÁN इमतिहान

1. परीक्षा (Paríkehha) जांच (Jáneh) (پریکچھا جانچ)
2. समीक्षा (Samíkehha) (سمیکچھا) परख (Parakh) (پرخ)

امتزاج (ع - مذ) IMTIZÁJ इमतिजाज

- संमिश्रण (Sammishran) (سم مشرن) मिलाना (Milána) (ملانا)

امتناع (ع - مذ) IMTINÁ-A इमतिनाअ

- प्रतिबंध (Prati bandh) (پرتی بندھ) निषेध (Nishedh) (निषिद्ध) मनाही (Manáhi) (मनाही)

امتنان (ع - مذ) IMTINÁN इमतिनान

1. कृतज्ञता (Kritaggyata) (कृतगिता) एहसान मन्दी (Ehsán mandi) (احسان मंदी)
2. उपकार (Upkár) (उपकार) एहसान (Ehsán) (احسان)

امتیاز (ع - مذ) IMTIYÁZ इमतियाज

1. विभेद (Vibhed) (विभेद) अन्तर (Antar) (अन्तर) (Farq) (فرق)
2. विशेषता (Visheshata) (विशेषता) (Khusúsiyat) (خصوصیت) खसूसियत
3. परिचय (Parichai) (परिचय) पहिचान (Pahichán) (پہچان) शनाख्त (Shanákhht) (شناخت)

امداد (ع - مٹ) IMDÁD इमदाद

- सहायता (Saháyata) (सहायता) सहयोग (Sah yog) (सहयोग) मदद (Madad) (مدد)

الهام (ع - مذ) ILHÁM इल् हाम

- आकाश वाणी (Ákash váni) (आकश वाणी) देव वाणी (Deo váni) (देव वाणी) गैबी आवाज़ (Ghaibi áváz) (غیبی آواز)

الیم (ع - ص) ALÍM अलीम

- दुःख दायी (Dukh dáí) (दुःख दायी) कष्ट जनक (Kasht janak) (कष्ट जनक) तकलीफ देह (Taklíf deh) (تکلیف ده)

امارت (ع - مٹ) IMÁRAT इमारत

1. धनाढ्यता (Dhanádh, dhyata) (धनाढ्यता) (Amíri) (अमीरी) (دهنادهیتا)
2. ऐश्वर्य (Aishwarya) (ऐश्वर्य) समृद्धि (Samriddhi) (سم دهي) اقبال (Iqbál mandi) (اقبال مندی)

امان (ع - مٹ) AMÁN अमान

1. सुरक्षा (Surákehha) (सुरक्या) (Hifázat) (حفاظت) हिफाजत
2. शांति (Shánti) (शान्ति) चैन (Chain) (चैन) (Sukún) (सुकून)
3. शरण (Sharan) (शरण) पनाह (Panáh) (پناه)

امانت (ع - مٹ) AMÁNAT अमानत

- निक्षेप (Nikchhep) (निक च्हेप) न्यास (Nyás) (न्यास) थाती (Tháti) (تهاتی) धरोहर (Dharohar) (دھروھر)

امانت نامه (ع - مذ)

AMÁNAT-NÁMÁ अमानत नामा

- न्यास पत्र (Nyás pattr) (न्यास पत्र) थाती पत्र (Tháti pattr) (تهاتی پتر)

AMN امن (ع - مذ) آمَن

1. شانتی (Shánti شانتی) سکون (Sukún سکون)

2. سُرکچھا (Surakehha سُرکچھا) حفاظت (Hifázat حفاظت)

3. سُوکھ (Sukh سُوکھ) آرام (Árám آرام)

امن پسند (ع - ص)

AMN-PASAND آمَن پسند

شانتی پری (Shántip, priya شانتی پری) صلح جو (Sulh jú صلح جو)

AMVÁT اموات (ع - مٹ) اموات کی جمع

موتیں (Mauten موتیں)

AMVÁJ امواج (ع - مٹ) امواج کی جمع

موجیں (Maujen موجیں) لہریں (Labren لہریں)

امید (ف - مٹ)

UM (M) E (I) D (م - می - مے - می) د

آشا (Ásha آشا) آس (Ás آس)

AMÍR امیر (ع - مذ) امیر

1. ادھیکیچھا (Ad, dhyakehha ادھیکیچھا) سردار (Sardár سردار)

2. دھنی (Dhani دھنی) دھنا دھیا (Dhanádhyā دھنا دھیا) مالدار (Máldár مالدار)

AMÍN امین (ع - مذ) امین

1. ویشوشت (Vish, shwast ویشوشت) معتبر (Motabar معتبر)

AMR امر (ع - مذ) امر

1. آدیش (Ádesh آدیش) آگیا (Ággya آگیا) حکم (Hukm حکم)

2. ویشی (Vishai ویشی) ماملہ (Mámala ماملہ)

IMSÁK امساک (ع - مذ) امساک

1. اوروڈھ (Aurodh اوروڈھ) رکاوٹ (Rukáo رکاوٹ)

2. کریپناتا (Kripanata کریپناتا) کنجوسی (Kanjúsi کنجوسی)

3. ویریاستمبھن (Víryastambhan ویریاستمبھن) رکاوٹ (Rukávat رکاوٹ)

امساک باران (ع - مذ)

IMSÁK-E-BÁRAN امساک کے باران

اناورشتی (Anávrishhti اناورشتی)

اورشا (Avárshá اورشا) خشک سالی (Khushk-sáli خشک سالی)

IMKÁN امکان (ع - مذ) امکان

سمبھانا (Sambhávana سمبھانا)

ہو سکتا (Ho sakna ہو سکتا) ممکن ہونا (Mumkin hona ممکن ہونا)

AMAL امل (ع - مذ) امل

آشا (Ásha آشا) آسرا (Ásra آسرا) اُمید (Ummēd اُمید)

IMLA املا (ع - مٹ) املا

انولیکھ (Anulekh انولیکھ) اِبرات (Ibárat اِبرات)

شورت لیکھ (Shurt-lekh شورت لیکھ) عبارت (عبارت)

INTIBÁH انتباه (ع - مذ) इन्तिबाह
चेतावनी (Chetávani चित्तावनी)
(Tambíh تنبيه)

INTIKHÁB انتخاب (ع - مذ) इन्तिखाब

1. संकलन (Sankalan संकलन) चयन
(Chayán चुनना) (Chunna चुना)

2. निर्वाचन (Nirváchan निर्वाचन) इलैक्शन
(Chunáo चुनाव) (Election الیکشن)

INTISÁB انتساب (ع - مذ) इन्तिसाब

1. संबंध (Sambandh सम्बन्ध) निसबत
(Nisbat نسبت)

2. समर्पण (Samarpan समर्पण) डेडी
केशन (Dedication दीर्घी केशन)

INTISHÁR انتشار (ع - مذ) इन्तिशार

1. अस्तव्यस्तता (Astvyastata अस्तव्यस्तता)
(Titar तितर तितर होना) (Titar bitar hona तितर बतर होना)

2. अव्यवस्था (Av.vyavastha अव्यवस्था)
(Bad nazmi बदनज़मी) (Bad nazmi بدنظامی)

3. व्याकुलता (Vyákulata व्याकुलता)
(Vyaggrata व्यग्रता) (Paresbáni परेशानी)

INTIZÁR انتظار (ع - مذ) इन्तिज़ार

1. प्रतीक्षा (Pratíkehha प्रतीक्षा)
(Ráh dekhnā राह देखना) (Ráh dekhnā دیکھنا)

2. न्यास धारी (Nyás dhári न्यास)
अमानत दार (Amánat दायि)
(dár امانت دار)

UNÁS اثاث (ع - مَث) उनास
अन्थी की جمع

1. स्त्रियां (Istriyán استریاں)

2. मादायें (Mádáen مادائین)

ANÁR انفار (ف - مذ) अनार

दाडिम (Dádim दादम) रक्त बीज
(Anár अनार) (Rakt-víj रक्त बीज)
(Anár انفار)

اثانیت (ع - مَث)

ANÁNÍYAT अनानीयत

1. अहंकार (Ahankár अहंकार) अहंता
(Ahanta अहंता) अहंपद (Ahampad अहंपद)
(Ghurúr गुरुर) (Ghurúr اہم پد)

2. अहंवाद (Ahamvād अहंवाद) घमंड
(Ghemand गेमंड) शेखी (Shekhi शेखी)
(Díng डिंग) (Díng دینگ)

AMBÁR انفार (ف - مذ) अम्बार

संचय (Sanchai संचय) राशि (Rāshi राशि)
(Dher डेर) (Dher دهر)

IMBISÁT انبساط (ع - مذ) इम्बिसात

हर्ष (Harsh हर्ष) आनन्द (Ánand आनन्द)
(Khushi खुशी) (Khushi اُند)

AMBOH अबوه (ف - مذ) अम्बोह

समूह (Samúh समूह) समुदाय (Samudái समुदाय)
(Nichai निचय) (Nichai نیچے) भीड़
(Blár भीड़)

INTIHA انتہا (ع - مٹ) इन्तिहा

1. अंत (Ant انت) अखीर (Akhír اخیر)

2. चरमसीमा (Charam síma چرम سیما) पराकाष्ठा (Parákáshtha پرواکاشتھا) आखिरी हद (Ákhiri had آخری حد)

INTIHÁI इन्तिहाई (ع - ص) انتہائی

1. अत्यंत (Attyant اٹیانت) बहुत ज़ियादा (Bahut ziyáda بہت زیادہ)

2. परम (Param परम) बहुत (Bahut بہت)

ANJÁM अन्जाम (ف - مذ) انجام

1. परिणाम (Parinám परिणाम) फल (Phal फल) नतीजा (Natíja نتیجہ)

2. अंत (Ant انت) अखीर (Akhír اخیر)

ANJUM अन्जुम (ع - مذ) انجم

نجم کی جمع

उडुगण (Udugan اڈوگن) तारे (Táre تارے)

انجمن (ف - مٹ)

ANJUMAN अन्जुमन

1. संस्था (Sanstha سنستھا) परिषद् (Pari shad परिषد) समिति (Samiti समیٹی) इदारा (Idára اداره)

2. गोष्ठी (Goshthi گوشتهی) मंडली (Mandali مندلی) महफिल (Mahfil महفیل)

2. प्रत्याशा (Pratyásha प्रत्याशा) आसरा (Ásra आसरा)

INTIZÁM इन्तिज़ाम (ع - مذ) انتظام
व्यवस्था (Vya vastha ویوستانھا) प्रबंध (Prabandh پروبندھ) बंदोबस्त (Bandobast بندوبست)

INTIFÁA इन्तिफाअ (ع - مذ) انتفاع
लाभ प्राप्ति (Lábh prápti لایہ پراپتی) नफा उठाना (Nafa uthána نفع اٹھانا)

INTIQÁL इन्तिकाल (ع - مذ) انتقال

1. स्थानांतरण (Isthánántaran استھانان) एक जगह से दूसरी जगह जाना (Ek Jagah se dúsari jagah jána ایک جگہ سے دوسری جگہ جانا)

2. मृत्यु (Mrityu मरित्यु) मौत (Maut موت)

انتقال جائداد (ع - مذ)

INTIQÁL-E-JÁIDÁD इन्तिकाले जायदाद
सम्पत्ति हस्तांतरण (Sampatti hastán taran سمپتی هستان ترن)

INTIQÁL-E- (ع - مذ) انتقال حکومت

HUKÚMAT इन्तिकाले हुकूमत

सत्ता हस्तांतरण (Satta hastántaran सत्ता هستان ترن)

INTIQÁM इन्तिकाम (ع - مذ) انتقام

प्रत्यपकार (Pratyap kár پروتیپکار)

बुराई का बदला (Burái ka Badla برائی کا بدلہ)

ANDÁZA अन्दाज़ा (ف - مذ)

1. अनुमान (Anumán अनुमान)
अनुमिति (Anumiti अनुमति)
क्यास (Qayás قیاس)
2. प्राक्कलन (Prak,kalan प्रवाक कलन)
आंक (Ánk आंक) तख्मीना
(Takhmína تخمینہ)

ANDÁM अन्दाम (फ - مذ)

- देह (Deh دیہ) शरीर (Sharír शरीर)
जिस्म (Jism جسم)

ANDAR अन्दर (ف - ص)

- अन्तर्गत (Antar gat अन्तर्गत)
बीचमें (Bích men बीच میں)

INDIRÁJ इन्दिराज (ع - مذ)

- अंकन (Ankan अंकन) लेखन (Lekhan लेखन)
दर्ज करना (Darj karna दर्ज کرنا)

ANDARÚN अन्दरून (ف - مذ)

1. मध्य (Maddhya मध्य) बीच
(Bích बीच)
2. चित्त (Chitt चित्त) मन (Man मन)
दिल (Dil دل)
3. उदर (Udar उदर) पेट (Pet पेट)

अन्दरूनी (ف - م)

ANDARÚNI अन्दरूनी

1. आंतरिक (Ántarik आंतरिक) भीतरी
(Bhítari भीतरी)
2. हार्दिक (Hárdik हार्दिक) दिली (Dili दिली)
(دل)

IN, HIRÁF इन्हिराफ (ع - مذ)

1. अवहेलना (Avalhelana अवहेलना)
अवज्ञा (Avaggya अवज्ञा) हुकमउदूली
(Hukm udúli حکم عدولی)
2. विमुखता (Vimukhata विमुखता)
मुँह फेरना (Munh pherna منہ پھیرنا)

IN, HISÁR इन्हिसार (ع - مذ)

1. निर्भरता (Nirbharata निर्भरता)
अवलंबन (Avlamban अवलंबन)
दारोमदार (Dáro-madár दारोमदार)
2. आश्रय (Áshrai आश्रय) सहारा
(Sahára سہارا)

انحطاط (ع - مذ)

IN, HITÁT इन्हितात

1. पतन (Patan पतन) अवनति
(Avnati अवन्ति) ज्वाल (Zavál ज्वाल)
(ذوال)
2. अधो गति (Adhogati अधोगति)
गिराव (Giráo گراؤ)

ANDÁZ अन्दाज़ (ف - مذ)

1. शैली (Shaili शैली) प्रणाली
(Pranáli प्रणाली) पद्धति (Pad-dhati पद्धति)
(طرز) तर्ज़ (Tarz تہذیبی)
2. हाव भाव (Háo bháo हाव भाव)
अदायें (Adáen ادائیں)
3. अनुमान (Anumán अनुमान)
अनुमिति (Anumiti अनुमति)
अन्दाज़ा (Andáza اندازہ)

INZÁL इनज़ाल (ع - مذ) ازال

1. नीचे उतरना (Níche utarna نیچے اتونا)

2. वीर्यपात (Vírryapát ویریہ پات)

रेतस्खलन (Retaskhalan ریتس کھلن)

मनी निकलजाना (Mani nikal jána)

(منی نکل جانا)

INS انس (ع - مذ) इन्स

یہ لفظ مفرد ہے مگر جمع کے معنوں میں آتا ہے

1. मानव जाति (Mánav játi مانوجاتی)

नौए इन्सान (Nau-e-insán نوع)

(انسان)

2. मनुष्य गण (Manushya gan منشیہ گن)

(لوگ Log)

UNS उन्स (ع - مذ) انس

1. प्रेम (Prem प्रेम) अनुराग (Anurág)

(अनुराग) महबबत (Mahabbat)

(محبت)

2. लगाव (Lagáo لگاؤ) तअल्लुक

(Ta, alluq تعلق)

INSÁN इन्सान (ع - مذ) انسان

मनुज (Manuj منج) मनुष्य

(Manushya منشیہ) आदमी (Ádami)

(آدمی)

انسانیت (ع - مٹ)

INSÁNIYAT इन्सानियत

1. मानवता (Mánavata مانوتا)

मनुष्यत्व (Manushyattwa منشیہتو)

आदमीयत (Ádamiyat آدمیت)

INDIFÁA इन्दिफाअ (ع - مذ) اندفاع

निवारण (Niváran نوارن) निराकरण

(Nirákaran نراکرن) दफा होना (Dafa)

hona دفع ہونا)

INDIMÁL इन्दिमाल (ع - مذ) اندمال

क्षतपूर्ति (Chhat púrti چھت پورتنی)

घाव भरना (Gháo bharna گھاو بھرنا)

اندوخته (ف - ص)

ANDOKH, TA अन्दोखता

1. उपार्जित (Upárjit ایارجت) संचित

(Sanchit سنجیت) जमा किया हुआ

(Jama kiya hua جمع کیا ہوا)

2. संचित धन (Sanchit dhan سنجیت دھن)

जमा पूंजी (Jama púnji جمع پونجی)

(پونجی)

ANDOH अन्दोह (ع - مذ) اندوہ

1. शोक (Shok شوک) क्षोभ (Chhobh)

(غم Gham غم) गम (Gham)

2. व्यथा (Vyatha ویٹھا) पीड़ा (Píra)

(تکلیف Taklíf تکلیف) पीड़ा (Píra)

اندوہ گیں (ف - ص)

ANDOH-GÍN अन्दोहगी

शोक ग्रस्त (Shok-Grast شوک گرسٹ)

पीड़ित (Pírit پیڑت) गमगीन (Gham)

gín غم گین)

ANDESHA अन्देश (ع - مذ) اندیشہ

1. शंका (Shanka شنکا) संदेह (Sandeh)

(شبهہ Shub,ha شبهہ) श्रुद्धा (Shub,ha)

2. भय (Bhai بھ) त्रास (Trás تراس)

डर (Dar در)

3. प्रफुल्लता (Praphullata) (پُرپھل لتا)
खुशी (Khushi) (خوشی)

انصاف (ع - مذ) इन्साफ (INSÁF)
न्याय (Nyái) (نیای) (Adl) (عدل)

انصرام (ع - مذ) इन्सिराम (INSIRÁM)
प्रबंध (Prabandh) (پربندھ) व्यवस्था (Vyavastha) (ویوستانھا)
बंदो बस्त (Bandobast) (بندوبست)

انعام (ع - مذ) इन्आम (IN,ÁM)
पुरस्कार (Puraskár) (پورسکار) पारितोषिक (Páritoshik) (پار توشک)
बख्शिश (Bakhshish) (بخشش)

انعقاد (ع - مذ) इन् इक्राद (IN,IQÁD)
आयोजन (Áyojan) (ایوجن) व्यवस्था (Vyavastha) (ویوستانھا)
सभा या बैठक का होना (Sabha ya baithak ka hona) (سبھا یا بیٹھک کا ہونا)

انفراد (ع - مذ) इन् फिराद (INFIRÁD)
अकेला होना (Akela-hona) (اکھلا ہونا)

انفرادی (ع - ص) इन् फिरादी (INFIRÁDI)
व्यक्तिगत (Vyakti gat) (ویکتی گت) ज्ञाती (Záti) (ذاتی)

انفرادیت (ع - مٹ)

انفیرادیات (इन् फिरादीयत) (INFIRÁDÍYAT)
अनुपमता (Anupamata) (انوپمता)
अद्वितीयत्व (Ad, dwitíyattwa) (اد)
बे मिसली (Be misli) (بے مثلی) (दोती یتو)

2. सम्यता (Sabb,bhyata) (सभ्यता)
शिक्षाचार (Shishtáchár) (शिक्षाचार)
तहज़ीब (Tahzib) (تهذيب)

انسب (ع - ص) अन्सब (ANSAB)
अत्युचित (Attyochit) (اتیوچت) बहुत (Bahut) (بہت)
मुनासिब (Bahut munásib) (مناسب)

انسداد (ع - مذ) इन्सिदाद (INSIDÁD)
1. निरोध (Nirodh) (نیروڈ) प्रतिबंध (Pratibandh) (پرتی بندھ)
अवरोध (Avrodh) (اورودھ) (Rok) (روک)
2. निवारण (Niváran) (نوارن) निराकरण (Nirákaran) (نیراکرن)
दफ़ीआ (Dafiya) (دفعیہ)

انشا (ع - مٹ) इन्शा (INSHA)
1. लेख (Lekh) (لیکھ) लिखावट (Likhávat) (لکھاوت)
2. साहित्य (Sáhittya) (साहित्य) अदब (Adab) (ادب)

انشा پر دार (ع - مذ)

INSHA-PARDÁZ इन्शा पर्दाज़

लेखक (Lekhák) (لیکھک) साहित्य कार (Sáhitya kár) (साहित्य कार)
फनकार (Fan kár) (فن کار)

انشراح (ع - مذ)

INSHIRÁH इन्शिराह

1. प्रकटन (Prakatan) (प्रकटन) जुहूर (Zuhúr) (ظہور)
2. उद्घाटन (Udghátan) (ادگھاتن)
खुलना (Khulna) (کھلنا)

سमाप्त होना (Samápt hona) (گزر جانا)
 गुजर जाना (Guzar jana) (سمایطت هونا)

انقطاع (ع - مذ) INQITÁ.A इन् कित्ताअ

1. विच्छेद (Vich, chhed) (وچھید) कट-
जाना (Kat jana) (کٹ جانا)
2. समाप्त होना (Samápt hona) (سمایطت هونا)
 खत्म होना (Khatm hona) (ختم هونا)

انقلاب (ع - مذ) INQILÁB इन् किलाव

1. रूपांतर (Rúpántar) (روپانتر) परिवर्तन
 (Parivartan) (परिवورتन) तबदीली
 (Tabdíli) (تبدیلی)
2. विप्लव (Viplav) (ویپلو) क्रांति (Kránti)
 (क्रान्ति) उलटफेर (Ulat pher) (الت
 پھیر)

انقلاب حکومت (ع - مذ)

INIQLÁB-E-HUKÚMAT इन् किला वे
 हुकूमत

राज्य परिवर्तन (Rájya-parivartan)
 राज्य क्रांति (Rájya kránti) (राज्य
 क्रान्ति) हुकूमत की तबदीली
 (Hukúmat ki tabdíli) (حکومت
 کی تبدیلی)

انکار (ع - مذ) INKÁR इन्कार
 अस्वीकृति (Aswi kriti) (اسوئی کرتی)
 न मानना (Namánna) (نه ماننا)

انکसार (ع - مذ) INKISÁR इन् किसार
 विनीति (Viníti) (ونیتی) नम्रता (Nam-

انفصال (ع - مذ) INFISÁL इन् फिसाल
 निर्णय (Nirnai) (نرنے) फैसला (Faisala)
 فیصلہ

انفعال (ع - مذ) INFI, ÁL इन् फियाल

1. लज्जा (Lajja) (لججا) शर्म (Sharm)
 (شرم)
2. पश्चात्ताप (Pashchát, táp) (پشچات
 تاب) अफसोस (Afsos) (افسوس)

انفکاک (ع - مذ) INFIKÁK इन् फिकाक

1. पृथकता (Prithakata) (پرتهकता)
 अलाहदगी (Aláhadagi) (علحدگی)
2. मोचन (Mochan) (मोचन) छूटना
 (Chhútna) (چهوٹنا)

انفکاک رهن (ع - مذ)

INFIKÁK-E-RAHN इन् फिकाके रहन
 बंधक मोचन (Bandhak mochan)
 रहन का छूट जाना
 (Rahn ka chhút jana) (رهن का چهوٹ جانا)

انقباض (ع - مذ) INQIBÁZ इन् कित्राज़

1. संकुचित होना (Sankuchit-hona)
 सुकड़ना (Sukaṛna) (سکڑنا)
 (سکڑنا)
2. अप्रसन्नता (Apprasan, nata) (اپ پر
 ملنتا) मलिनता (Malinata) (ملنتا)
 ना खुशी (Nákhushi) (ناخوشی)

انقسام (ع - مذ) INQISÁM इन् किसाम
 विभाजन (Vibháján) (وبهاجن)
 तक्सीम (Taqسیم)

انقضا (ع - مذ) INQIZA इन् कित्रा
 व्यतीत होना (Vyatít hona) (ویتیت)

انہماک (ع - مذ)

rata (ونے Vinai) آجیجی
(عاجزی Ajizi)

IN, HIMÁK इन् हिमाक

انکشاف (ع - مذ)

تئمیتا (Tanmaita) (تن میتا)

نیمگنتا (Nimagnata) (نمگنتا)

تلیناتا (Tallinata) (تل لیتا)

لیپتاتا (Liptata) (لیپتتا) مہویات

(Mahviyat) (مہویت) لگان

(Lagan) (لگن)

INKISHÁF इन् किशाफ

پراکٹن (Prakatan) (پرکٹن) جہاں ہونا

(Záhir hona) (ظاہر ہونا)

ANG, BÍN अंग बीन (مذ - ف) انگین

مہو (Madhu) (مدھو) شہد (Shahd) (شہد)

ANGUSHT अंगुश्त (مذ - ف) انگشت

اُنگلی (Anguli) (انگلی) کر شاخا

(Kar Shákha) (کرشاخا) (Ungli)

(انگلی)

ANGÚR अंगूर (مذ - ف) انگور

دراکچھا (Drákehha) (دراکھا)

گوستنی (Gostani) (گوستنی) انگور

(Angúr) (انگور)

ANVAR अनवर (ع - ص) انور

اتپ پربھ (Atip, prabh) (اتپ پربھ)

اتی پراکاشمان (Ati prakásh mán)

بہت روشن (Bahut raushan)

(بہت روشن)

INHIDÁM इन् हिदाम (مذ - ع) انہدام

ویدھونس (Vid dhwans) (ویدھونس)

ویناش (Vinásh) (ویناش) بربادی

(Barbádi) (بربادی) خنڈر ہونا

(Khandar hona) (کھنڈر ہونا)

IN, HIZÁM इन् हिजाम (مذ - ع) انہزام

پراجے (Parájai) (پراجے) ہار (Hár)

(ہار)

ANÍS अनीस (ع - مذ) انیس

1. سہا (Sakha) (سکھا) ہمدم

(Hamdam) (ہمد)

2. میترا (Mittr) (متر) دوست (Dost)

(دوست)

AUBÁSH औबाश (ع - مذ) اوباش

بوش کی جمع ہے لیکن واحد

معنوں میں مستعمل ہے

1. دُراچاری (Duráchári) (دراچاری)

بدچلن (Bad chalan) (بدچلن)

7. ادم (Adham) (ادم) پامر

(Pámar) (پامر) کامینا (Kamína)

(کمینہ)

3. لپٹ (Lampat) (لپٹ) شہدا

(Shuhda) (شہدا)

AUJ औज (ع - مذ) اوج

1. اچھا (Uch, chata) (اچھا)

اُچھائی (Uncháí) (اُچھائی)

2. اُتھانی (Unnati) (اُتھانی) اُتھان

(Ut, thán) (اُتھان) اُرج (Arúj)

(عروج)

سنتان (Santán) سنتاتی (Santati)
 (سن تتی) بال بچے (Bál bachche)
 (بال بچے)

اولو العزم (ع - ص)

ULUL-AZM اولول ازم

(اتسا لاشیل Utsáh shíl) (اتساہشیل)
 (Hausala mand) (حاصلہ)
 (مند)

AULA اولی (ع - ص) اولی

(Sarvochit) (سرووچیت)
 (Munásib tarín) (مناسب ترین)
 (نہیں)

EHÁNAT اہانت (ع - مٹ)

(Apmán) (اپ مان) (تیرسکار)
 (Ninda) (نندا)
 (Be izzati) (بے عزتی)

EH, TIMÁM اہتام (ع - مذ)

1. (Vyavastha) (ویووستھا) (Prabandh) (پربندھ) (Intizám) (انتظام)
2. (Tat, twáo dhán) (تتاو) (Áyójan) (ایوجن) (Dekh rekh) (دیکھ ریکھ)

AHL اہل (ع - مذ)

1. (Adhi kári) (ادھیکاری) (Swámi) (سوامی) (Sáhib) (صاحب)
2. (Pátr) (پاتر) (Samarth) (سامرتھ) (Yoggya) (یوگی) (Mustahaq) (مستحق)

AURANG اورنگ (ف - مذ) (Singhásan) (سنگھاسن)
 (Takht) (تخت)

AUZÁR اوزار (ع - مذ)

وزر کی جمع ہے لیکن اس کا واحد
 مستعمل نہیں ہے

(Yanttr) (ینتر) (Upkaran) (اُپ کون)
 (Auzár) (اوزار)

AUSAT اوسط (ع - ص)

1. (Mád,dhyamik) (ماد) (Darmiyáni) (درمیانہ)
2. (Mád,dhya) (مادھیہ) (Mad,dhyak) (مدھیہک) (Average) (ایوریج)

AUQÁT اوقات (ع - مذ)

1. وقت کی جمع
2. (Pratishtha) (پرتھتھا) (Izzat) (عزت)

(ان معنوں میں بطور واحد مستعمل ہے)

AV, VAL اول (ع - ص)

1. (Púrv) (پُور) (Pratham) (پرتھم) (Pahila) (پہلا)
2. (Sarv shreshth) (سرو) (Sarvottam) (سرووتم)

AULÁD اولاد (ع - مٹ)

ولد کی جمع ہے لیکن بطور واحد
 مستعمل ہے

(Qadr dán قدر دان)

اهلیت (ع - مٹ) AHLIYAT
 یوگیتا (Yoggyata یوگیہ تا) پاتریتا
 (Pátrata پاترتا) قابیلیت (Qábiliyat)
 (قابلیت)

اھم (ع - ص) AHAM
 مہتو پورن (Mahattwa purn مہتو پورن)
 گمبھیر (Gambhír گمبھیر) اھم مییت
 والا (Ahammiyat vála اھم مییت والا)
 اھمیت (ع - مٹ)

AHAM, MÍYAT اھم مییت
 مہتو (Mahattwa مہتو) ماہاتمیا
 (Máhátmya ماہاتمیہ) بارائی (Barái
 برائی)

اے (ع - مذ) AI
 اے (He اے) اے (Ai اے)

ایاغ (ت - مذ) AYÁGh
 کس (Kans کس) چشک (Chashak
 چشک) پان (Pán پان) پیالا
 (Piyála پیالہ)

ایثار (ع - مذ) ÍSÁR
 سوارتھ (Swáarth tyág سوارتھ)
 تیاغ (Tyág تیاغ)

ایجاب (ع - مذ) ÍJÁB
 من- (Swíkriti من-)
 منظر (Manzúri منظر)

ایجاد (ع - مٹ) ÍJÁD
 اویشکار (Ávishkár اویشکار)
 اختراع (Ikhtiráa اختراع)

3. والے (Vále والے)

اهل الله (ع - مذ)

AH, LUL, LÁH اھل لول لاھ
 ایشور بھکت (Íshwar bhakt ایشور بھکت)
 اللہ والے (Alláh vále اللہ والے)
 اھل باطن (ع - مذ)

AHL-E-BÁTIN اھلے باتین
 مہاتما (Mahátma مہاتما) پونیاتما
 (Punítátma پونی تاتا) بھرم جانی
 (Brahm gyáni بھرم جانی) خدہ والے
 (Khudá vále خدہ والے)

اهل فن (ع - مذ) AHL-E-FAN
 1. کلار کار (Kala kár کلار کار)
 فنکار (Fan kár فنکار)
 2. ساہتیہ کار (Sáhittyá kár ساہتیہ کار)
 ادیب (Adíb ادیب)

اهل قلم (ع - مذ)

AHL-E-QALAM اھلے کلیم
 ماسی جیوی (Masi jívi ماسی جیوی)
 ساہتیہ کار (Sáhittyá kár ساہتیہ کار)
 ادیب (Adíb ادیب) لیکھک (Lekhak
 لیکھک)

اهل کار (ع - مذ)

AHL-KÁR اھل کار
 کرم چاری (Karm chári کرم چاری)
 کرتا (Kárya karta کرتا) املے
 والا (Amle vála املے والا)

اهل نظر (ع - مذ)

AHL-E-NAZAR اھلے نزار
 پارکھی (Párahí پارکھی) کدر دان

(Anumati (انومتی) इजाज़त
(Ijāzat (اجازت)

IMÁN ईमान (ع - مذ) ایمان

1. निष्ठा (Nishtha (نشتھا) धर्म (Dharm (دھرم)

2. श्रद्धा (Shriddha (श्रद्धा) एतिकाद (Etiquād (اعتقاد)

3. विश्वास (Vish,shwās (وشواس) यकीन (Yaqín (یقین)

AIMAN ऐमन (ع - ص) ایمن

1. शुभ (Shubh (شبه) मंगल कारी (Mangal kári (منگل کاری) मुबारक (Mubáarak (مبارک)

2. निर्भय (Nirbhai (نربھے) वे खौफ (Be khauf (بے خوف)

3. सुरक्षित (Surakehhit (सुरक्षित) महफूज (Mahfúz (محفوظ)

4. दक्षिण (Dakchhin (دکھن) दायां (Dáyán (دایاں)

AI (Í)VAN ऐ (ई) वान (म - फ) ایوان

1. प्रासाद (Prásád (پراساد) भवन (Bhavan (بھون) महल (Mahal (محل)

2. राजभवन (Ráj bhavan (راج بھون) दरबार (Darbár (دربار)

3. विधान सभा (Vidhán sabha (ودهان) सदन (Sadan (سدن) कौंसिल (Council (کونسل)

ÍZA ईजा (ع - مٹ) ایذا

यातना (Yátana (यातना) पीड़ा (Píra (पीड़ा) तकलीफ (Taklíf (تکلیف)

ایذارسان (ع - ص)

ÍZA-RASÁN ईजा रसां

काष्ट दायक (Kasht dáyak (کشت کاش) क्लेश जनक (Klesh janak (کلش جنک) दुःख देने वाला (Dukh dene vála (دکھ دینے والا)

E,ZAD एज़द (م - ف) ایرد

ईश्वर (Íshwar (ایشور) परमात्मा (Paramátma (پرماتما) खुदा (Khuda (خدا)

ÍSÁL ईसाल (ع - مذ) ایصال

पहुंचाना (Pahunchána (پہنچانا)

ÍFA ईफा (ع - مذ) ایفا

पालन (Pálan (पालन) पूर्ति (Púrti (پُرتی) वफा करना (Vafa karna (وفا کرنا)

ایفائے عہد (ع - مذ)

ÍFÁ-E-AHD ईफाए अहद

प्रण पालन (Pran pálan (پرن پالن)

प्रतिज्ञा पालन (Pratiggya pálan (پرتیگیا پالن)

वादा वफाई (Váda vafái (वादہ وفائی)

ÍMA ईमा (ع - مذ) ایما

1. इंगित (Ingít (انگیت) संकेत (Sanket (سنگیت)

इशारा (Ishára (إشارة)

2. आज्ञा (Ággya (آگیا) अनुमति

ब

- बा (फ -)
- BÁBÁ बाबा (फ - मड) प्रति-श्रेश्ठ (Shresh,th) 1, प्रति-श्रित (Pratish,thit) 2. साधू (Sádhú) फकीर (Faqír) (फकीर)
- BÁBAT बाबत (शे मीन) विषय में (Sambandh men) (सम्बन्ध में)
- BÁ-HAYA बाहया (अफ - मड) लज्जा वान् (Lajjáván) शरमीला (Sharmíla)
- BÁ-KHUDA बाखुदा (अफ - मड) धर्मात्मा (Dharmátma) पुण्यात्मा (Punnyátma) सदात्मा (Sadátma) अल्लाह वाला (Alláh vála)
- BÁD बाद (फ - मथ) अनिल (Anil) समीर (Samír) पवन (Márut) (मारुत) वायु (Váyu) (वायु) हवा (Hava)
- BÁD-BÁN बादबान (फ - मड) मरुत्पट (Marutpat) शीत (Shít) पोत पट (Potpat) (पोत) पाल (Pál) (पाल)
- बादसमूम (अफ - मड)
- BÁD-E SAMÚM बादे समूम (तप्त वायु) (Tapt váyu) (तप्त वायु) लू (Lú) (लू) लपट (Lapat) (लपट)
- BÁ बा (फ -)
1. सह (Sah) साथ (Sáth) 2. स्वामी (Swámí) वाला (Wála)
- BÁ-ÁBRU बा आब्रु (अ - व) सम्मानित (Sammánit) प्रतिष्ठित (Pratish,thit) इज्जत दार (Izzat dár) (इज्जत दार)
- बा अख्तियार (अ - व)
- BÁ-IKH,TL,YÁR बा इख् तियार कार्याधिकारी (Kárryádhikári) (कार्याधिकारी) प्राप्ताधिकार (Práptádhikár) (प्राप्ताधिकार) मुख्तार (Mukhtár) (मुख्तार)
- BÁ-ADAB बा आदब (अ - व) सभ्य (Sabh,bhya) शिष्ट (Shisht) तमीज़दार (Tamízdár) (तमीज़दार)
- बा अिन हमे (अ - व)
- BÁ-ÍN-HAMA बाई हमा तथोपि (Tathápi) फिरभी (Phir bhi) (इस पर भी) (Is par bhi)
- बाब (अ - मड)
- BÁB बाब 1. द्वार (Dwár) (द्वार) 2. अध्याय (Ad,dhyái) (अध्याय) परिच्छेद (Parich,ched) (परिच्छेद) 3. विषय (Vishai) (विषय) मामला (Muám-ala) (मामला)

BÁDIYA बादिया (फ - मड) बادية

1. तांबे का बड़ा कटोरा (Tanbe ka bara
katroa (تانبے کا بڑا کٹورا)

2. वन (Van (ون (ع - मड)

अरण्य (Aran, nya (ارن نیہ विपिन
(Vipin (وین कानन (Kánan (كانن
(Jangal (جنگل जंगल

बادية پيما (ع - मड)

BÁDIYÁ-PAIMA बादिया पैमा

कानन चारी (Kánan chári (كانن چادی

वनभ्रमी (Van bhrami (ون بهرمي

जंगल में फिरने वाला (Jangal men
phirne vála (جنگل میں پھرنے والا

बادية گرد (ع - मड)

BÁDIYA-GARD बादिया गर्द

ديکھو 'بادية پيما'

BÁR बार (फ - मड) بار

1. भार (Bhár (بهار बोझ (Bojh (بوجھ

2. दफा (Dafa (دفعه बेर (Ber (بیر

BÁRAN बारां (फ - मड) बारान

1, वर्षा (Varshá (ورشا वृष्टि (Vrishti

(बारिश (Bárish (ورشتي

1. पावट् (Pávat (پاوت वर्षा ऋतु

(Varshá ritu (ورشا رتو बरसात

(Barsát (برسات)

BÁRID बारिद (ع - ص) بارد

शीतल (Shítal (شیتل ठंडा (Thánda

(تھنڈا)

BÁRISH बारिश (ع - मड) بارش

वर्षा (Varshá (ورشا वृष्टि (Vrishti

(मीलہ (Menh (मेंह (ورشتي)

بادشاه (ف - मड)

BÁDSHÁH बादशाह

राजा (Rája (راجہ भूपति (Bhú pati

(महोपाल (Mahípál (مہی پال महिपाल (Bhupati

بادصمص (ع - मड)

BÁD-E-SARSAR बादे सरसर

भंभावात (Jhanjha váat (جھنجھاوات

भक्कड़ (Jhak, kar (جھک، کر

بادنجان (ف - मड)

BÁDAN JÁN बादनूजान

वैगन (Baingan (بیینگن वातिग (Vátig

(واتگ)

BÁDA बादा (फ - मड) बاده

मदिरा (Madira (مدی دا वारुणी

(Sura (سرا सुरा (Váruni (وادونی

कादंबरी (Kádambari (کادم بری मद्य

(Mad, dya (مدیہ शराब (Sharáb

(شراب)

बاده कश (फ - मड)

BÁDA-KASH बादा कश

मद्यप (Mad, dyap (مد، دیپ शराबी

(Sharábi (شرابی)

बاده गसार (फ - मड)

BÁDA-GUSÁR बादा गुसार

ديکھو 'باده کاش'

BÁDIYÁN बादियान (फ - मड) بادیان

शतपुष्पा (Shatpushpá (شت پشپا

(سونف (Saunf (سؤف)

BÁZÁR بازار (ف - مذ)
ہٹ (Hatt) ہاٹ (Hát) پٹ (Painth)
(پینٹھ)

باز پرس (ف - مذ)

BÁZ,PUR,S بازار پورس

1. پوچھ گچھ (Púchh gachh)
تھکیکاٹ (Tahqíqát)
(تحقیقات)

2. جواب دہی (Javáb dehi)

باز دعوی (ع - مذ)

BÁZ-DÁVA بازار داوا

داوا اٹھا لینا (Dává utha lena)
نالیش خاریج کرنا دینا
(Nálísh khárij kara dena)
(کرا دینا)

باز گشت (ف - مذ)

BÁZ-GASHT بازار گشت

لوتنا (Lautna) واپس آنا
(Vápas ána)

باز یافت (ف - مذ)

BÁZ-YÁFT بازار یافت

خوئی (Phir pána) فیر پانا
کھوئی (Khoi) کھوئی کا فیر سے مل جانا
(hui chíz ka phir se mil jána)

بازو (ف - مذ)

BÁZÚ بازو
بھجا (Bhuja) بھو (Báhu)
بانہ (Bánh)

BÁZI بازی (ف - مذ)

BÁRGHÁH بارگاه (ف - مذ)
راج سبھا (Ráj sabha) راج
دربار (Ráj bhavan) دربار
(Darbár)

BÁRÚD بارود (ف - مذ)
اگنی چورن (Agni chúrñ)
دارو (Dárú)

BÁRA بارہ (ف - مذ)

1. سبندھ (Sambandh) ماملا
(Muámala)

2. بار (Bár) دفا (Dafá)
(مربک میں جیسے دوبارہ)

BÁRÍ باری (ع - مذ)
ایشور (Íshwar) پرماٹما
(Parmatma)

BÁRE بارے (ف -)
خیر (Khair) آستو (As,tu)

BÁRÍK باریک (ف - ص)
مہین (Mahín) سڈم (Súkehñm)
پتلا (Patla) سوکچھم

BÁZ باز (ف - مذ)

1. شیکرا (Shikra) شین (Shen) شین
(شکرا)

2. پونہ (Punah) فیر (Phir)

3. کھلا ہوا (Khula hua)

4. کرتا (Karta) دینے والا
(Dene vála)

یہ لفظ مرکبات میں استعمال ہوتا
ہے جیسے دغا باز

BÁTIL باطل (ع - ص) باتیل

1. अनृत्य (Anritya) असत्य (Asattya) मिथ्या (Mith-thya) (مته تھیا)
2. निष्फल (Nishphal) वेअसर (Be asar) (بے اثر)

BÁTIN باطن (ع - مذ) باتین

1. अंतःकरण (Antah karan) अंतरात्मा (Antarátma) (انته کرن (اندراتما)
2. हृदय (Hridai) मन (Man) (हृद ے (من) चित्त (Chit,t) (چت ت)

BÁIS باعث (ع - مذ) बाइस

1. हेतु (Hetu) कारण (Káran) (हेतु (कारण (कऱन)
2. आधार (Ádhár) बुनियाद (Bunyard) (آدهار (بنیاد)

BÁGH बाग (ف - مذ) बाग

- वाटिका (Vátika) उपवन (Upvan) (واٹکا (اوپوان)
- उद्यान (Ud,dyán) (أديان)
- आराम (Áráam) गुलिस्तान (Gulistán) (آرام (گلستان)

BÁHG-BÁN बाग बान (फ - مذ) बाग

- उद्यान रक्षक (Uddyán rakehhak) (ادیان راکھک)
- उद्यान पाल (Uddyán pál) (ادیان پال)
- माली (Máli) (مالي)

बाग رضوان (ع - مذ)

BÁHG-E-RIZVÁN बागे रिज्वां

1. स्वर्ग वाटिका (Swarg vátika) (सुर्ग वाटिका)
- जन्नत का बाग (Jannat-ká bāgh) (جنت کا باغ)

1. केलि (Keli) क्रीडा (Krida) (केलि (کریڈا)
- खेल (Khel) (کھیل)

2. लीला (Líla) तमाशा (Tamá-sha) (لیلا (تماشا)
- कौतुक (Kautuk) (کوٹک)

بازیچه (ف - مذ)

BÁZÍ-CHA बाज़ीचा

1. खेल (Khel) तमाशा (Tamá-sha) (کھیل (تماشا)
2. खिलौना (Khilauna) (کھلونا)

بازیچه اطفال (ف - مذ)

BÁZÍ-CHA-I-ATFÁL बाज़ीचए अत् फाल

- बच्चों का खेल (Bach,chon ka khel) (بچوں کا کھیل)

بازی گر (ف - مذ)

BÁZÍ-GAR बाज़ी गर

- भान मती (Bhánmatí) (بھانمती)
- कौतुकी (Kautukí) (کوٹکی)

BÁSHINDA बाशिन्दा (फ - مذ)

- निवासी (Nivási) (نواسی)
- रहने वाला (Rahne vála) (رهنے والا)

BÁSIRA बासिरा (ع - مٹ)

1. दृष्टि (Drishti) प्रेक्षा (Prek-chha) (درشتی (پریکچھا)
2. नेत्र शक्ति (Nettr shakti) (نیتر شکتی)

BÁZÁBITA बाज़ाबिता (ع - ص)

- नियमित (Niamit) नियमानुसार (Niamánusár) (نیمت (نیمانسان)
- काइदे के साथ (Qáede ke sáth) (قاعده کے ساتھ)

BÁLA बाला (फ - व)
 उच्च (Uchch अच्) ऊंचा (Ūncha अण्चा)
 बलद (Baland बलंद)
 बाला खाने (फ - व) (मड)

BÁLA-KHÁNA बाला खाना
 अट्टालिका (Attálíka अत्तालीका) तल्प (Talp अत्तली)
 अटारी (Atári अत्तारी)
 बाला दस्त (फ - व) (मड)

BÁLA-DAST बाला दस्त
 1. उच्चाधिकारी (Uchchádhi kári अच्चाधिकारी)
 बड़ा हाकिम (Bara hákim बड़ा हाकम)
 2. श्रेष्ठ (Shreshth श्रेश्ठ) आला (Ála अली)

BÁLISH बालिश (फ - व) (मड)
 उपधान (Updhán अप्देहान) शिरोहन (Shirohan शिरोहन)
 तकिया (Takiya तकीया)

BÁLISHT बालिशत (फ - व) (मड)
 वितस्ति (Vitasti वितस्ति) बित्ती (Bitti बित्ती)

BÁLIGH बालिग (व - फ) (मड)
 1. वयस्क (Vayask वयस्क) प्रौढ़ (Paurh प्रौढ़)
 सियाना (Siyána सियाना)
 2. युवा (Yuva युवा) तरुण (Tarun तरुण)
 जवान (Javán जवान) (तुन)

BÁLÍDAGI बालीदगी (फ - व) (मड)
 1. विकास (Víkás विकास) वृद्धि

2. स्वर्ग (Swarg स्वर्ग) जन्नत (Jan-nat जन्नत)

BÁGHI बागी (व - फ) (मड)
 1. राजद्रोही (Ráj drohi राजद्रोही)
 विद्रोही (Viddrohi विद्रोही)
 किलाबी (Inqilábí किलाबी)
 2. अनाज्ञाकारी (Anággyakári अनाज्ञाकारी)
 सरकश (Sar kash सरकश)

BÁQI बाकी (व - फ) (मड)
 शेप (Shesh शेप) बचाहुआ (Bacha hua बचा हुआ)
 बाकी مانده (व - फ) (मड)

BÁQI-MÁNDÁ बाकी मांदा
 परि शेप (Parishesh परि शेप)
 अवशिष्ट (Avshisht अवशिष्ट)
 शेषांश (Sheshánsh शेषांश)
 बकाया (Ba-qáya बकाया)

BÁK बाक (फ - व) (मड)
 1. भय (Bhai भय) त्रास (Trás त्रास)
 डर (Dar डर)
 2. लज्जा (Lajja लज्जा) शर्म (Sharm शर्म)

BÁKIRA बाकिरा (व - फ) (मड)
 अक्षता (Akehhata अक्षता)
 योनि (Akehhat yoni योनि)
 कुमारी (Kumári कुमारी)
 कुनारी (Kunári कुनारी)

BÁL बाल (फ - व) (मड)
 पक्ष (Pakchh पक्ष) पंख (Pankh पंख)
 पर (Par पर) (पंख)

বেগম (Shrimati شری متی)
(Begam بیگم)

2. महिला (Mahila مہیلا) खातून
(Khátún خاتون)

BÁNI बानी (بانی - ع - مذ)

1. प्रवर्तक (Pravartak پرورتک)
संस्थापक (Sansthápak سلس)
(फाउंडर Founder) (تھاپک)
2. कारण (Káran کادن) सबब
(Sabab سبب)

BÁVAR बावर (बावर - ف - مذ)

विश्वास (Vish,shwás وشواس)
प्रत्यय (Pratyai پرتیہ) एतिवार
(Etibár اعتبار)

बाورچی (ت - مذ)

BAVARCHI बावर्ची

सूप कार (Súp kár سوپ کار) पाचक
(Páohak پاچک) रसोइया (Rasoiya
(رسوئیا)

बाورچی خانه (تف - مذ)

BÁVARCHI-KHÁNA बावर्ची खाना

पाक शाला (Pák shála پاک شالا)
पाकस्थान (Pákasthán پاکستان)
महानस (Mahánas महानस) रसोई घर
(Rasoi ghar रसोئی گھر)

BÁH बाह (बाह - ع - م)

काम शक्ति (Kám shakti کام شکتی)
मैथुन शक्ति (Maithun shakti میٹھن)
(पुंसत्व Punsattv) (پن ستو) (شکتی)

(Taraqqi तरक्की) (Vridddhi وردھی)
(ترقی)

2. उत्पत्ति (Utpatti उत्पत्ति) उपज
(Upaj ایچ) नशवो नमा (Nashv-
o-nama نشوونما)

BÁLÍN बाली (बाली - फ - مذ)

1. शिरोधाम (Shirodhám शिरोधाम)
सिरहाना (Sirhána سرهانا)
2. उपधान (Updhán ایدھان)
तकिया (Takiya تکیه)

BÁM बाम (बाम - ف - مذ)

1. अट्टालिका (Attálíka اٹالکا) अटारी
(Atári اتاری)
2. छत (Chhat छत)
3. सर्पमीन (Sarpmán सर्पمین)
बाम मछली (Bám machhli بام
مچھلی)

BÁMDÁD बाम दाद (बाम दाद - फ - مذ)

प्रातः काल (Prátah kál प्रातः काल)
प्रभात (Prabhát प्रभात) सवेरा
(Savera سویرا)

BÁNG बांग (बांग - फ - म)

1. शब्द (Shabd शब्द) ध्वनि (Dhwani
(آواز Áváz) आवाज़ (دهونی)
2. अज्ञान (Azán اذان)
3. मुर्गे की पुकार (Murghe kí pukár
(مرغے کی پکار)

BÁNO बानो (बानो - फ - म)

1. देवी (Devi دیوی) श्रीमती

1. मूर्ति पूजक (Múrti pújak) (مورتی پوجک)

2. प्रेमी (Premi) (پریمی)

بت تراش (ف - مذ)

BUT-TARÁSH बुत तराश

मूर्ति कार (Múrti kár) (مورتی کار)

मूर्ति बनाने वाला (Múrti banáne vála) (مورتی بنانے والا)

بتدریج (ع - ص)

BA,TAD, RÍJ बतदरीज

शनैः शनैः (Shanaiah shanaiah) (شنیه شنیہ)

क्रमशः (Kramashah) (کرامشہ)

धीरे धीरे (Dhíre dhíre) (دھیرو دھیرو)

BAJÁ बजा (फ - ص)

उचित (Uchit) (اچت) यथार्थ (Yatháarth)

समीचीन (Samíchín) (سیمی چین)

ठीक (Thík) (تھیک) (सी چین)

BAJÁE बजाय (फ - ص)

स्थान पर (Istháne) (استھانے)

(Isthán par) (استھان پر) बदले में

(Badle men) (بدلے میں) एवज़ (Evaz)

(عوض)

BA, JUZ बजुज (ع - ص)

अतिरिक्त (Atirikt) (تیرکت) सिवाय

(Siváe) (سواے)

BACH, CHA बच्चा (फ - مذ)

बालक (Bálak) (بالک) लड़का (Larká)

(لڑکا)

कुवते मदुमी (Quvvate mardumi) (قوت مردمی)

BÁHAM बाहम (ف - ص)

परस्पर (Paraspar) (پراسپار) आपस में

(Ápas men) (آپس میں)

BÁHAMI बाहमी (फ - م)

पारस्परिक (Párasparik) (پاراسپریک)

आपस का (Ápas ka) (آپس کا)

BÁE बाए (ع - مذ)

विक्रेता (Vik,kreta) (وک، کریتا) बेचने

वाला (Bechne vála) (بیچنے والا)

बीर (ع - مذ)

BAB, R (BABAR) बबर (बबर)

व्याघ्र (Vyághr) (ویاگھر) सिंह (Singh)

(शेर) (Sher) (سنگھ)

BAPÁ बपा (फ - ص)

उपस्थित (Upasthit) (اوپس تھت) काइम

(Qáim) (قائم)

BUT बुत (फ - مذ)

1. मूर्ति (Múrti) (मورتی) प्रतिमा

(Pratima) (پرتیما) प्रतिरूप (Prati rúp)

(Anu kriti) (अनु कृति) अनु कृति (Anu kriti)

(Prati múrti) (प्रति मूर्ति) (अनु कृति)

(Múrat) (मूरत) (पूरी मूर्ति)

2. प्रिया (Priya) (प्रिया) माशूक

(Máshúq) (معشوق)

بت پرست (ف - مذ)

BUT-PARAST बुत परस्त

بحر احمر (ع - مذ)

BAHR-E-AHMAR बहरे अहमर
لال सागर (Lál ságar لال ساگر)

بحر اسود (ع - مذ)

BAHR-E-ASVAD बहरे अस्वद
कृष्ण सागर (Krishn ságar कृष्ण साگر)

بحر اعظم (ع - مذ)

BAHR-E-ÁZAM बहरे आजम
महा सागर (Mahá ságar महासाگر)

بحر الكاهل (ع - مذ)

BAHR-UL-KÁHIL बह्रुल काहिल
प्रशांत महा सागर (Prashánt maháságar
प्रशान्त महासागर)

BU,KHÁR बुखार (ع - مذ)

1 बाष्प (Básh,p भाप)
(Bháp बहाप)

2 धूम (Dhúm دھوم) धुवां (Dhuán
دهوان)

3 ज्वर (Jwar جور) ताप (Táp ताप)

4 क्रोध (Krodh کروڈھ) कोप (Kop
کوپ) गुस्सा (Ghus,sá غصہ)

BAKHT बख्त (ف - مذ)

प्रारब्ध (Prárab,dh پرارباب'دھ) अदृष्ट
(Adrisht अدرشت) दैव (Daiv دیو)
भाग्य (Bhág,gya भाग्य) तक्दीर
(Taqdír تقدیر)

بختاور (ف - مذ)

BAKH,TÁVAR बख् तावर

BAHÁL बहाल (ع - ص)

1. पूर्व वत् (Púrv,vat پیور'وت)
ज्यों का त्यों (Jyon ka tyeon جیوں
کا تیوں)

2. स्वस्थ (Swasth سوستھ) निरामय
(Nirámai نیرامے) तनदुरत (Tandurust
تن دُرست)

3. प्रसन्न (Prasan,n پرसन) हर्षित
(Harshit हरशत) खुश (Khush
خوش)

4. पुनः नियुक्त (Punah niyukt पुनः
नियुक्त)

BAH,S बह्स (ع - مٹ)

1. विवाद (Vivád ووا) वाद विवाद
(Vád vivád واد ووا) मुबाहसा
(Mubáhasa مباحثہ)

2. कलह (Kalah کلہ) विग्रह (Vig,grah
تکړار) तकरार (Takráar وگړه)

BAHR बह्र (ع - مذ)

1. समुद्र (Samud,dr سمدر) सागर
(Ságar सागर) पारा वार (Párávár
پاراوار) जलनिधि (Jalnidhi جل
سنددر) समंदर (Samandar समंदर)
(ع - مٹ)

2. छंद (Chhand چھند) वृत्त (Vrit,t
ورت)

بحر ابيض (ع - مذ)

BAHR-E-ABYAZ बहरे अब् यज़

सित सागर (Sit ságar सित सागर)
क्षीर सागर (Chhír ságar क्षीर सागर)

3. अशुभ (Ashubh اشبه) मनहूस
(Manhús منحووس)
4. विकृत (Vikrit وکرت) दोष युक्त
(Dosh-yukt دوش یکت) खराब
(Kharáb خراب)

بد اخلاق (ع - ف - ص)

BAD-AKHLÁQ बद अख्लाक

1. असभ्य (Asabh,bhya اسبهیه)
अशिष्ट (Ashisht اششت)
बद तमीज़ (Bad-tamíz بدتمیز)
2. दुःशील (Dush-shíl دش شیل)
बेमुरव्वत (Be-murvvat بے مروت)

بد اطوار (ع - ف - ص)

BAD-ATVÁR बद अत्वार

- दुराचारी (Duráchári درا چاری)
बद चलन (Bad-chalan بدچلن)

بد اعمال (ع - ف - ص)

BAD-ÁMÁL बद आमाल

- दुश्चरित्र (Dushcharittr دش چرتر)
दुरात्मा (Durátma دراत्मा) बद करदार
(Bad-kardár بدکردار)

بد अमनी (ع - ف - म)

BAD-AMNI बद अमनी

1. अशान्ति (Ashánti اشانتی)
गड़ बड़ (Garbar گڑ بڑ)

2. विलव (Vip lav ریلو) क्रांति
(Kránti کرانتی) शोरिश (Shorish شورिश)

بد انتظامی (ع - ف - م)

BAD-INTIZÁMI बद इन्तिज़ामी

- भाग्यवान् (Bhaggya ván بههائیوان)
सुभागीन (Subhágín سو بهائیین)
खुश नसीब (Khush nasíb خوش نصیب)

بخشش (ف - م)

BAKHSISH बख़ शिश

1. पुरस्कार (Puras,kár پورس کار)
पारितोषिक (Páritoshik پارتوشک)
2. दान (Dán دان) खैरात (Khairát خیرات)
3. मोक्ष (Mok, chh موکچه)
मुक्ति (Mukti مکتی)
4. क्षमा (Chhama چهما) माफी
(Máfí معافی)

BUKHL बुख़ल (ع - م)

- कृपणता (Kripanata کرپنتا) कदर्यता
(Kadaryata کدریتا) कंजूसी (Kanjúsi کنجوسی)

BAKHÍL बख़ील (ع - م)

- कृपण (Kripan کرپن) तद्धन
(Tad, dhan تد دهن) व्यय कुंठ
(Vyai-kunth وئے کنتھ) बद्ध मुष्टि
(Bad,dh-mushti بده مشتت) कंजूस
(Kanjús کنجوس)

BAD बद (ف - ص)

1. अभद्र (Abhad,dr ابهدر) नीच
(Ních نیچ) रज़ील (Razíl رزلیل)
2. दुष्ट (Dusht دشت) खल (Khal خال)
पाजी (Páji پاچی)

कुपथ्य भोजी (Kupath,thya bhoji
(کو پتھیه بهوجی)
खानेपीने में परहेज़ न करने वाला बीमार
(Khāne pīne meṁ parhez na karne
vāla bīmār پرهیز میں نہ کرنے والا بیمار)

BAD-TAR बदतर (ف - ص)
निकृष्ट (Nik,krisht نک کرشت)
बहुत बुरा (Bahut bura بہت برا)
بد آہنزیب (عف - ص)

BAD-TAHZÍB बद तहजीब

1. अविनीत (Avinít اونیت) अशिष्ट (Ashisht اششت) असभ्य (Asabh, bhya اسبھیہ) बद तमीज़ (Badtámíz بد تمیز)
2. उद्दंड (Ud,dand اددند) अखखड़ (Akh,khar اکھ)

BAD-HÁL बद हाल (عف - ص)
दुर्दशा ग्रस्त (Durdasha-grast دردشا)
दुर्गत (Durgat درگت) तबाह हाल (Tabáh-hál تباہ حال)
بد حواس (عف - ص)

BAD-HAVÁS बद हवास

उद्विग्न (Udvign اُدوگن) व्यस्थ (Vyasth
परेशान (Atur آتو) (ويسته)
(Preshán پریشان)

بد خصال (عف - ص)

BAD-KHISÁL बदखسال

कदात्मा (Kadátma کداتما) दुरात्मा

दुर्व्यवस्था (Durvyavastha درويو ستها)
कुप्रबंध (Kuprabandh کو پربندھ)
इन्तिज़ामी खराबी (Intizámi Kharábi
(انتظامی خرابی)

بد اندیش (ف - ص)

BAD-ANDESH बद अन्देश

अशुभ चिंतक (Ashubh-chintak اشبه)
अशुभेच्छु (Ashubhech,chú چنتک)
बुरा चाहने वाला (Bura cháhne वाला)
(Bura cháhne वाला)

بد باطن (عف - ص)

BAD-BÁ'TIN बद बातین

दुरात्मा (Durátma دراتما)
नीचाशय (Dushtátma دشتاتما)
कुटिल (Kutil نیچاشای)
(Khubís خبیث) खदीज़ (Khubís کتل)

بد بخت (ف - ص)

BAD-BAKHT बदबख्त

1. हत दैव (Hat daiv هت دیو) दुर्भागि (Durbhági دربهاگی) अभागा (Abhága ابهاگا) बद किस्मत (Bad-qismat بد قسمت)
2. विपद्ग्रस्त (Vipad-grast विपदग्रस्त) मुसीबत ज़दा (Musibat-zada مصیبت زدہ)

BAD-BU बदबू (ف - م)
दुर्गंध (Durgandh درگنده) कुवास (Kuvás کواس) सड़ांध (Sarāndh سڑاندھ)

बदप्रेरहित (ف - ص)

BAD-PARHEZ बदपरहेज़

(دشمن Dushman) दुश्मन (بیری)
بد دعا (عف - مٹ)

BAD-DUÁ बद दुआ

श्राप (Shráp) (شاپ) शप
(अभि श्राप Abhi shráp) (अभि श्राप)
(कोसना Kosna) (कोसना) शप

BAD-DIL बद दिल (ف - ص)

1. उन्मन (Unman) (أمن) उदासीन
(Udásín) (اداسین) शिथिल
(Shithil) (شتهل) उकताया हुआ
(Uktáya hua) (أکتایا هوا) बेज़ार
(Bezár) (بیزار)

2. अनुत्साह (Anutsáh) (انت ساه)
वे हिम्मत (Be-himmat) (بے همت)

بد دماغ (ف - ص)

BAD-DIMÁGH बद दिमारा

(अहंकारी Ahankári) घमंडी
(Ghamandi) (گهمندی)

بد دیانت (عف - ص)

BAD-DIYÁNAT बद दियानत

विश्वास घातक (Vish, shwás ghátak)
(विश्वास घाती) (विश्वास गहाती)
(Vish, shwás-gaháti) विश्वास भंजक
(Vish, shwás bhanjak) (विश्वास बेईमान)
(Be-ímán) (खाँन Kháin) खाइन (बे ایمان)

BAD-ZÁT बदज़ात (عف - ص)

1. कुलीन (Kulín) (کولین) ग़ैर शरीफ
(Ghair sharíf) (غیر شریف)

(नीचाशय Nícháshai) (Durátmá) (درا تما)
(Bad-hkaslat) (बद खसलत) (निपचाशे)
(बदखصلت)

بدخلق (عف - ص)

BAD-KHULQ बद खुल्क

دیکھو 'بد اخلاق'

BAD-KHÚ बद खू (ف - ص)

1. दुष्प्रकृति (Dush prakriti) (دش پر)
(Dus, swabháo) (दुःस्वभाव) (कर्त्ति)
(Bad-mizáj) (बद मिज़ाज) (दुःसुबहाव)
(mizáj) (بد مزاج)
2. दुःशील (Dush, shíl) (دش شیل)
(Be-muravvat) (بے مروت) वे मुख्यत

بدخوابی (ف - مٹ)

BAD-KHÁBI बद खाबी

1. उन्निद्रा (Un-niddra) (ان ندرا)
(Anid, dra) (अनिद्रा) (अनिद्रा)
(Thík nínđ na) (ठीक नींद न आना)
(ána) (तहिक निंद न आना)

2. स्वप्नदोष (Swapn-dosh) (سوین دوش)

एहतिलाम (Ehtilám) (احتلام)

بدخواह (ف - ص)

BAD-KHÁH बद खाह

1. अनर्थ कारी (Anarth kári) (انرته)
(Abit chintak) (अहित चिंतक) (करी)
(अशुभ चिंतक) (अशुभ चिंतक)
(Ashubh chintak) (अशुभ चिंतक)
(Dusht cheta) (दुष्ट चेता) (दुष्ट)
(चित्ता)

2. शत्रु (Shattru) (شتر) बैरी (Bairi)

دُرا لاپی (Durálápi درالایی) دُروادی (Durvádi دروادی) کٹو ہاشی (Katu bháshi کتوبہاشی) مُنھ فٹ (Munh phat منہ پھٹ)

بدستور (عف - ص)

BADASTÚR بدستور

یثہا پُورِک (Yathápúrvak یثہا پورک) یثہا نپُورِک (Yathánupúrvak یثہا نو پورک) کراما گت (Kramágat کرما گت) جیوں کا تیوں (Jyon ká tyon جیوں کا تیوں)

بدسرشت (ف - ص)

BAD-SARISHT بدسرشت

دُرا تِما (Durátma دراتما) نِیچا شے (Nícháshai نیچاشے) دُش پُرکرتی (Dushprakriti دش پُرکرتی) بد تینت (Bad tínat بدطینت)

بدسگال (ف - ص)

BAD-SIGÁL بدسگال

اَشُبھ چِنتک (Ashubh-chintak اَشُبھ چنتک) اَشُبھ چھک (Ashubhech, ebhuk اَشُبھ چھک) بد خواہ (Bad-kháh بدخواہ)

بدسلو کی (عف - مٹ)

BAD-SULÚKI بدسلو کی

دُرو یوہار (Durvyavhár درویوہار) دُرو پچار (Durupchár دروپچار) بُرا بارتاؤ (Bura bartáo بُرا بارتاؤ)

بدسیرت (عف - مذ)

BAD-SÍRAT بدسیرت

2. دُش تِا تِما (Dushtátma دشتاتما) دُرا تِما (Durátma دراتما) دُش پُرکرتی (Dushprakriti دش پُرکرتی) کَمِیْنا (Kamína کمیلہ)

بد ذائقہ (عف - ص)

BAD-ZÁIQA بد ذائقہ

دُش سِوا د (Dus,swád دس سوا د) نِیْرَس (Níras نی دس) بے مزہ (Be maza بے مزہ)

BADR بدر (ع - مذ)

پُورن چنڈر (Purn chandr پورن چندر) پُورن چنڈر ما (Purn chandrama پورن چندر ما) ماہِ کَامِل (Máh-e-kámil ماہ کامل)

BAD-RÁH بد راہ (ف - ص)

کُما رِگِ (Kápathik کاپتھک) کُما رِگِ (Kumárgi کومارگی) کدا چاری (Kadáchári کدا چاری) بد چلن (Bad chalan بد چلن)

BADRAQA بدرقہ (ع - مذ)

1. پُتھ پُر دَرشاک (Path pradarshak پتھ پُر دَرشاک) رَاہِ نُما (Ráh-numa راہ نما)

2. اَنُپان (Anupán انوپان) کِسی دوا کے ساتھ کھائی دوا (Kisi dawa ke sáth khái jáne váli dava کسی دوا کے ساتھ کھائی دوا) (جائے والی دوا)

بد زبان (ف - ص)

BAD-ZABÁN بد زبان

بد قماش (ف - ص)

BAD-QUMÁSH बद कुमाश

دش چرتو (Dush.charittr دش چرتو)

كوكرمى (Kukarmi كوكرمى) बद चलन

(Bad-chalan بدچلن)

BAD-KÁR बद कार (ف - ص)

1. दुष्कृति (Dush,kriti دش کړتې)

دراچاري (Duráchári دراچاري)

دُږت (Durvritt دوروت) बद चलन

(Bad-chalan بدچلن)

2. पापी (Pápi پاپی) गुनाहगार

(Gunáhgar گناه گار)

بد کر دار (ف - ص)

BAD-KA(1)RDÁR बदक(कि)ردار

ديکھو 'بدکار'

بد گمانی (ف - مٹ)

BAD-GUMÁNI बद गुमानी

ديکھو 'بدظنی'

بد گوی (ف - مٹ)

BAD-GOI बह गोई

1. निंदा (Ninda ننڊا) हजो (Hajo हजो)

(هجو)

2. पिशुनता (Pishunata پيشنڌتا) चुगली

(Chughlí چغلی)

بد لگام (ف - ص)

BAD-LAGÁM बद लगाम

1. मुक्त कंठ (Mukt kanth مکت کنتھ)

मुहं फट (Munh phat منھ پھت)

दुरात्मा (Durátma دुरاत्मा) दुःस्वभाव

(Dus,swabháo دس سبهاؤ) दुष्प्रकृति

(Dush,prakriti دش پرکړتې) बद

तीनत (Bad tínat بدطیذت)

بد شکل (عف - ص)

BAD-SHAKL बद शकल

1. कुरूप (Kurúp کوروپ) बद सूरत

(Bad-súrat بدصورت)

2. कदा कार (Kada kár کدا کار) कुदृश्य

(Kudrish,shya کودرشیه) बदनुमा

(Bad numa بدنما)

بد شگونی (ف - مٹ)

BAD-SHAGÚNI बद शगूनी

अपशकुन (Apshakun अपشکن)

कुशकुन (Kushakun کوشکن) बदफाली

(Bad fáli بدفالی)

بد ظنی (عف - مٹ)

BAD-ZANI बद जनी

मिथ्या संदेह (Mith,thya Sandeh متھیا)

बुरी धारणा (Buri dhárana بوری دھارنا)

बद गुमानी (Bad-gumáni بدگمانی)

(بدگمانی)

بد عهدی (عف - مٹ)

BAD-AHD1 बद अहदी

प्रतिज्ञा भंग (Pratiggya bhang پرتگیا)

वचन भंग (Vachan bhang वचन بھنگ)

विश्वासघात (Vish,shwás विश्वास بھنگ)

वादा खिलाफी (Váda khiláfi وادا خيلافی)

(وعدا خلافی)

(Nis, swád निस सवाद) वर जाइका
(Bad-záiqā बदज़ाईका)

2. अस्वस्थ (As, swasth अस सुस्वस्थ)
वेकैफ (Be-kaif बेकैफ)

बदमस्त (फ - व)

BAD-MAST बदमस्त

मदोन्मत्त (Madonmatt मदुनमत)

उन्मत्त (Uumatt उनमत) दुर्मद

(Durmad दुर्मद) नशे में चूर (Nashe

men chūr नशे में चूर)

बदमाश (अफ - व)

BAD-MA, ÁSH बदमआश

1. दुर्वृत्त (Durvritt दुरवृत्त) बुरी

कमाई खाने वाला (Buri kamái
khāne vála बुरी कमई खाने वाला)

2. दुश्चरित्र (Dush charittr दुश्चरित्र)

बदचलन (Bad chalan बदचलन)

3. लंपट (Lampat लम्पट) शुहदा

(Shuhda शुहदा)

बदमांमल (अफ - व)

BAD-MUÁMALA बदमुआमला

1. दुर्व्यवहारक (Dur vyavhárak दुर

मुआमले का खराब (Muámale

ka hkaráb मुआमले का खराब)

2. विश्वासघातक (Vish,shwás ghátak

बददियानत (Bad-

diyánat बददियानत)

BADAN बदन (अ - मड)

1. देह (Deh देह) शरीर (Sherír

2. दुर्वादी (Durvádi दुरवादी) गलिहर

(Galihar गलिहर) बदज़बान (Bad-
zabán बदज़बान)

BADLA बदला (अ - मड)

1. प्रतिशोध (Prati sbodh प्रतिशो

प्रति कार (Prati kár

(Evaz عوض) इवज (प्रति कार)

2. प्रत्युपकार (Pratyupkár प्रत्युपकार)

नेकी का बदला (Neki ka badla

(नेकी का बदला)

3. प्रत्यपकार (Pratyap kár प्रत्यपकार)

बुराई का बदला (Burái ka

badla बुराई का बदला)

बदमज़ाज (अफ - व)

BAD-MIZÁJ बदमिज़ाज

दुःस्वभाव (Dus, swabháo दुःस्वभाव)

क्रुद्धात्मा (Krud,dhátma क्रुद्धात्मा)

गुस्सैल (Ghussail गुस्सैल) चिड़ चिड़ा

(Chir chirā चिड़ चिड़ा)

बदमज़गी (अ - मड)

BAD-MAZAGI बदमज़गी

1. रोग (Rog रोग) बीमारी (Bímári

बीमारी)

2. वैमनस्य (Vaimanas,sya वैमनस्य)

रंजिश (Ranjish रंजिश)

3. नीरसता (Nírasata नीरसता) फीकापन

(Phíká pan फीकापन)

BAD-MAZA बदमज़ा (अ - व)

1. नीरस (Níras नीरस) निःस्वाद

2. لوبھی (Lobhi) نادیہ (Nadida)

بدھضمی (عف - مٹ)

BAD-HAZMI بد ہضمی

अजीर्ण (Ajirn) अपच (Apach) हाजिमे की खराबी (Házime ki kharábi)

بدھئیات (عف - ص)

BAD-HAI,AT بد हैअत

कुरूप (Kurúp) बद शकल (Bad-shakl)

BADI بدی (ف - مٹ) بدی

1. अनिष्ट (Anisht) खराबी (Kharábi)

2. अमंगल (Amangal) नुहसत (Nuhúsat)

3. पिशुनता (Pishunata) चुगली (Chughli)

4. निंदा (Ninda) हजो (Hajo)

BADI,A बद्रीअ (ع - ص) بدیع

1. अद्भुत (Ad,bhut) विचित्र (Vichittr) अजीबो गरीब (Ajíb o gharíb)

2. नूतन (Nútan) नवीन (Navín) नया (Naya)

3. अनुपम (Anupam) बे मिसल (Bemisl)

BADÍH बद्रीह (ع - ص) بدیه

1. स्पष्ट (Ispash,t) प्रत्यक्ष (Pratyakchh) साफ (Sáf)

काय (Kái) (वपु (Vapu) शरीर (Jism) जिस्म (کای)

2. भग (Bhag) योनि (Yoni) फर्ज (Farj)

BAD-NÁM बद नाम (ف - ص) بدنام

निंदित (Nindit) दुष्कीर्त (Dushkírt)

(Kukh,khyát) रुस्वा (Rus,va)

بدنظمی (عف - مٹ)

BAD-NAZMI बद नज़्मी

दुर्यवस्था (Dur,vyavastha)

दुष्प्रबंध (Dush,prabandh)

कुप्रबंध (Kup-prabandh)

बद इन्तिज़ामी (Bad-intizámi)

BAD-NAFS बद नफ़्स (ع - ص) بد نفس

1. दुष्टात्मा (Dushtátmá) खबीस (Khabís)

2. व्यभिचारी (Vyabhi chári) (Záni) (جانی)

BAD-NUMA बद नुमा (ف - ص) بدنما

1. कुदृश्य (Kudrish,shyn) भद्दा (Bhadda)

2. कुरूप (Kurúp) बद सूरत (Bad-súrat)

بدنیت (ع - ص)

BAD-NIYAT बद नीयत

1. नीचाशय (Nícháshai) (Bad-tínat)

(Alind) (الذی) غلاما (Ghulám-gardish) (غلام گردش) (Osára) (اوسارا)

BIRÁZ (بیراز) (ع - مذ) (BIRÁZ)

(Mal) (مل) (Gá) (گو) (Vishta) (وشتها)

BAR,RÁQ (براق) (ع - ص) (BAR,RÁQ)

1. (Shubh,bhr) (شبه) (Sofed) (سفید) (Uj,jwal) (اج جول)

2. (Díptimán) (دیپتی مان) (Chamak dár) (چمک دار) (برانگیخته) (ف - ص)

BARANGEKHTA (برانگه کتا)

1. (Ut,tejit) (ات تے جت) (Prerit) (پریرت)

2. (Krud,dh) (کود) (Kupit) (کپت)

BARÁHÍN (براهین) (ع - مذ) (برهان کی جمع دیکھو 'برهان')

BARÁ,AT (برائت) (ع - مٹ) (Safái) (سفاہی) (Bacháo) (بچاو)

BARÁE (برائے) (ف - حرف) (Lie) (لیے) (Nimit,t) (نیمت)

BAR,BÁD (بر باد) (ف - ص) (Dhwast) (دھواست) (Ujár) (اجاز)

RARBAT (ربط) (ف - مذ) (Ek bája) (ایک باجہ)

2. (Áshu) (آشو) (Turant) (تورنت) (Fauran) (فوراً)

بدیہ گو (ع - ص)

BADÍH-GO (بدیہ گو)

1. (Upasthit vakta) (اوپستھت وکتا) (Barjastago) (برجستہ گو)

2. (Áshu-kavi) (آشو کوی) (Upasthit-kavi) (اوپستھت کوی) (Shíghr-kavi) (شیگھر کوی) (Barjastago sháir) (برجستہ گو شاعر)

BAZL (بازل) (ع - مذ)

(Dátav,vya) (داتوی) (Bakhshish) (بخشش) (Dán) (دان)

BAZLA (بازلہ) (ع - مذ)

(Manoranjan) (منورنجن) (Ziráfat) (ظرافت)

بازلہ سنج (ع - ص)

BAZLA-SANJ (بازلہ سنج)

(Manoranjak) (منورنجنک) (Chut kule báz) (چٹکولے باز)

BARÁMAD (برآمد) (ف - مٹ) (Niryát) (نریات) (Nishkrámya) (نیشکرامیہ) (Export) (ایکسپورت)

BARÁMADA (برآمدہ) (ف - مذ)

(Mattálamb) (متالمب) (Antara vedi) (انترایدی)

ब र ख़िलाफ़ (अ - फ - व)

BAR-KHILÁF बर ख़िलाफ़

प्रत्युत (Pratyut प्रतियुत) विपरीत

(Viparít उलटा (Uta उल्टा) (विपरित)

ब र ख़ुरदार (अ - फ - म)

BAR-KHURDÁR बर ख़ुरदार

1. बेटा (Beta बेटा) पुत्र (Puttr पुत्र)

2. बेटा (Betí बेटा) पुत्री (Puttri पुत्री)

ब र दाशत (अ - फ - म)

BAR,DÁSHT बर दाशत

साहस्युता (Sahish,nuta सहस्युता)

सहन शीलता (Sahan shílatá सहन)

सब्र (Sab,r सब्र) (शिलता)

ब र दाशत ख़ातर (अ - फ - व)

BARDÁSHTA-KHÁTIR

बर दाशत ख़ातिर

खिन्नमना (Khin, n-mana क़िन ना)

उदास (Udás उदास) उचाट (Uchát उचाट)

जिस का दिल किसी काम में न

लगे (Jis ká dil kisi kám men na lage)

(जिस का दिल किसी काम में न लगे)

BARDA बर दा (अ - फ - म)

दास (Dás दास) चाकर (Chákar चाकर)

गुलाम (Ghulám गुलाम)

ब र दा फ़रोश (अ - फ - म)

BAR,DA-FAROSH बर दा फ़रोश

लौंडी गुलाम बेचने वाला (Laundi लौंडी)

ghulám bechne vála लौंडी गुलाम बेचने वाला

(लौंडी)

BARPA बर पा (अ - फ - व)

उपस्थित (Upas,thit उपस्थित) कायम

(Qáim قائم)

BARTAR बर तर (अ - फ - व)

उत्तम (Uttam उत्तम) श्रेष्ठ (Shresh,th श्रेष्ठ)

th बड़ कर (Barh kar बड़ कर)

(बड़ कर)

BURJ बर ज (अ - ए - म)

1. राशि (Ráshi राशि)

2. गुंबज (Gumbaj गुंबज) (अ - ए - म)

BARJASTA बर जस्ता (अ - फ - व)

तुरंत (Turant तुरंत) फौरन (Faunran फौरन)

(फौरन)

ब र जस्ता गो (अ - फ - म)

BARJASTA-GO बर जस्ता गो

1. प्रत्युत्पन्न मति (Pratyutpann mati प्रत्युत्पन्न मति)

हाज़िर जवाब (Házir javáb हाज़िर जवाब)

(हाज़िर जवाब)

2. आशु कवि (Áshu kavi आशु कवि)

अपस्थित कवि (Upesthit kavi अपस्थित कवि)

बदीह गो (Badíh go बदीह गो)

(बदीह गो)

BAR, HAQ बर हक (अ - फ - व)

यथार्थ (Yatháarth यथार्थ) सत्य (Sattya सत्य)

ठीक (Thík ठीक) (सत्य)

ब र ख़ास्त (अ - फ - व)

BAR-KHÁST बर ख़ास्त

1. समाप्त (Samápt समाप्त) ख़त्म

(Khatm ख़त्म)

2. पदच्युत (Padach,chyut पदच्युत)

(मौकूफ़) (Mauqúf मौकूफ़) (चित)

(Virud, dh (وړد، دھ) بر खिलाफ

(Barkhiláf (برخلاف

BAR, F बर्फ (ف - ذ ث) बर्फ

प्रालेय (Práleya (پړالیه) हिम (Him

तुषार (Tushár (توشار) (هم)

BARFÁB बर्फाव (ف - مذ) बर्फाव

बर्फ का पानी (Barf, ká pání (برف کا پانی

(Thanda pání (ठंडा पानी (پانی

(تھلدا پانی)

BAR, Q बर्क (ع - مٹ) बर्क

विद्युत् (Vid, dyut (وید، دیت) सौदामनी

(Saudámaní (सौदामनी) तड़ित (Tarit

(Chapala (चपला) बिजली

(Bijli (बिजली)

BURQA बुरका (ع - مذ) बुरका

प्रच्छादन (Prach, chhádán (پړچ، چھادن)

आवरण वस्त्र (Ávaran vastr (آون

(وس تر)

BARKAT बरकत (ع - مٹ) बरकत

विभूति (Vibhúti (विवहूति) वृद्धि

(Barhotari (बढ़ोतरी) (वृद्धि)

(बिहूति)

BARG बर्ग (ف - مذ) बर्ग

पत्र (Pattr (पत्र) पर्ण (Parn

(Patta (पत्ता) (دل) (Dal)

برگزیده (ف - ص)

BAR-GUZÍDA बर गुज़ीदा

सदात्मा (Sadátma (سداتما) महात्मा

(Mahátma (महात्मा) शुद्धात्मा (Shudh,

dhátma (शुद्धात्मा) खुदा रसिदा

(Khúdá rasída (خدا رسیده)

BAR-ZABÁN बर ज़बान (ف - ص) (کن، تھس، تھ)

कठस्थ (Kanthasth (कठस्थ

मुखाग्र (Mukhág, gr (مکھاگر) ज़बानी

याद (Zabání yád (زبانی یاد)

BAR, ZAN बरज़न (ف - مذ) बरज़न

गली (Gali (گلی) कूचा (Kúcha

(Vithi (ویتهی) (کوچه)

برش (ف - مٹ)

BUR (R) ISH बु (र) रिश

1. काट (Kát (کات) धार (Dhár (دھار)

2. तीक्ष्णता (Thikch, nata (تیک، تہ) (تیجھنا)

(Tigmata (تگمتا) (تیجھنا)

BIRISHTA बिरिशता (ف - ص) (بیریشته)

भृष्ट (Bhrisht (بهرشت) भुना हुआ

(Bhuna huá (بهنا هوا)

برشکال (ف - مذ)

BARSH, KÁL बर्श काल

वर्षा ऋतु (Vershá ritu (وړشار، ړتو)

पावट् (Pávut (پاوت) बरसात (Barsát

(برسات)

BARAS बरस (ع - مذ) बरस

श्येतकुष्ठ (Shet kush, th (شیت کشته)

सफेद कोढ़ (Safed korh (سفید کوڑه)

برطرف (ع - ص)

BAR-TARAF बर तरफ

पदच्युत (Padach, chyut (پدچ، چیت)

बर खास्त (Barkbást (برخواست)

برعکس (ع - ص)

BAR-AK, S बर अक्ष

प्रत्युत (Pratyut (پړتیت) विरुद्ध

BIRANJ بیرنج (ف - مذ) بیرنج

1. پیتل (Pittal پیتل) پیتل (Pítal پیتل)
2. پیتل، تانبا اور جستا میلی دھڑا (Pítal tánba aur jasta milí dhátu پیتل تانبا اور جستا میلی دھڑا)
3. تاندول (Tandul تاندول) چاول (Chával چاول)

BURÚT بروٹ (ف - مذ) بروٹ
مُٹھا (Múṭhha مُٹھا)

برودت (ع - مٹ)

BURÚ,DAT بুরুدات

- شیتلاتا (Shítalata شیتلاتا) شیت (Shít شیت)
(Shítata شیتاتا) ٹنڈک (Thandak ٹنڈک)

بروقت (ع - ص)

BAR-VAQ,T بر واکت

دیکھو 'برمحل'

برومند (ف - مذ)

BAROMAND برو مند

- फल खाने वाला (Phal kháne vála
لامب اٹھانے والا (Lábh utháne vála
(Lábh utháne vála لامب اٹھانے والا)

BURÚN بروں (ف - ص) بروں
دیکھو 'بیروں'

BAR(R)A برا (برآ) (ف - مذ) برا

1. بکری کا بچہ (Bakri ka bachcha بکری کا بچہ)

برگشتہ (ف - ص)

BAR,GASH,TA بر گشتا

विमुख (Vimukh ومکھ) विपरीत (Viparít وپاریت)

برگشتہ بخت (ف - ص)

BAR GASHTA-BAKHT بر گشتا بخت

दुर्भाग्य शाली (Durbhágya shálí
بد قسمت (Bad-qismat بد قسمت)
(Abhága ابھاگا)

برگشتہ طالع (ع - ص)

BAR-GASHTA-TÁLE بر گشتا تالے

دیکھو 'برگشتہ بخت'

بر محل (ع - ص)

BAR-MAHAL بر محل

1. ठीक समय पर (Thík samai-par
تھیک سمے پر)
2. समय के अनुकूल (Samai ke
سمے کے انوکول anukúl)
3. उचित (Uchit اچت) मुनासिब (Munásib مناسب)

BAR-MALÁ برملا (ع - ص) برملا

प्रत्यक्ष (Pratyakchh پرتیکچھ)
खुले खज़ाने (Khule khazáne
مُکھ پر (Mukh par
(Sámne سامنے)

BAR,MA برما (ف - مذ) برما

भेदीसार (Bhedisár بھیدی سار)
लकड़ी में सुराख करने का यंत्र (Lakrí
لکڑی میں سوراخ کرنے کا یंत्र
(Barmá برما)

بری الذمه (ع - ص)

BARI-UZ,ZIM,MA बरी उज् जिम्मा

भार मुक्त (Bharmukt भारमुक्त)
जिस पर से जिम्मेदारी हट जाय (Jis par se zimmedári hat jái جس پر سے ذمہ داری ہٹ جائے)

BIRYÁN बिर्यां (ف - ص)
भृष्ट (Bhrisht भ्रष्ट) मुना हुआ (Bhuna hua भुना हुआ)

BARIYAT बरीयत (ع - مٹ)

1. मुक्ति (Mukti मुक्ति) छुटकारा (Chhut kára छुटकारा) ख़लासी (Khalási خلاصی)
2. क्षमा (Chhama क्षमा) माफी (Mafi माफी) (معافی)

BUZ बुज (ف - مٹ)

1. अज (Aj अज) बकरा (Bakra बकरा)
2. अजा (Aja अजा) बकरी (Bakri बकरी)

BAZ,ZÁZ बज्जाज (ع - مذ)

वस्त्र बणिक (Vastr banik वस्त्र बणिक)
बजाज (Bajáj बजाज)

BU,ZUR,G बुजर्ग (ف - ص)

1. प्रतिष्ठित (Pratish,thit प्रतिष्ठित) (پرستش تھیت)
सम्मानित (Summánit सम्मानित)
2. वृद्ध (Vrid,dh वृद्ध) बूढ़ा (búṛha बूढ़ा)
3. पूर्वज (Púr,vaj पूर्वज) पुरखे (Purkhe पुरखे)

BAZ,M बज्म (ف - مٹ)

1. परिपद् (Prishad परिपद्) समा

2. भेड़ का बच्चा (Bher ka bacheha भेड़ का बच्चा)

3. मेष राशि (Meeh rashi मेष राशि)
बुर्ज हमल (Burj Hamal बुर्ज हमल)

BUR,HÁN बुरहान (ع - مٹ)

युक्ति (Yukti युक्ति) ऊहा (Ooha ऊहा)
तर्क (Tark तर्क) दलील (Dalil दलील)

BAR-HAM बरहम (ف - ص)

1. अस्त व्यस्त (Ast vyast अस्त व्यस्त)
तितर बितर (Titar bitar तितर बितर)
नन्दर बन्दर
2. क्रुद्ध (Krudh,dh क्रुद्ध) कुपित (Kupit कुपित)
नाराज (Naráz नाराज)

बरहमन (ف - مذ)

BAR,HAMAN (BIRAH,MAN)

बरहमन (बि र ह मन)
ब्राह्मण (Bráhmaṇ ब्राह्मण)

बरहने (ف - ص)

BA,RAH,NA (BAR,HANA) बरहना (बरहना)

1. नग्न (Nagn नग्न) दिगंबर (Digam bar दिगंबर)
नंगा (Nanga नंगा)
2. अना वृत (Anávrít अना वृत)
अना च्छादित (Anách.chhádit अना च्छादित)
खुला हुआ (Khula hua खुला हुआ)
(कहला हुआ)

BARÍ बरी (ع - ص)

मुक्त (Mukt मुक्त) रहा (Raha रहा)

BUS, TAN बुस्तान (फ - मं)
 उद्यान (Ud, dyán (उदियान) वाटिका
 (Vátiká (वातिका) बाग (Bágh)

BISTAR बिस्तर (फ - मं)
 शय्या (Shaiya (शिया) बिछौना (Bichhau-
 ná (बिछौना) दरी, तकिया आदि (Dari,
 takiya, ádi (दरी नकिए आदि)

BASTA बस्ता (फ - व)
 1. बद्ध (Baddh (बद्ध) बंधा हुआ (Ban-
 dha huá (बन्द्धा हुआ)
 2. श्यानित (Shyánit (शियानित) जमा
 हुआ (jama huá (जमा हुआ) (मं)
 3. स्यून (Syún (स्यून) थैला (Thaila
 (तेहिला)

BASAR बसर (फ - मं)
 निर्वाह (Nirváh (निर्वाह) गुज़र (Guzar
 (गुज़र)

BAST बस्त (ए - मं)
 विस्तार (Vistár (विस्तार) फैलाव (Phailáo
 (फैलाव)

BIS, MIL बिसमिल (ए - व)
 आहत (Áhat (आहत) चत (Chhat
 (कहायल) घायल (Gháyal (घायल)

BASÍT बसीत (ए - व)
 1. विस्तृत (Vistrit (विस्तृत) फैला हुआ
 (Phaila huá (फैला हुआ)
 2. निष्केवल (Nishkeval (निष्केवल)
 खालिस (Khális (खालिस)

बशरत (ए - मं)

USHÁ RAT बुशारत

(Majlis (मजलिस (Sabhá (सब्हा)
 (مجلس)

2. गोष्ठी (Gosh, thí (गोष्ठी
 मंडली (Mandalí (मंडली) मुद्दत
 (Subbat (मुद्दत)

BAS बस (फ - व)
 बस

1. पर्याप्त (Paryápt (पर्याप्त) काफी
 (Káfi (कافی)

2. समाप्त (Samápt (समाप्त) खत्म
 (Khatm (ختم)

3. इति (Iti (इति) फकत (Faqat (فقط)

बसावकत (ए - मं)

BASÁ-AUQÁT बसा औकात
 बहुधा (Bahudhá (बहुधा) प्रायः
 (práyah (प्रायः) अक्सर (Aksar (اکثر)

BISÁT बिसात (ए - मं)
 बिसात

1. बिछौना (Bichhauna (बिछौना)
 बिस्तर (Bistar (बिस्तर)

2. सामर्थ्य (Sámarthya (सामर्थ्य)
 शक्ति (Shakti (शक्ति)

3. शतरंज खेलने का तख्ता (Shatranj
 khelne ka takhta (शतरंज के खेलने का तख्ता)
 (کا تختہ)

BASÁLAT बसालत (ए - मं)
 शूरता (Shúrata (शूरता) बहादुरी (Bahá-
 duri (بہادری)

बसान (फ - व) (حرف تشبیه)

BASÁN बसान
 समान (Samán (समान) तुल्य (Til,lya
 (مانند) मानिंद (Mánind (مانند)

1. दृष्टि (Drishti) (درشتی) नज़र
(Nazar) (نظر)

2. आंख (Ánkh) (آنکھ) चक्र (Chak,
chhu) (چک چھو)

BASAL बसल (ब - मड) بصل

पलांडु (Palándu) (پلانڈو) पियाज़ (Piyáz)
(पिआ)

بضاعت (ع - مٹ)

BIZÁAT बिजाअत

1. संपत्ति (Sampatti) (सम पत्ति) पूंजी
(Púnji) (पुनजी)

2. योग्यता (Yoggyata) (योग्यता) काबिलीयत (Qábilíyat)
(قابلیت)

BAT बत (ब - मट) بط

हंस (Hans) (हंस) बतख (Batak_h)
(बटख)

BAT,TÁL बतताल (ब - मट) بطال

1. मिथ्या वादी (Mith,thya vádi)
(मिथु वदी) झूठा (Jhútha)
(जुथु)

2. निकम्मा (Nikam,ma) (निका) लंपट
(Lampat) (लपट)

BUT,LÁN बुतलान (ब - मड) بطلان

खंडन (Kbandan) (कहंडन) झुठलाना
(Jhuthlána) (जुथलाना)

BAT,N बतन (ब - मड) बطن

1. उदर (Udar) (उदर) जठर (Jathar)
(जठर) पेट (Pet) (पेट)

2. योनि (Yoni) (युनी) भग (Bhag)
(भग)

1. शुभसमाचार (Shubh samáchár) (शुभ
समाचार) शुभ सूचना (Shubh
súchana) (शुभ सूचना)

खुशखबरी (Khush-khabari)
(خوش خبری)

2. दैव वाणी (Daiv váni) (दैव वाणी)

आकाश वाणी (Ákash váni) (आकाश
वाणी) इल्हाम (Il,hám) (إلهام)

بشاش (ع - ص)

BASH,SHÁSH बशशाश

हर्षित (Harshit) (हरषित) आनंदित
(Ánandit) (अनंदित) प्रसन्न (Prasan,n)
(खुश) (Khush) (خوش)

BASHAR बशर (ब - मड) بشر

मानव (Mánav) (मानु) मनुष्य (Manush,
shya) (मनुष्य) आदमी (Ádamí)
(आदमी)

بشریت (ع - مٹ)

BASHARÍ,YAT बशरीयत

मानवता (Manavata) (मानुता) मनुष्यता
(Manush,shyata) (मनुष्यता) आदमी
पन (Ádamí pan) (आदमी पन)

BASHÍR बशीर (ब - मड) بشیر

शुभ सूचक (Shubh súchak) (शुभ
सूचक) शुभ समाचार सुनाने वाला
(Shubh samáchár sunáne vála) (शुभ
समाचार सुनाने वाला)

BASÁRAT बसारत (ब - मट) بصارت

दृष्टि (Drishti) (درشتی) दीठ (Díth)
(नज़र) (Nazar) (نظر)

BASAR बसर (ब - मट) بصیر

BUGHCHA बुग्चा (ف - مذ) بھچھ
पोटली (Potali गठरी) (गठरी)
(Gathri गठरी)

BUGHZ बुग्ज़ (ع - مذ) بغض
द्वेष (Dwesh शत्रुता) (शत्रुता)
(Shat, truta बैर) (Bair)

BAGHAL बगल (फ - म्) बगल
1. पार्श्व (Parshwa पहलू) (पहलू)
(Pahlú)

2. कक्ष (Kakchh कांख) (Kánkh)
(कान्क)

3. क्रोड (Krod गोद) (God)

BAGHAIR बगैर (ع - ص) بغیر
बिना (Bina विहीन) (Vihín)
(बिला) (Bila)

BAQÁ बका (ع - म्) بقا

1. अस्तित्व (Astit, twa) (अस'त'त'तु)

हस्ती (Hastí)

2. दृढ़ता (Drihta स्थिरता) (स्थिरता)
(Isthirata) (पायदारी) (Páidári)
(पायदारी)

3. अनश्वरता (Anash, shwarata)
(नित्यता) (Nittyata)
(दवाम) (Davám)

BAQ.QÁL बक्काल (ع - مذ) بقال

वणिक (Vanik) (बनिया) (Baniya)
आटा दाल बेचने वाला (Átá dál)
(bechne vála) (आटा दाल बेचने वाला)

BAQAR बकर (ع - مذ) بقر
गो (Go) (धेनु) (Dhenu)
(गाए) (Gáo)

BATI बती (ع - ص) بطی
मंद (Mand) (धोमा) (Dhíma)
(देहिमा)

بطیخ (ع - مذ)

BIT, TÍKH बित् तीख

1. खरबूजा (Kharbúza) (खरबूड़ा)

2. तरबूज (Tarbúz) (तरबूज)

BE, SAT वेसत (ع - म्) بعثت

अवतरण (Autaran) (ओतरन)

अवतार लेना (Autár lena) (ओतार लेना)

BÁD बाद (ع - اسم ظرف) بعد

पश्चात (Pashchát) (पश्चात)

(Uparánt) (अनंतर) (Anantar)

(पीछे) (Píchhe) (अनंतर)

BOD बोद (ع - مذ) بعد

अंतर (Antar) (फासिला) (Fásilá)

(فاصله)

BÁZ बाज़ (ع - ص) بعض

1. कतिपय (Katipai) (कुछ)

(Kuchh) (थोड़े) (Thore)

(तेहरे)

2. विभिन्न (Vibhinn) (विभिन्न)

(विशेष) (Vishesh)

BA, ID बईद (ع - ص) بعيد

दूर (Dúr) (परे) (Pare)

BAGHÁVAT बगवत (ع - म्) بغاوت

विद्रोह (Vid, droh) (राजद्रोह)

(Ráj droh) (शोरिश) (Shorish)

(शोरिश)

BAL,KE بلکہ (ع - ف - حرف) بَلْکِ
 वरंच (Varanch वरुंज) अपितु (Apitu
 वरन् (Varan वरुन) (अपि तु)

BALAND بلند (ف - ص) बलन्द
 उच्च (Uch, ch उच्च) उत्तुंग (Ut, tung
 (अनुच्चा (Únchá) (अतुङ्ग)

بلند اقبال (ع - ف - ص)

BALAND-IQBÁL बलन्द इक्बाल
 प्रतापी (Pratápi प्रतापी) तेजस्वी
 (Tejas, swí तेजस्वी) इक्बालमंद
 (Iqbál mand) (अقبال मंद)

بلند حوصله (ع - ف - ص)

BALAND-HAUSALA बलन्द हौसला
 उच्चोत्साह (Uch, chotsáh उच्चोत्साह)
 बड़े हौसले वाला (Bare hausale
 vála बड़े हौसले वाला)

بلند نظر (ع - ف - ص)

BALAN, D-NAZAR बलन्द नज़र
 उच्चदर्शी (Uch, ch, darshi उच्चदर्शी)
 उदार चित्त (Udár chit, t उदारचित्त)
 आली ज़रफ़ (Áli zarf आली ज़रफ़)

BIL, LÚR बिल्लूर (म - म) बिल्लूर
 स्फटिक मणि (Isphatik mani स्फटिक मणि)
 सूर्य कांत मणि (Súrya
 kánt mani सूर्य कांत मणि)

BULÚGH ब्लूग (म - म) ब्लूग
 युवावस्था (Yuvá, vastha युवावस्था)
 जवानी (Javání जवानी)

BAQÍ, YÁ बक़ीया (ع - ص) بقیه
 अवशेष (Aoshesh अवशेष)
 (Bachá khuchá) (बचा कहुचा)

BAKÁRAT बकारत (म - म) बकारत
 अक्षत योनिता (Ak, chhat yonita
 कुंआरापन (Kunárá pan) (अक्षत योनिता)
 (कुंआरापन)

BAK, TAR बक्तर (म - म) बक्तर
 कवच (Ka, vach कवच) अंग त्राण
 (Angat, tarán) (अंगत त्रान)

BALÁ बला (म - म) बला

1. विपत्ति (Vipat, ti विपत्ति) आपत्ति
 (Ápat, ti) (आपत्ति) मुसीबत
 (Musibat) (मुसीबत)

2. भूत प्रेत (Bhút-pret भूत प्रेत)
 प्रेत बाधा (Pret bádha) (प्रेत बाधा)
 आसेब (Áseb) (आसेब)

BALÁDAT बलादत (म - म) बलादत

1. मूर्छता (Múrkhata) (मूर्छता)
 मूर्खता (Múrkhata) (मूर्खता)

2. मंदप्रतिभा (Mandap, pratibha)
 कुंद जहनी (Kund zahní) (कुंद जहनी)
 (मंदप्रतिभा)

BALÁDUR बलादूर (म - म) बलादूर

भिलावां (Bhiláván) (भिलावां)

BAL, DA बल्दा (म - म) बल्दा

नगर (Nagar) (शहर) (Shahr)

BAL, GHAM बल्गम (म - म) बल्गम

श्लेष्मा (Shloshma) (श्लेष्मा)

(Kaf) (कफ)

بندر گاہ (ف - مذ)

BANDAR-GÁH بندر گاہ

سمندر تٹ (Samudr tat)

ساحل (Sáhil)

بندش (ف - مٹ) BAN,DISH باندیش

1. نیروذ (Nirodh) अवरोध

(Aurodh) रोक (Rok)

2. निषेध (Nishedh) मनाही

(Manáhi)

3. बंधन (Bandhan) गांठ

(Ghánth)

بندوبست (ف - مذ)

BANDOBAST باندوبست

प्रबंध (Prabandh) व्यवस्था

(Vyavastha) विधान (Vidhán)

(Intizám) इतिज्ञान (Intizám)

بندوق (ف - مٹ) BANDÚQ بندوق

शतघ्नी (Shataghni) तुपक

(Tupak)

بندہ (ف - مذ) BAN,DA بندا

1. दास (Dás) सेवक (Sevak)

(Ghulám) गुलाम (Ghulám)

2. उपासक (Upásak) आराधक

(Árádhak) भक्त (Bhakt)

(بهکت)

3. अधीन (Adhín) परतंत्र

(Partantr) बसमें (Bas men)

(بس میں)

بندی (ف - مذ) BANDI بندی

बंदी (Bandi) कैदी (Qaidi)

(قیدی)

بلوہ (ع - مذ) BAL,VÁ बलवा

1. शांति भंग (Shánti bhang) شانتی

(Larái) लड़ाई (Larái)

(Fasád) فساد (Fasád)

2. विद्रोह (Vid,droh) सदर

(Ghadar) बगावत (Baghávāt)

(بغاوت)

بلیات (ع - مٹ) BALÍYÁT बलीयात

दैवी आपत्तियां (Daivi ápat,tiyán)

भूत प्रेत (Bhút pret)

(Baláen) बलाएँ (Baláen)

بنا (ع - مٹ) BINÁ बिना

1. आधार (Ádhār) मूल (Múl)

(Nív) नीव (Nív)

2. कारण (Káran) हेतु (Hetu)

(Sabab) सबب (Sabab)

بنات النعش (ع مٹ)

BANÁTUN,NÁSH बना तुन् नाश

सप्तर्षि मंडल (Saptarshi mandal)

(سپترشی منڈل)

उत्तर दिशा के सात तारे जो ध्रुव के चारों

आर घूमते दिखाई पड़ते हैं (Uttar

disha ko sāt tāre jo dhurv ke chāron

or ghúmte dikhái pāte hen) اتر دشا

کے سات تارے جو دھروو کے چاروں اور

(گھومتے دکھائی پڑتے ہیں)

بنا گوش (ف - مٹ)

BUNÁ GOSH बुनागोश

(Kán ki lau) کان کی لؤ (Kán ki lau)

بندر (ف - مذ) BAN,DAR بندر

سمندر تٹ (Samudr tat)

ساحل (Sáhil)

BORIYÁ बोरिया (ف - مذ)

کٹ (Kat) चटई (Chatái)

BÚZ,NA बूज़ना (ف - مذ)

कपि (Kapi) मर्कट (Markat)

कीश (Kish) शाखामृग (Shákhámrig)

वलीमुख (Valímukh) वानर (Vánar)

بندر (Bandar) (وانر)

BOSTÁN بوستان (ف - مذ)

उपवन (Upvan) آرام (Áram)

اد،دیان (Ud,dyán) (آرام)

বাগ (Bágh) (واتكا) वाटिका (Vátika)

بوس و کنار (ف - مذ)

BOS-O-KANÁR बोसोकनार

आलिंगन और मुख चुंबन (Álingan aur mukh chumban)

الذگن اورمکھ چمبن (Chúma chátí)

चूमाचाटी (Chúma chátí)

BOSA बोसा (ف - مذ)

चुंबन (Chumban) चूमा (Chúma)

(چوما)

BOSÍDAGÍ बोसीदगी (ف - مذ)

जीर्णता (Jírnata) पुगना पन (Purána pan)

(پ،اناپن)

BOSÍDA बोसीदा (ف - ص)

जीर्ण (Jír,n) (جیر،ن) पुगना (Purána)

سزا گلا (Sara gala) (پ،انا)

بو قلمون (ف - ص)

BÚ,QALA,MÚN बूकलमू

1. चित्रविचित्र (Chittr vichittr) (چتر)

رنگبیرنگی (Rangbirangí) (وچتر)

(رنگ برنگی)

بندی خانه (ف - مذ)

BANDI-KHÁNA بندی سخانا

कारागार (Karágár) (کارا گار) कैद سخانا

(Qaid khána) (قید خانه)

BUN,YÁD बुन्याद (ف - مث)

1. आधार (Ádhár) (آدهار) मूल

(Múl) (مول) اصل (Asl)

2. नीव (nív) (نیو) जड़ (Jar)

BÚ بو (ف - مث)

1. गंध (Gandh) (گنده) महक (Mahak)

(مہک)

2. भनक (Bhanak) (بهنگ) भेद (Bhed)

(بهید)

3. चिह्न (Chin'nh) (چنه) निशान

(Nishán) (نشان)

BAVÁSÍR बवासीर (ف - مث)

अर्श (Arsh) (ارش) बवासीर रोग

(Bavásír rog) (بواسیر دوگ)

بو الهوس (ع - ص)

BUL,HAVAS बुलहवस

लालची (Lálachí) (لالچی) लोभी

(Lobhí) (لوبھی)

(اس لفظ کا املا 'باهش' صحیح ہے)

BÚTÍMÁR बूतीमार (ف - مذ)

वक (Vak) (وک) बगला (Bagla)

(بگلا)

بودو باش (ف - مث)

BÚD-O-BÁSH बूदोबाश

रहन सहन (Rahan sahan) (رهن سہن)

रहाइश (Raháish) (رهائش)

BAHÁNA बहाना (ف - مذ)
میس (Mis میس) व्याज (Vyáj व्याج)
हीला (Hila حیلہ)

BUH,TÁN बुहतान (ع - مذ)
आरोप (Árop आरोप) लांछन (Lānchhan
(Tuhmat تہمت) तुहमत (لان چھن)

BEH,TAR बेहतर (ف - ص)
उत्तम (Ut,tam उत्तम) श्रेष्ठ (Shreshth
(Bahut बहुत अच्छा) (शुद्दिष्ट ते
achchha अच्चा)

बेहतरिन (ف - ص)

BEH,TARIN बेहतरीन
सब से अच्छा (Sab se achchha सब
अच्छा) अति श्रेष्ठ (Ati shreshth
(अति शुद्दिष्ट ते)

BAH,JAT बहजत (ع - مث)
आनंद (Ānand आनंद) हर्ष (Harsh
(Khushí खुशी) खुशी (हरष)
परطور (عف - ص)

BAHAR-TAUR बहर तौर
हर प्रकार से (Har prakār se हर प्रकार
से) हर तरह से (Har tarah se हर तरह से)

BAH, RA बहरा (ف - مذ)
1. लाभ (Lābh लाभ) नफा (Nafa
2. भाग (Bhāg भाग) हिस्सा (Hissa
(حصہ)

बहरे مند (ف - مذ)

BAHRA-MAN,D बहरा मन्द
भाग्य शाली (Bhag,gya shāli भाग्य
शाली) लाभ उठाने वाला (Lāhb uthāne
vāla लाभ اٹھانے والا)

2. अद्भुत (Adbhut अद्भुत) विलक्षण
(Vilak,chan विलक्षण) अजीबो
गरीब (Ajíboḡharib अजीब و غریب)

BAUL बौल (ع - مذ)
मूत्र (Mūttr मूत्र) प्रसाव (Pesháb
(Prisráv प्रस्राव) पेशाब (پیشاب)

BÚM बूम (ف - مذ)
1. भूमि (Bhúmi भूमि) जमीन
(Zamín زمین)
2. उलूक (Ulúk उलूक) (Ul,lá الو)

BIH बिह (ف - ص)
उत्तम (Uttam उत्तम) अच्छा
(Achchha अच्छا) उमदा (Umda عمدہ)

BAHÁ बहा (ف - مث)
मूल्य (Múl,lya मूल्य) मोल (Mol
(Qímat قیمت) कीमत (مول)

BAHÁR बहार (ف - مث)
1. सुरभि (Surabhi सुरभि) वसंत
(Vasant वसंत)
2. आनन्द (Ānand आनंद) हर्ष (Harsh
(Lutf لطف) लुत्फ (हरष)
3. शोभा (Shobha शोभा) सजावट
(Sajāvat سجاوٹ) रौनक (Raunaq
(رونق)

BAHÁRÁN बहारां (ف - مث)
वसंत ऋतु (Vasant ritu वसंत
(Pushp samai पुष्प समय) (پیشپ سے)
बहार के दिन (Bahár ke din بهار کے دن)

(جنگل) (Jangal) जंगल (وڊين)

BE-TÁB بیتاب (ف - ص) بیتاب
 व्याकुल (Vyákul) (ویاکل) आतुर (Átur)
 (آتور) बेचैन (Be chain) (بے چین)

بیت الحرام (ع - مذ)

BAITUL-HARÁM بیتول हराम

काबा (Kába) (کعبہ) मक्का (Makka) (مکہ)

بیت الصنم (ع - مذ)

BAITUS-SANAM بیتوس सनम

मंदिर (Mandir) (مندر) शिवालय

(Shiválai) (شوالے) बुतखाना (But khána)

(بتخانہ)

بے تامل (عف - ص)

BE-TA,AM,MUL बेतअम्ल

निःसंकोच (Nis,sankoch) (نس سنکوچ)

बेधड़क (Be dharak) (بے دھڑک)

BE-TAKÁN बेतकान (ف - ص) بے تکان

1. बेधड़क (Be dharak) (بے دھڑک) बे

रोक टोक (Be rok tok) (بے روک ٹوک)

2. अत्याधिक (Attyádhik) (اتیادھک)

बहुत ज़ियादा (Bahut ziyáda) (بہت زیادہ)

(زیادہ)

بے تکلف (عف - ص)

BE-TAKALLUF बेतकल्लुफ

1. निःसंकोच (Nis,sankoch) (نس سنکوچ)

बेधड़क (Be dharak) (بے دھڑک)

2. साधारण (Sádháran) (سادھارن)

सीधासादा (Sídha sáda) (سیدھا سادا)

3. घनिष्ठ (Ghanishth) (گھنیشٹھ)

गहरा (Gahra) (گہرا)

BE-SABÁT बेसबात (عف - ص) بے ثبات

1. क्षण भंगुर (Chhan bhangur) (چھن بھنگور)

(अनित्य) (Anittya) (انیتھ)

3. मुक्तकंठ (Mukt kanth) (مکت کنتھ)

मुंहफट (Munh phat) (منہ پھٹ)

4. चंचल (Chanchal) (چنچل) शोख

(Shokh) (شوخی)

بے بال و پر (ف - ص)

BE-BÁL-O-PAR बे बालोपर

1. निर्धन (Nirdhan) (نردھن) गरीब

(Gharib) (غریب)

2. निराश्रय (Nirásh,shrai) (نیراشرے)

निःसहाय (Nís,sahá,e) (نس سہاے)

बेसहारा (Be sahára) (بے سہارا)

بے بدل (عف - ص)

BE-BADAL बे बदल

अनुपम (Anupam) (انوپم) वे मिसल

(Be misl) (بے مثل)

BE-PÁYÁN बे पायां (ف - ص) بے پایاں

असीम (Asím) (اسیم) अथाह (Atháh)

(اتھاہ)

BE-PARVA बे प्रवा (ف - ص) بے پروا

1. निर्भय (Nirbhai) (نیربھ) निडर

(Nidar) (نڈر)

2. निःस्पृह (Nisprih) (نس پڑا) अनीह

(Aníh) (انیہ) बेनियाज़ (Be niyáz)

3. निश्चित (Nishchint) (نہش چنت) (نہش چذت)

बेफिक्र (Be fikr) (بے فکر)

BAIT बैत (ع - مذ) بیت

1. गृह (Grih) (گڑھ) आवास (Ávás)

(निकेत) (Niket) (نیکت) (آواس)

घर (Ghar) (گھر)

(ع - مٹ)

2. दो उर्दू मिस्रों का समूह (Do urdu

misron ka samúh) (دو اردو مصرعوں)

(शेर) (Sher) (شیر) (کا سموہ)

بیدادگر (ف - ص)

BEDÁD-GAR بے دادر

अन्यायी (Annyá,i) (ان نیائی) अत्याचारी
(Attyáchári) (ات تیآچار) जालिम
(Zálim) (ظالم)

BEDÁR بیدار (ف - ص)

1. जागरूक (Jágarúk) (जाग्रत) (जाग्रत)
2. सतर्क (Satark) (सतर्क) सजग
(Sajag) (होशيار) (होशيار)

بیدار مغز (مف - ص)

BEDÁR-MAGH,Z بیدار مغز

कुशाग्र बुद्धि (Kushágr buddhi) (कुशाग्र बुद्धि)
(Tez dimágh) (तेज दिमाग) (दिमाग)

BE-DÁGH بے داغ (ف - ص)

1. निष्कलंक (Nish kalank) (निष्कलंक)
(Be aib) (बे ऐब) (कलंक)
2. स्वच्छ (Swach, chh) (स्वच्छ) साफ
(Sáf) (साफ)

بے درنگ (ف - ص)

BE-DIRANG बेदिरंग

अविलंब (Avilamb) (अविलंब) तुरंत
(Turant) (फौरन) (फौरन)

بے دریغ (ف - ص)

BE-DAREGH बेदरेग

1. निःसंकोच (Nis sankoch) (निःसंकोच)
(Be soche samjhe) (बे सोचे समझे)
2. बहुत अधिक (Bahut adhik) (बहुत अधिक)
(अधिक)

नापायदार (Nápáidár) (ناپايدار)

2. अदृढ़ (Adriḥ) (अदृढ़) बोदा (Boda)
(Kamzor) (कमजोर) (बोदा)

BE-JA बेजा (फ - ص)

1. अनुचित (Anuchit) (अनुचित)
(Návájib) (नावاجيب) (अनुचित)
2. नाजाइज (Nájáiz) (नाजाइज) गलत
(Ghalut) (غلط)

بے حس و حرکت (عف - ص)

BE-HIS,SO-HARAKAT

वेहिस सो हरकत

स्तब्ध (Is, tab, dh) (استبدھ) (स्तब्ध)
(Nis, tab, dh) (نس تبدھ) (سن)

بے حمیت (عف - ص)

BE-HAMÍYAT बेहमीयत

निरलज्ज (Nirlaj, j) (निरलज्ज) बेहया
(Be haya) (बे हया)

بے خانماں (ف - ص)

BE-KHÁNMAN बेखान्मा

निघरा (Nighara) (निघरा) निर्वासी
(Nírvási) (निर्वासी) (बे وطن)

BED बेद (ف - مذ)

बेत (Bet) (बेत) (बेत)

BEDÁD بیداد (ف - مٹ)

अन्याय (Annyá,e) (अन्याय) अत्याचार
(Attyáchár) (अत्याचार) (Zulm)
(ظلم)

2. असंतुष्ट (Asantusht) रुष्ट
(Rusht) नाराज़ (Naráz)
(ناراض)

بے ساختہ (ف - ص)

BE-SÁKHTA बेसाख्ता

निःसंकोच (Nis,sankoch) (نس سن کوچ)
बे धड़क (Be dharak) (بے دھڑک) ब्रजस्ता
(Barjasta) (برجسته)

بے سر و سامان (ف - ص)

BE-SAR-O-SÁMÁN बेसरो सामान

निर्धन (Nirdhan) (نردھن) दरिद्र (Darid,
dr) (غریب) गरीब (Gharib)

BESH बेश (ف - ص) بیش
अधिक (Adhik) (ادھک) अति (Ati)
(بہت) बहुत (Bahut) (اتی)

بیش بہا (ف - ص)

BESH-BAHA बेश बहा

बहुमूल्य (Bahu múl,lya) (بہومولیہ)
अर्घ्य (Arghya) (ادگھیہ) कीमती (Qímati)
(قیمتی)

BESH-TAR बेश तर (ف - ص) بیش تر

1. अधिकतर (Adhik tar) (ادھک تر)
अत्यंत (At,tyant) (ات تیانت)

2. बहुधा (Bahudha) (بہودھا) प्रायः
(Práyah) (پرایہ) अमूमन (Ammúman)
(عموماً)

بے شمار (ف - ص)

BE-SHUMÁR बेशुमार

असंख्य (Asankhya) (اسنکھیہ) अन
गिनत (Anginat) (ان گنت)

بے دست و پا (ف - ص)

BE-DAST-O-PA बेदस्तोपा

1. अपाहिज (Apáhij) (اپاہج) लुंभा
(Lunjha) (لنجا)

2. निराश्रय (Nirásh,shrai) (نیراشرے)
बेबस (Be bas) (بے بس)

بے ربط (عف - ص)

BE-RAB,T बेरव्त

क्रमहीन (Kramhín) (کرم ہین) असंबद्ध

(Asambad,dh) (اسم بدھ) अनमिल

(An mil bejor) (انمل بے جوڑ) बेजोड़

BAI,RAQ बैरक (ت - مٹ) بیرق

पताका (Patáka) (پتاکا) ध्वजा (Dhwaja)

भंडा (Ketu) (کیٹو) केतु (Ketu)

(Jhanda) (جھنڈا)

بے رونق (ف - ص)

BE-RAUNAQ बेरौनक

निष्प्रभ (Nish prabh) (نیش پرہ)

अशोभित (Ashobhit) (اشوبہت) निःश्री

(Nish,shri) (نیش شری) फीका (Phíka)

(Ujár) (उजाड़) (پھیکا)

BE-RÚNI बेरुनी (ف - ص) بیرونی

बाह्य (Bábya) (باعیہ) बहिरंग (Bahi

rang) (بہرنگ) बाहरी (Báhari)

BE-RIYA बेरिया (عف - ص) بے ریا

आडंबरहीन (Ádambar hín) (آدمبر ہین)

(Nish,chhal) (نیش چھل) निश्छल

BEZÁR बेज़ार (ف - ص) بیزار

1. विकल (Vikal) (وکل) दुःखी (Dukhi)
(دکھی)

BAI بایع (ع - م ش) بایع
 विक्रय (Vik,kraya) विक्री (وک کریه) बेचना
 (Bechna) بیچنا

بے عنوانی (ع - ص)

BE-UN,VÁNI बेउन वानी
 नियम विरुद्धता (Niyam virud,dhata)
 विधि हीनता (Vidhi hínata) विधि (نیم وود) (Be qáyadagi)
 बेकायदगी (بے قاعدگی)

بے غرض (ع - ص)

BE-GHARAZ बेगारज
 निःस्वार्थ (Nis,swáarth) (نس سوارته)
 बेमतलब (Be matlab) (بے مطلب)
 بے غیرت (ع - ص)

BE-GHAIRAT बेगैरत
 निर्लज्ज (Nirlaj,j) (نرلیج ج) बेहया
 (Be haya) (بے حیا)
 بے قاعده (ع - ص)

BE-QÁIDÁ बेकाइदा
 अव्यवस्थित (Av,vyavasthit) (او ویه)
 विशृंखल (Vish,shrinkhal) (ویشتخت)
 अनियमित (Aniyamit) (وش شرن کهل)
 गड़बड़ (Gar,bar) (گر بر) (انیمیت)

BE-QAD,R बेकद्र (ع - ص)
 1. तिरस्कृत (Tiraskrit) (ترس کرت)
 अपमानित (Apmánit) (اپمانیت)
 बेइज्जत (Be izzat) (بے عزت)
 2. तुच्छ (Tuch,chh) (تیج چھ) मूल्यहीन
 (Múlya hín) (مولیه هیون) नाचीज़
 (Náchíz) (ناچیز)

BESHA बेशा (ف - م ذ)
 विपिन (Vipin) (وین) कानन (Kánan)
 (जंगल) (Jangal) (جنگل) (کانن)

BE-SAB,R बेसब्र (ع - ص)
 अधीर (Adhír) (ادھیر) आतुर (Átur)
 (आतुर) (Utaolá) (اٹاولا) (اتاوولا)

بے ضابطگی (ف - م ش)

BE-ZÁBI,TAGI बेजाबितगी
 व्यति क्रम (Vyatik,kram) (ویتنک کرم)
 अति क्रमण (Atik,kraman) (اتک کرم ن)
 बेकायदगी (Be qáyadagi) (بے قاعدگی)

BE-ZÁBITA बेजाबिता (ع - ص)
 अनियमित (Aniyamit) (انی یمت)
 नियम विरुद्ध (Niyam virud,dh) (نیم
 (بے قاعده) (Be qáida) (वेकाइदा) (وود، دھ)

BE-ZARAR बेज़रर (ع - ص)
 निरापद (Nirápad) (نرآپد) अहानि कारक
 (Aháni káarak) (اهانی کارک)

BAIZAVI बैजवी (ع - ص)
 अण्डाकार (Andákár) (انڈاکار) लंबाई
 लिये हुए गोल (Lambái lie hue gol)
 (لمبائی لئے ہوئے گول)

BAIZA बैजा (ف - م ذ)
 1. अंड (And) (انڈ) अंडा (Anda)
 2. अंडकोष (Andkosh) (انڈکوش) फोता
 (Fota) (فوطه)

BAITÁR बैतार (ع - م ذ)
 घोड़ों और पशुओं का चिकित्सक (Ghoron
 aur pashuon ka chikitsak) (گھروں اور
 (Sálotari) (سالوتاری) (پشوروں کا چیکیتسک)
 (سالوتری) (Sálotari) (سالوتری)

بیگانگی (ف - مٹ)

BEGÁNAGI بے گانگو

अपरिचय (Aparichai) (اپری چے) परायापन
(Paráyápan) (پرا یا پن) अनजानपन
(Anján pan) (انجان پن)

BEGÁNA بیگانہ (ف - ص)

अपरिचित (Aprichit) (اپری چت)
अनजान (Anján) (انجان) गैर (Ghair)
(غیر)

BEGAM بیگم (ف - مٹ)

1. श्रीमती (Shrímatí) (شری متی) देवी
(Deví) (دیوی)

2. पत्नी (Patni) (پتنی) बीवी (Bívi) (بیوی)

بے گمان (ف - ص)

BE-GUMÁN بے گومان

निश्चय (Nish,chai) (نیش چے) अवश्य
(Avash,shya) (اوش شیه)

BE-GUNÁH بے گناہ (ف - ص)

1. निष्पाप (Nish páp) (نیش پاپ) बेऐब
(Be aib) (بے عیب)

2. निरपराध (Nirprádh) (نرپ رادھ) बेकुसूर
(Be qusúr) (بے قصور)

BÍM بیم (ف - مذ)

1. भय (Bhai) (بہ) त्रास (Trás) (تراس)
डर (Dar) (ڈر)

2. शंका (Shánka) (شکا) खतरा (Khatra)
(خطرہ)

BÍMÁR بیمار (ف - مذ)

रुग्न (Rugn) (رگن) रोगी (Rogi) (روگی)
अस्वस्थ (As,swasth) (اس، سو ستھ) मरीज़
(Maríz) (مریض)

بے قرار (عف - ص)

BE-QARÁR بے کرار

व्याकुल (Vyákul) (ویاکل) आतुर (Átur)
(آتور) बेचैन (Be chain) (بے چین)

بے قصور (عف - ص)

BE-QUSÚR بے کسور

निरपराध (Niraprádh) (نرپ رادھ) निर्दोष
(Nirdosh) (نردوش) बेगुनाह (Be gunáh)
(بے گناہ)

BE-KÁR بے کار (ف - ص)

1. अनुद्यमी (Anud,dyami) (اند، دی می)

अनुद्योगी (Anud,dyogi) (اند، دیوگی)

निकम्मा (Nikamma) (نکما)

2. व्यर्थ (Vyarth) (ویرتھ) फुज़ूल (Fuzúl)
(فضول)

BE-KAS بے کس (ف - ص)

1. निःसहाय (Nis,saháe) (نِس سہاے)

निराश्रय (Nirásh,shrai) (نیرا شرے)

बेचारा (Bechára) (بے چارہ)

2. दुखी (Dukhi) (دکھی) दुर्दशा ग्रस्त
(Durdashá grast) (دردشا گریست)

بے کم و کاست (ف - ص)

BE-KAM-O-KÁST بے کامو کاست

न कम न ज़ियादा (Na kam na ziyáda)

ठीक ठीक (Thík thík) (نه کم نه زیادہ)

यथार्थ (Yatháarth) (تھیک تھیک)

یتھارتھ

BEGÁR بے گار (ف - مٹ)

विष्टि (Vishti) (وشتی) कर्मकार (Karmkár)

बेपैसे की मज़दूरी (Be paise)

(بے پیسے کی مزدوری) (ki mazdúri)

(Pratyakchh پرتیکچھ) ज़ाहिर (Záhir
ظاهر)

BAIN بین (ع - ص) بین
مध्य (Madh,dhya مددھیہ) बीच
(Bích بیچ) अंतः (Antah انتہ)

BÍNÁ بینا (ف - مذ) बीना
1. द्रष्टा (Drishta درشتا) आंख वाला
(Ánkh vála آنکھ والا)
2. बुद्धि मान (Budh,dhi mán بددھی
(Anubhavi انوبھوی) अनुभवी (مان)

بین الملکی (ع - مٹ)

BAINAL-MULKI بینال ملکی
अंतर्राष्ट्रीय (Antar ráshtriya انتر
अंतर्देशीय (Antar deshíya (داشته
(انتردیشیہ)

بین المللی (ع - مٹ)

BAÍNAL MILLI بینال میللی
अंतर्राष्ट्रीय (Antar ráshtriya انتر
(داشته)

BÍ,NISH بینش (بچ - مٹ) बीनिश
दृष्टि (Drishti درشتی) निगाह
(Nigáh نگاہ)

BÍNÍ بینی (ف - مٹ) बीनी
नासिका (Násika ناسکا) नासा (Nása
नाक (Ghrán گھران) घ्राण (ناسا)
(Nák ناک)

BEVA بیوہ (ف - مٹ) वेवा
विधवा (Vidhava ودھوا) अधवा
(Adhava ادھوا) विश्वस्ता (Vish,
(shwasta وششوس تا) रांड (Ránd
(راند)

BÍMÁRI बीमारी (ف - مٹ) आमय (Ámai امے) रोग (Rog روگ)
व्याधि (Vyádhi ویادیھی) रुज (Ruj
(مرض) मरज़ (Maraz)

BE-MÁYA بے مایہ (ف - ص) वेमाया
दरिद्र (Darid,dr درون) निर्धन (Nirdhan
(کنگال) कंगाल (Kangál)
بے محابا (عف - ص)

BE-MAHÁBA बेमहाबा
1. निःसंकोच (Nis,sankoch نس سن
(बेदहक) (Bedharak
2. बेखौफ़ीसे (Be khaufi se بے خوفی سے)
بے معنی (عف - ص)

BE-MÁNA(NI) बेमाना (नी)
1. निरर्थक (Nirarthak (نیرتھک
अर्थ हीन (Arth,hín (ارتھ ھین
मुहमल (Muhmal (مہمل
2. निराधार (Nirádhar (نیرادھار
मिथ्या (Mith,thya (میتھیا
गलत (Ghalat غلط)
بے موقع (عف - ص)

BE-MAUQA बेमौका
1. कुसमय (Kusamai (کوسمے) नावक्त
(Návaqt (नावक्त
2. अनुचित (Anuchit (انوجت
नामुनासिब (Ná munásib (نامناسب)

BÍMA बीमा (ف - مذ) ज़मानत (Zamánat
(Theká (تھیکہ)

BAI,YIN بین (ع - ص) वैयिन
स्पष्ट (Ispasht (اسپشت) प्रत्यक्ष

ناکام (Nakám) ناکام (اسپہل منظور)

بے نظیر (عف - ص)

BE-HÚDA بے ہودہ (ف - ص) بے ہودہ

BE-NAZÍR بے نازیئر

1. असत्य (Asat,tya) است تہیہ

अनुपम (Anupam) انوپم

गलत (Ghalat) غلط

(Ad,dwitiya) اد، دیتہ

2. असम्भ (Asabh,bhya) اسبہ بھہ

(Be misl) بے مثل

अशिष्ट (Ashish,t) اششت

BE-NAVA بے نوا (ف - ص) بے نوا

3. निकम्मा (Nikamma) نکما

दरिद्र (Darid,dr) در، در

(Kharáb) خراب

(Kangál) کنگال

4. व्यर्थ (Vyarth) ویرتہ

BE-NIYÁZ بے نیاز (ف - ص) بے نیاز

(Bekár) بیکار

निःस्पृह (Nisprih) نس پڑہ

(Nirlobh) نرلوبھ

(Be parva) بے پروا

بے ہودہ گو (ف - ص)

بے نیل مرام (عف - ص)

BEHÚDA-GO بے ہودا گو

BE-NAIL-E-MARÁM بے نلے مرام

1. अनर्थवादी (Anarthvádi) انرتہ وادی

बकवादी (Bakvádi) بکوا دی

असिद्ध काम (Asid,dh kám) اسدھ کام

2. मिथ्या वादी (Mith thyá vádi)

(Jhútha) جھوٹا

असफल मनोरथ (Asapahal manorth)

پ

پابہ زنجیر (ف - ص)

PA-BA-ZANJÍR پا ب زنجیر

श्रुंखलित (Shrinkhalit) شرنکھلت

कैद (Qaid) قید

PA (ف - مذ) پا

पद (Pad) پد

पग (Pag) پگ

पैर (Pair) پیر

PÁPOSH پا پوش (ف - مذ)

पादत्राण (Pádatrán) پادت، تران

पादुका (Páduka) پادکا

(Júta) جوتا

PA-BAND پابند (ف - ص)

1. निरुद्ध (Nirud,dh) نرودھ

(Ábaddh) آبدھ

(Majbúr) مجبور

2. पराधीन (Parádhín) پرادھین

आज़ाद (Ghair ázád) غیر آزاد

PA-PIYÁDA پا پیادا (ف - ص)

पदातिक (Padátik) پداتک

(Paidal) پیدل

PA-BOSI पाबोसी (ف - مٹ)

पद चुंबन (Pad chumban) پد چمبن

पांव चूमना (Páon chúmna) پاؤں چومنا

(چومنا)

PÁJI پا جی (ف - ص)

1. खल (Khal) کھل

(Dusht) دشت

(Kamína) کمیנה

پارچہ فروش (ف - مذ)

PÁRCHA-FAROSH پارچا فروش

वस्त्र वणिक (Vastr vanik) (وستر ونک)

वस्त्र विक्रेता (Vastr vikretá) (وستر وکرتا)

कपड़ा बेचने वाला (Kapra bechne vála) (کپڑا بیچنے والا)

PÁRS पार्स (ف - مذ)
ईरान (Írán) (ایران) (Fáris) (فارس)

PÁRSA पार्सा (ف - مذ)
संयमी (Sanyami) (سنیمی) इन्द्रियजित्
(Indriyajit) (اندریه جت) परहेज़ गार
(Parhez-gár) (پرهیزگار)

PÁRA पारा (ف - مذ)
खंड (Khand) (کھنڈ) अंग (Ang) (انگ)
टुकड़ा (Tukṛa) (تکڑا)

PÁRĪNA पारिना (ف - ص)
1. पुरातन (Purátan) (پراتن) प्राचीन
(Práchín) (پراچین) पुराना (Purána)
(پیرانا)
2. जीर्ण (Jírn) (جیرن) क्षीण (Chhín)
(छीन) फटा पुराना (Phatá purána)
(پھٹا پیرانا)

PÁZEB पाज़ेब (ف - م)
मंजीर (Manjír) (منجیر) नूपुर (Núpur)
(नूपुर)

PÁS पास (ف - مذ)
1. पक्ष पात (Pakchh-pát) (پکچھ پات)
तरफ़दारी (Tarafdári) (طرفداری)

2. धूर्त (Dhúrt) (دهورت) बदमाश
(Badmásh) (بدمعاش)

PÁCHAK पाचक (फ - म)
उपजा (Upla) (اڀلا) कंडा (Kanda) (کنڈا)

PÁKHÁNA पाखाना (फ - म)

1. वर्च स्थान (Varchasthán) (वरچس)

शौचालय (Shauchálai) (شو تھان)

संडास (Sandás) (سنداس) (چالے)

2. विष्टा (Vishttha) (وشتھا) पुरीष

(Purísh) (پوریس) मल (Mal) (مل)

गू (Gú) (گو)

3. रेचन (Rechan) (ریچن) दस्त (Dast)
(دست)

PÁDÁSH पादाश (फ - म)

1. प्रतिकार (Pratikár) (پرتکار) बदला

(Badla) (بدلا)

2. दंड (Dand) (داند) सज़ा (Saza) (سزا)

पादाश जرم (ف - म)

PÁDÁSH-E-JURM पादाशे जुर्म

प्रत्यपराध (Pratyaprádh) (پرتیپ رادھ)

कसूर की सज़ा (Qusúr ki Saza) (قصور کی سزا)

(کے سزا)

PÁDSHÁH पाद शाह (फ - म)

राजा (Rája) (راجه) बादशाह (Bádsháh)

(بادشاه)

PÁRCHA पार्चा (फ - म)

1. वस्त्र (Vastr) (وستر) कपड़ा (Kapra)

(कपड़ा)

2. खंड (Khand) (کھنڈ) टुकड़ा (Tukṛa)

(تکڑا)

3. निर्दोष (Nirdosh) वेष्ट
(Be-aib) (بے عیب)

پاک باز (ف - ص) PÁK-BÁZ پاک باج
पुनीतात्मा (Punítátma) (پنیتاتما)
सच्चरित्र (Sach, charittr) (سیچ چرتر)
नेक करदार (Nek-kardár) (نیک کردار)

پاک دامن (ف - ص)

PÁK-DÁMAN پاک دامن

1. निरपराध (Niraprádh) (نرپرادھ)
वेकुसूर (Bh-qusúr) (بے قصور)
2. सती (Sati) (ستی) पतिव्रता (Pativ, vrata) (پتیو، ورتا)
बाइस्मत (Ba-ismat) (باعصمت)

پاکیزگی (ف - مٹ)

PÁKÍZAGI پاکیزگی

1. पवित्रता (Pavittrata) (پوترتا) پاکी
(Páki) (پاکی)
2. निर्मलता (Nirmalata) (نرملتا) सफाई
(Safái) (صفائی)

پاکیزہ (ف - ص) PÁKÍZA پاکیزا

1. पवित्र (Pavittr) (پوتر) पुनीत (Punít)
(Pák) (پاک) (پنیت)
2. शुद्ध (Shudbh) (شدھ) निर्मल
(Nirmal) (نرمل) सफ (Sáf) (صاف)

پاکیزہ خو (ف - ص)

PÁKIZA-KHU پاکیزاخو

स्वच्छात्मा (Swach, chhátma)
पुनीतात्मा (Punítátma) (پوچ، چھاتما)
पुनीत (Pák tínat) (پنیتاتما)
(پاک طینت)

2. शील (Shíl) (شیل) मुख्यत
(Murayvat) (مروت)

3. आदर (Ádar) (آدر) लिहाज (Libáz)
(لحاظ)

4. प्रहर (Prahari) (پرهري) पहर (Pahar)
(پهر)

پاسبان (ف - مڈ)

PÁS-BÁN پاس بان

1. द्वार पाल (Dwárpál) (دوارپال)
दरबान (Darbán) (دربان)
2. रक्षक (Rakchhak) (رکچھک) मुहा-
फिज (Muháfiz) (محافظة)
8. प्रहरी (Prahari) (پرهري) पाहरू
(Páhrú) (پاهرو) चौकीदार (Chauki-
dár) (چوکیدار)

پاسخ (ف - مڈ) PÁSUKH پاسو
उत्तर (Uttar) (اتر) जवाब (Javáb)
(جواب)

پاسداری (ف - مٹ)

PÁS-DÁRI پاس داری

पक्ष पात (Pakchh pát) (پکچھ پات)
रिआयत (Riá,yat) (رعایت)

پاشکسته (ف - ص)

PÁ-SHIKASTA پاشیکستا

पंगु (Pangu) (پنگو) लंगड़ा (Langra)
(اپاھج) अपाहिज (Apáhij) (لنگڑا)

پاک (ف - ص) PÁK پاک

1. पवित्र (Pavittr) (پوتر) پاک (Pák)
(پاک)

2. स्वच्छ (Swach, chh) (سوچ، چھ) सफ
(Sáf) (صاف)

PÁYÁN पायान (फ - मड)

1. गाध (Gádh गध) थाह (Tháh तहा)
2. सीमा (Síma सीमा) हद (Had हद)

पायान कार (फ - मड)

PÁYÁN-E-KÁR पायाने कार

अंततः (Antatah अन्ततः) अखिर कार
(Ákhir kár अखिर कार)

PÁI-DÁR पायदार (फ - मड)

सुदृढ़ (Sudriḥ सुदृढ़) मजबूत
(Mazbút मजबूत)

PÁYANDA पायन्दा (फ - मड)

शाश्वत (Shásh, shwat शाश्वत) अनश्वर
(Anash, shwar अनश्वर) नित्य (Nittya नित्य)
लाजवाल (Lázavál लाजवाल)

PÁYA पाया (फ - मड)

1. पद (Pad पद) दर्जा (Darja दर्जा)
2. स्तंभ (Istambh स्तम्भ) खम्भा
(Khambha खम्भा)
3. मिचवा (Mich,va मिचवा) पलंग
का पाया (Palang ka páya पलंग का पाया)
(पाया)

PAÍN पाईन (फ - मड)

पांयती (Pányati पांयती) पैताना
(Paintána पैताना)

पाईन बाग (फ - मड)

PÁÍN-BÁGH पाईन बाग

ग्रहोद्यान (Grihod,dyán ग्रहोद्यान)
ग्रह वाटिका (Grihvátika ग्रहवाटिका)
खाना बाग (Kháná bāgh खाना बाग)

पाकिजे रो (फ - मड)

PÁKÍZA-RU पाकीजा रु

रूप वान् (Rúp vān रूपवान्) हसीन
(Hasín हसीन)

पाकिजे सरिशत (फ - मड)

PÁKÍZA-SARISHT पाकीजा सरिशत

सच्चरित (Sach, charit सच्चरित) सदात्मा (Sabátma सदात्मा) पाक नफ्स
(Pák-nafs पाक नफ्स)

पाकिजे नफ्स (फ - मड)

PÁKÍZA-NAFS पाकीजा नफ्स

शुद्धात्मा (Shud, dhátma शुद्धात्मा)
पवित्रात्मा (Pavittrátma पवित्रात्मा)
पाक नफ्स (Pák-nafs पाक नफ्स)

PÁLÁN पालान (फ - मड)

पलान (Palán पलान) झूल (Jhúl झूल)

PÁLAKI पालकी (फ - मड)

शिविका (Shivika शिविका) बड़ी डोली
(Bari doli बड़ी डोली)

PÁMÁL पामाल (फ - मड)

पद दलित (Pad dalit पददलित) पदाक्रान्त
(Padákránt पदाक्रान्त) रौंदा हुआ
(Raunda hua रौंदा हुआ)

PÁMARD पामर्द (फ - मड)

साहसी (Sáhasi साहसी) उत्साही
(Utsáhi उत्साही) हिमती (Himmati हिमती)
(हमती)

PÁYÁB पायाब (फ - मड)

गाध (Gádh गध) उथला (Uthla उथला)
छिछला (Chhíchhla छिछला)

پراگندگی (ف - مٹ)

PARÁGANDAGI परागंदगी

است (Ast vyastata) व्यस्त

(ویستتا) Vyastata व्यस्त

تیتار بیتار ہونا (Titar bitar hona)

گڑبڑی (Garbari) (تتر بتتر ہونا)

(گڑبڑی)

پراگندہ (ف - ص)

PARÁGANDA परागन्दा

1. است (Ast vyast) व्यस्त

(Chinn, bhinn) छिन्न (ویست)

(Titar bitar) تیتار بیتار (چھن بہن)

(Muntashir) منتشر (تتر بتتر)

(منتشر)

2. (Vikirn) विकीर्ण (وکیرون) (Chhitráya hua) चित्राया हुआ

(چھترایا) (Chhitráya hua) (ہوا)

(ہوا)

3. (Kramhín) क्रमहीन (کرمہین)

(Be tartíb) बे ترتیب (بترتیب)

پراگندہ خاطر (ف - ص)

PARÁGANDA-KHÁTIR परागन्दाखातिर

(Khin, n mana) खिन्न मना (کھن منا)

(Vyast chitt) व्यस्त चित्त (ویست)

(Pareshán) परेशान (پریشان)

(khayál) خیال

پراگندہ دل (ف - ص)

PARÁGANDA-DIL परागन्दा दिल

(Vyaggr chitt) व्यग्र चित्त (ویگرچت)

(Vyast mana) व्यस्त मना (ویست منا)

(Uchát man) उचाट मन (اچات من)

PAKH पक्ष (ف - مٹ)

(Bádha) बाधा (Vighn) विघ्न

(Archan) अर्चन (اوچن)

پختگی (ف - مٹ)

PUKHTAGI पुख्तगी

(Driḥata) दृढ़ता (مژھتا)

(Mazbúti) مضبوطی

پختہ (ف - ص)

PUKHTA पुख्ता

1. (Sudriḥ) सुदृढ़ (دڑھ) (Mazbút) مضبوط (سو، دڑھ)

2. (Paripak, kwa) परिपक्व (پری پکو)

(Paka hua) पका हुआ (پکا ہو)

پختہ کار (ف - ص)

PUKHTA-KÁR पुख्ता कार

(Karya patu) कार्य पटु (کاریہ پتو)

(Vnubhavi) अनुभवी (پری پکو)

(Pripakkwa) परिपक्व (پری پکو)

(Tajriba kár) تجربه کار

پختہ مغز (ف - ص)

PUKHTA-MAGHZ पुख्ता मगज़

(Kushágr bud, dhi) कुशाग्र बुद्धि (کوشاگر)

(Buddhi sampann) बुद्धि संपन्न (بدھی)

(Pukhtá aql) पुख्ता अकल (پختہ عقل)

(aq) عقل

PIDAR पितर (ف - مذ)

(Pita) पिता (پتا)

(Báp) बाप (باب)

(Janak) जनक (جنک)

PAR पर (ف - مذ)

(Pakh) पक्ष (پکھ)

(پنکھ)

PARCHA पर्चा (ف - مذ) پرچہ

1. पुर्जा (Purza) कारागृह का टुकड़ा
(Kāghaz ka tukra) کاغذ کا ٹکڑا

2. समाचार पत्र (Samāchār patr) (समाचार पत्र) अखबार (Akhbār) (اخبار)

3. परीक्षा पत्र (Parīkshā patr) (परीक्षा पत्र) इम्तिहान का पर्चा (Imtihān ka parcha) (امتحان کا پرچہ)

4. पत्र (Patr) (पत्र) चिट्ठी (Chiththi) (چھٹی)

پرچہ امتحان (ف - مذ)

PARCHA-E-IMTIHÁN परचा इम्तिहान

परीक्षा पत्र (Parīkshā patr) (परीक्षा पत्र) जांच का पर्चा (Jānch ka parcha) (جانچ کا پرچہ)

परखाश (ف - مذ)

PARKHÁSH परखाश

1. द्वेष (Dwesh) (द्वेष) रंजिश (Ranjish) (رنجش)

2. शत्रुता (Shattruta) (शत्रुता) दुश्मनी (Dushmani) (دشمنی)

PARDÁZ पर्दाज़ (ف - مذ) پرداز

1. शैली (Shaili) (शैली) पद्धति (Pad, dhati) (طریقہ)

2. उठाने वाला (Uthāne vāla) (اٹھانے والا) बनाने वाला (Banāne vāla) (بنانے والا)

آخر معنوں میں مرکب ہو کر آتا ہے
جیسے 'فتنہ پرداز' یا 'انشا پرداز'

پراگندہ روزی (ف - ص)

PARÁGANDA-ROZI परागन्दा रोजी

अनिश्चित जीविका (Anishchit Jivika) (اناشچیت جیوکار)
अनुद्यमी (Anud, dyami) (انودیمی)
बेरोज़गार (Be rozgār) (بے روزگار)

پرامن (ف - ص)

PUR-AMN पुर अमन

1. शांति पूर्ण (Shānti pūrṇ) (شانتي پورن)
बा सुकून (Ba sukūn) (باسکون)

2. शांति प्रिय (Shānti, priya) (شانتي پری)
अमन पसन्द (Amn pasand) (امن پسند)

پر آمید (ف - ص)

PUR-UMMED पुर उम्मेद

आशापूर्ण (Āsha pūrṇ) (آشاپورن)
आशान्वित (Āshānvit) (آشانوت)
बद्धाशा (Bad, dhāsha) (بدھاشا)

PAR, RÁN परां (ف - ص) پران

उड्डीयमान् (Ud, diyamān) (اُڈیہ مان)
उड़ता हुआ (Urta hua) (اڑتا ہوا)

PARTAU परतौ (ف - مذ) پرتو

1. प्रतिबिम्ब (Pratibimb) (پرتی بسب)
अक्स (Aks) (اکس)

2. छाया (Chhāya) (چھایا) साया (Sāya) (سایہ)

PARCHAM पर्चम (ف - مذ) پرچم

पताका (Patāka) (پتاکا) ध्वजा (Dhwaja) (دھوجا)
झंडा (Jhanda) (جھنڈا)

2. चिट (Chit चित) कागज़ का टुकड़ा
(Kághaz ka tukṛa کاغذ کا ٹکڑا)
3. यंत्रांग (Yanttráng यंत्रांग)
मशीन का पुर्जा (Mashine ka purza
(مشین کا پرزہ)

PURSÁN पुर्सा (फ - व) प्रसा
पृच्छक (Prich, chhak प्रच्छक)
पूछने वाला (Púchhne vála पूछने वाला)

PARASTÁR परस्तार (फ - व) प्रस्तार
1. उपासक (Upásak अपासक) पूजक
(Pújak पूजक) पूजने वाला
(Pújne vála पूजने वाला)

2. अनुयायी (Anuyái अनुयायी) पैरौ
(Pairau पैरौ)

3. भक्त (Bhakt भक्त) फिदाई (Fidái
(فدائی)

پرستش (ف - م)

PARASTISH परस्तिश

1. उपासना (Upásana अपासना)
आराधना (Árádhana आराधना)
अर्चना (Archana अर्चना) पूजा
(Púja पूजा)
2. सम्मान (Sammán सम्मान) ताज़ीम
(Tájím تعظیم)

پرستش گاہ (ف - م)

PARASTISH-GÁH परस्तिश गाह

- पूजा गृह (Púja grih पूजागृह) अर्चना
गार (Archanágár अर्चनागार) इबादत
खाना (Ibádatkhána عبادت خانه)

PARDA पर्दा (ف - م) پرده

1. व्यवधान (Vyavdhán व्यवधान)
आवरण (Ávaran आवरण) ओट (Ot
(اوت)
2. द्वारपट (Dwárpāt द्वारपट) चिक
(Chik चिक)
3. रहस्य (Rahas, sya रहस्य) राज
(Ráz राज)

پرده پوش (ف - ص)

PARDA-POSH पर्दा पोश

- दोषाच्छादक (Doshách, chhádak
(دوषاچ، چھادی)
ऐव छुपाने वाला
(Aib chhupáne vála ऐब چھپانے वाला)

پرده در (ف - ص)

PARDA-DAR पर्दा दर

- छिद्रान्वेशी (Chhid, drán veshi
(Dosh-gráhi दोष ग्राही)
ऐव ढूँढने वाला
(Aib dhúndhne vála ऐब ढूँढने वाला)

پرده نشین (ف - ص)

PARDA-NASHÍN पर्दा नशीन

- अंतः पुर वासिनी (Antah pur vásini
(अन्तः पुर वासिनी)
अनिष्कासिनी (Anish-
kásini अनिश कासिनी) पर्दे में रहने वाली
औरत (Parde men rahne váli aurat
(پرده میں رہنے والی عورت)

PURZA पर्जा (ف - م) پرزہ

1. खंड (Khand कंहंड) टुकड़ा (Tukṛa
(ٹکڑا)

پروانگی (ف - مٹ)

PARVÁNAGI परवानगी

آज्ञا (Āg.gya آگیا) अनुमति (Anumati انومتی) इजाज़त (Ijāzat اجازت)

PAR,VÁNA परवाना (ف - مذ)

1. शलभ (Shalabh شلبه) पतिंगा (Patinga پتنگا)
2. आदेश पत्र (Ādesh pattr आदेश) हुकम नामा (Hukm-nāma حکم نامہ)

پروانہ راہداری (ف - مذ)

PARVÁNA-E-RÁHDÁRI परवानए राहदारी

पारपत्र (Párpattr پارپتر) पासपोर्ट (Pássport پاسپورت)

پروردگار (ف - مذ)

PARVARD, GÁR पर्वर्दگار

1. पालक (Pálak پالک) पोषक (Poshak پوشک) पालने वाला (Pálne vála پالنے والا)
2. ईश्वर (Íshwar ایشور) खुदा (Khuda خدا)

پرورده (ف - ص)

PARVARDAH पर्वर्दा

पालित (Pálit پالیت) पोषित (Poshit پوشیت) पाला हुआ (Pála hua پالا ہوا)

پرورش (ف - مٹ)

PARVARISH पर्वरिश

1. पालन पोषण (Pálan poshan پالنا پوشنا) पालना पोसना (Pálna posna پالنا پوشنا)

PURSISH पुर्सिश (ف - مٹ)

1. परिपृच्छा (Pariprich, chh پی پی رچھا) अनुसंधान (Anusandhán انوسندھان) जांच पड़ताल (Jānch partál جانچ پڑتال)

2. आदर सत्कार (Ādar satkār آدر) इज्जत (Izzat عزت)

PARKÁR परकार (ف - مٹ)

कर्कट (Karkat کرکت) कम्पास (Compáss کمپاس)

PARAND परन्द (ف - مذ)

पक्षी (Pakehhi پکچھی) खग (Khag کھگ) विहग (Vihag وھگ) शकुंत (Shakunt شکنت) चिड़िया (Chirīya چڑیا)

پرندہ (ف - مذ)

PARA (1) NDA पर (रि) न्दा
دیکھو 'پرند'

PARVA पर्वा (ف - مٹ)

1. चिंता (Chinta چنتا) فکر (Fikr کھتکا) खटका (Khatka کھٹکا)
2. ध्यान (Dhyán دھیان) खयाल (Khayál خیال)
3. भय (Bhai بھ) डर (Dar ڈر)

PARVÁZ परवाज़ (ف - مٹ)

1. उड्डयन (Ud, dayan اُڈّے دین) उड़ना (Urna اڑنا)
2. पहुँच (Pahunch پہنچ) रसाई (Rasái رسائی)

پری چہرہ (ف - ص)

PRI-CHEHRA پریچہرا

آپسرا मुखी (Apsara mukhi آپسرا
پری جیسی صورت والی سندری
(Pari jaisi sūrat vāli sundari
(جیسی صورت والی سندری)

پریخوان (ف - مذ)

PARI-KHÁN پری خاں

تانتیک (Tántorik تان ترک)
بھوت پرتے اتارنے والا (Bhút pret utár-
ne vāla بھوت پرتے اتارنے والا)
بھگت (Bhagat بھگت) (Ojha اوجھا)

PARI-RU پری رو (ف - ص)
دیکھو 'پری چہرہ'

پریشان (ف - ص)

PARÍSHÁN پریشان

1. व्याकुल (Vyákul (ویاکل)
उद्विग्न (Udvign (ادوگن)
घबराया हुआ (Ghabráya hua گھبرا یا ہوا)
2. चिंतित (Chintít (چنتت)
फिक्रमंद (Fikr mand فکرمند)

پریشان خاطر (ف - ص)

PARÍSHÁN-KHÁTIR پریشاں خاتیر

व्यग्र चित्त (Vyaggr chitt (ویگرچت)
मुतफकिर (Mutafakkir متفکر)

PAZÁVÁ پزاوا (ف - مذ)

आलात (Álát آلات)
ईंट का भट्टा (Ínt ka bhatta اینٹ کا بھٹا)

2. कृपा (Kripa (کریا
दया (Daya (دیا
इनायत (Ináyat (عنايت)

PARVÍN پروین (ف - مذ)

कृत्तिका (Krittika (کرتکا
छै छोटे छोटे
तारों का गुच्छा (Chhai chhote
chhote táron ka guch, chha
چھ چھوٹے چھوٹے تاروں کا گچھا

PARHEZ परहेज़ (ف - مذ)

1. संयम (Sanyam (سین یم
बुरी बातों से बचना (Buri báton se
bachna (بری باتوں سے بچنا)
2. इन्द्रियनिग्रह (Indriya niggrah (اندريه
Zuhd (Zuhd زهد)
(نگرہ)
3. परिहार (Parihár (پری ہار)
बीमार के खाने पीने में बचाव (Bímár ke
kháne píne men bacháo (بیمار کے
کھانے پینے میں بچاؤ)

پرہیزگار (ف - ص)

PARHEZ-GÁR परहेज़गार

1. संयमी (Sanyami (سین یمی
जितेंद्रिय (Jitendriya (جتیندریه
ज़ाहिद (Záhid زاهد)
2. सदाचारी (Sadáchári (سداچاری
बुरी बातों से बचने वाला (Buri
báton se bachne vāla (بری باتوں
سے بچنے والا)

PARI پری (ف - مٹ)

स्वर्ग वधू (Swarg vadhú (سورگ ودھو
आपसरा (Apsara آپسرا)

PASPÁÍ पस्पई (ف - مٹ) پسپائی
 पीछे हटना (Píchhe hatna پیچھے ہٹنا)
 पराजित होना (Parájit hona پരാ جت ہونا)
 हारना (Hárna ہارنا)

پس پشت (ف - ص)

PAS E-PUSHT पसेपुश्त
 परोक्ष (Parokchh پیروکھ) पीठ पीछे
 (Píth píchhe پیٹھ پیچھے)

PAST पस्त (ف - ص) پست
 1. पतित (Patit पतित) भ्रष्ट (Bhrasht
 गिरा हुआ (Gira hua گرا ہوا)
 2. पराजित (Prájit पരാ جت) हारा हुआ
 (Hará huá ہارا ہوا)

پست اخلاق (عف - ص)

PAST-AKHLÁQ पस्त अख्लाक
 भ्रष्टाचार (Bhrashtáchár
 दुश्चरित (Dushcharít دش چرت)
 बदकردار (Bad kardár بد کردار)

PISTÁN पिस्तान (ف - مذ) پستان
 (Uroj اروج) (Istan استن) स्तन
 कुच (Kuch کچ) पयोधर (Payodhar
 चूची (Chúchi چوچی) پیودھر)

پست خیال (عف - ص)

PAST-KHAYÁL पस्त खयाल
 लघु चेता (Laghu cheta لگھو چیتا)
 नीचाशय (Nicháshai نیچاشے) संकीर्ण
 विचार (Sankírn vichár سنگیرن وچار)
 तंग नज़र (Tang nazar تنگ نظر)

پڑ مردگی (ف - مٹ)

PAZ,MUR,DAGI पज़मुर्दगी
 1. मलिनता (Malinata ملینتا)
 अफ़सुर्दगी (Afsurdagi افسوردگی)
 2. अप्रसन्नता (Ap,prasan,nata اپ
 उदासी (Udási اُداسی) پرستنتا)

پڑ مرده (ف - ص)

PAZ,MURDA पज़मुर्दा
 1. खिन्न (Khin,n کھن) म्लान (Mlán
 अफ़सुर्दा (Afsurda افسورده) ملان
 2. अप्रसन्न (Ap,prasan,n अप प्रसन)
 उदास (Udás اوداس)

پڑ مرده خاطر (ف - ص)

PAZMURDA-KHÁTIR पज़मुर्दा खातिर
 मलिन चित्त (Malin chitt ملن چت)
 मलिन मुख (Malin mukh ملن مکھ)
 उदास (Udás اوداس)

PAS पस (ف - ص) پس
 1. अंततः (Antatah انتته) आखिर
 (Ákhir آخر)
 2. अतः (Atah اته) इसलिए (Is lie
 اس لئے)
 3. अतएव (Ata,ev اتئیو) फिर (Phir
 پھر)

پس انداز (ف - ص)

PAS-ANDÁZ (PASANDÁZ) पस अन्दाज़
 (پس انداز)

संचित (Sanchit سن چت) उपार्जित
 (Upárjit اپار جت) बचाया हुआ
 (Bacháya hua بچایا ہوا)

پس منظر (عف - مذ)

PAS-MANZAR پس منظر

पृष्ठ भूमि (Prishth bhūmi پرشته بھومی)

پسند (ف - مٹ) PASAND

अभिरुचि (Abhi ruchi ابھی درچی)

रुचि (Ruchi درچی) रघवत (Raghat رغبت)

پسندیده (ف - ص)

PASANDÍDA پسندیدا

मनोनीत (Manonit منونیت) रुचिकर

(Ruchi kar درچی کر) दिल پسند (Dil pasand دل پسند)

پس و پیش (ف - مذ)

PAS-O-PESH پسو پेश

1. संकोच (Sankoch سن کوچ) उधेड़ बुन (Udherbun ادھیڑ بن)

2. असमंजस (Asmanjas اسمن جس) तज़बुज़ (Tazabzub تذبذب)

पुश्त (ف مٹ) PUSHT

1. पृष्ठ (Prishth پرشته) पीठ (Píth پیٹھ)

2. वंश (Vansh ونش) जनन (Janan جنن) पीढ़ी (Pírhí پیڑھی) नسل (Nasl نسل)

پشتاره (ف مذ) PUSHTÁRA

पोटल (Potal پوٹل) बंडल (Bundle بندل) गढ़र (Gath,thar گتھر)

پست فطرت (عف - ص)

PAST-FITRAT پست فیترت

दुष्प्रकृति (Dushprakriti دش پرکرتی)

दुरात्मा (Durátma دورانما) कमीना खू (Kamína khú کمینہ خو)

پست قد (ف - ص) PAST-QAD

ह्रस्वांग (Hras,swáng هرس، سوانگ)

वामन (Váman وامن) बौना (Bauna تہگنا 'Thigna 'ٹگنا)

پست همت (عف - ص)

PAST-HIMMAT پست हिमत

हत्साहस (Hatsáhas هت ساهس)

अनुत्साही (Anutsáhi اذت ساهی)

पस्त हौसला (Past hausala پست هوسلا)

پسر (ف - مذ) PISAR

पुत्र (Puttr پتر) तनय (Tanai تنے)

आत्मज (Átmaaj آتمج) सुत (Sut ست)

बेटा (Beta بیتا)

پسمانده (ف - ص)

PAS-MÁNDA پس ماند

1. अवशिष्ट (Aoshisht اوششت)

शेषांश (Sheshánsh شیشانش)

बकाया (Baqáya بقایہ)

2. अंत्यज (Antyaj انتیج) अस्पृश्य

(Asprishya اس پرشیہ)

अछूत (Achhút اچھوت) हरिजन

(Harijan هریجن)

3. अनुन्नत (Anunnat انن نت)

ना तरक्की याफता (Na taraqqi yáfta ناترقی یافتہ)

पशिमानी (फ - मथ)

PASHEMÁNI पशेमानी

1. लज्जा (Lajja लजा) शर्म (Sharm शर्म)

2. पश्चात्ताप (Pash, chát, táp पश्चात) पछतावा (Pachhtáva पछेतावा) (ताप)

अफसोस (Afsos अफसुस)

PUL पुल (फ - मड) पुल (Pul पल) सेतु (Setu सेतु)

PALÁS पलास (फ - मड) पालास (Palás पलाश) (ढाक)

1. पलाश (Palásh पलाश) (ढाक) (ढाक)

2. क्षौम (Chhaum क्षौम) मोटा कपड़ा (Mota kapra मोटा कपड़ा)

PULÁO पुलाव (फ - मड) पुलाव (Puláo पुलाव) (मानसुदन)

मांसोदन (Mánsodan मांसुदन) सफेद बिरयानी (Safed biryáni सफेद बिरयानी) (बिरयानी)

PALANG पलंग (फ - मड) पलंग (Palang पलंग) (चीता)

व्याघ्र (Vyághr व्याघ्र) (चीता)

PALLA पल्ला (फ - मड) पल्ला (Palla पल्ला) (तराजू का पल्ला)

1. तुलाघट (Tuládhāt तुलाघट) तराजू का पल्ला (Tarázú ka palla तराजू का पल्ला)

2. श्रेणी (Shreni श्रेणी) दर्जा (Darja दर्जा) (दर्जा)

3. पद (Pad पद) रुतबा (Rutba रुतबा) (रुतबा)

पशत पनाह (फ - व)

PUSHT-PANÁH पुशत पनाह

पृष्ठ पोषक (Prishthposhak पृष्ठपोषक)

सहायक (Saháyak सहायक) (पोषक)

हिमायती (Himáyati हिमायती)

पशत दर पशत (फ - व)

PUSHT-DAR-PUSHT पुशत दर पुशत

पीढ़ी दर पीढ़ी (Pírhi dar pírho पीढ़ी दर पीढ़ी)

नस्ल दर नस्ल (Nasl dar nasl नस्ल दर नस्ल)

(नसल दर नसल)

पशती बान (फ - व)

PUSHTI-BÁN पुशती बान

पक्षपाती (Pakehbpáti पक्षपाती)

समर्थक (Samarthak समर्थक) (पृष्ठ)

पोषक (Prishth poshak पोषक) (पोषक)

हामी (Hámi हामी)

PASH,M पश्म (फ - मथ) पश्म (Pash,m पश्म)

1. ऊर्ण (Úrn ऊर्ण) ऊन (Un ऊन)

2. तुच्छ (Tuch, chh तुच्छ) हकीर (Haqír हकीर)

PASHMÍNA पश्मीना (फ - मड) पश्मीना (Pashmína पश्मीना)

ऊर्ण वस्त्र (Úrn vastr ऊर्ण वस्त्र)

ऊनी कपड़ा (Úni kapra ऊनी कपड़ा)

PASH,SHA पश्शा (फ - मड) पश्शा (Pash,sha पश्शा)

मशक (Mashak मशक) (मच्छर)

(Mach, chhar मच्छर)

PASHEMÁN पशेमान (फ - व) पशेमान (Pashemán पशेमान)

लज्जित (Lajjit लज्जित) शरमिन्दा (Sharminda शरमिन्दा)

(शरमिन्दा)

PANJ پنج (ف - ص)

پنج (Panch پنچ) پانچ (Pānch پانچ)

PANJARA پنجرہ (ف - مذ)

پنجر (Panjar) (وتنس Vitans) ویتنس

کلائیکا (Kulāika) کلائیکا (پنجر)

پنجڑا (Pinjra) (پنجر)

پنج شنبہ (ف - مذ)

PANJ-SHAMBA پنج شامبا

گرووار (Guruvār) (گرووار) گرووار

جومرات (Brihaspati vār) (برہسپتی وار)

(Jumerāt) (جمعرات)

PANJA پنجه (ف - مذ)

1. پرتال (Prahast) (پرهست) پرتال

(Pratal) (پرتال) ہاتھ کا پنجا

(Hāth ka panja) (ہاتھ کا پنجه)

2. پنچ چیزوں کا سمूہ (Pānch chizon)

(پانچ چیزوں کا سمूہ ka samūh)

PAND پند (ف - مٹ)

شیکھا (Updesh) (اپدیش) (Shikchha)

سیکھا (Sikhāvan) (سکھاوان) (Nasihat)

(نصیحت)

PINDĀR پندار (ف - مذ)

1. اہنکار (Ahankār) (اھنکار) غمڈ

(Ghamand) (گھمند) گھمند

(غور)

2. کالپنا (Kalpana) (کالپنا) خیال

(Khayāl) (خیال)

PAND-GO پند گو (ف - ص)

اپدیشک (Updeshak) (اپدیشک)

PALĪD پلید (ف - ص)

1. ناپاک (Apavitr) (اپوتر) (Nāpāk) (ناپاک)

(Nāpāk) (ناپاک)

2. غرینت (Ghrinit) (گھرنٹ) (Ghināona) (گھناونا)

(Ghināona) (گھناونا)

3. بھوت پریٹ (Bhūt pret) (بھوت پریٹ)

(Bad rūh) (بدروح)

PANĀH پناہ (ف - مٹ)

1. شरण (Sharan) (شرن) (Bachāo) (بچاؤ)

(Bachāo) (بچاؤ)

2. آشرے (Āsh,shrai) (آشرے) (Sahāra) (سہارا)

(Sahāra) (سہارا)

3. رکھھا (Rakchha) (رکھھا) (Hifāzat) (حفاظت)

(Hifāzat) (حفاظت)

پناہ گاہ (ف - مٹ)

PANĀH-GĀH پناہ گاہ

شرناگ (Sharanāgār) (شرناگ) (Rakchhāsthān) (رکھھا)

(Rakchhāsthān) (رکھھا)

جای پناہ (Jái panāh) (جای پناہ)

(جای پناہ)

پناہ گزین (ف - ص)

PANĀH-GUZĪN پناہ گزین

شرنارتھی (Sharnārthí) (شرنارتھی)

شرناگت (Sharnāgat) (شرناگت)

پناہ میں آیا ہوا (Panāh men āya hua)

(پناہ میں آیا ہوا)

PUMBA پنبہ (ف - مذ)

1. کپاس (Karpās) (کپاس) (Kapās) (کپاس)

(Kapās) (کپاس)

2. تول (Túl) (تول) (Ruí) (روئی)

(Ruí) (روئی)

POSHISH پوشش (ف - مٹ) پوشش

1. वस्त्र (Vasttr) पोशाक (Poshák) (پوشاک)

2. वेष भूषा (Vesh-bhúsha) पहनावा (Pahnáva) (ویس، بھوشا)

POSHIDA پوشیده (ف - ص) پوشیدہ

गुप्त (Gupt) छिपा हुआ (Chhipa hua) (گپت، چھپا ہوا)

PAHLÚ पहलू (ف - مذ) پہلو

1. पार्श्व (Párshwa) बगल (Baghal) (پارشو، بغل)

2. क्रोड (Krod) गोद (God) (کروڈ، گود)

3. पक्ष (Pakchh) रुख (Rukh) (پکچھ، رخ)

پہلوان (ف - مذ)

PAHL,VÁN पहलवान

मल्ल (Mal,l) योद्धा (Yodha) (مل، یودھا)

कुशती लड़ने वाला (Kushti larne vála) (کشتی لڑنے والا)

PAH,N पहन (ف - ص) پہن

विस्तृत (Vistrit) विस्तीर्ण

(Vistírn) कुशादा (Kusháda)

लंबा चौड़ा (Lamba chauṛa) (کشادہ، لمبا چوڑا)

PAH,NÁÍ पहनाई (ف - مٹ) پہنائی

विस्तार (Vistár) कुशादगी (Kushá dagi) (وستان، کشادگی)

PAYÁPAI पयापय (ف - ص) پیے

निरंतर (Nirantar) अविच्छिन्न

(Avich, chhin, n) लगातार (اویچ، چھین، ن)

(Lagátár) बराबर (Barábar)

(Musalsal) برابر (مسلسل)

शिक्षक (Shikchhak) नसीहत

करने वाला (Nasíhat karne vála) (نصیحت کرنے والا)

PINHÁN पिन्हां (ف - ص) پنہاں

गुप्त (Gupt) छिपा हुआ (Chhipa hua) (گپت، چھپا ہوا)

POCH पोच (ف - ص) پوچ

1. निरर्थक (Nirarthak) असार (Asár) (نیرتھک، اسار)

2. निकृष्ट (Nikrisht) खराब (Kharáb) (نیکرشت، خراب)

3. असभ्य (Asabh, bhya) बेतमीज़ (Be tamíz) (اسبھیہ، بیت میز)

PODÍNA पोदीना (ف - مذ) پودینہ

पर्णस (Parnás) पुदीना (Pudína) (پرناس، پودینہ)

POZISH पोज़िश (ف - مٹ) پوزش

क्षमा याचना (Chhama yáchana) چھما

माफ़ी चाहना (Máfi cháhana) (مافی چاہنا)

POST पोस्त (ف - مذ) پوست

1. चर्म (Charm) त्वचा (Twacha) (چرم، تھکا)

खाल (Khál) चमड़ा (Chamṛa) (کھال، چمڑا)

2. बल्कल (Balkal) छाल (Chhál) (بلکل، چھال)

3. तुष (Tush) छिलका (Chhilka) (تھس، چھلکا)

POSHÁK पोशाक (ف - مٹ) پوشاک

वस्त्र (Vasttr) वसन (Vasan) (وستر، وसन)

लिबास (Libás) (لباس)

5. बखेड़ा (Bakhera) भगड़ा
(Jhagra) جهگڑا

PECHISH पेचिश (फ - म्) پیچیش
अतिसार (Ptisār) आंव (Año)
मड़ोड़ (Maṛoṛ) مڑوڑ (آنو)

PECHIDA पेचीदा (फ - ص) پیچیدہ

1. जटिल (Jatil) उलभाव वाला
(Uljháo vála) الجهاو والا
2. गूढ़ (Gurh) मुश्किल (Mushkil)
(مشکل)
3. दुर्बोध (Durbodh) मुश्किल
से समझ में आने वाला (Mushkil se
samajh men áne vála) مشکل سے
سمجھ میں آنے والا

PAIDA पैदा (फ - ص) پیدا

1. प्रकट (Prakat) व्यक्त (Vyakt)
(ویکت) जाहिर (Záhir) ظاهر
2. प्राप्य (Prápya) हासिल
(Hásil) حاصل
3. उत्पन्न (Utpann) पैदा शुदा
(Paída shuda) پیدا شدہ
4. आय (Aí) आमदनी (Ámadani)
(آمدنی)
5. जनित (Janit) जना हुआ
(Jana hua) جنا ہوا

PAIDA-VAR पैदावार (फ - म्) پیداوار

1. उत्पत्ति (Utpatti) उपज
(Upaj) اُپج
2. आय (Ai) आमदनी (Ámadani)
(آمدنی)
3. लाभ (Lábh) नफा (Nafa) نفع

PAYADA पयादा (फ - مد) پیادہ

1. पदातिक (Padátik) पैदल
चलने वाला (Paidal chalne vála)
(پیدل چلنے والا)
2. पत्ति (Patti) पैदल सिपाही
(Paidal sipáhi) پیادل سپاہی
3. पत्र वाहक (Pattr váhak) (پترواھک)
हरकारा (Harkára) هرکاره
4. आदेश वाहक (Ádesh váhak)
चपरासी (Chaprási) (آدیش واهک)
(چپراسی)

PIYAZ पियाज़ (फ - म्) پیاز
पलांडु (Paláandu) प्याज़ (Pyáz)
(پیاز)

PIYALA पियाला (फ - مذ) پیالہ
कंस (Kans) चषक (Chashak)
कटोरा (Katora) प्याला
(Pyála) پیالہ

PAYAM पयाम (फ - مذ) پیام
संदेश (Sandesh) संदेसा
(Sandesa) पैगाम (Paighám)
(پیغام)

PECH पेच (फ - مذ) پیچ

1. दांव (Dáno) चाल (Chál) چال
2. छल (Chhal) धोखा (Dhokha)
(دھوکھا)
3. कुंचन (Kunchan) बल
(Bal) کونچن
4. यंत्र (Yanttr) कल (Kal) کل
(مشین)

2. متاवलंबी (Matáo lamai)

کسی اکیده کو ماننے والا

(Kisi aqíde ko mánne vála کسی

عقیدے کو ماننے والا)

3. शिष्य (Shishya ششیہ) चेला

(Chela چیلا)

PAIRAHAN पैरहन (ف - مذ)

دیکھو 'پیراھن'

PÍRI पीरी (ف - مٹ)

जरा (Jara جرا) वृद्धावस्था (Vrid,dhá

vastha वृद्धावस्था) बुढ़ापा (Burhápa

برہاپا)

PAIZÁR पैज़ार (ف - مٹ)

पादुका (Páduka پادکا) जूती (Júti

جوٹی)

PESH पेश (ف - ص)

प्रत्यक्ष (Pratyakchh پرتیکچھ) संमुख

(Sammukh سممکھ) सामने (Sámne

سامنے)

PESHÁB पेशाब (ف - مذ)

मूत्र (Mútttr موتر) प्रस्राव (Pras,sráv

موت (Mút موت) (پرس، سراو)

PESHÁNI पेशानी (ف - مٹ)

ललाट (Lalát للات) मस्तक (Mastak

ماتھا (Mátha مستک)

PESH-BÍN पेश बीन (ف - ص)

अग्र शोची (Aggr shochi اگرشوچی)

दूरदर्शी (Dúr darshi دوردرشی) आगम

सोची (Ágm sochi آگم سوچی)

پیدا ایشی (ف - مٹ)

PAIDÁISHI पैदाइशी

1. प्राकृतिक (Prákritik پراکرتک)

फितुरी (Fitri فطری)

2. जन्म सिद्ध (Janm sid,dh جنم سندھ)

खिलकी (Khílqi خلقي)

پے در پے (ف - ص)

PAI-DAR-PAI पैدر पै

निरंतर (Nirantar نرنتر) लगातार

(Lagátár لگاتار)

PÍR पीर (ف - مذ)

1. वयोवृद्ध (Vayovrid,dh ویووورده)

बड़ी उमर वाला (Bari umr vála

بڑی عمر والا)

2. धर्म गुरु (Dharm guru دھرم گرو)

मुरशिद (Murshid مورشید)

PAIRÁHAN पैराहन (ف - مذ)

1. वस्त्र (Vusttr وستر) परिधान Pari

dhán پردھان) पोशाक (Poshák

پوشاک)

2. कुरता (Kurta کرتا) कमीस (Qamis

قمیص)

PÍRÁYA पीराया (ف - مذ)

शैली (Shaili شیلی) पद्धति (Pad,dhati

تڙ (Dhang دھنگ) (پددھتی)

(Tarz طرز)

PAIRAU पैरौ (ف - مذ)

1. अनुयायी (Anuyái انویائی)

अनुकरण कर्ता (Anukaran karta

انوکرن کرتا) मुकल्लिद (Muqallid

مقلد)

PESHVA پेशوا (ف - مذ)

1. धर्मगुरु (Dharm guru) (دهرم گرو)
पीर (Pir) (پیر)
2. पथ प्रदर्शक (Path pradarshak) (پتھ پراڈرشک)
रहनुमा (Rah numa) (رہنما)
3. नेता (Neta) (نیتا) लीडर (Leader) (لیڈر)

پیشوا ئی (ف - مٹ)

PESH, VÁÍ पेशवाई

- स्वागत (Swágat) (سواگت) अगवानी (Ag, váni) (اگوانی) इस्तिकबाल (Istiqbál) (استقبال)

پیش و پس (ف - مذ)

PESH-O-PAS पेशोपस

1. संकोच (Sankoch) (سنگوچ) दुविधा (Duvidha) (دو ویدھا) आगा पीछा (Ága píchha) (آگا پیچھا)
2. असमंजस (Asamanjas) (اس منجس) तज़ब्ज़ुब (Tazabzub) (تذبذب)

PESHA पेशा (ف - مذ)

1. व्यवसाय (Vyav sái) (ویوسای) उद्योग (Ud, dyog) (ادیوگ) धंधा (Dhandha) (دھندھا)
2. वेश्या कर्म (Vesh, shya karm) (ویشیا کرم) कमाई (Kamái) (کمائی)

پیشہ ور (ف - ص)

PESHA-VAR पेशा वर

1. व्यवसायी (Vyav sái) (ویوسائی)

PESH-TAR पेशतर (ف - ص)

1. सर्व प्रथम (Sarv pratham) (سرور پرتھم)
सब से पहले (Sab se pahle) (سب سے پہلے)
2. आगे (Áge) (اگے) पहले (Pahle) (پہلے)

PESH-RAU पेश रौ (ف - ص)

1. अग्र गामी (Aggr gámí) (اگرگامی)
आगे चलने वाला (Áge chalne vála) (اگے چالنے والا)
2. नेता (Neta) (نیتا) लीडर (Leader) (لیڈر)
3. पूर्वज (Púrvaj) (پورواج) पुरखे (Purkhe) (پورکھ)

پیش قبض (عف - مٹ)

PESH-QABZ पेश कब्ज़

- कौक्षेयक (Kauk, chheyak) (کوک)
भुजाली (Bhujáli) (بھجالی) (چھ یک)

پیش قدمی (عف - مٹ)

PESH-QADAMI पेशकदमी

1. अग्रसर होना (Aggr sar hona) (اگر سر ہونا)
आगे बढ़ना (Áge barhna) (اگے بڑھنا)

2. पहल करना (Pahal karna) (پہل کرنا)

پیش کش (ف - مٹ)

PESH-KASH पेश कश

1. उपहार (Uphár) (اوپھار) तुहफा (Tuh, fa) (تھفہ)

1. प्रस्ताव (Prastáo) (پرستاؤ) प्रोपोज़ल (Proposal) (پروپوزل)

2. अवतार (Autár) नबी (Nabi
(نبی)

پیغامبر (ف - مذ)

PAIGHAM, BAR पैगامبر

1. संदेश वाहक (Sandesh váhak
(دوت Dút) (سندیش واهک)

2. ईश्वरावतार (Íshwáraotár) (ایشور
(نبی Nabí) (اوتار)

PAIK पैک (ف - مذ)

पत्र वाहक (Pattr váhak) (پتر واهک)

संदेश वाहक (Sandesh vahak) (سندیش واهک)
हरकारा (Harkára) (هرکاره)

PAIKÁR पैकार (ف - مٹ)

युद्ध (Yud, dh) (ید, د) (रण Ran)

समर (Samar) (سمر) (लड़ाई Larái
(لڑائی)

PAIKÁN पैकान (ف - مذ)

तीर की नोक (Tír kí nok) (تیر کی نوک)

PAIKAR पैकर (ف - مذ)

1. आकार (Ákár) (اکار) (शरीर Sharír
(جسم Jism) (شریر)

2. मुख (Mukh) (مکھ) (सूरत Súrāt
(صورت)

PÍL पील (ف - مذ)

1. हस्ती (Hasti) (हस्ती) (पीलु Pílu
(हथी Háthi) (करि Kari) (पीलो)

2. शतरंज का एक मोहरा (Shatranj
(ka ek muhra) (شترانج کا ایک
(مهره)

रोज़गारी (Rozgári) (روزگاری)

2. वेश्या (Vesh, shya) (वेशیا) (तवाइफ
(Taváif) (طاوائف)

3. किसी काम को अपना पेशा बना लेने
वाला (Kisi kám ko apna peshā
bana lené vála) (کسی کام کو اپنا
(پیشہ بنالینے والا)

PESHÍN पेशी (ف - ص)

1. प्राचीन (Práchín) (پراچین) (पुरातन
(Purátan) (पुराना Purána)
(پیرانا)

2. आगामी (Ágámi) (آگامی) (अगला
(Agla) (اگلا)

पेशीन گوئی (ف - ص)

PESHÍN (N) GO,Í पेशीन (शीं) गोई

भवष्य वाणी (Bhavish, shya vání)
(होने वाली बात बता देने
(Hone váli bát bata dena) (होने
(والی بات بتا دینا)

PAIGHÁM पैगाम (ف - مذ)

1. संदेश (Sandesh) (संदیش) (संदेशा
(Sandesá) (सन्दिषा)

2. व्याह की बात चीत (Byáh ki bát
chít) (بیاه کی بات چیت)

پیغام بر (ف - مذ)

PAIGHÁM-BAR पैगाम بر

1. सदेश वाहक (Sandesh váhak)
(सन्दिष वاهक) (संदेशा पहुँचाने
वाला (Sandesá pahuncháne vála)
(सन्दिसे پہنچانے والا)

پیمانہ (ف - مٹ)

PAI,MA,ISH پیمانہ

1. क्षेत्र माप (Obhettr máp) چھेत्र
(भूमिति) भूमिति (माप)
(Survey) सर्वे
2. माप (Máp) नाप (Náp) (माप)
(Chhettr phal) क्षेत्रफल
3. क्षेत्रफल (Raqbá) (رقبة)

PA,YAM,BAR पयम्बर (ف - مڈ)
دیکھو 'پیغمبر'

PALVAST पैवस्त (ف - ص)

1. संयुक्त (Sambaddh) (سم بدھ)
(Sainyukt) जुड़ा हुआ
(Jura huá)
2. प्रविष्ट (Pravisht) (پروشت)
(Paithá huá) पैठा हुआ

PAI,VAS,TA पैवस्ता (ف - ص)

1. निरंतर (Nirantar) (نن تر)
(Lagátár) लगातार (Barábar)
(برابر)
2. पैवस्त (Paivast) (پیوست)

PAI,VAN,D पैवन्द (ف - مڈ)

1. जोड़ (Jor) (جوڑ) मेल (Mel)
(Thigli) थिगली
2. थिगली (Shákh) (شاخ)
(Qalam) कलम
3. शाख (Shákh) (شاخ)

PÍH पीह (ف - مٹ)
मेद (Med) (مید) चरबी (Vasa)
(Charbi) (چربی)

PAI HAM पैहम (ف - ص)
निरंतर (Nirantar) (نن تر)
(Lagátár) लगातार

PÍL-BÁN पीलबान (ف - مڈ)

हस्ति पक (Hasti pak) (مستی پک)
महावत (Mahávat) (مهاوت) हाथीबान
(Háthi bán) (هاتھی بان)

PÍL-PA पीलपा (ف - मڈ)

श्लीपद (Shlípád) (شلی بد) पादगंडिर
(Pád-gandir) (پاد گنڈر) पील पांव
(Píl páon) (پیل پاؤن)

PÍL-PÁYA पीलपाया (ف - मڈ)

स्तंभ (Istambh) (اس تمب) स्थूण
(Isthún) (اس تهون) खंभा (Khamba)
(कहम्बा)

PÍL-TAN पीलतन (ف - ص)

ब्रह्माकार (Brahadakár) (برہداکار)
(Girán,dil) (گرا ندیل) गिरांडील
(Bara yoddha) (बरा योद्धा) योद्धा

PAI,MÁN पैमान (ف - मڈ)

प्रतिज्ञा (Pratiggya) (پرتگیا) अभि
(Abhivachan) (अभि वचन) वादा
(Vádá) (وعدة)

पैमान شکن (ف - मڈ)

PAI,MÁN-SHIKAN पैमां शिकन

प्रतिज्ञा भंजक (Pratiggya bhanjak)
(Váda) (वादा खिलाफ) प्रतिज्ञा भेदक
(khláf) (وعدة خلاف)

PAIMÁNA पैमाना (ف - मڈ)

1. माप दंड (Máp dand) (माप दंड)
(Náp) (नाप)
2. चषक (Chashak) (چشک) शराब का
(Sharáb ka piyála) (शराब)
() (کا پیالہ)

ت

TÁBIN,DA تابنده (ف - ص) تابنده
 प्रकाशमान (Prakásh mán) پرکاش
 (Ujjwal) (अज्ज्वल) (Uj,jwal) (अज्ज्वल)
 चमकदार (Chamak dár) (چمکدار)

تاب و توان (ف - مٹ)

TÁB.O-TAVÁN(N) ताव्रोतवान (वां)

1. सामर्थ्य (Sámarthya) (سامرتهیه)

शक्ति (Shakti) (شکتي)

1. सहिष्णुता (Sahishnuta) (سہشنتا)

सब्र (Sabr) (صبر)

تابہ مقدور (ءف - ص)

TÁ-BA-MAQ,DŪR ता ब मकदूर

यथा शक्ति (Yatháshakti) (یتھاشکتي)

यथा संभव (Yatha sambhav) (یتھا)

भर सक (Bharsak) (بہر سک)

TÁBE ताबे (ف - ص) تابع

अधीन (Adhín) (ادھین) बस में (Bas

men) (بس میں)

TÁBŪT ताबूत (ع - مذ) تابوت

1. शव (Shav) (لاش) (Lásh)

2. लाश रखने का संदूक (Lásh rakhne

ka sandúq) (لاش رکھنے کا صندوق)

TÁBA ताबा (ف - مذ) تابہ

तवा (Tava) (توا)

TÁSÍR तासीर (ع - مٹ) تاثیر

1. गुण (Gun) (گن) प्रभाव (Prabháo

Asar) (اثر) (असर) (Asar)

TA ता (ف - حرف) ता
 पर्यंत (Paryant) (پرینت) तक (Tak
 تک)

TÁB ताब (ف - مٹ)

1. सामर्थ्य (Sámarthya) (سامرتهیه)

शक्ति (Shakti) (شکتي) ताकत (Táqat
 طاقت)

2. आभा (Ábha) (آبھا) चमक (Chamak

چمک)

TÁBÁN ताबां (ف - ص) تابان

1. प्रकाशमान (Prakásh mán) (پرکاش)

(Núrání) (نورانی) नूरानी (Núrání)

2. प्रभावान (Prabbáván) (پربھاوان)

चमकदार (Chamak dár) (چمکدار)

تابستان (ف - مذ)

TÁBIS,TÁN ताबिस्तान

ग्रीष्मऋतु (Gríshma rítu) (گريشم دتو)

गरमी (Garmi) (گرمي)

TÁBISH ताबिश (ف - مٹ) تابش

1. ताप (Táp) (تاپ) गरमी (Garmi

گرمي)

2. आतप (Átap) (آتپ) धूप (Dhúp

دهوپ)

تابندگی (ف - مٹ)

TÁBIN,DAGI ताबिन्दगी

आभा (Ábha) (آبھا) प्रकाश (Prakásh

چمک) (Chamak) (پرکاش)

2. दंडदेना (Dand dena) सज़ा
देना (Saza dena) (सज़ा देना)

TÁR तार (तार - फ - मड)

1. तंतु (Tantu) तार (Tár)
2. पंक्ति (Pankti) कतार (Qatár)
(قطار)

3. तिमिर (Timir) अंधेरा (Andhera)
(अंधेरा)

4. तारबर्की (Tár barqi) टेली-
ग्राफ (Telegraph) (टेलीग्राफ)

TÁRÁJ ताराज (ताराज - फ - मड)
लूट (Lút) बरबादी (Barbádi)
(बरबादी)

TÁRAK तारक (तारक - फ - मड)
1. सी.मंत (Símant) मांग
(Máng)
2. कपाल (Kapál) खोपड़ी
(Khoparí)

TÁRIK तारिक (तारिक - मड)
त्यागी (Tyági) छोड़ने वाला
(Chhorne vála)

تارك الدنيا (तारक - मड)

TÁRIKUD-DUN, YA तारिकुद् दुन्या
निवृत्त (Nivritt) विरक्त (Virak, t)
(सनन्यासी) (San, nyási)
ज़ाहिद (Záhid)

TÁRÍKH तारीख (तारीख - मड)
1. इतिहास (Itihás) हिष्ट्री
(हस्त्री)
2. वृत्तांत (Vrit, tánt)

2. फल (Phal) नतीजा (Natíja)
(नतीजा)

TÁJ तज (तज - मड)
राज मुकुट (Ráj mukut)
क्रीट (Krit)

TÁJ-DÁR तजदार (तजदार - मड)
मुकुटधारी (Mukut dhári)
राजा (Rája) बादशाह (Bád sháh)
(बादशाह)

TÁJIR तजिर (तजिर - मड)
व्यापारी (Vyápári) वणिक
(Vanik) सौदागर (Saudágar)
(सुदागर)

TÁ-CHAND ताचन्द (ताचन्द - मड)
कब तक (Kab tak) कहां तक
(Kahán tak)

TÁ-HÁL ता हाल (ता हाल - मड)
अब तक (Ab tak) अभी तक
(Abhi tak)

TÁKH, T ताख्त (ताख्त - मड)
1. विनाश (Vinásh) लूटमार
(Lútmár)
2. आक्रमण (Ákraman) चढ़ाई
(Charháí)

TÁKHÍR ताखीर (ताखीर - मड)
विलंब (Vilamb) देर (Der)

TÁDÍB तादीब (तादीब - मड)
1. शिक्षा देना (Shiksha dená)
(सिखाना) (Sikhána)

तारुह तारुह (फ - व)

TÁZA-BA-TÁZA तारा व तारा

नवीन तम (Navín tam नवीन तम)

कुल नया (Bilkul naya बिल्कुल नया)

TÁZI तारी (फ - व)

1. अरब देश का (Arab desh ka अरब देश का)

2. अरबी घोड़ा (Arabi ghorā अरबी घोड़ा)

3. अरबी भाषा (Arabi bhāsha अरबी भाषा)

तारियाने (फ - व)

TÁZI,YÁNA तारियाना

प्रतोद (Pratod प्रतोद)

कोड़ा (Korā कोड़ा)

चाबुक (Chábuk चाबुक)

TA,AS,SUF त अस् सुफ (व - म)

पश्चात्ताप (Pashel áttáp पश्चात्ताप)

खेद (khed खेद)

अफसोस (Afsos अफसोस)

(अफसोस)

TÁSÍS तारीस (व - म)

शिलान्यास (Shila nyás शिलान्यास)

नीव डालना (Nív dálna नीव डालना)

बुन्याद रखना (Bunyád rakhna बुन्याद रखना)

(रखना)

TÁK तारु (व - म)

द्राक्षावल्लरी (Drákehha vallari द्राक्षावल्लरी)

(द्राक्षावल्लरी)

अंगूर की बेल (Angúr ki bel अंगूर की बेल)

(बेल)

अहवाल (Ahvāl अहवाल)

3. तिथि (Tithi तिथि)

तारिख नवीस (व - म)

TÁRÍKH-NAVÍS तारिख नवीस

इतिहास कार (Itihás kár इतिहास कार)

इतिहास लेखक (Itihás lekha इतिहास लेखक)

मुवरिख (Muvar,rikh मुवरिख)

TÁRÍK तारिक (व - म)

तमिस्र (Támisr तमिस्र)

अंधकार मय (Andh kár mai अंधकार मय)

(अंधेरा)

TÁRÍKI तारिकी (व - म)

तम (Tam तम)

अंधकार (Andh kár अंधकार)

(अंधेरा)

TÁZAGI तारुगी (व - म)

1. हरापन (Hará pan हरापन)

(Sarsabzi सरसब्जी)

2. नयापन (Naya pan नयापन)

(Navínata नवीनता)

3. प्रफुल्लता (Praphul,lata प्रफुल्लता)

प्रसन्नता (Prasan,nata प्रसन्नता)

शगुफ्तगी (Shaguftagi शगुफ्तगी)

TÁZA तारा (व - म)

1. हरित (Harit हरित)

(हरा)

2. नवीन (Navín नवीन)

(नया)

TAVÍL تاویل (ع - مٹ) (کشت کالپنا (Kasht kalpana) (توجیح Taujib) (کلپنا)

TÁHAM تاہم (ف - ص) (تادی پی (Tad, dyapi) (تتھاپی (Tathápi) (توبھی)

TÁÍD تائید (ع - مٹ) (سمرتھن (Samarthan) (هم نوائی (Ham navái) (پکھپات (Pakchhpát) (جانب Jánib dári) (دادی)

1. 3. سہایتا (Saháyata) (مدد (Madad) (مدن کلن (Sankalan) (سماہارن (Sampádan) (سماہارن (Samáharan)

2. 1. پختہ (Pakchhpát) (جانب Jánib dári) (دادی)

3. 2. سہایتا (Saháyata) (مدد (Madad) (مدن کلن (Sankalan) (سماہارن (Sampádan) (سماہارن (Samáharan)

1. 3. سہایتا (Saháyata) (مدد (Madad) (مدن کلن (Sankalan) (سماہارن (Sampádan) (سماہارن (Samáharan)

2. 1. پختہ (Pakchhpát) (جانب Jánib dári) (دادی)

3. 2. سہایتا (Saháyata) (مدد (Madad) (مدن کلن (Sankalan) (سماہارن (Sampádan) (سماہارن (Samáharan)

1. 3. سہایتا (Saháyata) (مدد (Madad) (مدن کلن (Sankalan) (سماہارن (Sampádan) (سماہارن (Samáharan)

2. 1. پختہ (Pakchhpát) (جانب Jánib dári) (دادی)

3. 2. سہایتا (Saháyata) (مدد (Madad) (مدن کلن (Sankalan) (سماہارن (Sampádan) (سماہارن (Samáharan)

1. 3. سہایتا (Saháyata) (مدد (Madad) (مدن کلن (Sankalan) (سماہارن (Sampádan) (سماہارن (Samáharan)

2. 1. پختہ (Pakchhpát) (جانب Jánib dári) (دادی)

3. 2. سہایتا (Saháyata) (مدد (Madad) (مدن کلن (Sankalan) (سماہارن (Sampádan) (سماہارن (Samáharan)

1. 3. سہایتا (Saháyata) (مدد (Madad) (مدن کلن (Sankalan) (سماہارن (Sampádan) (سماہارن (Samáharan)

2. 1. پختہ (Pakchhpát) (جانب Jánib dári) (دادی)

3. 2. سہایتا (Saháyata) (مدد (Madad) (مدن کلن (Sankalan) (سماہارن (Sampádan) (سماہارن (Samáharan)

1. 3. سہایتا (Saháyata) (مدد (Madad) (مدن کلن (Sankalan) (سماہارن (Sampádan) (سماہارن (Samáharan)

2. 1. پختہ (Pakchhpát) (جانب Jánib dári) (دادی)

3. 2. سہایتا (Saháyata) (مدد (Madad) (مدن کلن (Sankalan) (سماہارن (Sampádan) (سماہارن (Samáharan)

1. 3. سہایتا (Saháyata) (مدد (Madad) (مدن کلن (Sankalan) (سماہارن (Sampádan) (سماہارن (Samáharan)

2. 1. پختہ (Pakchhpát) (جانب Jánib dári) (دادی)

3. 2. سہایتا (Saháyata) (مدد (Madad) (مدن کلن (Sankalan) (سماہارن (Sampádan) (سماہارن (Samáharan)

1. 3. سہایتا (Saháyata) (مدد (Madad) (مدن کلن (Sankalan) (سماہارن (Sampádan) (سماہارن (Samáharan)

2. 1. پختہ (Pakchhpát) (جانب Jánib dári) (دادی)

3. 2. سہایتا (Saháyata) (مدد (Madad) (مدن کلن (Sankalan) (سماہارن (Sampádan) (سماہارن (Samáharan)

TÁ-KUJA تاکجا (ف -) (کب تک (Kab tak) (کہاں تک (Kabán tak)

TÁKÍD تاکید (ع - مٹ) (آگرہ (Ág,grah) (ہٹھ (Háth)

1. 2. چیتاونی (Chetávani) (تذبذب (Tambíh)

TÁLÁB تالاب (ف - مڈ) (تاراگ (Tarág) (سارووار (Sarovar) (پش کر (Push kar) (تال (Tál)

TÁLÍF تالیف (ع - مٹ) (سماہارن (Sampádan) (سماہارن (Samáharan)

TÁM(M) تام (ع - ص) (سب (Sab) (پورن (Purn)

TA,AM,MUL تامل (ع - مڈ) (سن کوچ (Sankoch) (سوح (Soch)

1. 2. ولب (Vilamb) (ڈیل (Dhíl) (دھیل)

TÁNÍS تانیس (ع - مٹ) (استری لنگ (Istri ling)

TÁVÁN تاوان (ف - مڈ) (دند (Dand) (جورمانا (Jurmána) (چھتی (Chhatí púrti) (ہرجا (Harja)

1. 2. چھتی (Chhatí púrti) (ہرجا (Harja)

1. 2. چھتی (Chhatí púrti) (ہرجا (Harja)

TABAR तबर (फ - मं) तबर
परशु (Parshu पेशु) फरसा (Pharsa
फरसा)

TABAR,RA तबरा (अ - मं) तबरा
1. घृणा (Ghrina कहरना) नफरत (Nafrat
नफरत)
2. अपशब्द (Apshabd अपशब्द)
गाली गलौज (Gáli gal'ouj गाली
गलौज)

TABAR, RUK तबरुक (अ - मं) तबरुक
प्रसाद (Prasád प्रसाद)

TAB, RÍD तबरीद (अ - मं) तबरीद
1. ठंडाई (Thandái, i ठंडाई)
2. जुल्लाव के बाद उसकी गरमी को
मारने वाली ठंडाई (Julláb ke bád
uski garmi ko mārne váli thandái
जुल्लाव के बाद उसकी गरमी को
मारने वाली ठंडाई)

TABAS, SUM तबस्सुम (अ - मं) तबस्सुम
मृदुहास (Mriduhás मृदुहास) स्मित
(Ismít स्मित) मधुरहास (Madhurhás
मधुरहास) मुस्कान (Muskán मुस्कान)
मुस्कुराहट (Muskuráhat मुस्कुराहट)

TAB, SIRA तब्सिरा (अ - मं) तब्सिरा
टीका टिप्पणी (Tíka tippani टीका
टिप्पणी) आलोचना (Álochana
आलोचना) तनकीद (Tanqíd तनकीद)

TAB, LÍGH तबलीग (अ - मं) तबलीग
1. प्रेषण (Preshan प्रेषण) भेजना
(Bhejna भेजना) पहुंचाना (Pahun-
chána पहुंचाना)

TABÁH तबाह (अ - मं) तबाह
1. ध्वस्त (Dhwast ध्वस्त) उजाड़
(Ujár उजाड़)

2. दुर्दशा दस्त (Durdasha grast
दुर्दशा दस्त) बुरा हाल (Bad hál
बुरा हाल)

TABÁHI तबाही (अ - मं) तबाही
1. उजाड़पन (Ujárpan उजाड़पन)
बरबादी (Barbádí बरबादी)
2. दुर्दशा (Durdasha दुर्दशा) बुरे दिन
(Bure din बुरे दिन)

TABAH, HUR तबहहुर (अ - मं) तबहहुर
पांडित्य (Pándittya पांडित्य)
विद्वत्ता (Vid, dwat, ta विद्वत्ता)
फज़ीलत (Fazílat फज़ीलत)

तबख्तर (अ - मं)

TABAKH, TUR तबख् तुर
गर्व (Garv गर्व) अभिमान (Abhimán
अभिमान) घमंड (Ghamand घमंड)

TABKHÍR तबखीर (अ - मं) तबखीर
1. बाष्प (Báshp बाष्प) भाप (Bháp
भाप)
2. पेट से भाप उठने का एक रोग
(Pet se bháp uthne ka ok rog
पेट से भाप उठने का एक रोग)

TABDÍLI तबदीली (अ - मं) तबदीली
1. परिवर्तन (Parivartan परिवर्तन)
बदलना (Badalna बदलना)
2. स्थानांतरण (Isthánántaran स्थानांतरण)
तबादला (Tabádla तबादला)

TATIM,MA ततिम्मा (ع - مذ) تتمہ
परिशिष्ट (Parishisht پیروی شست)
ज़मीमा (Zamíma ضمیمہ)

TAS,LÍS तसलीस (ع - مٹ) تثلیث
1. तिगड्डा (Tigadda تگڈا)
2. ईसाई मतानुसार बाप, बेटा और रूहुल
कुदुस (Ísái matánusár báp beta
aur rubul qudus عیسائی متانوسار
باپ، بیتا اور روح القدس)

TAS,NIYA तस्निया (ع - مد) تثنیه
द्विवचन (Dwi vachan دوی وچن)

TIJÁRAT तिजारत (ع - مٹ) تجارت
व्यापार (Vyápár ویاپار)
(Bánij,jya रोज़गार (بانج، جیہ)
(دروزرگ))

TAJÁVUZ तजा वुज़ (ع - مذ) تجاوز
सीमोल्लंघन (Símollanghan سیمول
ال، Ullanghan) उल्लंघन (लङ्घन)
(Had se गुज़र जाना (حد سے گذر جانا
guzar jána)
2. अवज्ञा (Avag,gya (اوگ، گیا)
नाफरमानी (Náfarmáni نافرمانی)

TAJÁ,HUL तजाहुल (ع - مذ) تجاهل
जान बूझवर अनज्ञान बनना (Ján bújh
kar anján ban na جان بوجھ کر انجان
بننا)

TAJDÍD तजदीद (ع - مٹ) تجدید
1. नये सिरे से कोई काम करना (Nae
sire se koi kám karna نئے سرے
سے کوئی کام کرنا)

2. धर्म प्रचार (Dharm prachár دھرم
پرچار) प्रचार (Prachár)

TAP तप (ف - مٹ) تپ
1. ताप (Táp ताप गर्मी (Garma
گرمی)
2. ज्वर (Jwar جوار) दुखार (Bukhár
بخار)

TAPÁK तपाक (ف - مذ) تپاك
1. आवभगत (Áobhagat آؤبھگت)
खातिरदारी (Khátirdári خاطر داری)
2. प्रेम (Prem प्रेम) स्नेह (Isneh
اسنیہ)

TAPÁN तपां (ف - ص) تپاں
तड़पता हुआ (Tarapta hua تڑپتا ہوا)
TAPÁNCHA तपांचा (ف - مذ) تپانچہ
तल प्रहार (Tal prahár تل پرہار)
थप्पड़ (Thappar تھپڑ)

TAPISH तपिश (ف - मٹ) تپش
ताप (Táp ताप) तपन (Tapan تپن)
जलन (Jalan جلن)

TUPAK तुपक (ف - मٹ) تپك
छोटी तोप (Chhoti top چھوٹی توپ)
बंदूक (Bandúq بندوق)

TAPANCHA तपन्चा (ف - مذ) تپنچہ
पिस्तौल (Pistaul پیستول)
(Tamancha तमन्चे)

TATAB,BO ततबो (ع - مذ) تتبع
अनुसरण (Anusaran انوسرن)
(Rís ریس)

(Prabha پرہا) ज्योति (Jyoti
(Núr نور) नूर (جیوتی)

2. झलक (Jhalak جھلک) चमक
(Chamak چمک)

تجمل (ع - مذ)

TAJAM,MUL तजम् मुल

1. वैभव (Vaibhav व॑भव) ऐश्वर्य
(Aishwarya ऐश्वर्य) शान
(Shán shaukat شان شوکت)
2. सौंदर्य (Saundarya स॑न्दर्य) ठाठ
(Tháth تھاتھ)

TAJ,VÍZ तज वीज (ع - مٹ)

1. निर्णय (Nirnai निर्णय) फैसला (Faisila
(Faisila فیصلہ)
2. प्रस्ताव (Prastáo प्रस्ताव) आयोजन
(Áyojan आयोजन)
3. सम्मति (Sam,mati सम॑मती) राय
(Rái رائے)

TAH,T तहत (ع - ص) تحت

1. निम्न (Nimn निम्न) नीचे (Nícho
(Nícho نیچے)
2. अधिकार (Adhikár अधि॑कार) काबू
(Qábu قابو)

تحت الثرى (ع - مٹ)

TAH,TAS,SARA तहतससरा

अधोलोक (Adho lok अधो॑लोक) नाग
लोक (Nág lok नाग॑लोक) पाताल
(Pátál पाताल)

TAH,RÍR तहरीर (ع - مٹ) تحریر

1. लिखावट (Likhávat लिखा॑वट) لکھاوت

2. नवीनता (Navínata न॑वीनता) नयापन
(Nayápan نیاپن)

TAJRIBA तज्रिबा (ع - مذ) تجربہ

1. अनुभव (Anubhav अनु॑भव) वाक्कि-
फ़ीयत (Váqifiyat واقفیت)

2. परीक्षा (Paríkehha परी॑क्षा) जांच
(Jánch جانچ)

تجربہ کار (ع - ص)

TAJRIBA-KÁR तज्रिबाकार

अनुभवो (Anubhavi अनु॑भवी) परि
पक्व (Paripak,kwa परि॑पक्व)

TAJAR,RUD तजरुद (ع - مذ) تجرد

1. ब्रह्मचर्य (Brahm charya ब्र॑ह्मचर्य)
2. विरक्ति (Virakti वि॑रक्ति) वैराग्य
(Vairágya वैरा॑ग्य)

TAJ,ZIYA तजज़िया (ع - مذ) تجزیہ

विश्लेषण (Vishleshan विश॑लेशन)
किसी चीज़ के अजज़ा अलग अलग करना
(Kisi chíz ke ajza alag alag karna
(کسی چیز کے اجزا الگ الگ کرنا)

تجسس (ع - مذ)

TAJAS,SUS तजस् सुस

1. मार्गण (Márgan मार्ग॑ण) अन्वेषण
(Anveshan अन॑वेशन) तहकीक
(Tahqíq تحقیق)

2. जिज्ञासा (Jig,gyása जि॑ज्ञासा)
अनुसंधान (Anusandhán अनु॑संधान)
(Talásh تلاش) तलाश (دهان)

TAJALI तजल्ली (ع - مٹ) تجلی

1. प्रकाश (Prakásh प्र॑काश) प्रभा

2. کر (Kar) لگان (Lagán)

3. جیلے کا ایک भाग (Zile ka ek bhág)
(ضلع کا ایک بھاگ)

تحفگی (ع - ف - مٹ)

TUH, FAGI تھ فگی

उत्तमता (Uttamata) (أتمتتا) श्रेष्ठता

(Shresh, thata) सुंदरता (شریش تھتا)

(Sundarata) अच्छाई (Ach, chháí) (سندرتا)

TUH, FA تھ فا (ع - مذ) تحفه
पुरस्कार (Puras kár) (پرس کار) उपहार
(Uphár) (اپ ہار) उपायन (Upáyan)
(सुघात) (Saughat) सौगात (سوغات)

TAH, QÍR تھ کیر (ع - مٹ) تحقیر
अपमान (Apmán) (اپ مان) तिरस्कार
(Tiraskár) (نرس کار) निरादर (Nirádar)
(जुगुप्सा) (Jugupsá) (جوگپسا) भर्त्सना
(Bhart sana) (بھرت سنا) निंदा (Ninda)
(वेइज्जती) (Be izzati) (بے عزتی)

TAH, QÍQ تھ کیک (ع - مٹ) تحقیق

1. गवेषणा (Gaveshana) (گویشنا)

अन्वेषण (Anveshan) (انویشن)

रिसर्च (Resarch) (ریسرچ)

2. अनुसंधान (Anusandhán) (انوسن)

(जिज्ञासा) (Jig, gyása) (جیگیاسا) (دهان)

जांच पड़ताल (Jánchpartál) (جانچ پڑتال)

(پڑتال)

TAHAK, KUM تھ کوم (ع - مذ) تحکم

बल प्रदर्शन (Bal pradarshan) (بل پر)

लिखाई (Likhá, i) (لکھائی)

2. लेख (Lekh) (لیکھ) पत्र (Pattr)
(پتتر)

3. दस्तावेज (Dastávez) (دستاویز)

4. लिखने की मज़दूरी (Likhne ki mazdúri)
(لکھنے کی مزدوری)

TAH, RÍS تھ ریس (ع - مٹ) تحریص
प्रलोभन (Pralobhan) (پرالوبھن) लालच
(Lálach dena) (لالچ دینا) देना

TAH, RÍF तह रीफ (ع - مٹ) تحریف
किसी लेख में शब्दों का उलट फेर (Kisi lekhn men shabdon ka ulat pher)
کسی لیکھ میں شبدوں کا الٹ پھیر

TAH, RÍK तह रीक (ع - مٹ) تحریک

1. उत्तेजना (Ut tejana) (ات تے جنا)

2. प्रेरणा (Prerna) (پورنا) तरगीव
(Targhīb) (ترغیب)

3. शीत (Shít) (شیٹ) जुकाम (Zukám)
(زکام)

4. प्रस्ताव (Prastáo) (پرستاو) सुभाव
(Sujháó) (سوجھاؤ)

5. आंदोलन (Ándolan) (آن دولن) हलचल
(Halchal) (هل چل)

TAH, SÍN तह सीन (ع - مٹ) تحسین

प्रशंसा (Prashansa) (پرشنسا) श्लाघा

(Shlághá) (شلا گھا) तारीफ (Táریف)
(تعریف)

TAH, SÍL तह सील (ع - مٹ) تحصیل

1. ग्रहण करना (Grahan karna) (گرھن)

(لینا) (Lena) (کرنا)

(روکڑیا Rokariya) रोकड़िया (खزانچی)

TA, HAI, YUR तहैयुर (ع - مذ) तहैयुर

विस्मय (Vis, mai) (وس مے) आश्चर्य

(Áshecharya) हैरानी (Hairáni) (अश चरिये)

(حیرانی)

TAHAI, YA तहैया (ع - مذ) तहैया

प्रणाम (Pranám) अभिवादन

(Abhivádan) (ابھی وادن) سلام

(Salám) (سلام)

TAKHÁLUF तखालुक (ع - مذ) तखालुक

प्रतिद्वन्द्वता (Pratidwandwata) (پر تدي)

मुखालफत (Mukhálafat) (مخالفت)

TAKH, T तख्त (ف - مذ) तख्त

1. सिंहासन (Singhásan) (سنگھاسن)

2. बड़ी चौकी (Barí chaukí) (بری)

(چوکی)

तख्त गاه (ف - مذ)

TAKHT-GÁH तख्त गाह

राजधानी (Rájdhani) (راج دھانی)

शासन केंद्र (Shásan kendr) (شاسن)

दारुसलतनत (Dárus, saltanat) (کیندر)

(دارالسلطنت)

तख्त नशिनी (ف - مذ)

TAKHT-NASHÍNÍ तख्त नशी, नी

राज्याभिषेक (Rájyá bhi shek) (راجیا)

राज तिलक (Ráj tilak) (بھی شیک)

(راج تلک)

TAKH, TA तख्ता (ف - مذ) तख्ता

1. लकड़ी का चौड़ा और पतला टुकड़ा

(Zor dikhána) जोर दिखाना (درشن)

(Zabardasti karna) जबरदस्ती करना (زور دکھانا)

(زبردستی کرنا)

TAH, LÍL तहलील (ع - مذ) تھلیل

1. विलयन (Vilayan) (ولین) غلना

(Ghulna) (گھلنا)

2. पचन (Pachan) (پچن) هضم ہونا

(Hazm hona) (هضم ہونا)

تحميل (ع - مذ)

TAHAM, MUL तहमूल

सहिष्णुता (Sabish, nuta) (سہیشنوتا)

सहन शीलता (Sahan shílata) (سہن)

बुर्दबारी (Burd bári) (بورڈباری)

TAH, VÍL तहवील (ع - مذ) تھویل

1. हस्तांतरण (Hastántaran) (ہستان)

सपुर्दकरना (Sapurd karna) (سپورد کرنا)

(سپورد کرنا)

2. पूंजी (Púnjī) (پونجی) جما

(جمع)

3. थाती (Thátí) (تھاتی) अमानत

(Amánat) (امانت)

4. बकाया रोकड़ (Baqáya rokar) (بقایہ)

(روکڑ)

5. किसी ग्रह का किसी राशि में जाना

(Kisi grah ka kisi ráshí men jána)

کسی گره کا کسی راشی میں

(جانا)

تحويل دار (ع - مذ)

TAH, VÍL-DÁR तहवीलदार

कोषाध्यक्ष (Kosbád, dhyakchh) (کوشا)

(खज़ानची) (Khazánchí)

प्रतिज्ञा भंग करना (Pratiggya bhang karna) वादा न पूरा करना (Vāda na pūra karna) وعدہ نہ کرنا (پورا کرنا)

تخلیق (ع - مٹ)

TAKHLÍQ तखलीक

1. उत्पत्ति (Utpat,ti) (اتپتتی) उत्पादन (Utpādan) (اتپادن) पैदा करना (Paída karna) (پیدا کرنا)

2. रचना (Rachana) (رچنا) निर्माण (Nirmān) (نرمان) बनाना (Banāna) (بنانا)

TAKH,LIYA तख्लिया (ع - مذ) تخلیه

1. खाली कराना (Kháli karāna) (خالی کرانا) खाली करना (Kháli karna) (خالی کرنا)

2. एकांतवास (Ekānt vās) (ایکانت و اس) अकेला पन (Akelāpan) (اکیلاپن)

TUKH,M तुख्म (ع - مذ) تخم

1. बीज (Bīj) (بیج)
2. अंडा (Anda) (انڈا)

TUKHMA तुख्मा (ع - مذ) تخمه

- अजीर्ण (Ajīrn) (अजिर्न) अपाक (Apāk) (अपाक) ब्रह्ममी के दस्त (Bad hazmi ke dsat) (بد हस्मी के दस्त)

TAKH-MÍNAN तख्मीनन (ع - ص) تخمیناً

- अनुमानतः (Anumānatah) (अनुमानतः) अटकल से (Atkalse) (अटकल से) लग भग (Lagbhag) (लग भग)

(Lakṛi ká chaurā aur patla tukṛa) (लकड़ी का चौरा और पटला टुकड़ा)

2. कागज़ का ताव (Kaghaz ká táo) (काغذ का ताव)

3. ज़मीन का बड़ा टुकड़ा (Zamín ká bara tukṛa) (زمین کا بڑا ٹکڑا)

TAKHRÍB तख्रीब (ع - مٹ) تخریب

- विनाश (Vināsh) (ویناش) उजाड़ना (Ujārna) (अजाड़ना) बरबाद करना (Barbād karna) (बरबाद کرنا)

TAKH,SÍŚ तख्सीस (ع - मٹ) تخصیص

- विशेषता (Visheshata) (विशेषता) खूबसूरत (Khusúsiyat) (खसूसیت)

تخفیف (ع - مٹ)

TAKHFÍF तख्फ़ीफ

1. न्यूनता (Neúnata) (نیونتا) कमी (Kami) (کمی)

2. शांति (Shánti) (شانتي) आराम (Áram) (آرام)

تخلص (ع - مذ)

TAKHAL,LUS तखल्लुस

- उपनाम (Upnām) (اُپنام)

تخلخل (ع - مذ)

TAKEAL,KHUL तखलखल

- सुपिरता (Sushiratá) (سوشیرتا) खोखला पन (Khokhlāpan) (खोखलापन) पोला-पन (Polāpan) (पोलापन)

تخلف (ع - مذ)

TAKHAL,LUF तखल्लुक

TAD,RÍS تدریس (ع - مٹ)

1. पाठन (Páthān پاتھن) पढ़ाना (Paṛhāna پڑھانا) शिक्षा देना (Shi-
kchha dena شکچھا دینا)
2. शिक्षा (Shikchha شکچھا) पढ़ाई (Paṛhái پڑھائی)

TAD,FÍN तदफिन (ع - مٹ)

मट्टी में तोपना (Mattí men Topna
दफन करना (Dafn karna
دفن کرنا)

TAD,VÍN तद्वीन (ع - مٹ)

संपादन (Sampádan سمپادان) संकलन (Sankalan سن کلن)
समा हरण (Samá haran समा هارن) तालीफ (Tálíf تالیف)

TAD,HÍN तदहीन (ع - مٹ)

तेल चुपड़ना (Tel chuparná तیل
چپڑنا)

TAZAB,ZUB तजब् जुब (ع - مٹ)

संकोच (Sankceh سن کوچ) असमंजस (Asamanjas اس من جس)
दुविधा (Dubidhá دودھا)

TAZ,KÁR तज्कार (ع - مٹ)

कथन (Kathan کتھن) बयान (Bayán بیان)

TAZKIRAH तज्किरा (ع - مٹ)

1. चर्चा (Charcha چرچا) प्रसंग (Prasang پرسنگ) जिक्र (Zikr ذکر)
2. वर्णन (Varnan वर्नन) वृत्तान्त (Vrit,tánt ورت تانت) बयान (Bayán بیان)

تخمینه (ع - مٹ)

TAKH,MÍNA तख्मीना

अनुमान (Anumán انومان) अनुमिति (Anumiti انومیتی)
अंदाज़ा (Andáza اندازہ)

TAKH,VÍF तख्वीफ (ع - مٹ)

1. भय प्रदर्शन (Bhai pradarshan بھ
ڈرانا (Darána پردرشن)
2. भय (Bhai بھ) त्रास (Trás تراس)
डर (Dar ڈر)

تخیل (ع - مٹ)

TAKHAI,YUL तखैयुल

कल्पना (Kal,pana کل پنا) विचार (Vichár وچار)
खयाल (Khayál خیال)

TAKH,ÍL तखईल (ع - مٹ)

कल्पना (Kalpana کلپنا) विवेचन (Vivechan वीवے چن)
विचार करना (Vichár karna وچار کرنا)

TADÁRUK तदारुक (ع - مٹ)

निवारण (Niváran نواړن) निराकरण (Nirá karan نیرا کرن)
रोक थाम (Rok thám روک تھام)

TAD,BÍR तद्वीर (ع - مٹ)

1. युक्ति (Yukti یکتی) उपाय (Upái
ترکیب (Tarkíb آپای)
2. उपचार (Upchár اپچار) इलाज (Iláj علاج)
3. प्रयत्न (Prayatn پریتن) प्रयास (Prayás پرویاس)
कोशिश (Koshish کوشش)

TARÁNA ترانا (ف - مذ)

1. گیت (Gīt) راج (Rág) (داگ)
2. ایک प्रकार کا گانا (Ek prakár ka gána) (ایک پرکار کا گانا)

تراوش (ف - مٹ)

TARÁVISH تراویش

1. سنا (Sráv) (سراو) رشنا (Risna) (رشنا)
2. پرکٹ ہونا (Prakat hona) (پرکٹ) زاہیر ہونا (Záhir hona) (ظاہر ہونا)

TURUB ترب (ف - مٹ)

1. مولی (Máli) (مولک) (Múlak) (مولی)

TUR,BAT تربت (ع - مٹ)

1. سماधिभवन (Samádhi bhavan) (سمادھی)
2. گور (Gor) (گور) (Qabr) (قبر) (بھون)

TAR,BIYAT تربیت (ع - مٹ)

1. پرشیکھن (Prashikhehan) (پرشیکھن) (Training) (ٹریننگ)
2. تالیم (Shik, chhá) (شکچھا) (Tálim) (تعلیم)

تربیت یافتہ (ع - ص)

TAR,BIYAT-YÁF,TA تربیت یافتہ

1. پرشیکھت (Prashikhehit) (پرشیکھت) (Trained) (ٹرینڈ)
2. شیکھت (Shik chhit) (شکچھت) (Tálim yáfta) (تعلیم یافتہ)

TAZ,KÍR تازکیر (ع - مٹ)

1. پوروش ہونا (Purush hona) (پوروش ہونا)
2. پولنگ (Pul,ling) (پولنگ)

TAZ,LÍL تازلیل (ع - مٹ)

1. انادر کرنا (Anádarkarna) (انادر کرنا) (Tiraskrit karna) (تیرسکرت کرنا)
2. تیرسکار (Tiraskár) (تیرسکار) (Apmán) (آپمان) (Anádar) (انادر) (Be izzati) (بے عزتی)

TAR تر (ف - ص)

1. آردر (Árd) (آردر) (Gíla) (گیلا) (مركبات میں علامت تفصیل جیسے دخوش ترم)
2. ہریت (Harit) (ہریت) (Táza) (تازہ)

TURÁB تراب (ع - مٹ)

1. مٹکا (Mrit, tika) (مٹکا) (Mrit) (موت)
2. مٹی (Mattí) (مٹی) (موت)

TARÁZÚ ترازو (ف - مٹ)

1. تولا (Tulá) (تولا) (Takhri) (تکھری)

TARÁSH تراش (ف - مٹ)

1. کات (Kát) (کات)
2. کات چھانت (Kát chhánt) (کات چھانت)
3. کاتنے والا (Kátne vála) (کاتنے والا) (تیسرے معنوں میں مرکب ہو کر آتا ہے جیسے 'ناخن تراش')

TARÁSHÁ تراشا (ف - مذ)

1. کترن (Katan) (کترن) (Chhílan) (چھیلن)

TAR,DÍD तरदीद (ع - مٹ) تردید
 खंडन (Khandan) प्रतिवाद
 (Prati vād) काट (Kát) (پرتی واد)

TAR,S तर्स (ف - مذ) ترس
 भय (Bhai) डर (Dar) (بھ)

TARSÁ तर्सा (ف - مذ) ترسا
 अग्नि पूजक (Agní pújak) अग्नि
 (Pársí) पार्सी (پارسی) (پوجک)

TARSÁN तर्सान (ف - ص) ترسان
 भय भीत (Bhai bhít) डरा
 हुआ (Dara hua) (درا ہوا)

TARSÍL तर्सिल (ع - مٹ) ترسیل
 प्रेषण (Prashan) भेजना
 (Bhejna) (پیشنا)

TUR(U)SH तुरश (ف - ص) ترش
 अम्ल (Aml) खट्टा (Khat,ta) (کھٹا)

TUR,SHÍ तुरशी (ف - مٹ) ترشی
 अम्लता (Amlata) खटाई
 (Khatái) (کھٹائی)

ترشح (ع - مذ)

TARASH,SHUH तरश शुह

1. कण वर्षा (Kan varshá) (کن ورشا)
 बूँदाबाँदी (Búnda bándi) (بوندابندی)
 फुहार (Phuhár) (پھوار)

2. प्रकट होना (Prakat hona) (پرکھٹ ہونا)
 टपकना (Tapakna) (تپکنا)

TAR,GHÍB तर्गिब (ع - مٹ) ترغیب
 1. प्रलोभन (Pralobhan) (پرلوہن)
 फुसलाना (Phuslána) (پھسلانا)

TAR,TÍB तर्तिब (ع - مٹ) ترتیب
 अनुक्रम (Anuk kram) (انوک، کرم)
 क्रम (Kram) सिलसिला (Silsila)
 (سلسلہ)

ترتیب وار (ع - ص)

TAR,TÍB-VÁR तर्तिब वार
 क्रमानुसार (Kramánusár) (کرومانوسار)
 ठीक क्रम से (Thík kram se) (تھیک
 سے)

ترجمان (ع - مذ)

TAR,JU(A) MÁN तर्जु (र्ज) मान
 द्विभाषी (Dwibhāshí) (دوی بھاشی)
 अनुवादक (Anuvádak) (انوادک)

TAR,JAMA तर्जमा (ع - مذ) ترجمہ
 अनुवाद (Anuvád) भाषांतर
 (Bhāshāntar) उल्था (Ul,tha)
 (ال تھا)

TÁR,JÍH तर्जोह (ع - مذ) ترجیح
 अधिमान (Adhimán) (ادھی مان) किसी
 एक को दूसरे पर प्रधानता देना (Kisí
 ek ko dúsare par pradhánata dena)
 کسی ایک کو دوسرے پر پردھانتا
 دینا)

TARAH,HUM तरह हुम (ع - مذ) ترحم
 दया (Daya) कृपा (Kripa) (دیا)
 अनुग्रह (Anug, grah) (انوک، گره)

TARAD,DUD तरद् दुद् (ع - مذ) تردد
 चिन्ता (Chinta) अर.मंजस
 (Asamanjas) उधेड़ बुन
 (Udher bun) (ادھیڑ بن)

TAR,MÍM تر مِیم (ع - مٹ) ترمیم
 سنشودھن (Sanshodhan) سنشोधن
 ادل بدل (Adal badal) ادل بدل
 کات چہانت (Kát chbánt) کات छांट

TARAN,NUM ترننم (ع - مذ) ترانم

1. سوار ماधुर्य (Swar mádhur,rya) کال کانتا (Kal kanthata) (کل کنتھتا) (سور مادھریہ)

2. ہلکا گانا (Halka gána) (ہلکا گانا)

TARVÍJ تر ویج (ع - مت) ترویج

1. پرا (Pratha) (پرتھا) رواج (Riváj) (رواج)

2. پراچار (Prachár) (پراچار) رواج دینا (Riváj dena) (رواج دینا)

TIR,YÁQ تیر یاق (ع - مذ) تیر یاق

1. ویشہر (Vishhar) (ویشہر) ویشہر
 ویشہر (Vishnáshak) (ویشہر) ویشہر

2. اہیفین (Abiphen) (اہیفین) اہیفین
 اہیفین (Afím) (اہیفین) اہیفین

TUZUK تزک (ت - مذ) تزک

1. ویدھان (Vidhán) (ویدھان) ویدھان
 ویدھان (Qánún) (ویدھان) ویدھان

2. کرام (Kram) (کرام) ویدھان (Vya-vastha) (ویدھان) ویدھان

3. ایشوریہ (Aishwarrya) (ایشوریہ) ایشوریہ
 شان شاکت (Shán shaukat) (شان شاکت) ایشوریہ

4. آتم چریت (Átm charit) (آتم چریت) آتم
 آپنے ہالآت (Apne hálát) (آپنے ہالآت) آتم

2. उत्तेजना (Uttejana) (ات تیجنا)
 भड़काना (Bhaṛkāna) (بھڑکانا)

TARAQ,QI तरक़ की (ع - مٹ) ترقی
 اننتی (Unnati) (اننتی) اننتی
 پرگتی (Pragati) (پرگتی) پرگتی
 پروردہ دہی (Pravridhhi) (پروردہ دہی)

ترقی یافتہ (ع - ص)

TARAQ,QÍ-YÁF,TA तरक़की याफ़تا
 سامننت (Samun,nat) (سامننت) سامننت
 اتکریشت (Ut,krisht) (اتکریشت) اتکریشت
 پراپتوننتی (Prápton,nati) (پراپتوننتی)

TAR,K ترک (ع - مذ) ترک
 پرتیاگ (Prit,tyág) (پرتیاگ) پرتیاگ
 ٹیاگ (Tyág) (ٹیاگ) ٹیاگ
 چھوڑنا (Chhoṛna) (چھوڑنا)

ترکش (ف - مذ)

TAR,KASH तरक़श
 تونیر (Tánír) (تونیر) تونیر
 نیشنگ (Nishang) (نیشنگ) نیشنگ
 بھاتھا (Bháttha) (بھاتھا) بھاتھا

ترکہ (ع - مذ)

TA,R (RI) KA तर (रि) का
 پائٹریک سंपत्ति (Paittrik sampatti) (پائٹریک سंपत्ति)
 مورتہ کی جائیداد (Murde ki jáídád) (مورتہ کی جائیداد)

TAR,KÍB तरकीब (ع - مٹ) ترکیب

1. ویدھی (Vidhi) (ویدھی) ویدھی
 وپاے (Upáe) (وپاے) وپاے

2. سَمِشْران (Sammishran) (سَمِشْران) سَمِشْران
 میلانا (Milána) (میلانا)

2. विजय प्राप्ति (Vijai prāpti) وجہ
फतेह करना (Fateh karna)
(فتح کرنا)

TAS,TÍR तस्तीर (त - मथ) तस्तीर
लेखन (Lekhan) लिखना
(Likbna) (لکھنا)

TAS,KÍN तस्कीन (त - मथ) तस्कीन
1. संतवना (Sántwana) धैर्य
(Dhair,rya) (دهیر، ریه) टारस
(Dhāras) (دهارس)
2. शांति (Shānti) आराम
(Áram) (آرام)

TASALSUL तसलसुल (त - मथ) तसलसुल
निरंतरता (Nirantarata) (نیرن تیرتا)
अनवरति (Anaurati) लगातार पन
(Lagátár pan) (لگاتار پین)

TASAL,LUT तसललुत (त - मथ) तसललुत
अधिकार (Adhikár) सत्ता
(Satta) कब्जा दखल (Qabza)
dakhal (قبضہ دخل)

TASAL,LI तसल्ली (त - मथ) तसल्ली
संतवना (Sántwana) टारस
(Dhāras) (دهارس) दिलासा (Dilásá)

TAS,LÍM तसलीम (त - मथ) तसलीम
1. अभिवादन (Abhivádan) (ابهی وادن)
प्रणाम (Pranám) (پرنام)
2. स्वीकृति (Swíkriti) (سوی کرتی)
मंजूरी (Manzúri) (منظوری)
3. स्वीकृत (Swikrit) (سوئی کرت) मंजूर
(Manzúr) (منظور)

TAZ,KIYA तज्किया (त - मथ) तज्किया
शुद्धि (Shud,dhi) (شدهی) सफाई
(Safái) (صفائی)

TAZAL,ZUL तजलजुल (त - मथ) तजलजुल
1. विलव (Viplav) (ویلو) हल चल
(Halchal) (هل چل)
2. भूकंप (Bhúkamp) (بهوکمپ) जलजला
(Zalzala) (زلزلہ)

TAZ,VÍJ तज्वीज (त - मथ) तज्वीज
विवाह (Viváh) (ووالہ) पाणिग्रहण (Páni
g,grahan) (پانیگ گرهن) व्याह (Byáh) (بیالہ)

TAZ,VÍR तज्वीर (त - मथ) तज्वीर
छल (Chhal) (چھل) कपट (Kapat)
(Dhokha) (دھوکھا) धोखा (धोखा)

TAZ,ÍN तजईन (त - मथ) तजईन
मंडन (Mandan) (مندن) शृंगार (Shrin
gár) (शरण गार) सजावट (Sajāvat) (سجاوٹ)

TASÁHUL तसाहुल (त - मथ) तसाहुल
आलस्य (Álas,sya) (آلس، سیہ) कायरता
(Káyarata) (کایرتا) सुस्ती (Sustí) (سستی)

TAS,BÍH तसबीह (त - मथ) तसबीह
1. जपमाला (Japmála) (جپ مالا)
सुमिरिनी (Sumirini) (سومیرینی)
2. ईश्वर का नाम रटना (Íshwar ka
nám ratna) (ایشور کا نام رتنا)

TAS,KHÍR तस्खीर (त - मथ) तस्खीर
1. सम्मोहन (Sam,mohan) (سم موهن)
वशीकरण (Vashi karan) (وشی کردن)
मोहित करने की क्रिया (Mohít karne
ki kriya) (موهیت کرنے کی کریا)

TASHAD,DUD تشدد (ع - مذ)

1. प्रचंडता (Prachandata) (پرچندتا)
तीव्रता (Tiv,rata) (تیورتا) तेज़ी (Tezí) (تیدی)

2. अत्याचार (Attyáchar) (ات'تیاچار)
हिंसा (Hinsa) (هینسا) जुल्म (Zulm) (ظلم)

TASH,RÍH तशरीह (ع - مٹ)

1. व्याख्या (Vyákh,khya) (ویاکھ'کھیا)
निरुक्ति (Niruk,ti) (نرکتی) वज़ाहत (Vazáhat) (وضاحت)

2. स्पष्टी करण (Ispashti karan) (اسپشتی کردن)
तौज़ीह (Tauzíh) (توضیح)

3. शल्य क्रिया (Shallya kriya) (شلیه کریا)
शरीर विच्छेद (Sharír vich, chhed) (شریروچ'چھید)
चीर फाड़ (Chír phár) (چیر پھار)

4. शरीर (Shárír) (شاریر) एनाटोमी (Anatomy) (اناتومی)

تشریف آوری (ع - مٹ)

TASHRÍF-ÁVARI तशरीफ आवरी
पदार्पण (Padárpan) (پدارپن) पधारना (Padhárna) (پدھارنا)
विराजमान होना (Virájmán honá) (ویراجمان ہونا) आना (Ána) (آنا)

TASHAF,FI तशफ़ी (ع - مٹ)

1. संतवना (Santwana) (سانتونا) दिलासा (Dilása) (دالاسا)

2. संतोष (Santosh) (سن'توش) इत्मीनान (Itmínán) (اطمینان)

TAS,MA तस्मा (ف - مذ)

चमड़े का फीता (Chamre ka fitá) (چمڑے کا فیتا)

TAS,NÍM तस्नीम (ع - مٹ)

स्वर्ग का एक सरोवर (Swarg ká ek sarovar) (سورگ کا ایک سروور)

TASVÍD तस्वीद (ع - مٹ)

1. काला करना (Kálá karna) (کالا کرنا)
2. लिखना (Likhna) (لکھنا)

TAS,HÍL तस्हील (ع - مٹ)

सुगमता (Sugamata) (سگمتا) सरलता (Saralata) (سرلتا) आसानी (Ásáni) (آسانی)

TASHÁBOH तशाबुह (ع - مذ)

समानता (Samánata) (سمانتا) सरूपता (Sarúpata) (سرورپتا) एक सानियत (Yak sáníyat) (یکسانیت)

TASH,BÍH तशबीह (ع - مٹ)

उपमा (Upama) (ایما) तुलना (Tulana) (تولنا) समानता (Samánata) (سمانتا)

TASH,T तश्त (ف - مذ)

स्थाल (Is.thál) (استهال) परात (Parát) (پرات)

تشخیص (ع - مٹ)

TASHKHÍS तशखीस

रोगनिर्णय (Rog nirnai) (روگ'نرنے)

निदान (Nidán) (ندان) मरज़ की जांच (Maraz ki jánch) (مرض کی جانچ)

तशुवश (ए - मथ)

TASH,VÍSH तश्वीश

1. चिंता (Chintá चिन्ता) फिक्र (Fikr फिक्र)
2. व्यग्रता (Vyaggrata विग्रता) घबराहट (Ghabráhat ग़बराहट)

TASÁDUM तसादुम (ए - मथ)

1. परस्पर टकराव (Paraspar takráo टकराव) टकर (Takkar टकर)
2. संघर्ष (Sangharsh संघर्ष) जंग (Jang जंग)

TAS,HÍH तसहीह (ए - मथ)

1. शुद्धि करना (Shud,dhi karna शुद्धी करना) त्रुटियां दूर करना (Trutiyán dūr karna त्रुटियां दूर करना)
2. संशोधन (Sanshodhan संशोधन) शुद्धि (Shud,dhi शुद्धी) दुरुस्ती (Durusti दुरुस्ती)

तसलु (ए - मथ)

TASAD,DUQ तसददुक

- न्योछावर होना (Nyochávar hona न्योछावर होना)
- बलिहारी जाना (Balihári जाना)
- Jána (बलिहारी जाना)

TAS,DÍQ तसदीक (ए - मथ)

1. मंडन (Mandan मंडन) पुष्टि (Pushti पुष्टि)
2. प्रमाण (Pramán प्रमाण) सुबूत (Subút सुबूत)

तशुज (ए - मथ)

TASHAN,NUJ तशाननुज

1. अंग ग्रह (Ang,grab अंग ग्रह) अंग संकोच (Ang sankoch अंग संकोच) तशाननुज का मरज़ (Tashannuj ka maraz तशाननुज का मरज़)
2. ऐंठन (Ainthan ऐंठन) खिंचाव (Khincháo खिंचाव)

तशुंगी (फ - मथ)

TASH,NAGI तशानगी

1. तृष्णा (Trishna तृष्णा) पिपासा (Pipása पिपासा) प्यास (Pyás प्यास)
2. अभिलाषा (Abhilásha अभिलाषा) इच्छा (Ichchhá इच्छा) खाहिश (Kháhhish खाहिश)

TASH,NA तशाना (फ - मथ)

1. तृपित (Trishit तृपित) पिपासित (Pipásit पिपासित) प्यासा (Pyása प्यासा)
2. अभिलाषी (Abhiláshí अभिलाषी) इच्छुक (Ich,ebhuk इच्छुक) खाहिश मंद (Kháhhish mand खाहिश मंद)

तशुने काम (फ - मथ)

TASH,NA-KÁM तशानाकाम -

1. तृपित (Trishit तृपित) प्यासा (Pyásá प्यासा)
2. असफल (Asaphal असफल) नाकाम-यात्र (Nákámyáb नाकामयात्र)

2. रचित ग्रंथ (Rachit granth रचित)
कृत (Krit कृत) लिखी हुई
किताब (Likhi hui kitáb लکھی ہوئی
کتاب)

TASAV,VUR तसव् बुर (तस - मंड)

1. प्रणिधान (Pranidhán प्रणिधान)
अनुध्यान (Anud,dhyán अनुध्यान)
2. कल्पना (Kal,pana कल्पना) विचार
(Vichár विचार) खयाल (Khayál
خیال)

TASAV,VUF तसव् बुफ (तस - मंड)

- आत्मवाद (Átam vād आत्मवाद)
आध्यात्मवाद (Adh,dhyátm vād आध्यात्मवाद)

TAS,VÍR तस्वीर (तस - मंड)

1. चित्र (Chitr चित्र) प्रतिमा (Pratima
प्रतिमा) शबीह (Shabíb شبیه)
2. भाचित्र (Bháchitr भाचित्र) फोटो
(Photo फोटो)
3. प्रतिबिम्ब (Pratibimb प्रतिबिम्ब)
छाया (Chháya छाया) अक्स (Aks
عکس)

TAZÁD तज़ाद (तस - मंड)

- विपरीतता (Viparítata विपरीतता)
प्रतिकूलता (Pratikúlata प्रतिकूलता)

TAZ,HÍK तज़हीक (तस - मंड)

- उपहास (Uphás उपहास) हंसी उड़ाना
(Hansí urána هانسی اڑانا)

TAZ,ÍLA तज़ूईअ (तस - मंड)

- नष्ट करना (Nasht karna नष्ट करना)
बरबाद करना (Barbád karna बरबाद करना)
(کونا)

TASAR,RUF तसरुफ (तस - मंड)

1. अधिकार (Adhikár अधिकार) कब्ज़ा
(Qabza قبضه)
2. परिवर्तन (Parivartan परिवर्तन)
काट छांट (Kát chhánt काट छांट)
3. अपभोग (Apbhog अपभोग)
खुरदबुरद (Khuráburd خورده بود)

TAS,RÍH तसरीह (तस - मंड)

- अध्याहार (Adh,dhyáhár अध्याहार)
व्याख्या (Vyákh,khya व्याख्या)
वज़ाहत (Vazáhat وضاحت)

TAS,FIYA तस्फिया (तस - मंड)

1. शुद्धि (Sudh,dhi शुद्धि) सफाई
(Safái صفائی)
2. बाहमी फैसला (Báhami faisala
बाहमी فیصلہ)

TAS,MÍM तस्मीम (तस - मंड)

- दृढ़ता (driṭhata दृढ़ता) मज़बूती (Maz-
bútí مضبوطی)

TASAN,NO तसननो (तस - मंड)

1. कृत्रिम (Krittrim कृत्रिम) बनावट
(Banávat بناوت)
2. दिखावा (Dikháva दिखावा) धोखा
(Dhokha دھوکھا)

TAS,NÍF तस्नीफ (तस - मंड)

1. प्रणयन (Pranayan प्रणयन) रचना
(Rachana रचना) किताब लिखना
(Kitáb likhna کتاب لکھنا)

TA ÁVUN تعاون (ع - مذ)
 सहयोग (Sahyog) सहायता
 (Saháyatá) मदद (Madad)

TA'AB تعب (ع - مذ)
 दुःख (Dukh, kh) क्लेश (Klesh)
 कष्ट (Kasht) तकलीफ
 (Taklíf) (تکلیف)

TÁ,BÍR ताबीर (ع - مٹ)
 1. स्वप्नफल (Swapn phal)
 خواب کی تاबीر (Kháb kí tábír)
 (کی تعبیر)
 2. विवरण (Vivaran) तावील
 (Távíl) (تاویل)

TA,AJ,JUB تعجب (ع - مذ)
 आश्चर्य (Áshcharya)
 अचंभा (Achambha)
 (Vismai) (وسمے)
 (اچم بها)

TÁJÍL ताजील (ع - مٹ)
 1. शीघ्रता (Shíghrata) अवि-
 लंबता (Avilambata)
 (Jaldi) (جلدی)
 2. आतुरता (Áturata)
 (Utáolápan) (اوتاولا پن)

TÁDÁD तादाद (ع - مٹ)
 संख्या (Sankhya) गिनती
 (Gintí) (شمار)
 (Shumár) (گنتی)

TA,AD,DI तददी (ع - मٹ)
 अन्याय (An,nyá,e)
 (Attyachár) (ظلم)
 (Zulm) (ظلم)

TATÁBUQ तताबुक (ع - مذ)
 समानता (Samánata)
 (Barábari) (برابری)

TAT,BÍQ तत्वीक (ع - مٹ)
 समानता (Samánata)
 अनु-
 कूलता (Anokúlatá)
 (Mutábaqat) (مطابقت)

TAT,VÍL तत्वील (ع - मٹ)
 लंबा करना (Lamba karna)
 बढ़ाना (Barhána)

TAT,HÍR तत्हीर (ع - मٹ)
 1. पवित्र करना (Pavitr karna)
 शुद्ध करना (Shudh,dh karna)
 (شدھ کرنا)

2. शुद्धि (Shudh,dhi) पवित्रता
 (Pavitrtratá) (پوترتا)

TAZAL,LUM तज़ल लुम (ع - مذ)
 अत्याचार (Attyáchár)
 अन्याय (Annyáe)
 (Anítí) (ظلم)
 (Zulm) (ان نیای)

TA,ÁRUZ तआरुज़ (ع - مذ)
 आक्षेप (Ákehkep)
 (Vighn) (Rok tok)
 (روک ٹوک)

TA,ÁRUF तआरुफ (ع - مذ)
 परिचय (Parichai)
 (Ján pahchán) (جان پہچان)

TA,ÁQUB तआकुब (ع - مذ)
 अनु-
 धावन (Anudhávan)
 (Píchha karna)
 (پیچھا کرنا)

TA,ASH,SHUQ تاششوک (ع - مذ) عشق
 (اس نہیہ Isneh) سنےہ (Prem) پریم
 چاہ (Cháh) (Mahab,bat) مہاببت
 (محبت)

TA,AS,SUB تاشسب (ع - مذ) تعصب
 1. دھارمیک یا جاتیہ پکھپات (Dhár-
 mik yá játíya pakchhpát) دھار
 (مک یا جاتیہ پکھپات)
 2. دھرمادھتا (Dharmándhata) دھرم
 (Kattar pan) کتار پن (ندھتا)
 (کترپن)

TA,AT,TUL تاتول (ع - مذ) تعطیل
 1. گتییو (Gattyau rodh) گتییو
 (Dead lock) ڈیڈلاک (دوڈھ)
 2. بیکار ہونا (Bekár hona) بیکار
 3. بیکاری (Bekárí) بیکاری

TÁTÍL تاتیل (ع - مذ) تعطیل
 1. (Anad,dhyái) اند،دھیایے
 (Chhutti) چھٹتی
 2. (Aukásh) اوکاش
 (Fursat) فرصت

TÁ,ZÍM تاجیم (ع - مذ) تعظیم
 (Sam,mán) سممان
 (Ádar) آدر (Sat,kár) ست کار

TA,AF,FUN تاففن (ع - مذ) تعفن
 (Durgandh) درگندھ
 (Sarándh) سرائندھ

TA,AL,LUQ تاللوک (ع - مذ) تعلق
 (Sambandh) سمبندھ
 (Lagáo) لگاؤ (Sampark) سمپارک

TÁ,ZÍB تاجیب (ع - مذ) تعذیب
 1. (Píra doná) پیڑا دینا
 (Dukh doná) دکھ دینا
 2. (Vodana) ویدنا
 (Azáb) عذاب

TA,AR,RUZ تاررُز (ع - مذ) تعرض
 1. (Hastakchhep) هستک
 (Dakhí) دخل
 (andázi) اندازی
 2. (Bádha) بادھا
 (Vighn) وگھن
 (Rok tok) روک ٹوک (بادھا)

TÁ,RÍZ تاریز (ع - مذ) تعریض
 1. (Ápattí) آپت تی
 (E,tiráz) اعتراض
 2. (Vyang) وینگ
 (Katak, chh) کٹاکچھ
 (Tanz) تنز (طنز)

TÁ,RÍF تاریف (ع - مذ) تریف
 1. (Prashansa) پرشن سا
 (Shlágha) شلاگھا
 (Mad,b) مدح
 2. (Parichai) پریچھے
 (Pahchán) پہچان

TÁ,ZI,YAT تاجییت (ع - مذ) تعزیت
 (Mritak ke prati us ke sam-
 bandhiyon se shok prakat karna)
 (Sazá) سزا
 (Dand) دند

TÁZÍR تاجیر (ع - مذ) زیر
 (Saza) سزا
 (Dand) دند

3. वस्तु क्रिया (Vāstu kriya) (وستو کریا)
इमारत बनाना (Imārat banāna)
(عمارت بنانا)

TÁ,MÍL तामील (ع - مٹ)
प्रतिपालन (Pratipálan) (پرتهی پالن)
मानना (Mánna) (मानना) पूरा करना
(Púra karna) (پورا کرنا)

تعمیل حکم (ع - مٹ)

TÁMÍL-E-HUKM तामीले हुकम
आज्ञा पालन (Ág.gya pálan) (آگیا پالن)
आज्ञा पूर्ति (Ág.gya púrti) (آگیا پورتهی)
हुकम मानना (Hukm mánna) (हुकम मानना)

TÁ,VÍZ तावीज़ (ع - مڈ)
यंत्र कोष्ठक (Yantr koshtak) (यंत्र कोष्ठक)
(यंत्र (Yantr) (यंत्र (कुश्टक)

TÁ,VÍQ तावीक (ع - مٹ)
विलंब (Vilamb) (ولمب) ढील (Dbíl)
(देर (Der) (دهیل)

TA.AI,YUSH तऐयुश (ع - مڈ)
भोग विलास (Bhog vilás) (بھوگ ولّاس)
सुख चैन (Sukh chain) (سکھ چین)

TA.AI,YUN तऐयुन (ع - مڈ)
1. नियुक्ति (Niyukti) (نیکتی) नियोजन
(Niyojan) (نیوجن) तक्रूर (Taqrur)
(تقور)

2. निश्चय (Nish,chai) (نہس چے) नियति
(Niyati) (نیاتی) तयक्कुन (Tayaq'qun)
(تیقن)

TA,AL,LUQA तअल्लुका (ع - مڈ)
जागीर (Jágir) (جاگیر) इलाका (Ilāqa)
(زمینداری (Zamíndári) (علاقہ)

TA,AL,LUM तअल्लुम (ع - مڈ)
पठन (Pathan) (پہتن) पढ़ना (Parhna)
(پڑھना)

TA,AL,LI तअल्ली (ع - مٹ)
1. डींग (Díng) (دینگ) शेखी (Shekhi)
(شیخی)
2. अति रंजना (Ati ranjana) (अति रंजना)
अत्युक्ति (Attyukti) (अत्युक्ति)
मुवालागा (Mubálagha) (مبالغہ)

TÁ,LÍQ तालीक (ع - مٹ)
1. लटकाना (Latkána) (لٹکانا)
2. झमेले में डालना (Jhamele men dālna)
(جھمیلے میں ڈالना)

TÁ,LÍM तालीम (ع - मٹ)
1. शिक्षा (Shikshha) (शिक्षा) पढ़ाई
(Parháí) (پڑھائی)
2. सिखाना (Sikhána) (सिखाना) पढ़ाना
(Parhána) (पढ़ाना)

TA,AM,MUQ तअममुक (ع - मڈ)
चिंतन (Chintan) (چنتن) मनन
(Manan) (मन) तह को पहुँचना
(Tah ko pahunchna) (تہ کو پہنچنا)

TÁ,MÍR तामीर (ع - मٹ)
1. निर्माण (Nirmán) (نیرمان) बनाना
(Banána) (बनाना)
2. रचना (Rachana) (रचना) इस्लाह
(Isláh) (اصلاح)

TÁF,TA तफ्ता (फ - व) तफ्ते
तप्त (Tapt तप्त) जलामुना (Jala
bhuna जला बेहना)

तफ्ते जगर (फ - व)

TAFTA-JIGAR तफ्ता जिगर
प्रेम दग्ध (Prem dagdh प्रेम दग्ध)
दिल जला (Dil jala दिल जला)

TAFTÍSH तफ्तीश (थ - म) तफ्तिश
अनुसंधान (Anu,san,dhán अनुसंधान)
जांच पड़ताल (Jáneh partál जांच पड़ताल)
छान बीन (Chhán bín छान बीन)
तहकीकात (Tahqíqát तहकीकात)

TAFAH,HUS तफह,हुस (म - म) तफह
अन्वीक्षण (Anvíkchhan अन्वीक्षण)
मार्गण (Márgan मार्गण)
तलाश (Talásh तलाश)
(तलाश)

TAFAR,RUJ तफरुज (म - म) तफरुज
1. कौतुक (Kautuk कौतुक) तमाशा
(Tamásha तमाशा) सैर (Sair सैर)
2. विहार (Vihár विहार) तफरीह (Tafríh
(तफरीह)
3. क्रीडा (Krída क्रीडा) खेल (Khel
(कहिल)

तफरुज गह (फ - म)

TAFAR,RUJ-GÁH तफरुज गह
क्रीडास्थल (Kridásthal क्रीडास्थल)
रंग स्थल (Rangasthal रंग स्थल)
तमाशागह (Tamásha gáh तमाशागह)

TA,GHÁFUL तगाफुल (म - म) तगाफल
1. उपेक्षा (Upekchha उपेक्षा)
असावधानी (Asáodhání असावधानी)
लापरवाई (Láparvái लापरवाई)
2. आलस्य (Álas,sya आलस्य)
सुस्ती (Susti सुस्ती)

TAGH,ZIYA तगज़िया (म - म) तगज़िया
1. गिज़ा देना (Ghiza dena गिज़ा देना)
पालना (Pálna पालना)
2. गिज़ा (Ghiza गिज़ा) अन्न (An,n अन्न)

TA,GHAL,LUB तगल्लुब (म - म) तगल्लुब
मोषण (Mosban मोषण) अपभोग
(Apbhog अपभोग) ग़बन (Ghaban
(ख़ियानत) (Khiyánat ख़ियानत)

TA,GHAI,YUR तगैयुर (म - म) तगैयुर
1. परिवर्तन (Parivartan परिवर्तन)
तब्दीली (Tabdíli तब्दीली)
2. विकार (Vikár विकार) रूपांतर (Rúp
ántar रूपांतर) बिगाड़ (Bighár बिगाड़)

TUF तुफ (म - म) तुफ
धिकार (Dhikkár धिकार) लानत
(Lánat लानत)

TAFÁKHUR तफाखुर (म - म) तफाखुर
गर्व (Garv गर्व) अभिमान (Abhimán
(फख्र) (Fakhr फख्र)

TAFÁVUT तफावुत (म - म) तफावुत
1. विभेद (Vibhed विभेद) भेद (Bhed
(फरक) (Farq फरक)
2. अंतर (Antar अंतर) दूरी (Dúrí
(दूरी)

TAF, SÍR تفسیر (ع - مٹ)

1. टीका (Tika تیکا) व्याख्या (Vyá-khkhya ویاکھیا) भाष्य (Bhášh-shya بهاشیہ) तशरीह (Tashríh تشریح)

2. किसी धर्मग्रंथ की सविस्तार व्याख्या
Kisi dharm granth ki savistár
vyákhyá کسی دھرم گرنٲھ کی
(سوستار ویاکھیا)

TAF, SÍL تفصیل (ع - مٹ)

1. विवरण (Vivaran ورون) विस्तार
(Vistár وستار) तौज़ीह (Tauzíh
(توضیح)

2. वृत्तांत (Vrit,tánt ورت تانت) व्योरा
(Beorá بیورا) तशरीह (Tashríh
(تشریح)

تفصیل و ار (ع - ص)

TAF, SÍL-VÁR तफसील वार

- विस्तार पूर्वक (Vistár púrvak وستار
पूर्वک) सविस्तार (Savistár سوستار)
तफसीली (Tafsíli تفصیلی)

TAF, ZÍH तफज़ीह (ع - مڈ)

- भर्त्सना (Bhartsana بهرت سنا) निंदा
(Ninda ننڊا) फ़ज़ीहत (Fazíhat
(فضیحت)

TA, FAQ, QUD तफक्कुद (ع - مٹ)

- कृपा (Kripa کریا) दया (Daya دیا)
अनुग्रह (Anug,grah انوگ، گره) करम
(Karam کرم)

TAF, RIQA तफ्रिका (ع - مڈ)

1. अंतर (Antar انتر) भेद (Bhed بهید)
2. विरोध (Virodh ورونه) फूट (Phút
(اختلاف) इखतिलाफ (Ikhtiláf یخوت)

تفرقه انداز (ع - ص)

TAF, RIQA-ANDÁZ तफ्रिका अंदाज़

- विरोधोत्पादक (Virodhotpádak ورونهوت
فوت) फूट डालने वाला (Phút dálne
vála یخوت ڈالنے والا)

تفرقه پر داز (ع - ص)

TAF, RIQA-PARDÁZ तफ्रिका पर्दाज़

دیکھو 'تفرقه انداز'

تفرقه پر ور (ع - ص)

TAF, RIQA-PARVAR तफ्रिका पर्वर

دیکھو 'تفرقه انداز'

TAF, RÍH तफ़रीह (ع - مٹ)

1. मनोरंजन (Manoranjan मनोरंजन)
मनोविनोद (Manovinod मनोवोनود)
मन बहलाव (Manbahláo मन بهلاؤ)
2. विनोद विहार (Vinod vibár वोनود
विहार) सैर सपाटा (Sair sapáta
سیر سپاٲا) हवा खोरी (Havá khorí
هواخوری)

TAF, RÍQ तफ़रीक (ع - مٹ)

1. वैमनस्य (Vaimnassya وے
ممنسیہ) फूट (Phút یخوت)
2. व्यव कलन (Vyav kalan وویوکلن)
घटना (Ghatána گھٲانا)
3. पृथक्ता (Prithakta پرتھکتا)
अलाहदगी (Aláhadagi علیحدگی)

TAF,HÍM तफहीम (ع - مٹ) تفہیم
 संबोधन (Sambodhan سم بوهن) सम-
 भाना (Samjhána سمجهانا)

TAQÁBUL तकाबुल (ع - مڈ) تقابل
 अपेक्षा (Apekcha अपेक्षा) मुका-
 बला (Muqábala مقابله)

TAQ,QÁR तक्कार (ع - مڈ) تقار
 1. मुखर (Mukhar مکھر) बातूनी
 (Bátúni بهاتونی)
 2. सुक्ता (Suvakta سووکتا) भाषणपटु
 (Bhášhan patu بهاشن پتو) अच्छा
 बोलने वाला (Ach, chha bolne vála
 اچھا بولنے والا)

TA,QÁZA तकाजा (ع - مڈ) تقاضا
 1. इच्छा (Ich, chha اچھا) अभिलाषा
 (Abhilásha अभिलाषा) खाहिश
 (Kháhish خواهش)
 2. अभि याचन (Abhiyáchan अभि
 याचन) मांग (Máng मांग) याचन
 3. अधि याचन (Adhiyáchan अधि
 याचन) तगादा (Tagáda तगादा) याचन

TAQÁTUR तकातुर (ع - مڈ) تقاطر
 कण वर्षा (Kan varsha कण वर्षा) बूँदा-
 बाँदी (Búnda bándi بوند اباؤدی) फुहार
 पड़ना (Phuhár parna پهوار پڑنا)

TAQAD,DUS तकदुस (ع - مڈ) تقدس
 1. पवित्रता (Pavittrata पवित्रता)
 पुनीतता (Punítata पुनीतता)
 2. प्रतिष्ठा (Pratishtha प्रतिष्ठा)
 श्रेष्ठता (Shreshthata श्रेष्ठता)

TA,FAK,KUR तफक्कुर (ع - مڈ) تفکر

1. चिंतन (Chintan चिंतन) मनन
 (Ghaur गौर) (Manan मनन)
2. चिंता (Chinta चिंता) सोच (Soch
 सोच) فکر (Fikr فکر)

TU,FANG तुफंग (ف - مٹ) تفنگ
 शतघ्नी (Shataghni شتگهني) बंदूक
 (Tupak تپک) (Bandúk بندوق)

TA,FAN,NUN तफन्नुन (ع - مڈ) تفنن
 मनोरंजन (Manoranjan मनोरंजन)
 अमोद प्रमोद (Ámod pramod आमोद
 प्रमोद) हंसी मज़ाक (Hansi mazáq
 हंसी مذاق)

تفنن طبع (ع - مڈ)

TAFAN,NUN-E-TABA तफन्ननुनेतबा
 मनोविनोद (Manovinod मनोविनोद)
 मन बहलाव (Man bahláo मन بهلاو)
 हंसी मज़ाक (Hansi mazáq हंسی
 مذاق)

تفوق (ع - مڈ)

TAFAY,VUQ तफव, बुक
 श्रेष्ठता (Shreshthata شريش تهتا)
 उत्तमता (Uttamata उत्तमता) बड़ाई
 (Barái بڑائی)

TAF,VÍZ तफवीज (ع - مٹ) تفویض
 हस्तांतरित करना (Hastantarit karna
 सपुर्द करना) (Sapurá karna सौंपना)
 (Saunpna سونپنا)

TAQ,RÍB तक्र्रीब (ع - مٹ) تقریب

1. कारण (Káran کړان) हेतु (Hetu هتو) सबब (Sabab سبب) (हेतु)
2. उत्सव (Utsau اٽسو) पर्व (Parv पर्व) (नियोहार) (Teohár تيوهار)

TAQ,RÍBAN तक्र्रीबन (ع - ص) تقریباً

1. अनुमानतः (Anumánatah انومانتہ) लग भग (Lag bhag لگ بھگ)
2. प्रायः (Práyah پرايه) अमूमन (Amúman عمومًا)

TAQ,RÍR तक्र्रीर (ع - مٹ) تقریر

1. भाषण (Bhášhan بهاشن) व्याख्यान (Vyákh,khya وياكھ،كهيان) (Bayán بیان)
2. कथन (Kathan كٽھن) वार्तालाप (Vártáláp وارتالاپ) बात चीत (Bát chít بات چیت)

TAQ,RÍZ तक्र्रीज़ (ع - مٹ) تقریظ

1. समीक्षा (Samíkehha समीकھھا) टीका (Tíka टीका)
2. विवेचना (Vivechana वीवचना) टिप्पणी (Tíka tip,pani टिप्पणी)

TAQSÍM तक्रसीम (ع - مٹ) تقسیم

1. वितरण (Vitaran वितरण) बांटना (Bántna بانٹنا)
2. विभाजन (Vibháján विभाजन) बटवारा (Batvára بٹوارا)

TAQ,SÍR तक्रसीर (ع - مٹ) تقصیر

1. न्यूनता (Nyúnata نیونتا) कसर (Kasar' कसर) (Kamí کمی)
2. अपराध (Aprádh अपराध) दोष (Dosh دوش) (Qusúr قصور)

TAQAD,DUM तक्रद्दुम (ع - مذ) تقدم

1. प्रधानता (Pradhánata پردھانتا) प्रमुखता (Pramukhata پرمکھتا) (ترجیح) (Tarjáh ترجیح)
2. प्रथमता (Prathamata پرتھمता) अव्वलीयत (Av,valíyat اولیت)

TAQ,DÍR तक्रदीर (ع - مٹ) تقدیر

1. भाग्य (Bhág,gya بهائيہ) प्रारब्ध (Prárabdh پراړدېدھ) (Daiv दैव) (Adrish,shya ادرش شيه) (Qísmat قسمت) (قسمت)

TAQ,DÍS तक्रदीस (ع - مٹ) تقدیس

1. पवित्रता (Pavittrata پوتورتا) पाकीज़गी (Pákízagi پاکیزگی)

TAQ,DÍM तक्रदीम (ع - مٹ) تقدیم

1. प्रथमता (Prathamata پرتھمता) पहल (Pahal پھل)
2. प्रधानता (Pradbánata پردھانتا) (ترجیح) (Tarjáh ترجیح)
3. उपस्थित करना (Upasthit karna उपस्थित करना) (Pesh karna پیش کرنا)

TAQAR,RUB तक्ररुब (ع - مذ) تقرب

1. निकटता (Nikatata نکتتا) समीपता (Samípata समीपता) (Nazdíki نزدیکی)

TAQAR,RUR तक्ररुर (ع - مذ) تقرر

1. नियुक्ति (Niyukti نیوکتی) नियोजन (Niyojan نیوچن) (Taináti तैनाती) (تعیناتی)

TAQ,VA تَقْوَا (ع - مذ) تقوی
 संयम (Sanyam سن یم) इंद्रिय निग्रह
 (Indriya niggrah اندریہ نگرہ) पारसाई
 (Pársái پارسائی)

تقویت (ع - مٹ)

TAQ,VI,YAT तक्वियत
 1. शक्ति (Shakti शक्ती) बल (Bal
 (बल) कुवत (Quv,vat قوت)
 2. ढारस (Dhāras دھारस) भरोसा
 (Bharosa بهروसा)

TAQ,VÍM तक्वीम (ع - مٹ) تقویم
 पंचांग (Pancháng پنچانگ) जन्त्री
 (Jantri جنتری)

TAQÍ तक्की (ع - مذ) تقی
 संयमी (Sanyami سن یمی) यति (Yati
 (यति) निवृत्त (Nivritt نورت) परहेज
 गार (Parhez gár پرهیز گار)

TA,QAI,YUD तक्कैयुद (ع - مذ) تقید
 प्रतिबंध (Pratibandh پرتی بندھ)
 रोक टोक (Rok tok روک ٹوک)

TAKÁN तकान (ف - مٹ) تکان
 क्लान्ति (Klānti کلانتی) श्रान्ति (Shránti
 (شترانتی) शिथिलता (Shithilata شیتھیلتا)
 थकावट (Thakávat تھکاوت)

TAKAB,BUR तक्बुर (ع - مذ) تکبر
 अभिमान (Abhimán ابھی مان) दर्प
 (Darp درپ) अहंकार (Abankár
 (اھنکار) घमंड (Ghamand گھمند) गुरुर
 (Ghurúr غرور)

تقصیر و ار (عف - مذ)

TAQ,SÍR-VÁR तक्सीर वार
 अपराधी (Aprádhi آپرادھی) दोषी
 (Doshi دوشی) कुसूर वार (Qusúr vár
 (قصوروار)

TAQ,TÍR तक्तीर (ع - مٹ) تقطیر
 प्रलाव (Pras,sráv پراس سراو) बूंद
 बूंद करके टपकना (Búnd búnd kar ke
 tapakna بوند بوند کر کے ٹپکنا)

TAQTÍ,A तक्तीअ (ع - مٹ) تقطیع

1. विच्छेद (Vich,chhed वीच'छेद)
 टुकड़े करना (Tukre karna ٹکڑے
 کرنا)
2. छंद के किसी पद के अक्षरों को गणों
 के अनुसार अलग अलग करना
 (Chhand ke kisi pad ke akchharon
 ko ganon ke anusar alag alag
 karna چھند کے کسی پد کے
 اکچھروں کو گنوں کے انوسار الگ
 کرنا)
3. आकार (Ákár आकार) साइज़ (Size
 (سائز)

TAQ,LÍD तक्लीद (ع - مٹ) تقلید
 अनुकरण (Anu karan انوکرن) अनु-
 सरण (Anu saran انوسرن) अनुयाय
 (Anuyáy انویای) पैरवी (Pairavi
 پیروی)

TAQ,LÍL तक्लील (ع - مٹ) تقلیل
 न्यूनता (Nyúnata نیونتا) अल्पता
 (Alpata کمی) (Kami کمی)

TAKAL,LUM تکالوم (ع - مذ) کلم (Kathan کتھن) وارتا (Varta وارتا) بات چیت (Bát chít بات چیت)

TAK,LÍF تکلیف (ع - مٹ) تکلیف (Kasht کشت) دُ:خ (Dukh, kh کلیمش) کَلَش (Klesh مصیبت) (Musibat موسیبت)

1. کَش (Kasht کشت) دُ:خ (Dukh, kh کلیمش) کَلَش (Klesh مصیبت) (Musibat موسیبت)
2. پیڑا (Píra پیڑا) व्यथा (Vyatha دُرد) یا تَنّا (Yátana دُرد) (Dard دُرد)

TAK,MILA تکمیل (ع - مذ) تکمیل (Púrti پُرتی) سَمَپَتی (Samápti تکمیل) (Takmíl تکمیل)

TUKMA تومّا (ف - مذ) تومّا (Ghundi گھنڈی) کپڑے کا گول بُوْتَام (Kapre ká gol bútam کپڑے کا گول بوتام)

TAK,MÍL تکمیل (ع - مٹ) تکمیل (Púrti پُرتی) سَمَپَتی (Samápti تکمیل)

1. پُرتی کرنا (Púrti karna پُرتی کرنا) سَمَپَتی کرنا (Samápti karna پُرتی کرنا) (Púra karna پُرتی کرنا)

2. پُرتی (Púrti پُرتی) سَمَپَتی (Samápti سَمَپَتی)

TAK,VÍN تکوین (ع - مٹ) تکوین (Srishti سرشتی) उत्पत्ति (Utpat,ti (निर्माण (Nirmán (रचना (Rachana (تخلیق (Takhlíq (تخلیق)

TAK,BÍR تکبیر (ع - مٹ) تکبیر (Alláho akbar [ishwar sab so bara hai] kahna 'الله اکبر' [ایشور سب سے بڑا ہے] کہنا

TAKAD,DUR تکادر (ع - مذ) تکادر (Malinata ملینتا) अप्रसन्नता (Apprasan, nata ناخوشی) (Na khushi ناخوشی)

TAKZÍB تکذیب (ع - مٹ) تکذیب (Khandan کھنڈن) प्रतिवाद (Prativád پُرتی واد) झुठलाना (Jhuth (lana تردید) (Tardíd تردید)

TAK,RÁR تکرار (ع - مٹ) تکرار (Punarávritti پُنراوَرِتی) (Duhraana دُھراانا) (Vád vivád واد واد) (Tú tú main main تو تو میں میں)

TAK,RÍM تکریم (ع - مٹ) تکریم (Ádar آدر) सत्कार (Satkár آو) (Áo bhagat آو) (بھگت)

TAKAL,LUF تکالوف (ع - مذ) تکالوف (Ádam,bar آدمبر) दिखावा (Dikháva دکھاوا)

1. آڈبر (Ádam,bar آدمبر) दिखावा (Dikháva دکھاوا)

2. संकोच (Sankoch سنکوچ) हिच-किचाहट (Hichkichábat हिچ کچا هت)

3. कृत्रिम (Krittrim کرتریم) बनावट (Banávat بنارت)

TALÁFÍ तलाफी (ع - مٹ)

क्षतिपूर्ति (Chhati pūrti چھتی پوری)

बदला (Badla بدلہ)

TAL, BÍS तलबीस (ع - مت) تلبیس
छल (Chhal چھل) कपट (Kapat
کھٹ) धोका (Dhoka دھوکا)

TAL, KH तलख (फ - ص) تلخ

1. कटु (Katu کٹو) कड़वा (Karva کڑوا)
2. अप्रिय (Appriya اپپریہ) अरुचिकर (Aruchikar ارچی کر) नापसंदीदा (Ná pasandída ناپسندیدہ)

TAL, KH-GO تلخ گو (ف - ص) तलख गो

1. कटु वादी (Katu vādi کتو وادی)
 कटु भाषी (Katu bhāshi کتو بهاشی)
 कड़वी बात कहने वाला (Karvi
 bāt kahne vāla کڑوی بات کہنے
 والا)

2. सत्य वादी (Sattya vādi ستيه وادي)
 मुंह पर खरी खरी कहने वाला (Munh
 par khari khari kahne vāla منہ پر
 (کھڑی کھڑی کہنے والا)

TAL, KHI तलखी (ف. مٹ)

1. कटुता (Katuta کٹوتہ) कड़वाहट
(Karvāhat کڑواہٹ)

2. वैमनस्य (Vaimanas, sya) (وے منسیہ)
 मन मुटाव (Man mutáo) (من متاؤ)
 शकर रंजी (Shakar ranji) (شکر رنجی)

TAL, KHÍS तलखीस (ع - مٹ) تالخیص
 संचेप (Sanchhep سن چھپ) खुलासा
 (Khulása خلاصہ)

TAKIYA   तकिया   تکیه (ع - مذ)

1. उपधान (Updhan اپدھان)
शिरहन (Shirhan شيرھن)

2. आश्रय (Ásh,shrai آَش,اَشْرَی) भरोसा
(Bharosá بهرُوسا)

3. **मुसलमान फकीरों के रहने की जगह**
(Musalmán faqíron ke rahne kí jagah
مسلمان فقیروں کے رہنے کی جگہ)

4. समाधि क्षेत्र (Samádhi chhettr
قبرستان (Qabristán)
سمادھی چھیترو (Qabristán)

تگ و تاز (ف - مت)

TAGO-TÁZ तगोताज़

दौड़ धूप (Daur dhúp دوڑ دھوپ)

تک و دو (ف - مٹ)

TAG-O-DAU तगोदौ

1. दौड़ धूप (Daur dhúp داؤدھوپ)

2. अनुसंधान (Anusandhán انوسندھان)
खोज (Khoj جھج)

TALÁSH   تلاش (ف - مٹ)   तलाश

1. जिज्ञासा (Jiggyāsa جگ گیاسا)
खोज (Khoj کھوج)

2. अनुसंधान (Anusandhán انوسندھان)
 अन्वेषण (Anveshan ان وے شن)
 तहकीकात (Tahqíqát تحقیقات)

TALÁTUM तलातुम (ع - مذ)

1. जलप्लावन (Jal plávan) جل پلاون
बाढ़ (Bárh) بازه

2. वेग (Veg ویگ) आवेश (Āvesh آویہس) जोश (Josh جوش)

काइम न रहना (Kisi ek bát par qáim na rahna کسی ایک بات پر قائم نہ رہنا)

TAMÁZAT तमाज़त (ف - مٹ)

1. आतप (Átáp آتپ) धूप (Dhúp دھوپ)
2. ताप (Táp تاپ) गर्मी (Garmi گرمی)

TAMÁSHA तमाशा (ع - مذ)

1. क्रीडा (Krída کریڈا) खेल (Khol کھیل) बाज़ी (Bázi بازی)
2. कौतुक (Kautuk کوتک) कुतूहल (Kutúhal کتوہل) तमाशा (Tamásha تماشا)
3. लीला (LíLa لیلہ) ड्रामा (Dráma ڈراما)

تماشا گاہ (عف - مٹ)

TAMÁSHA-GÁH तमाशा गाह

क्रीडास्थल (Krídásthāl کریڈاس تھل) लीलागृह (Lílágrih لیلہ گره) तमाशे की जगह (Tamásho ki jagah تماشے کی جگہ)

تماشا گر (عف - مذ)

TAMÁSHÁ-GAR तमाशागर

कौतुकी (Kautuki کوتکی) खेल दिखाने वाला (Khol dikháne vála کھیل دکھانے والا)

تماشائی (عف - مذ)

TAMÁSHÁ,Í तमाशायी

कौतुक दर्शी (Kautuk darshi کوتک درشی)

TALAT,TUF तलतुफ (ع - مذ)

कृपा (Kripa کریپا) दया (Daya دیا) अनुग्रह (Anugraha انوگرہ) मिह्र बानी (Mihr bāni مہربانی)

TALAF तलफ (ع - مذ)

1. नष्ट (Nasht نشت) नाश (Násh नाश) غارت (Ghárat غارت)
2. हत (Hat هت) मृत (Mrit مروت) फौत (Faut فوت)

TALAF,FUZ तलफ़ फुज़ (ع - مذ)

उच्चारण (Uch,cháran اچّارن) बोलना (Bolna بولنا)

TAL,QÍN तल्कीन (ع - مٹ)

1. उपदेश (Updesh اپدیش) सीख (Síkh سیکھ) नसीहत (Nasíhat نصیحت)
2. दीक्षा (Dík,chha دیکچھا) गुरुमंत्र (Guru mantr گوروमन्त्र) इरशाद (Irshád ارشاد)

TALAM,MUZ तलमुज़ (ع - مذ)

शिष्यता (Shish,shyata ششیہ تا) شاگردی (Shágirdi شاگردی)

TAL,MÍZ तल्मीज़ (ع - مذ)

1. शिष्य (Shishya ششیہ) शागिर्द (Shágird شاگرد)
2. छात्र (Chhát,tr چھاتر) विद्यार्थी (Vid,dyárthi ویدیارتھی)

TALAV,VUN तलवुन (ع - مذ)

विकल्प (Vikalp وکلپ) चपलता (Chapalata چپلّتا) किसी एक बात पर

TAMAD,DUN तमद्दुन (ع - مذ) تمدن

1. नागरिकता (Nágarikata) (ناگرکتا)
(संस्कृति) (Sanskriti) (سنسکرتی)
(शायस्तगी) (Sháyastagi) (شایستگي)
2. सभ्यता (Sabh,bhyata) (سبھ،بھیتا)
(शिश्टाचार) (Shishtáchár) (شیشٹاچار)
(तहज़یب) (Tahzíb) (تہذیب)

TAMAR,RUD तमर,रुद (ع - مذ) تمر

1. अहंकार (Ahankár) (अहंकार)
(Ghamand) (گھمند)
2. अवज्ञा (Avaggya) (اوگ گيا)
(Sarkashi) (سرکشی) (बगावत)
(Baghávát) (بغاوت)

تمسخر (ع - مذ)

TAMAS,KHUR तमस् खुर

- उपहास (Uphás) (اپھاس)
(Parihás) (پریہاس) (ठटोल)
(Thatbol) (تھٹھول)

TAMAS,SUK तमस् सुक (ع - مذ) تمسك

1. ग्रहण (Grahan) (گرھن) (Pakar)
(Pakar) (پکار)
2. ऋण पत्र (Rin pattr) (رن پتر)
(Bandh pattr) (بندھ پتر)
(Dastávez) (دستاویز)

TA,MGHA तमगा (ف - مذ) تمغا

- पदक (Padak) (پدک) (Tagma) (تگمہ)

TAM,KANAT तमकनत (ع - مٹ) تمكنت

- अभिमान (Abhimán) (अभिमान)
(Ahankár) (अहंकार) (घमंड)
(Ghamand) (گھمند)

तमाशा देखने वाला (Tamásha dekhne
vála) (تماشا دیکھنے والا)

TAMÁM तमाम (ع - ص) تمام

1. सम्पूर्ण (Sampúrñ) (सम्पूर्ण) सत्र
(Sab) (سب)
2. समाप्त (Samápt) (سماپت) बस (Bas)
(खत्म) (Khatm) (بَس)
3. मृत (Mrit) (मृत) मुर्दा (Murda)
(مردہ)

TAMAT,TO तमतो (ع - مذ) تمتع

- (लाभ प्राप्ति) (Lábbprápti) (لابہ پراپتی)
(नफा उठाना) (Nafa uthána) (نفع اٹھانا)

TIM,SÁL तिमसाल (ع - مٹ) تمثال

- (प्रतिमा) (Pratima) (پرتیما) (मूर्ति)
(Múrti) (चित्र) (Chitr) (चित्र)
(Tasvír) (تصویر)

تمثال گر (ع - مذ)

TIM,SÁL.GAR तिमसाल गर

- (चित्रकार) (Chitrkár) (چترکار) (चित्तरा)
(Chitera) (चितیرا) (Musav,vir)
(مصور)

TAM,SÍL तमसील (ع - مٹ) تمثيل

1. उदाहरण (Udáharan) (أداهرن)
(मिसाल) (Misál) (مِثَال)
2. उपमा (Upama) (اوپما) तुलना
(Tulana) (تشبيه) (Tash,bíh) (تَشْبِيْه)

TAMAD,DUD तमद्दुद (ع - مٹ) تمدد

- (खिचाव) (Khicháo) (کھچاؤ) (तनाव)
(Tanáo) (تناؤ)

TAM, HÍD تمہید (ع - مٹ) تَمْہید

1. भूमिका (Bhúnika प्रस्तावना) (Pristávaná پرستاون) आरंभिका (Árambhika आरंभिका) प्राक्कथन (Prák, kathan प्रकथन) मुकद्दमा (Muqad, dama مقدمہ)

2. प्रसंग (Prasang प्रसंग) किसी मामले को खूब सूखती से पेश करने के लिए शुरू की बात चीत (Kisi māmle ko khúbsúrte se pesh karne ke lie शुरू की बात चीत) (shurú ki bát chít کسی معاملے کو خوبصورتی سے پیش کرنے کے لئے شروع کی بات چیت)

تمیز (ع - مٹ)

TAM, Í, Z (TAMÍZ) तमिज़ (तमीज़)

1. बुद्धि (Buddhi बुद्धि) ज्ञान (Gyán ज्ञान) (Aql عقل) अकल (Aql अकल)
2. विवेक (Vivek विवेक) बोध (Bodh बोध) (Samajh समझ) समझ
3. शिष्टता (Shishtata शिष्टता) सलीका (Salíqa سلیقہ)

TAN तन (ف - مذ)

- तनु (Tanu तनु) वपु (Vapu वपु) देह (Deh देह) शरीर (Káya काया) (Jism جسم) जिस्म (Sharír शरीर)

تن آسانی (ف - مٹ)

TANÁSÁNI तनासानी

- आलस्य (Álas, sya आलस) काहिली (Káhili काहिली)

TANÁZO तनाज़ो (ع - مذ)

1. द्वेषता (Dweshata द्वेषता) शत्रुता

TAM, KÍN तमकीन (ع - مٹ) تَمْکین

1. शक्ति (Shakti शक्ति) बल (Bal बल)
2. सहिष्णुता (Sahishnuta सहिष्णुता) सहन शक्ति (Sahan shakti सहन शक्ति) (Taham, mul तहम्मूल) (تحمل)

TAMAL, LUQ तमल्लुक (ع - مذ) تَمَلُّق

- चाटु (Chátu चाटु) कारिता (Chátu kárita कारिता) (Cháplúsi चापलूसी)

TAMAN, NA तमना (ع - मٹ) تَمَنَّا

- इच्छा (Ich, chha इच्छा) अभिलाषा (Abhilásha अभिलाषा) (Kámana कामना) (Cháh चाह) (Cháh कामना)

TAMAV, VUJ तमव्बुज (ع - مذ) تَمَوِّج

- हिलोल (Hillol हिलोल) पानी का लहरें लेना (Páni ka lahren lena पानी का लहरें लेना) (Maujen márna मौजें मारना)

TAMÚZ तमूज़ (ع - मٹ) تَمُوز

- सूरज की कड़ी धूप या गरमी (Súraj ki kári dhúp ya garmi सूरज की कड़ी धूप या गरमी) (دهوپ یا گرمی)

TAMAV, VUL तमव्बुल (ع - مذ) تَمَوِّل

- धनाढ्यता (Dhanádhyaata धनाढ्यता) समृद्धि (Samriddhi समृद्धि) वैभव (Veibhau वैभव) (Máldári मालदारी) (مالداري)

(Bair बैर) (Shattruta शत्रुता) वैर

2. संघर्ष (Sangharsh संग्रह) (Jhagra झगड़ा) (Kalah कलह) (Jhagra झगड़ा)

تنازع للبقا (ع - مذ)

TANÁZO-LIL-BAQA تنازلی لیل بقا
जीवन संघर्ष (Jívan sangharsh जीवन
ज़िन्दगी की जद्दो जेहद (Zindagi ki jaddo jehd زندگی کی
جدوجہد)

TANÁSUB تناسوب (ع - مذ)
अनुपात (Anupát अनुपात) (Munásabat مناسبت)

TANÁSUKH तनासुख (ع - مذ)
आवा गमन (Ávágaman آواگمن)
जन्म मरण (Janm maran جنم مرن)
मरकर फिर पैदा होना (Markar phir paida hona مرکر پھر پیدا ہونا)

TANÁFUR तनाफुर (ع - مذ)
घृणा (Ghrina گھنا) (Ghin گھن)
नफرت (Naf, rat نفرت)

TANÁVAR तनावर (ف - ص)
1. महाकाय (Mahákái مہاکائے) (Girán díل گراں دیل)
2. हृष्ट पुष्ट (Hrisht pusht هرشت)
हट्टा कट्टा (Hatta katta هٹّا کٹّا)
लहीम शहीम (Lahím لہیم) (shabím شہیم)

TANÁVUL तनावुल (ع - مذ)
भोजन करना (Bhojan karra بهوجن)
खाना (Kláná کھانا) (کرنا)

TAM,BÍH तमबीह (ع - مٹ)

1. चेतावनी (Chetávani چیتاؤنی)
होशियार करना (Hoshyár karna هوشیار کرنا)

2. भर्त्सना (Bhartsna डंट
डपट (Dánt dāpat دانت داپٹ)

تن تہا (ف - ص)

TAN-E-TANHA तनेतन्हा
एकाकी (Ekákí ایکاکي) (akela اکيلا)

TANKHÁH तन्खाह (ع - مٹ)
वेतन (Vetan वेतन) (Bhriti भृति)
मासिक वृत्ति (Másik vritti मासिक वृत्ति)
(ماسک ورتتی)

TUND तुन्द (تند)
तीव्र (Tívr तीور) (Prachand प्रचंड)
(Tez तेज़) (پرچند)

TUND-KHÚ तुन्द खू (ف - ص)
क्रुद्ध स्वभाव (Kruddh, swabbáo क्रुद्ध स्वभाव)
(Tez mizáj तेज़ मिज़ाज) (ده سوبهاؤ)
(تیز مزاج)

تن درست (ف - مذ)

TAN,DURUST तन् दुरुस्त
स्वस्थ (Swasth سوسته) (Nírog नीरोग)
हृष्ट पुष्ट (Hrisht pusht هریشت پوشت)
भला चंगा (Bhala بهلا) (Changa چنگا)

تندرستی (ف - مٹ)

TAN,DURUS,TÍ तन् दुरुस्ती
स्वास्थ्य (Swás,thya سواس تھی)

TANAF, FUS تنف فوس (ع - مذ) تنفس

1. شواسا (Shwása) سانس (Sáns) (سانس)

2. ہانپنا (Hánpna) (ہانپنا)

3. شواس رोग (Shwás rog) دما (Dama) (دما)

TAN, QÍH تنقہ (ع - مٹ) تنقیح

انویشن (Anveshan) (انویشن) (Anveshan)
نیرگم (Nirgam) (نیرگم) (Nirgam)
چانچ پرتال (Chhán partal) (چانچ پرتال) (Chhán partal)
چہان بین (Chhán bín) (چہان بین) (Chhán bín)

TAN, QÍD تنقید (ع - مٹ) تنقید

آلوچنا (Álochana) (آلوچنا) (Álochana)
سما لोचना (Sama lochana) (سما لोचना) (Sama lochana)
تبصرا (Tabsira) (تبصرا) (Tabsira)

TAN, QÍS تنقیص (ع - مٹ) تنقیص

نیرادر (Nirádar) (نیرادر) (Nirádar)
نندا (Ninda) (نندا) (Ninda)
ہتک (Hatak) (ہتک) (Hatak)

TAN, QIYA تنقیہ (ع - مٹ) تنقیہ

1. शुद्धि (Shud, dhi) (شدهی) (Shud, dhi)
صفائی (Safái) (صفائی) (Safái)
2. आंतों की शुद्धि (Ánton kí shuddhi) (آنتوں کی شدهی) (Ánton kí shuddhi)
3. रेचन (Rechán) (ریچن) (Rechán)
جلااب (Julláb) (جلااب) (Julláb)

TUNUK تنك (ف - ص) تنك

1. कम (Kam) (کم) (Kam)
2. मृदुल (Mridul) (مردل) (Mridul)
نازک (Názuk) (نازک) (Názuk)

नीरोगता (Nírogata) (نی دوگتا) (Nírogata)
मेंदी (Sehat mandi) (صحت مندی) (Sehat mandi)

آن دهی (ف - مٹ) آن دهی

TAN, DIHI तन् दिही

तन्मयता (Tánmaita) (تن مے تا) (Tánmaita)
नता (Tal, ínata) (تل لينتا) (Tal, ínata)
इन हिमाक (Sanlagnata) (سن لگن تا) (Sanlagnata)
(Inhimák) (انہماک) (Inhimák)

TANAZ, ZUL तनञ्जुल (ع - مذ) تنزل

अवनति (Aunati) (اونتی) (Aunati)
पतन (Patan) (پتن) (Patan)
अधोगति (Adbogati) (ادھوگتی) (Adbogati)
जवाल (Zavál) (زوال) (Zavál)

TAN, SÍKH तन्सीख (ع - مٹ) تنسیخ

विलोपन (Vilopan) (ولوپن) (Vilopan)
निरसन (Nirasan) (نرسن) (Nirasan)
रद करना (Rad karna) (رد کرنا) (Rad karna)

TAN, SÍF तन्सीफ (ع - مٹ) تنصیف

आधा आधा करना (Ádha ádha karna) (آدھا آدھا کرنا) (Ádha ádha karna)

TAN, ZÍM तन्ज़ीम (ع - مٹ) تنظیم

1. व्यवस्था (Vyavastha) (ویوس تھا) (Vyavastha)
प्रबंध (Prabandh) (پربندھ) (Prabandh)
बंदोबस्त (Bando bast) (بندوبست) (Bando bast)
2. संघटन (Sanghatan) (سن گھٹن) (Sanghatan)
मुनज्जम करना (Munazzam karna) (منظم کرنا) (Munazzam karna)

TANAF, FUR तनफ् फुर (ع - مذ) تنفر

घृणा (Ghrína) (گھرنا) (Ghrína)
वेज़ारी (Bezári) (بیزاری) (Bezári)

TANOMAND تنومند (ف - ص)

1. هڙٲٲ ٲوٲٲ (Hrisht pusht هرڻڻ ڀڄڻ) هڙا ڪڙا (hatta katt هٽا ڪٽا)

2. ٻليٲٲٲ (Balishth ٻليٲٲٲ) ٲاڪٲٲٲٲ (Tāqat var ٲاڪٲٲٲٲ)

TAN,VÍR تنٲٲٲ (ع - مٲ)

آٲما (Ábha آٲما) ٲٲما (Prabha ٲٲما) ڪمڪ (Chamak ڪمڪ) نٲر (Núr نٲر)

TAN,HA تنها (ف - ص)

اڪاڪي (Ekáki اڪاڪي) اڪلا (Akela اڪلا)

TAN,HÁÍ تنهاڻي (ف - مٲ)

اڪاڪٲ (Ekánt اڪاڪٲ) اڪلاٲن (Akelápan اڪلاٲن)

TAVÁTUR ٲٲاٲٲ (ع - مڏ)

نٲرنتٲا (Nirantarata نٲرنتٲا)

اٲٲٲٲٲٲٲا (Ávich, chhin, nata اٲٲٲٲٲٲٲا)

لگاٲاٲٲ ٲن (Lagátárpan لگاٲاٲٲ ٲن)

ٲساٲساٲ (Tasalsul ٲساٲساٲ)

ٲٲاٲٲٲٲٲ (ع - مٲ)

TAVÁRÍKH ٲٲاٲٲٲٲٲ

1. ٲاٲٲٲٲٲ ڪي ڪمڪ

2. اٲٲٲٲٲ (Itihás اٲٲٲٲٲ) ٲاٲٲٲٲٲ (Tárikh ٲاٲٲٲٲٲ)

TAVÁZUN ٲٲاٲٲٲٲٲ (ع - مڏ)

ساٲٲٲٲٲ (Santulan ساٲٲٲٲٲ)

اٲٲٲٲٲٲ (Etidál اٲٲٲٲٲٲ)

(اعتدال)

ٲنڪ ٲٲٲ (ع - ص)

TUNUK-ZARF ٲٲٲٲٲٲٲ

لڳوڪٲٲا (Laghu cheta لڳوڪٲٲا)

ٲٲٲٲ ٲاٲٲ (Tuch, chh páttir ٲٲٲٲ ٲاٲٲ)

اٲٲٲا (Ochha اٲٲٲا)

TANG ٲنڱ (ف - ص)

ساٲڪيٲٲ (Sankírn ساٲڪيٲٲ)

ٲوٲٲا (Thora ٲوٲٲا)

ڪٲوٲا (Chota ڪٲوٲا)

ٲنڱ ڊساٲ (ف - ص)

TANG-DAST ٲنڱ ڊساٲ

نٲٲٲن (Dariddr نٲٲٲن)

ڪنڱال (Kangál ڪنڱال)

(ڪنڱال)

TANG-DIL ٲنڱ ڊل (ف - ص)

1. ڪٲٲٲ (Kripan ڪٲٲٲ)

ڪنڱوس (Kanjús ڪنڱوس)

ٲوٲٲڊلا (Thur dila ٲوٲٲڊلا)

2. لڳو ڪٲٲا (Laghu cheta لڳو ڪٲٲا)

نٲٲاٲاٲٲ (Nícháshai نٲٲاٲاٲٲ)

ٲنڱ ڪٲيال (Tang hkayál ٲنڱ ڪٲيال)

ٲنڱ نٲٲ (ع - ص)

TANG-NAZAR ٲنڱ نٲٲٲ

اٲٲ ڊرٲٲٲي (Alp drishti اٲٲ ڊرٲٲٲي)

ٲٲٲٲ ڊرٲٲي (Tuch, chh darshi ٲٲٲٲ ڊرٲٲي)

اٲٲٲٲٲ (Anudár اٲٲٲٲٲ)

مٲٲاٲٲٲٲٲ (Muta, assib مٲٲٲٲٲٲٲٲ)

TANAV-VO ٲنٲٲٲٲٲ (ع - مڏ)

نٲٲٲٲٲا (Navínata نٲٲٲٲٲا)

(Naya pan نٲٲٲٲٲٲٲٲ)

TOP तोप (ت - مٹ) توپ
युद्ध में गोला चलाने का यंत्र (Yuddh
men gola chalanē ka yantr یدھ
(میں گولہ چلانے کا यंत्र)

TÚTÍ तूती (ف - مٹ) تو تی
सारिका (Sáríka) मैना (Maina) (سارکا)
(مینا)

TÚ, TI, YA तूतिया (ف - مڈ) تو تیا
1. तुथ्य (Tut, thya) नीला थोथा
(Nílathotha) (نیلا تھوتھا)
2. सुरमा (Surma) अंजन (Anjan)
(انجن)

TAU, SÍQ तौसीक (ع - مٹ) تو ثیق
पुष्टि (Pushtí) दृढ़ता (Driḥhata)
(مضبوطی) मज्जूती (Mazbútí) (دروھتا)

TAVAJ, JUH तवज्जुह (ع - مٹ) توجه
1. ध्यान (Dhyán) रुख (Rukh)
(دھیان) (رخ)
2. कृपा (Kripa) दया (Daya)
(کریا) (دیا) मेहरबानी (Mehr bání)
(مہربانی)

TAU, JÍH तौजीह (ع - مٹ) توجیه
1. स्पष्टता (Ispashtata)
(اسپشتتا) व्याख्या (Vyákh, khya)
(ویاکھ، کھیا) तशरीह (Tashríh)
(تشریح)
2. कष्ट कल्पना (Kasht kalpana) कष्ट
(کشت) तावीل (Távíl) (کلیپنا)

توحش (ع - مڈ)

TAVAH, HUSH तवह हुश
उद्विग्नता (Udvignata) (أد، وگ، ننا)
घब्राहत (Ghabráhat) वहशत
(وہشت) (وحشت)

TAVÁZO तवाजो (ع - مڈ) تواضع
आदर (Ádar) सत्कार (Satkár)
(آدر) (ستکار) आवभगत (Áobhagat)
(اؤبھگت)

TAVÁFUQ तवाफुक (ع - مڈ) توافق
समता (Samata) अनुकूलता
(سمتا) (انوکولتا) मुवाफकत
(Muváfaqat) (موافقت)

TAVÁLUD तवालुद (ع - مڈ) توالد
उत्पत्ति (Utpatti) संतान उत्पन्न
(اتپتی) (سنتان) करना (Santán utpann karna)
(اتپن کرنا)

TAU, AM तौअम (ع - ص) تو ام
यमज (Ymaj) यमल (Yamal)
(یمج) (जुड़वां) (Jurván) (یمل)

TU, VÁN तुवान (ف - مٹ) توان
1. शक्ति (Shakti) बल (Bal)
(شکتی) (بل) ज़ोर (Zor) (زور)
2. सामर्थ्य (Sámarthya) (سامرتهیه)
(حیثیت) हैसियत (Haisiyat)

TUVÁN-GAR (ف - مڈ) توانگر
(TUVANGAR) तुवांगर (तुवंगर)
(Dhanádhyā) धनाढ्य (دهناذیه)
(Dhan vān) धनवान (دهن وان) समृद्ध
(سمرد، ده) (Samrid, dh) मालदार
(مالدار) (Mál dār)

TAU, BÍHK तौबीख (ع - مٹ) تو بیخ
भर्त्सना (Bhart sana) वागदंड
(भर्तसना) (वागदंड) डांट फटकार
(Dánt phatkár) (ڈانت پھتکار)

TOSHA توشا (ف - مذ) توشہ
 यात्रिक (Yáttrik (یات, ترک) सफर में
 साथ रहने वाला खाना (Safar men sáth
 rahne vála khána سفر میں ساتھ
 (رہنے والا کھانا)

TAU,SÍF तौसीफ (ع - مٹ) توصیف
 प्रशंसा (Prashansa (پرشن سا
 (Shlágha (شلاگھا) तारीफ (Táریف
 (تعریف)

TAU,ZÍH तौज़ीह (ع - مٹ) توضیح
 स्पष्टता (Ispash,tata (اسپش تتا
 व्याख्या (Vyá kh,khya (ویاکھ, کھیا
 विवरण (Vivaran (وی ورن) अध्याहार
 (Adb,dbyáhár (ادھ, دھیہا ہار) वज़ाहत
 (Vazáhat (وضاحت)

TAU,FÍR तौफ़िर (ع - مٹ) توفیر
 वृद्धि (Vrid,dhi (वर्द्ध, देही) अधिकता
 (Adbikata (ادھکتا) बढ़ती (Barhtí
 (برہتی)

TAU,FÍQ तौफ़ीक (ع - مٹ) توفیق
 1. शक्ति (Shakti (शक्ति सामर्थ्य
 (Sámarthya (سامرتهیه) ताकत
 (Táqat (طاقت)
 2. साहस (Sábas (साहस उत्साह
 (Utsáh (اتساہ) हिम्मत (Himmat
 (ہمت)

TA,VAQ,QO तवक्को (ع - مٹ) توقع
 प्रत्याशा (Pratyásha (प्रतिपशा आशा
 (Ásha (आशा) भरोसा (Bharosa (भरोसा
 आसरा (Ásra (آسرا)

TAUHÍD तौहीद (ع - مٹ) توحید
 अद्वैतवाद (Ad,dwait vād (اد, دویت
 ईश्वर को एक मानना (Íshwar ko
 ek máнна (ایشور کو ایک ماننا)

TÚDA तूदा (ف - مذ) تودہ
 ढेर (Dher (دھر) अटंवार (Atambár
 (اتم بار)

TAVAR,RO तवरों (ع - مذ) تورع
 संयम (Sanyam (سن یم) इंद्रिय निग्रह
 (Indriya niggrah (اندریہ نگرہ) जुहद
 (Zuhd (زهد)

TAVAS,SUT तवस्सुत (ع - مذ) توسط
 माध्यम (Máddhyam (ماد, دھیم) साधन
 (Sádhan (سادھن) उपाय (Upái (ایاے
 ज़रीया (Zaríya (ذریعہ)

TAVAS,SUL तवस्सुल (ع - مذ) توسل
 1. आधार (Ádhár (ادھار) ज़रीया
 (Zaríya (ذریعہ)
 2. कार्य सिद्धि के लिये किसी को बीच में
 डालना (Kárya Siddhi ke lie kisi
 ko bích men dálna (کاریہ سدھی کے
 لئے کسی کو بیچ میں ڈالنا)

TAU,SAN तौसन (ف - مذ) توسن
 अश्व (Ash,shwa (اشو) घोड़ा (Ghōṛa
 (گھوڑا)

TAU,SÍA तौसीअ (ع - मٹ) توسیع
 1. विस्तार (Vis,tár (ویستار) विशालता
 (Vishálata (ویشالتا) वृद्धि (Vrid,dhi (वर्द्ध, देही) बढ़ती
 (Barhtí (برہتی)

TAU,LÍD तौलीद (ع - مٹ) تولید
उत्पत्ति (Utpatti) पैदाइश (ات, پیت, تی)
(Paidáish) پیدائش

TAVAN,GAR तवंगर (ف - ص) تونگر
دیکھو 'توانگر'

TA,VAH,HUM तवह्हुम (ع - مذ) توہم
भ्रम (Bhram) संदेह (Sandeh) शंका (Shanka) वह्म (Vahm)
(وہم)

TAU,HÍN तौहीन (ع - مٹ) توہین
तिरस्कार (Tiraskár) निंदा (Ninda) अनादर (Anádar)
बेइज्जती (be izzatí)

TAH तह (ف - مٹ) تہ
निम्न (Nimn) अधः (Adhah) नीचे (Níche)
(Tala) तला

TA,HAB,BUJ तहब्बुज (ع - مذ) تہبج
1. हलका वरम (Halka varam) भरभराहट (Bharbharáhat)
(بہراہٹ)
2. चेहरे की भरभराहट (Chehre ki bharbharáhat)
(چہرے کی بہراہٹ)

TA,HAT,TUK तहतुक (ع - مذ) تہٹک
कलह (Kalah) झगड़ा (Jhagra) तू तू मैं मैं (Tú tú main main)
(توتو میں میں)

تہ خانہ (ف - مذ)

TAH-KHÁNA तहखाना
तलगृह (Talgrih) अधस्तल

TA,VAQ,QUF तवक्कुफ (ع - مذ) توقف
विलंब (Vilamb) ठील (Dhíl) देर (Der)
(دیر)

TAU QÍR तौकीर (ع - مٹ) توقیر
1. प्रतिष्ठा (Pratish,tha) (پرستش تھا) संमान (Sam,mán) (سم، مان) ताज़ीम (Tázím) (تعظیم)
2. महत्त्व (Mahat,tna) (مہتو) महिमा (Mahima) (مہی، ما) अहम्रीयत (Ahammíyat) (اہمیت)

TA,VAK,KUL तवक्कुल (ع - مذ) توکل
काल तुष्टि (Káltushti) (کال تشتی) निस्पृहता (Nisprihata) (نس پرہتا) कनाअत (Qaná,at) (قناعت)

TA,VAL,LA तवला (ع - مذ) تولا
1. प्रेम (Prem) (پریم) अनुराग (Anurág) (انوراک) महबत (Mahab-bat) (محببت)
2. श्रद्धा (Shriddha) (شرودھا) आस्था (Ástha) (آس تھا) एतिकाद (Etiquád) (اعتقاد)

TA,VAL,LUD तवल्लुद (ع - مذ) تولد
उत्पत्ति (Ut,pat,ti) (ات, پیت, تی) पैदाइश (Paidáish) (اد, بهو)
(Ud,bhau) پیدائش

TAU,LI,YAT तौलियत (ع - مٹ) تولیت
संरक्षता (Sanrakabhata) (سن رک چہتا) निरीक्षण (Nirík,chhan) (نریک چہن) देख भाल (Dekh bhál) (دیکھ بہال)

تہنیت (ع - مٹ) TAH,NIYAT تہ نیت

1. ستوتی (Istuti) گونگان (Gun gán) مدھ (Mad,h) (مدح)

2. بدھائی (Badhái) مبارکی (Mubáráki)

تی (ف - ص) TIHI تھی
رکت (Rikt) خالی (Kháli) (خالی)

تی دست (ف - ص)

TIHÍ-DAST تھی دست

- رکتہست (Rikt hast) (رکتہست)
درید (Darid,dr) (درید) (درید)
کنگال (Kangál) (نردھن) (Nirdhan) (کنگال)

تہیہ (ع - مذ) TA,HAI,YA تہیہ
سंकल्प (Sankalp) (سن کلپ)
निश्चय (Driṭh nishchai) (دریہ نہی چے)
पक्का इरादा (Pakká iráda) (پکا ارادہ)

تیار (ع - ص) TAI,YÁR تیار

1. उत्थत (Tat par) (تت پر) (Ud,dyat) (اد، دیت) (Mus-ta,id) (مستعد)
2. पूर्ण (Púrñ) (پو، دن) (Samápt) (سماپت) (Mukam mal) (مکمل)
3. काम में आने के योग (Kám men áne ke yog) (کام میں آنے کے یوگ)

تیر (ف - مذ) TÍR تیر

1. शर (Shar) (بان) (Bán) (شہر)
विशिख (Vishikh) (ویشکھ)

(Adhastal) (ادھس تل) زمین کے اندر کا مکان (Zamín ke andar ka makán) (زمین کے اندر کا مکان)

تہدید (ع - مذ) TAH,DÍD تہ دید
भर्त्सना (Bhartsana) (بھرتسنا) (ڈانٹ ڈپٹ)
घुड़की (Dánt dāpat) (ڈانت ڈپٹ) (غورکی)
(Dhamkí) (دھمکی)

تہذیب (ع - مٹ) TAH,ZÍB تہ جیہ
सभ्यता (Sabh, bhyata) (سبھ، بھیتا) (شیوہ)
रसकृति (Shishtá chár) (شیشٹا چار) (سکرتی)
(Sanskriti) (ناگاریکیتا) (Nágarikata) (ناگریکیتا) (Tamad dun) (تمدن)

تہلکہ (ع - مذ) TAH,LAKE تہ لکا
हा हा कार (Háhákár) (ہا ہا کار)
कुहराम (Koláhal) (کولالہل) (کوہرام)
(Kuhráam) (کوہرام)

تہمت (ع - مٹ) TUH,MAT تہ مت
मिथ्यारोप (Mith,thya rop) (میتھ، تھیاروپ)
भूटादोष (Jhútha) (بھوٹا دوش)
(dosh) (دوش)

تہمتن (ف - ص) TAHAM,TAN تہ متن
महारथी (Maharathi) (مہارتھی) (مہارٹھی)
उत्तमौजा (Uta mauja) (اتموجا) (مہا یودھا)
(Maha yoddha) (بہت بڑا لڑنے والا)
(Bahut bara lāne vála) (لڑنے والا)

TEZ तेज़ (ف - ص) تیز

1. प्रचंड (Prachand तीव्र)
(Tivr (تیدور) उग्र (Ugr (اُگر) सख्त
(Sakht سخت)

2. तीक्ष्ण (Tik,ehhn (تیکچھن) तीखा
(Tikha (تیکھا) धारदार (Dhár dár
(دهار دار)

3. शीघ्र (Shíghr (شیگھر) तुरंत (Turant
(جلد (Jald (تُرنت)

4. निपुण (Nipun (نپن) चतुर (Chatur
(چالاک (Chálák) चालाक (چتر)

TEZÁB तेज़ाब (ف - ص) تیزاب

अम्ल (Aml (امل) एसिड (Acid (ایسڈ)

TEZ-DAST तेज़दस्त (ف - ص) تیز دست

हस्त लघु (Hast laghu (هت لگھو)

कुशल (Hast kushal (هست کशल)

मशशाक (Mash,sháq (مشاق)

تیز رفتار (ف - ص)

TEZ-RAFTÁR तेज़ रफ्तार

द्रुत गामी (Drut gámi (دروت گامی)

शीघ्र गामी (Shíghr gámi (شیگھر گامی)

तेज़ चलने वाला (Tez chalne vála (تیز چلنے والا)

(چلنے والا)

TEZ-FAH,M तेज़ फहम (ع - ص) تیز فہم

कुशाग्र बुद्धि (Kushágr bud,dhi (کوشاگر

तीक्ष्ण बुद्धि (Tik,ehhn bud,dhi (تیکچھن

तेज़ अकल (Tez aql (تیز عقل

(تیز عقل)

تیز مزاج (ع - ص)

TEZ-MIZÁJ तेज़मिज़اج

क्रुद्धात्मा (Krudh,dhátma (کروڑھ

2. श्रावण मास (Shrávan más (شراون

(सावन (Sávan (ساون)

تیر انداز (ف - ص)

TÍRANDÁZ तीरन्दाज़

धनुर्धर (Dhanur dhar (دهنر دهر)

तीर चलाने वाला (Tír chaláni vála

(تیر چلانے والا)

تیر بہدف (ف - ص)

TÍR-BA-HADAF तीर ब हदफ

अमोघ (Amogh (اموگھ) राम बाण

(Rámbán (دام بان) अचूक (Achúk

(اچوک)

TÍRAGI तीरगी (ف - ص) تیرگی

अंधकार (Andh kár (اندھکار) अंधेरा

(Andhera (اندھیرا)

TÍRA तीरा (ف - ص) تیرہ

अंधकारमय (Andh kár mai (اندھکار مے)

अंध्यारा (Andhyára (اندھیارا)

تیرہ باطن (ع - ص)

TÍRA-BÁTIN तीरा बातिन

दुष्टात्मा (Dushtátma (دشتاتما)

(Khabís (خبیث)

تیرہ بخت (ع - ص)

TÍRA-BAKHT तीरा बख्त

हत भाग्य (Hat bhágya (هت بہاگیہ)

हतदैव (Hat daiv (هت دیو)

बदकिस्मत (Bad qismat (بد قسمت)

تیرہ دل (ف - ص)

TÍRA-DIL तीरादिल

دیگھو 'تیرہ باطن'

(Chir chita) चिड़चिड़ा (دهاتسا)

TESHA तेशा (ف - مذ) تیشہ
खनित्र (Khanitr) कुदाल (کھ'نت'تر)
(Kudál) (کدال)

تیشہ زن (ف - مذ)

TESHA-ZAN तेशा ज़न
कुदाल चलाने वाला (Kudál chalāne
vála) (कदाल चलाने والا)

TEGH तेग (फ - म्) तिغ
असि (Asi) कृपाण (Kripán) (असी)
खड्ग (Khadg) करवाल (करवाण)
(Talvár) तलवार (Karvāl)
(तलवार)

तिग दूदम (फ - म्)

TEGH-E-DUDAM तेगे दुदम
यमधार (Yamdhār) (यम'धार)

तलवार (Dudhāri talvár) (दुध'हारी)
(तलवार)

TA, YAQ, QUN तयक्कुन (ع - مذ) تیقن
1. निश्चय (Nish chai) यकीन (نش'چے)
(Yaqín) (یقین)

2. विश्वास (Vish, shwás) (विश'वास)
एतिवार (Etibár) (اعتبار)

TÍMÁR तीमार (फ - مذ) تیمار

1. उपचार (Upchár) इलाज (اپ'چار)
(Ilāj) (علاج)

2. परिचार (Parichár) (परि'चार) रोगी की
देख रेख (Rogí kí dekh rekḥ) (دو'گی)
(की'दیکھ'دیکھ)

तिमारदार (फ - مذ)

TÍMÁR-DÁR तीमारदार

परिचर (Prichar) (परी'चर) परिचारक
(Parichárak) बीमार दार (परि'चारक)
(Bímárdár) (बीमार'दार)

ث

par isthir rahta hai (اس'تھیر رہتا ہے)
(ایک ہی استھان پر استھر رہتا ہے)

ثابت قدم (ع - ص)

SÁBIT-QADAM साबित कदम

अचल निश्चय (Achal nishchai) (अचल)
दृढ़ प्रतिज्ञ (Driḥ pratiggya) (दृढ़)
(पक्के इरादे वाला) (Pakke iráde vála)
(पके'इरादे'वाला)

SÁQIB साकिब (ع - ص) ثاقب

प्रकाशमान (Prakásh mán) (प्रकाश'मान)

SÁBIT साबित (ع - ص) ثابت

1. स्थिर (Isthir) (स्थायी) (Isthái)
(मुस्तकिल) (Mustaqil)
(مستقل)

2. दृढ़ (Driḥ) (मज्बूत) (Mazbút)
(مضبوط)

3. प्रमाणित (Pramánit) (प्रमानित) (Sid, dh)
(سد'دھ)

4. ध्रुव तारा (Dhruvtára) (ध्रुव'तारा)
वह तारा जो एक ही स्थान पर स्थिर
रहता है (Voh tára jo ek hi isthán)

SAB,T सवत् (ع - مذ) ثبت

अंकित करना (Ankit karana) (انکیت کرنا)

लिखना (Likhna) (لکھنا)

SUBUT सुबूत (ع - مذ) ثبوت

1. प्रमाण (Pramán) (پرومان) सिद्धि

(Siddhi) (سددهی) पुष्टि (Pushti)

(Tasdíq) (تصدیق) तसदीक (Tasdíq)

2. साक्षी (Sákehhi) (साक़ेहि) गवाही

(Gaváhi) (گواهی)

SAR,VAT सर्वत (ع - مٹ) ثروت

समृद्धि (Samrid,dhi) (सम रद दधि) वैभव

(Vai bhau) (वै भव) धन दौलत

(Dhan daulat) (دهن دولت)

SARÁ सरा (ع - مذ) ثری

अधिलोक (Adhi lok) (अधि लोक) नाग

लोक (Nág lok) (नाग लोक) पाताल

(Pátál) (पाताल)

SURAI,YA सुरैया (ع - مذ) ثریا

कृत्तिका नक्षत्र (Krittika nakehhatr)

(Parvín) (परवीन) परवीन (Parvín)

SUF,L सुफल (ع - مذ) ثفل

फोक (Phok) (फोक) सीठी (Sithí)

(Sithí) (سیٹھی)

SIQÁHAT सिकाहत (ع - مٹ) ثقاہت

(Shresh thata) (श्रेष्ठता) श्रेष्ठता

(Barappan) (बड़प्पन) बड़प्पन

SAQÁLAT सकालत (ع - مٹ) ثقات

(Bhár) (भार) गुरुत्व (Gurutwa)

(Bojh) (बोझ) बोझ (Bojh)

प्रभायुक्त (Prabha yukt) (پربھایکت)

चमकदार (Chamak dár) (چمکدار)

SÁLIS सालिस (ع - مذ) ثالث

1. तृतीय (Tritíya) (तृतीय) तीसरा (Tísara)

(तीसरा)

2. मध्यस्थ (Madh,dhyasth) (مدھ)

(panch) (پنج) पंच (panch)

SÁLISI सालिसी (ع - مٹ) ثالثی

मध्यस्थता (Madh,dhyasthata) (مدھ)

(Pancháyat) (पंचायत) पंचायत

(Pancháyat) (پنچایت)

SÁNI सानी (ع - ص) ثانی

1. द्वितीय (Dwitíya) (دویتیہ) दूसरा

(Dúsara) (دوسرا)

2. समान (Samán) (سمان) सदृश

(Sadrish) (सदृश) बराबर (Barábar)

(Barábar) (برابر)

SÁNI,YAN सानियन (ع - مٹ) ثانیاً

पुनः (Punah) (پنہ) फिर (Phir)

(Dubára) (دوبارہ) दुबारा

SÁNIYA सानिया (ع - مذ) ثانیہ

पल (pal) (پل) क्षण (Chhan)

(Lam,ha) (لمحہ) लम्हा

SABÁT सवात (ع - مذ) ثبات

1. दृढ़ता (Driṛhata) (درڑھتا) मजबूती

(Mazbúti) (مضبوطی)

2. स्थायित्व (Istháit,twa) (استھایتو)

(Istiqlál) (استقلال) इस्तिक्लाल

SANA سنا (ع - مذ) ثنا
 سنا (Prashansa) پرشسا
 (Istuti) استتی (Táریف) تاریف
 (Hamd) حمد (تعریف)
 ثناخوان (عف - ص)

SANA-KHÁN سناخواں
 (Istuti karta) استتی کرتا
 (Prashansak) پرشسا سک
 (Táریف karne vála) تعریف کرنے والا
 (کرنے والا)

SANÁ-GAR سناگر (عف - ص) ثناگر
 دیکھو 'ثناخوان'
 ثنا گستر (عف - ص)

SANA-GUS,TAR سنا گستر
 دیکھو 'ثناخوان'

SANÁ-GO سناگو (عف - ص) ثناگو
 دیکھو 'ثناخوان'

SAVÁB سواب (ع - مذ) ثواب
 (Pun,nya) پونیا شوم فल
 (Shubh,phal) شبھ پھل
 (Pratyup kár) پرتیپ کار
 (Ach,ehba badla) اچھا بدلہ

SAUR سौर (ع - مذ) ثور
 1. (Vrish) وریش (Varishabb) وریشبھ
 (Bail) بیل (ویشبھ)
 2. (Vrish r'shi) وریش راشی
 (Burj-e-saur) برج سौर

SIQ,L سیکل (ع - مذ) ثقل
 (Guruttwa) گروتو
 (Bójh) بوجھ
 (Bhári pan) भारीपन

SIQAH سیکھ (ع - مذ) ثقہ
 1. (Vish,shwast) ویش شوست
 (Motábar) معتبر
 2. (Shresh,th) شریش تھ
 (Buzurg) بزرگ

SAQÍL سکیل (ع - ص) ثقیل
 1. (Bhári) भारी (Guru) گورو
 (Vazni) وزن
 2. (Garishth) گریشتھ
 (Der men pachne vála bhojan) دیر میں پچنے والا بھوجن

SULUS سولس (ع - مذ) ثلث
 (Tritíyánsh) تریتیانیش
 (Tihái) تہائی

SAMAR سمر (ع - مذ) ثمر
 1. (Phal) پھل (Meva) میوہ
 2. (Pari nám) پارینام
 (Prati phal) پرتی پھل
 (Natíja) نتیجہ

(ع - مذ) ثواب

(ع - مذ) ثواب

(ع - مذ) ثواب

(ع - مذ)

(ع - مذ)

(ع - مذ)

(ع - مذ)

(ع - مذ)

ج

2. शोषक (Shoshak شوشک) सोखने वाला (Sokhne vála سوکھنے والا)
3. मसि चूष (Masi chúsh مسی چوش) सोखता (Sokhta سوخته)

JÁROB जारोब (फ - म्) भारोब (Márjani भारजनी) भाड़ू (Jhárú जहारू)

JÁRI जारी (ع - ص) जारी 1. प्रवाहित (Praváhit پرواهت) बहता हुआ (Bahta hua بهتاهوا)

JÁRIYA जारिया (ع - म्) पारिचारिका (Parichárika پاری چارکا) दासी (Dási داسی) लौंडी (Laundi لوندی)

JÁSÚS जासूस (ع - مذ) गुप्तचर (Gupt char گپت چر) अपसर्प (Apsarp अपسرپ) भेदिया (Bhediya بهیدیا) मुख़्बिर (Mukhbir मुख़्बیر)

JÁM जाम (ف - مذ) पान पात्र (Pán pátrr پان پاتر) चषक (Chasha'c چشک) पीयाला (Piyála پییالہ)

JÁMID जामिद (ع - ص) जड़ (Jar جر) अचल (Achal اچل)

JÁME जामे (ع - ص) 1. संकलनकर्ता (Sankálan karta سنکالن کرتا) (Mu attib مرتب) (موتب)

JÁ जा (ف - म्) स्थान (Isthán استهان) स्थल (Isthal استهل) जगह (Jagah جگہ)

JÁ-BA-JA जाबजा (ف - ص) इतस्ततः (Itastatah ایتستاتہ) यत्रतत्र (Yattr tattr یترتتر) जगह जगह (Jagah Jagah جگہ جگہ)

JÁBIR जाबिर (ع - ص) अन्यायी (An,neái ان نیائی) अत्याचारी (Attyá chári اتیبا چاری) जालिम (Zálim ظالم)

JÁDŪ जादू (ف - مذ) मायाकर्म (Máya karm مایاکرم) इन्द्र जाल (Indar jál اندر جال) अभिचार (Abhichár ابھی چار) सिह (Sihr سحر)

JADŪ-GAR जादूगर (ف - ص) मायावी (Máyavi مایاوی) ऐंद्र जालिक (Aindr jálík ایندر جالک) साहिर (Sáhir ساحر)

JÁDA जादा (ف - مذ) 1. पाद पथ (Pád path پاد پتھ) पाद पद्धति (Pád pad,dhati پاد پددهتی) पग डंडी (Pag dandi پگ دندی)

JÁZIB जाज़िब (ع - ص) 1. आकर्षक (Ákarshak اکرشک) खेंचने वाला (Khenchne vála کھینچنے والا)

JÁN BÁZ جان باز (ف - ص) جاں باڙ

1. प्राणद्युतक (Prándyútak) پیران
جان پر खेल जाने वाला
(Ján par khel jáne vála) جان پر
(کھیل جانے والا)

2. उत्साही (Utsáhi) (ات ساھی) हौसला
(Húsala) (حوصلہ مند) मंद

جانبداری (ف - مٹ)

JÁNIB-DÁRI जानिब दारी

- पक्षपात (Pakchh pát) (پکچھ پات)
तरफदारी (Tarafdári) (طرفداری)

جانگداز (ف - ص)

JAN-GUDÁZ जांगुदाज़

- कष्टदायक (Kasht dáyak) (کشت دایک)
दुःखदायी (Dukh,kh Dái) (دکھ دائی)
रूहफर्सा (Rúhfarsa) (روح فرسا)

جانگسل (ف - ص)

JÁN-GUSIL जांगुसिल

دیکھو 'جانگداز'

جان نثار (ف - ص)

JÁN-NISÁR जानिसार

- जान निछावर करने वाला (Ján níchhá-
var karne vála) (جان نچھاوڑ کرنے والا)
फिदाई (Fidái) (فدائی)

جان نواز (ف - ص)

JÁN-NAVÁZ जां नवाज़

1. जीवन दाता (Jívan dáta) (جیون داتا)
प्राणदाता (Prándáta) (پیران داتا)
रूहपरवर (Rúhparvar) (روح پرور)

2. व्यापक (Vyápak) (ویا پک) मुकम्मल
(Mukam,mal) (مکمل)

JÁMI,A जामिआ (ع - مٹ) جامعہ

- विश्व विद्यालय (Vish,shw vid,dyálai)
(यूनीवर्सिटी) (University)
(یونیورسٹی)

JÁMÚS जामूस (ع - مذ) جاموس

- महिष (Mahish) (مہیش) लुलाय (Lulái)
(بھینسا) (Bhainsa) (لؤلئ)

JÁMA जामा (ف - مذ) جامہ

- वस्त्र (Vas, tr) (وس تر) पट (Pat) (پٹ)
कपड़ा (Kapṛā) (کپڑا) लिबास (Libás)
(لباس)

JÁN जान (ف - مٹ) جان

1. प्राण (Prán) (پیران) जीवन (Jívan)
(دم) (Dam) (دم جیون)
2. शक्ति (Shakti) (شکتی) बल (Bal) (بل)
3. तथ्य (Tath,thya) (تتھہ) सार (Sár) (سار)
(खुलासा) (Khulása) (خلاصہ)
4. प्रिय (Priya) (پریہ) प्यारा (Pyára)
(پیارا)
5. आत्मा (Átma) (آتما) रूह (Rúh) (روح)

JÁNÁN जानां (ف - مذ) जानاں

- प्रेयसी (Preyasi) (پریسی) प्रीतमा (Pritama)
(प्रीतमा) (Priya) (پریا) माशूक (Máshúq)
(معشوق)

JÁNIB जानिब (ع - مٹ) جانب

1. पक्ष (Pakchh) (پکچھ) ओर (Or)
(طرف) (Taraf) (اور)
2. पार्श्व (Párshwa) (پارشو) पहलू (Pahlu)
(پہلو)

3. असभ्य (Asabh,bhya) (اسبھیا)
अशिष्ट (Ashisht) (اششت) वेतमीज
(Be tamiz) (بے تمیز)

JÁE,DÁD जाइदाद (फ - म्) जाइदाद

1. संपत्ति (Sompatti) (सम्पत्ति) (संपत्ति)
माल अस्वात्र (Mál as,báb) (माल)
(اسباب)
2. जमींदारी (Zamíndári) (زمینداری)
जागीर (Jágir) (جاگیر)

JÁIZ जाइज (ع - ص) जाइज

उचित (Uchit) (اچیت) उपयुक्त (Up,yukt)
(مناسب) मुनासिब (Munásib) (अपेक्षित)

JÁIZA जाइजा (ع - म्) जाइजा

1. परीक्षण (Paríkehhan) (परिक्छेहण)
जांच (Jáneh) (जांच) परताल
(Partál) (पर्टाल)
2. हाजिरी (Háziri) (हाजरी) गिनती
(Gintí) (गिन्ती)

JABAL जबल (ع - म्) जबल

पर्वत (Pahár) (पहाड़) (पर्वत)

JIBIL,LAT जिविलत (ع - म्) जिविलत

स्वभाव (Swabháo) (सुबहाव) प्रकृति
(Ádat) (आदत) (प्रकृति)
(आदत)

JUB,N जुबन (ع - म्) जुबन

भीरता (Bhíruta) (बिहिरता) कायरता
(Káyarata) (क़ायरता) डरपोक पन
(Darpok-pan) (दरपोक पन)

JUB,BA जुबबा (ع - म्) जुबबा

लंबा कुरता (Lamba kurta) (लंबाकुरता)

2. प्रिया (Priya) (प्रिया) प्रीतमा (Prítama)
(मनश्चोक) माशूक (Máshúq) (प्रियतमा)

JÁNVAR जानवर (फ - म्) जानवर

1. प्राणी (Prani) (प्राणी) जीव (Jiv) (जीव)
2. पशु (Pashu) (पशु) चौपाया
(Chaupáya) (चोपाया)
3. असभ्य (Asabh,bhya) (असभ्य)
अशिष्ट (Ashisht) (अशिश्ट) गंवार
(Ganvár) (गंडवार)

JÁVIDAN जाविदान (ف - ص) जाविदान

शाश्वत (Sáhsh, shwat) (शाश्वत) (शाश्वत)
नित्य (Nit,tya) (नित्य) अविनाशी
(Avi náshí) (अविनाशी) हमेशा रहने
वाला (Hamesha rahne vála) (हमेशा)
(रहने वाला)

JÁVED जावेद (ف - ص) जावेद
दिकहो 'जावदान'

JÁH जाह (फ - म्) जाह

1. पद (Pad) (पद) मरतबा (Martaba)
(मरतबा)
2. ऐश्वर्य (Aishwar,ya) (ऐश्वर्य)
वैभव (Vaibhau) (वैभव) हशमत
(Hashmat) (हशमत)

JÁHIL जाहिल (ع - ص) जाहिल

1. मूर्ख (Múrkh) (मूर्ख) अनभिज्ञ
(Anbliggya) (अनभिज्ञ) वेवकूफ
(Be vaqúf) (बेवकूफ)
2. अशिक्षित (Ashik,ehhit) (अशिक्षित)
अनपढ़ (Anparh) (अनपढ़)

2. भिन्न (Bhinnu بهن) अन्य (An,nya
دوسرا (Dúsrā) (انيه)

JIDÁL जिदाल (ف - مٹ)

युद्ध (Yud,dh يد'د) समर (Samar
لड़ाई (Laṛái لڑائی) (سم)

JUDÁI जुदाई (ع - مٹ)

1. वियोग (Viyog वियोग) ब्रह्म (Vrah
हिज्र (Hijr هجر) (ور)

2. अलगाव (Algáo الگاو) अनाहिदगी
(Alábidagí علاحدگی)

JID,DAT जिददत (ع - मٹ)

1. नूतनता (Nútanata नूतनता) नवी
नता (Navínata नवीनता) ताज़ा
पन (Táza pan تازه پن)

2. नई सूझ (Naí sújh नई सूझ) (Náí íjád नई ईजाद)

JADAL जदल (ع - मٹ)

1. युद्ध (Yud dh يد'د) लड़ाई (Laṛái
لڑائی)

2. शत्रुता (Shattruta शत्रुता) बैर
(Bair बैर) दुश्मनी (Dushmani
دشمنی)

JID,D-O-JAHD जदो जहद (ع - मٹ)

जिददो जहद

पराक्रम (Parákram पराक्रम) दौड़ धूप
(Daur dhúp دوڑدھوپ) कोशिश
(Koshish کوشش)

JADÍD जदीद (ع - ص)

1. नूतन (Nútan नूतन) नवीन (Navín
नया (Naya نیوا) (نویں)

JAB,HA जब्हा (ع - मंड)

ललाट (Lalát लालत) भाल (Bhál भाल)
माथा (Mátha माथा)

JABÍN जबीन (ع - मٹ)

भाल (Bhál भाल) ललाट (Lalát लालत)
कपाल (Kapál कपाल) माथा (Mátha
पेशानी (Pesháni پیشانی) (माथा)

JUS,SA जुस्ता (ع - मंड)

देह (Deh دیه) शरीर (Sharír شریر)
डीलडौल (Dildaul دیلڈول)

JAHI'M जहीम (ع - मंड)

नरक (Narak نرک) दोऊख (Dozakh
दोउख)

JAD जद (ع - मंड)

पितामह (Pitámah پیتامہ) दादा (Dáda
دادا)

जदामजद (ع - मंड)

JAD,D-E-AM,JAD जददे अमजद

1. पूर्वज (Púrvaj पूर्वज) असलाफ
(Asláf اسلاف)

2. हज़रत आदम (Hazrat-Ádam حضرت
آدم)

JID जिद (ع - मٹ)

पराक्रम (Prákram पराक्रम) उद्यम
(Ud,dyam اد'دیم) कोशिश (Koshish
کوشش)

JUDA जुदा (ف - ص)

1. पृथक (Prithak پرتھک) अलग
(Alag الگ)

JAR,RÁR جرار (ع - مٹ) جرار

1. विशाल (Vishál) महान (Mahán) अजीम (Azím) (عظیم)
2. वीर (Veer) योद्धा (Yodha) जवानमर्द (Gaván mard)

JAR,H जर्ह (ع - ص) جرح

1. क्षत (Chhat) घाव (Gháo) (گھاؤ).
2. प्रतिपरीक्षा (Prati paríkehha) प्रति प्रश्न (Prati prashn) (پرتی پریکھا) (Cross-examination) (اکزامینیشن)

JARAS जरस (ع - مذ) جر س
घंटा (Ghanta) घड़ियाल (Gharíyál)

JUR,Á जुरआ (ع - مذ) جرعه
चलु (Chalu) घूंट (Ghúnt) (گھونٹ)

JAR,GA जरगा (ع - त) جرگه
समूह (Samúh) दल (Dal) (دل)
जत्था (Jat,tha) (جٹھا)

JUR,M जुर्म (ع - مذ) جرم
दोष (Dosh) अपराध (Aprádh) (اڀراده)
कुसूर (Qusúr) (قصور)

JUR,MÁNA जुर्माना (ع - ف) جرمانه
अर्थ दंड (Arth dand) (ارتھ دند)
साहस (Sáhas) तावान (Táván) (تاوان)

2. आधुनिक (Ádhumik) (آدھنیک)
अर्वाचीन (Arváchín) (ارواچین)
नए जमाने का (Nao zamáne ka) (نئے زمانے کا)

JUZÁM जुजाम (ع - مذ) جذام
कुष्ठ (Kusht) (کوشٹ)
कोढ़ (Korh) (کورھ)

JAZ,B जज्व (ع - مذ) جذب

1. आकर्षण (Ákarshan) (आकर्शन) खिंचाव (Khinchá) (کھینچاو)
2. चूषण (Chúshan) (चूशन) चूसना (Chúsna) (चूसना) (Sokhna) (सोकहना)
3. आत्मसात् (Átmsát) (आत्मसात) अपने में घुला मिला हुआ (Apne men ghula mila hua) (اپنے میں گھلا ملا ہوا)

JAZ,BA जज्बा (ع - مذ) جذبه

1. मनोभाव (Manobháo) (منوہاو)
मनोवृत्ति (Manovritti) (منوورتتی)
2. आवेश (Ávesh) (آویش) जोश (Josh) (جوش)

JUR,AT जुरअत (ع - مٹ) جرأت
साहस (Sáhas) (साहस) वीरता (Virata) (ویرता)
हिम्मत (Himmat) (هممت)

JAR,RÁH जरह (ع - مذ) جراح

शस्त्र चिकित्सक (Shastr chikitsak) (शलص ڇيکيتسک)
शल्य वैद्य (Shallya vaidya) (शलیه ويد)
चीर फाड़ करने वाला (Chír phár karne vála) (چير ڦاڙ ڪرڻے والا)

- JAZA جزا (ع - مٹ) جزا
 پر تپکار (Pratyupkār) (پرتپکار)
 अच्छا बदला (Ach, chha badla) (اچھا بدلا)
- JAZ,R جزر (ع - مذ) جزر
 समुद्र के पानी का उतार (Samuddr ke
 pāni kā utār) (سمندر کے پانی کا اتار)
 भाटा (Bhāta) (بھاتا)
- جزرو مد (ع - مذ)
- JAZ,R-O-MAD जज्ञरोमद
 ज्वार भाटा (Jwār bhāta) (جوار بھاتا)
- JAZ,M जज्ञम (ع - ص) جزم
 1. दृढ़ (Driḥ) (مضبوط) मज्बूत (Mazbūt)
 (مضبوط)
 2. किसी शब्द के अन्तिम अक्षर को हल
 करना (Kisi shabd ke antim akshar
 ko hal karna) (کسی شبد کے
 (انتم اکچھر کو هل کرنا)
- JUZ,V जुज्व (ع - مذ) جزو
 'जु' डिकھو
- JUZVI जुजूवी (ع - ص) جزوی
 आंशिक (Ānshik) (آنشک) थोड़ा (Thora)
 (تھوڑا)
- JAZÍRA जज़یرة (ع - مذ) جزیره
 द्वीप (dwīp) (دوہیپ) टापू (Tápū) (तापो)
- JIZ,YA जित्या (ع - مذ) جزیه
 कर (Kar) (کر) टैक्स (Tex) (تیکس)
- JASÁRAT जसارت (ع - مٹ) جسارت
 दुःसाहस (Dus, sāhas) (دس ساھس) धृष्टता
 (Dhrishtata) (دھرش تاتا) ढीठपन
 (Dhīth pan) (ڈیٹھ پن)
- JARÍ जरी (ع - ص) جرى
 1. साहसी (Sāhasī) (سাহسی) शूर
 (Shūr) (شور) हिम्मत (Himmat)
 (همتي)
 2. निर्भीक (Nirbhīk) (نربھیک) निडर
 (Nidar) (نڈر)
- JARYÁN जरयान (ع - مذ) جریان
 1. प्रवाह (Pravāh) (پرواھ) बहाव
 (Bahāo) (بھاؤ)
 2. प्रमेह (Prameh) (پرمیہ) प्रसेक
 (Prasek) (پرسیک) जरयान का मरज़
 (Jiryán ka maraz) (جریان کا مرض)
- JARÍB जरीब (ع - مٹ) جریب
 1. क्षेत्र मापदंड (Chhettr máp dand)
 (چھیتتر ماپ دند) खेत नापने की
 जंजीर (Khet nāpne ki zanjīr)
 (کھیت نا پنے کی زنجیر)
 2. दंड (Dand) (دند) लाठी (Lāthi)
 (لاٹھی)
- JARÍDA जरीदा (ع - مذ) جریده
 1. एकाकी (Aká kī) (ایکاکی) अकेला
 (Akela) (اکيلا)
 2. समाचार पत्र (Samāchār pattr)
 (سماچار پتر) अखबार (Akhabār)
 (اخبار)
- JUZ जुज (ع - مذ) جز
 1. बिना (Bina) (بنا) बग़ैर (Baghair)
 (بغیر)
 2. अंश (Ansh) (انھ) भाग (Bhāg)
 (تکڑا) टुकड़ा (Tukṛa) (تکڑا)

JÁL جال (ع - مذ) جعل (ع - مذ)

1. छल (Chhal) धोका (Dhoka) (دھوکا)

2. कृत्रिमता (Kritrimata) (کرتیم تا) बनावट (Banávat) (بناوٹ)

JÁ,L.SÁZ जालसाज़ (ع - ص) جعل ساز (ع - ص)

1. छली (Chhalí) धोकेवाज़ (Dhoke báz) (دھوکے باز)

2. जाली काम करनेवाला (Jáli kám karne vála) (جعلی کام کرنے والا)

JÁ,LI जाली (ع - ص) جعلی (ع - ص)

कृत्रिम (Krittrim) बनावटी (Baná-vatí) (بناوٹی)

JUGH RÁT जुग्रात (ع - مذ) جغرات (ع - مذ)

दधि (Dadhi) दही (Dahí) (دھی)

जुग्राफیه (ع - مذ) جغرافیه (ع - مذ)

JUGH RÁFIYA जुग्राफिया

भूगोल शास्त्र (Bhúgol shástr) (بھوگول)

भूगोल विद्या (Bhúgol viddya) (بھوگول ویدیا)

JAFÁ जफा (ع - مذ) جفا (ع - مذ)

निर्दयता (Nirdaita) (نردیتا) अन्याय

(Annyái) (ان نیای) अत्याचार (Attyá

chár) (اتیاچار) ظلم (Zulm)

جفا پیشہ (ع - ص) جفا پیشہ (ع - ص)

JAFÁ-PESHA जफा पेशा

अत्याचारी (Attya chári) (اتیاچاری)

अन्यायी (Annyái) (ان نیائی) जालिम

(Zálim) (ظالم)

JAFÁ-JÚ जफाजू (ع - ص) جفاجو (ع - ص)

دیکھو 'جفا پیشہ'

JASÁMAT जसमत (ع - مذ) جسامت (ع - مذ)

घनत्व (Ghanat, twa) मोटाई

(Motái) (موٹائی)

JAST जस्त (ع - مذ) جست (ع - مذ)

उत्फाल (Utphál) फलंग

(Phaláng) कूद (Kúd) (کود)

JUSTJÚ जुस्तजू (ع - مذ) جستجو (ع - مذ)

मार्गण (Márgan) (مارگن) अन्वेषण

(Anveshan) खोज (Khoj)

(Talásh) तलाश (कहोज)

JASAD जसद (ع - مذ) جسد (ع - مذ)

देह (Deh) शरीर (Sharír)

(Badan) (بدن)

JISM जिरम (ع - مذ) جسم (ع - مذ)

शरीर (Sharír) वपु (Vapu)

(Deh) (بدن) (Badan)

JISMÁNI जिस्मानी (ع - ص) جسمانی (ع - ص)

शारीरिक (Sháririk) (شارییک) दैहिक

(Daihiik) (بدنی) (Badani)

JASÍM जसीम (ع - ص) جسیم (ع - ص)

स्थूल (Isthúl) भारीभरकम

(Bláráí Lharkam) मोटा

(Mota táza) (موٹا تازہ)

JASH,N जश्न (ع - مذ) جشن (ع - مذ)

1. उत्सव (Utsau) धूमधाम

(Dhúm hádm) (دھوم دھام)

2. रंग रलियां (Rang raliyán) (رنگ)

(Aísh) ऐश (عیش)

JÁ,D जाद (ع - مذ) جعد (ع - مذ)

वेणी (Vení) चोटी (Chotí) (چوٹی)

جفا کار (ف - ص) JAFĀ-KĀR جفاکار
دیکھو 'جفا پیشہ'

جفا کش (ف - ص)

JAFĀ-KASH جفاکش

پاراक्रमی (Parāk, kramī)

مہناتی (Ud, dyogī) (ان، دیوگی)
(Mehnatī) (مہناتی)

JUF, T جفت (ف - مذ)

1. یوگم (Yug, m) (یوگل)
جوڑا (Joṛa) (یوگم)

2. جوتے کا جوڑا (Júte ka joṛa)
(جوڑا)

3. سم سنکھیا (Samsankhya)
وہ سنکھیا جو دو پر بات جائے
(Voh sankhya jo do par bat jāi)
(جو دو پر بات جائے)

جگر (ف - مذ) JIGAR جگر

1. یکرت (Yakrit) (یکرت)
کلیجا (Kaleja)

2. ساہس (Sáhas) (ساہس)
ہمت (Himmat)

جگر بند (ف - مذ)

JIGAR-BAND جگر بند

1. پیارا (Priya) (پریہ)
(Pyára) (پیارا)

2. لڑکا (Laṛka) (لڑکو)
(Puttr) (پوتر)

جگر خراش (ف - ص)

JIGAR-KHARÁSH جگر خراش

ہردے (Hridai vidáarak)

دو:خداہی (Dukh, kh dáí)

(روح فرسا) (Rúh farsa)

جگر سوز (ف - ص) (جگر سوز)

JIGAR-SOZ جگر سوز

سہانوبھوتی کرتا (Sahánubhúti karta)

ہمدرد (Hamdard) (سہانوبھوتی کرتا)

جگر کاوی (ف - مٹ)

JIGAR-KÁVI جگر کاوی

پاراक्रम (Parak, kram) (پاراक्रम)

سخت (Sakht mehnat) (سخت)
مہنات

جلا (ع - مذ) JALA جلا

دیش نکالا (Desh nikála) (دیش نکالا)

جلا (ع - مٹ) JILA جلا

آبھا (Ábhá) (آبھا)

چمک (Chamak) (چمک)
دمک (Damak) (دمک)

جلا ب (ع - مذ) JUL, LÁB جلا ب

ریچک (Rechak) (ریچک)

ملمہدک (Mal bhedak) (ملمہدک)

دست کی دوا (Dast ki dava) (دست کی دوا)

جلاد (ع - ص) JAL, LÁD جلاد

1. بدھک (Badhik) (بدھک)

وہ جیوی (Vadbjívi) (وہ جیوی)

فالہ (Phánsi lagáne vála)

(پھانسی لگانے والا)

2. ہتیار (Hnt, tyára) (ہتیار)

آلیم (Zálim) (آلیم)

(ظالم)

3. کٹھور (Kathor hridai) (کٹھور)

(سنگ دل) (Sangdil) (سنگ دل)

جلد ساز (ع - ف - مذ)

JIL,D-SÁZ جिल्دساز

جिल्د باندھنے والا (Jild bándhne vála
(جلد باندھنے والا)

JALSA جلسہ (ع - مذ)

1. سभा (Sabha) میٹنگ (Meeting) (میٹنگ)
2. अधिवेशन (Adhiveshan) (اجلاس) (ایشن)
3. नाच रंग (Nách rang) (ناچ رنگ)

JALAQ जलक (ع - ذ ث)

हस्त मैथुन (Hast maithun) (ہست
हथलस (Hathlas) (میتھن)

JULÚS जुलूस (ع - مذ)

1. उत्सवायात्रा (Utsau yátra) (آتسوویاترا)
चलसमारोह (Chalsamároh) (چل
शोभायात्रा (Shobhayátra) (شوبا
(شوبہایاترا)
2. बरात (Barát) (برات) सवारी (Savári)
(سوازی)

JAL,VA जलवा (ع - مذ)

1. दर्शन (Darshan) (درشن) दीदार (Dídár)
(دیدار)
2. कान्ति (Kanti) (کانتی) छत्र (Chhab)
(چھب)

جلوہ گری (ع - ف - مذ)

JALVA-GARI जलवागरी

प्रकट होना (Prakat hona) (پرکٹ ہونا)
सामने आना (Sámne ána) (سامنے آنا)

JALÁL जलाल (ع - مذ)

1. तेज (Tej) (तेज) प्रताप (Pratáp)
(دعب) (Rob) (پرتاپ)
2. क्रोध (Krodh) (کروڈھ) रोष (Rosh)
(غصہ) (Ghussa) (روش)

JALÁLAT जलालत (ع - مٹ)

1. तेज (Tej) (तेज) प्रताप (Pratáp)
(جلال) (Jalál) (پرتاپ)
2. श्रेष्ठता (Shreshthata) (شریشتتہ)
प्रतिष्ठा (Pratishtha) (پرتیشٹھا)
बढ़पन (Barappan) (بڑپن)

جلاوطن (ع - ص)

JALA-VATAN जलावतन

देशवहिष्कृत (Desh vahishkrit) (دیش
देश निकाला दिया हुआ
(Desh nikála diya hua) (دیش نکالا
(دیا ہوا)

JAL,D जलद (ف - ص)

शीघ्र (Shígh,r) (شیگھر) तुरंत (Turant)
सपदि (Sapadi) (سپدی) फौरन
(Fauran) (فوراً)

JIL,D जिल्द (ف - مٹ)

1. चर्म (Charm) (چرم) खाल (Khál)
(کھال)
2. प्रति (Prati) (پرتی) एक पुस्तक (Ek)
(ایک پستک) (pustak)
3. पुस्तक की जुबबंदी और सिलाई
(Pustak ki juz bandi aur silái)
(پستک کی جز بندی اور سلائی)

JAL,D-BÁZ जलदबाज़ (ف - ص)

आतुर (Átur) (اتر) उतावला (Utáola)
(اناؤلا)

gam (Istri prasang) स्त्री प्रसंग (سماگم)
(Rati) रति (استری پرسنگ)
Mubásharat (مباشرت)

JAMÁ,AT جماعت (ع - مٹ)

1. समूह (Samúh) (Dal दल) (سموه)
(Majma) मजमा (دل)
(Kakchha) कक्षा (درجہ)
(Darja)
2. परिषद् (Parishad) इदारा (پری شد)
(Idára) (ادارہ)
3. पंक्ति (Pankti) कतार (Qatár) (پنکٹی)
(قطار)

JAMÁL جمال (ع - مذ)
सौंदर्य (Saundarya) सुंदरता (سون دریه)
(Sundarata) (سندرता)
(Husn) हुस्न (حسن)

JAM,A جمع (ع - مٹ) जमा

1. एकत्र (Ekattr) इकट्ठा (Ikattha) (ایکتر)
(اکٹھا)
2. संचित (Sanchit) जखीरा (سنچیت)
(Zakhíra) (ذخیره)
3. बहुवचन (Bahu bachan) जमाकासीगा (Jama ka sígha) (बहुवचन)
(جمع)
(Jama ka sígha) (جمع)
(का सिंघा)
4. योग (Yog) जोड़ (Jor) (योग)
5. धन (Dhan) रकम (Raqaam) (دهن)
(رقم)

جمعیت (ع - مٹ)

JAM,YÍ,YAT जम्ईयत

1. समूह (Samúh) जनसमूह (Jan-samúh) (जन समूह)
(भीड़) (Bhír) (جمہ)

JALI जली (ع - ص)

1. स्पष्ट (Ispusht) व्यक्त (अस्पष्ट)
(Vyakt) (ویکت)
(Zábir) ज़ाहिर (ظاهر)
2. मोटे अक्षरों में लिखा हुआ (Mote akchharon men likha hua) (موتے)
(اکچھروں میں لکھا ہوا)

JALÍS जलीस (ع - مذ)

- सहचार (Sahchár) पार्श्ववर्ती (سہ چار)
(Párshwa varti) साथी (پارشور دتی)
(Sáthi) (ساتھی)

JALÍL जلیل (ع - ص)

- श्रेष्ठ (Shreshth) महान (شریشتہ)
(Mahán) (عظیم)
(Azím) (مہان)

جليل القدر (ع - ص)

JALÍLUL-QADR जलीलुल کدر

- महानात्मा (Mahánátma) (مہانااتما)
अतिश्रेष्ठ (Atish,shreshth) (अतिश्रेष्ठ)
(श,श्रीष्ट)

JAMÁDÁT जमादात (ع - مذ)

- खनिज पदार्थ (Khanij padārth) (کھنيج)
(Jar padārth) जड़ पदार्थ (پدارتہ)
(Voh chízen jin men barhne ya) वह चीजें जिनमें बढ़ने
ya harakat karne ki táqat na ho (جڑ پدارتہ)
یا حرکت کرنے کی طاقت نہ ہو
(چیزیں جن میں بڑھنے یا حرکت
کرنے کی طاقت نہ ہو)

JIMÁ,A जामाअ (ع - مذ)

- मैथुन (Maithun) संभोग (میتھن)
(Sambhog) समागम (سمہوگ)

JAMÍL جمیل (ع - ص)
 JAMÍL جمیل (ع - ص)
 سندر (Sundar) منوہر (Manohar)
 (روپوان) (Rúpván) رُپوان (منوہر)
 ہسین (Hasín) (حسنین)

JIN جن (ع - مذ)
 JIN جن (ع - مذ)
 1. ایک प्रकार کا پرت (Ek prakár ka pret)
 (ایک پرکار کا پریٹ)
 2. پرتبادھا (Pret bádha)
 (پریٹ بادھا)
 خلل (Khalal) (خلل)

JANÁB جناب (ع - مٹ)
 JANÁB جناب (ع - مٹ)
 1. در (Dwár) (دوار)
 (دیوڑھی)
 2. شریمان (Shrímán)
 (شری مان)
 (Shríyut) (شری یت)
 (Maháshai) (مہاشے)

JANÁBAT جنابت (ع - مٹ)
 JANÁBAT جنابت (ع - مٹ)
 اشوچ (Ashauch)
 (اپوٹرتا) (Nápáki)
 (ناپاکی)

JANÁZA جنازہ (ع - مذ)
 JANÁZA جنازہ (ع - مذ)
 ارثی (Artbi)
 (میت) (Mai,yat)
 (میت)

JINÁN جنان (ع - مذ)
 JINÁN جنان (ع - مذ)
 (Swarg) (سورگ)
 (Deo-lók) (دیولوک)
 (Nák) (ناک)
 (Jannat) (جنت)
 (یہ لفظ جنت کی جمع ہے لیکن
 واحد معنوں میں مستعمل ہے)

JUM,BÁN جنبان (ف - ص)
 JUM,BÁN جنبان (ف - ص)
 1. کمپیت (Kampit)
 (ہلتا ہوا) (Hilta hua)
 (ہلتا ہوا)

2. سونا (Sona)
 3. سبھا (Sabha)
 (ادارہ)

JUM,LA جملہ (ع - مذ)
 JUM,LA جملہ (ع - مذ)
 1. سب (Sab)
 (Sarp)
 2. (Vákya)
 (Shabd samúh)
 (Fiqua)

JAMAN جمن (ف - مٹ)
 JAMAN جمن (ف - مٹ)
 (Yamuna)
 (Jamna nadi)

JUMÚD جمود (ع - مذ)
 JUMÚD جمود (ع - مذ)
 (Gattyaurodh)
 (Rukávat)
 (Deadlock)

JUM,HÚR جمہور (ع - مذ)
 JUM,HÚR جمہور (ع - مذ)
 (Janata)
 (عوام)

جمہوری (ع - ص)

JUM,HÚRÍ جمہوری
 JUM,HÚRÍ جمہوری
 (Sárv janik)
 (Avámí)

جمہوریت (ع - مٹ)

JUM,HÚRI,YAT جمہوریت
 JUM,HÚRI,YAT جمہوریت
 (Praja tantr)
 (Gan tantr)
 (Lok sháhi)

JAMÍ,A جمیع (ع - ص)
 JAMÍ,A جمیع (ع - ص)
 (Sampurn)
 (Sab)
 (Samast)

JANG جنگ (ف - مٹ) جंग
 समर (Samar संग्राम) संग्राम (Sangrám
 (सुरियंग) संयुग (Sanyug संग्राम)
 रण (Ran रण) युद्ध (Yuddh, dh युद्ध)
 लड़ाई (Laṛáí लड़ाई)

جنگ آزما (ف - ص)

JANG-ÁZMA जंग आजमा

युद्धवीर (Yuddhvír युद्धवीर)
 कुशल (Yuddh kushal कुशल)
 युद्ध निपुण (Yuddh nipun युद्ध निपुण)
 लड़ाकू (Laṛákú लड़ाकू)

جنگ آزموده (ف - ص)

JANG-ÁZMUḌA जंग आज्मुदा
 دیکھو 'جنگ آزما'

JANGÁH जंगाह (ف - मٹ) जंगाह
 रणभूमि (Ran bhúmi रणभूमि)
 जंग (Maidán-e-jang मैदान جنگ)

JANG-JÚ जंगजू (ف - ص) जंगजू
 योद्धा (Yoddha योद्धा) रणवीर (Ran vír रणवीर)
 लड़ाकू (Laṛákú लड़ाकू)

JANGAL जंगल (ف - مذ) जंगल
 कानन (Kánan कानन) विपिन (Vipin विपिन)
 वन (Arannya वन) अरण्य (Arannya अरण्य)
 (Van वन) सहرا (Sahra सहرا)

JANGALI जंगली (ف - ص) जंगली

1. आरण्यक (Áran,nyak आरण्यक)
 जंगल का (Jangal ka जंगल का)
2. असभ्य (Asabh,bhya असभ्य)
 अशिष्ट (Ashisht अशिष्ट) उजडु
 (Ujad,d उजडु)

2. हिलाने वाला (Hiláne vála हिलाने वाला)
 (دوسرے معنوں میں موبک ہو کر)
 آتا ہے جیسے 'سلسلہ جذبان'

JUM,BISH जुम्बिश (ف - मٹ) जुम्बिश
 कम्पन (Kampan कम्पन) थर थराहट
 (Thartharáhat थर थराहट) हिलना
 डोलना (Hilna dolna डोलना)

JAN,NAT जन्नत (ع - مٹ) जन्नत
 नाक (Nák नाक) स्वर्ग (Swarg स्वर्ग)
 (सुरलोक) सुरलोक (Sur lok सुरलोक)
 बिहिश्त (Bihisht बिहिश्त)

JAN,NATI जन्ती (ع - ص) जन्ती

1. प्रातस्वर्ग (Prápt swarg प्रातस्वर्ग)
 (सुरगीय) स्वर्गीय (Swargíya सुरगीय)

जन्नत नशीन (Jannat nashín जन्नत नशीन)
 (نشیں)

2. स्वर्गीय (Swargíya स्वर्गीय) जन्नत
 का (Jannat ka जन्नत का)

JIN,S जिन्स (ع - مٹ) जिन्स

1. वस्तु (Vastu वस्तु) पदार्थ (Padárth पदार्थ)
 चीज़ (Chíz चीज़) (پیدا رتھ)

2. वर्ग (Varg वर्ग) श्रेणी (Shreni श्रेणी)
 (جماعت) जमाअत (Jamá,at जमाअत) (شرینی)

3. अन्न (An,n अन्न) अनाज (Anáj अनाज)
 (اناج)

4. लिंग (Ling लिंग) नسل (Nasl नسل)

جنسیت (ع - مٹ)

JIN,SÍ (I) YAT जिन्सी (सि) यत
 सहलिंगता (Sah lingata सहलिंगता) एक
 जिंस का होना (Ek jins ka hona एक जिंस का होना)
 (جنس کا ہونا)

3. अस्वीकृति (Aswikriti) (اسوی کړتی)

इन्कार (Inkār) (انکار)

4. प्रतिकार (Pratikār) (प्रती कर्) बदला

(Badla) (بدلا)

JAV(V)ÁD जव (जव) (ज - व) (ज - व)

1. मुक्त हस्त (Mukt hast) (मुक्त हस्त)

दानशील (Dánshíl) (दान शील)

दानी (Atidáni) (अती दानी)

(Faizáz) (फियाज)

2. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka ek

nám) (ईश्वर का एक नाम)

JAVÁR जवार (ज - व) (ज - व)

प्रातिवास (Prativás) (प्रती वस)

(Paṛos) (परस)

जो अरु (ज - व) (ज - व)

JAVÁRISH जवारिश

अवलेह (Avleh) (अवलेह)

जाने वाली दवा (Chát kar khái

jáne váli dava) (जाने वाली दवा)

(Jau) (जौ)

JAVÁZ जवाज (ज - व) (ज - व)

औचित्य (Auchittya) (औचित्य)

जायज होना (Jáiz hona) (जायज होना)

JAVÁN जवान (ज - व) (ज - व)

1. युवक (Yuvak) (युवक)

(Vayask) (वयस्क)

(Tarun) (तरुण)

2. सैनिक (Sainik) (सैनिक)

(Sipáhi) (सिपाही)

जो अरु (ज - व) (ज - व)

JAVÁN-BAKHT जवां बख्त

JANÚB जनूब (ज - न) (ज - न)

दक्षिण (Dakshin) (दक्षिण)

(Dak,khin) (दक,खिन)

JANÚBI जनूबी (ज - न) (ज - न)

दक्षिण (Dakshinya) (दक्षिण)

दक्षिण का (Dak,khin ka) (दक,खिन का)

JUNÚN जुनून (ज - न) (ज - न)

उन्माद (Unmád) (उन्माद)

(Vieh,chiptata) (वैह,चिपता)

उन्माद (Unmattata) (उन्माद)

पन (Págai pan) (पागल पन)

JANÍN जनीन (ज - न) (ज - न)

भ्रूण (Bhrún) (भ्रूण)

asth) (गर्भस्थ)

में हो (Voh bach,cha jo mán ke pot

men ho) (वो बच्चा जो मां के पेट

में हो)

JAU जौ (ज - व) (ज - व)

यव (Yav) (यव)

JÚ जू (ज - व) (ज - व)

1. नदी (Nadi) (नदी)

2. कुल्या (Kulya) (कुल्या)

(Nahr) (नहर)

JAVÁB जवाब (ज - व) (ज - व)

1. उत्तर (Uttar) (उत्तर)

(Pásukh) (पासुख)

2. समान (Samán) (समान)

(Jor) (जोर)

JÚD جود (ع - مذ) جود
دان شیلتا (Dán shílata) دان شیلتا
उदारता (Udárata) सखावत
(Sakhávat) سخاوت

JAUDAT جودت (ع - مٹ) جودت
दक्षता (Dakchhata) कुशलता
(Kushalatá) जहानत (Zahánat)
(نہایت)

JAUR جور (ع - مذ) جور
अत्याचार (Attyáchar) जुल्म
(Zulm) ظلم

JAUZ जोड़ (ع - مذ) जोड़
अक्षोट (Akchhot) अखरोट
(Akhrot) اخروت

JOSH जोश (ف - مذ) जोश
1. आवेश (Ávesh) वेग (Veg)
जोर (Áveg) आवेग (ویگ)
(Zor) زور
2. उबाल (Ubál) उफान (Uphán)
(ایہان)
3. उत्साह (Utsáh) उमंग
(Hausala) हौसला (امنگ)
(حوصلہ)

جوشانده (ف - مذ)

JOSHÁNDA जोशांदा
क्वाथ (Kwáth) काढ़ा (Káṛha)
(کڑھا)

JOSHISH जोशिश (ف - مٹ) जोशिश
1. आवेग (Áveg) जोश (Josh)
(جوش)

भाग्यशाली (Bhágya sháli) بهائیہ
सौभाग्यवान (Saubhágya ván) شالی
इकबालमन्द (Iqbál mand) اقبال مند

جوان دولت (ع - ص)

JAVÁN-DAULAT जवां दौलत
ऐश्वर्य वान (Aishwar,rya ván) ایشوریہ
(سمردن) समृद्ध (Samriddh) (وان)
दौलतमंद (Daulat mand) دولت مند

جوان سال (ف - ص)

JAVÁN-SÁL जवां साल
नवयुवा (Nau yuva) तरुण
(Tarun) नौजवान (Naujaván)
(نوجوان)

جوان مرد (ف - ص)

JAVÁN-MARD जवां मर्द
1. साहसी (Sáhasi) उत्साही
(Utsáhi) हौसला मंद
(Hausala mand) (حوصلہ مند)
2. शक्तिशाली (Shaktí sháli) शक्ति
(Vír) वीर (شجاعت)
(Shujá,a)

JAVÁNI जवानी (ف - مٹ) जवानी
तोरुण्य (Tárun,nya) यौवन
(Yauvan) युवावस्था (یوانوستھا)
(Naujavání) नौजवानी
(جوانی)

JAVÁHIR जवाहिर (ع - مذ) جواھر
(جوهر کی جمع)

रत्न (Ratn) मणि (Mani) (دتن)
(Javáhirat) जवाहिरात (جواهرات)

JAUHAR جَوہر (ع - مذ) جَوہر

1. رتن (Ratn) (دتن) مणि (Mani) (منی)
2. دکتا (Dakehhata) (دکھتا) چتورتا (Chaturata) (چترتا) قابلیت (Qábi-lyat) (قابلیت)
3. سار (Sár) (سار) ست (Sat) (ست)
4. गुण (Gun) (گن) सifat (Sifat) (صفت)

جوہر شناس (ع - ص)

JAUHAR-SHANÁS جَوہر شناس

गुण पहचानने वाला (Gun pahchán-ne vála) (گن پہچاننے والا) कद्र करने वाला (Qadr karne vála) (قدر کرنے والا)

JAUHARI جَوہری (ع - مذ) جَوہری

1. रत्न विक्रेता (Ratn vik,kreta) (دتن) रत्न बेचने वाला (Ratn bechne vála) (دتن بیچنے والا)
2. गुण दोष परखने वाला (Gun dosh parakhne vála) (گن دوش پرکھنے والا) परखिया (Parkhaiya) (پرکھیا)

JOYA جَویا (ف - ص) جَویا

जिज्ञासु (Jiggyásu) (جگ گیاسو) खोजी (Anvekehhi) (انویک چھی) (Khoji) (کھوجی)

JOYÁN جَویاں (ف - ص) جَویاں

دیکھو 'جویا'

JO,YAN,DA جَویندہ (ف - ص) جَویندہ

دیکھو 'جویا'

2. उबाल (Ubál) (ابال) उफान (Uphán) (ایہان)

JOSHAN جَوشن (ف - مذ) جَوشن

1. कवच (Kavach) (کوچ) जिरह (Zirah) (زیرہ)
2. भुज बंध (Bhuj bandh) (بھج بندھ) बाजूबन्द (Bázú band) (بازوبند)

JU,A जूअ (ع - مٹ) جوع

छुधा (Chhudha) (چھدھا) भूख (Bhúkh) (بھوکہ)

JAUF जौफ (ع - مذ) جوف

सुधिरता (Sushirata) (سوشیرتا) पोलापन (Pola pan) (پولاپن)

JUQ जूक (ت - مذ) جوق

समूह (Samúh) (سموہ) भीड़ (Bhír) (بھیر)

JAULÁN जौलां (ف - مٹ) جولاں

वेड़ी (Beṛí) (بیری) कैदी के पांव का कड़ा (Qaidi ke páuṁ ka kaṛa) (قیدی کے پاؤں کا کڑا)

جولانگاہ (ف - مٹ)

JAULÁN-GÁH जौलां गाह

दौड़ का मैदान (Daur ka maidán) (دور کا میدان)

JAULÁNI जौलानी (ف - مٹ) جولانی

1. स्फूर्ति (Isphúrti) (اسپھورتی) फुरती (Phurti) (پھرتی) तेज़ी (Tezi) (تیزی)
2. उत्साह (Utsáh) (اتساہ) उमंग (Umang) (امنگ)
3. घोड़े की दौड़ (Ghore ki daur) (گھوڑے کی دور)

विश्व विजयी (Vishshwa vija,í विशु
दुनिया को फतेह कर लेने वाला
(Dunya ko fatah kar lene vála دنیا
(کو فتح کر لینے والا)

JIHÁT जिहत (ع - مٹ)
दिशा (Disha दिशा) दिश (Dish दिश)
ओर (Or اور) तरफ (Taraf طرف)

JAH,D जहद् (ع - مٹ)
पराक्रम (Prák,kram पराक्रम) उद्योग
(Ud,dyog उद्योग) उद्यम (Ud,
dyam उद्यम) कोशिश (Koshish
(कोशिश)

JAH,L जहल (ع - मंड)
मूर्खता (Múrkhatā मूर्खता) अज्ञान
(Aggyán अज्ञान) नासमझी (Nása-
mjhi नासमझी) जहालत (Jahálat
(جهالت)

JAHAN,NAM जहन्नम (ع - मंड)
नरक (Narak नरक) रौरव (Raurav
(رورخ) दोऊ (Dozakh दोऊ)

جهنمی (ع - ص)

JAHAN-NAMI जहन्नमी

1. नारकी (Náraki नारकी) पापी (Pápi
(پاپی)
2. नरकगामी (Narak gámi नरकगामी)
नरकवासी (Narak vási नरकवासी)
दोऊखी (Dozakhi दोऊखी)

JIHEZ जिहेज (ع - मंड)
यौतुक (Yautuk यौतुक) दायज (Dáyaj
(دهج) दाहेज (Dahej दाहेज)

JIHÁD जिहाद (ع - मंड)
धार्मिक युद्ध (Dhármik yuddh धार्मिक
युद्ध) धर्म के लिये लड़ाई (Dharm ke
lie la rái धर्म के लिये लड़ाई)

JAHÁZ जहाज़ (ع - मंड)
पोत (Pot पोत) बड़ी नाव (Bari náo
(بڑی ناؤ)

JAHÁLAT जहालत (ع - मٹ)
अज्ञान (Aggyán अज्ञान) मूर्खता
(Múrkhatā मूर्खता) जड़ता (Jarata
(نادانی) नादानी (Nádáni)

JAHÁN जहान (ف - मंड)
संसार (Sansár संसार) जगत् (Jagat
(سوشتی) दुनिया (Srishti)
(دنیا) (Duniya)

جهان دیده (ف - ص)

JAHÁN-DÍDA जहां दीदा

बहुदर्शी (Bahudarshi बहुदर्शी) दुनिया
देखे हुए (Duniya dekhe hue دنیا
(دیکھے ہوئے)

جهان گرد (ف - ص)

JAHÁN-GARD जहां गर्द

सर्व भ्रमी (Sarv bhrami सर्व भ्रमी)
विश्व भ्रमी (Vish,shwa bhrami विशु
दुनिया भर में घूमने वाला
(Duniyá bhar men ghúmne vála
(بہر میں گھومنے والا)

JAHÁN-GÍR जहांगीर (ف - ص)
चक्रवर्ती (Chakkr varti चक्रवर्ती)
जगद् विजयी (Jagad vijaí जगद् विजयी)

JAI, YID جیڈ (ع - ص) جیڈ

1. उत्तम (Uttam) (اتتم) बढ़िया (Barhiya)

2. महान (Mahán) (مہان) श्रेष्ठ (Shreshth) (شریشتہ) बड़ा (Bara)

JAISH جیش (ف - مذ) جیش

सेना (Sena) (سینا) अनिक (Aník) (انیک)

चमू (Chamú) (چمو) फौज (Fauj) (فوج)

JAIB جیب (ع - مذ) جیب

1. कुरते का गला (Kurte ka gala) (کرتے کا گلا)

2. जेब (Jeb) (جیب) पाकट (Pocket) (پاکٹ)

اردو میں یہ لفظ دوسرے معنوں میں جیم کے زیر کے ساتھ استعمال ہوتا ہے اور سید کا قافیہ بنتا ہے

ج

چار پایہ (ف - مذ)

CHÁR-PÁYA چارپایا

चतुष्पद (Chatushpad) (چتھسپد) पशु

(पशु) मवेशी (Maveshi) (مویشی)

चौपाया (Chaupáya) (چوپایہ)

چارشنبه (ف - مذ)

CHÁR-SHAMBA चारशम्बा

बुधवार (Budhvár) (بدھوار) बुध (Budh)

(बुध)

چار و ناچار (ف - ص)

CHÁR-O-NÁCHÁR चारो नाचार

विवशता पूर्वक (Vivashata púrvak)

मजबूरन (Maj búran) (مجبورن)

(مجبورن)

CHÁRA चार (ف - مذ)

1. उपचार (Upchár) (اُپچار) इलाज

(Iláj) (علاج)

2. प्रयत्न (Prayatn) (پریتن) कोशिश

(Koshish) (کوشش)

CHÁBUK चाबुक (ف - مذ)

प्रतोट (Pratod) (پرتوت) कशा (Kasha)

(कोड़ा) (Korá) (کشا)

چابک دست (ف - ص)

CHÁBUK-DAST चाबुक दस्त

हस्त कुशल (Hast kushal) (هست)

क्षिप्र हस्त (Chhipr hast) (چھپر هست)

तेज और साफ काम करने वाला

(Tez aur sáf kám karne vála) (تیز اور صاف کام کرنے والا)

CHÁPLÚS चापलूस (ف - ص)

चाटुकार (Chátukár) (چاٹوکار) खुशामदी

(Khushá madi) (خوشامدی)

CHÁDAR चादर (ف - مٹ)

प्रच्छादन (Praeb, chhádan) (پرجھادن)

चदर (Chad, dar) (چدر)

CHÁR चार (ف - ص)

चार (Chár) (چار) चतुर (Chatur) (چتر)

CHÁKAR چاکر (ف - مذ)
 داس (Dás) (داس) (Sevak)
 (نوکڑ) (Naukar) (نوکڑ)

CHÁLÁK چالاک (ف - ص)
 1. پروین (Pravín) (پروین)
 (Kushal) (کشل) (Hoshyár)
 (هوشیار)

2. छली (Chhali) (چھلی)
 (Dhoke báz) (دھوکے باز)

CHÁ,ÚSH चाऊश (ف - ص)
 प्रतिहार (Pratihár) (پرتی ہار)
 (Chob dár) (چوبدار)

CHÁH चाह (ف - مذ)
 कूप (Kúp) (کوپ) (Inára)
 (انارہ) (Kuán) (کنواں)

چاہ ذقن (ف - مذ)

CHÁH-E-ZAQAN चाहेज़कन
 चिबुक कूप (Chibuk kúp)
 टोड़ी का गड्ढा (Thorī ka gaddha)
 (تھوڑی کا گڈھا)

چاہ زرخندان (ف - مذ)

CHÁH-E-ZANAKHDÁN चाहे ज़न ख़दां
 دیکھو چاہ 'ذقن'

چاہ کن (ف - مذ)

CHÁH KAN चाहकन
 कुआं खोदने वाला (Kuán khodno vála)
 (کنواں کھودنے والا)

CHAP चप (ف - ص)
 वाम (Vám) (وام) (Báyán)
 (بایان) (Ula) (الٹا)

چارہ جوئی (ف - مٹ)

CHÁRA-JO,Í चारा जोई
 1. वाद (Vád) (واد) (Nálīsh)
 (نالیش)
 2. यत्न (Yatn) (یتن) (Koshi-
 sh) (کوشش)

چارہ ساز (ف - ص)

CHÁRA-SÁZ चारा साज़
 उपचारक (Upchárak)
 (अपचारक)
 चिकित्सक (Chikitsak)
 (चिकित्सक)
 वैद्य (Vaidya) (وید) (Hakím)
 (حکیم)

CHÁRA-GAR चारागर (ف - ص)
 دیکھو 'چارہ ساز'

CHÁSH,NÍ चाशनी (ف - مٹ)
 1. स्वाद (Swád) (سواد) (Ras)
 (رس) (Maza)
 (مزا)
 2. शीरा (Shíra) (شیرا) (Qivám)
 (قوام)
 3. हल्की मिठास (Halki mithás)
 (ہلکی مٹھاس)

CHÁQ चाक (ت - ص)
 हृष्टपुष्ट (Hrisht pusht)
 (هرشت پشت)
 स्वस्थ (Swasth) (سوستھ) (Tagra)
 (تگڑا)

CHÁQÚ चाकू (ت - مذ)
 चुरिका (Chhurika)
 (چھریکا) (Chákú)
 (چاکو)

CHÁK चाक (ف - مذ)
 दरार (Darár) (درار) (Darz)
 (درز)

2. चरबी (Charbīla) मोटा
त (Mota tāza) (موتا تازہ)

چرب زبان (ف - ص)

CHAR, B-ZABÁN चर्ब ज़बान
चाटुकार (Chátukár) खुशामदी
(Khushámadi) (خوشامدی)

CHAR, BA चर्बा (फ - मं)
रूप रेखा (Rúprekha) रेखा
चित्र (Rékha chitr) खाका
(Kháka) (خاک)

CHAR, BI चर्बी (फ - मं)
वेद (Med) वपा (Vapa) वसा
(Vasa) चरबी (Charbi) (چربی)

CHAR, KH चर्ख (फ - मं)
1. आकाश (Ákash) व्योम
(Vyom) फलक (Falak)
(Falak) (فلک)
2. चक्र (Chak, kr) पहिया (Pahiya)
(Pahiya) (پہیہ)
3. रहंत (Rahant) (دهنت)

CHARKHA चर्खा (फ - मं)
सूत, ऊन या रेशम कातने का यंत्र
(Sút, ún ya resham kátne ka yantr)
(سوت ارن یا ریشم کاتنے کا یंत्र)

CHARKHI चर्खी (फ - मं)
1. फिरकी (Phirki) (پھرکی)
2. बिनौलों से रुई निकालने का यंत्र
(Binaulon se rui nikálne ka yantr)
(بندولوں سے روئی نکالنے کا यंत्र)
3. पानी खींचने का पहिया (Páni)
khenchne ka pahiya (پانی کھینچنے کا पहिया)

چپقلش (ت - مٹ)

CHAPQULASH चपकुलश

1. भीड़ (Bhīṭ) जमाव (Jamáo)
(जमाव)
2. हुल्लड़ (Hullar) हड़बोंग (Har-
bong) (هڑبوںگ)

CHAKH चख (फ - मं)
कलह (Kalah) भगड़ा (Jhagrá)
(Jhagrá) (جهگڑا)

چراغ (ف - مं)

CHA(I)RÁGH च (चि) राग
दीपक (Dípak) दीप (Díp)
प्रदीप (Pradíp) दिया
(Diya) (دیا)

چراغان (ف - مं)

CHARÁGHÁN चरागा
दीपोत्सव (Dípotsau) दीपावली
(Dípaṭsa) (دیپاوتسو)
दीप माला (Díp-
mála) (दीपमाला) बहुत से चरागों की
एक साथ रौशनी (Bahut se chirághon
ki ek sáth raushani) (بہت سے چراغوں
کی ایک ساتھ روشنی)

CHARÁGÁH चरागाह (फ - मं)
परिहार (Pribár) गोचर (Gochar)
(गोचर) मवेशियों के चरने की जगह
(Maveshiyon ke charne ki jagah)
(مویشیوں کے چرنے کی جگہ)

CHAR, B चर्ब (फ - ص)
1. स्निग्ध (Isnigdh) मेदुर
(Medur) चिकना (Chikna)
(چکنا)

CHUST चुस्त (फ - व) चस्त

1. स्फूर्ति युक्त (Isphúrti yukt) (असिद्धो)
(फुरतीला) (Phurtíla)
(पुहुरतीला)
2. चतुर (Chatur) (चतुर) होशियार
(Hoshyár) (होशियार)
3. उचित (Uchit) (अचित) ठीक ठीक
(Thík thík) (तेहिक तेहिक)
4. न तंग न ढीला (Na tang na dhila)
(फिट) (Fit) (ने तंग ने ढीला)

CHUSTI चुस्ती (फ - व) चस्ती

1. फुरती (Phurti) (पुहुरती) तेज़ी (Tezi)
(तेज़ी)
2. तत्परता (Tat parata) (तत्परता)
(मुस्तैदी) (Mustaidi) (मुस्तैदी)

CHASH,M चश्म (फ - व) चश्म

- नेत्र (Nettr) (नेत्र) चक्षु (Chakchhu)
(आंख) (Ánkh) (आंख)

चश्म नमाई (फ - व) चश्म

CHASH,M-NUMÁ,Í चश्म नुमाई
तरेरना (Tarerna) (तरेरना) आंखें दिखाना
(Ankhen dikhána) (आंखें दिखाना)

चश्मक (फ - व) चश्मक

CHASH,MAK चश्मक

1. आंख का इशारा (Ánkh ka ishára)
(आंख का इशारा)
2. वैमनस्य (Vaimanasya) (वैमनस्य)
मन मुटाव (Man mutáo) (मन मुटाव)
3. लाग डांट (Lág dánt) (लाग डांट)
रकाबत (Raqábat) (रकाबत)

4. एक प्रकार की आतश बाज़ी (Ek
prakár ki ádash bázi) (एक प्रकार की आतश बाज़ी)

CHIR,K चिर्क (फ - व) चिर्क

1. मल (Mal) (मल) मैल (Mail) (मैल)
2. पीप (Píp) (पीप) मवाद (Mavád) (मवाद)

CHIR,KÍN चिर्किन (फ - व) चिर्किन

1. मल युक्त (Mal yukt) (मल युक्त)
मैला (Maila) (मैला)
2. अपवित्र (Apavitr) (अपवित्र) अशुद्ध
(Ashuddh) (अशुद्ध) नापाक (Nápák)
(नापाक)

CHIRM चिर्म (फ - व) चिर्म

चर्म (Charm) (चर्म) चमड़ा (Chamṛa)
(चमड़ा)

CHARAN,D चरन्द (फ - व) चरन्द

पशु (Pashu) (पशु) चरने वाला (Charne
vála) (चरने वाला)

CHARIN,DA चरिन्दा (फ - व) चरिन्दा
दिको 'चरिन्दा'

CHAS,PÁN चस्पां (फ - व) चस्पां

1. चिपका हुआ (Chipka hua) (चिपका हुआ)
2. घटित (Ghatit) (कृत) ठीक बैठा
हुआ (Thík baitha hua) (तेहिक बैठा हुआ)

3. चरितार्थ (Charitáarth) (चरितार्थ)
मिस्दाक (Misdáq) (मिस्दाक)

चस्पिदगी (फ - व) चस्पिदगी

CHAS,PÍDAGI चस्पीदगी

चिपक (Chipak) (चिपक) चिपकन
(Chipkan) (चिपकन)

CHAMAN चमन (ف - مذ) چمن
 उपवन (Upvan اپون) آرام
 (Árám آرام) वाटिका (Vátika واتكا)
 बाग (Bágh باغ)

چمن آرا (ف - ص)

CHAMAN-ÁRA चमनआरा

उद्यान पाल (Ud,dyán pál اديان پال)
 माली (Máli مالي)

چمن پيرا (ف - ص)

CHAMAN-PAIRA चमन पैरा
 माली (Máli مالي)

CHANG चंग (ف - مذ) چنگ

1. सितार के आकार का एक बाजा
 (Sitár ke ákár ka ek bája ستار کے
 آكار کا ایک باجه)
2. पतंग (Patang پتنگ) कनकौआ
 (Kankau,a کن کوا)
 (دوسرے معنوں میں اردو ہے)

CHAND चन्द (ف - ص) چند
 कतिपय (Katipai کتیبے) बाज़ (Báz
 تهوڑے) थोड़े (Thore بعض)

CHANGÁL चंगाल (ف - مذ) چنگال
 دیکھو 'چنگل'

CHANGUL चंगुल (ف - مذ) چنگل

1. प्रतल (Pratal प्रतल) पंजा (Panja
 پنجه)
2. मुष्टि (Mushti मुष्टि) मुट्ठी
 (Muththi مٹھی)

CHASH,MA चश्मा (ف - مذ) چشمه

1. स्रोत (Srot स्रोत) सोता (Sota سوتا)
2. सरिता (Sarita सरिता) नदी (Nadi
 ندی)
3. उपनेत्र (Upnetr اپنیتر) उपचक्षु
 (Up chakohhu اپ چکھو) ऐनक
 (Ainak عینک)

CHUGH,D चुग्द (ف - مذ) چغد

1. उलूक (Ulúk الوک) पेचक (Pechak
 اُلو (Ullá) पिचक)
2. अत्यन्त मूर्ख (Attyant mūrkh
 Be vaqúf वेवकूफ) (तिہمت موروکھ
 بے وقوف)

CHUGHUL चुगुल (त - مذ) چغل
 पिशुन (Pishun پشن) पीछे बुराई
 करने वाला (Píth píchhe burái karne
 vála پیٹھ پیچھے برائی کرنے والا)

CHUGH,LI चुगली (त - म्) چغلی
 पिशुनता (Pishunata पشنता) चुगलखोरी
 (Chughal khorि چغل خوردی)

CHUGHHA चुगा (त - مذ) چغه
 एक प्रकार का लम्बा अँगरखा (Ek prakár
 ka lamba angarkha ایک پرکار کا لمبا
 انگرکھا)

CHAQ,MÁQ चक्माक (ف - مذ) چقماق
 अग्नि प्रस्तर (Agni prastar اگنی
 चकमक पत्थर (Chakmak pat-
 thar چکمک پتھر)

CHĪDA चीदा (ف - ص) چیده

1. निर्वाचित (Nirvāchit) (نرواچت)
चुना हुआ (Chuna hua) (چنا هوا)
2. श्रेष्ठ (Shreshth) (شریشتھ) बड़िया (Barhiya) (برھیا)

चिरे دستی (ف - مٹ)

CHĪRA-DASTI चीरा دستی

- अन्याय (Annyāe) (انیاءے) ज़बरदस्ती (Zabardasti) (زبردستی)

CHĪZ चीज़ (ف - مٹ) چیز

1. वस्तु (Vastu) (وستو) पदार्थ (Padārth) (پدارتھ)
द्रव्य (Drav, vya) (درویه) शय (Shai) (شے)
2. सामग्री (Sāmag, gri) (سامگری) जिनस (Jins) (جنس)
3. आभूषण (Ābhūshan) (آبهوشن) गहना (Gahna) (گھنا) जेवर (Zavar) (زیور)

CHĪS, TĀN चीस्तां (ف - मٹ) چیستان

- प्रहेलिका (Prahelika) (پرهیلا) पहली (Paheli) (پہیلی)

CHĪN चीन (ف - मٹ) چین

- बल (Bal) (بل) सिलवट (Silvat) (سلوت)

CHU, NĪ, DA चुनीदा (व - ص) چنیده

1. चुना हुआ (Chuna hua) (چنا هوا)
छांटा हुआ (Chhānta hua) (چھانٹا هوا)
2. श्रेष्ठ (Shreshth) (شریشتھ) बड़िया (Barhia) (برھیا)

CHOB चोब (ف - मٹ) چوب

- काष्ठ (Kāshth) (کاشتھ) लकड़ी (Lakri) (لکڑی)

CHOBIN चोबीं (व - ص) چوبین

- लकड़ी का बना हुआ (Lakri ka bana hua) (لکڑی کا بنا هوا)

CHAU, TARA चौतरा (ف - مذ) چوترا

- चत्वर (Chat, twar) (چت تور) चबूतरा (Chabūtara) (چبوتره)

CHAHĀR चहार (व - ص) چهار

- दिको 'चार'

CHEH, RA चिहरा (ف - مذ) چهره

- आस्य (Ās, sya) (آس, سیہ) वदन (Vadan) (وَدَن)
मुख मंडल (Mukh mandal) (مکھ منڈل)
मुंह (Munh) (منہ)

CHI, HIL चिहिल (व - ص) چهل

- चालीस (Chālís) (چالیس)

ح

3. आवरण (Āvaran) (آودن) पर्दा (Parda) (پردہ)

HĀJAT हाजत (ع - مٹ) حاجت

1. आवश्यकता (Āvash, shyakata) (آوش)
ज़रूरत (Zarúrat) (ضرورت) (شیکتا)

HĀJIB हाजिब (ع - مذ) حاجب

1. द्वारपाल (Dwárpál) (دوارپال) दरबान (Darbán) (دربان)
2. प्रतिहार (Pratihār) (پرتیہار) चौबदार (Chobdār) (چوبدار)

(Vighn kári (وگھن کاری) मुज्ञाहिम
(Muzáhim (مزاہم)

HÁSID (ع - مذ) हासिद
ईर्षालु (Írshálu (ایرشالو) डाही (Dáhi
(Hasad karne (हसद करने वाला) (Hasad karne
vála (حسد کرنے والا)

HÁS,SA (ع - مٹ) हास्सा
स्पर्शशक्ति (Isparsh shakti (اس پرش
(Chúne ki (छूने की कुवत (Chúne ki
quvvat (چھونے کی قوت)

HÁSHA (ع - ص) हाशा
कदापि नहीं (Kadápi nahín (कदापि नहीं
(Kabhí nahín (कभी नहीं (Kabhí nahín
(نہیں)

HÁSHI,YA (ع - مذ) हाशिया

1. गोट (Got (गुट) किनारा (Kinára
(Kinára (किनारा)

2. पुस्तक के पन्ने के चारों ओर की
लकीरें (Pustak ke panne ke cháron
or ki lakíren (پستک کے پنے کے
چاروں اور کی لکیریں)

3. टिप्पणी (Tippani (टिपपणी
नोट (Foot note (फुट नोट)

4. शाल, दुशाला, कालीन या रुमाल
के किनारों के बेल बूटे (Shál, dushá-
la, qálín ya rúmál ke kináron ke
bel búte (शल، دوشالہ، قالین یا
(Rumal ke kinaron ke bel bootay (رومال کے کناروں کے بیل بوٹے)

حاشیہ نشین (ع - ص)

HÁSHIYA-NASHÍN (ع - ص) हाशिया नशीन
सभासद (Subhásad (سبہاسد)

2. (इच्छा Ioh,obha (اچ چھا) मनोरथ
(Manorth (मनोरथ) खादिश
(Kháhisb (خواہش)

حاجت روا (ع - ص)

HÁJAT-RAVA (ع - ص) हाजत रवा

कामद (Kámad (कामद) मनोरथ पूरा
करने वाला (Manorath púra karne vála
(Manorath púra karne vála (منورثہ پورا کرنے والا)

حاجت مند (ع - ص)

HÁJAT-MAND (ع - ص) हाजत मन्द

इच्छुक (Ioh,chhuk (اچ چھک
ज़रूरतमंद (Zarúrat mand (ضرورت مند)

HÁDIS (ع - ص) हादिस

1. नवीन (Navín (नवीन) नया (Naya
(Naya (نیا)

2. नश्वर (Nash,shwar (نہیں شور
अनित्य (Anittya (انیت تہ
(Nápáidár (ناپائیدار) नापायदार

HÁDISA (ع - مذ) हादिसا

दुर्घटना (Durghatana (دورگھटना) सानिहा
(Sániha (سانحہ)

HÁZIQ (ع - ص) हाज़िक

प्रवीण (Pravín (प्रवीण) निपुण
(Mábir (ماہر) माहिर (Nipun (निपुण)
(یہ لفظ عموماً حکیم کے ساتھ
استعمال ہوتا ہے)

HÁR (ع - ص) हार

उष्ण (Ushn (اشن) गर्म (Gharm (گرم)

HÁRIJ (ع - ص) हारिज

बाधक (Bádhak (بادھک) बिघ्नकारी

किस्सा मुख्तसर (Qissa mukhtasar
(قصہ مختصر)

3. सारांश (Saránsh सारान्श) खुलासा
(Khulása خلاصہ)

HÁZIR हाज़िर (حاضر (ع - ص)

1. उपस्थित (Upasthit (اپس تھت
विद्यमान (Vid,dyamán (وددیہ مان
मौजूद (Maujúd (موجود

2. तत्पर (Tatpar (तत्पर
उद्यत (Ud,dyat (ان دیت
तैयार (Taiyár (تیار

3. सम्मुख (Sam mukh (سم مکھ
सामने (Sámne (سامنے

حاضر باش (عف - ص)

HÁZIR-BÁSH हाज़िर बाश

सभासद (Sabbásad (سبہاسد
मुसा-
हिव (Musáhib (مصاحب
हर समय
पास बैठने उठने वाला (Har samai
pás baithne uthne vála
هر سے
(پاس بیٹھنے اٹھنے والا

حاضر جواب (ع - ص)

HÁZIR-JAVÁB हाज़िर जवाब

प्रगल्भ (Pragalbh (प्रगल्भ
तत्पर बुद्धि
(Tatpar bud,dhi (तत्पर बुद्धि
कौरन
किसी बात का ठीक जवाब देने वाला (Fau-
ran kisi bát ka thík javáb dene vála
(فوراً کسی بات کا تھیک جواب دینے والا

حاضر دماغ (ع - ص)

HÁZIR-DIMÁGH हाज़िर दिमाग

प्रत्युत्पन्न मति (Pratyutpan,nmati

राजाओं और नवाबों का मुसाहिव
(Rájáon aur nav,vábon ka musáhib
(राजाओं और नवाबों का مصاحب

HÁSIL हासिल (حاصل (ع - مذ)

1. आय (Á,e (आय
आमदनी (Ámadani (آمدنی

2. लाभ (Lábh (لاہ
नफा (Nafa (نفع

3. निष्कर्ष (Nish karsh (نیش کرش
नतीजा (Natíja (نتیجہ

4. भूमिकर (Bhúmi ker (بھومی کر
लगान (Lagán (لگان

5. प्राप्ति (Prápti (پراپتی
मिलना (Milna (میلنا
हसूल (Husúl (حصول

حاصل تقسیم (ع - مذ)

HÁSIL-E-TAQSÍM हासिले तक्सीम
भजन फल (Bhajan phal (بھजन پھل

حاصل جمع (ع - مذ)

HÁSIL-E-JAMA हासिले जमा
योगफल (Yog phal (योग पھल

حاصل ضرب (ع - مذ)

HÁSIL-E-ZAR,B हासिले ज़रब
गुणन फल (Gunan phal (गुनन पھल

حاصل کلام (ع - مذ)

HÁSIL-E-KALÁM हासिले कलाम

1. निष्कर्ष (Nish karsh (نیش کرش
नतीजा (Natíja (نتیجہ

2. किंचहुना (Kim bahuna (کم بھونا

یاد داشت (Yád dásht) یادداشت (شکستی داشت)

HÁKIM حاکم (ع - مذ) حاکم

1. پداधिकारी (Padádhikári) پدا (افسر Officer) (دهیکاری)
2. شاسک (Shásak) فرمان روا (Farmán rava) (فرمان روا)
3. مالک (Swámi) (سوامی) مالک (Málik) (مالک)

حاکم اعلیٰ (ع - مذ)

HÁKIM-E-ÁLA حاکیمه آلا

1. وچھاधिकारी (Uch, chádihikári) وچھا (افسر بڑا) (Bazá afsar) (افسر بڑا)
2. ईश्वर (Íshwar) (ایشور) परमात्मा (Paramátma) (پرماآتما)

HÁL حال (ع - مذ) حال

1. वर्णन (Varnan) (ورنن) वृत्तान्त (Vrit, tánt) (ورت، تانت) रुदाद (Rúdád) (روداد)
2. वर्तमान काल (Vartamán kál) (ورتمان کال) मौजूदा जमाना (Maujúda zamána) (موجودہ زمانہ)

HÁLAT حالت (ع - مٹ) حالت

1. दशा (Dasha) (دشا) अवस्था (Avas, tha) (اوس، ستھا) (Hál) (حال)
2. शक्ति (Shakti) (شکستی) बल (Bál) (بال)

(Up- as, thit buddhi) उपस्थित बुद्धि (پرتیت پن منی) (اپس تھت بدھی) जिसका दिमाग हर वक़्त ठीक काम करे (Jis ka dimágh har vaqt thík kám kare) (جسکا دماغ ہر وقت تھیک کام کرے)

HÁZIRI حاضری (ع - مٹ) حاضری

1. उपस्थिति (Upasthiti) (اپس تھتی) विद्यमानता (Vid dyamánata) (وید، دیہ) मौजूदगी (Maujúdagi) (موجودگی)
2. जलपान (Jalpán) (جل پان) नाशता (Náshta) (ناشتہ)
3. विद्यार्थियों या मज़दूरों की दर्जे में या काम पर मौजूदगी की जांच (Vid, dy- árthiyon ya mazdúron ki darje men ya kám par maujúdagi ki jánch) (ویدیارتھیوں یا مزدوروں کی درجے میں یا کام پر موجودگی کی جانچ)

HÁFIZ حافظ (ع - مذ) حافظ

1. रक्षक (Rakebhak) (رک چھک) संरक्षक (San, rakebhak) (سن رک) मुहाफिज़ (Muháfiz) (محافظ)
2. वह आदमी जिसे कुरान बंठस्थ हो (Voh ádami jise Qurán kanthasth ho) (وہ آدمی جسے قرآن کنتھستھ ہو)

HÁFIZÁ حافظہ (ع - مذ) حافظہ

स्मरण शक्ति (Ismaran shakti) (اسمران شکتی)

HÁMILA حامیلا (ع - مٹ) حامیلا

گرمبہرتی (Garbh vati گرمبہرتی) گرمبہرتی
(Antar-vatni) (Antar-vatni) (Antar-vatni) (Antar-vatni)
(Gurvini) (Gurvini) (Gurvini) (Gurvini)
(Ápann,sattwa) (Ápann,sattwa) (Ápann,sattwa) (Ápann,sattwa)
(Pet se) (Pet se) (Pet se) (Pet se)

HÁMI حامی (ع - مذ) حامی

سہایک (Saháyak) (Saháyak) (Saháyak) (Saháyak)
(Prishth poshak) (Prishth poshak) (Prishth poshak) (Prishth poshak)
(Samarthak) (Samarthak) (Samarthak) (Samarthak)
(Madad gár) (Madad gár) (Madad gár) (Madad gár)

HÁVI حاوی (ع - ص) حاوی

1. व्यापक (Vyápak) (Vyápak) (Vyápak) (Vyápak)
(Vyápt) (Vyápt) (Vyápt) (Vyápt)
(Muhít) (Muhít) (Muhít) (Muhít)

2. قابوطلب (Qábú talab) (Qábú talab) (Qábú talab) (Qábú talab)

HÁ,IL حائل (ع - ص) حائل

1. बाधक (Bádhak) (Bádhak) (Bádhak) (Bádhak)
(Rokne vála) (Rokne vála) (Rokne vála) (Rokne vála)
2. आवरण (Ávaran) (Ávaran) (Ávaran) (Ávaran)
(Ár) (Ár) (Ár) (Ár)
(Rok) (Rok) (Rok) (Rok)

HAB(B) حب (ع - مٹ) حب

वटिका (Vatika) (Vatika) (Vatika) (Vatika)
(Vati) (Vati) (Vati) (Vati)
(Goli) (Goli) (Goli) (Goli)

HUB(B) حب (ع - مٹ) حب

प्रेम (Prem) (Prem) (Prem) (Prem)
(Ásakti) (Ásakti) (Ásakti) (Ásakti)
(Is,neh) (Is,neh) (Is,neh) (Is,neh)
(Mahab,bat) (Mahab,bat) (Mahab,bat) (Mahab,bat)

HÁLÍ हाली (ع - ص) हाली

सामयिक (Sáma,ik) (Sáma,ik) (Sáma,ik) (Sáma,ik)
आधुनिक (Ádhunik) (Ádhunik) (Ádhunik) (Ádhunik)
वर्तमान समय का (Vartamán samai ka) (Vartamán samai ka) (Vartamán samai ka) (Vartamán samai ka)
(Daman se) (Daman se) (Daman se) (Daman se)

HÁMID حامد (ع - مذ) حامد

1. स्तुति कर्ता (Is,tuti karta) (Is,tuti karta) (Is,tuti karta) (Is,tuti karta)
(Is,tuti páthak) (Is,tuti páthak) (Is,tuti páthak) (Is,tuti páthak)
(استثنی پاتھک) (استثنی پاتھک) (استثنی پاتھک) (استثنی پاتھک)
(Hamd karne vála) (Hamd karne vála) (Hamd karne vála) (Hamd karne vála)
(والا) (والا) (والا) (والا)

2. प्रशंसक (Pra,shan,sak) (Pra,shan,sak) (Pra,shan,sak) (Pra,shan,sak)
(Táریفkarne) (Táریفkarne) (Táریفkarne) (Táریفkarne)
(Táریفkarne) (Táریفkarne) (Táریفkarne) (Táریفkarne)
(Táریفkarne) (Táریفkarne) (Táریفkarne) (Táریفkarne)

HÁMIZ حامض (ع - ص) حامض

अम्ल (Aml) (Aml) (Aml) (Aml)

HÁMIL حامل (ع - مذ) حامل

1. वाहक (Váhak) (Váhak) (Váhak) (Váhak)
(Utháne vála) (Utháne vála) (Utháne vála) (Utháne vála)
(Dhone vála) (Dhone vála) (Dhone vála) (Dhone vála)

2. भार वाहक (Bhár váhak) (Bhár váhak) (Bhár váhak) (Bhár váhak)
(Bojh utháne) (Bojh utháne) (Bojh utháne) (Bojh utháne)
(Bogh utháne) (Bogh utháne) (Bogh utháne) (Bogh utháne)

حامل عریضہ (ع - مذ)

HÁMIL-E-ARÍZA حامیلے آریزا

पत्रवाहक (Pattr váhak) (Pattr váhak) (Pattr váhak) (Pattr váhak)
(Chith,thi lejárne) (Chith,thi lejárne) (Chith,thi lejárne) (Chith,thi lejárne)
(Chith,thi lejárne) (Chith,thi lejárne) (Chith,thi lejárne) (Chith,thi lejárne)

HABÍB حبیب (ع - مذ) हवीव

1. मित्र (Mitr मित्र) दोस्त (Dost دوست)

2. प्रिय (Priya प्रिये) प्यारा (Pyára प्यारा)

HAT,TA हत्ता (ع - ص) حتى

1. यहाँतक (Yahán tak यहाँतक) इतना (Itna इतना)

2. जहाँतक (Jahán tak जहाँ तक) जितना (Jitna जितना)

3. जब तक (Jab tak जब तक)

حتى الا مكان (ع - ص)

HAT,TAL-IMKÁN हत्तल इम्कान

यथा शक्ति (Yatha shakti यथा शक्ति)

यथा साध्य (Yatha sádhya यथा साध्य)

यथा संभव (Yatha sambhav यथा संभव)

भरसक (Bharsak भरसक) बसभर

(Bas bhar बस भर)

حتى المقدور (ع - ص)

HAT,TAL-MAQDÚR हत्तल मक्दूर

دیکھو 'حتى الامكان'

حتى الوسع (ع - ص)

HAT,TAL-VASA हत्तल वसा

دیکھو 'حتى الامكان'

HAT,MI हत्मी (ع - ص) حتمی

ढढ़ (Driḥ डढ़) पक्का (Pakka पक्का)

HIJÁB हिजाब (ع - مذ) حجاب

1. आवरण (Ávaran आवरण) ओट (Ot ओट)

(Parda पर्दा) (Parda पर्दा)

HABÁB हबाब (ع - مذ) حباب

बुद्बुद (Bud,bud बुद्बुद) जलबिंब

(Jal bimb बुलबुला) (Bul bula बुलबुला)

HAB,S हब्स (ع - مذ) حبس

1. निरोध (Nirodh निरोध) बंद होना (Band hona बंद होना)

2. कारावास (Kára vás कारावास) कैद (Qaid कैद)

3. घुटन (Ghutan घुटन) उमस (Umas उमस)

حبس دم (ع - مذ)

HAB,S-E-DAM हबसेदम

सांस रोक कर तपस्या करने की क्रिया

(Sáns rok kar tapas,sya karne ki

kriya सांस रोक कर तपस्या करने

की क्रिया (Pránáyám प्राणायाम)

(Pránáyám प्राणायाम)

حبس دوام (ع - مذ)

HABS-E-DAVÁM हबसेदवाम

आजन्म कारावास (Ájanm kárávás

Umar qaid उमर कैद)

(Umar qaid उमर कैद)

HAB,L हब्ल (ع - مث) حبل

रज्जु (Rajju रज्जु) रस्सी (Ras,si रस्सी)

HAB,BA हब्बा (ع - مذ) حبه

1. कण (Kan कण) दाना (Dána दाना)

2. रत्ती (Ratti रत्ती)

3. बहुत थोड़ा (Bahut thora बहुत थोड़ा)

kamra نو وواھتا کے لئے سجایا ہوا (کمرہ)

HAI,M ہضم (ع - مذ) حجم
स्थूलता (Isthūlata) मोटाई (Motái) (استھولتا) (موتائی)

HAD हद (ع - مٹ) حد

1. सीमा (Sīma) अखीर (Akhīr) (سیما) (اخیر)

2. पराकाष्ठा (Parākāshtha) इन्तिहा (Intiha) (پراکاشتھا) (انتہا)

3. धार्मिक दंड (Dhārmik dand) मज़हबी सज़ा (Mazhabi saza) (دھارمک دند) (مذہبی سزا)

HADÁSAT हदासत (ع - مذ) حدائت
नवीनता (Navínata) नयापन (Nayápan) (نوینتا) (نیاپن)

HAD,DÁD हद्दाद (ع - مذ) حداد

1. लोहकार (Loh kár) लुहार (Luhár) (لوہکار) (لوہار)

2. कारापाल (Kárápál) जेलर (Jailor) (کاراپال) (جیلر)

HID,DAT हिद्दत (ع - مٹ) حدت

1. तीव्रता (Tívrata) तेज़ी (Tezi) (تیورتا) (پرچندتا) (تیزی)

2. उष्णता (Ushnata) गरमी (Garmi) (اشنتا) (گرمی)

HADÍS हदीस (ع - مٹ) حدیث

1. नवीन वस्तु (Navín vastu) نوین (نوین)

2. लज्जा (Lajja) शर्म (Sharm) (لاج) (لج) (شرم)

HAI,JÁM हजाम (ع - مذ) حجام
नापित (Nápit) चौरिक (Chhaurik) (नापित) (چوریک) (نایی) (نای)

HAIJÁMAT हजामत (ع - مٹ) حجامت

1. चौर कर्म (Chhaur karm) बाल बनाना (Bál banána) (چھورکرم) (بال بنانا)

2. पछने लगाना (Pachhne lagána) सिंघी लगाना (Singhi lagána) (پچھنے لگانا) (سنگھی لگانا)

HUI,JAT हुज्जत (ع - مٹ) حجت

1. तर्क वितर्क (Tark vitark) वाद विवाद (Vád vivád) बहस (Bahs) (ترک و ترک) (واد و اود) (بحث)

2. कलह (Kalah) झगड़ा (Jhagṛa) (جھگڑا) (کلہ)

HAIJAR हजर (ع - مذ) حجر
पाषाण (Páshán) पत्थर (Path,thar) (پاشان) (پتھر) (پرس تر)

HUI,RA हुज्रा (ع - مذ) حجره
कोष्ठक (Koshthak) कोठरी (Kothri) (کوشتھک) (کوٹھری) (کوٹھری)

HAI,LA हज्ला (ع - مذ) حجلہ

छपर खट (Chbapar khat) नव विवाहिता के लिए सजाया हुआ कमरा (Nao viváhita ke lie sajáya hua) (چھپر کھٹ) (نہو ویاہیتا کے لیے سجاایا ہوا)

HAR, RÁF हरफ (ع - مذ) حرف

1. धूर्त (Dhúrt دھورت) चालाक (Chálák چالاک)
2. वाचाल (Váchál वाचाल) बातूनी (Bátúni باتونی)

HAR, RÁFA हरफा (ع - مث) حرف افه
कुलटा (Kulata कुलटा) धूर्ता (Dhúrta धूर्ता)
(हरजाई Harjá,í हरजाई)

HARÁM हराम (ع - ص) حرام

1. अभक्ष्य (Abhak, chhya अभक्ष्य) जिसका खाना धर्म शास्त्र में निषिद्ध हो (Jis ka khána dharm shástr men nishiddh ho जिस का कھانا धर्म शास्त्र में निषिद्ध हो)
2. निषिद्ध (Nishidh, uh निषिद्ध) वर्जित (Varjit वर्जित) ममनूअ (Mamnú, a ममनूअ)
3. पवित्र (Pavitr पवित्र) पावन (Pávan पावन) पाक (Pák पाक)
4. व्यभिचार (Vyabhičár व्यभिचार) बदकारी (Badkári बदकारी)

حرام خور (ع - ص)

HARÁM-KHOR हराम खोर

1. निष्कर्म (Nish karm निष्कर्म) सुप्त-निकम्मा (Nikamma सुप्त-निकम्मा) खोर (Muft khor सुप्त-निकम्मा)
2. कृतघ्न (Kritaghn कृतघ्न) नमक हराम (Namak harám नमक हराम)

(نئی چیز Naí chíz) नई चीज़ (وستو)

2. हज़रत मुहम्मद साहब के प्रवचन (Hazrat Mohammad sahib ke pravachan حضرت محمد صاحب کے پروچن)

HADÍD हदीद (ع - مذ) حدید
अय (Ai अय) कुधातु (Kudhátu कुधातु)
लोहा (Loha लोहा) (कुदहातु)

HADÍQA हदीका (ع - مذ) حدیقہ
उपवन (Upvan उपवन) वाटिका (Vátika वाटिका)
आराम (Áram आराम) बाग (Bágh बाग)

HAZÁQAT हज़ाक़त (ع - مث) حذاقت
निपुणता (Nipunata निपुणता) कुशलता (Kushalata कुशलता)
महारत (Mahárat महारत)

حرارت (ع - مث)

HARÁRAT हरारत

1. ताप (Táp ताप) गरमी (Garmi गरमी)
2. क्रोध (Krodh क्रोध) गुस्सा (Ghussa गुस्सा)
3. हल्का ज्वर (Halka jwar हल्का ज्वर)

حراست (ع - مث) حراست

1. संरक्षण (Sanrakchhan संरक्षण) निगरानी (Nigráni निगरानी)
2. आसेध (Ásedh आसेध) नज़र बंदी (Nazar bandi نظر بندی)

HAR,F हर्फ (ع - مذ) حرف (ع - ص)

1. वर्ण (Varn वन) अक्षर (Akchhar अक्षर)
2. वचन (Vachan वचन) बात (Bát बात)
3. दोष (Dosh दोष) खोट (Khot खोट) ऐब (Aib ऐब)

حرف به حرف (ع - ص)

HAR,F-BA-HAR,F हर्फ व हर्फ

- अक्षरशः (Akchhar shah अक्षरशः)
 एक एक हर्फ (Ek ek harf एक एक हर्फ)
 (حرف)

HIR,FAT हिफत (ع - م) حرفت

1. व्यापार (Vyápár व्यापार) पेशा (Pesha پیشه)
2. शिल्पकला (Shilpkala شلپکلا) दस्तकारी (Dastkári دستکاری)
3. धूर्तता (Dhúrtata دھورتتا) फितरत (Fitrat فطرت)

HIR,FA हिफा (ع - مذ) حرفه

1. उद्योग (Ud,dyog اد'دیوگ) पेशा (Pesha پیشه) हुनर (Hunar هنر)
2. शिल्प कला (Shilp kala شلپکلا) दस्तकारी (Dastkári دستکاری)

حرکت (ع - م)

HAR(A) KAT हर(र) कत

1. गति (Gati गती) चाल (Chál चाल)
2. ज़बर, ज़ेर, पेश मात्रायेँ (Zabar, zer, पेश मात्रायेँ)

حرام کار (ع - ص)

HARÁM-KÁR हरामकार

- व्यभिचारी (Vyabhichári व्यभिचारी)
 बद चलन (Bad chalan बदچالن)

حرام کاری (ع - م)

HARÁM-KÁRI हरामकारी

- व्यभिचार (Vyabhichár व्यभिचार)
 परस्त्री गमन (Parstri gaman परस्त्री गमन)
 बद चलनी (Bad chalani बदچالنی)

HAR,B हर्ब (ع - م) حرب

- युद्ध (Yud,dh युद्ध) समर (Samar समर)
 संग्राम (Sangrám संग्राम) लड़ाई (Larái लڑائی)
 जंग (Jang جنگ)

HAR,BA हर्बा (ع - مذ) حرب به

1. दाँव (Dáon दाँव) पेच (Pech پیچ)
2. आयुध (Áyudh आयुध) हथियार (Hathyár هتھیار)

HARAJ हरज (ع - مذ) حرج

1. हानि (Háni हानी) क्षति (Chhati نقصان) (Nuqsán)
2. समय की हानि (Samai ki hani سمے کی هانی)

HIR,S हिर्स (ع - م) حرص

- लोभ (Lobh लोभ) लिप्सा (Lipsa لپسا)
 लोलुपता (Lolupata लولپتا) तमा (Tama طمع)

ح ۱۸

स्वतंत्रता (Swatantrata) (سوالتنترتا)
आज़ादी (Ázádi) (آزادی)

HARĪR हरिर् (ع - مذ)
पाटंबर (Pátambar) (پاتمبر) अशुक
(Anshuk) (انشک) रेशमी कपड़ा
(Reshami kapra) (रेशमी कपड़ा)

HARÍS हरिस् (ع - ص)
1. लोलुप (Lolup) (لولپ) लालची
(Lálachi) (لالچی)

2. देखा देखी कोई काम करने वाला
(Dekha dekhi ko,i kám karne vála)
3. नज़र हया (Nazar háya) (نظره‌ایا)
नदीदा (Nadída) (ن‌دی‌دا)

HARÍF हरिफ (ع - مذ)
1. सहयोगी (Sahod,deogi) (سه‌یو‌گی)
हमपेशा (Hampesha) (هم‌پ‌ش‌ا)
(پیش‌ه)

2. शत्रु (Shattru) (شترو) वैरी (Vairi)
(دشمن) दुश्मन (Dushman)
3. प्रतिद्वंद्वी (Prati dwandwi) (پرتی‌دو‌ندی)
(دقیب) रकीब (Raquíb)
4. जोड़िया (Joriya) (جوڑیا) जोड़ में से
एक (Jor men se ek) (جوڑ میں سے ایک)

HARÍM हरिम (ع - مذ)
1. अंतः पुर (Antah pur) (انت‌پ‌ر) आवास
(Ávás) (آ‌واس) घर (Ghar) (گ‌هر)
2. काबे की चार दीवारी (Kábe ki chár dívári) (کعبے کی چار دیواری)

pesh mátráon (پیش‌ماترائیں)
(ماترائیں)

3. अनुचित व्यवहार (Anuchit vyavhár) (ان‌و‌چ‌ت‌وی‌و‌ه‌ار)
दुराचार (Duráchár) (د‌ر‌ا‌چ‌ار)
बुरा बर्ताव (Bura bartáo) (بر‌ا‌ب‌رت‌ا‌ؤ)

4. नटखटी (Nat khati) (ن‌ت‌ک‌ه‌ت‌ی)
शरारत (Sharárat) (ش‌ر‌ا‌ر‌ا‌ت)

5. अपराध (Aprádh) (ا‌پ‌ر‌ا‌د‌ه) कुसूर
(Qusúr) (ق‌ص‌و‌ر)

6. पाप (Páp) (پ‌ا‌پ) दोष (Dosh) (د‌و‌ش)

7. यात्रा (Yátra) (یا‌ت‌ر‌ا) सफ़र (Safar) (س‌ف‌ر)

HIR,MÁN हिर्मान (ع - مذ)
निराशा (Nirásha) (ن‌ر‌ا‌ش‌ا) नाउम्मेदी
(Ná ummedi) (نا‌ا‌م‌ی‌د‌ی)

حرمان نصیب (ع - ص)

HIR,MÁN-NASÍB हिर्मानसीब

निराश (Nirásh) (ن‌ر‌ا‌ش) हताश (Hatásh)
(ना‌ا‌م‌ی‌د) नाउम्मेद (Ná ummed) (ه‌ت‌ا‌ش)

HUR,MAT हुर्मत (ع - مث)

1. सम्मान (Sammán) (س‌م‌م‌ان) प्रतिष्ठा
(Pratishtha) (پ‌ر‌ت‌ش‌ت‌ه‌ا) इज्जत
(Izzat) (ع‌ز‌ت)

2. धर्मनिषेध (Dharm nishedh) (د‌ه‌رم‌ن‌ی‌ش‌ه‌د‌ه)
हराम होना (Harám hona) (ح‌ر‌ا‌م‌ه‌ونا)

HUR,RIYAT हरियत (ع - مث)
स्वाधीनता (Swádhínata) (س‌و‌ا‌د‌ه‌ی‌ن‌ت‌ا)

2. लज्जा (Lajja) गैरत (Ghairat) (لج جا غیرت)

HISÁB हिसाब (ع - مذ) حساب

1. गणित (Ganit) बीज गणित (Bīj ganit) रियाज़ी (Riāzi) (ریاضی)

2. गणना (Gan,na) गिनती (Ginti) (گننا گینتی)

3. भाव (Bhāo) दर (Dar) (بھاؤ در)

4. लेन देन (Len dsn) (لین دین)

EUSÁM हुसाम (ع - मथ) حسام

असि (Asi) तलवार (Talvár) (اسی تلوار)

HASAB हसब (ع - مذ) حسب

वंश (Vansh) गोत्र (Gotr) (ونھس گوتر)

खानदान (Khándán) (خانندان)

HAS,B हसब (ع - مذ) حسب

अनुसार (Anusár) मुताबिक (انوسار)

(Mutábiq) (مطابق)

حسب الحکم (ع - مذ)

HAS,BUL-HUK,M हबुल हुकम

आज्ञानुसार (Ággyánusár) (آگ्यानوسار)

आदेशानुसार (Ádesbánusár) (आदेशानुसार)

हुकम के मुताबिक (Hukm ke)

mutábiq) (حکم کے مطابق)

حسب ذیل (ع - مذ)

HAS,B-E-ZAIL हस्वेज़ैल

निम्नांकित (Nim,nánkit) (نیمناکیت)

निम्नलिखित (Nim,n likhit) (نیمن لکھیت)

नीचे लिखा हुआ (Níche likha hua)

(نیچے لکھا ہوا)

HIZ,B हिज्ब (ع - مذ) حزب

1. परिच्छेद (Prich,ched) (پرچھید)

प्रकरण (Prakaran) (प्रकरन)

(Ad,dhyáe) (अध्याय)

(Báb) (باب)

2. पक्ष (Pakchh) (पक्ष)

(Party) (पार्टी)

حزب مخالف (ع - مذ)

HIZ,B-EMUKHÁLIF हिज्वे मुखालिफ

विरोधी पक्ष (Virodhi pakchh) (विरोधी पक्ष)

(Báen bázu ka) (बाँन बाँजु का)

(Opposition) (अपोजीशन)

(اپوزیشن)

HAZ,M हजम (ع - مذ) حزم

1. दूरदर्शिता (Dúrdarsh'ta) (دوردرشتا)

(Ehtiyát) (احتیاط)

2. चतुरता (Chaturata) (چترتا)

(Hoshyári) (هوشیاری)

HUZ,N हुज़न (ع - مذ) حزن

शोक (Shok) (شوگ)

(Ranj) (رنج)

HAZÍN हज़ीन (ع - ص) حزين

शोकातुर (Shokátur) (شوگاتر)

(Ranjída) (رنجیدا)

(Dukhit) (دکھت)

HIS(S) हिस (सस) (ع - मथ) حس

1. इंद्रियों द्वारा किसी चीज़ का ज्ञान

(Indriyon dwára kisi chíz ka gyán)

(اندريوں دوارا کسی چیز کا گيان)

2. शुभ दर्शन (Shubh darshan) شبه
(منورم) मनोरम (Mano ram)
(حسن) हसीन (Hasín)

3. हज़रत अली के बड़े पुत्र का नाम
(Hazrat Ali ke bare puttr ka nám)
(حضرت علی کے بڑے پتر کا نام)

HUS,N हुसुन (ع - مذ) حسن

1. सौंदर्य (Saundarya) सुंदरता
(Sundara'a) सुंदरता
(Khúbsúrati) خوبصورتی

2. शोभा (Shobha) छटा
(Chhata) छत्र (Chhab) (چھب)

3. जोवन (Joban) बहार (Bahár)
(بهار)

حسن اتفاق (ع - مذ)

HUS,N-E-IT,TIFÁQ हुस्ने इत्तिफाक
सुयोग (Suyog) संयोग
(Sanyog) दैवयोग (Daiy yog)
(Ach,ehba-ittifáq) अच्छा इत्तिफाक
(اچھا اتفاق)

HASÍN हसीन (ع - مذ) حسین

1. सुंदर (Sundar) रूपवान्
(Rúpván) सुंदर
(Khúb súrati) خوبصورت

2. मनोहर (Manohar) मनोरम
(Mano ram) सुशनुमा
(Khushnuma) خوش نما

HASHR हशर (ع - مذ) حشر

1. प्रलय (Pralai) महा प्रलय

حسب ضابطه (ع - مذ)

HAS,B-E-ZÁBITA हस्वे ज्ञात्रिता

नियमानुसार (Niyamánusár)

यथाविधि (Yathá vidhi) (یتھاودھی)

यथानियम (Yatha niyam) (یتھانیم)

काइदे के मुताबिक (Qáide ke mutábíq)

(قائدے کے مطابق)

حسب معمول (ع - مذ)

HAS,B-E-MÁMÚL हस्वे मामूल

यथानुपूर्वक (Yathá nupúrvak) (یتھانوپूर्वक)

यथापूर्व (Yatha púrv) (یتھاپूर्व)

रोज़मर्रा के मुताबिक (Roz marra ke mutábíq)

(روزمره کے مطابق)

حسب منشا (ع - مذ)

HAS,B-E-MAN,SHA हस्वे मनशा

यथेच्छ (Yathech, chh) (یتھेچ)

यथा रुचि (Yatha ruchi) (یتھारुچی)

मंशा के मुताबिक (Mansha ke mutábíq)

(منشا کے مطابق)

HASAD हसद (ع - مذ) حسد

ईर्ष्या (Irshya) (ایریشیا) डाह (Dáh)

HAS,RAT हस्रत (ع - मथ) حسرت

1. पश्चात्ताप (Pashchát, táp) (پشچا)

(Afsos) (افسوس) अफसोस (त'त'प)

2. लालसा (Lálasa) (لالسا) उत्कंठा

(Utkantha) (اتکنتھا) इश्तियाक

(Ishtiyáq) (اشتیاق)

HASAN हसन (ع - ص) حسن

1. श्रेष्ठ (Shresh, th) (شریشت) उत्तम

(Umda) (عمدة) उमदा (انم)

HISÁR हिसार (ع - مذ) حصار

1. परिधि (Paridhi) घेरा (پری دہی) (Ghera) گھیرا

2. प्राचीर (Práchir) चार (प्राचीर) (Chár dívári) दीवारी

HAS,R हस् (ع - مذ) حصر

निर्भरता (Nirbharata) अवलंबन (अव, lam, ban) इनहिसार (Inhisár) انحصار

HIS,N हिस्न (ع - مذ) حصن

दुर्ग (Durg) कोट (Kot) (दुर्ग) गढ़ (Garh) किला (Qila) (गढ़)

HUSÚL हुसूल (ع - مذ) حصول

प्राप्ति (Prápti) उपलब्धि (Uplabdhí) मिलना (Milna) (मिलना)

HIS,SA हिस्सा (ع - مذ) حصه

1. विभाजन (Vibháján) बांट (Bánt) (बांट)

2. भाग (Bhág) जुज़ (Juz) (भाग)

3. श्रेणी (Shreni) दर्जा (Darja) (श्रेणी)

4. ग्रंथखंड (Granth khand) जिल्द (Jild) (ग्रंथखंड)

حصه دار (ع - ص)

HIS,SA-DÁR हिस्सादार

अंशी (Anshi) भागीदार (Bhágí-dár) (अंशी) (Sájhedár) (भाग्यी) (साज्हेदार)

(Mahapralai) कयामत (Qayámat) (महाप्रलय)

2. दुष्परिणाम (Dushparinám) बुरा नतीजा (Buranatíja) (दुष्परिणाम) (बुरा नतीजा)

HASHARÁT हशरात (ع - مذ) حشرات

कीड़े मकोड़े (Kíre makoṛe) (कीड़े)

HAHS,FA हश्फा (ع - مذ) حشفه

लिंगाग्र (Lingágr) सुपारी (Supári) (लिंगाग्र)

HASHAM हशम (ع - مذ) حشم

नौकर चाकर (Naukar chákar) (नौकर) (Pyáde) (प्यादे) (sipábi vaghaira) (सिपाही)

حشمت (ع - م)

HASH,MAT हश्मत

1. आतंक (Átank) दबदबा (Dabdaba) (आतंक)

2. वैभव (Vaibhav) शानशौकत (Shánshaukat) (वैभव)

HASH,V हश्व (ع - مذ) حشو

अनावश्यक (Anávásh, shyak) (अनावश्यक)

वह शब्द (Vyarth) जो किसी वाक्य में अनावश्यक हो (Voh shabd jo kisi vákya men aná-

vash,shyak ho) (واکيه ميں اناوشیک هو)

HAZÍZ हज़ीज़ (ع - ص) حضيض
गर्त (Gart कर्त) गढ़ा (Gaṛha कर्हा)

HAZ(Z) हज़ (ज़) (ع - مذ) حظ
आनंद (Ánand आन्द) लुफ़ (Lutf लطف)

حظ نفسانی (ع - مذ)

HAZ,Z-E-NAFSÁNI हज़ज़े नरुसानी

1. कामानंद (Kámánand कामानन्द)
ऐयाशी (Aiyáshi عیاشی)
2. सांसारिक सुख (Sánsárik sukh
ऐश (Aish عیش) (सानसारक सुक़ह)

HIFÁZAT हिफ़ाज़त (ع - مث) حفاظت

1. रक्षा (Rakchha رکچھا) संरक्षण
(Sanrakchhan سنرکچھن) बचाव
(Bacháo بچاؤ)
2. निरीक्षण (Niríkehhan نیریکچھن)
देख रेख (Dekh rekh دیکھ ریکھ)
निगरानी (Nigaráni نگرانی)

HIF,Z हिफ़ज़ (ع - مذ) حفظ

1. रक्षा (Rakchha رکچھا) हिफ़ाज़त
(Hifázat حفاظت)
2. सत्कार (Satkár ستکار) आदर
(Ádar آدر) लिहाज़ (Liház لِحَاظ)
3. मुखग्र (Mukhágr مکھاگر) कंठस्थ
(Kanthasth کن تھستھ) बर ज़बान
(Bar zabán برزبان)

حفظ مراتب (ع - مذ)

HIF,Z-E-MARÁTIB हिफ़ज़े मरातिब

पद और श्रेणी के अनुसार व्यवहार

HASÍR हसीर (ع - مذ) حصير
कुशासन (Kushásan کشاسن) तृणशय्या
(Trin shaiya ترن شئی یا) चटाई (Chatá,i
(چٹائی)

HASÍN हसीन (ع - ص) حصین
दृढ़ (Driḥh درّھ) मज़बूत (Mazbút
(مضبوط)

HAZ,RAT हज़रत (ع - مذ) حضرت

1. श्रीमान् (Shrímán شری مان) (शरी मान)
महाशय (Maháshai مہاشے) जनाब
(Janáb جناب)

(ص)

2. धूर्त (Dhúrt دھورت) चालाक
(Chálák چالاک) (व्यंग)

HUZÚR हुज़ूर (ع - مذ) حضور

1. प्रत्यक्षता (Pratyakchhata پرتیک)
संमुखता (Sam,mukhata سم مکھتا)
मुवाजहा (Muvajaha مواجہہ)

2. श्रीमान [संबोधन में] (Shrímán
महोदय (Mahodai مہودے)
(Shrímán شری مان)
(Janáb جناب) (مہرودے)

HUZÚRI हुज़ूरी (ع - مث) حضوری

1. समीपता (Samípata سمیپتا)
संमुखता (Sam,mukhata سم مکھتا)
कुर्बत (Qurbat قربت)

2. सेवा (S.va سیوا) शुश्रूषा (Shush-
rúsha شوشروشا) खिदमत (Khidmat
(خدمت)

2. ईश्वरत्व (Íshwarattwa) (ایشورت، تو)
खुदाई (Kbudái) (خدای)

HAQ-TALAFI हक तलफी حق تلفی
अन्याय (Annyáe) (ان نیاے) किसी का
हक मारा जाना (Kisi ka haq mára jána
(کسی کا حق مارا جانا)

HAQ-DÁR हकदार (ह - द) حق دار
अधिकारी (Adhikári) (ادھی کاری) स्वत्वा
धिकारी (Swattwádhikári) (सुत तवा)
हक पाने वाला (Haq páne vála) (हक पाने वाला)

حق را می دهی (ह - द) (ह - द)

HAQ,Q-E-RÁI-DIHI हक के राय दिही
मत अधिकार (Matádhikár) (मत ادھی कार)
वोट देने का हक (Vote देने का हक)
(वोट दिने का हक)

حق فراموش (ह - द) (ह - द)

HAQ-FARÁMOSH हक फरामोश

1. अन्यायी (An,nyái) (अन्यायी) ना
इन्साफ (Ná insáf) (ना/इन्साफ)
2. कृतघ्न (Kritaghn) (कृतघ्न) किसी
का हक भूल जाने वाला (Kisi ka
haq bhúl jáne vála) (किसी का हक
भूल जाने वाला)

HAQ-GO हक गो (ह - द) (ह - द)
सत्यवादी (Sattyavádi) (सत्यवादी)
सच्ची बात कहने वाला (Sach,chí bát
kahne vála) (सच्ची बात कहने वाला)

حق ناشناس (ह - द) (ह - द)

HAQ-NA-SHANÁS हक ना शनास
‘दیکھو ‘حق فراموش’

(Pad aur shreni ke anusár vyavhár
(پد اور شرینی کے انوسار ویوہار)

HAQ (Q) हक (कक) (ह - द) (ह - द)

1. ईश्वर (Íshwar) (ایشور) परमात्मा
(Paramátma) (پارمااتما)
2. सत्य (Sattya) (सत/तिये) यथार्थ
(Yathárth) (यथार्थ) सच (Sach) (सच)
3. उचित (Uchit) (उचित) ठीक (Thík)
(तहیک)
4. उत्कोच (Utkoch) (उत्कोच) अपप्रदान
(Appradán) (अपप्रदान) रिश्वत
(Rishvat) (रिश्वत)
5. स्वत्व (Swattwa) (सुत तवा) अधिकार
(Adhikár) (अधिका) हिस्सा (Hissa)
(हिसा)

HIQÁRAT हिकारत (ह - द) (ह - द)

1. घृणा (Ghrina) (गहरना) नफरत (Nafrat)
(नफरत)
2. अनादर (Anádar) (अनादर) ना कदरी
(Náqadri) (नाकदरी)

حق المحنت (ह - द) (ह - द)

HAQ,Q-UL-MEHNAT हक कुल मेहनत

पारिश्रमिक (Párish,shramik) (पारिश्रमिक)
(मजदूरी) (Mazdúri) (मजदूरी)

حقانیت (ह - द) (ह - द)

HAQ,QÁNIYAT हक कानियत

1. वास्तविकता (Vástavikata) (वास तुक्ता)
सत्यता (Sattyata) (सत्यता) सच्चाई
(Sach,chái) (सच्चाई) हकीकत
(Haqíqat) (حقیقت)

HAQÍQATAN हकीकतन (ع - ص) حقیقتاً

वस्तुतः (Vastutab) सच मुच
(Sach much) (سچ - سچ)

حقیقت آشنا (ع - ص)

HAQÍQAT ÁSH,NA हकीकत आशना

मर्मज्ञ (Marmaggya) तत्त्ववेत्ता
(Tattwa vetta) हकीकत
जानने वाला (Haqíqat Jánne vála
(حقیقت جاننے والا)

حقیقت پسند (ع - ص)

HAQÍQAT-PASAND हकीकत पसन्द

सत्यप्रिय (Sattyapriya) (सत्ये प्रिये)
सच पसन्द करने वाला (Sach pasand
karne vála) (सच पसन्द करने वाला)

HAQÍQI हकीकी (ع - ص) حقیقی

1. वास्तविक (Vástavik) (واستوک)
(Asli) (اصلی)

2. सहोदर (Suhodar) (سہوادر) सगा
(Snga) (سگا)

2. यथार्थ (Yatháarth) (یتہارتہ) वाकई
(Váqai) (واقعی)

HUK,KÁM हुक्काम (ع - مد) حکام

حاکم کی جمع

अधिकारीगण (Adhikári gan) (ادھیکاری)
(Afsarán) (افسران) (अफसरान) (گن)

HIKÁYÁT हिकायात (ع - مٹ) حکایات

حکایت کی جمع

कथा माला (Katha mála) (کنہامالا)

कहानियां (Kahániyan) (کہانیاں)

HUQ,QA हुक्का (ع - مذ) حقہ

1. रत्न रखने की पिटारी (Ratn rakhne
ki pitári) (رتن دکھنے کی پٹاری)

2. चिलम पीने की गुड़गुड़ी (Chilam
píne ki gurğurí) (چلم پینے کی گڑگری)

HAQ,QIYAT हक़ियत (ع - مٹ) حقیقت

सम्पत्ति (Sampatti) (سمپتی) जायदाद
(Jáidád) (جائداد)

HAQÍR हकीर (ع - ص) حقیر

1. तुच्छ (Tuch, chh) (تچ) लुद्र
(Chbuddr) (چھ) नाचीज़
(Náchíz) (ناچیز)

2. तिरस्कृत (Tiraskrit) (تیرسکرت)
अपमानित (Apmánit) (अपमानित)
ज़लील (Zalíl) (ذلیل)

HAQÍQAT हकीकत (ع - مذ) حقیقت

1. वास्तविकता (Vástavikata) (واستو)
(Yatháarthata) (यथार्थता) (Yatháarthata)
(Sach, chái) (सच) (यथार्थता)
(Sach, chái) (सच)

2. आधार (Ádhár) (آधार) मूल (Múl)
(Bunyád) (बुनियाद) (Bunyád)

3. वित्त (Vitt) (وت) बिसात (Bisát)
(بساط)

4. वृत्तांत (Vrittánt) (ورت تازت) कथा
(Hál) (हाल) (Katha) (कथा)

5. मर्म (Marm) (مرم) राज़ (Ráz) (راز)

فرمان بردار (Farmán bardár) فرمان بردار

HIKMAT حکمت (ع - مٹ) حکمت

1. बुद्धि (Buddhi) बोध (Bodh) (عقل) (Aql) (بوده)
2. विज्ञान (Viggyán) (وگیاں) साइंस (Science) (سائنس)
3. उपाय (Upái) (ایاے) युक्ति (Yukti) (تدکیب) (Tarkib) (یکتی)
4. आयुर्वेद (Āyurved) (آیورویڈ) तिब (Tib) (طب)

حکمت عملی (ع - مٹ)

HIKMAT-E-AMALI حکمتِ عملی
कूट नीति (Kút nīti) (کوٹ نیٹی) पालीसी (Policy) (پالیسی)

حکم ران (ع - ص)

HUKM-RÁN हुकमरां
शासक (Shásak) (शासक) शास्ता (Hákim) (हाकिम) (शास्ते)

حکم نامہ (ع - مڈ)

HUKM-NÁMA हुकम नामा
आज्ञा पत्र (Āggya patr) (आज्ञापत्र) आदेश पत्र (Ādesh patr) (आदेश पत्र)

HUKMÍ हुकमी (ع - ص) حکمی
अचूक (Achúk) (अचूक) राम बाण (Rám bán) (राम बाण) शरतिया (Shartiya) (شرطیہ)

HUKÚMAT हुकूमत (ع - مٹ) حکومت

1. शासन (Shásan) (शासन) सत्ता (Satta) (राज्य) (Rájya) (राज)

HIKÁYAT हिकायत (ع - مٹ) حکایت

1. वृत्तांत (Vrittánt) (वृत्तान्त) विवरण (Vivaran) (विवरण) (अहवाल) (Ahvái) (احوال)
2. कथा (Katha) (कथा) कहानी (Kaháni) (कहानी) (किसा) (Qissa) (قصہ)

HAKAM हकम (ع - مڈ) حکم
मध्यस्थ (Madh,dhyasth) (مذہب) (Panch) (پنچ)

HUKM हुकम (ع - مڈ) حکم

1. आदेश (Ādesh) (आदेश) आज्ञा (Āggya) (आग्या) आर्डर (Order) (आर्डर)
2. अनुमति (Anumati) (अनुमति) इजाजत (Ijázat) (احازت)
3. निर्णय (Nirnai) (निर्णय) फैसला (Faisala) (فیصلہ)

HUKAMA हुकमा (ع - مڈ) حکما
حکیم کی جمع

1. चिकित्सकगण (Chikitsakgan) (चिकित्सकगण) इलाज करने वाले (Iláj karne vále) (علاج کرنے والے)
2. वैज्ञानिक जन (Vaig,gyanik jan) (वैज्ञानिक जन) साइंस दां (Science dān) (سائنس دان)

حکم بر دار (ع - ص)

HUKM-BARDÁR हुकम بردار

आज्ञाकारी (Āggyá kári) (आज्ञाकारी) आज्ञाकारी (Āggya pālak) (आग्यापालक)

2. वध (Vadh वध) ज़बीहा (Zabíha ذبیحہ)

HALÁVAT हलावत (ع - مٹ)

1. मधुरता (Madhurata مدھرتا)
मिठास (Mithás میٹھاس)
2. सुस्वाद (Sus,swád سوسوان) अच्छा
मज़ा (Ach,cha maza اچھا مزا)
3. सुख (Sukh سکھ) ऐश (Aish عیش)

HALAF हलफ (ع - مذ)

- शपथ (Shapath شپتہ) सौगंद (Sau-gand سوگند) कसम (Qasam قسم)

حلف نامہ (ع - مذ)

HALAF-NÁMA हलफ नामा

- शपथ पत्र (Shapath pattr شپتہ پتر)

HAL,Q हलक (ع - مذ)

1. कंठ (Kanth कन्ठ) गला (Gala گلا)
2. मुख (Mukh مکھ) मुंह (Munh منہ)

HUL,QÚM हलकूम (ع - مذ)

1. कंठ (Kanth कन्ठ) गला (Gala گلا)
2. गले का गड्ढा (Gale ka gaddha گلے کا گڈھا)

HAL,QA हलका (ع - مذ)

1. परिधि (Paridhi پری دھی) घेरा
(Ghera گھیرا)
2. कड़ा (Kara करा) कुंडा (Kunda کڈا)
3. चक्र (Chak,kr चक्र) पहिया
(Pahiya پہیا)

حلقہ بگوش (ع - ص)

HAL,QA-BA-GOSH हलका व गोश

1. प्राप्तदीक्षा (Prápt díksha پراپت دیक्षा)

2. अन्याय (Annyái ان نیایے)
अत्याचार (Attyáchár اتتیاچار)
ज़बर दस्ती (Zabar dasti زبردستی)

HAKÍM हकीम (ع - مذ)

1. वैज्ञानिक (Vaig gyá nik ویگ گیا)
साइंस दां (Science dān سائنس دان)
2. चिकित्सक (Chikitsak چکیتسک)
वैद्य (Vaidya ویڈ) तबीब (Tabib طبیب)
3. बुद्धिमान् (Buddhi mán बुद्धी मान)
मनीषी (Maníshi منی شی) दाना
(Dána دانا)

HAL (L) हल (ल) (ع - مذکر)

1. प्रकटन (Prakatan پرکتن)
खोलना (Kholna کھولنا)
2. समाधान (Samádbán समाधान)
सुलझाना (Suljhána سلجھانا)
3. विलयन (Vilayan विलीन) घुलना
(Ghulna گھلना) मिलना (Milna ملنا)

HALÁL हलाल (ع - ص)

1. भक्ष्य (Bhakhbhya भक्ष्य)
जिस पदार्थ का खान पान धर्म
शास्त्र के विरुद्ध नहो (Jis padārth
ka khán pán dharm shástr ke
viruddh na ho جس پد'رثہ کا
کھان پان دھرم شاستر کے
وردھ نہ ہو)

— شکل سूरत (Shakal sūrat) (صورت)

2. मुखकृति (Mukhākṛiti) (مکھا کرتی)
हुलया (Hulya) (حلیہ)

HIMÁR हिमार (ع - مذ) حمار
गर्दभ (Gardabh) (گردب) रासभ (Rásabh)
(गद्घा) (Gadha) (داسبھ)

HAMÁQAT हमाकत (ع - مث) حماقت
मूर्खता (Múrkhata) (مورکھتا) मूढ़ता
(Múṛhata) (मूढता) वेअकली (Be aqli)
(بے عقلی)

HAM,MÁL हमाल (ع - مذ) حمال
भार वाहक (Bhár váhak) (بھار واھک)
बोझ ढोने वाला (Bojh dhone vála)
(बोज़े ढोने वाला)

HAM,MÁM हममाम (ع - مذ) حمام
स्नानागार (Isnánágár) (اسناناگار) स्नान
गृह (Isnán grih) (اسनान گره) गुस्लखाना
(Ghusl khána) (غسل خانه)

HIMÁYAT हिमायत (ع - मथ) حمایت
1. पक्षपात (Pakchhpát) (پکچھ پات)
तरफ दारी (Tarafdári) (طرف داری)
2. देख रेख (Dekh rekh) (دیکھ ریکھ)
निगरानी (Nigráni) (نگرانی)
3. सहायता (Saháyata) (سہایتا) मदद
(Madad) (مدد)

HIMÁYATI हिमायती (ع - مذ) حمایتی
1. सहायक (Saháyak) (सहायक) मदद
गार (Madad gár) (مددگار)

(مورید) (Muríd) (مورید)

2. आज्ञाकारी (Ággyákári) (آگیاکاری)
अनुयायी (Anuyái) (انویائی) क्रमां
वरदार (Farmán bardár) (فرمان بردار)

3. दास (Dás) (داس) सेवक (Sevak)
(खादम) (Khádim) (سیوک)

HIL,M हिल्म (ع - مذ) حلم

1. क्षमा (Chhama) (چھما) शील (Shíl)
(अपव) (Af,v) (عفو) (शील)
2. सहिष्णुता (Sahishnuta) (सहिशनुता)
गंभीरता (Gambhírata) (गंभीरता)
तहम्मूल (Tahammul) (تھممول)

HAL,VA हल्वा (ع - مذ) حلوا

1. संयात्र (Sanyáb) (سن یاب) हलुआ
(Halu,a) (هلوا)
2. तर और मुलाइम चीज़ (Tar aur
muláim chíz) (تر اور ملائم چیز)

HUL,LA हुल्ला (ع - مذ) حله
वस्त्र (Vas,tr) (وس'تر) पोशाक (Poshák)
(पोशाक)

HALÍM हलीम (ع - ص) حلیم

1. गंभीर (Gambhír) (गंभीर) शांत
(Shánt) (शान्त) संजोदा (Sanjída)
(संजोदा)
2. सहनशील (Sahan shíl) (سہن شیل)
सहिष्णु (Sahish,nu) (सहिशनु) बुर्दवार
(Burd bár) (بردبار)

HI(U)L,YA हि (हु) ल्या (ع - مذ) حلیہ

1. रूप रेखा (Rúp rekha) (روپ ریکھا)

حملہ آور (ع - ص)

HAM, LA-ÁVAR हमला आवर

आक्रमण कर्ता (Ákrāman karta
हमला करने वाला (Ákrāman karta
(Hamla karne vála (Hamla karne vála

HAMÍ, YAT हमीयत (ع - م)

लज्जा (Lajja (لججا
गौरत (Ghairat (غیرت

HINA हिना (ع - م)

रक्त गर्भा (Rakt garbha (رکت گربھا
मैहदी (Menhdi (مہندی

HAN, ZAL हनज़ल (ع - م)

इंद्राणी (Indrāni (اندرانی
फल (Indráyan ka phal (اندراین
का फल (Indráyan ka phal

HAVÁDIS हवादिस (ع - م)

‘حادثه’ کی جمع

घटना समूह (Ghatna samúh (گھटना
‘حادثه’ (Hádise (حادثه

HAVÁS हवास (ع - م)

1. इंद्रियां (Indriyān (اندریاں
(Quv, vaten (قوتیں

2. संवेदन (Samvedan (سم ویدن
एहसास (Ehsás (احساس

3. संज्ञा (Sangya (سلگیا
होश (Hosh (هوش

حواس باختہ (ع - ص)

HAVÁS-BAKHTA हवास बाख्ता

भ्रतमत (Bhránt mat (بہرانت مت

2. पक्षपाती (Pakchhpáti (پکچھ پاتی
तरफ دار (Taraf dár (طرفدار

HAM, D हमद (ع - م)

स्तुति (Istuti (استتی
खुदा की तारीफ (Khuda ki
tácif (خدا کی تعریف

HUM, RAT हुमरत (ع - م)

लालिमा (Lálima (لالما
सुखी (Láli (لالی
(Surkhi (سرخي

HUM (U) Q हम (ع - م)

मूर्खता (Múrkhata (مورکھتا
वेवकूफी (Be-
vákúfi (بے وقوفی

HAMAL हमल (ع - م)

1. मेघ (Mesh (میش
मेड़ (Bher (بہر
2. मेघ राशि (Mesh ráshi (میش راشی
बुर्जे हमल (Burj-e-hamal (برج
(حمل

HAM, L हमल (ع - م)

1. भार (Bhár (بہار
बोज (Bhojh (بوجہ
2. गर्भ (Garbh (گربہ
हमल (Hamal (حمل

HAM, LA हमला (ع - م)

1. आक्रमण (Ákrāman (آक्रमین
चढ़ाई (Chadhái (چڑھائی
2. आघात (Ághát (آگھات
चोट (Chot (چوت
(وار (Vár (وار

حوصلہ مند (ع - ف - ص)

HAUSALA-MAND हौसला मन्द

साहसी (Sáhasi साहसी) उत्साही (Ut-sáhi उत्साही) हिम्मत वाला (Himmat vála हिम्मत والا)

حوصلہ شکن (ع - ف - ص)

HAUSALA-SHIKAN हौसला शिकन

1. उत्साह भेदी (Utsáh Bhedi उत्साह भेदी) हिम्मत तोड़ने वाला (Himmat torne vála हिम्मत तोड़ने والا)
2. दुष्कर (Dushkar दुश् कर) कठिन (Kathin कठिन)

HAUZ हौज़ (ع - ف - ص)

जलाशय (Jaláshai जलशے) कुंड (Kund कुंड)

HAYA हया (ع - م - थ)

लज्जा (Lajja लज्जा) व्रीडा (Vrída व्रीडा) लाज (Láj लाज) शर्म (Sharm शर्म)

HAYÁT हयात (ع - म - थ)

जीवन (Jívan जीवन) ज़िंदगी (Zindagi जिंदगी)

HAYA-DÁR हयादार (ع - ف - ص)

लज्जा वान् (Lájja ván लज्जावान) लजीला (Lajíla लजीला) शर्मिला (Sharmílá शर्मिला)

حیا سوز (ع - ف - ص)

HAYA-SOZ हया सोज़

घृणास्पद (Ghirnáspad घृणास्पद)

हत बुद्धि (Hat bud,dhi हत बुद्धि)

उद्विग्न (Udvig,n उद्विग्न) बद् हवास (Bad havás बद् हवास)

HAVÁSIL हवासिल (ع - م - थ)

एक जल पत्ती (Ek jal pakohhi एक जल पत्ती)

HVÁLA हवाला (ع - म - थ)

1. हास्तांतरण (Hastántaran हास्तांतरण) सपुर्दगी (Sapurdagi सपुर्दगी)
2. पता निशान (Pata nishán पता निशान) अता पता (Ata pata अता पता)
3. उदाहरण (Udáharan उदाहरण) नज़ीर (Nazír नज़ीर)

HÚT हूत (ع - म - थ)

1. मत्स्य (Matsya मत्स्य) मीन (Mín मीन) मछली (Machhli मछली)

2. मीन राशि (Mín ráshi मीन राशि) बुर्जे हूत (Burj-e-hút बुर्जे हूत)

HÚR हूर (ع - म - थ)

स्वर्गांगना (Swargángana स्वर्गांगना) जन्नत की परी (Jannat ki pari जन्नत की परी)

HAUSALA हौसला (ع - म - थ)

1. उदराशय (Udaráshai उदराशय) का पोटा (Pakchhi ka pota का पोटा)

2. साहस (Sáhas साहस) हिम्मत (Himmat हिम्मत)

HAI,RAT' हैरत (ع - مٹ)
 आश्चर्य (Áshcharya) विस्मय
 (Vismay) अचंभा (Achambha)
 (حیدرانی Hairáni) हैरानी (اچمبھا)

حیرت افزا (عف - ص)

HAI,RAT-AFZA हैरत अफ़ज़ा

आश्चर्य जनक (Áshcharya janak)
 अचंभे में डालने
 वाला (Achambha men dālne vála)
 (اچمبھ میں ڈالنے والا)

حیرت زدہ (عف - ص)

HAI,RAT-ZADA हैरत ज़दा

विस्मित (Vismit) चकित
 (Chakit) हैरान (Hairán)
 (حیدران)

HAIZ हैज़ (ع - مذ)

रज (Raj) पुष्प (Pushp)
 ऋतु (Ritu) आर्तव (Ártav)
 कुसुम (Kusum) मासिक धर्म
 (Másik dharin) माहवारी
 (Mahvári)

HAIF हैफ (ع - مذ)

1. पश्चात्ताप (Pashchát,táp)
 (افسوس Afsos)
 (تپ)
2. धिक् (Dhik) धिक्कार
 (Dhikkár) तुफ (Tuf)

HÍLA हीला (ع - مذ)

व्याज (Vyáj) मिष (Mish)
 बहाना (Bahána)

लज्जा जनक (Lajja janak)
 घिनावना (Ghináona)

HAI,SIYAT हैसियत (ع - مٹ)

1. शैली (Shaili) प्रणाली (Pra-
 náli) ढंग (Dhang)
 तरीका (Paríqa)
2. योग्यता (Yogyata) लियाकत
 (Liyáqat)
3. पात्रता (Pattrata) زرف (Zarf)
 (ظرف)
4. सम्पत्ति (Sampatti)
 जाइदाद (Jáidád)
5. आय (Ái) आमदनी (Ámadani)
 (آمدنی)
6. प्रतिष्ठा (Pratishtha)
 آبرو (Ábru)

HAI,RÁN हैरान (ع - ص)

1. किं कर्तव्य विमृष्ट (Kímkartavya
 vimúṣṭh) चकित
 (Chakit) हक्का बक्का
 (Hakkabakka)
2. उद्विग्न (Udvign) परेशान
 (Preshán)

HAI,RÁNI हैरानी (ع - مٹ)

1. उद्विग्नता (Udvignata)
 परेशानी (Presháni)
2. आश्चर्य (Áshcharya)
 विस्मय (Vismay)
 تعجب (Ta,ajjub)

उजड्ड (Asabh, bhya اسابه، بیه)
(Ujadd اجد)

HAIVÁNI हैवानो (ع - ص) حیوانی

पाशव (Páshav पशु) जैसा
(Pashu jaisha पशु जैसा)
(Jánver jaisha जानवर जैसा)

حيوانيت (ع - مٹ)

HAIVÁNI [I] YAT हैवानि (नी) यत

1. पशुता (Pashuta पशुता) जानवर
पन (Jánvar pan जानवर पन)
2. निर्लज्जता (Nirlajjata निर्लज्जता)
बेशरमी (Be sharmi बेशरमी)
3. क्रूरता (Krúrata क्रूरता) निर्दयता
(Nirdayata निर्दयता) बेरहमी
(Be rahmi बेरहमी)
4. मूर्खता (Múrkhata मूर्खता) बेवकूफी
(Be vaqúfi बेवकूफी)

حیله ساز (ع - ص)

HÍLA-SÁZ हीला साज़

मिषपट्ट (Mish patu मिशपट्ट)
(Mish, ha मिश, हा) बहाना बाज़ (Babána
báz بهانه باز)

HÍN हीन (ع - مذ) حین

समय (Samai से) वक़्त (Vaqt وقت)

حین حیات (ع - ص)

HÍN-HAYÁT हीन हयात

यावज्जीवन (Yávajjivan यावज्जीवन)
अजन्म (Ájanm अजन्म) जीते जी
(Jíte ji जीते जी)

HAIVÁN हैवान (ع - مذ) حیوان

1. पशु (Pashu पशु) चौपाया (Chau-
páya चोपाया) जानवर (Jánvar
जानवर)
2. अशिष्ट (Ashisht अशिष्ट) असभ्य

خ

KHÁTIMA खातिमा خاتمه

1. अंत (Ant अंत) अखीर (Akhír
(अखीर)
2. मृत्यु (Mrityu मृत्यु) मरण (Maran
(मरण) मौत (Maut मौत)
3. निष्कर्ष (Nish karsh निष्कर्ष)
(Natíja نتیجه) नतीजा

KHATÚN खातून (ت - مٹ) خاتون

महिला (Mahila महिला) शरीफ औरत
(Sharif aurat شریف عورت)

KHÁTAM खातम (ع - مٹ) خاتم

1. मुद्रिका (Mudrika मुद्रिका) अंगूठी
(Angúthí انگوٹھی)
2. छाप (Chháp छाप) मुहर (Mubr
(मुहर)

KHÁTIM खातिम (ع - ص) خاتم

समाप्त कर्ता (Samáptkarta समाप्त
(Púrñ karta पूर्य कर्ता) पूर्ण
खतम करने वाला (Khatm karne vála
(खतम करने वाला)

خارج از عقل (ع - ص)

KHÁRIJ-AZ-AQL खारिज अज़ अक्ल

1. मूर्ख (Múrkh मुरक़) पागल (Pagal पाग़ल)

2. बुद्धि पर (Bud,dhi par बुद्धि पर) असंभव (Asam bhav अस्म भव)

خارج قسمت (ع - مذ)

KHÁRIJ-QIS,MAT खारिज किस्मत

भजन फल (Bhajan phal भजन फल)

भाग फल (Bhág phal भाग फल)

KHÁRISH खारिश (ف - مث)

कंडू (Kandu कन्दू) खर्जू (Kharju खर्जू)

खाज (Kháj खाज) (کھاج)

خارشت (ف - مث)

KHÁRISH,T खारिश्त

دیکھو 'خارش'

KHÁZIN खज़िन (ع - مذ)

कोषाध्यक्ष (Koshád,dhyakchh कौशादध्याक्ष)

खज़ानची (Khazánchi खज़ानची)

(खज़ानچی)

KHÁSHÁK खाशाक (ع - مذ)

कूड़ा करकट (Kúra karkat कूड़ा करकट)

घास फूस (Ghás phús ग़ास फूस)

कतवार (Katvár कतवार)

خاص (ع - ص)

1. स्व (Swa सु) निजी (Niji निजी)

2. केवल (Keval केवल) फ़क़त (Faqt फ़क़त)

3. चुना हुआ (Chuna hua चुना हुआ)

छांटता हुआ (Chánta hua छांटता हुआ)

KHÁDIM खादिम (ع - مذ)

दास (Dás दास) सेवक (Savak सेवक)

नौकर (Naukar नौकर)

KHÁR खार (ف - مذ)

1. कंटक (Kantak कन्तक) कांटा (Kanta कान्ता)

2. ईर्ष्या (Írshya ईर्श्या) डाह (Dáh डाह)

3. असह्य (Asabya असेह्य) दूभर (Dúbhar दूभर)

4. खांग (Kháng क्हाङ्ग) पक्षियों के पांव का कांटा (Pak,chhiyon ke páon ka kánta पक़्छियों के पाँउं का कान्ता)

KHÁRA खारा (ف - مذ)

एक प्रकार का बहुत ही कठोर पत्थर (Ek prakár ka bahut hí kathor pat,thar एक प्रकार का बहुत ही कठोर पत्थर)

خاراشگف (ف - ص)

KHÁRA-SHIGÁF खारा शिगाफ़

पाषाण भेदी (Páshánbhedí पाषाण भेदी)

पत्थर में दरार डाल देने वाला (Pat,thar men darár dál dene vála पत्थर में दरार डाल देने वाला)

(پتھر میں درار ڈال دینے والا)

KHÁRIJ खारिज (ع - ص)

1. बाहर (Báhar बाहर) अलग (Alag अलग)

2. त्यक्त (Tyakt त्थिक्त) छोड़ा हुआ (Chhorá hua छोड़ा हुआ)

6. पक्षपात (Pakchhpát) (یکچھ پات)

तरफ दारी (Tarafdári) (طرفداری)

خاطر جمع (ع - مٹ)

KHÁTIR-JAMA खातिर जमा

संतवना (Sántwana) (सान्तवना) दारस

(Dhāras) (दहारास) दिलासा (Dilāsa)

(दालासा)

خاطر خواہ (ع - ص)

KHÁTIR-KHÁH खातिर खाह

मनोवांछित (Manovānehhit) (मनोवांछित)

मन चाहा (Man cháha) (मान चहा)

(मनचाहा)

خاطر داری (ع - مٹ)

KHÁTIR-DÁRI खातिर दारी

संमान (Sammán) (सममान) आदर

(Ádar) (आदर) आव भगत (Áobhagat)

(Tavázo) (तवाजो) (तवाजो)

خاطر نشین (ع - ص)

KHÁTIR-NASHÍN खातिर नशी

हृदयंगम (Hridayangam) (हृदयंगम)

चित्त में जमा हुआ (Chitt men jama hua)

(चित्त में जमा हुआ)

KHÁTI खाती (ع - ص) خاطی

अपराधी (Aprádhí) (अपराधी)

(Doshi) (दोषी) कुसूरवार (Qusúr vár)

(कुसूरवार)

KHÁK خاک (ف - مٹ) خاک

1. मृत्तिका (Mrittika) (मृत्तिका)

(Mattí) (मट्टी)

4. मुख्य (Mukhya) (مکھیہ) प्रधान

(Pradhán) (پرودهان) मुखसूत

(Makhsús) (مکھسوس)

5. प्रिय (Priya) (پریہ) प्यारा (Pyára)

(Chahíta) (چہیتا) चहीता (Chahíta)

خاص و عام (ع - ص)

KHÁSO-ÁM खासो आम

सर्व साधारण (Sarv sádháran) (सर्व साधारण)

(Bare chibote) (बड़े छोटे सब) (Bare chibote)

sab (सब)

KHÁS,SA खासा (ع - مٹ) خاصہ

1. प्रकृति (Prakriti) (प्रकृति) स्वभाव

(Swabháo) (सुबहाऊ) आदत (Ádat)

(आदत)

2. गुण (Gun) (गुण) सिफत (Sfiat) (صفت)

خاصیت (ع - مٹ)

KHÁ,SI(SSÍ,)YAT खासि (सी) यत

1. स्वभाव (Swabháo) (सुबहाऊ) आदत

(Ádat) (आदत)

2. गुण (Gun) (गुण) सिफत (Sifat) (صفت)

KHÁTIR खातिर (ع - مٹ) خاطر

1. मन (Man) (मन) दिल (Dil) (دل)

2. ध्यान (Dhyán) (ध्यान) चित्त (Chitt)

(Khayal) (खयाल) (चित्त)

3. शील (Shíl) (शील) मुखवत (Murav-

vat) (مروت)

4. आव भागत (Áobhagat) (आव भागत)

खातिर दारी (Khátir dári) (خاطر داری)

(داری)

5. प्रति (Prati) (प्रति) लिए (Lí,e) (لئے)

KHÁK-SÁR خاکسار (ف - ص)
 نامر (Namr نمرو) وینیت (Vinít وینیت)
 آجیز (Ájiz عاجز)
 (یہ لفظ متکلم اپنے لئے بطور انکسار استعمال کرتا ہے)

خاکسار (ف - مٹ)

KhÁKISTAR خاکیمتر
 راکھ (Rákh راکھ) بھسم (Bhasm بھسم)
 خاکناے (ف - مٹ)

KHÁK,NÁI خاکناہ
 استھال دمرو مدھیہ (Isthal damarú mad-dhya استھال دمرو مدھیہ)

KHÁKA خاکہ (ف - مذ)
 ریکھا (Rikha ریکھا) پری لیکھ (Pari lekھ)
 رپ (Rup رپ) ریکھا چتر (Rekha chitr)
 رپ ریکھا (Rup rekha رپ ریکھا) ڈانچا (Dhancha ڈانچا)

KHÁKI خاکی (ف - ص)
 1. مٹ میلا (Mat maila مٹ میلا)
 مٹیاالا (Matiyála مٹیاالا)
 2. مرنمای (Mrin mai مرن مے) مٹی
 کا بنا ہوا (Mattí ka bana hua مٹی کا بنا ہوا)

KHÁGÍNA خاگینہ (ف - مذ)
 تالے ہوئے (Tale hue ande تالے ہوئے)
 اندے (اندے)

KHÁL خال (ع - مذ)
 1. تیل (Til تیل) جیسم کا سیاہ داغ
 (Jism ka siyáh dagھ جسم کا سیاہ داغ)

2. راکھ (Rákh راکھ) بھسم (Bhasm بھسم)

3. زمین (Zamín زمین) پرتھوی (Prithví پرتھوی)

4. تانیک (Tanik تانیک) کچھ (Kuchh کچھ)

5. مٹی (Matti مٹی) موت (Maut موت)

خاک آلود (ف - ص)

KHÁK-ÁLÚD خاک آلود
 مٹی میں (Matti men مٹی میں) سنا لیا (Sana lua سنا لیا)

خاک پا (ف - مٹ)

KHÁK-E-PA خاکے پا
 1. پد راج (Padraj پد راج) پادار (Padár پادار)
 پاؤں کی دھول (Páon kí dhúl پاؤں کی دھول)
 2. وینائی (Vinái وینائی) نامر (Namr نامر)
 خاکسار (Kháksár خاکسار) وینائی

خاک دان (ف - مذ)

KHÁK-DÁN خاک دان
 1. کھانا (Khána کھانا) کڑا (Kúra کڑا)
 2. دنیا (Dunya دنیا) سنسار (Sansár سنسار)

خاکروب (ف - مذ)

KHÁK-ROB خاکروب
 دینے والا (Jharú dene vála دینے والا)
 مہتر (Mehtar مہتر)

2. अनुभव हीन (Anubhau hín انوبھو) نا تजरिकाकार (Na tajríba kár ناتجربہ کار)

3. अदृढ़ (Adriḥh ادريھ) बोदा (Boda) कमजोर (Kamzor کم ذور)

4. असंस्कृत (Asanskrit اسانسکرت) नासाफ (Nasáf नासाफ)

خام خیالی (ع - ف - مٹ)

KHÁM-KHAYÁLI خام खयाली

भ्रम (Bhram بهرم) अध्यारोप (Ad, dhyárop ادھیا روپ) वहम (Vah,m وهم)

خامشی (ب - مٹ)

KHÁMUSHI خاموشی

خاموشي کا مستخفف دیکھو 'خاموشي'

خام طمع (ع - ف - ص)

KHÁM-TAMA خام तमा

1. भ्रमी (Bhrami بهرمی) वहमी (Vahmi وهمی)

2. लोभी (Lobhi لوبھی) लालची (Lálchi لالچی)

خام کار (ف - ص)

KHÁM-KÁR خامکار

1. अपरिपक्व (Aparipak,kwa اپدی) अनुभव हीन (Anubhauhín) नातजरिकाकार (Na. tajribakár ناتجربہ کار)

2. मूर्ख (Múrkھ مورکھ) कम अक्ल (Kam aql کم عقل)

2. मातुल (Matul ماتل) मामू (Mámún) (مامون)

KHÁLIS خالص (ع - ص) निष्केवल (Nishkeval نهی کیول) निर्मल (Nirmal نرمل) बेमेल (Be mel بے میل)

KHÁLIQ خالق (ع - مذ) उत्पत्ति कर्ता (Utpatti karta ات پتی کرتا) स्रष्टा (Srashta سرشتا) पैदा करने वाला (Paida karne vála پیدا کرنے والا)

KHÁLI खाली (ع - ص)

1. रिक्त (Rikt رکت) शून्य (Shúnya) (خالی) (Kháli)

2. केवल (Keval کیول) सिर्फ (Sirf صرف)

3. निठला (Nithal,la نٹھلا) निकम्मा (Nikamma نکما)

4. अनुद्योगी (Anud,dyogi انود دیوگی) बे रोजगार (Be rozgár بے روزگار)

5. निर्जन (Nirjan نرجن) सूना (Súna سونا)

6. प्रातावकाश (Práptáokásh پراپتاو) सावकाश (Sáo kásh ساوکاش) फारिग (Fárigھ فارغ)

KHÁM خام (ف - ص)

1. आम (Ám آم) अपक्व (Apak kva) (کچا) (Kach,ciá) (اپک کو)

2. धर्म पत्नी (Dharm patni) (دھرم پتني)

पत्नी (Patni) बीवी (Bīvi) (پتني) (بيوي)

3. 'खान' की स्त्री ('Khān' ki istri) (खान) (کي استري)

خانواده (ف - مذ)

KHÁN, VÁDA खान वादा

वंश (Vansh) (ونش) कुल (Kul) (كل)

गोत्र (Gottr) (گوتر) खानदान (Khándán) (خاندان)

KHÁNA खाना (फ - مذ) خانه

1. गृह (Grih) (گره) घर (Ghar) (گھر)

2. डिविया (Dibia) (دبیا) केस (Case) (کیس)

3. सन्दूक वगैरा का घर (Sandúq Va-ghaira ka ghar) (صندوق وغیره کا گھر)

4. कुंडली का घर (Kundalí ka ghar) (کندلی کا گھر)

خانه باغ (ف - مذ)

KHÁNA-BÁGH खाना बाग

गृह वाटिका (Grih vátika) (گره واٹکا)

पायी बाग (Páin bāgh) (پائین باغ)

خانه بدوش (ف - ص)

KHÁNA-BA-DOSH खाना بدोश

संचार जीवो (Sanchár jivi) (سچار جیوی)

निघरा (Nighara) (نگھرا) उठाऊ चूल्हा

(Utháú chúlha) (اٹھاؤ چولھا)

خانه برباد (ف - ص)

KHÁNA-BARBÁD खाना बर्बाद

नटावास (Náshtávás) (نشٹاواس)

निर्वासी (Nirvási) (نرواسی) अनिकेत

خاموشی (ف - م)

KHÁMOSHI खामोशी

नीरवता (Níravata) (نی دوتا) मौन (Maun)

(चुप्पी) (Chuppi) (مرون)

KHÁMA खामा (फ - مذ) خامه

लेखनी (Lekhani) (لیکھنی) कलम

(Qalam) (قلم)

खानदान (फ - مذ)

KHÁNDÁN खानदान

वंश (Vansh) (ونش) कुल (Kul) (كل)

परिवार (Parivár) (پریوار) घराना

(Gharána) (گھرانا)

खान्नाह (फ - म)

KHÁN, QÁH खान काह

आश्रम (Ásh,shram) (आश्रम) दरवेश

खाना (Darvesh khána) (درवेश خانه)

KHÁNAGI खानगी (फ - व)

1. गृहसंबंधी (Grih sambandhi) (گره سمبندھی)

(घरेलू) (Gharelu) (بندھی)

2. आत्मीय (Átmíya) (आत्मीय) निजी

(जाती) (Záti) (नजी) (Niji)

3. रक्षिता (Rakchhita) (رکچھیتا) रखेली

(Rakheli) (رکھیلی) दाशता (Dáshta) (داشته)

KHÁNAM खानम (फ - म)

1. श्रीमती (Shri mati) (श्री मती)

महोदया (Mahodaya) (مهودیة) महत्-

रमा (Muhtarama) (مختارمه)

(Aniket अनिकेत) खाना खराब (Khána
(kharáb خانه خراب)

خازہ جنگی (ف - مٹ)

KHÁNA-JANGI खाना जंगी

गृह युद्ध (Grih yud,dh گریہ یوڈ) किसी
देश की जनता की आपसी लड़ाई (Kisi
desh ki januta ki āpasi larāi کسی
(دیش کی جنتا کی آپسی لڑائی)

خازنه داری (ف - مٹ)

KHÁNA-DÁRI खाना दारी

गृहस्थ पना (Grihasth pana) (گريهسته پنا)
 गृहस्थी का प्रबंध (Grihasti ka prabandh)
 (گريهستى کا پر بندھ)

خانہ زاد (ف - ص)

KHÁNA-ZÁD ख़ाना ज़ाद

गृहजात (Grih jāt گره جات) गृह पालित
(Grih pālīt گره پالت) घर की दासी से
उत्पन्न (Ghar ki dāsi se utpann گھر کی داسی سے اُتپن)

خانہ ساز (ف - ص)

KHÁNA-SÁZ खाना साज़

गृह निर्मित (Grih nirmit گهر نرمت)
 घर का बना हुआ (Ghar ka bana hua
 گهر کا بنا ہوا)

خانہ نشین (ف - ص)

KHÁNA-NASHÍN खाना नशीन

1. गृह वासी (Grih vāsi گره واسی)
घर में बैठने वाला (Ghar men baith-
ne vāla گھر میں بیٹھنے والا)

1. (واہک) समाचार दाता (Samáchárdáta)
(سماءچار داتا) खबर देने वाला (Khabar
dene vála) (خبر دینے والا)

خبر گیر (ع - ف - ص)

KHA,BAR-GÍR खबर गीर

1. देख (Rakchhak) (دکھک)
रेख करने वाला (Dekh rekh karne
vála) (دیکھ کرنے والا)
2. पहरे दार (Prahari) (پڑھری)
(Pahre dár) (پہریدار)
3. मदद गार (Saháyak) (سہایک)
(Madad gár) (مددگار)

KHABT खबत (ع - مذ)

1. उन्माद (Unmád) (ان مادی)
(Págai pan) (پاگل پن)
2. संलग्नता (Sanlagnata) (سن لگنتا)
(Inhimák) (انہماک)

KHAB,TI खबती (ع - ص)
उन्मादी (Unmádi) (ان مادی)
(Báola) (باؤلا)

KHA,BÍS खबीस (ع - ص)

1. दुष्टात्मा (Dushtátma) (دشتاتما)
दुष्टप्रकृति (Dush,prakriti) (دش)
(Ních) (نیچ) नीच (नीच)
2. पामर (Pámar) (پامر)
(Páji) (پاجی)

KHA,BÍR खबीर (ع - مذ)

ज्ञाता (Gyáta) (گیاتا) जानकार (Jánkár)
(Váqif) (واقف) वाक्किफ (वाक्किफ)

2. अशुद्धता (Ashudh,dhata) (اشدھتا)
नापाकी (Nápáki) (ناپاکی)
3. मेल (Mail) (میل) मैल (Mail)

KHA,BAR खबर (ع - م)

1. सूचना (Súohana) (سوچنا) इत्तिला
(Ittila) (اطلاع)
2. संदेश (Sandesh) (سندیش) संदेश
(Paighám) (پایغام) पैगाम (Paighám)
3. जन श्रुति (Janash,shruti) (جنش)
(Afváh) (افواه) अफवाह (Afváh)
4. पता (Pata) (پتا) निशान (Nishán)
(نشان)
5. संज्ञा (Sangya) (سنگہا) सुध (Sudh)
(Hosh) (هوش) होश (Hosh)
6. समाचार (Samáchár) (سماءچار) वृत्तान्त
(Vrittánt) (ورت تانت) हाल (Hál)
(حال)
7. हदीस (Hadís) (حدیث)

خبر دار (ع - ص)

KHA,BARDÁR खबरदार

1. सचेत (Sachet) (سچیت) चौकस
(Chaukas) (چوکس) चौकना (Chau-
kanna) (چوکنا)
2. सावधान ! (Sáodhán ! !)
(Hoshyár ! !) (هوشیار ! !)
होशयार ! (Hoshyár ! !)
3. संभलके ! (Sanbhal ke ! !)
(سنبھل کے ! !)

خبر رساں (ع - ص)

KHA,BAR-RASÁN खबर रसा

संदेश वाहक (Sandesh váhak) (संदیش)

خداپرست (ف - ص)

KHUDA-PARAST खुदा परस्त

1. धर्मात्मा (Dharmátma دھرماتما)
पुण्यात्मा (Pun,nyátma पुण्यात्मा)
खुदा वाला (Khuda vála خدا والا)
2. आस्तिक (Ástik अस्तिक) खुदा को
मानने वाला (Khuda ko mánne
vála خدا کو ماننے والا)

خدا ترس (ف - ص)

KHUDA-TAR,S खुदा तर्स

1. ईश्वर से डरने वाला (Íshwar se
darne vála ایشور سے ڈرنے والا)
2. पुण्यात्मा (Punnyátma पुण्यात्मा)
नेक दिल (Nek dil نیک دل)
3. दयावान (Daya ván दियावान) रहम
दिल (Rahm dil رحم دل)

خدا داد (ف - ص)

KHUDÁ-DÁD खुदा दाद

- ईश्वर दत्त (Íshwar datt ایشور دت)
ईश्वर की दी हुई (Íshwar kí dí huí
ایشور کی دی ہوئی)

خدا رسیدہ (ف - ص)

KHUDA-RASÍDA खुदा रसीदा

- प्राप्तेश्वर (Prápteshwar پرواپتے شور)
महात्मा (Mahátma مہاتما) वली
(Vali ولی)

خدا شناس (ف - ص)

KHUDA-SHANÁS खुदाशनास

دیکھو 'خدا پرست'

KHATM खत्म (ع - ص)

1. समाप्त (Samápt समाप्त) अंत
(Ant अंत) अखीर (Akhír अखीर)
2. पूर्ण (Púrñ पूरन) पूरा (Púra
مکمل) मुकम्मल (Mukammal मुकम्मल)

KHAJÁLAT खजालत (ع - مٹ)

- लज्जा (Lajja لہججا) लाज (Láj لاج)
शर्म (Sharm شرم)

خجسته (ف - ص)

KHUJA (JI)S,TA खुज (जि) स्ता

- शुभ (Shubh شہ) मंगल प्रद (Mangalap-
prad منگلپ پرود) मुबारक (Mubáarak
مبارک)

KHAJIL खजिल (ع - ص)

- लजित (Lajjit لہججت) लजाया हुआ
(Lajáya hua لہجایا ہوا) शर्मिदा
(Sharmina شرمیندا)

KHAJ,LAT खजलत (ع - مٹ)

- लज्जा (Lajja लہججا) व्रीडा (Vrída
شوم) शर्म (Sharm शर्म) (व्रीडा)

खजलत زده (ع - ص)

KHAJ,LAT-ZADA खजलत ज़दा

- लजित (Lajjit लہججت) शर्मिन्दा
(Sharmina شرمیندا)

KHAD * खाद (ع - مذ)

- कपोल (Kapol کپول) गंड (Gand
گال) गाल (Gál گال) (گڈ)

KHUDA खुदा (ف - مذ)

- ईश्वर (Íshwar ایشور) परमात्मा
(Paramátma परमात्मा)

2. भय (Bhai डर) डर (Dar)

خدا نا ترس (ف - ص)

KHID, MAT खिदमत (ع - مٹ) خدمت

KHUDA-NA-TAR, S खुदानातरस

1. सेवा (Seva سيوا) टहल (Tahal

ईश्वर से न डरने वाला (Íshwar se na derne vála

खिदमतगारी (Khidmatgári

क्रूर (Krúr क्रूर) निर्दय (Nirdai

(خدمت گاري)

बे रहम (Be rahm

2. नौकरी (Naukari نوکري) चाकरी

خدا انخواسته (ف - كلمه)

(Chákari چاکري)

خدمت گار (ع - ص)

KHUDA-NA-KHÁSTA खुदा न खास्ता

ईश्वर न करे (Íshwar na kare

ईश्वर ऐसा न करे (Íshwar aisa

na kare

KHID, MAT-GÁR खिदमतगार

दास (Dás داس) सेवक (Sevak

नौकर (Naukar نوکړ)

خداوند (ف - مذ)

خدمت گزار (ع - ص)

KHUDÁ, VAN, D खुदा वन्द

1. ईश्वर (Íshwar

KHID, MAT-GUZÁR खिदमत गुज़ार

1. सेवक (Sevak سيوك) दास (Dás

नौकर (Náukar

2. आज्ञा पालक (Ág, gya pálak

फरमां बदार (Farman bárdár

(فرمان بردار)

(Khuda (پرماتما (Paramátma

2. स्वामी (Swámí

(Málik مالک) आका (Áqa

KHUDÁÍ खुदाई (ف - مٹ)

1. स्वामित्व (Swámittwa

प्रभुत्व (Prabhuttwa

खुदा होना (Khuda hona

2. संसार (Sansár

(Dunya دنيا)

3. सर्व साधारण (Sarv sádláran

जनता (Janata

(Avám

KHID, MATI खिदमती (ع - مذ)

دیکھو 'خدمت گار'

KHADANG खदंग (ف - مذ)

बाण (Ban بان) शर (Shar

(Tír تیور)

KHAR खर (ف - مذ)

1. गर्दभ (Gardabh

(Khar کھر) खर (Rásabh

गधा (Gadha

2. मूर्ख (Múr, kh

(Ghámar گھامر)

KHAD, SHA खदशा (ف - مذ)

1. शंका (Shanka

(Shub, ha

KHARÁBA خرابہ (ف - مذ) خرابا
 खंडर (Khandar) वीराना
 (Vírāna) ویرانہ

KHIRÁJ खिराज (ع - مذ) خراج
 1. राजकर (Rājkar) लगान
 (Lagán) لگان
 2. चौथ (Chauth) چوتھ

KHARÁSH खराश (ف - مٹ) خراش
 रगड़ (Ragar) छीलन (Chhílan)
 हलकी कटन (Halki katan)
 (हलकी कटन)

خرا (ف - مذ)

KHAR(R)ÁD खरा (र) द
 लकड़ी छीलने का दंत्र (Lakri chhílna
 ka yantr) (लकड़ी चھیلنے کا यंत्र)
 रन्दा (Randa) رندا

خراطین (ع - مذ)

KHARÁTÍN खरातीन
 केचुआ (Kechua) (کیچوا)
 (یہ لفظ فارسی کے 'خدراتین' سے معرب
 ہوا ہے اور واحد ہے)

خرافات (ع - مٹ)

KHURÁFÁT खुराफत
 1. मिथ्यावाद (Mith,thya vād) (میتھیواڈ)
 बकवास (Bakvās) (بکواس)
 2. बे ढंगी बात या काम (Be dhangí bát
 ya kām) (بے تھنگی بات یا کام)

KHIRÁM खिराम (ف - مذ) خرام
 मंदगति (Mand gati) धीमी
 (धीमी चाल) (Dhími chál) (دھیمی چال)

KHARÁB खराब (ع - ص) خراب

1. ध्वस्त (Dhwast) भग्न
 (Bhagn) बरबाद (Barbád)
 (برباد)

2. नष्ट (Nasht) अकारत
 (Akárat) (اکارت)

3. अपमानित (Apmánit) (ایمانت)
 तिरस्कृत (Traskrit) वे
 इज्जत (Be izzat) (بے عزت)

4. निकृष्ट (Nik,krisht) बुरा
 (Bura) (برا)

5. व्यग्र (Vyagr) परेशान (Pare-
 shán) (پریشان)

خرابات (ف - مذ)

KHARÁBÁT खराबात

1. मदिरालय (Madirálai) (مدرالے)
 मधुशाला (Madhu shála) (مدھوشالہ)
 शराब खाना (Sharáb khána) (شراب
 خانہ)

2. देवालय (Deválai) मंदिर
 (Mandir) (مندر)

3. द्यूतागार (Diútágár) जुआ
 घर (Jua ghar) (جوا گھر)

خراباتی (ف - ص)

KHARÁBÁTI खराबाती

1. मद्यप (Mad,dyap) रसाशी
 (Rasáshí) (رسانشی) शराब खोर
 (Sharáb khor) (شراب خور)

2. द्यूत कर (Diút kar) ड्वारी
 (Jwári) (جوا دی)

خردماغ (ف - ص)

KHAR-DIMÁGH खरदिमाग

1. खर मस्तक (Khar mastak कहर
(Ghamandi गहमन्दी) घमन्दी (मस्तक)
मगरूर (Magh rúr مغرور)
2. किसी की बात न मानने वाला (Kisi
ki bát na mánne vála کسی کی
بات نہ ماننے والا)

خردمند (ف - ص)

KHIRAD-MAND खिरद-मन्द

- बुद्धिमान् (Bud,dhi mán बدهی مان)
मनीषी (Maníshi منی شی) अक्ल
मन्द (Aql mand عقلمند)

KHUR,DA खुर्दा (फ - म)

1. अंश (Ansh अंश) जुज (Juz जुज)
2. रेज़गारी (Rezgáarí ریزگاری) भरत
(Bharat بهرت)
3. दोष (Dosh درش) ऐब (Aib عیب)

खर्दे बिस (फ - ص)

KHUR,DA-BÍN खुर्दाबीन

- छिद्रान्वेषी (Chhid,dránveshí छेद)
पराया दोष ढूँढने वाला
(Paráya dosh dhún dhne vála پرايا
(دوش تهوندنه والا)

खर्दे فروش (फ - ص)

KHUR,DA-FAROSH खुर्दा फरोश

- फुटकर माल बेचने वाला (Phutkar mál
bechne vála پھتکر مال بیچنے والا)

खर्दे گیر (ف - ص)

KHUR,DA-GÍR खुर्दा गीर

دیکھو 'خردہ' بین

خربزه (ف - م)

KHAR,BUZÁ खर बुज़ा

खरबूज़ा (Khar búza خربوزه)

KHUR,JI खुरजो (फ - म)

गोणी (Goni گونی) गोन (Gon گون)

KHAR,CH खर्च (फ - म)

1. व्यय (Vyai व्यय) सर्फा (Sarfa صرفه)
2. धन (Dhan دهن) रुपया (Rupia
(روپیہ)

खर خشه (ف - م)

KHAR,KHASHA खर खशा

1. विघ्न (Vighn وگھن) बाधा (Bádha
खलल (Khalal خلال) بادها)
2. चिंता (Chinta چنتا) भगड़ा
(Jhagड़ा جهگڑا) परेशानी (Pre-
shání پیریشانی)

KHIRAD खिरद (फ - म)

बुद्धि (Bud,dhi بدهی) समझ (Samajh
عقل (Aql عقل) سمجھ)

KHUR,D खुर्द (फ - ص)

छुद्र (Chhud,dr छेद) छोटा (Chhota
(چھوٹا)

खर्द بین (ف - م)

KHURD,-BÍN खुर्दबीन

सूक्ष्म दर्शक यंत्र (Súkchhm darshak
yantr سوکچھم درشک ینتر)

खर्दल (ف - م)

KHAR,DAL खर्दल

राजिका (Rájika راجکا) राई (Rái رائي)

KHIR,QA खिरका (ख - मड) खरक
कंथा (Kantha कन्था) गुदड़ी (Gudrī
(गुदरी) सन्यासियों का वस्त्र (San
nyásiyon ka vastr सन्यासीयों का वस्त्र)

खरक पोश (ख - मड)

KHIR,QA-POSH खिरका पोश
साधु (Sádhu साधु) संत (Sant
(संत) फकीर (Faqír फकीर)

खरगाह (ख - मड)

KHAR-GÁH खरगाह
पटवास (Patvás पटवास) खैमा
(Khaima खैमा)

खरगोश (ख - मड)

KHARGOSH खरगोश
शश (Shash शश) शशक (Shashak
(शशक) खरहा (Kharha खरहा)

KHUR,RAM खुरम (ख - मड)
प्रसन्न (Prasan,n प्रसन्न) आनंदित
(Ánandit आनंदित) हर्षित (Harshit
(हर्षित) खुरश (Khush खुरश)

KHUR,MA खुरमा (ख - मड)
1. खजूर (Khajúr खजूर) छुहारा
(Chhubára छुहारा)

2. एक मिठाई (Ek mithái एक मिठाई)

KHIR,MAN खिरमन (ख - मड)
1. राशि (Ráshi राशि) खलियान (Khal-
yán खलियान)

2. डेर (Dher डेर) अंबार (Ambár
(अंबार)

KHIR,S खिस (ख - मड) खिछ
ऋक्ष (Rikchh ऋक्ष) रीछ (Ríchh
(रीछ) भालू (Bhálu भालू)

खरसंद (ख - मड)

KHUR,SAND खुरसंद
प्रसन्न (Prasann प्रसन्न) प्रकुल
(Praphul, प्रकुल) खुरश (Kkush
(खुरश)

खरशिद (ख - मड)

KHUR,SHÍD खुरशिद
सूर्य (Súrya सूर्य) सूरज (Súraj सूरज)

खरटूम (ख - मड)

KHUR,TÚM खुरतूम
शुंड (Shund शुंड) सुंड (Súnd सुंड)

KHARIF खरिफ (ख - मड)

1. जर जर (Jarjar जर जर) जीर्ण (Jírn
(जीर्ण) बहुत बूढ़ा (Bahut búrba
(बहुत बूढ़ा)

2. व्यर्थ (Vyarth व्यर्थ) निकम्मा
(Níkamma निकम्मा)

KEURFA खुरफा (ख - मड)
कुलफा (Kulfa कुलफा) एक साग
(Ek ság एक साग)

KHARQ खर्क (ख - मड)
विदारण (Vidáran विदारण) फाड़ना
(Pháṛna फाड़ना)

खरक आदत (ख - मड)

KHAR,Q-E-ÁDAT खर्क आदत
चमत्कार (Chamatkár चमत्कार) करामत
(Karámat करामत)

खरीदार (फ - व)

KHARÍDÁR खरीदार

क्रय (Kra,í क्री) मोल लेने वाला
(Mol lene vála मोल लेने वाला)

खरिद व فروخت (फ - म)

KHARÍDO-FAROHK,T खरीदो फरोख्त

क्रय विक्रय (Kraya vik kraya क्रय विक्रय)
(Mol lene aur bechna मोल लेना और बेचना)

KHA,RÍTA खरीता (म - ए)

1. थैली (Thaili तैली) खीसा (Khísa क़ीसा)
2. सरकारी लिफाफा जिसमें कोई सूचना या आज्ञा हो (Sarkári lifáfa jis men ko,i súdehana ya ág gya ho सरकारी लफाफ़े जसमें कुई सूचना या आज्ञा हो)

KHARÍF खरीफ (म - ए)

वह फसल जिसमें ज्वार बाजरा आदि बोया जाता है (Voh fasl jis men jwár bájra ádi boya játa hai वह फसल जस में ज्वार बाजरा आदी बोया जाता है)

KHA,ZÁN खज़ान (म - ए)

हेमन्त ऋतु (Hemant ritu हेमन्त ऋतु)
पतझड़ (Pat jhar पतझड़)

ख़ान्ज़ी (म - ए)

KHAZÁNCHI खज़ान्ची

कोषाध्यक्ष (Koshádh,dhyakehh कोषाध्यक्ष)
(Khazáne ka sanrakchhak खज़ाने का संरक्षक)
(सन रक्षक)

खर महर (फ - म)

KHAR.MUHRA खर मोहरा

कपर्दिका (Kapardika कौड़ी)
(Kauri कौड़ी)

खरार (फ - म)

KHAR,VÁR खर वार

इतना बोझ जो गधा एक बार में उठा ले
(Itna bojh jo gadha ek bár men uthále इतना बोझ जो गधा एक बार में उठा ले)

KHURÚJ खरूज (म - ए)

1. निकलना (Níkás निकलना)
2. आक्रमण (Ákraman आक्रमण)
3. राजद्रोह (Ráj drob राजद्रोह)

KHURÚS खरूस (म - ए)

मुर्गा (Kuk,kut कुककुट)
(Murgha मुर्गा)

खरुश (म - ए)

KHU,ROSH खरुश

उत्क्रोश (Koláhal कोलाहल)
(Utkrosh उत्क्रोश)
(Shor-ghul शोरगुल)

KHARÍD खरीद (म - ए)

1. क्रय (Kraya क्रय) मोल लेना (Mol lene मोल लेना)
2. क्रीत (Krit क्रीत) खरीदा हुआ (Kharída hua खरीदा हुआ)

नीचता (Níchata नीचता) कमीनगी
(Kamínagi कमिंगी)

खस बूश (फ - व)

KHAS, POSH खस पोश

तृणाच्छादित (Trináoh, ohhádít 'तृनाच'
घास से ढका हुआ (Ghás se
dhaka hua ग्हास से ढका हुआ)

खसतगी (फ - म्) KHAS, TAGI खस्तगी

1. क्षतित्व (Chhatit, twa 'क्षतित्व'
घायल पन (Gháyal pan 'गहायल पन'
(खसते पन)
2. भुर भुरा पन (Bhur bburá pan
खस्ता पन (Khastá pan
(खसते पन)
3. श्रान्ति (Shránti 'श्रान्ति'
थकन (Thakan 'तेहन')

खसते (फ - व) KHAS, TA खस्ता

1. क्षत (Chhat 'क्षत'
आहत (Áhat
(गहायल) घायल (Gháyal 'अहत'
(गहायल)
2. श्रान्त (Shránt 'श्रान्त'
थकित (Thakit
(तेका हुआ) थका हुआ (Thaka hua 'तेकित'
(तेकित)
3. दुःखी (Dukhi 'दुःखी'
परेशान (Prēshán 'परेशान'
(परेशान)
4. दरिद्र (Darid dr 'दरिद्र'
कंगाल (Kangál 'कंगाल'
(कंगाल)
5. भुर भुरा (Bhur bhura 'भुर भुरा'
(भुर भुरा)

खसते जगर (फ - व)

KHASTA-JIGAR खस्ता जिगर

1. क्षत हृदय (Chhat hirdai 'क्षत हृदय'
शोक ग्रस्त (Shok grast 'शोक ग्रस्त'
(शोक ग्रस्त)
2. दुःखी (Dukhi 'दुःखी'
पीड़ित (Pírit
(गमगीन) गमगीन (Ghamgín 'गमगीन'
(गमगीन)

खझाना (ख - म्) KHA ZÁNA खझाना

1. निधि (Nidhi 'निधि'
कोष (Kosh 'कोष'
(खझाना) खझाना (Khazína 'खझाना'
(खझाना)
2. राज कोष (Ráj Kosh 'राज कोष'
सरकारी खझाना (Sarkári khazána
(सरकारी खझाना)
3. भांडागार (Bhándágár 'भांडागार'
गोदाम (Godám 'गोदाम'
(गोदाम)
4. धन (Dhan 'धन'
संपत्ति (Sampatti 'संपत्ति'
(दौलत) दौलत (Daulat 'समृद्धि'
(समृद्धि)

खझाना (ख - म्) KHA ZÍNA खझाना

कोष (Kosh 'कोष'
(खझाना) खझाना (Khazána 'खझाना'
(खझाना)

खझाफ (ख - म्) KHA ZAF खझाफ

गुट्टी (Gutti 'गुट्टी'
टोकरा (Thikari 'टोकरा'
(गुट्टी)

खस (फ - म्) KHAS खस

1. कुश (Kush 'कुश'
(तृण) तृण (Trin 'तृण'
घास (Ghás 'ग्हास'
(ग्हास)
2. उशीर (Ushír 'उशीर'
एक सुगंधित
जड़ (Ek sugandhit jar 'एक सुगंधित जड़'
(एक सुगंधित जड़)

खसारा (ख - म्) KHASÁRA खसारा

हानि (Háni 'हानि'
घाटा (Ghátá 'घाटा'
(टोटा) टोटा (Tota 'टोटा'
(टोटा)

खसस्त (ख - म्)

KHASÁSAT खसस्त

1. कृपणता (Kripanata 'कृपणता'
कंजूसी (Kanjúsi 'कंजूसी'
(कंजूसी)
2. क्षुद्रता (Chbud, drata 'क्षुद्रता'
(क्षुद्रता)

KHASAK خسک (ف - مذ)
 گوکھور (Gokebhur)
 گوکھرو (Gukhrú)

KHUSÚF خسوف (ع - مذ)
 1. زمین میں धंसना (Zamín men dhans-
 na زمین میں دھنسنانا)
 2. چندر ग्रहण (Chandr grahan)
 چاند ग्रहन (Chánd gahan)
 (چاند گرہن)

KHASÍS خسیس (ع - ص)
 1. कृपण (Kripan)
 (کرنجوس Kanjús)
 2. अधम (Adham)
 (کمینہ Kamína)

KHISH,T خشت (ف - مٹ)
 ईष्टिका (Ístika)
 (ایشتیکا)
 خشخاش (ف - مٹ)

KHASH,KHÁSH خش خاش
 पोस्ता (Posta)
 (کھس کھس khas)

KHUSH,K خشک (ف - ص)
 1. शुष्क (Shushk)
 (سوکھا Súkha)
 2. शुष्क स्वभाव (Shushk swabháo)
 (دوکھا Rúkha)
 3. अनुदार (Anudár)
 (بے فیض Be faiz)
 4. नीरस (Níras)
 (بے مزہ Be maza)
 5. बिना रोटी का [वेतन] (Bina roti ka
 [vetan] [بنا روٹی کا [ویتن]])

خسته حال (ع - ص)

KHASTA-HÁL خستا حال
 दरिद्र (Dariddr)
 (دردشاگرست Durdasha grast)
 کنگال (Kangál)

خس خانه (ف - مذ)

KHAS-KHÁNA خس دانا
 पर्ण कुटी (Parnkuti)
 (جنگ گره Jatug gréh)
 (جھونپڑی Jhonpři)

KHUSUR خسر (ف - مذ)
 श्वशुर (Shwashur)
 (سسر Sasur)

KHUS,RÁN خسران (ع - مذ)
 हानि (Háni)
 (گھاٹا Gháta)

KHUS,RAU خسرو (ف - مذ)
 1. राजा (Rája)
 (بادشاہ Bádsháh)
 2. ईरान का एक प्रसिद्ध बादशाह जो
 शीरीं पर मोहित था (Írán ka ek
 prasiddh bádsháh jo Shírín par mohit
 tha)
 (شیریں پر موہیت تھا)

KHAS,RA خسره (ف - مذ)
 1. छोटी चेचक (Chhoti chechak)
 (چھوٹی چیچک)
 2. पटवारियों का खाता (Patváriyon
 ka kháta)
 (پتواریوں کا کھاتا)

خشیت (ع - مٹ)

KHASHÍ,YAT خشییات

1. भय (Bhai به) डर (Dar در)

2. डरना (Darna درنا)

3. डराना (Darána درانا)

KHAS,LAT खसलत (ع - مٹ)

स्वभाव (Swabháo سوبهاؤ) प्रकृति

(Ádat عادت) आदत (Prakriti پروکرتی)

KHAS,M खसम (ع - مذ)

1. शत्रु (Shat,tru شت،ترو) रिपु (Ripu رپو)

(Dushman دشمن)

2. प्रति द्वंद्वी (Prati dwardwi ڀرتی)

(Raqib رقیب) रकीव (دوندي)

3. प्रतिकूल (Prati kúl ڀرتی کول)

(Mukhálif مخالف) मुखालيف

(ا - مذ)

4. पति (Pati ڀتي) शौहर (Shauhar شوهر)

(آخري معنوں میں 'ص' کے زبر)

(کے سانہ ھے)

خصوصاً (ع - ص)

KHUSÚ,SAN खुसून

विशेषतः (Vishesbatah وشیش ته)

विशेषकर (Vishesh kar وشیش کر)

खासकर (Khás kar خاص کر)

خصوصیت (ع - مٹ)

KHA (U) SÚ,SÍ(I) YAT

ख (खु) सूसी (सि)यत

विशेषता (Vishesbata وشیشتا) विशि

ष्टता (Vishish,tata وشیش تتا) प्रधानता

6. बिना सालन की [रोटी] (Bina sálan

ki [roti] [دوٹی] کی بنا سالن

خشك مغز (ف - ص)

KHUSHK-MAGH,Z खुशक मगज़

शुष्क बुद्धि (Shushk bud,dhi شک بدھی)

निर्वुद्धि (Nir bud,dhi نیربدھی) गावदी

(Gáodi گادی)

خشك سالی (ف - مٹ)

KHUSH,K-SÁLI खुशक साली

दुर्मित्त (Durbhikebh دربهکبه) अकाल

(Akál اکال) कहत (Qah,t قحط)

KHUSH,KA खुशका (ع - مذ)

ओदन (Odan اودن) भात (Bhát بهات)

KHASH,M खशम (ع - مذ)

क्रोध (Krodh کړود) कोप (Kop کوپ)

गुस्सा (Ghussa غصه)

خشمگین (ف - ص)

KHASH,M-GÍN खशमगीं

क्रुद्ध (Krud,dh کړد،د) कुपित (Kupit

(Ghusse غصه) गुस्से (کوپیت)

KHUSHÚ,A खुशूअ (ع - مذ)

1. विनय (Vinai ونے) नम्रता (Namrata

(Narmi نرمی) नरमी (نمرتا)

2. गिड़गिड़ाना (Gir girána گړگړانا)

خشونت (ع - مٹ)

KHUSHÚ,NAT खुशूनत

1. कठोरता (Kathorata کٹھورتا) कड़ापन

(Karápan کڑا پن)

2. अविनय (Avinai اونه) अखखड़ पन

(Akh khar pan اکھڑ پن)

2. पत्र (Pattr पत्र) चिथी (Chith,thi चिथी)

3. हस्त लेख (Hast-lekh हस्त लेख) लिखावट (Likhavat लिखावट) तहरीर (Tahrir तहरीर)

4. क्षौर (Chhaur क्षौर) हजामत (Hajamat हजामत)

5. युवा वस्था में गालों पर उगने वाले नये बाल (Yuvavastha men galon par ugne vale na,e bal युवावस्था में गालों पर उगने वाले नये बाल) मुखलोम (Mukhlom मुखलोम)

KHATA खता (ख - मथ)

1. अपराध (Apradh अपराध) दोष (Dosh दोष)

2. त्रुटि (Truti त्रुटि) भूल (Bhul भूल) चूक (Chuk चूक)

3. अशुद्ध (Ashud,d अशुद्ध) गलत (Ghalat गलत)

4. चीन का एक देश (Chin ka ek desh चीन का एक देश) चीन (Chin चीन)

KHITAB खिताब (ख - मथ)

1. संबोधन (Sambodhan संबोधन) मुख़ातबा (Mukhataba मुख़ातबा)

2. उपाधि (Upadhi उपाधि) लक़ब (Laqab लक़ब)

ख अस्तवा (ख - मथ)

KHATE-ISTIVA खते इस्तिवा

भूमध्य रेखा (Bhumadh,dhya rekha भूमध्य रेखा) विषुवद् रेखा (Vishuvad- विषुवद् रेखा)

(Pradhánata प्रधानता) खासपन (Khaspan खासपन)

खसुमत (ख - मथ)

KHUSU,MAT खुसुमत

1. शत्रुता (Shattruta शत्रुता) दुश्मनी (Dush,mani दुश्मनी)

2. कलह (Kalah कलह) लड़ाई भगड़ा (Larai jhagra लड़ाई भगड़ा)

KHA,SI खसी (ख - मथ)

वध्रि (Vadhri वध्रि) बधिया (Badhiya बधिया)

खसी (Khas,si खसी)

KHUS,YA खुसया (ख - मथ)

अंडकोष (And kosh अंडकोष) फोता (Fota फोता)

KHIZAB खिज़ाब (ख - मथ)

केश कल्प (Kesh kalp केश कल्प)

वस्मा (Vasma वस्मा)

KHIZ,R-KHIZAR- (ख - मथ)

KHAZIR खिज़र-खिज़र-खिज़र

1. एक पैग़म्बर (Ek paighambar एक पैग़म्बर)

2. पथप्रदर्शक (Path pradarshak पथप्रदर्शक) रस्ता बताने वाला (Rasta batane vala रस्ता बताने वाला)

KHUZU,A खुज़ुअ (ख - मथ)

विनय (Vinai विनय)

(Girgiraana गिरगिराना)

खत (ख - मथ)

KHAT

1. रेखा (Rekha रेखा) लकीर (Lakir लकीर)

خطر ناک (عف - ص)

KHATAR-NÁK खतर नाक

भीषण (Bhíshan بهیشتن) भयंकर
(Bhayankar بهینکر) खौफ नाक
(Khauf nák خوفناک)

KHAT,RA खत्रा (ع - مذ)

1. भय (Bhai به) डर (Dar دَر)
2. प्राणभय (Pránbhai ابران به) जान का
डर (Ján ka dar جان کا دَر)

خط سر طان (ع - مذ)

KHAT-E-SARTÁN खते सरतान

कर्क रेखा (Kark rekha کرک ریکھا)

خط مستدیر (ع - مذ)

KHAT-E-MUSATDÍR खते मुस्तदीर

गोल रेखा (Gol rekha گول ریکھا)

خط مستقیم (ع - مذ)

KHAT-E-MUSTAQÍM खते मुस्तकीम

सरल रेखा (Saral rekha सरल ریکھا)

خط مماس (ع - مذ)

KHAT-E-MUMÁS खते मुमास

संपात रेखा (Sampát rekha سمپات ریکھا)

KHIT,TA खित्ता (ع - مذ)

1. देश (Desh دیش) मुल्क (Mulk ملک)

2. कटिबंध (Katibandh कटी بندھ) मिनतका (Mintaqa منطقه)

3. क्षेत्र (Chhetr च्छेत्र) इलाका (Iláqa علاقہ)

rekha (ريکھا) नाडी मंडल
(Nárimandal نازی منڈال)

خطا کار (عف - ص)

KHATA-KÁR खताकार

1. अपराधी (Aprádhí اپرادھی) कुसूरवार (Qusúr vár قصور وار)
2. पापी (Pápi پاپی) गुनह गार (Gunah gár گنه گار)

خطاوار (عف - ص)

KHATA-VÁR खता वार

‘ديکھو’ خطا کار

KHUT,BA खुत्वा (ع - مذ)

1. अभिभाषण (Abhibháshan ابھی بهاشن) सदरती तक्ररीर (Sadáratī-taqrír صدارتی تقریر)
2. भाषण (Bháshan بهاشن) तक्ररीर (Taqrír تقریر)

خطبة صدارت (ع - مذ)

KHUT,BA-E-SADÁRAT खुत्वाए सदरत

अभिभाषण (Abhi bháshan ابھی بهاشن) सदरती तक्ररीर (Sadáratī-taqrír صدارتی تقریر)

خط جدی (ع - مذ)

KHAT-E-JADÍ खते जदी

मकर रेखा (Makar rekha मकर रیکھا)

KHATAR खतर (ع - مذ)

भय (Bhai به) शंका (Shanka शंका)
डर (Dar دَر)

خفقان (ع - مذ)

KHAF(A) QÁN खफ् (फ) कान

दिलधड़कने का रोग (Dil dharakne
ka rog माली-
खूलिया (Máli khúliya (माली خولیا

خفقانی (ع - مذ)

KHAFQAQÁNI खफ कानी

जिसे खफकान का रोग हो (Jise khafa-
qán ka rog ho जसे خفقان का
(रोग हो)

خفگی (ف - مث) KHAFAGI खफगी

अप्रसन्नता (Apprasan,nata अप प्रसन
न्ता) क्रोध (Krodh क्रोध) मनोमालिन्य
(Manomálin,nya (मनोमालिन्य) मन
मुटाव (Man mutáo (मन मुटाव) रंजिश
(Ranjish रंजिश)

خفی (ع - ص) KHAFI खफी

1. महीन (Mahín (مہین) बारीक (Bárik
(बारीक)

2. गुप्त (Gupt (گپت) छिपा हुआ
(Chhipá hua (چھپا ہوا)

خفیف (ع - ص) KHAFÍF खफीफ

1. अगुरु (Aguru (اگرو) हल्का (Halka
(हल्का)

2. लज्जित (Lajjit (لجیت) शर्मिन्दा
(Sharmina (شرمیندا)

3. कम (Kam (کم) थोड़ा (Thora (تھوڑا)

4. तिरस्कृत (Traskrit (ترس کورت) अप-
मानित (Apmánit (اپ مانت) बेइज्जत
(Be izzat (بے عزت)

خطیب (ع - مذ) KHATÍB खतीब

वक्ता (Vakta (وکتا) व्याख्याता (Vyak,
khyáta व्याख्याता) मुक़र्रिर (Muqar,rir
(مقرر)

خطیر (ع - ص) KHATÍR खतीर

प्रचुर (Prachur (پرچر) अत्यधिक
(Attyadhik (اتیدھک) बहुत (Bahut
(بہت)

خفا (ع - مث) KHAFa खफा

1. गोपन (Gopan (گوپن) छिपाव
(Chhipáo (چھپاو)

(ف - ص)

2. अप्रसन्न (Apprasann (اپ، پرسن) क्रुद्ध
(Krud,dh (क्रुद्ध) नाराज़
(Naráz (ناراض)

خفاش (ف - ص)

KHUFFÁSH खुफ् फाश

गृह माचिका (Grih máchika (گره
गृह मोचिका (Grih mochika (گره
चमगादड़ (Chamgádar (چمگادڑ)

خفت (ع - مث) KHIF,FAT खिफ् फत

1. अगुरुता (Aguruta (اگروتا) हल्का
पन (Halka pan (هالکاپن)

2. लज्जा (Lajja (لججا) शर्म (Sharm
(شرم)

خفته (ف - ص) KHUF,TA खुफता

सुप्त (Supt (سپت) सोया हुआ (Soya
hua (سویا ہوا)

2. ریل یا جہاز پر کام کرنے والا
مزدور (Rel ya jaház par kám
karne vála mazdúr ریل یا جہاز
پر کام کرنے والا مزدور
(Khallási خلاصی)

KHILÁF خِلاف (ع - ص)

1. विसदृश (Visadrish وی سدرش)
विपरीत (Viprít विपरीत) विरुद्ध
(Virud,dh विरुद्ध) वर अक्स
(Baraks بر عکس)
2. मिथ्या (Mith,thya मिथ्या)
(Jhúth جهوت)
3. विरोधी (Virodhi विरोधी) प्रतिकूल
(Pratikúl प्रतिकूल) मुखालिफ
(Mukhálif مخالف)

خلافت (ع - مٹ)

KHILÁFAT خِلافَت

1. प्रतिनिधित्व (Pratinidhit,wa प्रतिनिधित्व)
(Niyábat नियابت) (Niyábat नियابت)
(Niyábat नियابت)
2. खलीफा का पद (Khalífa ka pad)
(Xalífah خالیفہ کا پद)

خلافت دستور (ع - مڈ)

- ### KHILÁF-E-DASTÚR خِلافِے دستور
1. नियम विरुद्ध (Niyam virud,dh नियम विरुद्ध)
(Avidhi आविधि) (Avidhi आविधि)
(Be qáida बे قاعده)

خلافت عقل (ع - مڈ)

KHILÁF-E-AQL خِلافِے عقل

1. असंभव (Asambhau असंभव)
(Ná mumkin नामمکن)

- ### KHUFIYA خُفِیَا (ع - ص)
1. गुप्त (Gupt گپت) छिपा हुआ (Chhipa-
hua چھپا ہوا)

KHALA خِلا (ع - مڈ)

1. रिक्तस्थान (Riktasthán رکتس)
(Kháli jagah خالی جگہ)
2. अंतरिक्ष (Antariksh अंतरिक्ष)
(Shúnya شونیہ) फज़ाय आسمानी
(Fazái ásmáni فضائے آسمانی)

KHALÁS خِلاص (ع - ص)

1. मुक्त (Mukt मुक्त) बंधन रहित
(Bandhan rahit بندھن ریت) آزاد
(Ázád آزاد)
2. निश्चिंत (Nishchint निश्चिंत)
(Fárig فارغ)
3. समाप्त (Samápt समाप्त) खत्म
(Khatm ختم)

KHULÁSA خُلاصا (ع - مڈ)

1. चुना हुआ (Chuna hua چونا ہوا)
(Chhánta hua چھانتا ہوا)
2. सारांश (Sáránsh ساراंش) निचोड़
(Nichor نیچور)
3. संक्षिप्त (Sanchhipt سن چھپت)
(Mukhtasar مختصر)

KHALÁSI خِلاسی (ع - مٹ)

1. मुक्ति (Mukti मुक्ति) छुटकारा
(Chhutkára چھٹکارا) نجات
(Naját نجات)

KHAL, JÁN خَل جان (ع - مذ)

1. چیتا (Chinta) آشانکا (Áshanka) فکر (Fikr)

2. جھنجھٹ (Jhanjhat) جَنجال (Janjál)

خَاخال (ع - مٹ)

KHAL, KHÁL خَل خَال

نूपुर (Núpur) منجیر (Manjír) پاڑیپ (Pázeb) منجیر

KHUL, D خُلْد (ع - مذ)

سورگ (Swarg) ناک (Nák) (بہشت Bihisht)

خُلْدِ آشیان (ع - ص)

KHUL, D-ÁSHIYÁN خُلْدِ آشیان

سورگیہ (Swargíya) (سورگستہ Swargasth) جَننتِ نشیں (Jannat nashín)

KHALISH خَلِش (ف - مٹ)

1. کھٹک (Khatak) چُبھن (Chubhan)

2. ڈاھ (Dáh) (ایرشیا Írshya) (حسد Hasad)

3. جَلن (Jalan) (تاپ Táp) (جَلن Jalan)

KHIL, T خِلْت (ع - مذ)

دھاتو (Dhátu) (وات Vát, pitt, kaph vaghaira) (پت، کپہ وغیرہ)

KHAL, T خَلْت (ع - مذ)

میشرن (Mishran) (میل میل Meljol) (میلانا Milána) (جول)

2. بُدھیمتا کے বিরُद्ध (Buddhi matta ke viruddh) (بدھی متا کے ورد، دھ)

بے وقوفی کا (Bevaqúfi ka)

خِلَاف قِیاس (ع - مذ)

KHILÁF-E-QAYÁS خِلَافِے قِیاس

اُسم بھو (Asambhau) بُدھ پر (Buddhi par) (بدھی پر) اُقل کے خِلَاف (Aql ke khiláf)

خِلَافِ وِزِی (ع - مٹ)

KHILÁF-VARZÍ خِلَافِ وِزِی

اُوگ گیا (Avaggya) اُوہلنا (Avahelana) (اُوہلنا) (حکم عدولی Hukm adúli)

HAL, LÁQ خَلَلَاک (ع - ص)

1. اُتپتیکرتا (Utpatti karta) (پیدا کرنے والا Paída karne vála)

2. ایشور (Íshwar) (خدا Khuda)

KHILÁL خِلَال (ع - مٹ)

1. دانت کُردنے کا تینکا (Dánt kuredne ka tinka) (تینکا)

2. تاش کی باڑی میں مات (Tásh ki bázi men mát) (مات)

KHUL, LAT خُلَلَت (ع - مٹ)

میترا (Mittrata) (پریم Prem) (دوستی Dosti) (میترا)

KHIL,QI خیلکی (ع - ص) خلی
 प्राकृतिक (Prákritik) स्वा-
 भविक (Swábhávik) फ़ितरी
 (Fitri) فطری

KHALAL खलल (ع - مذ)
 विघ्न (Vighn) बाधा (Bádha
 (दुकावट) रुकावट (Rukávat) (बाधा)
 خलل انداز (ع - ص)

KHALAL-ANDÁZ खलल अन्दाज़
 विघ्न कर्ता (Vighnkarta) (वर्णन करता)
 बाधा डालने वाला (Bádha dálne vála
 (बाधा डालने वाला)

خلل دماغ (ع - مذ)

KHALAL-E-DIMÁGH खलले दिमाग
 बुद्धिविकार (Bud,dhi vikár) (बुद्धि विकार)
 उन्माद (Unmád) पागलपन
 (Págál pan) (पागलपन)

KHAL,VAT खल्वत (ع - مث)

1. एकान्त (Ekánt) तनहाई
 (Tanhá,i) (تنہائی)
2. शयनागार (Shayaná gár) (شیڈناگار)
 सोने की जगह (Sone ki jagah) (سُونے کی جگہ)

خاوت خانه (ع - مذ)

KHAL,VAT-KHÁNA खल्वत खाना

1. एकांतावास (Ekántávás) (ایکانتاواس)
 तनहाई की जगह (Tanhá,i ki jagah)
 (تنہائی کی جگہ)
2. शयनागार (Shayanágár) (شیڈناگار)
 खावगाह (Khábgháh) (خواب گاہ)

KHIL,AT खिल्अत (ع - مذ)
 वह वस्त्र जो राजा की ओर से सम्मानार्थ
 दिये जाते हैं (Voh vastr jo rája ki or
 se sammánáarth di,e játe hain) وہ وستر
 جو راجہ کی اور سے سممان آرتھ دئے
 (جاتے ہیں)

KHALAF खलक (ع - مذ)
 पुत्र (Puttr) वेटा (Beta) (بیٹا)

KHAL,Q खलूक (ع - مث)
 जन साधारण (Jan sádháran) (جن سادھارن)
 संसार के लोग (Sansár ke log) (سنسار کے لوگ)
 (مخلوق) (Makhlúq)

KHUL,Q खुलक (ع - مذ)
 शील (Shíl) मुखवत (Muravvat)
 (मिलन सारी) (Milansári) (ملنساری)
 (دي)

خلقت (ع - مث)

KHIL,QAT خیلکات

1. सृष्टि (Srishti) उत्पत्ति
 (Utpatti) पैदाइश
 (Paidáish) (پیدائش)
2. प्रकृति (Prakriti) स्वभाव
 (Swabháo) (سوہاؤ) (فطرت)
 (Fitrat)

KHAL,QAT خالکات (ع - مث)
 जन साधारण (Jan sádháran) (جن)
 (लोग) (Log) (لوگ) (مخلوق)
 (Makhlúq)

खम (फ - मझ) KHAM

1. वक्रता (Vak,krata) टेढ़ (Terh) (वक्रता)

2. बाहु (Báhu) बांह (Báñh) (बाहु) बाजू (Bázú) (बाहु)

खम (फ - मझ) KHUM

1. कुंभ (Kumbh) घड़ा (Ghara) (कुंभ)

2. मद्यघट (Mad,dya ghat) (मद्य) शराब का मटका (Sbaráb ka matka) (शराब का मटका)

खमार (ए - मझ) KHUMÁR

मदिरालस (Madirálas) (मदिरालस) का उतार (Nashe ka utár) (नशे का उतार)

खमर (ए - मझ) KHAM,R

1. मदिरा (Madira) मद्य (Mad,dya) (मदिरा) शराब (Sharáb) (मद्य)

2. मद (Mad) नशा (Nasha) (मद) (नशा)

खमिआरे (फ - मझ)

KHAM,YÁZA खम्याज़ा

1. अंगड़ाई (Angrá,i) (अंगड़ाई)

2. ज़ुंभा (Jrimbba) जमाही (Jamáhi) (जुंभा) (जमाही)

3. पश्चात्ताप (Pashcháttáp) पछतावा (Pachh-táva) (पश्चात्ताप) (पछतावा)

4. प्रतिकार (Prati kár) बदला (Badla) (प्रतिकार) (बदला)

खमिआरे कश (फ - मझ)

KHAM,YÁZA-KASH खम्याज़ा कश

1. अंगड़ाई लेने वाला (Angrái leno)

खलवत सरा (एफ - मझ)

KHAL,VAT-SARA खलवत सरा

दिकहो 'खलवत खाने'

खलवत कदे (एफ - मझ)

KHAL,VAT-KADA खलवत कदा

दिकहो 'खलवत खाने'

खलवत गह (एफ - मझ)

KHAL,VAT-GÁH खलवत गाह

दिकहो 'खलवत खाने'

खलुस (ए - मझ) KHULÚS

1. निष्कपटता (Nishkapatata) (नश) सरलता (Saralata) (सरलता) सादगी (Sádagi) (सादगी)

2. निःस्वार्थता (Nis,swáarthata) (नस) बेग़रज़ी (Be gharazi) (बेग़रज़ी) (ग़रज़ी)

3. सच्चो मैत्री (Sach,chi maittri) (सच्ची) वफ़ादारी (Vafádári) (वफ़ादारी)

खलीज (ए - मझ) KHALÍJ

खाड़ी (Khári) (खाड़ी) (गल्फ) (गल्फ)

खलीक (ए - मझ) KHA,LIQ

सुशील (Sushíl) (सुशील) (शिश्ट) (शिश्ट) (मुरवत दार) (Murav,vat dár) (मुरवत दार)

खलील (ए - मझ) KHALÍL

सखा (Sakha) (सखा) मित्र (Mittr) (मित्र) दोस्त (Dost) (दोस्त)

KHAN,DA خندا (ف - مذ)
 (هنسی Hansí) ہنسی (Hás) হাস
 خندہ پیشانی (ف - ص)

KHANDA-PESHÁNI خندا پेशانی
 پرپھل (Praphul, l vadan) پرکھل
 (Hansmukh) ہنس مکھ (Hánsmukh) ہنسमुख (ودن)

خندہ (و - ف - ص)

KHANDA-RU خندا رُو
 دیکھو 'خندہ پیشانی'

KHIN,ZÍR خینزیر (ع - مذ)
 (Varáh) वराह (Shúkar) शूकर
 (Su,ar) सुअर (دراہ)

KHIN,SIR خینسیر (ع - مٹ)
 (Kanishtha) کنیشٹھا (Kanish,thika) کنیشٹیکا
 (Chhungaliya) چھنگلیا (Chhinguni) چھنگنی

KHUNUK خنوک (ف - ص)
 (Thanda) ठंडा (Shítal) शीतल
 (Sard) सर्द (تھاڈا)
 خنیا گر (ف - مذ)

KHUN,YA-GAR خنیاگر
 (Gavaiya) गवैया (Gáyak) गायक
 (گویا)

KHÚ خُو (ف - مٹ)
 (Swabháo) स्वभाव (Sobháu) سوبھاؤ
 (Ádat) عادت

KHÁB خواب (ف - مذ)
 1. (Sapna) सपना (Swapn) स्वप्न
 (سپنا)

(انگریزی لینے والا vála)

2. (Pachhtáne vála) पछताने वाला
 (پچھتانے والا)

KHAMÍDA خمیدہ (ع - ص)
 (Terha) टेढ़ा (Vakr) वक्र
 (Jhuka hua) जھका हुआ

KHANÁZÍR خنازیر (ع - مذ)
 1. خنزیر کی جمع دیکھو 'خنزیر'
 2. (Kanthmála) कंठमाला
 (Gale ki gíltiyon ka ek rog) गले की गिलटियों का एक रोग
 (کی گلتیوں کا ایک روگ)

KHAN,NÁS خناس (ع - مذ)
 1. (Daitya) दैत्य (Shaitán) शैतान
 2. (Bhút) भूत (Pret) प्रेत
 3. (Kripan) कृपण (Kanjús) कंजूस
 4. (Bhram) भ्रम (Vah,m) वहम

KHUNSA خنسا (ع - مذ)
 (Napunsak) नपुंसक (Híjra) हीजड़ा

KHAN,JAR خنجر (ف - مذ)
 (Chhotí talvár) छोटी तलवार
 (Katár) كاتار

KHAN,DAQ خندق (ع - مٹ)
 (Pratikúp) प्रतिकूप (Khái) खाई

2. नपुंसक (Nāpunsak) क्लीब (Klib) ज़नखा (Zankha) (زنخا)

खوار (ف - ص) KHÁR

1. अपमानित (Apmānit) ज़लील (Zalīl) (ذلیل)
2. (مرکبات کے آخر میں آکر کھانے والا کے معنی دیتا ہے جیسے 'سودخوار')

خواستگار (ف - ص)

KHÁST-GÁR خواست گار

1. इच्छुक (Ich, chhuk) अभिलाषी (Abhilāshi) खादिशमन्द (Khāhish mand) (هش مند)
2. प्रार्थी (Prārthi) उम्मेद वार (Ummedvár) (امیدوار)

खावस (ع - مذ) KHAVÁS

1. प्रमुख (Pramukh) खास लोग (Pradhán) (خاص لوگ) (Khas log)
2. गुण (Gun) (گن) सिकत (Sifat) (صفت)

3. राजाओं और नवाबों की लौंडी जिस के साथ वह संभोग करते हों (Rājāon aur navābon ki laundi jis ke sáth voh sambhog karte hon) (داجاؤں اور نوابوں کی لونڈی جس کے ساتھ وہ سم بھوگ کرتے ہوں)

2. निद्रा (Niddra) नींद (Nīnd) (نیند)
3. शयन (Shayan) सोना (Sona) (سونہ)

खواب گاه (ف - مٹ)

KHÁB-GÁH خواب گاہ

- शयनागार (Shayanágár) (شینا گار)
स्वप्न गृह (Swapn grih) (سوپن گره)
सोने की जगह (Sone ki jagah) (سونے کی جگہ)

खातिन (ف - مٹ)

KHAVÁTÍN खातीन

- خاتون کی جمع
महिलायें (Mahilāen) (مہلاییں)
(اس لفظ کی جمع عربی قاعدہ سے بنی ہے)

- खाजे (ف - مذ) KHÁJA
स्वामी (Swámi) पति (Pati) (مالک) (Málik) (پتی)

خواجه تاش (ف - ص)

KHÁJA-TÁSH खाजा ताश

1. सहपति (Sahpati) (سہپتی) एक आका के नौकर (Ek áqa ke naukar) (ایک آقا کے نوکر)
2. सह गुरु (Sahguru) (سہ گرو) एक पीर के मुरीद (Ek pír ke muríd) (ایک پیر کے مرید)

خواجه سرا (ف - مذ)

KHÁJA-SARA खाजा सरा

1. द्वारपाल (Dwárpál) (دوارپال) (Darbán) (دربان)

KHÁHAR خواہر (ف - مٹ) خواہر
 भगिनी (Bhagini) (بہگنی) बहन
 (Bahan) (بہن)

خواہش (ف - مٹ)

KHÁHISH خواہش

1. अभिलाषा (Abhilásha) (ابہی لاشا)
 आकांक्षा (Ákánkeshha) (آکانکچھا)
 कामना (Kámana) (کامنا) इच्छा
 (Ich, chha) (اچھا) आرزू (Árzú)
 (آرزو)

2. रुचि (Ruchi) (رچی) जी (Ji) (جی)
 मर्जी (Marzi) (مرضی)

3. अभिप्राय (Abhippráe) (ابہی پدراے)
 उद्देश (Ud, desh) (اددیش) मतलब
 (Matlab) (مطلب)

خواہش مند (ف - ص)

KHÁHISH-MAND خواہش مند

इच्छुक (Ich, chhuk) (اچھک) अभि-
 लाषी (Abhiláshi) (ابہی لاشی) तालिब
 (Tálib) (طالب)

KHÚB خوب (ف - ص)

1. उत्तम (Ut, tam) (اُتتم) अच्छा
 (Ach, chha) (اچھا)

2. सुंदर (Sundar) (سندر) रूपवान्
 (Rúpván) (روپوان) हसीन (Hasín)
 (حسین)

3. श्रेष्ठ (Shreshth) (شریشٹھ) नफीस
 (Nafís) (نفیس)

4. मनोहर (Manohar) (منوہر) रुचिकर
 (Ruohi kar) (رچی کر) दिल चस्प
 (Dil chasp) (دل چسپ)

4. गुण (Gun) (گن) प्रभाव (Prabháo)
 (ताثیر) (Tásír) (تاثیر)

KHÁN خان (ف - مذ)

1. स्थाल (īsthál) (استھال) सीनी (Sini)
 (طباق) (Tabáq) (سینی)

2. चुने हुए खानों का तबाक (Chuno
 hue khánon ka tabáq) (چنے ہوئے
 کھانوں کا طباق)

خواندگی (ف - مٹ)

KHÁNDAGI خاندگی

1. शिक्षण (Shikchhan) (شکچھن) पढ़ाई
 (Paṛhái) (پڑھائی)

2. किसी कानून की, इसंबली में पेशी
 (Kisi qánún ki, assembly men peshi)
 (کسی قانون کی، اسمبلی میں پیشی)

KHÁNDA خاندہ (ف - ص)

1. शिक्षित (Shikchhit) (شکچھت)

पढ़ा लिखा (Paṛha likha) (پڑھا لکھا)

2. निमंत्रित (Nimantrit) (نمن تریت)

बुलाया हुआ (Buláya hua) (بولایا ہوا)

KHÁH خواہ (ف - حرف)

1. अथवा (Athava) (اتھوا) या (Ya) (یا)

2. वरु (Varu) (ورو) चाहे (Cháhe) (چاہے)

3. مرکب لفظ کے آخر میں آکر
 'پسندیدہ' کے معنی دیتا ہے جیسے
 'دل خواہ'

KHÁHAN خواہاں (ف - ص)

इच्छुक (Ich, chhuk) (اچھک) अभि-

लाषी (Abhiláshi) (ابہی لاشی) خواہش

مند (Kháhish mand) (خواہش مند)

خود بخود (ف - ص)

KHUD-BA-KHUD खुद ब खुद

स्वतः (Swatah سوتہ) स्वगत (Swa-gat سوگت) आपही आप (Áp hi áp آپ ہی آپ)

خود بین (ف - ص)

KHUD-BÍN खुद बीं

अभिमानि (Abhimáni अभिमानی) घमंडी (Ghamandi گھمنڈی)

خود پرست (ف - ص)

KHUD-PARAST खुद परस्त

دیکھو 'خود بین'

خود پسند (ف - ص)

KHUD-PASAND खुद पसन्द

स्वेच्छा चारी (Swech, chhá chári سوچھ چاری) निरंकुश (Nirankush निरंकुश) खुद राय (Khud rá,i خود رای)

خود دار (ف - ص)

KHUD-DÁR खुद दार

स्वाभिमानि (Swábhimáni स्वाभिमानی) बा गैरत (Ba ghairat बा गैरत)

خود رائے (ف - ص)

KHUD-RÁE खुद राय

स्वेच्छा चारी (Swech, chhá chári سوچھ چاری) कसी की बात न मानने वाला (Kisi ki bát na mánne vála کسی کی بات نہ ماننے والا)

5. साधु (Sádhu سادھو) वाह (Váh वा)

KHÚBÁNI खूबानी (ف - مٹ) ज़र्दालू (Zardálu زردالو)

خوب رو (ف - ص)

KHÚB-RÚ खूब रू

रूपवान् (Rúpván روپوان) सुन्दर (Sundar حسین)

خوبصورت (عف - ص)

KHÚB-SÚRT खूब सूरत

دیکھو 'خوب رو'

KHÚBI खूबी (ف - مٹ)

1. अच्छाई (Ach, chhá,i اچھائی)

भलाई (Bhalá,i بهلائی)

2. गुण (Gun گن) जौहर (Jauhar جوهر)

KHOD खोद (ف - مذ)

शिरस्त्राण (Shirastrán شرس تران) कुंड (Kúnṛ کونڈ)

फौलादी टोपी (Fauládi, topi فولادی ٹوپی)

KHUD खुद (ف - ص)

1, स्वयं (Swayam سویم) आप (Áp آپ)

2. स्वतः (Swatah سوتہ) खुद ब खुद (Khud ba khud خود بخود)

خود آرائی (ف - مٹ)

KHUD-ÁRÁÍ खुद आराई

अपने को बनाना संवारना (Apne ko banána sanvárna اپنے کو بنانا سنوارنا)

मार डालना (Apne ko mār dālne
(اپنے کو مار ڈالنا)

خود مختار (عف - ع)

KHUD-MUKHTÁR खुद मुख्तार

1. स्वतंत्र (Swatantr) स्वाधीन
(Swádhín) आज़ाद
(Ázád) (آزاد)
2. निरंकुश (Nirankush) (نیرنکش)
स्वेच्छाचारी (Swechchhácháari)
(खुद राय) (Khud ráe) (خود راے)

خود نمائی (ف - مٹ)

KHUD-NUMÁÍ खुद नुमाई

अभिमान (Abhimán) (ابھی مان) घमंड
(Ghamand) शेखी (Shekhi)
(شہی)

خود نوشت (ف - ص)

KHUD-NAVISH,T खुद नविशत

स्वलिखित (Swalikhit) अपना
लिखा हुआ (Apnalikha hua)
(हो)

KHUDI खुदी (फ - मٹ)

1. अहंवाद (Ahamvād) 'हम भी
कुछ हैं' यह खयाल ('Ham bhi
kuchh hain' yeh khayál)
(हम भी 'کچھ ہیں' یہ خیال)
2. अभिमान (Abhimán) (ابھی مان)
गुरुर (Ghurúr) (غرور)
3. स्वच्छंदता (Swachchhandata) 'सुच'
(खुद मुख्तारी) (Khud
mukhtári) (خود مختاری)

خود رفته (ف - ص)

KHUD-RAF,TA खुद रफ़ता

निश्चेष्ट (Nish,chesht) (نہشچیشٹ)
वे सुध (Be sudh) (آپے سے बाहर)
(Ápe se báhar)

KHUD-RO खुद रो (ف - ص)

अपने आप उगने वाला पेड़ (Apne ap
ugne wala per) (اپنے آپ اُگنے والا پیر)

خود ستائی (ف - ص)

KHUD-SITÁI खुद सिताई

आत्म श्लाघा (Átm shlágha) (آتمشلاگھا)
आत्म प्रशंसा (Átm prashansa) (آتم
پر شلّسا) अपने मुँह मियां मिठू बनना
(Apne munh miyán mitthlu banna)
(اپنے منہ میاں مٹھو بننا)

KHUD-SAR खुद सर (ف - ص)

1. स्वेच्छाचारी (Swech, chhá-chári)
(खुद राय) (Khud
ráe) (خود راے)
2. उदंड (Ud,dand) (उदंड जोर)
(Munh zor) (सरकश)
(Sarkash)

خود غرض (عف - ص)

KHUD-GHARAZ खुद ग़राज़

स्वार्थी (Swáarthí) (سوارتھی) मतलबी
(Matlabi)

خود کشی (ف - مٹ)

KHUD-KUSHI खुद कुशी

आत्महत्या (Átmhattya) (آتمہتیا) अपने को

3. हराभरा (Harabhara) (हराभरा)

ताजा (Táza) (تازا)

4. सुंदर (Sundar) (सुंदर) अच्छा

(Ach, chha) (اچھا)

KHUSHA खुशा (ख - फ - व)

अहो (Aho) (अहो) बहुत अच्छा (Bahut

ach, chha) (بہت اچھا)

خوش اقبال (ख - फ - व)

KHUSH-IQBÁL खुश इकबाल

प्रतापी (Pratápi) (प्रतापी) तेजस्वी

(Tejas, swi) (तेजस्वी) इकबाल मन्द

(Iqbál mand) (اقبال مند)

خوش الحان (ख - फ - व)

KHUSH-ILHÁN खुश इल्हान

कल कंठ (Kal kanth) (कल कंठ) मधुर

कंठ (Madhur kanth) (मधुर कंठ) सुरीला

(Surila) (सुरीला)

خوشامد (ख - फ - व)

KHUSHÁMAD खुशामद

चाटुकारिता (Chátu kárita) (चाटु कारिता)

चाटु (Chátu) (चाटु) चापलोसी (Cháplosi)

(चापलोसी)

KHUSH-BU खुशबू (ख - फ - व)

1. सुगंध (Sugandh) (सुगंध) परिमल

(Primal) (परिमल) महक (Mahak)

(महक)

2. सुगंधित (Sugandhit) (सुगंधित)

खुशबूदार (Khushbu dár) (खुशबूदार)

خوش بیان (ख - फ - व)

KHUSH-BAYÁN खुश बयान

1. मिष्ट भाषी (Misht bháshi) (मिष्ट भाषी)

KHUR खुर (ख - फ - व)

सूर्य (Súrya) (सूर्य) सूरज (Súraj) (सूरज)

KHURÁK खुराक (ख - फ - व)

1. आहार (Áhár) (आहार) गिज़ा (Ghiza)

(غذا)

2. अन्न (Ann) (अन्न) खाना (Khána)

(کھانا)

3. उपवेतन (Upvetan) (अपवेतन)

भत्ता (Bhatta) (بھتہ)

خورد برد (ख - फ - व)

KHURD-BURD खूर्द बुर्द

अपभोग (Apbhog) (अपभोग) रावन

(Ghaban) (غبن)

خوردنی (ख - फ - व)

KHUR, DANI खूर्दनी

खाद्य (Khád, dya) (खाद्य) भोज्य

(Bhoj, jya) (भोज्य) खाने योग्य (Kháne-

yoggia) (कहाने योग्य)

KHURISH खुरिश (ख - फ - व)

भोजन (Bhojan) (भोजन) आहार (Áhár)

(غذا) गिज़ा (Ghiza) (आहार)

خورشید (ख - फ - व)

KHUR, SHÍD खूर्शद

दिकु 'खुरशद'

KHUSH खुश (ख - फ - व)

1. प्रसन्न (Prasann) (प्रसन्न) हर्षित

(Harshit) (हर्षित) मसरूर (Masrúr)

(مسرور)

2. स्वस्थ (Swasth) (स्वस्थ) चंगा

(Changa) (چنگا)

2. हंसोड़ (Hansor हंसोड़)

خوش ذائقه (ع - ف - ص)

KHUSH-ZÁIQA खुश ज़ाइका

स्वादिष्ट (Swádisht स्वादिष्ट) मज़ेदार

(Mazodár मज़ेदार)

خوش رفتار (ف - ص)

KHUSH RAFTÁR खुश रफ़तार

सुगामी (Sugámi सुगामी) सुंदर चाल

वाला (Sundar chál vála सुंदर चाल वाला)

(والا)

خوش رو (ف - ص)

KHUSH-RÚ खुश रू

रूपवान् (Rāpván रूपवान्) सुंदर

(Sundar सुंदर) खूब सूरत (khúb sūrat

(खوبसूरत)

خوش قسمت (ع - ف - ص)

KHUSH-QIS,MAT खुश किस्मत

सौभाग्य शाली (Saubhāggya sháli सौभाग्य शाली)

भाग्यवान् (Bhāggayaván भाग्यवान्) (बहागिये शाली)

नसीबेवर (Nasíbevar नसीबेवर)

(नसिबेवर)

خوش گلو (ف - ص)

KHUSH-GULÚ खुश गुलू

कल कंठ (Kal kanth कल कंठ) मधुर

कंठ (Madhur kanth मधुर कंठ)

अच्छी आवाज़ वाला (Ach, chhi áváz

अच्छी आवाज़ वाला (Achi áváz vála

خوش گوار (ف - ص)

KHUSH-GAVÁR खुश गवार

1. रुचिकर (Ruchikar रुचिकर)

मधु भाषी (Madhubhāshí मधु भाषी)

शीरी बयान (Shirin bayán शीरी बयान)

(شیرین بیان)

2. सुक्ता (Suvakta सुक्ता) खुश

तकरीर (Khush taqrír خوش تقریر)

خوش حال (ع - ف - ص)

KHUSH-HÁL खुश हाल

वैभव शाली (Vaibhav sháli वैभव शाली)

सम्पन्न (Sampann सम्पन्न) (शाली)

दौलत मंद (Daulat mand दौलत मंद)

خوش خط (ع - ف - ص)

KHUSH-KHAT खुश खत

1. सुंदर अक्षर लिखने वाला (Sundar

akohhar likhne vála सुंदर अक्षर लिखने वाला)

(لکھنے والا)

2. अच्छा लिखा हुआ (Ach, chha

likha hua अच्छा लिखा हुआ)

خوش خلق (ع - ف - ص)

KHUSH-KHULQ खुश खुल्क

सुशील (Sushíl सुशील) विनीत (Vinít

खुश अखलाक (Khush akhláq

(خوش اخلاق)

خوش دامن (ف - م - ص)

KHUSH-DÁMAN खुश दामन

श्वश्रू (Shwashrú श्वश्रू) सास (Sás

(सास)

خوش دل (ف - ص)

KHUSH-DIL खुश दिल

1. प्रसन्न चित्त (Prasann chitt प्रसन्न चित्त)

(Masrúr मसरूर) (चित्त)

ka sila bínne vála کھیت کا صلہ (بیلنے والا)

2. लाभ उठाने वाला (Lábh utháne vála) प्राप्त करने वाला (Prápt karne vála) پراپت کرنے والا

KHAUF खौफ (خ - مذ) भय (Bhai) त्रास (Trás) डर (Dar)

خوف ناك (خ - ص)

KHAUF-NÁK खौफनाक भयंकर (Bhayankar) भीषण (Bhíshan) भयानक (Bhayá-nak) डरावना (Daráona)

KHÚK खूक (फ - مذ) शूकर (Shúkar) वराह (Varáh) कोल (Kol) सुअर (Su,ar)

KHÚN खून (फ - مذ) रक्त (Rakt) शोण (Shon) लोहू (Lohú)

خون آلود (ف - ص)

KHÚN,Á (NÁ) LÚD खूनआ (ना) लूद रक्ताक्त (Rak,tákt) लोहू में भरा हुआ (Lohu men bhara hua)

خون بہا (ف - مذ)

KHÚN-BAHA खून बहा वह धन जो किसी की हत्या करने पर उस के घर वालों को दिलाया जाये (Voh dhan

(Rochak) पसंदीदा (Pusan-dída) (پسندیدہ)

2. स्वादिष्ट (Swádisht) मजेदार (Mazedár)

خوش منظر (ع - ص)

KHUSH-MANZAR खुश मनज़र मनोरम (Manoram) पुर फज़ा (Sudrish,shya) (پور فضا)

خوش نصیب (ع - ص)

KHUSH-NASÍB खुश नसीब دیکھو دخوش قسمت

خوش نما (ف - ص)

KHUSH-NUMA खुश नुमा मनोरम (Sudrish,shya) (Manoram) प्रिय दर्शन (Priya darshan) (Dilkish) (دل کھش)

خوش نویس (ف - ص)

KHUSH-NAVÍS खुश नवीस सुलेख (Sulekhak) जिस का लिखना अच्छा हो (Jis ka likhna ach,cha ho)

KHOSHA खोशा (फ - مذ) गुच्छा (Istavak) (Bál) (गच्छा)

خوشه چیں (ف - ص)

KHOSHA-CHÍN खोशाचीं 1. खेत का सिजा बीनने वाला (Khet

रविरा (Ravish (روش) क्यारी (Kyári
(کیاری)

KHAI, YÁT खैयात (ع - مذ)
सूचिक (Súchik (سوچک) दर्जी (Darzi
(دڑی)

خیال (ع - مذ)

KHA (I) YÁL ख (खि) याल

1. कल्पना (Kalpana (کالپنا) विचार
(Vichár (وچار) तखैयुल (Takhaiyul
(तखیل)
2. मानसिक प्रत्यक्ष (Mánasik pra-
tyakchh (मानसक प्रत्यक्ष) तसव्वुर
(Tasav, vur (تصور)
3. प्रत्यय (Prattyayai (برتیئے) ध्यान
(Dhyán (دھیان)
4. चिन्ता (Chinta (چنتا) सोच (Soch
(فکر) (Fikr (سوچ)
5. मनन (Manan (मनन) चिन्तन
(Chintan (चिन्तन) गौर (Ghaur
(غور)
6. मत (Mat (मत) राय (Ráe (راے)
7. संकल्प (Sankalp (संकल्प) इरादा
(Iráda (ارادہ)
8. ध्यान (Dhyán (دھیان) तवज्जुह
(Tavajjuh (توجہ)
9. आदर (Ádar (آدر) लिहाज़ (Libáz
(لحاظ)
10. भ्रम (Bhram (भ्रम) वह्न (Vahm
(وہم)

jo kisi kī hatyā karne par us ke ghar
vālon ko dilāya jāi وہ دھن جو کسی
کی ہتیا کرنے پر اس کے گھر والوں
(کو دلایا جائے)

خون خوار (ف - ص)

KHÚN-KHÁR खूंखार

1. रक्तपायी (Raktpái (رکت پائی)
खून पीने वाला (Khún píne vála
(خون پینے والا)
2. निर्दय (Nirdai (نردے) निष्ठुर
(Nishthur (نہر تھر) ज़ालिम (Zálim
(ظالم)

خونریزی (ف - مٹ)

KHÚN-REZI खूंरेजी

रक्तपात (Raktpát (رکت پات) खून खराबा
(Khun kharába (خون خرابا) युद्ध
(Yuddh (یڈھ) लड़ाई (Laṛái (لڑائی)

KHÚNI खूनी (ف - ص)

हिंसक (Hinsak (هنسک) वधक (Vadhak
(جلاں) (Jallád) ज़ालिम (Zálim
(ظالم)

KHESH खेश (ف - مذ)

1. स्वयं (Swayam (سویم) अपना (Apna
(اپنا)
2. परिजन (Parijan (پری جن) रिश्तेदार
(Rishtedár (رشتہ دار)

خیابان (ف - مذ)

KHIYÁBÁN खियाबां

बाग के भीतर का रास्ता (Bágh ke
bhítar ka rásta (باغ کے بھیتر کا راستہ)

خیر خواہ (عف - ص)

KHAIR-KHÁH خیر خواہ

دیکھو 'خیراندیش'

خیرگی (ف - مٹ)

KHÍRAGI خیرگی

1. چکاچؤڈ (Chakáchaundh) (چونڈہ)
(تلملی Tilmilí) تیل میلی

2. دھرش تتا (Dhrish,tata) (دھرش تتا)
(Dhitái) دھتائی

خیرہ (ف - ص) KHÍRA خیرا

1. چؤڈیا یا ہوا (Chaundh,yáya hua) (چونڈھیا یا ہوا)

2. دھڑ (Dhíth) (دھڑ) (Dhrisht) (نرلیج، ج Nir,laj,j) (نرلیج)
(دھڑت Dhrisht) (دھڑت)

خیرہ چشم (ف - ص)

KHÍRA-CHASHM خیرا چشم

نرلیج (Nirlajj) (نرلیج، ج) (Nirlajj) (نرلیج)
(Be haya) (پہ حیا)

خیرہ سر (ف - ص)

KHÍRA-SAR خیرا سر

سارکاش (Ud,dand) (اد، دند) (Ud,dand) (اد، دند)
(Sarkash) (سرکاش)

خیریت (ع - مٹ)

KHAIRI(Í)YAT خیر (ری) یات

1. کالیان (Kal,lyán) (کالیان) (Kal,lyán) (کالیان)
(Bhalái) (بھلائی) (Achehhái) (اچھائی)

2. کھم (Chhem) (کھم) (Kushal) (کھال)
(Áfiyat) (آفیٹ) (Áfiyat) (آفیٹ)

KHAYÁLI خالی (ع - ص)

کالپنیک (Kál,panik) (کالپنیک) (Kál,panik) (کالپنیک)
(Farzi) (فرضی)

خیانت (ع - مٹ)

KHIYÁNAT خیانت

1. آپ بھوگ (Apbhog) (آپ بھوگ)
(Khurd-burd) (خرد برد)

غبن (Ghuban) (غبن)

2. ویشواس گھات (Vish,shwás ghát) (ویشواس گھات)
(Bo ímání) (بے ایمانی)

خیر (ع - مذ) KHAIR خیر

1. کالیان (Kallyán) (کالیان) (Kallyán) (کالیان)
(Bhalái) (بھلائی)

2. وری (Vridhhi) (وری) (Vridhhi) (وری)
(Barhotarí) (برہوتاری) (Barakat) (برکت)

3. دان (Dán) (دان) (Punn,aya) (پون، ایا)
(Khairát) (خیرات) (پنیه)

4. آستو (Astu) (آستو) (Ach, chha) (اچھا)

خیرات (ع - مٹ) KHAIRÁT خیرات

1. خیر کی جمع

2. دان (Dán) (دان) (Punnya) (پونیا)
(پنیه)

خیر اندیش (عف - ص)

HKAIR-ANDESH خیر اندیش

شوبہ (Shubh chintak) (شوبہ چنتک)

(Bhalái) (بھلائی) (cháhne vála) (چاہنے والا)

(بھگوپا ہوا پانی جو اونٹایا نہ کیا ہو)

خيسانده (ف - مذ)

KHAI,MA

خیمہ (ع - مذ) خیمہ

KHESÁN,DA

خے ساںدا

पटवास (Patvās) (پٹ واس) پٹمانڈپ

(Pat mandap) (پٹ منڈپ) ڈیرا (Dera)

(Ráoti) (راوتی) رابٹی (ڈیرہ)

ओषधियां भिगोया हुआ पानी जो औंटाया

न गया हो (Oshadhiyān bhigoya hua

pāni jo auntāya na gaya ho) (اوشدھیاں

د

DÁKHILI داخلی (ع - ص)

1. अंतरंग (Antarang) (انترنگ) आंतरिक

(Ántarik) (آن درک) अंदरूनी

(Andarūni) (اندرونی)

2. हार्दिक (Hárdik) (হার্দیک) मानसिक

(Mánasik) (مانسک) रूहानी

(Rúhāni) (روحانی)

DÁD दाद (ف - مٹ)

1. न्याय (Nyáe) (نیایے) इन्साफ

(Insáf) (انصاف)

2. दान (Dán) (दान) बखशिश

(Bakhshish) (بخشش)

3. प्रशंसा (Prashansa) (پرشنسا) वाह

(Váhváh) (والاواہ) वाह

دادخواہ (ف - ص)

DÁDKHAH दाद खाह

वादी (Vádi) (وادی) मुद्दै

(Mud,dai) (مدعی)

DÁD-RAS दाद रस (ف - مذ)

न्याय कर्ता (Nyáe karta) (نیایے کرتا)

करयाद सुनने वाला (Faryád sunne vála

(فریاد سننے والا)

DÁB दाब (ع - مذ)

1. शैली (Shaili) (شیلی) ढंग

(Dhang) (طریقہ) तरीका

(Taríqa) (دهنگ) 2. प्रताप

(Pratáp) (پرتاپ) रोब

(Rob) (رعب)

DÁKHIL داخِل (ع - ص)

1. प्रविष्ट (Pravisht) (پرویش) भीतर

(Bhítar áya hua) (بھیترا آیا ہوا)

2. समान (Samán) (سمان) तुल्य

(Tullya) (تولیہ) बराबर

(Barábar) (سمملت) सम्मिलित

(Sammilit) (شامل) शामिल

(Shámil)

DÁKHILA داخِلہ (ع - مذ)

1. प्रवेश (Pravesh) (پرویش) घुसना

(Ghusna) (گھسنا)

2. गुजर (Guzar) (گزر) दखल

(Dakhl) (دخل)

3. रसीद (Rasíd) (رسید) महसूल या

चुंगी की रसीद (Mahsúl ya chungi

ki rasíd) (محصول یا چنگی کی رسید)

(رسید)

دارالضرب (ع - مذ)

DÁRUZ-ZAR, B دارز زرب
 ٹنکشالا (Tankshála
 ٹنکسال (Tuksál

دارالقضا (ع - مذ)

DÁRUL-QAZA دارل کذا
 نیا یالے (Nyáyálai
 کچھری (Kachaharí

دارو (ف - مذ)

1. آو شدهی (O,shadhi
 دوا (Dava

2. آگنی چورن (Agni chúr,n
 بارود (Barúd

3. مدیرا (Madira
 شراب (Sharáb

داروغہ (ف - مذ)

1. راکھک (Rakehhak
 نگران (Nigarán

2. کوتوال (Kotvál
 تھانیدار (Thánedar

داستان (ف - مذ)

1. کتھا (Katha
 کہانی (Kahání

2. ورت، تانت (Vrit,tánt
 حال (Hál

داشت (ف - مذ)

رکھھا (Rakehha
 خبر گیری (Khabar gíri
 نگرانی (Nigráni

دادودھش (ف - مذ)

DÁDO-DIHISH دادو دیہش
 دان شیلتا (Dán shílate
 فیاضی (Faíyází

دادوستد (ف - مذ)

DÁDO-SITAD دادو سیتد
 لین دین (Lenden
 بیاج پر روپے کا لین دین (Byáj par rupai
 ka len den

DÁR دار (ف - مذ)
 سولی (Súli
 پھانسی (Phánsí

دار (ع - مذ)

1. گہ (Geh
 گھر (Ghar

2. جگہ (Jagah
 ٹھور (Thaur

دارالحکومت (ع - مذ)

DÁRUL-HUKÚMAT دارل حکومت
 شاسن کیندر (Shásan kendr
 راجدھانی (Rájdhani

دارالسلطنت (ع - مذ)

DÁRUS-SALTANAT دارس سالتنات
 دیکھو 'دارالحکومت'

دارالشفاء (ع - مذ)

DÁRUSH-SHIFA دارش شفا
 چکیتسالا (Chikitsalai
 رگنالا (Rugnálai
 اسپتال (Aspatál

1252 या धब्बा लगा हुआ (Dágh yá
71 dhābba laga hua داغ یا دھبہ لگا
(هوا)

2. लांछित (Lānchhit (لانیچھت
कलंकित (Kalankit (کلنکت
बदनाम (Badnām (بدنام)

3. अपराधी (Aprādhī (اپرادھی दोषी
(Doshī (دوشی कसूर वार (Qusūr
vār (قصودوار)

DÁGHI दागी (फ - व) दागी
दिको 'दागदार'

DÁFE दाफे (ع - व) दाफे
निवारक (Nivārak (नवारक रोकने या
हटाने वाला (Rokne ya hatāne vāla
(روکنے یا هٹانے والا)

DÁL(LL) दाल (ल) (ع - म) दाल
सूचक (Súchak (सुचक बताने वाला
(Batāne vāla (बताने والا दलालत करने
वाला (Dalālat karne vāla (दालत
(کرنے والا)

DÁLÁN दालान (फ - म) दालान
ओसारा (Osāra (اوسارا बरामदा
(Barāmada (برامده (Veranda
(برازدا)

DÁM दाम (फ - म) दाम
1. पाश (Pāsh (پاش जाल (Jāl (جال
फंदा (Phanda (پھندا)
2. वनपशु (Van pashu (ون پشو
जंगली जानवर (Jangali jānver
(جنگلی جانور)
3. दमड़ी (Damṛī (دمڑی)

DÁSH,TA दाशता (फ - म) दाशता
उपपत्नी (Uppatni (اُپپتنی रखेली
(Rakheli (رکھیلی सुरैतिन (Suraitin
(आशना (Áshna (سریتن)

DÁĪ दाई (ع - म) दाई
1. निमंत्रण कर्ता (Nimantran karta
(बुलाने वाला (Bulāne
vāla (बलाने والا)
2. आशीर्वाद देने वाला (Áshīrvād
dene vāla (आशीरवाद दिने वाला
करने वाला (Duā karne vāla (دعا
کرنے والا)

DÁI,YA दाइया (ع - म) दाइया
प्रभुत्व (prabhuttwa (پرہتو हजार
(Ijāra (اجارا ज़ोर (Zor (زور)

DÁGH दाग (फ - म) दाग
1. चिह्न (Chinnh (چنھ धब्बा (Dha-
bba (دھبہ)
2. दुःख (Dukh (دکھ क्लेश (Klesh
(तकलीफ (Taklīf (تکلیف)
3. लांछन (Lānchhan (لانیچھन कलंक
(Kalank (کلنک बदनामी (Badnā-
mi (بدنامی)
4. अपराध (Aprādh (اپرادھ दोष
(Dosh (دوش इलज़ाम (Ilzām
(الزام)
5. ईर्ष्या (Īrsha (ایرشا डाह (Dāh (داه)
(हसद (Hasad (حسد)

DÁGH-DÁR दागदार (फ - व) दागदार
1. चिह्नित (Chinnhit (چنھیت दाग

DÁNA दाना (ف - ص) دانا

1. चतुर (Chatur चتر) दक्ष (Dakshh (دکھه
प्रवीण (Pravín پروین)
होशियार (Hoshyár هوشیار)

2. बुद्धिमान् (Buddhimán بدھی مان)
अकल मंद (Aqalmand عقل مند)

DÁNÁÍ दानाई (ف - م) دانائی

- बुद्धिमत्ता (Buddhimatta بدھی متتا)
अकल मंदी (Aqalmandi عقل مندی)

DÁNIS,T दानिस्त (ف - م) دانست

- मत (Mat مت) राय (Rái رای)
समझ (Samajh سمجھ)

DANIS,TA दानिस्ता (ف - ص) دانسته

- ज्ञान पूर्वक (Gyán púrvak گیان پوروک)
जान बूझ कर (Ján bújh kar جان بوجھ کر)

DÁNISH दानिश (ف - म) دانش

- बुद्धि (Buddhi بدھی) ज्ञान (Gyán گیان)
अकल (Aql عقل)

दानश मंद (ف - ص)

DÁNISH-MAND दानिश मंद

- बुद्धिमान् (Bud,dhimán بدھی مان)
अकलमंद (Aqlmand عقل مند)

दानशूर (ف - ص)

DÁNISH-VAR दानिश वर

दیکھو 'दानش مند'

DÁNA दाना (ف - म) دانه

1. अन्न (Ann ان) नाज (Náj ناج)

4. १४ या २१ माशे की तोल (14 yá 21 máshe ki tol ۱۴ یا ۲۱ ماشے)
(کی تول)

DÁMÁD داماد (ف - م) داماد

- जामाता (Jámátá جاماتا) दमाद
(Damád دمااد)

DÁMÁN दामान (ف - म) دامن

دیکھو 'دامن'

DÁMAN दामन (ف - म) دامن

1. कुरते या अंगरखे का वह भाग जो आगे लटकता रहता है (Kurte yá Angarkhe ká voh bhág jo áge lataкта rahta hai कुरتے یا انگرکھے کا وہ بھاگ جو آگے لٹکتا رہتا ہے)
2. कोर (Kor कोर) किनारा (Kinára کنارہ)
3. तराई (Tarái तराई) मैदान (Maidán میدان)

دامن کوہ (ف - م)

DÁMANE-KOH दामने कोह

- पहाड़ की तराई (Pahár kí tarái پہاڑ کی तराई)
(کی तराई)

दान-दान (ف - کلمہ ظرف)

DÁN(N) दान (दां)

1. घर (Ghar گھر) जगह (Jagah جگہ)
مركبات کے آخر میں آکر معنی
دیتا ہے جیسے 'قام دان'
2. जानने वाला (Jánne vála جاننے والا)
مركب كلمے کے آخر کا جزو ہوتا ہے
جیسے 'ہمہ دان'

1. डफली के आकार का एक बड़ा बाजा

(Dafli ke ákár ka ek baṛa bája

(دَفلی کے آکار کا ایک بڑا باجہ)

DÁIM दाइम (ع - ص) دائم

नित्य (Nit,tya نیت تیه) शश्वत

(Shásh,shwat شاشوت) सदा रहने वाला

(Sada rahne vála سدا رهنے والا)

DÁIMAN दाइमन (ع - ص) دائماً

सदा (Sada सदा) नित्य (Nittya

(Hamesha हमेशा) हमेशा (Nittya

دائم الحیس (ع - ص)

DÁIMUL-HA,BS दाइमुल् हव्स

आजन्म कारा वास (Ájanm kárávás

उम्र कैद (Umr qaid (आजन्म कारावास

(عمر قید)

DÁIMI दाइमी (ع - ص) دائمی

त्रिकाल व्यापी (Trikál vyápi ترکال

नित्य का (Nit,tya का) सदा (Sada सदा)

(Nittya का) (Nittya

DÁIN दाइन (ع - مذ) دائن

ऋण दाता (Rin dátá رن داتا) कर्ज देने

वाला (Qarz देने वाला) (Qarz देने वाला)

DÁYA दाया (ف - م) دایه

1. धात्री (Dhátri दहत्री) दाई (Dái

(दाई)

2. अना (Anna अना) पिलाई (Pilái

(पिलाई)

DAB,BÁGH दब्बाग (ع - مذ) دباغ

चर्म रञ्जक (Charm ranjak چرم

चमड़ा रंगने वाला (Chamra

रंगने वाला) (Chamra

2. बीज (Bij बीज) तुखम (Tukhm تخم)

3. फुंसी (Phunsi پهنسی)

4. चेचक के आवले (Chechak ke áble

(چھچک کے آبلے)

5. माला की गुरिया (Mála kí guriya

(माला की गुरिया)

6. कोई छोटी गोल वस्तु (Koi chhotí

gol vastu کوئی چھوٹی گول वस्तु)

7. कण (Kan کن) रवा (Rava روا)

DÁVAR दावर (ف - م) داور

1. न्याय कर्ता (Nyái karta نیای کرتا)

न्यायी (Nyái نیایی) इनसाफ करने

वाला (Insáf karne vála انصاف

(کرنے والا)

2. ईश्वर (Íshwar ایشور) परमात्मा

(Paramátma پرماتما)

DÁO दाउ (ف - م) داؤ

1. छल (Chhal चहल) चाल (Chál

(फरेब) (Fareb फरेब)

2. दांव (Dáon दानों) जुए की चाल

(Jue ki Chál जुए की चाल)

DÁIRA दाइरा (ع - مذ) دائره

1. परिधि (Paridhi پری دھی) वृत्त

(Ghera گھیرا) घेरा (Vritt वरत)

2. सभा (Sabha सबहा) समिति (Samiti

(Idára إدارة) इदारा (Samiti

3. आश्रम (Áshram अश्रम) खान काह

(Khan qáh خانقاه)

4. गोलाई (Golái گولایی) चक्कर

(Chak,kar चकर)

DUKHÁNI دُخانی (ف - ص) دُخانی

1. دھومک (Dhaumik) دھومک

دھوئیں کا (Dhuen ka) دھوئیں

2. وہ چیز جو باپ یا دھوئے کے زور سے

چلے (Voh ohíz jo bháp ya dhuen

ke zor se chale) وہ چیز جو باپ

(یا دھوئیں کے زور سے چلے)

DUKH,T دُخت (ف - مٹ) دُخت

دیکھو 'دختر'

DUKH,TAR دُختر (ف - مٹ) دُختر

دھیتا (Duhita) دھیتی

(Lar̥ki) لڑکی (Kan, nya) کنیا

DAKH,L دخل (ع - مذ) دخل

1. گزر (Guzar) گزر (Paith) پیتھ

2. کبڑا (Adhikar) ادھیکار

(Qabza) قبضہ

3. سمبھانا (Sambháona) سمبھانا

(Imkán) امکان

4. ہستک (Hastakchhep) ہستک

(Muzáhamat) موزاہمت

(مزاحمت)

5. جانکاری (Gyán) گیان

(Jánkárí) جانکاری

6. مجال (Sáhas) ساہس

(Majál) مجال

DAKH,MA دُخما (ف - مذ) دُخما

1. سماधि क्षेत्र (Samádhi chhettr)

(Qabr-istan) قبرستان

(سماذھی چھیتتر)

2. شہ پیتی (Shav peti) شہ پیتی

(Tábút) تابوت

DIBÁGHAT دِباغت (ع - مٹ) دِباغت

چمڑا پکانا اور رنگنا (Chamṛá

pakána aur rangna)

(رنگنا)

DABÁZAT دِباڑت (ف - مٹ) دِباڑت

स्थूलता (Isthúlata) استھولتا

(Motái) موٹائی

DAB,DABA دِبدبہ (ع - مذ) دِبدبہ

1. آتंक (Átank) آتंक

(Rob dáb) رعب داب

2. तेज (Tej) तेज

(Jalál) جلال (تیج)

DABIS,TÁN دِباستان (ف - مذ) دِباستان

पाठशाला (Páthsbála) پاٹشالہ

(Mad,rasa) مدرسا

DAB,BA دِبه (ف - مذ) دِبه

चर्म पुटक (Charm putak) چرم پٹک

चमड़े का कुप्पा (Chamṛo ka kuppa)

(چمڑے کا کیا)

DABÍR دِبر (ف - مذ) دِبر

लेखक (Lekhak) لیکھک

(Masijívi) مسیجیوی

(Munshi) منشی

DABÍZ دِبیز (ف - ص) دِبیز

1. मोटा (Motá) موٹا

(Gaf) گف

2. दलदार (Daldár) دلدار

DUKHÁN دُخان (ف - مذ) دُخان

धूम (Dhúm) دھوم

(Dhuán) دھوان

DUR,RÁJ دراج (ف - مذ) دُرَاج
 यष्टिक (Yashtik) जांगल
 (Títar) तीतर (Jángal) (جانگل)

DARÁZ دراز (ف - ص) درَاز
 1. दीर्घ (Dírgh) लंबा (Lamba)
 (Tavíl) तवील (امبا)
 2. दर्ज़ (Darz) درار (Darár)

دراز دستی (ف - مٹ)

DARÁZ-DASTI دراز دستی

अत्याचार (Attyáchár) (اتیاچار)
 अन्याय (Annyáo) (ان نیاے) जुल्म
 (Zulm) (ظالم)

درا انداز (ف - ص)

DARAN,DÁZ दरنداز
 पिशुन (Pishun) चुगल खोर
 (Chuḡhal khor) (چغل خور)

DIRÁYAT درایت (ع - مٹ) دِرَايَت
 ज्ञान (Gyán) प्रज्ञा (Prag gya)
 (Buddhi) बुद्धि (پرگ گیا)
 समझ बूझ (Samajh bújh) (سمجھ بوجھ)

DAR,BÁR دربار (ف - مذ) دَرَبَار
 1. राज सभा (Ráj sabha) (راج سبھا)
 राज समाज (Ráj samáj) (راج سماج)
 आस्थायिका (Ástháyika) (آس تھائیکا)
 2. न्यायालय (Nyáyá lai) (نیایا لے)
 कचहरी (Kachabri) (کچھری)
 3. किसी ऋषि मुनि या पीर फकीर का
 आश्रम (Kisí rishi muní ya pír)

DUKHÚL दुखूल (ع - مذ) دُخُول
 प्रवेश (Pravesh) घुसना (Ghusna)
 (گھسنا)

DAKHÍL दखील (ع - ص) دَاخِيل
 1. हस्तक्षेपक (Hastakolhepak) (هستک)
 दखल देने वाला (Dakhl) (دخل دینے والا)
 (dene vála)
 2. विश (Viggya) (وکیہ) दखल रखने
 वाला (Dakhl rakhne vála) (دخل رکھنے والا)
 3. प्रभाव डालने वाला (Prabháo dálne)
 (Prabháo dálne vála) (پرہاؤ ڈالنے والا)

DAD दद (ف - مذ) دَد
 व्याड (Vyád) हिंसक जंतु (Hinsak)
 (Darinda) (دریندا) (Jantu) (هلک جنتو)
 (دوندہ)

DAR दर (ف - مذ) دَر
 1. द्वार (Dwár) दरवाज़ा (Darvāza)
 (دروازہ)
 2. कपाट (Kapát) (کپات) किवाड़ (Kivár)
 (کوار)
 3. भीतर (Bhítar) (بھیتار) में (Men) (میں)

DARÁMAD दरآمد (ف - مٹ) دَرَامَد
 आयात (Áyát) देश में बाहर से
 आने वाला माल (Desh men báhar se)
 (Desh men báhar se áne vála mál) (دیش میں باہر سے آنے والا مال)

DIRA दिरा (ف - مذ) دِرَا
 घंटा (Ghanta) (گھنٹا) जरस (Jaras)
 (جرس)

DARAKH, T درخت (ف - مذ)
 वितप (Vitap) वृक्ष (Yrikohh)
 तरु (Taru) द्रुम (Drum)
 पेड़ (Per) (درم)

درخشان (ف - ص)

DURUKH, SHÁN दुरुखा

प्रभा युक्त (Prahá yukt)
 प्रकाश मान् (Prakásh mán)
 रौशन (Raushan) (مان)

درخواست (ف - م)

DAR, KHÁS, T दरखास्त

1. प्रार्थना पत्र (Práarthana pattr)
 आवेदन पत्र (Ávedan pattr)
 अर्ज (Arzi)
 (عرضی)
2. विनय (Vinai) निवेदन (Nívedan)
 (عرض) (Arz) (नویدن)

DARKHUR दरखुर (ف - ص)

1. योग्य (Yoggya) पात्र (Pátr)
 काबिल (Qábil) (پاتر)
2. पैठ (Paith) पहुँच (Pahunch)
 (رسائی) (Rasái) (پہنچ)

DARD दर्द (ف - مذ)

1. दुःख (Dukh) क्लेश (Klesh)
 तकلیف (Taklíf) (کلیش)
2. व्यथा (Vyatha) पीड़ा (Píra)
 टीस (Tís) (پیڑا)
3. दया (Daya) तरस (Taras)
 (ترس)
4. चिंता (Chinta) सोच (Soch)
 (سوچ)

کسی دشی منی faqír ka áshram
 (پیا پیر فقیر کا آشرم)

دربار داری (ف - م)

DARBÁR-DÁRI दरबार दारी

1. हाज़िरबाशी (Házir báší)
 (حاضر باشی)
2. खुशामद (Khushámád)
 (خوشامد)

DARBÁN दरबान (ف - مذ)

द्वारपाल (Dwár pál)
 ड्यौढ़ीवान (Prati hárí)
 (دیورہی بان) (Deorhi bán)

DAR, J दर्ज (ع - مذ)

लिखना (Likhna)
 में लिखना (Bahí ya register men)
 (بھی یا رجسٹر میں لکھنا) (likhna)

DUR, J दुर्ज (ع - مذ)

मंजूषा (Manjúsha)
 (संदूकचा) (Sandúqcha)

DAR(A)JA दर (र) जा (ع - مذ)

1. पद (Fad) उहदा (Uhda)
 (پد)
2. श्रेणी (Shrení)
 (مرتبہ) (Martaba)
3. कक्षा (Kak chha)
 (جماعت) (Jamá,at)
4. आकाश मंडल का १/३६० वां अंश
 (Ákash mandal ka 1/360 ván ansh)
 (آکاش منڈل کا ۱/۳۶۰ واں انش)
5. खंड (Khand) माला (Mála)
 (منزل) (Manzil) (مالا)
6. कोष्ठक (Keshthak)
 (کمرہ) (Kamra)

DURUSH,T दुरुशत (ف - ص) درشت

1. कठोर (Kathor कठोर) कड़ा (Kara कड़ा)
2. खुरदरा (Khurdara खुरदरा) खुरखुरा (Khurkhura खुरखुरा)

درشتی (ف - مٹ)

DURUSH,TI दुरुशती

1. कठोरता (Kathorata कठोरता) सख्ती (Sakhti سختی)
2. असम्भ्यता (Asabb,bhyata असम्भ्यता) अशिष्टता (Ashishtata अशिष्टता) अकखड़पन (Ak,khar pan अकखड़पन)

DAR,K दर्क (ع - مذ) درك

1. बोध (Bodh बोध) ज्ञान (Gyán ग्यान) समझ (Samajh سمجھ)
2. बुद्धि (Bud,dhi बुद्धि) मनोषा (Mánísha मनीषा) अकल (Aql عقل)

DARGÁH दरगाह (ف - مٹ) درگاه

1. चौखट (Chaukhat चौकट) डेवढी (Deorhi दीवڑھی)
2. राज सभा (Ráj sabha राज सभा) दरबार (Darbár दरबार)
3. मज़ार (Mazár मजार) रौज़ा (Rauza روضه)

درگزر (ف - مٹ)

DAR GUZAR दरगुज़र

1. क्षमा (Chhama क्षमा) माफ़ी (Máfí معافی)

DIRAM दरम (ف - مذ) دیرم

1. चांदी का एक सिक्का (Chandi ka चांदी का एक सिक्का)

DUR,D दुर्द (ف - مٹ) درد

1. बलकस (Balkas बलकस) तल छट (Talebhat तलچھٹ) गाद (Gád گاد)

DARD-MAND दर्दमन्द (ف - ص) دردمند

1. दुखी (Dukhi दुखी) रंजीदा (Ranjída رنجیده)

DARD-NÁK दर्दनाक (ف - ص) دردناك

1. दुःखप्रद (Dukhaprad दुःखप्रद) कष्टजनक (Kasht janak کشت جنک) रंजदेह (Ranj deh رنج ده)

DAR,Z दर्ज़ (ف - مٹ) درز

1. दार (Dár دار) दरार (Darár درار)

DAR,ZI दर्ज़ी (ف - مذ) درزی

1. सूचिक (Súchik सूचिक) सीने वाला (Sine yála سینے والا)

DAR,S दर्स (ع - مذ) درس

1. पठन (Pathan पठन) पढ़ना (Parhna پڑھنا)
2. पाठ (Páth पाठ) सबक (Sábāq سبق)
3. उपदेश (Updesh उपदेश) नसीहत (Nasihat نصیحت)

DURUS,T दुरुस्त (ف - ص) درست

1. यथार्थ (Yatharth यथार्थ) ठीक (Thík تهیک)
2. सत्य (Sattya सत्य) सही (Sahí صحیح)
3. स्वस्थ (Swasth स्वस्थ) तनदुरुस्त (Tandurust تن درست)

دروازہ (ف - مذ)

DAR VÁZA دروازا

دوار (Dwár) در (Dar)

DURÚD درود (ع - مٹ)

پُرسنا (Istuti) ستوتی

سنا (Sana) ثنا (Prashansa) پرشَنسا

درو د گر (ف - ص)

DUROD-GAR درودگار

رتھکار (Ratha kár) تھکار

تھک (Tak chhak) چھک

بارہائی (Barhai)

DAROGH دروغ (ف - مذ)

میتھیا (Mith,thya) متھیا

جھوٹا (Jhúth) بھوٹا (Anrit) انرت

دروغ گو (ف - ص)

DAROGH GO دروغا گو

میتھیا وادی (Mith,thya vadi)

جھوٹا (Jhútha) بھوٹا (وادی)

DARÚN درون (ف - مذ)

1. انتہا کران (Antah karan) کران

دل (Dil) دِل (Man) من

2. مَدھیا (Madh dhya) مَدھیا

(Bich) بیچ

درویش (ف - مذ)

DAR, VESH درویش

1. بھیک (Bhik chhuk) بھیک

بھیکاری (Bhikhari) بھیکاری

(Faqir) فقیر

2. مہاتما (Mahátma) مہاتما

ولی (Vali) ولی (Rishi) رشی

ek sikka چاندی کا ایک سکہ

2. ३॥ माशे की एक तोल (3॥ Máshe

kí ek tol سڑھے تین ماشے کی

(ایک تول)

DAR, MÁN درمان (ف - مذ)

اُپچار (Upchar) اُپچار

(Iláj) علاج

درماندگی (ف - مٹ)

DAR, MÁN DÁGI درمادگی

دُ:خ (Kukh, kh) دُ:خ

کلیش (Klesh) بے کسی (Bekasi)

درمانده (ف - مذ)

DAR, MÁN DA درمادا

دُ:خ (Dukhi) دُ:خ (Asaháe) اسہاے

لاچار (Lachar) لاچار (دُ:خ)

درمیان (ف - مذ)

DAR, MIYÁN درمیان

1. مَدھیا (Madh, dhya) مَدھیا

(Bich) بیچ

2. بھیترا (Bhitar) بھیترا

(Andar) اندر (Men) میں

DARINDA دریندا (ف - ص)

ویاڈ (Vyád) ویاڈ

ہنسک جنتو (Hinsak jantu) ہنسک جنتو

فادِ خانے والا جانور (Phar khano

vála jánver) فادِ خانے والا جانور

DIRANG درنگ (ف - مٹ)

دیر (Der) دیر (Vilamb) ولیمب

DIRAU درو (ف - مٹ)

فصل کٹنا (Fasl katna) فصل کٹنا

वदान्य (Vadán, nya (ودانیه) अति दानी
(Ati dání (اتی دانی) बहुत बड़ा फैयाज़
(Bahut bara faiyáz (بهت بڑا فیاض

دریافت (ف - مٹ)

DAR, YÁFT दर्याفٹ

1. जिज्ञासा (Jiggyásá (جگیاसा) जंच
(Jáneh (جانچ पूछ तांछ (Púneh
tíneh (پونچھ तान्छ (Tāneh

2. अन्वेषण (Anveshan (انویشن
गवेषणा (Gaveshana (گویشنا
रिसर्च (Research (ریسرچ

DARÍCHA दरिचा (ف - مذ) دريچه
गवाक्ष (Gavákohh (گواکھ खिड़की
(Khiríki (کھڑکی

DARIDA दरीदा (ف - ص) دریده
विदीर्ण (Vidírn (ودیرن फटा हुआ
(Phata hua (پھٹا ہوا

دریده دهن (ف - ص)

DARÍDA-DAHAN दरीदा दहन
मुक्त कंठ (Mukt kanth (مکت کنتھ
मुंह फट (Munh phat (منہ پھٹ

DIREGH दिरेग (ف - مذ) دریغ

1. शोक (Shok (شوڪ) अफसोस (Afsos
(افسوس

2. संकोच (Sankoch (سنکوچ तअम्रमुल
(Ta,am,mul (تامل

2. कृपणता (Kripanata (کرپناتا) कजूसी
(Kanjúsi (کنجوسی

3 विनीत (Vinít (ونیت) विनम्र
(Vinamr (ونمر) खाक सार
(Kháksár (خاکسار

درویشی (ف - مٹ)

DAR, VESHI दर्वेशी

संन्यास (San nyás (سن نیاس) फकीरी
(Faqíri (فقدیری

DAR(R)A दरा (दर) (ف - مذ) دره
दो पहाड़ों के बीच का रास्ता (Do paháron
ke bích ka rásta (دو پہاڑوں کے بیچ
(Ghátí (گھاتی घाटी (Ghátí کا راستہ

DUR,RA दुरा (ع - مذ) دره
चर्म कशा (Charm kasha (چرم کشا
चमड़े का कोड़ा (Chamṛe ka koṛa
(چمڑے کا کوزا

DAR,HAM दरहम (ف - ص) درهم
व्यस्त (Vyast (ویست) तितर बितर
(Titar bítar (تتر بتر) गड़ बड़
(Gar bar (گڑ بڑ

DIR,HAM दिरहम (ع - مذ) درهم
'دوم' دیکھو

DAR,YA दर्या (ف - مذ) دریا
सरिता (Sarita (سريتا) आपगा
(Ápaga (آپگا) तरंगिनी (Taranginí
(Nimnaga (نم نغا) निम्नगा (Nimnaga
(Nadi (ندی) नदी

دریا دل (ف - ص)

DARYA-DIL दर्या दिल

मुहस्त (Mukt hast (مکت هست

हाथ का मोजा (Háth ka moza
(هاتھ کا موزہ)

دستاویز (ف - مٹ)

DASTÁVEZ दस्तावेज़

1. प्रमाण पत्र (Pramán pattr प्रमाण
सबूत का कागज़ (Sabút ka
kághaz ثبوت کا کاغذ)

2. बंधक पत्र (Bandhak pattr बंधक
(Tamas, suk तमस्क (पत्र)

دست برد (ف - مٹ)

DAST-BURD दस्त बुर्द

अपहरण (Apharan अपहरण
(Chlín chhán چھین چھان)

دست برداری (ف - مٹ)

DAST-BARDÁRI दस्त बरदारी

परित्याग (Parit,tyág परित्याग
कब्जा छोड़ देना (Qabza chhor dena
(قبضہ چھوڑ دینا)

دست بسته (ف - ص)

DAST-BASTA दस्त बस्ता

कर बद्ध (Kar bad,dha कर बद्ध
जलि (Baddhánjali बद्धजाली
हाथ बांधे हुए (Háth bándhe hue
(هاتھ باندھے ہوئے)

دست پناه (ف - مذ)

DAST-PANÁH दस्त पनाह

चिमटा (Chímta चिमटा
(Chimta चिमटा)

دستخط (ف - مذ)

DAST-KHAT दस्तखत

हस्ताक्षर (Hast ák chhar हस्ताक्षर)

دریوزہ گر (ف - ص)

DARYÚZA-GAR दर्यूज़ागर

भिक्षक (Bhikchhak भिक्षक)

भिक्ष मंगा (Bhikh manga भिक्ष मंगा)

دزد (ف - مذ) दुज़्द

तस्कर (Taskar तस्कर) चोर (Chor चोर)

DAST दस्त (ف - ص)

1. कर (Kar कर) हस्त (Hast हस्त)

हाथ (Háth हाथ)

2. विरेचन (Virechan विरेचन)

पतला पाखाना (Patla pákhána)

(پتلا پاخانہ)

دست آور (ف - ص)

DASTÁVAR दस्तावर

रेचक (Rechak रेचक) मल भेदक

(Mal bhedak मल भेदक) विरेचक

(Virechak विरेचक) जुल्लाव (Julláb)

(جلاّب)

دستار (ف - مٹ) دستار

शिरोवेष्टन (Shiroveshthan शिरोवेष्टन)

अमामा (Pagá अमामा) (पगड़ी) (Págá)

(Amáma عمامہ)

دست اندازی (ف - مٹ)

DASTANDÁZI दस्तन्दाज़ی

हस्तक्षेप (Hastak chhep हस्तक्षेप)

मुज़ाहमत (Muzáhamat मुज़ाहमत)

(مزاحمت)

دستانه (ف - مذ) داستانا

1. हस्त चरण (Hast,irán हस्त चरण)

بلانے کے لئے دروازہ کھٹ (tána
(کھٹانا)

- 3, مال गुजारी की वसूली का परवाना
(Mālguzāri kī vasūli ka parvāna
(مال گزاری کی وصولی کا پروانہ)
- 4, कर (Kar) महसूल (Mahsūl
(محصول)

دست کار (ف - مذ)

DAST-KÁR دستکار

کلاکار (Kalá kar) شिल्पी (Shilpi
(کاریگر (Kárigar) شیلی

دست کاری (ف - مٹ)

DAST-KÁRI دست کاری

دست شلپ (Hast shilp) شلپ
शलپ کلا (Shilp kala) کاریگری (Kárigari)

دست کش (ف - ص)

DAST-KASH دستکش

دیکھو 'دست بردار'

دست گاہ (ف - مٹ)

DAST-GÁH دستگاہ

1. सामर्थ्य (Sámarthya) शक्ति (Shakti) कुदरत (Qudrat)
(قدرت)
2. प्रवेश (Pravesh) पहुँच (Pahunch) रसाई (Rasái)
(رسائی)

دست گیری (ف - مٹ)

DAST-GIRI دستگیری

हस्तालंबन (Hastálabhan) ہستالامبن

دسخط (Das,khat) دستخط

دست درازی (ف - مٹ)

DAST,DARÁZI دست درازی

1. अत्याचार (Attyáchar) जुल्म (Zulm)
(ظلم)
2. हस्ताहस्ती (Hastáhasti) हाथापाई (Háthá pái)
(هاتھاپائی)
3. हस्तक्षेप (Hastak ohhep) मुदाखलत (Mudákhalat)
(مداخلت)

دسترس (ف - مٹ)

DASTRAS دسترس

1. पहुँच (Pahunch) रसाई (Rasái)
(رسائی)
2. शक्ति (Shakti) सामर्थ्य (Sámarthya) इस्तिताअत (Istitá.at)
(استطاعت)

دست غیب (ف - مذ)

DASTE-GHAIB दस्ते गैब

1. दिव्य प्राप्ति (Div,vya prápti) दैवी आय (Daiví áe)
(دییوی) गैबी आमदनी (Ghaibi áma-dani)
(غیبی آمدنی)
2. उत्कोच (Utkoch) घूस (Ghús) रिशवत (Rishvat)
(رشوت) (گھوس)

DASTAK دستک (ف - مٹ)

1. करताल (Kartál) ताली (Táli)
(تالی)
2. बुलाने के लिये दरवाज़ा खट खटाना
(Buláne ke lie darváza khatkha-

DASTA دستہ (ف - مذ) دستا

1. हत्था (Hat,tha) मूठ (Múth) (हत्था)

2. सेना का छोटा भाग (Sena ka chhota bhág) (سینا کا چھوٹا भाग)

3. २५ काराज का थोक (25 Kághaz ka thok) (२५ काغذ का तहوک)

DASTI دستی (ف - ص) دستو

1. हाथ का बना हुआ (Háth ka bana hua) (هاتھ کا بنا ہوا)

2. हाथ में रखने के क़ाबिल (Háth men rakhne ke qábil) (هاتھ میں رکھنے کے قابل)

DAST-YÁB دستیاب (ف - ص) دستياب
हस्तगत (Hastgat) प्राप्त (Prápt) उपलब्ध (Uplabdh) (حاصل) (Hásil) हासिल (अपलब्ध)

DASHT दशत (फ - مذ) दशत
अरण्य (Aran,nya) कानन (Kánan) जंगल (Van) (جنگل) (Jangal)

دشت پيما (ف - ص)

DASH,T-PAIMA दशत पैमा

काननचारी (Kánan chári) (کانون چاری)
वनचर (Van ohar) (ون چار) जंगल में फिरने वाला (Jangal men phirne vála) (جنگل میں پھرنے والا)

دشت گرد (ف - ص)

DASHT-GAR,D दशतगर्द

دیکھو 'دشت پیما'

सहायता (Saháyata) मदद (Madad)

دست بگر (ف - ص)

DAST-NIGAR दस्त निगर

मुखापेक्षी (Mukhápekehhi) (مکھا اپهکھی)
अनुजीवी (Anujívi) (انوجیوی)
दूसरे के सहारे पर जीविका करने वाला (Dúsare ke saháre par jívika karne vála) (دوسرے کے سپارے پر جیوگا کرنے والا)

DAS,TÚR दस्तूर (ف - مذ) دستور

1. प्रथा (Pratha) (پرتھا) प्रणाली (Pranáli) (ریوالی) (Riváj) (رواج)
2. मंत्री (Mantri) (منتري) वज़ीर (Vazír) (وزیر)
3. विधान (Vidhán) (ودھان) कानून (Qánún) (قانون)
4. नियम (Niyam) (نیم) कायदा (Qáida) (قاعدہ)

دستور العمل (ع - مذ)

DASTÚRUL-AMAL दस्तूरुल अमल

1. कार्य क्रम (Kárya kram) (کاریہ کرم) लाइहा (Lácha) (لائحه)
2. नियम (Niyam) (نیم) काइदा (Qáida) (قاعدہ)

دست وگر یاں (ف - ص)

DASTO-GARÍBÁN दस्तोगरीबां

हाथ पाई (Háthápái) (هاتھ پائی) लप्पा (Lappa) (لپا) (دुगी)

دشوار (ف - ص)

DUSH,VÁR دشوار

کٹین (Kathin کتھون) دُکَر (Dush, kar
دس 'Dus, sádhyā) دُ:سادی (دش کو
مشکل (Mushkil) مُشکیل (سادہ)

دشوار گزار (ف - ص)

DUSH,VÁR.GUZÁR دشوار گزار

دُگَم (Durgam درگم) دُپار (Dushpár
جیسے پار کرنا کٹین ہو
Jise pâr karna kathin ho پار
(کریا کتھن ہو)

DUÁ دُآ (ع - مٹ)

1. ईश्वर से प्रार्थना (Íshwar se prár-
thana ایشور سے پُرارتھنا)
2. आशीर्वाद (Áshírvád آشیرواد)
دُآءِ خیر (Duá-e-khair دُآءِ خیر)
3. मंत्र (Mantr منتر) वज़ीफा या कुरान
کی آیت وغیرہ (Vazífa ya qurán
ki áyat vaghaira وظیفہ یا قرآن
(کری آیت وغیرہ)

دعائے خیر (ع - مٹ)

DUÁ-E-KHAIR دُآءِ خیر

آشیرواد (Áshírvád) اچھی
دُآ (Ach,chi dua اچھی دُآ)

DÁVAT دَاوَت (ع - مٹ)

1. निमंत्रण (Nimantran نمن ترن)
بُلاوا (Buláva بلاوا)
2. भोज (Bhoj بھوج) खाना (Khána
کھانا)

دشت نورد (ف - ص)

DASHT-NAVAR,D دشتنورد

دیکھو 'دشت پیما'

DUSH,MAN دشمن (ف - مذ)

1. शत्रु (Shattru شترو) अरि (Ari
رپو (Repu رپو) आरति
(Áráti آرانی) अदू (Adu ادو)
2. अशुभ चिंतक (Ashubh chintak
प्रति द्वंद्वी (Prati
द्वंद्वी) बदखाह
(Bad kháh بدخواه)
3. प्रतिकूल (Pratikúl پرتهی کول)
मुखालिफ (Mukhálif मुखالیف)

دشمنی (ف - مٹ)

DUSH,MANI دشمنی

1. शत्रुता (Shattruta شتروتا) अदावत
(Adávat اداوت)
2. विरोध (Virodh وروء) मुखालफत
(Mukhálafat मुखالفت)
3. प्रतिकूलता (Pratikúlata پرتهی کولتا)
ناموافقیت (Námuáfayat نا
موافقت)

دشنام (ف - مٹ)

DUSH,NÁM دشنام

अपशब्द (Apshabd अपशब्द) कुवाच्य
(Kuvách, chya کواچیہ) गाली (Gáli
گالی)

DASH,NA دشنه (ف - مذ)

कौक्षिक (Kaukchhik کوکچھک)
कटार (Katár کٹار) खंजर (Khanjar
خنجر)

2. सुरक्षा (Surakhha) (सुरक्ष) सुरक्षा

हमले से बचाव (Hamle se bachao)

डिफेंस (Defence) (हमले से बचाव)

(Defence)

DAF,TAR दफ्तर (दफ - मंड)

1. कार्यालय (Karyalai) (कार्यालय) ऑफिस (Office)

2. हिसाब किताब के कागज (Hisab kitab ke kaghaz) (حساب کتاب کے کاغذ)

3. ग्रंथ खंड (Granth khand) (گرنٹھ کھنڈ) किसी बड़ी पुस्तक के भाग (Kisi bari pustak ke bhag) (کسی بڑی پستک کے بیاب)

4. लंबी चौड़ी कहानी या वृत्तान्त (Lambi chauri kahani ya vrittant) (لمبی لمبی چوڑی کہانی یا ورتانت)

DAF,A दफा (दफ - मंड)

निवारण (Nivaran) (निवारण) हटाना (Hatana) (हटाना)

دفع الوقتی (دفع - مٹ)

DAF,UL-VAQTI दफुल वक्ती

1. कालयापन (Kalyapan) (काल यापन) दिन काटना (Din katna) (دن کاٹنا)

2. टालना (Talna) (तालना) बहाना करना (Bahana karna) (بہانہ کرنا) टरकाना (Tarkana) (ترکانا)

DAF,A दफा (दफ - मंड)

1. बार (Bar) (बार) मरतबा (Martaba) (مرتبه)

2. धारा (Dhara) (धार) सैक्शन (Section) (سیکشن)

دعوت نامہ (دع - مڈ)

DAVAT-NAMA दावत नामा

निमंत्रण पत्र (Nimantran patr) (نیمانترن پتر)

न्योते का खत (Neote ka khat)

(न्योते का खत)

DAVA दावा (दव - मंड)

1. स्वत्व (Swat, twa) (سوت، تو) हक (Haq) (حق)

2. वाद (Vad) (वाद) नालिश (Nalish) (نالیش)

3. अधिवार (Adhikar) (ادھیکار) कब्जा (Qabza) (قبضہ)

4. बल (Bal) (बल) जोर (Zor) (जोर)

DAGHA दगा (दग - मंड)

छल (Chhal) (छल) कपट (Kapat) (कपट)

دغا غه (دغ - مڈ)

DAGH,DAGHA दग्दगा

भय (Bhai) (भय) धरका (Dharka) (دھرکا)

DAGHAL दगल (दग - मंड)

1. छल (Chhal) (छल) कपट (Kapat) (कपट) फरेब (Fareb) (फरेब)

2. मिष (Mish) (मिष) बहाना (Bahana) (बहाना) हीला (Hila) (हीला)

DAF दफ (दफ - मंड)

डफली (Daphli) (डफली) खंजड़ी (Khanjari) (खंजरी)

DIFÁ,A दिफा (दिफ - मंड)

1. रक्षा (Rakchha) (रक्ष) हिफाजत (Hifazat) (حفاظت)

د قیا اوسی (ع - ص)

DAQYÁNÚSI دقیا نوسی

1. پورا تان (Purátan) د پورا تان
پورا نا (Bahut purána) د پورا نا
2. اپ پراچالیت (Ap,prachalit) د اپ پراچالیت
تاکسال باهر (Taksál báhar) د تاکسال باهر

DAQÍQ د قیق (ع - ص)

1. سوکھم (Súkehbm) د سوکھم
باریک (Bárik) د باریک
2. کٹین (Katlin) د کٹین
مشکل (Mushkil) د مشکل
3. نازک (Názuk) د نازک
گڑھ (Gúrh) د گڑھ

DAQÍQA د قیقہ (ع - مذ)

1. گڑھتا (Gúrhata) د گڑھتا
ابھام (Ib,hám) د ابھام
2. سوکھماتا (Súkehbmata) د سوکھماتا
باریکی (Bárikí) د باریکی
3. کسری (Kasar) د کسری
کرنی (karni) د کرنی
4. کلا (Kala) د کلا
مینٹ (Minute) د مینٹ

د قیقہ رس (ع - ص)

DAQÍQA-RAS د قیقہ رس

- تت تو (Tattwa gyáni) د تت تو
سوکھم دارشی (Súkehbm darshi) د سوکھم دارشی
باریک بین (Bárik bín) د باریک بین

DAF,ATAN د ف اتان (ع - ص)

اکسمات (Akasmát) د اکسمات
سہسا (Sahasa) د سہسا
اچانک (Achának) د اچانک

DAF,ÍYA د ف ایہ (ع - مذ)

نیرهارن (Niváran) د نیرهارن
تدارک (Tadár-ruk) د تدارک
توڑ (Tor) د توڑ

DAF,N د ف ن (ع - مذ)

1. گاڑنا (Gárna) د گاڑنا
توپنا (Topna) د توپنا
2. مرده کو زمین میں گاڑنا (Murde ko zamín men gárna) د مرده کو زمین میں گاڑنا

DAFÍNA د فینہ (ع - مذ)

نیدھی (Nidhi) د نیدھی
گڑا ہوا دھن یا خزانہ (Gara hua dhan ya khazána) د گڑا ہوا دھن یا خزانہ

DIQ د ق (ع - مٹ)

1. تپدیک (Tapedi) د تپدیک
تپدیک (Tapedi) د تپدیک
2. دھکیت (Dukh,kbit) د دھکیت
تنگ (Tang) د تنگ
پریشان (Pareslán) د پریشان

DIQ,QAT د قات (ع - مٹ)

1. کٹینتا (Kathinata) د کٹینتا
دشواری (Dushvári) د دشواری
2. سوکھماتا (Súkehbmata) د سوکھماتا
باریکی (Bárikí) د باریکی

دل آزار (ف - ص)

DILÁZÁR دिलाजार

1. कष्टदायक (Kashtdáyak) کشت
دکھ (Dukhdái) दुःखदायी (دایک)
(Ranj deh) (رنج ده) रंजदेह (دائی)
2. अत्याचारी (Attyáchári) (اتياچارى)
ज़ालिम (Zálim) ظالم

DAL,LÁL दलाल (म - म)

1. अभिकर्ता (Abhikarta) (ابهی کرتا)
दलाल (Dalál) (دلال) एजेंट (Agent)
(ایجنٹ)
2. वर्चन-अभिकर्ता (Vartan-abhikarta)
आढ़ती (Árhati) (वर्तन) (वर्तन) (वर्तन)
(आढ़ती) (आढ़ती)
3. वेश्या घटक (Vesh,shya ghatak)
कुटना (Kutna) (वेश्या) (वेश्या)
(कुटना) (कुटना) (कुटना)

DAL,LÁLA दलाला (म - म)

1. संचारिका (Sanchárika) (सन چارکا)
सारिका (Sárika) (ساریکا) कुटनी
(Kutni) (कुटनी) (कुटनी)

DALÁLAT दलालत (म - म)

1. पता (Pata) (پتا) खोज (Khoj) (کھوج)
2. प्रमाण (Pramán) (پرومان) सुबूत
(Subút) (ثبوت)
3. चिह्न (Chinh) (چنه) निशान
(Nishán) (نشان)

DILÁVAR दिलावर (ف - ص)

1. वीर (Vír) (वीर) शूर (Shúr) (شور)
बहादुर (Bahádur) (بہادر)

DUKÁN दुकान (म - म)

1. पण्य शाला (Pannya shála) (پنیه شالا)
दूकान (Dúkán) (دوکان)

DIGAR दिगर (ف - ص)

1. दिगर का मुखदफ
अन्य (Annya) (انیه) दूसरा (Dúsara)
(دوسرا)

दुगर गोन (फ - म)

DIGAR,GÚN दिगर गू

1. विपरीत (Viparít) (विरुद्ध)
(Virud,dh) (विरुद्ध) खिलाफ
(Khiláf) (خلاف)
2. अस्त व्यस्त (Ast vyast) (است)
(Uthal puthal) (उथल पुथल) (ويست)
(اتهل پتھل)

DIL दिल (म - म)

1. हृदय (Hridae) (هردے) चित्त (Chitt)
(Mánas) (मानस) (चित्त)
(Man) (मन) (قلب) (Qalb)
(Sáhas) (साहस) हिम्मत
(Himmat) (همت)
2. साहस (Sáhas) (سাহس) हिम्मत
(Himmat) (همت)
3. वीरता (Vírata) (वीरता) शौर्य (Shaur-
rya) (शूरिय) शुजाअत (Shujá,at)
(شجاعت)
4. अंतःकरण (Antah karan) (انته کرون)
(Zamír) (ضمیر) जमीर
5. इच्छा (Ich,chha) (اچ چھا) चाह
(Cháh) (چاہ)
6. उदारता (Udárata) (ادارتا) फैयाजी
(Faiyázi) (فیاضی)

(Ap,prasan,n (اپ پراسن 'ن' उदास
(Udás (أُداس

دل جوئی (ف - مٹ)

DIL-JOÍ दिलजोई

सांतवना (Sántwana (सान्तवना दारस
(Dhāras (धारस दिलदारी (Dildāri
(دل داری)

دل چسپ (ف - ص)

DIL-CHASP दिलचस्प

1. मनोरंजक (Manoranjak (मनोरंजक
पुर मज़ाक (Pur mazāq (پُر مزاق
2. रुचिकर (Ruchikar (रुचि कर पसंदीदा
(Pasandída (پسندیدہ

دل خراش (ف - ص)

DIL-KHARÁSH दिल खराश

हृदय विदारक (Hridae vidáarak (हृदये
(Dildoz (دل دوز दिलदोज

DIL-DÁDA दिलदादा (ف - ص)
मुग्ध (Mugdh (मग्ध आसक्त (Ásakt
(Farefta (फरिफته करेक्ता (आसक्त

DILDÁR दिलदार (ف - ص)

1. प्रिया (Priya (प्रिया प्रेमिका (Premika
(Máshúq (मैशूक माशूक (प्रेमिका
2. उदार (Udár (उदार दिल वाला (Dil
(Dil vála (دل والا

دلدهی (ف - مٹ)

DIL-DIHI दिलदिही

सांतवना (Sántwana (सान्तवना तसल्ली
(Tasalli (तसाली)

2. साहसी (Sáhasi (साहसी हिमती
(Himmatī (हिमती)

DILÁVEZ दिलावेज (ف - ص)
आकर्षक (Ákarshak (आकर्षक रोचक
(Rochak (रोचक खुशनुमा (Khush-
numa (خوش نما

DIL-BAR दिलबर (ف - ص)
प्रिया (Priya (प्रिया कान्ता (Kánta (कान्ता
प्रेमिका (Premika (प्रेमिका माशूक
(Máshúq (मैशूक

دل برشته (ف - ص)

DIL-BIRISH,TA दिल बिरिश्ता
दग्ध हृदय (Dagdh hridae (दग्ध हृदये
दुःखी (Dukhi (दुःखी दिल जला (Dil
jala (دل جلا

دل بستگی (ف - مٹ)

DIL-BAS,TAGI दिल बस्तगी

1. मनोरंजन (Manoranjan (मनोरंजन
मन बहलाव (Man bahláo (मन बेहलाव
2. अभिरुचि (Abhiruchi (अभिरुचि
रुचि (Ruchi (रुचि दिलचस्पी (Dil
chaspi (دل چسپی

دل پسند (ف - ص)

DIL-PASAND दिल पसन्द
मनोरोचक (Manorochak (मनोरोचक
रुचिकर (Ruchikar (रुचि कर पसंदीदा
(Pasandída (پسندیدہ

دل تنگ (ف - ص)

DIL-TANG दिलतंग
खिन्न (Khin,n (کھن 'ن' अप्रसन्न

دل فریب (ف - ص)

DIL-FAREB दिल फरेब

रमणीक (Ramaník) हृदय ग्राही
(Hridae gráhi) मनोहर
(Sundar) सुंदर (Manohar) मनोहर
(Khush numa) खुशनुमा

DAL,Q दलक (ع - مٹ)

कंधा (Kantha) गुदड़ी (Gudri)
(कदरि)

दल पोश (फ - ص)

DAL,Q-POSH दलक पोश

1. गुदड़ी पहनने वाला (Gudri pahanne
vála) भिकमंगा
(Bhik manga)

2. ब्रह्म ज्ञानी (Brahm gyáni) ब्रह्म
(Súfi) सूफी (گیانی)

DIL-KASH दिलकश (ف - ص)

मनोरम (Manoram) मनोहर
(Sundar) सुंदर (Manohar) मनोहर
(Khush numa) खुशनुमा (Sundar)
(नमा)

दल कशा (फ - ص)

DIL-KUSHA दिलकुशा

1. आनंद दाता (Ánand dáta)

हर्ष वर्द्धक (Harsh vardhak)

(Dil) दिल खुश कुन (Dil)

(Khush kun) (دل خوش کن)

2. विशाल (Vishál) विस्तृत

(Vasí,a) वसीअ (Vistrit)

(وسیع)

DIL-RUBA दिलरuba (ف - ص)

1. मनोहर (Manohar) मनमोहन
(Manmohan) दिलबर
(Dilbar)

2. प्रिया (Priya) माशूक (Máshúq)
(معهشوق)

دل سوز (ف - ص)

DIL-SOZ दिल सोज़

1. शुभचिंतक (Shubh chintak) شبھ
(Khai khái) खैरखाह (چنتک)
(خیرخواه)

2. सहानुभूति कर्ता (Sahanu bhúti
karta) हम दर्द (Sahanu bhúti
karta) (همدرد)

دل شاد (ف - ص)

DIL-SHÁD दिलशाद

प्रसन्न चित्त (Prasan,n chitt) پرسن
(Khush) खुश (چت)

دل شکسته (ف - ص)

DIL-SHIKAS,TA दिलशिकस्ता

भग्न हृदय (Bhagn hridae) (بھگن ہرے)

विदीर्णहृद (Vidírnhríd) (ویدیرن ہرے)

दुःखी (Dukhi) रंजीदा (Ranjída)

(دو:خیدہ)

دل شکن (ف - ص)

DIL-SHIKAN दिलशिकन

1. दिल तोड़ने वाला (Dil torne vála)
(دل توڑنے والا)

2. हिम्मत तोड़ने वाला (Himmat torne
vála) (همت توڑنے والا)

DAM दम (म - मं) दम

1. रक्त (Rakt लोहू) लोहू (Lohú लोहू)
2. जीवन (Jívan जान) जान (Ján जान) (म - मं)

1. श्वासा (Shwása श्वास) श्वास (Shwás श्वास) सांस (Sáns सांस)

2. छल् (Chhál छल) धोका (Dhoka धोका)

3. अहंकार (Ahankár अहंकार) घमंड (Ghamand गहमंड)

4. अभिचार (Abhichár अभिचार) जादू (Jádú जादू)

5. समय (Samae समे) काल (Kál काल)

6. फूंक (Phúnk फूंक) छू (Chhú छू)

7. तीक्ष्णता (Tíkhh,nata तीक्ष्णता) धार (Dhár धार) बाढ़ (Bárh बाढ़)

DUM दुम (म - मं) दुम

1. पुच्छ (Puch,ebh पुच्छ) पूछ (Púchh पूछ)

DAMÁDAM दमादम (म - मं) दमादम
निरन्तर (Nirantar निरन्तर) लगातार (Lagátár लगातार)

DIMÁGH दिमाग (म - मं) दिमाग

1. मस्तिष्क (Mastishk मस्तिष्क) मस्तक (Mastak मस्तक)

2. भेजा (Bheja भेजा) मरज़ (Maghz मरज़)

3. अहंकार (Ahankár अहंकार) घमंड (Ghamand गहमंड)

दल कशी (म - मं) दल कशी

DIL-KASHI दिलकशी

मनोहरता (Manoharata मनोहरता)

सुंदरता (Sundarata सुंदरता) हुस्न (Husn हुस्न)

दल गिर (म - मं) दिलगीर (DIL-GÍR दिलगीर)

खिन्न (Khin,n खिन्न) अप्रसन्न (Apprasann अप्रसन्न) उदास (Udáas उदास) (आदस)

दल नशिन (म - मं) दल नशिन

DIL-NASHÍN दिलनशीन

1. हृदयंगम (Hridayangam हृदयंगम) जहन नशीन (Zahn nashín जहन नशीन) (नशिन)

दली (म - मं) दिली (DILÍ दिली)

1. हार्दिक (Hárdik हार्दिक) मानसिक (Mánasik मानसिक) कल्बी (Qalbi कल्बी)

2. घनिष्ठ (Ghanishth घनिष्ठ) जिगरी (Jigari जिगरी)

दलिर (म - मं) दिलेर (DILER दिलेर)

1. निर्भोक (Nirbhík निर्भोक) निडर (Nidar निडर)

2. शूर (Shúr शूर) वीर (Vír वीर) बहादुर (Bhádur बहादुर)

दलील (म - मं) दलील (DALÍL दलील)

1. तर्क (Tark तर्क) युक्ति (Yukti युक्ति) सुबूत (Subút सुबूत) (यिक्ती)

2. वाक्कलह (Vák,kalah वाक्कलह) हुजत (Hujjat हुजत)

2. धार (Dhār) तेज़ी (Tezī) (تیزی)
3. साहस (Sāhas) उत्साह (Utsāh) (سأهس) (همت Himmat) (اتسأه)

DAM-SÁZ दम साज़ (ف - ص)

1. मित्र (Mitr) सखा (Sakha) (متر) (سكها)
2. मर्मज्ञ (Marmag,gya) हम दम (Hamdam) (مرمگيه)

2. मर्मज्ञ (Marmag,gya) राज दां (Rázdau) (رازداں)

DIMAN दिमन (फ - मड)

1. कतवार (Kativār) घूरा (Ghūra) (کتوار) (گھورا)

2. घूरा पड़ी हुई जगह (Ghūra pari hui Jagah) (گھورا پڑی ہوئی جگہ)

DAMA दमा (फ - मड)

1. श्वास रोग (Shwās rog) सांस (Sāns) (شواس روك) (سانس)

DINÁYAT दिनायत (ع - مٹ)

1. अधमता (Adhamata) नीचता (Níchata) (ادھماتا) (نیچتا)
2. जलिल पन (Zalíl pan) (ذلیل پن)

DUMBÁL दुम्बाल (फ - मड)

1. पुच्छ (Puch, chh) (पुछ) (پونچھ)

2. आंख का कोया (Ánkh ka koya) (आंके का कोया)

DUM, BAL दुम्बल (फ - मड)

1. वण (Vran) फोड़ा (Phoṛa) (वन) (فودرا)

DUM, BA दुम्बा (फ - मड)

1. मेदपुच्छ (Med puch, chh) (मेदपुछ) (میدپچھ)
2. मेंढा (Mendha) (میںڈھا)

4. संज्ञा (Sangya) होश (Hosh) (سنگيا) (هوش)

5. बुद्धि (Bud, dhi) अक्ल (Aql) (بدھي) (عقل)

6. सहन (Sahan) सहार (Sahār) (سھن) (سہار)

دماغ سوزی (عف - مٹ)

DIMÁGH-SOZÍ दिमाग सोज़ी

1. दिमागी मेहनत (Dimághí mehnat) (दिमाग पच्ची) (Dimágh pachchí) (دماغی محنت) (دماغ پچھی)

DAM-BÁZ दम बाज़ (फ - व)

1. छली (Chhalí) कपटी (Kapatí) (چھلی) (کپتی)

2. बंचक (Vanchak) ठग (Thag) (ونچک) (تھگ)

दम بخود (ف - व)

DAM-BA-KHUD दम व खुद

1. स्तब्ध (Istabdh) सुन्न (Sunn) (اس تبده) (سن)

2. मूक (Múk) खामोश (Khámosh) (موک) (خاموش)

दम बलम (ف - व)

DAM-BA-DAM दम व दम

1. क्षण प्रति क्षण (Chhan prati chhan) (घड़ी घड़ी) (Gharí Gharí) (چھن پرتی چھن)

DAM-KHAM दम खम (फ - मड)

1. शक्ति (Shakti) बल (Bal) (شکتی) (بل)

2. संसार वासी (Sansár vási) (لوگ (Log) (وادی)

دنیا ساز (ف - مذ)

DUN, YÁ, SÁZ दुन्या साज

1. अवसर वादी (Ausar vadi) (اوسروادی)

इबनुल वक्त (Ibnul vaqt) (ابن الوقت)

2. स्वार्थ साधक (Swārth Sádhak) (سوارته)

(مطلبی (Matlabi) मतलबी)

3. चाटुकार (Chátúkár) (چاٹوکار)

(Cháplús) (چاپلوس)

DO दो (ف - ص)

द्वि (Dwi) (دوی) एक और एक (Ek aur ek) (ایک اور ایک)

DU, ÁBA दुआबा (ف - مذ)

1. अंतर्वेद (Antarved) (انتروید)

के बीच की जमीन (Do nadiyon

ke bich ki zamín) (دو ندیوں کے بیچ

(کی زمین)

2. शशस्थली (Shashas, thali) (ششس)

गंगा और जमना के बीचका भाग

(Ganga aur Jamna ke bich ka

bhág) (گنگا اور جمنا کے بیچ کا بھاگ)

DAVA दवा (ع - مٹ)

औषधि (Oshadhi) (اوشدهی)

(Aushadh) (اوشده) दवाई (Davái)

DAVÁT दवात (ف - مذ)

मसिवात्र (Masipátr) (مسی پاتر)

दावात (Dávát) (داوات)

دو اخانه (ع - مذ)

DAVÁ, KHÁNA दवाखाना

(اوشدهالے (Aushadhálae) औषधालय

DAN, DÁN दन्दा (ف - مذ)

दंष्ट्र (Dand, tr) (دنشترو)

(Dánt) (دانت) दांत (Dánt)

دندان شکن (ف - ص)

DAN, DÁN, SHIKAN दन्ताशिकन

मुंहतोड़ (Muh tor) (منه توڑ)

जिसका जवाब न हो (Aisi bát jis ka

jáváb na ho) (ایسی بات جس کا

(جواب نہ ہو)

DAN, DÁNA दन्दाना (ف - مذ)

दांतुआं (Dántúa) (دانتوا)

(Dántá) (دانتا)

DANG दंग (ف - ص)

चकित (Chakit) (چکت)

(Īstabdh) (استبدھ)

(Hakka bakka) (هکا بکا)

DANGAL दंगल (ف - مذ)

1. अखाड़ा (Akhāra) (اکھارا)

लड़ने की जगह (Kushtí laṛne kí

jagah) (کشتی لڑنے کی جگہ)

2. भीड़ (Bhír) (بھیر)

जमाव (Jamáo)

DANI दनी (ع - ص)

दुष्प्रकृति (Dush prakriti) (دش پر کرتی)

(Nícháshai) (نیچا شے)

कमीना (Kamína) (کمینه)

DUN, YA दुन्या (ع - مٹ)

1. संसार (Sansár) (سנסار)

(Jagat) (جگت)

(Álam) (عالم)

3. परिधि (Paridhi) घेरा (پری دھی) (Ghera) گھیرا

4. बारी (Bári) नौबत (Naubat) (باری) (نوبت)

5. युग (Yug) काल (Kál) (युग) (کال) (Ab,d) عہد

6. विस्तार (Vistár) फैलाव (Phailáo) (ویستار) (فیلایو)

7. गोष्ठी या सभा में खाने पीने या पढ़ने पढ़ाने का क्रम जो कई बार हो (Goshtthi ya sabha men kháne píne ya parhne parháne ka kram jo kaí bár ho) گوشتھی یا سبھا میں کھانے پینے یا پڑھنے پڑھانے کا क्रम जो कई बार हो

DÚR दूर (दूर - मथ)

दूर (Dúr) अंतर पर (Antár par) (दूर) (انتر پر) (Fásile par) (فاصلے پر)

दूरान (ع - مذ)

DAURÁN(N) दौरान (را)

1. समय (Samai) काल (Kál) (سماي) (کال) (Zamána) (زمانه)

2. चक्कर (Chakkar) घुमाव (Ghumáo) (چکر) (گھماؤ)

3. मध्य (Mad,dhya) बीच (Bích) (مدھیہ) (بیچ)

دوران خون (ع - مذ)

DAURÁN-E-KHÚN दौरानے رُخ

रक्त संचार (Rakt sanchár) (رکت سंचار) (Khún kí gardish) (رخون کی گردش)

दवाई घर (Davái ghar) (دوائی گھر)

DAVÁM दवाम (ع - مذ)

नित्यता (Nittiyatá) (نیتیتا) (Nirantarata) (نیرنارتا) (Hameshagi) (همیشگی)

DAVÁN दवां (ف - ص)

पलाय मान (Paláe mán) (پلائے مان) (Bhágta hua) (بھاگتا ہوا)

DU,BÁRA दुबारा (ف - ص)

पुनः (Punah) (پنہ) (Phir) (فیر)

DÚ-BA-DÚ दूबदू (ف - ص)

प्रत्यक्ष (Pratyaksh) (پرتیکش) (Sákchát) (ساکچہات) (Samruk) (سم مکھ) (Ámne sámne) (آمنے سامنے)

DUTA दुता (ف - ص)

1. वक्र (Vakr) (वक्र) (Terha) (تیرھا) (Namit) (نمیت) (Jhukahua) (جھکا ہوا)

DU,CHAND दुचन्द (ف - ص)

द्विगुण (Dwigun) (दुगुन) (Dúna) (दुना)

DÚD दूद (ف - مذ)

धूम (Dhúm) (धूम) (Dhuán) (धुआं) (دهوان)

DAUR दौर (ع - مذ)

1. घूर्ण (Ghurn) (گھورن) (Ghúmna) (گھومنا)

2. गति (Gati) (گتی) (Chál) (چال)

DOSTĀNA دوستانه (ف - مذ)

मित्रता (Mitrata मैत्री (Maitri دوستی (Dostī دوستی (میتري)

DOSTĪ دوستی (ف - م)

मैत्री (Maitrī मित्रता (Mitrata यारी (Yāri یاری)

DOSH दोश (ف - مذ)

1. स्कंध (Iskandh اسکنده کंधا (Kandha کندها)

2. बीती हुई रात (Bītī hui rat بیتهی کال کی رات (Kal kī rāt کل کی رات)

دوش بدوش (ف - ص)

DOSH-BA-DOSH दोश ब दोश

कंधे से कंधा मिलाकर (Kandhe se kandha milā kar کنده سے کندها मिल जुल कर (Mil jul kar مل جل کر)

دوشیزگی (ف - م)

DOSHĪZAGĪ दोशीज़गी

कौमार्य (Kaumārīya कुमारिये कुंवारा पन (Kwān_rāpan کنوارا پن)

DOSHĪZA दोशीज़ा (ف - م)

कुमारी (Kumārī कमاری अक्षता (Akehhata नाकत खुदा (Nakat Khuda ناکت خدا)

DOGH दोग (ف - म)

1. तक्र (Takr तक्र मठा (Matha मथा)

2. रायता (Rāita رایتا)

دور اندیش (ف - ص)

DÚRAN,DESH दूरदेश

दूरदर्शी (Dúr darshi دور درشی अग्र शोची (Aggr shochoी (Dúr bín دوربین)

DÚR-BÍN दूरबीन (ف - ص)

1. दूरदर्शी (Dúrdarshi دور درشی دوراندیش (Durandesh)

2. दूर वीक्षण यंत्र (Dúr víkhehhan yantr दूरबीन (Durbín دوربین)

DUROYA दुरोया (ف - ص)

1. दोनों तरफ (Donon taraf دونوں طرف) हर दो जानिब (Har do jānib هر دو جانب)

2. दोरुखा (Do rukha دورखा (Do ranga دورنگا)

DAURA दौरा (ع - مذ)

1. भ्रमण (Bhraman भ्रमण चक्र (Chakkar चक्र)

2. पर्यटन (Par yatan पर्यटन گشت (Gasht گشت)

DOZAKH दोज़ख (ف - مذ)

नरक (Narak नरक रौरव (Raurav जहन्नम (Jahannam جهنم)

DOST दोस्त (ف - مذ)

मित्र (Mitr मित्र बंधु (Bandhu यार (Yār یار)

3. मशक का मुंह (Mashk ka munh
(مشک کا منہ)

4. मोरी (Mori) परनाली (Parnáli
(پرنالی)

DAH,R दहर (द - मं)

1. काल (Kál) समय (Samai
(وقت) वक्त (Vaqt)

2. जगत् (Jagat) दुनिया
(Dunya)

دهشت (ف - م)

DAH,SHAT दहशत

त्रास (Trás) भय (Bhai)
डर (Dar)

دهشت زده (ف - ص)

DAHSHAT-ZADA दहशत ज़दा

भयभीत (Bhaibhít)
भयातुर (Bhayátur) डरा हुआ
(Dara hua)

دهشت ناک (ف - ص)

DAHSHAT-NÁK दहशतनाक

भयानक (Bhayának)
भयानकर (Bhayankar)
डरावना (Daráona)

DIHQÁN दिहकान (द - मं)

1. ग्रामीण (Grámín) गांव वासी
(Gáon bási)

2. कृषक (Krishak) किसान
(Kisán)

3. असभ्य (Asabb,bhya)
गंवार (Ganvár) उजड़
(Ujadd)

DAULAT दौलत (द - मं)

1. धन (Dhan) माल (Mál)

2. राज्य (Rájya) हकूमत
(Hakúmat)

دولت خانه (د - م)

DAULAT-KHÁNA दौलत खाना

शुभस्थान (Shubhasthán)

घर (Ghar) مکان (Makán)

(یہ لفظ عموماً برے آدمیوں کے گھر

کے لئے استعمال ہوتا ہے)

دولت مند (د - م)

DAULAT-MAND दौलत मन्द

धनाढ्य (Dhanádhyā)

धनी (Dhani) माल دار

(Maldár)

DU,VUM दुवुम (द - वं)

द्वितीय (Dwitiya) दूसरा (Dústa)

(دوسرا)

DIH दिह (द - मं)

1. ग्राम (Grám) गांव (Gáon)

2. देने वाला (Dene vála)

(دوسرے معنوں میں مرکب لفظ کے

آخر کا جزو ہوتا ہے جیسے 'رنج دہ')

DAHÁN दहान (द - मं)

دیکھو 'دھن'

DAHÁNA दहाना (द - मं)

1. मुख (Mukh) मुंह (Munh)

2. मुहंड (Muhand) मुहानا

(Muhána)

अमानत में ख़ियानत न करना (Amānat men khiyānat na karna) (امانت میں خیانت نہ کرنا)

دیباچہ (ف - مذ) DĪBĀCHA दीवाचा
भूमिका (Bhūmika) प्रस्तावना (Prastāvana) मुखबंध (Mukh bandh) मुकद्दमा (Muqad. dama) (مقدمہ)

دیجور (ع - ص) DAIJŪR दैजूर
तमस्विनी (Tamasvini) (अंधेरी रात) (Andheri rāt)

دید (ف - مٹ) DĪD दीद
1. दर्शन (Darshan) अवलोकन (Aulokan) दीदार (Dīdār) (دیدار)
2. साक्षात् (Sākṣhāt) भेंट (Bhent) मुलाकात (Mulāqāt) (ملاقات)

دیدار (ف - مذ) DĪDĀR दीदार
1. दर्शन (Darshan) अवलोकन (Aulokan) दीद (Dīd) (دید)
2. दृश्य (Drish,shya) जलवा (Jalva) (جلوہ)
3. मुख (Mukh) सूरत (Sūrat) (صورت)

دیدنی (ف - ص) DĪDANI दीदनी
1. दर्शनीय (Darshaniya) देखने लायक (Dekhne laiq) (لائق)

دھل (ف - مذ) DUHUL दुहुल
दुधुभि (Dudubhi) (दुधुभि)
नक्कारा (Naqqāra) (نقارہ)
(Dhol) (دھول)

دهلیز (ف - مٹ) DEH.LĪZ देहलीज़
1. द्वार पिंडी (Dwārpindi) चौखट (Chaukhat) (دهلی)
2. गृह (Grih) مکان (Makān) (مکان)

دهن (ف - مذ) DAHAN दहन
1. मुख (Mukh) मुंह (Mugh) (منہ)
2. विवर (Vivar) छेद (Chhed) (چھید)
सूराख (Sūrākh) (سوراخ)

دی (ف - مذ) DAI दै
फार्सी दसवां महीना जो माघ में पड़ता है (Fārsi dasvān mahīna jo māgh men paṛta hai) (فارسی دسواں مہینا جو ماغ میں پڑتا ہے)

دیار (ع - مذ) DIYĀR دیوار
دار بمعنی گھر کی جمع ہے مگر اردو میں واحد مستعمل ہے
1. देश (Desh) (دیہش) (ملک)
2. नगर (Nagar) शहर (Shahr) (شہر)

دیانت (ع - مٹ) DIYĀNAT دیانत
1. सत्यता (Sattyatā) ईमान (Imān) (ایمانداری)
2. अमानत (Amānat) दारी (dāri)

DĪMAK दीमक (ف - مٹ) दीमक
वम्री (Vamri डमरी) उत्पादिका (Utpā,
dika उत्पादिका) एक प्रसिद्ध कीड़ा (Ek
prasid,dh kīra (ایک پرسیدھ کیڑا)

DAIN दैन (ع - مذ) दैन
ऋण (Rin ऋण) कर्ज (Qarz कर्ज)

DĪN दीन (ع - مذ) दीन
1. धर्म (Dharm धर्म) मज़हब (Mazhab
مذهب)
2. मत (Mat मत) पन्थ (Panth पन्थ)
अकीदा (Aqīda عقيدة)
3. कर्तव्य (Kartav,vya कर्तव्य) कर्ज
(Farz فرض)

DĪNĀR दीनार (ف - مذ) दीनार
दीनार (Dīnār دینار) मुहर (Mohr مهر)
अशरफी (Asharfi अशरफी)

DĪNĪ दीनी (ع - ص) दीनी
धार्मिक (Dhārmik धार्मिक) धर्म
सम्बन्धी (Dharm sambandhi धर्म
सम्बन्धी) मज़हबी (Mazhabi مذهبي)

DEO देव (ف - مذ) देव
असुर (Asur असुर) राक्षस (Rākchhas
राक्षस) देव (Deo دیو)

DĪVĀR दीवार (ف - مذ) दीवार
भित्त (Bhitt भित्त) दिवाल (Divāl
دیوال)

DĪVĀN दीवान (ع - مذ) दीवान
1. न्यायालय (Nyáyālae न्यायालय)
कचहरी (Kachahri کچہری)

2. सुन्दर (Sundar सुन्दर) मनोहर
(Manohar मनोहर) खुशनुमा (Khush
numa خوشنما)

DĪDA दीदा (ف - مذ) दीदा

1. चक्षु (Chakohhu चक्षु) आंख
(Ānkh آنکھ)

2. गोलक (Golak गोलक) आंख का ढेला
(Ānkh ka dhela آنکھ کا ڈھیلا)

3. दुःसाहस (Dus,sáhas दुःसाहस)
धृष्टता (Dhrishtata धृष्टता)
जुरअत (Jur,at جرأت)

دیدہ و دانستہ (ف - ص)

DĪDA-O-DĀNISTA दीदओ दानिस्ता

जान बूझकर (Ján bújh kar جان
बुझकर) समझते बूझते (Samajhte
Bújhhte سمجھتے بوجھتے)

DAIR दैर (ف - مذ) दैर

मन्दिर (Mandir मन्दिर) शिवालय
(Shiválae शिवालय) बुतखाना (But
khána بوتخانه)

DER देर (ف - मٹ) देर

विलम्ब (Vilamb विलम्ब) अतिकाल
(Atikál अतिकाल) देरी (Deri دیری)

DERĪNĀ देरीना (ف - ص) देरीना

पुरातन (Purátan پوراٹن) पुराना
(Qadím قدیم) कदीम (Purána پوراٹنا)

DĪGAR दीगर (ف - ص) दीगर

अन्य (An,nya अन्य) इतर (Etar اتر)
दूसरा (Dúsara دوسرا)

DAI, YÚS دیوٹ (ع - مد) دھیس

1. نیرلج (Nirlajj) بھیا (Be haya) (بے حیا)

2. بھاریات (Bharyát) بھ آدمی جو اپنی پتنی کو دوسروں کے پاس جانے دے (Voh ádami jo apni patní ko dúsarón ke pás jáne de) (وہ آدمی جو اپنی پتنی کے پاس جانے دے) (Bharuá) (بھڑوا)

DAI, HÍM دیہیم (ع - مذ) دھیم

راج مکت (Ráj mukut) (راج مکت) (Táj) (تاج)

2. منتری (Mantrí) وزیر (Vazír) (وزیر)

3. ارث منتری (Arth mantrí) وزیر مال (Vazír mál) (وزیر مال)

4. راج سبھا (Ráj sabha) (راج سبھا) (Darbár) (دربار)

5. غزلوں کی کتاب (Ghazlon ki kitáb) (غزلوں کی کتاب)

DÍVÁNA دیوانہ (ف - مذ) دیوانا

1. انمٹ (Unmatt) (پاگل) (Págal) (پاگل)

2. پرمی (Premí) (عاشق) (Áshiq) (عاشق)

ن

4. وانش (Vansh) (گوتھ) (Gott) (گوتھ)

ZÁTI ذاتی (ع - ص) ذاتی

1. ویکتیگت (Vyaktigat) (شخصی) (Shakhsi) (شخصی)

2. نیجی (Niji) (پرائیویٹ) (Private) (پرائیویٹ)

ZÁTIYÁT ذاتیات (ع - مٹ) ذاتیات

نیجی اور گھریلو باتیں (Niji aur gharelu báten) (نیجی اور گھریلو باتیں)

ZÁKIR ذاکر (ع - مذ) ذاکر

1. ورنن کتا (Varnan karta) (وینن کتا) (Bayán) (بایان)

ZÁBIH ذابح (ع - ص) ذابح

وڈھک (Vadhak) (گالا کاٹنے والا) (Gala kátne vála) (گالا کاٹنے والا)

زبھ کرنے والا (Zab,h karne vála) (زبھ کرنے والا)

ZÁT ذات (ع - مٹ) ذات

1. اس تھو (Astittwa) (ہستی) (Hasti) (ہستی)

2. مہتھو (Mahattwa) (ہئسیت) (Haisiyat) (ہئسیت)

3. سوام (Swayam) (نیج) (Nij) (نیج) (Áp) (آپ)

ZAR,RA ذره (ع - مذ) زَرّا

1. कण (Kan کن) अणु (Anu انو)
(ریزا Reza)

2. परमाणु (Paramānu پرمائو) एटमी
(ایٹمی Atom,i zarra)

ذره پرور (عف - مذ)

ZAR,RA-PARVAR ذره پرور

दीन दयालु (Dīn dayālu دین دیالو)

दीन बंधु (Dīn bandhu دین بندھو)

गरीब नवाज़ (Gharīb navāz غریب نواز)

ذره نواز (عف - مذ)

ZAR,RA-NAVÁZ ذره نواز

دیکھو 'ذره پرور'

ذریات (ع - مٹ)

ZUR,RÍYÁT زوریات

ذریات کی جمع

संतान (Santán سنتان) बाल बच्चे

(Bál bachche بال بچے)

ذریات (ع - مٹ)

ZURRI(Í)YAT زورِ (ری) یات

1. वंश (Vansh ونش) نسل (Nasl نسل)

2. संतान (Santán سنتان) बालबच्चे
(Bál bachche بال بچے)

3. हाली मवाली (Háli maváli حالی موالی)

ZARÍÁ ذریعہ (ع - مذ) زَرِیّا

1. साधन (Sádhan سادھن) वसीला
(Vasíla وسیلہ)

2. द्वारा (Dwára دوارا) सबब (Sabab سبب)

karne vála (بیدان کرنے والا)

2. मजलिस में करबला की घटनाओं का वर्णन करने वाला (Majlis men Karbala kighatnáon ka varnan
مجلس میں کر بلا کا
کئی گھٹنائیں کا وزن کرنے والا)

ZÁIQA ذائقہ (ع - مذ) زائِقا

1. रस (Ras رس) स्वाद (Swád سواد)

मज़ा (Maza مزہ)

2. व्यसन (Vyasan ویسن) चस्का

(Chaska چسکا)

ذائقہ دار (عف - ص)

ZÁIQA-DÁR ذائقہ دار

स्वादित (Swádisht سوادشت) मज़ेदार

(Mazedár مزیدار)

ZAB,H ذبح (ع - مذ) زَبْھ

वध (Vadh ودھ) हत्या (Hattya ہتیا)

गला काटना (Gala kátna گلا کاٹنا)

ZABÍHA ذبیحہ (ع - ص) زَبِیّھا

1. वधित (Vadhit ودھت) زَبْھ کیا

हुआ (Zab,h kiya hua ذبح کیا ہوا)

2. वध (Vadh ودھ) زَبْھ (Zab,h ذبح)

ZAKHÍRA ذخیرہ (ع - مذ) زَکْھِرا

1. कोष (Kosh کوش) भंडार (Bhan-

dár دھندار) थोक (Thok تھوک)

2. संचय (Sanchai سنجے) संचित

(Sanchit سنجت) स्टॉक

(اسٹاک)

3. पूंजी (Púnji پونجی) जमा

(جمع)

5. इमाम हुसैन की शहादत का बयान
(Imám Husain ki shahádat ka bayán
امام حسین کی شہادت کا بیان)

ZAKI जकी (ज - स) डकी
प्रवीण (Pravín प्रवीण) दक्ष (Daksh
ذکھن) जहीन (Zahín ذہین)

ZIL,LAT जिल्लत (ज - म) डलत
1. अपमान (Apmán अपमान) तिरस्कार
(Tiraskár तिरस्कार) वे इज्जती
(Be izzati بے عزتی)
2. अपयश (Apyash अपयश) बदनामी
(Bad námi بدنامی)

ZALÍL जलील (ज - स) डलिल
1. अपमानित (Apmánit अपमानित)
तिरस्कृत (Traskrit तिरस्कृत)
वे इज्जत (Be izzat بے عزت)
2. अधम (Adham अधम) कमीना
(Kamína کمینہ)
3. अपयशी (Apyashi अपयशी)
बदनाम (Badnám بدنام)

ZAM जम (ज - म) डम
1. निंदा (Ninda निंदा) अपवाद (Apvād
برائی Burái) बुराई (Burái)
2. अश्लीलता (Ashlílata अश्लीलता)
फुहशपन (Fuh,sh pan فحش پن)

ZIM,MA जिम्मा (ज - म) डमे
1. संकल्प (Sankalp संकल्प) प्रतिज्ञा
(Pratiggya प्रतिज्ञा) इकरार
(Iqrār اقرار)

3. आधार (Ádhār आधार) सूत्र (Sútr
سہارا Sahára) सहारा (Sahára)

ZAQAN जकन (ज - म) डकन
चिबुक (Chibuk चिबुक) ठुड्डी (Thuddí
تھڈی)

ZAKA जका (ज - म) डका
दक्षता (Dakshata दक्षता) प्रवीणता
(Pravínata प्रवीणता) जहानत (Zahānat
ذہانت)

ZAKÁVAT जकावत (ज - म) डकावत
प्रवीणता (Pravínata प्रवीणता) प्रतिभा
(Pratibha प्रतिभा) बुद्धिमत्ता (Bud-
dhi matta बुद्धिमत्ता) तबवाई (Tab,bái
طباعی)

ZAKAR जकर (ज - म) डकर
शिशु (Shishu शिशु) लिंग (Ling
آلت Alat) आलत (Álat)

ZIKR जिक्र (ज - म) डिक्र
1. चर्चा (Charcha चर्चा) वर्णन
(Varnan वर्णन) तजकिरा (Tazkira
تذکرہ)

2. वार्तालाप (Vártáláp वार्तालाप)
बात चित (Bát chít बात चित)

3. कीर्तन (Kírtan कीर्तन) भजन
(Bhajan भजन) यादेखुदा (Yáde
khuda یاد خدا)

4. यश गान (Yash gán यश गान)
प्रशंसा (Prashensa प्रशंसा) मद्ह
(Mad,h مدح)

डुमैनी (ए - व)

ZU-MÁNA(I) जूमाना (नी)

श्लिष्ट (Ishlisht अश्लिष्ट) द्वयर्थक
(Dwayarthak (दुवैरथक) जिसका
दुहरा मतलब हो (Jiska dubra matlab
ho (जिस का दुहरा मतलब हो)

ZIHÁNAT जिहानत (म - थ)

प्रवीणता (Pravínata (प्रवीणता) प्रतिभा
(Pratibha (प्रतिभा) दक्षता (Dak-
chhata (दक्षता) ज़ीरकी (Zíraki (ज़ीरकी)

ZAHAB जहब (म - ड)

स्वर्ण (Suvarn (सुवर्ण) सुवर्ण (Svarn
(सोना) (Sona (सोना) (सुवर्ण)

ZIH,N जिह्न (म - ड)

1. बुद्धि (Bud,dhi (बुद्धि) समझ (Samajh (समझ)
2. प्रतिभा (Pratibha (प्रतिभा) दक्षता (Dakchhata (दक्षता) जिहानत (Zahánat (जिहानत)
3. स्मरण शक्ति (Ismaran shakti (स्मरण शक्ति) याद दाश्त (Yád dásht (याददाश्त)

जिहानत (म - थ)

ZIHNI(Í)YAT जिह्नि (नी) यत

1. मनो वृत्ति (Manovritti (मनोवृत्ति) रुजहान (Rujhán (रुजहान)
2. प्रकृति (Prakriti (प्रकृति) आदत (Ádat (आदत)

ZAHÍN जहीन (व - स)

प्रतिभावान् (Pratibha ván (प्रतिभावान्) प्रवीण (Pravín (प्रवीण) अरुहे जहान

2. प्रतिभूति (Pratibhúti (प्रतिभूति) जमानत (Zamánat (जमानत)

जमानत (व - स)

ZIM,MA-DÁR जिम्मादार

1. उत्तर दायी (Uttar dái (उत्तर दायी) जवाब देह (Javáb deh (जवाब देह)
2. अधिकारी (Adhikári (अधिकारी) मुख्तार (Mukhtár (मुख्तार)

ZAMÍM जमीम (व - स)

निकृष्ट (Nikkrisht (निकृष्ट) खराब (Kharáb (खराब)

जुल जलाल (व - स)

ZUL,JALÁL जुल जलाल

1. प्रतापवान् (Pratápván (प्रतापवान्) जलाल वाला (Jalál vála (जलाल वाला)
2. ईश्वर (Íshwar (ईश्वर) खुदा (Khuda (खुदा)

ZAUQ जौक (म - ड)

1. रस (Ras (रस) मज़ाक (Mazáq (मज़ाक)
2. स्वाद (Swád (स्वाद) मज़ा (Maza (मज़ा)
3. अभिरुचि (Abhiruchi (अभिरुचि) चसका (Chaska (चसका)
4. आनंद (Ánand (आनंद) लुत्फ (Lutf (लुत्फ)

जौक फ़ा (व - स)

ZAUQ-FAZA जौक फ़ाज़ा

आनंद वर्धक (Ánand-varzbak (आनंद वर्धक) मज़ा देने वाला (Maza dene vála (मज़ा देने वाला)

ذی عزت (ع - ص)

ZI-IZZAT जी इज्जत

प्रतिष्ठित (Pratishthit) (پرتھستھت)

इज्जतदार (Izzatdār) (عزت دار)

ذی کمال (ع - ص)

ZI-KAMÁL जी कमाल

गुणवान् (Gunvān) (गुणवान्) गुणी

(Guni) (गुनी) साहिबे हुनर (Sāhib-e-

hunar) (صاحب‌هذر)

ZAIL जैल (ذیل (ع - ص)

1. निम्न (Nimn) (निम्न) नीचे (Níche) (نیچے)

2. इलाका (Ilāqa) (علاقہ) हलका (Halaqa) (حلقہ)

3. मंडली (Mandali) (मंडली) गिरोह (Giroh) (گروہ)

ZI-HOSH जीहोश (ذی هوش (ع - ص)

1. बुद्धिमान् (Bud,dhimān) (बुद्धिमान्) (बुद्धिमान)

समजदार (Samajhdār) (سمجهدار)

2. सचेष्ट (Sachesht) (सचेष्ट) (सचेष्ट)

होशियार (Hoshyār) (هوشیار)

वाला (Ach, chhe zah, n vála) (اچھ ذھن والا)

ذی آبرو (ع - ص)

ZI-ÁBRU जी आबरू

प्रतिष्ठित (Pratishthit) (پرتھستھت)

इज्जतदार (Izzat dār) (عزت دار)

ذی استعداد (ع - ص)

ZI-ISTEDÁD जी इस्तेदाद

1. योग्य (Yoggya) (योग्य) काबिल (Qábil) (قابل)

2. विद्वान् (Viddwān) (ویدوان) इल्मदार (Ilm dār) (علم دار)

ZI-HAYÁT जीहयात (ذی حیات (ع - ص)

1. जीवित (Jívit) (جیوت) जिंदा (Zinda) (زنده)

2. जीव (Jív) (جیو) प्राणी (Prāni) (جاندار) (جاندار)

ZI-RÚH जीरूह (ذی روح (ع - ص) دیکھو 'ذی حیات'

3. संबंध (Sambandh) (سم‌بندھ)

तत्प्रल्लुक (Ta, al, luq) (تعلق)

RÁBE रावे (رابع (ع - ص)

चतुर्थ (Chaturth) (چترتھ) चौथा

(Chautha) (چوتھا)

RÁBITA राबिता (رابطہ (ع - مذ)

1. मैत्री (Maittri) (میتری) समागम

(Samágam) (سمائگم) मेल जोल

(Mel jol) (میل جول)

2. स्वजनता (Swajanata) (سو‌جنتا)

नातेदारी (Nátedári) (ناتے‌داری)

2. घनिष्ठ मित्र (Ghanisbhtb mittr
जिगरी दोस्त (Jigari
dost (جگری دوست)

رازداں (ف - مذ)

RÁZ-DÁN رازداں
دیکھو رازدار

RÁZIQ رازیک (ع - مذ)

1. अन्न दाता (Ann dáta (ان داتا
खाना देने वाला (Khána देने vála
(کھانا دینے والا)
2. ईश्वर (Íshwar (ایشور खुदा (Khuda
(خدا)

RÁZIQ RAZIQA رازیکا (ع - مذ)
जीविका (Jívika (جیویکا वृत्ति (Vritti
(دوڑی) रोजी (Rozi (روتی)

RÁS रास (ع - مذ)

1. शिर (Shir (سر सर (Sar
2. मुख्य (Mukh,khya (مکھیہ खास (Khás
(خاص)
3. अंतरीप (Antaríp (انترپ कप (Cape
(کیپ)

راس المال (ع - مذ)

RÁSUL-MÁL راسول مال
मूलधन (Múl dhan (مول دهن अस्ल
जमा (Asl jama (اصل جمع)

RÁST रास्त (ف - ص)

1. सरल (Saral (सरल सीधा (Sídha
(سیدھا)
2. सत्य (Sattya (सत्य सहीह (Sahíh
(صحیح)

RÁTA(I)B रात(ति)व (ع - مذ)

1. कुत्ते बिल्ली की खुराक (Kutto Billi
ki khurák (کتے بلی کی خوراک)
2. घोड़े का दाना (Ghoṛe ka dāna
(گھوڑے का दाना)
3. रोज की बंधी हुई खुराक (Roz ki
bandhi hui khurák (روز کی بندھی
(هوئی خوراک)

RÁHAT राहत (ع - مٹ)

सुख (Sukh (سکھ चैन (Chain (چین
आराम (Árám (آرام)

راحت طلب (ع - مذ)

RÁHAT-TALAB राहत-तलब

आलस्य प्रिय (Álas,sya priya (آلسیہ
आराम तलब (Árám talab (آرام
تالاب)

RÁHILA राहिला (ع - مذ)

सवारी का जानवर (Savári ka jánvar
(سواری کا جانور)

RÁZ राज (ف - مذ)

मर्म (Marm (مرم रहस्य (Rahassya
गुप्त बात (Bhed (भेद (دهس سیہ
(گپت بات (Gupt bát)

راز دار (ف - مذ)

RÁZ-DÁR راز دار

1. मर्मज्ञ (Marmaggya (مرمگیہ
भेद जानने वाला (Bhed jánne vála
(بهید جاننے والا)

RÁSIKH راسیخ (ع - ص) راسخ
 सुदृढ़ (Sudriḥ सुदृढ़) पक्का (Pakka
 مضبوط (Mazbút मजबूत) पका

راسخ العقیده (ع - ص)

RÁSIKHUL-AQÍDA راسیخولأقیدا
 दृढ़ निष्ठ (Driḥ nishth दृढ़ निष्ठ)
 पक्का विश्वास रखने वाला (Pakka
 विश्वास रखने वाला) विश्वास
 पका विश्वास रखने वाला (Pakka
 विश्वास रखने वाला) विश्वास

RÁSHI राशी (ع - ص) राशी
 उत्कोच दाता (Utkoch dáta उत्कोच दाता)
 घूस देने वाला (Ghúns dene vála
 रिशवत देने वाला (Rishvat dene vála
 रिशवत देने वाला)

RÁZI राज़ी (ع - ص) राज़ی
 1. प्रसन्न (Prasānn प्रसन्न) ख़श
 (Khush خوش)
 2. स्वीकृत (Swikrit स्वीकृत) रज़ामंद
 (Razámand رضامند)
 3. संतुष्ट (Santusht संतुष्ट) तृप्त
 (Tript तृप्त) मुत्मइन (Mutma, in
 مطمئن)
 4. इच्छुक (Ichchhuk इच्छुक) तत्पर
 (Tatpar तत्पर) आमादा (Ámáda
 آماده)

راضی برضا (ع - ص)

RÁZI-BA-RAZA राज़ी व रज़ा
 भाग्य तुष्ट (Bhágya tusht भाग्य तुष्ट)
 ईश्वर के किए पर निर्भर रहने वाला
 (Íshwar ke kie par nirbhar rahne vála
 ईश्वर के किए पर निर्भर रहने वाला)

3. दक्षिण (Dakchhin दक्षिण) दाहिना
 (Dáhina दाहिना) दायां (Dáyán
 دایاں)

RÁST-GO रास्तगो (ف - ص) راستگو
 सत्य वादी (Sattya vádi سत्य वादी)
 सच बोलने वाला (Sach bolne vála
 سچ بولنے والا)

راست معا مله (ع - ص)

RÁST-MUÁMALA रास्त मुआमला
 व्यवहार कुशल (Vyavhár kushal व्यवहार कुशल)
 लेन देन में खरा (Len den men khara
 لین دین میں کھرا)

RÁSTA रास्ता (ف - مذ) راسته

1. मार्ग (Márg मार्ग) पथ (Path پتہ)
 رस्ता (Rasta رستہ)
2. नियम (Niyam नियम) काइदा (Qáida
 قاعده)
3. शैली (Shaili शैली) ढंग (Dhang
 ڈھنگ)
4. साधन (Sádhan साधन) ज़रीआ (Zariá
 ذریعہ)

RÁSTI रास्ती (ف - م) راستی

1. सत्यता (Sattyata सत्यता) सच्चाई
 (Sachchái सچچائی)
2. दियानत दारी (Diyánat dári دیانت داری)
 ईमान दारी (Imándári ایمانداری)
3. सरलता (Saralata सरलता) सिधाई
 (Sidhaí سدھائی)

2. संगीत (Sangít سنگیت) गान (Gán गान)
(نغمہ Naghma) नगमा (گان)

RÁN ران (ف - مٹ) ران
(اورو Úru) ऊरु (جنگھا Janghā) जंघा
(جانگھ Jangh) जांघ

RÁNDA راندہ (ف - ص) راندہ
(بہش کرت Bahishkrit) बहिष्कृत
(نکالا ہوا Nikála hua) निकाला हुआ

RÁVI راوی (ع - مذ) راوی
(Kisi ki kahí hui bāt naql karne vála کسی کی کہی ہوئی بات نقل کرنے والا)

RÁH راہ (ف - مٹ) راہ
1. मार्ग (Márg مارگ) पथ (Path پتھ)
(راستہ Rásta) रास्ता
2. साधन (Sádhan سادھن) जरीआ (Zaríá ذریعہ)
3. मित्रता (Mittrata میٹرنا) मेल जोल (Meljol میل جول)
4. शैली (Shaili شیلی) ढंग (Dhang ڈھنگ)
5. यत्न (Yatn یتن) तद्वीर (Tadbír تدبیر)

RÁHIB راهب (ع - مذ) راهب
1. ईसाई पादरी (Ísái pádari عیسائی پادری)
2. वैरागी (Vairági ویراگی) फकीर (Faqír فقیر)

راضی نامہ (عف - مذ)

RÁZI-NÁMA राजी नामा

स्वीकृति पत्र (Swíkriti pattr سوی کرتی)
(آپس में फैसले का लिखित काराज)
(Ápas men faisale ka likhit kághaz)
(آپس میں فیصلے کا لکھت کاغذ)

RÁÍ राई (ع - ص) राई

1. पशु पाल (Pashupál پشو پال) पशु चराने वाला (Pashu charáne vála पشو چرانے والا)
2. नृपाल (Nripál نرپال) राजा (Rája راجہ)

RÁGHIB रागिब (ع - ص) रागिब
(प्रवृत्त Pravrit प्रवृत्त) मुतवज्जिह (Mutavajjeh متوجه)

RÁFAT राफत (ف - ص) राफत
(दया Daya دیا) अनुकंपा (Anukampa انوکمپا)
(मिहरबानी Mehr bāni میہربانی)

RÁQIM राकिम (ع - مذ) राकिम
(लेखक Lekhak لیکھک) लिखने वाला (Likhne vála لکھنے والا)

RÁKIB राकيب (ع - مذ) राकيب
(आरोही Árohi آروہی) सवार (Savár سوار)

RÁM राम (ف - ص) राम
(वशीभूत Vashíbhút وشی بہوت) मुतीअ (Mutí,a مطیع)

RÁMISH रामिश (ف - مٹ) रामिश
1. हर्ष (Harsh هوش) आनन्द (Ánand عیش)
(ऐश Aish ऐश)

RÁH-GÍR राहगीर (ف - ص) राहگیر
पथिक (Pathik पथेक) मुसाफिर
(Musáfir مسافر)

RÁHIN राहिन (ع - مذ) राहین
बंधक कर्ता (Bandhak karta बंधक कर्ता)
गिरवी रखने वाला (Giravi rakhne
vála गिरवी रखने वाला)

RÁH-NUMA राहनुमा (ف - ص) राहनुमा
मार्ग दर्शक (Márg darshak मार्ग दर्शक)
रस्ता बताने वाला (Rasta
batáne vála रस्ता बताने वाला)

RÁH VÁR राहवार (ف - مذ) राहवार
अश्व (Ash,shwa अशु) घोड़ा (Ghora
گھوڑا)

RÁE राय (ع - مث) राय
1. विचार (Vichár विचार) खयाल
(Khayál خیال)
2. परामर्श (Pará marsh परामर्श)
सलाह (Saláh صلاح)
3. मत (Mat मत) वोट (Vote वोट)
4. बुद्धि (Bud,dhi बुद्धि) अकल
(Aql عقل)
5. प्रस्ताव (Prastáo प्रस्ताव) तजवीज
(Tajvíz تجویز)
6. निर्णय (Nirnai निर्णय) फैसला
(Faisala فیصلہ)

RÁYAT रायत (ع - مذ) रायत
ध्वजा (Dhwaja ध्वजा) पताका (Patáka
पताका) झंडा (Jhanda झंडा)

RÁH-BAR राहबर (ف - ص) राहबर
1. पथ प्रदर्शक (Path pradarshak पथ
प्रदर्शक) रस्ता दिखाने वाला
(Rasta dikháne vála रस्ता दिखाने वाला)
2. नेता (Neta नेता) लीडर (Leader
लीडर)

राह پیما (ف - ص)

RÁH-PAIMA राहपैमा
पथिक (Pathik पथेक) यात्री (Yátri
यात्री) मुसाफिर (Musáfir مسافر)

राह داری (ف - مث)

RÁH-DÁRI राहदारी
1. मार्ग कर (Márg kar मार्ग कर) राह का
महसूल (Ráh ka mahsúl राह का
महसूल)
2. पारपत्र (Pár pattr पार पत्र) पासपोर्ट
(Pass port पासपोर्ट)

RÁH-RAU राहरौ (ف - ص) राहरौ
पथिक (Pathik पथेक) बटोही (Batohi
बटोही) राहगीर (Ráhgír राहگیر)

RÁH ZAN राहजन (ف - ص) राहजन
पथघन (Pathaghn पथگھن) बटमार
(Batmár बटमार) लुटेरा (Lutera
لٹیرا)

राहگزدر (ف - مث)

RÁH-GUZAR राहगुजर
मार्ग (Márg मार्ग) सड़क (Sarāk
सड़क) रस्ता (Rasta رستا)

RIBA ربا (ع - مذ) ربا

کوسیڈ (Kusíd) بیا ج (Byáj) سود (Súd) بیاج

RABÁB رباب (ع - مذ) رباب

سیتار (Sitár) وینا (Vina) سیتار

RABÁT رباط (ع - مٹ) رباط

پتھک شالا (Pathik shála) جنامش شرے (Janásh,shrae) سراج (Saráo) سراج

RUBÁI رباعی (ع - مٹ) رباعی

1. چار خंड والا (Chár khand vála) (چار کھنڈ والا)

2. چار میسوں کا ایک विशेष उर्दू या फारसी छंद (Chár mísron ka ek vishesh Urdu ya Fársí chhand)

چار مصرعوں کا ایک وشیش اردو (یا فارسی چھند)

RAB,T ربت (ع - مذ) ربت

1. संबंध (Sambandh) संपर्क (Sampark) लगाव (Lagáo) तत्प्रल्लुक (Ta,alluq)

2. मैत्री (Maittri) دوستी (Dosti)

ربط و ضبط (ع - مذ)

RABTO-ZABT ربتو جبت

پريم व्यवहार (Prem vyavhár) ميل جول (Meljol) راه و رسم (Ráho-rasm)

RÁIJ رائج (ع - ع) رائج

प्रचलित (Prachalit) व्यवहृत (Vyavahrit) चालू (Chálu) (چالو)

RÁIHA رائحه (ع - مذ) رائحه

सुगंध (Sugandh) परिमल (Parimal) सौरभ (Saurabh) खुशबू (Khushbu) (سوربه)

رائے دهنده (ع - مذ)

RÁE-DIHANDA राय दिहन्दा

1. मत दाता (Mat dáta) वोटर (Voter)

2. परामर्श दाता (Parámarsh dáta) सलाहकार (Saláh kár) (صلاح کار)

RÁEGÁN رائگان (ف - ص) رائگان

1. व्यर्थ (Vyarth) बेकार (Bekár)

2. नष्ट (Nasht) बरबाद (Barbád)

RAB رب (ع - مذ) رب

1. ईश्वर (Íshwar) परमात्मा (Paramátma)

2. स्वामी (Swámi) मालिक (Málik)

RUB رب (ع - مذ) رب

पका कर गाढ़ा किया हुआ फलों का रस (Paka kar gaṛha kiya hua phalon ka ras) پکا کر گڑھا کیا ہوا پھلوں کا (رس)

پورانی لکیر کا فکیر (Puráni lakír ka faqír) (فقیہ)

رجعت پسند (ع - ف - ص)

RAJ,AT-PASAND رجن اتر پسند

دیکھو 'رجعت پرست'

رجعت قہقری (ع - مٹ)

RAJ,AT-E-QAH,QARI رجن اترے کھکری
 اُلٹے پاؤں لوتنا (Ulte páon lautna)
 (اُلٹے پاؤں لوتنا)

رجوع (ع - مٹ) رجنو

1. پرورتی (Pravritti) بھوکا
 (Jhukáo) تہجھ دینا
 (Tavajjuh dena) (توجہ دینا)

2. پرورت (Pravritt) متوجہ
 (Mutavajjeh) (متوجہ)

رجولیت (ع - مٹ)

RUJÚLI(Í)YAT رجنلی (لی) یات

پنسٹو (Punsattwa) کامشکتی
 (Kámshakti) مہردمی
 (Quv,vat-e-mardumi) (قوت مردمی)

رحلات (ع - مٹ) رھلات

1. دیہاوسان (Deháosán) مروتیو
 (Mrittyu) موت (Maut)

2. پرستھان (Prasthán) کھچ
 (Kúch) (کھچ)

رحم (ع - مٹ) رھم

1. کریا (Kripa) دیا (Daya)
 (Karam) (کرم)

RABÍA ربیع (ع - مٹ)

1. وسنت رتو (Vasant ritu) بھار (Babár)

2. ایک ہندوستانی فصل (Ek Hindustáni fasl)

RUTBA رتبہ (ع - مٹ)

1. پریشٹھا (Prathishtha) بزرگی (Buzurgi)

2. پد (Pad) (پد) (Udda)

3. سمان (Sammán) آدر (Ádar) (Izzat) (عزت)

RA(I)JA ر (ری) جا (ع - مٹ)

آشا (Ásha) آس (Ás) (امید) (Ummíd)

RUJ,HÁN رجن هان (ع - مٹ)

1. پرورتی (Pravritti) بھوکا (Jhukáo)

2. رچی (Ruchi) رگھت (Raghbat) (رغبت)

RAJ,AT رجن اتر (ع - مٹ)

1. پرتیا (Pratyágaman) واپس آنا (Vápes ána)

2. تلاق کے بعد استری سے فیر بیاہ کرنا
 (Taláq ke bád istri se phir byáh karna) (پھر بیاہ کرنا)

رجعت پرست (ع - ف - ص)

RAJ,AT-PARAS,T رجن اتر پرست

پرتی (Prati kriya vádi)

RAKHT رخت (ف - مذ)

1. उपकरण (Upkaran آپکرن) सामान (Sámán سامان)

2. वस्त्र (Vastr वस्त्र) लिबास (Libás لباس)

RUKH,SÁR रुखसार (फ - مذ)

कपोल (Kapol कपोल) गाल (Gál गाल)
रुखसारे (फ - مذ)

RUKH,SÁRA रुख सारा

दिकهو 'रुखसार'

RAKH,SH रक्श (फ - مذ)

अश्व (Ash,shwa अश्व) घोड़ा (Ghōṛa घोड़ा)

रुखशान (फ - ص)

RUKH,SHÁN रुखशां

प्रभायुक्त (Prabha yukt प्रभावयुक्त)

चमकीला (Chamkila चमकीला)

RUKHSAT रुखसत (ع - مث)

1. अवकाश (Av,kásh अवकाश) छुट्टी (Chhutṭi छुट्टी)

2. आज्ञा (Ággya आज्ञा) इजाज़त (Ijázat इजाज़त)

RAKH,NA रुखना (फ - مذ)

1. छिद्र (Chhid,dr छिद्र) छेद (Chhed छेद)

सुराख (Súrákh सुराख)

2. विघ्न (Vighn विघ्न) बाधा (Bádha बाधा)
खलल (Khalal खलल)

रुखनांदाज़ी (ف - مث)

RAKHNA-ANDÁZI रुखना अन्दाज़ी

बाधा डालना (Bádha dálna बाधा डालना)

2. करुणा (Karuna करुणा) तरस (Taras तरस)

RAHIM रहिम (ع - مذ)

गर्भाशय (Grbháshay गर्भाशय)

बच्चादानी (Bachchá dāni बच्चा दानी)

RAH,MÁN रहमान (ع - ص)

1. दयालु (Dayálu दयालु) कृपालु

(Kripálu कृपालु) रहीम (Rahím रहीम)

2. ईश्वर (Íshwar ईश्वर) परमात्मा (Paramátma परमात्मा)

RAH,MAT रहमत (ع - مث)

कृपा (Kripa कृपा) दया (Daya दया)

करम (Karam करम)

رحم دل (عف - ص)

RAH,M-DIL रहम दिल

दयालु (Dayálu दयालु) दयावान्

(Dayáván दयावान्) जिस के दिल में

रहम हो (Jis ke dil men rahm ho)

(جس کے دل میں رحم ہو)

RAHÍL रहील (ع - مذ)

प्रस्थान (Prasthán प्रस्थान) कूच

(Kúch कूच)

RUKH रुख (ف - مذ)

1. मुख (Mukh मुख) मुँह (Munh मुँह)

चेहरा (Chehra चेहरा)

2. पार्श्व (Párshw पार्श्व) पहलू (Pahlú पहलू)

(پہلو)

3. दिशा (Disha दिशा) तरफ (Teraf तरफ)

(طرف)

3. परिवर्तन (Parivartan) (پرورتن)
तब्दीली (Tabdīlī) (تبدیلی)

ردو قدح (ع - مٹ)

RAD, DO-QAD, H रदो कदह
तर्क वितर्क (Tark vitark) (توک و تدرک)
वाद विवाद (Vād vivād) (وا و واد)
बहस (Bahs) (بحث) हुज्जत (Hujjat)
(حجت)

ردو کد (ع - مٹ)

RAD, DO-KAD रदो कद
दिकهو 'रु' 'उ' 'द' 'क' 'द' 'ह'

RADI रदी (ع - ص)
विकृत (Vikkrit) (وکرت) बिगाड़ा हुआ
(Bigāra hua) (بگڑا ہوا)

RAZÁLAT रज़ालत (ع - مٹ)
अधमता (Adhamata) (ادھمتا) क्षुद्रता
(Chhuddrata) (چھدرता) कमीना पन
(Kamína pan) (کمینہ پن)

RAZÍL रज़ील (ع - ص)
अधम (Adham) (ادھم) नीच (Ních)
(कमीना) (Kamína) (کمینہ)

RAZ, ZÁQ रज़ाक (ع - ص)

1. अन्नदाता (Anndáta) (ان داتا) रिज़क
देने वाला (Rizq dene vála) (ذق)
(دینے والا)

2. परमात्मा (Paramátma) (پرماتما) खुदा
(Khuda) (خدا)

RIZQ रिज़क (ع - مذ)

1. जीविका (Jívika) (جیوگا) रोज़ी
(Rozi) (روزی)

विघ्न डालना (Vighn dālna)
खलल डालना (Khalal dālna)
(خلل ڈالنا)

RAD रद (ع - مٹ)

1. प्रतिदान (Pratidán) (پرتی دان)
लौटाना (Lautána) (لوٹانا)

2. खंडन (Khandan) (کھندن) प्रतिवाद
(Prativád) (پرتی واد) तरदीद
(Tardíd) (تردید)

3. अस्वीकृति (Aswikriti) (اسوی کرتی)
नाकबूली (Na qabúli) (نا قبولی)

4. झुठलाना (Jhuth lāna) (جهٹھلانا)
झूठा बनाना (Jhútha banana)
(جهوٹھا بنانا)

5. वार खाली देना (Vār kháli dena)
(وار خالی دینا)

RIDA रिदा (ع - مٹ)
प्रच्छादन (Prach, chhādan) (پرجھادن)
चादर (Chādar) (چادر)

RIDA, AT रिदा अत (ع - मٹ)
विकार (Vikar) (وکار) खराबी (Kharābi)
(بگاری) बिगाड़ (Bigār) (خرابی)

ردو بدل (ع - مٹ)

RAD, DO-BADAL रदो बदल

1. अतिक्रम (Atik, kram) (اتک، کرم)
उलट फेर (Ulat pher) (الٹ پھیر)
अदला बदली (Adla badli) (ادلا)
(بدلی)

2. वाद विवाद (Vād vivād) (وا و واد)
हुज्जत (Hujjat) (حجت)

RASÁÍ رسائی (ف - مٹ) رسائی
 Pravesh (پرویش) Gati (گتی)
 Pahunch (پہنچ) (فٹھنچ) (کٹی)

رست خیز (ف - مٹ)

RUST-KHEZ رستہ خیز

Mahá pralai (مہا پرالی) (مہا پرالی)
 Qayámat (قیامت) (کایامت)

رستگاری (ف - مٹ)

RAST-GÁRI رستگاری

1. Mukti (مکتی) Mokehh (موکھہ)
 Naját (نجات) (موکچہ)
2. Bandhan mukti (بندھن مکتی)
 Rihái (ریہائی) (بلدھن مکتی)

RUS,TAM رستم (ف - مٹ)

1. Irán ka ek suprasiddh yodha (ایران کا ایک سوپر سیدھ یودھا)
 (Írán ka ek suprasiddh yodha)
2. Bahut bara yodha (بہت بڑا یودھا)
 (Bahut bara yodha)

RAS,TA رستہ (ف - مٹ)

1. Mārg (مارگ) Path (پتھ)
 Rāsta (راستہ) (پتھ)
2. Upai (اوپاے) Prayatn (پریٹن)
 Tadbír (تدبیر) (پریٹن)

RASAD رسد (ف - مٹ)

1. Ansh (انش) Bhág (بھاگ)
 Juz (جوز) (بھاگ)
2. Ann (ان) Anáj (اناج)

2. Ann (ان) Khána (کھانا)

RAZ,M رزم (ف - مٹ)

Yuddh (یڈھ) Sangrám (سنگرام)
 Samar (سمار) (سنگرام)
 Jang (جنگ) (لڑائی) (Larái)

رزم گاہ (ف - مٹ)

RAZ,M-GÁH رزم گاہ

Rang bhúmi (رنگ بھومی) (Rang bhúmi)
 Yuddh chhettr (یڈھ چھتتر) (Yuddh chhettr)
 Maidáne jang (میدانہ جنگ) (Maidáne jang)

RASA رسا (ف - ص)

1. Pahunch vála (پہنچ والا)
 Dúr tak jáne vála (دور تک جانے والا)
 (Pahunch vála)
2. Dírgh (دیورگھ) Lamba (لمبا)
 (Dírgh)

RISÁLAT رسالت (ع - مٹ)

Dútattwa (دوتتو) Paighambari (پیغمبری)

RISÁLA رسالہ (ع - مٹ)

1. Pattrika (پتتریکا) Parcha (پرچہ)
 (Pattrika)
2. Māsik patrika (ماسک پتتریکا)
 Mábána parcha (ماہانہ پرچہ) (Mábána parcha)
3. Pamphlet (پمفلٹ) (Pamphlet)
4. Dal (دل) Paltan (پلٹن)
 (Dal)

2. कुख्यात (Kukh,khyát ککھ، کھیات)
बदनाम (Bad nám بدننام)

RUS,VÁÍ रुस्वाइ (रु - मथ)

1. निंदा (Ninda नन्दा) गर्हा (Garha
ककहा) कुख्याति (Kukh,khyáti
बदनामी (Badnāmi
2. अनानादर (Anádar अनानादर) तिरस्कार
(Tiraskár तिरसकार) वे इज्जती
(Be izzati बे इज्जती)

RUSÚKH रुसूख (रु - मथ)

1. प्रवेश (Pravesh प्रवेश) पहुँच
(Pahunch पहुँच) रसाई (Rasái
(रसाई)
2. मैत्री (Maittri मैत्री) मेल जोल
(Meljol मेल जोल) दोस्ती (Dosti
(दोस्ती)

RASÚL रसूल (रु - मथ)

1. अवतार (Autár अवतार) पैरामबर
(Paighambar पैरामबर)
2. संदेश वाहक (Sandesh váhak
(दूत (Dút दूत) (सन्देश वाहक)
सफ़ीर (Safír सफ़ीर)

RUSÚM रुसूम (रु - मथ)

1. रसम नम्र १ कि जम दिकु 'रसम'
2. न्याय शुल्क (Nyáe shulk न्याय
कोर्ट फी (Court fee कोर्ट फी)
(फी)

RASÍD रसीद (रु - मथ)

1. प्राप्ति पत्र (Prápti pattr प्राप्ति पत्र)
(प्राप्तिका (P. áptika प्राप्ति का)

3. वह खाद्य सामग्री जो किसी सेना के
साथ हो (Voh khád,dya sámoggti
jo kisi sena ke sáth ho वह खाद्य
सामग्री जो किसी सेना के
(साथ हो)

RAS,M रसम (रु - मथ)

1. परंपरा (Parampara परंपरा) परिपाटी
(Ríti रीति) (Paripáti परीपाटी)
(Riváj रिवाज) (Riváj रिवाज)
2. मित्रता (Mittrata मित्रता) मेल जोल
(Meljol मेल जोल)

रसम الخط (रु - मथ)

RAS,MUL-KHAT रसमुलखत

- लिपि (Lipi लिपि) इस्क्रिप्ट (Script
(इस्क्रिप्ट)

रसम و رواج (रु - मथ)

RAS,M-O-RI(A)VÁJ रसमो रि (र) वाज

- परिपाटी (Paripáti परीपाटी) परंपरा
(Dastúr दस्तूर) (Parampara परंपरा)
(दस्तूर)

रसम و راه (रु - मथ)

RAS,MO-RÁH रसमोराह

1. प्रेम व्यवहार (Prem vyavhár प्रेम
(Meljol मेल जोल) (विविहार)
2. व्यवहार (Vyavhár व्यवहार) चलन
(Chalan चलन)

RASAN रसन (रु - मथ)

- रज्जु (Rajju रज्जु) रसी (Ras,si रसी)

RUS,VA रुस्वा (रु - मथ)

1. निन्दित (Nindit निन्दित) अनानादर
(Zallil जल्लील) (Anádit अनानादर)

RISH,VAT रिश्वत (ع - مٹ) رشوت
 उत्कोच (Utkoch) अपप्रदान
 (Appradán) उपदा (Upada)
 (Ghús) घूस (اپدا)

رشوت خور (عف - ص)

RISHVAT-KHOR रिश्वत खोर
 उत्कोचक (Utkochak)
 उपदा ग्राहक (Upada grábak)
 (Ghús khor) घूस खोर (کراہک)
 (خور)

رشوت ستانی (عف - مٹ)

RISH,VAT-SITÁNI रिश्वत सितानी
 उत्कोच ग्रहण (Utkoch grahan)
 (Ghús lena) घूस लेना (گروهن)
 (ایدا)

RASHÍD रशीद (ع - ص) رشید

1. दीक्षित (Díkehhit) (دیکھیت)
 हिदायत याफता (Hidáyat yáfta)
 (هدایت یافته)

2. शिक्षित (Shikchhit) (شکچیت)
 तरबियत याफता (Tarbiyat yáfta)
 (تربیت یافته)

3. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka ek
 nám) (ایشور کا ایک نام)

RASÁS रसास (ع - مذ) رصاص

1. वंग (Vang) (Ráng) (وانگ)
 (وانگ)

2. सीसक (Sísak) (سیسک)
 (Sísá) (سیسہ)

वसूली का परचा (Vasúli ka parcha)
 (وصولی کا پرچہ)

2. पहुँच (Pahunoh) (پہنچ)
 पहुँचना (Pahunchna) (پہنچنا)

RISHTA रिश्ता (ف - مذ) رشتہ

1. सूत्र (Sútttr) (Dora) (ڈورا)
 (سوتر)

2. संबंध (Sambandh) (Náta) (नातہ)
 (سمبندھ)

3. नारु रोग (Náru rog) (Náruá) (نارو)
 (نارو رोग)

RASH,HA रश्हा (ع - مذ) رشحه

स्नाव (Sráv) (Risna) (रिसना)
 (Tapakna) (टपकना)

RUSH,D रुश्द (ع - مذ) رشد

1. वयस्कता (Vayaskata) (Báligh hona) (بالغ)
 (वयस्कता)

2. दीक्षा (Díkelha) (Hidáyat) (हिदायत)
 (هدایت)

RASH,K रश्क (ف - مذ) رشك

1. ईर्ष्या (Írshya) (Dáb) (डाह)
 (Hasad) (हसद)

2. प्रतिस्पर्धा (Pratispardha) (Hór) (होर)
 किसी मामले में एक दूसरे से बढ़ जाने की हिस्
 (Kisi mámlé me, ek dúsré se bāh
 jáne ki hirs) (کسی معاملے میں ایک دوسرے سے بڑھ جانے کی)

3. लज्जा (Lnjja) (Shaim) (शर्म)
 (لججا)

رضامند (ع - ف - ص)

RA(I)ZA-MAND ر (ر) زامند
 सहमत (Sahmat) अंगीकृत
 (Angi krit) राजी (Rázi)
 (راضی)

RIZVÁN रिज्वान (ع - م - ذ)
 स्वर्गाध्यक्ष (Swargádh,dhyakohh)
 (سورگادھ) जनत का दारोगा
 (Jannat ka dárogha) (جلت کا داروغہ)

RAT,B रत्ब (ع - م - ذ)
 शीतल (Shítal) तर (Tar)
 ठंडा (Thanda) (تھنڈا)

رطب اللسان (ع - ص)

RATBUL-LISÁN रत् बुल लिसान
 प्रशंसक (Prashansak) (پرشنسک)
 तारीफ करने वाला (Tárf karne vála)
 (تعریف کرنے والا)

RAT,L रत्ल (ع - म - ड)

1. एक तोल जो आध सेर के लग भग
 होती है (Ek tol jo ádh ser ke lag
 bhag hoti hai) (ایک تول جو آدھ
 سیر کے لگ بھگ ہوتی ہے)

2. शराब का पियाला (Sharáb ka piyála)
 (شراب کا پیالہ)

RUTÚBAT रूतुबत (ع - م - ث)

1. लसीका (Lasíka) शरीर का
 एक रस (Shrír ka ek ras) (لसीکا
 شریر کا ایک رس)

2. शीत (Shít) तरी (Tari) (شیثت
 قری)

3. आर्द्रता (Árdrata) नमी
 (Nami) (آردرता
 نمی)

رصد گاہ (ع - م - ث)

RASAD-GÁH रसद गाह
 वेध शाला (Vedh shála) (ویدھ
 شالا) आकाश लोचन (Ákash lochan)
 (आकाश लोचन) मान मंदिर (Mán mandir)
 (मान मंदिर) यंत्र शाला (Yantr shála)
 (यंत्र शाला) वह जगह जहां से सितारों का हाल
 देखा जाता है (Voh jagah jahán se
 sitáron ka hál dekha játa hai) (وہ
 جگہ جہاں سے ستاروں کا حال
 دیکھا جاتا ہے)

RIZA रिज़ा (ع - م - ث)

1. प्रसन्नता (Prasan,nata) (پرسن
 ننا) खुशी (Khushi) (خوشی)

2. आज्ञा (Ágya) अनुमति
 (Anomati) (अनुमति) हुकम (Hukm)
 (हुکم)

3. अवकाश (Avkash) छुट्टी
 (Chhutti) (چھٹی)

رضاعت (ع - م - ث)

RA(I)ZÁ,AT र (र) जाअत
 धाय कर्म (Dháo karm) (دھائے
 کرم) दूसरे के बच्चे को दूध पिलाना
 (Dúsre ke bachche ko dúdh pilána)
 (دوسرے کے بچے کو دودھ پلانا)

رضا کار (ع - م - ذ)

RA(I)ZÁ-KAR र (र) जा कार
 स्वयं सेवक (Swayam sevak) (سویم
 سےوے) स्वेच्छा सेवक (Swech,chha
 sevak) (स्वेच्छा सेوے) वालन्टियर
 (Valunteer) (والنٹیر)

2. शृंगारित (Shringárit) (شہنگارت)
मुञ्जयन (Muzaiyan) (مؤنجن)

RU,ÚNAT रुऊनत (ع - مٹ) رعونت
अहंकार (Ahankár) (اهنکار) घमंड
(Ghamand) (گھمانڈ) गुरुर (Ghurúr)
(غورو)

RA,Í,YAT रईयत (ع - مٹ) رعیت
प्रजा (Prajā) (پرجا) जनता (Janata)
(جناتا) रिआया (Ri,áya) (رعایا)

RAGHBAT रग्वत (ع - مٹ) رغبت
1. रुचि (Ruchi) (رچی) इच्छा (Ich ehha)
(اچ'چھا) खादिश (Khádish)
(خواہش)
2. प्रवृत्ति (Pravritti) (پرورتی) रुजहान
(Ruj hán) (رجھان)

RAFÁQAT रफाकत (ع - مٹ) رفاقت
1. मैत्री (Maittrí) (میتتری) दोस्ती
(Dostí) (دوستی)
2. मेल जोल (Mel jol) (میل جول)
मिलाप (Míláp) (ملاپ)
3. सहचार (Sah,chá) (سہچار) संगति
(Sangati) (سنگتی) साथ (Sáth)
(ساتھ)

RIFÁH रिफाह (ع - مٹ) رفاہ
हित (Hit) (ہیت) उपकार (Upkár)
(اوپکار) भलाई (Bhalái) (بھلائی) बहबूद
(Bah,búd) (بہبود)

رفاہ عامہ (ع - مٹ)

RIFÁHE.ÁMMA रिफाहे आम्मा
जनोपकार (Janopkár) (جنوپ کار)

RA,ÁYA रआया (ع - مٹ) رعایا
जनता (Janata) (جناتا) प्रजा (Prajā)
(پرجا) रईयत (Raíyat) (رعیت)

RIÁYAT रिआयत (ع - مٹ) رعایت
1. आदर (Ádar) (آدر) लिहाज
(Liház) (لیحاظ)
2. न्यूनता (Nyúnata) (نہوونتا) कमी
(Kamí) (کمی)
3. पक्षपात (Pakchhpát) (پکچھ پات)
तरफदारी (Tarafdári) (طرفداری)

ROB रोब (ع - مڈ) رعب
1. आतंक (Átank) (آتंक) दबदबा
(Dabdaba) (دبدبہ)
2. भय (Bhae) (بھ) डर (Dar) (ڈر)
3. धाक (Dhák) (دھاک) शान (Shán)
(شان)

RÁ,D राद (ع - مڈ) رعد
मेघ नाद (Megh nád) (میگھ ناد)
बादल की गरज (Bádal ki garaj)
(بادل کی گرج)

RE(A)SHA रे (रा) शा (ع - مڈ) رعشہ
1. कंप (Kamp) (کمپ) हाथ पांव कांपने का
रोग (Háth páon kánpne ka rog)
(هانہ پاؤں کانپنے کا روگ)
2. वेपथु (Vepathu) (وے پتھو) कपकपी
(Kap kapi) (کپ کپی)

RÁNA राना (ع - ص) رعنا
1. शुभ दर्शन (Shubh darshan) (شہ)
(درشن) खुशरू (Khush rū)
(خوش رو)

2. उन्नति (Unnati अनन्ति) बढ़ती
(Barhti बरह्ति) तरक्की (Taraqqi
(ترقی)

RIF,Q रिफ़्क (ع - مٹ) رفیق
नम्रता (Namrata नम्रता) कोमलता
(Komalata कौमलता) नरमी (Narmi
(نرمی)

د رفوگر (عف - مذ)

RAFÚ·GAR रफूगर
रफू करने वाला (Rafú karne vála
(درفو کرنے والا)

RAFÍ,A रफीअ (ع - ص) رفیع
1. उच्च (Uch, ch أُح) चलंद (Baland
(بلند)
2. उत्तम (Uttam اتم) श्रेष्ठ (Shreshth
(اعلیٰ) आला (Ála شریسته)

RAFÍQ रफीक (ع - مذ) رفیق
1. मित्र (Mitr مِتر) दोस्त (Dost
(دوست)
2. सहायक (Saháyak سہایک) मदद-
गार (Madad gár مددگار)
3. सहचर (Sahchar سہ چر) साथी
(Sáthi ساتھی)

RAQÁBAT रकाबत (ع - مٹ) رقابت
1. प्रति द्वंद्विता (Prati dwandwita
(دوستی دوندता) दुशमनी (Dushmani
(دشمنی)
2. प्रतिस्पर्धा (Pratispardha پرتسپردہا)
लाग डांट (Lág dánt لاگ دانٹ)

लोक हित (Lok hit लोक हित)
बहुबूदे खलाइक (Bal búde-khaláiq
(بہبود خلائق)

RAF,TÁR रफ़्तार (ع - मٹ) رفتار
1. गति (Gati گتی) चाल (Chál चाल)
2. आचरण (Ácharan آچرن) चाल
(Chál dhál चाल) ढाल

RAF,TA रफ़ता (ع - ص) رفته
1. संज्ञा हीन (Sangya hín سنگیاهین)
बे सुध (Be sudh بے سدھ)
2. आसक्त (Ásakt آسکت) मुग्ध
(Mugdh مگدھ) आशिक (Áshiq
(عاشق)
3. गत (Gat گت) गया हुआ (Gaya hua
(گیا ہوا)

رفته رفته (ع - ص)

RAFTA·RAFTA रफ़ता रफ़ता
शनैः शनैः (Shanaih Shanaih شنیه
(क्रम शः) क्रम शः (Kram Shah क्रम
(धैरे धैरे) धीरे धीरे (Dhíre dhíre
(دهیرے)

RAF,A रफ़,अ (ع - مذ) رفع
1. उठाना (Uthána اٹھانا) ऊंचा करना
(Úncha karna اونچا کرنا)
2. निवारण (Niváran نواړن) दूर करना
(Dúr karna دور کرنا) हटाना
(Hatána هٹانا)

RIF,AT रिफ़् अत (ع - मٹ) رفعت
1. उच्चता (Uch, chata اچ چتا) उंचाई
(Úncháí اونچائی)

رقص و سرود (ع - ف - مذ)

RAQ,SO-SUROD رقصو سورو

گانا بجانا (Gána bajána)

ناچ رنگ (Náoh rang)

RUQ.Á رقص آ (ع - مذ)

1. پرخا (Paroha) پرخا (Purza)

2. থিগলী (Thigli) থিগলী (Pevand)

3. পত্র (Pattr) চিঠী (Chith,thi)

RAQAM رقص (ع - مذ)

1. लेखन (Lekhan) लिखना (Likhna)

2. धन (Dhan) रुपया (Rupia)

3. द्रव्य (Driv,vya) जिस (Jins)

4. संख्या (Sankhya) अदद (Adad)

RAQÍB रकीब (ع - مذ)

1. प्रेमिका का दूसरा प्रेमी (Premika ka dúsra Premai)

2. शत्रु (Shattru) दुशमन (Dus man)

RAQÍQ रकीक (ع - ص)

1. द्रव (Drav) तरल (Taral)

2. कोमल (Komal) मृदुल (Mridul)

RAQ,QÁS रक्कास (ع - ص)

नर्तक (Nartak) नाचने वाला (Náohne vála)

RAQ,QÁSA रक्कासा (ع - مذ)

नर्तकी (Nartaki) लासिका (Lásika) नाचने वाली (Náohne váli)

RAQABA رقبه (ع - مذ)

ग्रीवा (Gríva) गला (Gala) गर्दन (Gardan)

RAQ,BA رقبه (ع - مذ)

क्षेत्रफल (Chhetrphal) एरिया (Area)

RIQ,QAT رقت (ع - مذ)

1. आर्द्रता (Ádrata) तरलता (Taralata)

2. रुदन (Rudan) रोना (Rona)

RAQ,S رقص (ع - مذ)

नृत्य (Nritya) नर्तन (Nartan) नाच (Náoh)

RAQ,SÁN रक्सां (ع - ص)

नाचता हुआ (Náohtha hua)

رقص گاه (ع - مذ)

RAQS-GÁH रक्स गह

नृत्य शाला (Nritya shála)

नर्तनागर (Nartanágár) नाच घर (Náoh ghar)

RAG रग (फ - मड) रग

1. धमनी (Dhamani) नाड़ी (Nāri) वरीद (Varid) (नारी)
2. स्नायु (Isnāyu) नम (Nas) (नस)

RAG-ZAN रग जन (फ - मड) रग जन

1. रक्त मोक्ष (Rakt mok, chhi) (रक्त)
2. फुल खोलने वाला (Fusl kholne vāla) (फुल खोलने वाला)

RAM रम (फ - मड) रम

1. पलायन (Palāyan) भागना (Bhāgna) (पलायन)

RAM, MĀL रमाल (म - मड) रमाल

1. ज्योतिषी (Jyeotishī) नुजूमि (Nujūmī) (ज्योतिषी)
2. 'रमल' विद्या जानने वाला ('Raml' vidya jānne vāla) (रमल) (जानने वाला)

RUM, MĀN रुमान (म - मड) रुमान

1. दाडिम (Dādim) अनार (Anār) (दाडिम)

RAMAD रमद (म - मड) रमद

1. नेत्राभिध्द (Nettrābhisbyand) (नेत्राभिध्द)
2. आख आना (Ankh āna) (आख आना)

RAM, Z रमज (म - मड) रमज

1. रहस्य (Rahas, sya) (रहस्य)
2. मर्म (Marm) भेद (Bhed) (मर्म)

RAQÍMA रकीमा (म - मड) रकीमा

1. पत्र (Pattr) चिठी (Chith, thi) (पत्र)

RIKÁB रिकब (म - मड) रिकब

1. पाद धारणी (Pád dhārani) (पाद धारणी)
2. रकब (Rakáb) (रकब)

RAKÁKAT रकाकत (म - मड) रकाकत

1. अधमता (Adhamata) नीचता (Níchata) (अधमता)
2. कमीना पन (Kamína pan) (कमीना पन)

RUK, N रुक्न (म - मड) रुक्न

1. स्तंभ (Istambh) खंभा (Khambha) (स्तंभ)
2. सदस्य (Sadas, sya) मेम्बर (Member) (सदस्य)
3. छंद का एक गण (Chhand ka ak'gan) (छंद का एक गण)

RUKÚ, A रुकूअ (म - मड) रुकूअ

1. झुकना (Jhukna) (झुकना)
2. नमाज में झुकने की अवस्था (Namáz men jhukno kí avastha) (नमाज में झुकने की अवस्था)
3. कुरान की कुछ आयतों का समूह (Qurán kí kuchh áyaton, ka samúh) (कुरान की कुछ आयतों का समूह)

RAKÍK रकीक (म - मड) रकीक

1. तुच्छ (Tuch, chh) (तुच्छ)
2. अधम (Adham) कमीना (Kamína) (अधम)

RANJ رنج (ف - مذ)

1. दुःख (Dukh, kh دکھ) क्लेश (Klesh क्लेश) गम (Gham غم)
2. पश्चात्ताप (Pash, chátáp पश्चात्ताप) पछतावा (Pachhtáva पछतावा)
3. शोक (Shok شوک) सोग (Sog سوگ)

رنج ده (ف - ص)

RANJ-DEH رنج ده

- दुःख दायी (Dukh dáí دکھ دائی)
कष्ट जनक (Kasht janak کشت जनک)
आपत्ति जनक (Ápatti janak (جنگ)
असह्य नाक (Afsos nák (آپتی جنگ)
(افسوس ناک)

RANJISH रंजिश (फ - म्)

- वैमनस्य (Vaimanssya वैमनस्य)
मनोमालिन्य (Manomálin, nya मनोमालिन्य)
मन मुटाव (Man mutáu मन मुटाव)
(مٹاؤ)

RANJÚR रंजूर (ف - ص)

1. अप्रसन्न (Apprasann अप्रसन्न) मलिन (Malin ملین) नाखुश (Ná-khush ناخوش)
2. रुग्ण (Rugn रुग्ण) रोगी (Rogí रोगी) बीमार (Bímár बीमार)

رنجیدگی (ف - م)

RANGÍDAGI रंजिदगी

دیکھو 'رنجیدگی'

2. इंगित (Ingít इंगित) संकेत (Sanket संकेत)

(Ishára إشاره) इशारा (Sanket संकेत)

3. गूढ़ता (Gúrbata گودتا) चारीकी (Bárikí باریکی)

رمز شناس (ع - ص)

RAM, Z-SHANÁS रमज शनास

मर्मज्ञ (Marmag, gya مرمجی) भेद जानने वाला (Bhed jan, ne vála بهید جاننے والا)

RAMAQ रमक (ع - م)

अत्यल्प (Attyalp अत्यल्प) ज़रा सा (Zara sa ذرا سا)

RAM, L रमल (ع - مذ)

एक प्रकार की ज्योतिष (Ek prakár kí jyotish ایک प्रकार کی جوتیش)

RAMAL रमल (ع - म्)

1. बालुका (Báluka بالوका) रेत (Ret रेत)

2. एक उर्दू वर्ण वृत्त (Ek urdu várn vritt ایک اردو وزن ورت)

رمیدگی (ف - م)

RAMÍDAGI रमीदगी

1. पलायन (Paláyan पलायन) भागना (Bhágna بھاگنا)

2. घृणा (Ghrina گھرنا) नफरत (Nafrat نفرت)

RAMÍDA रमीदा (ف - ص)

पलायित (Paláit पलायित) भागा हुआ (Bhága hua بھاگا ہوا)

2. एक बात में अपनी ओर से बहुत सी बातें मिलाना (Ek bát men apní or se bahut sí báten milána ایک بات میں اپنی اور سے بہت سی باتیں ملانا)

رنگ پاشی (ف - مٹ)

RANG-PÁSHI رنگ پاشی

- رنگ छिड़कना (Rang chīrakna رنگ چھڑکنا)

RANGÍN رنگین (ف - ص)

1. रंजित (Ranjit रंजित) रंगा हुआ (Ranga hua رنگا ہوا)
2. रसिक (Rasik رسیک) रसिया (Rasiya رسیا) रंगीला (Rangīla رنگیلا)
3. सुंदर (Sundar سندر) सुशोभित (Sushobhit سوشوبہت) मनोहर (Manohar منوہر) हसीन (Hasín حسین)
4. हासकर (Háskar হাস کر) ज़िंदा दिल (Zinda dil زندہ دل) खुश मिज़ाज (Khush mizáj خوش مزاج)

رنگین ادا (ف - ص)

RANGÍN-ADA رنگی ادا

- सुंदर छत्रि वाला (Sundar chhabī vála सुंदर छत्रि वाला) सुंदर अदाओं वाला (Sundar adáon vála सुंदर اداؤں वालا)

رنگین مزاج (ف - ص)

RANGÍN-MIZÁJ رنگی میزاج

1. विलासप्रिय (Vilasap, priya ولاسپ)

RANJÍDA रंजीदा (ف - ص) दुःखी (Dukhí دکھی) दुःखित (Dukh, khit دکھت) गमगीन (Ghamgín غمگین)

RIND रिन्द (ف - مذ)

1. स्वच्छंद (Swach, chhand سوچ چھند) मन मौजी (Man maujī मन مویجی)
2. मद्यप (Mad, dyap مدیپ) शराबी (Sharābī شرابی)

RANG रंग (ف - مذ)

1. वर्ण (Varn वर्ण) रंगत (Rangat رنگت)
2. शैली (Shailī شیلی) ढंग (Dhang دھنگ)
3. रंग करने की वस्तु (Rang karne kī vastu رنگ کرنے کی وस्तو)
4. शोभा (Shobha شوہا) रौनक (Raunaq رونق)
5. नियम (Niyam نییم) काइदा (Qaida قاعدہ)
6. प्रकार (Prakār پرکار) तरह (Tarah طرح)
7. मर्म (Marm مرم) हाल (Hál حال)
8. मनोरंजन (Manoranjan मनورنجن) दिलगी (Dillagi دلگی)
9. रस (Ras رس) मज़ा (Maza مزہ)

رنگ آمیزی (ف - مٹ)

RAGÁMEZI रंगामेजी

1. रंग भरना (Rang bharna رنگ بھرنا)

3. स्तर (Istar اسٽر) सतह (Sat,h سطح)

5. कारण (Kāran کارن) सबब (Sabāb سبب)

RAVA रवा (ف - ص) روا

1. उचित (Uchit اچٽ) न्याय संगत (Nyāe sangat نیائے سنگت) बजा (Baja بجایا)

2. पूर्ण कर्ता (Pūrṇ karta پورن کرتا) पूरा करने वाला (Pūra karne vāla پورا کرنے والا)

3. चालक (Chālak چالک) चलाने वाला (Chalāne vāla چلانے والا)

(نمبر ۲ اور نمبر ۳ کے معنوں میں مرکبات کا آخری جزو ہوتا ہے جیسے 'حاجت روا' (نمبر ۲) اور 'فرمان روا' (نمبر ۳))

RA(I)VÁJ र (रि) वाज (ع - مذ) रोज (Ríti ریتى) प्रथा (Pratha پرتھا) रस्म (Rasm رسم)

روا روی (ف - مٹ)

RAVÁRAVI रवारवी

1. शीघ्रता (Shíghrata شىگھرتا) आतुरता (Āturata آتورتا) जल्दी (Jaldi جلدی)

1. सर सरी (Sarsarí سرسرى) सतही (Sat,hi سطحى)

RI(U)VÁQ र (रु) वाक् (ع - مذ) رواقى

1. छत्रा (Chhajja چھجایا) साइबान (Sáibán سائبان)

मिश्र पसंद (Aish pasand میسر پسند)

2. हासप्रिय (Hāsappriya হাসپریہ) जिंदा दिल (Zinda dil زنده دل)

RANGÍNI रंगीनी (फ - मٹ) رنگینی

1. सुंदरता (Suudarata سندرता) मनोहरता (Manoharata منوهرتا) हुस्न (Hus,n حسن)

2. शोभा (Shobha شوभा) छटा (Chhata دھٽا) रौनक (Raunaq رونق)

3. रंगा हुआ होना (Ranga hua hona رنگا ہوا ہونا)

RAU रौ (ف - مٹ) رौ

1. धारा (Dhāra دھارا) बहाव (Bahāo بہاؤ)

2. प्रवृत्ति (Pravritti پرورتى) धुन (Dhun دھن)

3. वेग (Veg ويگ) जोश (Joshi جوش)

4. समूह (Samūh سموه) भीड़ (Bhīr بھىر)

5. गामी (Gāmí گامى) चलने वाला (Chalne vāla چلانے والا)

(آخری معنوں میں مرکبات کے آخر میں آتا ہے جیسے 'تیز رو')

RÚ रु (ف - مذ) رُو

1. मुख (Mukh مکھ) आनन (Ānan آنن) मुह (Ās,sya آسیہ) (Munh منہ)

2. अचरा (Abra ابرہ) उपल्ला (Upalla ابلہ)

2. प्रेषित (Preshit) भेजा (Bheja hua)

RAVÁNI रवानी (ف - مٹ)

1. प्रवाह (Praváh) बहाव (Baháo)

2. तीक्ष्णता (Tikhobh,nata) तीक्ष्णता (Dhár)

3. वेग (Veg) तेजी (Tezí)

روایت (ع - مٹ)

RIVÁYAT रिवायत

1. वर्णन (Varnan) कथन (Kathan)

2. किसी को कही हुई बात कहना (Kisí kí kahí huí bát kahna)

ROBÁH रोबाह (ف - مٹ)

1. लोमशा (Lomasha) लोमड़ी (Lomrí)

2. कायर (Káyar) डरपोक (Darpok)

روباہ بازی (ف - مٹ)

ROBÁH-BÁZI रोबाह बाजी

धूर्तता (Dhúrtata) चालाकी (Cháláki)

RÚ·BA·RÚ रूबरू (ف - ص)

संमुख (Sam mukh) सामना

(Sák,ehhát) प्रत्यक्ष (Prat-

tyakchh) आमने सामने

(Ámne-sámne)

2. आवास (Ávás) घर (Ghar)

RAVÁN रवा (ف - ص)

1. प्रवाहित (Praváhit) बहता हुआ (Bahita hua)

2. गतिशील (Gati shíl) चलित (Chálit)

3. तीक्ष्ण (Tík,ehhn) तीक्ष्ण (Dhár dár)

4. अभ्यस्त (Abh,bhyast) मंझा हुआ (Manjha hua)

5. प्रस्तुत (Prastut) मौजूदा (Maujúda)

6. अर्थ और हिज्जे के बिना पुस्तक या पाठ पढ़ना (Arth aur hijje ke bina pustak ya páth parhna)

7. प्राण वायु (Prán váyu) रूह (Rúh)

روانگی (ف - مٹ)

RAVÁNAGI रवानगी

1. प्रस्थान (Prasthán) कूच (kúch)

2. यात्रा (Yáttia) सफर (Safar)

RAVÁNA रवानا (ف - ص)

1. प्रस्थित (Pras,thit) चला हुआ (Chala hua)

खुदाई (K̤udāt खुदाई) (नमक)

2. आत्मिक (Ātmik आत्मिक) रुही (Rūhi (روحی))

3. मानसिक (Mānasik मानसिक) दिली (Dili (دلی))

روحانیت (ع - مٹ)

RŪHĀNĪ(Ī)YAT रुहानि (नी) यत

आध्यात्मवाद (Ad,dhyātm vād आध्यात्मवाद) (तसवुफ (Tasav,vuf तसवुफ) (तमदान)

ROD रोद (फ - मड)

नदी (Nadi (ندی) सरित (Sarit (سريت))

दरया (Darya (دریا))

ROD-BĀR रोद बार (फ - मड)

1. वह स्थान जहां बहुत सी नहरें या चश्मे हों (Voh isthān jahān bahut si nahren ya chashme hon وہ استھان جہاں بہت سی نہریں یا چشمے ہوں)

RŪDĀD रुदाद (फ - मट)

1. विवरण (Vivaran (وورن) वृत्तांत (Vrit,tānt (ورتانت) हाल (Hāl (حال))

2. कार्यवाही (Kāryavāhi (کاریہواہی) प्रोसीडिंग (Proceeding (پروسیڈنگ))

RODA रोदा (फ - मड)

1. अंत्र (Antra (انتر) आंत (Ānt (آنت))

2. तंतु (Tantu (تن تو) तांत (Tānt (تانت))

ROZ रोज (फ - मड)

1. दिवस (Divas (دوس) दिन (Din (دن))

ROBĀKĀR रोबकार (फ - मड)

आज्ञा पत्र (Āggya pattr (آگیا پتر))

परवाना (Parvāna (پروانہ))

RŪ,POSH रूपोश (फ - व)

1. अंतर्धान (Antar,dhān (انترودھان)

अदृश्य (Adriahya (ادریہ) लोप (Lop (لوپ))

रायच (Ghāib (غائب))

2. निहित (Nihit (نہیت) गुप्त (Gupt (گुप्त))

अंडर ग्राउंड (Under ground (اندر گراؤنڈ))

RŪH रूह (ع - मट)

1. प्राणवायु (Prān vāyu (پران وایو)

जान (Jān (جان))

2. मन (Man (من) चित्त (Chitt (चित))

दिल (Dil (دل))

3. रुचि (Ruchi (رچی) इच्छा (Ichchha (इच्छा))

खाहिश (Khābish (خواہش))

4. सार (Sar (सार) तत्व (Tattwa (तत्त्व))

खुलासा (Khulāsa (خلاصہ))

روح افزا (ع - व)

RŪH-AFZA रूह अफज़ा

प्राण वर्धक (Prān vardhak (پران وادھک)

आयु वर्धक (Āyu vardhak (آیو وادھک)

रूह को बढ़ाने वाला (Rūh ko Bādhāne vāla (روح کو بڑھانے والا))

روح پرور (ع - व)

RŪH-PARVAR रूह परवर

‘दिकهو’ (روح افزा)

RŪHĀNĪ रूहानी (व - व)

1. आध्यात्मिक (Ādh,dhyātmik (آدھیا) (आध्यात्मिक)

2. पुलिस की रोज़ाना काररवाई का रजिस्टर (Police ki rozāna kār ravái ka register روزانه پولس کی کارروائی کا رجسٹر)

روزنامه (ف - مذ)

ROZ-NÁMA रोज़ नामा

1. दैनिक पत्र (Dainik pattr दैनिक) रोज़ाना अखबार (Rozāna akhbār روزانه اخبار)

2. रोज़ नामचा (Roznámcha روز) बही (Bahi بهی) (نامچه)

ROZA रोज़ा (फ - مذ) उपवास (Uposhan अपोषण) (उपवास) (Upvās व्रत) (व्रत)

روزه دار (ف - ص)

ROZA-DÁR रोज़ादार

- व्रतधारी (Vrat dhári व्रत دھاری) उपवासी (Upvāsi اپواسی)

ROZI रोज़ी (फ - मं) वृत्ति (Vritti व्रत्ति) जीविका (Jivika जीविका) (معاش)

روزی رساں (ف - ص)

ROZI-RASÁN रोज़ी रसां

1. अन्न दाता (Ann dáta ان داتا) जीविका देने वाला (Jivika dene vála जीविका دینے والا)
2. परमात्मा (Paramátma परमात्मा) ईश्वर (Íswar ईश्वर)

2. नित्य (Nittya نیتی) प्रति दिन (Prati din प्रति دن) रोज़ मर्रा (Roz marra روز مره)

3. सर्वदा (Sarvada سرودا) सदा (Sada सदा)

ROZÁNA रोज़ाना (ف - ص)

- प्रति दिन (Prati din प्रति دن) नित्यप्रति (Nittyap, prati नیتیپ प्रति) हर दिन (Har din हर دن)

روز بروز (ف - ص)

ROZ-BA-ROZ रोज़ ब रोज़

- दिन प्रति दिन (Din prati din दिन प्रति दिन) हर रोज़ (Har roz हर روز)

ROZGÁR रोज़ गार (फ - مذ)

1. व्यापार (Vyápār व्यापार) उद्यम (Ud,d-yam اُد'دیم) व्यवसाय (Vyavsáe व्यवसाय) (دھندھا) (Dhandha धंधा) (ویوساے)
2. युग (Yug یگ) ज़माना (Zamána زمانه)

RAUZAN रौज़न (ف - مذ) विवर (Vivar वीवर) छिद्र (Chhiddr छिद्र) (رندھر) (Randhr रंध्र) (چھید) (Chhed छेद)

روزنامه (ف - مذ)

ROZ-NÁMCHA रोज़ नामचा

1. दैनिकी (Dainiki دینکی) दिन चर्या (Din charya دن چریا) रोज़ाना के हिसाब या काररवाई की किताब (Rozāna ke hisáb ya kār ravái kí kitáb روزانه کے حساب یا کارروائی کی کتاب)

2. प्रकाश (Prakásh प्रकाश) दीप्ति
(Dípti दीप्ति) रौशनी (Raushani
(روشنی)

روشنی (ف - مٹ)

RAUSHANI रौशनी

प्रकाश (Prakásh प्रकाश) ज्योति
(Jyoti ज्योति) नूर (Nūr نور)

RAUGHAN रौगन (फ - मड)

1. तैल (Tail तेल) तेल (Tel तेल)
2. स्निग्धता (Isnig,dhata स्निग्धता)
(Chiknái चिकनाई)
3. घृत (Ghrit गृहृत) घी (Ghi गही)

रौगन گر (ف - मड)

RAUGHAN-GAR रौगन गर

तैलिक (Tailik तेलिक) तेली (Teli
(तेली)

रौगन (ف - ص)

RÚ-GAR,DÁN रूगर्दा

1. विमुख (Vimukh विमुख) पराङ्ग मुख
(Paráng mukh पराङ्ग मुख) मुंह फेरे
(Munh phere hue मुंह फेरें)

2. विरुद्ध (Virud,dh विरुद्ध) मुनहरिफ
(Munharif मुनहरिफ)

RÚMÁL रूमाल (फ - मड)

मुख मार्जनी (Mukh márjani मुख मार्जनी)
(Munh háth ponchhne ka kapra मुख हाथ पोछने का कपड़ा)
(पोन्चने का कपड़ा)

रौसियाह (ف - ص)

RÚ,SIYÁH रूसियाह

मसिमुख (Masi mukh मसि मुख)
कलंकित (Kalankit कलंकित) पापी
(Pápi पापी) बदकार (Bad kár बदकार)

RAVISH रविश (फ - मट)

1. शैली (Shaili शैली) पद्धति
(Pad,dhati पद्धति) तर्क (Tarz
(طرز)
2. आचरण (Ácharan आचरण) चाल
(Chál dhál चाल)
3. कियारियों के बीच का छोटा मार्ग
(Kiyáriyon ke बीच का छोटा मार्ग)
(márg कियारियों के बीच का छोटा मार्ग)

RAUSHAN रौशन (ف - ص)

1. प्रकाशित (Prakáshit प्रकाशित)
उज्ज्वल (Ujjwal उज्ज्वल) मुनवर
(Munav,var मुनवर)
2. ज्वलंत (Jwalant ज्वलंत) व्यक्त
(Vyakt व्यक्त) वाज़ेह (Vazeh
(واضح)

रौशनاس (ف - ص)

RÚ-SHANÁS रूशनास

परिचित (Parichit परिचित) अभिज्ञ
(Abhiggya अभिज्ञ) वाक़िफ (Váqif
(واقف)

रौशनائی (ف - مٹ)

RAUSHANÁÍ रौशनाई

1. मसि (Masi मसि) सियाही (Siyáhi
(سیاہی)

चलन (Chál chalan چال جان)

2. पद्धति (Pad,dhati پددهتی) ढंग (Dhang دھنگ) तरीका (Taríqa طریقه)

روئیدگی (ف - مٹ)

RO-ÍDAGI रोईदगी

1. बड़ाव (Barháó بڑھاؤ) उगाव (Ugáo اوگاؤ)

2. वनस्पति (Vanaspati ونسپتی) उद्भिज (Udbhij اودبھج) नवातात (Nabátát نباتات)

RAH रह (ف - مٹ) मार्ग (Márg مارگ) पथ (Path پتھ) रस्ता (Rasta رستہ) (یہ لفظ 'راہ' کا مخفف ہے)

RAHA रहा (ف - ص) मुक्त (Mukt مکت) बंधन या कैद से छूटा हुआ (Bandhan ya qaid se chhúta hua بندھن یا قید سے چھوٹا ہوا)

RAHÁÍ रहाई (ف - مٹ) मुक्ति (Mukti مکتی) छुटकारा (Chhut-kára چھٹکار)

رہبانیت (ع - مٹ)

RAH,BÁNI (Í) YAT रहबानि (नी) यत इन्द्रिय निग्रह (Indriya niggrah اندریہ) विरक्ति (Virakti ورکتی) जुह (Zuh,d زھد)

RAH-BAR रहबर (ع - مذ)

1. मार्ग दर्शक (Márg darshak مارگ) رस्ता بتانے والا (Rasta درشک)

RAUNAQ रौनक (ع - مٹ) श्री (Shri شری) शोभा (Shobha شوہا) आचतात्र (Áb táb آب تاب) (شہی)

2. सुंदरता (Sundarata سندرتا) मनो-हरता (Manobarata منوہرتا) हुस्न (Husn حسن)

3. प्रफुल्लता (Praphul,lata پرپھل لتا) तरावट (Tarávat ترارٹ)

4. चहल पहल (Chahal pahal چہل) धूम धाम (Dhúm dhám دھوم دھام)

RÚ-NUMA रूनुमा (ف - ص) प्रकट (Prakat پرکٹ) व्यक्त (Vyakt وظاہر) ज़ाहिर (Záhir ویکت)

RÚ (O) YA रू (रो) या (ع - مذ)

1. निद्रा (Nidra نیدرا) नींद (Nínd نیند)

2. स्वप्न (Swapn سواپن) ख़ाब (Kháb خواب)

RÚYAT रूयत (ع - مٹ) दर्शन (Darshan درشن) प्रेक्षा (Prek-chha پریکچھا) दीदार (Dídár دیدار)

رویت ہلال (ع - مٹ)

RÚYATE-HILÁL رُیَتِہِیلَال

चंद्र दर्शन (Chandr darshan چندر)

नया चांद दिखाई पड़ना (Naya Chánd dikháí paḍna نیا چاند دکھائی پڑنا)

RAVÍYA रवीया (ع - مذ)

1. आचरण (Ácharan اچرن) चाल

ریاض (ع - مذ) RİYÁZ ریاژ
(یہ لفظ 'روضہ' کی جمع ہے لیکن
اردو اور فارسی میں واحد کے لئے
مستعمل ہے)

1. باغ (Uddyán) (ان دیان) (Bāgh) (باغ)
2. مہنات (Parákkram) (پراکرم) (Mehnat) (مہنات)
3. تپسیا (Tapas,sya) (تپس، سیا) (Ibádat) (عبادت)

ریاضت (ع - مٹ) RİYÁZAT ریاژت

1. آراذنا (Tapas,sya) (تپسیا) (Árádhana) (آراذنا) (Ibádat) (عبادت)
2. یوگ (Yog) (یوگ) (Indriyaniggrih) (اندریہ نگرہ) (Zuh,d) (زہد)
3. شرم (Shram) (شرم) (Prayás) (پریاس) (Mehnat) (مہنات)

ریاضی (ع - مٹ) RİYÁZI ریاژی
گنت (Ganit vid,dya) (گنت) (Hisáb) (حساب) (ودیا)

ریاکار (ع - ص) RIYA-KÁR ریا کار

دھرم (Dharmadh, dhwaji) (دھرم)
آریہ (Árya rúp) (آریہ)
پاکھنڈی (Drohát) (دروہات) (Dhongi) (پاکھنڈی)
(Pákhandi) (پاکھنڈی)

ریب (ع - مذ) RAIB ریب
سندھ (Sandeh) (سندھ)
شک (Shak) (شک) (Sanshae) (سنشہ)

(دستہ بتانے والا) batáno vála

2. नेता (Neta) (نیتا) (Leader) (لیڈر)

رہزن (ف - مذ) RAH-ZAN رھژن
پتھ (Path lunthák) (پتھ)
بٹ مار (Bat már) (بٹ مار)
لٹیرا (Lutera) (لٹیرا)

رہگزر (ف - مٹ)

RAH-GUZAR رھگوزر
پنٹھ (Panth) (پنٹھ) (Márg) (مارگ)
رستا (Rasta) (رستا)

رھن (ع - مذ) RAH,N رھن
بندھک (Bandhak) (بندھک)
(Girvi) (گروی)

رھن نامہ (ع - مذ)

RAH,N-NÁMA رھن ناما
بندھک پتر (Bandhak pattr) (بندھک پتر)

ریا (ع - مٹ) RIYA ریا
ڈونگ (Dhong) (ڈونگ) (Páshand) (پاشند)

ریاست (ع - مٹ)

RIYÁSAT ریاست

1. سत्ता (Prabbuttwa) (پربھتو) (Satta) (سٹا)
(Hukúmat) (حکومت)

2. راجیہ (Rájya) (راجیہ) (Bádsbábat) (بادشاہت)

3. سمپدا (Sampada) (سمپدا) (Jágír) (جائیر)

ریش خند (ف - مذ)

RÍSH-KHAND ریش خند

परिहास (Parihás) (پدی هاس) उपहास
(Uphás) (اُپهاس) ठठोल (Thathol
(تَهتَهول)

RESHAM ریشم (ف - مذ)

पाट (Pát) (پات) कौशेय (Kausheya
(کوشے'یہ)

RESHA ریشہ (ف - مذ)

1. पेड़ों की महीन रंगें (Peṛon ki mahín
ragen) (پیڑوں کی مہین رنگیں)
2. तंतु (Tantu) (تَلتُو) सूत्र (Sútr)
(سوٹر) तागा (Tága) (تاگا)

ریشہ دوانی (ف - مذ)

RESHA-DAVÁNI ریشا دوانی

1. षड्यंत्र (Shadyanttr) (شدینتر)
साज़िश (Sázish) (سازش)
2. उपद्रव (Upad,drau) (اُپدرو) शरारत
(Sharárat) (شرارت)

REG रीक (ف - مذ)

बालुका (Báluka) (بالوگا) पांशु (Pánshu
(پانشو) रेत (Ret) (ریت)

REG-ZÁR रीक زار (ف - مذ) ریکھو 'ریگستان'

ریگستان (ف - مذ)

REGISTÁN رِگِستان

मरुस्थल (Marusthal) (مَرُوس'تھل) मरु
भूमि (Marubhūmi) (مَرُو بھومی) रेतीला

RÍH रीह (ع - مٹ)

1. वात (Vát) (وات) वायु (Váyu) (وایو)
हवा (Hava) (هوا)
2. अपानवायु (Apán váyu) (ایان وایو)
अधो वायु (Adho váyu) (ادھو وایو)
गोज़ (Goz) (گوز)

REKH,TA रेख्ता (ف - مذ)

1. उर्दू भाषा का पुराना नाम (Urdu
bhásha ka purána nám) (اردو بهاشا
کا پرانا نام)
2. गिरी पड़ी चीज़ें (Giri paṛi chízen
(گری پڑی چیزیں)

REZISH रेज़िश (ف - مٹ)

1. स्नाव (Sráv) (سراو) बहना (Bahna
(جهونا) भरना (Jharna) (بهرنا)
2. प्रतिश्याय (Pratish,shyáe) (پوتش
(زکام) जुकाम (Zukám) (شیاع)

REZA रेज़ा (ف - مذ)

1. कण (Kan) (کن) ज़र्रा (Zarra) (ذرة)
2. खंड (Khand) (کھنڈ) टुकड़ा (Tukṛa
(تکڑا)

RES,MÁN रेस मान (ف - مذ)

1. रज्जु (Rajju) (رجو) रस्सी (Rassi
(دور) डोर (Dor) (رسی)

RÍSH रीश (ف - مذ)

श्मश्रु (Ishmashru) (اشمشرو) आस्य
लोम (Ásya lom) (آسیه لوم) डाढ़ी
(Dārhi) (دازھی)

RIYA	रिया	ریہ (ع - مذ)	मक़ाम (Retíla maqám	ریتیلہ مقام)
फुफुस	(Phup, phus	پھپھس)	RÍM	रीम
फेफड़ा	(Phephṛa	پھپھڑا)	रिम	(ف - مث)
			पूय (Púya	پویہ)
			पीप (Píp	پیپ)

;

ZÁR	ज़ार (ف - ص)	ZÁD-BÚM	ज़اد بوم (ف - مٹ)
1. क्षीण (Chhín چھین) फरसूदा (Farsúdā فرسودا)		जन्म भूमि (Janm bbúmi جنم بھومی)	
2. अशक्त (Áshakt اشکت) बेहाल (Be hal بے حال)		मातृ भूमि (Mátrr bhúmi मातर بھومی)	
3. अस्वस्थ (As,swasth اس سوستھ) बीमार (Bímár بیمار)		वतन (Vatan وطن)	
4. अधिकता (Adhikata ادھکتا) बहु-तात (Bahutát بہتات) इफरात (Ifrát افراط)			زاد راه (ف - مڈ)
(آخری معنوں میں مرکبات کا آخری جزو ہوتا ہے جسے 'کل زار')		ZÁDE-RÁH	ज़ादे राह
		संबल (Sambal سببل) मार्ग व्यय (Márg vyae مارگ وئے) पाथेय (Páthe-ya پاتھے)	
		सफर खर्च (Safar kharch سفر خرچ)	
ZÁRI	ज़ारी (ف - مٹ)		زاد سفر (ف - مڈ)
1. विलाप (Viláp ولاپ) रोना पीटना (Rona pítna رونا پیٹنا)		ZÁDE-SAFAR	ज़ादे सफर
2. विनय (Vinae ونے) विनती (Vinati عاجزی) आर्जिज़ी (Ájizi ورتی)			دیکھو 'زاد راه'
ZÁGH	ज़ाग (ف - مڈ)	ZÁDA	ज़ादा (ف - ص)
काक (Kák کاک) कौआ (Kauá کوا)		1. जनित (Janit جنت) उत्पन्न (Utpann اتپن) पैदा (Paida پید)	
ZÁL	ज़ाल (ف - ص)		(یہ لفظ مرکبات کے آخر میں آکر معنی دیتا ہے جیسے 'شاهزادہ')
1. वृद्ध (Vriddh وردھ) अति वृद्ध (Ativriddh اتی وردھ) बहुत बूढ़ा		2. पुत्र (Puttr پتر) बेटा (Beta بیتا)	

(بہت بوڑھا Bahut búrha)

2. اتی وردھا (Ati vridha) 2. اُتی وِردھا
(بہت بوڑھا Bahut búrha) 2. اُتی وِردھا
(بہت بوڑھا Bahut búrha)

ZÁLA زالا (ف - مذ)

ہیموپل (Himopal) ۱. ہموپل
(Ola) ۲. اولہ (Ghanopal)

زالہ باری (ف - مٹ)

ZÁLA-BÁRI زالا باری

شلاورشتی (Shila vrishti) ۱. شلاورشتی
(Ola parna) ۲. اولہ پڑنا

ZÁNU زانو (ف - مذ)

جانو (Jánu) ۱. جانگھا (Jangha)
جوتنا (Ghutna) ۲. جوتنا

ZÁNI زانی (ع - ص)

ویبھی (Vyabbichári) ۱. ویبھی
Zina karne vála (Zina) ۲. زینا کرنے والا

ZÁNIYA زانیہ (ع - مٹ)

ویبھی (Vyabbicháriní) ۱. ویبھی
Fáhisha (Fáhisha) ۲. فاحشہ

ZÁVIYA زاویہ (ع - مذ)

1. ایکانت (Ekánt) 1. ایکانت
(Gosha) 2. گوشہ
(Kona) 2. کونا
(Kon) 2. کون

زاویہ فکر (ع - مذ)

ZÁVIYA-E-FIKR 1. جاویہ فکر
(Vichár shaeli) 2. وچار
(Sochne ka) 3. سوچنے کا طریقہ (taríqa)

زاویہ نظر (ع - مذ)

ZÁVIYA-E-NAZAR 1. جاویہ نظر
(Drishti kon) 2. درشتی کون
(Nuqta-e-nazar) 3. نقطہ نظر

زاویہ نگاہ (ع - مذ)

ZÁVIYA-E-NIGÁH 1. جاویہ نگاہ
(Drishti kon) 2. درشتی کون
(Nuqta-e-nazar) 3. نقطہ نظر

ZÁHID زاهد (ع - مذ)

جیتندریہ (Jitendriya) 1. جیتندریہ
(Pársa) 2. پارسا
(Virakt) 3. ویرکت

ZÁICHA زائچہ (ف - مذ)

1. جنم کوندلی (Janm kundali) 1. جنم کوندلی
(Janm pattri) 2. جنم پتری
(Janm pattri) 3. جنم پتری

2. وہ خانے ڈال کر بناتے ہیں (Voh kbáne jo rammál pánsa dál kar banáte hain) 2. وہ خانے ڈال کر بناتے ہیں
(Voh kbáne jo rammál pánsa dál kar banáte hain) 3. وہ خانے ڈال کر بناتے ہیں

ZÁID زائد (ع - ص)

1. ادھک (Adhik) 1. ادھک
(Bahut) 2. بہت
(Ati rikt) 3. اتی رکت
(Fáltú) 4. فالتو

3. राज की ओर से किसी को भाषण न देने का आदेश (Ráj kí or se kisé ko bháshan na deno ka ádesh
راج کی اور سے کسی کو بھاشن نہ
(دینے کا آدیش)

زبان داں (ف - ص)

ZABÁN-DÁN ज़बांदां

1. भाषा मर्मज्ञ (Bhášha marmag,gya
(بھاشا مرمگیہ کسی زبّان کا
آلیم (Kisi zabán ka álim
(زبان کا عالم)
2. साहित्यकार (Sahittya kár
(سہتیہ ادیب (Adíb
(کار)

زبان دراز (ف - ص)

ZABÁN-DARÁZ ज़बां दराज़

- मुक्त कंठ (Mukt kanth
گنتھ (Gustákh
(گستاخ)

زبان زد (ف - ص)

ZABÁN-ZAD ज़बां ज़द

1. प्रसिद्ध (Prasiddh
(پرسدھ مشہور (Mash,húr
(مشہور)
2. जो बात सब के मुंह पर हो (Jo bát
sab ke munh par ho
(جو بات سب کے منہ پر ہو)

زبده (ع - ص) जुब्दा

1. चुना हुआ (Chuna hua
(چنا ہوا) छांटा हुआ (Chhánta hua
(چھانتا ہوا)
2. श्रेष्ठ (Shresh,th
(شریہشت بہترین (Behtarín
(بہترین)

ZÁIR ज़ाईर (ع - ص)

1. दर्शक (Darshak
(درشک) देखने
वाला (Dekhne vala
(دیکھنے والا)
2. तीर्थयात्री (Tirth yátrí
(تیرتھ کسی مज़ہبی مقام کی زیارت
کو جانے والا (Kisi mazhabi
maqám ki ziyárat ko jáne vala
کسی مذہبی مقام کی زیارت کو
جانے والا)

ZÁIL ज़ाईल (ع - ص)

1. समाप्त (Samápt
(سمایت) खत्म
(Khatm
(ختم)
2. नष्ट (Nasht
(نشت) बेअसर (Be
asar
(بے اثر)

ZABÁN ज़बान (ف - مٹ)

1. रसना (Rasana
(رسنا) जिह्वा (Jiwha
(جیہ) जीभ (Jíbh
(جوہا)
2. भाषा (Bhášha
(بھاشा) वाणी (Váni
(वोली) बोली (Boli
(دانی)
3. प्रण (Pran
(پرن) वचन (Vachan
(وعدہ) वादा (Váda
(وچن)
4. बोल चाल (Bol chál
(بول چال) रोज़ मर्रा (Rozmarra
(روز مرہ) (یہ لفظ 'ز' کے پیش کے ساتھ
بھی بول سکتے ہیں)

زبان بندی (ف - مٹ)

ZABÁN-BANDI ज़बान बन्दी

1. गवाहों का बयान (Gaváhon ka bayán
(گواہوں کا بیان)
2. मौन (Maun
(مون) चुप्पी (Chuppi
(چپی)

2, कंचकूपी (Kanch kúpi کنچ کوپی)
शीशा (Shísha شیشه)

ZAJ,R जजर (ع - مٹ) زجر
भर्तसना (Bhart,sana بھرت سنا) ताड़ना
(Táṛana टाड़ना) डांट डपट (Dánt-dapat
(دانت دپٹ)

ZACH(CH)A ज(च)चा (फ - मٹ) زچه
प्रसूता (Prasúta پرسوتا) सूतिका
(Sútika सूतिका) प्रजाता (Prajáta
(پرजाता) जच्चा (Zach,cha زچه)

زچه خانه (ف - مڈ)

ZACH,CHA-KHÁNA जच्चा खाना
रक्षा गृह (Rakchha grih رکتھا گھر)
सूतिका गृह (Sútika grih सूतिका گھر)
प्रसूतागार (Prasútágár پرسوتا گار)
जच्चा घर (Zach,cha ghar زچه گھر)

ZUHAL जुहल (ع - مڈ) زحل
शनि ग्रह (Shani grih شنی گره)
शनिश्चर (Shanishchar شمشیر)
जुहल सितारा (Zubal sitára زحل
(ستاره)

ZAH,MAT जहमत (ع - मٹ) زحمت
कष्ट (Kasht کشت) क्लेश (Klesh
(Parish,shram परिश्रम) क्लिष
(Taklíf تکلیف) तकलीफ (परश्रम)

ZAHÍR जहीर (ع - मٹ) زحیر
अतिसार (Atisár اتسار) मरोड़
(Maror موروڑ) पेचिश (Pechish
(پیچش)

ZABAR जबर (फ - मڈ) زبر

1. उर्दू अक्षरों पर 'अ' की मात्रा (Urdu
akchharon par 'a' ki mâttra اردو
اکچھروں پر 'آ' کی मात्रا)
2. सबल (Sabal سبل) जोरावर
(Zorávar زوراور)

زبردست (ف - ص)

ZABAR-DAS,T जबर दस्त

1. बलिष्ट (Balisht बलित) बलवान्
(Balván بلوان) जोरावर (Zorávar
(زوراور)
2. प्रचंड (Prachand پرچند) उग्र
(Uggr اُگر) मुहीब (Muhíb مہیب)
3. अत्याचारी (Attya chári اتیاچارى)
जालिम (Zálim ظالم)

زبردستی (ف - مٹ)

ZABAR-DAS,TI जबर दस्ती

1. बलात् (Balát बलात) बलपूर्वक
(Bal púrvak بل پوروک) जबरन
(Jabran جبرن)
2. अन्याय (Annyáe ان نیاے) जुल्म
(Zulm ظلم)

ZABŪN जबू (ف - ص) زبوں

1. निकृष्ट (Nik krisht نکرشت) खराब
(Kharáb خراب)
2. अशुभ (Ashubh اشبھ) मनहूस
(Manhús منھوس)

ZUJÁJ जुजाज (ع - مڈ) زجاج

1. कंच (Kanch कंच) कांच (Káñch
(کانچ)

ZAR ज़र (फ - मड) زر

1. स्वर्ण (Swarn सुवर्ण) कांचन (Kánchan कान्चन) सोना (Sona सोना)

2. धन (Dhan धन) दौलत (Daulat दौलत)

زر اصل (फ - मड)

ZARE-AS,L ज़रे अस्ल

- मूलधन (Múl dhan मूल धन) पूंजी (Púnji पूंजी)

زراعت (ع - मथ)

ZARÁ,AT ज़रा अत

- कृषि (Krishi कृषि) खेती (Kheti खेती)

زراعت پیشہ (ع - ص)

ZARÁ,AT-PESHA ज़राअत पेशा

- कृषक (Krishak कृषक) किसान (Kisán किसान)

ZAR-KHEZ ज़रखेज (फ - मड)

- उर्वरा (Urvara उर्वरा) उपजाऊ (Upjáú उपजाऊ)

ZAR,D ज़र्द (फ - मड) زرد

- पांडु (Pándu पांडु) पीत (Pít पीत) पीला (Píla पीला)

ZARDÁB ज़र्दाब (फ - मड) زردآب

1. पित्त (Pitt पित्त) सफ़रा (Safra सफ़रा)
2. पीप (Píp पीप) मवाद (Mavád मवाद) ज़रूम से निकलने वाला ज़र्द

ZAKH,M ज़ख़म (फ - मड) زخم

- व्रण (Vran व्रण) क्षति (Chhati क्षति) घाव (Gháo घाव)

زخم خوردہ (ف - ص)

ZAKH,M-KHURDA ज़ख़म ख़ुर्दा

‘दिक़्खो’ ‘ज़ख़मी’

ZAKH,MA ज़ख़मा (फ - मड) زخمہ

- हर वह चीज़ जिस से कोई बाज़ा बजाया जाए (Har voh chíz jis se koí bája bajáya jáe हर वह चीज़ जिस से कोئی बाजा बजाया जाँ)

ZAKH,MI ज़ख़मी (फ - मड) زخمی

- आहत (Áhat आहत) क्षत (Chhat क्षत) घायल (Gháyal घायल)

ZAD ज़द (फ - मथ) زد

1. लक्ष्य (Lakchhya लक्ष्य) निशाना (Nishána निशाना)
2. आघात (Ághát आघात) वार (Vár वार) चोट (Chot चोट)
3. निशाने का सामना (Nisháne ka sámna निशाने का सामना)

زدو کوب (ف - مث)

ZADO-KOB ज़दो कोब

- ताड़ना (Tárana तारना) मारपीट (Már pít मारपीट)

ZADA ज़दा (फ - मड) زده

1. आहत (Áhat आहत) मारा हुआ (Mára hua मारा हुआ)
2. वह अक्षर जो ‘हल’ हो (Voh akchhar jo ‘hal’ ho वह अक्षर जो ‘हल’ हो)

کذک (سونہ Sona) سونا

2. स्वर्ण मुद्रा (Swarn muddra) سون

(اشرفی Ashrafi) (مدرا) اشرافی

زرق و برق (ف - ص)

ZARQO-BARQ زارکو برق

1. भड़कीला (Bhaṛkīlā) चमक (Bhaṛkīlā) چمک دار (Chamak dār)

2. सुसज्जित (Susajjit) ठाठदार (Tháthdār) (Susajjit) سوسجیت (Tháthdār) تھاتھ دار

ZAR-GAR زارگر (ف - مذ) زارگر (Swarn kār) (Sunār) (سونا کار) (سنار)

زرنگار (ف - ص)

ZAR-NIGÁR زارنیگار

स्वर्णिम (Swarnim) जटित (Swarn jatit) (Swarnim) (سونا جتیت) (Swarn jatit) जिस पर सोने का काम बना हो (Jis par sone ka kām bana ho) (سونا جتیت) جس پر سونے کا کام بنا ہو

ZIRIH زیره (ف - مٹ) زیره (Kavach) (Varm) (سن ناه) (San náh) (انگت تران) (Angat trán) (Zirah) (زیرہ)

زیره پوش (ف - ص)

ZIRIH-POSH زیره پوش

कवचधारी (Kavach dhári) (Zirah pahne hue) (Zirah) (زیره پوش) (Zirah) زیره پہنے ہوئے

पानी (Zakhm se nikalne vála zard pání) (زخم سے نکلنے والا زرد پانی)

ZARDÁLU زردآلو (ف - مذ) زردآلو (Khúbáni) (خوبانی)

ZAR-DÁR زردار (ف - ص) زردار (Dhanádbya) (Dhani) (धनाढ्य) (Dhan ván) (धनी) (Mál dár) (मालदार) (دهنی)

ZAR-DOZ زردوز (ف - ص) زردوز

1. जरी का काम करने वाला (Zari ka kām karne vála) (Zari ka kām karne vála) (والا) (Jis par zari ka kām ho) (Jis par zari ka kām ho) (کام ہو)

ZARDA زرده (ف - مذ) زرده

1. मीठे जाफरानी चावल (Mítthe záfaráni chával) (मीठے زعفرانی چاول)

2. खाने का खुशबूदार तम्बाकू (Kháne ka khushbú dár tambáku) (کھانے کا خوشبودار تمباکو)

3. पीले रंग का घोड़ा (Píle rang ka ghoṛa) (پیلے رنگ کا گھوڑا)

ZARDI زردی (ف - مٹ) زردی (Pítima) (Píláhat) (पीतिमा) (पीलाहट)

زرسرخ (ف - مذ)

ZARE-SURKH زره سرخ

1. स्वर्ण (Swarn) कनक (Kanak) (سونا) (Kanak) کنک

ZA,IM زعیم (ع - مذ) زائیم
 नेता (Neta نیتا) لीडер (Leader لیڈر)
 (لیڈر)

ZAGHÁL زغال (ف - مذ) زاجال
 कोयला (Koyala کوئلہ) کوयला

ZAGHAN زغن (ف - مٹ) زاجان
 आतापी (Átápi آتاپی) चिल्ल (Chill
 چیل) चील (Chil چیل)

ZAGHAND زغند (ف - ص) زاجند
 उत्काल (Utpál اتپہال) चौकड़ी
 Chaukari (چوکری) छलांग (Chhaláng
 چھلانگ)

ZAQAN,D زقند (ع - مٹ) زاقند
 دیکھو 'زغند'

ZAK زك (ع - مٹ) زاک
 1. अनادر (Anádar انادر) अपमान
 (Apmán اپمان) तहकीर (Tahqir
 تحقیر)

2. लज्जा (Lajja لجا) शर्मिन्दगी
 (Sharmindagi شرمندگی)

3. पराजय (Parájae پراجے) हार
 (Hár هار)

4. हानि (Háni هانی) नुकसान
 (Nuqsán نقصان)

ZUKÁM زکام (ع - مذ) زوکام
 प्रतिश्याय (Pratish,shyáe پرتیشیاء)
 शीत (Shít شیت) नज़ला (Nazla نزلہ)

ZAKÁT زکواة (ع - مٹ) زاکات
 1. धार्मिक कर (Dhármiik kar دھارمیک
 ٹیکس Tax ٹیکس کر)

ZISH,T जिश्त (ف - ص) زیشٹ
 निकृष्ट (Nik krisht نیکرشت) खराब
 (Bura بُرا) (Kharáb خراب)

زشت خو (ف - ص)

ZISH,T-KHU जिश्त खू
 दुरात्मा (Durátma دُراتما) दुष्प्रकृति
 (Dushprakriti دُش پُر کُرتی) बद
 अखलाक (Bad akhláq بد اخلاق)

زشت رو (ف - ص)

ZISHT-RU जिश्त रू
 कुरूप (Kurúp کُورُپ) कुदर्शन
 (Kudarshan کُودرشن) भद्दा (Bhadda
 بد صورت) (Bad sūrat بدسُورت)

زعفران (ف - مٹ)

ZÁ,FARÁN जाफरान
 कुंकुम (Kun kum کن کم) केसर
 (Kesar کیسر)

زعفران زار (ع - مذ)

ZÁ,FARÁN-ZÁR जाफरां जार
 केसर क्षेत्र (Kesar chhettr کیسرچھیتر)
 केसर भूमि (Kesar bhūmi کیسر
 بھومی) वह जगह जहां केसर ही केसर हो
 (Voh jagah jahān kesar hī kesar ho
 وہ جگہ جہاں کیسر ہی کیسر ہو)

ZÁ,(O) M जा (जो)म (ع - مذ) زعم

1. गर्व (Garv گرو) घमंड (Ghamand
 گھمند)

2. विचार (vichār وچار) खयाल
 (Khayál خیال)

4. ऋतु (Ritu رتو) मौसम (Mausam موسم)

5. संसार (Sansár سنسار) दुनिया (Dunya دنیا)

6. युग (Yug یگ) जुग (Jug جگ) कर्न (Qarn قرن)

7. दौर दौरा (Daur daura دور دورہ)

زمانه ساز (ع - ص)

ZAMÁNA-SÁZ जमाना साज

1. अवसर वादी (Ausar vádi اوسر وادی) मौका परस्त (Mauqa parast موقعہ پرست)

2. स्वार्थी (Swáarthí سوارتھی) खुद गारज़ (Khud gharaz خودغرض)

زمرد (ع - مذ)

ZUMUR,RAD ज़मुरद

पन्ना (Panna پنا) ज़मुरद (Zamurrad زمرد)

ZUM,RA ज़मुरा (ع - مذ)

दल (Dal دل) समूह (Samúh سموه) गिरोह (Giroh گروه)

ZAM,ZAM ज़मज़म (ع - مذ)

1. मक्के का एक कुआँ (Makke ka ek kuán مکے کا ایک کنواں)

2. उस कुँ का पानी (Us kuen ka pání اس کنویں کا پانی)

ZAM,ZAMA ज़मज़मा (ع - مذ)

गान (Gán گان) गाना (Gana گانا) राग (Rág राग)

2. दान (Dán دان) खैरात (Khairát خیرات)

ZAKI जकी (ع - ص)

1. स्वच्छ (Swach, chh سوچھے) پاک साफ़ (Pák sáf پاک صاف)

2. सरल स्वभाव (Saral swabháo سہل سہولت) नेक (Nek نیک)

ZULÁL जुलाल (ع - مذ)

1. निथरा हुआ साफ़ पानी (Nithra hua sáf páni نیتھرا ہوا صاف پانی)

2. ठंडा पानी (Thanda páni ٹھنڈا پانی)

ZALZALA जलजला (ع - مذ)

भूकम्प (Bhúkamp بھوکمپ) भूडोल (Bhúdol بھودول) भौचाल (Bhaun chál بھونچال)

ZUL,F जलफ (ع - مذ)

अलक (Alak الک) केशपाश (Kesh pásh کیش پاش) बालों की लट (Bálon ki lat بالوں کی لت)

ZIMÁM ज़िमा (ع - مذ)

कविका (Kavika کویکا) बाग (Bág باغ) लगाम (Lagám لگام)

ZAMÁNA जमाना (ع - مذ)

1. समय (Samao سماء) काल (Kál کال) वक्त (Vaqt وقت)

2. अवधि (Avadhi اودھی) मीयाद (Miyád میعاد)

3. विलंब (Vilamb ولیمب) देर (Der دیر)

ZAN जन (फ - म्) زن

स्त्री (Istri استری) جانی (Jani)
(عورت Aurat) औरत (جنی)

ZINA जिना (ع - مذ) زنا

व्यभिचार (Vyabhi chār ویبھیچار)
हराम कारी (Harām kārī حرام کادی)

ZUN,NÁR जुन्नार (ع - ذ्) زنار

उपवीत (Upvít अपवीत) यज्ञोपवीत
(Yaggopavít یگوپوویت) ब्रह्म सूत्र
(Brahmsúttr برهم सूत्र) जनेऊ
(Janeú جنیو)

ZINA-KÁR जिनाकार (ع - ص) زنا کار

व्यभिचारी (Vyabhichárá ویبھیچاری)
हराम कार (Harām kár حرام کار)

ZANÁNA जनाना (फ - مذ) زنانہ

1. नपुंसक (Napunsak نپنسک) हिजड़ा

(Hijra هجرا)

2. स्त्रियों के लिए (Istriyon ke lei

स्त्रियों का (Istriyon का) (استریوں کے لیے)
ka (استریوں کا)

3. परदे वाली औरतें (Parde vālī

auraten پردے والی عورتیں)

ZAM,BÚR जम्बूर (फ - مذ) زنبور

1. मधु मक्षिका (Madhu makchhika

शहद की मक्खी (مدھو مکچھکا)

(Shahd kí mak,khí شہد کی مکھی)

2. वरदा (Varata वरदा) भिड़ (Bhir भिड़)

3. एक प्रकार की सड़सी (Ek prakár kí

sarsí ایک پرکار کی سڑسی)

जंबूरा (Zambúra زنبورہ)

زمزمه خوان (ع - ص)

ZAM,ZAMA-KHÁN जम्जमा खां

गायक (Gáyak گایک) गाने वाला
(Gáne vála گانے والا)

ZAMIS,TÁN जमिस्तां (फ - مذ) زمستان

हेमंत (Hemant هیمنت) शीत काल
(Shít kál شیت کال) जाड़ा (Jāra
(جازا)

ZAMAN जमन (ع - مذ) زمن

समय (Samae سمے) वक्त (Vaqt وقت)

زمهریر (ع - مذ)

ZAM,HARÍR जम हरीर

1. कड़ा जाड़ा (Kaṛa jāra کڑا جازا)

2. वायु मंडल का वह भाग जो अत्यंत

ठंडा है (Váyu mandal ka voh bhág

jo atyant thanda hai وایو مندل

کا وہ بھاگ جو اتیذت ٹھنڈا ہے)

ZAMÍN जमीन (फ - म्) زمین

पृथ्वी (Prith,vi پرتھوی) भूमि

(Bhúmi اونی) अवनि (Avani)

क्षमा (Chhama क्षमा) वसुंधरा

(Vasundhara वसुंधरा) क्षोणि

(Chhoni क्षोणि) धरती (Dharati

دھرتی)

زمین دار (ف - ص)

ZAMÍN-DÁR जमींदार

भू स्वामी (Bhú swámi بھو سوامی)

जमोन का मालिक (Zamín ka málík

زمین کا مالک)

بंदी (Bandí) कैदी (Qaidi)
(قیدی)

زندگی (ف - مٹ)

ZIN,DAGI जिन्दगी

1. जीवन (Jívan) हयात (Hayát)
(حیات)

2. जीवनकाल (Jívan kál) (جیون کال)
उम्र (Umr) (عمر)

ZIN,DA जिन्दा (ف - ص)
जीवित (Jívit) जानदार (Jándár)
(جاندار)

زنده دل (ف - ص)

ZINDA-DIL जिन्दा दिल

विनोदी (Vinodi) खुश मिज़ाज
(Khush mizáj) (خوش مزاج)

ZANG जंग (ف - مذ)
मंझूर (Mandúr) मोरचा (Morcha)
(जंग) (Jang) (مورچہ)

ZAN,GÁR जंगार (ف - مذ)

हरिकि (Hariki) तांबे का
कसाव (Tánbe ka kasáo) (تانبے کا)
नीला थोथा (Níla thotha) (کساؤ)
तूतिया (Tútiya) (توتیا)

زنگ آلود (ف - ص)

ZANGÁLÚD जंगालूद

जंग लगा हुआ (Zang laga hua) (لگا ہوا)

زنگ خورده (ف - ص)

ZANG-KHURDA जंग खुर्दा

دیکھو 'زنگ آلود'

4. छोटी तोप (Chhoti top) (چھوٹی توپ)

ZAM,BÍL जम्बील (ف - مٹ)

1. भोला (Jholí) टोकरी
(Tokari) (ٹوکری)

2. कमंडल (Kamandal) (کمندل)
कशकोल (Kashkol) (کشکول)

زنجبیل (ع - مٹ)

ZANJABÍL जन्जबील

1. शुंठि (Shunthi) सोंठ
(Sonth) (سونٹھ)

2. स्वर्ग की एक नदी (Swarg kí ek
nadí) (سورگ کی ایک ندی)

ZANJÍR जन्जीर (ف - مٹ)

1. शृंखला (Shrinkhala) सांकर
(Sánkar) (شرن کھلا)

2. पांव की बेड़ी (Páon ki berí) (پاؤں کی بیڑی)

ZANAKH जनख (ف - مٹ)
'دیکھو' 'زنخداں'

زنخداں (ف - مٹ)

ZANAKHDÁN जनख्दां

चिबुक (Chibuk) थुड्डी (Thuddí)
(تھڈی)

ZIN,DÁN जिन्दां (ف - مذ)

बंदीगृह (Bandígrih) कारागार (Karágár)
(Jailkhána) (جیل خانہ)

ZIN,DÁNI जिन्दानी (ف - ص)

कारावासी (Karávási) (کاراواسی)

ZÚD जूद (फ - व) डूद

आशु (Áshu अशु) शीघ्र (Slíghr शीघ्र)
फौरन (Turant तुरन्त) (शुकिंग)
(Fauran फौरा)

ZOR जोर (फ - मड)

1. शक्ति (Shakti शक्ति) बल (Bal बल)
ताकत (Táqat ताकत)
2. अधिकार (Adhikár अधि) काबू
(Qábu काबू)
3. प्रचण्डता (Prachandata प्रचण्डता)
तेजी (Tezi तेजी)
4. अन्याय (Annyáe अन्याय) जबर-
दस्ती (Zabar dasti जबरदस्ती)
5. आश्रय (Áshrae आश्रय) सहारा
(Sahára सहारा)

ZÚR जूर (फ - मड)

छल (Chhal छल) वंचना (Vancha-
na वंचना) फरेब (Fareb फरेब)

डूर آزمائی (फ - मथ)

ZOR, ÁZMÁÍ जोराजमाई

1. शक्ति प्रदर्शन (Shakti pradarshan शक्ति प्रदर्शन)
जोर दिखाना (Zor dikhána जोर दिखाना)
2. युद्ध (Yuddh युद्ध) लड़ाई (Larái लड़ाई)
जंग (Jang जंग) (लड़ाई)

डूर آور (फ - व)

ZOR, ÁVAR जोरावर

शक्तिशाली (Shakti sháli शक्तिशाली)
बलवान् (Balván बलवान्) ताकतवर
(Táqat var ताकतवर)

डनहार (फ - कल्ले ताकित)

ZIN, HÁR जिन्हार

कदापि (Kadápi कदापि) हरगिज
(Hargiz हरगिज)

ZAVÁL जवाल (मड - ए)

1. हास (Hrás हास) क्षय (Chhao क्षय)
कमी (Kamí कमी)
2. पतन (Patan पतन) गिराव
(Giráo गिराव)
3. अवनति (Aunati अवनति) तनजुल
(Tanazzul तनजुल)

डवाल पिर (ए - व)

ZAVÁL-PIZÍR जवाल पिजीर

पतनशील (Patán shíl पतनशील)
पतनोन्मुख (Patanonmukh पतनोन्मुख)
जो गिर रहा हो (Jo gir raha ho जो गिर रहा हो)

डौज (मड - ए)

1. युगल (Yugal युगल) युग्म (Yugm युग्म)
जोड़ा (Jora जोड़ा)
2. दम्पति (Dampati दम्पति) मियां
बीबी (Miyán-bíbi मियां बीबी)
3. पति (Pati पति) दूल्हा (Dúlha दूल्हा)
(दोल्हा)

डौजा (मथ - ए)

भार्या (Bharya भार्या) पत्नी (Patní पत्नी)
ब्याहता (Byáhatá ब्याहता) (पत्नी)
जोरू (Joru जोरू) बीबी (Bívi बीबी)

زهر آلود (ف - ص)

ZAH,RÁLÚD زہرآلود
 विषाक्त (Vishákt) زہر میلا
 हुआ (Zahr mila hua) (زہر ملا ہوا)

ZAHRÁB زہر آب (ف - مذ)

1. विषजल (Vish jal) (وش جل) زہریلا
 पानी (Zahríla pání) (زہریلا پانی)
2. दुःख (Dukh kh) (دکھ) कष्ट (Kasht)
 (رنج) रंज (Ranj) (کشت)

ZAH,RA زهره (ف - مذ)

1. पिताशय (Pittáshae) (پیتاشے) पिता
 (Pitta) (پتہ)
2. वीरता (Vírata) (वीरता) बहादुरी
 (Baháduri) (بہادری)

ZUH,RA زهره (ع - مٹ)

शुक्र ग्रह (Shukkr grah) (شکر گره) जुहरा
 सितारा (Zuhra sitára) (زہرہ ستارہ)

ZIHE زہے (ف - مذ)

अहो (Aho) (اهو) धन्य (Dhan,nya)
 (واہ واہ) वाह वाह (Váh váh) (دھنیہ)

زہے نصیب (ف - ص)

ZIHE-NASÍB जिहे नसीब

अहो भाग्य (Aho bhággya) (اهو بھاگیہ)
 धन्य भाग्य (Dhannya bhággya) (دھنیہ
 भाग्य) खुशा नसीब (Khusha nasíb)
 (خوشا نصیب)

زیادتی (ع - مٹ)

ZIYÁDATI जियादती

1. अधिकता (Adhikata) (ادھکتا)

ZAU,RAQ जौक (ف - مٹ)

नौका (Nauka) (نوکا) नाव (Náo)
 (کشتی) कश्ती (Kashti) (ناؤ)

ZÚF زوف (ف - مٹ)

धिक (Dhik) (دھک) लानत (Lánat)
 (پھتکار) फटकार (Phatkár) (لعنت)

ZAH زه (ف - مذ)

जह (Jah) (جہ) प्रसव (Prasav) (پرسو)
 जनन (Janan) (جننا) जनना (Janna) (جنن)

ZIH زه (ف - مٹ)

1. डोरी (Dori) (دوری) फीता (Fíta)
 (فیتہ)
2. पतंचिका (Patanchika) (پتن چکا)
 कमान का चिल्ला (Kamán ka chilla)
 (کمان کا چلا)

ZIHÁR زہار (ف - مٹ)

उपस्थ (Upasth) (اُپس تھ) पेड़ (Perú)
 (زیرناف) जेरेनाफ (Zerenáf) (پیڑو)

ZUH,D زهد (ع - مذ)

इन्द्रिय निग्रह (Indriya niggrah) (اندریہ
 निग्रह) संयम (Sanyam) (سن یم) निस्पृहता
 (Nisprihata) (نس پرہتا) परहेज़गारी
 (Parhez gári) (پرهیز گاری)

ZAH-DÁN زهدان (ف - مذ)

गर्भाशय (Garbháshae) (گربھاشے) बच्चा
 दानी (Bach cha dání) (بچہ دانی)

ZAH,R زهر (ف - مذ)

विष (Vish) (وش) गरल (Garal) (کُرل)
 सम (Sam) (سم)

2. शोभा (Shobha شوبها) रौनक (Raunaq رونق)

ZEBA जेबा (फ - व)

1. उचित (Uohit अचित) मुनासिब (Munásib مناسب)

2. सुशोभित (Sushobhit सुशोभित) सुन्दर (Sundar सुन्दर) खुशनुमा (Khush numa خوشनुमा)

ZEBÁISH जेबाइश (फ - म)

1. शोभा (Shobha शوبها) सुन्दरता (Sundarata सुन्दरता) रौनक (Raunaq रौनक) (दुन्नी)

2. शृंगार (Shringár श्रृंगार) आराइश (Áráish आराइश)

ZÍBAQ जीवक (म - ए)

पारद (Párad पारद) पारा (Pára पारा)

زیبوزینت (ف - م)

ZEBO-ZÍNAT जेबो जीनत

1. सुसज्जा (Susajja सुसज्जा) सजावट (Sajávat सजावट)

2. शृंगार (Shringár श्रृंगार) बनाव सिंगार (Banáo singár बनाव सिंगार)

ZER जेर (म - ए)

1. उर्दू में 'इ' की मात्रा (Urdu men 'I' ki máatra اردو میں 'ا' کی मात्रا)

(ف - व)

2. निम्न (Nimn निम्न) नीचा (Nícha नीचा)

3. निर्बल (Nirbal निर्बल) कमजोर (Kam zor کمزور)

बहुतात (Bahutát बहुतात) इफरात (Ifrát افراط)

2. अत्याचार (Attyáohár अत्याचार) जुल्म (Zulm ظلم)

ZIYÁDA ज़ियादा (म - ए)

1. अधिक (Adhik अधिक) बहुत (Bahut बहुत)

2. अतिरिक्त (Ati rikt अतिरिक्त) कालतू (Fáltu फालतू)

ZIYÁRAT ज़ियारत (म - ए)

1. दर्शन (Darshan दर्शन) दीदार (Dídár दीदार)

2. किसी तीर्थ स्थान या पुण्य व्यक्ति के दर्शन (Kisi tirth isthán ya punnya vyakti ke darshan کسی تیرتھ)

(استهان یا پنیہ ویکتی کے दर्शन)

3. किसी बुजुर्ग का मकबरा (Kisi buzurg ka maqbara کسی بزرگ کا مقبرہ)

زیارت گاہ (م - ع)

ZIYÁRAT-GÁH ज़ियारतगाह

पुण्य स्थान (Punnyasthán पुण्य स्थान)

तीर्थ स्थान (Tírbastbán तीर्थ स्थान)

درگاه (Dargáh درگاه) (تیرتھوس تھان) آستانہ (Ástána آستانہ)

ZIYÁN ज़ियां (म - ए)

हानि (Háni हानि) ज्यानि (Jyáni ज्यानि)

नुकसान (Nuqsán नुकसान) (جیانی)

ZEB जेब (म - ए)

1. सुन्दरता (Sundarata सुन्दरता) हुस्न (Husn हुस्न)

ZÍRAK زیرک (ف - ص) جیرک
 Chatur (चतुर) (پروین Pravin) प्रवीण
 Buddhimán (बुद्धिमान्) (چتر) बुद्धिमान्
 Hoshyár (होशियार) (مان) होशियار
 زیرویم (ف - مذ)

ZÍRO-BAM زیرویم
 Swar ka utár (स्वर का उतार) (Swar ka utár)
 charháó (سور کا اتار چڑھاؤ)
 زیرو زیر (ف - ص)

ZERO-ZABAR زیرو زیر
 Ast vyast (अस्त व्यस्त) (است و یست)
 Tale úpar (तले ऊपर) (تِلے اوپر) تیتار
 Titar bitar (तितर बितर) (تیتر بتتر) بیتار

ZÍRA زیره (ف - مذ) جیرا
 1. Jíra (जिरा) (جیرک Jírak) جیرا
 2. Parág (पराग) (پراگ) पुष्प रज
 Pushp raj (पुष्प रज) (پشپ رج) फूल का
 Phúl ka zíra (फूल का زیره) (پھول کا زیره) جیرا

ZERÍN زیریں (ف - ص) زیریں
 Adhogat (अधोगत) (ادھوگت) निम्न
 Nimn varti (निम्न वर्ति) (نمن ورتی) नीचे
 Níche vála (नीचे वाला) (نیکھے والا) والا

ZÍS,T زیست (ف - مٹ) زیست
 Jívan (जीवन) (جیون) जिन्दगी
 Zindagi (زندگی) (زندگی)

ZÍNAT زینت (ع - مٹ) زینت
 1. Shobha (शोभा) (شوبھا) रौनक
 Raunaq (रौनक) (دونی)

ZÍR زیر (ف - مٹ) زیر
 Anulom (अनुलोम) (انولوم) नीचा स्वर
 Nícha swar (नीचा सुर) (نیکھا سور)

ZER-BÁR زیر بار (ف - ص) زیر بار
 1. Bhár grast (भार ग्रस्त) (بھار گرسٹ) भार ग्रस्त
 Bojh ke níche daba hua (बोझ के नीचे दबा हुआ) (Bojh ke níche daba hua)
 2. Qarzdár (कर्जदार) (دنی Rini) ऋणी
 Qarzdár (قرض دار)

ZER-TAJVÍZ زیر تجویز (ع - ص) زیر تجویز
 ZERE-TAJVÍZ زیره تاجویز
 Vichárádhín (विचारार्थी) (وچارادھین) विचाराधीन
 Zere ghaur (ज़ेरे गौर) (زیر غور) زیر غور

ZER-DAS,T زیر دست (ف - ص) زیر دست
 1. Adhín (अधीन) (ادھین) आश्रित
 Áshrit (आश्रित) (آشرت) (Mátah,t) मातहत
 Mátah,t (मातहत) (ماتحت)
 2. Nirbal (निर्बल) (نیربال) कमज़ोर
 Kam zor (कमज़ोर) (کمزور)
 3. Dukhkhít (दुःखित) (دکھت) आजिज़
 Ájiz (आजिज़) (عاجز)

ZERE-SÁYA زیر سایه (ف - ص) زیر سایه
 ZERE-SÁYA زیره سایا
 Áshrit (आश्रित) (آشرت) शरणागत
 Sharanágat (शरणागत) (شَرناگت) पनाहगीर
 Panáh gír (पनाहگیر) (پناہگیر)

ZERE-GHAUR زیر غور (ع - ص) زیر غور
 ZERE-GHAUR زیره غور
 دیکھو 'زیر تجویز'

- زینہار (ف - کلمہ تاکید)
ZÍNHÁR ज़ीन्हार
(دیکھو 'زینہار')
- زیور (ف - مذ)
ZEVAR ज़ेवर
1. अलंकार (Alankār النکار) सजावट
(Sajāvat سجاوت)
2. आभूषण (Ābhūshan أبھوشن)
गहना (Gahna گھنا)
- सज्जा (Sajja सजा)
2. सजावट (Sajāvat سجاوت)
3. शृंगार (Shringār شرنگار) बनाव
सिंगार (Banāo singār بناؤ سنگار)
- زینہ (ف - مذ)
ZĪNA ज़ीना
निश्रेणी (Nish,shreni نیش شرینی)
सीढ़ी (Sīrhi سیڑھی)

س

शब्द में पहले लगाया जाने वाला
अक्षर या शब्द (Kisi shabd men
pahle lagāya jāne vāla akshhar
ya shabd کسی شبد میں پہلے
لگایا جانے والا اکشہر یا شبد)

साहर (ع - مذ)
SÁHIR साहिर
मायावी (Máyávi مایاوی) इन्द्रजाली
(Indr jāli اندر جالی) जादूगर (Jádúgar
(جادوگر)

साहरه (ع - مث)
SÁHIRA साहिरा
मायाविनी (Máyávinī مایاونی) इन्द्र
जालिका (Indr jālika اندر جالیکا) जादू-
गरनी (Jādu garnī جادوگرنی)

साहल (ع - مذ)
SÁHIL साहिल
नदी तट (Nadi tat ندی تٹ) समुद्र
तट (Samuddr tat سمدر تٹ) नदी
या समुद्र का किनारा (Nadi ya
samundar ka kināra ندی یا سمندر
کا کنارہ)

साब (ع - ص)
SÁBE सावे
सप्तम (Saptam سہتم) सातवां (Sátvān
(ساتواں)

साबि (ع - ص)
SÁBIQ साबिक
1. पूर्वकालीन (Púrv kálín پورو کالین)
भूत पूर्व (Bhút púrv بھوت پورو)
पहले ज़माने का (Pahle zamāne ka
(پہلے زمانے کا)
2. विगत (Vigat وگت) गत (Gat گت)
पिछला (Picbhla پیچھلا) गुज़रता
(Guzashta گزشتہ)

سابقه (ع - مذ)
SÁBIQA साबिका
1. सम्पर्क (Sampark سمپرک) वास्ता
(Vásta واسطہ)
2. व्यवहार (Vyavhār ویوہار) मुआ-
मला (Muámala معاملہ)
3. पूर्व (Púrv پورو) पिछला (Picbhla
(پیچھلا)
4. उपसर्ग (Upsarg آپسर्ग) किसी

سادہ پرکار (ف - ص)

SÁDA-PURKÁR सादा पुर्कार
 देखने में भोला भाला लेकिन बड़ा तेज
 और चालाक (Dekhne men bhola bhála
 lekin bara tez aur chálák دیکھنے
 میں بھولا بھالا لیکن بڑا تیز اور
 چالاک)

سادہ دل (ف - ص)

SÁDA-DIL सादा दिल
 सरल हृदय (Saral hridae سرل ہرے
 سیدھا سادا (Sídha sáda سیدھا سادا
 भोला भाला (Bhola bhála بھولا بھالا)

سادہ کار (ف - ص)

SÁDA-KÁR सादाकार
 वह सुनार जो चांदी सोने पर बेल बूटे
 बनाता हो (Voh sunár jo chándi sone
 par bel búte banáta ho وہ سنار جو
 چاندی سونے پر بیل بوٹے بناتا ہو)

سادہ لوح (ع - ص)

SÁDA-LAUH सादा लौह
 1. मूर्ख (Múrkh مورکھ) वेवकूफ
 (Bo vaqúf بے وقوف)
 2. सरल स्वभाव (Saral swabbáo
 भोला भाला (Bhola bhála
 بھولا بھالا)

سادہ مزاج (ع - ص)

SÁDA-MIZÁJ सादा मिज़ाज
 सरलात्मा (Saralátma سرلاتما) सीधा
 सदा (Sídha sáda سیدھا سادا)

ساخت (ف - مٹ) SÁKHT ساخت

1. आकृति (Ákriti आकृति) बनावट
 (Banávat بناوٹ)
2. निर्माण (Nirmán निर्माण) बनाना
 (Banána بنانا)

ساختہ (ف - ص) SÁKH,TA ساختہ

1. कृत्रिम (Kritrim कृत्रिम) बनावटी
 (Banávati بناوٹی) नकली (Naqli
 نقلی)
2. निर्मित (Nirmit निर्मित) बना हुआ
 (Baná hua بنا ہوا)

سادگی (ف - مٹ) SÁDAGI سادگی

1. सरलता (Saralata सरलता) सीधापन
 (Sídhápan سیدھاپن)
2. निष्कपटता (Nishkapatata निष्कपटता) भोलापन
 (Bhola pan بھولا پن)

سادہ (ف - ص) SÁDA سادہ

1. निरंक (Nirank निरंक) जिस पर
 कुछ अंकित न हो (Jis par kuchh
 ankit na ho جس پر کچھ انکت
 نہ ہو)
2. श्वेत (Shwet श्वेत) सित (Sit
 سفید) सफेद (Safed سفید)
3. निश्छल (Nishchhal निश्छल) भोला भाला
 (Bhola bhála بھولا بھالا)
4. निष्केवल (Nish keval निष्केवल) खालिस
 (Khális خالص)
5. रिक्त (Rikt रिक्त) खाली (Kháli
 خالی)

2. षडयंत्र (Shad yantr شَدِیَنْتَر)

سازش (Sázish)

SÁZISH سازش (ف - مٹ)

अभिसंधि (Abhi sandhi ابھی سَنْدھی)

खडयंत्र (Khar yantr کھَر یَنْتَر) सांठ

गांठ (Sánth gánth گانْٹھ گانْٹھ)

سازگار (ف - ص)

SÁZ-GÁR سازگار

1. अनुकूल (Anukúl انوکول) मुआफिक

(Muáfiq موافق)

2. शुभ (Shubh شُبھ) मुबारक (Mubá-

rak مبارک)

SÁZINDA سازنده (ف - مڈ)

1. वादक (Vádak وادک) वाद्यकर

(Vád,dya kar وادیہ کر) बाजा

बजाने वाला (Bája bajáne vála

बाजे بجانے والا)

2. सारंगी बजाने वाला (Sárangí bajá-

ne vála سارنگی بجانے والا)

SÁ,AT साअत (ع - مٹ) ساعت

1. क्षण (Chhan چھن) पल (Pal

لمحہ) लमहा (Lam,ha

2. मुहूर्त (Muhúrt मہورت) महूरत

(Mahúrat مہورت)

3. समय (Samae سمے) वक्त (Vaqt

وقت)

4. घटिका (Ghatika گھٹیکا) घड़ी

(Ghari گھڑی)

SÁ,ID साइद (ع - ذٹ) ساعد

1. बाहु (Báhu باھو) बाजू (Bázu

بازو)

ساربان (ف - مڈ)

SÁR-BÁN ساربان

उष्ट्रपाल (Ushtr pál اَشْطَرِیَال) ऊंट-

बान (Unt bán اونْتَبان)

SÁRIQ سارق (ع - ص) سارق

तस्कर (Tasker تس کر) स्तेन (Isten

چور چور) चोर (اس تین)

SÁZ ساز (ف - مڈ) ساز

1. उपकरण (Upkaran آپ کون) सामान

(Sámán سامان)

2. गाने बजाने का सामान (Gáne

bajáne ka sámán گانے بجانے کا

سامان)

3. षडयंत्र (Shad yantr شَدِیَنْتَر)

सार्जिश (Sázish)

4. घोड़े की सवारी का सामान यानी

जीन, लगाम, कांठी वगैरा (Ghore

ki savari ka sámán yáni zín, lagám,

káthi vaghairah گھوڑے کی

سواری کا سامان یعنی زین لگام

(کاتھی وغیرہ)

5. बनाने वाला (Banáne vála

والا)

6. बना हुआ (Bana hua

۶,۵ کے معنوں میں مرکب ہو کر

آتا ہے جیسے 'آئینہ ساز' آئینہ

بنانے والا اور 'دست ساز' ہاتھ کا

بنا ہوا)

ساز باز (ف - مٹ)

SÁZ-BÁZ سازباز

1. सांठगांठ (Sánth gánth گانْٹھ گانْٹھ)

जोड़ तोड़ (Jor tor جوڑ توڑ)

چپ (Chup) चुप (خاموش)

ساکت وصامت (ع - ص)

SÁKITO-SÁMIT ساکیتو سامیت
 نیتبده (Istab,dh) स्तब्ध
 (Nistab,dh) निश्चेष्ट (نیتبده)
 (Nish-chesht) बे हिस्सो हरकत
 (Be hisso-harakat) (پے حس و حرکت)

SÁKIN ساکین (ع - ص)

1. निवासी (Nivási) वाशिन्दा
 (Báshinda) (نواسی باشندہ)
2. अचल (Achal) गति हीन
 (Gati hín) गौर मुतहरिक
 (Ghair mutaharrik) (اچل گتی هین غیر متحرک)
3. हलन्त (Halant) वह अक्षर
 जिसमें स्वर नमिला हो (Voh akchhar
 jis men swar na mila ho) (هالنت वह اکچھر جس میں سوار نہ ملا هو)
4. स्थिर (Isthir) शांत (Shánt)
 (Pur sukún) पुर सुकून
 (پور سکون)

SÁL سال (ف - مذ)

वर्ष (Varsh) बरस (برس)

SÁLÁR سالار (ف - مذ)

नायक (Náyak) नेता (Neta)
 (Sardár) सरदार (سردار)

SÁLÁNA سالانه (ف - ص)

वार्षिक (Vársbik) साल भर का
 (Sál bhar ka) साल में एक
 बार होने वाला (Sál men ek bár hone
 vála) (سال میں ایک بار ہونے والا)

2. कलाई (Kalái) पहुँचा
 (Pahuncha) (پہونچا)

SÁ,Í साई (ع - ص)

यत्नवान् (Yatn ván) (یتن وان)
 कोशिश करने वाला (Koshish karne
 vála) (کوشش کرنے والا)

SÁGHAR सागर (ف - مذ)

चपक (Chashak) पान पात्र
 (Pán pátr) जाम (Jám)
 (جام)

सागर کش (ف - ص)

SÁGHAR-KASH सागर कश

मद्यप (Mad,dyap) शराबी
 (Sharábi) (مدیپ شرابی)

SÁQ साक (ع - مٹ)

पिंडली (Pindli) घुटने और पंजे
 के बीच का भाग (Ghutne aur panje
 ke bích ka bhág) (پینڈلی گھٹنے اور پنجه کے بیچ کا بھاگ)

SÁQIT साकित (ع - ص)

1. च्युत (Chyut) गिरा हुआ
 (Gira hua) (چیت گرا هوا)

2. समाप्त (Smáp,t) खत्म
 (Khatm) (سمایط ختم)

SÁQÍ साकी (ع - مذ)

1. पानी पिलाने वाला (Páni piláne
 vála) (پانی پیلانے والا)

2. शराब पिलाने वाला (Sharáb piláne
 vála) (شراب پیلانے والا)

SÁKIT साकित (ع - ص)

मौन (Maun) खामोश (Khámosh)

2. अस्باب (Asbáb) (اسباب)

سال خوردہ (ف - ص)

SÁME सामे (ع - ص) سامع

SÁL-KHURDA साल खुर्दा

श्रोता (Shrota) (شروتا) सुनने वाला
(Sunne vála) (سننے والا)

1. चिर कालीन (Chir kálín) (چیرکالین)
जीर्ण (Jirn) (جیڑن) पुराना (Purána)
(پیرانا)

SÁME,Á सामित्रा (ع - مذ) سامعہ

2. अनुभवी (Anubhavi) (انوبھوی)
तज्रिबाकार (Tajriba kár) (تجربہ کار)

1. कर्ण (Karn) (کرن) कान (Kán)
(कान)

SÁLIM सालिम (ع - ص) सालिम

2. श्रवण शक्ति (Shravan shakti)
(श्रवण शक्ति) सुनने की कुवत
(Sunne ki quv, vat) (سننے کی قوت)

1. सुरक्षित (Surakshit) (سورکشیٹ)
महफूज (Mahfúz) (محفوظ)

SÁMI सामी (ع - ص) सामی

2. स्वस्थ (Swasth) (سوستھ) तनदुरुस्त
(Tandurust) (تن درست)

श्रेष्ठ (Shreshth) (श्रिशत्थ) महान
(Mahán) (مہان) बड़ा (Bara)

3. संपूर्ण (Sampurn) (سم پورن) साबित
(Sábit) (ثابت)

SÁNIHA सानिहा (ع - مذ) سانحه

سالنامہ (ف - مذ)

दुर्घटना (Durgbatana) (درگھटना) हादिसा
(Hádisa) (حادثة)

SÁL-NÁMA साल नामा

SÁI,BÁN सायबान (फ - مذ) سائبان

वार्षिक अंक (Várshik ank) (وارشک)
किसी अखबार या रिसाले का
सालाना नंबर (Kisi akhbár ya risále
ka sálána number) (کسی اخبار یا
(رسالے کا سالانہ نمبر)

छाजन (Chhájan) (چھاजन) छज्जा
(Chhajja) (چھجا)

SÁIR साइर (ع - ص) سائر

SÁLÚS सालूस (ف - ص) سالوس

1. भ्रमी (Bhrami) (भ्रमी) फिरने वाला
(Phirne vála) (پھرنے والا) घूमने वाला
(Ghúmne vála) (گھومنے والا)

1. आर्य रूप (Árya rúp) (آریہ روپ)
धर्मध्वज (Dharmad, dhvaj) (धर्मध्वज)
(पाकहंदी) पाखंडी (Pákhandi) (دهوج)
रियाकार (Riya kár) (ریا کار)

2. समस्त (Samast) (سمست) सब
(Sab) (سب)

2. छल (Chhal) (چھل) पाखंड (Pákhand)
(रिया) (ریا) (पाकहंद)

3. फुटकर (Phut kar) (پھٹکار) मुतफरिक्
(Mutafarriq) (متفرق)

SÁIS साइस (ع - مذ) سائیس

SÁMÁN सामान (ف - مذ) سامان

अश्व पाल (Ash, shwa pál) (اشوپال)
साइस (Sáis) (سائیس)

1. उपकरण (Up karan) (اپ کرن) सामग्री
(Sámag, gri) (سامگری)

سبحہ گردانی (ع - ص)

SUB,HA-GARDÁNI سُبْہَا گردانی
مالا پہرنا (Mála pherna مالا
تسبیح پڑھنا (Tasbīh paṛhna
(تسبیح پڑھنا)

SABAD سبَد (ف - مٹ)

1. کرندیکا (Karandika کرندکا)
ٹوکری (Tokari ٹوکری) ڈلیا (Dalya ڈلیا)
2. ہنٹ کے لیے ڈالی (Bhent ke lie
dáli بھینٹ کے لیے ڈالی)

SAB,Z سبَز (ف - ص)

1. ہریت (Harit ہریت) ہرا (Hara
ہرا)
2. تازا (Táza تازہ) ہال کا ٹوٹا
ہوا فلو یا سبزی (Hál ka túta
hua phal ya sabzi حال کا ٹوٹا ہوا
پھل یا سبزی)

سبز بخت (ف - ص)

SAB,Z-BAKHT سبَز بخت

سؤہاگیا شالی (Saubhágya sháli
خوش قسمت (Khush qismat
(خوش قسمت)

SAB,Z-PA سبَز پا (ف - ص)

1. ہٹ ہاگیا (Hat bhág gya ہٹ
ابھاگیا (Abhága ابھاگیا)
قسمت (Bad qismat بد قسمت)
2. انیشٹ پاد (Anisht pád انیشٹ پاد)
منہس قدم (Manhús qadam
منہس قدم)

SÁIL سائل (ع - ص)

1. پرسن کرتا (Prishn karta پرسن
کرتا) سوال کرنے والا (Savál
karne vála سوال کرنے والا)
2. یاچک (Yáchak یاچک) بیکھاری
(Bhikhári بیکھاری)

SÁYÁ سایہ (ع - مذ)

1. چھایا (Chháya چھایا) پرچھائی
(Parchháin پرچھائیں)
2. پرتی بھمب (Prati bimb پرتی بھمب)
اکس (Aks اکس)
3. پرت بادھا (Pret bádha پرت بادھا)
آسب (Áseb آسب)
4. چھایا (Chháya چھایا) چھاؤں
(Chháon چھاؤں)

سایہ زدہ (ف - ص)

SÁYA-ZADÁ سایہ زدہ

پرت بادھا گراست (Pret bádha grast
بھوتا ویشت (Bhúta visht بھوتا ویشت)
پرت پیڈت (Pret píḍit پرت پیڈت)
آسب زدہ (Áseb zada آسب زدہ)

SABAB سبب (ع - مذ)

کارن (Káran کارن) ہتو (Hetu ہتو)
وجہ (Vaj,h وجہ)

SAB,T سبَت (ع - مذ)

شانیوار (Shanivár شانیوار) سنیچر
(Saníchar سنیچر)

SUB,HA سُبْہَا (ع - ذ)

جپ مالا (Jap mála جپ مالا)
تسبیح (Tasbīh تسبیح)

چراگاہ (Chara gáh) (سیس، تھل)
(چراگاہ)

جسکا (Jiska ána ashubh ho)
(آنا اشیہ ہو)

سبز پوش (ف - ص)

SAB,ZI سبزی (ف - مٹ)

SAB,Z-POSH سبزی پوش

1. हरिमा (Harima) (हरिमा)
(हरापन)

हरितांबर (Haritámbar) (हरितांबर)

2. हरियाली (Hariyáli) (हरियाली)
(Ghás pát) (گھاس پات)

Sabz kapre pahinne vála (Sabz kapre pahinne vála)
(سبز کپڑے پہننے والا)

3. तरकारी (Tarkári) (तरकारी)
(Shák, bháji) (شاک بھاجی)

سبز قدم (عف - ص)

SAB,Z-QADAM سبزی کدم

دیکھو 'سبز پا'

سبزی خور (ف - ص)

SAB,ZI-KHOR سبزی خور

SAB,ZA سبزا (ف - مذ)

शाकाहारी (Shákáhári) (शाकाहारी)

1. हरियाली (Hariyáli) (हरियाली)
(Ghás) (گھاس)

केवल दाल तरकारी खाने वाला (Keval dál tarkári kháne vála)

2. मूछ डाढ़ी के बाल (Múchh dāṛhi ke bál)
(मोछे दाढ़ी के बाल)

कील दाल (Keval dál tarkári kháne vála)
(तरकारी کھانے والا)

3. मरकत (Marakat) (मरकत)
(Panná) (पना)

SIB,T सिबत (ع - مذ)

दुहिता सुत (Duhita sut) (दुहिता सुत)

लड़की का लड़का (Laṛki ka laṛka)

(Navása) (نواسہ)

4. चाष (Chásh) (چاش)
(Níl kanth) (نیل کنتھ)

سبزہ آغاز (ف - ص)

SABAQ सबक (ع - مذ)

SAB,ZA-ÁGHÁZ سبزا آگاز

1. पाठ (Páth) (پاٹھ)

भाग जो एक दिन में पढ़ाया जाय

(Pustak ka voh bhág jo ek din

men paṛháya jáe) (پستک کا وہ

بھاگ جو ایک دن میں پڑھایا

(جائے)

नव युवक (Nav yuvak) (نویوک)

जिस की मूछ डाढ़ी के बाल निकलने शुरू

हुए हों (Jis ki múchh dāṛhi ke bál

nikalne shuru hue hon) (جس کی

مونچھ داڑھی کے بال نکلنے شروع

(होئے ہوں)

سبزہ زار (عف - مذ)

2. शिक्षा (Shíkshá) (شکچھا)

(Updesh) (نسیہت)

(نصیحت)

SAB,ZA-ZAR سبزا زار

शस्यस्थल (Shas,syas,thal) (شس)

سبک سر (ف - ص)

SABUK-SAR सबुक सर

1. तुच्छ (Tuch, chh) ओछा (Ochha) कमीना (Kamīna) (कमिने)
2. अपमानित (Apmānit) (अपमानत) बेकदर (Be qadr) (بے قدر)

سبک سیر (ف - ص)

SABUK-SAIR सबुक सैर

1. शीघ्रगामी (Shíghr gāmi) (शेघर) तेज चलने वाला (Tez chalne vála) (तेज चलने والا)
2. मृदुलगति (Mridul gati) (मरदुल) हलके पैरों से चलने वाला (Halke pairon se chalne vála) (हलके पैरों से चलने वाला)

سبک وضع (ع - ص)

SABUK-VAZ,A सबुक वज्र

अधम (Adham) (अधम) ओछा (Ochha) (ओछा) सफला (Sifla) (سفلہ)

SABUKI सबुकी (ف - م)

1. अधमता (Adhamata) (अधमता) हलका पन (Halka pan) (हलकापन) ओछा पन (Ochhāpan) (ओछापन)
2. अपमान (Apmān) (अपमान) अनादर (Anādar) (अनादर) बेइज्जती (Be izzati) (بے عزتی)

SABAL सबल (ع - م)

मोतिया बंद (Motiya bind) (मोटिया बंद)

SA(U)BU स (सु) बू (म - म)

1. कुंभ (Kumbh) (कुम्भ) घट (Ght) (गुह)

SABAQAT सबकत (ع - م)

1. अग्र सरता (Agr sarata) (अग्रसरता) आगे बढ़ना (Áge baṛhna) (आगे बڑھنا)
2. प्रधानता (Pradhānata) (प्रधानता) तरजीह (Tarjīh) (ترجیح)
3. पहल (Pahal) (पहल) पेश कदमो (Pesh qadami) (پیش قدمی)

SABUK (ف - ص) सबुक

1. अगुरु (Aguru) (अगुरु) लघु (Laghu) (लघु) हलका (Halka) (हलका)
2. मृदुल (Mridul) (मरदुल) नाजुक (Názuk) (نازک)
3. फुरतीला (Phurtíla) (फुरतीला) तेज (Tez) (तेज)
4. तुच्छ (Tuch, chh) (तुच्छ) बेकदर (Be qadr) (بے قدر)

سبک دست (ف - ص)

SABUK-DAST सबुक दस्त

क्षिप्र हस्त (Chhipr hast) (चिप्र हस्त) तेज दस्त (Tez dast) (तेज दस्त)

سبک دوش (ف - ص)

SABUK-DOSH सबुक दोश

1. भार मुक्त (Bhār mukt) (भारमुक्त) बरी उज्जिम्मा (Bari uz, zimma) (بری ذمہ)
2. प्राप्तावकाश (Praptāokāsh) (प्राप्तावकाश) फारिग (Fárig) (فارغ)

سبک رو (ف - ص)

SABUK-RAU सबुक रौ

दिकहो 'सबक सैर'

सिपास नामे (फ - मं)

SIPÁS-NÁMA सिपास नामा

मान पत्र (Mán pattr मान पत्र) अभि-
नंदन पत्र (Abhinandan pattr
(अभिनंदन पत्र) एड्रेस (Address
(आइड्रेस)

SIPÁH सिपाह (फ - मं)

सेना (Sena सेना) अनीक (Aník
(अनिक) चमू (Chamú चमू) बल (Bal
(बल) वाहिनी (Váhini वाहिनी) वरुथिनी
(Varúthini वरुथिनी) अनीकिनी
(Aníkini अनीकिनी) फौज (Fauj फौज)

सिपाह गरी (फ - मं)

SIPÁH-GARI सिपाह गरी

1. अस्त्र जीवन (Astr jívan अस्त्र
सिपाही का काम (Sipáhi ka
kám सिपाही का काम)
2. शस्त्र विद्या (Shastr viddya शस्त्र
फन (Fane jang फन) जंग (Jang
(जंग)

SIPÁHI सिपाही (फ - मं)

सैनिक (Sainik सैनिक) योद्धा (Yod,dha
(योद्धा) फौजी जवान (Fauji javán
(फौजी जवान)

SIPAR सिपर (फ - मं)

चर्म (Charm चर्म) कवच (Kavash
(कवच) ढाल (Dhál ढाल) (कवच)

सिपर (फ - मं)

SA (U-I) PUR,D स (सु-सि) पुर्द

हस्तांतरित (Hastán,tarit हस्तांतरित)

घड़ा (Ghara घड़ा)

2. शराब का मटका (Sharáb kametka
(शराब का मटका)

SABÚCHA सबूचा (फ - मं)

कुंभी (Kumbhi कुंभी) मटकी (Matki
(मटकी) ठिलिया (Thilya ठिलिया)

SABÚS सबूस (फ - मं)

तुष (Tush तुष) भूसी (Bhúsi भूसी)

SABÍL सबील (ए - मं)

1. मार्ग (Márg मार्ग) पथ (Path
(पथ) रास्ता (Rásta रास्ता)
2. यत्न (Yatn यत्न) उपाय (Upáe
(उपाय) तरकीब (Tarkíb तरकीब)
3. जलशाला (Jal shála जलशाला)
पौसरा (Pausara पौसरा) पियाऊ
(Piyáú पियाऊ)

SIPÁS सिपास (फ - मं)

1. प्रशंसा (Prashansa प्रशंसा) श्लाघा
(Shlágha श्लाघा) तारीफ (Táریف
(तारीफ)
2. स्तुति (Istuti स्तुति) हम्द (Hamd
(हम्द)

सिपास गुजारी (फ - मं)

SIPÁS-GUZÁRI सिपास गुजारी

1. कृतज्ञता (Kritag gyata कृतज्ञता)
एहसान मंदी (Ehsán mandi एहसान
(मंदी)
2. स्तुति करण (Istuti karan स्तुति
(स्तुति करण) हम्दोसना करना (Hamdosana
(हम्दोसना करना) karna

سپیدہ صبح (ف - مذ)

SAPEDA-E-SUB,H सपेद ए सुब्ह

ऊषा (Usha اوشا) अरुणोदय (Aruno-
dae اورنودے) सवेरे की सफेदी (Savere
ki safedi سویرے کی سفیدی)

SAT,TÁR सत्तार (ع - ص)

1. ऐबों को छुपाने वाला (Aibon ko
chhupāne vāla عیبوں کو چھپانے والا)

2. ईश्वर (Íshwar ایشور)

SITÁR सितार (ف - ص)

तंतु वाद्य (Tantu vadya तंतु वाद्य)
वीणा (Vína ویانا)

SITÁRA सितारा (ف - مذ)

उड्डु (Udu اڈو) तारिका (Tárika تاریکا)
नक्षत्र (Nakchhatr नक्षत्र)
(Tára تارا)

ستاره بین (ف - ص)

SITÁRA-BÍN सिताराबी

ज्योतिषी (Jiotishi جیوتیشی) नुजूमि
(Nujúmi نجومی)

ستاره شناس (ف - ص)

SITÁRA-SHANÁS सितारा शनास

ज्योतिषी (Jiotishi جیوتیشی) नुजूमि
(Nujúmi نجومی)

ستائش (ف - ص)

SATÁ,ISH सताइश

1. प्रशंसा (Prashansa प्रशंसा) सराहना
(Sarāhana سراهنا) तारीफ (Táریف
(تعریف)

समर्पित (Samarpit समर्पित) सौपा
हुआ (Saunpa hua سونپا ہوا)

सिप दगी (ف - ص)

SA (U-I)PUR,DAGI स (सु-सि) पुर्दगी

1. हस्तांतरण (Hastán,taran هستان)

(समर्पण (Samarpan समर्पण)

सौपना (Saunpna سونپنا)

2. हवालात (Haválát حوالات) हिरासत
(Hirásat حراست)

SIPAH सिपह (फ - ص)

सिपाह का मुखफ

सैन्य (Sainnya सैन्य) फौज (Fauj
(فوج)

सिपेदार (ف - مذ)

SIPAH-DÁR सिपह दार

सेना नायक (Sená náyak सेना نایک)

फौजी अफसर (Fauji afsar فرجی
(افسر)

सिपे सालार (ف - مذ)

SIPAH-SÁLÁR सिपह सालार

सेनाध्यक्ष (Senád,dhyakebh सेना اध्यکھ)

सेनापति (Sena pati सेना پتی)

(Kamándár کماندار) (पति)

SIPIHR सिपिह्र (ف - مذ)

आकाश (Ákásh आकाश) गगन (Gagan

(Ásmán آسمان) (गगन)

SA,PED सपेद (ف - ص)

‘سفید’

SA,PEDA सपेदा (ف - ص)

श्वेतता (Shwetata شیتتا) सफेदी

(Safedi سفیدی)

ستم رسیدہ (ف - ص)
SITAM-RASÍDA سیتام رسیدا
دیکھو 'ستم دیدہ'

ستم زدہ (ف - ص)
SITAM-ZADA سیتام جڑا
دیکھو 'ستم دیدہ'

ستم شعار (عف - ص)
SITAM-SHI,ÁR سیتام شیار
دیکھو 'ستم گر'

ستم ظریف (عف - ص)
SITAM-ZARÍF سیتام جریف

1. ہنسی کی آڑ میں جُلم کرنے والا
(Hansi ki ár men zúlm karne vála
ہنسی کی آڑ میں ظلم کرنے والا)

2. جس کی ہنسی میں چٹکیاں بھی شامل ہوں
(Jis ki hansi men chutkiyán
bhi shámil hon جسکی ہنسی
میں چٹکیاں بھی شامل ہوں)

ستم کش (ف - ص)

SITAM-KASH سیتام کش
دیکھو 'ستم دیدہ'

ستم گر (ف - ص)

SITAM-GAR سیتامگر
اتیاچار (Attyáchári)
اتیاچار (Annyái)
ظالم (Zálim)

SUTÚR سوتور (ف - مذ)
1. بیل (Bail) (ویش Vrish)

2. ستوتی (Istuti) گون گان
(Sana) سنا (Gun gán گن گان)

ستائش گر (ف - ص)

SATÁ,ISH-GAR ستایش گر

1. پرشانسک (Prashansak)
تاریف کرنے والا (Táریف karne
vála تعریف کرنے والا)

2. ستوتی کرتا (Istuti karta)
گون گایک (Gun gáyak)
(حامد Hámid) گن گایک

SAT,R ستر (ع - مذ)

1. گوپن (Gopan) چھپانا
(Chhupána)

2. آڑ (Ár) پردہ (Parda)

3. وہ آنگ جسکا خولنا منا ہو
(Voh ang jis ka kholna mana ho
وہ آنگ جسکا کھولنا منع ہو)

SITAM سیتام (ف - مذ)
اتنیاچار (Annyái) اتنیاچار
(Attyáchár) اتنیاتی (Aníti)
(ظلم Zulm) جُلم (انیتی)

ستم پرور (ف - ص)

SITAM-PARVAR سیتام پور

اتنیاچاری (Annyái) اتنیاچاری
(Attyáchári) اتنیاچاری
(ظالم Zálim)

ستم دیدہ (ف - ص)

SITAM-DÍDA سیتام دیدہ

اتنیاچار پوریت (Antyái pírit)
(مظلوم Mazlúm) مظلوم (پیڑت)

SIH,R   سحر (ع - مذ)   سحر
 (Máya karm   (ماہیاکرم
 (Indr jál   (اندر جال
 (Jádu   (جادو)

سحر بیان (ع - ص)

SIH,R-BAYÁN   سحر بیان
 जिसकी बातों में जादू का असर हो
 (Jis ki báton men jádu ka asar ho
 (جسکی باتوں میں جادو کا اثر ہو)

سحر ساز (ع - ص)

SIH,R-SÁZ   سحر ساز
 (Indr jáli   (اندر جالی
 (Jádúgar   (جادوگر)

سحر خیز (ع - ص)

SAHAR-KHEZ   سحر خیز
 तड़के सोकर उठने वाला (Taṛke so kar
 uthne vála   (تڑکے سوکر اٹھنے والا)

سحر گاہ (ع - مٹ)

SAHAR-GÁH   سحر گاہ
 (Prátah kál   (پراتہ کال
 (Taṛka   (تڑکا)

SAHARI   سحری (ع - مٹ)

1. प्रभातिक (Prabhátik   (پربھاتیک
 सवेरे का (Savere ka   (سویرے کا)
2. रोज़े के दिनों में कुछ रात रहे खाई
 जाने वाली गिज़ा (Roze ke dinon
 men kuchh rát rahe khái jáne váli
 ghiza   (روزے کے دنوں میں کچھ
 (رات) رہے کھائی جانے والی غذا)

2. उष्ट्र (Ushtr   (اشتر
 (اونٹ)

3. अश्व (Ash,shwa   (اشو
 (Ghoṛa   (گھوڑا)

SUTÚN   ستون (ف - مذ)
 स्तम्भ (Istambh   (استمبھ
 (Khamba   (کھمبا
 (استھون)

SAJJÁDA   سجاده (ع - مذ)

1. नमाज़ पढ़ने की दरी या चटाई
 (Namáz paṛhne ki dari ya chatái
 (نماز پڑھنے کی دری یا چٹائی
 जानमाज़ (Jánamáz   (جانماز)
2. किसी साधू या फकीर की गद्दी
 (Kisi sádhu ya faqír ki gaddi
 (کسی سادھو یا فقیر کی گدی)

سجدہ (ع - مذ)

SI (A) JDA   सि (स) ज़दा

1. माथा टेकना (Mátha tekna   (ماٹھا ٹیکنہ
 (Jhukna   (جھکنا
 झुटना (Jhukna   (جھکنا)
2. ईश्वर को ज़मीन पर माथा रखकर
 प्रणाम करना (Íshwar ko zamín
 par mátha rakh kar pranám
 karna   (ایشور کو زمین پر ماٹھا رکھ
 (رکھ کر پرنام کرنا)

SAHÁB   سحاب (ع - مذ)
 अभ्र (Abh,r   (ابھر
 (Megh   (میگھ
 (Bádal   (بادل)

SAHAR   سحر (ع - مٹ)
 (Prátah kál   (پراتہ کال
 (Prabhát   (پربھات
 (Savera   (سویرا
 (Sub,h   (صبح)

سخت گیر (ف - ص)

SAKH,T-GÍR سخت گیر

1. निर्दय (Nirdae نردے) जालिम (Zálim ظالم)
2. सख्ती से जांच करने वाला (Sakhti se jánch karne vála سختی سے جانچ کرنے والا) रिआयत न करने वाला (Riáyat na karne vála رعایت نہ کرنے والا)

SAKH,TI سختی (ف - مٹ)

1. कठोरता (Kathorata कठोरता) कड़ा पन (Kara pan کڑا پن)
2. दृढ़ता (Driḥata درختا) मजबूती (Mazbúti مضبوطی)
3. स्थायित्व (Isthá itwa استهایتو) इस्तिقلال (Istiqlál استقلال)
4. कठिनता (Kathinata कठिना) दिक्कत (Diqqat دقت)
5. निर्दयता (Nirdaeta نردیتا) बेरहमी (Be rahmi بے رحمی)
6. उद्दंडता (Ud,dandata اد'دندتا) अक्खड़पन (Akh khar pan اکھڑ پن) बदमिजाजी (Bad mizáji بد مزاجی)
7. अन्याय (Annyái انیایے) जुल्म (Zulm ظلم)
8. तीव्रता (Tivrata तीव्रता) तेजी (Tezi तीزی)
9. दरिद्रता (Darid,drata दरیدرتا) गरीबी (Gharibi غریبی)
10. भर्त्सना (Bhartsana भरत्सना) डांट फटकार (Dánt phatkár دانت فٹکار)

SAH,Q सहक (ع - مذ)

घर्षण (Gharshan گهرشن) रगड़ना (Ragaṛna رگڑنا) घिसना (Ghisna گھسنا)

SAKHA सखा (ع - مٹ)

دیکھو 'سखाوت'

سखाوت (ع - مٹ)

SAKHÁVAT सखावत

दान शीलता (Dán shíлата دان شیلتا) उदारता (Udárata اادارتا) फ़ैयाज़ी (Faiyázi فیاضی)

SAKH,T سخت (ف - ص)

1. कठोर (Kathor कठोर) कड़ा (Kara کڑا)
2. अधिक (Adhik ادھک) बहुत (Bahut بہت)
3. असाध्य (Asádhya اسادھیہ) दुश्वार (Dushvár دشوار)
4. कठिन (Kathin कठिन) मुश्किल (Mushkil مشکل)
5. तीव्र (Tivr तीव्र) तेज (Tez तीز)

سخت دل (ف - ص)

SAKH,T-DIL سخت दिल

कठोर हृदय (Kathor hridae कठोर हृदय) निर्दय (Nirdae نردے) बेरहम (Be rahm بیرحم)

سخت کلامی (ع - مٹ)

SAKH,T-KALÁMI سخت کلامی

अपवाद (Apvād अपवाद) दुर्वचन (Durvachan دروچن) गाली गलौज (Gáligalauj گالی گلوچ)

बातें बनाने वाला (Bāten banāne
vāla (باتیں بنانے والا)

سخن شناس (ف - ص)

SUKHAN-SHANÁS सुखन शनास

1. बात समझने वाला (Bāt samajhne
vāla (بات سمجھنے والا)

2. सहृदय (Sahridai (سہریدے) कविता
की कद्र करने वाला (Kavitā kī qadr
karne vāla (کوٹا کی قدر کرنے والا)

سخن فہم (عف - ص)

SUKHAN-FAHM सुखन कहम

دیکھو 'سخن شناس'

سخن گو (ف - ص)

SUKHAN-GO सुखन गो

کवि (Kavi (کوی) شاعر (Sháir

سخن ور (ف - ص)

SUKHAN-VAR सुखनवर

دیکھو 'سخن گو'

SAKHI सखी (ف - ص)

मुक्त हस्त (Mukt-hast (مکت ہست

दानवीर (Dánvīr (دان ویر

(Faiyáz (فیاض

SAKHÍF सखीफ (ع - ص)

अनर्थ (Anarth (انرتھ) व्यर्थ (Vyarth

बेकार (Bekár (بے کار

(Fuzúl (فضول

SAD (D) सद (द) (ع - ا مذ ۲ مٹ)

1. रोक (Rok (روک) आड़ (Ár (آڑ)

2. भित्त (Bhitt (بھت) दीवार (Dívár

(دیوار)

11. ताड़ना (Tāṛana (تازنا) मारपीट

(मारपीट (Márpit

{ SAKHUN सखुन }
{ SUKHAN सुखन } (ف - مذ)

1. कथन (Kathan (کتھن) वचन

(Bāt (بات) वाचन (Vaachan

2. कविता (Kavita (کوٹا) शाहरी

(Sháiri (شاعری

سخن پرور (ف - ص)

SUKHAN-PARVAR सुखन परवर

उक्त निर्वाही (Ukt nirváhi (اكت

बात की पच करने वाला

(Bāt kī pach karne vāla (بات کی

(پچ کرنے والا)

سخن چین (ف - ص)

SUKHAN-CHÍN(N) सुखन चीन (ची)

1. छिद्रान्वेषी (Chhid,dránveshi (چھدراں

(Aib bíng (عیب

(بیں)

2. निन्दक (Nindak (نندک) लुतरा

(Lutra (لتر) चुगल खोर (Chughal

khór (چغل خور)

سخن رس (ف - ص)

SUKHAN-RAS सुखन रस

जल्द बात की तह को पहुँचने वाला

(Jald bāt kī tah ko pahunch ne vāla

(جلد بات کی تہ کو پہنچنے والا)

سخن ساز (ف - ص)

SUKHAN-SÁZ सुखन साज़

वाक् पटु (Vák patu (واک پٹو

سد باب (ع - مذ)

2. अग्रसर (Agr sar (اگر سر मुखिया (Mukhiya पेशरौ (Pesh rau (مکھیا پेशرو)

SAD,D-EBÁB सद्दे बाब

1. निषेध (Nishedh (نشیدھ रोक (Rok (मनाही (Manáhi (روک
2. निवारण (Niváran (نوادن इज़ाला (Izála (ازالہ)

سد راه (ع - مذ)

SAD.DE-RÁH सद्दे राह

- बाधक (Bádhak (بادھک मुज़ाहिम (Muzáhim (مزاہم)

SARA सरा (फ - मं)

1. पथिकाश्रय (Pathikásh,shrai (پتھیکاش (Saráe (سرای (شرے
2. आश्रम (Ásh,shram (आश्रम खानकाह (Khánqáh (خانقاہ
3. गृह (Grih (गृह गेह (Geh (گیه घर (Ghar (گھر)

SARÁB सराब (फ - मं)

- मृग तृष्णा (Mrig trishna (मृग तृष्णा मरीचिका (Maríchika (मरीचिका मृग जल (Mrig jal (मृग जल
(मیدان کا وہ دیت جس پر سورج کی کرنیں پڑنے سے پانی کا دھوکا ہوتا ہے)

SARÁPA सरापा (फ - मं)

1. नख शिख (Nakh shikh (नख शिख (Qad (قد (Díl (دیل
2. आद्योपान्त (Ádyopánt (आद्योपान्त सरतापा (Sar tá pa (सरतापा
3. सिर से पांव तक के तमाम अंगों का पद्यात्मक वर्णन (Sir se páon tak ke tamám angon ka padyátmak varna (سر سے پاؤں تک کے تمام (انگوں کا پدیاتمک ورنن

سر اپردہ (ف - مذ)

SARA-PARDA सरापर्दा

1. अन्तःपुर (Antah pur (अन्तःपुर (Zanán khána (زانان خانہ)

SAR सर (फ - मं)

1. शिर (Shir (शिर शीर्ष (Shirsh (सर (Sir (शिर
2. कपाल (Kapál (कपाल खोपड़ी (Khopri (कहोपड़ी
3. श्रंग (Shring (श्रंग चोटी (Choti (चोटी
4. उत्तम (Uttam (उत्तम श्रेष्ठ (Shreshth (शरीफ (Sharíf (शरीफ
5. विजित (Vijit (विजित फतेह (Fateh (فتح
6. प्रति (Prati (प्रति जिम्मे (Zimme (जिम्मे)

سر آمد (ف - ص)

SARÁMAD सरآمد

- 1, अग्रगण्य (Agr gan,nya (اگر گنیه سرو (Sarv shreshth (सर्व श्रेष्ठ
(Sab se bara (सब سے بڑا (شیریشٹھ)

2. गुप्तचर (Gupt char गीतचर)
जासूस (Jásús ज़ासूस)

सरानजाम (फ - मड)

SARANJÁM सरनज़ाम

1. समाप्ति (Samápti समपति) पूर्ति
(Púrti पूरति) तकमिल (Takmíl तकमिल)
2. प्रबन्ध (Prabandh प्रबन्ध) बन्दोबस्त
(Bandobast बन्दोबस्त)

सरानग़्शत (फ - मड)

SARANGHUSHT सरंगुशत

- अंगुलि मुख (Anguli mukh अंगुलि मुख)
उँगली का सिरा (Ungli ka sira अंगुली का सिरा)
(का सिरा)

SIRÁYAT सिरायत (म - मड)

1. प्रवेश (Pravesh प्रवेश) नुफूज़
(Nufúz नुफूज़)
2. प्रभाव डालना (Prabháo dalná प्रभाव डालना)
असर करना (Asar karna असर करना)

SUR,B सुर्ब (म - मड)

- सीसक (Sísak सीसक)
(सीसक)

SAR-BÁZ सरबाज़ (फ - मड)

1. प्राण द्यूतक (Prán dyútak प्राण द्यूतक)
जान की बाज़ी लगा देनेवाला
(Ján ki bázi laga dene vála जान की बाज़ी लगा देनेवाला)
सर फ़रोश (Sar farosh सर फ़रोश)
2. योद्धा (Yoddha योद्धा) सिपाही
(Sipáhi सिपाही)

2. पट मंडप (Pat mandap पट मंडप)
खैमा (Khaima खैमा) (मंडप)

3. यवनिका (Yavanika यवनिका) कनात
(Qanát कनात)

SIRÁJ सिराज (म - मड)

- दीपक (Dípak दीपक) दिया (Diya दिया)
चिराग़ (Chirágh चिराग़)

SARÁSAR सरासर (फ - मड)

1. इस सिर से उस सिर तक (Is sire se us sire tak इस सिर से उस सिर तक)
2. अत्यन्त (Attyant अत्यन्त) नितान्त
(Nitánt नितान्त) बिल्कुल (Bilkul बिल्कुल)
(बालक)

सरसिम (फ - मड)

SARÁ SÍMA सरा सीमा

1. व्यग्र चित्त (Vyaggr chitt व्यग्र चित्त)
उद्विग्न (Udvign उद्विग्न) (उद्विग्न)
परेशान (Pareshán परेशान)
2. स्तब्ध (Istabdh स्तब्ध) हैरान
(Haerán हैरान)

SURÁGH सुराग़ (म - मड)

1. टोह (Toh टोह) पता (Pata पता)
2. खोज (Khoj खोज) तलाश (Talásh तलाश)
3. अनुसन्धान (Anusandhán अनुसन्धान)
तहकीक़ (Tahqíq तहकीक़) (देहान)

सराग़ रसान (फ - मड)

SURÁGH-RASÁN सुराग़ रसां

1. खोजी (Khoji खोजी) ढूँढ़ने वाला
(Dhúndhne vála ढूँढ़ने वाला)

سر پرست (ف - ص)

SAR-PARAST سرپرست

- سندرک (Sanrakchhak سن رکچھک)
 अभिभावक (Abhibhāvak ابھی بھاوک)
 मुरब्बी (Murabbi مربی)

سر پوش (ف - مذ)

SAR POSH سرپوش

- आच्छादन (Ách, chhādan آچھادن)
 ढक्कन (Dhak, kan ढक्कन)

सर ताबी (ف - مٹ)

SAR-TÁBI सरताबी

1. अवज्ञा (Avaggya اوگیا) हुकम
 अदूली (Hukm adūli حکم عدولی)
 2. द्रोह (Droh دروہ) बगवत (Baghā-
 vat بغاوت)

SAR-TÁPA सरतापा (ف - ص)

1. आपाद मस्तक (Ápād mastak آپاد-
 सिर से पांव तक (Sir se पांव तक
 páon tak सर سے پاوں तक)
 2. आयोपान्त (Ád, dyopánt आदो)
 शुरू से अखीर तक (Shuru शुरू से अखीर तक
 se akhír tak شروع سے اخیر तक)
 3. नितान्त (Nitánt नितान्त) बिल्कुल
 (Bilkul بالکل)

SARTÁJ सरताज (ف - ص)

1. शिरोमणि (Shiromani शिरोमणी)
 सर्वश्रेष्ठ (Sarv shreshth सर्वश्रेष्ठ)
 बेहतरीन (Behtarín بهترین)
 2. पति (Pati پتی) स्वामी (Swámi
 शौहर (Shauhar شوهر) سوامی)

سر براہ (ف - ص)

SAR-BA-RÁH सरبراہ

1. प्रबन्ध कर्ता (Prabandh karta
 (پربندھ کرتا) मुन्तज़िम (Muntazim
 منتظم)
 2. संचालक (Sanchálak سنجالک)
 मुहत्तमिम (Mohtamim مهتمم)

سر بز انو (ف - ص)

SAR-BA-ZÁNU सर ب زانू

- घुटनों में सर डाले हुए (Ghutnon men
 sar dāle hue گھٹنوں میں سر ڈالے
 दुःखित (Chintit چिंतित) (होئے
 (Dukhit دکھت) गमगीन (Ghamgín
 غمگین)

سر بسته (ف - ص)

SAR-BAS,TA सर बस्ता

- गुप्त (Gupt गुप्त) गूढ़ (Gūṛh گورھ)
 पोशीदा (Poshída پوشیده)

سر بلند (ف - ص)

SAR-BALAND सर بلند

- सम्मानित (Sammānit सम्मानित) प्रतिष्ठित
 (Pratishthit प्रतिष्ठित) इज्जत या
 ओहदा दिया हुआ (Izzat ya ohda diya
 hua عزت یا عہدہ دیا ہوا)

SAR-BAND सरबन्द (ف - ص)

- बद्ध मुख (Bad, dh mukh بدھ مکھ)
 मुँह बन्द (Munh band منہ بند)
 रंजा हुआ (Munh ranja hua رنجا ہوا)
 (رنجاء ہوا)

SARKHAT सरखत (फ - मड) सरख

1. प्राप्ति पत्र (Prápti patr) पुरापत्ती
(Rasíd) रसीद (पत्र)

2. भाटक पत्र (Bhátak patr) बहाटक
(Kiráya náma) किरायानामा (पत्र)
(क्रायेनाम)

3. तनखाह के हिसाब का कागज (Tan-
kháh ke hisáb ka kághaz) तनख्वाहा
(के) الحساب का काغذ

सरखोश (फ - स)

SAR-KHUSH सरखुश

मत्त (Matt) मस्त (Mast) मत्त
(Surúr men) सुरूर में

SURKHI सुखी (फ - मथ) सुखी

लालिमा (Lálíma) लालिमा
(Raktata) रक्तता (लाली)
(Láli) लाली

सरखिल (फ - मड)

SAR-KHAIL सर खैल

1. अधिपति (Adhipati) अधिपत्ती
(Sardár) सरदार

2. बिरादरी का मुखिया (Birádari ka
mukhiya) बिरादरी का मुखिया

SAR,D सर्द (फ - स)

1. शीतल (Shítal) शीत (Shít)
(Thanda) ठंडा (शीत)

2. शीतप्रधान (Shítap,pradhán)
(शीतप) शीतप्रधान
(Sard khásiyat vála) सर्द खासियत
वाला (खासियत वाला)

सर्तासर (फ - स)

SAR-TA-SAR सर्तासर

नितान्त (Nitánt) नितान्त
(Bilkul) बिल्कुल शुरू से अखीर तक
(Shurú se akhír tak) शुरू से अखीर तक
(तक)

सर चश्मे (फ - मड)

SAR-CHASH,MA सरचश्मा

1. उद्गम (Udgam) खान (Khán)
(कहान)

2. स्रोत (Srot) सोता (Sota)
(सोता)

SAR-HAD सर हद (फ - मथ)

1. अन्तिम सीमा (Antim síma) अन्तिम
(Prákáshtha) पराकाष्ठा (सीमा)
(Ákhiri had) अखिरी हद (काश्तहा)
(अखरी हद)

2. सीमा (Síma) हद (Had)

सरहलक (फ - स)

SAR-HALQA सरहलका

अधिपति (Adhipati) सरदार
(Sardár)

SURKH सुख (फ - स)

रक्त (Rakt) शोणित (Shonit)
(Lohit) लोहित (शोणित)
(Lál) लाल

सरखाब (फ - मड)

SURKHÁB सुरखाब

चक्रवाक (Chakrvák) चक्रवाक
(Chakva) चक्रवाक

सरजमीन (फ - मथ)

SAR-ZAMÍN सरजमीन

1. क्षेत्र (Chhettr चैत्र) इलाका (Iláqa علاقه)
2. देश (Desh देश) मुल्क (Mulk मुल्क)

सरजनिश (फ - मथ)

SAR-ZANISH सरजनिश

1. भर्त्सना (Bhartsana भर्त्सना) डांट डपट (Dánt dapat डांट)
2. तारणा (Tárna तारना) सज़ा (Saza सज़ा)
3. चेतावनी (Chetávani चैतावनी) तंबीह (Tambih तंबीह)

सरसाम (ए - मथ) SARSÁM सरसाम
सन्निपात (Sannipát सन्निपात)
सरसाम (Sarsám सरसाम)

सरसब (फ - व)

SAR-SABZ सरसब

1. शादल (Shád,dwal शादल) हरा भरा (Hara bhara हरा भरा)
2. वसित (Vasit वसित) आबाद (Ábád आबाद)
3. सफल (Saphal सफल) कामयाब (Kámyáb कामयाब)

सरशार (फ - व) SAR-SHÁR सरशार

1. तृप्त (Tript तृप्त) सन्तुष्ट (Santusht सन्तुष्ट)
2. परिपूर्ण (Paripúrñ परिपूर्ण)

SARDÁBA सर्दाबा (फ - मथ)

तलग्रह (Talgrih तलग्रह) तहखाना (Tah khána तहखाना)

SAR-DÁR सरदार (फ - मथ)

1. नायक (Náyak नायक) अधिपति (Adhipati अधिपति) सरगना (Sarghana सरगना)
2. स्वामी (Swámi स्वामी) मालिक (Málik मालिक)
3. पदाधिकारी (Padádhikári पदाधिकारी) हाकिम (Hákim हाकिम)

सरदर्द (फ - मथ)

SAR-DARD सरदर्द

1. शिरःशूल (Shirah shúl शिरःशूल) दर्द सर (Darde-sar दर्द सर)
2. कष्ट (Kasht कष्ट) क्लेश (Klesh क्लेश) तकलीफ (Taklíf तकलीफ)
3. परिश्रम (Prish,sram परिश्रम) मरज़-पच्ची (Magbz pach,chi मरज़-पच्ची)

सरद महर (फ - व)

SARD-MIH,R सरद मिह

निःशील (Nish shíl निःशील) बे मुरवत (Be murav,vat बे मुरवत)

SARDI सर्दी (फ - मथ)

1. शीतलता (Shítalata शीतलता) ठंडक (Thandak ठंडक)
2. शीत (Shít शीत) प्रतिश्याय (Pratish,shyáe प्रतिश्याय) जुकाम (Zukám जुकाम)

SUR,FA سرفه (ع - مذ) سرفا
کاس (Kás کاس) کاسیکا (Kásika
(کھانسی Kháusi) کاسی (کاسکا)

سر فروش (ف - ص)

SAR-FAROSH سر فروش

1. پراڻ ديوٽڪ (Prán dyútak) پراڻ
جانن ڀر ڪيل جانن ڀر ڪيل
(Ján par khel jáne vála) جان ڀر
(ڪهڙيل جانن ڀر ڪيل)

2. سوامي بھڪٽ (Swámi bhakt) سوامي
وفا دار (Vafa dár) بھڪٽ

3. يودھا (Yod,dha) جواڻو مرد
(Jawán mard)

SARQA سرقه (ع - مذ) سرقا
تسڪرڻا (Taskarata) چوري
(Chori)

SARKÁR سرڪار (ف - مٿ)

1. راجيہ (Rájya) حڪومت
(Hukúmat)

2. شاسڪ (Shásak) حاڪم
(Hákim)

3. شريمان (Shri mán) !

هٿور ! (Huzúr)

SAR-KASH سرڪش (ف - ص)

1. آوگيا (Avaggya kári) نا فرمان
(Ná farmán) (ڪاري)

2. اھنڪاري (Ahankári) گھمندي
(Ghamandi)

3. ويڊروهي (Viddrohi) باغي
(Bághi)

لڙالڙ (Labálab) لڙلڙ
(Labrez)

SIRISHT سريشت (ف - مٿ)

1. پڙڪرتي (Prakriti) سوامي
(Swabháo) آڌاڌ (Ádat)
(عادت)

2. سريشتي (Srishti) پيدايش
(Paidáish)

SARISH,TA سريشتا (ف - مذ) سريشتا
ويهاڱ (Vibhág) مھڪما
(Mah,kama)

SARTÁN سرتان (ع - مذ)

1. ڪرڪٽ (Karkat) ڪرڪ
(Kark) ڪيڪڙا (Kekra)

2. ڪرڪ راشي (Kark ráshi) ڪرڪ راشي
بورج سرتان (Burj sartán)
(سرتان)

3. پيٿ ڪا اڪ بهوت هي ڪراڻ ڦوڙا
(Píth ka ek bahut hi kharáb
phora) پيٿ ڪا اڪ بهوت هي ڪراڻ ڦوڙا
(Adíth)

SUR,AT سورت (ع - مٿ)

شيگھرتا (Shíghrata) آشتا
(Áshuta) تيزي (Tezi)
ڇلڊي (Jaldi) ڇلڊي (Phurti)
(ڇلڊي)

SARGHANA سرڱنا (ف - مذ)

آڌي پتي (Adhi pati) سردار
(Sardár) مڪھيا
(Mukhiya)

सर कोबी (फ - म्थ)

SAR-KOBI सर कोबी

सर कुचलना (Sar kuchalna (سرکچلنا)

सजा देना (Saza dena (سزادینا)

SIRKA सिरका (फ - म्थ)

सिक्थ (Sikth (سیکته)

सिरका (Sirka (سرکا)

सर गरा (फ - म्थ)

SAR-GARAN सर गरा

अप्रसन्न (Apprasann (اپپرسن)

खफा (Khafa (خفا)

सर गर्दा (फ - म्थ)

SAR-GARDÁN सरगर्दा

1. उद्विग्न (Udvign (ادوگن)

हैरान (Haián (حیران)

परेशान (Preshán (پریشان)

2. प्रयत्न शील (Brayatn shíl (پریتن)

साई (Sái (ساعی)

सर گرم (फ - म्थ)

SAR-GARM सर गर्म

1. संलग्न (Sanlagn (سن لگن)

लीन (Lín (لین)

मुनहमिक (Munhamik (مذهمک)

2. यत्न वान् (Yatn ván (یتن وان)

सचेष्ट (Sachesht (سچیشٹ)

साई (Sái (ساعی)

3. लग्न पूर्ण (Lagn purn (لگن پورن)

पुर जोश (Purjosh (پرجوش)

सर गरोह (फ - म्थ)

SAR-GIROH सर गिरोह

दिको 'सरगन्ध'

सर गश्त (फ - म्थ)

SAR-GUZASHT सर गुजश्त

विवरण (Vivaran (وون)

वृत्तांत (Vrittánt (ورتانت)

सर गश्ते (फ - म्थ)

SAR-GASHTA सर गश्ता

1. भ्रांत (Bhránt (بهوانت)

भटका हुआ (Bhatka hua (بهتکا هوا)

2. उद्विग्न (Udvign (ادوگن)

परेशान (Preshán (پریشان)

सर गोशी (फ - म्थ)

SAR-GOSHI सर गोशी

काना फूसी (Káná phúnsi (کانا پھونسی)

कान में बात कहना (Kán men bát

kahna (کان میں بات کہنا)

SIRGÍN सिरगी (फ - म्थ)

शकृत् (Shakrit (شکرت)

गोमय (Gomai (گومے)

सर लश्कर (फ - म्थ)

SAR-LASH,KAR सर लश्कर

सेनापति (Senápati (سیناپتی)

सालार (Sipah sálár (سپہ سالار)

SAR,MA सरमा (फ - म्थ)

शरद ऋतु (Sharad ritu (شرد رتو)

शीतकाल (Shít kál (شیت کال)

जाड़ा (Jára (جارا)

سر مگین (ف - ص)

SURMAGÍN سورمگین

अंजनसार (Anjansár) (انجن سار)
अंजित (Anjit) (انجت) सुरमा लगी
हुई आखें (Surma lagi hui ánkhen)
(सुर्मे लगी होئی आंखें)

SURMA सुरमा (फ - मं)

1. रसांजन (Rasánjan) (रसानजन) अंजन
(Anjan) (انجن)
2. कपोत धातु (Kapot Dhātu) (कपोत
धातु) सुरमे का पत्थर (Surme ka
pat,thar) (सुर्मे का पत्थर)

SAR-NÁM सरनाम (फ - स)

1. सुप्रसिद्ध (Sup,prasiddh) (सुप्रसिद्ध)
सुख्यात (Sukh,khyát) (सुख्यत)
(Mash,húr tarín) (मशहूर तरीन)
(مشهور ترین)
2. सुयशवान् (Suyash ván) (सुयश्वन्)
(नाम आर) (Námávar) (नामावर)
(وان)

सर नाम (फ - मं)

SAR-NÁMA सरनामा

1. शीर्षक (Shírshak) (शीर्षक) सुरखी
(Surkhi) (सुरखी)
2. प्रशस्ति (Prashasti) (प्रशस्ति) खत
का अलकाव आदाव (Khat ka alqáb
ádáb) (خط کا القاب آداب)
3. चिट्ठी का ऊपरी भाग (Chit,thi ka
úpari bhág) (चित्ठी का ऊपरी भाग)

SURANG सुरंग (फ - मं)

अधोमार्ग (Adho márg) (अधोमार्ग)
कर्करा (Karkara) (कर्करा) ज़मीन दोज़

SARMÁÍ सरमाई (फ - मं)

1. शीत कालिक (Shít kálik) (शीत
कालिक) जाड़े का (Járe ka) (जाड़े का)
2. जड़ावल (Jarával) (जड़ावल) जाड़ों के
कपड़े (Járon ke kapre) (जाड़ों के
कपड़े)

SARMÁYA सरमाया (फ - मं)

1. पूंजी (Púnji) (पूँजी) रकम
(Rupia) (रुपया) (Raqam) (रकम)
2. धन (Dhan) (धन) दौलत (Daulat)
(माल) (Mál) (माल)
3. संपत्ति (Sampatti) (संपत्ति) जाइदाद
(Jáidád) (जाइदाद)

सरमायेदार (फ - मं)

SARMÁYA-DÁR सरमायादार

पूँजीपति (Púnji pati) (पूँजीपति) रुपये
के बल पर अपनी बड़ाई काइम रखने
वाला (Rupai ke bal par apni baráí
qáim rakhne vála) (रुपयों के बल पर
अपनी बड़ाई काइम रखने वाला)

SAR,MADI सरमदी (फ - मं)

अनश्वर (Anash,shwar) (अनश्वर)
हमेशा रहने वाला (Hamesha rahne
vála) (हमेशा रहने वाला)

SAR-MAST सरमस्त (फ - स)

उन्मत्त (Unmatt) (अनमत्त)
(Madonmatt) (मदोनमत्त) मतवाला
(Matvála) (मतवाला) नशे में चूर
(Nashe men chúr) (नशे में चूर)

SARO-PA سروپا (ف - مذ) سروپا
آدھنت (Ad, dhyant) سیرپیر
(Sir pair) تالا سیرا (Tala
sira) (تلا سیرا)

SUROD سرود (ف - مذ) سرود
1. گیت (Gīt) راج (Rág)
2. ایک پرکار کا باجہ (Ek prakar ka
bāja)

SURUR (ع - مذ) سُرور
1. ہرِش (Hsrsh) آنند (Ānand)
(خوشی) (Khushi)
2. ہلکا نشا (Halka nasha)
سر خوشی (Sar khushi)
(خوشی)

SARVAR (ف - مذ) سرور
آدھپتی (Adhipati)
سردار (Sardār)

سر ورق (ع - مذ)

SAR-VARQA سر وراق

مکھ پریشٹھ (Mukh prishth)
پوستک کا پہلا ورق (Pustak ka
pahila varaq)

سروسامان (ف - مذ)

SARO-SÁMÁN سروسامان

اوپکارن (Upkaran) ساژو-
سامان (Sázo-samán)

SAROSH سروش (ف - مذ) سروش
1. دیوتا (Devata) فرشتہ
(Farishta)

راستا (Zamín doz rásta)
(زمین دوز)

سرنگون (ف - ص)

SAR-NIGÚN سر نیگُون

1. آدھومکھ (Adhomukh)
ناتمستک (Natmastska)
سر جھکا ہوا (Sar
jhukáe hui)
2. لاجت (Lajjit) شرمیندا
(Sharminda)

SARE-NAU سر نو (ف - ص) سر نو
پنہ (Punah) فیر سے (Phir se)
نئے (Nae sire se) (پھر سے)
(سرے سے)

سر نوشت (ف - مٹ)

SARNA,VISHT سر نایشٹ

1. بھاگیا (Bhággya) تکریر
(Taqdír)
2. ورت، تانت (Vrit, tánt) حال
(Hál)

SAR,V (ف - مذ) سرو
سرو (Saro) ایک پیر
(ایک پیر)

سرو اندام (ف - ص)

SARV-ANDÁM سرواندام

سودول اور لمبی دھ والا (Sudol aur
lambi deh vála)
سرو جیسے شریر والا (Sarv
jaise sharír vála)
(سندر) (Sundar)

آگ پکڑ لینے والا (Jald ág pakar
lene vála (جلد آگ پکڑ لینے والا)

سریع التأثير (ع - ص)

SARI-UT-TÁSÍR سری उत्तासीर

شیگھر کاری (Shíghr kári
تورنت آسر کرنے والا (Turant asar
karne vála (تورنت اثر کرنے والا)

سریع الزوال (ع - ص)

SARI-UZ-ZAVÁL سری उज्जवाल

پتنونمکھ (Patanonmukh
جلد گرنے والا (Jald girne vála
(جلد گرنے والا)

سریع السیر (ع - ص)

SARI-US-SAIR سری उसैर

دروت گامی (Drut gámi
بहुत तेज चलने वाला (Bahut tez
chalne vála (بہت تیز چلنے والا)

سریع الفہم (ع - ص)

SARI-UL-FAHM سری उल्फहम्

شیگھر बुद्धि (Shíghr bud,dhi
جلدی ہی بات (Jaldi hi bát ki tah ko
pahunch jáne vála (جلدی ہی بات
(کی تہ کو پہنچ جانے والا)

سریع المضم (ع - ص)

SARI-UL-HAZM سری उल्हज्म

لگھو پاک (Laghu pák
جلد پچ جانے والا (Jald pach jáne
vála (جلد پچ جانے والا)

2. आकाश वाणी (Ákash váni
(الہام (Ilhám (وای

सरोकार (फ - मं)

SARO-KÁR सरोकार

1. संबंध (Sambandh
(Sampark (लगव (Lagáo
(تعلق (Ta,alluq (لگاؤ
2. प्रयोजन (Prayojan
(مطلب (Matlab (مطلب

SARHANG सरहंग (ف - مं)

1. योद्धा (Yod,dha
(Sainik (सिपाही (Sipábi
(سپاہی
2. मल्ल (Mall
(Pahil-ván (پهلوان

SARÍR سریر (ع - مं)

सिंहासन (Singhásan
(Takht (تخت

सरिर आरा (ع - ص)

SARÍRÁRA سریرارا

सिंहासनारूढ़ (Singhásanárúdh
(Takht nashín (تخت نشین
(Gaddi nashín (گدی نشین

SARÍ,A سری,अ (ع - ص)

Drut (शीगھر (Drot
(Jald (جلد (تیز (Tez (دروت

سریع الالہاب (ع - ص)

SARI-UL-ILTIHÁB سری उल् इल्ति हात्र
(Visphotak (وسپھوٹک

SUST سۈست (ف - ص) مست

1. آلالسی (Álasi) مند (Mand) کاہل (Káhil) (مند)
2. دۈربل (Durbal) کمزور (Kamzor)
3. اُداس (Udás) (Khin) (اداس)
4. شتہل (Shithil) نڈال (Nidhál) (نڈھال)

سست پیمان (ف - ص)

SUST-PAIMÁN سۈست پیمان

- ادریہ سۈکالپ (Adrih sankalp) (Váde ka kach,cha) (وعدے کا کچا)

سست رائے (ف - ص)

SUST-RÁI سۈست رای

1. مند چیتا (Mand cheta) (Jis ki rái durust na ho) (جس کی رائے درست نہ ہو)
2. مۈرخ (Múrkh) (Na samajh) (Be aql) (بے عقل)

سست قدم (ف - ص)

SUST-QADAM سۈست قدم

- مند گتی (Mand gati) (Sust chalne vála) (سست چلنے والا)

SUSTI سۈستی (ف - ص) مستی

1. آلالسی (Álas, sya) کاہلی (Káhilí) (کاہلی)

SURÍN سۈرین (ف - ص) سۈرین

1. شرون (Shron) نیتامب (Nitamb) (چوتڑ) (Chútar) (نیتامب)
2. ملدۋار (Maldwár) (Guda) (مبڑ) (Mabraz)

SAZA سزا (ف - ص) سزا

1. دند (Dand) (Sáhas) (Qaid) (سہاس) (قید)
2. پرتی کار (Pratíkar) (Badla) (بدلہ)
3. ارتھ دند (Arth dand) (Táván) (جورمانہ) (Jurmána)

SAZA-VÁR سزاوار (ف - ص) سزاوار

1. پاتر (Pátr) (Yoggya) (Láiq) (یوگیہ) (لائق)
2. اُچت (Uchit) (Munásib) (مناسب)
3. شوبھ (Shubh) (Mubá-rak) (مبارک)

سزایاب (ف - ص)

SAZA-YÁB سزا یا ب

- دندیت (Dandit) (Saza páya hua) (سزا پایا ہوا)

سزایافتہ (ف - ص)

SAZA-YÁFTA سزا یافتہ

- پورو دندیت (Púrv dandit) (Pahile ka saza páya hua) (پہلے کا سزا پایا ہوا)

SA,ÁDAT सद्दत (सं - मं) सद्दत

1. सौभाग्य (Saubhággya सुबहाग्य)

खुश किस्मती (Khush qismati
(खुश किस्मती)

2. कल्याण (Kal,lyán कल्याण) भलाई
(Bhalái बहाली)

सद्दत मन्द (सं - मं)

SA,ÁDAT-MAND सद्दत मन्द

भाग्यवान् (Bhággya ván भाग्यवान्)

खुश किस्मत (Khush qismat खुश
(किस्मत)

SUÁL सुअल (सं - मं) सुअल

कास (Kás कास) खांसी (Khánsi
(कहानसी)

SA,D सद्द (सं - मं) सद्द

1. शुभ (Shubh शुभ) मंगल मय

(Mangalmai मंगल मय)

(Mubarak मुबारक)

2. श्रवण नक्षत्र (Shravan nakchhatr

श्रवण नक्षत्र (श्रवण नक्षत्र)

(Báísvín Manzile-qamar बाईसवीं मंजिले क़मर)

(मंजिल क़मर)

SA,I सद्द (सं - मं) सद्द

प्रयत्न (Prayatn प्रयत्न) प्रयास

(Prayás प्रयास) चेष्टा (Cheshta

(कोशिश) कोशिश (Koshish कोशिश)

SA,ID सद्द (सं - मं) सद्द

1. भाग्यशाली (Bhággya shali भाग्यशाली)

नैक बख्त (Nek bakht नैक बख्त)

(बख्त)

2. नपुंसकता (Napunsakata नपुंसकता)

नामर्दी (Námardí नामर्दी)

SAT,H सद्द (सं - मं) सद्द

तल (Tal तल) स्तर (Istar स्तर)

हर चीज़ का ऊपरी भाग (Har chíz ka

úpari bhág हर चीज़ का ऊपरी भाग)

सद्द (सं - मं) सद्द

SAT,HE-ÁB सद्द आब

जलतल (Jaltal जलतल) पानी का

ऊपरी भाग (Páni ka úpari bhág पानी

का ऊपरी भाग)

सद्द (सं - मं) सद्द

SAT,HE-ZAMÍN सद्द ज़मीन

भूतल (Bhútal भूतल) धरातल

(Dharátal धरातल) पृथ्वी का ऊपरी

भाग (Prith,vi ká úpari bhág

पृथ्वी का ऊपरी भाग)

SAT,HA सद्द (सं - मं) सद्द

तल (Tal तल) स्तर (Istar स्तर)

सद्द (Sat,h सद्द)

SAT,HI सद्द (सं - मं) सद्द

ऊपरी (Upari ऊपरी) मामूली

(Mamúli मामूली) बे सोचा समझा

(Be socha-samjha बे सोचा समझा)

SAT,R सद्द (सं - मं) सद्द

रेखा (Rekha रेखा) पंक्ति (Pankti

(पंक्ति) सद्द (Satar सद्द)

SAT,VAT सद्द (सं - मं) सद्द

आतंक (Átank आतंक) दबदबा

(Dabdaba दबदबा) धाक (Dhák धाक)

SAFÁHAT सफाहत (ع - مٹ) سفاهت
 नीचता (Níchata نیچتا) अधमता
 (Adhamata ادھمتا) कमीना पन
 (Kamína pan کمینہ پن)

SAFAR सफर (ع - مذ) سفر

1. यात्रा (Yáttra यात्रा) मुसाफिरत
 (Musáfirat مسافرت)

2. प्रस्थान (Prasthán प्रस्थान) कूच
 (Kúch کوچ)

سفر آخرت (ع - مذ)

SAFARE-ÁKHIRAT सफरे आखिरत
 अंतिम यात्रा (Antim yáttra अंतिम
 यात्रा) मौत (Maut موت)

سفر خرچ (ع - مذ)

SAFAR-KHARCH सफर खर्च

संबल (Sambal سمبل) पायेय
 (Pátheya پاتھیہ) ज़ादेराह (Záde-ráh
 زاد راه)

سفر نامه (ع - مذ)

SAFAR-NÁMA सफर नामा

भ्रमण वृत्तांत (Bhraman-vrittánt
 भ्रमण कथा (Bhar-man katha
 भ्रमण कथा) सफर के
 हालात की किताब (Safar ke hálát
 ki kitáb سفر کے حالات کی کتاب)

SAF,RA सफ्रा (ع - مذ) سفره
 دسترخوان (Dastar-khán دسترخوان)

SUFRA सुफ्रा (ف - مذ) سفره
 गुदा (Maldwár مل دوار) मलद्वार
 (Guda گدا) मब्रज़ (Mabraz مبرز)

2. शुभ (Shubh شبه) सुचारक
 (Mubáarak مبارک)

SIFÁRAT सिकारत (ع - مٹ) سفارت

दूत कर्म (Dút karm दूत कर्म) प्रति
 निधित्व (Pratinidhittwa प्रतिनिधित्व)
 सफ़ीर का पद (Safír ka pad سفیر کا پد)

سفارت خانه (ع - مذ)

SIFÁRAT-KHÁNA सिकारत खाना

दूतावास (Dútávás دوتاواس) सफ़ीर
 के रहने की जगह (Sáfír ke rahne ki
 jagah سفیر کے رہنے کی جگہ)

سفارش (ف - مٹ)

SIFÁRISH सिकारिश

अभिस्ताव (Abhistáv अभिस्ताव)
 अनुशंसा (Anushansa अनुशंसा)
 सिपारिश (Sipárish سپارش)

SAF,FÁK सफ्फाक (ع - ص) سفاک

1. रक्त पाती (Rakt páti رکت پاती)
 कातिल (Qátíl قاتل)
 2. निदर्य (Nirdai نردے) बे रहम
 (Be rahm بے رحم)

SIFÁL सिकाल (ع - مذ) سفال

1. मृत्पात्र (Mrit pátr मृत पात्र)
 मट्टी का बर्तन (Matti ka bartan
 मट्टी का बर्तन)
 2. खप्पर (Khappar कपूर) मट्टी का
 ठीकरा (Matti ka thíkra मट्टी का
 ठीकरा)

SAFÍNA سافینا (ع - مذ) سفینه

1. نौका (Nauka نوکا) नाव (Náo नाव) (کشتی Kashti کشتی)
2. किताब (Kitáb کتاب) कागज़ (Kághaz کاغذ)
3. आदेश पत्र (Ádesh patr آدیہ) हुकम नामा (Hukm náma حکم نامہ)

SAFÍH سافیہ (ع - ص) सक्रीह

मूढ़ (Múṛh موزھ) निर्बुद्धि (Nirbud, dhi निर्बुद्धि) बेवकूफ (Be vaqúf بے وقوف)

SAQ,QA सक्रा (ع - مذ) سقا

पानी भरने वाला (Páni bharne vála पानी भरने वाला) भिस्ती (Bhishti भिस्ती)

SAQÁBA सकाबा (ع - مذ) سقابه

जलपात्र (Jal páttir जल पात्र) पानी की टंकी (Páni ki tanki पानी की टंकी)

SAQAR सकर (ع - مذ) سقر

नरक (Narak नरक) रौरव (Raurav रौरव) दोज़ख (Dozakh दोज़ख)

SAQ,F सकफ (ع - مث) سقف

छत (Chhat छत) पाटन (Pátan पाटन)

SUQ(U)M सुक् (कु) म (ع - مذ) سقم

1. दोष (Dosh दोष) विकार (Vikár विकार) ऐब (Aib ऐब)
2. रोग (Rog रोग) बीमारी (Bímári बीमारी)

SI (U) F,L सि (सु) फ्ल (ع - مذ) سفل

फोक (Phok फोक) फुज़ला (Fuzla فضله)

SIFLA सिफ्ला (ع - مذ) سفله

निकृष्ट (Nik,krisht निकृष्ट) ओछा (Ochha ओछा) अधम (Adham अधम) कमीना (Kamína कमینه)

SAFÚF सकूफ (ع - مذ) سفوف

चूर्ण (Chúrn चूर्ण) पिसी हुई चीज़ या दवा (Pisi hui chíz ya dava پسی ہوئی چیز یا دوا)

SAFED सफ़ेद (ف - ص) سفید

श्वेत (Shwet श्वेत) शुभ्र (Shubhr शुभ्र) सपेत (Sapet सपेत)

سفید پوش (ف - ص)

SAFED-POSH सफ़ेद पोश

1. श्वेतांबर (Shetámbar श्वेतांबर) सफ़ेद कपड़े पहिनने वाला (Safed kapre pahinne vála سفید کپڑے پہننے والا)
2. सभ्य (Sabbhya सब'बیه) भला (Bhalá mánas भला मानस) शरीफ (Sharíf شریف)

SAFÍR सक्रीर (ع - مذ) سفیر

दूत (Dút दूत) राज दूत (Ráj dát राज दूत) एम्बैसेडर (Ambassador एम्बैसेडर)

3. गतिभंग (Gati bhang) (گتی بھنگ)
शेर के वज़न में सकता (Sher ke
vazn men sakta) (شعر کے وزن میں
سکتا)

SAKARÁT सकरात (ع - مٹ) (سکرات)
चंद्रा (Gbandra) (چندرا) यम यातना
(Yam yátana) (यम यातना) मरते समय
की तकलीफ (Marte samai ki taklîf)
(मरते سے کی تکلیف)

सकंजबिन (ع - مٹ) (سکنجبین)

SIKANJBÍN सिकंजबीन
नीबूका शरबत (Níbu ka sharbat)
(नीबूका शरबत)

SUKÚT सुकूत (ع - مذ) (سکوت)
मौन (Maun) (मौन) खामोशी (Khámoshi)
(चुप्पी) (Chuppi) (खामوشی)

SUKÚN सुकून (ع - مذ) (سکون)
1. शान्ति (Shánti) (शान्ति) अमन
(Amn) (امن)

2. स्थिरता (Istbirata) (स्थिरता) ठहराव
(Thabráo) (تھراؤ)

3. सुख (Sukh) (सुख) आराम (Áram)
(चैन) (Chain) (चैन)

4. किसी अक्षर का हल होना (Kisi
akehbar ka hal hona) (کسی اکچھر کا
הל ہونا) (Jazm) (جزم)

SUKÚNAT सुकूनत (ع - مٹ) (سکونت)
निवास (Nivás) (نواص) रहाइश (Rahá-
ish) (رہائش)

SUQÚT सुकूत (ع - مذ) (سقوط)
गिर पड़ना (Girpāna) (گر پڑنا) कब्जे से
निकलना (Qabze se nikalna) (قبضے سے
نکلنا)

سقوط اشتها (ع - مذ) (سقوط اشتہا)

SÚQUTE-ISHTIHA सुकूतेइशितहा
मंदगिनि (Mandágui) (مند اگنی) भूक
जाती रहना (Bbúk játi rahna) (بھوک
جاتی رہنا)

SAQÍM सकीम (ع - ص) (سقیم)
1. रुग्न (Rugn) (रुग्न) बीमार (Bímár)
(रुगी) (Rogi) (बीमार)
2. विकृत (Vik,krit) (وکرत) खराब
(Kharáb) (خراب)

سقیم الحال (ع - ص) (سقیم الحال)

SAQÍMUL-HÁL सकीमुलहाल
1. दुरदशा ग्रस्त (Durdasha grast)
(दुरदशा ग्रस्त) बद हाल (Bad hál)
(बद हाल)
2. रोग ग्रस्त (Rog grast) (रोग ग्रस्त)
बीमार (Bímár) (बीमार)

SAK,TA सकता (ع - مذ) (سکتا)
1. मूर्च्छारोग (Murchha rog) (मूर्च्छा रोग)
(एक बीमारी जिसमें आदमी अचेत
हो जाता है) (Ek bímári jis men
ádami achet ho játa hai) (ایک
بیماری جس میں آدمی اچیت
ہو جاتا ہے)

2. विराम (Virám) (विराम) रुकाव (Rukáo)
(रुकाव)

SALÁSAT سلاست (ع - مٹ)

1. सरलता (Saralata) सीधापन (Sídha pan)
2. प्रवाह (Praváh) खानी (Raváni)

سلاست زبان (ع - مٹ)

SALÁSATE-ZABÁN सलासते ज़बान
कोमला (Komala) फसाहत (Fasáhat)

SALÁSIL सलासिल (ع - مٹ)

- سلسلہ کی جمع ہے لیکن اردو میں
واحد کے معنوں میں مستعمل ہے
खिला (Shrinkhala) बेड़ी (Beṛi)
(Zanjir) जंजीर (Zanjir)

SALÁM سلام (ع - مٹ)

- प्रणाम (Pranám) बन्दगी (Bandagi)

SALÁMAT سلامت (ع - ص)

1. सुरक्षित (Surakshit) सुरक्षित (Surakshit)
2. स्वस्थ (Swasth) तन्दुरुस्त (Tandurust)
3. जीवित (Jívit) जिन्दा (Zinda)

SAL,B सब (ع - مٹ)

1. निवारण (Niváran) हटाना (Hatána)
2. वंचित करना (Vanchit karna)

SIK,KA सिक्का (ع - مٹ)

1. मुद्रा (Muddra) रुपया पैसा (Rupiya paisa)
2. आतंक (Átank) रोब (Rob)

سکۀ زر (ع - مٹ)

SIK,KA-E-ZAR स्विकएज़र
स्वर्ण मुद्रा (Swarn muddra)
सोने का सिक्का (Sone ka sikka)

سکۀ کاغذی (ع - مٹ)

SIK,KA-E-KÁGHASI स्विकए कागज़ी
पत्र मुद्रा (Pattr muddra)
(Note)

SAG सग (ع - مٹ)

- श्वान (Shwán) कुक्कुर (Kuk,kur)
कुत्ता (Kutta)

SIL सिल (ع - मٹ)

1. फेफड़ों का ज़ख्म (Phepharon ka zakhm)
2. यक्ष्मा रोग (Yakchhma rog)

SILÁH सिलाह (ع - मٹ)

- अस्त्र (Astr) हथियार (Hathiyár)

سلاح خانہ (ع - مٹ)

SILÁH-KHÁNA सिलाहखाना
शस्त्रागार (Shastrágár)
थार रखने की जगह (Hathiyár rakhne ki jagah)

4. सम्बन्ध (Sambandh سمبندھ)
तत्त्वल्लुक (Ta,alluq تعلق)

5. वंशावली (Vanshávali ونشاولی)
कुरसी नामा (Kursí náma کرسی نامہ)

سلسلہ بندی (عف - مٹ)

SIL,SILA-BANDI सिल्सिला बन्दी

1. क्रम बद्धता (Kram bad,dhata क्रम
ترتیب (Tartíb ترتیب) بددهتا)

2. पंक्ति बद्धता (Pankti bad,dhata
पंक्ती بددهता)
एक कतार में होना
(Ek qatár men hona ایک قطار میں ہونا)

SULTÁN सुलतान (ع - مذ)
राजा (Rája راجہ) भूपति (Bhúpati
بادشاه (Bádsháh بادشاہ) (बहोपति)

SALAF सल्फ (ع - ص)

1. पूर्वज (Púrvaj پوروچ) पुराने बुजुर्ग
(Puráne buzurg پورانے بزرگ)

2. अगला (Agla اگلا) पहिले वाला
(Pahile vála پہلے والا)

SILK सिल्क (ع - مٹ)

1. सूत्र (Sútttr सूत्र) डोरा (Dora دورا)

2. पाट (Pát पाट) कौशेय (Kausheya
ریشم (Resham ریشم) (کوشیہ)

سلك مروارید (ع - مٹ)

SILKE-MARVÁRID सिल्के मर्वारीद

मुक्तादाम (Mukta dām मुक्ता दाम)

मोटियों की लड़ी (Motiyon ki laṛī

موتیوں کی لڑی)

(Chhín छीन लेना) (ونچت کرنا)
لینا (lena چھین لینا)

SILAH सिल्ह (ع - مذ)
शस्त्र (Shastr शस्त्र) हथियार
(Hathiyár ہتھیار)

سلاح پوش (عف - ص)

SILAH-POSH सिल्हपोश

सशस्त्र (Sashastr सशस्त्र) हथियारबन्द
(Hathiyár band ہتھیار بند)

سلاح خانه (عف - مذ)

SILAH-KHÁNA सिल्हखाना

शस्त्रागार (Shastrágár شستراگار)

असलिहाखाना (Asliha khána اسلیحہ خانہ)

سلاح شور (عف - مذ)

SILAH-SHOR सिल्ह शोर

सैनिक (Sainik सैनिक) सिपाही (Sipáhi
سپاہی)

سلسبیل (ع - مٹ)

SAL,SABÍL सल्सबील

स्वर्ग की एक नहर (Swarg ki ek nab,r
(سورگ کی ایک نہر)

SIL,SILÁ सिल्सिला (ع - مذ)

1, शृंखला (Shrinkhala شرنگھلا)

ज़ंजीर (Zanjír زنجیر)

2. श्रेणी (Shreni श्रेणी) कतार (Qatár
قطار)

3. क्रम (Kram क्रम) तरतीब (Tartíb
ترتیب)

SALÍM سَلِیْم (ع - ص)

1. गम्भीर (Gambhír گمبہیر) मतीन (Matín متین)
2. उचित (Uchit اچت) ठीक (Thík تھیک)

سَلِیْم الطَّیْب (ع - ص)

SALÍMUT-TAB,A सलोमुत्तवत्र

- गम्भीर (Gambhír گمبہیر) सुशील (Sushíl سوشیل) मुतहम्मिल (Muta-ham,mil متحمل)

SAM سَم (ع - مذ)

- विष (Vish विश) गरल (Garal گزل) जहर (Zahr زھر)

SAMA سَمَا (ع - مذ)

- आकाश (Ákásh آکاش) गगन (Gagan گगन) आसमान (Ásmán آسمان)

سَمَاجَت (ع - مَث)

SAMÁJAT समाजत

- विनय (Vinai ونے) विनती (Vinati ونتی) खशामद (Khushámad خوشامد)

SAMA,A समा (ع - مذ)

1. श्रवण (Shravan شرّون) सुनना (Sunna سننا)
2. राग (Rág راک) गान (Gán گان)

SAMÁ,AT समा (ع - مَث)

1. श्रवण (Shravan شرّون) सुनना (Sunna سننا)
2. श्रवण शक्ति (Shravan sbakti شرّون شکتی) सामिआ (Sámiá سامعہ)

SULÚK सुलूک (ع - مذ)

1. आचार (Áchár آچار) व्यवहार (Vyavhár ویوہار) अमल (Amal عمل)
2. पुण्य (Pun,nya پنیہ) भलाई (Bhalái بهلائی)
3. ईश्वर प्राप्ति (Íshwar prapti ایشور پراپتی) तलाशे हक़ (Taláshe-haq تلاش حق)

SALÍS سَلِیس (ع - ص)

1. सरल (Saral सरل) आसान (Ásán آسان)
2. कोमला (Komala کوملا) वह इबारत जिसमें मोटे और कठिन शब्द न हों (Voh ibárat jis men mote aur kathin shabd na hon وہ عبارت جس میں موٹے اور کٹھن شبد نہ ہوں)

SALÍQA سَلِیْقَا (ع - مذ)

1. शिष्टता (Shish,tata شہتتا) तमीज़ (Tamíz تمیز)
2. योग्यता (Yoggyata یوگیّتَا) कुशलता (Kushalata کُشلتَا) सलाहियत (Saláhiyat صلاحیت) काम करने की तमीज़ (Kám karne ki tamíz کام کرنے کی تمیز)

سَلِیقَه مَنَد (ع - ص)

SALÍQA-MAND सलीकामन्द

- शिष्ट (Sbisht ششت) सभ्य (Sabh,bhya سبھیہ) तमीज़दार (Tamíz dár تَمِیز دَار)

1. समूरू (Samúru سمری) एक जानवर जिसकी खाल बहुत ही मुलायम होती है
(Ek jánvar jis ki khál bahut hi

ári got کیڑوں کے کنارے کی چوٹی (اور آڑی گوت)

سنجیدگی (ف - مٹ)

SAN, JÍDAGI سنجیدگی

گمبہیرتا (Gambhírata)

ممتازت (Matánat)

SANJÍDA سنجیدہ (ف - ص)

1. گمبہیر (Gambhír) ممتین (Matín)

2. جَنچا تِلا (Janchá tula) موزوں (Mauzún)

SINDÁN سیندان (ف - مذ)

نہائی (Nihái) اہرن (Ahran) (اھرن)

سن رسیدہ (ع - ص)

SIN-RASÍDA سین رسیدا

ویوگت (Vayogat)

بُڑا (Búrha)

(بوڑھا)

SANG سنگ (ف - مذ)

پاشان (Páshán) (پاشان)

پتھر (Shila) (پتھر)

(Pat,thar)

سنگ آھن ربا (ف - مذ)

SANGE-ÁHAN-RUBA سنگ آھن ربا

چمبک (Chumbak)

(مقناطیس)

سنگ پشت (ف - مذ)

SANG-PUSHT سنگ پُشت

کچھپ (Kac'h, chhap)

کچھپ (Kachhva)

SUM,BUL سُمبُل (ف - مذ)

1. جٹا مانسی (Jata mánsi)

بالخہار (Bálcghar)

2. اَلک (Alak) زُلف (Zulf)

(زلف)

SUN,NAT سُننَت (ع - مٹ)

1. نِیَم (Niyam) پدھتی (Pad, dhati)

تَرِیْقہ (Taríqa)

2. وہ تَرِیْقہ جس پر مَحْمَد صاحب اور ان کے اصحاب چلے

(Voh taríka jis par mohammad sahib aur un ke as, láb chale)

3. خَتَنہ (Khatna) مُسَلْمَانِی (Musalmáni)

سنجاب (ف - مذ)

SA (I) NJÁB س (س) نْجَاب

1. ایک جانور جو چُوہے سے بڑا ہوتا ہے

(Ek jánvar jo chúhe se bara hota hai, us ki khál ka postín banta hai)

2. سَنجَاب کی خال (Sanjáb ki khál)

(سَنجَاب کی کھال)

SANJÁF سَنجَاف (ف - مٹ)

کپڑوں کے کنارے کی چوڑی اور آڑی

گِٹ (Kapron ke kináre ki chauṛi aur)

سنگ ساز (ف - مذ)

SANG-SÁZ سنگ ساز

وہ آدمی جو छापे खाने में पत्थर को ठीक करता और उसकी गलतियां बनाता है

(Voh ádami jo chhápe kháne men pat,thar ko thík karta aur us ki

ghalatiyán banáta hai جو آدمی جو

چھاپے خانے میں پتھر کو تھیک کرتا (اور اسکی غلطیاں بناتا ہے

سنگ فسان (ف - مذ)

SANG-FASÁN سنگ فساں

शाण (Shán شان) सान रखने का पत्थर

Sán rakhne ka pat,thar سان رکھنے کا پتھر

سنگ لاکھ (ف - ص)

SANGLÁKH سنگ لاکھ

पथरीली ज़मीन (Pathrili zamín پتھریلی زمین)

SANGAM سنگم (ف - مذ)

संगम (Sangam संगम) दो नदियों के

मिलने की जगह (Do nadiyon ke milne

ki jagah دو ندیوں کے ملنے کی جگہ

سنگ مٹانہ (ع - مذ)

SANGE-MASÁNA संगे मसाना

अश्मरी (Ashmari अश्मरी) पथरी

(Patbri पतھری)

سنگ مرمر (ع - مذ)

SANGE-MARMAR संगे मरमर

श्वेत प्रस्तर (Shwet prastar شیت

سنگ تراش (ف - ص)

SANG-TARÁSH संग तराश

शिलाकार (Shilákár شلاکار) पत्थर का

काम बनाने वाला (Pat,thar ka kám

banáne vála پتھر کا کام بنانے والا

سنگ خارا (ف - مذ)

SANGE-KHÁRA संगेखारा

एक प्रकार का बहुत ही कड़ा पत्थर

(Ek prakár ka bahut hi kára pat,thr

(ایک پرکار کا بہت ہی کڑا پتھر

سنگ دل (ف - ص)

SANG-DIL संगदिल

पाषाण हृदय (Páshán hridai پاشان

نہش تھر) निष्ठुर (Nishthur نیشٹور)

बेरहम (Be rahm بے رحم)

سنگ راہ (ف - مذ)

SANGE-RÁH संगे राह

1. मार्ग बंध (Márg bandh مارگ

بندھ) रास्ते का पत्थर जो आने जाने

में बाधक हो (Ráste ka pat,thar

jo áne jáne men bádباك ho راستے

کا پتھر جو آنے جانے میں بادھک

(هو)

2. बाधक (Bádhak بادھک) विघ्नकारी

(Vighn kári وگھن کاری) मुज़ाहिम

(Muzáhim مزاحم)

سنگ ریزہ (ف - مذ)

SANG-REZA संग रेज़ा

शिला कण (Shila kan शलाकन) रोड़ा

(Rorá رورآ) कंकड़ी (Kankaṛī کنگڑی)

SIVA सिवा (ع - مذ) سوا
 अतिरिक्त (Atirikt) अलावा
 (Aláva) (علاوة) बजुज (Bajuz)

SAVÁD सवाद (ع - مذ) سواد
 1. कालिमा (Kálima) सियाही
 (Siyáhi) (سیاہی)

2. किसी नगर या आबादी की सीमा की
 शुरूआत (Kisi nagar ya ábádi ki
 síma ki shurúát) (کسی نگر یا
 (آبادی کی سیما کی شروعات)

SAVÁR सवार (ف - ص) سوار

1. अश्वारोही (Ash,shwárohi) (اشواروہی)
 घुड़ सवार (Ghur savár) (گھڑ سوار)
 2. आरुढ़ (Árúrh) (آروڑھ) चढ़ा हुआ
 (Chara hua) (چڑھا ہوا)

SAVÁRI सवारी (ف - مث) سواری
 वाहन (Váhan) (واहन) सवार होने की
 चीज़ (Savár hone ki chíz) (سوار ہونے
 کی چیز)

SAVÁL सवाल (ع - مذ) سوال

1. जिज्ञासा (Jiggyása) (जग्यासा) प्रश्न
 (Prishn) (پرشن) पूछ तांछ (Púchh
 tánchh) (پوچھ تانچھ)
 2. प्रार्थना (Práarthana) (प्रार्थना)
 दरखास्त (Darkhást) (درخواست)

SAVÁLÁT सवालात (ع - مذ) سوالات

سوال کی جمع

प्रश्नावली (Prashnávali) (پرشناولی)

(प्रस्तर) एक प्रकार का सफेद और
 चिकना पत्थर (Ek prakár ká safed
 aur chikna pat,thar) (ایک پرکار کا
 سفید اور چکنا پتھر)

SANGÍN संगीन (ف - ص) سنگین

1. पत्थर का बना हुआ (Pat,thar ka
 bana hua) (پتھر کا بنا ہوا)
 2. गफ (Gaf) (گف) गाढ़ा (Gáṛha) (گاڑھا)
 3. प्रचंड (Prachand) (پرچند) सख्त
 (Sákht) (سخت)
 4. एक पतली बरछी जो बन्दूक की नोक
 पर लगाते हैं (Ek patli barchhi jo
 bandúq ki nok par lagáte hain)
 (ایک پتلی برچھی جو بندوق کی
 نوک پر لگاتے ہیں)

سنگیں دل (ف - ص)

SANGÍN-DIL संगीं दिल
 دیکھو 'سنگ دل'

SANGÍNİ संगीनी (ف - مث) سنگینی

1. शिलात्व (Shiláttwa) (شلاتو) पत्थर पन
 (Pat,thar pan) (پتھر پن)
 2. घनत्व (Ghanattwa) (گھنتو) ठोसपन
 (Thospan) (تھوس پن)
 3. दृढ़ता (Driṛhata) (درڑھता) मज़बूती
 (Mazbúti) (مضبوطی)
 4. भयानकता (Bhayánakata) (بھیانکتا)
 खतरनाकी (Khatarnáki) (خطرناکی)

SŪ सू (ف - مث) سو

दिशा (Disha) (دشا) ओर (Or) (اور)
 तरफ (Taraf) (طرف)

جسکے پر (Jis ke par jal gae hon) (جل گئے ہوں)

2. نِس:سہاے (Nis,sahae) (نِس:سہاے)
لاچار (Lachar) (لاچار)

سوختہ بخت (ف - ص)

SOKH,TA-BAKHT سوختا بخت
دگدھ بھاگ (Dagdh bhag) (دگدھ بھاگ)
آभागी (Abbagi) (ابھاگی) بدقسمت
(Bad qismat) (بد قسمت)

سوختہ جان (ف - ص)

SOKH,TA-JAN سوختا جا
دگدھ ہر دے (Dagdh hridai) (دگدھ ہر دے)
آتینت دُکھی (Atyant dukhi) (آتینت دُکھی)
دل جلا (Dil jala) (دل جلا) (دکھی)

سوختہ جگر (ف - ص)

SOKH,TA-JIGAR سوختا جگر
دیکھو 'سوختہ جان'

سوختہ دل (ف - ص)

SOKH,TA-DIL سوختا دل
دیکھو 'سوختہ جان'

سوختہ قسمت (ع - ص)

SOKH,TA-QISMAT سوختا قسمت
دیکھو 'سوختہ بخت'

SUD سود (ف - مذ) سود

1. لام (Labh) (لاہ) نفا (Nafa) (نفع)

2. کُسید (Kusid) (کوسید) بیاچ (Byaj) (بیاچ)

SAUDA سودا (ع - مذ) سودا

1. وات (Vat) (وات) شریر میں کی ایک

سوال نامہ (ع - مذ)

SAVAL-NAMA سوال نامہ

پرشناولی (Prashnavali) (پرشناولی)
سوالوں کا کاج (Savalon ka kaghaz) (سوالوں کا کاغذ)

سوانح عمری (ع - مذ)

SUVANEHE-UMRI سوانہہ عمری

جیونی (Jivani) (جیونی) جیونی
(Jivan charittr) (جیونی چرتر)

سوانح نگار (ع - مذ)

SAVANEH-NIGAR سوانہہ نگار

جیونی لیکھ (Jivani lekhak) (جیونی لیکھ)
واکیا نگار (Vaqia nigar) (واکیا نگار)
(واقعہ نگار)

سوختنی (ف - ص)

SOKH,TANI سوختنی

داہیہ (Dahya) (داہیہ) جلانے کے
کابل (Jalane ke qabil) (جلانے کے)
(قابل)

سوختہ (ف - ص) سوختا

1. دگدھ (Dagdh) (دگدھ) بھسم (Bhasm)
(Jala hua) (جلا ہوا) (بھسم)
(جلا ہوا)

2. تپت (Tapt) (تپت) دُکھی (Dukh,khi)
(Ghamgin) (غمگین) (دکھی)

سوختہ بال (ف - ص)

SOKH,TA-BAL سوختا بال

1. دگدھ پکھ (Dagdh pakchh) (دگدھ پکھ)
(پکھ) جس کے پر جل گئے ہوں

वृद्धि जीवी (Vridhbi jīvi وردھی جیوی)

ब्याज खोर (Byāj khor بیاج خود)

سود مند (ف - ص)

SUD-MAND सूद मन्द

लाभ दायक (Lābh dāyak لایبہ دایک)

मुफीद (Mufīd مفید)

SURĀKH सूरख (ف - مذ)

1. छिद्र (Chhiddr چھدر) छेद (Ched چھید)

2. विवर (Vivar वीवर) बिल (Bil بیل)

سورخ دار (ف - ص)

SURĀKH-DĀR सूरख दार

छिद्रित (Chhiddrit چھدرت)

छेद दार (Chhed dār چھیددار)

SOZ सोज़ (ف - مذ)

1. तपन (Tapan तपन) जलन (Jalan جلن) सोज़िश (Sozish سوزش)

2 जलाने वाला (Jalāne vāla جلانے والا)

دوسرے معنوں میں مرکبات کا
آخری جز ہو کر آتا ہے جیسے
'جاں سوز'

SOZĀK सोज़ाक (ف - مذ)

मूत्रेन्द्रिय का एक रोग (Mūttrenddriya
ka ek rog موثرین دریہ کا ایک روگ)

सूज़ाक (Sūzāk سوزاک)

SOZĀN सोज़ां (ف - ص)

ज्वलंत (Jwalant جولنت)

हुआ (Jalta hua جلتا ہوا)

SOZISH सोज़िश (ف - مذ)

1. तपन (Tapan तपन) जलन (Jalan جلن)

धातु (Sharīr men ki ek dhātu

شریرو میں کی ایک دھاتو)

2. उन्माद (Unmād اُنماد) पागल पन

(Pāgal pan پاگل پن)

3. प्रेम (Prem پریم) इश्क (Ishq عشق)

4. खरीद फरोख्त (Kharīd farokht

سودا سلف (Sauda suluf خرید فروخت)

5. लग्न (Lagn لگن) धुन (Dhun دھن)

سودا زده (عف - ص)

SAUDA-ZADA सौदा ज़दा

उन्मादी (Unmādi اُنمادی) उन्मत्त

(Unmatt اُنمت) पागल (Pāgal پاگل)

سودا گر (عف - مذ)

SAUDĀGAR सौदागर

व्यापारी (Vyāpāri ویاپاری) व्यवसायी

(Vyav,sāi ویوسای) वणिक (Vanik

تاجر (Tājir تاجر) ونک

سودا گری (عف - مٹ)

SAUDĀGARI सौदागरी

वाणिज्य (Vānijjya وانجیہ) व्यापार

(Vyāpār ویاپار) व्यवसाय (Vyavsāe

تجارت (Tijārat تیجارت) ویوساے

SAUDĀĪ सौदाई (ف - ص)

उन्मत्त (Unmatt اُنمت) विक्षिप्त

(Vichh,ehhipt وچھپت) पागल

(Pāgal پاگل)

سودخور (ف - مذ)

SUD-KHOR सूदखोर

कुसीद जीवी (Kusīd jīvi کوسید جیوی)

سوقیانہ (عف - ص)

SÚQIYÁNA सूकियाना

अश्लील (Ash, līl अश्लील) बाज़ारियों

जैसा (Bazáriyon jaisa (बाजारियों)

ओछा (Ochhá ओछा) (जिसे)

SOG सोग (फ - मं) سوگ

शोक (Shok शोक) मातम (Mátam

रंज (Ranj रंज) (मातम)

SAUGAND सौगन्द (फ - मं) سوگند

शपथ (Shapath शपथ) कसम (Qasam

सौगंध (Saugandh (सौगंध) (कसम)

SOG-VÁR सोगवार (फ - व) سوگووار

शोक ग्रस्त (Shok grast (शोक ग्रस्त)

सोग मनाने वाला (Sog manáne vála

सोगी (Sogi (सोगी) (सोग मनाने वाला)

SAUHÁN सौहान (फ - मं) سوهان

बसूला (Basúla (बसूला) Randa

(रन्दा)

सोहान روح (عف - मं)

SAUHÁNE-RÚH सौहानेरूह

अंतः शल्य (Antah shallya (अंतः शल्य)

दुःख दायी (Dukhdái (दुःख दायी) रूह

फरसा (Rúh farsa (रूह फरसा)

SU,A सूअ (ए - मं) سوء

1. विकार (Vikár (विकार) Kharábi

(खराबी)

2. रोग (Rog (रोग) Bímári

(बीमारी)

2, चिनग (Chinag (चिन्ग) पेशाब की

जलन (Pesháb ki jalan (पेशाब

की जलन)

SOZAN सोज़न (फ - मं) سوزن

सूचिका (Súchika (सूचिका) सुई (Suí

सूय)

SOZINDA सोज़िन्दा (फ - व) سوزنده

दाहक (Dáhak (दाहक) जलाने वाला

(Jaláne vála (जलाने वाला)

सोउन कारी (फ - मं)

SOZAN-KÁRI सोज़न कारी

सूई का काम (Suí ka kám (सूई का काम)

SUSMÁR सूस्मार (फ - मं) سوسمار

गोधिका (Godhika (गोधिका) गोधा

(Godha (गोधा) गोह (Goh (गोह)

SAUSAN सौसन (फ - मं) سوسن

कुमुदिनी (Kumudini (कुमुदिनी) लिली

(Lily (लिली)

सोघात (عف - मं)

SAUGHÁT सौगात

उपहार (Up,hár (उपहार) Puras-

kár (पुरस्कार) तुहफा (Tuhfa (तुहफा)

SÚFÁR सूफार (फ - व) سوفار

शर पक्ष (Shar pakchh (शर पक्ष)

तीर की चुटकी (Tír ki chutki (तीर की चुटकी)

(चुटकी)

SÚQ सूक (ए - मं) سوق

हट (Hatt (हट) हाट (Hát (हाट)

बाज़ार (Bázár (बाज़ार)

دُآرا (Dara hua) دُآرا

سوء ادب (ع - مذ)

سہم ناک (ف - ص)

SU-E-ADAB سُو اَدَب

SAH,M-NÁK سہم ناک

دھڑکتا (Dhrish,tata) دھڑکتا

بھانکار (Bhayankar) بھانکار

اَدَبی (Be adabi) اَدَبی

(Daráona) دَراونا

سوء ظن (ع - مذ)

SAH,V سہو (ع - مذ) سہو

SU-E-ZAN سُو اَزَن

1. پرماد (Pramád) بھول (Bhúl) بھول

دُربھاؤنا (Durbháona) دُربھاؤنا

بَد گمانی (Bad gumáni) بَد گمانی

2. تروتی (Truti) غلطی (Ghalati) غلطی

SUHA سہا (ف - مذ) سہا

اِک بھوت چھوٹا تارا (Ek bahut chhota tara) اِک بھوت چھوٹا تارا

SAH,VAN سہو (ع - ص) سہو

بھول میں (Bhúl men) بھول میں

(Ghalati se) غلطی سے

SEH-PAHLU سہ پھل

تیکونا (Trikon) تیکونا

SUHÚLAT سہولت (ع - مٹ) سہولت

سُگماتا (Sugamata) آسانی

(Ásání) آسانی

سہ شنبہ (ف - مذ)

SAHI سہی (ف - ص) سہی

SEH-SHAMBA سہ شامبا

سہل (Sahal) سہل

مَنگَل وار (Mangal vár) مَنگَل وار

(Rást) راست

مَنگَل (Mangal) مَنگَل

SUHAIL سہیل (ع - مذ) سہیل

SAH,L سہل (ع - ص) سہل

اِک تارا (Ek tara) اِک تارا

سہل (Sahal) سہل

سُگم (Sugam) سُگم

(Ásán) آسان

SAHÍM سہیم (ع - ص) سہیم

سہل انکار (ع - ص) سہل انکار

اَنشی (Anshi) اَنشی

SAH,LAN,KÁR سہل نکار

بھاگی دار (Bhágidár) بھاگی دار

سُست (Sust) سُست

(Hisse dár) حصے دار

(Dhíla) ڈھیلا

SÍ-MURGH سیمرغ (ف - مذ) سیمرغ

سہم گیں (ف - ص) سہم گیں

اِک بھوت بڑا پکھی (Ek bahut bara pakchhi) اِک بھوت بڑا پکھی

SAH,M.GÍN سہم گین

بھائی (Bhai bhít) بھائی

سیاست داں (ع - ف - ص)

SIYÁSAT-DÁN سیاسات داں

নীতিज्ञ (Nítiggya نی تی گئیہ) کڑ
 نیتیش (Kút-nítiggya کوٹ نی تی گئیہ)
 سیاسات جاننے والا (Siyásat jánne
 vála سیاست جاننے والا)

SAI,YÁL سیال (ع - ص)

तरल (Taral ترل) द्रव (Drav درو)
 बहने वाली चीज़ (Bahne váli chíz
 بہنے والی چیز)

SIYÁH سیاہ (ف - ص)

1. कृष्ण (Krishn کرشن) काला (Kála کالا)
 2. अशुभ (Ashubh اشبه) मनहूस (Manhús منکھوس)

سیاہ باطن (ع - ف - ص)

SIYÁH-BÁTIN سیاه باتین

दुष्टात्मा (Dushtát,ma دشتاتما) पापी (Pápi پاپی)
 (Khabís خبیث) खबीस (Pápi پاپی)

سیاہ بخت (ف - ص)

SIYÁH-BAKHT سیاه بخت

हत भाग्य (Hat bhággya هت بهاگیہ)
 अभागा (Abhága ابهاگا) बद किस्मत (Bad qismat بد قسمت)

سیاہ پوش (ف - ص)

SIYÁH-POSH سیاه پوش

1. नीलांबर (Nílámbar نیلامبر) काले कपड़े पहिने हुए (Kále kapre pahine hue کالے کپڑے پہنے ہوئے)
 2. सोगी (Sogi سوگی) मातमदार (Mátamdár ماتم دار)

SAI,YÁH सैयाह (ع - ص)

भ्रमण कर्ता (Bhraman karta بھرمَن)
 सैलानी (Sailáni سیلانی)

SIYÁHAT सियाहत (ع - مٹ)

भ्रमण (Bhraman بھرمَن) पर्यटन (Paryatan پریٹن)
 سفر (Safar سفر)

SIYÁDAT सियादत (ع - مٹ)

श्रेष्ठता (Shresh,thata شریہس تہتا)
 उत्तमता (Uttemata اتمتا) बुजुर्गी (Buzurgi بزرگی)
 सरदारी (Sardári سرداری)

SAIYÁR सैयार (ع - ص)

चक्कर खाने वाला (Chakkar kháne vála چکر کھانے والا)
 घूमने वाला (Ghúmne vála گھومنے والا)

SAIYÁRA सैयारा (ع - مذ)

1. वह तारा जो गति मान रहता है (Voh tára jo gatimán rahta hai وہ تارا جو گتی مان رہتا ہے)
 ग्रह (Grah گره)
 2. तारा (Tára تارا) नक्षत्र (Nakchhatr ناکچہتر)

SIYÁSAT सियासत (ع - مٹ)

1. राज नीति (Ráj niti راج نییتی) राज काज (Ráj káj راج کاج)
 पालि टिक्स (Politics پالی ٹیکس)
 2. दंड (Dand دند) सज़ा (Saza سزا)
 3. धमकी (Dhamki دھمکی) सख्ती (Sakl.ti سختی)

کالوٹا (Kála kalúta) (کالا کلوتا)

سیاہ چشم (ف - ص)

SIYÁH-KÁR سیاه کار (ف - ص)

SIYÁH-CHASHM سیاه چشم

کرم کار (Krisbn karma) (کرشن)

کالی آنکھوں والا (Káli ánkhoṇ vála)

دوراچار (Duráchári) (کرما)

(کالی آنکھوں والا)

بد چلن (Bad chalan) (بد)

سیاہ دل (ف - ص)

سیاہ مست (ف - ص)

SIYÁH-DIL سیاه دل

SIYÁH-MAST سیاه مست

مدون مت (Madonmatt) (مدون مت)

نشے میں چور (Náshe men chúr) (نشے)

(میں چور)

1. پاپاٹما (Papátma) (دوراٹما)

(Durátma) (دوراٹما) بد باتن

(Bad batin) (بدباطن)

2. نیٹھور (Nisithur) (نیش تھور)

(Be rahm) (بے رحم)

SIYÁHI سیاهی (ف - مٹ)

سیاہ رو (ف - ص)

1. کالیمہ (Kálimá) (کالما) کالا پن

(Kála pan) (کالا پن)

2. ماسی (Masi) (مسی) ریشناہ (Rau-

shanái) (ریشناہ)

SIYÁH-RU سیاه رو

1. کالے منہ والا (Kále munh vála)

(کالے منہ والا)

2. کلنکیت (Kalankit) (کلنکیت)

بدنام (Bad nám) (بدنام)

3. ماسی مکھ (Masi mukh) (مسی مکھ)

کوکرمی (Ku karmi) (کوکرمی) بد

چلن (Bad chalan) (بد چلن)

SÍKH سیخ (ف - مٹ)

شلاکا (Shaláka) (شلاکا) سلاخ

(Chbar) (چہار) (سلاخ)

SAI,YID سید (ع - مذ) سید

1. ادھی پتی (Adhipati) (ادھی پتی)

سردار (Sardár) (سردار)

2. پوجیہ (Pújya) (پوجیہ) ماننہ (Mán,nya)

(Buzurg) (بزرگ) (مانیہ)

3. ہزرت فاطمہ کی اولاد (Hazrat

Fátima ki aulád) (حضرت فاطمہ کی

اولاد)

سیاہ زبان (ف - ص)

SIYÁH-ZABÁN سیاه زبان

شاہ سید (Sháp siddh) (شاہ سید)

وہ آدمی جس کا کوسنا پورن لگا

جائے (Voh ádami jis ka kosna fauran

lag jáe) (وہ آدمی جس کا کوسنا فوراً

لگ جائے)

سیاہ فام (ف - ص)

SAIR سیر (ع - مٹ) سیر

1. بھرامن (Bhraman) (بھرامن) سیاحت

(Siyábat) (سیاحت)

SIYÁH-FÁM سیاه فام

کالنگ (Krishnáng) (کرشننگ) کالا

- विहार क्षेत्र (Vihār chhettr) (वहार चैहत्तर)
तफरीह गाह (Tafrih gāh) (तफरीह ग़ाह)
SERI सेरी (फ - म्) सिरि
तृप्ति (Tripti) (त्रिप्ति) आसूदगी (Ásúdagi)
(आसूदगी)
SAIF सैफ (ए - म्) सैफ
कृपाण (Kripán) (क्रिपान) खड्ग (Khadg)
(तलवार) (Talvár) (तलवार) (कहड़ग)
SAIL सैल (ए - ड्) सैल
1. प्रवाह (Praváh) (प्रवाह) बहाव
(Baháo) (बहाव)
2. प्लावन (Plávan) (प्लावन) बाढ़
(Bárh) (बाढ़)
SAILÁB सैलाब (एफ - म्) सैलाब
जल प्लावन (Jal plávan) (जल प्लावन)
बाढ़ (Bárh) (बाढ़) तूफान (Túfán)
(तूफान)
SAILÁN सैलान (ए - म्) सैलान
प्रवाह (Praváh) (प्रवाह) स्राव (Sráv)
(बहाव) (Baháo) (बहाव)
SELI सेली (फ - म्) सेली
तल प्रहार (Tal prahár) (तल प्रहार)
चपेट (Chapet) (चपेट) थप्पड़
(Thappar) (थप्पड़)
SÍM सीम (फ - म्) सीम
रजत (Rajat) (रजत) चाँदी (Chandi)
(चान्दी)
SÍMÁB सीमाब (फ - म्) सीमाब
पारद (Párad) (पारद) पारा (Pára)
(पारा)

2. विहार (Vihār) (वहार) हवाखोरी
(Havakhorī) (हवाखोरी)
3. कौतुक (Kautuk) (कौतुक) तमाशा
(Tamásha) (तमाशा)
3. मनोरंजन (Mano ranjan) (मनोरंजन)
दिल बहलाव (Dil bahláo) (दिल बहलाव)
SER सेर (फ - व्) सेर
1. तृप्त (Tript) (त्रिप्त) आसूदा (Ásúda)
(आसूदा)
2. संतुष्ट (Santusht) (सन्तुष्ट) मुतमइन
(Mutma, in) (मुतमइन)
SERÁB सेराब (फ - व्) सेराब
1. सिंचित (Sinchit) (सिंचित) सोंचा
(Síncha hua) (सिंचा हुआ)
2. हरा भरा (Hara bhara) (हरा भरा)
तरो ताज़ा (Taro táza) (तरो ताज़ा)
SÍRAT सीरत (ए - म्) सीरत
1. चरित्र (Charittr) (चरित्र) केरेक्टर
(Character) (किरेक्टर)
2. स्वभाव (Swabháo) (सुबहाव) आदत
(Ádat) (आदत)
3. जीवनी (Jívani) (जीवनी) सवानिह
(Saváneh umri) (सवानिह उमरी)
सिरचश्म (फ - व्) सिरचश्म
SER-CHASHM सेर चश्म
उदार (Udár) (उदार) खाने खिलाने वाला
(Kkáne khiláne vála) (कहाने कहलाने वाला)
सिरगाह (एफ - म्) सिरगाह
SAIR-GÁH सैर गाह
क्रीडास्थल (Kridásthal) (क्रीडास्थल)

زبردستی (Zabar-dastí) سبزدستی

سینہ سپر (ف - ص)

SÍNA-SIPAR سونا سپر

سونا تانے ہوا (Sína táne hue) سینہ
ہر آپاتی کا سامنا کرنے (تانی ہوئے)
پر تیار (Har ápatí ka sámna karne)
ہر آپاتی کا سامنا کرنے (par taiyár)
(پر تیار)

SÍNI سینی (ف - مٹ) سونی

پرات (Parát) (استھال Isthál) سٹال
(تھالی Tháli) تالی (پرات)

SIYAH سیہ (ف - ص) سیہ
دیکھو 'سیاہ'

(اس لفظ کے سارے مرکبات 'سیاہ'
کے تحت دیکھئے)

SÍMIYA سیمیا (ع - مٹ)

1. اندر جال (Indrjál) ہندو جال
جادو (Jádú)

2. پرکاش پرवेश ویدا (Parkáo pravesh vid dya) اپنی
روح کو کسی دوسرے کے جسم میں داخل کرنے کا
علم (Apni rúh ko kisi dústre ke jism men dákhlil karne)
اپنی روح کو کسی دوسرے کے جسم میں داخل کرنے کا علم

SÍNA سینا (ف - مڈ)

وکیچھس (Vak, chhasthal) وکچھس
(Chhátí) چھاتی (تھل)

سینہ زوری (ف - مٹ)

SÍNA-ZORI سونا زوری

ہٹھ دھرمی (Hath-dharmi)

ش

2. شرینگ (Shring) شرینگ
(Sing) سینگ (وشان Vishán)

شاخچہ (ف - مڈ)

SHÁKH-CHA شاخچا

اُپ شاخا (Up shákha) اُپ شاخا
(Chhoti dáli) چھوٹی ڈالی
شاخسانہ (ف - مڈ)

SHÁKH-SÁNA شاخسانا

1. واد وواد (Vád vivád) واد وواد
(Hujjat) حجت

SHÁB شاب (ع - مڈ)

یووا (Yuva) یووا
جوان (Javán) جوان

SHÁBÁSH شاباش (ف - مٹ)

دھنیا (Dhan, nya) دھنیا
(Váb, váh) واہ، واہ

SHÁKH شاخ (ف - مٹ)

1. شاخا (Shákha) شاخا
(Dáli) ڈالی

2. विवाह (Viváh) व्याह (Byáh) (بیاه)

3. उत्सव (Utsav) اتسو (Taqríb) (تقریب)

شادیانہ (ف - مذ)

SHÁDIYÁNA شادیانا

मंगलवाद्य (Mangal vādya) منگل
बधाई (Badhái) खुशी (بدهائی)
के नक्कारे (Khushi ke naqqáre) خوشي
(کے نقارے)

SHÁZ शाज़ (ع - ص) شاذ

1. विलक्षण (Vilakshhan) (ولکھن)
अनोखा (Anokha) (انوکھا)
2. क्वचित (Kwachit) कोई
कोई (Koi koi) कभी कभी
(Kabhi kabhi) (کبھی کبھی)

SHÁRIB शारिब (ع - مذ) شارب

पायी (Pái) पीने वाला (Píne vála)
(پینے والا)

SHÁREH शारेह (ع - مذ) شارح

टीकाकार (Tika kár) भाष्यकर्ता
(Bbáshshya karta) शरह
(Shar,h karne vála) (شرح
(کرنے والا)

SHÁRE शारे (ع - مذ) شارع

1. मार्ग (Márg) पथ (Path)
(سڑک) (Sarak) (پتھ)
2. धर्म के नियम बनाने वाला (Dharm
ke niyam banáne vála) (دھرم کے
(نیم بنانے والا)

2. दोष (Dosh) ऐब (Aib) (عیب)

3. पच्चड़ (Pachchar) शाख (Shákh) (پچڑ شاخ)

4. बात का बतंगड़ (Bát ka batangar) (بات کا بتنگڑ)

SHÁD शاد (ف - ص) شاد

प्रसन्न (Prasann) हर्षित (Harshit)
(خوش) (Khush) (هرشت)

SHÁDÁB शदाब (ف - ص) شاداب

1. सुसिक्त (Susikt) सेराब (Seráb)
(سیراب)
2. हरा भरा (Hara bhara) (हरा भर)
सर सबज़ (Sar sabz) (سر سبز)

SHÁDÁN शदां (ف - ص) شادان

प्रसन्न (Prasan,n) मसरूर
(Masrúr) (مسرور)

شاد کام (ف - ص)

SHÁD-KÁM शद काम

1. सम्पन्न (Sampann) भरा पुरा
(Bhara pura) (بھرا پورا)
2. सफल मनोरथ (Saphal manorath)
(Kámyáb) (सिफल) (مذورتھ)
(کامیاب)

SHÁD-MÁN शदमां (ف - ص) شادمان

आल्हादित (Alhbádit) आनन्दित
(Ánandit) हर्षित (Harshit)
(خوش) (Khush) (هرشت)

SHÁDI शदी (ف - مث) شادی

1. हर्ष (Harsh) आनन्द (Ánand)
(خوشی) (Khushi) (آند)

دूमर (Dúbhar दुधर) दुश्वार (Dush-vár دشوار)

SHÁKIR शाकिर (ع - ص) شاکر
कृतज्ञ (Kritaggya کرتگیہ) शुक्रगुज़ार
(Shukr guzár شکرگزار)

SHÁKI शाकी (ع - ص) شاکی
परिवादी (Parivádi پیرویادی) शिकायत
करने वाला (Shikáyat karne vála
شکایت کرنے والا)

SHÁGIR,D शागिर्द (ف - مذ) شاگرد
विद्या शिष्य (Vid,dya shish,sbya वीद्या
छात्र (Chháttr چھاتر) ششیہ

شاگرد پیشہ (ف - مذ)

SHÁGIRD-PESHA शागिर्दपेशा

1. सेवक (Sevak सेवक) नौकर
(Naukar نوکر)

2. छोटे किस्म के नौकर जैसे भंगी भिश्ती
धोबी वगैरा (Chhote qism ke naukar
jaise bhangi, bhishti, dhobi, vagh-
aira چھوٹے قسم کے نوکر جیسے
(بهنگی بهشتی دھوبی وغیرہ)

SHÁL शाल (ف - مٹ) شال

एक विशेष ऊनी या रेशमी चादर (Ek
vishesh úni ya reshmi chádar ایک
(وشیہش اونی یا ریشمی چادر)

SHÁM शाम (ف - مٹ) शाम

सायंकाल (Sáyankál सायंकाल) संध्या
(Sandhya संध्या) सँझ (Sánjh
(سانجھ)

شارع عام (ع - مٹ)

SHÁRE-E-ÁM शारिए आम

राज मार्ग (Ráj márg राज मार्ग)
आम रास्ता (Ám rásta عام راستہ)

SHÁRAK शारक (ف - مٹ) شارک
सारिका (Sárika سارکا) मैना (Maina
तूती (Túti توتی)

SHÁTIR शातिर (ع - مذ) شاطر

1. शतरंज बाज़ (Shatranj báz شطرنج
باز)

2. घनिष्ठ (Ghanishth گھنیشٹھ) लंगो-
टिया (Langotia लंगोटिया)

3. धूर्त (Dhúrt देहूर्त) चालाक
(Chálák چالاک)

SHÁIR शाइर (ع - مذ) شاعر

कवि (Kavi कवी) सुखनगो (Sukhango
(सुखन गो)

SHÁIRA शाइरा (ع - مٹ) شاعره

कवयित्री (Kavaittri कवयित्री) शाइर
औरत (Sháir aurat شاعر عورت)

SHÁIRI शाइरी (ع - मٹ) شاعری

कविता (Kavita कविता) शेर कहना
(Sher kahna شعر کہنا)

SHÁGHIL शागिल (ع - ص) شاغل

संलग्न (Sanlagn संलग्न) लीन
(Lín लीन) मशगूल (Mashghúl
(مشغول)

SHÁQ शाक (ع - ص) شاق

कष्टप्रद (Kashtap,prad कष्टप्रद)

شاندار (ع - ص)

SHÁN-DÁR شاندار

1. विशाल (Vishál وشال) अजीम (Azím عظیم)
2. भव्य (Bhav,vyā بهویہ) आलीशान (Álīshán عالی شان)

SHÁNA शाना (ف - مذ)

1. स्कंध (Iskandh اسکندھ) कंधा (Kandha کدھا)
2. प्रसाधनी (Prasádhani پرسادھنی) कंधा (Kangha کنگھا)

SHÁH شاه (ف - مذ)

1. राजा (Rája راجہ) बादशाह (Bádsháh بادشاہ)
2. महान (Mahán مہان) बड़ा (Barā بڑا)
3. फकीरों की उपाधि (Faqiron ki upádhi فقیروں کی اُپادھی)

SHÁH-BÁZ شاهباز (ف - مذ)

1. श्येन (Shen شین) बड़ा बाज़ (Barā báz بڑا باز)

SHÁHID شاهد (ع - مذ)

1. साक्षी (Sákchhi ساکچی) गवाह (Gaváh گواہ)
2. प्रत्यक्षदर्शी (Pratyakchh darshi) आँख से देखने वाला (Ánkh se dekhne vála آنکھ سے دیکھنے والا)
3. प्रिया (Priya پریا) माशूक (Máshúq معشوق)

SHÁMAT शमत (ع - مٹ)

1. आपत्ति (Ápatti آپتی) कमबख्ती (kambakhtí کم بختی)
2. दुर्दशा (Durdasha دوردشا) कुगत (Kugat کوگت)

शमत اعمال (ع - مٹ)

SHÁMATE-ÁMÁL शमते आमाल

1. कर्म दण्ड (Karm dand کرم دند) किये की सज़ा (Kie ki saza کیے کی سزا)

SHÁMIL शामिल (ع - ص)

1. सम्मिलित (Sam,milit سمیت) मिला हुआ (Mila hua ملا ہوا)
2. एकत्र (Ekattr ایکتر) इकट्ठा (Ikat,tha اکٹھا)

SHÁM,MA शाम्मा (ع - مذ)

1. घ्राण (Ghrán گھران) सू'धने की शक्ति (Sú'ghne ki shakti سونگھنے کی شکتی)

شامیانہ (ت - مذ)

SHÁMIYÁNA शामियानا

1. वितान (Vitán ویتان) तम्बू (Tambu तंबू)
2. चंदोवा (Chandova چندووا)

SHÁN शान (ع - مٹ)

1. प्रतिष्ठा (Pratish,tha پرتیشٹھا) इज्जत (Izzat عزت)
2. आतंक (Átank آنک) रोब (Ro,b رعب)
3. भव्यता (Bhav,vyata بهویتا) शान (Shán shaukat شان شوکت)
4. आन (Án آن) वज़ा (Vaza وضع)

SHÁIBA शाइबा (श - मं) शائبه

1. अंश (Ansh) जुज (Juz) (अंश)
2. आभा (Ábha) झलक (Jhalak) (जहलक)
3. संदेह (Sandeh) शक (Shak) (संदिह)

4. लगाव (Lagáo) आमेज़िश (Ámezish) (लगाव)

SHÁ,E शाए (श - व) शائع

1. प्रकट (Prakat) ज़ाहिर (Záhir) (प्रकट)
2. प्रकाशित (Prakáshit) छपा हुआ (Chhapa hua) (प्रकाशित)

SHÁIQ शाइक (श - व) शائق
अभिलाषी (Abhiláshi) (अभिलाषी)
मुश्ताक (Musbtáq) (मुश्ताक)

SHÁYÁN शायान (श - व) शायान

1. योग्य (Yoggya) लायक (Láiq) (योग्य)
2. उचित (Uchit) मुनासिब (Munásib) (उचित)

SHÁYAD शायद (श - मं) शायद
कदाचित् (Kadáchit) (कदाचित्)
(Shá,id) (शायद)

शायिस्ती (श - मं)

SHÁYASTAGI शायस्तगी

1. सम्यता (Sabh,bhyata) तहज़ीब (Tahzíb) (सम्यता)
2. शिष्टता (Shishtata) तमीज़ (Tamíz) (शिष्टता)

शहदबज़ार (श - मं)

SHÁHIDE-BÁZÁR शाहिदे बाज़ार
वेश्या (Vesh,shya) गणिका (Ganika) (वेश्या)
रंडी (Randí) (रंडी)
तवाइफ़ (Taváif) (तवाइफ़)

शहदग़ैब (श - मं)

SHÁHIDE-GHAIB शाहिदे ग़ैब
अदृष्टज्ञाता (Adrisht gyáta) (अदृष्टज्ञाता)
ग़ैब की बात जानने वाला (Ghaib ki bát jánne vála) (ग़ैब की बात जानने वाला)

शह राह (श - मं)

SHÁH-RÁH शाह राह
राजमार्ग (Ráj márg) (राजमार्ग)
सड़क (Baṛi sarak) (सड़क)

शहज़ादे (श - मं)

SHÁH-ZÁDA शाहज़ादा
राजकुमार (Ráj kumár) (राजकुमार)
शहज़ादा (Shahzádá) (शहज़ादा)

SHÁHI शाही (श - व) शाही

1. राजकीय (Rájakíya) सरकारी (Sarkári) (राजकीय)
2. राज्य (Rájya) हुकूमत (Hukúmat) (राज्य)
3. बादशाहों जैसा (Bádskháhon jaisa) शानदार (Shán dar) (बादशाहों जैसा)

SHÁHÍN शाही (श - मं) शाही
शयेन (Shen) बाज़ (Báz) (शयेन)

शबाने रोज (फ - व)

SHABÁNA-ROZ शबानारोज

अहर्निश (Aharnish अहर्निश) रात दिन
(Rát din रात दिन)

SHABÁHAT शबाहत (म - म)

1. मुखकृति (Mukhakriti मुखकृति)
हुलिया (Huliya हुलिया)
2. मुख मंडल (Mukh mandal मुख मंडल)
चेहरा (Chehra चेहरा)

शब बाशी (फ - म)

SHAB-BÁSHI शब बाशी

1. रात की रात ठहरना (Rát ki rát thaharna रात की रात ठहरना)
2. मैथुन (Maithun मैथुन) मुबाशरत
(Mubásharat मुबाशरत)

शब बरात (फ - म)

SHABE-BARÁT शबे बरात

एक इस्लामी त्योहार (Ek Islámi tyohár एक इस्लामी त्योहार)
शब बरात (Shab barát शब बरात)

शब बिदार (फ - व)

SHAB-BEDÁR शबबेदार

रात भर जागने वाला (Rát bhar jágne vála रात भर जागने वाला)

शब खून (फ - म)

SHAB-KHUN शब खून

निशाक्रमण (Nishákraman निशाक्रमण)
शत्रु पर अचानक रात में हमला (Shat-tru par achának rát men hamla शत्रु पर अचानक रात में हमला)
पराजय (परजय)

3. सज्जनता (Sajjanata सज्जनता)

शराफत (Sharáfat शराफत)

4. योग्यता (Yoggyata योग्यता) लिया-
कत (Liyáqat लियाकत)

SHÁYASTA शायस्ता (फ - व)

1. सम्य (Sabh, bhya सम्य) तहजीबदार
(Tahzíbdár तहजीबदार)
2. शिष्ट (Shisht शिष्ट) तमीजदार
(Tamízdár तमीजदार)
3. योग्य (Yoggya योग्य) लाइक (Láiq लाइक)
4. शिक्षित (Shikohhit शिक्षित)
तालीमयाफता (Tálím yáfta तालीमयाफता)
(याफता)

SHAB शब (फ - म)

निशा (Nisha निशा) रजनी (Rajani रजनी)
शर्वरी (Sharvari शर्वरी)
यामिनी (Yámini यामिनी)
विभावरी (Vibhávári विभावरी)
तमस्विनी (Tamasvini तमस्विनी)
निशीथिनी (Nishíthini निशीथिनी)
रात्रि (Rátrī रात्रि)
रात (Rát रात)

SHABÁB शबाब (म - म)

1. युवावस्था (Yuvávastha युवावस्था)
जवानी (Javáni जवानी)
2. उन्नति काल (Unnati kál उन्नति काल)
तरक्की का जमाना (Taraqqi ka zamána तरक्की का जमाना)

शबमाह (फ - म्)

SHABE-MÁH शबेमाह

राका (Ráka राका) ज्योत्स्ना (Jyot, sna ज्योत्स्ना)
चाँदनी रात (Chándni rát चाँदनी रात)
(چاندنی رات)

SHAB, NAM शबनम (फ - म्)

आकाश जल (Ákash jal आकाश जल)
ओस (Os ओस)

SHUB, HA शुब्हा (म - म्)

आशंका (Áshanka आशंका) संदेह
(Shak शक) शक (Sandeه سندیه)
शुभा (Shubha शुभा)

SHABÍH शबीह (म - म्)

1. चित्र (Chittr चित्र) तसवीर (Tasvír तसवीर)
(تصویر)
2. छायाचित्र (Cbháya chittr छायाचित्र)
(Photo फोटो) फोटो (چتر)

शपर-ह (फ - म्)

SHAP, PAR(A) शप्पर (r)

चर्मचटक (Charm chatak चर्मचटक)
चमगादड़ (Chamgádař चमगादड़)

SHITA शिता (म - म्)

1. शीत (Shít शीत) शिशिर (Shishir शिशिर)
(Jára जाड़ा) जाड़ा (شیر)
2. शरद ऋतु (Sharad ritu शरद ऋतु)
(Járe ka mausam जाड़े का मौसम)
(جازه کا موسم)

शबदिजोर (फ - म्)

SHABE-DAIJÚR शबेदैजूर

तमिस्रा (Taraísra तमिस्रा) अधियारी
रात (Andhiyári rát अंधियारी रात)

SHABDEZ शबदेज (म - म्)

नीलाश्व (Nílásh, shwa नीलाश्व) मुश्की
घोड़ा (Mushki ghora मुश्की घोड़ा)

शबिस्तान (फ - म्)

SHABISTÁN शबिस्तां

1. शयनागार (Shayanágár शयनागार)
सोने का मकान (Sone ka makán सोने का मकान)
(سونه کا مکان)
2. अन्तःपुर (Antahpur अन्तःपुर)
रनवास (Ranvás रनवास) हरम
सरा (Haram sara हरम सरा)
ज़नान खाना (Zanán khána ज़नान खाना)
(زنانه)

शबकोर (फ - म्)

SHAB-KOR शबकोर

निशान्ध (Nishándh निशान्ध) रतौंधी
का रोगी (Rataundhi ka rogi रतौंधी का रोगी)
(رٲوندهی کا روهی)

शबकोरी (फ - म्)

SHAB-KORI शबकोरी

तिमि (Timi तिमि) रतौंधी (Rataundhi रतौंधी)
(رٲوندهی)

SHAJAR شجر (ع - مذ) شجر

वृक्ष (Vrikhh) (درخت) विटप (Vitap)
(पेड़) (Darakhht) (درخت)
(درخت)

SHAJARA शजरा (ع - مذ) شجره

वंशवृक्ष (Vansh vrikhh) (ونش)
वंशावली (Vanshāvali) (ونشا)
نسب नामा (Nasab nāma) (نساب)
(نامه)

SHAH,M शहम (ع - م) شحم

वसा (Vasa) (وسا) चर्बी (Charbi) (چربی)

SHIH,NA शिहना (ع - مذ) شحنة

1. आरक्षक (Ārakhhak) (آرکچھک)
कोतवाल (Kotvāl) (کوتوال)
2. चौकीदार (Chaukidār) (چوکیدار)

SHAHIM शहीम (ع - ص) شحیم

मेदुर (Medur) (میدر) जिस के शरीर में
चर्बी बहुत हो (Jis ke sharīr man charbi
bahut ho) (جس کے شریرو میں چربی
بہت ہو)

SHAKH,S शखस (ع - مذ) شخص

पुरुष (Purush) (پرش) व्यक्ति (Vyakti)
(آدمی) (Ādami) (ویکتی)

SHAKHSI शखसी (ع - ص) شخصی

व्यक्तिगत (Vyakti gat) (ویکتی گت)
निजी (Niji) (نجی)

SHITÁB शिताब (ف - ص) شتاب

शीघ्र (Shíghr) (شیگھر) त्वरित (Twarit)
फौरन (Turan) (तुरंत) (तुरंत)
(Fauran) (فوراً) जल्द (Jald) (جلد)

SHITÁBI शिताबी (ف - م) شتابی

शीघ्रता (Shíghrata) (شیگھرتا) जल्दी
(Jaldi) (جلدی)

SHUTUR शुतुर (ف - مذ) شتر

उष्ट्र (Ushtr) (أشتر) क्रमेल (Kramel)
(अउत) (Unt) (کرمیل)

शुतुरान (फ - مذ)

SHUTUR-BÁN शुतुर बान

उष्ट्र पाल (Ushtr pāl) (أشترپال) ऊँट
वाला (Unt vála) (अउत والا)

SHAT,M शतम (ع - مذ) شتم

दुर्वचन (Durvachan) (دورچن) गाली
(Gáli galauj) (گالی گلوچ)

SHUJÁ,A शुजाअ (ع - ص) شجاع

वीर (Vír) (वीर) शूर (Shúr) (शूर)
(Bahádur) (بهادر)

शुजाअत (ع - म)

SHUJÁ,AT शुजाअत

शूरता (Shúrata) (शूरता) वीरता (Vírata)
(Bahá duri) (بهادری)

شخصیت (ع - مٹ)

SHARÁB شراب (ف - مٹ)

مدیرا (Madira) مدی (Maddya)
 سورا (Sura) هالا (Hála)
 (مدیہ) وارونی (Váruni) (هالا)
 (Kadambini) مای (Mai) (کدم بنی)

SHAKH,SI(1)YAT شخس (سی) بت

پرس- (ویک تتو) (Vyak,tittwa)
 نعلیٹی (Personality) (پرسنلیٹی)

شراب خانہ (ف - مذ)

SHUDANI शुदनी (ف - مٹ)

بھوی (Bhavitav,vyata)
 ہونہار (Bhávi) (بھادی)
 (Honhár) (ہونہار)

SHARÁB-KHÁNA شراب خانہ

مدیرالے (Madirálai) مدیرالے
 (Madira grih) (مدیرا گریہ)
 (Madhu shála) (مدھو شالہ)
 (Maikhána) (میخانہ)

SHID,DAT شدت (ع - مٹ)

1. پرچندتا (Prachandata) پرچندتا
 تیورتا (Tivrata) تیورتا
 (Uggrata) (اگرتا) (Tezi) (تیزی)
2. شکتی (Shakti) بل (Bal)
 (Zor) (زور) (بل)
3. اتیاچار (Attyáchár) (اتیاچار)
 (Zulm) (ظلم)

شراب خوار (ف - ص)

SHARÁB-KHÁR شرابخوار

دیکھو 'شراب خور'

شراب خور (ف - ص)

SHARÁB-KHOR شراب خور

مدیپ (Mad,dyap) سوراپائی
 (Surápái) (سوراپائی) (Rasáshi)
 (Sharábi) (شرابی) (رساشی)

SHADÍD شدید (ف - ص)

1. پرچند (Prachand) پرچند
 (Prabal) (پربل) (Sakht)
 (سخت)
2. کٹھن (Kathin) (کٹھن) جٹیل (Jatil)
 (Mushkil) (مشکل) (جٹل)

شراب نوش (ف - ص)

SHARÁB-NOSH شراب نوش

دیکھو 'شراب خور'

SHARÁBI شرابی (ف - ص)

پان کرتا (Pán karta) (پان کرتا)
 (Sharáb pino vála) (شراب پینے والا)
 (شراب پینے والا)

SHAR شار (ع - مذ)

1. دوشکرتیہ (Dushkritya) (دشکرتیہ)
 (Sharárat) (شارارت)
2. (Upad,drav) (اُپد'درو) (دنگا)
 (Fasád) (فساد) (دنگا)

3. सुशीलता (Sushilata سوشیلتا)

खुशअखलाकी (Khush akhlāqi

خوش اخلاقی)

شر اکت (ف - مٹ)

SHIRÁKAT شیراکت

साभा (Sájha ساجھا)

عربی میں یہ لفظ 'شرکت' ہے
وہاں دیکھئے

شر اکت نامہ (عف - مذ)

SHIRÁKAT-NÁMA شیراکت ناما

सहकारिता पत्र (Sahkárita patr

شیراکت ناما (Shirkat
náma شرکت نامہ)

SHURB شرب (ع - مذ)

पान (Pán پیان) पीना (Pína پیما)

SHARBAT شربت (ع - مذ)

1. शर्करोदक (Sharkarodak شرکروڈک)

शकर मिला हुआ पानी (Shakar
mila hua páni شکر ملا ہوا پانی)

2. मिष्टोद (Mishtod مہش توڈ)

दवाओं का शकर मिला हुआ गाढ़ा
रस (Daváon ka shakar mila hua
gārha ras دواؤں کا شکر ملا ہوا
گڑھا رس)

SHAR,H شرح (ع - مٹ)

1. व्याख्या (Vyakh,khya ویاکھیا)

तशरीह (Tashrīh تشریح)

SHARÁR शरार (ف - مذ)

स्फुलिंग (Isphuling اسپھلنگ)

कण (Agni kan اگنی کن)

(Chingári چنگاری)

شرارت (ع - مٹ)

SHARÁRAT शरारत

1. चपलता (Chapalata چپلتا)

चंचलता (Chanchalata چنچلتا)

शोखी (Shokhi شوخی)

2. धृष्टता (Dhrish,tata دهرشتتا)

ढीठ पन (Dhíth pan دھیتھ پن)

गुस्ताखी (Gustákhi گستاخی)

3. उत्पात (Utpát اُتپات)

उपद्रव (Upad,drav اُپد'درو)

भगड़ा (Jhagṛa جهگڑا) फसाद (Fasád
فساد)

4. षडयंत्र (Shadyantr شدینتر)

साज़िश (Sázish سازش)

SHARÁRA शरारा (ف - مذ)

स्फुलिंग (Isphuling اسپھلنگ)

चिंगारी (Chingári چنگاری)

شرافت (ع - مٹ)

SHARÁFAT शराफत

1. श्रेष्ठता (Shresh,thata شریہشتہتا)

बड़ाई (Baráí بڑائی)

2. कुलीनता (Kulínata کلینتتا)

असालत (Asálat اصالت)

SHR,AN شرعاً (ع - ص) شرعاً
 دھرمائنوسار (Dharmānusār)
 مژہب کی رو سے (Mazhab ki ru se)
 (مذہب کی رو سے)

SHARAF شرف (ع - مذ) شرف
 1. প্রতিষ্ঠা (Pratishtha) (پرستش)
 عزت (Izzat)
 2. प्रधानता (Pradhānatā) (پردہانتا)
 ترجیح (Tarjīh)
 3. किसी ग्रहका अपनी राशि में प्रवेश
 (Kisī grah ka apni rāshi men pra-
 vesh) کسی گره کا اپنی راشی میں
 (میں پرवेश)

SHARQ شرق (ع - مذ) شرق
 उदयाचल (Udayāchal) (ادیاچل)
 पूर्व (Pūrv) (پورب)

SHARQI شرقي (ع - ص) شرقي
 1. पूर्वीय (Pur,viya) (پورویہ)
 पूर्व का (Pūrab ka) (پورب کا)
 2. पूरबी रुख वाला (Pūrbi rukh vāla)
 (پوربی رخ والا)

SHIRK شرك (ع - مذ) شرك
 अनेकेश्वर वाद (Anekeshwar vād)
 (انے کیشور واد) एक ईश्वर के साथ किसी
 और को भी उसका शरीक बनाना (Ek
 ishwar ko sāth kisi aur ko bhi us ka
 sharīk banāna) ایک ایشور کے ساتھ
 کسی اور کو بھی اس کا شریک
 (بنانا)

2. टीका (Tīka) भाष्य (Bhāsh,
 shyā) तफसीर (Tafsīr)
 (تفسیر)

3. भाव (Bhāo) दर (Dar)

SHARAR शरर (ع - مذ) शरर
 अग्नि कण (Agni kan) (اگنی کن)
 स्फुलिंग (Isphuling) (اس پھلنگ)
 चिंगारी (Chingāri) (چنگاری)

SHART शर्त (ع - مٹ) شرط

1. पण बंध (Pan bandh) (پن بندھ)
 बाज़ी (Bāzi)
 2. पण (Pan) संविदा (Samvida)
 (قرار) करार (Qarār)
 3. आवश्यक (Ávash,shyak) (آوَشیک)
 ज़रूरी (Zurāri)
 4. नियम (Niyam) काइदा (Qáida)
 (قاعده)

SHARTIYA शर्तिया (ع - ص) شرطیہ

1. अवश्य (Avash,shya) यकीनी
 (Yaqíní)
 2. अमोघ (Amogh) राम बाण
 (Rám bán) अचूक (Aohúk)
 (اچوک)

SHAR,A शर्अ (ع - مٹ) شرع

1. नियम (Niyam) कानून (Qánún)
 (قانون)
 2. धार्मिक नियम (Dhārmik niyam)
 (دهارمک) मज़हबी कानून
 (Maz,habī qánún) (مذہبی قانون)

SHURÚ,A شروع (ع - مذ) शुरू

1. آراہم (Árambh) शुरूआत

(Shurúát) (شروعات)

2. آدی (Ádi) इतिदा (Ibtida) (ابتدا)

SHIRYÁN شیریان (ع - مٹ) शिरयान

धमनी (Dhamaní) वह रग जिस

में प्राण वायु दौड़ती है (Voh rag jis

men prán váyu daur̥ti hai) (وہ رگ جس میں پران وایو دوڑتی ہے)

(جس میں پران وایو دوڑتی ہے)

SHARÍR शरीर (ع - ص) शरीर

1, उपद्रवी (Upad,dravi) नट

खट (Natkhat) (نٹ کھٹ)

2. चंचल (Chanchal) (चंचल)

चपल (Chapal) शोख (Shokh)

(شوख)

SHRÍ,AT शरीरत (ع - مٹ) शरीरत

धर्म मार्ग (Dharm márg) (धर्म मार्ग)

धर्म शास्त्र (Dharm shástr) (धर्म शास्त्र)

मज़हबी क़ानून (Maz,habi) (مذہبی قانون)

qánún (مذہبی قانون)

SHARÍF شریف (ع - ص) شریف

1. श्रेष्ठ (Shreshth) उमदा

(Umda) (عمدة)

2. कुलीन (Kulín) खानदानो

(Kbándáni) (خاندانی)

3. सज्जन (Sajjan) भला मानस

(Bhala mánas) (بهلا مانس)

SHURAKA शुरका (ع - مذ) شرکا

شریک کی جمع

सब सभी दार (Sab sájbí dár) (سب ساجھی دار)

(ساجھی دار)

SHARM शर्म (ف - مٹ) شرم

1. लज्जा (Lajja) लाज (Láj)

(हया (Haya) (حيّا (لاج)

2. स्वाभिमान (Swábbhimán) (سواہمان)

गैरत (Ghairat) (غیرت)

3. विचार (Vichár) खयाल

(Kbayál) (خیال)

4. आदर (Ádar) लिहाज़ (Liház)

(لحاظ)

شر مسار (ف - ص)

SHARM-SÁR शर्म सार

लज्जित (Lajjit) शरमिन्दा

(Sharminda) (شرمنده)

شر مندی (ف - مٹ)

SHARMINDAGI शरमिन्दगी

लज्जा (Lajja) व्रीडा (Vrída)

(शर्म (Sharm) (وریڈا)

شر منده (ف - ص)

SHARMINDA शरमिन्दा

1. लज्जित (Lajjit) संकुचित

(Sankuchit) (سن کچت)

(Kbafíf) (خفیف)

2. कृतज्ञ (Kritaggya) ममनून

(Mamnún) (ممنون)

2. सुशील (Sushíl सुशिल) सज्जन
(Sajjan सज्जन)

3. सभ्य (Sabb,bhya सभ्य) मुहज्जब
(Muhazzab मुहज्जब)

SHASH शश (श - फ - व)
षट् (Shat शत) छै (Chhai छै)

SHUSH शुश (श - फ - म)
फुफुस (Phup,phus फुफुस)
फेफड़ा (Phephra फेफड़ा)

शश्वर (श - फ - व)

SHASH,DAR शशदर

1. चकित (Chakit चकित) स्तब्ध
(Istabdh स्तब्ध) हक्का बक्का
(Hakka bakka हका बका)

2. उद्विग्न (Udvign उद्विग्न) हैरान
(Hairán हैरान)

SHASHUM शशम (श - फ - व)
षष्ठ (Shashth शष्ठ) छठा (Chhatba छठा)

शशमाही (श - फ - म)

SHASH-MÁHI शश माही

अर्ध वार्षिक (Ardh,várshik अर्ध)
(Chhimáhi च्छिमाही) (वार्षिक)

शशपञ्च (श - फ - व)

SHASHO-PANJ शशोपञ्च

संकोच (Sankoch संकोच) दुबधा
(Dub,dha दुबधा) उधेड़ बुन (Udher
bun उधेड़ बुन)

SHARÍK शरीक (श - र - क)

1. सम्मिलित (Sam milit सम्मिलित)
शामिल (Shámil शामिल)

2. अंशी (Anshi अंशी) भागीदार
(Bhági dár भागीदार) साझी
(Sájhi साझी)

3. सहयोगी (Sah yogi सहयोगी)
मदद गार (Madad gár मदद गार)

SHAS,T शस्त (श - म - त)

1. लक्ष्य (Lakchhya लक्ष्य) निशाना
(Nishána निशाना)

2. मत्स्य बंधन (Matsya bandhan मत्स्य बंधन)
मछली पकड़ने की
डोर (Machhli pakarne ki dor मछली पकड़ने की डोर)

3. षष्टि (Shashti शष्टि) साठ (Sáth साठ)

शशङ्गी (श - म - त)

SHUS,TAGI शुस्तगी

1. पवित्रता (Pavitrata पवित्रता) पाकी
(Páki पाकी)

2. स्वच्छता (Swach, chhata स्वच्छता)
सफाई (Safái सफाई)

3. शिष्टता (Shishtata शिष्टता)
तहज़ीब (Tahzib तहज़ीब)

SHUS,TA शुस्ता (श - फ - व)

1. मार्जित (Márjit मार्जित) शुद्ध
(Shud,dh शुद्ध) धुला हुआ
(Dhula hua धुला हुआ)

شعبہ باز (ع - ص)

SHÁBADA-BÁZ شاہدہ باز

مایاوی (Máyávi) इंद्र जाली (Indr jáli) दीठ बंध (Díth bandh) बाज़ीगर (Bázígar) (بازیگر)

SHOBA شوبہ (ع - مذ)

1. खंड (Khand) टुकड़ा (Tukṛa) شاخ (Shákh) (تکڑا)
2. विभाग (Vibhág) महकमा (Mahkama) (وبھاگ)

SHER شعر (ع - مذ)

1. पद्य (Pad,dya) कविता (Kavita) (پدیہ)
2. उर्दू या फ़ार्सी के दो मिसरे (Urdu ya fārsi ke do misr) اردو یا فارسی کے دو مصرعے

SHU,ARA शुआرا (ع - مذ)

شاعر کی جمع

कवि गण (Kavi gan) (کوی گن)

شعر گو (ع - مذ)

SHER-GO शेर गो

कवि (Kavi) शाइर (Sháir) (کوی)

SHOLA शोला (ع - مذ)

अग्नि ज्वाला (Agnijwala) (اگنی جوالا) लपट (Lapat) (لپٹ)

شطرنج (ع - مٹ)

SHATRANJ शतरंज

चतुरंग (Chaturang) एक प्रसिद्ध खेल (Ek prasid,dh khel) (چتورنگ)

شطرنجی (ف - مٹ)

SHATRANJI शतरंजी

1. एक प्रकार का दबीज़ फर्श (Ek prakár ka dabíz farsh) (ایک پردکار کا دبیز فرش)
2. शतरंज बाज़ (Shatranj báz) (شطرنج باز)

SHU,ÁA शुआआ (ع - مٹ)

रश्मि (Rashmi) किरण (Kiran) (رشمی)

SHIÁR शिआर (ع - مذ)

आचरण (Ácharan) चाल ढाल (Chál dhál) तौर तरीका (Taur taríqa) (آچون)

SHÁ,BADA शाहदा (ع - مذ)

1. माया (Máya) इंद्र जाल (Indr jál) जादू (Jádu) (مایا)

2. दृष्टि बंध (Drishti bandh) दीठ बंदी (Díth bandi) नज़र बंदी (Nazar bandi) (درشتی)

دیل بھلاؤ (Dil bahláo) دِل بھلاو

SHIFA شفا (ع - مٹ) شِکَا

1. स्वास्थ्य (Swásthya) (سواستھیہ) تن درستی (Tandurusti) تندرستی
2. رोग निवारण (Rog niváran) (دوگ) स्वास्थ्य लाभ (Swás,thya lábh) (سواستھیہ لائبہ) हुसूले सेहत (Husúle sehat) (حصول صحت)

SHAFÁ,AT शफाअत (ع - مٹ) شَفَاعَت

अभिस्ताव (Abhistáv) (ابہس تاو) सिकारिश (Sifárish) (سیفارش)

SHAF,FÁF शफफाफ (ع - ص) شَفَاف

1. स्वच्छ (Swach,chh) (سوچھ) उज्ज्वल (Ujjwal) (اچول) साफ (Sáf) (صاف)
2. द्युतिमान् (Dyutimán) (دیوتی مان) चमकदार (Chamak dár) (چمکدار) रौशन (Raushan) (روشن)

SHAFaq शफक (ع - مٹ) شَفَق

1. उषा (Usha) (اوشا) अरुणोदय (Arunodai) (ارونودے) सूरज डूबने या निकलने के वक़्त की लाली (Súraj dúbne ya nikalne ke vaqt kí lálí) (سورج ڈوبنے یا نکلنے کے وقت کی لالی)

2. अरुणिमा (Arunima) (ارونما) लालिमा (Lá'ima) (لالما) सुखी (Surkhí) (سرخی)

SHAFaqAT शफकत (ع - مٹ) شَفَقَات

- कृपा (Kripa) (کریا) दया (Daya) (دیا) मिह्र बानी (Mihrbáni) (مہربانی)

SHU,ÚR शुक्र (ع - مذ) شُور

1. विवेक (Vivek) (وویک) तमीज़ (Tamíz) (تمیز)
2. ज्ञान (Gyán) (گیان) समझ (Samajh) (سمجھ)
3. शिष्टता (Shishtata) (شش تتا) सलीका (Salíqa) (سلیقہ)
4. बुद्धि (Bud,dhi) (بدھی) अकल (Aql) (عقل)

SHAGHÁL शगल (ع - مذ) شَغَال

शृगल (Shrigál) (شُرگال) सियार (Siyár) (سیار) गीदड़ (Gídar) (گیدڑ)

SHAGHAF शगफ (ع - مذ) شَغَف

1. तल्लीनता (Tallínata) (تل لیلنتا) महवियत (Mahviyat) (محویت)
2. संलग्नता (Sanlagnata) (سن لگنتا) इन्हिमाक (In,himák) (انہماک)
3. अति प्रेम (Ati prem) (اتی پریم) गहरी महव्वत (Gahri mahabbat) (گہری محبت)

شغل (ع - مذ)

SHA (U) GH,L शा (शु) رل

1. व्यापार (Vyápár) (ویا پار) मशगला (Mashghala) (مشغلہ)
2. कार्य (Kárrya) (کاریہ) काम (Kám) (کام)
3. उद्योग (Ud,dyog) (ادیوگ) पेशा (Pesha) (پیشہ)
4. मनोविनोद (Mano viodn) (ملوونود)

SHUQ,QA شوقا (ع - مذ) شقه

1. प्रादेश (Prádesh) (پرا دیश)
राजादेश (Rájádesh) (राजादीश)
फरमान (Farmán) (फरमान)
2. पत्र (Pattr) (पत्र) परचा (Parcha)
(पुर्जा) (Purza) (पुर्जा)

SHAQI शकी (ع - ص) شقی

1. निर्दय (Nirdai) (निरद) क्रूर (Krúur)
(बे रहम) (Be rahm) (बे रहम)
2. हत भाग्य (Hat bhág,gya) (हत)
(अभागा) (Abhága) (अभागा)
(बद किस्मत) (Bad qismat) (बद किस्मत)

شقی القلب (ع - ص)

SHAQI-UL-QALB शकी उल कल्ब

- दुष्टात्मा (Dushtátma) (दुष्टात्मा)
(Nirdai) (निरद) (बे रहम) (Be rehm)
(बे रहम)

SHAK शक (ع - مذ) شك

1. संदेह (Sandeh) (सन्दिह) शंका
(Shanka) (शंका) शुब्हा (Shub,ha)
(शुब्हा)
2. भ्रम (Bhram) (भ्रम) भ्रांति (Bhránti)
(वहम) (Vahm) (वहम)

SHIKÁR शिकार (ف - مذ) شكار

1. मृगया (Mrigaya) (मृगया) आखेट
(Ákhet) (आक़ेत) सैद (Said) (सैद)
2. जिस का शिकार किया जाए (Jis)
ká shikár kíya jái (जिस का शिकार)
(किया जाये)

SHAFÍ,A शफी अ (ع - ص) شفیع

1. अभिस्तावक (Abhistávak) (अभिस)
(Sifárish) (सिफारिश करने वाला)
(Sifárish) (सिफारिश करने वाला)
(Mukti diláne vála) (मुक्ति दिलाने वाला)
(Mukti diláne vála) (मुक्ति दिलाने वाला)

2. हक शुफा रखने वाला (Haq shufa)
(Haq shufa) (हक शुफा रखने वाला)
(rakhne vála) (रखने वाला)

SHAFÍQ शफीक (ع - ص) شفیق

- कृपालु (Kripálu) (कृपालु) वत्सल (Vatsal)
(Mihir bán) (मिहिर बान) (मिहिर बान)

SHAQ शक (ع - ص) شق

- विदीर्ण (Vidírn) (विदीर्ण) फटा हुआ
(Phata hua) (फटा हुआ)

SHIQ शिक (ع - مث) شق

1. पक्ष (Pakchh) (पक्ष) पहलू (Pablú)
(पहलू)

2. खंड (Khand) (खंड) टुकड़ा (Tukra)
(टुकड़ा)

3. भांति (Bhanti) (भान्ति) किस्म
(Qism) (क़िसम)

4. अइचन (Aṛchan) (अइचन) पख
(Pakh) (पख)

شقاوت (ع - مث)

SHAQÁVAT शकावत

1. निर्दयता (Nirdayata) (निरदयता) बे रहमी
(Be rahmí) (बे रहमी)

2. दुर्भाग्य (Durbhággya) (दुर्भाग्य)
(Bad bakhti) (बद बख्ती)

شکار گاہ (ف - مٹ)

SHAKAR شکر (ف - مٹ)

شکر (Sharkara) (Khānd) (شکر) (Shakkar) (کھاند)

SHIKÁR-GÁH شیکار گاہ

مृگवन (Mrigvan) (مرگ دن) (Aher-isthán) (اھیر-استھان) شیکار
खेलने की जगह (Shikár khelne ki jagah) (شکار کھیلنے کی جگہ)

SHUK,R शुक्र (ع - مذ)

धन्यवाद (Dhannya vād) (دھننیہ واد) (Shukriya) (شکریہ)

SHIKÁRI शिकारी (ف - ص)

आखेटक (Ákhetak) (اکھیتک) मृग जीवी (Mrig jíví) (مرگ جیوی) शिकार खेलने वाला (Shikár khelne vá a) (شکار کھیلنے والا)

SHAKAR-RANJI शकर रंजी

वैमनस्य (Vaimnas,sya) (وے منسیہ) मनोमालिन्य (Manomálin,nya) (منو مانو) रंजिश (Ranjish) (رنجش) (मालिनी)

शकायत (ع - مٹ)

शकर गजार (ع - ص)

SHUK,R-GUZÁR शुक्र गुज़ार

कृतज्ञ (Kritag gya) (کرتگیہ) आभारी (Ábbári) (آبادی) शुकिया अदा करने वाला (Shukriya ada karne vála) (شکریہ ادا کرنے والا)

SHIKÁYAT शिकायत

1. अनुयोग (Anuyog) (انویوگ) परिवाद (Parivád) (پریواد) (Burái) (برائی)
2. उपालंभ (Upálambh) (اُپالامبہ) उलाहना (Uláhana) (اُلاہنا) (Gila) (گلا)
3. रोग (Rog) (روگ) बीमारी (Bímári) (بیماری)
4. पिशुनता (Pishunata) (پیشونتا) चुगली (Chughli) (چغلی)

SHIKRA शिकरा (ف - مذ)

बाज़ से छोटा और उसी शकल का एक शिकारी पक्षी (Báz se chhota aur usi shakl ka ek shikári pakehhi) (باز سے چھوٹا اور اسی شکل کا ایک شکاری) (پکچھی)

शकायत नाम (ع - مذ)

शकरीہ (ع - مذ)

SHUK,RIYA शुक्रिया

1. धन्यवाद (Dhannya vād) (دھننیہ واد) आपको शुकिया (Áp ka shukriya) (آپ کا شکریہ)
2. कृतज्ञता (Kritag,gyata) (کرتگیہ) एहसान मंदी (Ehsán mandi) (احسان مندی) (مندی)

SHIKÁYAT-NÁMA शिकायत नामा

अनुयोग पत्र (Anuyog pattr) (انویوگ) परिवाद पत्र (Parivád pattr) (پریواد) ऐसी चिठी जिस में शिकायत हो (Aisi chith,thi jis men shikáyat ho) (ایسی چٹھی جس میں شکایت ہو)

2. मुखकृति (Mukhákriti مکھا کردتی)
हुलया (Hulya حلیہ)

SHIKAM शिकम (फ - मं)
उदर (Udar अدر) पेट (Pet पिट)
शिकम परस्त (फ - मं)

SHIKAM-PARAST शिकम परस्त
उदर सर्वस्व (Udar sarvas,swa अدر)
उदर पिशाच (Udar pishách उदर पिसाच)
पेट का बंधा (Pet ka banda अدر पिसाच)
(पिट का बंधा)

शिकम सिर (फ - मं)

SHIKAM-SER शिकम सेर
उदर पूर्ण (Udar purn अدر पूरन) अफरा
हुआ (Aphra hua अपहरा हुआ)

SHIKAMI शिकमी (फ - मं)

1. औदरिक (Audarik अउदरिक) पेट का
(Pet ka पिट का)

2. जन्म सिद्ध (Janm sid,dh जन्म सिद्ध)
पैदाइशी (Paidáishi पैदाइशी)

3. वह किसान जो असली किसान का
जोता हो (Voh kisán jo asli kisán
ka jota ho वह किसान जो اصلی
का जोता हो)

SHIKAN शिकन (फ - मं)

1. बल (Bal बल) झुर्री (Jhurri झुर्री)
ऐंठन (Ainthan ऐंठन)

2. भंजक (Bhanjak भंजक) तोड़ने
वाला (Torne vála तोड़ने वाला)

(दूसरे मंडलों में مرکبات का
अखरी جزو होता है जैसे 'دل
شکن')

SHIKAST शिकस्त (फ - मं)

1. भंग (Bhang भंग) टूट फूट (Tút
phút टूट फूट)

2. पराजय (Parájai पराजय) पराभव
(Parábhav पराभव) हार (Hár हार)

शिकस्त خورده (ف - م)

SHIKAS,T-KHURDA शिकस्त खुर्दा
पराजित (Parájit पराजित) हारा हुआ
(Hára hua हारा हुआ)

शिकستگی (ف - م)

SHIKAS,TAGI शिकस्त गी

भंजन (Bhanjan भंजन) टूट फूट
(Tút phút टूट फूट) टूटने की क्रिया
(Tútne ki kriya टूटने की क्रिया)

SHIKASTA शिकस्ता (फ - मं)

भग्न (Bhagn भग्न) खंडित (Kbandit
(Túta hua टूटा हुआ) टूटा हुआ)

शिकسته حال (ف - م)

SHIKASTA-HÁL शिकस्ता हाल

दुर्दशा ग्रस्त (Durdash.a grast दुर्दशा
ग्रस्त) बद हाल (Bad bál बद हाल)

शिकسته دل (ف - م)

SHIKASTA-DIL शिकस्ता दिल

1. भग्न हृदय (Bhagn hridai भग्न
हृदय) दुखी (Dukhi दुखी)

2. उदास (Udás उदास) अफसुरदा
(Afsurda अफसुरदा)

SHAK,L शकल (ع - م)

1. आकृति (Akriti आकृति) बनावट
(Banávat बनावट)

شکنبه (ف - مذ)

SHIKANJA شیکنجا

1. सज़ा का कटघरा (Saza ka kat-ghara) سزا کا کت گھرا
2. जिल्द साज़ों का काटने के लिये किताबें दवाने का यंत्र (Jild sázon ka kátne ke lie kitáben dabané ka yantr) جلد سازوں کا کاٹنے کے لیے کتابیں دبانے کا यंत्र

SHIKVA शिकवा (ع - مذ) شکوه (أپالمبه) گيلا (Gila) شكايت (Shikayat) (كله) (Ulahna) اولهنا

SHUKOH शुकोह (ف - مذ) شکوه (ف - مذ)

1. प्रताप (Pratáp) जलाल (Jalál) प्रताप (پرتاپ)
2. आतंक (Átank) रोच (Rob) (آتंक) (دعب)
3. विभव (Vibhav) शान (Shán) (विभव) (شان)

SHIKEB शिकेब (ف - مذ) شکیب (ف - مذ) संतोष (Santosh) धैर्य (Dhairrya) तहम्मूल (Taham-mul) (تھممل)

SHAKÍL शकील (ع - ص) شکیل (ع - ص) रूपवान् (Rúpván) सुंदर (Sundar) खूबसूरत (Khúb sūrat) (خوبصورت)

SHIGÁF शिगाफ (ف - مذ) शिगाफ (ف - مذ) दार (Dár) दरार (Darár) दर्ज़ (Darz) (دراز)

शकफंगी (फ - म)

SHIGUF, TAGI शिगुफतगी

1. फूल खिलना (Phúl khilna) (کھلنا) खिलना (Khilna)
2. प्रफुल्लता (Praphul, lata) (پرپھूल لता) खुशी (Khushi) (خوشی)

SHIGUF, TA शिगुफता (ف - ص) شگفته (ف - ص)

1. प्रफुल्ल (Praphull) स्फुटित (Isphutit) खिला हुआ (Khila hua) (کھلا ہوا)
2. प्रसन्न (Prasann) खुश (Khush) (پرسن) (خوش)

SHUGUN शुगुन (ف - مذ) شگن (ف - مذ)

1. शकुन (Shakun) शगुन (Shagun) (شکن) (Fál) फाल (فال)

SHIGÚFA शिगूफा (ف - مذ) شگوفه (ف - مذ)

1. कलिका (Kalika) कली (Kali) (कलिका) गुंचा (Ghuncha) (کلی) (غنچه)
2. विलक्षण बात (Vilakehban bát) नई बात (Nai bát) (ولکچھن بات) (نئی بات) अजूबा (Ajúba) (عجوبه)

SHUGÚN शुगून (ف - مذ) شگون (ف - مذ) 'शगुन' (Shagun) (دیکھو 'شگن')

SHAL शल (ع - ص) شل (ع - ص) शिथिल (Shithil) सुस्त (Sust) (شتیل) (مراوده) मांदा (Manda) (سست)

SHUMÁR शुमार (ع - مذ) شمار (ع - مذ)

1. गणना (Ganna) गिती (Ginti) (گننا) (گنتی)

शुखत (फ - मथ)

SHANÁKHT शनाख्त

परिचय (Parichai पेरिचे) पहचान
(Pahchán पहेचान)

SHANÁSA शनासा (फ - व)

परिचित (Parichit पेरिचित) जान
पहचान वाला (Ján pahchán vála
(जान पहेचान वाला)

शुनासा (फ - मथ)

SHANÁSÁÍ शना साई

परिचय (Parichai पेरिचे) जान पहचान
(Ján pahchán पहेचान)

SHAMBA शम्बा (फ - मथ)

1. शनैश्चर (Shanaishchar शनैश्चर)
सनीचर (Saníchar सनीचर)
2. दिन (Din दिन) वार (Vár वार)

SHOB शोब (फ - मथ)

शोधन (Shodhan शुधन) धुलाई
(Dhulái धुलाई)

SHOKH शुख (फ - व)

1. चंचल (Chanchal चंचल) चपल
(Chapal चपल) शरीर (Sharír शरीर)
2. धृष्ट (Dhrisht धृष्ट) गुस्ताख
(Gustákh गुस्ताख)
3. हँसोड़ (Hansor हंसोड़) दिल्लगी बाज़
(Dillagi báz दल्लगी बाज़)

SHOKHI शुखी (फ - मथ)

1. चंचलता (Chanchalata चंचलता)
शरारत (Sharárat शरारत)

2. संख्या (Sankhya संख्या) तादाद
(Tádád तदाद)

SHIMÁL शिमाल (म - मथ)

उत्तर दिशा (Uttar disha उत्तर दिशा)
(Uttar उत्तर)

SHAM,S शम्स (म - मथ)

सूर्य (Súrrya सूर्य) रवि (Ravi रवि)
सूरज (Súraj सूरज)

शुमशद (फ - मथ)

SHAM,SHÁD शम्शाद

एक पेड़ (Ek per एक पेड़) सरो (Saro सरो)

शुमशिर (फ - मथ)

SHAM,SHÍR शमशीर

कृपाण (Kripán कृपाण) खड्ग (Khad,g खड्ग)
तलवार (Talvár तलवार)

SHAM,A शम्भू (म - मथ)

1. सिक्थ वर्ति (Sikth varti सिक्थ वर्ति)
- मोम बत्ती (Mom batti मोम बत्ती)
3. दीपक (Dípak दीपक) चिराग
(Chirágh चिराग)

SHUMÚL शुमूल (म - मथ)

सम्मिलन (Sam,milan सम्मिलन)
होना (Shámil hona शामिल होना)

SHAM,MA शम्मा (म - मथ)

लवलेश (Lavlesh लवलेश) अत्यल्प
(Attyalp अत्यल्प) बहुत थोड़ा (Bahut
thorá बहुत थोड़ा)

SHAMÍM शमीम (म - मथ)

सुगंध (Sugandh सुगंध) खुशबू
(Khushbú खुशबू)

شورہ پشت (ف - ص)

SHORA-PUSHT شورا پُشت

1. उद्धंड (Uddand) अखवड (Akhkhar)
2. धृष्ट (Dhrisht) गुस्ताख (Gustakh)
3. अवज्ञ (Avag.gya) सरकश (Sarkash)

SHÚRA शूरा (ع - مذ)

परामर्श (Parámarsh)

मशवरा (Saláh mashvara)

SHOSHA शोशा (ف - مذ)

1. छोटा चिन्ह या अक्षर का सिरा (Chhota chinnh ya akhbar ka sira)

(چھوٹا چنھ یا اکھبر کا سیرا)

2. बखेड़ा (Bakhera) भगड़ा (Jbagra)

3. भगड़ा कराने वाली बात (Jbagra karane váli bát)

(چٹکلا (Chut kula)

SHAUQ शौक (ع - مذ)

1. अभिलाषा (Abhilásha)
- आकांक्षा (Ákánkchha)
- आरजू (Árjú)

2. व्यसन (Vyasan)
- चसका (Chaska)
- चाट (Chát)

3. रुचि (Ruchi)
- रग़बत (Raghbat)

4. प्रेम (Prem)
- आदर (Ádar)
- चाव (Cháo)

2. निर्लज्जता (Nirlajjata)
- बे हयाई (Be hayái)

SHOR शोर (ف - مذ)

1. कोलाहल (Koláhal)
- गुल (Ghul)

2. क्षार (Cbhár)
- खारी (Khárá)

3. ख्याति (Khyáti)
- शुहरत (Shuhrat)

4. उन्माद (Unmád)
- पागल पन (Págal pan)

SHORBA शोर्बा (ف - مذ)

- मांस रस (Máns ras)
- यूष (Yúsh)

SHORISH शोरिश (ف - مٹ)

1. विप्लव (Viplav)
- राजक्रांति (Raj kiránti)
- गदर (Gadr)

2. सैन्य द्रोह (Sain,nya droh)
- सिन्ध (Sindh)
- बगावत (Bag vat)

3. अशांति (Ashánti)
- बलवा (Balva)
- फसाद (Fasád)

4. कोलाहल (Koláhal)
- शोरो-शर (Shoro-shar)

SHORA शोरा (ف - مذ)

(श्वेत क्षार (Shet chhár)

एक खार जिस से बारूद बनती है (Ek khár jis se bárúd banti hai)

(ایک کھار جس سے بارود بنتی ہے)

शहादत (ع - مٹ)

SHAHÁDAT शहादत

1. धार्मिक मनुष्य का वध (Dhármik manush,shya ka vadh) (Qatl) (قتل) (منشیہ کا ودھ)
2. साक्ष्य (Sák,ehya) (ساکچہیہ) (Gaváhi) (گواہی) (गवाही)

शहामत (ع - مٹ)

SHAHÁMAT शहामत

- शूरता (Shúrata) (वीरता) (Vírata) (Shúrata) (वीरता) (वीरता)
(Babáduri) (बहादुरी) (बहादुरी)

SHAH,D शहद (ف - مذ)

- मधु (Madhu) (पुष्पसार) (Pushp sár) (पुष्पसार) (असल) (Asal) (عسل)

SHAH,R शहर (ف - مذ)

1. नगर (Nagar) (बड़ी बस्ती) (Bari basti) (بڑی بستی)
2. मास (Más) (महीना) (Mabína) (ماس) (مہینہ)

शहर पनाह (ف - مٹ)

SHAH,R-PANÁH शहर पनाह

- परिवेश (Parivesh) (परकोटा) (Parkota) (परिवेश) (परकोटा) (परकोटा)
(Nagar ki chár dívári) (नगर की चार दीवारी) (नगर की चार दीवारी)
(Nagar ki chár dívári) (नगर की चार दीवारी) (नगर की चार दीवारी)

शहरत (ع - مٹ)

SHUH,RAT शुहरत

1. ख्याति (Khyáti) (नेक नामी) (Nek námi) (کھیاتی) (نیک نامی)
2. किंवदंती (Kimvadanti) (अफवाह) (Afváh) (کیم vadanti) (افواہ)

5. उत्कंठा (Utkantha) (اُت کنتھا)

इश्तियाक (Ishtiyáq) (اشتہاق)

SHAUKAT शौकत (ع - مٹ)

1. वैभव (Vaibhav) (शान) (Shán) (وہو) (شان)
2. आतंक (Átank) (रोब) (Rob) (آتک) (رعب)

SHÚM शूम (ف - مذ)

1. अशुभ (Ashubh) (मनहूस) (Manhús) (اشبھ) (منحوس)
2. कृपण (Kripan) (कंजूस) (Kanjús) (کریپن) (کنجوس)

SHAU,HAR शौहर (ف - مذ)

- पति (Patí) (भर्ता) (Bharta) (पति) (भर्ता) (भर्ता)
(Khávind) (खाविन्द) (खाविन्द)

SHAH शह (ف - مذ)

1. शाह का मख्खफ डिकेहो 'शाह' (1. شاہ کا مخفف دیکھو 'شاہ')
2. उत्तेजना (Uttejana) (भड़काना) (Bharkána) (اُتےجنا) (بھڑکانا)

3. शतरंज की किशत (Shatránj ki kisht) (شطرنج کی کشت)

SHIHÁB शिहाब (ع - مذ)

- उल्का (Ulka) (तारा) (Tútne vála tára) (اُلکا) (تارے والا تارا)

शिहाब ثاقب (ع - مذ)

SHIHÁBE-SÁQIB शिहाबे साकिब

- उल्का (Ulka) (तारा) (Tútne vála tára) (اُلکا) (تارے والا تارا)

SHAHÍD شہید (ع - ص) شہید
 हुतात्मा (Hutátma) वीर गति
 प्राप्ति (Vīrgati prāpti) (ویر گتی پر اپتی)
 जो धर्म के लिए मारा गया हो (Jo dharm
 ke liye mārā gaya ho) (جو دھرم کے لئے
 مارا گیا ہو)

SHAI शय (ع - مٹ) شے
 वस्तु (Vastu) चीज़ (Chíz) (چیز)

SHAIB शैब (ع - مذ) شیب
 जरावस्था (Jarāvastha) (جراو ستھا)
 बुढ़ापा (Būhāpa) (بڑھاپا)

SHAIKH शैख (ع - مذ) شیخ

1. वृद्ध (Vrid,dh) (वृद्ध) जर्त (Jarat)

(बूढ़ा) (Būṛha) (جرت)

2. धर्म गुरु (Dharm guru) (धर्म गुरु)
 पीर (Pír) (پیر)

3. अधिपति (Adhipati) (अधिपति)
 स्वामी (Swámi) (سوامی) सरदार
 (Sardár) (سرदार)

4. एक मुसलमान जाति (Ek musalmán
 jāti) (ایک مسلمان جاتی)

SHAIIDA शैदा (ف - ص) شیدا
 मुग्ध (Mugdh) (मगध) आसक्त (Ásakt)
 (عاشق) (Áshiq) (آسکت)

SHAIIDÁÍ शैदाई (ف - ص) شیداई
 'شیدا'

SHER शेर (ف - مذ) شیر
 व्याघ्र (Vyághr) (व्याघ्र) सिंह (Singh)
 बाघ (Bágh) (बाघ) (ملکھ)

3. वार्ता (Várta) चर्चा (Charha)
 (चर्चा)

SHUHRA शुहरा (ع - مذ) شهرہ

1. ख्याति (Khyáti) (ख्याती) शुहरत
 (Shuhrat) (شہرت)

2. यश प्रसार (Yash prasár) (यश प्रसार)
 नेक नामी की धूम (Nek nāmí ki
 dhúm) (نیک نامی کی دھوم)

SHAHRI शहरी (ف - ص) شهری
 नागरिक (Nágarik) (ناگڑک) शहर का
 निवासी (Shahr ka nivási) (شہر کا
 نواسی)

شہنشاہ (ف - ص)

SHAHANSIÁH शहनशाह

सम्राट (Samrát) (سمرات) चक्रवर्ती
 (Chakkrvarti) (چکرورتی) महाराजा
 (Mahárāja) (مہاراجہ)

SHAHVAT शहवत (ع - مٹ) شهوت

1. लालसा (Lálasa) (لالسا) इच्छा
 (Ich, chha) (اچھا) चाह (Cháh) (چاہ)

2. काम वेग (Kam veg) (काम वेग)
 भोगेच्छा (Bhoge ch, chha) (بھوگیچھ)
 नफसानी खाहिश (Nafsání
 kháhísh) (نفسانی خواہش)

شهوت پرست (ع - ص)

SHAHVAT-PARAST शहवत परस्त

कामुक (Kámuk) (کامک) विषय लंपट
 (Vishai lampat) (ویشے لمپٹ) शहवत
 का बंधा (Shahvat ka banda) (شہوت کا
 بندہ)

2. मिष्टान्न (Mishtán,n) मिठाई
(Mithái میٹھائی)

SHÍSHA شیشه (ف - مذ)

1. काच (Kách کاج) कांच (Káñch)
(کانچ)

2. कूपी (Kúpi کوپی) बोटल (Botal)
(بوتل)

3. दर्पण (Darpan درپن) आईना
(Áina آئینہ)

شیشه گر (ف - ص)

SHÍSHA-GAR शीशागर

1. काचकार (Kách kár کاج کار) शीशा
बनाने वाला (Shísha banáne vála)
(شیشه بنانے والا)

2. दर्पण कार (Darpan kár درپن کار) आईना
बनाने वाला (Áíná banáne vála)
(آئینہ بنانے والا)

SHAITÁN शैतान (ع - مذ)

1. एक फरिश्ता जो ईश्वर की अवज्ञा के
अपराध में निकाला गया (Ek farishta
jo Íshwar ki avaggya ke aprádh
men níkála gaya ایک فرشتہ جو
ایشور کی اوگیا کے اپرادھ میں
نکالا گیا)

2. धूर्त (Dhúrt دھورت) मक्कार
(Makkár مکار)

3. दुष्टात्मा (Dushtátma دشتاتما)
खबीस (Khabís خبیث)

4. बहका कर कुमार्ग पर चलाने वाला
(Bahká kar kumárg par chaláne
vála بهکا کر کمارگ پر چلانے والا)

SHÍR शीर (ف - مذ)
दहीर (Chhír چھیر) दुग्ध (Dugdh
(دودھ) दूध (Dúdh دگدھ)

SHÍRÁZA शीराज़ा (ف - مذ)

1. बिलरी हुई चीज़ों की एकत्रता (Bikhri
huí chízon ki akattrata بکھری
(هوئی چیزوں کی ایکتروتا
(Bandhan بندھن)

2. क्रम (Kram کرم) तरतीब (Tartíb
(ترتیب)

شیر خوار (ف - ص)

SHÍR-KHÁR शीर खार

स्तन पायी (Istanpái استن پائی) दुध
मुहँ (Dudh mubán دودھ مہان)

شیر دل (ف - ص)

SHER-DIL शेर दिल

सिंह साहस (Sin,nh sáhas سنہیہ)
बहुत बड़ा बहादुर (Bahut
baṛa bahádur بہت بڑا بہادر)

SHÍRÍN शीरीं (ف - ص)

1. मधुर (Madhur مدھر) मिष्ट (Misht
(میٹھا) मीठा (Mítha میشت)

2. मृदु (Mridu مردو) कोमल (Komal
(نرم) नर्म (Narm کومل)

3. फरहाद की प्रेमिका (Farhád ki
premika فرہاد کی پریمکا)

SHÍRÍNÍ शीरीनी (ف - مٹ)

1. मधुरता (Madhurata مدھورتا)
मिठास (Mithás میٹھاس)

(عاشق Áshiq) آشیق (موہت)

شیفتگی (ف - مٹ)

شیون (ف - مذ) SHEVAN शेवन

शेफतगी SHEF, TAGI

क्रन्दन (Krandan) रोना धोना
(Rona dbona) (رونا دھونا)1. मुग्धता (Mugdhata) आसक्ति
(Ásakti) (عشق Ishq) (آسکتی)

شیوہ (ف - مذ) SHEVA शेवा

2. अभिरुचि (Abhi ruchhi) (ابھی دوچی)
बढ़ी हुई रग़बत (Baṛhi hui ragḥbat)
(برہی ہوئی رغبت)1. व्यवहार (Vyavhār) चलन
(Chalan) (چلن)2. शैली (Shaili) (शैली) टंग (Dhang)
(देहंग)شیفته (ف - ص) SHEFTA शेफता
मुग्ध (Mugdh) (مگدھ) मोहित (Mohit)

ص

4. आदर के लिए नाम के अंत में, जैसे
'राजा साहब' (Ádar ke liye nām ke
ant men, jaise 'Rāja Sāhab' के
लिए नाम के अंत में, जैसे
'(राजे صاحب')(اردو میں یہ لفظ 'ح' کے زبر کے ساتھ
بھی آتا ہے)

صاحب خانہ (ع - ص)

SÁHIB-KHÁNA साहिब खाना

गृह स्वामी (Grih swámi) (گُره سوامی)
घर का मालिक (Ghar ká málík) (گھر کا مالک)
(مالک)

صاحب ذوق (ع - ص)

SÁHIBE-ZAUQ साहिबे जौक

रसज्ञ (Rasag.gya) (रसगि) साहित्यप्रेमी
(Sáhittya Premi) (साहित्य प्रेमी)
अदब का ज्ञान रखने वाला (Adab ka

صابر (ع - ص) SÁBIR साबिर

1. धैर्यवान् (Dhairryaván) (دهیرویہ وان)
सब्र करने वाला (Sabr kárne vála)
(صبر کرنے والا)2. सहिष्णु (Sahishnu) (سہیشتنو) सहन
शील (Sahan shíl) (سہن شیل) बर-
दाश्त करने वाला (Bardásht karne
vála) (برداشت کرنے والا)

صاحب (ع - مذ) SÁHIB साहिब

1. स्वामी (Swámi) (سوامی) मालिक
(Málík) (مالک)2. श्रीमान् (Shrimán) (श्रीमान) जनाब
(Janáb) (جناب)3. वाला (Vála) (والا)
تیسری شکل اضافت کی صورت
میں آتی ہے جیسے 'صاحب اختیار'

3. कोरा (Kora) रौर इस्ते माली
(Ghair istemáli) (غیر استعمالی)

ادب کا گیان رکھنے والا
gyán rakhne vála

4. पवित्र (Pavitr) पाक (Pák)
(पाक)

صاحب کمال (ع - ص)

5. समतल (Samtal) चौरस
(Chauras) (چورس)

SÁHIB-KAMÁL साहिब कمال
गुणवान् (Gunván) (گن وان) गुणी
(Guni) (گنی) हुनर मन्द (Hunar mand)
(هنر مند)

6. सरल (Saral) सादा (Sáda)
(सलीस) (Salís) (سادا)

SÁHIBA साहिबा (ع - مٹ) صاحبہ
श्रीमती (Shrimati) (شری متی) महोदया
(Mahodaya) (مہودیا)

صاف باطن (ع - ص)

SÁF-BÁTIN साफ बातिन

1. शुद्धात्मा (Shuddbátma) (شدهاتما)
साफ दिल (Sáf dil) (صاف دل)

SÁHIBÍ साहिबी (ع - مٹ) صاحبی

2. निश्छल (Nish chhal) (نہش چھل)
सादा मित्राज (Sáda mizáj) (ساده مزاج)

1. सत्ता (Satta) (सत्ता) हुकूमत (Hukú-
mat) (حکومت)

2. स्वामित्व (Swámittwa) (سوامتو)
मालिकी (Málíki) (مالکی)

SÁLEH सालेह (ع - ص) صالح
सदाचारी (Sadáchári) (سداچارى) नेक
(Nek) (نیک)

SÁDIR सादिर (ع - ص) صادر
निकलने वाला (Nikalne vála) (نکلنے والا)
जारी होने वाला (Jári hone vála) (جاری ہونے والا)

SÁNE साने (ع - ص) صانع
निर्माण कर्ता (Nirmán karta) (نرمان)
बनाने वाला (Banáne vála) (بنانے والا)

SÁDIQ सादिक (ع - ص) صادق
सत्य वादी (Sattya vádi) (ستیه وادی)
सच्चा (Sach,cha) (سچا)

SÁIB साइब (ع - ص) صائب
शुद्ध (Shud,dh) (شده) उचित (Uchit)
(ठिक) (Thik) (تھیک)

SÁIQA साइका (ع - مذ) صاعقه
विद्युत् (Vid,dyut) (ودیت) तड़ित्
(Bijli) (بیجلی) बिजली (Taṛit) (توت)

SABA सब (ع - مٹ) صبا
प्रभात समीर (Prabhát samír) (پربہات)
सवेरे की ठंडी और हलकी हवा
(Savere ki thandi aur halki hava)
(سویرے کی ٹھنڈی اور ہلکی ہوا)

SÁF साफ (ع - ص) صاف
1. स्वच्छ (Swach, chh) (سوچھ) पाक
साफ (Pák sáf) (پاک صاف)
2. निश्केवल (Nish keval) (نہش کیول)
खालिस (Khális) (خالص)

SEHAT سهت (ع - مٹ) صحت

1. स्वास्थ्य (Swás,thya سواسثیه) تن درستی (Tandurusti)
2. शुद्धि (Shud,dhi شدھی) درستی (Durusti)

SAHRA سہرا (ع - مذ) صحرا

1. कानन (Kánan کانن) विपिन (Vipin)
2. वन (Van ون) जंगल (Jangal جنگل)

SAHRÁÍ सहراई (ع - ص) صحرائی

1. वन चर (Vanchar ون چر) जंगली (Jangali جنگلی)
2. असम्भ (Asabh,bhya اسبھیہ) उजड़ (Ujadd اجڈ)

SAH,N सहन (ع - مذ) صحن

1. अजिर (Ajir اجر) आंगण (Ángan)
2. आंगन (Ángan آنگن)

SAHÍH सहिह (ع - ص) صحیح

1. शुद्ध (Shuddh شدہ) ठीक (Thík)
2. स्वस्थ (Swasth سوستھ) तन्दुरुस्त (Tandurust)
3. उचित (Uchit اُچت) मुनासिब (Munásib مناسب)
4. पूर्ण (Purn پورن) साबित (Sábit)
5. जो टुकड़े न हो (Jo tukre na ho جو ٹکڑے نہ ہو)

SAHÍFA सहिफा (ع - مذ) صحیفہ

1. धर्म ग्रंथ (Dharm granth دھرم)
2. मज़हबी (Mez,babi)
3. کتاب (kitáb)

SABÁH सबाह (ع - مٹ) صباح

1. प्रभात (Prabbát پرہات) सवेरा (Savera سویرا)
2. तड़का (Taṛka تڑکا)

SABÁHAT सबाहत (ع - مٹ) صباحت

1. गौर वर्ण (Gaur varn گورون) गोरा रंग (Gora rang گورارنگ)
2. सुंदरता (Sundarata سندرتا) खूब सूरती (Khúb sūrati خوبصورتی)

SUB,H सुबह (ع - مٹ) صبح

1. प्रभात (Prabbát پرہات) प्रातः काल (Prátah kál پراتہ کال)
2. सवेरा (Savera سویرا)

SAB,R सबर (ع - مذ) صبر

1. संतोष (Santosh سنتوش) धैर्य (Dhairya دھیریہ)
2. तहम्मूल (Taham,mul تحمل)

SABÍH सबीह (ع - ص) صبیح

1. गौर (Gaur گور) गोरा चिट्टा (Gorá chitta گوراچٹا)

SUHBAT सुहबत (ع - مٹ) صحبت

1. संगति (Sangati سنگتی) साथ (Sáth ساتھ)
2. मैत्री (Maittri میتری) दोस्ती (Dosti دوستی)
3. संभोग (Sambhog سمبھوگ) हमबिस्तरी (Hambistari هم بستری)
4. गोष्ठी (Goshthi گوشتھی) छोटा सा जलसा (Chhota sa jalsa چھوٹا سا جلسہ)

2. वक्षःस्थल (Vakchasthal) وکچھسٹھل
(Chhāti) छाती (چھاتی) (تھل)

3. मुख्य (Mukhkhya) खास
(Khás) (خاص)

SADAF सदफ (ع - مٹ) صدف
शक्ति (Shukti) सीप (Síp) شکتی (سیپ)

SID,Q सिद्ध (ع - مذ) صدق
सत्यता (Sattyata) सच्चाई (Sachchái) ستیہ تا (سچائی)

SADAQA सदाका (ع - مذ) صدقه

1. दान (Dán) खैरात (Khairát) دان (خیرات)

2. सिर पर से उतारी हुई चीज़ (Sir par se utári hui chíz) سو پر سے اتاری ہوئی چیز

3. न्योछावर (Neochhavar) निशार (Nisár) نیوچھاوَر (نشار)

SAD,MA सद्मा (ع - مذ) صدمہ

1. आघात (Ágbát) चोट (Chot) آگھات (چوت) (ضرب)

2. धक्का (Dhakka) ठेस (Thes) دھکا (تھیس)

3. दुःख (Duk,bkh) क्लेश (Klesh) दुःख (کلش)
(Ranj) रंज (رنج)

4. हानि (Háni) नुकसान (Nuqsán) هانی (نقصان)

SUDÚR सुदूर (ع - مذ) صدور

1. लागू होना (Lagú hona) (जारी होना) لاگو ہونا (جاری ہونا)

2. पुस्तक (Pustak) (किताब) (Kitáb) پستک (کتاب)

3. पत्रिका (Pattrika) रिसाला (Risála) پتريکا (رسالہ)

4. पत्र (Pattr) खत (Khat) پتر (خط)

SAD सद (ف - ص) صد
शत (Shat) सौ (Sau) شت (سو)

SADA सदा (ع - مٹ) صدا
ध्वनि (Dhwani) आवाज़ (Áváz) دھونی (آواز)

صدارت (ع - مٹ)

SADÁRAT सदारत

अध्यक्षता (Addhyakehhata) सभापतित्व (Sabhapatittwa) अध्यक्षता (سبھا پتیتو)

صداقت (ع - مٹ)

SADÁQAT सदाक़त

सत्यता (Sattyata) सच्चाई (Sachchái) ستیہ تا (سچائی)

صدائے باز گشت (ع - مٹ)

SADA-E-BÁZ-GASHT सदाय बाज़ गश्त

प्रति ध्वनि (Pratiddhwani) प्रति शब्द (Prati shabd) (پرتد دھونی) (پرتی شبد)
टकरा कर लौटी हुई आवाज़ (Takrákar lauti hui áváz) (تکرا کر لوٹی ہوئی آواز)

SAD,R सदर (ع - مذ) صدر

1. सभापति (Sabha pati) मीर मजलिस (Mír majlis) (سبھا پتی) (میر مجلس)

SAR,A सरा (ع - مٹ) صرع
 अपस्मार (Apasmār) (ایس مار) میرگی
 (Mirgi) (میرگی)

SIRF سِرْف (ع - ص) صرف
 1. केवल (Keval) (کیول) खाली (Khali)
 (خالی)
 2. अकेला (Akela) (اکیلا) तनहा (Tanha)
 (تنہا)

SARF سर्फ (ع - مڈ) صرف
 1. व्यय (Vyai) (ویئے) खर्च (Kharch)
 (خرچ)
 2. व्याकरण की एक शाखा (Vyākaran
 ki ek shākha) (ویاکرن کی ایک
 شاخہ)
 3. बसर करना (Basar karna) (بسر کرنا)
 गुज़ारना (Guzárna) (گزارنا)

صرف و نحو (ع - مٹ)

SARFO-NAH,V सर्फोन्हव
 व्याकरण (Vyākaran) (ویاکرن) कवाइद
 (Qaváid) (قواعد)

SARÍH सरीह (ع - ص) صریح
 1. स्पष्टतः (Ispashtatah) (اسپشتتہ)
 खुल्लमखुल्ला (Khullam khulla)
 (کھلم کھلا)
 2. स्पष्ट (Ispasht) (اسپشت) साफ
 (Sáf) (صاف)

SARÍHAN सरीहन (ع - ص) صریحاً
 स्पष्टतः (Ispashtatah) (اسپشتتہ)
 स्पष्टतया (Ispashtatayá) (اسپشتتیا)
 खुल्लमखुल्ला (Khulla n khulla) (کھلم کھلا)
 साफ साफ (Sáf sáf) (صاف صاف)

2. आना (Ána) (آنا) पहुँचना (Pahunchna)
 (پہنچنا)

SADI सदी (ف - مٹ) صدی
 शताब्दी (Shatáb,di) (شتابدی) सौ बरस
 (Sau baras) (سو برس)

SID,DÍQ सिदीक (ع - ص) صديق
 1. सत्य निष्ठ (Sattya nishth) (ستیه)
 बहुत सच्चा (Bahut sachcha)
 (بہت سچا)
 2. मुहम्मद साहब के एक दोस्त की उपाधि
 (Mohammad sahib ke ek dost ki
 upádhi) (محمد صاحب کے ایک
 دوست کی اپادھی)

صراحت (ع - مٹ)

SARÁHAT सराहत
 1. व्याख्या (Vyakhkhya) (ویاکھیا)
 तशरीह (Tashríh) (تشریح)
 2. विवरण (Vivaran) (وورن) तफसील
 (Tafsíl) (تفصیل)

صراط مستقیم (ع - مٹ)

SIRÁTE-MUSTAQÍM सिराते मुस्तकीम
 सरल मार्ग (Saral márg) (سرل مارگ)
 सीधा रास्ता (Sídha rásta) (سیدھا راستا)

SARRÁF सर्राफ (ع - ص) صراف
 स्वर्ण वणिक (Swarn vaník) (سورن ونک)
 सराफ (Saráf) (صراف)

SAR,SAR सर सर (ع - مٹ) صر صر
 झंझा वात (Jhanjha vát) (جھنجھا
 वात)
 तेज़ हवा (Ándhi) (آندھی) (وات)
 (Tez hava) (تیز ہوا)

2. पवित्रता (Pavittrata पाकी (Páki पाकी)
3. साफ (Sáf صاف) बेलाग (Be lág (بے لاگ)

SAFÁI सफाई (ع - ف - مٹ)

1. निर्मलता (Nirmalata (نرملتا
खालिसपन (Khálispan خالص پن)
2. पवित्रता (Pavittrata पाकी (Páki पाकी)
3. संहार (Sanghár (سنگھار) कतले
आम (Qatle-ám قتل عام)
4. स्वच्छता (Swach, chhata (سوچ چھता
बारीकी (Báricki (باریکی)
5. भाड़ पोंछ (Jhár ponchh (جہاز پونچھ)

SIFAT सिकत (ع - मٹ)

1. गुण (Gun (گن) खूबी (Khúbí (خوبی)
2. विशेषण (Visheshan (وشیشن) सिकत
(Sifat صفت)
3. समान (Samán (سمان) तुल्य
(Tullya (تلیہ) मिसल (Misl (مثل)
4. धर्म (Dharm (دھर्म) खासियत
(Khásiyat خاصیت)

SAF,HA सफहा (ع - مذ)

- पृष्ठ (Prishth (پرشته) पन्ना (Panna (پنا)
- पेज (Page (پیج)

SAF-DAR सफ दर (ع - ص)

1. व्यूहभेदक (Vyúh bhedak (ویوہ
सफशिकन (Saf shikan (صف شکن)
2. महारथी (Maháráthi (مہارثی)
अति-वीर (Ativír (اتی ویر)

SA,ÚBAT सऊबत (ع - ف)

1. कष्ट (Kasht (کشت) दुःख (Dukh, kh (دکھ)
2. कठिनता (Kathinata (کٹھنتا)
कठिनाई (Kathínái (کٹھنائی)
दुशवारी (Dush, vári (دشواری)

SOÚD सुऊद (ع - مذ)

- आरोह (Ároh (آرہ) ऊपर की तरफ
जाना (Úpar ki taraf jána (اوپر کی طرف جانا)

صغیر سنی (ع - مٹ)

SIGHR-SINI सिगूर सिनी

- बाल्यावस्था (Ballyávastha (بالیاوستانہ)
- बचपन (Bach pan (بچپن)

SAGHÍR सगीर (ع - ص)

- अल्प (Alp (الپ) लघु (Laghu (لگھو)
- छोटा (Chhotá (چھوٹا)

صغیر سن (ع - ص)

SAGHÍR-SIN सगीरसिन

- अल्पायु (Alpáyu (الپایو) छोटी उम्र का
(Chhoti umr ka (چھوٹی عمر کا)

SAF सफ (ع - मٹ)

1. श्रेणी (Shreni (شرینی) पंक्ति (Pankti (پنکٹی)
2. वर्ग (Varg (ورگ) दर्जा (Darja (درجہ)
3. लंबी चटाई (Lambi chatái (لمبی
(چٹائی)

SAFA सफा (ع - मٹ)

1. विमलता (Vimalatá (وملتا) सफाई
(Safái (صفائی)

2. परामर्श (Parámarsh परामर्श)
मश्वरा (Mash,vara مشوره)

صلا حیت (ع - مٹ)

SALÁHIYAT सलाहियत

1. योग्यता (Yog,gyata योग्यता)
काबिलीयत (Qábilíyat قابليت)
2. पात्रता (Patrta पात्रता)
अहलियत (Ahliyat اهليت)
3. नम्रता (Namrata नम्रता)
नरमी (Narmi نرمي)

SUL,H सुल्ह (ع - मٹ) صلح

1. एकता (Ekata एकता)
मेल (Mel मिल)
इत्तिहाद (Ittihád اتحاد)
2. मैत्री (Maittri मैत्री)
दोस्ती (Dosti دوستي)
3. सन्धि (Sandhi सन्धि)
सलाह (Saláh صلاح)

صلا ح نامه (ع - مٹ)

SUL,H-NÁMA सुल्ह नामा

- संधि पत्र (Sandhi patr संधि पत्र)
राज़ी नामा (Rází náma راضی نامه)

SILA सिला (ع - मٹ) صله

1. पुरस्कार (Puraskár पुरस्कार)
इनआम (In,ám انعام)
2. प्रतिकार (Pratikár प्रतिکار)
बदला (Badla بدله)

SAN,NÁ,A सनाअ (ع - ص) صناع

- शिल्पकार (Shilp kár شلپ کار)
कारीगर (Kárigar کاریگر)

3. हज़रत अली की उपाधि (Hazrat Ali
ki upádhi حضرت علي کی)
(اپادھی)

SIFR सिक्र (ع - मٹ) صفر

- विन्दु (Vindu वन्दु)
शून्य (Shún,nya شونیه)
नुक़ता (Bindi بندی)
(Nuqta نقطه)

SAFRA सफ़रा (ع - मٹ) صفرا

- पित्त (Pitt पित्त)
एकखिल्त (Ek khilt ایک خلط)

صف کشی (ع - مٹ)

SAF-KASHI सफ़कशी

1. व्यूह रचना (Vyúh rachana व्यूह रचना)
पराबांधना (Para bándhna पराबांधना)
2. युद्ध (Yud,dh युद्ध)
लड़ाई (Laṛáí لڑائی)

SALA सला (ع - مٹ) صلا

1. आवाहन (Áváhan آواهن)
बुलाना (Bulána بلانا)
2. निमंत्रण (Nimantran निमंत्रण)
दावत देना (Dávat dena دعوت دینا)

صلا بت (ع - مٹ)

SALÁBAT सलाबत

- कठोरता (Kathorata کتھورتا)
सख़्ती (Sakhti سختی)

SALÁH सलाह (ع - मٹ) صلاح

1. उपकार (Upkár उपकार)
भलाई (Bhalái بهلائی)

SAVÁB صواب (ع - مذ) صواب

1. उचित (Uchit अचित) मुनासिब (Munásib مناسب)

2. शुद्ध (Shud,dh شده) सही (Sahi صحیح)

SÚBA सूबा (ع - مذ) صوبہ

प्रान्त (Pránt پُرانت) प्रदेश (Pradesh پروونس) प्रोविंस (Province)

SAUT सौत (ع - مث) صوت

ध्वनि (Dhwani دھونی) रव (Rav رو) आवाज़ (Áváj آواز)

SÚRAT सूरत (ع - मथ) صورت

1. मुख (Mukh مکه) आकृति (Ákriti اکریتی) शकल (Shakl شکل)

2. दशा (Dasha दशा) हालत (Hálat حالت)

3. ढंग (Dhang दहंग) तरीका (Taríqa طریقہ)

4. उपाय (Upáo اُپاءے) तदबीर (Tadbír تدبیر)

5. चिन्ह (Chin,nh چنھ) आसार (Ásár آسار)

SÚFI सूफी (ع - مذ) صوفی

ब्रह्म वादी (Brahm vádi برهم وادی)

अध्यात्म वादी (Adhdbyátm vádi अध्यात्म वादी)

तसव्वुफ का आमिल (Tasav,vuf ka ámil तसव्वुफ का आमिल)

SANDAL सन्दल (ع - مذ) صندل

चंदन (Chandan چندن) मलयज

(Malayaj ملیج) एक खुशबूदार

लकड़ी (Ek khushbu dár lakri ایک خوشبودار لکڑی)

SANDŪQ सन्दूक (ع - مذ) صندوق

पेटिका (Petika پیٹکا) लकड़ी का बक्स

(Lakri ka baks लकड़ी का बक्स)

SAN,AT सन् अत (ع - मथ) صنعت

कला (Kala کلا) शिल्प (Shilp شلپ)

कारीगरी (Kárigari کاریگری)

صنعت گری (ع - مथ)

SAN,AT-GARI सन् अत गरी

कलाकारी (Kalákári کلاکاری) शिल्प

कारी (Shilp kári شلپ کاری) कारी गरी

(Kárigari کاریگری)

SINF सिन्फ (ع - मथ) صنف

1. प्रकार (Prakár پرکار) क्रिस्म (Qism قسم)

2. लिंग (Ling لنگ) जिस (Jins جنس)

SANAM सनम (ع - مذ) صنم

1. मूर्ति (Múrti مورتی) प्रतिमा

(Pratima پرتما) बुत (But بت)

2. प्रेमिका (Premika پريمکا) प्रेयसी

(Pre,yasi پريسی) माशूक

(Máshúq معشوق)

صنم خانه (ع - مذ)

SANAM-KHÁNA सनम खाना

मन्दिर (Mandir مندر) बुत खाना

(But khána بت خانه)

صيد گاه (ع - ف - م)

SAID-GÁH सैद गाह
(मृगया वन (Mrigaya van
(शिकार गاه (Shikár gáh)

SÍGHA सीरा (ع - م)

1. विभाग (Vibhág) महकमा (Mab,kama)
2. विवाह (Viváh) व्याह (Byáh) (Nikáh) निकाह (Nikáh)

SAIQAL सैकल (ع - م)

1. परिष्कृत (Parishkriti) चमकाना (Chamkána)
2. तलवार वगैरा को मांझ कर चमकाना (Talvár vaghaira ko mánjh kar chamkána)
3. बरतनों पर रांगे या चांदी का पानी चढ़ाना (Bartanon par ránge ya chándi ka páni chaṛhána)

SAULAT सौलत (ع - م)

1. आतंक (Átank) रोब (Rob)
2. प्रताप (Pratáp) जलाल (Jalál)

SAUM सौम (ع - م)

व्रत (Vrat) रोजा (Roza)

SAH,BA सहबा (ع - म)

1. मदिरा (Madira) शराब (Sharáb)
2. वह मदिरा जो लालिमा लिए हो (Voh madira jo lálima liye ho)

SAIYÁD सैयाद (ع - ص)

व्याध (Vyádh) लुब्धक (Lubdhak) जालिक (Jálik) शिकारी (Shikári)

SAID सैद (ع - म)

अहेर (Aher) आखेट (Ákhet) (मृगया (Mrigaya) शिकार (Shikár)

ض

ZÁMIN ज़ामिन (ع - ص)

प्रतिभू (Prati bhu) ज़मानत (Zamánat dár)

ZÁ,E ज़ाए (ع - ص)

1. नष्ट (Nasht) बरबाद (Barbád)

ZÁBITA ज़ाबिता (ع - م)

1. नियम (Niyam) काइदा (Qáida)
2. विधान (Vidbán) कानून (Qánún)

3. गुणन (Gunan گُنن) गुणा करना
(Guna karna گُنا کرنا) ज़र्व देना
(Zarb dena ضرب دینا)

ضرب المثل (ع - مٹ)

ZARBUL-MASAL ज़र्बुल मसल

- लोकोक्ति (Lokokti لوکوکتی) कहावत
(Kahavat کہاوٹ)

ZARAR जरर (ع - مڈ)

1. हानि (Hani هانی) क्षति (Chhati
(Nuqsan نقصان) नुकसान (چھتی
2. कष्ट (Kasht کشت) दुःख
(Dukh,kh دکھ) तकलीफ (Taklif
(تکلیف)

ZARÚR जरूर (ع - ص)
अवश्य (Avash,shya اوشیه) यकीनी
(Yaqini یقینی)

ضرورت (ع - مٹ)

ZARÚRAT जरूरत

1. आवश्यकता (Ávash,sbyakata
(Cháh چاه) चाह (أوش، شیکتا
2. न्यूनता (Nyúnata نیونتا) कमी
(Kami کمی)

ZOF जोफ (ع - مڈ)

1. दुर्बलता (Durbalata دربلتا)
अशक्ति (Ashakti اشکتی) कमजोरी
(Kamzori کمزوری)
2. जरा (Jara جرا) वृद्धावस्था (Vrid,
dhávastha وردهاوستها) बुढ़ापा
(Burhápa برهاپا)

2. व्यर्थ (Vyarth ویرتھ) बेकार (Bekár
(بے کار)

ZABT ज़ब्त (ع - مڈ)

1. सहन (Sahan सहन) बरदाश्त
(Bardasht برداشت)
2. नियंत्रण (Niyantran نیین ترن)
रोक (Rok روک)

ضخامت (ع - مٹ)

ZAKHÁMAT ज़खामत

- स्थूलता (Isthúlata استهولتا) पृथुलता
(Prithulata پرتھولता) मुटई (Mutái
(موتائی)

ZAKHÍM ज़खीम (ع - ص)

- स्थूल (Isthúl استهول) पृथुल (Pri-
thul پرتھول) मोटा (Mota موتا)

ZID ज़िद (ع - مٹ)

1. दुराग्रह (Durággrah दुराग्रह) हट
(Hat هت)
2. प्रतिकूल (Pratikúl پرتی کول)
मुखालिफ (Mukhálif مخالف)
3. विपरीत (Viparít ویریت) बर अक्स
(Bar aks برعکس)

ZID,DI ज़िदी (ع - ص)

- दुराग्रही (Durággrahi दुरاگ، گرهی)
हट्टी (Hatti هتتی)

ZARB ज़र्व (ع - مٹ)

1. ताड़ना (Táraná تازنا) मार (Már
(مار)
2. आघात (Ághát آگهات) चोट
(Chot چوت)

ZIMÁD ज़िमाद (ज. - मं.)
प्रदेह (Pradeh प्रदीह) प्रलेप (Pralep
(लेप) लेप (Lep प्रलीप)

ضمانت (ع - مٹ)

ZAMÁNAT ज़मानत

1. प्रति भूति (Prati bhúti प्रदीति)
ज़िम्मेदारी (Zimmedári
(जिम्मेदारी)

2. ज़मानत का रुपया (Zamánat ka
rupiya रुपिया ज़मानत का)

ضمانت دار (ع - مٹ)

ZAMÁNAT-DÁR ज़मानत दार
प्रति भू (Prati bhu प्रदीति) ज़ामिन
(Zámin ज़ामिन)

ضمانت نامه (ع - مٹ)

ZAMÁNAT-NÁMA ज़मानत नामा
प्रति भूति पत्र (Prati bhúti patr प्रदीति पत्र)
ज़मानत की तहरीर (Zamánat ki tahrír
(ज़मानत की तहरीर)

ZIMN ज़िम्न (ज. - मं.)

1. अंतर्गत (Antargat अंतर्गत) शुमूल
(Shumúl शुमूल)

2. अनुपंग (Anushang अनुशंग) सिल
सिला (Silsila सिलसिला)

3. संबंध (Sambandh संबन्ध)
तअल्लुक (Ta,alluq ताल्लुक)

ZAMÍR ज़मीर (ज. - मं.)

1. अन्तरात्मा (Antará ma अन्तरात्मा)
अंतःकरण (Antah karan अन्तःकरण)
कांशंस (Conscience कान्शंस)

ZAÍF जईफ (ज. - मं.)

1. दुर्बल (Durbal दुर्बल) निर्बल
(Nirbal निर्बल) अशक्त (Ashakt
(कमज़ोर) कमज़ोर (Kamzor अशक्त)

2. वयोवृद्ध (Vayovrid,dh वयोवृद्ध)
बूढ़ा (Búṛha बूढ़ा)

ضعيف العمر (ع - ص)

ZAÍFUL-UMR जईफुल उम्र

वयोवृद्ध (Vayovriddh वयोवृद्ध)
बड़ी उम्र का (Bari umr ka बड़ी उम्र का)

ZAÍFI जईफी (ज. - मं.)

1. निर्बलता (Nirbalata निर्बलता)
कमज़ोरी (Kamzori कमज़ोरी)

2. वृद्धावस्था (Vriddhávstha वृद्धावस्था)
बूढ़ाप (Búṛháp बूढ़ाप)

ضالالت (ع - مٹ)

ZALÁLAT जलालत

1. कुमार्गता (Kumárgata कुमार्गता)
गुमराही (Gumráhi गुमराही)

2. पाप (Páp पाप) पातक (Patak
गुनाह (Gunáh गुनाह)

ZILA जिला (ज. - मं.)

1. पार्श्वस्थि (Parshwásthi पार्श्वस्थि)
पसली की हड्डी (Pasli ki haddi
(पसली की हड्डी)

2. रेखा (Rekha रेखा) लकीर (Lakír
(खत) खत (Khat लकीर)

3. जनपद (Janpad जनपद) मंडल
(Mandal मंडल) डिस्ट्रिक्ट (District
(डिस्ट्रिक्ट)

ZIYÁFAT زیافات (ع - مٹ)

1. अतिथि पूजा (Atithi púja) اتتهی
(आतिथ्य) (Átith, thya) (آتتهیه)
मेहमानी (Mehmání) (مههمانی)
2. भोज (Bhoj) (بھوج) दावत (Dávat)
(دعوت)

ZÍQ झीक (ع - مٹ)

1. संकीर्णता (Sankirnata) (سن کیمرنتا)
तंगी (Tangi) (تنگی)
2. कष्ट (Kasht) (कष्ट) दुःख (Dukh-
kh) (دکھ) मुसीबत (Musíbat) (مصیبت)

ضيق النفس (ع - مد)

ZÍQUN-NAFAS झीकुन्नफस

- श्वास रोग (Shwás rog) (شواس دوك)
श्वास कास (Shwás kás) (شواس كاس)
दमा (Dama) (دمه)

2. सर्वनाम (Sarv nám) (سرونام) प्रोनाउन
(Pronoun) (پروناؤن)

ZAMÍMA जमीमा (ع - مذ)

परिशिष्ट (Parishisht) (پرششست) ततिम्मा
(Tatiroma) (تتمه)

ZAU जौ (غ - مٹ)

प्रकाश (Prakásh) (پروكاش) ज्योति (Jyoti)
(रौशनी) (Rausbani) (جیوتی)

ZIYA ज़िया (ع - مٹ)

1. ज्योति (Jyoti) (जिउती) प्रकाश
(Prakásh) (پروكاش) रौशनी (Rau-
shani) (روشنی)

2. शोभा (Shobha) (شوبها) रौनक
(Raunaq) (دونق)

ط

TÁ,ÚN ताऊन (ع - مذ)

महामारी (Mahámári) (مههماری) प्लेग
(Plague) (پلیگ)

TÁRI तारी (ع - ص)

व्याप्त (Vyápt) (دیاپیت) छाया हुआ
(Chháya hua) (چھایا هوا)

TÁQ ताक (ع - مذ)

1. ताखा (Tákha) (ताक़ा) आला (Álá
(آلا))

2. विषम (Visham) (وِشم) वह संख्या जो
दो पर न बटे (Voh sankhya jo do
par na bate) (وہ سنکھیا جو دو پر
نه بٹے)

TÁ,AT ताअत (ع - مٹ)

1. पूजा (Púja) (پوجا) वन्दना (Van-
dana) (وندنا) आराधना (Árádhana
(عبادت) (Ibádat) इवादत)

2. आज्ञापालन (Ággye pálan) (آگیا
(فرمان برداری) (Farmán bardári)

2. भाग्य (Bhággya) तक्रदीर (Taqdír) (تقدیر)

TÁME तामे (ع - ص) طامع
लोभी (Lobhi) लालची (Lálachi) (لوبھی)

TÁ,ÚS ताऊस (ع - مذ) طاؤس
केकी (Keki) वही (Varhi) (کیکی) (ورھی)
मयूर (Mayúr) मोर (Mor) (میدور) (مور)

TÁHIR ताहिर (ع - ص) طاهر
1. पवित्र (Pavitr) स्वच्छ (Swach) (پوتر) (سوج) (पाक) (Pák) (پاک)
2. शुद्ध (Shud,dh) निर्मल (Nirmal) (شده) (نرمل) (साफ) (Sáf) (صاف)

TÁIR ताइर (ع - مذ) طائر
पक्षी (Pakehhi) खग (Khag) (پکچھی) (کھگ) (परन्द) (Parand) (چڑیا) (Chirya) (चिड़िया)

TÁIFA ताइफा (ع - مذ) طائفة
1. जन समुदाय (Jan samudáe) (جن) (گروه) (Giroh) (سموداے)
2. सम्प्रदाय (Sampradáe) (سم پر داے) (فريقه) (Firqa)
3. नर्तकी समाज (Nartaki samáj) (نرتکی سماج) (रंडी और उसके साजिन्दे) (Randi aur us ke sázinde) (زندگی اور اس کے سازندے)

TIB तिब (ع - م) طب
आयुर्वेद (Áyurved) तिब्रावत (Tibábat) (ایوروید) (طبابت)

TÁQAT ताकत (ع - م) طاقت

1. शक्ति (Shakti) बल (Bal) (शक्ति) (बल) (जोर) (Zor) (بل)
2. उत्साह (Utsáh) हौसला (Hausala) (اتساه) (حوصله)
3. पात्रता (Pattrata) योग्यता (Yoggyata) काबिलीयत (Qábiliyat) (پاترتا) (یوگیتا) (قابلیت)

طاقت ور (ع - ص)

TÁQAT-VAR ताकत वर

शक्तिशाली (Shakti sháli) (शक्ति शाली) (बलवान्) (Balván) (शहजोर) (Shahzor) (شہ زور)

TÁLIB तालिब (ع - ص) طالب

1. इच्छुक (Ich,ebhuk) (इच्छुक) (खाहिशमन्द) (Kháhish mand) (خواهش مند)
2. अभिलाषी (Abbiláshi) (अभिलाषी) (मशताक) (Mushtáq) (مشتاق)

طالب علم (ع - ص)

TÁLIBE-ILM तालिबे इल्म

विद्यार्थी (Viddyártbi) (विद्यार्थी) (छात्र) (Chbátt) (पाठक) (Páthak) (पढ़ने वाला) (Parhne vála) (پڑھنے والا)

TÁLE ताले (ع - ص) طالع

1. उदीयमान् (Udíya mán) (उदीयमान) (निकलने वाला) (Nikalne vála) (نکالنے والا)

2. स्थल (Isthal استهل) लोक (Lok
(لوک) मंज़िल (Manzil
طبقه بندی (ع - م)

TABQA-BANDI तबका बन्दी
वर्गीकरण (Vargi karan वर्गीकरण)
दर्जा बन्दी (Darja bandi درجه بندی)
TABL तबल (ع - م)
दुंदुभि (Dundubhi دن دبهی) धौसा
(Dhaunsa دهونسا) नक्कारा (Naqqāra
(نقاره)

TABÍB तबीब (ع - م)
वैद्य (Vaidya ویدیہ) चिकित्सक
(Chikitsak چکیت سک) हकीम
(Hakím حکیم)

TABÍ,AT तबीअत (ع - م)
1. स्वभाव (Swabháo سوبهاؤ) आदत
(Ádat عادت)
2. गुण (Gun گن) धर्म (Dharm دهرم)
खासियत (Khásiyat خاصیت)

TAPISH तपिश (ع - م)
ताप (Táp تاپ) जलन (Jalan جلن)
TIHÁL तिहाल (ع - م)
लीहा (Pliha پلی ها) तिल्ली (Tilli تلی)

TARÁVAT तरावत (ع - م)
1. तरी (Tari तरी) ताज़गी (Tázagi
(ताज़گی)
2. शीतलता (Shítalata شیتلتا) ठंडक
(Thandak تھندک) सर्दी (Sardi سردی)

TABÁSHÍR तबाशीर (ع - م)
वंशलोचन (Vansh lochan वंशलोचन)
बंसलोचन (Bans lochan بنسلوچن)

TAB,BÁ,A तब्बाअ (ع - ص)
प्रतिभा शाली (Pratibha sháli پردتی
شالی) ज़हीन (Zahín ذہین)

TABÁ,AT तबाअत (ع - م)
मुद्रण (Muddran مدرن) छपाई
(Chhapái چھپائی)

TABÁQ तबाक (ع - م)
स्थाल (Isthál استهل) परात
(Parát سینی) सीनी (Sini سینی)

TAB,KH तबख (ع - م)
पचन (Pachan پچن) पाक (Pák
(پاک) पकना (Pakna پکنا)

TAB,A तबअ (ع - م)
1. स्वभाव (Swabháo سوبهاؤ) प्रकृति
(Prakriti پرکرتی) आदत (Ádat
(عادت)
2. मुद्रण (Muddran مدرن) छापना
(Chápna چھاپنا)

TABAQ तबक (ع - م)
1. स्तर (Istar استر) परत (Parat
(پرت)
2. तल (Tal تل) तबका (Tabqa طبقه)

TAB,QA तबका (ع - م)
1. वर्ग (Varg वर्ग) श्रेणी (Shreni
(درجه) दर्जा (Darja شریزی)

TARAF तरफ (ع - مٹ) طرف

1. दिशा (Disha दशा) ओर (Or اور) सिमत (Simt سمت)

2. पक्ष (Pakchh पक्छ) दल (Dal दल) पार्टी (Party पार्टी)

طرفدار (ع - ف - ص)

TARAF-DÁR तरफदार

1. पक्षपाती (Pakchh páti पक्छ पाती) हिमायती (Himáyati हिमायती)
2. सहायक (Saháyak सहायक) मददगार (Madad gár मददगार)

TUR,FAGI तुर्कगी (ف - مٹ) طرفگی

1. उत्तमता (Uttamata उत्तमा) अच्छाई (Ach,ohháí अच्चाई)
2. अद्भुतता (Ad,bhutata अद्भुतता) अनोखापन (Anokha pan अनोखापन)

TUR,FA तुर्फ (ع - ص) طرفه

1. नवीन (Navín नवीन) नूतन (Nútan नूतन) नया (Naya नया)
2. अद्भुत (Adbhut अद्भुत) अनोखा (Anokha अनोखा)

TUR,RA तुर्ग (ع - مذ) طره

1. अलक (Alak अलक) ज़ुल्फ (Zulf - زلف)
2. फुँदना (Phundna फुंदना) कलगी (Kalghi कलगी)
3. विचित्रता (Vichittrata विचित्रता) अनोखापन (Anokhápan अनोखापन)

TARAB तरब (ع - مٹ) طرب

- हर्ष (Harsh हरष) आनन्द (Ánand आनन्द) खुशी (Kbushi खुशी)

TAR(A)H त (र) ह (ع - مٹ) طرح

1. समान (Samán समान) मिस्ल (Misl मिसल)

2. न्यास (Nyás न्यास) आधार (Ádhár आधार) नीव (Nív नीव) बुनियाद (Bunyád बुनियाद)

3. पद्धति (Pad dhati पद्धति) तर्ज़ (Tarz तर्ज)

4. व्यय कलन (Vyai kalan व्यय कलन) तफरीक (Tafríq तफरीक)

5. उर्दू मुशायरे में ग़ज़ल की समस्या (Urdu musháyare men ghazal ki samassya اردو مشاعرے میں غزل کی समस्या) मिस्त्रा तरह (Misra tarah مصراع طرہ)

طرحدار (ع - ف - ص)

TARAH-DÁR तरह دار

- सुंदर (Sundar सुंदर) रूपवान् (Rúpván रूपवान) छबीला (Chhabíla छबीला)

TARZ तर्ज़ (ع - مٹ) طرز

1. शैली (Shailí शैली) पद्धति (Pad,dhati पद्धति) अंदाज़ (Andáz अंदाज़)

2. स्वभाव (Swabháo स्वभाव) आदत (Ádat आदत)

TOM तोम (टम - मड) टम
स्वाद (Swád स्वाद) रस (Ras रस)
ज़ाइका (Záika ذائقه) मज़ा (Maza मज़ा)

TÁ,N तान (त - मथ) टन
1. कटाक्ष (Katákehkh कटाक्ष) व्यंग (Vyang व्यंग)
ताना (Tána ताना)
2. भर्त्सना (Bhartsana भर्त्सना)
फटकार (Phat kár फटकार)

TÁNÁ ताना (त - मड) टन
कटाक्ष (Katákehkh कटाक्ष) व्यंग (Vyang व्यंग)
चुटकी (Chut kí चुटकी)
(Áváza आवाज़ा) चटकी
टगियानी (त - मथ)

TUGHYÁNI तुगयानी
जल प्लावन (Jalplávan जल प्लावन)
तूफान (Túfán टूफान) बाढ़ (Bárh बाढ़)

TIFL तिफ्ल (त - मड) टफ्ल
1. शिशु (Shishu शिशु) बच्चा (Bach-cha बच्चा)
2. बालक (Bálak बालक) लड़का (Laṛka लड़का)

TIFLI तिफ्ली (त - मथ) टफ्ली
शिशुता (Shishuta शिशुता) बालकता (Bálakata बालकता)
(Bachpan बचपन)

TILA तिला (त - मड) टिला
1. स्वर्ण (Swarn स्वर्ण) सुवर्ण (Su-varn सुवर्ण)
सोना (Sona सोना)

TARÍQ तरीक (त - मड) टरीक
1. नियम (Niyam नियम) काइदा (Qáida काइदा)
2. परंपरा (Parampara परंपरा) रिवाज (Raváj रिवाज)
3. शैली (Shaili शैली) ढंग (Dhang ढंग)
4. मार्ग (Márg मार्ग) पथ (Path पथ)
(Ráh राह)

TARÍQAT तरीकत (त - मथ) टरीकत
ब्रह्मवाद (Brahmvád ब्रह्मवाद)
तसव्वुफ (Tasavvuf तसव्वुफ)

TARÍQA तरीका (त - मड) टरीका
1. व्यवहार (Vyavhár व्यवहार) चलन (Chalan चलन)
2. नियम (Niyam नियम) काइदा (Qáida काइदा)
3. सिद्धांत (Sid,dhánt सिद्धांत) उसूल (Usúl उसूल)
4. यत्न (Yatn यत्न) उपाय (Upáe उपाय)
(Tarkíb तरकीब) (أُپَايے)
5. धर्म शाखा (Dharm shákha धर्म शाखा)
पंथ (Panth पंथ) मशरब (Mashrab मशरब)

TASHT तशत (त - मड) टशत
परात (Parát परात) थाल (Thál थाल)

TA,ÁM तआम (त - मड) टआम
आहार (Áhár आहार) भोजन (Bhojan भोजन)
खाना (Khána खाना)

TILISM تیلیسم (ع - مذ)

1. इन्द्रजाल (Indrjál) माया (जादू) (Jádu) (Máya) (ماریا)
2. यंत्र कवच (Yantr kavach) (यंत्र कोच) (Távíz) (تعویذ) तावीज़

TAL,AT तलअत (ع - مٹ)

1. दर्शन (Darshan) (دوشن) मुख दर्शन (Mukh darshan) (مکھ درشن) मुंह देखना (Muh dekhna) (منہ دیکھنا)
2. रूप (Rup) (روپ) हुस्न (Husn) (حسن)

TULÚ,A तुलूअ (ع - مذ)

- उदय (Udai) (أدے) किसी तारे का निकलना (Kisi táre ka nikalna) (کسی تارے کا نکلا)

TAM,MÁ,A तम्माअ (ع - ص)

- लोलुप (Lolup) (لواپ) बड़ा लालची (Bāra lálachi) (بڑا لالچی)

طمأنیت (ع - مٹ)

TAMÁNÍYAT तमानीयत

- संतोष (Santosh) (سنتوش) इत्मीनान (Itmínán) (اطمینان)

طمطراق (ف - مذ)

TUM-TURÁQ तुमतुराक

- धूम धाम (Dhúm dhám) (دهوم دھام) शान शौकत (Shán shaukat) (شان شوکت)

TAMA तमा (ع - مٹ)

- लोलुपता (Lolupata) (لولپتا) लिप्सा (Lipsa) (لیپسا) लालच (Lálach) (لالچ)

2. कामशक्ति वर्द्धक तेल (Kám shakti vardhak tel) (کام شکتی وردھک تیل)

TALÁQ तलाक (ع - مٹ)

- विवाह विच्छेद (Viváh vich, chhed) पत्नी त्याग (Patni tyág) (پتنی تیاگ) औरत को निकाह से बाहर कर देना (Aurat ko nikáh se báhar kar dena) (عورت کو نکاح سے باہر کر دینا)

TALÁQAT तलाकत (ع - مٹ)

- वाचालता (Váchálata) (واچالتا) मुखरता (Mukharata) (مکھرتا) तेज़ ज़बानी (Tez zabáni) (تیز زبانی)

TALAB तलब (ع - मٹ)

1. अन्वेषण (Anveshan) (انویشن) तलाश (Talásb) (تلاش)
2. याचना (Yáchana) (یاچنا) मांग (Máng) (مانگ)
3. इच्छा (Ichchha) (اچھا) खाहिश (Kháhis) (خواہش)
4. व्यसन (Vyasan) (ویسن) लत (Lat) (لٹ) धत (Dhat) (دھت)

طاب گار (ع - ص)

TALAB-GÁR तलब गार

1. इच्छुक (Ich, chhuk) (اچھک) खाहिश मन्द (Khábish mand) (خواہش مند)
2. याचक (Yáchak) (یاچک) मांगने वाला (Mangne vála) (مانگنے والا)

(Niráj (نیراج) राज की गड़ बड़ (Ráj ki garbar (راج کی گڑ بڑ)

TAUR तौर (ع - مذ) طور

1. आचरण (Áeharan (آچرن) चाल (Chál dhál (چال دھال)
2. शैली (Shaili (शैली) प्रणाली (Pranáli (پرnali) ढंग (Dhang (دهنگ)

TÚTI तूती (ف - مٹ) طوطی
सारिका (Sárika (سارکا) मैना (Maina (مینا)

TÚFÁN तूफान (ع - مذ) طوفان

1. उग्रता (Uggrata (اُگرتا) प्रचंडता (Prachandata (پرچندتا) सख्त तेज़ी (Sakht tezi (سخت تیزی)
2. जल लावन (Jalplávan (جل پلاون) तुग्यानी (Tughyáni (طغیانی)
3. प्रकंपन (Prakampan (پرکمپن) बहुत सख्त आंधी (Bahut sakht ándhi (بہت سخت آندھی)

TÚL तूल (ع - مذ) طول
दीर्घता (Dírhata (دیرگھتا) लंबाई (Lambái (لمبائی)

طول البلد (ع - مذ)

TÚLUL-BALAD तूलुल बलद
लंबाश (Lambánsh (لمبانش)
लॉन्जिट्यूड (Longitude (لانجیٹیوڈ)

TÚMÁR तूमार (ع - مذ) طومار

1. लंबा चोड़ा पत्र या हाल (Lamba chaurā pattr ya hál (لمبا چورا)

TANZ तन्ज़ (ع - مٹ) طنز
व्यंग (Vyang (وینگ) कटाक्ष (Katákh (کٹاکھ)
طعنہ (Tána (طعنہ)

TAVÁF तवाफ (ع - مذ) طواف
परिक्रमा (Parik,krama (پرک کرما)
प्रदक्षिणा (Pradakohhina (پر دکھنا)
प्रति वर्तन (Prati vartan (پر تی ورتن)
किसी चीज़ के चारों तरफ फिरना (Kisi chíz ke cháron taraf phirna (کسی چیز کے چاروں طرف پھرنا)

TAVÁLAT तवालत (ع - مٹ) طوالت
1. आयाम (Ayám (آیام) दीर्घता (Dírhata (دیرگھتا) लंबाई (Lambái (لمبائی)
2. विलंब (Vilamb (ولمب) देरी (Deri (دیری)

TAVÁIF तवाइफ (ع - مٹ) طوائف
طائفہ کی جمع ہے لیکن واحد معنوں میں مستعمل ہے

गणिका (Ganika (گنیکا) वेश्या (Vesh,sbya (वेशیا)
वार मुखी (Vár mukhi (وار مکھی) रंडी (Randi (رندی)

طوائف خاہ (ع - مذ)

TAVÁIF-KHÁNA तवाइफ खाना
वेश्यालय (Vesh,sbyálai (वेशیالے)
वेश्यावास (Vesh,sbyá vás (वेशیاवास)
चकला (Chakla (چکلہ) (वास)

طوائف الملوکی (ع - مٹ)

TAVÁIFUL-MULÚKI तवाइफुल मुलूकी
अराजकता (Arájakata (اراجکتا) निराज

2. शौच (Shauch شوچ) इस्तिजा
(Istinja استنجا)

TAI तय (ع - ص) طے

1. निर्णित (Nirnít निर्णित) निश्चित
(Nishohit निश्चित) फैसल
(Faisal فیصل)

2. निर्णय (Nirnai निर्णय) फैसला
(Faisala فیصلہ)

3. गमन (Gaman گمن) चलना
(Chalna چلنا)

TAIYÁRA तैयारा (ع - مذ) طیارہ
(वायु यान वायویان) (Vyáu yán)
विमान (Vimán ومان) हवाई जहाज
(Havái jaház هوائی جہاز)

TAIR तैर (ع - مذ) طیر
पक्षी (Pakebhi پکچھی) खग (Khag
खग) चिड़िया (Chiriyā چڑیا)

TAISH तैश (ع - مذ) طیش

1. क्रोध (Krodh क्रोध) कोप (Kop
कोप) गुस्सा (Ghussa غصہ)

2. आवेग (Áveg आवेग) जोश (Josh
जोश)

TÍNAT तीनत (ع - مث) طینت

स्वभाव (Swabháo سوبهاؤ) प्रकृति
(Prakriti پرکرتی) निसर्ग (Nisarg
نيسرگ) आदत (Ádat عادت)

राम कहानी (Rám
kaháni رام کہانی) (یترو یا حال)

2. मिथ्यालाप (Mith,thyálap
میتھیالاب) झूठी बातें (Jhúthi báton
جھوٹی باتیں)

TAVÍL तवील (ع - ص) طویل

दीर्घ (Dírgb दीرگہ) लंबा (Lamba
لمبا)

طویل العمر (ع - ص)

TAVÍLUL-UMR तवीलुल् उम्र

1. दीर्घायु (Dírgbáyu दीرگہایو) लंबी
उम्र वाला (Lambi umr vála لمبی
عمر والا)

2. वयोवृद्ध (Vayovrid,dh
वयोवर्द्ध) बूढ़ा (Búṛha بوڑھا)

طویل الميعاد (ع - ص)

TAVÍLUL-MIÁD तवीलुल् मीआद

दीर्घ कालीन (Dírgb kálín दीرگہ کالین)
लंबे असे वाला (Lambe arse vála
لمبے عرصے والا)

TAVELA तवेला (ع - مذ) طویلہ

अश्व शाला (Ash,shwa shála
اشوشالہ) घुड़ साल (Ghurṣál
گھوڑ سال)

طہارت (ع - مث)

TAHÁRAT तहारत

1. पवित्रता (Pavitrata
پوترتا) पाकी
(Páki پاکي)

ظ

3. हास्य रस (Hás,sya ras) (हास्य रस)

मजाकिया शाहरी (Mazáqiya sháiri)
(मजाकिया शाहरी)

ZARF जर्फ (म - म) (म - म)

1. पात्र (Pátr) (पात्र) भाजन (Bhajan)
(भजन) बर्तन (Bartan)

2. हृदय (Hridai) (हृदय) मन (Man)
(मन) दिल (Dil)

3. साहस (Sáhas) (साहस) हौसला
(Hausala)

ZARÍF जरीफ (म - म) (म - म)

हास्य प्रिय (Hás,sya priya) (हास्य प्रिय)
(दिल लगी बाज) (Dil,lagi báz)

ZAFAR जफर (म - म) (म - म)

1. जय (Jai) (जय) विजय (Vijai)
(फतह) (Fat,h)

2. सफलता (Saphalata) (सफलता)
(कामयाबी) (Kámyábi)

ZULM जुल्म (म - म) (म - म)

अत्याचार (Attyáchár) (अत्याचार)
(अन्याय) (An,ny,áe) (अन्याय)
(जियादती) (Ziyádati)

ZULMAT जुल्मत (म - म) (म - म)

अंधकार (Andhkár) (अंधकार)
(अंधेरा) (Andhera)

ZAN (N) जन् (न) (म - म) (म - म)

1. अनुमान (Anumán) (अनुमान)
(अन्दाज़ा) (Andáza)

ZÁLIM जालिम (म - म) (म - म)

1. अत्याचारी (Attyáchári) (अत्याचारी)
(अन्यायी) (Annyái) (अन्यायी)
(जाबिर) (Jábir)

2. निष्ठुर (Nish,thur) (निष्ठुर)
(निर्दय) (Nirdai) (निर्दय)
(बे रहम) (Be rahm)

3. प्रिया (Priya) (प्रिया) माशूक (Máshúq)
(मैशूक)

ZÁHIR ज़ाहिर (म - म) (म - म)

1. प्रत्यक्ष (Pratyaksh) (प्रत्यक्ष)
(व्यक्त) (Vyakt) (व्यक्त)
(आयान) (Ayán)

2. विदित (Vidit) (विदित) प्रकट (Prakat)
(आशकार) (Áshkár)

3. बाह्य रूप (Báhya rúp) (बाह्य रूप)
(जाहिरा हालत) (Záhiri hálat)
(हालत)

ज़ाहिर दारी (म - म) (म - म)

ZÁHIR-DÁRI ज़ाहिरदारी

1. प्रदर्शन (Pradarshan) (प्रदर्शन)
(दिखावा) (Dikbáva) (दिखावा)
(नमाइश) (Numáish)

ZARÁFAT जराफत (म - म) (म - म)

1. परिहास (Parihás) (परिहास)
(मजाक) (Mazáq)

2. विनोद (Vinod) (विनोद) तफरीह (Tafrih)
(तफरीह)

ZAHR जहर (ع - مٹ) ظہر

1. पृष्ठ (Prish,th) (پوشته) पुश्त (Pusht) (پیته) पीठ (Pith)

7. किसी चीज़ की उलटी तरफ (Kisi chiz ki ulti taraf) کسی چیز کی (التي طرف)

ZUHUR زُہور (ع - مذ) ظہور

1. प्रकटन (Prakátan) (پرکٹن) ज़ाहिर (Záhir) (ظاهر) होना (Záhir hona)

2. आविर्भाव (Ávirbháo) (آوربہاؤ) पैदाइश (Paidáish) (پیداائش)

2. भ्रम (Bhram) (بہم) वहम (Vahm) (وہم)

3. विचार (Vichár) (وچار) खयाल (Khayál) (خیال)

4. कल्पना (Kalpana) (کل پنا) तखैयुल (Takhaiyul) (تخیل)

ZAN,NI जन्नी (ع - ص) ظنی

- कल्पनिक (Kálpānik) (کالپنک) खयाली (Khayáli) (خیالی)

- (Farzi) (فرضی) कर्जों (Kharjón) (کرجوں)

ع

(Nákám) (ناکام)

ÁJIZI आजیزی (ع - مٹ) عاجزی

- विनीतता (Vinítata) (ونی تتا) नम्रता (Namrata) (نمروتا) इन कसार (Inkisár) (انکसार)

ÁDAT आदत (ع - मٹ) عادت

1. स्वभाव (Swabbáo) (सुबहाउ) प्रकृति (Prakriti) (प्रकृति)

2. रीति (Ríti) (रیتی) परिपाटी (Paripáti) (परिपाटी) रस्म (Rasm) (رسم)

3. व्यसन (Vyasan) (ویسن) लत (Lat) (لत) इल्लत (Illat)

ÁDIL आदिल (ع - ص) عادل

- न्यायवान् (Nyáo ván) (نیاءے وان) मुन्सिफ (Munsif) (منصف)

ÁBID आबिद (ع - ص) عابد

1. पूजक (Pújak) (پوجک) उपासक (Upásak) (ایپاسک) इबादत करने वाला (Ibádat karne vála) (عبادت کرنے والا)

2. संयमी (San,yami) (سن یمی) ज़ाहिद (Záhid) (زاهد)

ÁJIZ आजिज़ (ع - ص) عاجز

1. निर्बल (Nirbal) (نربل) कमज़ोर (Kamzor) (کم زور)

2. नम्र (Namr) (نمر) खाकसार (Kbák-sár) (خاکسار)

3. विवश (Vivash) (ووش) मजबूर (Majbúr) (مجبور)

4. असफल (Asaphal) (اسفہل) नाकाम

عادی (ع - س) **ÁDI** آدی
(Anusevi) (انوسوی) **ÁDI** آدی
(Vyāsani) (ویسنی) **ÁDI** آدی

عادی (ع - س) **ÁDI** آدی
(Anusevi) (انوسوی) **ÁDI** آدی
(Vyāsani) (ویسنی) **ÁDI** آدی

عاری (ع - ص) **ÁRÍ** آری

1. ننگ (Nagan) (نگن) **ÁRÍ** آری
(Nanga) (ننگا)

2. رکت (Rikt) (رکت) **ÁRÍ** آری
(Kbáli) (خالی)

3. असमर्थ (Asamarth) (مجبور) **ÁRÍ** آری
(Majbúr) (مجبور)

4. سادہ نذر کی ایک قسم

عاشق (ع - ص) **ÁSHIQ** آشیک

1. प्रेमी (Premi) (پریمی) **ÁSHIQ** آشیک
(Anurági) (انورگی) **ÁSHIQ** آشیک

2. मोहित (Mohit) (موہت) **ÁSHIQ** آشیک
(Farefta) (فریفتہ) **ÁSHIQ** آشیک

عاشقی (ع - ص) **ÁSHIQI** آشیکی

1. प्रेम (Prem) (پریم) **ÁSHIQI** آشیکی
(Anurág) (انورگ) **ÁSHIQI** آشیکی

2. عیش (Ishq) (عشق) **ÁSHIQI** آشیکی

عاصی (ع - ص) **ÁSI** آسی

1. पापी (Pápi) (پاپی) **ÁSI** آسی
(Gunah) (گناہ) **ÁSI** آسی

2. یہ لفظ متکلم انکسار سے اپنے نام کی
جگہ بھی استعمال کرتا ہے

عافیت (ع - ص) **ÁFIYAT** آفیات

1. शांति (Shánti) (شاننتی) **ÁFIYAT** آفیات
(Sukún) (سکون)

2. कुशलता (Kushalata) (کشلتا) **ÁFIYAT** آفیات
(Khairiyat) (خیریت)

عار (ع - ص) **ÁR** آر

1. लज्जा (Lajja) (لججا) **ÁR** آر
(Sharm) (شرم)

2. घृणा (Ghrina) (گھرنا) **ÁR** آر
(Nafrat) (نفرت)

عارض (ع - ص) **ÁRIZ** آریز

1. कपोल (Kapol) (کیپول) **ÁRIZ** آریز
(Gál) (گال) **ÁRIZ** آریز

2. बाधक (Bádhak) (بادھک) **ÁRIZ** آریز
(Rukávat dálne vála) (روکاوٹ ڈالنے والا)

عارضہ (ع - ص) **ÁRIZA** آریزا

1. रोग (Rog) (روگ) **ÁRIZA** آریزا
(Ámai) (آمی) **ÁRIZA** آریزا

2. बीमारी (Bímárá) (بیماری) **ÁRIZA** آریزا

عارضی (ع - ص) **ÁRIZI** آریزی

1. अस्थायी (Astháí) (آس تھائی) **ÁRIZI** آریزی
(Chand roza) (چند روزہ)

2. अट्ट (Adrih) (ادڑ) **ÁRIZI** آریزی
(Boda) (بودا) **ÁRIZI** آریزی

عارف (ع - ص) **ÁRIF** آریف

1. ज्ञानी (Gyáni) (گیانی) **ÁRIF** آریف
(Jánne vála) (جاننے والا)

2. आत्मज्ञानी (Átim gyáni) (آتم گیانی) **ÁRIF** آریف
(Brabm gyáni) (برہم)

(غیب دان Ghib dán) (غیب دان) (Ghib dán) (غیب دان) (Ghib dán)
(ईश्वर Íshwar) (ईश्वर) (Íshwar) (ईश्वर) (Íshwar)

عالم بالا (ع - عف)

ÁLAME-BÁLA आलमे वाला
परलोक (Parlok) (परलोक) (Parlok) (परलोक) (Parlok)
(Swarg lok) (स्वर्ग लोक) (Swarg lok) (स्वर्ग लोक) (Swarg lok)
(Deo lok) (देव लोक) (Deo lok) (देव लोक) (Deo lok)
(Yam lok) (यम लोक) (Yam lok) (यम लोक) (Yam lok)

عالم گیر (عف - ص)

ÁLAM-GÍR आलमगीर

1. विश्व व्यापी (Vish,shwa Vyápi) (وِشَوِ) (Vish,shwa Vyápi) (وِشَوِ) (Vish,shwa Vyápi) (وِشَوِ)
(Sárv-bhaum) (सर्व भौम) (Sárv-bhaum) (सर्व भौम) (Sárv-bhaum) (सर्व भौम)
(Dunya men phaila hua) (दुनिया में फैला हुआ) (Dunya men phaila hua) (दुनिया में फैला हुआ) (Dunya men phaila hua) (दुनिया में फैला हुआ)
(میں پھیلا ہوا)
2. विश्वविजयी (Vish,shwa vijai) (وِشَوِ) (Vish,shwa vijai) (وِشَوِ) (Vish,shwa vijai) (وِشَوِ)
(Chakkravarti) (चक्रवर्ती) (Chakkravarti) (चक्रवर्ती) (Chakkravarti) (चक्रवर्ती)
(Sárv bhaum) (सर्व भौम) (Sárv bhaum) (सर्व भौम) (Sárv bhaum) (सर्व भौम)
(Shahansháh) (शहंशाह) (Shahansháh) (शहंशाह) (Shahansháh) (शहंशाह)
(شہنشاہ)

ÁL1 आली (ع - ص)

1. उच्च (Uchch) (أُحْ) (Úncha) (ऊँचा) (Úncha) (ऊँचा)
(اونچا)
2. महान (Mahán) (مہان) (Azím) (عظیم)
3. श्रेष्ठ (Shreshth) (شریشتہ) (Mu,azzaz) (معزز)
4. उत्तम (Uttam) (اُتم) (Ála) (آلا) (Ála) (آلا)
(اعلیٰ)

ÁQIBAT आक़िबत (ع - مٹ)

1. अंत (Ant) (انت) (Anjám) (अन्जाम) (Anjám) (अन्जाम)
(انجام)
2. परिणाम (Parinám) (پری نام) (Natíja) (نتیجہ) (Natíja) (نتیجہ)
3. परलोक (Parlok) (پرلوك) (ÁKhirat) (آخرت) (ÁKhirat) (آخرت)

ÁQIL आक़िल (ع - ص)

मतिमान् (Matímán) (مَتِي مَان) (Mati garbh) (مَتِي گَرْبِه) (Buddhimán) (بُدھی مَان) (Aqlmand) (عَقْل مَلَد)

ÁLAM (ع - مڈ) आलम

1. जगत् (Jagat) (جگت) (Dunya) (دُنیا) (Dunya) (دُنیا)
(Sansár) (سنسار)
2. शोभा (Shobha) (شوبہا) (Bahár) (बहार) (Bahár) (बहार)
3. दशा (Dasha) (دشا) (Hálat) (हालत) (Hálat) (हालत)
(حالت)

ÁLIM आलिम (ع - ص)

1. विद्यावान् (Viddyáván) (وِدیَاوَان) (Pandit) (پَنْدِیت) (Fázil) (فاضل)
2. वेत्ता (Vetta) (وِیت تا) (Jánkár) (جانکار)

عالم الغیب (ع - ص)

ÁLIMUL-GHAIB आलिमुलغैब

अंतर्दामी (Antaryámi) (अंतर्दामी) (Antaryámi) (अंतर्दामी) (Antaryámi) (अंतर्दामी)
(Parokchh gyáni) (پروکچھ گْیَانِ)

2. कार्य कर्ता (Kár,rya karta کاریه)

(کارکن) کار کون (Kár-kun)

3. तांत्रिक (Tán,trik تانتریک) अभि
चारी (Abhi chári ابھی چاری) जिन
भूत उतारने वाला (Jin bhút utárne
vála جن بھوت اُتارنے والا)

IBÁDAT इबादत (ع - مٹ)

ईश्वर पूजा (Íshwar púja ایشور پوجا)

आराधना (Árádhana آرادھنا) परस-

तिश (Prastish پرستش)

عبادت خانه (ع - مڈ)

IBÁDAT-KHÁNA इबादत खाना

आराधनालय (Árádhanái آرادھنالے)

पूजास्थान (Pújásthán پوجا ستھان)

इबादत गाह (Ibádat gáh عبادت گاہ)

IBÁRAT इबारत (ع - مٹ) عبارت

1. लेख (Lekh لیکھ) मज़्मून (Mazm-
ún مضمون)

2. गद्य (Gad,dya گدیہ) नस्र (Nasr
نثر)

3. लेख (Lekh لیکھ) तहरीर (Tahrír
تحریر)

4. वर्णन (Varnan वर्नन) बयान (Bayán
بیان)

5. श्रुतलेख (Sbrutlekh شرت لیکھ)
इमला (Imla اِملا)

ABAS अबस (ع - ص) عبث

व्यर्थ (Vyarth ویرتھ) निरर्थक (Nirar-
thak نیررتھک)

बेकार (Bekár بیکار)

عالی شان (ع - ص)

ÁLI-SHÁN. आलीशान

1. भव्य (Bhav,vya بهویہ) शानदार
(Shándár شاندار)

2. विशाल (Vishál ویشال) अजी-
मुशान (Azímush,shán عظیم-
الشان)

عالی ظرف (ع - ص)

ÁLI-ZARF आली जर्फ

उदार चित्त (Udár chitt اُدار چیت)

उच्चाशय (Uchcháshai اُچاشے) बड़े

जर्फ वाला (Bare zarf vála بڑے
ظرف والا)

ÁM आम (ع - ص) عام

1. साधारण (Sádháran سادھارن)
मामूली (Mámúli معمولی)

2. सामान्य (Samán,nya سامانیہ)
जनरल (General جنرل)

3. सर्व (Sarv سرو) सब (Sab سب)

4. साधारण व्यक्ति (Sadharan vyakti
سادھارن ویکتی) आम आदमी
(Ám ádami عام آدمی)

عام فہم (ع - ص)

ÁM-FAH,M आम कहम्

बाल बोध (Bál bodh بال بودہ)

सरल (Saral سرل) सुबोध (Subodh سو بودہ)

आसान (Ásán آسان)

ÁMIL आमिल (ع - ص) عامل

1. कर्मचारी (Karm chári کرم چاری)

हार्किम (Hákim حاکم)

2. आश्चर्य (Ásh,oharya (آش چریہ)
तअज्जुब (Ta,ajjub (تعجب

UJ,B उज्ब (ع - مذ)
अहंकार (Ahankár (اهنكار
अभिमान (Abhimán (ابهی مان
गुरुर (Gburúr (گہرور
घमंड (Ghamand (گھمند

AJ,Z अज्ज (ع - مذ)
1. नम्रता (Namrata (نمروتا
विनय (Vinai (ونے
आजिजी (Ájizi (عاجزی
2. गिड़गिड़ाहट (Gir girábat (گڑگڑाहत
मिन्नत समाजत (Minnat samájat
(مذت سماجت

UJLAT उज्लत (ع - म्थ)
1. शीघ्रता (Shgíghrata (शीग़ह्रता
जल्दी (Jaldi (جلدی
2. स्फूर्ति (Isphúrti (اسپھورتی
फुरती (Phurti (فورتی

UJÚBA उजूबा (ع - ص)
अद्भुत (Adbhut (ادبھت
विलक्षण (Vilakehhan (ولکھھن
अनोखी चीज़ (Anokhí chíz (انوکھی چیز

ADÁLAT अदालत (ع - म्थ)
1. न्याय (Nyáe (न्याये
इन्साफ़ (Insáf (انصاف
2. न्यायालय (Nyáyálai (न्यायालये
कचहरी (Kachabri (कचहरी

ADÁVAT अदावत (ع - म्थ)
शत्रुता (Shattruta (शत्रुता
वैर (Vair (वैर
दुश्मनी (Dushmani (दुश्मनी

ABD अब्द (ع - مذ)

1. दास (Dás (داس
सेवी (Sevi (سیوی
गुलाम (Gbulám (غلام
2. उपासक (Upásak (اپاسک
बन्दा (Banda (بندہ

IBRAT इब्रत (ع - म्थ)

1. शिक्षा (Shik,ehha (شکھھا
नसीहत (Nasíhat (نصیحت
2. भय (Bhai (بھे
खौफ (Khauf (خوف
3. शोक (Shok (شوڪ
अफसोस (Afsos (افسوس

UBÚR उबूर (ع - مذ)

1. तरण (Taran (तरन
पार करना (Pár karna (پار کرنا
2. पूर्ण ज्ञान (Purn gyán (پورن گیان
महारत (Mahárat (مہارت

ITÁB इताब (ع - مذ)

रोष (Rosh (روش
कोप (Kop (کوپ
गुस्सा (Ghussa (غصہ

عجائب خانه (ع - مذ)

AJÁIB-KHÁNA अजाइब खाना

कौतुकालय (Kautukálai (کوتکالے
विचित्रालय (Vichittrálai (وچترالے
संग्रहालय (Sangrahálai (سنگرھالے
अजाइब घर (Ajáib ghar (عجائب گھر

AJAB अजब (ع - ص)

1. अद्भुत (Adbhut (ادبھت
विचित्र (Vichitr (وچتر
अजीब (Ajíb (عجیب

ADÚL अदूल (ع - مذ) عدول
अवज्ञा (Avag,gya) नाकरमानी
(Náfarmání) (نافرمانی)

عدول حکمی (ع - م)

ADÚL-HUKMI अदूल हुक्मी

1. अवज्ञा (Avag,gya) ना कर-
मानी (Na farmání) (نافرمانی)
2. उद्दंडता (Uddandata) (اد'دندتا)
सरकशी (Sarkashi) (سرکشی)

ADÍL अदील (ع - ص) عدیل
समान (Samán) (سمان) तुल्य (Tullya)
(مِثْل) (Misl) (مِثْل)

ADÍM अदीम (ع - ص) عدیم
1. नष्ट (Nasht) (نشت) समाप्त (Samápt)
(ختم) (Khatm) (ختم)

2. हीन (Hín) (هین) बिना (Bina)
बग़ैर (Baghair) (بغیر)

عدیم الفرصت (ع - ص)

ADÍMUL-FURSAT अदीमुल फुर्सत

अवकाश हीन (Aukásh hín) (اوکاش)
जिसे छुट्टी न हो (Jise chhutti na)
ho (جسے چھٹی نہ ہو)

AZÁB अज़ाब (ع - مذ) عذاب

1. कष्ट (Kasht) (کشت) दुःख (Dukh,kh)
(تکلیف) (Taklíf) (تکلیف)
2. यम यातना (Yam yátana) (یم یاتنا)
पाप फल (Páp phal) (پاپ پھل)
गुनाह की सज़ा (Gunáh kí saza) (گناه کی سزا)

ADAD अदद (ع - مذ) عدد
1. गणना (Ganna) (گننا) शुमार
(Shumár) (شمار)

2. संख्या (Sankhya) (سنگھیا) गिनती
(Ginti) (گنتی)

ADL अदल (ع - مذ) عدل
न्याय (Nyáo) (نیا) इनसाफ (Insáf)
(न्याव) (Niyáo) (نیاو) (انصاف)

ADAM अदम (ع - مذ) عدم
1. हीनता (Hínata) (هینتا) न होना
(Na hona) (نه ہونا)

2. यम लोक (Yam lok) (یم لوک)
आखिरत (Ákhirat) (آخرت)

3. अनस्तित्व (Anastittwa) (انس تئو)
नेस्ती (Nestí) (نیستی)

عدم آباد (ع - مذ)

ADAM-ÁBAD अदम आबाद

यमलोक (Yamlok) (یم لوک) परलोक
(Par lok) (پر لوک) दूसरी दुनिया
(Dúsari dunya) (دوسری دنیا)

عدم توازن (ع - مذ)

ADAME-TAVÁZUM अदमेतवाज़ुन

असंतुलन (Asantulan) (اسن تلن) ना
बराबरी (Na barábari) (نا برابری)

ADU अदू (ع - مذ) عدو

1. शत्रु (Shattru) (شترو) दुश्मन
(Dushman) (دشمن)

2. प्रति द्वंद्वी (Prati dwandwi) (پرتی)
(Raqíb) (راقیب) (دوہندی)

3. ईश्वर के बैठने का सिंहासन (Íshwar
ke baithne ka singhásan ایشور
کے بیٹھنے کا سنگھاسن)

عرش پیم (ع - ف - ص)

ARSH-PAIMA अर्श पैमा

अंबर चर (Ambar char अंबर चर)
गगन चारी (Gagan charí गगन चारी)
आकाश गामी (Ákash gámi आकाश गामी)
आस्मान पर चलने वाला (Ásmán par chalne vála आस्मान पर चलने वाला)
(چلنے والا)

ARSHA अर्शा (ع - مذ)

नौका पृष्ठ (Nauka prishth नौका पृष्ठ)
पोतमंच (Pot manch पोतमंच)
जहाज की छत (Jaház kí chhat जहाज की छत)
(Dēk डैक) (چھت)

AR(A)SA अ (र) र्सा (ع - مذ)

1. क्षेत्र (Chhettr क्षेत्र) मैदान (Maidán मैदान)
2. विलंब (Vilamb विलंब) देर (Der देर)
3. काल (Kál काल) समय (Samai समय)
(Vaqt वक्त)

ARZ अर्ज़ (ع - م)

1. प्रार्थना (Práarthana प्रार्थना) निवेदन (Nivedan निवेदन)
(Dar-khást درخواست)
2. विस्तार (Vistár विस्तार) चौड़ाई (Chaurái चौड़ाई)
3. दीवार का आसार (Dívár ká ásar दीवार का आसार)

3. मनस्ताप (Manastáp मनस्ताप)
कोपत (Koft कोفت)

IZÁR इज़ार (ع - مذ)
कपोल (Kapol कपोल) गाल (Gál गाल)
रुखसार (Rukhsár रुखसार)

UZ,R उज़र (ع - مذ)

1. मिष (Mish मिष) व्याज (Vyáj व्याज)
(Bahána बहाना)
2. आपत्ति (Ápatti आपत्ति) एतिराज़ (Etiráz एतिराज़)
3. कारण (Káran कारण) सबब (Sabab सबब)

عذر دار (ع - ف - ص)

UZR-DÁR उज़रदार

1. वादी (Vádi वादी) दावे دار (Dávedár दावेदार)
2. आपत्ति कर्ता (Ápatti karta आपत्ति कर्ता)
(Motariz मोतरिज़)

عذر داری (ع - ف - م)

UZR-DÁRI उज़रदारी

1. आपत्ति (Ápattí आपत्ति) एतिराज़ (Etiráz एतिराज़)
2. प्रतिवाद पत्र (Prati vād pattr प्रतिवाद पत्र)
(Javáb dáva जवाब दावा)
(جواب دعوی)

ARSH अर्श (ع - مذ)

1. सिंहासन (Singhásan सिंहासन)
(Takht تخت)
2. आकाश (Ákash आकाश) आस्मान (Ásmán आस्मान)

ARÚS अरूस (ع - مٹ) عروس
 नव विवाहिता (Nao viváhita) (نو وواہٹا)
 वधू (Vadhú) (ودھو) दुल्हन (Dulhan)
 (دلہن)

ARÚZ अरुज (ع - مڈ) عروض
 छंद विद्या (Chhand viddya) (چھند)
 पिंगल (Pingal) (پنگل) (ودیا)

URYÁN उर्या (ع - ص) عریان
 1. नग्न (Nagn) (نگن) नंगा (Nanga)
 (नग्न) निर्वसन (Nirvasan) (نروسن)
 2. प्रकट (Prakat) (پرکट) जाहिर
 (Záhir) (ظاهر)
 3. अश्लील (Ashlíl) (اشلیل) कुहश
 (Fuh,sh) (فوحش)

URYÁNI उर्यानी (ع - مٹ) عریان
 1. नग्नता (Nagnata) (نگنتا) नंगापन
 (Nangápan) (نگاپن)
 2. अश्लीलता (Ashlílata) (اشلیلتا)
 भोंडापन (Bhonda pan) (بهونداپن)

ARÍZ अरीज (ع - ص) عریض
 विस्तृत (Vistrit) (وسترت) विस्तीर्ण
 (चौड़ा) (Chaurā) (चौड़ा) (वस्तियन)

ARÍZA अरीजा (ع - مڈ) عریضہ
 विनय पत्रिका (Vinai pattrika) (ونے)
 छोटे की तरफ से बड़े को खत
 (Chhote ki taraf se bāre ko khat)
 (چھوٹے کی طرف سے بڑے کو خط)

AZA अजा (ع - مٹ) عزاء
 मृत्यु शोक (Mrittyu shok) (مرتیوشوک)
 मातम (Mátam) (ماتم)

عرض البلد (ع - مڈ)

ARZUL-BALAD अर्जुल बलद
 अक्षांश (Akchhánsh) (اکچھانہش)
 लैटीट्यूड (Latitude) (لैٹیٹیوڈ)

ARZI अर्जी (ع - مٹ) عرضی
 प्रार्थना पत्र (Práarthana pattr) (پرادرتھنا)
 درخواست (Darkhást) (درخواست)

URF उर्फ (ع - مڈ) عرف
 उपनाम (Up nám) (اپنام) बचपन का
 छोटा नाम (Bachpan ká chhota nám)
 (बचपन का चहोटा नाम)

IRFÁN इर्फान (ع - مڈ) عرفان
 1. परिचय (Parichai) (پریچے) ज्ञान
 (Gyán) (گیان) पहचान (Pahchán)
 (पहचान)
 2. ब्रह्मज्ञान (Brahmgyán) (برہمگیان)
 खुदा शनासी (Khuda shanási)
 (خدا شناسی)

ARAQ अरक (ع - مڈ) عرق
 1. स्वेद (Swed) (سید) पसीना (Pasína)
 (پسینہ)
 2. आसव (Asav) (آسو) जल (Jal)
 (जल) (अरक) (Araq)
 3. मदिरा (Madira) (مدرا) शराब
 (Sharáb) (شراب)

ARÚJ अरुज (ع - مڈ) عروج
 1. उत्थान (Utthán) (ات، تھان) बलन्दी
 (Balandi) (بلندی)
 2. उन्नति (Unnati) (اننتی) तरक्की
 (Taraqqí) (ترقی)

2. साहस (Sáhas) हिम्मत
(Him,mat) همت

AZÍZ अज़ीज़ (ع - ص) عزیز

1. प्रिय (Priya) प्यारा (Pyára)
(پیارا)

2. स्वजन (Swajan) रिश्तेदार
(Rishtedár) رشتہ دار

3. मित्र (Mittr) दोस्त (Dost)
(دوست)

عزیز داری (ع - مٹ)

AZÍZ-DÁRI अज़ीज़ दारी

आत्मीयता (Átmí, yata) آتمی یاتا

स्वजनता (Swajanata) नाता (Náta) कराबत (Qarábat)

(قرابت)

AZÍMAT अज़ीमत (ع - مٹ) عزیمت

1. निश्चय (Nish,chai) (نہں چے)

इरादा (Iráda) ارادہ

2. अभिचार (Abhichár) (ابهی چار)

जादू (Jádú) جادو

USRAT उस्रत (ع - مٹ) عسرت

दद्रिता (Darid,drata) निर्धनता

(Nirdhanata) गरीबी (Gharíbi)

(تنگی) (Tangí) (غریبی)

ASKAR अस्कर (ع - مذ) عسکر

बल (Bal) सेना (Sena) (سینا)

अनीक (Aník) फौज (Fouj)

(فوج)

ASKARI अस्करी (ع - مذ) عسکری

सैनिक (Sainik) सिपाही

(Sipáhi) سپاہی

عز ا خانه (ع - ص)

AZA-KHÁNA अज़ा खाना

मृत्यु गेह (Mrittyu geb) मातम

खाना (Mátam khána) ماتم خانه

عز ا دار (ع - ص)

AZA-DÁR अज़ा दार

शोक ग्रस्त (Shokgrast) شوک گریست

मातम दार (Mátam dár) ماتم دار

IZ,ZAT इज्जत (ع - मٹ) عزت

1. प्रतिष्ठा (Pratish,tha) (پریش تها)

मान मर्यादा (Mán maryáda) مان مریادا

(वक्कर) (Vaqár) وقار

2. सम्मान (Sammán) (سم مان) सत्कार

(Satkár) आव भगत (Áo-

bhagat) (آؤ بهگت)

UZLAT उज़लत (ع - मٹ) عزالت

1. एकांत (Ekánt) (ایکانت) तन्हाई

(Tanhái) (تنهایی)

2. एकांत वास (Ekánt vás) (ایکانت واس)

गोशा नशीनी (Gosha nashíni)

(گوشه نشینی)

عزالت گزین (ع - ص)

UZLAT-GUZÍN उज़लत गुज़ीं

एकांत वासी (Ekánt vási) (ایکانت واسی)

गोशा नशीन (Gosha nashín)

(گوشه نشین)

AZM अज़म (ع - مذ) عزم

1. संकल्प (Sanklap) (سن کلاپ) इरादा

(Iráda) ارادہ

ASA असा (ع - مذ) عصا
लगुड (Lagud) यष्टि (Yashti)
छड़ी (Chhāṛī) दंड (Dand) (यष्टि)
(چھڑی)

ASAB असब (ع - مذ) عصب
पेशितंतु (Peshitantu) (پیشیتنتو)
चेता (Cheta) नस (Nas)
(पत्था) पट्टा (Pattha) (نس)

ASR अस्र (ع - مذ) عصر
1. समय (Samai) वक्त (Vaqt)
(وقت)
2. युग (Yug) अहद (Ahd)
(युग) (अहद)
3. अपराह (Aparānh) सिंह-
पहर (Sehpahar) (سہ پہر)

ISMAT इस्मत (ع - مَث) عصمت
सतीत्व (Satítwa) पातिव्रत्य
(Pátiv, vrattyā) इफकत
(Iffat) (عفت)

عصمت داری (عف - مَث)

ISMAT-DARI इस्मत दरी
सतीत्व हरण (Satíttwa haran)
(दहरशना) धर्षणा (Dharshana)
(अब्रु रेज़ी) (Ábrú rezí)

ISYÁN इस्यान (ع - مذ) عصیان
पाप (Páp) पातक (Pátak)
(गुनाह) (Gunáh)

(یہ لفظ ہمیشہ جمع کے معنوں
میں بولا جاتا ہے)

AZLA अज़ला (ع - مذ) عضله
मांसल (Mánsál) मांस पेशी

ASAL असल (ع - مذ) عسل
मधु (Madhu) शहद (Shahd)
(شهد)

ASÍR असीर (ع - ص) عسیر
कठिन (Kathin) मुश्किल
(Mush, kil) (مشکل)

ISH, RAT इशरत (ع - مَث) عشرت
1. सुख (Sukh) चैन (Chain)
(आनंद) (Ánand)
2. ऐश्वर्य (Aishwar, rya) ऐश
(Aish) (عیش)
3. भोग विलास (Bhog vilás)
(ऐयाशी) (Aiyáshi) (ولاس)
عشرت خانه (عف - مذ)

ISHRAT-KHÁNA इशरत खाना
रति गृह (Ratig, gríh) क्रीडा
स्थल (Krídásthā) ऐश
घर (Aish ghar) (عیش گھر)

ISHQ इश्क (ع - مذ) عشق
1. अनुराग (Anurág) प्रेम
(Isneh) स्नेह (Pram)
(महबबत) (Mahabbat)
2. संलग्नता (Sanlagnata)
(अन्हिमाक) (Inhimák)
عشق باز (عف - ص)

ISHQ-BÁZ इश्क बाज़
प्रेमी (Premi) आशिक (Áshiq)

ISH, VA इश्वा (ع - مذ) عشوه
हाव भाव (Háo bháo) नाज़ो
अदा (Nazo-ada) (ناز واد)

عطر فروش (ع - ص)

ITR-FAROSH इत्र फ़रोश

सुगंधकार (Sugandh kār सुगन्ध कार)

गंधी (Gandhi गन्धेय)

ATÍYA अतीया (ع - مذ)

1. अनुदान (Anudán अनुदान) ग्रांट (Grant گرانٹ)

2. पुरस्कार (Puraskār पुरस्कार) तुहफा (Tohfa تحفہ)

3. दान (Dán दान) प्रदान (Pradán प्रदान) बख्शिश (Bakhshish بخشش)

AZMAT अज़मत (ع - مٹ)

1. श्रेष्ठता (Shresh thata श्रेष्ठता) बुज़ुर्गों (Buzurgī بزرگی)

2. सम्मान (Sammán सम्मान) इज्ज़त (Izzat عزت)

3. महानता (Mahánata महानता) बड़ाई (Baráí بڑائی)

AZÍM अज़ीम (ع - ص)

1. महा (Maha महा) महान (Mahán महान) बड़ा (Bara بڑا)

2. दुर्गम (Durgam दुर्गम) मुश्किल (Mushkil مشکل)

3. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka ek nām ईश्वर का एक नाम)

عظیم الشان (ع - ص)

AZÍMUSH-SHÁN अज़ीमुशशान

महान् (Mahán महान) विशाल

(Vishál विशाल) बड़ा भारी (Bara bhárá बड़ा भारी)

(Máns peshi मानस पेशी) अदला (Adla ادلا)

UZV उज़्व (ع - مذ)

अवयव (Avayav अवयव) अंग (Ang अंग) अज़ो (Azo عضو)

عضو تناسل (ع - مذ)

UZVE-TANÁSUL उज़्वे-तनासुल

शिश्न (Shish,n शिश्न) लिंग (Ling लिंग) ज़कर (Zakar ذکر)

ATA अता (ع - مٹ)

1. प्रदान (Pra,dán प्रदान) देना (Dena دینا)

2. दान (Dán दान) बख्शिश (Bakhshish بخشش)

ATTÁR अत्तार (ع - مذ)

1. सुगंध कार (Sugandh kār सुगन्ध कार) इत्रफ़रोश (Ittr farosh इत्रफ़रोश)

2. औषध विक्रेता (Aushadh vikreta औषध विक्रेता) दवा बेचने वाला (Dava bechne vála दवा बेचने वाला)

UTÁRID उतारिद (ع - ف)

बुध ग्रह (Budh grab बुध ग्रह) एक सितारा (Ek Sitára ایک ستارہ)

ITR इत्र (ع - مذ)

1. सुगंध (Sugandh सुगन्ध) खुशबू (Khushbú خوشبو)

2. पुष्पसार (Pushp sár पुष्पसार) अतर (Atar عطر)

(Parlok (پارلوك آخیرت (Ákhirat
(آخرت)

AQD عقد (ع - مذ) अक्द

1. विवाह (Vivah (ववाह दार कर्म
(Dár karm (دار کرم व्याह (Byáh
(بیاہ)

2. प्रतिज्ञा (Pratig,gya (پرتگیا
इकरार (Iqrár (اقرار)

UQDA उक्दा (ع - مذ) उक्दा

1. ग्रंथि (Granthi (گرنتھی गांठ
(Gánth (گانتھ)

2. समस्या (Samas,sya (سمسسیا
मसला (Masala (مسئلہ)

AQRAB अक्रब (ع - مذ) अक्रब

वृश्चिक (Vrishchik (वृश्चिक द्रूण
(Drún (द्रुन अलि (Ali (الي बलीन
(Balín (बलिन बिच्छू (Bich,chgú (बिच्छू)

AQL अक्ल (ع - مٹ) अक्ल

धी (Dhí (دهی मेधा (Medha (میڈھا
बुद्धि (Bud,dhí (बुद्धी मनीषा (Maní-
sha (मनीषा प्रज्ञा (Prag,gya (प्रज्ञा
समझ (Samajh (سمجھ)

عقل مند (ع - ص)

AQL-MAND अक्ल मन्द

बुद्धिमान् (Buddhimán (बुद्धिमान
मतिमान् (Matimán (मतिमान
(Maníshí (मनीषी मेधावी (Medhávi
(मिद्धावी समझदार (Samajhdár
(سمجھدار)

IF,FAT इफक्त (ع - مٹ) इफक्त

1. संयम (Sanyam (سنیم परहेजगारी
(Parhez gári (پرهیزگاری)

2. सतीत्व (Satittwa (ستیتو इस्मत
(Ismat (عصمت)

AF,V-AFÚ अफव-अफू (ع - مذ) अफव-अफू

क्षमा (Chhama (چھमा माफी (Máfi
(درگزر (Darguzar (معافی)

UFÚNAT उफूनत (ع - मٹ) उफूनत

दुर्गन्ध (Durgandh (दुर्गन्ध कुवास
(Kuvás (कुवास बदबू (Badbú (بدبو)

AFÍFA अफीफा (ع - मٹ) अफीफा

सती (Sati (ستی पतिव्रता (Pativ.

vrata (व्रतव्रता बाइस्मत (Ba ismat
(با عصمت)

UQÁB उकाब (ع - مذ) उकाब

गरुड़ (Garur (گرو गिद्ध (Baga-gidh
(बड़ा कूद)

IQÁB इकाब (ع - مذ) इकाब

यातना (Yátana (یاتنا कष्ट (Kasht
(عذاب (Azáb (عذاب अज्ञाब (Kasht)

AQAB अकब (ع - مذ) अकब

1. पृष्ठ (Prishth (پرشته पोछा (Píchha
(پیچھا)

2. अनंतर (Anantar (اننتر पश्चात्
(Paschát (پشچات बाद (Bád
(بعد)

UQBA उक्बा (ع - मٹ) उक्बा

यमलोक (Yam lok (यमलोक परलोक

ILÁJ इलाज (ع - مذ) علاج

1. उपचार (Upchár) चिकित्सा (Chikitsa) दवा (Dava) (چکیتسا دوا)
2. प्रयत्न (Prayatn) उपाय (Upáe) तद्वीर (Tadbír) (پریستن اویاے تدبیر)

ILÁQA इलाका (ع - مذ) علاقه

1. संबंध (Sambandh) (سمبندھ) तत्सल्लुक (Ta,al,luq) (نعلق)
2. प्रेम (Prem) महव्रत (Mahab, bat) (پريم مہوہت)
3. भूखंड (Bhúkhand) प्रदेश (Pradesh) इहाता (Iháta) (بھوکھنڈ پردیش احاطہ)
4. जागीर (Jágir) जाहदाद (Jáedád) (جاگیر جائداد)

ALÁLAT अलालत (ع - مذ) علالت

- रोग (Rog) व्याधि (Vyádhi) (دوگ ویاذھی)
- बीमारी (Bímári) (بیماری)

ALÁMAT अलामत (ع - مذ) علامت

1. चिह्न (Chin,nh) निशान (Nishán) (چنھ نشان)
  2. लक्षण (Lakchhan) आसार (Asár) (لکچھن آसार)
  3. रोग लक्षण (Rog lakchhan) बीमारी की अलामत (Bimári ki alámat) (दوگ لکچھن بیماری کی علامت)
- علائیہ (ع - ص)

ALÁNI(I)YA अलानि(नी)या

प्रत्यक्षतः (Pratyak, chbata) (پرتیک)

UQÚBAT उकूबत (ع - مذ) عقوبات

1. यातना (Yátana) अज़ाब (Azáb) (یاتنا عذاب)
2. कष्ट (Kasht) पीड़ा (Píra) तकलीफ (Taklíf) (کشت پیرا تکلیف)

AQÍDAT अकीदत (ع - مذ) عقیدت

- श्रद्धा (Shraddha) आस्था (Ástha) (شردها آستھا)
- एतिकाद (Etiquád) (اعتقاد)

عقیدت مند (ع - ص)

AQÍDAT-MAND अकीदत मन्द

- श्रद्धावान् (Shraddha ván) (شردها وان)
- मोतकिद (Motaqid) (معتقد)

AQÍDA अकीदा (ع - مذ) عقیده

1. विश्वास (Vishshwás) यकीन (Yaqín) (ویشواس یقین)
2. धर्म (Dharm) मज़हब (Mazhab) (دهوم مذهب)
3. मत (Mat) मशरब (Mashrab) (مت مشرب)
4. श्रद्धा (Shraddha) एतिकाद (Etiquád) (شردها اعتقاد)

AQÍL अकील (ع - ص) عقیل

- बुद्धि मान् (Buddhimán) (بدهی مان)
- अक्ल मन्द (Aqlmand) (عقلمند)

AKS अक्स (ع - مذ) عکس

1. प्रतिबिम्ब (Prati bimb) प्रतिच्छाया (Pratich, chháya) (پرتی بئب پرتیچ)
2. छाया (Chháya) साया (Sáya) (چھایا سایہ)

3. कला (Kala कला) فن (Fan فن)

4. शिक्षा (Shiksha शिक्षہ) तालीम (Tálím تعلیم)

5. इंद्रजाल (Indr jál اندر جال) जादू (Jádu جادو)

علم ادب (ع - مذ)

ILME-ADAB इल्मे अदब

साहित्य शास्त्र (Sáhittya shástr साहितیہ شاستر)

علم الاخلاق (ع - مذ)

ILMUL-AKHLÁQ इल्मुल अखलाक

नीति शास्त्र (Níti shástr نییتی شاستر)

علم الاعضا (ع - مذ)

ILMUL-ÁZA इल्मुल आजा

शरीर रचना शास्त्र (Sharír rachana shástr शरीर रचना شاستر)

علم الاقتصاد (ع - مذ)

ILMUL-IQTISÁD इल्मुल इकतिसाद

अर्थ शास्त्र (Arth shástr ارتھ شاستر)

علم الالسنه (ع - مذ)

ILMUL-ALSINA इल्मुल अल्सिना

भाषा विज्ञान (Bhášha viggyán بهاشا وکیان)

علم الحيوان (ع - مذ)

ILMUL-HAIVÁN इल्मुल हैवान

प्राणी शास्त्र (Práni shástr پرانی شاستر)

علم العلاج (ع - مذ)

ILMUL-ILÁJ इल्मुल इलाज

चिकित्सा शास्त्र (Chikitsa Shástr چکیتسا شاستر)

खुल्लम खुल्ला (Khullam khulla کھلام کھلا)

ALÁVA अलावा (ع - ص) علاوہ
अतिरक्ति (Atirikt اتی رکت) मासिवा (Másiva ماسوا)

ILLAT इलत (ع - مٹ) علت

1. रोग (Rog روگ) आमय (Ámai آمے) बीमारी (Bímári بیماری)

2. कारण (Káran کارن) हेतु (Hetu هیتو) سبب (Sabab سبب)

3. व्यसन (Vyasan ویسن) लत (Lat لت)

4. उपद्रव (Upaddrau اپدرو) भगड़ा (Jhagṛa جهگڑا)

5. अपराध (Aprádh اپرادھ) दोष (Dosh دوش) कुसूर (Qusúr قصور)

6. भंभट (Jhanjbat جهنجبت) बखेड़ा (Bakhera بکھیرا)

ALAM अलम (ع - مذ) علم

1. पताका (Patáka پتاکا) ध्वजा (Dhwaja دھوجا) भंडा (Jbanda جهندا)

2. नाम (Nám نام) संज्ञा (Sangya سنگیا)

3. محرم میں نکلنے والا جهندا

ILM इल्म (ع - مذ) علم

1. ज्ञान (Gyán گیان) जान कारी (Ján kári جان کاری)

2. विद्या (Viddya ویدیا) इल्म (Ilm علم)

علم تمدن (ع - مذ)

ILME-TAMADDUN इल्मे तमद्दुन
नागरिक शास्त्र (Nágarik shástr नागरिक शास्त्र)
(शास्त्र)

علم تواریخ (ع - مذ)

ILME-TAVÁRIKH इल्मे तवारीख
इतिहास विद्या (Itihás viddya इतिहास विद्या)
(विविध)

علم جمادات (ع - مذ)

ILME-JIMÁDÁT इल्मे जिमादात
खनिज विज्ञान (Khanij viggyán खनिज विज्ञान)
धातु विद्या (Dhātu viddya धातु विद्या)
(विविध)

علم حساب (ع - مذ)

ILME-HISÁB इल्मे हिसाब
गणित शास्त्र (Ganit shástr गणित शास्त्र)
(रियाज़ी) (Riyázi रियाज़ी)
(शास्त्र)

علم حیات (ع - مذ)

ILME.HAYÁT इल्मे हयात
जीव विज्ञान (Jiv viggyán जीव विज्ञान)

علم دین (ع - مذ)

ILME-DÍN इल्मे दीन
धर्म शास्त्र (Dharm shástr धर्म शास्त्र)

علم ریاضی (ع - مذ)

ILME-RIYÁZI इल्मे रियाज़ी
'दिकهو' 'علم حساب'

علم طبیعیات (ع - مذ)

ILME-TAB,YĪ,YÁT इल्मे तबईयात
विज्ञान शास्त्र (Viggyán shástr विज्ञान शास्त्र)
(शास्त्र)

علم القابله (ع - مذ)

ILMUL-QÁBILA इल्मुल काबिला
धात्रीविद्या (Dhátttri viddya धात्रीविद्या)
(विविध)

علم المساحت (ع - مذ)

ILMUL-MISÁHAT इल्मुल मिसाहत
ज्यामिति (Jyámiti ज्यामिति)
गणित (Rakha ganit गणित)
(रिक्खा गणित)

علم الہی (ع - مذ)

ILME-ILÁHI इल्मे इलाही
ब्रह्म विद्या (Brahm viddya ब्रह्म विद्या)
(अध्यात्म) (Adh,dhyátm अध्यात्म)

علم انشا (ع - مذ)

ILME-INSHA इल्मे इन्शा
गद्य रचना शास्त्र (Gaddyachana shástr गद्य रचना शास्त्र)
(गद्य रचना शास्त्र)

علم بردار (ع - ص)

ALAM-BARDÁR अलम बर्दार
1. ध्वजावाहक (Dhwaja váhak ध्वजावाहक)
भंडा लेकर आगे चलने वाला
(Jhanda lekar áge chalne vála भंडा लेकर आगे चलने वाला)
(जहन्दा ले कर आगे चलने वाला)
2. नेता (Neta नेता) काइद (Qáid काइद)

علم تسخیر (ع - مذ)

ILME-TASKHIR इल्मे तसखीर
वशीकरण शास्त्र (Vashi karan shástr वशीकरण शास्त्र)
(वशीकरण शास्त्र)

علم طبقات الارض (ع - مذ)

ILME-TABAQÁTI L-ARZ

इलमे त कातुलअर्ज

भूगर्भ शास्त्र (Bhú garbh shástr
(बहुगर्भ शास्त्र)

علم معرفت (ع - مذ)

ILME-MA,RIFAT इलमेमारिफत

अध्यात्म ज्ञान (Adhdhyátm gyán अह्यात्म)

ब्रह्म ज्ञान (Brahm gyán ब्रह्म)
(Tasav, vuf तसवुफ) (کیان)

علم عروض (ع - مذ)

ILME-ARÚZ इलमे अरूज

छंद शास्त्र (Chhand shástr चहंद)
(Pingal पिंगल) (शास्त्र)

علم مناظره (ع - مذ)

ILME-MUNÁZARA इलमे मुनाज़रा

(Tark shástr ترک शास्त्र)

علم منطق (علم - مذ)

ILME-MANTIQ इलमे मन्तिक

(Nyáe shástr نیاءے शास्त्र) (न्याय शास्त्र)

علم غیب (ع - مذ)

ILME-GHAIB इलमे ग़ैब

परोक्ष विज्ञान (Parokcbh viggyán
(परोक़्बह विज्ञान)

علم موسیقی (ع - مذ)

ILME-MUSÍQI इलमे मूसीकी

संगीत शास्त्र (Sangít shástr संगیت)

(Gán viddya गान विद्या) (शास्त्र)
(उद्या)

علم قیافه (ع - مذ)

ILME-QAYÁFÁ इलमे कयाफ़ा

(Sámud,drik viddya सामुद्रिक विद्या)
(सामुद्रिक विद्या)

علم نباتات (ع - مذ)

ILME-NABÁTÁT इलमे नब़ातात

(Vanaspati viddya वनस्पति विद्या)

(Vanaspati वनस्पति शास्त्र) (ونسپیتی وديا)

(ونسپیتی शास्त्र) (sbástr)

علم لسان (ع - مذ)

ILME-LISÁN इलमे लिसान

‘علم اللسان’ (ديکھو)

علم مجلس (ع - مذ)

ILME-MAJLIS इलमे मजलिस

(Sabha cháturrya सभा चातुर्य)
(चातुर्य)

علم نجوم (ع - مذ)

ILME-NUJÚM इलमे नुजूम

(Jyotish viggyán ज्योतिष विज्ञान)

(ज्योतिष विज्ञान)

علم معدنیات (ع - مذ)

ILME-MÁDANÍYÁT इलमे मादनी यात

(Khanij viddya खनिज विद्या)

(Dhátu viddya धातु विद्या) (ودیا)
(ودیا)

علم هندسه (ع - مذ)

ILME-HINDISA इलमे हिन्दिसा

‘علم الحساب’ (ديکھو)

UM,MÁL उम्माल (ع - مذ) عامل کی جمع

1. कर्मचारी वर्ग (Karmchári varg) (کرم چاری ورگ) (عہدیدار)
2. कार्यकर्ता गण (Káryakarta gan) (کار یہ کرتا گن) (کارکن)

AM,MÁMA اُمّامہ (ع - مذ) شہرویشتن (Shiroveshtan) (اشنیش) (Ushnîsh) (پگڑی) (Pagri)

AM,DAN اُمْدان (ع - ص) جان بھکر (Ján bújh kar) (قصداً) (Qasdan) (بوجہ کر)

UMDAGI اُمْدگی (ف - مٹ) 1. उत्तमता (Uttamata) (خوبی) (Khúbi) 2. गुण (Gun) (گن) (Sifat) (صفت) 3. विशेषता (Visheshata) (خصوصیت) (Khusúsiyat) 4. सुंदरता (Sundarata) (حسن) (Husn)

UMDA اُمْدہ (ع - ص) 1. उत्तम (Uttam) (اتم) (Barhiya) (بہتر) (Behtar) 2. सुंदर (Sundar) (سندر) (Khush numa) (خوش نما)

علم ہیئت (ع - مذ) ILME-HAI,AT इल्मे हैअत

खगोल विद्या (Khagol vidya) (کھگول) (جیوتش) (Jyautish) (ودیا)

ILMI علمی (ع - ص) इल्मी

1. विद्या संबंधी (Vidya sambandhi) (ودیا سمبندھی)
2. वैज्ञानिक (Vaiggyánik) (ویگیانک) (Science sambandhi) (سائنس سمبندھی)

ILMÍYAT اِلْمِیّات (ع - مٹ) इल्मीयत पांडित्य (Pándit,tya) (پاندیتیہ) (Viddwatta) (ودوتا) (کاہیلیت) (Qábílíyat)

ALÁHIDA اَلَاھِدا (ع - ص) अलाहिदा पृथक (Prithak) (پرتھک) (Alag) (Juda) (جدا) (الگ)

ALÍL اَلِیل (ع - ص) अलील रुग्ण (Rugn) (رگن) (As,swasth) (بیمار) (Bímár) (اس سوستھ)

ALÍM اَلِیم (ع - ص) अलीम 1. ज्ञाता (Gyáta) (گیاتا) (Jánne vála) (جاننے والا) 2. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka ek nám) (ایشور کا ایک نام)

IMÁRAT اِمَارَت (ع - مٹ) इमारत 1. भवन (Bhavan) (بھون) (Makán) (مکان) 2. वास्तु (Vástu) (واستو) (Building) (بلڈنگ)

5. अभिचार (Abhicār) (ابهی چار)

तंत्र (Tantr) (तन्त्र) जादू (Jádú) (जादू)
टोना (Tona) (तोना)

6. व्यसन (Vyasan) (विसन) शौक (Shauq) (शुक)

عمل جراحی (ع - مذ)

AMALE-JARRÁHI अमले जर्ही
शल्य क्रिया (Shallya kriya) (شلیه کریا)
चीर फाड़ (Chír phár) (چیڑ پھار)

عمل داری (ع - م)

AMAL-DÁRI अमलदारी
राज्य (Rájya) (राज्य) शासन (Shásan) (शासन)
हुकूमत (Hukúmat) (حکومت) (शासन)

عمله (ع - مذ)

AM(A)LA अम् (म) ला
कर्मचारी वर्ग (Karmchári varg) (कर्मचारी वर्ग)
अहलकार लोग (Ahlkárlog) (अहलकार लोग)
(अहलकार लोग)

AMALI अमली (ع - ص)
व्यवहारिक (Vyavhárík) (ویوهاریک)
क्रियात्मक (Kriyátmak) (کریاتمک)

AMÚD अमूद (ع - مذ)
1, स्तंभ (Stambh) (استمب) (खंभा)
(Khambha)

2. लंब (Lamb) (لمب) अधो लंब
(Adho lamb) (ادھو لمب)

UMÚMAN उमूमन (ع - ص)
प्रायः (Práyah) (پرایه) बहुधा (Bahudha) (بहुذا)
अक्सर (Aksar) (اکثر)

3. श्रेष्ठ (Shresht) (शरिश्त) शरीफ (Sharíf) (شریف)

4. चुना हुआ (Chuna hua) (چنا هوا)
छाँटा हुआ (Chánta hua) (چھانٹا هوا)

UMR उम्र (ع - م)

1. आयु (Áyu) (آیو) वय (Vai) (وے)
अवस्था (Avastha) (اوستھا) (सिन)
(Sia)

2. समय (Samai) (سے) काल (Kál) (काल)
ज़माना (Zamána) (زمانه) अर्सा (Arsa) (عرصه)

عمر رسیدہ (ع - ص)

UMR-RASÍDA उम्र रसीदा

वयो वृद्ध (Vayo vridh) (ویو وردھ)
गतायु (Gatáyu) (گتایو) बूढ़ा (Búṛha) (بوڑھا)

UMUQ उमुक (ع - مذ)

गहन (Gahan) (گہن) गंभीरता (Gam-bhírata) (گمبھیروتا)
गहराई (Gahrái) (گہرائی)

AMAL अमल (ع - مذ)

1. कार्य (Kárya) (کاریه) काम (Kám) (کام)

2. व्यवहार (Vyavhár) (ویوهار) चलन (Chalan) (چلن)

3. अधिकार (Adhikár) (ادھیکار) दखल (Dakhl) (دخل)

4. प्रभाव (Prabháo) (پربھاؤ) असर (Asar) (اثر)

AMBAR अम्बर (ع - مذ) عنبر
 एक सुप्रसिद्ध खुशबू (Ek sup, prasiddh
 khushbu) (ایک سوپر سیدھ خوشبو)

ANDALIB अन्दलीब (ع - مٹ) عندلیب
 कलविकक (Kalvinkak) (کل ونکک)
 बुलबुल (Bulbul) (بلبل)

UNSUR उनसुर (ع - مذ) عنصر
 1. मूल (Mūl) (مول) जड़ (Jar) (جر)
 2. तत्त्व (Tattwa) (تتو) पंच भूत
 (Panch bhūt) (پنچ بھوت)

UNFUVÁN उन्कुवान (ع - ص) عنفوان
 आरंभ (Árambh) (آر مبه) शुरूआत
 (Shurúát) (شروعات)

عنفوان شباب (ع - مذ)

UNFUVÁNE-SHABÁB उन्कुवाने शत्राव
 वयः संधि (Vayah sandhi) (ویہ سندھی)
 शुरू जवानी (Shurú javání) (شروع
 جوانی)

UNUQ उनुक (ع - مذ) عنق
 ग्रीवा (Grive) (گریوا) गला (Gala) (کلا)
 गर्दन (Gardan) (گردن)

عنكبوت (ع - مٹ)

ANKABÚT अन्कबूत
 लूता (Lúta) (لوتا) मर्कटी (Markati)
 (मकड़ी) (Makṛi) (مکڑی)

UNVÁN उन्वान (ع - مذ) عنوان
 1. शीर्षक (Shírshak) (शीर्षक) सुरखी
 (Surkhi) (سرخی)
 2. प्रसंग (Prasang) (پرسنگ) तमहीद
 (Tambíd) (تمہید)

AMÍQ अमीक (ع - ص) عمیق
 गहन (Gahan) (گہن) गंभीर (Gambhír)
 गहरा (Gabra) (گہرا)

AMÍM अमीम (ع - ص) عمیم
 सामान्य (Sámánnya) (سامانیہ) व्यापक
 (Vyápak) (ویا پاک) आम (Ám) (عام)

INÁD इनाद (ع - مذ) عناد
 1. शत्रुता (Shattruta) (شتروتا) दुश्मनी
 (Dushmani) (دشمنی)
 2. द्वेष (Dwesh) (दोष) बुरज़ (Bughz)
 (بغض)

INÁN इनान (ع - مٹ) عنان
 कविका (Kavika) (کویکا) लगाम
 (Lagám) (لگام)

عنایت (ع - مٹ)

INÁYAT इनायत
 कृपा (Kripa) (کریا) दया (Daya) (دیا)
 अनुग्रह (Anuggrah) (انوگرہ) मिह्रबानी
 (Mehrbáni) (مہربانی)

عنایت فرما (ع - ص)

INÁYAT-FARMA इनायत फर्मा
 मित्र (Mitr) (متر) دوست (Dost)
 (دوست)

عنایت نامہ (ع - مذ)

INÁYAT-NÁMA इनायत नामा
 कृपा पात्र (Kripa pattr) (کریا پتر)
 नवाज़िशनामा (Navázish náma) (نوازش
 نامہ)

2. पत्नी (Patnī भार्या) (Bhārya
(بیوی) बीवी (Bīvī)

3. छिपाने योग्य अंग (Chhipāne yogya
ang (چھپانے योगیہ انگ)

IVAZ इवज (ع - مذ)

प्रति फल (Pratī phal (پرتی پھل)

प्रतिकार (Pratī kār (پرتی کار बदला
(Badla (بدله)

AHD अहद (ع - مذ)

1. काल (Kāl (काल समय (Samai (سے)
वक्त (Vaqt (وقت)

2. युग (Yug (युग ज़माना (Zamāna
(زمانه)

3. प्रतिज्ञा (Pratiggya (प्रतीकिया इकरार
(Iqrār (اقرار)

4. वचन (Vachan (वचन कौल (Qaul
(وعدہ) वादा (Vāda (قول)

عهد حکومت (ع - مذ)

AHDE-HUKUMAT अहदे हुकूमत

शासन काल (Shāsan kāl (शासन काल)

राज का समय (Rāj ka Samai (राज का समय
(سے)

عهد نامه (ع - مذ)

AHD-NĀMA अहद नामा

प्रतिज्ञा पत्र (Pratiggya patr (प्रतीकिया पत्र)

इकरार नामा (Iqrār nāma (इकरार नामा
(نامه)

UHDA उहदा (ع - مذ)

पद (Pad (پد दर्जा (Darja (درجہ)

3. कारण (Kāran (کارن हेतु (Hetu
(سبب) सबब (Sabab (هیئتو)

4. विषय (Vishai (وِشے प्रसंग (Prasang
(موضوع) मौजू (Mauzú (پرسنگ)

5. दंग (Dhang (دَہنگ अंदाज़
(Andāz (انداز)

AVAM अवाम (ع - مذ) عوام
عامہ کی جمع

जन साधारण (Jān Sādhāran (جن
सर्व साधारण (Sarv sādharan (سارو
साधारण आम लोग (Ām log (عام
لوگ जनता (Janata (جنتا)

AVĀMI अवामी (ع - ص) عوامی
सार्वजनिक (Sārv janik (سارو جنک
सामाजिक (Sāmājik (ساماژک जनता
की (Janata kī (جنتا کی)

AUD औद (ع - مذ) عود
प्रत्यागमन (Pratyāgaman (پرتییاگمن
लौटना (Lautna (لوتنا फिरना (Phirna
(پھرنا)

ŪD उद (ع - مذ) عود
अगरु (Agaru (اگرु एक खुशबू दार
लकड़ी (Ek khushbu dār lakṛī (ایک
خوشبودار لکڑی)

AURAT औरत (ع - م) عورت

1. स्त्री (Īstri (استری अबला (Abala
(ونیتا) Vanita (ابلا महिला
(Mahila (مهیلا योषिता (Yoshita
(ناری) Nārī (یوشتا)

(Musalmānon ke ek tyohār kā din
(مسلمانوں کے ایک تیوہار کا دن)

2. हर्ष (Harsh) (हरش) आनन्द
(Ānand) (आन्द) खुशी (Khushi
(خوشی)

AISH ऐश (ع - مذ) عیش

1. भोग विलास (Bhog vilās) (भोग
(वास) कामानन्द (Kāmānand
(आशा) ऐयाशी (Aiyāshi) (कामानन्द)
2. सुख (Sukh) (सुख) चैन (Chain
(आराम) (Ārām) (ऐश)

عیش پرست (ع - ص)

AISH-PARAST ऐश परस्त

1. सुख प्रिय (Sukhap prya) (सुख
(आराम तलब) (Ārām talāb
(आराम طلب)
2. विलासी (Vilāsi) (विलासी) ऐयाश
(Aiyāsh) (ऐयाश)

AIN ऐन (ع - مذ) عين

1. स्रोत (Srot) (स्रोत) चश्मा
(Chashma) (چشمه)
2. नेत्र (Nettr) (नेत्र) चक्षु (Chakchhu
(आंख) (Ankh) (आंख)

AINAK ऐनक (ع - مذ) عينك

- उपनेत्र (Up nettr) (अपनेत्र) चश्मा
(Chashma) (چشمه)

عهدہ دار (ع - ص)

UHDA-DĀR उहदा दार

- पदाधिकारी (Padādhikāri) (پداधिकاری)
कर्मचारी (Karmchāri) (کرم چاری)
अफसर (Officer) (افسر)

AIYĀR ऐयार (ع - ص) عیار

- धूर्त (Dhūrt) (دھورت) वंचक (Vanchoek
(छली) (Chhali) (چھلی) धोके
(Dhoke bāz) (دهو کے باز)

AIYĀSH ऐयाश (ع - ص) عیاش

- रतिप्रिय (Ratiprya) (رتپ پریہ) रति
लंपट (Rati lāmpat) (رتی لمپٹ) व्यभि-
चारी (Vyabhichāri) (ویبھی چاری)
तमाशबीन (Tamāshbīn) (تماش بین)

IYAL इयाल (ع - مذ) عیال

- परिवार (Parivār) (پریوار) बाल बच्चे
(Bāl bachche) (بال بچے)

AYĀN अयां (ع - ص) عیاں

- प्रकट (Prakat) (پرکट) व्यक्त (Vyakt
(Zāhir) (ظاهر) (Zāhir)

AIB ऐब (ع - مذ) عیب

- दोष (Dosh) (دوش) अवगुण (Augun
(Buraí) (बुराई) (اورگن)

ÍD ईद (ع - مذ) عيد

1. मुसलमानों के एक त्योहार का दिन

غ

GHÁSIB गासिब (ع - ص) غاصب
अप भोगी (Ap bhogi) मोषक
(Moshak) गस्ब करने वाला
(Ghasb karne wala) (غصب کرنے والا)

GHÁFIL गाफيل (ع - ص) غافل
असावधान (Asáodhán) बेखबर
(Nishchet) (Be khabar) (نہیں چیت بہ خبر)

GHÁLIB गालिब (ع - ص) غالب
1. बलवान् (Balván) जबर दस्त
(Zabar dast) (بلوان زبردست)
2. विजयी (Vijai) जेता (Jeta)
(फातिह) (Fáteh) (जिता)
3. प्रायः (Práyah) अक्सर
(Aksar) (پرایہ اکثر)

GHÁLIBAN गालिबन (ع - ص) غالباً
संभवतः (Sambhavatah) शायद
(Sháyad) (سمبہوتہ شاید)

GHÁLÍCHA गालीचा (फ - मं) غालیچہ
छोटा कालीन (Chhota qalín) (قالین)

GHÁIB गाइब (ع - ص) غائب
1. अंतर्धान (Antar dhán) पोशीदा
(Poshída) (انتردهان پوشیدہ)
2. अनुपस्थित (Anupasthit) गैर मौजूद
(Ghair maujúd) (غیر موجود)

GHÁR गार (ع - मं) غار
1. गर्त (Gart) गढ़ा (Garha)
(Khad) खड (Khad) (گرت گڑھا کھڈ)
2. कंदरा (Kandara) गुफा
(Gupha) खोह (Khoh) (کندرا گوبھا کھوہ)

GHÁRAT गारत (ع - مं) غارت
1. अपहरण (Ap haran) लुंठन
(Lunthan) (लुत) (अपहरण لٹھن لوٹ)
2. विनाश (Vinásh) बरबादी
(Barbádi) (ویناش بربادی)
3. नष्ट (Nasht) ध्वस्त (Dhwast)
(Barbád) बरबाद (Barbád) (نشت دھ्वस्त برباد)
غارنگر (غ - ص)

GHÁRAT-GAR गारत गर
1. अपहर्ता (Ap barta) लुंठक
(Lunthak) लुटेरा (Lutera)
(लट्ठिका) (लुंठक लुटेरा लट्ठिका)
2. दस्यु (Dassyu) डाकू (Dáku)
(Qazzáq) कज्जाक (Qazzáq) (दस्यु डाकू कज्जाक)

GHÁZA गाज़ा (फ - मं) غازه
मुख चूर्ण (Mukh churn) (मूख चूरुन)
मुख लेप (Mukh lep) (मूख लेप)
पावडर (Powder) (पावडर)

GHÁZI गाज़ी (ع - ص) غازی
धर्म योद्धा (Dharm yoddha) (धर्म योद्धा)
मुजाहिद (Mujáhid) (مجاہد)

3. बहुत बड़ा [नगर] (Bahut bara
[nagar] [نگر] [بہت بڑا])

غدار وطن (ع - ص)

GHADDÁRE-VATAN गदारे वतन
(देश द्रोही (Desh drohi
वतन दुश्मन (Vatan dushman
(دشمن)

GHUDÚD गुदूद (ع - مذ)
غده کی جمع

ग्रंथियां (Granthiyán
गिलटियां (Giltiyán
(گرنٹھیاں (گلتیاں)

GHUDDA गुद्धा (ع - مذ)
ग्रंथि (Granthi
गिलटी (Gilti
(ग्लैंड (ग्लिट्टी)

GHIZA गिज़ा (ع - مٹ)
आहार (Áhar
भोजन (Bhojan
(खुराक (Khurák
(بھوجن)

GHURÁB गुराब (ع - مذ)
काक (Kák
कौआ (Kauá
(کاک (کوا)

GHARÁRA गरारा (ف - مذ)
आचमन (Áchaman
कुला (Kulla
(کلا)

GHARB गर्ब (ع - مذ)
पश्चिम (Pashchim
(مغرب (Maghrib)

GHURABA गुरबा (ع - مذ)
غریب کی جمع
दरिद्र जन (Dariddr jan
गरीब लोग (Gharib log
(دردر جن (غریب لوگ)

GHÁYAT गायत (ع - مٹ)

1. अभिप्राय (Abhip, prae
मक़्सद (Maqsad
(ابھپ پراے (مقصد)

2. अंत (Ant
हद (Had
(انت (حد)

GHUBÁR गुबार (ع - مذ)

1. धूलि (Dhúli
रज (Raj
(دھولی (رج
(گرد (Gard
(گرد)

2. वैमनस्य (Vaimanassya
मलाल (Malál
(وے منسیہ (ملال)

3. हलका अंधेरा (Halka andhera
(اندهیرا (هلاک)

GHUBÁRA गुबारा (ع - مذ)

अभ्र पथ (Abhr path
(ابھر پتھ (Abhr path)

वा गोल (Va gol
(बैलून (Baloon
(وا گول (بیلون)

GHABN गबन (ع - مذ)

मोषण (Moshan
(موشن (Moshan)

(Nyás bhang
(खियानत (Khiyānat
(نیاس بھنگ (خیانت)

GHABI गबी (ع - ص)

कुंठ बुद्धि (Kunth budhi
(کنٹھ بدھی (Kunth budhi)

कुंद जहन (Kund zahn
(کند ذھن (Kund zahn)

GHADDÁR गदार (ع - ص)

1. देशद्रोही (Desh drohi
(देशद्रोही (Desh drohi)

वतन दुश्मन (Vatan dushman
(وطن دشمن)

2. विश्वास घाती (Vish,shwás ghāti
(विश्वास گھاتی (Vish,shwás ghāti)

(نمک حرام (Namak harám
(نمک حرام)

GHURFA غُرْفَه (ع - مذ) گُرْفَا
 گواکھ (Gavákeh) جالاکھ (Jálákeh) وایان (Vátayan) جھروکھا (Jharokha)

GHARQ غَرَق (ع - ص) رَکْ
 1. نیمجیت (Nimajjit) ڈوبا ڈوبا (Dúba huá)
 2. تالین (Tallín) مگن (Magn) تن مے (Tan mai) مہو (Mahv)

GHARQÁB غَرَقَاب (ع - ص) رَکْ
 1. جل مگن (Jal magn) پانی میں ڈوبا ڈوبا (Paní man dúba hua)
 2. تن مے (Tan mái) مہو (Mah,v)

GHURÚB غُرُوب (ع - مذ) گُرُوب
 است ہونا (Ast hona) ڈوبنا (Dúbna)

GHURÚR غُرُور (ع - مذ) گُرُور
 1. دہم (Dambh) اہنکار (Ahan kár) دہم (Darp) دہم (Ghamand)
 2. گرو (Garv) مان (Mán) فخر (Fakhr)

GHAR,RA غَرَه (ع - مذ) رَا
 دیکھو 'غزور'

GHIRBÁL غِرْبَال (ع - مٹ) رِیْرَال
 چالنی (Chálani) چھلنی (Chhalni)

GHURBAT غُرْبَت (ع - مٹ) رُیْرَت
 1. ویدیش (Videsh) پردیس (Pardes)
 2. دریدرتا (Dariddrata) مفلسی (Muflisi)

GHARAZ غَرَض (ع - مٹ) رَز
 1. ابھپ پراے (Abhippráe) اُدیش (Uddesh) مقصد (Maqsad)
 2. تانپریہ (Tát parrya) مطلب (Matlab)
 3. سوارتھ (Swáarth) خود غرضی (Khud gharazi)
 4. سن کلپ (Sankalp) اِرادا (Iráda)

غرض آشنا (ع - ص)

GHARAZ-ÁSHNA رَز آشنا
 سوارتھی (Swáarthi) خود غرض (Khud gharaz)

غرض مند (ع - ص)

GHARAZ-MAND رَز مند
 اچھک (Ich, chhuk) ارثی (Arthi) خواہش مند (Kbáhish mand)

غر غره (ع - مذ)

GHAR GHARA رَر رَا
 آچمن (Áchaman) غارا (Gharára)

GHAZÁL غزال (ع - مذ) رڙال

1. मृग शावक (Mrig shávak) مرگ
(Haran ka bachcha) हरन का बच्चा (شاوک
هرون کا بچہ)
2. हरिण (Haran) हरन (هرون)
(Áhu) आहु (هرو)

غزال چشم (ع - ص)

GHAZÁL-CHASHM رڙال چشم

- मृग शावक नयनी (Mrig shávak nainí)
(Mrigák-chhi) मृगाक्षी (مرگ شاوک نیانی)
(Áhú-chashm) आहुचश्म (آهو چشم
[حسینہ])

GHAZAL غزل (ع - مث) رڙال

- उर्दू फ़ारसी छंद की एक क्रिस्म (Urdu
Fārsi chhand ki ek qism) اردو فارسی
(چهند کی ایک قسم)

GHAZ,VA غزوہ (ع - مذ) رڙوا

- (Dharm yuddh) धर्म युद्ध (دهرم یدھ)
(Jihád) जिहाद (جهاد)
مسلمانوں کی وہ مذہبی جنگ
جس میں ان کے ساتھ رسول تھے

GHASSÁL غسال (ع - مذ) راسال

- (Shavas nápak) शवस्नापक (شوس)
(Murda sho) मुर्दा शो (مردہ شو)

GHUSL غسل (ع - مذ) گسل

- (Nahána) नहाना (اسنان) (Isnán) स्नान
(نہانا)

غسل خانہ (ع - مذ)

GHUSL-KHÁNA گسل خانا

- (Isnánágár) स्नानागार (اسنانا گار)
(Hammám) حمام (همام)

GHUR,RA غره (ع - مذ) گورا

- (Pariva) परिवा (پریوا)
(Pratipada) प्रतिपदा (پریتی پدا)
(Islámí chandr) इस्लामी चन्द्र
(más kí pahli tithi) मास की पहली तिथि
(اسلامی چندر)
(mās kí pahli tithi) (ماس کی پہلی تتهی)

GHARÍB غریب (ع - ص) گاریب

1. प्रवासी (Pravási) परदेसी
(Pardesi) (پردیسی)
2. दरिद्र (Dariddr) कंगाल
(Kangál) (کنگال)

غریب الوطن (ع - ص)

GHARÍBUL-VATAN غریبুল و تان

- प्रवासी (Pravási) परदेसी
(Pardesi) वेघर (Be ghar)
(بے گھر)

غریب پرور (ع - ص)

GHARÍB. PARVAR غریب پرور

- (Dín bandhu) दीन बंधु (دین بندھو)
(Dín dayálu) दीन दयालु (دین دیالو)
(Gharíbh naváz) गरीब नवाज़ (فریب نواز)

غریب نواز (ع - ص)

GHARÍB-NAVÁZ غریب نواز

دیکھو 'غریب پرور'

GHARÍQ غریق (ع - ص) گریق

1. मग्न (Magn) डूबा हुआ
(Dúba hua) (دوبا هوا)
2. लीन (Lín) तन्मय (Tan mai)
(Mah,v) महव (تن مے)

4. विलक्षण (Vilakshban وَلَكْشَن)
अजीबो गरीब (Ajibo gharib عَجِيبْ
و غَرِيبْ)

5. अनुचित (Anuchit انوچت)
 नामुनासिब (Námunásib نامناسیب)

غفلات (ع - مٹ) GHAFLAT गफ़्लत

1. अचेतना (Achetana (اچیتنا)
बेखबरी (Be khabari (بے خبری)

2. प्रमाद (Pramád پرماد) भूल
(Bhúl بھول)

3. त्रुटि (Truti تروتی) चूक (Chúk
چوک)

4. **असावधानी (Asáodhání) (اساو دھانی)**
बेपरवाई (Beparvái) (بے پروائی)

GHAFÚR   ग़फ़ूर   غَفُور (ع - ص)

1. क्षमालु (Chhamálu چھمالو) क्षमा
वान् (Chhamáván چھما وان)
माफ़ी देने वाला (Máfi देने वाला)
(معافی دینے والا)

2. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka ek
nám ایشور کا ایک نام)

GHUL   گول   غل (ف - مذ)

कोलाहल (Kolāhal کولاهل) गुहार
(Go hār گوهار) शोर (Shor شور)

غلاظت (ع - مٹ)

GHILÁZAT गिलाज़त

1. मल (Mal مل) विष्टा (Vish,tha
وشتها) गु (Gū گو)

2. गाढा पन (Gārha pan گڑھاپن)

GHASH   गश   غش (ف - مذ)

1. मूर्च्छित (Murchhit) (مورچیت)
 बे होश (Be hosh) (بے ہوش)

2. आसक्त (Ásakt أسكت) करेफ़्ता
(Farefta فریفته)

GHASHI   गशी   غشی (ع - م ث)

मूर्च्छा (Murchha مرچہ) बे होशी
(Be hoshi بے ہوشی)

GHAS,B   गस्त्र   غصب (ع - مذ)

अपहरण (Ap haran अपहरण) अपभोग (Abbhog अपभोग) मोषण (Moshan मोषण) ज़बरदस्ती कब्ज़ा (Zabardasti qabza ज़बरदस्ती कब्ज़ा)

GHUSSA   गुहसा   غصه (ع - مذ)

कोप (Kop کوپ) क्रोध (Krodh کړودھ)
अमर्ष (Amarsh امدرش) खफगी
(Khafagi خفگی)

غصه ور (عف ص)

GHUSSA-VAR गुस्सावर

क्रुद्धात्मा (Krud,dhátma کردهاتما)
 क्रोधी (Krodhí क्रودھی) गुस्सैल
 (Ghussail غصیل)

GHAZAB   ग़ज़ब   غَضَب (ع - مذ)

1. प्रकोप (Prakop پروکوپ) सख्त गुस्सा
(Sakht ghuesa سخت غصه)

2. आपत्ति (Ápatti آیتى) आपत
(Áfat آفت)

3. अन्याय (Annyāe ان نیاے) जुल्म (Zulm ظلم)

غلط روی (ع - ف - مٹ)

GHALAT-RAVI رالت رवी

کومارگ گمن (Kumárg gaman)

(بد راهی Bad ráhi) بد راہی (گمن)

غلط فہمی (ع - ف - مٹ)

GHALAT-FAHMI رالت فہمی

1. بھانتی (Bhránti) بھم
(Vahm وہم)

2. کودھارنا (Kudhárana) بد گمانی (Bad gumání)

غلط کاری (ع - ف - مٹ)

GHALAT-KÁRI رالت کاری

دوراچار (Durá chár) بد
آمالی (Bad ámalı) بد اعمالی

غلط گو (ع - ف - ص)

GHALAT-GO رالت گو

استیہ (Asattya vádi) असत्यवादी
میٹھاوادی (Mith thya vádi) मिथ्यावादी
(Jhúthā) جھوٹا (Jhúthā) جھوٹا وادی

غلطی (ع - ف - مٹ) رالتی

1. ناشدھی (Ashuddhi) ना
دورستی (Ná durusti) (نا درستی)

2. بھول (Bhúl) (Truti) تروتی

غلو (ع - مڈ) غلّو

1. سن لگنا (Sanlagnata) महवियत (Mahviyat)

2. اتی (Ati shayokti) अतिशयोक्ति
مبالغہ (Mubálagha) مبالغہ

GHILÁF رالت (ع - مڈ) رالت

ویشن (Veshtan) (Pídhán) خول (Khol) خول

GHULÁM (ع - مڈ) غلام

1. بالک (Bálak) لڈکا (Laṛka)

2. داس (Dás) چاکر (Chákar) (چاکر)

3. پرتنتر (Partanttr) مہکوم (Mahkúm)

غلامی (ع - ف - مٹ)

GHULÁMI رالتی

1. پرتنترتا (Partanttrata) مہکومی (Mahkúmi)

2. داستا (Dásata) خدمت گاری (Khidmat gári)

غلبہ (ع - مڈ)

GHAL(A)BA رالت (ل) با

1. ادھکاتا (Adhikata) کسرت (Kasrat)

2. آدھی پتیہ (Ádhipattya) تسلط (Tasallut)

غلط (ع - ص) رالت

1. ناشدھ (Ashud, dh) (Ná durust) نا درست

2. استیہ (Asattya) جھوٹ (Jhúth)

غلطان (ف - ص) رالتاں

لنٹھامان (Luntháe mán) لوتھاوا (Lot, ta lua)

दुःखित (Dukh,khit) गमगोन
(Ghamgín) غم گون

GHAMZA गमज़ा (ع - مذ) غمزہ
1. कटाक्ष (Katákh) सैन
(Sajn) سین

2. हाव भाव (Háo bháo) नखरा (Nakhra)

GHUNCHA गुन्चा (ف - مذ) غنچه
कलिका (Kalika) मुकुल (Mukul)
कली (Kali) مکلی

غنودگی (ف - مٹ)

GHUNÚ-DAGI गुनूदगी
तंद्रा (Tandra) उँघ (Ung)

GHUNNA गुन्ना (ع - مذ) غنه
अनुस्वार (Anus,swár) (नाक میں ادا ہونے والا نون)

GHANI गनी (ع - ص) غنی

1. निस्पृह (Nisprih) अनीह
(Aníh) बेनियाज़ (Be niyáz)
(بے نیاز)

2. समृद्ध (Samrid,dh) धनाढ्य
(Dhanádhyā) मालदार
(Mál dār) مالدار

GHANÍM गनीम (ع - مذ) غنیم

1. प्रतिद्वंद्वी (Prati dwandwi) हरीफ (Haríf)
(دروندی)

2. शत्रु (Shattru) दुश्मन
(Dushman) دشمن

GHALLA गल्ला (ف - مذ) غله
अन्न (Ann) धान्य (Dhánnyā)
अनाज (Anáj) (دهانیہ)

GHALÍZ गलीज़ (ع - ص) غلیظ
1. प्रगाढ़ (Pragárh) गाढ़ा
(Gárhā) (گڑھا)
2. स्थूल (Isthúl) मोटा (Mota)
(موتا)
3. विष्टा (Vishtha) गू (Gu) (وشتھا)

GHAM गम (ع - مذ) غم
1. संताप (Santáp) दुःख
(Dukh) रंज (Ranj) (دکھ)
2. शोक (Sok) अफसोस (Afsos)
(افسوس)
3. पश्चात्ताप (Pashchát táp) पछतावा
(Pachhtáva) (پچھتاوا)
4. चिन्ता (Chinta) शोच (Shooh)
(فکر) (فکر)

GHAMMÁZ गममाज़ (ع - مذ) غماز
पिशुन (Pishun) चुगलखोर
(Chughal khor) (چغل خور)

غم خوار (ع - ص)

GHAM-KHÁR गमखार
सहानुभूति कर्ता (Sahánu bhúti karta)
हमदर्द (Ham dard)
(همدرد)

غم زده (ع - ص)

GHAM-ZADA गमज़दा
शोकग्रस्त (Shok grast) (شوگ گریست)

GHAUGHA غوغا (ع - مذ) راورا
کولاہل (Koláhal) شور
(Shor) ہلاڑ (Hullar) (شور)

GHOL غول (ف - مذ) رول
1. سمۂ (Samúh) بھیڑ (Bhír
3۵۴۲) گول (Gol)

2. بھوت پریٹ (Bhút pret)
اگیا بیتال (Agiyá baitál)
شہابہ (Shahába) بیتال

GHAIB غیب (ع - مذ) غیہ
پروکھ (Parokchh) غیر मौजूدگی
(Ghair maujúdagi)

غیب داں (ع - ص)

GHAIB-DÁN غیب داں
پروکھ (Parok, chhaggya)
انتاریامی (Antaryámi)
छिपी बातें जानने वाला (Chhipi bāten
jānne vála) چھپی باتیں جاننے والا

GHÍBAT غیبت (ع - مٹ) ریبٹ
پیشونتا (Pishunata) چغلی
(Chughli)

GHAIR غیر (ع - ص) ریر

1. انیہ (Annya) اوار (Avar)
دوسرا (Dúeara)
2. بھین (Bhinn) मुख्तलिफ
(Mukhtalif)

3. اپرچیت (Aparichit)
اجنبی (Ajnabi)

4. اسواجن (As,swajan) ریر
آناٹمیہ (Anátmiya)

GHANÍMAT غنیمت (ع - مٹ) رانیमत

1. لٹ کا (Parihár) لٹ کا مال
(Lút ka mál)

2. سراہنیہ (Saráhaniya)
قدر کے کاویل (Qadr ke qábil)
(قدر کے قابل)

3. دوسری خراب چیز کے مقابلے
میں کچھ اچھی چیز

GHAV,VÁS غواص (ع - ص) رابواس
مجنار (Majjanár) غوطہ خور
(Ghota khor)

GHAUR غور (ع - مٹ) رور

1. چنتن (Chintan) منن
(Manan) فکر (Fikr)

2. ویچن (Vivechan) ویچار
(Vichár)

غور طلب (ع - ص)

GHAUR-TALAB رور تلہ
ویچارنیہ (Vicháraníya)
سوچنے کے کاویل (Sochne ke qábil)
(سوچنے کے قابل)

GHOTA غوطہ (ف - مذ) روتا
نیمجن (Nimajjan) ڈبکی
(Dubki)

غوطہ خور (ف - ص)

GHOTA-KHOR روتاخور
نیمجنار (Nimajjanár)
غواص (Ghav,vás)

بري (Bariuzzimma) بری
بہرے (الذمہ)

2. जिसकी बात का कोई ठिकाना न हो
(Jis ki bāt ka koi thikāna na ho
(جسکی بات کا کوئی ٹھکانا نہ ہو

غیر ضروری (ع - ص)

GHAIK-ZURŪRI غائر زوری

अनावश्यक (Anāvash,shyak) (انواشیکیک)
कुज़ूल (Fuzūl) (فضول)

غیر فطری (ع - ص)

GHAIK-FITRI غائر فطری

अप्राकृतिक (Ap,prākritik) (اپپراکریٹک)
अस्वाभाविक (As,swābbhāvik) (اسواभावیک)
बनावटी (Banāvati) (بناوٹی)

غیر قانونی (ع - ص)

GHAIK-QÁNŪNI غائر کانونی

अवैधानिक (Avaidhānik) (اویدھانیک)

غیر مستحق (ع - ص)

GHAIK-MUS,TAHAQ غائر مستحق

अपात्र (Apātr) (اپاتر) अयोग्य (Ayog,
gya) (ایوگی) ना अहल (Na ahl)

غیر مستعمل (ع - ص)

GHAIK-MUSTÁMAL غائر مستامال

1. अप्रयुक्त (Ap,prayukt) (اپپریکت)
जो इस्तेमाल में न हो (Jo istemāl
men na ho) (جو استعمال میں نہ ہو)

2. अप्रचलित (Ap,prachalit) (اپپراچالیت)
अव्यवहारिक (Av,vyavabārik) (اویوویہاریک)
मतरुक (Matrūk) (متروک)

रिश्तेदार (Ghair rishtedār) (غیر
رشتہ دار)

5. प्रतिद्वंद्वी (Pratidwandwi) (پرتی
دوئی) प्रतिनायक (Prati nāyak
(رقیب) (Raqīb) (رکب)

غیر آباد (ع - ص)

GHAIK-ÁBÁD غائر آباد

1. निर्जन (Nirjan) (نرجن) सुनसान
(Sunsán) (سلسان)
2. ध्वस्त (Dhwast) (دھوست) बरबाद
(Barbād) (برباد)

GHAIK-RAT غائر (ع - ص)

1. आत्म सम्मान (Átm sammán) (آتم
سممان) खुद दारी (Kbud dāri
(خود داری)
2. लज्जा (Lajja) (لججا) लाज (Lāj
(لج) शर्म (Sharm) (شرم)

غیر جانب دار (ع - ص)

GHAIK-JÁNIB-DÁR غائر جانبدار

निष्पक्ष (Nish,pakebh) (نہ پکچہ)
तटस्थ (Tatasth) (تتستہ) न्यूट्रल
(Neutral) (نیوٹرل)

غیر حاضر (ع - ص)

GHAIK-HÁZIR غائر ہاژیر

अनुपस्थित (Anupasthit) (انوپستھیت)
अविद्यमान (Aviddya mán) (اویدیہ مان)
غیر मौजूद (Ghair maujúd) (غیر موجود)

غیر ذمہ دار (ع - ص)

GHAIK-ZIMMA-DÁR غائر زیمہ دار

1. अनुत्तरदायी (Anuttardái) (انوتاردائی)

غیر مستقل (ع - ص)

GHAIR-MUSTAQIL, غیر مستقل

अस्थायी (Astháí استھائی) अस्थिर
(Astēir استھیر) नापायदार (Ná páedár
(عارضی) (Árizi) (ناپائدار)

غیر مسلم (ع - ص)

GHAIR-MUSALLAM, غیر مسلم

1. अप्रमाणित (Ap,pramánit) अप्रमाणित
(मानत) जिस का सुबूत न हो
(Jis ka subút na ho) (جس کا ثبوت
(نه) هو)
2. अपूर्ण (Apúrñ) अपूर्ण जो समूचा न
हो (Jo samúcha na ho) (جو سموچا
(نه) هو)

غیر مشتبہ (ع - ص)

GHAIR-MUSHTABAH, غیر مشتبہ

निःसन्देह (Nissandeh) (نيس سندیه)
असंदिग्ध (Asandigdñ) (اسن دگد)
यकीनी (Yaqíni) (یقینی)

غیر معتبر (ع - ص)

GHAIR-MOTABAR, غیر معتبر

अविश्वस्त (Avish,shwast) (اوش
अविश्वसनीय (Avish,shwasaniya) (اوش شوسنیه)
(Ná motabar) (نامعتبر)

غیر معتدل (ع - ص)

GHAIR-MOTADIL, غیر معتدل

असंतुलित (Asantulit) (اسن تلت) और
असंतुलित (Ghair mutavázin) (غیر
(معتوازن)

غیر معمولی (ع - ص)

GHAIR-MÁMÚLI, غیر معمولی

1. असाधारण (Asádháran) (اسادھارن)
(Khas) (خاص)
2. अप्राकृतिक (Ap,prákritik) (اپ پرا
(Ghair tabyí) (غیر تبری) (کرتک
(طبعی)

غیر مقررہ (ع - ص)

GHAIR-MUQARRARA, غیر مقررہ

अनियत (Aniyat) (انیت) और मुऐयन
(Ghair muaiyan) (غیر معین)

غیر ممکن (ع - ص)

GHAIR-MUMKIN, غیر ممکن

असम्भव (Asambhav) (اسم بهو) नामुमकिन
(Na mumkin) (ناممکن)

غیر مناسب (ع - ص)

GHAIR-MUNÁSIB, غیر مناسب

अनुचित (Anuchit) (انوحیت) अवहित
(Avibit) (اوہیت) ना मुनासिब (Na
munásib) (نامناسب)

غیر منقسم (ع - ص)

GHAIR-MUNQASIM, غیر منقسم

अविभाज्य (Avibhájjya) (اوی بها جیه)
नाकाबिले तकसीम (Na qábile taqsím)
(نا قابل تقسیم)

غیر منقولہ (ع - ص)

GHAIR-MANQÚLA, غیر منقولہ

अचल (Achal) (اچل) स्थावर (Isthávar)
(Jo hat na) (جو ہٹ نہ سکے) (استھاور)
(bake) (جو ہٹ نہ سکے)

2. भेद भाव (Bhed bhāv) (بہد بہاؤ)
فرق (Farq) (فرق)

3. द्वेष (Dwesh) (دویش) बैर (Bair)
(بیر)

GHAIZ غیظ (ع - مذ) رौज़
क्रोध (Krodh) (क्रोध) कोप (Kop) (کوپ)
गुस्सा (Ghussa) (غصہ)

GHAYUR غیور (ع - ص) रायूर
स्वामिनी (Swābhi māni) (سواہی)
खुददार (Khud dār) (خوددار) (مانی)

غير مہذب (ع - ص)

GHAIIR-MOHAZZAB गैर मुहज्जब

असभ्य (Asabhbhya) (असभ्य) अशिष्ट
(Ashisht) (अशिश्ट) गँवार (Ganvār)
(گندوار)

غيریت (ع - مٹ)

GHAIIRI (Ī) YAT गैरि (री) यत

1. अपरिचय (Aparichai) (اُپرچے)
बे गानगी (Be gānagi) (بیدمانگی)

ف

धर्षिणी (Dharshini) (دھرشنی) पांसुला
(Pānsula) (پانسولا) असती (Asati)

व्यभिचारिणी (Vyabbichārini) (व्यभिचारी)
(Zānia) (زانیا) (विभीषण)

FÁKH,TA फाख्ता (ع - مٹ) फाख्ता
पंडुक (Panduk) (पंडक) पेंडकी
(Pendaki) (पेन्डकी)

FÁRIS फारिस (ع - مذ) फारिस

1. अश्वारोही (Ashshwárohi) (اشواروہی)
घुड़ सवार (Ghur savár) (گھوڑ سوار)

2. पारिस (Páris) (پارس) ईरान (Írán)
(ایران)

FÁRIGH फारिغ (ع - ص) फारिغ

1. निवृत्त (Nivritt) (नवृत्त) आज़ाद
(Ázād) (آزاد)

2. निश्चिंत (Nishchint) (निश्चिंत)
बे फिक्र (Be fikr) (بے فکر)

FÁTEH फातेह (ع - ص) फातेह

1. जयन्त (Jayant) (جینت) विजेता
(Vijeta) (विजेता) विजयी (Vijayi)
(Jítne vála) (जीतने वाला) (जितने वाला)

2. उद्घाटक (Ud,ghátak) (اُدگھاٹک)
खोलने वाला (Kholne vála) (کھولنے والا)

FÁJIR फाजिर (ع - ص) फाजिर

1. पापी (Pápi) (पापी) गुनाहगार
(Gunábgár) (گناہگار)

2. दुराचारी (Duráchári) (دوراچارى)
बदकरदार (Bad kardár) (بدکردار)

FÁHISHA फाहिशा (ع - مٹ) फाहिशा

जघन चपला (Jaghan chapala) (جگھن چپلا)
पुंश्चली (Punshchali) (پنشنچلی)

2. प्रत्यक्ष (Pratyakchh) (پرتیکچھ)
सरीह (Sarīh) (صریح)

FÁSILA फासिला (ع - مذ)
فاصله (ع - مذ)
अन्तर (Antar) (انتر) दूरी (Dári) (दूरी)

FÁZIL फाज़िल (ع - ص)
فاضل (ع - ص)

1. इस्नात (Isnát) (اسنات) व्युत्पन्न (Vyutpann) (वित्तिन) विद्वान् (Vid,dwán) (ودوان) पंडित (Pandit) (پنڈت) आलिम (Álim) (عالم)

2. अतिरिक्त (Atirikt) (اتیرکت) फालतू (Fáltu) (فالتو)

3. अधिक (Adhik) (ادھک) जाइद (Záid) (زاید)

FÁIL फाइल (ع - ص)
فاعل (ع - ص)

1. कर्म कर्ता (Karm karta) (कर्म करता) काम करने वाला (Kám karne vála) (काम करने वाला)

2. कर्ता (Karta) (कर्ता) फाइल (Fáil) (फाइल) (فاعل)

FÁQA फाका (ع - مذ)
فاقه (ع - مذ)

1. अनशन (Anashan) (अनशन) अनाहार (Anáhár) (अनाहार) कुछ न खाना (Kuchh na khána) (कुछ न खाना)

2. उपवास (Upvás) (अपवास) रोज़ा (Roza) (रोज़ा)

فاقه زده (ع - ص)

FÁQA-ZADA फाकाज़दा

निराहार (Niráhár) (निराहार) भूख का मारा (Bhúkh ka mára) (बहुक का मारा)

3. प्राप्तावकाश (Práptáokásh) (प्राप्तावकाश)
गैर मसरूफ (Ghair masrúf) (गैर मसरूफ)
(غير مصروف)

فارغ التحصيل (ع - ص)

FÁRIGHUT-TAHSÍL फारिगु तहसील

स्नातक (Isnátak) (اسناتک) अधीतविद्य (Adhít viddya) (अधीत विद्य)

(Adhít viddya) (अधीत विद्य) पारंगत (Párangat) (پارنگت) जिसने

पूरा इल्म हासिल कर लिया हो (Jis ne

púra ilm hásil kar liya ho) (جس نے

پورا علم حاصل کر لیا ہو)

فارغ خطی (ع - م)

FÁRIGH-KHATI फारिगखती

शोधन पत्र (Shodhan pattr) (شودھن

چکता) चुकता रसीद (Chukta rasíd) (چکता

رسید)

FÁSID फासिद (ع - ص)
فاسد (ع - ص)

1. अशुद्ध कारी (Ashuddh kári) (اشدھ

کارى) खराब करने वाला (Kharáb

karne vála) (खराब करने वाला)

2. विकृत (Vikrit) (विकृत) दूषित

(Dúshit) (दूषित) खराब (Kharáb

खराब)

FÁSIQ फासिक (ع - ص)
فاسق (ع - ص)

1. व्यभिचारी (Vyabhichári) (व्यभिचारी)

(Záni) (ज़ानी) (چادی)

2. पातकी (Pátaki) (पातकी) पापी (Pápi

(Gūnahgár) (गुनाहगार) (پاپی)

FÁSH फाश (ع - ص)
فاش (ع - ص)

1. प्रकट (Prakat) (پرکت) खुला हुआ

(Khula hua) (کھلا ہوا)

3. आय (Ái ے) आमदनी (Ámadani
(آمدنی)

4. नीरोगता (Nírogata نیریوگتا) सेहत
(Sehat صیحت)

FÁIZ फाइज (ع - ص) فائز

1. पदासोन (Padásin پداسین) उहदा
नशीन (Uhda nashín عہدہ نشین)

2. सफल (Saphal سہل) कामयाब
(Kámyáb کامیاب)

FÁIQ फाइक (ع - ص) فائق

1. प्रमुख (Pramukh پرمکھ) श्रेष्ठ
(Shreshth شریشتھ) बढ़िया
(Bāḥiya برہیا)

2. प्रधान (Pradhán پردھان) मुरज्जह
(Murajjah مرجح)

FAT,H फतह (ع - مٹ) فتح

1. विजय (Vijai وجے) जय (Jai جے)
जीत (Jít جیت)

2. सफलता (Saphalata سیہلتا) काम-
याबी (Kámyábi کامیابی)

فتح مذل (ع - ص)

FAT,H-MAND फतहमन्द

1. जेता (Jeta जित्ता) विजयी (Vijayí
(जित्तर) जित्तर (Jittwar وجٹی)
फातिह (Fáteh فاتح)

2. सफल (Saphal सہل) कामयाब
(Kámyáb کامیاب)

فتح باب (ع - ص)

FAT,H-YÁB फतहयाब

دیکھو 'فتح مند'

فاقہ مست (ع - ص)

FÁQA-MAST फाका मस्त

अनाहार सुखित (Anáhár sukhít اناہار
سکھت) फाकों में मस्त रहने वाला

(Fáqon men mast rahne vála فاقوں
میں مست رہنے والا)

FÁL फाल (ع - مٹ) فال

शकुन (Shagún शकून) (hakun شکون)
(شگردن)

FÁLIJ फालिज (ع - مڈ) فالج

पक्षाघात (Pakchhaghát پاکچھاگھات)
अर्द्धांग (Ardháng اردھانگ)

(ایک مرض جس میں آدھا جسم
بے کار ہو جاتا ہے)

FÁLSA फालसा (ع - مڈ) فالسہ

परुषक (Parúshak پروشک) फालसा
(Phálsa پھالسا)

FÁM फाम (ع - مڈ) فام

वर्ण (Varn वर्ण) रंग (Rang رنگ)
(یہ لفظ مرکبات کا آخری جز ہو کر

معنی دیتا ہے جیسے 'سبز فام')

FÁNI फानी (ع - ص) فانی

नश्वर (Nash,shwar नश्वर) अस्थायी
(Astháyí استھائی) फना होने वाला

(Fana hone vála فنا ہونے والا)

FÁIDA फाइदा (ع - مڈ) فائدہ

1. लाभ (Lábh लाभ) नफा (Nafa نفع)

2. गुणकारिता (Gun kárita گن کارتا)
असर (Aasar اثر)

FIT, TÍN फ़ित्तीन (ع - ص) فتنین

धूर्त (Dhúrt देहूर्त) वंचक (Vanchak
चालाक (Shath शठ) (ونچک
(Chálák चालाक) मक्कार (Mak kár
(فتنه Fitna) कितना (मकार)

FAJR फ़ज़र (ع - मथ) فجر

प्रभात (Prabhát प्रबहात) अहर्मुख
(Aharmukh अहर्मक्क) तड़का (Tarika
(भोर Bhor) मोर (توگا)

FUJÚR फ़ुजूर (ع - मं) فجور

1. पाप (Páp पाप) पातक (Patak
(گناه Gunáh) गुनाह (पातक)
2. दुराचार (Duráchár दुराचार) बदकारी
(Bad kári बदकारी)

FUHSR फ़ुहश (ع - ص) فحش

अश्लील (Ashlil अश्लील) गौर मुहज्जब
(Ghair muhazzab गैर मुहज्जब) फक्कड़
(Phakkar फ़क्कड़)

FAKHR फ़ख़र (ع - मं) فخر

1. गर्व (Garv गर्व) नाज़ (Náz
(ابهي مان Abhimán) अभिमान
(Ghamand ग़ममंड) घमंड

FIDA फ़िदा (ع - ص) فدا

1. आसक्त (Ásakt आसक्त) मोहित
(Mohit मोहित) फरेक्ता (Fareffa
(فريفته)
2. बलि (Bali बली) निछावर (Nichhávar
(قربان Qurbán) कुरबान (نچهار)

FIDÁÍ फ़िदायी (ع - ص) فداयी

1. मोहित (Mohit मोहित) आशिक
(Áshiq आशिक)

FITNA फ़ित्ना (ع - मं) فتنه

1. उपद्रव (Upad,drav अपद्रव) फ़साद
(Fasád फ़साद)
2. चपल (Chapal चपल) चंचल
(Chanchal चंचल) शोख
(Shokh शोख)
3. आपत्ति (Ápatti आपत्ति) मुसीबत
(Musibat मुसिबत)

فتنه انگیز (ع - ص)

FITNA-ANGEZ फ़ित्ना अंगेज़

उपद्रवकारी (Upad,drav kári अपद्रवकारी)
शरारती (Dhúrt शरारती) धूर्त (ग़ारी)
(Sharáratī शरारती) फ़ितनागर (Fitna
(فتنه گار Fitna gar)

فتنه پرور (ع - ص)

FITNA-PARVAR फ़ित्ना परवर

दिक़्क़ो 'फ़तने' انگیز

فتنه گر (ع - ص)

FITNA-GAR फ़ित्ना गर

दिक़्क़ो 'फ़तने' انگیز

FUTÚR फ़ुतूर (ع - मं) فتور

1. विघ्न (Vighn विघ्न) बाधा (Bádha
(خلل Khalal) खलल (बाधा)
2. दोष (Dosh दोष) खराबी (Kha-
(خرابی rābi)

FAT,VA फ़तवा (ع - मं) فتوى

विधि निषेध (Vidhi nishedh विधि निषेध)
धर्मज्ञा (Dharmág,gya धर्मज्ञा) (نشیده)
(Sharyi hukm शरई हुक्म) (ماکیا)
(حكم)

FARÁGH फराग (ع - مذ) فراغ

1. अवकाश (Avkásh) फुर्सत (Fursat) (فرصت)
2. मुक्ति (Mukti) छुटकारा (Chhutkára) नजात (Naját) (چھٹکارا) (نجات)

FARÁGHT फरागत (ع - مٹ) فراغت

1. अवकाश (Avkásh) फुर्सत (Fursat) (فرصت)
2. विश्राम काल (Vishráam kál) (विश्राम) (Chutti) (चुट्टी) (काल)
3. समृद्धि (Samriddhi) (समृद्धि) (Fá rí g h u l b á l i) (फारिगुलबाली) (فارغ البالی)
4. ऐश्वर्य (Aishwar,rya) (ऐश) (Aish) (عیش) (ऐश)

FIRÁQ फिराक (ع - مذ) فراق

1. विरह (Virah) (विरह) (Viyog) (वियोग) (Judáyi) (जुदाई) (वियोग)
2. विच्छेद (Vich,ched) (विच्छेद) (Tafriq) (تفريق) (विच्छेद)

فراموش (ف - ص)

FARÁMOSH फरामोश

1. प्रमाद (Pramád) (प्रमाद) (Vismriti) (विसमृति) (Bhúl) (भूल) (बहूल)
2. प्रमादित (Pramádit) (प्रमादित) (Bhúla hua) (बहुला हवा) (प्रमादित)

فراموشی (ف - مٹ)

FARÁMOSHI फरामोशी

1. प्रमाद (Pramád) (प्रमाद) (Vismriti) (विसमृति) (Bhúl) (भूल) (बहूल)

2. आत्मोत्सर्ग (Átmotsargi) (आत्मोत्सर्ग) (Jánbáz) (जानबाज) (सर्गी)

3. भक्त (Bhakt) (भक्त) (Vafádár) (वफादार) (Sach,chá farmánbardár) (सच्चा फरमानبردار) (सच्चा)

FARÁKH फराख (ف - ص) فراخ

विस्तृत (Vistrit) (विस्तृत) (Prathit) (प्रथित) (Kusháda) (कुशादा) (کشاده)

FARÁKHI फराखी (ف - مٹ) فراخی

विस्तार (Vistár) (विस्तार) (Vus,at) (वुसअत) (وسعت)

FIRÁR फिरार (ع - مذ) فرار

1. पलायन (Paláyan) (पलायन) (Bhágna) (भागना) (بھاگنا)
2. گرفتاری کے در سے بھاگ جانا یا (Bhágna) (بھاگنا)

FARÁZ फराज (ف - مذ) فراز

1. उच्चता (Uch,ched) (उच्चता) (Uncháyí) (अनचायी) (Balandi) (बलंदी) (بلندی)
2. बलन्द किया हुआ (Baland kiya hua) (बलन्द किया हुआ) (दुसरे معذوں میں مرکب ہو کر) (آتا ہے جیسے 'سرفراز')

FIRÁSAT फिरासत (ع - مٹ) فراست

निपुणता (Nipunatá) (निपुणता) (Pratibha) (प्रतिभा) (Cháturrya) (चातुर्य) (Zahánat) (ذهانت) (پرتبھا)

FARHAT फरहत (ع - مٹ) فرحت
हर्ष (Harsh هوش) आनन्द (Ānand
خوشی (Khushi खुशी) (आनंद)

FAR, RUKH फरख (ف - ص) فرخ
शुभ (Shubh شہ) मंगलमय (Mangal
mai मे मङ्गल) मुबारक (Mubáarak
(مبارک)

فرخنده (ف - ص)

FARKHUNDA फरखुन्दा
मांगलिक (Māngalik مانگلک) शुभा-
न्वित (Shubhānvit شبهانوت) मुबारक
(Mubáarak مبارک)

FARD फर्द (फ - मंड) فرد
1. व्यक्ति (Vyakti ويکتی) शख्स
(Shakhs شخص)
2. एकाकी (Ekáki ایکاکی) अकेला
(Akela اکيلا)
3. लेख (Lekh ليکھ) तहरीर (Tahrír
(پتر پتر) (تحریر)
4. दुलाई (Duláyi دلائی)

FARDA फर्दा (फ - मٹ) فردا
प्रेद्युः (Pred, dyuh प्रेद्युः) (پريد'ديوه)
आने वाला कल (Áne vála kal آنے
والا कल)

فرد جرم (ع - مٹ)

FARDE-JURM फर्दे जुर्म
अभियोग पत्र (Abhiyog pattr अभि
योग पत्र) चार्ज शीट (Charge
sheet चार्ज शीट)

FARÁVÁN फरावां (फ - व) فراوان
प्रचुर (Prachur پرچور) अधिक (Adbik
(بہت Bahut) (ادھک)

فراوانی (ف - مٹ)

FARÁVÁNI फरावानी
अधिकता (Adhikata ادھکتا) बाहुल्य
(Báhullya باہلیہ) प्राचुर्य (Práchurrya
(بہتات Bahutát) (پراچریہ)

FARÁHAM फराहम (ف - व) فراهم
एकत्र (Ekattr ایکتر) संचित (Sanchit
(اکتھا Ikattha) (سنچیت)

FARBEH फरबेह (फ - व) فر به
पीवर (Pívar پیور) स्थूल (Isthúl
(میدر Medur) (استهول)
ताज़ा (Mota táza موتا تازه)

FARBEHI फरबेही (फ - मٹ) فر بهی
स्थूलता (Isthúlata استهولتا) पीवरता
(Pívarata पीवورتा) पीनता (Pínata
(موتا پن Mota pan) (پینتا)

FARJ फर्ज (ع - मٹ) فرج
1. भग (Bhag بهگ) योनि (Yoni
(Andáme निहानी) (अन्दामे
niháni (اندام نهانی)
2. दरार (Darár درار) दर्ज़ (Darz درز)

FARAH फरह (ع - मंड) فرح
हर्ष (Harsh هوش) प्रसन्नता (Prasan, nata
(خوشی Khushi) (پرسننتا)

FARHÁN फर्हा (ع - ف) فرحان
प्रसन्न (Prasann پرسن) हर्षित (Harshit
(خوش Khush) (هرشت)

FARSH फर्श (ع - مذ) فرش

1. बिछौना (Bichhauna बड़ौ) दरी (Bari dari بری دری)
2. पक्की ज़मीन (Pakki zamín पकी زمین)

FIRISHTA फ़िरिश्ता (फ - مذ) فرشته

1. सुर (Sur सुर) देवता (Deota दीवता)
2. सज्जन (Sajjan सज्जन) शरीफ (Sharíf شریف)

فرشته باطن (ع - ص)

FIRISHTA-BÁTIN फ़िरिश्ता बातिन
सदात्मा (Sadátma सदात्मा) देवात्मा (Devátma दीवोत्मा) नेक दिल (Nek dil نیک دل)

فرشته سیرت (ع - ص)

FIRISHTA-SÍRAT फ़िरिश्ता सीरत
साधु चरित (Sádhu charit साधु चरित) नेक करदार (Nek kardár نیک کردار)

FURSAT फ़ुर्सत (ع - मथ) فرصت

1. अवकाश (Av,kásh अवकाश) छुट्टी (Chhutti छुट्टी)
2. कार्य रिक्तता (Kárrya ríktata कार्य रिक्तता) निठल्ला पन (Nithallá pan نیتھلا پن)

FARZ फर्ज़ (ع - مذ) فرض

1. धर्म (Dharm धर्म) कर्तव्य (Kar-tav,vya कर्तव्य) फरीज़ा (Faríza فریضہ)
2. ईश्वरादिष्ट कर्म (Íshwarádisht karm ईश्वरादिष्ट कर्म) (ایشوراداشت کرم)

فرد حساب (ع - مथ)

FARDE-HISÁB फर्दे हिसाब
बीजक (Bíjak बीजक) चिट्ठा (Chit-tha چٹھا)

FIRDAUS फ़िर्दौस (ع - مذ) فردوس

स्वर्ग (Swarg स्वर्ग) देवलोक (Deo-lok दीवोलोक) नाक (Nák नाक) बिहिश्त (Bibisht بهشت)

FARZÁNA फर्ज़ाना (ف - ص) فرزانه

1. निपुण (Nipun निपुण) होशियार (Hoshyár هوشیار)
2. बुद्धिमान् (Buddhi mán बुद्धिमान) मेधावी (Medhavi میدهاوی) अक्लमन्द (Aql mand عقل مند)

FARZAND फर्ज़न्द (ف - مذ) فرزند

पुत्र (Puttr पुत्र) आत्मज (Átmaj आत्मज) लड़का (Laṛka لڑکا)

FARAS फ़रस (ف - مذ) فرس

अश्व (Ash,shwa अश्व) हय (Hai هے) घोड़ा (Ghoṛa گھوڑا)

فرستاده (ف - ص)

FIRISTÁDA फ़िस्तादा

प्रेषित (Preshit प्रेषित) भेजा हुआ (Bhoja hua بھیجا ہوا)

FARSÚDA फ़र्सूदा (ف - ص) فرسوده

जीर्ण (Jírn जीर्ण) जर्जर (Jarjar जर्जर) पुराना (Purána پورانا) पुराना (Phata purán پھٹا پورانا)

FIRQA فِرْقَا (ع - مذ) فرقہ

1. सम्प्रदाय (Sampradāe) (سم پر دای) (مذہب Maz,hab)

2. वर्ग (Varg) (ورگ) श्रेणी (Shreni) (شرینی) जमाअत (Jamá,at) (جماعت)

3. पक्ष (Pakcbh) (پکچھ) दल (Dal) (دل) पार्टी (Party) (پارٹی)

فرقہ بندی (عف - ص)

FIRQA-BANDI فِرْقَا بَنْدِي

1. साम्प्रदायिकता (Sámpradáyikata) (سام پر دایکتا) (Maz-habíyat) (مذہبیت)

2. दलबन्दी (Dal bandi) (دل بندی) पार्टी बन्दी (Party bandi) (پارٹی بندی)

فرقہ پرست (عف - ص)

FIRQA-PARAST فِرْقَا پَرَسْت

साम्प्रदायिक (Sámpradáik) (سام پر دایک) (Maz,habí ta,assub rakhne vála) (مذہبی) (तत्त्वसुत्र रखने वाला) (تعصب رکھنے والا)

فرقہ پرور (عف - ص)

FIRQA-PARVAR فِرْقَا پَرَوَر

دیکھو 'فرقہ پرست'

FARGUL फ़र्गुल (ف - مذ) فرگل

लबादा (Labáda) (لبادہ) रुईदार अंगा (Ruí dár anga) (روئی دار انگا)

FARMÁN फ़र्मान (ف - مذ) فرمان

1. राजादेश (Rájáadesh) (راجا دیش)

جن کاموں کا خدا کی طرف سے حکم ہو

3. कल्पना (Kalpana) (کلپنا) गढ़ंत (Garhant) (گڑھنت)

فرض شناس (عف - ص)

FARZ-SHANÁS फ़र्ज़ शनास

कर्तव्य पालक (Kartav,vya pálak) (کرتویہ پالک) फ़र्ज़ पहचानने वाला (Farz pahchán ne vála) (فرض پہچاننے والا)

FARZI फ़र्ज़ी (عف - ص) فرضی

काल्पनिक (Kálpanik) (کال پنک) खयाली (Khayáli) (خیالی)

FART फ़र्त (ع - ص) فرط

अधिकता (Adhikata) (ادھکتا) बहुतात (Bahutát) (بہتات)

FAR,A फ़र्अ (ع - مٹ) فرع

1. शाखा (Shákha) (شاخہ) डाली (Dáli) (دالی)

2. गौण (Gaun) (گون) गौर अहम (Ghair aham) (غیر اہم)

FARQ फ़र्क (ع - مذ) فرق

1. शिर (Shír) (شیر) सर (Sar) (سر)

2. अन्तर (Antar) (انتر) भेद (Bhed) (اختلاف) इख्तिलाफ (Ikhtiláf) (بہید)

3. दूरत्व (Dúratwa) (دورتو) फ़ासिला (Fásila) (فاصلہ)

FURQAT फ़ुर्क़त (ع - مٹ) فرقت

विरह (Virah) (ورہ) वियोग (Viyog) (جدائی) जुदाई (Judáyí) (ویوگ)

فروشنده (ف - ص)

FAROSHINDA फ़रोशिन्दा

विक्रेता (Vik,kreta विक्रीता) बेचने वाला
(Bechne vála بیچنے والا)

FAROGH फ़रोग (फ - मड)

1. प्रकाश (Prakásh प्रकाश) चमक
(Chamak चमक)

2. शोभा (Shobha शोभा) रौनक
(Raunaq रौनक)

3. उन्नति (Unnati उन्नति) तरक्की
(Taraqqi तरक्की)

फ़रो ग़ाशत (फ - मथ)

FIRO-GUZÁSHT फ़िरो गुज़ाशत

चूक (Chúk चुक) (चूक) (चूक)

फ़रो म़ान्दे (फ - व)

FIRO-MÁNDÁ फ़िरो म़ान्दा

1. श्रान्त (Shránt श्रान्त) क्लान्त
(Klánt क्लान्त) थका हुआ (Thaka hua तहका हूँ)

2. निराश्रय (Nirásh,shrai निराश्रय) लाचार
(Asamarth असमर्थ) (Láchár लाचार)

फ़रो माये (फ - व)

FIRO-MÁYA फ़िरो माया

तुच्छ (Tuchchh तुच्छ) अधम (Adham अधम)
(Kamína कमीना)

FARHANG फ़र्हंग (फ - मथ)

1. बुद्धि (Bud,dhi बुद्धि) समझ
(Aql عقل) (Samajh समझ)

2. शब्द कोष (Shabd kosh शब्द कोष)
(Lughát لغات)

शाही हुक्म (Sháhi hukm शाही हुक्म)
(हकम)

2. आदेश पत्र (Ádesh pattr आदेश पत्र)
हुक्म नामा (Hukm náma हुक्म नामा)
(हकम नामा)

फ़र्मान बरदार (फ - व)

FARMÁN-BARDÁR फ़र्मा बरदार

आज्ञाकारी (Ággya kári आज्ञाकारी)
ताबेदार (Tábe dár ताबेदार)

फ़र्मान रवा (फ - व)

FARMÁN-RAVA फ़र्मा रवा

शासक (Shásak शासक) हुक्म रां
(Hukm rán हुक्म रां)

फ़र्माइश (फ - मथ)

FARMÁISH फ़र्माइश

याचना (Yáchana याचना) मांग (Máng मांग)
(Talabi तलबी)

फ़रो (फ - व) फ़िरो

शान्त (Shánt शान्त) साकिन
(Sákin साकिन) ख़तम (Khatm ख़तम)

फ़रोतन (फ - व) फ़िरोतन

विनम्र (Vinamr विनम्र) विनीत (Vinit विनीत)
(Kháksár खाकसार) (ونیمت)

फ़रोख़्त (फ - व) फ़रोख़्त

1. विक्रीत (Vik krít विक्रीत) बेचा
(Becha hua बेचा हुआ)

2. विक्रय (Vik kriya विक्रय) बेचना
(Bechna बेचना)

फ़रोज़ां (फ - व) फ़रोज़ां

प्रकाश मान (Prakásh mán प्रकाश मान)
(Raushan روشن)

فریب کار (ف - مذ)

FAREB-KÁR فریب کار

छली (Chhali) वंचक (Vanchak)
धोखे बाज़ (Dhokhe báz)
(دهوکه باز)

FAREBI فریبی (ف - ص)

छली (Chhali) धूर्त (Dhúrt)
(ونچک) वंचक (Vanchak) (دهورت)
धोखे बाज़ (Dhokhe báz) (دهوکه باز)

FARÍZA فریضه (ع - مذ)

1. धर्म (Dharm) कर्तव्य (Kar-
táv, vya) फर्ज़ (Farz) (کرتویه)
2. धार्मिक फर्ज़ (Dhārmik farz)
[مذهبی پابندی] (دهارمک فرض)

FAREFTA فریفته (ف - ص)

मुग्ध (Mugdh) आसक्त (Ásakt)
लट्टू (Lattú) (عاشق) (Áshiq) (آسکت)
(لٹو)

FARÍQ فریق (ع - مذ)

1. पक्ष (Pakchh) दल (Dal)
(पार्टी) (Party) (دل)
2. प्रतिद्वन्द्वी (Prati dwandwi)
(حریف) (Haríf) (دوندی)

FUZÚN فزوں (ف - ص)

افزوں کا مستخفف

अधिक (Adhik) प्रचुर (Prachur)
(بہت) (Bahut) (پرچر)

FASÁD فساد (ع - مذ)

1. विकार (Vikár) दोष (Dosh)
(خرابی) (Kharábi) (دوش)

FARYÁD फर्याद (ف - مٹ)

1. आर्त नाद (Árt nád) (آرت ناد)
चिल्लाहट (Chilláhat) (چلاھٹ)
2. वाद (Vád) अभियोग (Abhiyog)
(نالش) (Nálsh) (ابھی یوگ)

فریاد رس (ف - ص)

FARYÁD-RAS फर्याद رس

न्याय कर्ता (Nyáe karta) (نہائے کرتا)
मुंसिफ (Munsif) (منصف)

FARYÁDI फर्यादी (ف - ص)

1. अभियोगी (Abhiyogi) (ابھی یوگی)
मुस्तगीस (Mustaghís) (مستغیث)
2. आर्तनाद कर्ता (Árt nád karta)
(آرت ناد کرتا) फर्याद करने वाला
(Faryád karne vála) (فریاد کرنے والا)

FAREB फरिब (ف - مذ)

छल (Chhal) कपट (Kapat)
(ونچنا) (Vanchana) (کپٹ)
धोखा (Dhokha) (دهوکه)

فریب دهی (ف - مٹ)

FAREB-DIHI फरिब दिही

छल व्यवहार (Chhal vyavahár) (چھل)
(ونچنا) (Vanchana) (ویوہار)
ठगी (Thagi) (تھگی)

فریب خوردہ (ف - ص)

FAREB-KHURDA फरिब खुर्दा

वंचित (Vanchit) छलित
(Chhalit) (چھلت) (खोखा खाया हुआ)
(Dhokha kháya hua) (دهوکه کھایا ہوا)

2. मायावी (Máyávi) शोबदा
(شعبده باز Shobada báz)

FASHURDA फ़शुर्दा (ف - ص) فشرده
افشورده کا مخفف دیکھو 'افشورده'

FASÁHAT फ़साहत (ع - مٹ) فصاحت
लाटिका (Látika) कोमला (Komala)
गद्य या पद्य की वह लेखन शैली
जिसमें हलके फुलके शब्दों का प्रयोग
हो और अलंकार आदि की बहुतात न हो
(Gaddya ya paddya ki voh lekhan
shaili jis men halke phulke shabdon
ka prayog ho aur alankárádi ki
bahutát na ho) گدیہ یا پدیہ کی وہ
لیکھن شیلی جس میں ہلکے پھلکے
شبدوں کا پریوگ ہو اور الزکاردی
(کی بہتات نہ ہو)

FASSÁD फ़साद (ع - مڈ) فساد
रक्त मोचक (Rakt mochak) रक्त
खोलने वाला (Fasd) फ़सद
खोलने والا (Fasd kholne vála)

FASL फ़स्ल (ع - مٹ) فصل

1. ऋतु (Ritu) मौसिम (Mausim)
(موسم)
2. अन्तर (Antar) फ़ासिला
(Fásila) فاصله
3. अध्याय (Ad,dhyáe) बाब
(Báb) باب
4. रबी और खरीफ या बहार और ख़िज़ां
का समय (Rabi aur kharíf ya
bahár aur khizán ka samai) ربیع
(اور خریف یا بہار اور خزاں) کا سمے

2. उपद्रव (Upad drav) भगड़ा
(Jhagra) جهگڑا

FASÁNA फ़साना (ف - مڈ) فسانہ
افسانہ کا مخفف

1. उपन्यास (Upan,nyás) (ناول) ناول
(Novel)
2. कथा (Katha) कहानी (Kaháni)
(کہانی)

FASKH फ़स्ख (ع - ص) فسّخ
खंडित (Khandit) विच्छिन्न
(Vich,ehinn) شکستہ
(Sbikasta)

فسردگی (ف - مٹ)

FASURDAGI फ़सुर्दगी
افسردگی کا مخفف دیکھو 'افسردگی'

FASURDA फ़सुर्दा (ف - ص) فسردہ
افسردہ کا مخفف دیکھو 'افسردہ'

FISQ فِسْق (ع - مڈ) فسق
دुरاचार (Duráchár) पाप
(Páp) बद आमाली (Bad áamáli)
(بد اعمالی)

FUSÚN فُسُون (ف - مڈ) فسوں
افسوں کا مخفف

अभिचार (Abhichár) यंत्र मंत्र
(Yantr mantr) जादू (Jádu)
(جادو)

فسوں گر (ف - ص)

FUSÚN-GAR فُسُونْگَر

1. अभिचारी (Abhichári) (ابهی چاری)
(جادوگر) (Jádúgar)

فضول خرچ (ع - ف - ص)

FUZÚL-KHARCH फुजूल खर्च

अपव्ययी (Apav,vyayi अपव्ययी)

बहु व्ययी (Bahuv,vyayi बहु व्ययी)

बेकार खर्च करनेवाला (Bekár kharch
karne vála बेकार खर्च करने वाला)

فضول گو (ع - ف - ص)

FUZÚL-GO फुजूल गो

अनर्थ वादी (Anarth vádi अनर्थ वादी)

मुखर (Mukhar मुखर) वाचाल (Váchál

बकवासी (Bakvási बकवासी) वाचाल

FUZLA फुजला (ع - مذ)

1. विष्टा (Vishtha विष्टा) मल (Mal

गू (Gú गू) मल

2. नीचे बची हुई चीज़ (Niche bachi

huí ebíz नीचे बची हुई चीज़)

फोक (Phok फोक)

FAZÍHAT फज़ीहत (ع - م - ث)

भर्त्सना (Bhartsana भर्त्सना) निन्दा

(Ninda निन्दा) रुसवाई (Rusváyi

रुसवाई)

FAZÍLAT फज़ीलत (ع - م - ث)

1. विद्वत्ता (Vid,dwatta विद्वत्ता) पांडित्य

(Pándittya पांडित्य) इल्मीयत

(Ilmiyat علمیت)

2. प्रधानता (Pradbánata प्रधानता)

तरजीह (Tarjáh ترجیح)

FITRAT फ़ितरत (ع - م - ث)

1. प्रकृति (Prakriti प्रकृति) नेचर

(Nature نیچر)

FASLI फ़स्ली (ع - ف - ص)

1. ऋतु सम्बन्धी (Ritu sambandhi

मौसिमी (Mausimi मौसिमी)

(موسمی)

2. किसानों का साल (Kisánon ka sál

(کسانوں کا سال)

FASÍH फ़सीह (ع - ص)

फ़साहत से पूर्ण (Fasáhat se púrñ

فصاحت سے پورن)

FASÍL फ़सील (ع - م - ث)

प्राचीर (Práchír प्राचीर) शहर पनाह

(Shahr panáh شهر پناه)

FAZA फ़ज़ा (ع - م - ث)

1. वातावरण (Vátávaran वातावरण)

माहौल (Mábaul माहौल)

2. अन्तरिक्ष (Antarikehh अन्तरिक्ष)

खला (Khala خلا)

FAZ,L फ़ज़ल (ع - مذ)

1. अनुकम्पा (Anu kampa अनुकम्पा)

दया (Daya दया) मेहरबानी (Mehr-

báni मेहरबानी)

2. प्रतिष्ठा (Pratishtha प्रतिष्ठा)

बुजुर्गी (Buzurgi बुजुर्गी)

FUZÚL फ़ुजूल (ع - مذ)

فضله کی جمع

1. खराब रूतूबतें (Kharáb rutúbaten

(خراب رطوبتیں)

2. विष्टा (Vishtha विष्टा) गू (Gú गू)

3. व्यर्थ (Vyarth व्यर्थ) वृथा (Vritha

बेकार (Bekár बेकार) वृथा)

FAQR فقیر (ع - مذ) فکّر

1. दरिद्रता (Darid, drata) (دردرتا)

मुहताजी (Muhtáji) (محتاجی)

2. सन्यास (Sannyás) (سنیاس) फकीरी

(Faqíri) (فقیڑی)

FIQRA فقره (ع - مذ) فیکرا

1. वाक्य (Vákkyá) (واکیہ) जुमला

(Jumla) (جملہ)

2. रीढ़ की हड्डी का गुरिया (Ríḥ ki

haddi ka guriya) (ریڑھ کی ہڈی)

(کا گدیہ)

FAQAT فقط (ع - ص) فکات

इति (Iti) (اتی) बस (Bas)

FIQ,H فقہ (ع - مذ) فیکھ

धर्म शास्त्र (Dharm shástr) (دھर्म शास्त्र)

इल्मे शरा (Ilme shara) (علم شرع)

FAQÍR फकीर (ع - مذ) فقیر

1. सन्यासी (Sannyási) (سنیاسی) दरवेश

(Darvesh) (درویش)

2. भिक्षुक (Bhikchhuk) (بھیکچھک)

भिक्षमंगा (Bhikmanga) (بھیک منگا)

FUKÁHÁṬ फकाहात (ع - مذ) فکاهات

فکاهت کی جمع

मनोरंजन (Mano ranjan) (منورنجن)

दिल चस्प बातें (Dil chasp báten) (دل چسپ باتیں)

मिज़ाह (Mizáh) (مزاح) (چسپ باتیں)

FIKR فکر (ع - مٹ) فیکر

1. विचार (Vichár) (وچار) खयाल

(Khayál) (خیال)

2. स्वभाव (Swabháo) (سواभाव) खसलत

(Khaslat) (خصلت)

3. धूर्तता (Dbúrtata) (دهورتتا) चालाकी

(Cháláki) (چالاکي)

FITRI فطری (ع - ص) فیتری

स्वाभाविक (Swábhávik) (سواभावیک)

नैसर्गिक (Naisargik) (نہ سہرگیک)

प्राकृतिक (Prákritik) (پراکرتیک) नेचरल

(Natural) (نیدچرل)

FEL فعل (ع - مذ) فیل

1. कार्य (Karrya) (کارہ) कर्म (Karm)

(कर्म) काम (Kám) (کام)

2. क्रिया (Kriya) (کریا) फेल (Fel)

فعل لازم (ع - مذ)

FALE-LÁZIM फेले लाज़िम

अकर्मक क्रिया (Akarmak kriya) (اکرمک کریا)

(کریا)

فعل متعدی (ع - مذ)

FELE-MUTA, ADDI फेले मुतअदी

सकर्मक क्रिया (Sakarmak kriya)

(سکرمک کریا)

FUGHÁN फुगान (ف - مٹ) فوگان

आः (Áh) (آ) नाला (Nála) (نالہ)

FUQDÁN फुकदान (ع - مذ) فوکدان

अनुपलब्धता (Anuplab, dhata) (انپ لبدھتا)

अप्राप्यता (Ap, práp, pyata) (اپ پراپیہتا)

अभाव (Alháó) (ابہاو)

नायाबी (Ná yábi) (نایابی)

FALÁKAT फ़लाकत (ع - مٹ) فلاکت
 दरिद्रता (Dariddrata) निर्धनता
 (Nirdhanata) कंगाली (Kan-
 gáli) غریبی (Gharibi) (کدگالی)

فلاکت زده (ع - ف - ص)

FALÁKAT-ZADA फ़लाकत ज़दा
 दरिद्र (Dariddr) निर्धन (Nirdhan
 (مفلس Mufliis) (نزدہن)

FULÁN फ़लान (ف - ص) फ़लान
 अमुक (Amuk) (امک) फ़लाना (Falána
 (فلا)

FILIZ.ZÁT फ़लिज्जात (ع - مٹ) فازات
 फ़िज़ की جمع

अष्ट धातु (Asht dhātu) (اشت دھاتو)
 सोना चांदी वगैरा (Sona chāndi
 vaḡhaira) (سونہ چاندی وغیرہ)

FALS फ़ल्स (ع - مڈ) फ़ल्स

1. पण (Pan) (پن) पैसा (Paissa) (پیسہ)
 2. वटिका (Vatika) (वटिका) टिकिया
 (Tikiya) (تکیا)

3. शल्क (Shalk) (शलک) मछली का
 सिन्ना (Machhli ka sinna) (مچھلی کا سینا)

FAISAFÁ फ़लसफ़ा (ع - مڈ) فاسفہ

1. विज्ञान (Viggyán) (وگیان) हिकमत
 (Hikmat) (حکمت)

2. दर्शन शास्त्र (Darshan shāstr) (درشن
 (Philosophy) (فلسفہ)

2. आशंका (Áshanka) (آشکا) तशवीश
 (Tashvish) (تشویش)

3. कल्पना (Kalpana) (کلپنا) तख़ैयुल
 (Takha'yul) (تخیل)

فک رهن (ع - مڈ)

FAK,KE-RAHN फ़क्के रहन
 बंधक मोचन (Bandhak mochan) (بندھک
 मोचन) गिरव चीज़ का छूटना (Girau
 chíz ka chhútna) (گرو چیز کا چھوٹنا)

فکر مند (ع - ف - ص)

FIKR-MAND फ़िक्र मन्द
 चिंतित (Chintit) (چنتیت) फ़िक्र में पड़ा
 हुआ (Fikr meṁ para hua) (فکر میں
 پڑا ہوا)

FIGÁR फ़िगार (ف - ص) फ़िगार
 क्षत (Chhat) (क्षत) घायल (Gháyal
 (Zakhmi) (زخمی) ज़ख्मी (ग़हाज़ल)

FALÁH फ़लाह (ع - मٹ) فلاح

1. हित (Hit) (हित) उपकार (Upkár
 (Bahbúd) (बहबूद) (أپکار)

2. कल्याण (Kallyán) (کلیان) नजात
 (Naját) (نجات)

FALLÁH फ़ल्लाह (ع - मڈ) فلاح

कृषक (Krishak) (کرشک) किसान
 (Kisán) (کسان)

FALÁHAT फ़लाहत (ع - मٹ) فلاحت

कृषि (Krishi) (کرشی) काश्तकारी (Kásh
 kári) (کاشت کاری)

FAN فن (ع - مذ) فن

1. शिल्प (Shilp شلپ) कारीगरी (Kārigarī کاریگری)
2. धूर्तता (Dhūrtata دھورتتا) मक्कारी (Makkāri مکاری)

FANA फना (ع - مث) फना

1. नाश (Nāsh ناه) विनाश (Vināsh विनाश) तबाही (Tabāhi تباہی)
2. मृत्यु (Mrittyu मरित्यु) निधन (Nidhan نیدن) मौत (Maut मौत)

FAN-KĀR फनकार (ع - ص) फनकार

- कलाकार (Kulākār कलाकार) कला कुशल (Kula kushal कला कुशल) माहिरेफन (Māhire fan ماهر فن)

فن موسیقی (ع - مذ)

FAN,NE-MŪSĪQĪ फन्ने मूसीकी

- संगीत कला (Sangit kala संगیت کلا) गान विद्या (Gān viddya گان ویدیا) गाने का इल्म (Gāne ka ilm گانے کا علم)

FĀV,VĀRĀ फव्वारा (ع - مذ) فواره

- जल यंत्र (Jal yanttr جل ینتر) धारा यंत्र (Dhāra yanttr دھارا ینتر) फुहारा (Phuhāra فہوارہ)

FU,ĀQ फुआक (ع - मथ) فواق

1. हिकका (Hikka هكا) हिचकी (Hichki هچکی)
2. हिचकी का मरज़ (Hichki ka maraz هچکی کا مرض)

FAVĀKEH फवाकेह (ع - مذ) فواکه

- فاکھہ کی جمع (Fākeh ki jam'ah) फल (Phal فہل) मेवे (Meve میوے)

FALSAFI फल्सफी (ع - مذ) فلسفی

- विज्ञानी (Viggyāni وکیانی) दार्शनिक (Dārshanik دارشنک) हकीम (Hakīm حکیم) फिलासफ़र (Philosophor فلاسفر)

FILFIL फिल् फिल् (ع - मथ) फल

- मरिच (Marich मरिच) मिर्च (Mirch मिरच)

FALAK फलक (ع - مذ) फलक

- गगन (Gagan گگن) आकाश (Akāsh आकाश) आसमान (Āsmān آسمان)

FULK फुल्क (ع - मथ) फलक

- नौका (Nauka नौका) नाउ (Nāo ناؤ)

فلک شگاف (ع - ص)

FALAK-SHIGĀF फलक शिगाफ

- गगन भेदी (Gagan bhedi گگن بھدی) आस्मान में छेद करने वाला (Āsmān men chhed karno vāla آسمان میں چھید کرنے والا)

FALAKĪ फलकी (ع - ص) फलकी

- आकाशीय (Ākāshīya आकाशीय) आस्मानी (Āsmāni آسمانی)

فلکیات (ع - مذ)

FALAKĪYĀT फलकीयात

- आकाश विज्ञान (Ākāsh viggyān आकाश विज्ञान) अंतरिक्ष विज्ञान (Antariksh viggyān انترکشیہ وکیان) इल्मुल अफ्लाक (Ilmul aflāk علم الافلاک)

FAM फम (ع - مذ) फम

- मुख (Mukh مکھ) मुँह (Munh منہ)

- FAUJ ka (Fauj ka) कौज का (سم بندهی
(فوج کا)
- FAURAN (Fauran) فوراً (ع - ص)
شوغ (Shighr) شیکھر (Turant)
(جالد) جلد (Jald) (ترنت)
- FAURI (Fauri) فوری (ع - ص)
شوغر تا پورن (Shighrata purn)
(فیل فور) فیل کور (Fil faur)
(پورن)
- FOTA (Fota) فوطه (ف - مذ)
1. راج کر (Raj kar) راج کر (Khiraj)
(خراج)
2. کرشی کر (Krishikar) کرشی کر
(لگان) لگان (Logan)
(ع)
3. تاولیا (Tauliya) تاولیا (Angauchha)
(انگوچھا)
(ا)
4. آند کوش (And kosh) آند کوش
(خسبیا) خسبیا (Khusya)
- FUFAL (Fufal) فوفل (ع - مذ)
گواک (Guvak) کرمک (Kramuk)
(چھالیا) چھالیا (Chbaliya)
(سپاری) سپاری (Supari)
- FAUQ (Fauq) فوق (ع - ص)
1. اُپر (Upari) اُپر (Upar)
(اوپر)
2. پردھانتا (Pradhánata)
(ترجیح) ترجیح (Tarjih)
- FAUQÍYAT (Fauqiyat) فوقیت (ع - مذ)
1. پردھانتا (Pradhánata)
(ترجیح) ترجیح (Tarjih)

- FAVÁID (Faváid) فوائد (ع - مذ)
فائده کی جمع
- FAIDE (Fáide) فائده (Labbh) لام
- FAUT (Faut) فوت (ع - مذ)
1. مران (Maran) نیدن (Nidhan)
(موت) موت (Maut)
(ندن)
2. جو وقت پر آدا نہ ہو 'کزا'
(Jo vaqt par ada na ho 'Qaza')
(جو وقت پر آدا نہ ہو 'قضا')
- FAUJ (Fauj) فوج (ع - مذ)
سینا (Sena) بل (Bal)
چم (Chamu) انیک (Anik)
(لشکر) لشکر (Lashkar)
- FAUJE-BAHRI (Fauje-bahri) فوج بحری (ع - مذ)
جہری (Jal sena) جہری
(بھری) بھری (Bahri fauj)
- FAUJDÁRI (Faujdari) فوجداری (ع - مذ)
مار پیت (Már pít) فساد (Fasád)
- FAUJE-HAVÁYI (Fauje-havayi) فوج ہوائی (ع - مذ)
واہو سینا (Váyu sena)
(ہوائی) ہوائی (Havayi fauj)
- FAUJI (Fauji) فوجی (ع - ص)
1. سائیک (Sainik) سپاہی (Sipahi)
(سپاہی)
2. سینا (Sena sambandhi) سینا

2. उत्तमता (Uttamata) महानता
(Mahánata) फज़ीलत (Fazilat)
(فضیلت)

فی الجملة (ع - ص)

FIL-JUMLA फ़िल जुम्ला

किञ्चिन्मात्र (Kinohin máttir) کسی قدر (Kisi qadar)
(کسی قدر)

فی الحقیقت (ع - ص)

FIL-HA QÍQAT फ़िल हकीकत

सत्यतः (Sattyatáh) यथार्थतः
(Yatháarthata) सच मुच
(Sach much)

فی الفور (ع - ص)

FIL-FAUR फ़िल फौर

तत्क्षण (Tatchhan) शीघ्र
(Shíghr) तुरंत (Turant)
(فوراً) फौरन (Fauran)

FÍROZ फ़ीरोज़ (ف - ص)

1. शुभ (Shubh) मंगल मय
(Mangalmai) सुबारक
(Mubáarak)

2. प्राप्त मनोरथ (Prápt manorath)
(Saphal) सफल
(Kámyáb) कामयाब

FÍROZA फ़ीरोज़ा (ف - ص)

नील मणि (Níl mani) पिरोज़ा
(Piroja)

FAISAL फ़ैसल (ع - ص)

निर्णेत (Nirnít) तै (Tai)

FAISALA फ़ैसला (ع - ص)

निर्णय (Nirnai) तय (Tai)

FAULÁD फ़ौलाद (ع - ص)

लोह सार (Loh sár) इस्पात
(Ispát)

FEHRIST फ़ेहरिस्त (ع - ص)

1. सूची पत्र (Súchi pattr)
(Nikh náma) निख नामा
(Náma vali) नामावली
(Námaun ki tafsil) नामों की तफ़सील
(ناموں کی تفصیل)

FAHM फ़हम (ع - ص)

1. बुद्धि (Buddhi) समझ
(Aql) عقل
(Vivek) विवेक
(Tamíz)

F1 फ़ी (ع - ص)

1. मर्म (Marm) रहस्य (Rahas, sya)
(Bhed) भेद
(Ráz)

2. प्रति (Prati) एक (Ek)

FAIYÁZ फ़ै याज़ (ع - ص)

वदान्य (Vadánnya) दान शील
(Dán shíl) मुक्त हस्त (Mukt hast)
(Mukhaiyir) मुख़ैयिर
(منخیر)

فی البدیہ گو (ع - ص)

FIL-BADÍH-GO फ़िलबदीह गो

उपस्थित वक्ता (Upásthit vakta)

हस्ति पाल (Hasti pāl हस्तिपाल)
महावत (Mahāvat महावत)

FÍL-PA फीलपा (फ - मं)
श्ली पद (Shlipad श्लीपद) पादगंडिर
(Pád gādir पादगंडिर) पील पांव रोग
(Píl páon rog पीलपां रोग)

FAILSUF फैलसूफ (फ - मं) فیلسوف

1. वैज्ञानिक (Vaig,gyánik वैज्ञानिक)
फलास्फर (Philosopher फलास्फर) हकीम
(Hakím حکیم)
2. वंचक (Vanchak वंचक) ठग
(Thag ठग)
3. धूर्त (Dhūrt धूर्त) मुतफन्नी
(Mutaḥfannī متفنی)

FAIZ फैज (फ - मं) فیض

1. दान शीलता (Dān shílata दान)
(Udārata उदारता) उदारता (शीलता)
बख्शिश (Bakhshish बख्शिश)
2. लाभ (Lābh लाभ) फाईदा (Fáida फाईदा)
3. यश (Yash यश) कीर्ति (Kírṭi कीर्ति)
(Námvari नामवरी) नामवरी (कीर्ति)

FAIZÁN फैजान (फ - मं) فیضان
दिकهو 'फिज' دیکھو

FÍL फील (फ - मं) فیل
करि (Kari करी) हस्ती (Hásti हस्ती)
गज (Gaj गज) पीलु (Pílu पीलु)
हाथी (Háthi हाथी)

FÍL-BÁN फीलबान (फ - मं) فیل بان
हस्ति पक (Hasti pak हस्तिपक)

ق

QÁBIL काबिल (क - मं) قابیل

1. योग्य (Yoggya योग्य) लाइक (Láiq लाइक)
(لائق)
2. पात्र (Pátr पात्र) मुस्तहक (Mustabaq मुस्तहक)
(مستحق)
3. चतुर (Chatur चतुर) निपुण (Nipun निपुण)
(Hosbyár होशियार) होशियार (निपुण)
4. विद्वान् (Vid,dwán विद्वान्) फाज़िल
(Fázil फाज़िल)

QÁBIZ काबिज़ (क - मं) قابض

1. प्राप्ताधिकार (Práptádhikár प्राप्ताधिकार)
(Málik मालिक) मालिक (देहक)
2. भोक्ता (Bhokta भोक्ता) इस्तेमाल
करने वाला (Istemal karne vála करने वाला)
(استعمال کرنے والا)
3. ग्राही (Gráhi ग्राही) मल रोधक
(Mal rodhak मलरोधक) कब्ज़
करने वाली दवा (Qabz karne váli करने वाली दवा)
(قبض کرنے والی دوا)

قابل سزا (ع - ص)

QÁBILE-SAZA काबिले सज़ा
दंडनीय (Dandaniya دندنیہ) सज़ा का
मुस्तहक (Saza ka mustahaq سزا کا مستحق)

قابل غور (ع - ص)

QÁBILE-GHAUR काबिले गौर
शोचनीय (Shochaniya شوچنیہ) सोचने के लाइक (Sochne ke láiq सोचने के लाँक)

قابل قبول (ع - ص)

QÁBILE-QUBÚL काबिले कुबूल
मान्य (Mánnya मानیہ) ग्राह्य (Gráhya ग्राही)
मानने योग्य (Manne yoggya मानने योगیہ)

قابل نفرت (ع - ص)

QÁBILE-NAFRAT काबिले नफरत
उपेक्ष्य (Upekehya اُپیکھ) घृणित (Ghrinit گھرنیت)
नफرت के लाइक (Nafrat ke láiq نفرت کے लाँक)

QÁBILA काबिला (ع - م)
धात्री (Dhātri دھاتری) प्रसाविका (Prasāvika प्रसाविका)
(Midwife میدوائف)

قابلیت (ع - م)

QÁBILÍYAT काबिलीयत

1. योग्यता (Yoggyata योग्यیت) अहलियत (Ahliyat اهلیت)
2. विद्वत्ता (Viddwatta وِدودتّا) इल्मीयत (Ilmíyat علمییت)

قابل احترام (ع - ص)

QÁBILE-EHTIRÁM काबिले एहतिराम
पूज्य (Pújjya پوجیہ) माननीय (Mána-níya मानنیہ)
मुहतरम (Mohtarām محترم)

قابل اعتبار (ع - ص)

QÁBILE-ETIBÁR काबिले एतिबार
विश्वस्त (Vish,shwast विश्वस्त) मोतबर (Motabar معتبر)

قابل اعتراض (ع - ص)

QÁBILE-ETIRÁZ काबिले एतिराज़
1. आपत्ति जनक (Ápatti janak आपत्ति जनक)
एतिराज़ वाली बात (Etiráz váli bát (اعتراض والی بات)
2. अनुचित (Anuchit अनुचित)
नामुनासिब (Na munásib نامناسب)

قابل تعریف (ع - ص)

QÁBILE-TÁRÍF काबिले तारीफ
प्रशंसनीय (Prashansaniya প্রশংশনীয়)
सराहने योग्य (Saráhane yoggya सरاهنے योगیہ)

قابل ذکر (ع - ص)

QÁBILE-ZIKR काबिले जिक्र
वर्णनीय (Varnaniya वर्णनीय) बयान के
काबिल (Bayán ke qábil بیان کے قابل)

قابل رحم (ع - ص)

QÁBILE-RAHM काबिले रहम
दयनीय (Dayaniya دینییہ) तरस खाने
के काबिल (Taras kháne ke qábil ترس کھانے کے قابل)

- QÁSÍD क़ासिद (ع - مذ) قاصد
 1. पत्र वाहक (Pattr váhak पत्र واهک)
 नामा बर (Namá bar نامه بر)
 2. दूत (Dút دوت) एलची (Elebi
 ایلچی)
 QÁSIR क़ासिर (ع - ص) قاصر
 विवश (Vivash ووش) असमर्थ
 (Asamarth اسمرتھ) मजबूर (Majbúr
 مجبور)
 QÁZI क़ाज़ी (ع - ص) قاضی
 1. न्याय कर्ता (Nyáe karta نیاے کرتا)
 जज (Judge جج)
 2. निकाह पढ़ाने वाला (Nikáh paṛháne
 vála نکاح پڑھانے والا)
 QÁTE क़ाते (ع - ص) قاطع
 1. विच्छेदक (Vich, chhedak وچھیدک)
 काटने वाला (Kátne vála काٹنے والا)
 2. निवारक (Niváarak نیوارک) दाफे
 (Dáfe دافع)
 QÁIDA क़ाइदा (ع - مذ) قاعده
 1. नियम (Niyam نییم) सिद्धांत (Sid,
 dhánt سدهانت) उसूल (Usúl
 اصول)
 2. विधान (Vidhán ودهان) कानून
 (Qánún قانون)
 3. रीति (Ríti ریتی) पद्धति (Pad, dhati
 دستور) दस्तूर (Dastúr بدھتی)
 4. क्रम (Kram کرم) सिलसिला (Silsila
 ترتیب) तरतीब (Tartíb سلسله)
 5. अलिफ बे की किताब (Alif be ki kitáb
 الف بے کی کتاب)

- QÁBU क़ाबू (ت - مذ) قابو
 1. अधिकार (Adhl kár ادھی کار) कब्ज़ा
 (Qabza قبضه)
 2. वश (Vash وش) ज़ोर (Zor زور)
 QÁTIL क़ातिل (ع - ص) قاتل
 हिंसक (Hinsak هینسک) बधक
 (Vadhak ودعک) हिंस्र (Hinsr هینسر)
 हत्यारा (Hattyára هتیارا)
 QÁDIR क़ादिर (ع - ص) قادر
 1. शक्तिमान् (Shakti mán شکتی مان)
 इच्छित्यार वाला (Ikhtiyár vála
 اختیار والا)
 2. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka ek
 nám ایشور کا ایک نام)
 QÁRÚRA क़ारूर (ع - مذ) قاروره
 मूत्र (Mútttr موتر) पेशाब (Pesháb
 پیشاب)
 QÁRI क़ारी (ع - ص) قاری
 पाठक (Páthak پاتھک) पढ़ने वाला
 (Paṛhne vála پڑھنے والا)
 QÁZ क़ाज़ (ف - ذ) قاز
 हंस (Hans هنس) बतख (Batakh
 بطخ)
 QÁSÍM क़ासिम (ع - ص) قاسم
 वितरिता (Vitarita وترتا) वितरक
 (Vitarak وترک) बांटने वाला (Bánt-
 ne vála بانٹنے والا)
 QÁSH क़ाश (ت - مث) قاش
 खंड (Khand کھنڈ) अंश (Ansh
 پھانک) फांक (Phánk انھ)

QÁLÍN कालीन (फ - مذ)

आस्तर (Ástar آستر) गालीचा
(Ghálícha غالیچه)

QÁMAT कामत (ع - مٹ)

1. आकार (Ákár آکار) कद (Qad قد)

2. देह (Deh دیه) शरीर (Sharír
(جسم Jism) जिस्म (شریر)

QÁNE काने (ع - ص)

संतोषी (Santoshi سنتوشی) निस्पृह

(Nisprīh نسپره) मुतवकिल (Muta-
vakkil متوکیل)

QÁNŪN कानून (ع - مذ)

1. विधान (Vidhán ودهان) विधि

(Áín آئین) आईन (ودھی Vidbi)

2. नियम (Niyam نییم) रीति (Ríti

قاعدہ QÁida) काइदा (ریتی)

3. एक बाजा (Ek bája ایک باجه)

قانون داں (ع - ص)

QÁNŪN-DÁN कानून दा

विधानज्ञ (Vidbánaggya ودهانگیه)

कानून जानने वाला (Qánún jánne vála

قانون جاننے والا)

قانون ساز (ع - ص)

QÁNŪN-SÁZ कानून साज

विधायक (Vidháyak ودهایک) कानून

बनाने वाला (Qánún banáne vála قانون

بنانے والا)

QÁNŪNI कानूनी (ع - ص)

1. वैधानिक (Vaidhánik ویدهانیک)

आईनी (Áyini آئینی)

قاعدہ کلیه (ع - مذ)

QÁIDA-E-KULLIYA काइदए कुलिया

व्यापक नियम (Vyápak niyam ویاپک

اتی دیهش Ati desh) अति देश (نییم)

وه قاعدہ جو ایک طرح کی باتوں

میں سب پر لاگو هو

QÁFILA काफिला (ع - مذ)

यात्री गण (Yáttri gan یاتری گن)

मुसाफिरो की टोली (Musáfiron ki toli

مسافروں کی ٹولی)

قافله سالار (ع - ص)

QÁFILA-SÁLÁR काफिला सालार

पथिकाध्यक्ष (Pathikád,dhyakehh پتھیکاد

Qáfile) काफिले का सरदार (دهیکچه

ka sardár قافلے کا سردار)

QÁFIYA काफिया (ع - مذ)

अंत्यानुप्रास (Antyánupprás انتیاء

Tuk تک) तुक (نپپراس)

قافیه پیمایا (ع - ص)

QÁFIYA-PAIMA काफिया पैमा

कवि (Kavi کوی) शाइर (Sháir شاعر)

QÁLİB कालिब (ع - مذ)

1. गोलंबर (Golamber گولمبر) फर्मा

(Farma فرما)

2. शरीर (Sbarír شریر) देह (Deh

(جسم Jism) जिस्म (دیه)

3. कपड़ा छापने का ठप्पा (Kapra

chháp ne ka thappa کپڑا چھاپنے

کا ٹھपा)

2. कठिनता (Kathinata کٹھنتا)

मुश्किल (Mushkil مشکل) दिक्कत

(Diqqat دقت)

QABÁLA कबाला (ع - مذ)

1. विक्रय पत्र (Vikkriya pattr وکریہ)

बेची नामा (Beechi náma)

(بیچی نامہ)

2. संलेख (Sanlekh سن لیکھ) दस्तावेज

(Dastávez دستاویز)

قبالة نویس (ع - ص)

QABÁLA-NAVÍS कबाला नवीस

संलेखक (Sanlekhak سن لیکھک)

दस्तावेज लिखने वाला (Dastávez

likhne vála دستاویز لکھنے والا)

QABR कबर (ع - مٹ)

समाधि (Samádhi समाधी) मृत भवन

(Mrit bhavan मृत भवन) गोर

(Gor گور)

قبرستان (ع - مذ)

QABRISTÁN कब्रिस्तान

समाधिस्थल (Samádhisthal समाधिस्थल)

गोरिस्तान (Goristán گورستان)

QABZ कब्ज (ع - مذ)

1. कोष्ठ बद्धता (Koshth bad,dhata

मलावरोध (Maláva-

rodh मलावरोध)

(Qabziyat قبضیت)

2. निष्कासन (Nishkásan نیشکاسن)

निकालना (Nikálna نکالنا)

دوسرے معنوں میں صرف روح کے

لئے آتا ہے

2. हुजती (Hujjati حجتی)

QÁID काइद (ع - ص)

1. सेना पति (Sena pati سینا پتی)

सिपह सालार (Sipah sálár سپہ

سالار)

2. नेता (Neta नेता) लीडर

(لیڈر)

QÁIL काइल (ع - ص)

1. वक्ता (Vakta وکता) कहने वाला

(Kabne vála کہنے والا)

2. निरुत्तर (Niruttar نرتور) लाजवाच

(Lá javáb لاجواب)

QÁIM काइम (ع - ص)

1. स्थिर (Isthir استھیر) टिका हुआ

(Tika hua टिका हुआ)

2. स्थापित (Isthápit استھاپیت)

बुनयाद रक्खा हुआ (Bunyád

rakkha hua بنیاد رکھا हुआ)

قائم مقام (ع - ص)

QÁIM-MAQÁM काइम मक़ाम

1. स्थानापन्न (Isthánápann استھانا)

(Evaz عوض) एवज़

2. प्रतिनिधि (Pratinidhi प्रतिनिधी)

नाइब (Náib نائب)

QABA कबा (ع - मٹ)

एक विशेष प्रकार का लंबा चुगा (Ek

vishesh prakár ka lamba chugba

(ایک وشیہیں پردکار کا لمبا چغہ)

QABÁHAT कबाहत (ع - मٹ)

1. दोष (Dosh दोष) विकार

(Buráyi بُرائی) बुराई

QABÍLA कबीला (ع - مذ)

1. वंश (Vansh ونش) खानदान (Khándán خاندان)
2. समुदाय (Samudáe سموداے) जमाअत (Jamá,at جماعت)
3. गोत्र (Gottr گوتر) जाति (Játi जाती) नसल (Nasl نسل)

QITÁL किताल (ع - مث)

1. रक्तपात (Rakt pát رکت پات) खूरेज़ी (Khún rezi خون ریزی)
2. युद्ध (Yuddh یدھ) लड़ाई (Laṛáyí لڑائی) जंग (Jang جنگ)

QATL कत्ल (ع - مذ)

- हिंसा (Hinsa هینسا) वध (Vadh وده)
- हत्या (Hattya هتیا) खून (Khún خون)

قتل عام (ع - مذ)

QATLE-ÁM कत्ले आम

- सर्व संहार (Sarv sanghár سرو سڼهار)
- आम हत्या (Ám hattya عام هتیا)

قتل گاه (ع - مث)

QATL-GÁH कत्लगाह

- वध स्थल (Vadhasthal ودهستهال)
- कत्ल करने की जगह (Qatl karne ki jagah قتل کرنے کی جگہ)

QATÍL कतील (ع - ص)

- निहत (Nihat نهت) हत (Hat هت)
- मकतूल (Maqtúl مقتول)

QAHBA कहवा (ع - مث)

1. स्वैरिणी (Swai rini سویرینی) व्यभिचारिणी (Vyabhicháriní ویبھی)

QABZA कब्ज़ा (ع - مذ)

1. अधिकार (Adhikár ادھیکار) दखल (Dakhl دخل)
2. स्वत्व (Swattwa سوت، تو) हक (Haq حق)
3. वश (Vash وش) काबू (Qábu قابو)
4. हस्तक (Hastak هستک) मूठ (Múth موته) दस्ता (Dasta دسته)

QABL कबल (ع - ص)

- पूर्व (Púrv پورو) पहले (Pahle پہلے)

QIBLA क़िबला (ع - مذ)

1. काबा (Kába کعبه)
2. पूज्य (Pujjya پوجیہ) बुज़ुर्ग (Buzurg بزرگ)

QABÚL कबूल (ع - مذ)

- स्वीकृत (Swikrit سویکرت) अंगीकृत (Angikrit انگي کړت)
- तसलीम (Taslím تسلیم) मंज़ूर (Manzúr منظور)

قبول صورت (ع - ص)

QABÚL-SÚRAT कबूल सूरत

- रूपवान् (Rúpván روپوان) सुन्दर (Sundar سندر)
- हसीन (Hasín حسین)

QUBBA कुब्रा (ع - مذ)

- अंड (And اند) कलश (Kalash کلهش)
- गुंबद (Gumbad گبنده)

QABÍH कबीह (ع - ص)

1. कुरूप (Kurúp کوروپ) बद शकल (Bad shakl بد شکل)
2. दूषित (Dúshit دوشیت) ख़राब (Kharáb خراب)

2. विशालकाय (Vishál káo विशाल)
अजीमुल जुसा (Azímul jussa अजीमुल)
(عظیم الجثہ)

قدامت (ع - مٹ)

QADÁMAT कदामत

1. पुरातत्व (Purátat, twa پوراतत्व)
प्राचीनता (Práchínata प्राचीनता)
पुरानापन (Purána pan पुरानापन)
2. नित्यता (Nittyata नित्यता)
हमेशगी (Hameshagi हमेशगी)

QADAH कदह (ع - مڈ)

- कंस (Kans कंस) चषक (Chashak चषक)
पियाला (Piyála پیالہ)

QAD,H कदह (ع - مٹ)

1. निन्दा (Ninda निन्दा) मज़मत (Mazam,mat मज़मत)
2. दोषारोप (Doshárop दोषारोप)
इत्तिहाम (Ittihám اتيهام)

QADR कदर (ع - مٹ)

1. आदर (Ádar आदर) मान (Mán मान)
इज़ज़त (Izzat عزت)
2. पद (Pad पद) दरजा (Darja درجہ)
3. मूल्य (Mullya مولیہ) अर्घ (Argh अर्घ)
कीमत (Qímat قیمت)

QUDRAT कदरत (ع - مٹ)

1. शक्ति (Shakti शक्ति) ताकत (Táqat طاقت)
2. सामर्थ्य (Sámarthya सामर्थ्य)
इस्तताअत (Istitá,at استطاعت)

(Zániya زانیہ) जानिया (Jāniya چارنی)

2. वेश्या (Vosh,shya वेश्या)
तवाइफ (Taváif طوائف)

قحبہ خانہ (ع - مڈ)

QAHBA-KHÁNA कहवा खाना

- वेश्यालय (Vesh,shyálai वेश्यालय)
वेश्यावास (Vesh,shyávás वेश्यावास)
चकला (Chakla چکلہ)

QAHT कहत (ع - مڈ)

1. दुर्भिक्ष (Durbhiksh दुर्भिक्ष)
दुष्काल (Dush kál दुष्काल)
(Akál اکال)
2. अभाव (Abháó अभाव)
न्यूनता (Nyúnata نیونتا)
(Kami کمی)

قحط سالی (ع - مٹ)

QAHT-SÁLI कहत साली

- वर्षाभाव (Varshábháo वर्षाभाव)
अकाल (Akál अकाल) खुरक साली
(Khushk sáli خشک سالی)

QAD कद (ع - مڈ)

1. आकार (Akár आकार) डील (Díl डील)
2. शरीर (Sharír शरीर) देह (Deh دیہ)
जिस्म (Jism جسم)

قدآور (ع - ص)

QAD,DÁVAR कदावर

1. दीर्घकाय (Dírgk káo दीर्घकाय)
लम्बे कद का (Lambe qad ka लम्बे कद का)

2. पदार्पण (Padārpan पदार्पण)
तशरीफ आवरी (Tashríf ávari
(تشریف آوری)

QADÍR कदीर (ع - ص)
सर्व शक्ति मान् (Sarv shakti mán سرو
(ایشور ईश्वर) शक्ति मान्)

QADÍM कदीम (ع - ص)
1. पुरातन (Purátan پوران) देरीना
(Derína دیروز)

2. आदिम (Ádim آدم) इब्तिदाई
(Ibtidáyi ابتدائی)

QARÁBAT कराबत (ع - مذ)
स्वजनता (Swajanata سوجناتا) आत्मी-
यता (Átmíyata آتمییتا) रिश्तेदारी
(Rishtedári رشتہ داری)

कराबतदार (ع - ص)

QARÁBAT-DÁR कराबत दार
स्वजन (Swajan سوجن) आत्मीयजन
(Átmíyajan आत्मियजन) रिश्ते दार
(Rishtedár رشتہ دار)

QARÁBÍN कराबीन (ف - م)
एक प्रकार की छोटी बंदूक (Ek prakár
ki chhoti bandúq ایک پروکار کی
(چھوٹی बندوق)

QARÁR करार (ع - مذ)
1. स्थिरता (Isthírata استھرتا) सुकून
(Sukún سکون)

2. प्रतिज्ञा (Pratiggya پرتگییا) अहद
(Ahd عهد)

3. दैवी शक्ति (Daivi shakti دیوی
शक्ति) खुदाई ताकत (Khudáyi táqat
(خدائی طاقت)

قدرتی (ع - م)

QUDRATI कुदरती

1. प्राकृतिक (Prákritik پراکرتیک)
फितरी (Fitri فطری)

2. दैवी (Daivi دیوی) दैविक (Daivik
(خدائی) खुदाई (Khudáyi) (دیوک)

QADR-DÁN कद्रदान (ع - ص)
गुणग्राही (Gungráhi گون گراهی) कद्र
जानने वाला (Qadr jánne vála قدر
(جاننے والا)

QUDSI कुदसी (ع - ص)
1. पवित्र (Pavitr पवितर) पावन (Pávan
(पाक) पाक (Pák) (پاک)

2. देवता (Devata دیوتا) फिरिश्ता
(Firishhta فرشته)

QADGHAN कद्रगन (ت - م)
निषेध (Nishedh نشیدھ) प्रति बन्ध
(Prati bandh پرتی بندھ) मनाही
(Manáhi مناهی)

QADAM कदम (ع - مذ)
1. पद (Pad پد) चरण (Charan چرن)
पाव (Páon پاؤں) पाव (Pag) (پگ)

2. डग (Dag دگ) एक कदम का
फासिला (Ek qadam ka fásila ایک
(قدم کا فاصله)

QUDÚM कुदूम (ع - مذ)
1. आगमन (Ágaman آگمن) आना
(Ana آنا)

قرار داد (ع - مٹ)

QARÁR-DÁD کرار دا

1. [نیشچہ (Nishchai) تہیون (Ta,aiyun) (تعیین)
2. پرستاو (Prastáo) تاجویز (Tajváz) (تجویز)

قرآن (ع - مذ) QUR,ÁN کورآن
مسلماؤں کی دھارمک پستک (Musalmánon ki dhármik pustak)
(کی دھارمک پستک)

قراول (ف - مذ) QARÁVAL کراول

- سیناگر (Senágr) (سیناگر)
فوج سے آگے چلنے والا سپاہیوں کا
دستہ جو دشمن کی فوج
کی خبر رکھتا ہے

قرب (ع - مذ) QURB کُرب
نیکرتا (Samípata) (سمیپتا)
نزدیکی (Nazdíki) (نکیتا)
(نزدیکی)

قربان (ع - مذ) QURBÁN کُربان
صدقہ (Sadqe) (صدقہ)
بلی (Bali) (بلی)
قربانی (ع - مٹ)

QURBÁNI کُربانی

1. بلیدان (Balidán) (صدقہ) (Sadqa)
2. بکرید میں بکرے وغیرہ کا جزیہا (Baqríd men bakre vaghaira ka zabiha) (ذبیحہ)
3. سوارتھ (Swáarth tyág) (ایثار) (Ísár) (تیاگ)

قربت (ع - مٹ) QURBAT کُربت

1. سامیپ (Sámippya) (سامیپہ) (نزدیکی) (Nazdíki)
2. مہیون (Maithun) (میتھون) (هم بستری) (Hambistari)

قرص (ع - مٹ) QURS کُرس

1. وٹیکا (Vatika) (وٹکا) (Tikiya) (گولی) (Goli)
2. روتیکا (Rotika) (روتکا) (Chhoti roti) (چھوٹی روتی) (چھوٹی روتی)

قرض (ع - مذ) QARZ کُرج
اُدھار (Udhár) (ادھار) (Rin) (دن)
قرض خواہ (ع - ص)

QARZ KHÁH کُرج خواہ

- اُتتارن (Rin dáta) (دن داتا) (Uttamarn) (اتمن)
(Qarz deno vála) (قرض دینے والا)
قرض دار (ع - ص)

QARZ-DÁR کُرج دار

- کھاتک (Khátak) (کھاتک) (Riní) (دنی) (Maqrúz) (مقروض)

قرطاس (ع - مذ) QIRTÁS کِرتاس
کاغذ (Kághaz) (کاغذ) (Pattr) (پتر)

قرع انبیق (ع - مذ)

QAR,A-IMBÍQ کرا ایمبیک

- ادھو یانتھر (Adho yanttr) (ادھو یانتھر)
بھبکا (Bhabka) (بھبکا)

فرق (ت - مذ) QURQ کُرق

1. آسانجیت (Ásanjit) (مقروض) (Maqrúq)

2. क्रम (Kram क्रम) तरतीब (Tartīb (تدریج)

3. सभ्यता (Sabh, bhyata (سبھیتا) तमीज़ (Tamíz (تمیز)

4. ढंग (Dhang (دهنگ) वज़ा (Vaza (وضع)

QARYA कर्या (ع - مذ) قرية (Grám (گرام) गांव (Gáon (گاؤں) मौज़ा (Mauza (موضع)

QAZZÁQ कज़ज़ाक़ (ت - مذ) قزاق (Das, syú (دسیو) पथिकघ्न (Pathikaghn (پتھی کھن) बटमार (Batmár (بت مار) रहज़न (Rahzan (رهزن) लुटेरा (Lutera (لوتیرا)

QASÁVAT कसावत (ع - مث) قساوت (Nirdayata (نردیتا) कठोरता (Kathorata (کتھورتا) बे रहमी (Be rahmi (بے رحمی)

QIST क़िस्त (ع - مث) قسط (Khandika (کھنڈکا) प्रभाग (Prabhág (پربھاگ) क़िस्त (Qist (قسط)

QASAM कसम (ع - मथ) قسم (Shapath (शपथ) सौगंध (Sau-gandh (سوگنده)

QISM क़िस्म (ع - مذ) قسم (Prakar (प्रकार) तरह (Tarah (طرح)

QISMAT क़िस्मत (ع - मथ) قسمت (Adrishsbya (अद्रिशिये) भाग्य (Bhággya (بھائیہ) प्रारब्ध (Pra-

2. प्रतिबंध (Pratibandh (پرتی بندھ) रोक (Rok (روک)

QUR, RAM कुर्रम (ف - ص) قرم (ف - ص) قرم ساق کا مخفف دیکھو 'قرم ساق'

قرم ساق (ف - ص)

QUR, RAM-SÁQ कुर्रम साक़ (Bhag bhoji (بھگ بھوجی) भग भोजी (Vesh, sbya ghatak (वेश्या घटक) वेश्या घटक (Bharuá (بھروا) ग़हक़ (Ghahk)

QIRMIZI क़िर्मिज़ी (ف - ص) قرمزی (Lál (لال) रक्त (Rakt (رکت) लाल (Surkh (سرخ) सुख़

QARN कर्न (ع - مذ) قرن

1. युग (Yug (یگ) काल (Kál (کال) काफ़ी ज़माना (Káfi zamána (کافی زمانہ)

2. शृंग (Shring (شرنگ) विषाण (Vishán (وشان) सींग (Sing (سینگ)

QARÍB क़रीब (ع - ص) قریب (Samíp (سمیپ) निकट (Nikat (نیکٹ) नज़दीक (Nazdík (نزدیک)

QARÍBI क़रीबी (ع - ص) قریبی

1. निकट वर्त्ती (Nikat varti (نیکٹ ورتی) नज़दीक का (Nazdík ka (نزدیک کا)

2. स्वजन (Swajan (سوچن) रिश्तेदार (Rishtedár (رشته دار)

QARÍNA क़रीना (ع - مذ) قرینه

1. अनुमान (Anumán (انومان) अन्दाज़ा (Andáza (انداز)

QASD قصد (ع - مذ) کسد

1. इच्छा (Ich, chha) इरादा (Irāda) (اچھا ارادہ)
2. प्रतिज्ञा (Pratiggya) अह्द (Ahd) (پر تکیا عہد)

QASDAN قصداً (ع - ص) کسدن

1. निश्चयपूर्वक (Nishchai pūrvak) निश्चयपूर्वक (Nishchai pūrvak) (نشچے)
2. जान बूझ कर (Jān būjh kar) (جان بوجھ کر)
3. अमदन (Amdan) (عمدہ آمدن)

QASR قصر (ع - مذ) کسر

1. प्रासाद (Prasād) भवन (Bhayan) (پراساد بھون)
2. लाघव (Lāghav) लघुता (Laghuta) (لاکھو لگھوتا)
3. त्रुटि (Truti) कमी (Kami) (ترٹی کمی)

QUSÚR قصور (ع - مذ) کُ سُر

قصر کی جمع

1. प्रासाद (Prásád) महलात (Mahalát) (پراساد محلات)
2. त्रुटि (Truti) भूल (Bhúl) (ترٹی بھول)
3. दोष (Dosh) अपराध (Ap-rádhi) (دوش اپرادھ)

نصو ر وار (ع - ص)

QUSÚR-VÁR कूसूरवार

अपराधी (Aprádhi) दोषी (اپرادھی)

rabdh मुकद्दर (Muqaddar) (پراددہ مقدر)

2. विभाजन (Vibhājan) (وبہاجن)
- तकसीम (Taqsim) (تقسیم)

QISHR किश्र (ع - مذ) کیشر

1. वल्कल (Valkal) छाल (Chbál) (ولکل چھال)
2. तुष (Tush) भूसी (Bhúsi) (تھس بھوسی)

QASHQA कश्का (ع - مذ) کشقا

1. चित्रक (Chittrak) तिलक (Tilak) (چترک تلک)

QUSHÚN कुशून (ع - مذ) کوشون

1. सेना (Sena) दल (Dal) कौज (Fauj) (سینا دل کوج)
2. یہ لفظ واحد ہے لیکن اردو میں بطور جمع مستعمل ہے

QASSÁB कस्साब (ع - مذ) کسسا ب

1. मांस विक्रेता (Máns vikreta) (قصائی) (کسائی)
2. निर्दय (Nirdai) जालिम (Zálim) (نردے ظالم)

QISÁS क़िसास (ع - مذ) کِ ساس

1. प्रतिहिंसा (Prati hinsa) (پرتی ہنسا)
2. खून का बदला (Khún ka badla) (خون کا بدلہ)

QASBA कस्बा (ع - مذ) کسبا

1. नगरी (Nagari) छोटा शहर (Chhotashahr) (نگری چھوٹا شہر)

2. विवाद (Vivád (وَوَاد) झगड़ा
(Jhagra (جهگڑا)

(Doshi (دوشی) खतावार (Khata vár
(خطا وار)

QATÁR कतार (ع - مٹ) قطار
पंक्ति (Pankti (پنکتنی) अवलि (Avali
(صف Saf) सक (اولی)

QISSA क़िस्सा (ع - مڈ) قصہ

1. आख्यायिका (Ákh,khyáika (آکھیائیکا
कहानी (Kaháni (کہانی

2. उपन्यास (Upan,nyás (اپنیاس
नाविल (Novel (ناول)

3. वृत्तांत (Vrittánt (ورتانت) हाल
(Hál (حال)

QAT,TÁMA कत्तामा (ع - مٹ) قطامہ
व्यभिचारिणी (Vyabhichárinī (ویبھی
कुलटा (Kulata (کلتا) काहिश (Fábisha
(فاحشه)

QAZA कज़ा (ع - مٹ) قضا

1. ईश्वराज्ञा (Íshwarággya (ایشورآگیا
हुक्मे खुदा (Hukme khuda (حکم
خدا)

2. मृत्यु (Mrityu (مرتو) मौत (Maut
(موت)

3. न्याय (Nyáe (نیاء) इन्साफ़ (Insáf
(انصاف)

QUTB कुतब (ع - مڈ) قطب

1. ध्रुव तारा (Dhruv tára (دهرو تارا
कुतब तारा (Qutb tára (قطب تارا)

2. ऋषि (Rishi (رشی) मुनि (Muni
(ولی Vali) वली (منی)

قطب جنوبی (ع - مڈ)

QUTBE-JUNÚBI क्तुवे जुनूबी

दक्षिणीय ध्रुव (Dakhehniya dhruv
जुनूबी कुतब (Junúbi qutb (جنوبی قطب
دهرو)

QAZÁRA कज़ारा (ف - ص) قضا را

1. अकस्मात् (Akasmát (اکسمات
नागहा (Nágahán (ناگهان)

2. संयोग वश (Sanyog vash (سندیوگ
इत्तिफ़ाक़ से (Jttifáq se (اتفاق سے)

قطب شمالی (ع - مڈ)

QUTBE-SHIMÁLI क्तुवे शिमाली

उत्तरीय ध्रुव (Uttríya dhruv (اتریه
शिमाली कुतब (Shimáli qutb (شمالی قطب
دهرو)

QAZÍB कज़ीब (ع - مڈ) قضیب

शिशन (Shishn (ششن) लिंग (Ling
मेहन (Mehan (میهن) उज्वेतनासुल
(Uzve.tanásul (عضوتناسل)

قطب نما (ع - مڈ)

QUTB-NUMA कुतब नुमा

दिग्दर्शक यन्त्र (Digdarshak yanttr
कुतब नुमा (Qutub numa (قطب نما
دگدرشک یلنتر)

QAZÍYA कज़ीया (ع - مڈ) قضیه

1. वाद (Vád (واد) मुक़द्दमा (Muqád,da-
ma (مقدمه)

QAT,YI कर्तृ (ए - व) कर्तृ

1. निश्चित (Nishchit निश्चित)
यक्तीनी (Yaqíni یقینی)

2. अन्तिम (Antim अन्तिम) अखिरी
(Ákhirī آخری)

3. पूर्णतया (Púrntaya पूर्णतया)
बिल्कुल (Bilkul بالکل)

QÁ,R कार (ए - म) कर्

गहन (Gahan گہن) गंभीरता (Gam-
bhírata گمبہیرتا) गहराई (Gahráyi
گہرائی)

QAFAS कफस (ए - म) कफस

वितंस (Vitans वितंस) पंजर (Panjar
پنجر) पिंजरा (Pinjra پینجرا)

QUF (U) L कफ(कु)ल (ए - म) कफ(कु)ल

यंत्रिका (Yantrika यंत्रिका) तालक
(Tálak तालक) ताला (Tála ताला)

قلاش (ف - ص) कलाश

QAL,LÁSH कल्लाश

1. दरिद्र (Dariddr दरिद्र) मुफ़लिस
(Mufliis مفلس)

2. निर्लज्ज (Nirlajj निर्लज्ज) बेहया
(Behaya بے حیا)

3. लंपट (Lampat लंपट) लोफर
(Lofar لوفر)

QALB कल्ब (ए - म) कल्ब

1. हृदय (Hridai हृदय) मन (Man
من) दिल (Dil دل)

2. मध्य (Maddya मध्य) बीच
(Bích बीच)

QUTR कृत्र (ए - म) कृत्र

व्यास (Vyás व्यास) दाथरे को बीच से
काटने वाला खत (Dáere ko bích se
kátne vála khat سے دائرے کو بیچ سے
کاٹنے والا خط)

QATRA कर्त्रा (ए - म) कर्त्रा

विन्दु (Vindu विन्दु) स्तोक (Istok
استوک) बूंद (Búnd بوند)

QAT,A कता (ए - म) कता

1. विच्छेद (Vich, chhed विच्छेद) काट
(Kát काट)

2. वेश (Vesh वेश) वज़ा (Vaza
وضع)

3. रीति (Ríti रीति) टंग (Dhang
ڈھنگ)

QAT,AN कर्त्रान (ए - व) कर्त्रान

1. नितांत (Nitánt नितांत) बिल्कुल
(Bilkul بالکل)

2. कदापि (Kadápi कदापि) हर्गिज़
(Hargiz هرگز)

QAT,Á कर्त्रा (ए - म) कर्त्रा

1. खंड (Khand खंड) भाग (Bhág
تکڑا) टुकड़ा (Tukra ٹکڑا)

2. भूखंड (Bhúkhand भूखंड) इलाका
(Iláqa علاقہ)

3. एक अदद (Ek adad एक अदद)
एक (Ek एक)

4. नज़म की एक किस्म (Nazm ki ek
نظم کی ایک قسم)

(Tahas nahas تہس نہس) بے کئی
(Bekh kani بیخ کنی)

QAL,Á قلعہ (ع - مذ) کلآ
دُگ (Durg دُگ) گد (Garh گد)
کوٹ (Kot کوٹ) قلا (Qila قلا)

QAL,YI قلعی (ع - مٹ) کلئی

1. ونگ (Vang ونگ) رانگا (Rānga رانگا)
2. چونا (Chuna چونا)
3. چوئے کی پٹائی (Chune ki putayi چوئے کی پٹائی)
4. برتنوں پر رانگے کا مولما (Bartanon par rānge ka mulam,ma برتنوں پر دانگے کا ملمع)

QALAQ قلق (ع - مذ) کلک

1. دُخ (Chhobb دُخ) دُکھ (Dukh دُکھ) غم (Gham غم)
2. آتورتا (Áturata آتورتا) بے چینی (Be chaini بے چینی)

QALAM قلم (ع - مذ) کلَم

1. لیکھنی (Lekhani لیکھنی) کِلک (Kilk کِلک)
2. کاٹنا (Kátna کاٹنا)
3. اسفٹ (Isphat اسفٹ) کرسٹل (Crystal کرسٹل)
4. اگربج (Agrbīj اگربج) وہ شاخ جو ہری کات کر لگاتے ہیں (Voh shákh jo hari kát kar lagáte hen وہ شاخ جو ہری کات کر لگاتے ہیں)

3. अधोमुख (Adho mukh ادھومکھ)
औंधा (Aundha اوندھا)

QULBA قلبہ (ع - مذ) کلبا
لنگل (Lāngal لنگل) سیر (Sír سیر)
هل (Hal هل) سدر

قلبہ ران (ع - ص)

QULBA-RÁN کلبا ران
کُشک (Krishak کُشک) کاشتکار
(Kásht kár کاشتکار) کسان (Kisán کسان)

QALBI قلبی (ع - ص) کلبی
ہاردک (Hárdik ہاردک) مانسک
(Mánasik مانسک) دلی (Dili دلی)

QIL,LAT قلت (ع - مٹ) کِللت
نیونتا (Nyúnata نیونتا) اَلپتا (Alpata اَلپتا) کمی (Kami کمی)

QALTABÁN قلتبان (ف - مذ) کلتبان
چیت (Chet چیت) بھگ بھجی (Bhag bhoji بھگ بھجی)
قرم ساق (Qurrām sáq قرم ساق)

QULZU(A)M قلم (ع - مذ) کَلز (م) قلم

1. نَد (Nad نَد) دریا (Darya دریا)
2. عرب اور مصر کے بیچ کا سمندر (Arab aur misr ke bích ka samandar عرب اور مصر کے بیچ کا سمندر)

قلع قمع (ع - مذ)

QALA-QAMA قلاکما
وڈھونس (Vid,dhwans وڈھونس) لن (Unmúlan لن) تھس نہس

QIMÁR क़िमार (ع - مذ) قمار

द्यूत (Dyút دیوت) पण (Pan پن)

जुआ (Jua جوا)

قمار باز (ع - ص)

QIMÁR-BÁZ क़िमार बाज़

द्यूतकार (Dyút kár دیوت کار) जुआरी

(Juári جوادى)

قمار خانه (ع - ص)

QIMÁR-KHÁNA क़िमार खाना

द्यूतागार (Dyútágár دیوتا گار) जुआ घर

(Juá ghar جوا گھر)

QUMÁSH कुमाश (ع - مذ) قماش

रेशमी कपड़ा (Reshmi kapra ریشمی)

(Kapra کپڑا) कपड़ा (Kipra کپڑا)

QIMÁSH क़िमाश (ع - مذ) قماش

1. वेश (Vesh वیش) वज़ा (Vaza وضع)

2. प्रकार (Prakár پرکار) क़िस्म (Qism قسم)

QAMAR क़मर (ع - مذ) قمر

इन्दु (Indu اندو) विधु (Vidhu ویدھو)

शशधर (Shash dhar شش دهر) चन्द्र

(Chandr चंद्र) चन्द्रमा (Chandra-

ma چاند) चांद (Cbánd چاند)

QUMRI कुमरी (ع - मथ) قمری

वने पंडुक (Van panduk ون پندک)

फ़ाख़्ता की एक क़िस्म (Fákhta ki

ek qism فاخته کی ایک قسم)

QAMÍS क़मीस (ع - मथ) قميص

क़मीज़ (Qamíz قمیض) कुरता (Kurta

کرتا)

قلم بند (ع - ص)

QALAM-BAND कलम बन्द

लिपि बद्ध (Lipi baddh لپی بده)

तहरीर (Tahrír تحریر)

قلم رو (ع - ص)

QALAM-RAU कलम रौ

राज्य (Rájya راجیه) सल्तनत (Salta-

nat سلطنت)

QALAMI कलमी (ع - ص) قلمی

1. हस्त लिखित (Hast likhit هست

हाथ की लिखी हुई किताब

(Háth ki likhi buí kitáb هاتھ کی

لکھی ہوئی کتاب)

2. रसालाम्र (Rasálámr رسالامر) कलमी

आम (Qalmi ám قلمی ام)

QALANDAR कलन्दर (ع - مذ) قلندر

1. महात्मा (Mahátma مہاتما) खुदा

रसीदा (Khuda rasída خدا رسیدہ)

2. आज़ाद (Ázád آزاد) रिन्द (Rind

رند)

QULI कुली (ع - त) قلی

भार वाहक (Bhárváhak بهار واهک)

हम्माल (Hammál حمال) मज़दूर

(Mazdúr مزدور)

QILYÁN किल्यान (ع - مذ) قلیان

गुड़गुड़ी (Guṛ guṛی گڑگڑی)

(Huqqa حقه)

QALÍL कलील (ع - ص) قليل

न्यून (Nyún نیون) अल्प (Alp الپ)

थोड़ा (Thoṛa تھوڑا) कम (Kam کم)

2. फौजी परेड जानने वाला (Fauji
pared jánne vála فوجی پریڈ
جاننے والا)

QAV,VÁL कवाल (ع - مذ)

1. गायक (Gáyak गायिका
(Gavaiya गवैया)

2. सूफियाना कलाम गाने वाला (Súfi-
yána kalám gáne vála صوفیانہ
کلام گانے والا)

QUV,VAT कुवत (ع - مث)

1. बल (Bal बल) ज़ोर (Zor زور)

2. आश्रय (Áshrai आश्रय) सहारा
(Sahára سہارا)

3. पुष्टि (Pushti पुष्टि) तकवियत
(Taqviyat تقویت)

4. शक्ति (Shakti शक्ति) हिस (His
حس)

QU'T कूत (ع - مذ)

1. जीविका (Jivika जीविका) वृत्ति (Vritti
वृत्ति) रोजी (Rozi روزی)

2. आहार (Áhár आहार) खुराक (Khurák
کھانا) खाना (Khána خوراک)

قوت باصره (ع - مث)

QUV,VATE-BÁSIRA कुवते बासिरा
दर्शन शक्ति (Darshan shakti दर्शन
शक्ति) देखने की कुवत (Dekhne ki
quvvat دیکھنے کی قوت)

قوت باه (ع - مث)

QUV,VATE-BÁH कुवते बाह
काम शक्ति (Kám shakti کام
شکتی)

QANÁ,AT कनाअत (ع - مث)
निसृहता (Nisprihata نس پرهتا)
निरीहता (Niríhatá نیریہتا) तवकुल
(Tavakkul توکل)

QAND कन्द (ع - مذ)
शकरा (Sharkara شکر) शकर
(Misri مصری) मिस्त्री (Shakar شکر)

QINDÍL किन्दील (ع - مث)
कागज़ या अबरक से मढ़ा हुआ फानूस
(Kághaz ya abrak se maṛha hua fánús
کاغذ یا ابرک سے مڑھا ہوا فانوس)

QUVA कवा (ع - مذ)
قوة کی جمع

1. शक्तियां (Shaktiyán شکتیاں)
2. इन्द्रियां (Indriyán اندریاں)
3. हाथ पांव (Háth páon ہاتھ پاؤں)

QAVÁID कवाइद (ع - مث)
قاعدة کی جمع

1. नियमावली (Niyamávali نیماواہی)
काइदे (Qáide قاعدے)
2. सैन्य शिक्षा (Sain,nya shikchha
پریڈ (Pared سینیہ شکچھا)
3. व्याकरण (Vyákaran ویاکرن)
सर्फ नहव (Sarf nahv صرف نہو)

قواعد داں (ع - ص)

QAVÁID-DÁN कवाइद दां
1. वैयाकरण (Vaiya karan ویاکرن)
सर्फ नहव जानने वाला (Sarf nahv
jánne vála صرف نہو جاننے والا)

رَتی شکتی (Rati shakti) سوچنے کی طاقت (Sochne ki táqat)

رَتی شکتی (Rati shakti) سوچنے کی طاقت (Sochne ki táqat)

قوت فہم (ع - مٹ)

QUV,VATE-FAHM کُہتے فہم
دھارنا شکتی (Dhárana shakti) سمجھنے کی طاقت (Samajhne ki táqat)

قوت برداشت (ع - مٹ)

QUV,VATE-BARDÁSHT کُہتے برداشت
سہن شکتی (Sahan shakti) سمجھنے کی طاقت (Samajhne ki táqat)

قوت کشش (ع - مٹ)

QUV,VATE-KASHISH کُہتے کشش
آکর্ষণ شکتی (Ákarshan shakti) کھینچنے کی طاقت (Kbínchne ki táqat)

قوت حافظہ (ع - مٹ)

QUV,VATE-HÁFIZA کُہتے حافظہ
اسمरण شکتی (Ismaran shakti) یادداشت (Yád dásht)

قوت گویائی (ع - مٹ)

QUV,VATE-GOYÁYI کُہتے گویائی
واچن شکتی (Váchan shakti) واکہ شکتی (Vák,kya shakti) بولنے کی قوت (Bolne ki quv,vat)

قوت ذائقہ (ع - مٹ)

QUV,VATE-ZÁIQA کُہتے ذائقہ
سوادیندریہ (Swádend,driya) چکھنے کی قوت (Chakhne ki quv,vat)

قوت سامعہ (ع - مٹ)

QUV,VATE-SÁMIA کُہتے سامعہ
شروں شکتی (Shravan shakti) سننے کی قوت (Sunne ki quv,vat)

قوت شامہ (ع - مٹ)

QUV,VATE-SHÁMMA کُہتے شامہ
گھران شکتی (Ghrán shakti) سونگھنے کی قوت (Súnghe ki quvvat)

قوت متخیلہ (ع - مٹ)

QUV,VATE-MUTAKHAIYILA کُہتے متخیلہ
کल्पنا شکتی (Kalpana shakti) تخلیل (Takhaiyul)

قوت فکر (ع - مٹ)

QUV,VATE-FIKR کُہتے فکر
ویچار شکتی (Vichár shakti)

قوت مدرکہ (ع - مٹ)

QUV,VATE-MUDRIKA कुव्वते मुद्रिका
 धारणा शक्ति (Dhárana shakti دھارنا
 شکتی) प्रज्ञाशक्ति (Prag.gya shakti
 प्रज्ञाशक्ति) इद्राक की कुव्वत
 (Idrák ki quv,vat ادراک کی قوت)

قوت ممیزہ (ع - مٹ)

QUV, VATE-MUMAI, YIZA कुव्वते मुमैइज़ा
विवेचन शक्ति (Vivechan shakti ویدوچن
شکستی) भले बुरे की पहचान की कुव्वत
(Bhale bure ki pahchán ki quvvat
(بهله بۇرے کی پہچان کی قوت

قوت نامیہ (ع - مٹ)

QUV, VATE-NÁMIYA कृवते नामिया
विकास शक्ति (Vikás shakti وکاس
شکتي) फलने फूलने की कृवत (Phalne
phúlne ki quvvat ہلنے پھولنے کی
قوت)

قوت هاضمه (ع - مٹ)

QUV, VATE-HÁZIMA کُؤِوَتے ہاژیما
 پاچن شکتی (Páchan shakti پاچن
 شکتی) مےدے مےں گیژا کو پکانے کی
 کُؤِوَت (Mede meḥ ghiza ko pakāne ki
 quvvat مےدے مےں غذا کو پکانے
 کی قوت)

QORMA   क़ोरमा   قورمه (ت. مذ)

एक प्रकार का भुना हुआ गोشت (Ek
prakār ka bhuna hua gosht ایک
(پیرکار کا بھنا ہوا گوشت)

(پیرکار کا بھنا ہوا گوشت)

QORMA क़ोरमा (त. - مذ)
 एक प्रकार का भुना हुआ गोشت (Ek
 prakār ka bhuna hua gosht ایک
 (پیرکار کا بھنا ہوا گوشت)

قولنج (ع - مذ)

QÚLA (I) NJ कूलं (लिं) ज
अंत्र शूल (Antr shúl انتر شول) आंतों
का दर्द (Ánton ka dard آنتوں کا درد)

QORMA क़ोरमा (त. - مذ)
 एक प्रकार का भुना हुआ गोشت (Ek
 prakār ka bhuna hua gosht ایک
 (پیرکار کا بھنا ہوا گوشت)

QAVI कवी (قوى - ع - ص)

1. बलवान् (Balván) शक्ति शाली (Shakti sháli) (شکتي شالي)
2. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka ek nám) (ایشور کا ایک نام)

QAGR कहर (ع - مذ)

1. प्रकोप (Prakop) गुस्सा (Ghussa) (غصه)
2. आपत्ति (Ápat,ti) मुसीबत (Musibat) (مصیبت)

QAHQAHA कहकहा (ع - مذ)

1. अट्टहास (Att,hás) जोर की हँसी (Zor ki hansí) (زور کی ہنسی)

QAI कै (ع - م)

1. वमन (Vaman) वांत (Vánt) (استفراغ) इस्तिकराग (Istifrágh) (وانت)

QIYÁDAT क़ियादत (ع - م)

1. नेतृत्व (Nettrittwa) रहनुमाई (Rahnumáyí) (رهنمائی)

QIYÁS क़ियास (ع - مذ)

1. अनुमान (Anumán) अन्दाज़ा (Andáza) (اندازہ)
2. कल्पना (Kalpana) तख़ैयुल (Takhaiyul) (تخیل)
3. विचार (Vichár) खयाल (Khayál) (خیال)

QIYÁSAN क़ियासन (ع - ص)

1. अनुमानतः (Anumánatah) (انومانتہ)
2. अन्दाज़न (Andázan) (اندازا)

QAUM कौम (ع - م)

1. राष्ट्र (Rashtr) नेशन (Nation) (نیشن)
2. जाति (Játi) नस्ल (Nasl) (نسل)
3. वंश (Vansh) खानदान (Khándán) (خانندان)

قوم پرست (ع - ص)

QAUM-PARAST कौम परस्त

1. राष्ट्र प्रेमी (Ráshtr premi) (راشترپریمی)
2. कौम परवर (Qaum parvar) (قوم پرور)

قوم پرور (ع - ص)

QAUM-PARVAR कौम परवर

دیکھو 'قوم پرست'

QAUMI कौमी (ع - ص)

1. राष्ट्रीय (Ráshtríya) मुल्की (Mulki) (ملکی)
2. जातीय (Játiya) खानदानी (Khándáni) (خانندانی)

قومیت (ع - م)

QAUMIYAT कौमियत

1. राष्ट्रीयता (Ráshtríyata) कौम परस्ती (Qaum parasti) (پرستی)
2. जाति (Játi) खानदान (Khándán) (خانندان)

QAUNSIL कौनसिल (ع - مذ)

1. दूत (Dút) सफ़ीर (Safír) (سفیر)

3. अत्यधिक (Attyadhik) (اتیدھک)
बहुत ज़ियादा (Babut ziyáda) (بہت زیادہ)

QAICHI कैची (त - मथ) (قيچی)
कर्तनी (Kartani) (کرتنی)
(Katarni) (کترنی) कैची (Qainchi)
(قینچی)

QAID कैद (ع - मथ) (قید)
1. उपग्रह (Upaggrah) (अपग) कारा-
वास (Kára vás) (कारावास) असीरी
(Asíri) (اسیری)
2. निरोध (Nirodh) (नरोध) बंदिश
(Bandish) (बन्दिश)
3. शर्त (Shart) (شرط) पाबंदी (Pábandi)
(پابندی)

قید خانه (ع - مذ)

QAIDA-KHÁNA कैद खाना
कारागृह (Kára grih) (कारागृह) कारागार
(Kára gár) (कारागार) जेल (Jail)
(جیل)

قید محض (ع - مथ)

QAIDE-MAHZ कैदे महज़
साधारण कारावास (Sádháran kára vás)
(साधारण कारावास) कैदे विला मशक्कत
(Qaide bila mashaqqat) (قید بلا مشقت)

QAIDI कैदी (ع - مذ) (قیدی)
उपग्रह (Upaggrah) (अपग) बन्दी
(Bandi) (बन्दी) असीर (Asír) (اسیر)

QAIRÚTI कैरुती (ع - मथ) (قیروطی)
मोम रोगन (Mom rogghan) (موم روغن)
एक मर्हम (Ek marham) (ایک مرهم)

قیاس آرائی (ع - مथ)

QIYÁS-ÁRÁYI क़ियास आराई
अनुमान करना (Anumán karna) (انومان کرنا)
अन्दाज़ा लगाना (Andáza lagána)
(ازدازه لگانا)

QIYÁSI क़ियासी (ع - ص) (قیاسی)
1. कल्पनिक (Kálpānik) (काल्पनिक)
ख़याली (Khayáli) (خیالی)
2. अनुमित (Anumit) (انومیت) अटकल
पच्चू (Atkal Pach,chu) (اتکل پچھو)

QIYÁFA क़ियाफ़ा (ع - مذ) (قیافہ)
1. मुखाकार (Mukhákár) (مکھاکار) चेहरा
(Chehra) (چہرہ)
2. सामुद्रक विद्या (Sámuddrak viddya)
इल्मे क़ियाफ़ा (Ilme qiyáfa) (علم قیافہ)

QIYÁM क़ियाम (ع - مذ) (قیام)
1. निवास (Nivás) (نواس) सुकूनत
(Sukúnat) (سکونت)
2. दृढ़ता (Driḥata) (درہتہ) पायदारी
(Páedári) (پائنداری)
3. स्थिरता (Isthirata) (استھرتہ) ठहराव
(Thabráo) (تھراؤ)
4. संस्थापना (Sansthápana) (سنس -)
(Ijra) (اجرا) इजरा (تهاپنا)

QIYÁMAT क़ियामत (ع - मथ) (قیامت)
1. महाप्रलय (Maha pralai) (مہا پرلے)
महशर (Mahshar) (مہشہ)
2. अत्याचार (Attyáchár) (اتیاچار)
जुल्म (Zulm) (ظلم)

QÍMATI क्रीमती (ع - ف - ص) قیمتی
 मूल्यवान् (Múlyā vān (مولیہ وان
 बहुमूल्य (Bahu mūlyā (بہو مولیہ
 বেশ ক্রীমত (Besh qímat (بیش قیمت

QÍMAT क्रीमत (ع - م - ث) قیمت
 1. मूल्य (Múlyā (مولیہ अर्थ (Argh
 (دام دام) (Dám (دارگه
 2. दर (Dar (در شرح (Sharah (شرح

ک

KÁR-PARDÁZ کار پرداز (ف - ص) کار پرداز
 कार्य कर्ता (Kárya karta (کاریہ کرتا
 कर्म चारी (Karm chári (کرم چاری
 कारकुन (Kár kun (کارکن

KÁBUK کابک (ف - مذ) کابوک
 कपोत पालिका (Kapot pálika (کپوت
 कबूतरों (Bálágr (بالاگر वाला
 का दरवा (Kábútaron ka darba
 (کبوتروں کا درہ

KÁR-KHÁNA کارخانه (ف - مذ) کارخانه

KÁTIB کاتب (ع - ص) کاتب
 लेखक (Lekhak (لیکھک
 (Likhne vála (لکھنے والا

KÁR-KHÁNA कार खाना
 कार्यालय (Káryalai (کاریالے
 शिल्प (Shilp sbála (شیلپ شالا
 शाप (Work shop (ورک شاپ

KÁZIB कاذिब (ع - ص) کاذب
 मिथ्या वादी (Mith,thya vádi (میتھیا
 (Jbútha (جهوٹھا झूठा (وادی

KÁRD कार्द (ف - مذ) कार्द
 चुरिका (Chburika (چھوریکا
 (Cháqu (چاقو

KÁR कार (ف - مذ) کار
 कार्य (Kárya (کاریہ काम (Kám (کام

KÁR-DÁR कारदार (ف - ص) कारदार
 कर्म चारी (Karm chári (کرم چاری
 कार गुज़ार (Kár guzár (کار گزار

کار آمد (ف - ص) کارآمد

KÁR-ÁMAD कारआमद
 उपयोगी (Up yogi (اُپ یوگی लाभ
 दायक (Lábh dáyak (لاِبھ دایک मुफ़ीद
 (Mufid (مفید

KÁR-DÁN कारदान (ف - ص) कारदान

کار بر آری (ف - م - ث) کار بر آری

1. अभ्यस्त (Abb,bhyast (ابهیست
 मशशक (Mash,sháq (مشاق

KÁR-BARÁRI कारचरारी
 कार्य सिद्धि (Kárya siddhi (کاریہ
 कामयाबी (Kámyábi (کامیابی

2. अनुभवी (Anu bhavi (انوبھوی
 वाक्किकार (Váqif kár (واقف کار

KÁRI کاری (ف - ص)

1. घातक (Ghátak کھاتک) मुहलिक (Muhlik مهلك)

2. भरपूर (Bharpūr بھرپور) गहरा (Gahra گہرا)

KÁRĪGAR कारीगर (ف - مذ)

1. कला कार (Kala kār कला کار) शिल्प कार (Shilp kār شلپ کار) फनकार (Fankār فن کار)

2. हस्त शिल्पी (Hast shilpi هست شلپی) दस्तकार (Dast kār دست کار)

کاریگری (ف - مٹ)

KÁRĪGARĪ कारी गरी

1. शिल्प (Shilp شلپ) कला (Kala کلا) फन (Fan فن)

2. हस्त शिल्प (Hast shilp هست شلپ) दस्तकारी (Dast kārī دست کاری)

3. निपुणता (Nipunata نیپونتا) होश-यारी (Hoshyāri هوشیاری)

KÁSĪD कासिद (ع - ص)

मिथ्या (Mith,thya مٹھیا) कूट (Kūt कुट) खोटा (Khota کھوتا) जाली (Jāli جعلی)

KÁSIR कासिर (ع - مذ)

भेदक (Bhedak بھدک) खंडक (Khandak کھنڈک) तोड़ने वाला (Torne vāla توڑنے والا)

کارروائی (ف - مٹ)

KÁR-RAVÁYI कार रवाई

कार्यवाही (Kárrya váhi کاریه واهی)

रुयदाद (Rúo dād رویداد)

KÁR-ZÁR कार जार (ف - مٹ)

समर (Samar سمر) युद्ध (Yuddh یدھ)

जंग (Jang جنگ)

KÁRKUN कारकुन (ف - ص)

कर्म चारी (Karm chāri کرم چاری)

कार्य कर्ता (Kárrya karta کاریه کرتا)

कारपरदाज (Kār pardāz کارپرداز)

KÁR-GAR कार गर (ف - ص)

प्रभावकर (Prabhāvkar پربھاوگر)

मुअस्सर (Mu,assir موثر)

کار گزار (ف - ص)

KÁR-GUZÁR कार गुजार

1. कर्मचारी (Karm chāri کرم چاری)

मुलाजिम (Mulázim ملازم)

2. कार्य कुशल (Kárrya kushal کاریه کوشل)

कारदा (Kārdan کاردان)

KÁRINDA कारिन्दा (ف - مذ)

1. अभि कर्ता (Abbi karta ابھی کرتا)

एजेंट (Agent ایجنت)

2. कार्य कर्ता (Karrya karta کاریه کرتا)

कारकुन (Kār kun کارکن)

KÁR,VÁN कारवां (ف - مذ)

यात्रिदल (Yáttirī dal یاتری دل)

काफिला (Qáfila قافله)

वाला (Kholne vála) (کھولنے والا)

KÁGHAZ कागज़ (ع - مذ) کاغذ

1. पत्र (Pattr) (پتر) कागद (Kágad) (کاگد)

2. लेख्य (Lekhya) (لکھیا) दस्तावेज़ (Dastávez) (دستاویز)

3. पर्चा (Parcha) (پرجہ) रुक्का (Ruqqa) (رقعہ)

KÁFIR काफिर (ع - ص) کافر

1. नास्तिक (Nástik) (ناستک) लामज़हब (Lá maz,hab) (لامذہب)

2. कृतघ्न (Kritaghn) (کرتگھن) नाशुक्रा (Ná shukra) (नाशक्रा)

KÁFUR काफूर (ع - مذ) کافور

कर्पूर (Karpúr) (کرپور) कपूर (Kapúr) (کپور)

KÁFI काफी (ع - ص) کافی

पर्याप्त (Paryápt) (پریاپت) पूरा (Púra) (پورا)

KÁKUL काकुल (ف - مث) کاکل

केश पश (Kesh pásh) (کیش پاش) जुल्फ (Zulf) (زلف)

KÁLBUD काल्बुद (ف - مذ) کالبد

शरीर (Sharír) (شریر) काया (Káya) (کایا) जिस्म (Jism) (جسم)

KÁM काम (ف - مذ) کام

1. आशा (Ásha) (آشا) मुराद (Murád) (مراد)

2. इच्छा (Ich, chha) (اچھا) मतलब (Matlab) (مطلب)

KÁSA कासा (ف - مذ) کاسہ

कंस (Kans) (کنس) चषक (Chashak) (چشک) पियाला (Piyála) (پیالہ)

कसेग्र (ف - ص)

KÁSA-GAR कासा गर

1. कंसकार (Kans kár) (کنس کار) कसगर (Kas gar) (کسگر)

2. कुम्भकार (Kumbh kár) (کمبر کار) कुम्हार (Kumbár) (کمبر)

कसेलिस (ف - ص)

KÁSA-LES कासालेस

चाटुकार (Chátu kár) (چاٹوکار) चापलूस (Cháp lús) (چاپلوس)

काशाने (ف - مذ)

KÁSHÁNA काशाना

गृह (Grih) (گرہ) निकेतन (Niketan) (نیکیتن) सदन (Sadan) (سدن) घर (Ghar) (گھر)

KÁSHT काश्त (ف - مث) کاشت

कृषि (Krishi) (کرشی) खेती (Kheti) (کھیتی)

काश्तकार (ف - ص)

KÁSHT-KÁR काश्तकार

कृषक (Krishak) (کرشک) कृषिबल (Krishi bal) (کرشی بل) भूमिधर (Bhúmi dhar) (بھومی دھار) किसान (Kisán) (کسان)

KÁSHIF काशिश (ع - ص) کاشف

उद्घाटक (Udghátak) (ادگھاٹک) प्रकाशक (Prakáshak) (پرکاشک) खोलने

2. अंगार धानी (Angār dhāni انگار)
(अंगीठी) (Angīthi انگیتھی) (دعانی)

KÁVÁK कावाक (क - व - स) काواک

1. वक्र (Vakr (وکر) टेढ़ा (Terha تیرھا)
2. बे डौल (Be daul (بے دؤل) बेढंगा (Be dbanga (بے دھंगा)

KÁVISH काविश (क - व - श) काوش

1. चिंता (Chinta चिन्ता) शंका (Shauka (شکا) फिक्र (Fikr (فکر)
2. शत्रुता (Shattruta शत्रुता) दुश्मनी (Dushmani (دشمنی)
3. परिश्रम (Parish,shram (پیشرم) मेहनत (Mehnat (مہنت)

KÁH काह (क - ह - म) काह
तृण (Trin (त्रन) घास (Ghás (گھاس)

KÁHISH काहिश (क - ह - श) काहश

1. क्षीणता (Chhínata (چھینتا) लागरी (Lághari (لاگری)
2. कष्ट (Kasht (कष्ट) तकलीफ (Taklíf (تكلیف)

KÁHIL काहिल (क - ह - ल) काहल

1. आलसी (Álasi (آلسی) सुस्त (Sust (سست)
2. अकर्मण्य (Akarman,nya (اکرمنیہ) निकम्मा (Nikamma (نکما)

KÁHILI काहिली (क - ह - ल - इ) काहली
आलस्य (Álassya (آلسیہ) सुस्ती (Susti (سستی)

KÁHIN काहिन (क - ह - न) काहिन

1. दैवज्ञ (Daivaggya (दिव्यज्ञ) रौबदां (Ghaib dán (غیب دان)

3. तालु (Tálu (تالو) तालू (Tálu (تالو)

KÁM-RÁN कामरा (क - म - र - न) कामरा

1. सफल (Saphal (सफल) कामयाब (Kámyáb (کامیاب)
2. भाग्यवान् (Bhággya vān (بہاگیہ) खुश किस्मत (Khush qismat (خوش قسمت)

KÁMIL کامل (क - म - ल) कामिल

1. पूर्ण (Pūrṇ (پورن) संपूर्ण (Sampūrṇ (تمام) तनाम (Tamám (سم پورن)
2. दक्ष (Dakchh (دکھ) कुशल (Kushal (کشل) सिद्धहस्त (Sid,dh-hast (سدھ هست) माहिर (Máhir (ماہر)

KÁN कान (क - न - म) कान

खनि (Khani (کھنی) आकर (Ákar (آکر)
खान (Khán (کھان)

कान्जर (क - न - ज - र) कान्जर

KÁNE-ZAR कानेज़र

स्वर्णकर (Swarnákar (سورناکر) सोने
की खान (Sone ki khán (سونے کی
کھان)

KÁN-KAN कानकन (क - न - क - न) कानकन

खनिकार (Khani kár (کھنی کار) खानक
(Khának (کھانک) खान में काम करने
वाला (Khán men kám karne vála.
کھان میں کام کرنے والا)

KÁNŪN कानून (क - न - उ - न) कानून

1. भ्राष्ट्र (Bhráshtr (بھراشتر) भट्टी
(Bhatti (بھٹی) बड़ा चूल्हा (Baṛa
chúlha (بڑا چولھا)

2. महानता (Mahánata) बड़ाई
(Baráyi) (برائی)

کبر سنی (ع - ف - مٹ)

KIBR-SINI किव्रसिनी

जरा (Jara) (جرا) वयोवृद्धता (Vayovrid-
dhata) (वयोवृद्धता) बुढ़ापा (Burbápa
(بڑھاپا)

KIBRIYA किव्रिया (ع - ص)

1. श्रेष्ठता (Shreshthata) (श्रेष्ठता)
बुज़ुर्गी (Buzurgi) (بزرگی)

2. ईश्वर (Īshwar) (ایشور) खुदा
(Khuda) (خدا)

KIBRÍT किव्रीत (ع - مٹ)

गंधक (Gandhak) (گندھک) गूगर्द
(Gúgard) (گوگرد)

KABK कबक (ف - مذ)

चकोर (Chakor) (چکور) मुर्गे आतश खार
(Murgbe ádash khár) (مرغ آتش خوار)

KABÚTAR कबूतर (ف - مذ)

कपोत (Kapot) (کپوت) पारावत (Pára-
vat) (پاراوت) कलरव (Kalrav) (کلر و)

KABÚD कबूद (ف - ص)

नील (Níl) (نیل) नीला (Níla) (نیلا)
आस्मानी (Ásmáni) (آسمانی)

KABÍDAGI कबीदगी (ف - मٹ)

वैमनस्य (Vaimanas,sya) (وے منسیہ)
रंजिश (Ranjish) (رنجش)

KABÍDA कबीदा (ف - ص)

वैमनस्क (Vaimanask) (وے منسک)

2. अभिचारक (Abhi charak) (अभिचारक)
(Jádúgar) (जादूगर) (چارک)

काहीदगी (ف - مٹ)

KÁHÍDAGI काहीदगी

कृशता (Krishata) (کړشتا) दुबलापन
(Dubla pan) (دبلاپن)

KÁHÍDA काहीदा (ف - ص)

कृश (Krish) (کړش) क्षीण (Chhín)
(Munhani) (मुन्हनी) (چھن)

KÁINÁT काइनात (ع - مٹ)

1. विश्व (Vish,shwa) (ویشو) जगत्
(Jagat) (जगत्) दुनिया (Dunya)
(دنیا)

2. प्राणि वर्ग (Práni varg) (پرانے ورگ)
मखलूक (Makblúq) (مخلوق)

3. मर्यादा (Maryáda) (مریادا) हैसियत
(Haisiyat) (حیثیت)

KABÁB कबाब (ف - مذ)

1. भ्रष्ट (Bhrisht) (بھرشت) भुनाहुआ
(Bhuna hua) (بھنا هوا)

2. शूलिक (Shúlik) (شولک) कीमे की
विशेष टिकिया (Qíme ki vishesh
tikiya) (قیمے کی ویشیش تکیا)

KABID कबिद (ع - مٹ)

यकृत (Yakrit) (یکرت) जिगर (Jigar)
(जिगर)

KIBR किव्र (ع - مذ)

1. अहंकार (Abankár) (अहंकार)
(Ghamand) (گھمند)

क़तब खाने (क़ - फ - मड)

KUTUB-KHÁNA कुतुब खाना

पुस्तकालय (Pustakálai पुस्तकाले)

किताब घर (Kitáb ghar किताब ग़र)

KATBA क़तबा (क़ - मड)

अभिलेख (Abhi lekh अभि लेख)

शिला लेख (Shila lekh शिला लेख)

KASÁFAT कसाफ़त (क़ - मड)

1. मालिन्य (Málin, nya मालिन्य)

मलिनता (Malinata मलिनता)

(Maila pan मिलापन)

2. अपवित्रता (Apavittrata अपवित्रता)

नजासत (Najásat नजासत)

KASRAT कसरत (क़ - मड)

बाहुल्य (Báhullya बाहुल्य)

(Práchurrya प्राचुर्य)

(Adhikata अधिकता)

इफ़रात (Ifrát इफ़रात)

KASÍR कसीर (क़ - मड)

प्रचुर (Prachur प्राचुर)

(Adhik अधिक)

(Bahul बाहुल)

(Vipul विपुल)

उद्रिक्त (Udrikt उद्रिक्त)

ब इफ़रात (Ba ifrát ब इफ़रात)

KASÍF कसीफ़ (क़ - मड)

1. मलिन (Malin मलिन)

मैला (Maila मैला)

2. अपवित्र (Apavittr अपवित्र)

गंदा (Ganda गंदा)

KAJ कज (क़ - मड)

वक्र (Vakr वक्र)

कुटिल (Kutil कुटिल)

टेढ़ा (Teṛha टेढ़ा)

खिन्न (Khinn खिन्न) रंजीदा (Ranjída रंजीदा)

KABÍR कबीर (क़ - मड)

1. ज्येष्ठ (Jeshth ज्येष्ठ) कला (Kalán कला)

2. श्रेष्ठ (Shreshth श्रेष्ठ) मुहतरम (Mohtaram मुहतरम)

3. महान् (Mahán महान्) अज़ीम (Azím अज़ीम)

KABÍSA कबीसा (क़ - मड)

मलमास (Malmás मलमास)

अधिमास (Adhimás अधिमास)

लौंद (Laund लौंद)

KITÁB किताब (क़ - मड)

पुस्तक (Pustak पुस्तक)

ग्रंथ (Granth ग्रंथ)

पोथी (Pothi पोथी)

KITÁBAT किताबत (क़ - मड)

1. लेखन क्रिया (Lekhan kriya लेखन क्रिया)

(Likhne लिखने का काम)

(ka kám लखने का काम)

(Tabrír तहरीर)

2. लेखन कला (Lekhan Kala लेखन कला)

(Kátib ka कारिब का पेशा)

pesha कापी नवीसी

(Kápi navísi कापी नवीसी)

क़ताबचे (क़ - मड)

KITÁB CHA किताबचा

पुस्तिका (Pustika पुस्तिका)

छोटी किताब (Chhoti kitáb छोटी किताब)

कदखदा (फ - मं)

KAD-KHUDA कद खुदा

विवाहित (Viváhit ववाहत) मनकूह
(Mankúh मन्कूह)

कदखदायी (फ - मं)

KAD-KHUDÁYI कदखुदाई

विवाह (Viváh ववाह) व्याह (Byáh ब्याह)

कदूरत (ए - मं)

KUDÚRAT कुदूरत

1. मलिनता (Malinata मल्लता) गदला
पन (Gadla pan गदलपन)

2. मनोमालिन्य (Manomálinnya मनोमालिन्य)
(Ranjish रंजिश) रंजिश (मालिन्य)

3. मनस्ताप (Manastáp मनस्तप)
दिल का गुबार (Dil ka ghubár दिल का गबार)

KIZB किजब (ए - मं)

असत्य (Asattyá अस्त्य) अनृत
(Anrit अनृत) मिथ्या (Miththya मिथ्या)
(Jhúth जहुथ) झूठ (मिथ्या)

KAR कर (फ - मं)

बधिर (Badhir बधिर) कल (Kall कल)
बहिरा (Babira बहिरा)

करामत (ए - मं)

KARÁMAT करामत

1. चमत्कार (Chamatkár चमत्कार)

मोजिजा (Mojíza मोजिजा)

2. कृपा (Kripa कृपा) दया (Daya दया)
(Karam करम) करम

कज बहसी (एफ - मं)

KAJ-BAHSI कज बहसी

कुतर्क (Kutark कुतर्क) कट हुज्जती
(Kat hujjati कट हज्जती)

कज खलु (एफ - मं)

KAJ-KHULQ कज खलु

दुःशील (Dush,shíl दुःशील) दुः
स्वभाव (Dus,swabháo दुःस्वभाव)
बदखलु (Bad khulq बदखलु)

कज कोल (फ - मं)

कज कोल (Kash kol कश कोल)
भिक्षा पात्र (Bhikchhá pátr भिक्षा पात्र)

कजी (फ - मं)

कजी (Kaji कजी)
वक्रता (Vakrata वक्रता) कुटिलता
(Kutilata कुटिलता) जिह्मता (Jibmata जिह्मता)
टेढ़ा पन (Terhápan टेढ़ा पन)
(Tiyehápan तीयेहापन)

कुहल (ए - मं)

कुहल (Kuhl कुहल)
मनीक (Maník मनीक) अंजन (Anjan अंजन)
(Rasánjan रसानंजन) रसानंजन
सुरमा (Surma सुरमा)

कद (ए - मं)

कद (Kad कद)
1. द्वेष (Dwesh द्वेष) रंजिश
(Ranjish रंजिश)

2. दुराग्रह (Durág,grah दुराग्रह) ज़िद
(Zid ज़िद)

3. प्रयास (Prayás प्रयास) प्रयत्न
(Prayatn प्रयत्न) कोशिश
(Koshish कोशिश)

1. आचरण (Ācharan अचरण) अमल (Amal عمل)

2. चरित्र (Charittr चरित्र) कैरेक्टर (Character कैरेक्टर)

کردگار (ف - مذ)

KA (I) RD-GĀR क (कि) दैगार

ईश्वर (Íshwar ऐश्वर) परमात्मा (Para-mátma پرماتما) खुदा (Khuda خدا)

KURSI कुर्सी (ع - مذ)

आसंदिका (Āsandika आसंदी)

चियर (Chair चियर) (Āsaandi آسندی)

كرسى نامه (عف - مذ)

KURSI-NÁMA कुर्सी नामा

वंशावली (Vanshávali ونشاولي) नसब नामा (Nasab náma نسب نامه)

كرشمه (ف - مذ)

KIRI (KARA) SHMA किरि (कर) शमा

1. चमत्कार (Chamatkár चमत्कार)

शोबदा (Shobada شعبده)

2. लीला (Líla ليله) माया (Máya)

कुदरत (Qudrat قدرت) (माया)

3. छल (Chhal چهل) चाल (Chál)

چال)

KARGAS करगस (ف - مذ)

गृध्र (Gridb,dhr گردهر) गिध (Gidh)

گده)

KARAM करम (ع - مذ)

1. कृपा (Kripa کرپا) मेहरबानी (Mehr-báni)

(مهرباني)

2. करुणा (Karuna کارونا) रहम (Rahm)

(رحم)

3. श्रेष्ठता (Shresh,thata شریهش)

बड़ाई (Baráyi برائی) (तेहता)

KARÁHAT कराहत (ع - مٹ)

घृणा (Ghrina گھرنا) घिन (Ghin گھن)

नफरत (Nafrat نفرت)

KIRÁYA किराया (ف - مذ)

भाटक (Bhátak بهاٹک) भाड़ा (Bhára

بھارا)

کرایہ نامہ (ف - مذ)

KIRÁYA-NÁMA किराया नामा

भाटक पत्र (Bhátak pattr بهاٹک پتر)

KARB कर्ब (ع - مذ)

1. वेदना (Vedana वेदना) पीड़ा (Píra

تکلیف Taklíf تکلیف) (पीड़ा)

2. व्याकुलता (Vyákulata व्याकुलता)

बेचैनी (Be chaini بے چینی)

KARAKHT करखत (ف - ص)

1. कर्कश (Karkash کرکش) दुरुष्ट (Durusht

درشت)

2. कठोर (Kathor کتھور) सख्त (Sakht

سخت)

کرختگی (ف - مٹ)

KARAKHTAGI करखतगी

1. कर्कशता (Karkashata کرکشتا)

दुरुष्टी (Durushti درشتي)

2. कठोरता (Kathorata کتھورتا) सख्ती (Sakhti

سختی)

کردار (ف - مذ)

KA (I) RDÁR क (कि) दार

کرہ باد (عف - مذ)

KURA-E-BÁD کورعباد

وايو منڊل (Váyu mandal)

هوا کا घेरा (Hava ka ghera) (گھیرا)

کرہ خاک (عف - مذ)

KURA-E-KH K کورعخاک

دیکھو 'کرہ ارض'

کرہ نار (ع - مذ)

KURA-E-NÁR کورعنار

دیکھو 'کرہ آتش'

کرہ هوا (عف - مذ)

KURA-E-HAVA کورعہوا

دیکھو 'کرہ باد'

KARI کری (ف - مٹ) کری

बधिरता (Badhirata) बहरापन

(Behrá pan) (بہراپن)

KARÍM کریم (ع - ص) کریم

1. दयालु (Dayálu) कृपालु

(Kripálu) बहुत करम करने

वाला (Bahut karam karne vála

(بہت کرم کرنے والا)

2. ईश्वर (Íshwar) खुदा

(Khuda) (خدا)

KARÍH کریه (ع - ص) کریه

घृणित (Ghrinit) जुगुप्सित

(Jugupsit) मकरूह

(Makrúh) (مکروح)

3. दानशीलता (Dán shílata) (دان شیلتا)

सखावत (Sakhávat) (سخاوت)

KIRM कर्म (ف - مذ) کرم

कृमि (Krimi) कीट (Kít) (کرمی کیٹ)

कीड़ा (Kíra) (کیڑا)

कर्म फरमा (عف - ص) کرم فرما

KARAM-FARMA करमफर्मा

मित्र (Mitr) दोस्त (Dost) (میترا دوست)

कर्म कश (ف - ص) کرم کش

KIRM-KUSH कर्मकुश

कृमि नाशक (Krimi náshak) (کرمی ناشک)

जरासीमकुश (Jarásím kush)

(जरासिम कश)

करोफर (عف - مذ)

KAR,RO-FAR करोंफर

वैभव (Vaibhav) शानशौकत

(Shán shaukat) (شان شوکت)

KURA कुरा (ع - مذ) کره

वर्तुल (Vartul) मंडल (Mandal)

पिंड (Pind) गोला

(Gola) (گولا)

کره آتش (عف - مذ)

KURA-E-ÁTASH कुरعآتش

अग्नि मंडल (Agni mandal) (اگنی منڊل)

कुरेनार (Kurae nár) (کره نار)

کره ارض (ع - مذ)

KURA-E-ARZ कुरعآرض

भूमंडल (Bhú mandal) (بھو منڊل)

ज़मीन का गोला (Zamín ka gola) (زمین کا گولا)

(کا گولا)

2. भिन्न (Bhin,n भन) वह संख्या जो
एक से कम हो (Voh sankhya jo ek
se kam ho) وہ سنگھیا جو ایک
(سے کم ہو)

KASRAT कसूरत (ع - مٹ) کسرت

व्यायाम (Vyáyám व्यायाम) वर्जिश
(Varzish ورزش)

KASAL कसल (ع - مڈ) کسل

1. आलस्य (Álas,sya آلسیہ) काहिली
(Kábili کاهلی)

2. शिथिलता (Shithilata شتھیلتا)
श्रान्ति (Shránti شرانتی) थकन
(Thakan تهکن)

کسل مند (ع - ص)

KASAL-MAND कसल मन्द

1. आलस (Álas आलसी) सुस्त (Sust सुस्त)
(Álasi آلسی)
2. श्रान्त (Shránt श्रान्त) क्लान्त (Klánt क्लान्त)
थका हुआ (Thaka hua) (تهکا هوا)

KISVAT क़िस्वत (ع - مٹ) کسوت

1. वस्त्र (Vasttr वस्त्र) लिबास (Libás لباس)
2. नापितपेटिका (Nápit petika नापित)
नाई की पेटो (Náyi ki peti) (نایی کی پیٹکی)

کشا دگی (ف - مٹ)

KUSHÁDAGI कुशादगी

विस्तार (Vistár विस्तार) फैलाव (Phailáo फैलाव)
(پھیلاو)

KAS कस (ف - مڈ) کس

व्यक्ति (Vyakti (ویکتی) शख्स
(Shakhs شخص)

کسادبازاری (ع - مٹ)

KASÁD-BÁZÁRI कसाद बाज़ारी

व्यापार मंदता (Vyápár mandata) (ویا پارد)
मंदापन (Manda pan) (منداپن)

کسالت (ع - مٹ)

KASÁLAT कसालत

आलस्य (Álassya आलसी) सुस्ती
(Susti سستی)

KASB कस्ब (ع - مڈ) کسب

1. उपार्जन (Upárjan) (اپارجن) तहसील
(Tahsil تحصیل)
2. उद्यम (Uddyam) (اودیم) पेशा (Pesha)
(پیشہ)
3. वेश्यावृत्ति (Vesh,shya vritti) (वेशیا)
कमाई (Kamáyí) (کمائی)

KASBI कस्बी (ع - مٹ) کسبی

1. वह इत्म जो मेहनत करने से हासिल
हो (Voh ilm jo mehnat karne se)
وہ علم جو محنت سے حاصل ہو
(کرنے سے حاصل ہو)
2. गणिका (Ganika) (گنیکا) वेश्या (Vesh,
shye) (वेशیا) तवाइफ (Taváif) (طوائف)

KASR कसर (ع - مٹ) کسر

1. खंडन (Khandan) (کھندن) तोड़ना
(Toṛna) (توڑنا)

کشت و خون (ف - مذ)

KUSHTO-KHÚN कुशतो खून

1. रक्तपात (Raktpát रक्त पيات) (खून रेझी (Khúnrezi خون ریزی)
2. युद्ध (Yud,dh یوده) लड़ाई (Laráyí لڑائی) (Jang جنگ)

KUSHTA कुशता (ف - ص) کشته

1. हत (Hat هت) निहत (Nihat نهت) (Maqtúl مقتول)
2. भस्म (Bhasm بهسم) धात का कुशता (Dhát ka kushta دهات كا كشته)

KASHTI कश्ती (ف - مٹ) کشتی
 नौ (Nau نو) नौका (Nauka نوکا) तरणी (Tarani تارنی) पोत (Pot پوت) नाव (Náo ناؤ)

KUSHTI कुशती (ف - مٹ) کشتی

- नियुद्ध (Niyud,dh نیوده) बाहु युद्ध (Báhu yuddh باهویده) मल्ल युद्ध (Mal,l yuddh مل یوده) दो पहलवानों की लड़ाई (Do pahalvánon ki laráyí دو پهلوانوں کی لڑائی)

کشتی بان (ف - مذ)

KASHTI-BÁN कश्ती बान

- नाविक (Návik ناوک) नौ चालक (Nauchálak نوچالک) कर्णधार (Karndhár کرن دھار) (Mal,láh مللاح)

KUSHÁDA कुशादा (ف - ص) کشاده

- विस्तृत (Vistrit وستریت) विशाल (Vishál ویشال) (Vasí,a وسیع) वसीत्र (Vasí,a)

कशा कश् (ف - مٹ)

KASHÁKASH कशाकश

1. संघर्ष (Sangharsh سن گھرش) खेंचा तानी (Khencha tání کھینچا تانی) छीना झपटी (Chbína jhapti چھینا جھپٹی)
2. कष्ट (Kasht کشت) दुःखः (Dukh دکھ) तकلیफ (Taklíf تکلیف)

कशा कशा (ف - ص)

KASHÁN-KASHÁN कशा कशा

- बलात् (Balát बलात) ज़बर दस्ती (Zabar dasti زبردستی) खींचते हुए (Khínch-te hue کھیچتے ہوئے)

कशाश (ف - مٹ)

KUSHÁISH कुशाइश

1. विस्तार (Vistár ویتار) वुसअत (Vus,at وسعت)
2. वृद्धि (Vridhhi وردھی) बढ़ती (Barhti برهتی) बरकत (Barakat برکت)

कश्त (ف - मٹ) कश्त

1. कृषि (Krishi کوشی) खेती (Kheti کھیتی)

2. शतरंज की 'शह' (Shatranj ki 'shah' شطرنج کی 'شہ')

KISH,VAR کیشور (ف - مذ)

1. देश (Desh دیس) मुल्क (Mulk ملک)
2. राज्य (Rājya راجیه) सलतनत (Saltanat سلطنت)

کشیردگی (ف - مٹ)

KASHIDAGI कशीदगी.

1. मनोमालिन्य (Manomálin,nya منو (کهنچاؤ) खिचाव (Khincháo) مالذیہ)
2. वैमनस्य (Vaimanassya وے منیسہ) रंजिश (Ranjish رنجش)

KASHIDA कशीदा (ف - ص) کشیدہ

1. आकर्षित (Ákarshit (اکرشت) खिचा (Khinchá hua (کهنچا هوا)
2. रुष्ट (Rusht رشت) कुपित (Kupit (ناراض (Naráz) कपित
3. सुई डोरे से काढ़ा हुआ फूल बूटे या ज़र दोज़ी का काम (Sui dore se káṛha hua phúl búte ya zar dozi ka kám سوئی دورے سے کارھا ہوا پھول بوٹے (یا زردوزی کا کام)
4. खींचा हुआ (Khíncha hua (کهنچا هوا)
ان معنوں میں مرکبات کا آخری جز ہو کر معنی دیتا جیسے 'رنج کشیدہ'

KAF कफ (ع - مٹ) کف

1. प्रहस्त (Prahast پرهست) प्रतल (Pratal پرتل) पंजा (Panja پنجا)

KASHISH कशिश (ف - مٹ) کشش

1. आकर्षण (Ákarshan (اکرشن) खिचाव (Khincháo (کهنچاؤ) जीयत (Jázibíyat (جاذبیت)
2. आकर्षण शक्ति (Ákarshan shakti (اکرشن شکتی) कुवते कशिश (Quvvate-kashish (قوت کشش)

KASHF कश्फ (ع - مذ) کشف

1. प्रकटन (Prakatan (پرکتن) ज़ाहिर होना (Záhir hona (ظاهر ہونا)
2. दैव ज्ञान (Daiv gyán (دیوگیان) मुकाशफा (Mukáshafa (مکاشفہ)

کشکول (ف - مذ)

KASHKOL कश्कोल

- भिक्षा पात्र (Bhikēhha páṭtr (بھیکھا
भीक का पियाला (Bhík ka piyála (بھیک کا پیالہ)

کش مکش (ف - مٹ)

KASH-MAKASH कश् मकश

1. असमंजस (Asamanjan (اس منجس) पसोपेश (Pásopesh (پس و پیش)
2. मनोमालिन्य (Manomálin منو (मनमुटाव (Man mutáo (من متاؤ)
3. संघर्ष (Sangharsh (سنگهرش) आपा धापी (Ápá dhápi (آپادھاپی) खींच तान (Khínchtán (کھینچ تان)

2. अवज्ञा (Avaggya (اوگیا नाकरमानी
(Ná farmání (نافرمانی)

3. कृतघ्नता (Kritaghnata (کرتگھنتا
कुफ्राने नेमत (Kufráne nemat
(کفران نعمت)

KUFRÁN कुफ्रान (ع - مذ)

अकृतज्ञता (Akritaggyata (اکرتگیہتا
कृतघ्नता (Kritaghnata (کرتگھنتا
नाशुकरी (Náshukri (ناشکری

KAFSH कफ़श (ف - مٹ)

पादत्र (Pádattr (پادتر पादुका
(Páduka (پادکا जूता (Júta (جوته)

कफ़श दोर (फ - व)

KAFSH-DOZ कफ़श दोज़

चर्मकार (Charm kár (چرمکار पादुका-
कार (Paduká kár (پادکا کار मोची
(Mochi (موچی)

KAFAN कफ़न (ع - مذ)

मृत चेल (Mritchel (मृत चिल मृतक
वस्त्र (Mritak vastr (मृतक वस्त्र
मुरदे को लपेटने का कपड़ा (Murde ko
Lapetne ká kapra (مردے کو لپیٹنے
کا کپڑا)

KAFIL कफ़ील (ع - ص)

1. प्रति भूत (Prati bhút (پرتی بھوت
ज़ामिन (Zámin (ضامن)

2. पालक पोशक (Pálak poshak (پالک
परवरिश कुनिन्दा (Par-
varish kuninda (پرورش کنندہ)

2. फेन (Phen (फेन भाग (Jhág
(جھاग)

KAFFÁRA कफ़ारा (ع - مذ)
प्रायश्चित (Práyashchit (پرایشچیت
गुनाह से पाक होने का अमल (Gunáh
se pák hone ka amal (گناه سے پاک
ہونے کا عمل)

KAFÁLAT कफ़ालत (ع - مٹ)

1. प्रति भूति (Pratibhúti (پرتی بھوتی
ज़मानत (Zamánat (ضمانت)

2. भरणपोषण (Bharanposhan (بھरण
परवरिश (Parvarish (پرورش)

KIFÁYAT कफ़ायत (ع - مٹ)

1. पर्याप्ति (Paryápti (پریاپتی काफ़ी
होना (Káfi hona (کافی ہونا)

2. न्यूनता (Nyúnata (نیونتا कमी
(Kami (کمی)

3. अतिरिक्ता (Atiriktata (ارتی رکتا
बचत (Bachat (بچت)

कफ़ायत شعار (ع - ص)

KIFÁYAT-SHIÁR कफ़ायत शिआर

स्वल्प व्ययी (Swalp vyayi (سولپ ویئی
मित व्ययी (Mitav,vyáyi (متوویئی
जुज़ रस (Juz ras (جزر س)

KUFR कफ़ (ع - مذ)

1. अधर्म (Adharm (ادھرم लामज़हबी-
यत (La maz,habiyat (لامذہبیت)

7, वार्तालाप (Vartáláp वार्तालाप)
गुफ्तुगू (Guftugu गुफ्तुगू)

KALÁN कलान (क - ल - न) कलान

1. ज्येष्ठ (Jyeshth ज्येष्ठ) उम्र में बड़ा
(Umr men bara उम्र में बड़ा)

2. श्रेष्ठ (Shreshth श्रेष्ठ) अजीम
(Azím अजीम)

3. प्रलंब (Pralamb प्रलंब) लंबा
(Lamba लंबा)

KULÁH कुलाह (क - ल - ह) कुलाह

1. टोपी (Topi टोपी)

2. मुकुट (Mukut मुकुट) ताज (Táj ताज)

KALB कल्ब (क - ल - ब) कल्ब

कुक्कुर (Kuk,kur कुक्कुर) श्वान
(Shwán श्वान) कुत्ता (Kutta कुत्ता)

KULFAT कुल्फत (क - ल - फ - त) कुल्फत

दुःख (Dukh दुःख) क्लेश (Klesh क्लेश)
(Taklíf तकलीफ) तकलीफ

KILK किल्क (क - ल - क) किल्क

लेखनी (Lekhani लेखनी) कलम
(Qalam कलम)

KALIMA कलिमा (क - ल - म) कलिमा

1. शब्द (Shabd शब्द) लफ्ज़ (Lafz लफ्ज़)

2. वचन (Vachan वचन) बात (Bát बात)

3. वाक्य (Vákya वाक्य) जुम्ला
(Jumla जुम्ला)

KUL कुल (क - ल - उ) कुल

1. समग्र (Samaggr समग्र) समस्त
(Samast समस्त) सर्व (Sarv सर्व)
सकल (Sakal सकल) सब (Sab सब)

2. प्रत्येक (Pratyek प्रत्येक) हरेक
(Harek हरेक)

3. संपूर्ण (Sampurn संपूर्ण) पूरा
(Púra पूरा)

कलाग (क - ल - ग) कलाग

KU(A) LÁGH कु (क) लाग
काकोल (Kákol काकोल) डोम काक
(Dom kák डोम काक) जंगली कौआ
(Jangali kau,á जंगली कौआ)

KULÁL कुलाल (क - ल - ल) कुलाल

कुम्भकार (Kumbh kár कुम्भकार)
कम्हार (Kumhár कम्हार)

KALÁM कलाम (क - ल - म) कलाम

1 कथन (Kathan कथन) बात (Bát बात)

2. वाक्य (Vak,kya वाक्य) जुम्ला
(Jumla जुम्ला)

3. कविता (Kavita कविता) शाइरी
(Sbáiri शाइरी)

4. आपत्ति (Ápatti आपत्ति) एतिराज़
(Etiráz एतिराज़)

5. प्रवचन (Pravachan प्रवचन) कौल
(Qaul कौल)

6. संदेह (Sandeh संदेह) शक (Shak शक)

KAM कम (फ - व) कम
अल्प (Alp अल्प) ईषत् (Ishat अिषत्)
न्यून (Nyún न्यून) थोड़ा (Thoṛa थोड़ा)

कम اصل (अफ - व)

KAM-ASL कम अस्ल

1. अकुलीन (Akulín अकुलीन) गैर शरीफ (Ghair sharíf गैर शरीफ)
2. अधम (Adham अधम) जलील (Zalil जलील)

KAMÁL कमाल (अ - म) कमाल

1. गुण (Gun गुण) वस्त्र (Vasf वस्त्र)
2. चमत्कार (Chamatkār चमत्कार)
3. अजुबा पन (Ajúba pan अजुबा पन)
4. विशेषता (Visheshata विशेषता)
5. खसूसियत (Khusúsiyat खसूसियत)
6. अत्यंत (Attyant अत्यंत) बहुत (Bahut बहुत)
7. शिल्प (Shilp शिल्प) कला (Kala कला)
8. पूर्णता (Purnata पूर्णता) तकमील (Takmil तकमील)
9. पराकाष्ठा (Parákáshtha पराकाष्ठा)
10. आखिरी हद (Ákhiri had आखिरी हद)

KAMÁN कमान (अ - म) कमान

1. धनुष (Dhanush धनुष) चाप (Cháp चाप)
2. धन्वा (Dhanva धन्वा) शरासन (Sharásan शरासन)
3. धनु (Dhanu धनु) कौस (Qaus कौस)

4. मुसलमानों का एक धर्म मंत्र (Musal-mánon ka ek dharm manttr मुसलमानों का एक धर्म मंत्र)

KULÚKH कुलूख (अ - म) कुलूख
मृत्पिंड (Mritpind मृत्पिंड) लोष्ठ (Loshth लोष्ठ)

KALLA कला (अ - म) कला

1. कपाल (Kapál कपाल) खोपड़ी (Khopṛi खोपड़ी)
2. हनु (Hanu हनु) जबड़ा (Jabṛa जबड़ा)

कलियात (अ - म)

KUL,LIYÁT कुल्लियात

1. कलिये की जमे दिके 'कलिये'
2. किसी शाहर की तमाम कविता का संग्रह (Kisi sháir ki tamám kavita ka sangrah किसी शाहर की तमाम कविता का संग्रह)

KILÍD किलिद (अ - म) किलिद
कुंचिका (Kunchika कुंचिका) कुंजी (Kunji कुंजी)

KUL,LIYA कुल्लिया (अ - म) कुल्लिया
व्यापक नियम (Vyápak niyam व्यापक नियम)
आम काइदा (Ám qáida आम काइदा)

कलिये (अ - म)

KUL,LIYATAN कुल्लियतन
सर्वथा (Sarvatha सर्वथा) बिल्कुल (Bilkul बिल्कुल)

मित भुक्त (Mit bhukt) (مت بهکت)
 मितहार (Mitáhár) (متاहार) कम खुराक
 (Kam khurák) (کم خوراک)

KAMAR कمر (ع - مٹ) कटि (Kati) (کٹی) लंक (Lank) (لنک)
 कटि देश (Kati desh) (کٹی دیس) कمر بسته (ف - ص)

KAMAR-BASTA कمر बस्ता

बद्धपरिकर (Baddh parikar) (بدھ परिकर)
 कटि बद्ध (Katibaddh) (कटी बद्ध)
 तत्पर (Tatpar) (तत् पर) तैयार (Talyár) (तैयार)
 मुस्तैद (Musta'id) (مستعد) (تیار)

कमर بند (फ - मंड)

KAMAR-BAND कمر बन्द

1. कटि बंध (Kati bandh) (कटी बद्ध) पटका (Patka) (पटका)
 2. नीवी (Nívi) (नीवी) इज़ार बन्द (Izárband) (अजार बन्द)

कमर बन्दी (फ - मं)

KAMAR-BANDI कمر बन्दी

सेना का वर्दी और हथियार से लैस होना
 (Senaka vardí aur hathiyár se laishona) (सेना का वर्दी और हथियार से लैस होना)

KAM-ZOR कमज़ोर (फ - व)

निर्वल (Nirbal) (निरबल) अशक्त (Ashakt) (अशक्त)
 बलहीन (Bal hín) (बल हीन) शक्तिहीन (Shakti hín) (शक्ति हीन)
 नाताकत (Nátáqat) (ناطاقت)

कमानچه (ف - मंड)

KAMÁNCHA कमान चा

1. धनुही (Dhanuhi) (دهنوہی) छोटी कमान (Chhoti kamán) (چھوٹی کمان)
 2. लोहे की कमान (Lohé ki kamáni) (لوہے کی کمانی)

कमानदार (फ - व)

KAMÁN-DÁR कमानदार

1. धनुर्धर (Dhanur dhar) (دهر دهر) तीर अन्दाज़ (Tír andáz) (تیر انداز)
 2. सेनापति (Sena patí) (سیڈاپتی) सिपह سالार (Sipah sálár) (سپہ سالار)

कमबخت (ف - ص)

KAM-BAKHT कम बख्त

हत भाग्य (Hat bhággya) (हत بهاگیہ) भाग्य हीन (Bhággya hín) (بهاگیہ هین)
 बद किस्मत (Bad qismat) (بد قسمت)

कम चो صله (ف - ص)

KAM-HAUSALA कम हौसला

निरुत्साह (Nírutsáh) (نرت ساه) हतोत्साह (Hatotsáh) (हतوت ساه) पस्त हिम्मत (Past himmat) (پست همت)

कम खर्च (फ - व)

KAM-KHARCH कम खर्च

मित व्ययी (Mitav vyayi) (میتو ویئی) स्वल्प व्ययी (Swalp vyayi) (سولپ)
 जुज़ रस (Juz ras) (جز رس) (ویئی)

कम खोर (ف - व)

KAM-KHOR कम खोर

मित भोजी (Mit bhoji) (میت بهوجی)

mand (मन्दि मन्दि) कम समझ (Kam samajh समझ)

KUMUK कुमुक (क. म. थ.)

1. सहायता (Sabáyata सहायता) मदद (Madad मदद)

2. सैनिक सहायता (Sainik saháyata सैनिक सहायता) फौजी मदद (Fauji madad फौजी मदद)

KAMAND कमन्द (क. म. थ.)

1. पाश (Pásh पश) फन्दा (Phanda फन्दा)

2. ऊँची दीवारों या मकानों पर चढ़ने की एक विशेष प्रकार की रस्सी (Uñchí díváron ya makánon par charhne kienk vishesh prakár ki rassi ओन्ची दीवारों या मकानों पर चढ़ने की एक विशेष प्रकार की रस्सी)

कम नसीब (क. म. थ.)

KAM-NASÍB कम नसीब

हत भाग्य (Hat bhágya हत भाग्य)

अभागा (Abhága अभागा) बद किस्मत

(Bad qismat बद किस्मत)

कम हत (क. म. थ.)

KAM-HIMMAT कम हिम्मत

हतोत्साह (Hatotsáh हतोत्साह)

हीन (Utsáh bín हीन) पस्त

हौसला (Past hausala हौसला)

KAMI कमी (क. म. थ.)

1. न्यूनता (Nyúnata न्यूनता) अल्पता

(Alpata अल्पता)

कम सुखन (क. म. थ.)

KAM-SUKHAN कम सुखन

मित भाषी (Mit bháshi मित भाषी)

स्वल्प भाषी (Swalp bháshi स्वल्प भाषी)

(Kam bát karne vála कम बात करने वाला)

KAM-SIN कम सिन (क. म. थ.)

1. अल्प वयस्क (Alp vayask अल्प वयस्क)

(Kam umr कम उम्र)

(अमर)

2. अप्रौढ़ (Ap prauḥ अप्रौढ़) ना

बालिग (Na báligh ना बालिग)

3. अबोध (Abodh अबोध) ना समझ

(Ná samajh ना समझ)

कम ظرف (क. म. थ.)

KAM-ZARF कम ज़रफ

अपात्र (Apáttir अपात्र) अधम (Adham अधम)

(Kamína कमीना)

कम عقل (क. म. थ.)

KAM-AQL कम अकल

लघु मति (Laghu mati लघु मति)

(Alp buddhi अल्प बुद्धि)

अबोध (Abodh अबोध) अज्ञान

(Ag,gyán अग,ग्यान) मूर्ख (Múrkh मूर्ख)

(Nádan नादान)

KAM-UMR कम उम्र (क. म. थ.)

दिकهو 'कम सिन'

कम فهم (क. म. थ.)

KAM-FAHM कम फहम

अबोध (Abodh अबोध) मतिमन्द (Mati-

2. पार्श्व (Pārshwa पार्शु) पहलू (Pablu پہلو)

3. तट (Tat तट) किनारा (Kinára کنارہ)

KANÁRA कनारा (फ - मड) کنارہ

1. तट (Tat तट) कुल (Kúl कुल) साहिल (Sábil ساحل)

2. पार (Pár पार) छोर (Chhor چھور)

3. पृथक्ता (Prithakta پرتھکتا) अला-हिदगी (Aláhidagi اَلْأَحْدَغِي)

4. अंत (Ant अंत) अखीर (Akhír اخیر)

کنارہ کشی (ف - مٹ)

KANÁRA-KASHI कनारा कशी

1. विरक्ति (Virakti ویرکتی) अलाहिदगी (Aláhidagi اَلْأَحْدَغِي)

2. संबंध विच्छेद (Sambandh vich, chhed सम्बन्ध विच्छेद) कता-चहद (Qata ta,alluq قطع)

3. तअल्लुक (Qata ta,alluq तअल्लुक) (تعلق)

KAN,NÁS कनास (ع - مड) کناس

1. भाड़ू देने वाला (Jhāru dene vála جھارو دینے والا) मेहतर (Mehtar مهتر)

2. पाँसी देने वाला (Phānsi dene vála پانسی دینے والا) जल्लाद (Jallád جلال)

KINÁYA किनाया (ع - मड) کنایہ

1. इंगित (Ingit انگیت) इशारा (Ishára اشاره)

2. व्यंजना (Vyanjana व्यंजना) इस्ति-आरा (Isti,ára استعاره)

2. दोष (Dosh दोष) ऐब (Aib عیب)

4. त्रुटि (Truti त्रुटी) भूल (Bhul بهول)

KAM-YÁB कमयाब (ف - ص) کمیاب

दुप्राप्य (Dush práppya دوش پراپیہ)

दुर्लभ (Durlabb دُرْلَب) मुश्किल से

मिलने वाली चीज़ (Mushkil se milne

váli chíz مشکل سے ملنے والی چیز)

KUMAIT कुमैत (ع - ص) کمیت

सियाही माइल सुख रंग का घोड़ा (Siyáhi

máilsurkh rang ka ghoṛa سیاهی

سُرنگ (مائل سوخ رنگ کا گھوڑا)

(Surang سُرنگ)

KAMÍN कमीन (ع - मड) کمین

1. घात (Ghát گھات) ताक (Ták تاک)

2. दुश्मन की घात में छुप कर बैठने की जगह (Dushman ki ghát men chhup

kar baithne ki jagah دشمن کی

گھات میں چھپ کر بیٹھنے کی

جگہ)

کَمین گاہ (ع - مٹ)

KAMÍN-GÁH कमींगाह

دیکھو 'کَمین' نمبر ۲

KAMÍNA कमीना (ف - ص) کمینہ

पामर (Pámar پامر) अधम (Adham

नीच (Ních نیچ) (اِہم)

KNÁR कनार (फ - मट) کنار

1. क्रोड (Krod क्रोड) गोद (God گود)

KUNISHT कुनिश्त (ف - مذ) کنشت
 अग्निशाला (Agnishāla) (اگنی شالا)
 आतश कदा (Ātash kada) (آتش کده)

KUNGURA कुंगुरा (ف - مذ) کنگره
 कलश (Kalash) (کالش) अंड (And) (اند)
 गुंबद (Gumbad) (گنبد)

KUN,H कन्ह (ع - مٹ) کنه
 मर्म (Marm) (مرم) तत्व (Tattwa) (تدو)
 भेद (Bhed) (بهد)

KANÍZ कनीज़ (ف - مٹ) کنیز
 परिचारिका (Parichārika) (پرچارکا) दासी (Dāsi) (داسی)
 सेविका (Sevika) (سیوکا) लौंडी (Laundi) (لوندی)

KU कू (ف - مذ) کو
 'दिकهو' 'کوچه'

KAVÁIF कवाइफ (ع - مذ) کوائف
 کیفیت کی جمع

1. समाचार (Samāchār) (سماءچار) हालात (Hálat) (حالات)

2. घटनायें (Ghatnáyen) (گھٹنائیں) हादिसे (Hádise) (حادیثے)

KU-BA-KU कू बकू (ف - ص) کو به کو
 गली गली (Gali gali) (گلی گلی) कूचा (Kúcha ba kúcha) (کوچه بکوچه)

KOTÁH कोताह (ف - ص) کو تاه

1. लघु (Laghu) (لگھو) ह्रस्व (Hras,swa) (هروسو)
 छोटा (Chhota) (چھوٹا)

2. अल्प (Alp) (الپ) न्यून (Nyún) (نیون)
 थोड़ा (Thora) (تھوڑا)

KUNJ कुंज (ف - مذ) کنج
 एकांत (Ekánt) (ایکانت) कोना (Kona) (کونا)
 गोशा (Gosha) (گوشه)

KUNJAD कुन्जद (ف - مٹ) کنجد
 तिल (Til) (تیل) तिली (Tili) (تلی)
 کنجشک (ف - مٹ)

KUNJISHK कुन्जिशक
 चटक (Chatak) (چٹک) कलविक (Kalvink) (کلونک)
 गौरैया (Gauraiya) (گوریا)

KUND कुन्द (ف - ص) کند
 1. मंद (Mand) (مند) सुरत (Sust) (سست)
 2. कुंठ (Kunth) (کنٹھ) कुण्ठित (Kunthit) (موتھرا)
 मोथरा (Mothra) (موتھرا)
 کند ذهن (ع - ص)

KUND-ZAHN कुन्द जह्न
 कुंठित बुद्धि (Kuntbit buddhi) (کڈاھت)
 मंद प्रतिभ (Mand pratibh) (بدھی)
 बद जहन (Bad zahn) (مدد یرتبھ)
 بد ذهن

KANDA कन्दा (ف - ص) کنده
 अंकित (Ankit) (انکت) खुदा हुआ (Khuda hua) (کھدا هوا)

KUNDA कुन्दा (ف - مذ) کنده
 मोटी लकड़ी का टुकड़ा (Moti lakri ka tukra) (موتی لکڑی کا ٹکڑا)

KANZ कन्ज़ (ع - مذ) کنز
 निधि (Nidhi) (ندھی) कोश (Kosh) (کوش)
 खज़ाना (Khazāna) (خزانہ)

2. यात्रा (Yáttra सफर (Safar
(سفر)

3. निधन (Nidhan ندهن) मरण
(Maran مړن) मौत (Maut موت)

KOCHAK कोचक (ف - ص) كوچك
लघु (Laghu لژو) ह्रस्व (Hrasswa
(چھوٽا Chhota छोटा (Chhota هرسو)

KÚCHA कूचा (ف - ص) کوچہ
प्रतोली (Pratoli پرتولی) बीथिका
(Vítbika ویتھکا) गली (Gali گلی)

KODAK कोदक (फ - मं) كودك
बालक (Bálak بالک) बच्चा
(Bach,cha بچہ)

BAUDAN कौदन (ف - ص) कौदन
मूर्ख (Múrkh مورکھ) मूढ़ (Múrh موزھ)
नादान (Nádán نادان)

KOR कोर (ف - ص) کور
अंध (Andh اندھ) नेत्रहीन (Nettr bín
(اندھا Andha अंधा (Andha نیترہین
کورنش (ت - مٹ)

KURNUSH कुर्नुश
प्रणाम (Pranám پرنام) तसलीम
(Taslím تسلیم)

کورنامک (ف - ص)

KOR-NAMAK कोर नमक
कृतघ्न (Kritaghn کرتگھن) नमक हराम
(Namak harám نمک حرام)

کوز پشت (ف - ص)

KOZ-PUSHT कोज़ पुश्त
कुब्ज (Kubj کبج) कुबड़ा (Kubīa
(کبرا)

کوٹاہ قلم (ع - ص)

KOTÁH-QALAM कोताह कलम
जो चिट्ठी पत्री लिखने में सुस्त हो (Jo
chith,thi pattri likhne mesust ho
جو چھٹی پتری لکھنے میں
(سست ہو)

کوٹاہ نظر (ع - ص)

KOTÁH-NAZAR कोताह नज़र
1. अनुदार (Anudár انودار) पस्त खयाल
(Past khayál پست خیال)
2. अदूरदर्शी (Adúr darshi ادور درشی)
ना आक्रिबत अन्देश (Na áqibat
andesh ناعاقبت اندیش)

کوٹاہ ہمت (ع - ص)

KOTÁH-HIMMAT कोताह हिम्मत
हतोत्साह (Hatotsáh هتوتساہ) पस्त
हिम्मत (Past himmat پست ہمت)

کوٹاہی (ف - مٹ)

KOTÁHI कोताही
1. न्यूनता (Nyúnata نیونتا) कमी
(Kami کمی)
2. आलस्य (Álassya ألسیہ) गफलत
(Ghaflat غفلت)
3. त्रुटि (Turti त्रुटी) भूल (Bhúl بھول)

KAUSAR कौसर (ع - मं) کوثر
स्वर्ग की एक नहर (Swarg ki ek nahr
(سورگ کی ایک نہر)

KÚCH कूच (फ - मं) کوچ
1. प्रस्थान (Prasthán پرستھان)
प्रयाण (Prayán پریان) रवानगी
(Ravánagi روانگی)

KAUKAB کؤکب (ع - مذ) کؤکب
نکتر (Nakchhatr) تارا
(Tára) (تارا)

کؤکنار (ف - مذ)

KOKNÁR كوكنار

پوستے کی بونڈی (Poste ki bondi)
پوست کا خاش خاش (Khashkhásh ka post)
(پوست)

KAUNAIN كوين (ع - مذ) كوين
اُبھلوك (Ubhai lok) اُبھلوك
دُنیا اور آخرت (Dunya aur ákhirat)

KOH كوه (ف - مذ) كوه
پاروت (Parvat) بھدر (Bhúdhār)
اَدري (Adri) اَدري (بھودھو)
اَچل (Shail) شیل (Giri) گری
مہیڈھار (Mahádhār) اچل (Achal)
پہاڑ (Pahār) (مہی دھو)

کؤہ آتھ فشان (ف - مذ)

KOHE-ÁTASH-FISHÁN

کؤہ آتھ فشان

جوالا मुखी (Jwála mukhi)
(مکھی)

KOHÁN كوهان (ف - مذ) كوهان
ككود (Kukud) ككود یا بیل کی
پیتھ کا کُڑ (Unt ya bail ki píth)
اؤنت یا بیل کی پیتھ کا (ka kúbaṛ)
(کوبڑ)

KÚZA كؤزا (ف - مذ) كؤزا
مڑکنس (Mritkans) آتھ-
خورا (Áb khora) (آبخور)

کؤزہ گر (ف - مذ)

KÚZA-GAR كؤزا گر

مڑکر (Mritkar) کسکار
کسگر (Kanskár) کسگر
(Kumbhár) کھار (کسگر)

KÚS كؤس (ف - مذ) كؤس

دُندُبھی (Dundubhi) دُندُبھی
نقارہ (Naqqára) (دھونسا)
(Dhaunsa) (نقارہ)

KOSHÁN كوشان (ف - ص) كوشان

پریتن شیل (Prayatn shíl)
کوشش میں لگا ہوا (Koshish
men laga hua) (کوشش میں لگا ہوا)

KOSHISH كوشش (ف - مٹ) كوشش

پریتن (Prayatn) پریتن
چیشٹا (Cheshta) (پریاس)
(Prayás) دؤڑ دھوپ (Dauṛdhúp)
(چیشٹا) (دھوپ)

KOSHAK كوشك (ف - مذ) كوشك

پراساد (Prásad) بھوان (Bhavan)
(محل) (Mahal) (محل)

KOFT كوفت (ف - مٹ) كوفت

1. سنتاپ (Santáp) سنٹاپ
(Chhobh) (چھوبھ)
(Ghutan) (گھٹن)

2. دُکھ (Dukh) کلش (Klesh)
(Taklíf) تکلیف (کلش)

KAIF कैफ (ع - مذ) کیف

1. मादकता (Mádakata) नशा (Nasha) (نشا)
2. मत्तता (Mat, tatá) मस्ती (Masti) (مستی)

کیفر کردار (ف - مذ)

KAIFARE-KARDÁR कैफरे करदार
कर्म दंड (Karm dand) बुरे
काम की सजा (Bure kám ki saza) (برے کام کی سزا)

کیفیت (ع - مٹ)

KAIFI(I)YAT कैफि (फी) यत

1. विवरण (Vivaran) तफसील (Tafsil) (تفصیل)
2. अवस्था (Avastha) हालत (Hálat) (حالت)
3. मत्तता (Mat tata) वज्र (Vajd) (مستتتا و جد)

KÍMIYA कीमिया (ع - مذ) کیمیا

1. रसायन (Rasáyan) ज़र साज़ी (Zar sázi) (زر سازی)
2. रसायन विज्ञान (Rasáyan viggyán) कैमिस्ट्री (Chemistry) (کیمسٹری)

کیمیا گر (ع - ص)

KÍMIYA-GAR कीमियागर

रसायनज्ञ (Rasáyanaggya) (رسانگیه)
ज़रसाज़ (Zar sáz) (زر ساز)

KÍNA कीना (ف - مذ) کینه

1. कपट (Kapat) छल (Chhal) (کھیت)

کهنه مشق (ع - ص)

KUHNA-MASHQ कुहना मश्क

अभ्यस्त (Abh, bhyast) क्षिप्र
हस्त (Chhippr hast) मश्शाक (Mashsháq) (چھپرہست مشاق)

کھولت (ع - مٹ)

KUHÚLAT कुहलत

वृद्धावस्था (Vridbhávastha) (وردھاوستھا)
जरा (Jara) बुढ़ापा (Burhápá) (جرا برھاپا)

KAIYÁD कैयाद (ع - مذ) کیاد

वंचक (Vanchak) छली (Chhali) (ونچک چھلی)
(Dhoke báz) (دھوکے باز)

KAID कैद (ع - مذ) کید

छल (Chhal) कपट (Kapat) (چھल کھیت)
(Fareb) (فریب)

KER केर (ف - مذ) کیر

शिशन (Shishn) लिंग (Ling) (ششن لنگ)
(Álat) (آلت)

KÍSA कीसा (ف - مذ) کیسه

थैली (Thaili) जेब (Job) (تھیلی جیب)

KESH केश (ف - مذ) کیش

1. मत (Mat) धर्म (Dharm) (मत دھرم)
(Mashrab) (مشرب)
2. स्वभाव (Swabháo) प्रकृति (Prakrítí) (سوبھاؤ پرکرتی)
(Ádat) (آدات)

3. गुण (Gun) सिकत (Sifat) (گن سفت)

کینہ پرور (ف - ص)

KÍNA-PARVAR कीना पर्वर

1. द्वेषी (Dweshi دویشی) بُرّجی (Bughzi بغضی)
2. शत्रु (Shattru شترو) دُشمن (Dushman دشمن)

(فرب (Fareb) کرے (چھل)

2. द्वेष (Dwesh دویش) د्रोह (Droh دوه) بُرّج (Bughz دوه)
3. शत्रुता (Shattruta شتروتا) दुश्मनी (Dushmani دشمنی)

گ

گاؤ میس (ف - مٹ)

GÁO-MESH गाव मेश

महिषी (Mahishi महिषी) भैंस (Bhains भैंस)

GÁM गाम (ف - مڈ)

विक्राम (Vik,krám وکرام) डग (Dag دگ) कदम (Qadam قدم)

GÁH गाह (ف - مٹ)

1. कदाचित् (Kadá chit कदाचित) कभी (Kabhi कभी)

2. स्थान (Isthán استهان) जगह (Jagah جگہ)

ان معذوں میں مرکبات کا آخری
جز ہو کر آتا ہے جیسے 'عید گاہ'

3. समय (Samai سمے) काल (Kál کال) वक्त (Vaqt وقت)

ان معذوں میں مرکبات کا آخری
جز ہو کر آتا ہے جیسے 'سحر گاہ'

گاہ گاہ (ف - مٹ)

GÁH-GÁH गाह गाह

यदा कदा (Yada kada یدا کدا) कभी (Kabhi kabhi کبھی کبھی)

GÁM ZAN गामजन (ف - ص)

1. शीघ्रगामी (Shíghr gámi شیکھر) तेज रौ (Tez rau تیز رو) गमी (Gami گامی)

2. गमन कर्ता (Gaman karta گمن) चलने वाला (Chalne vála چلنے والا)

GÁO गाव (ف - مٹ) गो (Go گو) गाय (Gáo گے)

GÁO-DUM गाव दुम (ف - ص)

शुंडाकार (Shundákár شونداکار) मखरुती (Makhrúti مخروطی)

گاؤ کشی (ف - مٹ)

GÁO-KUSHI गाव कुशी

गो बध (Go badh گو بدھ) ज़बीहा गाव (Zabíha gáo ذبیحہ گاؤ)

GADA-GAR گداگر (ف - ص)
 भिक्षुक (Bhikshuk) ककीर
 (Faqir) فقیر

GAR गर (ف - و ف)
 اگر کا مخفف

1. यदि (Yadi) जो (Jo)
2. बनाने वाला (Banāne vala) بنانے والا

ان معذوں میں مرکبات کا آخری
 جزو ہو کر آتا ہے جیسے 'کوزہ گر'

3. स्वामी (Swāmi) مالिक (Málík)

ان معذوں میں مرکبات کا آخری
 جزو ہو کر آتا ہے جیسے 'توانگر'

GIRÁMI गिरामी (ف - ص)

1. श्रेष्ठ (Shreshth) बुज़र्ग (Buzurg)
2. महान् (Mahán) अज़ीम (Azím)

گرامی نامہ (ف - مذ)

GIRÁMI-NÁMA गिरामी नामा

कृपा पत्र (Kripa pattr) कृपा
 शुभपत्र (Shubh pattr) शिब
 वाला नामा (Válá náma)

گراں (ف - ص)

GI(A)RÁN गि (ग) रां

1. अर्थ (Arghya) बहु मूल्य
 (Bahumūlyā) महंगा
 (Mahāga)

GÁHE गाहे (ف - مٹ)
 कदाचित् (Kadáchit) कभी
 (Kabhi) کبھی

گاھے گاھے (ف - مٹ)

GÁHE-GÁHE गाहे गाहे

यदा कदा (Yada kada) कभी
 कभी (Kabhi kabhi) کبھی کبھی

GABR गब्र (ف - مذ)
 अग्नि पूजक (Agni pújak) اگنی
 आतश परस्त (Átash parast) آتھس پرست

GADA गदा (ف - مذ)
 भिक्षुक (Bhikshuk) भिख
 मंगा (Bhikh manga) منگا

گداخته (ف - ص)

GUDÁKHTA गुदाख्ता

द्रवी भूत (Dravibhút) دروی بهوت
 पिघला हुआ (Pighla hua) गला
 हुआ (Gala hua) گلا هوا

GUDÁZ गुदाज़ (ف - مذ)

1. द्रवण (Dravan) पिघलाव
 (Pighláo) پیگھلاو
2. मृदुलता (Mridulata) नर्मो
 (Narmi) نرمی
3. मांसल (Mánsal) पुरगोश्त
 (Purgosht) پرگوشت
4. पिघलाने वाला (Pighláne vála)
 پیگھلانے والا

ان معذوں میں مرکبات کا آخری
 جزو ہو کر آتا ہے جیسے 'آهن گداز'

آخری جزو ہو کر معنی دیتا ہے
جیسے 'جہاں گرد'

GIRD گرد (ف - مذ) گرد

1. آس پاس (Ás pás) (آس پاس)
2. چاروں طرف (Cháron taraf) (چاروں طرف)
3. (ورتلاکار) (Vartula kár) (ورتلاکار)

گول (Gol)

GIRDÁB گرداب (ف - مذ) گرداب

آوارت (Ávart) (آوارت) جلاوڑت (Jalávart) (جلاوڑت) کلنکور (Kalan kur) (کلنکور) بھنور (Bhanvar) (بھنور)

گرداگرد (ف - ص)

GIRDÁGIRD گردا گرد

1. چتوردک (Chaturdik) (چتوردک)
- چاروں طرف (Cháron taraf) (چاروں طرف)

گردباد (ف - مذ)

GA (I) RD-BÁD گ (گ) د باد

وات چاکر (Vát chak,kr) (وات چاکر)

واتاوارت (Váta vart) (واتاوارت)

چاکر وات (Chak,kr vát) (چاکر وات)

بگولا (Bagúla) (بگولا)

گردپوش (ف - مذ)

GARD-POSH گرد پوش

آوارن پریٹھ (Ávaran prishth) (آوارن پریٹھ)

مل پریٹھ (Mal prishth) (مل پریٹھ)

کتاب کی جلد پر لپٹا (Kitáb ki jild par) (کتاب کی جلد پر لپٹا)

لیپٹا ہوا کاغذ (lipta hua kághaz) (لیپٹا ہوا کاغذ)

2. گورو (Guru) (گورو) भारी (Bhári) (بھاری)

वज़नी (Vazni) (وژنی)

گراں بہا (ف - ص)

GIRÁN-BAHA گراں بھا

بہو مولی (Bahumúlyā) (بہو مولی)

مولی وان (Múlyā vān) (مولی وان)

بیش قیمت (Besh qímat) (بیش قیمت)

(قیمت)

گراں فروش (ف - ص)

GIRAN-FAROSH گراں فروش

مہنگا بےچنے والا (Mahanga bechne) (مہنگا بےچنے والا)

vála) (مہنگا بےچنے والا)

GIRÁNI گرا نی (ف - مٹ)

1. سامارگھیا (Sámarghya) (سامارگھیا)

مہنگائی (Mahangáyi) (مہنگائی)

2. گورتا (Gurúta) (گورتا) भारी पन (Bhári pan) (بھاری پن)

(بھاری پن)

3. آپچ (Apach) (آپچ) बद हजमी (Bád hazmi) (بدھضمی)

(بدھضمی)

GURBA گربہ (ف - مٹ)

مارجاری (Márjári) (مارجاری)

بلی (Billi) (بلی)

GAR-CHE گرچہ (ف - ص)

یادیپی (Yaddyapi) (یادیپی)

آگرچہ (Agar che) (آگرچہ)

GARD گرد (ف - مٹ)

1. راج (Raj) (راج) धूल (Dhúl) (دھولی)

دھول (Dhúl) (دھول)

2. فیرنے والا (Phirne vála) (فیرنے والا)

ان معنوں میں مرکبات کا

گرفت (ف - مٹ)

GIRI(A)FT गिरि(र)पत

1. ग्रहण (Grahan گرهن) पकड़ (Pakar पکڑ)
2. पूछ ताँच (Púchh táñchh پوچھ تانچھ)
 (Muákhaaza مواخذہ)

GIRIFTÁR गिर पतार (ف - ص)

1. आवद्ध (Ábad,dh آبدھ) बंदी (Bandi باندی)
 कैद (Qaid قید)
2. ग्रस्त (Grast گریست) मुब्तला (Mub-tala مبتلا)
3. आसक्त (Ásakt آسکت) आशिक (Áshiq عاشق)

گرفتگی (ف - مٹ)

GIRIFTAGI गिरिपतगी

1. अप्रसन्नता (Apprasannata अप)
 ना खुशी (Na kbushi ناخوشی)
2. आसक्ति (Ásakti آسکتی) प्रेम (Prem پریم)
 इश्क (Ishq عشق)

GURG गुर्ग (ف - مٹ)

1. वृक (Vrik वृक) ईहामृग (Íhámrig ईहामृग)
2. भेड़िया (Bheṛiya بھڑیا)

GARM गर्म (ف - ص)

1. तप्त (Tapt तप्त) उष्ण (Ushn उष्ण)
 जलता (Uttapt अतप्त) (Uttapt जलता)
 हुआ (Jelta hua جلتا ہوا)
2. तत्पर (Tatpar तत् पर) सरगर्म (Sargarm سرگرم)

GARDISH गर्दिश (ف - مٹ)

1. चक्र (Chakkr चक्र) चक्कर (Chak kar चक्र)
2. विपत्ति (Vipatti वीपत्ती) आपत्ति (Ápatti آپत्ती)
 मुसीबत (Musibat مصیبت)

GARDAN गर्दन (ف - مٹ)

ग्रीवा (Gríva گریوا) गला (Gala گلا)

GARDÚN गर्दून (ف - مذ)

गगन (Gagan گگن) आकाश (Ákásh آکاش)
 आस्मान (Ásmán آسمان)

GURDA गुर्दा (ف - مذ)

1. वृक्क (Vrikk वृक) गुर्दा (Gurda گوردہ)
2. साहस (Sáhas साहस) हिम्मत (Himmat همت)

GURZ गुर्ज (ف - مذ)

गदा (Gada گدا) एक पुराना हथियार
 (Ek purána hathiyár ایک پرانا ہتھیار)

گرہنگی (ف - مٹ)

GURSANAGI गुर् सनगी

बुधुधा (Chhudha بھدھا) बुभुक्षा (Bubh-ukchha بھوکھیا)

GURSANA गुर् सना (ف - ص)

बुधित (Chhudhit بھدھت) बुधातुर (Chhudhátur بھدھاتر)
 भूखा (Bhúkha بھوکھا)

2. सम्प्रदाय (Sampradāe سم پر دای)
फिरका (Firqa فرقہ)

گروه بندی (ف - مٹ)

GUROH BANDI गुरोह बन्दी

दल बन्दी (Dal bandi دل بندی)
गुट बन्दी (Gut bandi گٹ بندی)

ग्रो वि द गी (फ - मٹ)

GIRVĪDAGI गिरवीदगी

1. आसक्ति (Āsakti आसक्ति) प्रेम (Prem प्रेम)
(महबत Mahabbat)
2. संलग्नता (Sanlagnata سن لگنتا)
(अहिमाक Inhimák)

GIRVĪDA गिरवीदा (फ - व)

1. आसक्त (Āsakt आसक्त) आशिक
(आशिक Āshiq)
2. आकर्षित (Ākarshit आकर्षित)
(रागिब Rāghib)

GIRIH गिरिह (फ - मٹ)

1. ग्रंथ (Granthi گرنथی) गाँठ
(गान्ठ Gānth)
2. वैमनस्य (Vaimanassya वमनस्य)
(मलाल Malál)
3. गज का १/१६ हिस्सा (Gaz ka 1/16
bissa गज का 1/16 حصہ)
4. मुरी (Murri मुरी) धोती की गाँठ
(Dhoti ki gānth धोती की गान्ठ)

GIRYÁN गिर्या (फ - व)

1. रुदित (Rudit रुदित) रोता हुआ
(Rota hua रوتا हुआ)

3. चंचल (Chanchal चंचल)
(Chapal चपल) शोख (Shokh شوخ)

GARMA गर्मा (फ - मंड)

ग्रीष्म काल (Grīshm kāl گریشم کال)
गर्मी का मौसिम (Garmi ka mausim
گرمی کا موسم)

گرم جوشی (ف - مٹ)

GARM-JOSHI गर्मजोशी

1. संभ्रांति (Sambhrānti سم بهرانتی)
(तपाक Tapák)
2. उत्साह (Utsáh اوساه) हौसला
(Hausala حوصلہ)

GARMI गर्मी (फ - मٹ)

1. उष्णता (Ushnata اشننا) ताप (Táp
(حرارت Harárat))
2. ग्रीष्म ऋतु (Grīshm ritu گریشم رتو)
गर्मी का मौसिम (Garmi ka mausim
گرمی کا موسم)
3. संभ्रांति (Sam bhrānti سم بهرانتی)
गर्म जोशी (Garm joshi گرم جوشی)
4. उग्रता (Uggrata اگرتا) तीव्रता
(Tívrata تیورتا) तेज़ी (Tezi تیزی)
5. उपदंश (Updansh اپدنش) आतशक
(Ātashak آتشک)

GIRAU गिरौ (फ - व)

बंधक (Bandhak بندھک) रहन
(Rahn رهن)

GUROH गुरोह (फ - मंड)

1. जन समूह (Jan samúh جن سموه)
दल (Dal دل) गोल (Ghol غول)

گزارش (ف - مٹ)

GUZÁRISH गुज़ारिश

प्रार्थना (Práarthana) निवेदन
(Nivedan) अनुरोध (Anurodh)
(आवेदन) (Ávedan) (انورودن)
अर्ज (Arz) (عرض)

CUZÁRA गुज़ारा (ف - مذ)

1. निर्वाह (Nirváh) निचाह
(Nibáh) (نباہ)
2. जीविका (Jívika) रोज़ी
(Rozí) (روزی)
3. नदी या पुल पार करना (Nadi ya
pul pâr karna) (ندی یا پل پار کرنا)
4. वृत्ति (Vritti) वसीका (Vasíqa)
(وئیقه)

GUZAR गुज़र (ف - مٹ)

1. निर्वाह (Nirváh) गुज़ारा
(Guzára) (گزاره)
2. प्रवेश (Pravesh) दखल
(Dakhl) (دخل)
3. उदर पूर्ति (Udar púrti) (ادرپورتنی)
बसर औकात (Basar auqát) (بسر
اوقات)
4. गति (Gati) पहुँच (Pahunch)
(رسائی) (Rasáyi) (پہنچ)

گزر گاه (ف - مٹ)

GUZAR-GÁH गुज़रगाह

मार्ग (Márg) पथ्या (Path,thya)
(داسته) (Rásta) (پتھیا)

GUZASHTA गुज़श्ता (ف - ص)

1. गत (Gat) अतीत (Atit)

گریبان (ف - مذ)

GARE(Ī)BÁN गरे (री) बां

कुरते, कमीस या अंगरखे आदि का गला
(Kurte, qamís ya angarkhe ádi ka gala)
(کرتے قمیص یا انگرکھے آدی کا گلا)

GUREZ गुरेज़ (ف - मٹ)

1. पलायन (Paláyan) भागना
(Bhágna) (بھاگنا)
2. विरक्ति (Virakti) बे इलति-
फाती (Be iltifáti) (بے التفاتی)
3. घृणा (Ghrina) नफरत
(Nafrat) (نفرت)

GIRYA गिरया (ف - مذ)

1. रोदन (Rodan) रोना (Rona)
(رونا)
2. विलाप (Viláp) रो रो कर
मुसीबत का बयान (Ro ro kar musi-
bat ka bayán) (دو دو کر مصیبت
کا بیان)

GAZ गज़ (ف - مذ)

1. माप दंड (Máp dand) कपड़ा नापने की छड़
(Kaprā nápne ki chhar) (کی
کپڑا ناپنے کی چھڑ)
2. बंदूक साफ करने की छड़ (Bandúq
sáf krne ki chhar) (بندوق صاف کرنے کی
چھڑ)
3. सारंगी बजाने की छड़ (Sárange
bajána ki chhar) (سارنگی بجانے کی
چھڑ)

3. पर्यटन (Paryatan) दौरा (Daura) دورہ

4. परिभ्रमण (Paribh, bhraman) پرہہ (Gardish) گردش (بہرمن)

5. वायुसेवन (Váyu sevan) وایوسیدون (Hava khorī) هواخوری

GASHTI گشتی (ف - مٹ)

1. भ्रमण कर्ता (Bhraman karta) گشت لگانے والا (Gasht lagāne vāla) (بہرمن کرتا)

2. परिपत्र (Paripattr) پری پتر (Circular) سرکولر (گشتی خط) (Gashti khat)

GUFTÁR गुप्तार (ف - مٹ) گفتار

1. वार्तालाप (Vártáláp) وارتالاپ

(Bát chít) بات چیت

2. बोलने वाला (Bolne vāla) بولنے والا

ان معلوم میں مرکبات کا آخری
جزو ہو کر آتا ہے جیسے 'تلیخ گفتار'

گفتگو (ف - مٹ)

GUFT (U) GU गुक्त् (तु) गू

1. वार्तालाप (Vártáláp) وارتالاپ

(Bát chít) بات چیت

2. बोल चाल (Bol chál) بول چال

(Taqrír) تقریر

گفت و شنید (ف - مٹ)

GUFTO-SHANÍD गुप्तोशनोद

1. कथोपकथन (Kathop kathan)

(Kahna aur sunna) کہنا اور سننا

(Kathop kathan)

गुजरा हुआ (Guzra hua) اتیت (گُزرا ہوا)

2. भूत काल (Bhút kál) بھوت کال (Mázi) ماضی

GAZANDI गजन्द (ف - مٹ) گزند

1. पीड़ा (Píra) پیدرا (Kasht) کشت (تکلیف)

2. क्षति (Chhati) چھتی (Háni) ہانی (Nuqsán) نقصان

GAZINDA गजिन्दा (ف - ص) گزندہ

दंशुक (Danshúk) دنشوک

(Dansher) دنشیر

(Dasne vāla jánvar) داسنے والا جانور

GUSTÁKH गुस्ताख (ف - ص) گستاخ

1. धृष्ट (Dhrisht) دھرشت

(Dhíth) دھیث

2. निर्लज्ज (Nirlajz) نرلج

(Be haya) بے حیا

3. उद्धत (Uddhat) ادھت

(Ujadd) اُجد

4. अशिष्ट (Ashisht) اششت

(Be adab) بے ادب

5. मुक्त कण्ठ (Mukt kanth) مکت

(Munh phat) منہ فٹ

(پھٹ)

GASHT गश्त (ف - مذ) گشت

1. भ्रमण (Bhraman) بہرمن

(Siyáhat) سیاحت

2. विहार (Vibár) وہار

(Vicharan) وچرن

(Sair) سیر

گل چین (ف - ص)

GUL-CHÍN گولچی

1. पुष्प चायी (Puspp chāyi) پشپ
فूल चुनने वाला (Phúl
chunne vāla) پھول چننے والا
2. पुष्प जीवी (Pushp jīvī) پشپ
(Mālī) माली (جیوی)

GULKHAN गलखन (ف - مذ) گلخن
(Bhāṣ) भाड़ (بہار) (Bhatti) भट्टी (بہٹی)

GUL-DÁN गुलदान (ف - مذ) گل دان
(Pushpādhān) पुष्पाधान (پشپادھان)
(Phúldān) फूलदान (پھول دان)
گلدستہ (ف - مذ)

GUL-DASTA गुलदस्ता
(Istavak) स्तवक (استوک)
(Phúlon ka guechha) गुच्छा (پھولوں
کا گچھا)

GUL-ZÁR गुलज़ार (ف - مذ) گلزار
دیکھو 'گلستان'

GULISTÁN गुलिस्तान (ف - مذ) گلستان
(Uddyán) उद्यान (اودیان)
(Vátika) वाटिका (اپن)
(Bágh) आराम (آرام) (Bágh)
(Chaman) चमन (چمن)

GULSHAN गुलशन (ف - مذ) گلشن
دیکھو 'گلستان'

گل کاری (ف - ص)

GUL-KÁRI गुल کاری

(Bel bâte) बेल बूटे (بیل بوٹے)
(Naqqáshi) نقاشی

2. वार्तालाप (Vartáláp) (بات چیت)
(Bát chít) बात चीत

3. विचार विनिमय (Vichār vinimai)
(Tabádala-e ḥayálat) तबादलए खयालात
(خیالات)

گل (ف - ص) गिल GIL

(Mrit) मृत् (موت)
(Mrittika) मृत्तिका (مړتکا)
(Matti) मट्टी (مٹتی)

گل (ف - مذ) गुल GUL

1. पुष्प (Pushp) सुमन
(Suman) प्रसून (سمن)
(Kusum) कुसुम (کسم)
(Phúl) फूल (پھول)

2. पाटल पुष्प (Pátal pushp) पातल
(Guláb ka phúl) गुलाब का फूल (پشپ
گلاب کا پھول)

گلاب (ف - مذ) गुलाब GULÁB

1. पाटल पुष्प (Pátal pushp) पातल
(Guláb ka phúl) गुलाब का फूल (پشپ
گلاب کا پھول)

2. पाटल वारि (Pátal vāri) पातल
(Guláb ka araq) गुलाब का अरक (وادی
گلاب کا عرق)
(Guláb jal) गुलाब जल (گلاب جل)

گلابی (ف - ص) गुलाबी GULÁBI

1. हल्का लाल रंग (Halka lál rang)
(हल्का लाल रंग)

2. शराब का शीशा (Sharáb ka shísha)
(शराब का شیشه)

اون کا (Un ka mota chádra) چادرا
(موتا چادرا)

گل گشت (ف - مٹ)

گم (ف - ص) گوم GUM

1. لپت (Lupt) تیروہیت (Tirohit) (غائب غائب) (تروہیت)
2. کھویا ہوا (Khoya hua) (ف - مڈ) گماشتہ

گوماشتا GUMÁSHTA

1. ابھی کرتا (Abhi karla) (ایجٹ Agent)
2. پرہندہک (Prabandhak) (کارکن Kárkun)

گمان (ف - مڈ) گومان GUMÁN

1. بھرم (Bhram) بھرانتی (Bhránti) (وہم Vahm)
2. سمبھانا (Sambhavana) (امکان Imkám)
3. خیال (Vichár) (خیال Khayál)

گمراہ (ف - ص) گومراہ GUM-RÁH

1. پتہ بھراشت (Path bhrasht) (راہ بھولا ہوا Ráh bhúla hua)
2. دُر اچاری (Duráchári) (بدچلن Bad chalan)
3. دھرم بھراشت (Dharm bhrasht) (بددین Bad dín)

گمنام (ف - ص) گوم نام GUM-NÁM

1. اپ پراسیدھ (Ap, prasiddh) (غیر مشہور Ghair mash, húr)

گولگشت GUL-GASHT

1. پشپ (Pushp vibár) (فولوں کی سیر Phúlon ki sair)
2. (پشپ) (Vihár) (پشپ) (Parik kraman) (سیر Sair)

گلو (ف - مڈ) گلول GULU

1. گلا (Gala) (کلتھ Kanth)
2. گولی (Goli) (گولا GULÚLA)

گلہ (ف - مڈ) گالہ GALLA

1. رے وڈ (Pashu dal) (رے وڈ Revār)
2. جھنڈ (Jhund) (سموہ Samúh)

گاہ (ف - مڈ) گیلہ GILA

1. (اپالامبہ Upálambh) (شکوا Shikva)
2. (الہنا Uláhana)

گلہ بان (ف - مڈ)

گالہ بان GALLA-BÁN

1. (پشوپال Pashu pál)
2. (چرواہا Charváha) (گڑیہ Garariya)

گلیم (ف - مٹ) گیلیم GILÍM

1. (کمبل Kambal) (کمل Kammal)

GANDAGI گندگی (ف - مٹ) گندگئی

1. ملینتا (Malinata ملنتا) ملینتا
پن (Mailá pan میلاپن)

2. مل (Mal مل) ویٹھا (Vishtba
غلاظت) (Ghalázat غلاظت)

3. اشودھتا (Ashud,dhata اشودھتا)
اپوترتا (Apavittrata اپوترتا)
ناپاکی (Nápáki ناپاکی)

GANDUM گندم (ف - ص) گندوم

گوڈھوم (Go dhúm گوڈھوم) سومان (Suman
سمن) (Gehún گھون)

GANDA گندہ (ف - مذ) گندا

1. ملین (Malin ملین) سامل (Samal
میللا) (Maila میللا)

2. اپوترتا (Apavittr اپوترتا) ناپاک
(Nápák ناپاک)

3. مل یکت (Mal yukt مل یکت)
غلیظ (Ghalíz غلیظ)

4. ادھم (Adham ادھم) دوراچاری
(Duráchári دوراچاری) بدچلن
(Bad chalan بدچان)

GO گو (ف - حرف) گو

1. یادیپی (Yad dyapi یادیپی) अगरचे
(Agar che اگرچہ)

2. کہنے والا (Kahno vála کہنے والا)
ان معنوں میں مرکبات کا آخری
جزو ہو کر آتا ہے جیسے 'دروغ گو'

GAVÁRA گوارا (ف - ص) گوارا

1. رُچیکر (Ruchikar رُچیکر) مرغوب
(Marghúb مرغوب)

2. अनज्ञात (Ag gyát اگیات) अनज्ञान
(Anján انجان)

GUNÁH گناہ (ف - مذ) گناہ

1. पाप (Páp پاپ) किल्बिष (Kilvish
پاتک) (Pátak پاتک) (کل دوش)

दुष्कृत (Dushkrit دوش کرت)
मासियत (Ma,siyat معصیت)

2. अपराध (Aprádh اپرادھ) दोष
(Dosh دوش) कुसूर (Qusúr قصور)

گناہگار (ف - ص)

GUNÁH-GÁR گناہ گار

1. पापी (Pápi پاپی) पातकी (Pátaki
پاتکی) (Ási عاصی)

2. दोषी (Doshi دوشی) अपराधी
(Aprádhi اپرادھی) कुसूर वार
(Qusúr vár قصور وار)

GUMBAD گنبد (ف - مذ) گنبد

अंड (And اند) मंडप (Mandap منڈپ)

गोलक (Golak گولک) गुम्बज (Gumbaj
گمبج)

GANJ گنج (ف - مذ) گنج

कोष (Kosh کوش) निधि (Nidhi ندھی)

खज़ाना (Khazána خزانہ)

گنجائش (ف - مٹ)

GUNJÁISH گونجاہش

1. अवकाश (Avkásh اوکاش) समाई
(Samáyi سمائی)

2. सामर्थ्य (Sámarthya سامرثیہ)
मकदिरत (Maqdirat مقدرت)

3. विस्तार (Vistár وِستار) वुसुअत
(Vus,at وسعت)

गुशतखोर (फ - व)

GOSHT-KHOR गुशतखोर

मानसाहारी (Mānsābhāri
गुशत खाने वाला (Gosht khāne vāla
(गुशत केहाने वाला)

गुश माली (फ - म)

GOSH-MĀLI गुश माली

1. कर्ण मर्दन (Karn mardan कर्ण
(कर्ण खेंचना) कान खेंचना (Kān khenchna
(कान केहिनचना)

2. भर्त्सना (Bhartsana भर्त्सना
(चेतावनी) चितावनी (Chetāvani
(तादीब) तदीब (Tādīb)

गुशवारे (फ - म)

GOSH-VĀRA गुश वारा

1. कर्ण भूषण (Karn bhūshan कर्ण
(आवेजा) आवेजा (Āveza
(तारिका) तारिका (Tālika
(नक्शा) नक्शा (Naqsha)

GOSHA गुशा (फ - म)

1. कोण (Kon कोण) कोना (Kona
(जाविया) जाविया (Zāvīya)

2. एकांत (Ekānt एकांत) तनहाई
(Tanbhāyi)

गुश नशिन (फ - व)

GOSHA-NASHĪN गुशा नशीन

1. एकांत वासी (Ekānt vāsi एकांत
(गुशे में बैठने वाला) (Goshe
men baithne vāla गुशे में
(बैठने वाला)

2. सहय (Sabya सहय) काबिले बरदाश्त
(Qábilo bardāshht)

3. स्वीकार (Swikār स्वीकार) मन्ज़ूर
(Manzūr)

GAVĀH गवाह (फ - म)

साक्षी (Sākobhi साक्षी)
(Sākhi साक्षी) शाहिद (Shāhid)

GAVĀHI गवाही (फ - म)

साक्ष्य (Sākchhya साक्ष्य) शहादत
(Shahādat)

GOR गोर (फ - म)

समाधि भवन (Samādhi bhavan
(Qabr कब्र) कब्र (Qabr)

GOR-KAN गोर कन (फ - म)

गर्तकार (Gart kār गर्तकार) कब्र
(Qabr khodne vāla खोदने वाला
(कब्र केहोदने वाला)

GOZ गोज (फ - म)

अपान वायु (Apān vāyu अपान वायु)
(Adho vāyu अधो वायु)
(Riyāh रियाह)

GOSFAND गोस्फन्द (फ - म)

अजा (Aja अजा) बकरी (Bakri)

GOSH गुश (फ - म)

कर्ण (Karn कर्ण) कान (Kān)

GOSHT गुशत (फ - म)

मांस (Māns मांस) आमिष (Āmish
(Mās मांस)

- GAH گہ (ف - ص) گہ
گا کا مخفف دیکھو 'گا'
- GUHAR گہر (ف - مذ) گہر
گوہر کا مخفف دیکھو 'گوہر'
- GAHVÁRA گہ واراہ (ف - مذ)
گاہوارہ (ف - مذ)
- GAHVÁRA گہ واراہ
پالنا (Pálana پالنا) ہینڈولا
(Hindola ہندولا)
- GAHE گہے (ف - ص) گہے
گاہ کا مخفف
- Yada kada (Yada kada) یدا کدا
Kabhi kabhi (Kabhi kabhi) کبھی کبھی
- GIYÁH گیاه (ف - مٹ) گیاه
(Ghás گھاس) (Trin تریں) تریں
- GETI گیتی (ف - مٹ) گیتی
(Sansár سنسار) جگت
(Dunya دنیا) (Jagat جگت)
- GESU گیسو (ف - مذ) گیسو
1. اَلک (Alak) چूर्ण کُنتل
(Chúrn kuntal) (چورن کنتل)
(Zulf زلف) (Zulf زلف)
2. کیش پاش (Kesh pásh) کیش پاش
(Lat لت) (Lat لت)
2. ویرکت (Virakt) دُنیا سے وے
تأثر لُک (Dunya so be ta, alluq)
(دنیا سے بے تعلق)
- گونا گوں (ف - ص)
- GŪNÁGŪN گوناگُون
چتر (Chittr vichittr) چتر
رنگ (Ranga rang) رنگ (وچتر)
- GAUHAR گوہر (ف - مذ) گوہر
1. مَوکتک (Mauktik) مَوکتک
(Mukta مکتا) موتی (Moti)
(Dur دور) (موتی)
2. وُش (Vansh) وُش (Kul کل)
(Nasl نسل) (نسل)
- GOYA گویا (ف - ص) گویا
1. وکتا (Vakta) بولنے والا
(Bolne vála) (بولنے والا)
2. مانو (Máno) جیسے (Jaise)
(جیسے)
- GOYÁYI گویائی (ف - مٹ) گویائی
واک شکتی (Vák shaktí) واک شکتی
واہی (Váni) واک شکتی کی طاقت
(Bát chít ki táqat) (بات چیت کی طاقت)

ل

2. अनुत्तर (Anuttar) अवाक्
(Avák) खामोश (Kbámosh)
(खामوش)

لاجورد (ف - مذ)

LÁJVARD लाजवर्द
लाजावर्त (Lájavart) एक नीला
रत्न (Ek níla ratn)

LÁHIQA लाहिका (ع - مٹ)
لاحقه (Pratiyai) किसी शब्द के
अखीर में लगने वाली अलामत (Kisi
shabd ke akhír men lagne váli alámat)
کسی شبد کے اخیر میں لگنے والی
(علامت)

LA-RAIB ला रैब (ع - ص)
निःसंदेह (Nis,sandeh) (نس سندیه)
वेशक (Be shak) (بے شک)

LÁZIM लाज़िम (ع - ص)

1. आवश्यक (Ávash,sbyak) (آوشیک)
ज़रूरी (Zurúri)

2. उचित (Uchit) (اچت) मुनासिब
(Munásib) (مناسب)

3. अकर्मक क्रिया (Akarmak kriya)
फ़ेले लाज़िम (Fele-
lázim) (فعل لازم)

LÁZIMI लाज़िमी (ع - ص)
अनिवार्य (Anivárrya) (انی واریه) ज़रूरी
(Zurúri) (ضروری)

لاروال (ع - ص)

LA-ZAVÁL ला ज़वाल
अनश्वर (Anash,shwar) (انش شور)

لا آبالی (ع - ص)

LA-OBÁLI ला उवाली

1. अभय (Abhai) (ابه) निडर (Nidar)
बेखौफ (Be khauf) (بے خوف)

2. निश्चित (Nishchint) (نہں چذت)
बे फिकरा (Be fikra) (بے فکر)

3. धृष्ट (Dhrisht) (دھرشت) बे बाक
(Be bák) (بے باک)

4. अनपेक्षी (Anapekehhi) (انپیکھی)
बे परवा (Be parva) (بے پروا)

LA-BUDI लाबुदी (ع - ص)

1. आवश्यक (Ávash,sbyak) (آوشیک)
ज़रूरी (Zurúri) (ضروری)

2. अनिवार्य (Anivárrya) (انی واریه)
लाज़िमी (Lázimi) (لازمی)

لا تعداد (ع - ص)

LA-TA,DÁD लाता (अ) दाद

असंख्य (Asankhya) (اسنکھیہ) अनगिनत
(An ginat) (ان گنت) बेशुमार (Be
shumár) (بے شمار)

LA-SÁNI लासानी (ع - ص)

अनुपम (Anupam) (انوپم) अद्वितीय
(Ad,dwitiya) (اد،دوتیه) बेमिثل (Be
misl) (بے مثل)

لاجواب (ع - ص)

LÁ-JAVÁB ला जवाब

1. अनुपम (Anupam) (انوپم) बे नज़ीर
(Be nazír) (بے نظیر)

لامتناهی (ف - ص)

LA-MUTANÁHI ला मुतनाही

अपार (Apár अपार) असीम (Asím असिम) जिसका अखीर न हो (Jis ka akhír na ho جس کا اخیر نہ ہو)

لامذهب (ع - ص)

LA-MAZ,HAB ला मजहब

नास्तिक (Nástik नास्तिक) अधर्मी (Adharmi अधर्मी) दहरिया (Dabriya दहरिया)

LÁMISA लामिसा (ع - م ث)

स्पर्श शक्ति (Isparsh shakti اسپرش شکتی) छूने की कुव्वत (Chhúne ki quvvat چھونے کی قوت)

لا وارث (ع - ص)

LA-VÁRIS लावारिस

अनाथ (Anáth अनार्थ) जिसका कोई वाली वारिस न हो (Jis ka koi váli váris na ho جس کا کوئی والی وارث نہ ہو)

LÁIQ लाइक (ع - ص)

1. योग्य (Yoggya योग्य) काबिल (Qábil قابل)

2. पात्र (Pátr पात्र) अधिकारी (Adhi-kári अधिकारी) हकदार (Haqdár حقدار)

LAB लब (ف - م ذ)

1. अधर (Adhar अधर) ओष्ठ (Oshth ओष्ठ) (होंट (Hont होंट))

2. तट (Tat तट) कुल (Kúl कुल) किनारा (Kinára किनारा)

अविनाशी (Avináshi (اوناشی) लाफानी (Láfáni (لافانی)

LÁSH लाश (ت - م ث)

शव (Shav शव) लाशा (Lášha (لاشه)

LA-ILÁJ ला इलाज (ع - ص)

1. असाध्य (Asádh,dhya (اسادھیہ) कष्ट साध्य (Kasht sádh,dhya (کشت سادھیہ) जिस का इलाज मुमकिन न हो (Jis ka iláj mumkin na ho جس کا علاج ممکن نہ ہو)

2. दुष्कर (Dushkar (دشکر) दुश्वार (Dush,vár (دشوار)

LÁGHAR लागर (ف - ص)

1. अर्मास (Amáns (امانس) क्षीण (Chhín (چھین) दुबला पतला (Dubla patla (دبلا پتلا)

2. अशक्त (Ashakt (اشکت) ना ताकत (Na táqat (نا طاقت)

LÁF लाफ (ف - م ث)

अहंवाद (Ahamvád (اهم واد) डींग (Díng (دینگ) शेखी (Shekhi (شیخی)

لاف زن (ف - ص)

LÁF-ZAN लाफ ज़न

अहंवादी (Ahamvádi (اهم وادی) डोंगिया (Díngiya (دینگیا)

LÁLA लाला (ف - म ड)

अहिपुष्प (Ahipushp (اهي پشپ) पोस्ते का फूल (Poste ka phúl (پوستے کا پھول)

का प्योल

LAHZA लहज़ा (ल - मं) لحظه
क्षण (Chhan चहण) पल (Pal पल)
लमहा (Lam,ha लमहा)

LAHM लहम (ल - मं) لحم
मांस (Mans मानस) आमिष (Ámish
गोश्त (Gosht गोश्त) (आमिष)

LAH,N लहन् (ल - मं) لحن
1. ध्वनि (Dhwani देह्वनी) स्वर (Swar
आवाज (Áváz आवज) (सुर)
2. मधुर स्वर (Madhur swar मधुर
रसीली आवाज़ (Rasíli áváz रसीली
आवाज़)

لحیم شحیم (ल - मं)

LAHÍM-SHAHÍM लहीम शहीम
हृष्ट पुष्ट (Hrisht pusht हृष्ट
मोटा (Isthúl मोटा) स्थूल (Isthúl
ताज़ा (Mota táza मोटा ताज़ा)

LAKHT लख्त (ल - मं) لخت
खंड (Kband कण्ड) अंश (Ansh अंश)
टुकड़ा (Tukra टुकड़ा)

LAZZAT लज़ज़त (ल - मं) لذت
1. स्वाद (Swád स्वाद) (रस Ras रस)
ज़ाइका (Záíqa ज़ाइका)
2. आनंद (Anand आनंद) हर्ष (Harsh
लुत्फ (Lutf लुत्फ) (हर्ष)

LAZÍZ लज़ीज़ (ल - मं) لذیذ
स्वाद (Swádisht स्वाद) सुस्वाद
(Sus,swád सुस स्वाद) मज़ेदार
(Mazedár मज़ेदार)

LIBÁS लिबास (ल - मं) لباس
1. वस्त्र (Vastr वस्त्र) वसन (Vasan
पोशाक (Poshak पोशाक) (वसन)
2. वेश भूषा (Vesh bhúsha वेश
वज़ा क़ता (Vaza qata वज़ा क़ता)
(बहुषा) (क़तए)

LAB-REZ लब रेज़ (ल - मं) لب ریز
परिपूर्ण (Pari purn परिपूर्ण)
छलकता हुआ (Chhalakta hua छलकता
लबालब (Labálab लबालब) (हवा)
लब लब (ल - मं) لب لب

LUBBE-LUBÁB लुब्बे लुबाब
सार (Sár सार) सारांश (Sáránsh
निचोड़ (Nichor निचोड़) (सारान्स)
ख़ुलासा (Khulása ख़ुलासा)

LUTRA लुत्रा (ल - मं) لُتره
पिशुन (Pishun पिशुन) चुगुलख़ोर
(Chuḡhul khor चुगुलख़ोर)

LAJÁJAT लजाज़त (ल - मं) لجاجت
1. विनय (Vinai विनय) विनति (Vinati
आजिज़ी (Ájizi आजिज़ी) (वन्ति)
2. नम्रता (Namrata नम्रता) नर्म
(Narmi नर्म)

LIHÁZ लिहाज़ (ल - मं) لحاظ
1. शील (Shíl शील) मुरव्वत (Mura-
vvat मुरव्वत)
2. आदर (Ádar आदर) शील संकोच
(Shíl Sankoch शील संकोच)
ख़याल (Khayál ख़याल)

LAHAD लहद (ल - मं) لحد
मृत गृह (Mrit grih मृत गृह) गर्त
(Qabr क़बर) (गर्त) (Gart)

LASHKAR लशकर (फ - मं) لشکر
सेना (Sena सेना) दल (Dal दल)
बल (Bal बल) अनीक (Anik अनिक)
फौज (Fauj फौज)

लशकर कशी (फ - मं)

LASHKAR-KASHI लशकर कशी
सैन्य यात्रा (Sain, nya yáttra सैन्य)
चढ़ाई (Chaháyi चढ़ाई)
हमला (Hamla हमला)

लशकर गह (फ - मं)

LASHKAR-GÁH लशकर गह
सेना वास (Senávás सेनावास)
छावनी (Chháoni छावनी)

लशकरी (फ - मं)

LASHKARI लशकरी
1. सैनिक (Sainik सैनिक) सिपाही
(Sipáhi सिपाही)
2. सैन्य (Sainrya सैन्य) फौज का
(Fauj ka फौज का)

लफात (ए - मं)

LATÁFAT लताफत
1. मृदुलता (Mridulata मृदुलता) कोम-
लता (Komalata कोमलता) नज़ाकत
(Nazákat नज़ाकत)
2. स्वच्छता (Swach, chhata स्वच्छता)
सफाई (Safáyi सफाई)
3. पवित्रता (Pavittrata पवित्रता)
पाकीज़गी (Pákízagi पाकीज़गी)
4. सूक्ष्मता (Súk chbmata सूक्ष्मता)
धारीकी (Bárfki धारीकी)

LUR लुर (फ - मं) لور
मूर्ख (Múrkh मूर्ख) मूढ़ (Múṭh मूढ़)
बे वकूफ (Be vaqúf बे वकूफ)

LARZÁN लर्ज़ान (फ - मं) لارزان
कम्पाय मान (Kampáe mán कम्पाय मान)
लोल (Lol लोल) हिलता हुआ
(Hilta hua हिलता हुआ)

LARZISH लर्ज़िश (फ - मं) لارزش
कम्प (Kamp कम्प) कम्पन (Kampan कम्पन)
कपकपी (Kap kapi कपकपी)
थरथराहट (Tharthar áhat थरथराहट)

LARZA लर्ज़ा (फ - मं) لارزه
1. कम्प (Kamp कम्प) थरथरी
(Tharthari थरथरी)
2. कम्प ज्वर (Kamp jwar कम्प ज्वर)
जूड़ी (Júrf जूड़ी)

LAS,SÁN लस्सान (ए - मं) لسان
वाचाल (Váchál वाचाल) मुख चपल
(Mukh chapal मुख चपल) बातूनी
(Bátúni बातूनी)

LISÁN लिसान (ए - मं) لسان
1. जिह्वा (Jivha जिह्वा) रसना (Rasana रसना)
जीभ (Jíbh जीभ)
2. भाषा (Bhášha भाषा) बोली (Boli बोली)
ज़बान (Zabán ज़बान)

लसानीयत (ए - मं)

LISÁNIYAT लिसानियात
भाषा विज्ञान (Bhášha viggyán भाषा विज्ञान)
इल्मे ज़बान (Ilme zabán इल्मे ज़बान)
(Zabán ज़बान)

LATÍFA لطفہ (ع - مذ) لतीفا

1. हास्यक (Hássyak) (हासिक) चूटकुला (Chut kula) (چٹکلا)

2. अनुपम (Anupam) (अनूपम) अनोखा (Anokha) (अनोखा) अजूबा (Ajúba) (عجوبہ)

3. आश्चर्य जनक बात (Áshcharya janak bát) (आश्चर्य जनक बात) शगूफा (Shagúfa) (شگوفہ)

LU,ÁB लुआब (ع - مذ) लुआब

1. मुखसाव (Mukhas,sráv) (मुखस) राल (Rál) (سراو)

2. लस (Las) (लस) चप (Chap) (चिप) لعب (ع - مذ)

LA,B LA,IB लअब लइब
क्रीडा (Krida) (क्रीडा) कौतुक (Kautuk) (कौतुक) खेल तमाशा (Kl el tamásha) (कहिल तमाश)

LA,BAT ला (अ) बत (ع - मथ) लैबत

1. पुत्तलिका (Puttalika) (पुत्तलिका) गुइया (Gurya) (गुइया)
2. खिलोना (Khilona) (कहिलोना)

LÁL लल (अ) ल (ع - مذ) लल

पद्म राग (Padm rág) (पद्म राग) एक बहुत ही कीमती रत्न (Ek bahut hi qimatí ratn) (एक बहुत ही कीमती रत्न) (دتن)

LA,ANAT ला (अ) नत (ع - मथ) लैन्त

धक्कार (Dhikkár) (धक्कार) पटकार (Phatkár) (पटकार)

5. छठा (Chhata) (छठा) शोभा (Shobha) (शोभा) हुस (Husn) (हुस) (حسن)

LUTE लुफ (ع - مذ) लुफ

1. कृपा (Kripa) (कृपा) अनुकम्पा (Anukampa) (अनुकम्पा) दया (Daya) (दया) करम (Karm) (करम)

2. आनंद (Ánond) (आनंद) हर्ष (Harsh) (हर्ष) मज़ा (Maza) (मज़ा) (هرش)

3. उत्तमता (Uttamata) (उत्तमता) अच्छाई (Ach,ohbáyí) (अच्छाई) (ات تمنا)

LATÍF लतीफ (ع - ص) लतीफ

1. मृदुल (Mridul) (मृदुल) मुलाइम (Muláim) (मुलाइम)

2. स्वच्छ (Swach, chh) (स्वच्छ) साफ (Sáf) (साफ)

3. पवित्र (Pavitr) (पवित्र) सुथरा (Suthra) (सुथरा) पाकीज़ा (Pákíza) (पाकीज़ा)

4. पुनीत (Punit) (पुनीत) मुकद्दस (Muqaddas) (मुकद्दस)

5. सूक्ष्म (Súkehbm) (सूक्ष्म) नज़ुक (Názuk) (नज़ुक) (باریک)

لطیف مزاج (ع - ص)

LATÍF-MIZÁJ लतीफ मिज़ाज

स्वच्छात्मा (Swach, chhátma) (स्वच्छात्मा)

पुनीतात्मा (Punitátma) (पुनीतात्मा)

सुथरे मिज़ाज वाला (Suthre mizáj vála)

(सुथरे मिज़ाज वाला)

2. मिथ्या (Mith, thya) भूट (میتھیا، تھیا)
(Jhúth جھوٹ)

3. अश्लील (Ashlil) बेहूदा (अश्लील)
(Be hūda बेहूदा)

لغو گو (عف - ص)

LACH.V.GO लग्व गो

1. मिथ्या वादी (Miththya vādi) (मिथ्या वादी)
अनर्गल वादी (Anargal vādi) (अनर्गल वादी)
बेहूदा गो (Behūda go) (बेहूदा गो)

لغویت (ف - مٹ)

LGH.VIYAT लग्वियत

1. निरर्थकता (Nirarthakata) (نیررتھکتا)
फुजून पन (Fuzul pan) (فضول پن)
2. अश्लीलता (Ashlilata) (अश्लीलता)
बेहूदा पन (Behūda pan) (बेहूदा پن)

LAFFÁZ लफ्फाज़ (ع - ص)

मुख चपल (Mukh chapal) (مکھ چپل)
वाचाल (Váchál) (वाचाल)
मुखर (Mukhar) (मुखर)
बातूनी (Bátuni) (باتونی)
गप्पी (Gappi) (گپپی)

LIFÁFA लिफाफा (ع - مڈ)

1. वेष्टन (Veshtan) (वेष्टन) खत का
लिफाफा (Khat ka lifáfa) (خط کا لیفافہ)
(لفافہ)
2. आवरण (Ávaran) (آون) खोल
(Khol) (खोल)
3. मृत चेल (Mrit chel) (मृत चेल)
मुर्दा लपेटने का कपड़ा (Murda
lapetne ka kapra) (مردہ لپیٹنے کا कपड़ा)
(कपड़ा)

LA,ÚQ लऊक (ع - مڈ)

अवलेह (Av, leh) (اولیہ) गाढ़े किवाम
की दवा जो चाटी जा सके (Gārho
givám ki dava jo chāti ja sake) (گڑھے
(قوام کی دوا جو چاٹی जा सके)

LA,ÍN लईन (ع - ص)

धिककृत (Dhik, krit) (دهک کورت) लानत
ज़दा (Lánat zada) (اعذت زده)

LUGHAT लुगात (म - मंड)

लغت की جمع दिकहो 'लغت'

LUGHAT लुगात (म - मंड)

1. शब्द (Shabd) (شبد) व्यक्त (Vyakt)
(لفظ) लफ्ज़ (Lafz) (ویکت)
2. भाषा (Bhášha) (بھاشا) बोली (Boli)
(ज़बान) (Zubán) (बोली)
3. शब्द कोष (Shabd kosh) (شبد کوش)
डिक्शनरी (Dictionary) (دیکشنری)

LUGHZ लुज़ (ع - मٹ)

पहेलिका (Prhelika) (پرهیلکا) पहेली
(Paheli) (पहेली) चीस्तां (Chístán)
(چیستان)

LAGHYZISH लग्ज़िश (म - मٹ)

1. डगमगाहट (Dagmogáhat) (دگمگاہٹ)
2. त्रुटि (Truti) (ترتی) भूल (Bhul)
(غلطی) गलती (Ghalati) (بھول)
3. अपराध (Aprádh) (اپرادھ) कुसूर
(Qusur) (قصور)

LAGH,V लग्व (ع - ص)

1. व्यर्थ (Vyarth) (विरथ) निरर्थक
(Nirarthak) (निरर्थक) वे फाईदा
(Be fáida) (بے فائدہ)

LUKNAT लुकनत (ع - مٹ) لکنت
هکلاپن (Haklá pan) هکلاپن

LAGÁM लगाम (ف - مٹ) لگام
کویکا (Kavika) کویکا (Dantáli) دنتالی
باگ (Bág) باگ (Dantáli) دنتالی

LAM,HA لمہا (ع - مڈ) لامحه
1. چہن (Chhan) چہن (Pal) پل
2. چہن بھر (Chhan bhar) چہن بھر
پل بھر (Pal bhar) پل بھر
ذرا سی دیر (Zara si der) ذرا سی دیر

LAM,S لمس (ع - مڈ) لمس
1. اسپرش (Ispارش) اسپرش
(Chhúna) چھونا
2. اسپرش شکتی (Ispارش shakti) اسپرش شکتی
(Lámisa) لامیسا (شکتی)

LANG لنگ (ف - ص) لنگ
1. پنگو (Pangu) پنگو (Pangul) پنگول
(Langra) لنگرا (پنگول)
2. پنگوتا (Panguta) پنگوتا پن
(Langra pan) لنگراپن

LANGAR لنگر (ف - مڈ) لنگر
1. ان ستر (Ann sattr) ان ستر
سدا ورت (Sada vart) سدا ورت
لنگر خانا (Langar khána) لنگر خانا
(خانہ)

2. جہاز تھرانے کی زنجیر (Jaház thahráne ki zanjír) جہاز تھرانے کی زنجیر
3. پھلوانوں کا لنگوت (Pahalvánon ka langot) پھلوانوں کا لنگوت

4. زاہیری تپ تاپ (Záhiri típ táp) زاہیری تپ تاپ
(ظاہری تپ تاپ)

LAF,Z لاف (ع - مڈ) لاف

1. شبد (Shabd) شبد (Vyakt) व्यक्त
کلیما (Kalima) کلیما (ویکت)
2. بات (Bát) بات (Vák,kya) واکیہ

لفظ به لفظ (ع - ص)

LAF,Z-BA-LAF,Z لاف و لاف
اکچہرشہ (Akchharshah) اکچہرشہ
حرف (Harf ba harf) حرف
(بہ حرف)

LIQA لقا (ع - مٹ) لقا
دارشن (Darshan) دارشن
(Av,lokan) اولوکن (Dídár) دیدار
(دیدار)

LAQAB لقب (ع - مڈ) لقب
اُپادھی (Upádhi) اُپادھی
(Padvi) پدوی (Khitáb) خیتاب
(خطاب)

LUQMA لقمہ (ع - مڈ) لقمہ
کوال (Kaval) کوال (Grás) گراس
(Kaur) کور (Nivála) نیوالا
(نوالہ)

LAQVA لقوہ (ع - مڈ) لقوہ
بھنجنک (Bhanjanak) بھنجنک
(Varunag,grah) ورانگ (Munh terha) منہ تہا
ho jáne ka rog منہ تہا ہونے کا رोग
(دوگ)

3. मुख पृष्ठ (Mukh prishth (مکھ پریشٹھ)
मुख पत्र (Mukh pattr (مکھ پتر)
टाइटिल पेज (Title page (تائیتल पेज)
(پیج)

LAUZ लौज़ (ع - مٹ)
एक मिठाई जिस में बादाम और पिस्ते
का तराशा लगता है (Ek mithāyi jis men
bādām aur piste ka tarāsha lagta hai
ایک مٹھائی جس میں بادام اور
(پیستے کا تراشه لگتا ہے)

LÚLÚ लूलू (ع - مڈ)
मुक्ता (Mukta (मुक्ता) मौक्तिक (Mauktik
(मुक्ती) मोती (Moti (मुक्ती)

LAH,JA लहजा (ع - मंड)
1. उच्चारण (Uch,cháran (اچاران)
तलफुज़ (Talaffuz (تلفظ)
2. उच्चारण शैली (Uch,cháran shaili
(टोन टोन) टोन (Tone (टोन शैली)

LIHÁZA लिहाज़ा (ع - حرف)
अतः (Atah (انه) इस कारण (Is
káran (اس) पस (Pas (اس)

LAH,V लहव (ع - मंड)
क्रीडा (Krída (کریڈا) केलि (Keli
(केहिल खेल (Khel (केहिल)
(अहो و لعب (ع - ف - मंड)

LAH,VO-LA,IB लहवो लइब
आहार विहार (Abár vibár (آहार و هار)
मनो विनोद (Mano vinod (منو و نوود)
सैर तमाशा (Sair tamásha (سیر تماشا)
खेल कूद (Khel kúd (کھیل کود)

लंगर خانه (ف - मंड)

LANGAR-KHÁNA लंगर खाना
अन्न सत्र (An,n sattr (ان ستر) सदा वर्त
(Sada vart (سدا ورت) लंगर (Langar
(लंगर)

LIVÁTAT लिवातत (ع - मٹ)
बाल मैथुन (Bál maithun (بال میتهن)
गुद मैथुन (Gud maithun (گود میتهن)
इग्लाम (Ighlám (اگلام)

LAUS लौस (ع - मंड)
1. मिश्रण (Mishran (میشن) आमेशिश
(Ámezish (آمیشش)
2. प्रवृत्ति (Pravritti (پرورتن) अनुराग
(Anurág (انوراک) दुनियावी लगाव
(Dunyávi lagáo (دنیاوی لگاؤ)
3. दोष (Dosh (دوش) धब्बा (Dhabba
(Aib (عیب ऐब (دھبہ)

लुथ دنيا (ع - मंड)

LAUSE-DUNYA लौसे दुनिया
माया जाल (Máya jál (مایا جال)
मोह पाश (Moh pásh (موه پاش)
बाल बच्चों और धन दौलत का प्रेम
(Bál bach,chon aur dhao daulat ka
prem (بال بچوں اور دهن دولت
(का प्रेम)

LAUH लौह (ع - मٹ)
1. पट्टिका (Pattika (पट्टका) तख्ती
(Takhti (تختی)
2. फलक (Phalak (پهلک) तख्ता
(Takhta (تخته)

LAIL लैल (ल - मथ) लील
रात्रि (Rátrī रात्री) निशा (Nisha
(रात) रात (Rát रात) नशा

लीलु नहार (ल - मथ)

LAILO-NAHÁR लैलोनहार

1. अहर्निश (Ahar nish अहर्निश) रात
दिन (Rát din रात दिन)
2. काल (Kál काल) समय (Samai
(समय) ज़माना (Zamána ज़माना)

LAIMUN लैमून (ल - मथ) लैमून
निम्बू (Nimbu निम्बू) नीबू (Níbu नीबू)

LA,YIM लैयिम (ल - मथ) लैयिम
1. दुष्ट (Dusht दुष्ट) बुर (Bad बुर)
2. कृपण (Kripan कृपण) बखील
Bakhíl बखील

लैयिम الطبع (ल - मथ)

LA,ÍMUT,TABA लैयिमुत्तबा

1. दुष्टात्मा (Dushtátma दुष्टात्मा)
नीचाशय (Nícháshai नीचाशय)
खबीस (Khabís खबीस)
2. बद्ध मुष्टि (Bad,dh mushti बद्ध मुष्टि)
मखी चूस (Makh,khi मखी चूस)
chús मखी चूस

LIYÁQAT लियाकत (ल - मथ)

1. विद्वत्ता (Vid,dwatta विद्वत्ता)
पांडित्य (Pándittya पांडित्य) इल्मी
क्राबिलीयत (Ilmi qábiliyat इल्मी
(क़ाबिलीयत)
2. योग्यता (Yoggyata योग्यता)
अहलियत (Ahliyat अहलियत)
3. पात्रता (Pátrata पात्रता) इस्तेहकाक
(Istebqáq इस्तेहकाक)
4. गुण (Gun गुण) जौहर (Jauhar
(जौहर)
5. सम्यता (Sabh,bhyata सम्यता)
शिष्टता (Shishtata शिष्टता) तमीज़
दारी (Tamíz dári तमीज़ दारी)
6. श्रेष्ठता (Shresh,thata श्रेष्ठता)
उत्तमता (Uttamata उत्तमता) उम्दगी
(Umdagi उम्दगी)

लितु लैल (ल - मथ)

LAITO-LA,AL लैतोलअल

टालमटोल (Tál matol टालमटोल)
आज कल (Áj kal आज कल) बहाना बाज़ी
(Bahána bázi बहाना बाज़ी)

LEKIN लेकिन (ल - मथ)

परन्तु (Parantu परन्तु) पर (Par पर)

म

(श्रिश्ठ Shreshth) श्रेष्ठ (युज्ये
बुजुर्ग (Buzurg) (بزرگ)

MÁJARA माजरा (म - मज) (ع - م)

1. वृत्तान्त (Vrittánt) हाल
(Hál) (حال)

2. घटना (Ghatana) सानिहा
(Sániha) (سانحه)

MÁDAR मादर (म - मथ) (ف - م)

जननी (Janani) माता (Máta)
(अम्बिका Ambika) मां
(अम्मां Ammáu) (मान Man)

MÁDA मादा (म - मथ) (ف - م)

स्त्री प्राणी (Istri práni) (استری پرانی)
मादीन (Mádín) (مادین)

MÁD,DA माद्धा (म - मज) (ع - م)

1. भूत (Bhút) तत्त्व (Tattwa)
मूल द्रव्य (Múl driv,vya) (تتو)
मूल तत्त्व (Múl tattwa) (درويه)
जौहर (Asl) (اصل) (جوهر Jauhar)

2. योग्यता (Yog,gyata) (يوگيته تا)
काबिलियत (Qábiliyat) (قابليت)

3. गुण (Gun) सिकत (Sifat)
(گن) (صفت)

4. पूय (Púya) पीप (Píp) (پيپ)
मवाद (Mavád) (مواد)

5. धातु (Dhátu) मस्दर (Masdar)
(دهانو) (مصدر)

MA,ÁL मआल (म - मज) (ع - م)

परिणाम (Parinám) फल (Phal)

(अंजाम Anjám) नतीजा
(Natíja) (نتيجه)

माल अन्देश (म - मज) (ع - م)

MA ÁL-ANDESH मआल अन्देश

परिणाम शोची (Parinám shoohi) (پري نام شوحي)
(अग्र शोची Aggr shoohi) (شوحي)
(अग्र शोची) नतीजा सोच कर काम करने
वाला (Natíja soch kar kám karne
vála) (نتيجه سوچ کر کام کرنے والا)

MÁTAH,T मातहत (म - मज) (ع - م)

1. अधीन (Ádbín) ताबे
(Tábe) (تابع)

2. सहायक (Saháyak) नाइब
(Náib) (نائب)

MÁTAM मातम (म - मज) (ع - م)

शोक (Shok) मृत्यु शोक
(Mrittyu shok) (مرتيو شوک)
(सोक Sog)

मातम खाना (म - मज) (ع - م)

MÁTAM-KHÁNA मातम खाना

शोक गृह (Shok grih) (شوگ گره)
का घर (Ghami ka ghar) (غمي کا گھر)

MÁJID माजिद (म - मज) (ع - م)

मान्य (Mán,nya) पूज्य (Pújjya)

ما کولات (ع - مذ)

MÁKÚLÁT ماکولات

کھادیہ (Khád,dya padárth) खाद्य पदार्थ
(Kháyí) खाई जाने वाली चीजें
(jáne váli chízen) کھائی جانے والی چیزیں

ما کیان (ف - مٹ)

MÁKIYÁN ماکیان

1. ککٹ (Kuk,kut) कुक्कुट
(Murgha) مرغ
2. استری (Istri kuk,kut) स्त्री कुक्कुट
(Murghi) مرغی

MÁL مال (ع - مذ) مال

1. دہن (Dhan) धन
(Daulat) दौलत
2. (Arth) अर्थ
(Rupia) रुपया
3. (Chíz) चीज
(Vastu) वस्तु
4. (Bhúmi kar) भूमि कर
(Legán) लगान
5. (Ach,chhe ach, chhe kháne) अच्छे खाने
(اچھے کھانے)

MÁLÁMÁL مالامال (ع - ع)

1. (Dhan sampan,n) धन सम्पन्न
(Samrid,dh) समृद्ध
(Daulat mand) دولت مند
2. (Priparn) परि पूर्ण
(Bhara pura) भरा पुरا

ماده پرستی (عف - مٹ)

MÁD,DA-PARASTI مادہ پرستی

(Vastu vād) वस्तुवाद
(Bhautik vād) भौतिक
(Netureoyat) नेचरी-
यत

MÁD,DI مادی (ع - ص)

(Bhautik) भौतिक
(Prákritik) प्राकृतिक
(Tab,i) तबई
(طبعی)

MÁR مار (ف - مذ) مار

(Abi) अहि
(Sarp) सर्प
(Bhujang) भुजंग
(Nág) नाग
(Sánp) साँप

مار آستین (ف - ص)

MÁRE-ÁSTÍN مارے آستیں

(Ástín ka sánp) آستین کا سانپ
(Chhipa dushman) چھپا دشمن

مار گزیدہ (ف - ص)

MÁR-GAZÍDA مار گزیدا

(Sarp danshit) सर्प दंशित
(Dasa hua) دسا ہوا

MÁSH ماش (ف - مذ) ماش

(Másh) ماش
(Urad) ارد

MÁZI ماضی (ع - ص)

(Bhút kál) بھوت کال
(Guzra hua zamána) گزرا
ہوا زمانہ

माल गजारी (म - म)

MÁL-GUZÁRI माल गुजारी

राजस्व (Rájas,swa राजसु) भूमि
कर (Bhúmi kar भूमी कर)
(Lagán लगान)

मालियाने (म - म)

MÁLIYÁNA मालियाना

राजस्व (Rájas,swa राजसु) माल
गुजारी (Mál guzári माल गजारी)

मालिखुलिया (म - म)

MALI KHÚLIYA मालीखुलिया

उन्माद (Unmád अनमद) बुद्धि विक्षेप
(Bud,dbi vikshhep बुद्धि विकषेप)
मिराक (Miráq मिराक)

MÁLÍDA मालीदा (म - म)

1. मलित (Malit मलित) मला हुआ
(Mala hua मला हुआ)
2. चूरमा (Chúrama चूरमा) मलीदा
(Malída मलीदा)

MÁMA मामा (म - म)

परिचारिका (Parichárika परिचारिका)
सेविका (Sevika सेविका) खादिमा
(Khádima खादिमा)

MÁMAN मामन (म - म)

आश्रयस्थान (Ásh,shrayasthán आश्रयस्थान)
परिश्रय (Prish,shrai परिश्रय) तहान
रक्षास्थान (Rakchhásthán रक्षास्थान)
पनाह गाह (Panáh gáh पनाह गाह)

MÁMÚR मामूर (म - म)

1. आदिष्ट (Ádisht आदिष्ट) जिसे हुक्म

माल खाने (म - म)

MÁL-KHÁNA माल खाना

1. भांडागार (Bhandágár भांडागार)
माल गोदाम (Mál godám माल गोदाम)
2. शस्त्रागार (Sha,tragár शस्त्रागार)
अस्लिहा खाना (Asliha khána अस्लिहा खाना)
(Asliha khána असलिहा खाना)

MÁL-DÁR मालदार (म - म)

धनिक (Dhanik धनिक) धनाढ्य
(Dhanádh,dhya धनाढ्य) धनवान्
(Dhanván धनवान्) दौलत मन्द
(Daulat mand दौलत मन्द)

MÁLISH मालिश (म - म)

1. अंगमर्दन (Ang mardan अंग मर्दन)
बदन मलना (Badan malna बदन मलना)
2. वमि (Vami वमि) मतली (Matli मतली)
(Matli मतली)

MÁLÍK मालिक (म - म)

1. स्वामी (Swámi स्वामी) अधिपति
(Adbi pati अधिपति) आका
(Áqa आका)
2. अधिकार प्राप्त (Adhikár prápt अधिकार प्राप्त)
मुख्तार (Mukhtár मुख्तार)
(Mukhtár मुख्तार)
3. पति (Pati पति) भर्ता (Bharta भर्ता)
शौहर (Shauhar शौहर)
4. पदाधिकारी (Padádhikári पदाधिकारी)
अफसर (Afsar अफसर)
5. ईश्वर (Íshwar ईश्वर) खुदा
(Khuda खुदा)

MÁNIND مانند (ف - مذ) مانند
 समान (Samán) सदृश (Sadriśh)
 तुल्य (Tullya) तुल्य (سدش)
 (Misl) (مثل)

MÁNÚS مانوس (ع - ص) مانوس
 हिला हुआ (Hila hua) सिधा
 हुआ (Sidha hua)

ماورائے عقل (ع - مذ)

MÁVARÁ-E-AQL मा वराय अवल
 बुद्धि पर (Bud,dhi par) दुर्वोध (Dur bodh)
 ज्ञानातीत (Gyánátít) अक्ल में न
 आने वाली बात (Aql men na áne váli
 bát) (عقل میں نہ آنے والی بات)

ماورائے فہم (ع - مذ)

MÁVARÁ-E-FAH,M मा वराय फहम
 دیکھو 'ماورائے عقل'

MÁH ماه (ف - مذ) ماه
 1. चंद्र (Chandr) शशि (Shashi)
 चाँद (Chánd) (ششی)
 2. मास (Mās) महीना (Mahína)
 (مہینہ)

MÁHÁNÁ ماهانه (ف - ص) ماهانه
 मासिक (Māsik) माह वारी
 (Máhvári) (ماہوار)

MÁH,TÁB माहताब (ف - مذ) माहताब
 1. चंद्रमा (Chandrama) चंद्र
 (Chandr) शशि (Shashi)
 (विधु) (Vidhu) (ششی) सोम

दिया गया हो (Jise hukm díya
 gaya ho) (جسے حکم دیا گیا ہو)

2. नियुक्त (Niyukt) तईनात
 (Ta,yínát) (تعینات)

MÁMÚN मामून (ع - ص) मामून
 सुरक्षित (Surak,ehhit) (سورکھت)
 महفوظ (Mahfúz) (محفوظ)

MÁNA مانا (ف - ص) مانا
 तुल्य (Tullya) समान (Samán)
 (मानंद) (Mánind) (سمان)

MÁNDAGI मांदगी (ف - م) मांदगी
 1. श्रान्ति (Sbránti) शिथिलता
 (Shithilata) थकन (Thakan)
 (कसल) (Kasal) (تھکن)
 2. रोग (Rog) बीमारी (Bímári)
 (بیماری)

MÁNDA मांदा (ف - ص) मांदा
 1. शिथिल (Shitbil) क्लान्त
 (Klánt) थका हुआ (Thaka
 hua) (تھکا ہوا)
 2. रुग्ण (Rugn) रोगी (Rogi)
 (بیمار) (Bímár) (روگی)

MÁNE مانع (ع - ص) مانع
 1. निषेधक (Nishedhak) वर्जक
 (Varjak) (निरोधक) (Nirodhak)
 मना करने वाला (Mena karne vála)
 (والا)

2. बाधक (Bádhak) विघ्न
 कर्ता (Vighn karta) (وگھن کرتا)
 (مزاہم) (Muzáhim) (مزاہم)

ماہ کامل (ف - مذ)

MÁHE-KÁMIL ماہیکامیل

पूर्ण चंद्र (Purn chandr (پورن چندر
सकलेंदु (Sakalendu (सकलेंदु राकेश
(Rákesh (राकेश पूरा चाँद (Púra
chánd (पूरा चांद)

ماہ نو (ف - مذ)

MÁHE-NAU माहेनौ

नव चंद्र (Nav chandr (नो چندر
चंद्र (Bál chandr (बाल चाँद
(Naya chánd (नया चांद)

ماہ وار (ف - ص)

MÁH-VÁR माहवार

प्रति मास (Prati más (پرتی ماس
मास प्रति मास (Más prati más (ماس
हर महीने (Har mahíne (हर مہینے

ماہواری (ف - مٹ)

MÁHVÁRI माहवारी

1. मासिक (Másik (ماسک مہینے
भरका (Mahíne bhar ka (بھرا کا
2. मासिक धर्म (Másik dharm (ماسک
حیض (Ha'iz (ہائز)

MÁHI माही (ف - مٹ)

मीन (Mín (مین Matsya (मत्स्य
(Máchli (माछी (ماچھی
(Machhli (माछली

MÁ,A मात्र (ع - مذ)

1. जल (Jal (جل پانی (Páni (پانی

चाँद (Indu (اندو (Som (سوم
(Chand (چاند)

2. चंद्र प्रभा (Chandr prabha (چندر
جیوت (Jyoteana (جیوتسنا (پرہا
(Kaumudi (کومدی (کومدی
(Chandrátap (چندراتپ
(Chandrika (چندرکا
(Chándni (چاندنی

MÁHIR माहिर (ع - ص)

अभ्यस्त (Abh,bhyast (ابہ،بھیست
कुशल (Kushal (کشل
(Mash,sháq (مشاق

ماہر خصوصی (ع - ص)

MÁHIRE-KHUSÚSI माहिरे खुसूसी
(Visheshag,gya (ویشے،شگیہ
(Vaisheshik (وے،شیشک
(Kisi chíz ka khás jánkár (کسی
چیز کا خاص جانکار

ماہر فن (ع - ص)

MÁHIRE-FAN माहिरे फन

कला मर्मज्ञ (Kala marmaggya (کلا
(Nish,nát (نشانات (نیش،نات
(Kisi fan ka ján ne vála (کسی
فن کا جاننے والا

MÁH-RU माहरू (ف - ص)

चंद्र मुख (Chandr mukh (چندر مکھ
(Vidbu vadan (विधु वदन
(Chánd jaíse (चाँद जैसे
(munh vála (چاند جیسے منہ والا

MÁYÚSI मायूसी (म - ए) १. मायूसी
निराशा (Nirásha निराशा) नैराश्य
(Nairásbha निराश्या) नाउम्मेदी
(Na ummedi ना अमीदी)

MÁYA माया (म - ए) १. पूंजी (Púnji पूंजी) सरमाया
(Sarmáya सर्मैया)

२. तत्व (Tattwa तत्त्व) सार (Sár सार) जौहर (Jauhar जौहर)

३. धन (Dhan धन) संपत्ति (Sampatti संपत्ति) दौलत (Daulat दौलत)

४. सामग्री (Sámaggri सामग्री) सामान (Sámán सामान)

MUBÁHASA मुबाहसा (म - ए) १. वाद युद्ध (Vád yud,dh वाद युद्ध)

वाद विवाद (Vád vivád वाद विवाद) बहस (Bahs बहस)

२. वाक्कलह (Vákkalāh वाक्कलह) तक्रार (Takráar तक्रार)

MUBÁDALA मुबादला (म - ए) १. परिवर्तन (Parivartan परिवर्तन)

विनिमय (Vinimai विनिमय) बदल (Adal badal बदल)

MUBÁRAK मुबारक (म - ए) १. शुभ (Shubh शुभ) शुभंकर (Shubhan-

kar शुभंकर) मंगल कारक (Mangal kárak मंगल कारक) कल्याण कारी (Kal,lyán kári कल्याण कारी) वा बरकत (Ba barakat बा बरकत)

२. आसव (Ásav आसव) जल (Jal जल) अरक (Araq अरक)

ماء اللحم (म - ए) १. माँससव (Mánsásav माँससव)

MÁUL-LAHM माउल लहम

दवाओं में गोश्त का पानी मिला कर खेंचा हुआ एक काम वर्धक अरक

(Daváon men gosht ka páni mila kar khéncha hua ek kám vardhak araq दवाओं में गोश्त का पानी मिला कर खेंचा हुआ एक काम वर्धक अरक)

MÁIL माइल (म - ए) १. प्रवृत्ति (Pravritt प्रवृत्ति) रुजूअ (Rujúa रुजूअ)

२. अनुरक्त (Anu rakt अनुरक्त) आशिक (Áshiq आशिक)

३. झुका हुआ (Jbuka hua झुका हुआ)

MÁÚF माऊफ (म - ए) १. दूषित (Dúshit दूषित) विकृत (Vikrit विकृत)

बिगड़ा हुआ (Bigra hua बिगड़ा हुआ)

२. पीड़ित (Pírit पीड़ित) व्यथित (Vyathit व्यथित) चोट या सदमा पहुँचा हुआ (Chot ya sadma

pahuncha hua चोट या सदमा पहुँचा हुआ)

MÁYÚS मायूस (म - ए) १. हताश (Hatásh हताश)

निराश (Nirásh निराश) मनोहत (Manohat मनोहत) नाउम्मेद (Na ummed ना अमीद)

مباشرت (ع - مٹ)

2. आपद् ग्रस्त (Āpad grast) آید

(Sankatāpann) संकटापन्न (گرسنت

موسیبت میں گیرفتار

(Musibat men giriftār) مصیبت

(میں گرفتار)

3. आसक्त (Āsakt) मुग्ध

(Farefta) फरेफ़ता (مگدھ)

(فریفته)

مباحث (ع - مذ) MABHAS

1. विषय (Vishai) प्रसंग (Prasang)

(Mauzú, a) मौजूअ (پرسنگ)

2. वाद विषय (Vād vishai)

(Bab, s ka mauzú, a) बहस का मौजूअ

(بحث کا موضوع)

مبرا (ع - ص) MUBARRA

1. निर्लिप्त (Nirlipt) वे

(Be ta, alluq) बे तअल्लुक

2. निर्दोष (Nirdosh) پاک

(Pák) پاک

مبرز (ع - مذ) MABRAZ

मल द्वार (Mal dwár) वर्चो

(Varcho márg) वर्चومارگ

अधो मार्ग (Adho márg) ادھومارگ

गुदा (Guda) पाखाने का मकाम

(Pákbáne ka maqám) پاخانے کا مقام

مبسوط (ع - ص) MABSÚT

विस्तृत (Vistrit) सविस्तार

(Savistár) वझाहत के साथ

(Vazábat ke sáth) وضاحت کے ساتھ

MUBÁSHARAT मुवाशरत

संभोग (Sambhog) मैथुन

(Maithun) सहवास (Sahvās)

(Ham bistari) हमबिस्तरी

(همبستری)

MUBÁLAGHA मुवालाग़ा (ع - مذ)

अत्युक्ति (Attyukti) अति

रंजना (Ati ranjana) बात

बढ़ा चढ़ा कर कहना (Bát barha

chaṛha kar kahna) بات بڑھا چڑھا کر

(کہنا)

MUBÁHÁT मुवाहात (ع - مٹ)

गर्व (Garv) अभिमान (Abbimán)

(Náz) नाज़ (ابهی مان)

MUBTADI मुब्तदी (ع - ص)

1. आरंभ कर्ता (Ārambh kartá) آرம்பھ

(Shuru karne) शुरू करने वाला

(شروع کرنے والا)

2. अनभ्यस्त (Anabh, bbyast) (انبھ)

(Anári) (انازی) अनाड़ी अभ्यस्त

3. ابتدائی کتابتن پڑھنے والا

MUBTAZAL मुब्तज़ल (ع - ص)

1. अधम (Adham) पामर

(Pámar) नीच (Ních)

(Loafer) लोफ़र

2. अश्लील (Ashlil) فحش

(Fuhsh)

MUBTALA मुब्तला (ع - ص)

1. ग्रस्त (Grast) फँसा हुआ

(Phansa hua) (پھنسا ہوا)

MUB,HAM مبہم (ع - ص) مبہم

1. اسپٹ (Aspasht اس پشت)
غیر واضح (Ghair vázeh غیرواضح)
2. سندیغ (Sandig,dh سن دگدھ)
مشکوک (Mashkúk مشکوک)
3. گڑھ (Gúrh گڑھ) گول (Guh,ya گولہ)
وہ بات یا اर्थ جو گول
mol ho (Voh bát ya arth jo gol
mol ho (مول ہو

MAB,HÚT مبہوت (ع - ص) مبہوت

1. ستبھ (Istab,dh اس تبدھ)
نستبھ (Nistab,dh نس تبدھ)
چکیت (Chakit چکت)
Hakka bakka (ہکا بکا)

MUBÍN مبین (ع - ص) مبین

- سپٹ (Ispasht اس پشت)
Jwalant (جولنت)
Abhiv,vyakt (ابھویکت)
Vázeh (واضح)

MUTÁBA,AT متابعت (ع - مٹ) متابعت

1. انوکرن (Anukaran انوکرن)
Pai-ravi (پیروی)
Anusaran (انوسرن)
Ággyn pálan (آگیا پالان)
2. فرماں برداری (Farmán bardári)

متأسف (ع - ص)

MUTA,ASSIF متأسف

1. شاکیت (Dukhit دکھت)
Ranjída (رنجیدا)
Shokit (شوکت)
(رنجیدہ)

MUBAS,SIR مبصر (ع - ص) مبصر

1. درشتا (Drashta درشتا)
Samíkehkhak (سمیکچھک)
Ghaur se dekh-ne vála (غور سے دیکھنے والا)
2. مرمگیا (Marmaggya مرمگیا)
Párahki (پارکھی)
Parakhne vála (پارکھنے والا)

MAB,ŪS مبعوث (ع - ص) مبعوث

- Avtírn (اوتیرن)
Nabi bana kar bheja hua (نبی بنا کر بھیجا ہوا)

MUBAL,LIGH مبلغ (ع - ص) مبلغ

1. پرچارک (Pracháarak پرچارک)
Kisi bát ka prachár karno vála (کسی بات کا پرچار کرنے والا)
2. Dharm pracháarak (دھرم پرچارک)
Dharm ki ishá,at karno vála (دھرم کی اشاعت کرنے والا)

MABNI مبنی (ع - ص) مبنی

1. निर्धारित (Nirdhārit निर्धारित)
Nirbhar (निर्भर)
Munhasir (منحصر)
2. अव्यय (Av,vyai अव्यय)
Voh shabd jis ke ant men koī parivartan na ho (وہ شبد جس کے انت میں کوئی پرورتان نہ ہو)

2. व्युत्पन्न (Vyutpan,n ویتپن)
धुरंधर विद्वान (Dhurandhar vid,
dwán دهرندهرودوان) इलम का दरया
(Ilm ka darya علم کا دریا)

متبرک (ع - ص)

MUTABAR,RIK सुतचरिंक

1. पवित्र (Pavitr) पुनीत (Punīt)
पाक (Pāk)

2. पुनीतात्मा (Punitátma پڻي تاتما)
 बुजुर्ग (Buzurg بزرگ)

مترجم (ع - ص)

MUTA,BAS,SIM मुतबस्सिम

اسمت شیل (Ismīṭ shīl) اسمیت شیل
 مسکورانے والا (Muskurāno vāla) مسکورانے والا

MUT,TABE   मुत्तवे   متبع (ع - ص)

अनुकर्ता (Anukarta अनुकर्ता) अनुयायी (Anuyāyī अनुयायी) मुकल्लिद (Muqallid मुकल्लिद)

MUTA, BANNA (ع - ص) متبنی

दत्तक (Dattak دتتک) ले पालक
(Le pālak لے پالک)

متجاوز (ع - ص)

MUTA, JÁVIZ मुतजाविज

1. **उल्लंघन कर्ता** (Ullanghan karta
 (أَلْمُكْهِنُ كَرْتَا) हृद से बाहर जाने
 वाला (Had se báhar jáne vála
 (حد سے باہر جانے والا)

2. अतिक्रांत (Atik, kránt انتك، كرائنت)
हृद से बाहर गया हुआ (Had se

2. पश्चात्तापी (Pashchát, tápi
پشچات تاپي) पछ्ताने वाला
(Pachhtáne vála پښتانه والا)

متاثر (ع - ص)

MUTA, ASSIR मुतआसिर

प्रभावित (Prabhāvit **پربھاوت**) असर
पिज़ीर (Asar pizir **اثرپذیر**)

MATA,A   मताश्च   متاع (ع - مٹ)

1. पूंजी (Púnji پیونجی) सर माया -
(Sarmáya سرمایا)

2. धन (Dhan دهن) माल (Mál مال)

3. उपकरण (Up karan   اپ کړن)
 असासा (Asása   اثاسا)

MATÁNAT मतानत (ع - م ث)

1. गंभीरता (Gambhīratā گمبھیرتہ)
 संजीदगी (Sanjīdagi سنجدگی)

2. शिष्टता (Shishtálá شستتا) तहज़ीब (Tahzīb تهذيب)

MUTA, BĀ, IN متباين (ع - ع) मुतबाइन

1. विपरीत (Viparīt विपरीत) उलटा (Ula الٹا)

2. एक दूसरे की बिल्कुल ज़िद (Ek dūsare ki bilkul zid ایک دوسرے کی بالکل ضد)

مَدَّبَحَر (ع - ص)

MUTA, BAH, HIR मुतबद्दहिर

1. स्नात (Isnát اسنات) कृत विद्या
(Kritvid,dya کروت ویدیہ) फ़ाज़िल
(Fázil فاضل)

2. स्वर युक्त (Swar yukt سوریکت)
वह हर्फ जिस पर ज़बर ज़ोर या पेश हो
(Voh harf jis par zabar, zer ya
pesh ho وہ حرف جس پر زبر زور یا پेश ہو
(یا پیش ہو)

متحمل (ع - ص)

MUTA, HAMMIL मुतहम्मिल

- सहिष्णु (Sabishnu सहिष्णु)
शील (Saban shil شیل) बुर्दार (Burd bār
(بردار)

متحیر (ع - ص)

MUTA, HAI, IR मतहैयिर

- चकित (Chakit چکیت) विस्मित
(Vismat वस्मत) हक्का बक्का (Hakka
bakka هکا بکا) हैरान (Hairán
(حیران)

متخاصم (ع - ص)

MUTA KHÁSIM मुतखासिम

1. विरोधी (Virodi विरोधी) प्रति द्वंद्वी
(Prati dwan dwi प्रति द्वंद्वी)
मुखालिफ (Mukhálif मुखालिफ)
2. शत्रु (Shattru شتر) वैरी (Vairi
(Dushman دشمن) (ویری)

متخیله (ع - ص)

MUTA KHAI, ILA मुतखैयिला

- विचार शक्ति (Vichár shakti विचार
शक्ति) कल्पना शक्ति (Kalpana
shakti कल्पना शक्ति) सोचने की कुव्वत
(Soohne ki quv, vat سوچنے کی قوت)

báhar gaya hua حد سے باہر گیا
(ہوا)

متجسس (ع - ص)

MUTA, JAS, SIS मुतजسس

- अन्वेषक (Anveshak अनवेषक) जिज्ञासु
(Jiggyásu जिज्ञासु) खोजी (Khoji
(Talásh तलाश करने वाला (Talásh
karne vála تلاش کرنے والا)

متجلی (ع - ص)

MUTA, JALLI मुतजल्ली

1. प्रभावान् (Prabbháván प्रभावान्)
प्रकाशमान् (Prakáshmán प्रकाशमान्)
(Roushan روشن) रौशन (Roushan
2. उज्ज्वल (Ujjwal उज्ज्वल) धवल
(Dhaval धवल) बर्राक (Barráq
(براق)

MUT, TA, HAD मुत्तहद (ع - ص)

1. संयुक्त (Sanyukt संयुक्त) मिला
(Mila hua मिला हुआ)
2. एकता बद्ध (Ekata bad, dh ایکتابدھ)
मुत्तफिक (Muttafiq متفق)
3. सहमत (Sah mat सहमत) हमराय
(Ham ráo هم راء)

متحرک (ع - ص)

MUTAHAR, RIK मुतहरिक

1. गतिवान् (Gativán گتیوان) जंगम
(Jangam जंगम) स्पंदित (Ispandit
(Hilta ya chalta hua हिलता या चलता हुआ
(چلتا ہوا)

متدین (ع - ص)

MUTADAI,IN متدایین

1. سत्य निष्ठ (Sattya nishth) ستیه
(پرانجل) (Pránjal) (نشتہ)
ईमान دار (Imán dár) ایمان دار
2. व्यवहार निष्ठ (Vyavhār nishth)
(دیوانت دار) (Diyānat dár) (ویوہار نشتہ)

مترانم (ع - ص)

MUTARAN,NIM متراننیم

- मधुर स्वर (Madhuras, swar) مدھرس
(सुरीली आवाज़ वाला) (Surīlī áváz
vála) (سریلی آواز والا)

MATRÚK متروك (ع - ص)

1. त्यक्त (Tyakt) (تیکت) छोड़ा हुआ
(Chhoṛa hua) (چھوڑا ہوا)
2. अप्रचलित (Ap prachalit) (اپ پر)
(गैर मुस्तामल) (Ghair
musta,mal) (غیر مستعمل)

متروکہ (ع - ص)

MATRÚKA متروکا

1. त्यक्ता (Tyakta) (تیکتا) छोड़ी हुई
(Chhoṛī hui) (چھوڑی ہوئی)
2. दाय (Dáo) (دای) तरका (Tarka)
(ترکہ)

متزلزل (ع - ص)

MUTAZAL,ZIL متزلزل

- कंपाय मान् (Kampáe mán) کمپای
कंपित (Kampit) (کمپیت) (मान)
हुआ (Kánpita hua) (کانپتا ہوا)
हिलता हुआ (Hilta hua) (ہلتا ہوا)

متردد (ع - ص)

MUTARAD,DID متاردید

- चिंतित (Chintit) (چینتیت) (فکر مند)
(Fikr mand) (فکر ملند)

مترادف (ع - ص)

MUTARÁDIF مترادیف

- पर्याय वाची (Paryáe vāchi) (پریایے)
(समानार्थक) (Samánārthak) (واچی)
(हम मानी) (Ham mání) (سمانارتھک)
(هم معنی)

MUTARJAM مترجم (ع - ص)

- अनूदित (Anúdit) (انودیت) भाषांतरित
(Bhāshāntarit) (بہاشان تروت) तरजमा
(Tarjama kiya hua) (ترجمہ کیا ہوا)
(کیا ہوا)

مترجم (ع - ص)

MUTAR,JIM مترجم

- अनुवादक (Anuvádak) (انوادک)
अनुवादकार (Anuvád kār) (انوادکار)
तरजमा करने वाला (Tarjama karne
vála) (ترجمہ کرنے والا)

MUTARAD,DID متاردید

متشکل (ع - ص)

MUTASHAK,KIL मुतशकिल

साकार (Sákár साकार) साक्षात्
(Sákebbát साक़ेब़ात) मूर्ति मान
(Múrtimán मूर्तिमान) मुजस्सम
(Mujas,sam मुजस्सम)

متصادم (ع - ص)

MUTA,SÁDIM मुतसादिम

संघर्षित (Sangharshit संघर्षित) टकराता हुआ
(Takráta huá टकराता हुआ)

MUT,TASIL मुत्तसिल (ع - ص)

1. निरंतर (Nirantar निरन्तर) लगा तार
(Lagátár लगातार)
2. समीप (Samíp समीप) करीब
(Qaríb करीब)

MUTAZÁD मुतज़ाद (ع - ص)

1. प्रति कूल (Pratíkúl प्रतिकूल) विपरीत
(Viparít विपरीत) उल्टा
(Ula उल्टा)
2. एक दुसरे का उल्टा (Ek dústre ka
ulta एक दुसरे का उल्टा)

متعارض (ع - ص)

MUTA,ÁRIZ मुतआरिज़

1. बाधक (Bádhak बाधक) मुज़ाहिम
(Muzáhim मुज़ाहिम)
2. अवरोधक (Aurodhak अवरोधक)
रोकने वाला (Rokne vála रोकने वाला)

متعارف (ع - ص)

MUTA,ÁRIF मुतआरिफ़

परिचित (Parichit परिचित) जानने

MUTASÁVI मुतसावी (ع - ص)

सम (Sam सम) समान (Samán समान)
बराबर (Barábar बराबर)

متساوی الاضلاع (ع - ص)

MUTASÁVIUL-AZLÁ,A

मुतसावियुज़् अज़्लाअ

समभुज क्षेत्र (Sam bhuj chhettr समभुज क्षेत्र)
वह शकल जिस के सब
ज़िले बराबर हों (Voh shakl jis ke sab
zile barábar hon वह शकल जिसके सब
ज़िले बराबर हों)

متشابه (ع - ص)

MUTASHÁBEH मुतशाबेह

1. सदृश (Sadrish सदृश) तद्रूप
(Tadrúp तद्रूप) हमशकल (Ham
shakl हम शकल)
2. भ्रमात्मक (Bhramátmak भ्रमात्मक)
मशकूक (Mashkúk मशकूक)

متشرع (ع - ص)

MUTASHAR,RE मुतशररे

धर्म निष्ठ (Dharm nishth धर्म निष्ठ)
पाबन्दे मज़हब (Pábande maz,hab
पाबन्दे मज़हब)

متشکر ع - ص

MUTASHAK,KIR मुतशकिकर

कृतज्ञ (Kritaggya कृतज्ञ) आभारी
(Ábbári आभारी) ममनून (Mamnún
ममनून)

متعصب (ع - ص)

والا (Jánno vála) جاننے والا

MUTA, ASSIB متضام

متعاقب (ع - ص)

1. धर्मांध (Dharmándh) (دھرمماندھ)

MUTA, ÁQIB متضام

कट्टर मज़हबी (Kattar maz, habi) (کٹر مذهبہ)

अनुधावक (Anudhávak) (انودھاوک)

2. साम्प्रदायिक (Sámpradáik) (سام پر)

पीछा करने वाला (Píobha karne vála)

(फिरका परस्त) (Firqa parast)

(پیچھا کرنے والا)

(فرقہ پرست)

متعجب (ع - ص)

متعفن (ع - ص)

MUTA, AJJIB متضام

MUTA, AF, FIN متضام

1. आश्चरित (Ásh, char, it) (آش چرات)

दुर्गंध युक्त (Durgandh yukt) (درگندھ)

विस्मित (Vismít) (وسمت) अचंभे में

(दुर्गंधित) (Durgandhit) (درگندھت)

पड़ा हुआ (Achambhe men para hua)

(बदबूदार) (Badbú dár) (بدبودار)

(اچنبھ میں پڑا ہوا)

2. चकित (Chakit) (چکت) निस्तब्ध

(Nistabdh) (نس تبده) हका बका

(Hakka bakka) (هکا بکا)

متعلق (ع - ص)

متعدد (ع - ص)

MUTA, AL, LIQ متضام

MUTA, AD, DID متضام

1. संबंधित (Sambandhit) (سم بندھت)

1. कतिपय (Katipai) (کتنی بے) चंद

(संबद्ध) (Sambaddh) (سم بددھ)

(Chand) (چند)

तत्त्व रखने वाला (Ta, alluq)

2. अनेक (Anek) (انیک) अधिक

(تعلق رکھنے والا) (rakhne vála)

(Adhik) (ادھک) बहुत (Bahut)

2. प्रति (Prati) (پرتی) लिए (Liye)

(بہت)

(لئے)

متعلقین (ع - ص)

متعدی (ع - ص)

MUTA, ALLIQÍN متضام

MUTA, AD, DI متضام

संबंधित जन (Sambandhit jan) (سم جن)

1. सकर्मक (Sakarmak) (سکرمک)

(स्वजन) (Swajan) (سوجن) (बन्धत जन)

फेल बा फाईल (Fel ba fáil) (فعل)

(गھر والے) (Ghar vále) (گھر والے)

(با فاعل)

متعلم (ع - مذ)

2. संक्रामक (Sankrámak) (سنکرامک)

MUTA, ALLIM متضام

विद्यार्थी (Vid, dyárthi) (ودیارتھی) छात्र

छूतहा (Chhutaha) (چھتھا)

(چھاتر) (Chháttr) तालिबे इल्म

वाला रोग (Chhút vála rog) (چھوت)

(طالب علم) (Tálibe ilm) (والا روگ)

3. अस्त व्यस्त (Ast vyast) است
(Titar bitar) तितर बितर (ويست
تتربتر)

MUT,TAFIQ मुत्तफिक (ع - ص) متفق
(Sahmat) सहमत (سمت
करने वाला (Ittifāq karne vāla
(اتفاق کرنے والا)

متفق عليه (ع - ص)

MUT,TAFAQ-ALAIH मुत्तफक अलैह
(Nirvivād) निर्विवाद (نر واد
(Sarvmān,nya) सर्वमान्य (سرو مانند
(Muttafaqa) متفقة

متفكر (ع - ص)

MUTAFAK,KIR मुत्तफकिर
(Sachint) सचित (سچیت
(Chintit) चितित (چیتیت
(Fikr mand) फिकर मंद (فکر مند

MUTA,FANNI मुत्तफन्नी (ع - ص) متفنی
(Dhūrt) धूर्त (دهورت
(Fittin) फितिन (فتین
(Chhali) छली (چھلی

MUTAQÁZI मुत्तकाज़ी (ع - ص) متقاضی
(Abhiyāchak) अभियाचक (ابهی یاچک
(Taqāza karne vāla) तकाज़ा करनेवाला
(تقاضا کرنے والا)

MUT,TAQI मुत्तकी (ع - ص) متقی
(San,yami) संयमी (سن یمی
(Zāhid) ज़ाहिद (زاهد
(Yati) यती (یتى

متکبر (ع - ص)

MUTA,KAB,BIR मुत्तकबिर्

1. अहंकारी (Ahankāri) (اهنگاری)

متعلمه (ع - مٹ)

MUTA,AL,LIMA मुत्तअलिमा
(Chhāttra) छात्रा (چھاترا
(Shish,shya) शिष्या (شش شیا
(Vid,dyarthi istri) वीद्यार्थी स्त्री (ودیدارتھی استری
(Tálíba) तालिबा (طالبه

MUTA,AIYIN मुत्तऐइन (ع - ص) متعین

1. निश्चित (Nishchit) (نشیچت) नियत
(Niyat) मुक्कर (नیت
(Muqarrar) (مقرر
2. नियुक्त (Niyukt) (نیکت) तईनात
(Tayināt) (تعینات

متغیر (ع - ص)

MUTAGHAI,YIR मुत्तगैयिर
(Vikrit) विकृत (وکرت
(Parivartit) परिवर्तित (پریورتیت
(Badla hua) बदला हुआ (بدلا هوا

متفاوت (ع - ص)

MUTAFÁVIT मुत्तफावित

1. विभिन्न (Vibhin,n) (ویہن) मुख्तलिफ
(Mukhtalif) (مختلف
2. विपरीत (Viparít) (ویپریت) बर अक्स
(Bar aks) (برعکس

متفرق (ع - ص)

MUTAFAR,RIQ मुत्तफरिक्

1. विविध (Vibhin,n) (ویہن) विविध
(Vividh) (विविध) मुख्तलिफ
(Mukhtalif) (مختلف
2. प्रकीर्ण (Prakírn) (پریکین) फुटकर
(Phutkar) (پھٹکار

یہ لفظ ترکی لفظ 'تلاش' سے عربی
کیا گیا ہے جو غلط ہے، مگر چالو ہے

متلاطم (ع - ص)

MUTA, LÁTİM متلاطیم

1. तरंगावित (Tarangáit (ترنگاؤت
हिलोलित (Hillolít (هل لولت
मौजे मारता हुआ (Maujeṁ mārta
hua (موجیں مارتا ہوا
2. लावित (Plávit (پلاؤت चढ़ा हुआ
दरया या समंदर (Chañha hua
darya ya samandar (چڑھا ہوا
دریا یا سمندر

متلون (ع - ص)

MUTA, LAV, VIN متلavin

1. रंग बदलने वाला (Rang badalne
vála (رنگ بدلنے والا
2. विषमशील (Visham shíl (وشم
अनियतात्मा (Aniyatátma (شہل
अनेक चित्त (Anek chitt (انیتاتما
जिस का मिज़ाज हर वक़्त बदलता रहे (Jis ka
mizáj har vaqt badalta rahe
(جس کا مزاج ہر وقت بدلتا رہے

متلون مزاج (ع - ص)

MUTA, LAV, VIN-MIZÁJ

متلavin میزاج

دیکھو 'متلون ۲'

متلادن (ع - ص)

MUTAMAD, DIN متامدین

सुसंस्कृत (Susanskrit (سوسنکروت

अभिमानि (Abhimáni (ابھی مانی

मगरूर (Maghrúr (مغرور

2. अहंवादी (Ahamvádi (اهم وادی
डींगिया (Díngiya (دینگیا शेखी
खोर (Shekhi khór (شیخی خور

متکفل (ع - ص)

MUTA, KAF, FIL مت کفیل

1. पोषक (Poshak (پوشک रक्षक
(Rakchhak (رکھچک कफ़ील
(Kafil (کفیل
2. प्रतिभू (Prati bhu (پرستی
ज़ामिन (Zámin (ضامن

متکلم (ع - ف)

MUTA, KAL, LIM مت کالم

1. वक्ता (Vakta (وکتا संवादी (Samvádi
गुफ़्तुगू करने वाला (سم وادی
(Guftugu karne vála (گفتگو کرنے والا
2. उत्तम पुरुष (Uttam purush (اتم
फ़र्स्ट परसन (First person (پرش
(فرست پرسن
3. मीमांसक (Mímánsak (می مان
इल्मे کلام کا فاضل (Ilme kalám ka fázil
(فاضل

متلاشی (ع - ص)

MUTALÁSHI متلاشی

- (انویشک (Anveshak (انویشک
جیگیا سو (Jig, gyásu (جگیا سو
(Khoji (کھوجی تلاش کرنے والا
(Talásh karne vála (تلاش کرنے والا

(Dhani دھنی) दौलत मन्द (Daulat-mand دولت مند)

सुसभ्य (Susabhya سوسبھیه) कलचर्ड (Cultured کلچرڈ)

MATN मतन (ع - مذ) متن

متمرد (ع - ص) متمرد

मूल ग्रंथ (Múl granth مول گرنٲھ)

MUTA MAR,RID मुतमर्दिक

अहंकारी (Ahaṅkári اھنکاری)

किसी पुस्तक की असल इबारत जिस की

मान महत् (Mán mahat مان مہت)

टीका या शरह की जाये (Kisi pustak

मगूर (Maghrúr مغرور)

ki asl ibárat jis ki tíká ya sharh ki

کسی پستک کی اصل عبارت

(جس کی ٹیکا یا شرح کی جائے)

متمکن (ع - ص) متمکن

متنازع (ع - ص) متنازع

MUTA,MAK KIN मुतमक्किन

MUTANÁZE मुतनाजे

आसीन (Ásín آسین) जगह पर बैठा

विवाद कर्ता (Vivád kartá دواد کرتا)

हुआ (Jagah par baitha hua جگہ پر بیٹھا ہوا)

भगड़ा करने वाला (Jhagra karne vála

(جھگڑا کرنے والا)

متماق (ع - ص) متماق

متنازع فيه (ع - ص) متنازع فيه

MUTA,MALLIQ मुतमल्लिक

MUTANÁZÁ-FÍH मुतनाजा फीह

चाटुकार (Chátukár چاٹو کار)

वादग्रस्त (Vádgrast واد گُرسٲ)

(Cháplús چاپلوس)

दास्पद (Vivádáspad وواد اسپد)

متمنی (ع - ص) متمنی

तलब (Bahs talab بحث طلب)

MUTA,MAN,NI मुतमन्नी

उत्सुक (Utsuk اٲسك) अभिलाषी

(Abhiláshi اٲھی لاشی) खादिशमन्द

(Khábish mand خواھش مند)

متموج (ع - ص) متموج

MUTA,NÁSIB मुतनासिब

1. अनुपाती (Anupáti انوپاتی) तनासुबी

(Tanásubi تناسبی)

2. यथोचित (Yathochit یتھوچٲت)

वाजिबी (Vájibi واجبی)

MUTA,MAVVIJ मुतमव्विज

तरंगित (Tarangit ترنگٲت) लहरें लेता

हुआ (Lahren leta hua لھریں لیتا ہوا)

متناقض (ع - ص) متناقض

MUTA,NÁQIZ मुतनाकिज़

1. विपरीत (Viparít وٲرٲٲت) विरुद्ध

(Virud,db الٲا) उलटा

2. परस्पर विरोधी (Paraspar virodhi

پرسٲر وٲرٲھی) एक दूसरे की ज़िद

MUTA,MAV,VIL मुतमव्विल

धनाढ्य (Dhanádhyā دھنادھیہ)

धनवान् (Dhanván دھن وان) धनी

لگاتار (Lagátár) موسلسل (Musalsal)

ایک دوسرے (Ek dúsero ki zid) کی ضد

متوازن (ع - ص)

متنبہ (ع - ص)

MUTAVÁZIN متوازنین

MUTA,NAB,BEH متنبہ

سنتولیت (Santulit) ٹوک تولا

سچیت (Sachot) ساوधान

ٹھیک تولا ہوا (Thík tula huá)

ہوشیار (Hosh, Sáodhán)

جچا تولا (Jancha tula)

(هوشیار yár)

متوازی (ع - ص)

MUTANJAN متجنن (ف - مذ)

MUTA,VÁZI متوازی

1. समानांतरित (Samánántarít) سما

برابر فاصلے (Brábar fasíle vála) (نان ترت)

2. समानांतर रेखा (Samánántar rekha) वह दो खुतूत जो

बराबर बराबर चलें (Voh do khutút jo brábar barábar chalen) (سمانانتر ریکھا)

3. समानांतर रेखा (Samánántar rekha) वह दो खुतूत जो

बराबर बराबर चलें (Voh do khutút jo brábar barábar chalen) (سمانانتر ریکھا)

4. समानांतर रेखा (Samánántar rekha) वह दो खुतूत जो

बराबर बराबर चलें (Voh do khutút jo brábar barábar chalen) (سمانانتر ریکھا)

5. समानांतर रेखा (Samánántar rekha) वह दो खुतूत जो

बराबर बराबर चलें (Voh do khutút jo brábar barábar chalen) (سمانانتر ریکھا)

6. समानांतर रेखा (Samánántar rekha) वह दो खुतूत जो

बराबर बराबर चलें (Voh do khutút jo brábar barábar chalen) (سمانانتر ریکھا)

7. समानांतर रेखा (Samánántar rekha) वह दो खुतूत जो

बराबर बराबर चलें (Voh do khutút jo brábar barábar chalen) (سمانانتر ریکھا)

8. समानांतर रेखा (Samánántar rekha) वह दो खुतूत जो

बराबर बराबर चलें (Voh do khutút jo brábar barábar chalen) (سمانانتر ریکھا)

9. समानांतर रेखा (Samánántar rekha) वह दो खुतूत जो

बराबर बराबर चलें (Voh do khutút jo brábar barábar chalen) (سمانانتر ریکھا)

10. समानांतर रेखा (Samánántar rekha) वह दो खुतूत जो

बराबर बराबर चलें (Voh do khutút jo brábar barábar chalen) (سمانانتر ریکھا)

11. समानांतर रेखा (Samánántar rekha) वह दो खुतूत जो

बराबर बराबर चलें (Voh do khutút jo brábar barábar chalen) (سمانانتر ریکھا)

12. समानांतर रेखा (Samánántar rekha) वह दो खुतूत जो

बराबर बराबर चलें (Voh do khutút jo brábar barábar chalen) (سمانانتر ریکھا)

एक प्रकार का मीठा पुलाव जिस में

खटास दी जाती है (Ek prakár ka

míthá puláo jis men khatás di játi

hai) (ایک پرکار کا میٹھا پلاؤ جس

میں کھٹاس دی جاتی ہے)

متنفر (ع - ص)

MUTA,NAF,FIR متنفّر

1. घृणी (Ghrini) नफरत करने

वाला (Nafrat Karne vála) (نفرت

کرنے والا)

2. विमुख (Vimukh) बेज़ार

(Bezár) (بیزار)

متنفس (ع - ص)

MUTA,NAF,FIS متنفّس

1. प्राणी (Práni) जीवधारी

(Jívdhári) जानदार

(جاندار Jándár)

2. मनुष्य (Manush,shya) (ملشیہ)

व्यक्ति (Vyakti) आदमी

(Ádami) (آدمی)

متواتر (ع - ص)

MUTA,VÁTIR متواتر

सतति (Satati) निरंतर (Nirantar)

(انورث Anavarat) अनवरत (نورث)

MUTAVÁ,ZE متواضع

1. अतिथि पूजक (Atithi pújak) (اتتھی

मेहमां नवाज़ (Mehmán naváz) (مہماں نواز)

2. सुशील (Sushíl) खुश अख-

लाक (Khush akbláq) (خوش اخلاق)

3. सुशील (Sushíl) खुश अख-

लाक (Khush akbláq) (خوش اخلاق)

4. सुशील (Sushíl) खुश अख-

लाक (Khush akbláq) (خوش اخلاق)

5. सुशील (Sushíl) खुश अख-

लाक (Khush akbláq) (خوش اخلاق)

6. सुशील (Sushíl) खुश अख-

लाक (Khush akbláq) (خوش اخلاق)

7. सुशील (Sushíl) खुश अख-

लाक (Khush akbláq) (خوش اخلاق)

MUTA,VAJ,JEH متواضع

ध्यान देने वाला (Dhyán dene vála)

तवज्जुह करने वाला (Tavajjoh karne vála)

(توجہ کرنے والا)

8. सुशील (Sushíl) खुश अख-

लाक (Khush akbláq) (خوش اخلاق)

9. सुशील (Sushíl) खुश अख-

लाक (Khush akbláq) (خوش اخلاق)

متوکل (ع - ص)

MUTAVAK, KIL متوواککل

نفسپرہ (Nisprih) انیہ (Anih)
کالتشت (Kál tushat) (انیہ)
قانع (Qáne) کانے

متولی (ع - ص)

MUTA, VAL, LI متووالی

پرنیاسی (Pranyási) ٹرسٹی (Trustee)
پرنیاسی (Pranyási)

متوہم (ع - ص)

MUTA, VAH, HIM متوواہہم

سنشیاتما (Sansbayátma) (سنشیاتما)
وہمی (Vahmi) (وہمی)
بھرمی (Bhrami)

متہم (ع - ص)

MUT, TA, HAM متتہم

دوہیت (Áropit) (دوہیت)
توہمت لگاई (Jis par koi tohmat lagái gai)
جس پر کوئی تہمت لگائی گئی ہو

MATÍN متین (ع - ص)

شانت (Shánt) (گمبھیر Gambhír)
سانجیدا (Sanjídá) (سانجیدا)

MISÁL مثال (ع - مٹ)

۱. اداہرن (Udáharan) (اداہرن)
درشتانت (Drishtánt) (درشتانت)
نظیر (Nazír) (نظیر)
۲. پرتما (Pratima) (پرتما)
تسویر (Tasvír) (تسویر)
مورتی (Múrti) (مورتی)

متوحش (ع - ص)

MUTA, VAH, HISH متوواہہش

۱. اڈوگن (Udvign) (اڈوگن) آتور
(Átur) (اڈوگن) (آتور)
وہشت زدا (Vahshat zada)
۲. وہشت پیدا کرنے والا (Vahshat paida karne vála)
وہشت پیدا کرنے والا

متورم (ع - ص)

MUTA, VAR, RIM متوواریم

شوتھت (Shothit) (شوتھت) ورم کیا
(Varam kiya hua) (ورم کیا ہوا)

متوسط (ع - ص)

MUTA, VASSIT متوواسیت

مدھیم (Madhdhyam) (مدھیم) مہی
(Madh, dhya varti) (مدھیم) (ورتی)
(Darmiyáni) (درمیانی) درمیانی

متوطن (ع - ص)

MUTAVATTIN متوواتین

نواسی (Nivási) (نواسی) واشیدا
(Báshinda) (باشیدا)

متوفی (ع - ص)

MUTA, VAF, FA متوواف

موت (Mrit) (موت) سوارگیہ (Swargíya)
(Marbúm) (مرحوم) (سورگیہ)

متوقع (ع - ص)

MUTA, VAQ, QE متوواق

ابھی لاشی (Abhiláshi) (ابھی لاشی)
پرتیاشی (Pratyáshí) (پرتیاشی) آسرا
(Ásra lagáne vála) (آسرا لگانے والا)
(آسرا لگانے والا)

مجادله (ع - مذ)

MUJÁDALA मुजादला

1. युद्ध (Yud,dh युद्ध) समर (Samar लड़ाई) (Loráyi)
2. शत्रुता (Shattruta शत्रुता) दुश्मनी (Dushmani دشمنی)

MAJÁZ مجاز (ع - ص)

1. अवास्तविकता (Avástavikata) जो हकीकत न हो (Jo haqíqat na ho جو حقیقت نہ ہو)
2. भौतिक (Bhautík) लौकिक (Laukik) माद्दी (Máddi) (لوكك) (مادی)

MUZÁZ مجاز (ع - ص)

- अधिकृत (Adhikrít) (ادھی کرت)
- मुख्तार (Mukhtár) (مختار)

MAJÁZI مجازی (ع - ص)

- अवास्तविक (Avástavik) (اواستوک)
- कल्पित (Kalpit) (کلیت) गैर हकीकी (Ghair haqíqi) (غیر حقیقی)

MAJÁL مجال (ع - م)

1. साहस (Sáhas) जुरअत (Jur,at) (جرات)
2. शक्ति (Shakti) सामर्थ्य (Sámarthya) ताकत (Táqat) (شکتي) (سامرتھیہ) (طاقت)

مجامعت (ع - م)

MUJÁ,MA,AT मुजामअत

समागम (Samágam) (سماگم) संभोग

3. आदर्श (Ádarsh) नमूना (Namúna) (آدرش) (نمونه)

MASÁNA मसाना (ع - مذ)

मूत्राशय (Mútráshai) (موتراشے) मूत्र कोष (Mútr,kosh) (मोत्रकोश) पेशाब की थैली (Pesbáb ki thaili) (پیشاب کی تھیلی)

MISQÁL मिस्काल (ع - مذ)

साढ़े चार माशे का एक वज़न (Sárhe chár máshe ka ek vazn) (سازھے چار ماشے کا ایک وزن)

MASAL मसल (ع - म)

लोकोक्ति (Lokokti) (लोकोक्ती) कहावत (Kahávat) (کہاوت)

MIS,L मिसल (ع - مذ)

समान (Samán) (سمان) तुल्य (Tullya) (مشابه) मुशाबेह (Mushábbeh) (تلیہ)

MUSAL,LAS मुसल्लस (ع - مذ)

1. त्रिकोण (Trikon) (ترکون) से पहलू (Sepahlu) (سہ پہلو)
2. त्रिभुज (Tribhuj) (تریبھج) तीन खतों से घिरी शकल (Tín khaton se ghiri sbaki) (तीन خطوں سے گھरी شکل)

MUSAN,NA मुसन्ना (ع - ص)

1. प्रतिलिपि (Pratilipi) (پرتی لپی) नक़ल (Naql) (نقل)

2. रसीद वगैरा का दूसरा परत (Rasíd va ghaira ka दूसरा परत) (Rasíd va ghaira ka दूसरा परत) (رسید وغیرہ کا دوسرا پرت)

3. निराश्रय (Nirāsb,shrai) (نیراش'شروع)
वेसहारा (Be sahāra) (بے سہارا)

4. असमर्थ (Asamarth) (اسموتہ) माज़ूर
(Ma,zúr) (معذور)

5. अशक्त (Ashakt) (اشکت) वे ज़ोर
(Be zor) (بے زور)

MAJBŪRI मजबूरी (ع - م ث)

1. विवशता (Vivashata) (विवशी
(Be basi) (بے بسی)

2. बाध्यता (Bādh,dhyata) (بادھیہ تا)
पाबंदी (Pābandi) (پابندی)

3. असमर्थता (Asmarthata) (اسموتہ تا)
माज़ूरी (Ma,zūri) (معذوری)

4. निर्बलता (Nirbalata) (نربلتا) कम
ज़ोरी (Kam zori) (کمزوری)

MUJTAMA मज्जतमा (ع - ص)

एकत्र (Ekat,tr) (ایکت'تر) इकठ्ठा
(Ikath,tha) (اکٹھا)

MUJTANIB मज्जतनिब (ع - ص)

उपेक्षक (Upekchhak) (اپیکچھک)
घृणी (Ghrini) (گھرنی) अलग रहने वाला
(Alag rahne vāla) (الگ رہنے والا) बचने
वाला (Bachne vāla) (بچنے والا)

MUJTAHID मुज्जतहिद (ع - ص)

धर्म शास्त्र विद् (Dharm shāstr vid)
(मुफ्ती Mufti) (دهرم शास्त्रوں)

MAJD मज्द (ع - مذ)

प्रतिष्ठा (Pratishtha) (پرتش'تھا)

श्रेष्ठता (Shresh,thata) (شریہش'تھتا)

बुजुर्गी (Buzurgi) (بزرگی)

(Sambhog) (سم'بھोग) सहवास (Sah
vās) (سہ'واس) मैथुन (Maitbun) (میتھون)
सुहवत (Suhbat) (صحبت)

مجانست (ع - م ث)

MUJĀNASAT मुजानसत

सह लिंगता (Sahlingata) (سہ'لنگتا)
हमजिंसी (Ham jinsi) (هم'جنسی)

MUJĀVIR मुजाविर (ع - ص)

किसी दरगाह या मज़ार की खिदमत करने
वाला (Kisi dargāh ya mazār ki
khidmat karne vāla) (کسی درگاہ یا
(مزار کی خدمت کرنے والا)

MUJĀHID मुजाहिद (ع - ص)

1. धर्म योद्धा (Dharm yodha) (دهرم
योद्धا) मज़हब के लिए लड़ने वाला
(Maz,hab ke lie laṭne vāla) (مذہب
کے لیے لڑنے والا)

2. तपस्वी (Tapas,swi) (تپس'سوی) कड़ी
इबादत करने वाला (Kaṛi ibādat
karne vāla) (کڑی عبادت کرنے والا)

3. पराक्रमी (Parāk,krami) (پراکرمی) कड़ी
मेहनत करने वाला (Kaṛi
mehnat karne vāla) (کڑی محنت کرنے والا)

MAJBŪR मज्बूर (ع - ص)

1. विवश (Vivash) (विवशी) (Be bas)
(بے بس)

2. बाध्य (Bādh,dhya) (بادھیہ) पाबंद
(Pāband) (پابند)

2. अनुभूत योग (Anubhút yog) अनुभूत
आज़माइशी नुसखा (Ázmái-
shi nuskhā) آزمایشی نسخه

MUJAR,RAD मुजरद (ع - ص) مجرد

1. ब्रह्मचारी (Brhamohári) (برهم چاری)
वह जो तनहाई की जिंदगी बसर करे
(Voh jo tanháyi ki zindagi basar
kare) وہ جو تنہائی کی زندگی
(بسر کرے)

2. एकाकी (Ekáki) (ایکاکی) अकेला
(Ake'a) (اکيلا) तनहा (Tanhá)

MUJRIM मुजरिम (ع - ص) مجرم
अपराधी (Aprádhi) (اپرادھی) अभिशस्त
(Abhishast) (ابهی شست) अभियुक्त
(Abhiyukt) (ابهی یکت) मुलजम
(Mulzam) (ملزم)

MAJRÚH मजरूह (ع - ص) مجروح
क्षत (Chhat) (چھत) आहत (Áhat)
घायल (Gháyal) (گھایل) ज़ख्मी
(Zakhmi) (زخمی)

MUJAS,SAM मुजस्सम (ع - ص) مجسم
साकार (Sákár) (साकार) साक्षात् (Sak,
chhát) (साक़्छात) मूर्तिमान् (Múrtimán)
(मूर्तिमान)

مجسمه (ع - مذ)

MUJAS,SAMA मुजस्समा
मूर्ति (Múrti) (मूर्ति) प्रतिमा (Pratima)
(प्रतिमा) बुत (But) (بوت)

MUJAL,LAD मुजल्लद (ع - ص) مجلد
सजिल्द (Sajild) (سجلد) जिल्द बंधी हुई

مجنوب (ع - ص)

MAJ,ZÚB मज्जूब

1. आकृष्ट (Ákrisht) (आक़रिशत) जड़व
किया हुआ (Jazb kiya hua) (جذب
کیا ہوا)

2. एक किस्म के फकीर जो बे सुध रहते
और औल फौल बकते हैं (Ek qism
ke faqír jo be sudh rakhte aur aul
phaul bakte hen) (ایک قسم کے
فقیر جو بے سدھ رکھتے اور اول
پھول بکتے ہیں)

MAJ,ZÚM मज्ज़ूम (ع - ص) مجذوم
कुशी (Kushtbi) (कुश्टही) कोढ़ी (Korhí)
(कोढ़ी)

MUJRA मुज्रा (ع - مذ) مجرا

1. प्रणाम (Pranám) (प्रणाम) बंदगी
(Bandagi) (بندگی)
2. कटौती (Katauti) (कटौती) मिनहाई
(Minháyi) (مینہائی)
3. रंडी का वह गाना जो बगैर नाचे
बैठ कर हो (Randi ka voh gána jo
baghair náche baith kar ho) (رندی
کا وہ گانا جو بغیر ناچے بیٹھ
کر ہو)

MUJAR,RAB मुजरब (ع - ص) مجرب

1. परीक्षित (Paríkehhit) (پریکھیت)
अनुभव सिद्ध (Anubhav siddh) (अनुभव
सिद्ध) अनुभूत (Anubhút) (अनुभूत)
परखा हुआ (Parkha hua) (परखा
हुआ) जाँचा हुआ (Jancha hua) (जाँचा
हुआ)

प्रबंध कारिणी (Prabandh kārini) (سبھا)
 इतिज्ञामिया कमेटी (Intizāmia committee) (پربندھ کارنی)
 (کمیٹی)

MUJAL,LA मुजल्ला (ع - ص)

1. प्रमार्जित (Pramārajit) (پرمارجت)
 साफ किया हुआ (Sāf kiya hua) (صاف)
 (کیا ہوا)

2. उज्ज्वल (Ujjwal) (اُج، چول) (स्वच्छ)
 (Swach,ohh) (سوچھ) (शुक्लाक)
 (Shaffāf) (شفاف)

3. द्युतिमान् (Dyutimān) (दियुतिमान)
 ज्वलंत (Jwalant) (जौलंत) (रौशन)
 (Rausban) (روشن)

MIJMAR मिज्मर (ع - مٹ)
 अंगार धानी (Angār dhāni) (انگاردھانی)
 अंगीठी (Angīthi) (انگیٹھی)

MAJMA मज्मा (ع - مذ)
 जन समूह (Jan samūh) (جن سموہ)
 समुदाय (Samudāo) (سموداے) (भीड़)
 (Bhīr) (جمائے) (Jamāo) (जमाव)
 مجمع الجزائر (ع - مذ)

MAJMA-UL-JAZÁ,IR मज्म उल जज़ाइर
 द्वीप पुंज (Dwīp punj) (دیپ پونج)
 वह जगह जहां बहुत से जज़ीरे हों (Voh
 jagah jahān bahut se jazīre hon) (وہ
 جگہ جہاں بہت سے جزیرے ہوں)

MUJMAL मुज्मल (ع - ص)
 संहित (Sanchhīpt) (سنچھپت) (सार रूप)
 (Sār rūp) (मुख्तसर) (Mukh-
 tasar) (مختصر)

किताब (Jild bandhi hui kitāb) (جلد
 بندھی ہوئی کتاب)

MAJLIS मजलिस (ع - مٹ)

1. सभा (Sabha) (سبھا) (जलसा)
 (Jalsa) (جلسہ)

2. समिति (Samiti) (समिती) (कमेटी)
 (Committee) (کمیٹی)

3. संस्था (Sanatha) (سنس تھ) (इदारा)
 (Idāra) (ادارہ)

4. संघ (Sangh) (सङ्घ) (एसोसिएशन)
 (Association) (ایسوسی ایشن)

5. गोष्ठी (Goshthi) (گوشتھی) (निशस्त)
 (Nishast) (نشست)

مجلس عامله (ع - مٹ)

MAJLISE-ĀMILA मजलसे आमिला

विषय निर्वाचिनी समिति (Vishai nirvā-
 chini samiti) (ویشے نرواچنی समिती)

विषय निर्धारिणी समिति (Vishai
 Nirdhārini samiti) (ویشے निर्धारिणी समिती)

विषय समिति (Vishai samiti) (ویشے
 समिती)

मजलस قانون ساز (ع - مٹ)

MAJLISE-QÁNÚNSÁZ

मजलसे कानून साज

विधान सभा (Vidbān sabha) (ویدبان
 سبھا)

लेजिस लेटिव एसम्बली (Legis-
 lative assembly) (لیجس لیٹو
 اسمبلی)

مجلس منتظمه (ع - مٹ)

MAJLISE-MUNTAZIMA

मजलसे मन्तज़िमा

अंतरंग सभा (Antarang sabha) (انترنگ
 سبھا)

MAJ,HÚL مجہول (ع - ص)

अज्ञात (Aggyát اکیات) जो मालूम न हो (Jo málúm na ho جو معلوم نہ ہو)

2. तुच्छ (Tuch,ohh تچھ) अधम (Adham ادھم) जलील (Zalíl ذلیل)

مجہول النسب (ع - ص)

MAJ,HÚLUN-NASAB मजहूलूनसब

अज्ञात कुल (Aggyát kul اکیات کل)

वर्ण संकर (Varn sankar वर्ण संकर)

दोगला (Doghala دوغله)

MUCHALKA मुचलका (त - मं)

चरित्र बंध (Charittr bandh चरित्र बंध)

बन्ध पत्र (Bandh pattr बंध पत्र)

मुजरिम की हाजिरी का जमानत नामा

(Mujrim ki háziri ka zamánat náma)

(مجرم کی حاضری کا ضمانت نامہ)

MAHÁZ महाज (ع - मं)

केंद्र (Kendr किन्द्र) मध्य (Mad,dhya)

(मर्कज Markaz مرکز)

محاذ جنگ (ع - مं)

MAHÁZE-JANG महाजे जंग

युद्ध केंद्र (Yud,dh kendr یدھ)

(फ्रन्ट Front फ्रन्ट)

MUHÁRABA मुहारबा (ع - मं)

युद्ध (Yud,dh یدھ) संग्राम (Sangráam)

(جنگ Jang جنگ)

محاسب (ع - مं)

MUHÁSIB मुहासिब

1. गणितज्ञ (Ganitag,gya گنی تگیه)

(حساب دان Hisáb dán হিসাব دان)

مجموعه (ع - مं)

MAJ,MUÁ मज्मूआ

1. समष्टि (Samashti سمشتی) समा-

हार (Samáhár سهار) कई चीजों

की एकजुई (Kai chízon ki yak jáyi)

(کئی چیزوں کی یک جائی)

2. संग्रह (Sangrah سنگره) रचना संग्रह

(Raohana sangrah رچنا سنگره)

कविताओं या लेखों की किताब (Kavi-

táon ya lekhone ki kitáb کوتاؤں

(یا لیکھوں کی کتاب)

MAJNÚN मज्नुन (ع - ص)

वातुल (Vátul واتل) उन्मत्त (Unmatt)

(पागल Págal پاگل)

MUJAV,VIZ मुजव्विज (ع - ص)

1. निर्णायक (Nirnáyak نرنایک) फैसला

करने वाला (Faisala karne vála)

(فیصلہ کرنے والا)

2. प्रस्तावक (Prastávak پرستاک)

तजवीज करने वाला (Tajváz karne

vála तजवीज کرنے والا)

MAJÚS मजूस (ع - मं)

अग्नि पूजक (Agni pújak اگنی پوجک)

आतश परस्त (Átash parast آتش

(پارسی Pársi پارسى)

مجوف (ع - ص)

MUJAV,VAF मुजव्वफ

सुधिर (Sushir سوشر) पोला (Pola

(अंदर से खाली Andar se kháli

(اندر سے خالی)

(Yavanika यवना) पालकी (Pálki
(पालकी)

MUHÁL मुहाल (ع - ص) محال
असंभव (Asambhav असम्भव) अशक्य
(Ashak, kya अशक्य) ना मुमकिन
(Na mumkin ना ممکن)

MUHÁVARA मुहावरा (ع - مذ) محاوره
1. वार्त्तालाप (Vártáláp वार्त्तालाप) बात
चीत (Bát chít बात چیت) गुप्तगू (Guftugu گفتگو)
2. टकसाली बोली (Taksáli boli
(تکسالی بولی)

MUHIIB (B) मुहिय (ب) (ع - مذ) محبوب
1. मित्र (Mittr मित्र) सखा (Sakha
(دوست دوست) (Dost
2. प्रेमी (Premi प्रेमी) आशिक
(Áshiq عاشق)
محبت (ع - مٹ)

MAHAB, BAT महवत
1. प्रेम (Prem प्रेम) अनुराग (Anurág
(आसक्ति आसक्ति) (Ásakti
इश्क (Ishq عشق)
2. मैत्री (Maittri मैत्री) मित्रता
(Mittrata मित्रता) दोस्ती (Dosti
(دوستی)
3. वात्सल्य (Vátsallya वात्सल्य)
ममता (Mamata ममता)
(Mámta مامتا)

MAH, BAS महवस (ع - مذ) محبس
बंदी गृह (Bandi grih बंदी گره)
कारागार (Kára gár कारا گار) जेल
खाना (Jail khána جیل خانه)

2. आंकिक (Ánkik आंकिक) एकाउनेट
(Accountant اکاؤنٹ)

MUHÁSARA मुहासरा (ع - مذ) محاصره
परिवेष्टन (Pariveshtan परिवेष्टن)
घेरा डालना (Ghera dálna گھیرا ڈالنا)
घेरे में लेना (Ghere men lena گھیرے میں لینا)

MUHÁFIZ मुहाफिज़ (ع - ص) محافظ
1. रक्षक (Rak chhak रक्षक) संरक्षक
(Sanrakchhak سن رक्षک)
हिफाज़त करने वाला (Hifázat karne
vála حفاظت کرنے والا)
2. त्राता (Tráta त्राता) बचाने वाला
(Bacháne vála بچانے والا)

محافظات (ع - مٹ)

MUHÁFAZAT मुहाफ़ज़त
रक्षा (Rakchha रक्षक) सुरक्षा (Su-
rak, chha सुरक्षक) हिफाज़त (Hifázat
(حفاظت)

محافظ خانه (ع - مذ)

MUHÁFIZ-KHÁNA मुहाफिज़ खाना
अभिलेख कोष्ठ (Abbilekh kossth
(अभिलेख कोष्ठ) रेकार्ड ऑफिस
(Record office रकार्ड ऑफिस)

محافظ دفتر (ع - مذ)

MUHÁFIZ-DAFTAR मुहाफिज़ दफ़्तर
अभिलेख पाल (Abhilekh pál अभिलेख पाल)
रेकार्ड कीपर (Record keeper रकार्ड कीपर)

MUHÁFA मुहाफ़ा (ع - مذ) محافه
कर्णिरथ (Karnirath कर्णिरथ) यवनिका

(Satark सतरक) चौकन्ता
(Chaukanna चोक्ना)

2. एहति यात से काम करने वाला
(Ehtiyát se kám karne vála
(احتیاط سے کام کرنے والا)

MOHTARAM मोहतरम (ع - ص)

1. मान्य (Mán,nya मानिये) श्रद्धेय
(Shradh,dhe,ya श्रद्धेय) काविले
(Qábile izzat قابل عزت)
2. श्रीमान् (Shrímán श्रीमान) जनार्ण
(Mahodai महोदय) जनार्ण
(Janáb جناب)
दुसरे मेलन में मुख्याप के
लेने استعمال होता है

MOHTASIB मोहतसिब (ع - ص)

- रसाध्यक्ष (Rasádh,dhyakchh रसाध्यक्ष)
मद्य निषेध निरीक्षक
(Mad,dya nishedh nirík,ehhak मद्य निषेध निरीक्षक)
शराब पीने वालों को
सजा देने वाला (Sharáb píne válon
ko saza dene vála शराब पीने वालों को
सजा देने वाला)

MOHTAMAL मोहतमल (ع - ص)

1. संदिग्ध (Sandigdh संदिग्ध)
मुशतबह (Mushtabah मुशतबह)
2. अनिश्चित (Anish chit अनिश्चित)
गैरयकीनी (Ghair yaqíni गैरयकीनी)

MAHJÚB महजूब (ع - ص)

1. लज्जित (Lajjit लज्जित) शर्मिन्दा
(Sharminnda शर्मिन्दा)

MAH,BÚB महबूब (ع - مذ)

- प्रेम पात्र (Prem pátr प्रेम पात्र)
प्रियतम (Priyatam प्रियतम) वल्लभ
(Vallabh वल्लभ) प्यारा (Pyára प्यारा)
माशूक (Máshúq माशूक)

MAH,BÚBA महबूबा (ع - م)

- प्रेमिका (Premika प्रेमिका) प्रेयसी
(Preyasi प्रेयसी) प्रियतमा (Priya-
tama प्रियतमा) वल्लभा (Vallabha वल्लभा)
माशूका (Ma,shúqa माशूका)

MAH,BÚS महबूस (ع - ص)

- कारा वासी (Kára vási कारा वासी)
बन्दी (Bandi बन्दी) मुक़ायद (Muqai-
yad मुक़ायद)

MOH,TÁJ मोहताज (ع - ص)

1. निर्धन (Nirdhan निर्धन) दरिद्र
(Dariddr दरिद्र) कंगाल (Kangál
कंगाल)
2. भिक्षुक (Bhik ehuk भिक्षुक)
भिक्षारी (Bhikhári भिक्षारी) फकीर
(Faqír फकीर)
3. इच्छुक (Ich,ehuk इच्छुक)
ज़रूरत मंद (Zarúrat mand ज़रूरत मंद)
(मंद)

محتاج خانه (ع - مذ)

MOHTÁJ-KHÁNA मोहताज खाना

- अन्नसत्र (Ann sattr अन्नसत्र) सदावर्त
(Sadu bart सदावर्त) लंगर (Langar
लंगर)

MOHTÁT मोहतात (ع - ص)

1. सावधान (Sáodhán सावधान) सतर्क

MOHAR,RAF मुहरफ (ع - ص) محرف
अक्षरांतरित (Akshharántarít) اکچھاران
हर्फ बदले हए लफ्ज़ (Harf badle hue lafz) (حرف بدلے ہوئے لفظ)

MOHRAQ मोहरक (ع - ص) محرق
1. दग्ध (Dagdh) जला हुआ (Jala hua) (جلا ہوا)
2. भस्म (Bhasm) कुश्ता (Kushta) (بھسم) (کشتہ)

MUHAR,RIK मुहरिक (ع - ص) محرك
1. प्रेरक (Prerak) उत्तेजक (Uttejak) (प्रेरक) (ات'تیجک) उभारने वाला (Ubhárne vála) (ابھارنے والا)
2. प्रस्तावक (Prastávak) तजवीज पेश करने वाला (Tajvíz pesh karne vála) (تجویز پیش کرنے والا)

MAH,RAM महरम (ع - ص) محرم
1. मर्मज्ञ (Marmag,gya) रहस्य वेत्ता (Rahas,sya velta) (रहस्य) (مہمگیہ) (رازدانا) (Razdán) (وہیتا)
2. कंचुकी (Kanchuki) अंगिका (Angika) (कंचुकी) (अंगिया) (Angiya) (انگیہ)

MAH,RÚS महरूस (ع - ص) محروس
1. वशवर्ती (Vashvarti) अधीन (Adhín) ज़ेरे हुकम (Zere hukm) (वशवर्ती) (ادھین) (زیر حکم)
2. आवद्ध (Ábad,dh) हिरासत में लिया हुआ (Hirásat men liya hua) (حراست میں لیا ہوا)

2. संकुचित (Sankuchit) (سن کچت)
परमेमान (Pashemán) (پشیمان)

MOHAD,DAB मोहदब (ع - ص) محدب
उन्नतोदर (Unnatodar) बीच में से किसी कदर उठा हुआ (Bích men se kisi qadar utha hua) (بیچ میں سے کسی قدر اٹھا ہوا)

MAHDÚD महदूद (ع - ص) محدود
संमित (Simit) परिमित (Parimit) संयत (Sanyat) हद बंधा हुआ (Had bandha hua) (تھوڑا) (Thora) (حد بندھا ہوا)

MAHZÚF महजूफ (ع - ص) محذوف
1. लुप्त (Lupt) छिपा हुआ (Chhipa hua) (چھپا ہوا)
2. वह शब्द जो इबारत में न हो लेकिन उस का अर्थ लिया जाये (Voh shabd jo ibarat men na ho lekin us ka arth liya jae) (وہ شبد جو عبارت میں نہ ہو لیکن اسکا اर्थ لیا جائے)

MEH,RÁB मेहराब (ع - مٹ) محراب
चाप (Cháp) दरो की मेहराब (Daron ki mehráb) (دروں کی) (محراب)

MOHAR,RIR मुहरिर (ع - ص) محرر
लिपिकार (Lipikár) लेखक (Lekhakar) लिपिक (Lipik) (منشی) (Munshi) (لیکھکار) (لیکھک) (منشی)

محشی (ع - ص)

MUHASH,SHA मुहश्शा

टिप्पणी युक्त (Tippani yukt) टीका सहित (Tika sahit) वह किताब जिस पर फुट नोट हों (Voh kitáb jis par foot note hon) (کتاب جس پر فت نوت ہوں)

MUHAS,SIL मुहस्सिल (ع - ص)

1. संग्राहक (Sangráhak) हासिल करने वाला (Hásil karne vála) (سنگراہک حاصل کرنے والا)
2. समाहर्ता (Samábartá) तहसील वसूल करने वाला (Tahsil vasúl karne vála) (سماءرتا تحصیل و وصول کرنے والا)

MAH,SÚR महसूर (ع - ص)

परिवेष्टित (Parivesb,tit) घेरे में लिया हुआ (Ghere men liya hua) (پریویشٹت لیا ہوا)

MAH,SŪL महसूल (ع - مذ)

1. शुल्क (Shulk) कर (kar) (شاک کر)
2. भाटक (Bhátak) किराया (Kiráya) भाड़ा (Bhára) (بھاک کرایہ بھارا)

MAH,Z महज (ع - مٹ)

1. केवल (Keval) सिर्फ (Sirf) (केवल کیवल صرف)
2. नितांत (Nitánt) बिल्कुल (Bil kul) (نیتانت بالکل)

MAH,ZŪZ महजुज (ع - ص)

आनंदित (Ánandit) आह्लादित (आनंदित आह्लादित)

3. वह देश जो किसी का अधीन हो

(Voh desh jo kisi ka adhín ho) (وہ دیش جو کسی کا ادھین ہو)

MAH,RŪM महरूम (ع - ص)

वंचित (Vanchit) जो महरूम हो (Jo mahrúm ho) (جو محروم ہو)

MAH,ZŪN महजून (ع - ص)

दुःखित (Dukh,khit) क्लेशित (Kleshit) (غمگین)

MOHSIN मोहसिन (ع - ص)

उपकारी (Upkári) एहसान करने वाला (Ehsán karne vála) (اوپکاری احسان کرنے والا)

محسن کش (ع - ص)

MOHSIN-KUSH मोहसिन कुश

कृतघ्न (Kritaghn) अकृतज्ञ (Akritaggya) नमक हराम (Namak harám) (اکرتگھن انکرتجہ نامک حرام)

MAHSŪS महसूस (ع - ص)

अनुभूत (Anubbút) गोचर (Gochar) ज्ञान गम्य (Gyán-gammya) जिस का एहसास हो (Jís ka ehsás ho) (انوبھوت گوچر گمان گمیا جس کا احساس ہو)

MAH,SHAR महशर (ع - مذ)

1. प्रलय स्थान (Pralayasthán) कयामत का मैदान (Qayámat ka maidán) (پرالیس قیامت کا میدان)
2. कोलाहल (Koláhal) हंगामा (Hanágáma) (کولاهل ہنگامہ)

(محکمہ اطلاعات विभाग सूचना)

(محکمہ انصاف विभाग न्याय)

(محکمہ تجارت विभाग वाणिज्य)

(محکمہ تعلیم विभाग शिक्षा)

(محکمہ تعمیر पूरत विभाग निर्माण)

(محکمہ خارجہ पर राष्ट्र विभाग)

(محکمہ رسل و رسائل वि० यातायात)

(محکمہ زراعت विभाग कृषि)

(محکمہ صحت विभाग स्वास्थ्य)

(محکمہ غذا खाद्य विभाग)

(محکمہ فوج सैन्य विभाग)

(युद्ध विभाग)

(محکمہ مال राजस्व विभाग)

(अर्थ विभाग)

MAHKUM محکوم (ع - ص)

(وش ورتی Vash varti) वश वर्ती

(پراधीन Paridhīn) पराधीन

(غیر آزاد Ghair āzād) आज़ाद

MAHAL महल (ع - مذ)

1. भवन (Bhavan) प्रासाद (Prāsād)

(حویلی Haveli) हवेली

2. अवसर (Ausar) समय (Samai)

(موقع Mauqa) मौका

3. स्थान (Isthān) जगह

(جگہ Jagah)

محل سرا (ع - مٹ)

MAHAL-SARA महल सरा

(अंतःपुर Antah pur) रनवास

(دن واس Ranvās)

MAH,LUL महलूल (ع - ص)

(विलीन Vilīn) घोलकर हल किया

(Harshit) हर्षित (Állhādīt) (آلهادیت)

(مسرور Masrūr) مسرور (هرشت)

MAHFIL महفیل (ع - مٹ)

(Goshthi) गोष्ठी (Sabha) सभा

(مجلس Majlis) मजلیس (گوشتھی)

MAHFÚZ महفوظ (ع - ص)

1. सुरक्षित (Surakshhit) (سورکچھت)

(Hifāzat) हिफाज़त से रक्खा हुआ

(so rakh,kha hua) حفاظت سے رکھا

(हوا)

2. निरापद (Nirāpad) (نیراپد)

(Nisbkantak) वे खर-

(Be kharkhasha) खशा (بے خرخشہ)

3. संचित (Sanchit) (سنچیت)

(Zakhīra) जखीरा (ذخیرہ)

MUHAQ,QIQ मुहक्कक (ع - ص)

(Anveshak) (अन्वेषक) गवेषी

(Gaveshi) तहकीक करने वाला

(Tahqīq karne vāla) (تحقیق کرنے والا)

MAHAK महक (ع - مذ)

(Kos vati) कसवटी (Kash) कस

(Kasauti) कसौटी (कसवटी)

MOHKAM मोहकम (ع - ص)

(Asbithil) अशिथिल (Driḥ) दृढ़

(Mazbút) मजबूत (اشتہل)

محکمہ (ع - مذ)

MAHKAMA महकमा

(Vibhāg) (وہاک) ڈیپارٹ مینٹ

(Department) (مَحْكَمَةُ آبِیَاشِي)

(भूसेचन विभाग) (مَحْكَمَةُ آبِیَاشِي)

(मद्य विभाग) (مَحْكَمَةُ آبِیَاشِي)

محویت (ع - مٹ)

گھول کر (Ghol kar bal kiya hua
(حل کیا ہوا)

MAH,VI (Í) YAT महवि (वी) यत

1. तल्लीनता (Tallínata तल لیڈنا
संलग्नता (Sanlagnata سن لگڈنا
तन्मयता (Tanmayata تن میڈنا
इन्हिमाक (Inbimák انہیماک)

2. ब्रह्म लीनता (Brahm línata برہم
फनाइयत (Fanáyiyat فناءیت
(فنائیت)

MUHÍT मुहीत (ع - ص) محیط

1. आकीर्ण (Ákírn आकीرن) व्याप्त
(Vyápt व्याप्त) चारों तरफ फैला
हुआ (Cháron taraf phaila hua
چاروں طرف پھیلا ہوا)

2. परिधि (Paridhi परिधी) खते
दाइरा (Khate dáira خط دائرہ)

MUKH (KH) मुख (ख) (मं - मं)

1. मस्तिष्क (Mastishk मस تشک)
भेजा (Bheja بھیجا) मग्ने सर
(Magbze sar मग्ने सर)

2. मजा (Majja मजा) हड्डी का गुदा
(Haddi ka gúda हڈی کا گودا)

مخاصمت (ع - مٹ)

MUKHÁSAMAT मुखसमत

- विरोध (Virodh विरोध) शत्रुता (Shatt-
ruta शत्रुता) दुश्मनी (Dushmani
(دشمنی)

مخاطب (ع - س)

MI KHÁTAB मुखतब

1. संबोधित (Sambodhit سم بودیت)
संबोध्य (Sambodhya سم بودیہ)

MAH,MÚD महमूद (ع - ص) محمود
प्रशंसित (Prashansit پرشاست) स्तुत
(Istut است) हम्द किया गया
(Hamd kiya gaya حمد کیا گیا)MIHAN मिहन (मं - मं) محن
محنّت کی جمعकष्ट (Kasht कष्ट) दुःख (Dukh,kh
(आपत्तियाँ) (Ápattiyán آپتیاں)
मुसीबतें (Musibatē مصیبتیں)

MEHNAT मेहनत (मं - मं) محنت

1. श्रम (Shram श्रम) आयास (Áyás
(पर्यास) प्रयास (Prayás
(परिश्रम) (Parish,sbham परिश्रम)
मशक्कत (Mashaqqat مشقت)

2. उद्यम (Ud,dyam اد دیم)
प्रयत्न (Prayatn प्रयत्न) कोशिश
(Kosbish کوشش)

MAH,V महव (ع - ص) محو

1. मग्न (Magn मग्न) तन्मय (Tanmai
(तल्लिन) (Tallín तल्लین)
मुतग़रक़ (Mustagħraq مستغرق)

2. विस्मृत (Vismrit विसमृत) याद से
उतरा हुआ (Yád se utra hua یاد
سے اتر ا ہوا)

MEHVAR मेहवर (मं - मं) محور

अक्ष (Akbh अक्ष) ध्रुव (Dhruv
(धुरी) (Dhuri دھری)

3. प्रतिकूल (Prati kúl (پرتی کول
विपरीत (Viparít (ویپریت
बर खिलाफ (Bar khiláf (بر خلاف

مخالفت (ع - مٹ)

MUKHÁLAFAT मुखालفت

1. प्रतिकूलता (Prati kúlata (پرتی
विरोध (Virodh (دروودھ (کولتا
2. शत्रुता (Shattruta (شتروتا
वैर (Vair (ویر (Dushmani
(دشمنی)

MUKHBIR मुखबिर (ع - ص)

1. सूचक (Súchak (سوچک
खबर देने (Viggyápak (وگیاپک
वाला (Khabar dene vála (خبر دینے
والا)

2. गुप्तचर (Guptchar (گپت چر
भेदिया (Bhediya (بہدیا
जासूस (Jásús (جاسوس)

مخبری (ع - مٹ)

MUKHBIRI मुखबिरी

- सूचक कर्म (Súchak karm (سوچک کرم
गुप्त चर्या (Gupt charya (گپت چریا

MAKH, BÚT मखबूत (ع - ص)

- वातुल (Vátul (واتل
विह्वल (Vik, chhipt (وک، چھپت
(پاکل)

MUKHTÁR मुख्तार (ع - ص)

1. स्वाधीन (Swádhín (سوادھین
स्वच्छंद (Swatantr (سوतند
(سوچ چھند)

- जिस से खिताब किया जाए
(Jis se khitáb kiya jáe (جس سے
(خطاب کیا جائے)

2. मध्यम पुरुष (Madh, dhyam purush
सैकंड परसन (مدھیم پرسن
(Second person (سکند پرسن)

مخاطب (ع - مڈ)

MUKHÁTIB मुखतिब

- संबोधक (Sambodhak (سم بودھک
बात करने वाला (Bát karne vála
(بات کرنے والا)

مخاطبہ (ع - مڈ)

MUKHÁTABA मुखतिबा

- संबोधन (Sambodhan (سم بودن
तखतुब (Takbátub (تخاطب)

مخافت (ع - مٹ)

MAKHÁFAT मखाफत

- त्रास (Trás (تراس
डर (Dar (در
Bhai (भै (Bhai
(خوف (Khauf (خوف)

مخالفت (ع - مٹ)

MUKHÁLATAT मुखलतत

- मैत्री (Maittri (میتري
दोस्ती (Dosti (دوستي
(मेल मिलाप (Mel miláp (میل ملاپ)

MUKHÁLIF मुखलिफ (ع - ص)

1. प्रतिपक्षी (Prati pakchhi (پرتی
विरोधी (Virodhi (ویرودی
(खिलाफ (Khiláf (خلاف)

2. शत्रु (Shattru (شترو
दुश्मन (Dushman (دشمن)

2. अल्प (Alp الب) न्यून (Nyún
(تھوڑا Thorā) थोड़ा (نیون)

MUKHTAFI मुख्तफी (ع - ص)
गुप्त (Gupt گہت) निहित (Nilhit
पोशीदा (Poshída پوشیدہ)

مختل (ع - ص)

MUKHTAL (L) मुख्तल (ल्ल)
विकृत (Vikrit وکرت) दूषित (Dúshit
विगड़ा (Vyast ویست) व्यस्त (دوشت
हुआ (Bigra bua ہوا) मुन्तशिर
(Muntashir منتشر)

مختلف (ع - ص)

MUKHTALIF मुख्तलिफ
विभिन्न (Vibhinn विभेन) विसदृश
(Visadrish وسدرش) जो एकसे
न हों (Jo ek se na hon جو ایک سے
نہ ہوں)

مخدر (ع - ص)

MUKHAD,DIR मुखद्दिर
1. सुन कर देने वाली दवा (Sun kar
dene váli dava سن کر دینے والی
دوا)

2. निद्रौषध (Niddraushadh ندرو
Kbáb ávar (खाव आवर दवा (شده
dava خواب آور دوا)

مخدرات (ع - ص)

MUKHAD,DARÁT मुखद्दरात
महिलायें (Mahilaen مہلائین)
परदा नशीन औरतें (Parda nashín
auraten پردہ نشین عورتیں)

आज़ाद (Ázád آزاد)

2. अधिकृत (Adbikrit ادھی کرت)
मुजाज़ (Mujáz مجاز)

3. 'वकील' से नीचे दर्जे का वकील
(Vakíl' se níche darje ka vakíl
'وکیل' سے نیچے درجے کا وکیل)

مختار کل (ع - ص)

MUKHTÁRE-KUL मुख्तारे कुल
एकाधिपति (Ekádhi pati ایکادھی
सर्वाधिकारी (Sarvādhikári سروا
सियाह सफ़ेद का मुख्तार
(Siyáh safed ka mukhtár سیاه سفید
(کا مختار)

مختار نامہ (ع - ص)

MUKHTÁR-NÁMA मुख्तार नामा
अधिकार पत्र (Adbikár patr ادھی کار
इजाज़त नामा (Ijázat náma
(اجازت نامہ)

مخترع (ع - ص)

MUKHTARE मुख्तारे
आविष्कर्ता (Ávisbkarta آویس کرتا)
मूजिद (Mújid موجد)

مختص (ع - ص)

MUKHTAS (S) मुख्तस (स्स)
मुख्य (Mukh,khya مکھیہ) विशिष्ट
(Vishisht وششت) मुखसूस (Makhsús
(مخصوص)

MUKHTASAR मुख्तसर (ع - ص)

1. संचित (Sanchbipt सन चहित)
सारूप (Sár rūp سار روپ) मुजमल
(Mujmal مجمل)

निकालने वाला (Nikálne vála
(نکالنے والا)

مخروطی (ع - ص)

MAKHRÚTI मुखरूती

शुंडा कार (Shundákár (شدداکار

गाग दुम (Gáo dum (گاو دم

MAKHZAN मुखज़न (ع - مذ)

1. भांडा गार (Bhándágár (بھانڈا گار

कोष्ठा गार (Koshthágár (کوشٹھا گار

गोदाम (Godám (گودام

2. कोषा गार (Kohságár (کوشا گار

खज़ाना (Khazána (خزانہ

3. शस्त्रा गार (Shastrágár (شسترا گار

असलिहा खाना (Asliha khána (اسلیحہ خانہ

مخصوص (ع - ص)

MAKHSÚS मुखसूस

1. मुख (Mukh,khya (مکھیہ प्रधान

(Pradhán (پردھان खास (Khás

(خاص)

2. विशिष्ट (Vishisht (वशिष्ट मुखतस

(Mukhtas (مختص

مخفف (ع - ص)

MUKHAF,FAF मुखफफ

संक्षिप्तरूप (Sanchhipt rūp (سن چھپت

किसी शब्द की छोटी शकल जैसे

‘माह’ का ‘मह’ (Kisi shabd ki chhoti

shakl jaiso ‘Máh ka ‘Mah’ کسی شبد

(کی چھوٹی شکل جیسے ‘माह’ का ‘मह’

MAKHFI मुखफी (ع - ص)

गुप्त (Gupt (گپ्त गुह्य (Gubya

مخدوش (ع - ص)

MAKHDÚSH मुखदूश

भयंकर (Bhayankar (بھیانکر भयानक

(Bhayának (بھیانک खतर नाक

(Khatar nák (خطر ناک

مخدوم (ع - ص)

MAKHDÚM मुखदूम

1. सेव्य (Sev,vya (سیویہ जिस की

खिदमत की जाय (Jis kí khidmat

ki jáo (جسکی خدمت کی جائے

2. स्वामी (Swámi (سوامی पति (Pati

(Áqa (آقا (پتی

مخرب (ع - ص)

MUKHAR,RIB मुखरिब

1. ध्वंसक (Dhwansak (دھونسک

तबाह करने वाला (Tabáh karne vála

(تباہ کرنے والا)

2. नष्टकर (Nasht kar (نشت کر

बरबाद करने वाला (Barbád karne

vála (برباد کرنے والا)

MAKHRAJ मुखर्ज (ع - مذ)

1. उद्गम (Udgam (ادگم नदी के

निकलने की जगह (Nadi ke nikalne

ki jagah (ندی کے نکالنے کی جگہ)

2. उच्चारण स्थान (Uch,cháran asthán

(اچ، چارنس، تھان हकों के निकलने

की जगह (Harfon ke nikalne ki

jagah (حرفوں کے نکالنے کی جگہ)

MAKHRIJ मुखर्ज (ع - ص)

निष्कासक (Nishkáśak (نیشکاسک

2. मानव जाति (Mānav jāti मानो नौए इनसान (Naue insān (नوع انسان

3. संसार (Sansār (سنسار दुनिया (Dunya دنيا

مخلوقات (ع - مٹ)

MUKHLŪQĀT मुखलूक़ात

1. जगत् (Jagat (जग़त आलम (Ālam عالم

2. संसार और उस की सब चीज़ें (Sansār aur us ki sab chīzē (سنسار اور اس کی سب چیزیں

MAKHMASA मख़मसा (ع - مذ) مخصه

1. चिन्ता (Chinta (چینتا शोच (Shoch (فکر (Fikr (شوچ

2. विपत्ति (Vipatti (ویپتی आफ़त (Āfat

3. भ्रंश (Jhanjhat (جھنجھٹ बख़ेड़ा (Bakheṛa (بکھیرا

MAKHMAL मख़मल (ع - مٹ) مخمل

एक निहायत नर्म और रुएं दार कपड़ा (Ek nihāyat narm aur ruē dār kapṛa (ایک نہایت نرم اور روئیں دار کپڑا

MAKHMŪR मख़मूर (ع - ص) مخمور

मदोन्मत्त (Madonmatt (مدون مت

सुरोन्मत्त (Suronmatt (سودون مت

उन्मत्त (Unmatt (انمت

नशे में चूर (Nashe men chūr (نشے میں چور

مخنت (ع - ص)

MUKHAN.NAS मुखन्नस

क्लीब (Klib (کلیب नपुंसक

छिपा हुआ (Chhipa hua (چھپا گھپا (هوا

MUKHIL मुखिल (ع - ص) مخل (وگھن کھت (Vighn krit विघ्नकृत् बाधक (Bādhak (بادھک खलल (Khalal andāz (خلل انداز

MUKHLIS मुखलिस (ع - ص) مخلص

सद्भावक (Sad bhāvak (سدبهاوک

शुद्धहृदय (Shud,dh hridai (شده هردے

निष्कपट (Nish kapat (نہں کپٹ

जिस में खुलूस हो (Jis men khulūs ho (جس میں خلوص ہو

مخلصی (ع - مٹ)

MUKHLASI मुखलसी

मुक्ति (Mukti (मुक्ती छुटकारा

(Chhut kāra (چھٹکارا Najāt (नजात

MAKHLŪT मख़लूत (ع - ص) مخلوط

मिश्रित (Mishrit (مشرت मिला जुला

(Mila jula (ملا جلا Gad mad (गडमड (گڈمد

مخلوط النسل (ع - ص)

MAKHLŪTUN-NASL मख़लूतुन्नسل

संकर (Sankar (संकर मिश्रवर्ण

(Mishr varn (मिश्र वर्ण

(Doghala (دوغلہ

MAKHLŪQ मख़लूक़ (ع - मٹ) مخلوق

1. प्राणि वर्ग (Prāni varg (پرائی ورگ

जान दार (Jāndār (جاندار

دست اندازی (Dast andāzi) چھپ
(دست اندازی)

2. विघ्न (Vighn) बाधा (Bādha) खलल (Khalal) अन्दाज़ी (andāzi) (خلل اندازی)

MADĀR مدار (ع - مذ)

1. आधार (Ādhār) बुनियाद (Bunyād)
2. निर्भरता (Nirbharata) इन्हिस्सार (Inhisār)
3. आश्रय (Āshrai) सहारा (Sahāra)

MUDĀRA مدارا (ع - مذ)

مدارات کا مخفف دیکھو 'مدارات'

مدارات (ع - مٹ)

MUDĀRĀT مدارات

1. सत्कार (Satkār) सम्मान (Sammān) आवभगत (Āo bhagat)
2. आतिथ्य (Atithya) मेहमान दारी (Mehmān dāri)

مدافعت (ع - مٹ)

MUDĀFA,AT मुदाफاعت

1. निराकरण (Nira karan) निवारण (Nivāran) (دفعیہ)
2. आत्म रक्षा (Ātm rakchha) (اتم) बचाव (Bachāo) (دکچھا)

MUDĀM मुदाम (ع - ص)

1. सतत (Satat) सर्वदा (Sarvada) नित्य (Nittya)

(Napunsak) षण्ड (Shándh) (نپن سک)
(Nar dāra) नरदारा (شندہ)
(Zanāna) जनाना (زنانه)

MUKHAI,YIR मुखैयर (ع - ص)

दान شیل (Dán shíl) वदान्य (Vadān.ny) मुक्त हस्त (Mukt hast) कारे खैर में दिल खोल कर खर्च करने वाला (Kāre khair men dil khol kar kharch karne vāla) کار خیر میں دل کھول کر خرچ کرنے والا

MAD (D) मद (द) (ع - مٹ)

1. ज्वार (Jwār) पानी का चढ़ाव (Pāni ka chaṛhāo)
2. वह खत जो 'अलिफ' की आवाज़ लंबी करने के लिए उस पर लगाते हैं (Voh khat jo 'Alif' ki āvāz lambi karne ke lie us par lagāte hain) وہ خط جو 'الف' کی آواز لمبی کرنے کے لئے اس پر لگاتے ہیں
3. लेखा शीर्ष (Lekha shīrsh) हिसाब की मद (Hisāb ki mad) (ایکھا شیرش) (حساب کی مد)

MAD,DĀH मदाह (ع - ص)

प्रशंसक (Prashansak) श्लाघी (Shlāghi) (پرشن سک) (شلاگھی) تعریف کرنے वाला (Ta,rif karne vāla) (والا)

مداخلت (ع - مٹ)

MUDĀKHALAT मुदाखलत

1. हस्तक्षेप (Hastakchhep) (هستک)

2. तेजोहीन (Tejohín तेजोहीन)
निश्री (Nish,shri निशरी) बद
इक़्बाल (Bad iqbál इक़्बाल)

MUDAB,BIR मुदबिर् (म - व)

1. यत्न शील (Yatn shíl यत्न शील)
बा तदबिर् (Ba tadbír बा तदबिर्)
2. कूट नीतिज्ञ (Kút nítiggya कूट नीतिज्ञ)
सियासत दां (Siyásat dán सियासत दां)

3. प्रबन्ध कुराल (Prabandh kushal प्रबन्ध कुराल)
मुन्तज़िम (Muntazim मुन्तज़िम)
(मन्तज़म)

MUD,DAT मुदत (म - म)

1. समय (Samai से) काल (Kál काल)
व़ात (Vaqt व़ात)
2. विलम्ब (Vilamb विलम्ब) अति काल
(Ati kál अति काल) देर (Der देर)
3. अवधि (Avadhi अवधि) मीयाद
(Mí,ád मीयाद)

MAD,H मद्ह (म - म)

- प्रशंसा (Prashansa प्रशंसा) श्लाघा
(Shlágha श्लाघा) तारीफ़ (Táریف)
(तरीफ़)

MID,HAT मिद्हत (म - म)
'मिद्ह' दिक्क़ो

मिद्खुले (म - म)

MAD,KHŪLA मद्खुला

- उप पत्नी (Up patni उप पत्नी)
रखेली (Rakheli रखेली) दाश्ता
(Dáshla दाश्ता)

(हमेशा Hamesha हमेशा) नतिह

2. मदिरा (Madira मदिरा) सुरा (Sura सुरा)
(शराब Sharáb शराब)

MUDÁVA मुदावा (म - म)

- चिकित्सा (Chikitsa चिकित्सा) उपचार
(Upchár उपचार) इलाज (Iláj इलाज)

मदावमत (म - म)

MUDÁVAMAT मुदावमत

1. नित्यता (Nittyata नित्यता) हमेशगी
(Hameshagi हमेशगी)
2. निरन्तर प्रयोग (Nirantar prayog निरन्तर प्रयोग)
मुसलसल हस्तेमाल (Musalsal istemál मुसलसल हस्तेमाल)
(استعمال)

मदाहन्त (म - म)

MUDÁHANAT मुदाहनत

1. चाटु कारिता (Chátukárita चाटु कारिता)
चापलूसी (Cháplúsi चापलूसी)
(چاپلوسی)
2. कपट व्यवहार (Kapat vyavhár कपट व्यवहार)
दिल में कुछ होना और
ज़बान पर कुछ (Dil men kuchh hona aur zabán par kuchh दिल में कुछ होना और
ज़बान पर कुछ)
(میں کچھ ہونا اور زبان پر کچھ)

MUDBIR मुदबिर् (म - व)

1. हत भाग्य (Hat bhággya हत भाग्य)
बद किस्मत (Bad qismat बद किस्मत)
(بد قسمت)

MUD,DA,Á मुद्दा (ع - مذ) مدعا

1. उद्देश्य (Ud,deshya (اد،دیشیه
अभिप्राय (Abhip,piáo (ابہپ
مقصد (Maqsad (مقصد
2 मनोरथ (Manorath (منورثہ
कामना (Kámana (کامنا
खाहिश (Khábish (خواہش

مدعا علیہ (ع - مذ)

MUD,DA,Á-ALAIH मुद्दा अलौह

- प्रति वादी (Prati vádi (پرہتی وادی
जिस के खिलाफ दावा हो (Jis ke
khiláf dáva ho جسکے خلاف دعویٰ
(هو)

MAD,U मदद (ع - ص) مدعو

1. निमंत्रित (Nimantrit (نمن تریت
दावत में बुलाया हुआ (Dávat men
buláya hua دعوت میں بلایا ہوا
2. आहूत (Áhút (آہوت
बुलाया हुआ (Buláya hua (بلایا ہوا

MUD,DAYI मुद्दै (ع - مذ) مدعی

- वादी (Vádi (وادی
दावा करने वाला (Dáva karne vála
(دعویٰ کرنے والا)

MADFAN मदफन (ع - مذ) مدفین

- समाधि क्षेत्र (Samádhi chhettr (سمادھی
मृत गृह (Mrit grih (موت گره
क्षेत्र (Qabr (قبر

MADFÚN मदफून (ع - ص) مدفون

- भू निहित (Bhú nihit (بھونہیت
में दफन (Zamín men dafn (زمین
(میں دفن)

MADAD मदद (ع - مث) مدد

1. सहायता (Saháyata (سہایت
इआनत (I,ánat (إعانت
(Saháya (سہاویہ
2. सहयोग (Sah yog (سہیوگ
تعاون (Ta,ávun (تعاون
3. पक्ष पात (Pakchh pát (پکچھ پات
हिमायत (Himáyat (حمایت
4. आश्रय (Áshrui (آشرے
सहारा (Sahára (سہارا

مددگار (ع - ص)

MADAD-GÁR मददगार

1. सहाय (Sabáe (سہاے
सहायक (Saháyak (سہایک
(Muávin (معاون
2. पक्ष पाती (Pakchh páti (پکچھ پاتی
हिमायती (Himáyati (حمایتی
3. सहायक (Saháyak (سہایک
ऐसिस्टेंट (Assistant (اسسٹینٹ

مدرس (ع - مذ)

MUDAR,RIS मुदरिस

- अध्यापक (Adh,dhyápak (ادھیapak
पढ़ाने (Shikchhak (شکچھک
वाला (Paṛháne vála (پڑھانے والا

MADRISA मदरिसे (ع - مذ) مدرسه

- पाठ शाला (Páth shála (پاٹھشالا
विद्यालय (Viddyáalai (ودیالے
(School (اسکول

مدرکہ (ع - مث)

MUDRIKA मुद्रिका

دیکھو 'قوت مدرکہ'

(Samandar ke pání ka chaḥháó aur
utár سمندر کے پانی کا چڑھاؤ اور
اتار)

مدور (ع - ص)

MUDAV,VAR मुदवर

वर्तुलाकार (Vartulákár (ورتلاکار)
गोलाकार (Golákár (گولاکار) गोल (Gol
(گول)

مدون (ع - ص)

MUDAV,VAN मुदवन

संगृहीत (Sangrihit (سنگرहित)
संकलित (Sankelit (سنکلت जमा किया
हुआ (Jama kiya hua (جمع کیا ہوا)

مدہوش (ف - ص)

MAD-HOSH मद होश

1. मदोन्मत्त (Madonmatt (مدون مت
बद मस्त (Bad mast (بدمست)
2. निश्चेष्ट (Nish chesht (نہرچیشٹ
बे सुध (Be sudh (بے سدھ गाफیل
(Ghāfil (غافل)

MADÍH मदीह (ع - مٹ)
प्रशंसा (Prashansa (پرشنسا
(Shlágha (شلاگھا) तारीफ (Tárif
(تعریف)

MADÍD मदीद (ع - ص)
दीर्घ (Dírgḥ (دیرگھ) लंबा (Lamba
(طویل) तवील (Tavíl (تویلا)

MUDÍR मुदीर (ع - مد)
संपादक (Sampádak (سپرداک)
इडीटर (Editor (ادیتور)

MADQÚQ मदकूक (ع - ص)
क्षय रोगी (Chhai rogi (چھ روگی
दिक का मरीज़ (Diq ka maríz (دیق کا
(مریض)

مدال (ع - ص)

MUDAL,LAL मुदलल

तर्क संगत (Turk sangat (ترک سنگت)
युक्ति युक्त (Yukti yukt (یکتی یکت
प्रमाण सिद्ध (Pramán shīd,dh (پرمان
सद्ध) दलील के साथ कही हुई बात
(Dalíl ke sáth kahi hui bát (دلیل کے
(ساتھ کہی ہوئی بات)

مدمع (ع - ص)

MUDAM,MIGH मुदममिग

अहंकारी (Ahankári (اهنکاری) घमंडी
(Ghamandi (گھمنڈی) मगूर
(Maghrúr (مغرور)

مدمقابل (ع - ص)

MAD,DE-MUQÁBIL मदे मुकाबिल

1. सापेक्ष (Sapeksh (سایپکھ दूसरे
के मुकाबिले में आया हुआ (Dúsre
ke muqábile men áya hua (دوسرے
کے مقابلے میں آیا ہوا)
  2. प्रतिस्पर्धी (Pratispardhi (پرتس
(پردھی)
- کمپیٹیشن میں مقابلہ کرنے والا

مد و جزر (ع - مذ)

MAD, O-JAZR महोज़र

ज्वार भाटा (Jwár bháta (جوار بھاتا
समंदर के पानी का चढ़ाव और उतार

मडडड (ए - व)

MUZAB,ZAB मुजब्जव

1. असमंजस युक्त (Asamanjus yukt
दुवधा में पड़ा (Dubbha men para hua
दुब्धा में पड़ा हुआ)
2. संदिग्ध (Sandigdh سن دگدھ)
वह (Mushtabah مشتبه)

MUZAKKAR मुजक्कर (ए - व)

1. नर (Nar نور) मर्द (Mard مرد)
2. पुल्लिंग (Pulling پل لنگ) मेल
(Male मिल)

MAZKŪR मज्कूर (ए - व)

1. उक्त (Ukt अक्त) चर्चित (Charchit
कथित (Kathit कहित)
कहा हुआ (Kaha hua कहा हुआ)
2. चर्चा (Charcha चर्चा) वर्णन
(Varnan वर्णन) जिक्र (Zikr ذکر)

मडकूरु बाला (ए - व)

MAZKŪRA-E-BĀLA मज्कूरए बाला

- उपर्युक्त (Uparyukt उपर्युक्त) पूर्वोक्त
(Purvokt पूर्वोक्त) ऊपर कहा हुआ
(Upar kaha hua ऊपर कहा हुआ)

मडकूरी (ए - व)

MAZKŪRI मज्कूरी

- चपरासी (Chaprāsi चपरासी) सिपाही
(Sipāhi سپاهی)

मडलत (ए - म)

MAZAL,LAT मजललत

1. अपमान (Apmān अपमान) तिर-

MADĪNA मदीना (म - ए)

1. नगर (Nagar नगर) पुर (Pur पुर)
शहर (Shahr شهر)
2. अरब का एक प्रसिद्ध नगर (Arab
ka ek prasiddh, dh ragar अरब का
(Arab ka ek prasiddh, dh ragar एक प्रसिद्ध नगर)

MAD,YŪN मद्यून (ए - व)

- ऋणी (Rini रनि) अधमर्ण
(Adhamarn अधमर्ण) कर्जदार
(Qarz dār قرض دار)

MAZÁQ मजाक (म - ए)

1. मनो विनोद (Mano vinod मनोविनोद)
मनोरंजन (Mano ranjan मनोरंजन)
तफरीह (Tafrih تفریح)
2. परिहास (Paribās परिहास) टटोल
(Thathol تھتھول)
3. रस (Ras रस) जौक (Zauq ذوق)
4. रसिकता (Rasikata रसिकता) मजाके सुखन
(Rasag,gyata रसगिता) (Mazāke sukhan मजाके सुखन)

मडाकरे (ए - म)

MUZÁKARA मुजाकरा

- वार्तालाप (Vartáláp वार्तालाप) कथोप-
कथन (Kathop kathan कथोपकथन)
कथा वार्ता (Katha varta कथा वार्ता)
बात चीत (Bát chít बात चीत)

MAZ,BAH मज्बह (म - ए)

- वधस्थल (Vadhesthal वधस्थल)
वध भूमि (Vadh bl úmi वध भूमि)
बूचड़ खाना (Blúchar khána बूचड़ खाना)
(खाने)

مر اجعت (ع - مٹ)

MURÁJA,AT مورا جات

پرتیاگمان (Pratyágaman پرتیگیاگمن)

واپسی (Vápasی واپسی)

MURÁD مراد (ع - مٹ)

1. उद्देश्य (Ud,deshya اد،دیشیہ)

अभिप्राय (Abhip,práe ابھپپرایے)

मकसद (Maqsad مقصد)

2. इच्छा (Ich,ebha اچ،چھا)

अभिलाषा (Abhilásha ابھیلایشا)

खाहिश (Khábish خواہش)

MURÁDIF مرادف (ع - ص)

पर्याय (Paryáe پریایے)

समानार्थक (Samánáarthak समानार्थक)

एकार्थ (Ekárth ایکارثہ)

हम माना (Ham mána ہم معنی)

مراسلت (ع - مٹ)

MURÁSALAT مورا سالت

पत्रव्यवहार (Pattr vyavhár پتر)

खतो किताबत (Khato kitábat ختو کیتاوت)

(خط و کتابت)

مراسله (ع - مذ)

MURÁSALA مورا سالا

1. دیکھو مراسلت

2. पत्र (Pattr पत्र) चिट्ठी (Chith,thi चिट्ठी)

MARÁSIM मरासिम (ع - مذ)

मैत्री व्यवहार (Maittri vyav,bár मैत्री व्यवहार)

मेल जोल (Mel jol मेल जोल)

राहो रसम (Ráho rasm راهو رسم)

स्कार (Tiraskir ترسکار) वे इज्जती

(Be izzati بے عزتی)

2. निंदा (Ninda ننदा) अपराश (Ap-

yash अपیش) रुसवाई (Ruaváyi

(رسوائی)

مذمت (ع - مٹ)

MAZAM,MAT मजमत

1. निंदा (Ninda ننदा) गर्हा (Garha

گرھا) हज्व (Haj,v هجو)

2. आलोचना (Álochana آلوچنا)

बुराई (Burái برائی)

MZMÚM मजमूम (ع - ص)

दूषित (Dúshit دوشیت) निंदित (Nin-

dit کتست) कुत्सित (Kutsit کتست)

बुरा (Bura برا)

MAZ,HAB मजहब (ع - مذ)

1. धर्म (Dharm دهرم) दीन (Dín

دین)

2. मत (Mat मत) अक़िदा (Aqída

عقیده)

مذهبيت (ع - مٹ)

MAZ,HABÍYAT मजहबीयत

धर्म निष्ठा (Dharm nishtha دهرم نشتها)

धर्म परायणता (Dharm paráyanata

Díndári दीनदاری)

(دین داری)

MIR,ÁT मिरआत (ع - مذ)

दर्पण (Darpan درپن) मुकुर (Mukur

آئینہ) आईना (Áyina مکر)

MURAB,BA مـرـبـی (ع - ص) مـرـبـی
 فـل پـاک (Phal pák پـاک پـھـل)
 جـام (Jám جـام)

MURAB,BA مـرـبـی (ع - ص) مـرـبـی
 1. وـرـگ (Varg وـرـگ) سـکـاـر (Square
 اسـکـواـر)
 2. چـتـوـرـبـھـج (Chatur bhuj چـتـوـر
 بـھـج) چـار جـیـتوں والی شـکـل (Chár zilon
 váli shakl چـار ضلعوں والی شـکـل)

MURAB,BI مـرـبـی (ع - ص) مـرـبـی
 1. پـوشـاک (Poshak پـوشـاک) آدھارک
 (Ádhárák آدھارک) سـپـورـٹر
 (Supporter سـپـورـٹر)
 2. اـبـھـی بـاـوـک (Abhi bhávak اـبـھـی
 بـاـوـک) گـارـجـیـن (Guardian گـارـجـیـن)
 3. سـنـرـاکـبھـاک (Senrakebhak سـنـرـاکـبھـاک)
 پـالـک (Pálak پـالـک) مـوہـاـفـیـز
 (Muháfiz مـوہـاـفـیـز)

MURTÁZ مـرـتـاـض (ع - ش) مـرـتـاـض
 یـوگی (Yogi یـوگی) تپسـوی (Tapas,swi
 تپسـوی) کڑی تپسـیا کرنے والا
 (Kari tapas,sya karne vála کـڑی
 تپسـیا کرنے والا)

مرتب (ع - ص)

MURAT,TAB مـرـتـتـب
 1. سـمپـادیت (Sampádit سـمپـادیت)
 سـماہـرت (Samáhrít سـماہـرت)
 تـرتـیـب دی ہـوئی کـتـاب (Tartíb di Lui
 kitáb تـرتـیـب دی ہـوئی کـتـاب)

MURÁ,ÁT مـرـاآت (ع - مٹ) مـرـاآت
 1. شـیـل (Shíl شـیـل) رـیـآت (Riáyat
 رـیـآت)

2. آدـر (Ádar آدـر) لـیـہـآز (Liház
 لـیـہـآز)

MURÁFA,Á مـرـافـا (ع - مذ) مـرـافـا
 پـونـرـوچـار پـرـاـرـثـنا (Punarvichár prár-
 thana پـونـرـوچـار پـرـاـرـثـنا)
 پـونـرـا ویدن (Punarávedan پـونـرـا ویدن)
 اـپـیل (Appeal اـپـیل)

MIRÁQ مـیـراک (ع - مذ) مـیـراک
 اـنـمـاد (Unmád اـنـمـاد) پـاگـل پـن
 (Págai pan پـاگـل پـن) خـبـط
 (Khabt خـبـط)

MURÁQABA مـرـاقـبہ (ع - مذ) مـرـاقـبہ
 سـمـادھی (Samádhi سـمـادھی) پـرـنـیـدھـان
 (Pranidhán پـرـنـیـدھـان) دھـیـان مـگنـتا
 (Dhyán moghnata دھـیـان مـگنـتا)
 سب طرف سے ہٹ کر خـدـا مـیں دھـیـان لگـانـا
 (Sab taraf se hat kar khuda men
 dhyán lagána سب طرف سے ہٹ
 کر خـدـا مـیں دھـیـان لگـانـا)

MIRÁQI مـیـراکی (ع - ص) مـیـراکی
 اـنـمـادی (Unmádi اـنـمـادی) وـاتـل
 (Vátul وـاتـل) پـاگـل (Págai پـاگـل)

MARÁM مـرـام (ع - مذ) مـرـام
 مـنـورـتھ (Manorath مـنـورـتھ) کـامـنا
 (Kámana کـامـنا) اـبـھـیلاشا (Abhilásha
 اـبـھـیلاشا) مـرـاد (Murád مـرـاد)

MURTASHI मूर्तशी (ع - ص) مرتشی
 उत्कोच ग्राही (Utkoch gráhi) انکوچ
 (Utkoch bhogi) उत्कोच भोगी (گراہی)
 (Ghúns leno vála) (انکوچ بھوگی) غونس لینے والا
 (Ghūns laīzē) (گھونس لایزے)

2. दया पात्र (Daya pátr ډيا پاٽر)
जिस पर रहम किया गया हो (Jis par
rahm kiya gaya ho جس پر رحم
کیا گیا هو)

MARD مرد (ف - مذ) مرد

1. मनुष्य (Manush,shya منشیہ)
मानव (Mánav مانو) आदमी
(Ádami آدمی)

2. पति (Pati پتی) भर्ता (Bharta
खाوند خاوند)

3. वीर (Vír वीर) शूर (Shúr شور)
बहादुर (Bahádur بهادر)

4. पुल्लिंग (Pulling لنگ) नर
(Nar نر)

MURDÁR मुर्दार (ف - ص) مردار

1. मृत पशु (Mrit pasbu مروت پشو)
मुर्दा जानवर (Murda jánvar مرده
جانور)

2. अभक्ष्य (Abbak,chhya ابہکشیہ)
हराम (Harám حرام)

3. कुलटा (Kulata کلتا) फादिशा
(Fábisha فاحشہ)

مردار خوار (ف - ص)

MURDÁR-KHÁR मुर्दार खार

- मृताशी (Mritáshi मृताशी)
जानवर खाने वाला (Murda jánvar
kháne vála مرده جانور کھانے والا)

مردانگی (ف - مٹ)

MARDÁNAGI मर्दानगी

1. पुरुषत्व (Purushattva پوروشتو)
आदमी पन (Ádamipan آدمی پن)

- (Sharanasthal شرنس تھل) परिश्रय
(Parish,shrai پریش، شرے) जाय-
पनाह (Jáe panáh جائے پناہ)

2. वह शब्द जिसकी तरफ कोई सर्वनाम
(जमीर) फिरे (Voh shabd jis ki
taraf koi sarvnám (zamír) phire
وہ شبد جسکی طرف کوئی
سرونام (ضمیر) پھیرے)

MAR,HABA मरहबा (ع - مٹ) مرحبا

1. धन्य (Dhannya دهنیہ) साधु
(Sádhu سادھو) शाबाश (Shábásh
شاباش)

2. शुभागमन (Shubhágaman شبها-
खुशआमदेद (Khush ámaded
خوش آمدید)

MAR,HALA मरहला (ع - مذ) مرحلاه

1. पड़ाव (Paṛáo پڑاو) मंजिल
(Manzil منزل)

2. समस्या (Samas,sya سمسیا) मसला
(Masala مسئلہ)

مرحمت (ع - مٹ)

MAR,HAMAT मरहमत

1. कृपा (Kripa کرپا) अनुकंपा (Anu-
kampa انوکمپا) दया (Daya
دیا)

2. प्रदान (Pradán پردان) अतीया
(Atíya عطیہ)
करना या فرمانा के साथ

MARHÚM मर्हूम (ع - ص) مرحوم

1. दिङ्गत (Divangat دونگت) स्वर्गीय
(Swargíya سورگیہ)

MARDUD مردود (ع - ص)

1. अस्वीकृत (Aswíkrit असوي کړت)
نامقبول (Na maqbúl نامقبول)
2. बहिष्कृत (Bahish krit بهش کړت)
निकाला हुआ (Nikála hua نکالا هوا)
खारिज किया हुआ (khárij kiya hua خارج کیا هوا)

MURDA मूर्दा (ف - ص)

1. मृत (Mrit मृत) मृतक (Mritak मृतक)
मूर्दा (Murda موده)
2. शव (Shav شو) लाश (Lásh لاش)
3. जीर्ण (Jírn جیړن) जर्जर (Jarjar जर्जर)
बहुत बूढ़ा (Bahut búrha بهت بوڑھا)
4. खिन्न (Khinn کهن) मलिन (Malin ملین)
अफसुर्दा (Afsurda افسوده)
5. बुझा हुआ (Bujha hua بجھا هوا)
امید، چواغ یا آگ کے لئے
6. अरथी (Arthi ارتھی) जनाजा (Janáza جنازه)

مردہ دل (ف - ص)

MURDA-DIL मूर्दा दिल

1. हत हृदय (Hat hridai هت هردے)
मृत हृदय (Mrit hridai मृत هردے)
हत मानस (Hat mánas هت مانس)
जिसे किसी बात में कोई मज़ा न आता हो (Jise kisi bát men koi maza na áta ho جسے کسی بات میں کوئی مزہ نہ آتا ہو)
2. हत साहस (Hat sáhas هت ساهس)
हतोत्साह (Hatotsáh هتوت ساه)

2. शौर्य (Shaurrya شوریه) वीरता (Vírata ویرتا) बहादुरी (Baháduri بهادری)

MARDUM मर्दुम (ف - مذ) مردم
मानव (Mánav مانو) मनुष्य (Manush, shya مذشیه) आदमी (Ádami آدمی)

مردم آزار (ف - ص)

MARDUM-ÁZÁR मर्दुम आज़ार
सर्व दुःखद (Sarv dukh, khad سرود کھد)
सब को तकलीफ देने वाला (Sab ko taklíf dene vála سب کو تکلیف دینے والا)

مردم خور (ف - ص)

MARDUM-KHOR मर्दुम खोर
नरभक्षी (Nar bhakchhi نربھکچھی)
पुरुषाशी (Purusháshi پروشاشی)
आदम खोर (Ádam khor آدم خور)
مردم شماری (ف - م)

MARDUM-SHUMÁRI मर्दुम शुमारी
जन गणना (Jan ganana جن گننا)
किसी मुल्क के आदमियों की गिनती (Kisi mulk ke ádamiyon ki ginti کسی ملک کے آدمیوں کی گنتی)

MARDUMI मर्दुमी (ف - م)

1. मानवता (Mánavata मानوتا) इंसानियत (Insániyat انسانیت)
2. कुलीनता (Kulínata کولینتا) शराफत (Sharáfat شرافت)
3. शूरता (Shúrata شورتا) बहादुरी (Baháduri بهادری)

(Sanáe badáe se yukt [kalám]
[صنائع بدایع سے یکت [کلام]

مرصع کار (ع - ف - ص)

MURASSA-KÁR مुरسسا کار

رتن کار (Ratnkár رتن کار) کے برے پر
نہ گونے جڑنے والا (Zevaron par nagíne
jarne vála زیدرون پر نگینے جڑنے والا)

MARAZ مرض (ع - مد)

1. آماہ (Ámaí آمے) व्याधि (Vyádhi
رُج (Ruj رج) رُج (Ruj رُج) (ویادھی
(Rog رُگ) رُگ (Rog رُگ)
2. دُریسن (Durvyasan درویسن)
بُری لات (Buri lat بُری لات)

MURZIA موزیا (ع - مٹ)

دھاتری (Dháttri دھاتری) پلائی
(Piláyi پلائی)
دوسرے کے بچے کو دودھ پلانے
والی عورت

مرض متعدی (ع - ص)

MARAZE-MUTA, ADDI مرزہ متا آدی

سَنکرامک رُگ (Sankrámak rog
سَنکرامک رُگ (Sankrámak rog
(Chhút ki bímáři چھوت کی بیماری)

MARZI مرضی (ع - مٹ)

1. اچھا (Ich, chha اچھا) خواہش
(Khábish خواہش)
2. رُچی (Ruchi رُچی) رُجبات (Ragbbat
(رُجبات)
3. آگیا (Ágya آگیا) اِجازت (Ijázat
(اجازت)

پست ہِمت (Past himmat پست
ہمت)

MARDI مردی (ف - مٹ)

1. مانووتا (Mánavata مانووتا) سا-
نِیَیَ (Insániyat انسانیت)
2. شُورتا (Shúrata شورتا) بھادُری
(Baháduri بھادُری)
3. پُستو (Punzattwa پُستو) کُوتے
بَہ (Quv, vate báh قوت بَہ)

مرز بوم (ف - مذ)

MARZ-BÚM مرز بوم

جَنم بھُمی (Janm bbúmi جنم بھومی)
وَتَن (Vatan وطن)

MURSALA مرسلا (ع - ص)

پَریشت (Preshit پَریشت) پَریشت
(Preshya پَریشت) بَہی جی ہُئی
(Bheji hui chíz بَہی جی ہُئی)

MURSHID مرشد (ع - ص)

دھرم گُرو (Dharm guru دھرم گرو)
دیکھھا گُرو (Díkehha guru دیکھھا گرو)
(Pír پیر)

MURASSA مرسا (ع - ص)

1. شُرنگارِت (Shringárit شُرنگارِت)
بھُشِت (Bhúshit بھُشِت) آراستا
(Árásta آراستا)
2. رتن جَتِت (Ratn jatit رتن جَتِت)
خَچِت (Khachit خَچِت) جَڑاؤ
(Jaráú جَڑاؤ)
3. اَلَن کُرت (Alankrit اَلَن کُرت)
سَنَاہ بَدَاہ سَہ یُکُت [کَلَام]

MURAF,FAH مرفه (ع - ص) مرفه
 समृद्ध (Samrid,dh समृद्ध) संपन्न
 (Sampann समपन्न) खुश हाल (Khush
 hál خوش حال)

مرفه حال (ع - ص)

MURAF,FAH-HÁL मरफह हाल
 समृद्ध (Samrid,dh समृद्ध) धनाढ्य
 (Dhanádbya देहादभ्य) दौलतमंद
 (Daulatmand دولت‌مند)

MARQAD मरकद (ع - مذ) مرقد
 मृत गृह (Mrit grih मृत‌गृह) समाधि
 भवन (Samádhi bhavan समाधि‌भवन)
 (Qabr قبر) कब्र

MURAQ,QA मुरक्का (ع - مذ) مرقع

1. चित्रावली (Chittrávali चित्र‌اولی)
 संग्राहिका (Sangráhika संग‌گراہکا)
 अलबम (Album البوم)

2. चित्र (Chittr चित्र) तसवीर (Tasvîr
 تصویر)

MARQŪM मरकूम (ع - ص) مرقوم
 लिखित (Likhit لکھت) उल्लिखित
 (Ullikhit ال‌لکھت) लिखा हुआ
 (Likha hua لکھا ہوا)

مرقومہ بالا (ع - ص)

MARQŪMA-E-BÁLA मरकूमए बाला
 उपर्युक्त (Uparyukt اپریکت) पूर्व
 लिखित (Púrv likhit پورو لکھت)
 प्रागुक्त (Prágukt प्रागत) ऊपर कहा
 हुआ (Úpar kaha hua اوپر کہا ہوا)

MARTÚB मर्तुब (ع - ص) مرطوب
 आर्द्र (Árdr آردر) सीढ़ा (Sířha سیڑھا)
 नम (Nam نم)

MAR ÚB मरऊब (ع - ص) مرعوب

1. आतंकित (Átankit آتنگیت) रोच
 में आया हुआ (Rob men áya hua
 رعب میں آیا ہوا)
 2. भय भीत (Bhai bhít بھت) خوف
 ज़दा (Khauf zada خوف‌زده)
 3. प्रभावित (Prabbávit پرभावت) मुतअस्सیر
 (Muta,assir متاثر)

MURGH मूर्ग (ع - مذ) مرغ

1. खग (Kbag کھگ) पक्षी (Pakchhi
 پکچھی) पखेरू (Pakheru پکھیرو)
 चिड़िया (Chīiya چیڑیا)
 2. कुक्कुट (Kuk,kut ککڑت) मूर्गा
 (Murgha مرغ)

مرغابی (ف - م)

MURGHÁBI मूर्गाबी

जल कुक्कुट (Jal kuk,kut جل‌ککڑت)
 एक मशहूर पानी की चिड़िया
 (Ek mashhúr páni ki chīiya ایک
 مشہور پانی کی چیڑیا)

MARGHŪB मर्गूब (ع - ص) مرغوب
 रुचिकर (Ruchikar رچی‌کر) मनोवांछित
 (Manovánehhit मनو‌وا‌نچھت) پسंदीदा
 (Pasandída پسندیدہ)

مرفوع القلم (ع - ص)

MARFUŪL-QALAM मर्फूउलकलम
 वातुल (Vátul واتل) पागल (Págai
 پاگل)

مروارید (ف - مذ)

MARVÁRID مَرَوَا رِید

مؤکتیک (Mauktik مَوک تَک) مکتا (Mukta مَوکِی) موتی (Moti مَوِی)

مروت (ع - مٹ)

MURAV,VAT مَرَوِی وَت

شیل (Shíl شِیل) شیل سنکوح (Shíl sankoch شِیل سَنکُوج) لیہاژ (Libáz لِهَاج) (لحاظ)

MURAV,VAJ مَرَوِی وَج (ع - ص)

1. پرجلت (Prachalit پَرچَلِیت) پرجلت (Vyav,brit وِیَوِی وَت) راج (Ráij رَاجِ)

2. پرمپرا (Paramparágat پَرَمِپَرَا) دسٹور بنا ہوا (Dastúr bana hua دَسْتُور بِنَا ہُوا)

MIR,VAHA مِرَوِی وَہ (ع - مذ)

ویجن (Vyajan وِیَجَن) پنکبا (Pankba پَنکَبَا) (پنکبا)

MURAV,VAQ مَرَوِی وَق (ع - ص)

پتوں وگہرا کا وہ رس جسے آگ پر رکھ کر ساک کر لیا گیا ہو (Patton vagbaira ka voh ras jise ág par rakh kar sáf kar liya gaya ho پَتُون وَغِیرَہ کا وہ رَس جِسے آگ پَر رَکھ کر صاف کر لیا گیا ہو)

MAR,HAM مَرہَم (ع - مذ)

سنہلہپ (Saneh lep سَنَہ لَپ) آئینٹ مینٹ (Ointment آئِنٹ مینٹ)

MARKAB مرکب (ع - مذ)

واہن (Váhan وَاهِن) یان (Yán یَان) سوارِی (Savári سَوَارِی)

مرکب (ع - ص)

MURAK,KAB مَرکَب

1. میثرت (Mishrit مِشَرِیت) میلا ہوا (Mila hua مِیلا ہُوا)

2. یوگیک (Yaugik یَوُگِک) سمست (Samast سَمَسْت) دو لفظ مل کر بنا ہوا (Do lafz mil kar bana hua lafz دُو لَفْظ مِل کر بِنَا ہُوا لَفْظ)

3. مسی (Masi مَسِی) سیاہی (Siyáhi سِیَاہِی)

MARKAZ مَرکَز (ع - مذ)

کیندر (Kendr کِنَندَر) مध्य (Madh,dhya مَدِی) سینٹر (Centre سِنِٹر) (مدھیہ)

MARG مَرگ (ف - مٹ)

موتیو (Mrityu مَوِیَو) مران (Maran مَران) موت (Maut مَوِیت)

مرمت (ع - مٹ)

MARAM,MAT مَرَمَت

جیرنود، دھار (Jírnod,dhár جِیرنُود، دَہَار) پُرانی چیز کی درستی (Puráni chíz ki durusti پُرَانِی چِیز کی دَرَسْتِی)

MARMAR مَرَمَر (ی - مذ)

شیت (Shwet prastar شِیَت) سَنگ مَرَمَر (Sange marmar سَنگ مَرَمَر)

2. धर्म (Dharm دھرم) गुण (Gun
(خاصیت Khásiyat) खासियत (گن)

MIZÁH मित्राह (ع - مذ) مزاح

1. परिहास (Paribás پریہاس) विनोद
(Vinod ونود) मनोरंजन (Mano-
ranjan منورنجن) हास्य (Hássya
(دل لگی Dillagi) दिल्लगी (هاسیہ)

2. हास्य रस (Hassya ras رس) जि-
राफत (Ziráfat) ظرافت

MUZÁHIM मुज़ाहिम (ع - ص) مزاحم

1. विघ्न कर्ता (Vighn karta وگھن کرتا)
बाधक (Bádhak بادھک) खलल
(Khalal انداز) خلل

2. हस्तक्षेपक (Hastak cbhepak
دستک چھپک) दखल अंदाज़
(Dakhl andáz دخل انداز)

مزاحمت (ع - مٹ)

MUZÁHAMAT मुज़ाहमत

1. विघ्न (Vighn وگھن) बाधा (Bádha
(خلل Khalal) बाधा

2. हस्तक्षेप (Hástakchhep هستک
(Dakhl اندازی) دخل
andázi اندازی)

MAZÁR मज़ार (ع - مذ) مزار

समाधि भवन (Samádhi bhavan
(Qabr قبر) कब्र (سمادھی بھون
یہ لفظ کسی بزرگ کی قبر کے لئے
استعمال ہوتا ہے

MUZÁRE मुज़ारे (ع - مذ) مزارع

कृषक (Krishak کرشک) कृषि बल

MAR,HÚN मरहूम (ع - ص) مرہون

बंधक (Bandhak بندھک) रहन रक्खा
(Rahn rakb,kha bua رهن رکھا
(هوا)

مرہون منت (ع - مٹ)

MAR,HÚNE-MINNAT मरहूने मिन्नत

आभारी (Ábhári آبھاری) कृतज्ञ (Krita-
g,gya کرتگیہ) एहसानमंद (Ehsán mand
(احسان مند)

MARYI मरई (ع - ص) مرئی

गोचर (Gochar گوچر) दृष्टिगत
(Drishti gat درشتی گت) जो चीज़
देखने में आय (Jo chíz dekhne men áe
(جو چیز دیکھنے میں آے)

MIR,RÍKH मिर्रीख (ع - مذ) مریخ

मंगल ग्रह (Mangal grah منگل گره)

एक मशहूर सितारा (Ek mash,húr
sitára ایک مشہور ستارہ)

MURÍD मुरीद (ع - مذ) مرید

1. धर्म शिष्य (Dharm shish,shya
(Chela چیلا) चेला (دھर्म ششیہ)

2. आज्ञाकारी (Ag,gya kári آگیا کاری)
तावे (Tábe تابع)

MARÍZ मरीज़ (ع - ص) مریض

रुग्ण (Rugn رگن) व्याधित (Vyádhit
(Rogi روگی) रोगी (ویادھت
(Bímár بیمار)

MIZÁJ मित्राज (ع - مذ) مزاج

1. स्वभाव (Swabháo سوبھاؤ) प्रकृति
(Prakriti پرکرتی) प्रवृत्ति (Pra-
vritti پروردتی) आदत (Ádat عادت)

2. क्षेत्र (Chhettr) खेत (Khet) (کھیتر کھیٹ)

MAZRŪ,Á मज़रूआ (ع - مٹ) مز روعه

1. कृषित (Krishit) बोया हुआ (Boya hua) (کړشیت ډویا هوا)

2. कृष्य (Krishya) खेती के क़ाबिल ज़मीन (Kheti ke qabil zamín) (کړشیه خیتی کے قابل زمین)

MAZILLAT मज़िल्लत (ع - مٹ) مزلات
फिसलना (Phisalna) लगज़िश (Laghzish) (پھسلنا لغزش)

MUZMIN मुज़्मिन (ع - ص) مزمن
जीर्ण (Jirn) पुरातन (Purátan) (جیرون پوراतन)
पुराणा (Purána) (پوراणा)

MAZA मज़ा (ف - مذ) مزه
1. स्वाद (Swád) ज़ाईका (Záika) (ذائقه)

2. व्यसन (Vyasan) चसका (Chaska) (ویسن چسکا)

3. आनंद (Ánand) लुत्फ (Lutf) (آنند لطف)

4. भोग विलास (Bhog vilás) ऐयाशी (Aiyáshi) (بھوگ विलास ऐयाशी)

5. दंड (Dand) सज़ा (Saza) (دند سزا)

MAZÍD मज़ीद (ع - ص) مزید

1. अधिक (Adhik) ज़ियादा (Ziyáda) (ادھک زیادا)

2. अतिरिक्त (Atirikt) फ़ालतू (Fáltu) (اتی رکت فالتو)

MUZÍL मुज़ील (ع - ص) مزیل
निवारक (Nivarak) (निवारक)

(Krishi bal) काश्तकार (Kásht kár) (کړشی بل کاشت کار)

مزاولات (ع - مٹ)

MUZÁVALAT मुज़ावलत

अभ्यास (Abh,bhyás) किसी काम को बराबर करना (Kisi kám ko barábar karna) (ابهیاس کسی کام کو برابر کرنا)

MAZBALA मज़बला (ع - مذ) مزبله
विष्ठागार (VishtLágár) मैला डालने की जगह (Maila dálne ki jagah) (ویشتھاگار میلا ڈالنے کی جگہ)

MAZBŪR मज़बूर (ع - ص) مزبور
उपर्युक्त (Uparyukt) ऊपर कहा हुआ (Úpar kaha hua) (اوپر کہا ہوا)

MUZD मुज़्द (ف - مٹ) مزد
‘دیکھو ‘مزدوری’

MAZDŪR मज़दूर (ع - ص) مزدور
भूत (Bhrit) श्रमिक (Shramik) (भूत श्रमिक)
कर्मकर (Karmkar) मज़ूर (Majúr) (کرم کار مہجور)

مزدوری (ف - مٹ)

MAZDŪRI मज़दूरी

भृति (Bhrti) पारिश्रमिक (Párish, shramik) मज़ूरी (Majúri) (भृति पारिश्रमिक मہجوری)

MAZRA मज़रा (ع - مذ) مزرع

1. कृषि (Krishi) खेती (Kheti) (کړشی خیتی)

MISÁHAT میساحت (ع - مٹ) مساحت

1. क्षेत्र माप (Chhettr máp) چھیترا ماپ

जमीन की पैमाइश (Zamín ki pai-máish) زمین کی پیمائش

2. ज्यामिति (Jyámítí) جیامیتی

रेखा (Rékha ganit) ریکھا گنت

गणित (Rékha ganit) گنت

भूमिति (Bhúmiti) بھومیتی

(Geometry) جیومیٹری

MASÁS मसास (ع - مذ) مساس

मर्दन (Mardan) مردن

मलना (Malna) ملنا

MUSÁ, ID मुसाइद (ع - ص) مساعد

1. सहायक (Saháyak) سہایک

गार (Madad gár) مددگار

2. अनुकूल (Anukúl) انوکول

क्रि (Muáfiq) موافق

مساعدت (ع - مٹ)

MUSÁ, ADAT मुसाअदत

1. सहायता (Saháyata) سہایتا

(Imdád) امداد

2. अनुकूलता (Anukúlata) انوکولتا

मुआफकत (Muáfaqat) موافقت

مسافت (ع - مٹ)

MASÁFAT मसाफत

अंतर (Antar) اंतर

فاصلہ (Fásila) فاصلہ

MUSÁFIR मुसाफिर (ع - ص) مسافر

पथिक (Pathik) پتھک

राह (Batohi) راتھی

गिर (Ráb gír) راه گیر

दूर करने वाला (Hatáne ya dúr karne vála) ہٹانے یا دور کرنے والا

MUZAIYAN मुझैन (ع - ص) مزین

सुसज्जित (Susajjit) سوسجیت

भूषित (Bhúshit) بھوشیت

सजाया हुआ (Sajāya hua) سجاایا ہوا

MUZDA मुज्दा (ف - مذ) مژدہ

1. शुभ सूचना (Shubh sūchana) شبھ

सुख संवाद (Sukh samvād) سوخا سَمِوَاد

शुभ समाचार (Shubh samāchār) شبھ سَمَآچَار

(Khush khabari) خوش خبری

2. साधु वाद (Sādhu vād) سادھو واد

धन्य वाद (Dhan, nya vād) دھنِیہ واد

मुबारक वाद (Mubārak bād) مبارک باد

MIZGÁN मिजगा (ف - مٹ) مژگان

मृदा की جمع है لیکن اردو میں

واحد معذوں میں مستعمل ہے

دیکھو 'مژہ'

MIZA मिजा (ف - مٹ) مژہ

दृगंचल (Driganchal) درگنچل

(Palak) پلک

MAS मस (ع - مذ) مس

स्पर्श (Isparsh) اسپرش

छूना (Cbhūna) چھونا

MIS मिस (ف - مذ) مس

ताम्र (Támra) تَامِر

(Tánba) تانبا

مساہلت (ع - مٹ)

MUSÁ, HALAT مُساہلت

آلہسی (Álassya آلسیہ) کاہلی
(Kábili کاہلی)

مساہمت (ع - مٹ)

MUSÁ, HAMAT مُساہمت

भागی दारी (Bhági dári بھاگی داری)
साक्षा (Sájbhá ساچھا)

MASÁ, IL مسائل (ع - مذ)
مسئلہ کی جمع

समस्याएं (Samas, syáen समस्याएँ)
मसलے (Mas, ale ماسلے)

MAST मस्त (फ - ص)

1. मदोन्मत्त (Madon matt मदोन्मत्त)
मतवाला (Matvála मतवाला)

2. निश्चेष्ट (Nishchesht निश्चेष्ट)
बे खबर (Be khabar बे खबर)

3. विक्षिप्त (Vich, chbipt विक्षिप्त)
वातुल (Vátul वातुल) पागल (Págal पागल)

4. निःस्पृह (Nisprih निःस्पृह) बे
नियोज (Be niyáz बे नियोज)

5. प्रफुल्ल (Praphull प्रफुल्ल) बरशाश
(Bash, shásh बरशाश)

6. ब्रह्म लीन (Brahm lín ब्रह्म लीन)
मजबूब (Majzúb मजबूब)

مستاجر (ع - ص)

MUSTÁJIR مُستاجر

एकाधिकारी (Ekádhikári एकाधिकारी)
ठेके दार (Thekedár ठेके दार)

مسافرت (ع - مٹ)

MUSÁFARAT مُساہرات

1. यात्रा (Yáttira यात्रा) पर्यटन (Parya-
tan पर्यटन) سفر (Safar سفر)

2. प्रवास (Pravás प्रवास) परदेस
(Pardes پردیس) वे वतनी
(Be vatani بے وطنی)

مسافر خانہ (ع - مذ)

MUSÁFIR-KHÁNA مُساہفیر خانہ

पांथ शाला (Pánth shála پاڻتھ شالا)
पथिकाश्रय (Pathikásh, shrai पथिकाश्रय)
धर्म शाला (Dharm shála دھर्म شالہ)
(شالہ)

MASÁM मसाम (ع - مذ)

रोम कूप (Rom kúp रोम कूप)
रोम छिद्र (Rom chhiddr रोम छिद्र)
लोम गर्त (Lom gart लोम गर्त)
रंध्र (Lom randhr रंध्र) जिल्द
के सुराख (Jild ke súraḥh کے सुरاख)
(سوراخ)

MUSÁVÁT مُساوات (ع - مٹ)

1. समता (Samata समता)
(Samánata समानता) बराबरी
(Barábari बराबरी)

2. साम्यवाद (Sámya vād साम्यवाद)
सब आदमियों के बराबर होने का
सिद्धांत (Sab ádamiyon ke barábar
hone ka sid, dbánt सब آدمियों
के बराबर होने का सिद्धांत)

MUSÁVI مُساوی (ع - ص)

समान (Samán समान) तुल्य (Tullya तुल्य)
यकसां (Yaksán يکساں)

2. स्थिर (Isthir استھر) पाय दार
(Páedár پائدار)

MUSTADYI मुस्तदई (ع - ص) مستدعی

1. इच्छुक (Ich,ebhuk اچ چھक) खाहिश मन्द
(Kháhish mand خواہش مند)

2. प्रार्थी (Prárthi پروارتهی) दर्खास्त
कुनिदा (Darkhást kuninda درخواست کننده)

MUSTADÍR मुस्तदीर (ع - ص) مستدیر
वर्तुलाकार (Vartulákár वरतुलाकार)
गोला कार (Golákár गोला कार)
(Gol दाइरा नुमा (Dáira numa
(Dáira numa دائره نما)

MUSTARAD मुस्तरद (ع - ص) مسترد

1. अस्वीकृत (Aswikrit असुवीकृत)
नामन्ज़ूर (Námanzúr नामنظور)
2. निरसित (Nirasit निरसित)
(Khárij خارج)

MUSTAZÁD मुस्तज़ाद (ع - ص) مستزاد

1. अधिक (Adhik अधिक) ज़ियादा
(Ziyáda زیاده)
2. अतिरिक्त (Ati rikt अति रिकत)
फ़ाज़िल (Fázil فاضل)
3. اردو نظم کی ایک قسم

MUSTASQI मुस्तसकी (ع - مذ) مستسقی

जलोदरी (Jalodari جلودري) जलंधर
का मरीज़ (Jalandhar ka maríz جلندهر
का مریض)

MUSTÁSAL मुस्तासल (ع - ص) مستاصل
उन्मूलित (Unmúlit انمولیت) जड़ से

उखाड़ा हुआ (Jar se ukhára hua
(Jar se ukhára hua جڑ سے اکھاڑا ہوا)

MUSTATIR मुस्ततिर (ع - ص) مستتر
गुप्त (Gupt गुप्त) गुह्य (Gubya
(Gubya پوشیده) पोशीदा (Poshída گھیدہ)

MUSTASNA मुस्तसना (ع - ص) مستثنی

1. पृथक् (Prithak प्रथक) अलाहिदा
(Aláhida علیحدہ)

2. अपवादित (Apvádít अपवादित)
मुस्तसना किया हुआ (Mustasna
kiya hua مستثنی کیا ہوا)

مستحسن (ع - ص)

MUS,TAH,SAN मुस्तहसन

श्रेष्ठ (Shreshth श्रिश्ते) उत्तम (Uttam
(Uttam پسندیدہ) पसन्दीदा (Pasandída اتم)

MUSTAHAQ मुस्तहक (ع - ص) مستحق

1. योग्य (Yoggya योग्य) काबिल (Qábil
(Qábil قابل)

2. पात्र (Pátr पत्र) अहल (Ahl
(Ahl اهل)

3. अधिकारी (Adhikári अधिकारी)
हकदार (Haq dár حق دار)

4. दानाधिकारी (Dánádhi kári दाना
धिकारी) खैरात का मुस्तहक
(Khairát ka mustahaq خیرات کا
(Mustahq مستحق)

مستحکم (ع - ص)

MUSTAHKAM मुस्तहकम

1. दृढ़ (Drīh द्रिह) मजबूत (Mazbút
(Mazbút مضبوط)

2. स्फूर्ति (Isphúrti اسپیہورتی) फुरती
(Pburti پبورتی)

3. संलग्नता (Sanlagnata سن لگنتا)
इनहिमाक (Inhimák انہیماک)

MUSTA,FI मुस्ताफी (ع - ص)
पद त्यागी (Pad tyági پدتیاگی)
इस्तेफा देने वाला (Istefa dene vála
(استعفا دینے والا)

مستعمل (ع - ص)

MUSTA,MAL मुस्तामल
व्यवहृत (Vyavahrit वियवहृत) प्रयुक्त
(Prayukt प्रयुक्त) इस्तेमाल में आया
हुआ (Istemál men áya hua استعمال
میں آیا ہوا)

مستغرق (ع - ص)

MUSTAGHRAQ मुस्तग्रक

1. तल्लीन (Tallín तल्लिन) तन्मय
(Tanmai तनमे) मग्न (Magn
(महव (mah,v मग्न)
2. बंधक (Bandhak बन्धक) गिरौ
(Girau गिरौ)

مستغنی (ع - ص)

MUSTAGHNI मुस्तगنی

1. निस्पृह (Nisprih निसप्रह) अनीह
(Aníh अनیه) बे नियाज़ (Be niyáz
(بے نیاز)
2. समृद्ध (Samrid,dh सममردह)
धन शाली (Dhan sháli دهن شالي)
फारिगुल वाल (Fárigul bál
(فارغ البال)

MUSTATÍ,A मुस्ततीअ (ع - ص)

1. धनवान् (Dhanván دهن وان) माल-
दार (Mál dár مالدار)
2. समर्थ (Samarth समرتھ) साहिबे
मकदूर (Sáhibe maqdúr صاحب
(مقدور)

MUSTATÍL मुस्ततील (ع - مذ)

आयत (Áyat آیت) समकोण चतुर्भुज
(Samkon chatur bhuj سم کون چتر
(بہج)

وہ شکل جس کے اُملے سامنے کے
ضلع برابر ہوں اور سب زاوے قائمہ
ہوں

MUSTA,ÁR मुस्तआر (ع - ص)

1. अस्थायी (Astháyi استھائی) नापाय-
दार (Na páedár ناپائدار)
2. मांगी हुई चीज़ (Mángi hui chíz
(مانگی ہوئی چیز)

MUSTA,ID मुस्तइद (ع - ص)

1. तत्पर (Tatpar ततपर) सन्नद्ध
(San,nad,dh سن نده) तैयार
(Taiyár تیار)
2. निरालस्य (Nirálassya نرالسیه)
फुर्तीला (Phurtíla پھرتیلا)
3. संलग्न (Sanlagn سن لگن)
दत्त चित्त (Datt chitt دت چت)
मुनहमिक (Munhamik مذهمک)

مستعدی (ع - م ش)

MUSTA,IDDI मुस्तइदी

1. तत्परता (Tatparata ततपरता)
तैयारी (Taiyári تیارِی)

2. आवास (Ávās आवास) जाय कयाम
(Jāe qayām جاء قیام)

MUSTAQIL मुस्तक़िल (ع - ص) مستقل

1. दृढ़ (Driḥ درّ) मज़बूत (Mazbūt
(مضبوط)

2. स्थायी (Isthāyi استهای) परमानेंट
(Permanent پرمانیذت)

MUSTAQīm मुस्तक़ीम (ع - ص) مستقیم

सरल (Saral सरل) ऋजु (Riju رجو)

सीधा (Sīdha سیدھا) راست (Rāst
(راست)

مستمند (ف - ص)

MUST-MAND मुस्त मंद

1. दीन (Dīn دین) निःसहाय (Nis,sahāe
(نس سہاے) बेचारा (Be chāra
(بے چارہ)

2. दरिद्र (Dariddr دردر) मुकलिस
(Muflis مفلس)

MUSTANAD मुस्तनद (ع - ص) مستند

1. प्रमाणित (Pramānit प्रमानित)
तसदीक़ शुदा (Tasdīq shuda
(تصدیق شدہ)

2. विश्वस्त (Vishshwast विश्वस्त)
मोतबर (Motabar معتبر)

3. प्रमाण पत्र प्राप्त (Pramān pattr prāpt
(प्रमाण पत्र प्राप्त) सनद याक़्ता
(Sanad yāfta سند یافتہ)

مستوجب (ع - ص)

MUSTAUIB मुस्तौजिब

1. पात्र (Pātr पात्र) मुस्तहक़
(Mustahaq مستحق)

مستغیث (ع - ص)

MUSTAGHĪS मुस्तगीस

अभियोगी (Abhi yogi ابھی یوگی)

अभि योक्ता (Abhi yokta ابھی یوکتا)

करयादी (Faryādi فریادی)

عدالت فوجدادی میں نالیش
کرنے والا

MUSTAFĪD मुस्तफ़ीद (ع - ص) مستفید

1. लाभान्वित (Lābhānvit لابھانوت)

फ़ाईदा उठाया हुआ (Fāida uthāya
hua فائدہ اٹھایا ہوا)

2. उप भोक्ता (Upbhokta اپ بھوکتا)

फ़ाईदा उठाने वाला (Fāida uthāne
vāla فائدہ اٹھانے والا)

مستفیض (ع - ص)

MUSTAFĪZ मुस्तफ़ीज़

1. कृपेच्छु (Kripech,ohhu कृपेच्छु)
फ़ैज़ चाहने वाला (Faiz
chāhne vāla فیض چاہنے والا)

2. लाभान्वित (Lābhānvit لابھانوت)
मुस्तफ़ीद (Mustafīd مستفید)

مستقبل (ع - مذ)

MUSTAQBIL मुस्तक़बيل

1. आगामी (Āgāmi आगामी) आने वाला
(Āne vāla آنے والا)

2. भविष्यकाल (Bhavish,shyatkāl
(भविष्यकाल) आने वाला ज़माना
(Āne vāla zamāna آنے والا زمانہ)

MUSTAQAR मुस्तकर (ع - مذ) مستقر

1. केंद्र (Kendr केंद्र) मरकज़
(Markaz مرکز)

4. चुहुल (chuhul) खुश फेली
(Khush feli خوش فعلی)

MASJID مسجد (ع - مٹ) مسجید
सजदा करने की जगह (Sajda karne ki
jagah) मसीत (مسجد) करने की जगह
(Masit) (مسیت)

MASJÚD मसजूद (ع - ص) مسجود
आराध्य (Árádhya) पूज्य
(Pújya) जिसे सजदा किया जाये
(Jise sajda kiya jáe) (کیا جائے)

MASKH मसख (ع - ص) مسخ
रूपान्तरित (Rúpántarít) विकृत
(Vik,krit) बिगड़ा हुआ (Bigra
hua) (بگڑا ہوا)

مسخر (ع - ص)

MUSAKH,KHAR मुखर

1. वशीभूत (Vashibhút) (وشی بھوت)
तसखीर किया हुआ (Taskhír kiya
hua) (تسخیر کیا ہوا)

2. विजित (Vijit) जीता हुआ
(Jíta hua) (جیتا ہوا)

مسخرگی (ع - مٹ)

MASKHARAGI मुखरगी

1. परिहास (Paribás) ठठोल
(Thathol) (پری ہاس)

1. विनोद (Vinod) तफरीह (Tafrih
(تفریح)

MASKHARA मुखरे (ع - مٹ) मुखरे
नर्मद (Narmad) विदूषक

2. उचित (Uchit) मौजू (Mauzún
(मौज़ون)

MASTÚR मस्तूर (ع - ص) مستور
गुप्त (Gupt) पोशीदा (Poshída
(پوشیدہ)

مستورات (ع - مٹ)

MASTÚR ÁT मस्तूरात
महिलायें (Mahiláen) औरतें
(Auraten) (عورتیں)

MASTÚL मस्तूल (प - मं) مستول
पादारक (Pádarak) मरुत्पट
(Marutpat) पोत्पट
(Potpat) बादवान
(Bádbán) (بادبان)

مستولی (ع - ص)

MUSTAULI मुस्तौली

1. विजित (Vijit) गालिब
(Ghálíb) (وجت)

2. उपभोक्ता (Up bhokta) काबिज़
(Qábiz) (اپ بھوکتا)

MUSTAVI मुस्तवी (ع - ص) مستوی
समतल (Samtal) हमवार
(Hamvár) (هم وار)

MASTI मस्ती (ف - मٹ) مستی

1. उन्माद (Unmád) बद मस्ती
(Bad masti) (انماد)

2. मद (Mad) नशा (Nasha
(نشہ)

3. कामातुरता (Kamáturata) शहवत का जोश
(Shahvat ka josh) (کاماتورتا)

(شہوت کا جوش)

2. समतल (Samtal. समतल) हमवार
(Hamvár. हमवार)

(Vidúsbak. वदुशक) हँसाने वाला
(Hansáne vála. हंसाने वाला)

MISTAR मिस्तर (म - मं) मिस्तर
रेखक (Rekhak. रेखक) लकीरें खेंचने
का आला (Lakíren khenchne ka ála
(लकीरें कहेचने का आला)

MASTÚR मस्तूर (म - मं) मस्तूर
उल्लिखित (Ullikhit. उल्लिखित)
मरकूम (Marqúm. मरकूम)

MAS,ÚD मसउद (म - मं) मसउद
शुभान्वित (Shubbánvit. शुभान्वित)
कल्याण मय (Kal,lyán mai. कल्याण मय)
मुबारक (Mubáarak. मुबारक)

MASKAN मस्कन (म - मं) मस्कन
निवास स्थान (Nivásasthán. निवास स्थान)
आवास (Ávás. आवास) रहने की
जगह (Rahne ki jagah. रहने की जगह)

MASKANAT मस्कनत (म - मं) मस्कनत
1. दीनता (Dínata. दीनता) लाचारी
(Láchári. लाचारी)
2. दरिद्रता (Dariddrata. दरिद्रता) मुफ-
लिसी (Muflisi. मुफलिसी)

MASKA मस्का (म - मं) मस्का
नव नीत (Nav,nít. नव नीत) क्षीर सार
(Chhír sár. क्षीर सार) मखन
(Makh,khan. मखन)

MISKÍN मस्कीन (म - मं) मस्कीन
1. दरिद्र (Dariddr. दरिद्र) मुफलिस
(Muflis. मुफलिस)

MUSAD,DAS मुसदस (म - मं) मुसदस
1. षष्टांगी (Shashtángi. षष्टांगी)
छे जुज वाला (Chhai juz vála. छे जुज वाला)
2. उर्दू नज़म की एक क्रिस्म (Urdu
nazm ki ek qism. उर्दू नज़म की एक क्रिस्म)

MASDÚD मसदूद (म - मं) मसदूद
अवरुद्ध (Avrud,dh. अवरुद्ध) निरुद्ध
(Nirud,dh. निरुद्ध) रुका हुआ (Ruka hua
(रुका हुआ)

मसूरत (म - मं)

MASAR,RAT मसररत
हर्ष (Harsh. हर्ष) आनंद (Ánand
(आनंद) खुशी (Ullás. खुशी)
(Khushi. खुशी)

MUSRIF मुसरिफ (म - मं) मुसरिफ
अपव्ययी (Apav,vyayi. अपव्ययी)
बहुव्ययी (Bahuv,vyayi. बहुव्ययी)
फुजूल खर्च (Fuzúl kharch. फुजूल खर्च)

MASRÚR मसरूर (म - मं) मसरूर
प्रफुल्ल (Praphull. प्रफुल्ल) प्रसन्न
(Prasann. प्रसन्न) उल्लसित (Ullasit
(उल्लसित) प्रमुदित (Pramudit
(प्रमुदित) खुश (Khush. खुश)

MUSAT,TAH मुसतह (म - मं) मुसतह
1. विस्तृत (Vistrit. विस्तृत) कुशादा
(Kusháda. कुशादा)

MASLAK ماسلك (ع - مذ)

1. धर्म (Dharm) मज़हब (Maz,hab) (مذہب)
2. मार्ग (Mārg) رस्ता (Rasta) (رستہ)
3. नियम (Niyam) काइदा (Qáida) (قائدہ)

MUSAL,LAM मुसल्लम (ع - ص)

1. प्रमाणित (Pramánit) प्रमाण सिद्ध (Pramán sid,db) (ثابت) साबित (Sábit) (پرومان سدھ)
2. निर्विवाद (Nir vivád) (نروود) जिसमें कोई झगड़ा न हो (Jis men koi jhagra na ho) (جس میں کوئی جھگڑا نہ ہو)
3. संपूर्ण (Sampurn) (سم پورن) समूचा (Samúcha) (سموچا)

MUSLIM मुस्लिम (ع - ص)

मुसलमान (Musalmán) (مسلمان)

MASLÚL मसलूल (ع - ص)

1. रक्त काशी (Rakt káshi) (رکت کاشی) जिसे सिल की बीमारी हो (Jise sil ki bímári ho) (جسے سِل کی بیماری ہو)

مسماة (ع - مث)

MUSAM,MÁT मुसम्मात

1. महिला (Mahila) स्त्री (Istri) (مہیلا) औरत (Aurat) (استری)
2. भार्या (Bharya) पत्नी (Patni) (بہاریا) जोरू (Joru) (پتنی)

2. अशक्त (Ashakt) नाताकत (Na táqat) (ناطاقت)

3. सरल स्वभाव (Saral swabháo) (سادا लौह) (Sáda lauh) (سادہ لوح)

MUSAL,LAH मुसल्लह (ع - ص)

- सशस्त्र (Sashastr) वद्धायुद्ध (Bad,dhá yudh) (हथियार बंद) (Hathyár band)

MASLAKH मसलख (ع - مذ)

- वध स्थल (Vadhasthal) (उधस तहल) (Qatl gáh) (قتل گاہ)

MUSAL,SAL मुसलसल (ع - ص)

1. शृंखलित (Shrinkhalit) (श्रंखलित) जंजीर में बंधा हुआ (Zanjír men bandha hua) (زنجیر میں بندھا ہوا)
2. सतत (Satat) (सस्त) निरंतर (Nirantar) अनवरत (Anavarat) (लगاتार) (Lagátár) (انورد)
3. क्रमागत (Kramágat) (क्रमगत) क्रम बद्ध (Kram bad,dh) (बातरतीब) (Ba tartíb)

MUSALLAT मुसल्लत (ع - ص)

1. आच्छादित (Ácb,cbhadit) (अच्छादित) मुहीत (Muhít) (محیط)
2. सर पर सवार (Sar par savár) (पर सवार) (Muta,aiyin) (متعین)

2. विषय (Visbai वीशे) मुआमला
(Muámala मुआमला)

3. धर्म प्रश्न (Dharm prishn धर्म प्रश्न) मज़हबी सवाल (Maz,habi savál मज़हबी सवाल)

MASÍH मसीह (म - म) ख्रीष्ट (Kbríshht क़ेरीश्ट) ईसा (Hazrat Ísa हज़रत ईसा)

MASÍHI मसीही (म - म) ईसाई (Ísáyi ईसाई)

MUSHÁBEH मुशाबेह (म - म)

1. तुल्य (Tullya तुल्य) समान (Samán समान) बराबर (Barábar बराबर)

2. सह रूप (Sah rúp सह रूप) समाकार (Samakár समाकार) हम शकल (Ham shakl हम शकल)

मुशाबहत (म - म)

MUSHÁBAHAT मुशाबहत

एक रूपता (Ek rúpata एक रूपता) समाकार (Samákár समाकार) अनु रूपता (Anu rúpata अनु रूपता) हम शकली (Ham shakli हम शकली)

मुशारकत (म - म)

MUSHÁRAKAT मुशारकत

सह भागिता (Sah bhágita सह भागिता) साभे दारी (Sájbe dári साभे दारी) शिराकत (Shirákat शिराकत)

मुशायत (म - म)

MASH,SHÁTA मशशाता

प्रसाधिका (Prasádhika प्रसाधिका)

MISMÁR मिस्मार (म - म) ध्वस्त (Dhwast ध्वस्त) भग्न (Bhagn भग्न) मुन्हदिम (Munhadin मुन्हदिम)

MASMÚM मस्मूम (म - म) विषाक्त (Vishákt विषाक्त) ज़हर (Vish mishrit ज़हर) आलूद (Zahr álúd आलूद)

MUSIN मुसिन (म - म) वयोवृद्ध (Vayovrid,dh वयोवृद्ध) बूढ़ा (Búrghá बूढ़ा) (बोर्हा)

MASNAD मसनद (म - म) 1. बड़ा तकिया (Bara takiya बड़ा तकिया) 2. गद्दी (Gaddi गद्दी)

MISVÁK मिसवाक (म - म) दंतधावन (Dant dhávan दंतधावन) दतौन (Dataun दतौन)

मसूदा (म - म)

MUSAV,VADA मुसव्वदा

पांडुलिपि (Pándulipi पांडुलिपि) पांडु लेख (Pándu lekh पांडु लेख) मसौदा (Masauda मसौदा)

MUS,HIL मुसहिल (म - म) रेचक (Rechak रेचक) मल भेदक (Mal bhedak मल भेदक) जुल्लाब (Julláb जुल्लाब) (जुल्लाब)

MAS,ALA मसअला (म - म) 1. समस्या (Samas,sya समस्या) (Uqda عقدة)

مشایعت (ع - مٹ)

MUSHA,YA,AT مشایعت

انودرجن (Anuv,vrajan) अनुव्रजन

انودرجیا (Anuv,vrajya) अनुव्रज्या

کسی کو رخصت کرتے وقت تھوڑی دُور تک उसके پیچھے चलना (Kisi ko rukh-

sat karte vaqt thoṛi dūr tak uske pichhe chalna کسی کو رخصت کرتے وقت تھوڑی دور تک اس کے پیچھے چلنا)

مشبہ (ع - مذ) MUSHAB,BAH مشابہہ

उपमेय (Upmeya) जिसे तशबीह

दी जाये (Jise tashbīh di jāe) जैसे

(تشبیه دی جائے)

مشبہ بہ (ع - ص)

MUSHAB,BAH-BIH (BIHI)

मूशब्वह बिह(बिही)

उपमान (Upmán) उपमित

(Upmit) (اُپمیت)

جس کے ساتھ تشبیه دی جائے

مشت (ف - مٹ) MUSHT مشّت

1. मुष्टिका (Mushtika) मुष्टी

(Muth,thi) (مٹھی)

2. एक मुष्टी की नाप (Ek muth,thi ki

nāp) (ایک مٹھی کی ناپ)

3. मुष्टी भर (Muththi bhar) (مٹھی بھر)

مشتاق (ع - ص) MUSHTÁQ مُشتاق

उत्सुक (Utsuk) उत्कंठित

(Ut kanthit) (ات کنتھت)

(Abhiláshí) (अभिलाषी)

(Árzú mand) (آرزو مند)

प्रसाधन कर्त्री (Prasáadhan kartri)

बाल सवारने और (Bál sanvār-

ne aur singár karáne váli aurat

بال (سنوارنے اور سنگار کرانے والی عورت)

مشاعرہ (ع - مٹ)

MUSHÁ,ARA مُشاعرہ

कवि सम्मेलन (Kavi sammelan) کوی

(سمیلن)

مشاق (ع - ص) MASH,SHÁQ مَشْأَق

अभ्यस्त (Abb,bhyast) (ابه'بھست)

हस्त (Sid,dh hast) (سده هست)

(Mábir) (ماہر)

مشاورت (ع - مٹ)

MUSHÁVARAT مُشاورت

परामर्श (Parámarsh) (پرامرش)

विनिमय (Vichár vinimai) (وچارونمے)

बाहमी मशवरा (Báhami mashvara)

(बाहमी مشورہ)

مشاہدہ (ع - مذ)

MUSHÁ HADA مُشاهدہ

अवलोकन (Av,lokan) (اولوکن)

(Ík,chhan) (ایکچھن)

(Ghaur se dekhna) (غور سے دیکھنا)

مشاعرہ (ع - مذ)

MUSHÁHARA مُشاهرا

मासिक वेतन (Másik vetan) (ماسک)

(Máhvári) (ماہواری)

(tankháh) (تذخواہ)

बना हो (Voh shabd jo kisi shabd
ya dhátú se bana ho وہ شبد جو
(کسی شبد یا دھاتو سے بنا ہو)

مشمول (ع - ص)

MUSHTAMAL مشتامل

संयुक्त (San,yukt سن یکت) संमि-
लित (Sammilit سم ملت) शामिल
(Shámil شامل)

مشتهر (ع - ص)

MUSHTAHAR مشتاهر

1. प्रसिद्ध (Prasid,dh پرسیده) मशहूर
(Mash,búr مشهور)
2. विज्ञापित (Viggyápit وگیاپیت)
इशतिहार दिया हुआ (Ishtibár diya
hua اشتہار دیا ہوا)

MUSHTAHI مشتہی (ع - ص)

1. इच्छुक (Ich,chhuk اچ چھک)
आरजू मंद (Árzu mand آرزو مند)
2. अग्नि वर्धक (Agni vardhak اگنی
वर्धक) भूख बढ़ाने वाला (Bhúkh
barháne vála بھوکہ بڑھانے والا)
دوسرے معنوں میں عربی کے
قاعدے سے غلط ہے لیکن بولا جاتا ہے

MASHRAB مشرب (ع - مذ)

1. पानी पीने की जगह (Páni píne ki
jagah پانی پینے کی جگہ)
2. धर्म (Dharm دھرم) पथ (Path
ملت) मिल्लत (Millat ملت)

مشرح (ع - ف)

MUSHAR,RAH مشارہ

1. सटीक (Satík سٹیک) व्याख्या सहित

مشتبه (ع - ص)

MUSHTABAH مشتابہ

संदिग्ध (Sandigdh سذد گدھ)
अनिश्चित (Anishchít انشچیت)
मश्कूक (Mashkúk مشکوک)

مشارك (ع - ص)

MUSHTARAK مشترک

1. संमिलित (Sam,milit سم ملت)
समन्वित (Samanvit समन وت)
मिला हुआ (Mila hua ملا ہوا)
2. साझे का (Sájhe ka ساجھے کا)
मिलाजुला (Mila jula ملا جلا)

MUSHTARI مشتری (ع - مذ)

1. ग्राहक (Gráhak گراہک) खरीदार
(Kharídár خریدار)
2. बृहस्पति (Brihaspati برہسپتی)
एक ग्रह (Ek grah ایک گرہ)

مشت زنی (ف - مٹ)

MUSHT-ZANI مشتزنی

हस्तमैथुन (Hast maithun هست میتھون)
हथलस (Hathlas هتھلاس)

MUSHTAIL مشتعل (ع - ص)

1. प्रज्वलित (Prajwalit پرچولت)
जलता हुआ (Jalta hua جلتا ہوا)
2. उत्तेजित (Ultejit اُتے جت)
भड़काया हुआ (Bhar káya hua
بھڑکایا ہوا)

MUSHTAQ مشتق (ع - ص)

1. वह शब्द जो किसी शब्द या धातु से

MUSH,FIQ مشفق (ع - ص) مشفق

1. कृपालु (Kripálu) शकीक (Shafiq شفیق)

2. चासक (Trásak) डराने वाला (Daráne vála) (دَرانے والا)

MASHQ मश्क (ع - م) مشق

1. अभ्यास (Abb,bbyás) (अभ्यास) महारत (Mahárat) (مہارت)

2. किसी काम को रोज़ करना (Kisi kám ko roz karna) (کسی کام کو روز کرنا)

مشقت (ع - م) (مشق)

MASHAQ,QAT मशक़त

श्रम (Shram) परिश्रम (Parish, shram) आयास (Áyás) (مکنت) मेहनत (Mehnat) (آیاس)

MASHK मश्क (ف - م) مشک

भस्त्री (Bhastri) पखाल (Pakhál) (پکھال) पानी भरने की खाल (Páni bharne ki khál) (پانی بھرنے کی کھال)

مشک (ف - م) (مشق)

MU (I) SHK मु(मि)श्क

कस्तूरिका (Kastúrika) (कस्तूरी) (Kastúri) (کستوری)

MUSHKIL मुश्किल (ع - م) مشکل

1. कठिन (Kathin) दुष्कर (Dushkar) (کٹھن) (دشکر) سخت

2. कठिनता (Kathinata) (कठेनता) नाई (Kathináyi) (कठेनता) (Dush vári) (دشواری)

(Vyákh,khya sahit) (ویاکھیاسہت)

शर्ह किया हुआ (Sharh kiya hua) (شرح کیا ہوا)

2, सविस्तार (Savistár) (سوستار) विस्तृत (Vistrit) (مفصل) (Mufas-sal)

MASH,RIQ मशरिک (ع - م) مشرق

उदयाचल (Mdayá chal) (ادیاچل) पूर्व

(Púrv) (پورو) पूरब (Púrab) (پورب)

MUSHRIK मुश्रिक (ع - ص) مشرك

अनेकेश्वर वादी (Anekeshwar vadi)

जो कई खुदा मानता

हो (Jo kayi khuda mánta ho) (جو کئی خدا مانتا هو)

(خدا مانتا هو)

MASH,AL मशअल (ع - م) مشعل

उल्मुक (Ulmuk) (المک) उल्का (Ulka)

मशाल (Ulkushi) (المکشی) (Ulkushi)

(Mashál) (مشال)

مشغله (ع - م) (مذ)

MASHGHALA मशगला

1. व्यापार (Vyápár) (ویاپار) शुगल (Shughl) (شغل)

2. कार्य (Kárya) (کاریه) काम (Kám) (کام)

MASHGHÚL मशगूल (ع - ص) مشغول

संलग्न (Sanlagn) (سن لگن) तन्मय

(Tanmai) (تَن مے) लीन (Lín) (لین)

निरत (Nirat) (نیرت) मुनहमिक (Munha-

mik) (مذہمک)

تبادلے (وچار ونے)
(Tabádalaye khayálát تبادلۃ خیالات)

مشوش (ع - ص)

MUSHAV, VASH مشاوش

1. اُدوگن (Udvign) آتور
(Átur) پریشان (Presbán)

2. چلنت (Chintit) مت-
فکر (Mutafak, kir)

MASH, HÚR مشہور (ع - ص)

1. پرستہ (Prasid, dh) پرتھ
(Pratit) رختا (Khyát)
(Sab men) سب میں جلاہر (záhir ظاہر)

2. یس وان (Yashván) کیرتی وان (Kirtiván)
نام وار (Námvar)

مشہی (ع - ص)

MUSHAH, HI مشاھہ

رچی وردھک (Ruchi vardhak)
آگنی وردھک (Agni vardhak)
بھوکھ بارھانے والا (Bhúkh barháne vála)

مشیت (ع - مٹ)

MASHÍYAT مشیات

1. ایشوریچہ (Íshwarech, chha) خدایا کی مرژی (Khuda ki marzi)
2. اچھا (Ich, ohha) مرژی (Marzi)

3. جٹیل (Jatil) اولہا ہوا
(Uljha hua)

مشکل (ع - ص)

MUSHAK, KAL مشاککل

ساکار (Sákár) مورتیمان (Múrti-
mán) مجسم (Mujas, sam)

MASHKÚR مشکور (ع - ص)

1. دھنیا (Dhan nya) قابیل
شکریہ (Qábile shukriya)

2. کرتگیہ (Kritaggya) شکر
شکر گزار (Shukr guzár)
دوسرے معذوں میں غلط ہے، صرف
کم پڑھے لکھے بولتے ہیں

مشکوک (ع - ص)

MASH, KÚK مشکوک

سندیدھ (Sandigdb) سن
سংশایاتمک (Sanshayátmak)
مشتابہ (Mushtabah)

MASHMÚL مشمول (ع - ص)

سایوکت (San, yukt) ساملیت
(Sammilit) شامل (Sbámil)

مشورہ (ع - مذ)

MASHVURA مشورہ

1. پارامرش (Parámarsh) صلاح
2. وچار وینیمای (Vichár vinimai)

MUSAH,HEH मुसहहेह (ع - مذ) مصحح

1. शोधक (Shodhak शुोधक) सुधारक (Sudhārak सुधारक) दुरुस्ती करने वाला (Durusti kerne vāla दुरुस्ती करने वाला)
2. ईक्ष्य वाचक (Íkabhya váohak ईक्ष्य वाचक) प्रूफ रीडर (Proof reader प्रूफ रीडर)

MUS,HAF मुस हफ (ع - مذ) مصحف

1. ग्रंथ (Granth ग्रन्थ) पोथी (Pothi पोथी) किताब (Kitāb किताब)
2. धर्म ग्रंथ (Dharm granth धर्म ग्रन्थ) सहीफा (Sahífa صحیفہ)
3. कुरान (Qur.án قرآن)

MISDÁQ मिस्ताक (ع - مذ) مصداق

1. चरितार्थ (Charitārth चरितार्थ) चस्पां (Chaspán چسپاں)

MASDAR मस्तर (ع - مذ) مصدر

1. उद्गम (Udgam उद्गम) निकलने की जगह (Nikalne ki jagah निकलنے کی جگہ)
2. धातु (Dhātu دھاتو) वह शब्द जिस से क्रियाएँ बनती हैं (Voh shabd jis se kriyāen banti hain وہ شبد جس سے کریاؤں بنتی ہیں)

MUSIR मुसिर (ع - ص) مصر

1. आग्रही (Ág,grahi आग्रही) ज़िद करने वाला (Zid karne vāla ضد کرنے वाला)

MIS,RA मिसरा (ع - مذ) مصرع

1. पद (Pad पद) चरण (Charan چरण)

مشيخت (ع - مث)

MÁSHÍKHAT मशीखत

1. गुरुत्व (Gurutwa گروتو) श्रेष्ठता (Shreshb,thata श्रेष्ठता) बुजुर्गी (Buzurgi بزرگی)
2. अहंवाद (Ahamvād अहंवाद) विकत्था (Vikat,tha विकत्था) डींग (Díng डींग)

MUSHÍR मुशीर (ع - ص) مشیر

1. परामर्श दाता (Parámarsh dáta परामर्श दाता) सलाह कार (Saláh kár صلاح کار)

MUSÁHIB मुसाहिव (ع - ص) مصاحب

1. पार्श्व वर्ती (Párshwa varti पार्श्व वर्ती) हम नशीं (Ham nashín هم نشین)
2. सभासद (Sabhásad سبھاسد) हाज़िर (Házir hásh حاضر باش)

MASÁF मसाफ (ع - مذ) مصاف

1. युद्ध (Yuddh یودھ) समर (Samar समर) जंग (Jang جنگ)
2. रण क्षेत्र (Ran chhettr ران چھتتر) मैदाने जंग (Maidáne jang میدان جنگ)

مصالحت (ع - مث)

MUSÁLAHAT मुसालहत

1. संराध (Sanrádh سن رادھ) समझौता (Samjhauta سمجھوتہ)
2. संधि (Sandhi ساندھی) सुलह (Sul,h صلح)

2. पवित्र (Pavitr) शुद्ध (Shud,db) (پاک (Pák) (شده)

3. निर्मल (Nirmal) निथरा हुआ (Nithra hua) (نتھرا ہوا)

MUSAFFI मुसफ़ी (ع - ص) مصفی
शोधक (Shodhak) साफ करने
वाला (Sáf karne vála) (صاف کرنے والا)

MUSLEH मुसलेह (ع - ص) مصلح
1. सुधारक (Sudhárak) (سدهارک)

इसलाह करने वाला (Isláh karne vála) (اصلاح کرنے والا)

2. दोष निवारक (Dosh nivárak) (دوش
नواک) बुराई दफा करने वाला
(Buráyí dafa karne vála) (برائی دفع کرنے والا)

مصلحت (ع - مٹ)

MASLAHAT मसलहत

1. हित (Hit) भलाई (Bhaláyí) (بھلائی)

2. परामर्श (Parámarsh) (پرامرش)
सलाह (Saláh) (صلاح)

3. अच्छाई (Ach, chhayi) (اچھائی)
खूबी (Khúbi) (خوبی)

MASLÚB मसलूब (ع - ص) مصلوب
फांसी दिया गया (Phánsi diya gaya) (پھانسی دیا گیا)
सूली पर चढ़ाया हुआ (Súli par chadháya hua) (سولی پر چڑھایا ہوا)

MUSALLA मुसल्ला (ع - مڈ) مصلی
नमाज़ पढ़ने की चट्टाई (Namáz parhne ki chatáyí) (نماز پڑھنے کی چٹائی)

शेर का आधा टुकड़ा (Sher ka ádha tukra) (شعر کا آدھا ٹکڑا)

MASRAF मसरफ (ع - مڈ) مصرف

1. लाभ कारिता (Lábh kárita) (لاہ
کارتا) फाईदा मंदी (Fáida mandí) (فائدہ مندی)

2. प्रयोजन (Prayojan) (پریوجن)
मतलब (Matlab) (مطلب)

MAS, RÚA, मसरूआ (ع - ص) مصروع

अपस्मारी (Apasmári) (اپس ماری)

मिरगी का मरीज़ (Mirgi ka maríz) (مرگی کا مریض)

MASRÚF मसरूफ (ع - ص) مصروف

संलग्न (Sanlagn) (سن لگن) लीन

(Lín) प्रवृत्त (Pra, vritt) (پرورت)

मशगूल (Mashghúl) (مشغول)

مصطلح (ع - ص)

MUSTALAH मुस्तलह

पारिभाषिक शब्द (Páribbáshik shabd)

इस्तिलाही लफ्ज़ (Istíláhi lafz) (پاربھاشک شبد)

(اصطلاحی لفظ)

مصطلحات (ع - مڈ)

MUSTALAHÁT मुस्तलाहात

पारिभाषिक शब्दावली (Páribbáshik shabdávalí)

پاربھاشک شبد اولی

इस्तिलाही अलफाज़ (Istíláhi alfáz)

(اصطلاحی الفاظ)

MUSAFFA मुसफ़ा (ع - ص) مصفا

1. स्वच्छ (Swach, chh) (سوچ) उज्ज्वल

(Ujjwal) (صاف) (Sáf) (اچ) (جول)

(Chitera چیترا) तसवीर बनाने वाला
(Tasvīr banāne vāla تصویر بنانے والا)

MASŪN मसून (ع - ص) مصون
सुरक्षित (Surak ohbit सुरکچھت)
महफूज (Mahfūz محفوظ)
اس لفظ کا املا مصنون کرنا غلط ہے

MUSĪBAT मुसीबत (ع - مٹ) مصیبت

1. आपत्ति (Āpatti आपत्ति) आफत (Āfat)
2. क्लेश (Klesh क्लेश) दुःख (Dukh, रंज (Ranj रंज) (Dukh, kh)
3. दुर्घटना (Durghatana दुर्घटना) हादسا (Hādīsa)
4. कठिनाता (Kathinata कठिनाता) मुश्किल (Mushkil)
5. दुर्गति (Durgati दुर्गति) नहसत (Nabūsāt)
6. दैवी विपत्ति (Daini vipatti दैवी विपत्ति) बला (Bala)

MUZĀRE मुज़ारे (ع - مڈ) مضارع
वह क्रिया जिसमें वर्तमान और भविष्य
दोनों ज़माने पाए जायें (Voh kriya
jis men vartamān aur bhavish,shya
donon zamāne pāe jāen وہ کر یا
جس میں ورتمان اور بھوشیہ دونوں
(زمانے پائے جائیں)

MUZĀ,AF मुज़ाअف (ع - ص) مضاعف
द्विगुण (Dwigun द्विगुण) दूना (Dūna)
(دونا)

مصمم (ع - ص)

MUSAM,MAM मुसम्म

सुदृढ़ (Sudriḥ सुदृढ़) अचल
(Achal अचल) पक्का (Pakka पक्का)
मज़बूत (Mazbūt مضبوط)

مصنف (ع - مڈ)

MUSAN,NIF मुसन्निक

ग्रंथकार (Granth kār گرنٹھ کار) रचयिता
(Rachayita رچیتا) प्रणेता (Praneta
(Tasnīf तसनीफ करने वाला)
(Tasnīf karne vāla تصنیف کرنے والا)

MASNŪ,A मसनूअ (ع - ص) مصنوع
निर्मित (Nirmit निर्मित) रचित (Rachit
(Bana hua बना हुआ) (Bana hua रचित)

مصنوعات (ع - مٹ)

MASNŪ,ĀT मसनूआत

किसी देश की बनी हुई चीज़ें (Kisi desh
ki bani hui chīzen کسی دیس کی
(بنی ہوئی چیزیں)

MASNŪ,YI मसनूई (ع - ص) مصنوعی

1. कृत्रिम (Kritrim कृत्रिम) बनावटी
(Banāvatī بنادرٹی)
काल्पनिक (Kālpānik कालپنک)
फ़र्ज़ी (Farzi فرضی)
3. अप्राकृतिक (Apprākritik अप्राकृतिक)
(Ghair fitri غائر فیتری) (کرتک)
(غیر فطری)

MUSAV,VIR मुसव्विर (ع - مڈ) مصور

चित्तर (Chittrkār चित्र کار) (چتر کار)

MUZ,HIK मुज़्हिक (ع - ص) مضحك
उपहासक (Up hásak अपहासक)
(Hansor हंसोर)

MAZ,HAKE मज़्हका (ع - مذ) مضهكه
उपहास (Uphás अपहास) परिहास
(Hansi हंसी) (Parihás परीहास)
(Tamaskhur तमसखुर) (हंसी)
(तमसखुर)

MUZIR मुज़िर (ع - ص) مضر
हानिकर (Hánikar हानीकर) अहितकर
(Ahitkar अहितकर) नुकसानदेह
(Nuqsándeħ نقصانده)

MIZRÁB मिज़्राब (ع - مث) مضرب
सितार बजाने के लिए उँगली में पहिन्ने
का छल्ला (Sitár bajáne ke liye ungli
men pahinne ka chhalla सितार बजाने
के लिये अंगली में पहिन्ने का छेला)

MAZAR,RAT मज़रत (ع - مث) مضرت
हानि (Háni हानी) अहित (Ahit
(Nuqsán نقصان) अहित)

MAZRUB मज़रूब (ع - ص) مضروب
1. आहत (Áhat आहत) घायल
(Gháyal गहायल)

2. गुणित (Gunit गुणित) गुणा किया
(Guna kiya hua गुना किया हुआ)

MUZTAR मुज़्तर (ع - ص) مضطر
आतुर (Átur आतुर) व्याकुल (Vyákul
(Udvign उद्विग्न) (व्याकुल)
(Pareshán परेशान)

MUZÁF मुज़ाफ़ (ع - ص) مضاف
संबन्ध (Sambandhya सम्बन्ध)
(Musnad मुसन्द)

MUZÁFÁT मुज़ाफ़ात (ع - مذ) مضافات
उपनगर (Upnagar अपनगर) शाखा
नगर (Shákha nagar शाखा नगर)
का गिर्दों नवाह (Shahr ka girdonaváh
(शहर का गिर्दों नवाह)

مضاف اليه (ع - ص)
MUZÁF-ILAIH मुज़ाफ़ इलैह
संबन्ध वान् (Sambandh vān सम्बन्ध वान्)
(Musnad ilaih मुसन्द इलैह)
(Musnad ilaih मुसन्द इलैह)

مضامين (ع - مذ)
MAZÁMÍN मज़ामीन
مضمون کی جمع دیکھو 'مضمون'

مضائفه (ع - مذ)
MUZÁYAQA मुज़ायका
हानि (Háni हानी) अनिष्ट (Anisht
(Harj हरज) कबाहत (Qabáhat
(Qabáhat कबाहत)

مضبوط (ع - ص) مضبوط
MAZBÚT मज़बूत
1. दृढ़ (Driḥ दृढ़) पक्का (Pakka
(Muhkam मुहकम) (पक्का)
2. स्थायी (Istháyi स्थायी) वायदार
(Páedár प्यादार)

3. बलिष्ठ (Balishth बलिष्ठ) सशक्त
(Sashakt सशक्त) ताकत वर
(Táqat var ताकत वर)

2. निबंध (Nibandh लेख (Lekh
(مقاله (Maqála ليكه
3. विषय (Vishai موضوع) मौजूअ (Mauzún
(موضوع)
4. कविता (Kavita कविता) शाहरी
(Sháeri شاعري)

مضمون نگار (ع - ف - ص)

MAZMÚN-NIGÁR मज़मून निगार

- निबंधकार (Nibandh kár
लेखक (Lekhák
लिखने वाला (Mazmún likhne vála
(مضمون لکھنے والا)

MUTÁBIQ मुताबिक (ع - ص)

1. सदृश (Sadrish तुल्य
(Tullya تلیه) मिसल (Misl
2. अनुसार (Anusár बमूजिब
(Bamújib بموجب)

مطابقت (ع - م - ث)

MUTÁBAQAT मुताबकत

- सदृशता (Sadrishata अनुकूलता
(Anukúlata समानता (Samá-
nata मुशाबहत (Mushábahat
(مشابهت)

MUTÁLABA मुतालबा (ع - مذ)

1. अभियाचन (Abhiyáchan
(مانگ (Máng माँग (ياچن
डिमांड (Demand دماند)
2. अधर्थन (Adb,dhyarthan
(داوا (Dáva दावा (تهن
(كليم (Claim)

MUZTARIB मुज्तरिब (ع - ص)
अधीर (Adhír ادھیر) व्याकुल
(Vyákul وياكل) बेचैन (Be chain
(بيتاب (Betáb बे चैन)

MUZ,IF मुज्इफ (ع - ص)
अशक्तकर (Áshakt kar
कमज़ोर करने वाला (Kamzor karne
vála کمزور کرنے والا)

MUZ,GHA मुज्गा (ع - مذ)
मांस पिंड (Máns pind
गोश्त का लोथड़ा (Gosht ka lothra
(گوشت کا لوتهڑا)

مضمحل (ع - ص)

MUZMAHIL मुज्महिल

1. शिथिल (Shithil मंद (Mand
(سست (Sust सुस्त (مند)
2. श्रान्त (Shránt क्लान्त
(Klánt थका हुआ (Thaka
hua تھکا ہوا)

MUZMAR मुज्मर (ع - ص)
गुप्त (Gupt निहित (Nihit
(پوشیده (Poshída पोशीदा (نہیت)

مضمضه (ع - مذ)

MAZ,MAZA मज्मज़ा

- आचमन (Áchaman
(كلى (Kulli कुल्ली (غرارة (Gharára)

MAZMÚN मज़मून (ع - مذ)

1. अर्थ (Arth मतलब (Matlab
(معني (Ma,ni मानि (مطلب)

2. मनोवाञ्छित (Manovāncbhīt मनो
(रोचक Rochak) रोचक (وانچھेत
(پسندیدہ Pasandīda) پسندیدا

MATAR मतर (ع - مذ) مطر
वर्षा (Varsba वर्षा) वृष्टि (Vrishti
(برسات Barsāt) बरसात (ودشتی

MUTRIB मुत्रिब (ع - مذ) مطرب
गायक (Gáyak गायक) गवैया (Gavaiya
(گویا)

MAT,ŪN मत्ऊन (ع - ص) مطعون
निंदित (Nindit निंदित) गर्हित (Garhit
(بدنام Bad nám) बदनाम (گرهت
(رسوا Rusva) रसवा

MATLAB मत्लब (ع - مذ) مطلب
1. अर्थ (Arth अर्थ) मानी (Máni
(معنى)
2. आशय (Áshai آشے) मकसद
(Maqsad مقصد)
3. प्रयोजन (Prayojan प्रयोजन)
सरोकार (Sarokár सरोकार)
4. स्वार्थ (Swárth स्वार्थ) गरज़
(Gharaz غرض)

مطلب براری (ع - مث)

MATLAB-BARÁRI मत्लब बरारी
कार्य सिद्धि (Kárrya sid,dhi کاریه
स्वार्थ सिद्धि (Swárth siddhi (سودھی
काम निकालना (Kám nikálna काम نکالنا)

MATLABI मत्लबी (ع - ص) مطلبی
स्वार्थ (Swarthi (سوارتھی) स्वार्थ पर

3. अध्याचना (Adbi yáchana ادھی
(تقاضا Taqáza) तकाज़ा (یاچنا
4. धन (Dhan دهن) अर्थ (Arth
(رقم Raqam) रकम (ارتھ)

MUTÁ,LA,Á मुतालआ (ع - مذ) مطالعہ
1. अध्ययन (Adh,dhyan اد'دهین)
गौर से पढ़ना (Ghaur se paṛhna
(غور سے پڑھنا)
2. निरीक्षण (Niríkehhan (نریکھن
गौर से देखना (Ghaur se dekhna
(غور سے دیکھنا)

MATAB मतब (ع - مذ) مطب
चिकित्सालय (Chikitsálai चिकित्सालय
(Tabíb ka kamra (طبيب کا کمرہ)

MATBAKH मत्बख (ع - مذ) مطبخ
पाक शाला (Pák shála پاک شالہ)
रसोई घर (Rasoyi ghar (رسوئی گھر
बावरची खाना (Bávarchi khána
(बावर्ची خانه)

MATBA मत्बा (ع - مذ) مطبع
यंत्रालय (Yantrálai यंत्रालय)
(Mud,dranálai (مدرنالے) प्रेस (Press
(Chhápa khána (छपा खाना) (پریس
(چھاپہ خانه)

MATBÚKH मत्बूख (ع - مذ) مطبوخ
क्वाथ (Kwáth क्वाथ) जोशाँदा
(Joshánda (جوشانده)

MABÚ,A मत्बूअ (ع - ص) مطبوع
2. मुद्रित (Mud,drit (مدريت) छपा
(Chhápa hua (چھپا ہوا)

چاہا ہوا (Chába
hua) (وانچہت)

2. پریم مانر (Prem pátr
ماشوق (Máshúq)

مطامح نظر (ع - ف - مذ)

MATMAHE-NAZAR مٹمہ نجر

درستی (Drishti kendr
ابہیشٹ (Abhísht
لکچھیا (Lakchhya
اصلی مقصد (Asli maqsad

MUTMA,IN مٹمائن (ع - ص)

1. تسنت (Santusht
ترپت (Tript
اگھایا ہوا (Agháya hua
2. نیشچنت (Nishchint
بے فکر (Be fikr
3. نپریہ (Nisprih
قانع (Qáne)

MUTÍ,A مٹیآ (ع - ص)

1. وشی بھوت (Vashíbbút
ادھین (Adhín
تابع (Tábe)
2. انویائی (Anuyáyi
انوساری (Anusári
مقلد (Muqallid)

MAZÁLIM مزالیم (ع - مذ)
مظالمہ کی جمع

اتیاچار (Attyáchar
انیتیاں (Anítíyán
سختیاں (Sak_tíyan)

سود (سوارتھ پر (Swáarth par
خود غرض (Khud gharaz

MATLA مٹلا (ع - مذ)

1. ادیستھل (Udayasthal
تولہ ہونے کی جگہ (Tulú hone ki
jagah
2. غزل کا پہلا شعر (Ghazal ka
pahla sher

MUT,TALA مٹتلا (ع - ص)

صوچت (Súchit
وگ، گیت (Vig,gyapt
اطلاع (Ittilá,a diya hua
دیا ہوا

MUTLAQ مٹلک (ع - ص)

1. نیتانت (Nitánt
قطعی (Qatyi
2. کچھت (Kwachit
ذرا بھی (Zara bhi
3. سامانیہ (Sámán,nya
عام (Ám)

مطلقہ (ع - ص)

MUTAL,LAQA مٹللکا

تیکتا (Tyakta
وچ، چھیدا (Vich,cohedita
تلاق دی ہوئی عورت (Taláq di hui aurat

MATLÚB مٹلুব (ع - ص)

1. وانچھت (Vánchhit
ابہیشٹ (Abhísht
مذو (Manovánchhit

2. दर्शन (Darshan दर्शन) जलवा
(Jalva जाल्वा)

3. ज़ाहिर होने की जगह (Záhir hone
ki jagah ظاهر ہونے کی جگہ)

MA मअ (ع - اسم جار) مع
सह (Sah सह) साथ (Sáth साथ)

MA,AN मअन (ع - ص) معاً
तत्क्षण (Tatchhan तत् क्षण) त्वरित
(Twarit त्वरित) तुरंत (Turant तुरंत)
फौरन (Fauran فوراً)

MUÁRIZ मुआरिज़ (ع - ص) معارض

1. प्रति द्वंद्वी (Pratidwandwi प्रति
द्वंद्वी) हरिफ (Herif हरिफ)
2. शत्रु (Shattru शत्रु) दुश्मन
(Dushman دشمن)
3. उपद्रवी (Upad,dravi उपद्रवी)
भगडालू (Jhagrálú जहग़रालू)

MU,ÁRAZA मुआरज़ा (ع - مذ) معارضه
उपद्रव (Upad,drav उपद्रव) भगड़ा
(Jhagra जहग़रा) टंटा (Tanta तंटा)

MA,ÁSH मआश (ع - مث) معاش

1. जीविका (Jivika जीविका) वृत्ति (Vritti
वृत्ति) रोज़ी (Rozi रोज़ी)
2. जीवनोपाय (Jivanopáe जीवनोपाय)
जीवन हेतु (Jivan hetu जीवन हेतु)
ज़रीयए मआश (Zriya:-ma,ásh
(ज़रीयए मआश)

معاشرت (ع - مث)

MU,ÁSHARAT मुआशरत

नागरिकता (Nágarikata नागरिकता) साम-

مظاہرہ (ع - مذ)

MUZÁ,HARA मुज़ाहरा

प्रदर्शन (Pradarshan प्रदर्शन)
किसी मांग के समर्थन में आम जनता
का जलसा या जुलूस (Kisi máng ke
samarthan men am janata ka jalsa ya
julús किसी मांग के समर्थन में
आम जनता का जलसा या जुलूस)

MUZAFFAR मुज़फ़्फ़र (ع - ص) مظفر

विजेता (Vijeta विजेता) प्राप्त विजय
(Prápt vijai प्राप्ति विजय)
(Fáteh فاتح)

MAZLAMA मज़लमा (ع - مذ) مظلّمہ

1. अपराध (Aprádh अपराध) क़सूर
(Qusúr قصور)
2. पाप (Páp पाप) वबाल (Vabál
(وبال)
3. अत्याचार (Atlyáchár अत्याचार)
ज़ुल्म (Zulm ظلم)

MAZLÚM मज़लूम (ع - ص) مظلوم

नृशंसित (Nrishansit नृशंसित) ज़ुल्म
रसीदा (Zulm rasída رسیده)

MUZ,HIR मुज़्ज़हिर (ع - ص) مظہر

द्योतक (Dyotak द्योतक) सूचक
(Súchak सूचक) ज़ाहिर करने वाला
(Záhir karne vála ظاهر کرنے والا)

MAZ,HAR मज़्ज़हर (ع - مذ) مظہر

1. प्रकाश (Prakásh प्रकाश) नूर
(Núr نور)

भिषज (Bhishaj بهشج) इलाज करने
वाला (Ilāj karne vāla علاج کرنے والا)

MUÁLAJA मुआलजा (ع - م - ذ)
चिकित्सा (Chikitsa چکیتسا) उपचार
(upohār اُپوچار) इलाज (Ilāj علاج)
مع الخیر (ع - ص)

MA,AL-KHAIR मअल खैर

सकुशल (Sakushal सकशल) कुशल
पूर्वक (Kushal pūrvak कुशल पूर्वक)

MUÁMALA मुआमला (ع - م - ذ)

1. व्यापार (Vyápār व्यापार) व्यवहार
(Vyav,bār व्यवहार) चलन (Chalan चलन)

2. घटना (Ghatana گھटना) बाकिआ
(Vá,qiá واقعہ)

3. आदान प्रदान (Ádán pradán آدان
پردان) लेन देन (Len den
لین دین)

4. संराधन (Sanrádban سن رادھن)
समझौता (Samjhauta समझौता)

5. वाद (Vád वाद) अभियोग (Abhiyog
ابھی یوگ) मुकदमा (Muqadma
مقدمہ)

MUÁNID मुआनिद (ع - ص)

1. शत्रु (Shattru شترو) बैरी (Bairi
دشمن) दुश्मन (Dushman
دشمن)

2. विरोधी (Virodhi विरोधी) मुख्-
लिफ (Mukbálif مخالف)

معاندت (ع - م - ث)

MUÁNADAT मुआनदत

1. शत्रुता (Shattruta शत्रुता) बैर
(Bair बैर)

जिकता (Sámájikata सामाजिकता) आपस

में मिल जुल कर ज़िंदगी गुज़ारना (Ápas

men mil jul kar zindagi guzárna

(آپس میں مل جل کر زندگی گزارنا)

معاشرہ (ع - م - ذ)

MU,ÁSHARA मुआशरा

समाज (Samáj समाज) सोसाइटी

(Sooiety سوسائٹی)

MU,ÁSIR मुआसिर (ع - ص)

सम कालीन (Sam kálin सम कालीन)

हम अस् (Ham asr हम عصر)

MU,ÁF मुआफ (ع - ص)

1. क्षमि (Chhamit क्षमति) मुआफ

किया गया (Muáf kiya gaya
معاف کیا گیا)

2. मुक्त (Mukt मुक्त) बरी (Bari
بري)

MUÁFI मुआफी (ع - م - ث)

1. क्षमा दान (Chhama dán क्षमा दान)

बख्शिश (Bakhshish
بخشش)

2. मुक्ति (Mukti मुक्ति) छुटकारा

(Chhatkára
چھٹکارا)

3. وہ زمین جو کسی رئیس یا سرکار

کی طرف سے کسی کار گزار کے

صلے میں ملی ہو

معافی نامہ (ع - ف - م - ذ)

MUÁFI-NÁMA मुआफी नामा

क्षमा पत्र (Chhama pattr
چھما پتر)

मुआफी की तहरीर (Mu,áfi ki tahrír

معافی کی تحریر)

MUÁLIIJ मुआलिज (ع - ص)

चिकित्सक (Chikitsak
چکیت سک)

2. प्रतिज्ञा (Pratiggya) इत्तरार
(Iqrār) (प्रतिज्ञा)

3. संप्रतिज्ञा (Sampratiggya) (समप्रतिज्ञा)
एग्रामेंट (Agreement) (एग्रामेंट)

MUÁ,YANA मुआयना (म - म)

1. निरीक्षण (Nir-kebhan) (निरिक्शन)
इंस्पेक्शन (Inspection) (इंस्पेक्शन)

2. पर्यवेक्षण (Paryavekebhan) (परिदोषक)
गौर से देखना (Ghaur se dekhna) (गौर से देखना)

MA,BAD मा(अ)बद (म - म)

आराधना गृह (Árádhana grih) (आराधना)

इबादत खाना (Ibádat khána) (इबादत)
खाना

MA,BAR मा(अ)बर (म - म)

1. घाट (Ghát) (गहाट) नदी पार करने की
जगह (Nadi pár karne ki jagah) (नदी पार करने की जगह)

2. सेतु (Setu) (सितु) पुल (Pul) (पुल)

MA,BÚD मा(अ)बूद (म - म)

1. पूजित (Pújit) (पूजित) आराधित
(Áráchit) (आराधित) जिसे पूजा
जाय (Jise púja jáe) (जिसे पूजा जाय)

2. ईश्वर (Íshwar) (इश्वर) खुदा (Khuda) (खुदा)

MOTABAR मोतबर (म - म)

विश्वस्त (Vish,shwast) (विश्वस्त)

विश्वास पात्र (Vish,shwás pátr) (विश्वास पात्र)

2. द्वेष (Dwesh) (दोष) बुझ
(Bugbz) (बुझ)

3. परस्पर द्वेष या बैर रखना (Paraspar dwesh ya bair rakbna) (परस्पर द्वेष या बैर रखना)
(दोष या बैर रखना)

MUÁNAQA मुआनका (म - म)

आलिंगन (Álingan) (आलिंगन) गले मिलना
(Gale milna) (गले मिलना)

MUÁVAZA मुआवजा (म - म)

1. प्रतिकार (Pratikár) (प्रतिकार) प्रति-
फल (Pratiphal) (प्रतिकार) बदला
(Badla) (बदला)

2. हानिपूर्ति (Hánipúrta) (हानिपूर्ति)
तलाफी (Taláfi) (तलाफी)

3. प्रतिकर (Pratikár) (प्रतिकर) किसी
चीज के बदले में दिया हुआ रुपया
(Kisi chíz ke badle men diya hua rupia) (किसी चीज के बदले में दिया हुआ रुपया)
(दिया हुआ रुपया)

MUÁVIN मुआविन (म - म)

सहायक (Saháyak) (सहायक)

(Sahkári) (सहायक) मददगार (Madad-gár) (मददगार)

मعاونत (म - म)

MUÁ,VANAT मुआवनत

सहायता (Saháyata) (सहायता)

(Sahkárta) (सहायता) मदद (Madad) (मदद)

MU,ÁHADA मुआहदा (म - म)

1. संविदा (Samvida) (संविदा) समझौता

(Samjbauta) (संविदा) कंट्रैक्ट

(Contract) (कंट्रैक्ट)

MOTAMAD مومتد (ع - ص) موتمد

ویش، شوست (Vish,shwast) विश्वस्त

موتابر (Motabar) معتبر

MA,TÚB ما(آ)توب (ع - ص) مآتوب

کوپ پاٹر (Kop pátr) کوپ پاٹر

کروڈھ (Krodh bhági) क्रोध भागी

جس پر غصا ہو (Jis par) जिस पर

ghussa ho جس پر غصہ ہو

MOJIB مویب (ع - ص) مویب

آہنکاری (Ahankári) अहंकारी

مغرو (Magh-rúr) गमंडी

مغرو (Magh-rúr)

MOJIZA مویزا (ع - مذ) مویزا

1. چمتکار (Chamatkár) चमत्कार

کوتک (Kautuk) कौतुक

شعبدا (Shobada) शोबदा

2. وہ چمتکار جو کسی پیغامبر سے

جاء ہو (Voh chatnatkár jo kisi) जाहिर हो

paighambar se zahir ho

وہ چمتکار جو کسی پیغامبر سے ظاہر ہو

MA,JÚN ما(آ)جون (ع - مٹ) مآجون

پاک (Pák) پاک

وہ مرکب دوا جو

شہد ملا کر (Voh murak, kab dava jo shahd mila kar gúndhi

jáo) وہ مرکب دوا جو شہد ملا کر

(گوندھی جائے)

معدلت (ع - مٹ)

MA,DILAT ما(آ)دیلت

نیاے (Nyáo) नीति

انصاف (Insáf) इन्साफ

اعتبار کے قابل (Etibár ke qábil) एतबार के काबिल

MOTADIL مواتیل (ع - ص) مواتیل

1. سنتولیت (Santulit) संतुलित

موتوازین (Mutavázin) متوازن

2. سم شیتوشن (Samshítoshn) सम शीतोष्ण

نہ بہت گرم نہ بہت ٹنڈا

(Na bahut garin na bahut thandá)

نہ بہت گرم نہ بہت ٹھنڈا

معترض (ع - ص)

MOTARIZ مواتریز

آپتی کرتا (Ápatti karta) आपत्ति कर्ता

اتیراز کرنے والا (Etiráz karne vála)

اعتراض کرنے والا

MOTARIF مواتریف (ع - ص) مواتریف

آنگی-کرتا (Swi karta) स्वीकर्ता

انگی کرت (Angikrit) इकरार

اقرار کرنے والا (Iqrár karne vála)

کرنے والا

MOTAQID مواتقید (ع - ص) مواتقید

شردھاوان (Shrid,dháván) श्रद्धावान्

شردھالو (Shrid,dhálu) श्रद्धालु

اعتقاد رکھنے والا (Etíqád rakhne vála)

(دکھنے والا)

MOTAKIF مواتکیف (ع - ص) مواتکیف

ایکانت تاپس (Ekánt tápas) एकांत तपस

اکیلے میں عبادت کرنے والا (Akele men ibádat karne vála)

اکیلے (میں عبادت کرنے والا)

गिजा की थैली (Ghiza ki thaili
(غذا کی تھیلی)

معذرت (ع - م م)

MA,ZIRAT मा (अ) जिरत

1. विवशता (Vivashata (ووشتا
मजबूरी (Majbūri (مجبوری)

2. क्षमायाचना (Chhama yāchana
(Uzr khāhi (उज़ खाही (چھمایاچنا
(عذر خواہی)

MA,ZŪR मा (अ) जूर (व - स)

1. विवश (Vivash (ووش لاچار
(Lāchār (لاچار)

2. क्षम्य (Chham,mya (چھمیہ
क्षंतव्य (Chhantav,vya (چھن توہیہ
काबिले मुआफी (Qābile muāfi
(قابل معافی)

MU,ARRA मुअर्रा (व - स)

1. रिक्त (Rikt (رکت वंचित (Vanchit
(खाली (Khāli (ونچیت)

2. अयोग्य (Ayogya (ایوگیہ नाकाबिल
(Naqābil (ناقابل)

3. मूल्य पुस्तक जिस पर टीका टिप्पणी
न हो (Mūllyā pustak jis par tika
tip,pani na ho (مولیہ پستک
(جسپر टीका टिप्पणी نہ ہو)

4. सरल गद्य जो अलंकारादि से खाली
हो (Saral gaddya jo alankārādi
se khāli ho (سرل گدیہ جو
(النکارادی سے خالی ہو)

MERÁJ मेराज (ع - म म)

1. सोपान (Sopán (سوپان सीढ़ी
(Sīḥi (سیڑھی)

MA,DIN मा(अ)दिन (म - म)

खनि (Khani (کھنی آکر (Ákar (آکر)

खान (Khán (کھان کان (Kán (کان)

معذنیات (ع - م)

MA,DANÍYÁT मा(अ)दनीयात

खनिज पदार्थ (Khanij padārth (کھنیج

खान से निकलने वाली चीज़ें (Kbán se nikalne váli chízēn (کھان

(سے نکلنے والی چیزیں)

معذود (ع - ص)

MA,DŪD मादूद (मअदूद)

कति पय (Katipai (کتنی پے थोड़े (Thore

(चंद (Chand (چند (تھوڑے)

معذودے چند (ع - ص)

MA,DŪDE-CHAND मअदूदे चंद

वतिपय (Katipai (कتنی पے गिती के

(Ginti ke (गन्ती के बहुत थोड़े

(Bahut thore (بہت تھوڑے)

MA,DŪM मा (अ) दूम (व - स)

1. नष्ट (Nasht (نشت ध्वस्त (Dhwast

(Barbād (برباد (دھوस्त)

2. लुप्त (Lupt (لپت गाइब (Gháib

(غائب)

3. अप्राप्य (Ap,práp,pya (اپ پراپیہ

(Náyáb (نایاب)

MEDA मेदा (म - म)

1. उदर (Udar (أدر जठर (Jathar

(Pet (پیت (جठर)

2. आमाशय (Ámashai (آماشے

(Pak,kwáshai (پکواشے)

فوج کی ترتیب (Fauj ki tartib

(فوج کی ترتیب)

2. युद्ध (Yud,dh یدھ) لڑائی (Larāyi
(لڑائی)

معروض (ع - ص) रुज़ (अ) MA,RÚZ मा

निवेदित (Nivedit نویدت) कथित

(Kathit کتھت) अर्ज किया हुआ

(Arz kiya hua عرض کیا ہوا)

معروضه (ع - مذ)

MA,RÚZA मा (अ) रुज़ा

1. प्रार्थना (Prārthana ڀرارتھنا) इल-

तिजा (Iltija التيجا)

2. प्रार्थना पत्र (Prārthana patr ڀرارتھنا پتر)

(Arzi عرضی) अर्जी

معروف (ع - ص) रूफ (अ) MA,RÚF मा

1. प्रसिद्ध (Prasid,dh ڀرسدھ) मशहूर

(Mashbúr مشهور)

2. ज्ञात (Gyāt گیات) जाना हुआ

(Jāna hua جانا ہوا)

معزز (ع - ص) मुअज़ज़ (अ) MUAZ,ZAZ

1. आदृत (Ádrit آدرت) समानित

(Sam,mánit سممانیت) इज्जत दार

(Izzat dár عزت دار)

2. उच्च (Uch,ch أُح) प्रतिष्ठित (Pra-

tishthit ڀرتھس تھت) आला

(Ála اعلیٰ)

معزول (ع - ص) जूल (अ) MA,ZÚL मा

पदच्युत (Padach,chyut پدچیت)

अपदस्थ (Apadasth اپدستھ) नौकरी

से हटाया हुआ (Naukri se hatāya hua

(نوکری سے ہٹایا ہوا)

مسلمانوں کے عقیدے کے مطابق 2.

حضرت محمد صاحب کا جسم

کے ساتھ آسمان پر جانا

معرف (ع - ص) मुअररिफ (अ) MUARRIF

प्रशंसक (Prashansak ڀرشنسک)

श्लाघी (Shlāghi شلاگھی) तारीफ करने

वाला (Tārīf karne vāla تعریف کرنے

والا)

معرفت (ع - مٹ)

MA,RIFAT मा (अ) रिफत

1. परिचय (Parichai ڀرچے) जान

पहचान (Jān pahchān جان

پہچان)

2. अध्यात्म (Ad,dhyātm ادھیاتم)

इलाहीयात (Ilāhīyāt الہیات)

3. द्वारा (Dwāra دوارا) जरीए से

(Zarīye se ذریعے سے)

معركه (ع - مذ)

MA,RIKA मा (अ) रिका

1. क्षेत्र (Cbhettr ڇھتتر) मैदान

(Maidán میدان)

2. युद्ध (Yud,dh یدھ) समर (Samar

(لڑائی) लड़ाई (Larāyi سمر)

3. उपद्रव (Upad,drav ڀددرو) भगड़ा

(Jhagṛa جھگڑا)

4. धूम धाम (Dhúm dhām دھوم دھام)

हंगामा (Hangāma هنگامہ)

معركه آرائی (ع - مٹ)

MA,RIKA-ÁRÁYI मा (अ) रिका आरायी

1. युद्ध सज्जा (Yud,dh sajjā یدھ سجا)

2. अवज्ञा (Avag,gya) ना कर-
मानी (Ná farmáni) (نافرمانی)

MU,ATTAR मुअत्तर (ع - ص)
सुगंधित (Sugandhit) (سوگندهت)
सुवासित (Suvásit) (سوواست) खुशबू
में बसा हुआ (Khushbu men basa
hua) (خوشبو میں بسا ہوا)

MU,ATTAL मुअत्तल (ع - ص)
1. स्थगत (Isthagat) (اس تھگت)
निलंबित (Nilambit) (نلمبت) सँड
(Suspend) (سس پینڈ)
2. वृत्ति हीन (Vritti hín) (वृत्ति हीन)
वे रोज़गार (Be rozgár) (بے روزگار)
3. आलसी (Álasí) (آلسی) ढीला (Dhíla)
(سسٹ) सुस्त (Sust) (تھلا)

MOTI मोती (ع - ص)
दाता (Dáta) (دانا) अनुदाता (Anudáta)
(अनुदाता) अता करने वाला (Ata karne
vála) (عطا کرنے والا)

MU,AZ,ZAM मुअज्जम (ع - ص)
मान्य (Mán,nya) (मान्य) आदरणीय
(Ádaraníya) (آدرنیہ) पूज्य (Pujjya)
(محترم) मुहतरम (Mohtaram) (موجیہ)

MA,QÚL मा(अ)कूल (ع - ص)
1. उचित (Uchit) (اچت) यथोचित
(Yathochit) (یتھوچت) मुनासिब
(Munásib) (مناسب)
2. यथार्थ (Yathárth) (یتھارتھ) सहीह
(Sahíh) (صحیح)
3. शिष्ट (Shisht) (ششت) मुहज्जब
(Mubazzab) (مہذب)

معشوق (ع - ص)

MA,SHÚQ मा (अ) शूक
प्रेम पात्र (Prem pátr) (پریم یاتر)
प्रिय (Priya) (پریم) प्रियतम (Priyatam)
(محبوب) महबूब (Mahbúb) (پریم تم)

معشوقہ (ع - مٹ)

MA,SHÚQA मा (अ) शूका
प्रेमिका (Premika) (پریمکا) प्रियतमा
(Priyatama) (پریم تما) प्रिया (Priya)
(प्रिय) प्रणयिनी (Pranayini) (پرینہنی)
प्रेयसी (Preyasi) (پریمسی) वल्लभा
(Vallabha) (ولبھا) कान्ता (Kanta) (کانتا)
प्रेमास्पदा (Premáspada) (پریماس پدا)
महबूबा (Mahbúba) (محبوبہ)

MA,SÚM मा (अ) सूम (ع - ص) معصوم

1. निर्दोष (Nirdosh) (نردوش) निष्पाप
(Nishpáp) (نہش پاپ) वे कुसूर
(Be qusúr) (بے قصور)
2. बालक (Bálak) (بالک) बच्चा (Bach,
cha) (بچہ)
3. सरल स्वभाव (Saral swabháo) (سرل
سویہاؤ) सादा लौह (Sáda lauh)
(سادہ لوح)
4. वह आदमी जो प्राकृतिक निष्पाप हो
(Voh ádami jo prákritik nishpáp
ho) (وہ آدمی جو پراکرتک نہش
ہو) (پاپ ہو)

معصیت (ع - مٹ)

MA,SIYAT मा (अ) सियत

1. पाप (Páp) (پاپ) पातक (Pátak)
(گناه) गुनाह (Gunáh) (پاتک)

معلوم (ع - ص)

MA,LU'M ما (अ) लूम

1. ज्ञात (Gyát गीयात) जाता हुआ (Jána hua जाना हुआ)
2. विदित (Vidit वीदित) ज़ाहिर (Záhir ظاهر)

MU,ALLA मुअल्ला (ع - ص)

1. श्रेष्ठ (Shreshth शुरीशुतह) बड़ा (Bara बड़ा)
2. उच्च (Uch, ch उह) बलंद (Balend بلند)
3. महान् (Mahán महान) अज़ीम (Azím عظیم)

MU,AMMA मुअम्मा (ع - مذ)

1. प्रहेलिका (Prahelika پرهیلکا) पहेली (Paheli پهللی)
2. प्रति योगिता (Pratiyogita یرتی) (Mu,amma معما) मुअम्मा (یوگتا)

ME,MÁR मेमार (ع - مذ)

1. निर्माता (Nirmáta نرمااتا) स्रष्टा (Srashta سوشٹا) तखलीक करने वाला (Taklílq karne vála تخلیق کرنے والا)
2. गृह कारक (Grih káarak گره کارک) राज (Ráj راج)

معماری (ع - م)

MEMÁRI मेमारी

1. वास्तु कला (Vástu kela वास्तु कला)
2. वास्तु शिल्प (Vástu shílp वास्तुशिल्प)
3. वास्तु कर्म (Vástu karm वास्तुकर्म)

4. संतुलित (Santulit سن تلت) जँचा तुला (Jancha tula جڈچانٹلا) मौजू (Mauzún موزوں)

5. न्याय शास्त्र (Nyáe shástr نیایے) (Mantiq منطق) मंतिक (شاستر)

6. निरुत्तर (Niruttar نرتر) ला जवाब (La javáb لا جواب)

7. यथेष्ट (Yathesht یتھیشٹ) काफ़ी (Káfi کافی)

معكوس (ع - ص)

MA,KÚS मा (अ) कूस

1. अधो मुख (Adbomukh ادھومکھ) औंधा (Auudha اوندھا)
2. विपरीत (Viparít ویریت) उलटा (Ula التا)

MU,ALLQ मुअल्लक (ع - ص)

1. लंबित (Lambit لمبت) लटका हुआ (Latka hua لتکا ہوا)
2. निलंबित (Nilambit نلمبت) मुअत्तल (Mu,attal معطل)

MU,AL,LIM मुअल्लिम (ع - ص)

1. अध्यापक (Adh,dhyápak ادھیاپک) शिकक (Shikebhak شکبھک) पाठक (Páthak پاتھک) पढ़ाने वाला (Paṛhá-ne vála پڑھانے والا)

معلمه (ع - م)

MU,AL,LIMA मुअल्लिमा

1. अध्यापिका (Adh,dhyápika ادھیاپیکا) पढ़ाने वाली (Paṛhá-ne váli پڑھانے والی)

معمولی (ع - مٹ)

MA, MÚLI मा (अ) मूली

1. साधारण (Sádháran سادھارن)
सामान्य (Sámán, nya सामانیہ)
गैर अहम (Ghair aham غیر اہم)
2. परंपरागत (Paramparágat پریم)
(Riváji رواجی) रिवाजी (پراگت)

MU, AMBAR मुअम्बर (ع - ص)

सुरभित (Surabbhit सुरभित) सुगंधित
(Sugandhit सुगन्धित) अम्बर की
खुशबू में बसा हुआ (Ambar ki
khushbu men basa hua عذیر کی
(خوشبو میں بسا ہوا)

MU, AN, VAN मुअन्वन (ع - ص)

समर्पित (Samarpit समर्पित) नामज़द
(Nám zad نام زن)
کسی کے نام پر منسوب کی ہوئی
کتاب

معنی (ع - مذ)

MA, NA (I) मा (अ) ना (नी)

1. अर्थ (Arth अर्थ) शब्दार्थ (Shabdárth)
(Matlab मतलब) (شبدارث)
2. आशय (Ásbai آشے) उद्देश्य
(Ud, desbya اودیشیہ) मक़सद
(Maqsad مقصد)
3. कारण (Káran کارن) हेतु (Hetu)
(Sabab سبب) (هیتو)
4. अंतःकरण (Antah karan انتہ)
(Bátio باطن) (کرن)
5. सुन्दरता (Sundarata سندرता)
(Khúbi خوبی) (خوبی)

भवन निर्माण (Bhavan nirmán بھون
راج (Ráj giri राज गौरी)
(گیدی)

MU, AM, MAR मुअम्बर (ع - ص)
वयो वृद्ध (Vayovrid, dh ویووردھ)
(Jarjar جرجر) जरा ग्रस्त (Jara grast
(Búrha بوزھا) बूढ़ा (جراگرسٹ)

MA, MAL मा (अ) मल (मذ - ع)

प्रयोग शाला (Prayog shála پریوگ)
(Gaveshnálai گवेशنالے)
(Laboratory لیب) (کوشنالے)
(ریٹری)

معمور (ع - ص)

MA, MÚR मा (अ) मूर

1. परि पूर्ण (Paripurn پری پورن)
भरा हुआ (Bhara hua بھرا ہوا)
2. वसित (Vasit وست) संनिवसित
(Sannivasit سن نوست) आबाद
(Ábád آباد)

معموره (ع - مذ)

MA, MÚRA मा (अ) मूरा

वस्ती (Basti بستی) आबादी (Ábádi
(آبادی)

MA, MÚL मा (अ) मूल (ع - ص)

1. नियम (Niyam نییم) دستور (Dastúr
(دستور)
2. परंपरा (Parampara پریم) रिवाज
(Riváj رواج)
3. जिस पर कोई अमल किया गया हो
(Jis par koi amal kiya gaya ho
(جس پر کوئی عمل کیا گیا ہو)

MUGH मुग (म - फ) मेग

- अग्नि होत्री (Agnihottri अग्नौ होत्रि)
अग्नि पूजक (Agnipújak अग्नौ पूजक)
आतश परस्त (Átash parast आतश परस्त)
(पुस्त)

MAGHÁK मगाक (म - ए) मगाक

- कंदरा (Kandara कंदरा)
गुफा (Gupha गुफा)
खोह (Khoh खोह)

मगाल्प (म - ए) मगाल्प

MUGHÁLATA मुगालता

1. भ्रम (Bhram भ्रम) भ्रान्ति (Bhránti भ्रान्ति)
(वहम Vab,m वहम)
2. विस्मृति (Vismriti विस्मृति) सहव (Sab,v सहव)
3. त्रुटि (Truti त्रुटि) भूल (Bhul भूल)
(गलती Ghalati गलती)
4. छल (Cbhal छल) धोखा (Dhokha धोखा)
(फरेब Fareb फरेब)

MUGHÁN मुगान (म - फ) मुगान

1. अग्नि पूजक (Agnipújak अग्नौ पूजक)
(आतश परस्त Átash parast आतश परस्त)
2. शौण्डिक (Shaundik शौण्डिक) शराब पिलाने वाला (Sharáb piláne vála शराब पिलाने वाला)

मगायत (म - ए) मगायत

MUGÁYARAT मुगायरात

1. विरोध (Virodh विरोध) मुखालफत (Mukhálafat मुखालफत)
2. अस्वजनता (As,swajanata अस्वजनता)
(बेगानगी Begánagi बेगानगी)

MEYÁR मेयार (म - ए) मेयार

1. कष (Kash कष) कसौटी (Kasauti कसौटी)
2. आदर्श (Ádarsh आदर्श) मिसाल (Misál मिसाल)
(नमूना Namúna नमूना)
3. माप दंड (Mápdand माप दंड)
(पैमाना Paimána पैमाना)

MA,YÍ,YAT मईयत (म - ए) मईयत

- संगति (Sangati संगति)
(साथ Sáth साथ)

मेयिस्त (म - ए) मेयिस्त

MA,YÍSHAT मईशत

1. जीवन (Jívan जीवन) जिंदगी (Zindagi जिंदगी)
2. जीविका (Jívika जीविका) रोजी (Rozi रोजी)

MU,YÍN मुईन (म - ए) मुईन

- सहायक (Saháyak सहायक)
(सहायी Sabáyi सहायी)
(मददगार Madad gár मददगार)

MO,AI,YAN मुऐयन (म - ए) मुऐयन

- नियत (Niyat नियत)
(निश्चित Nis'chit निश्चित)
(मुकरर Muqarrar मुकरर)

मेयुब (म - ए) मेयुब

MA,YÚB मा (अ) यूब

- दूषित (Dúshit दूषित)
(लांकित Lánchhit लांकित)
(ऐबदार Aibdár ऐबदार)

2. मस्तिष्क (Mastishk مستشک)

भेजा (Bheja بهيجا)

3. गिरी (Giri गरी) खुश्क फलों का

मावा (Khushk phalon ka máva)

(خشک پھلوں کا ماوا)

4. सार (Sár सार) तत्व (Tattwa نتو)

लुब्बे लुबाब (Lubbe lubáb لب)

(لہاب)

MAGHSUL मग्सूल (ع - ص) مغسول

1. परिमार्जित (Parimárit परیمارجیت)

परिष्कृत (Parish krit پریش کرت)

धोया हुआ (Dhoya hua دھویا ہوا)

2. विधि पूर्वक पानी या अरक में खरल

करके बारीक की हुई दवा (Vidhi

púrvak páni ya araq men kharal

kar ke barík ki hui dava ودھی

پوروک پانی یا عرق میں کھرا

(کر کے باریک کی ہوئی دوا)

مغشوش (ع - ص)

MAGH,SHUSH मगशूश

1. कृत्रिम (Kritrim कर्त्रिम) बनावटी

(Banávati بناوटी)

2. मिथ्या (Mitb,thya میتھیا) कूट (Kút

कटोटा) खोटा (Khotá کھوٹا)

MAGHZUB मगज़ूब (ع - ص) مغضوب

प्रकोप भाजन (Prakop bhájan پرکوپ

Jis par जिस पर गज़ब हो)

ghazab ho جس پر غضب ہو)

MIGHFAR मिग़फ़र (ع - مذ) مغفر

शिरस्त्राण (Shirastrán شرس تران)

खोद (Khod خرد)

مغتنم (ع - ص)

MUGHTANAM मुग़तनम

सराहनिय (Saráhaníya سراهنیہ)

गनीमत (Ghanímat غنیمت)

MAGHRIB मग़रिब (ع - مذ) مغرب

1. अस्ताचल (Astáchal استاچل)

सूरज के डूबने की जगह (Súraj ke

dúbno ki jagah سورج کے ڈوبنے کی

جگہ)

2. पश्चिम (Pashchim पشچیم)

प्रतीची (Pratíchi پرتیچی)

पच्छिम (Pach,cbhim پچھیم)

3. पश्चात्य (Pásb,cháttya پاشچاتیہ)

श्वेत द्वीप (Shwet dwíp شویت

یورپ) योरुप (Europe یورپ)

4. सूरज ढ़बने की नमाज़

مغربی (ع - ص)

MAGHRIBI मग़रिबी

1. प्रतीच्य (Pratíchyia پرتیچیه)

पश्चिमीय (Pash,chimíya पشچیمیہ)

पच्छिम का (Pach,cbhim ka پچھیم کا)

2. श्वेत द्वीपीय (Shwet dwípiya شویت

یورپ کا) योरुप का (Europe ka

یورپ کا)

MAGHRUR मग़रूर (ع - ص) مغرور

अहंकारी (Ahankáari اھنکاری)

(Abhimáni अभिमानی)

धमंडी (Ghamandi گھمنڈی)

MAGHZ मग़ज़ (ع - مذ) مغز

1. मज्जा (Majja मज्जा) हड्डी का गूदा

(Haddi ka gúda هڈی کا گودا)

MUGHANNI مغنئی (ع - ص) مغاننی

गायक (Gáyak گایک) गायन (Gáyan
(Gavaiya گویا) गवैया (गायिन

مغنیہ (ع - مٹ)

MUGHAN, NIYA مغاننیا

गायकी (Gáyaki گایکی) गायिनी
(Gáyini گایینی) गाने वाली (Gáne váli
(गाने वाली)

MUGHÍLÁN مغلان (ع - مذ) مغلان

बबुर (Babbur बबर) वबुर (Varbur
(Babúl बबूल) वबूल (Babúl

مفاجات (ع - ص)

MUFAJÁT مفاجات

अकस्मात् (Akasmát اکسمات)
अचानक (Achának اچانک)

مفاخرت (ع - مٹ)

MUFÁKHARAT मुफाखरत

1. गर्व (Garv گرو) मान (Mán مان)
फखर (Fakh, r فخر)

2. अहंवाद (Ahamvád اہم واد)
शेखी (Shekbi شیخی)

MAFÁD مفاد (ع - مذ) مفاد

1. हित (Hit هت) भलाई (Bhaláyi
(بهلائی)

2. लाभ (Lábh لایه) नफा (Nafa نفع)
مفاد عامہ (ع - مذ)

MAFÁDE-ÁMMA मफादे आम्रा

लोक हित (Lok hit لوک هت) जन हित
(Jan hit جن هت) अवामी भलाई
(Avámi bhaláyi عوامی بهلائی)

مغفرت (ع - مٹ)

MAGHFIRAT مغفیرت

मोक्ष (Mokshh موکھ) मुक्ति (Mukti
(Bakhshish بخشش) बख्शिश (मुक्ती

MUGHAL, LAZ مغللج (ع - ص) مغللج

1. प्रगाढ़ (Pragárh پروگاڑ) गाढ़ा
(Gárho گارھا)

2. अश्लील (Ashlíl اشلیل) फुहश
(Fuhsh فحش)

مغلطات (ع - مٹ)

MUGHAL, LAZÁT مغللجأت

गंदी गालियां (Gandi gáliyán گندی
(گالیاں)

MUGHLAQ مغلک (ع - ص) مغلک

गूढ़ (Gúrh گور) निगूढ़ (Nigúrh نیگور)
क्लिष्ट (Klisht کلشت) मुशकिल से
समझ में आने वाला कलाम (Mushkil
se samajh man áne vála kalám مشکل
سے سمجھ میں آنے والا کلام)

MUGHLIM مغلیم (ع - ص) مغلیم

गुद भोगी (Gud bhogi گدبھوگی) बच्चा
(Bach, cha báz باچه)

MAGHLÚB مغلوب (ع - ص) مغلوب

पराजित (Parájit پരാجت) परास्त
(Parást پراست) जेर (Zer زیر)

MAGHMÚM مغموم (ع - ص) مغموم

संतप्त (Santápt سن تپت) दुःखित
(Dukh, khit دکھت) शोकग्रस्त (Shok-
grast شوک گرسست) गम गीन (Gham
gín غم گین)

MAFTUH मफ्तूह (ع - ص) مفتوح

1. विजित (Vijit जीता हुआ)
(Jita hua जीता हुआ)

2. उद्घाटित (Ud, ghátit (अङ्कशांत)
(Khola hua खोला हुआ)

3. ۞ حرف جس پر زیر هو ۞

MAF, TUN मफ्तून (ع - ص) مفتون

मुग्ध (Mugdh (मगदह मोहित (Mohit
(फरिफ्तह (Farefta प्रेरिता (मोहत)

MUFTI मुफ्ती (ع - ص) مفتی

विधि निषेधक (Vidhi nishedhak (विधि
(Fatvá देने वाला (फतवा देने वाला
dene vála (فتوی دیلے والا)

MAFAR मफर (ع - مذ) مفر

छुटकारा (Chhut kára (चेष्टकारा नजात
(Naját (نجات)

MUFAR, REH मुफर्रेह (ع - ص) مفرح

हर्ष वर्द्धक (Harsh vardhak (हरش
(Farbat देने वाला (फरहत देने वाला
dene vála (فرحت دیلے والا)

MUFRAD मुफरद (ع - ص) مفرد

1. एकाकी (Ekáki (ایکاکي अकेला
(Akela (اکيلا)

2. अमिश्रित (Amishrit (امشريت
(Ghair murakkab (غیر مرکب
(मरुब)

MUFRIT मुफ्रित (ع - ص) مفرط

चुर (Prachur (پرچر उद्रिक्त

مفارقة (ع - مٹ)

MUFÁRAQAT मुफारकत

वियोग (Viyog (वियोग विरह (Virah
(Judáyi (جدايي जुदाई (Júdaí)

مفاہمت (ع - مٹ)

MUFÁHAMAT मुफाहमत

1. संधि (Sandhi (سندھي सुलह
(Sul, h (صلح)

2. मध्यमार्ग (Madh, dhya márg (مدھیہ
(Samjhauta (समझौता समझौता
(سمجھوتا)

MUFT मुफ्त (ع - ص) مفت

निःशुल्क (Nish, sbulk (نہش شلک
(Be qímat (بے قیمت बेकीमत)

MIFTÁH मिफ्ताह (ع - مٹ) مفتاح

कुंजिका (Kunchika (कुंजिका कुंजी
(Táli (تالي ताली (Kunji (कुन्جي
مفتخز (ع - ص)

MUF, TA KHAR मुफतखर

सम्मानित (Sammánit (سممانيت)

आदृत (Adrit (آدرت मुअज़ज़
(Muaz, zaz (معزز)

MUFTARI मुफ्तरी (ع - ص) مفتري

1. आरोपक (Áropak (آروپک इलज़ाम
(Ilzám lagáne vála (लगाने वाला
(الزام لگانے والا)

2. खल (Khal (کھل कुटिल (Kutil
(Dusht (دشت शरीर (Sharír
(شریر)

2. षडयंत्र (Shadyantr) (شدینتر)
 साज़िश (Sázish) (سازش)

3. अशांति (Ashánti) (اشانتی) कितना
 (Fitna) (فتنه)

مفسده پرداز (ع - ص)

MAFSADA-PARDÁZ मफ़सदा परदाज़

1. उपद्रव कारी (Upaddrav kári) (اُپدرو
 (Danga mecháne vála) (دنگا مچانے والا)

2. षडयंत्र कारी (Shadyanttr kári)
 साज़िश (Sázishi) (سازشی)

مفسر (ع - ص) MUFAS, SIR मुफ़सिर

भाष्य कार (Bháš,shya kár) (بهاشده کار)
 तफ़सीर लिखने वाला (Tafsír likhne
 vála) (تفسیر لکھنے والا)

مفصل (ع - مذ) MAFSIL मफ़सिल

संधि (Sandhi) (सन्धेय) जोड़ (Jor)
 शरीर का कोई जोड़ (Sharír ka
 koyi jor) (शरीर का کوئی जोڑ)

مفصل (ع - ص) MUFAS,SAL मुफ़सल

1. सविस्तर (Savistár) (سوستر)
 तफ़सीली (Tafsíli) (تفصیلی)

2. स्पष्ट (Ispasht) (اسپشت) वाज़ेह
 (Vázeh) (واضح)

3. व्योरे वार (Byorevár) (بیورے وار)
 तफ़सील वार (Tafsíl vár) (تفصیل وار)

مفعول (ع - ص) MAF,ÚL मफ़ऊल

1. कर्म (Karm) (کرم) मफ़ऊल
 (Mafúl) (مفعول)

(Udrikt) (अत्यधिक) (Attyadhik)
 (Ba ifrát) (बहुफ़रात) (اتیدهک)

مفرور (ع - ص) MAFRÚR मफ़रूर

1. पलायित (Paláyit) (پلاؤت) भागा
 हुआ (Bhága hua) (بھاگا هوا)

2. भूमिगत (Bhúmigat) (بھومی گت)
 अंडर ग्राउंड (Under ground) (اندر
 گراؤنڈ)

مفروش (ع - ص) MAFRÚSH मफ़रूश

1. बिछा हुआ (Bichha hua) (بیچھا هوا)
 2. छितराया हुआ (Chhitráya hua)
 (چھित्रایا هوا)

مفروضات (ع - مذ)

MAFRÚZÁT मफ़रूज़ात

कल्पनयें (Kalpanáen) (کلپنائین)
 फ़र्ज़ी बातें (Ferzi báten) (فرضی باتیں)

مفروضه (ع - مذ)

MAFRÚZA मफ़रूज़ा

कल्पना (Kalpana) (کلپنا) गढ़त
 (Garhant) (گڑھت)

مفسد (ع - ص) MUFSID मुफ़सिद

1. उपद्रवी (Upab, dravi) (اُپदرووی)
 फ़सादी (Fasádi) (فسادی)

2. दोषोत्पादक (Doshotpádak) (دوشت)
 खराबी पैदा करने वाला
 (Kharábi paida karne vála) (خرابی پیدا کرنے والا)

مفسده (ع - مذ)

MAFSADA मफ़सदा

1. उपद्रव (Upad,drav) (اُپدرو) (Danga)
 (دنگا)

MAF,LÚK مفلوک (ع - ص) مفلوک
 निर्धन (Nirdhan) कंगाल
 (Kangál) मुफ़लिस (Muflis)
 (مفلس)

MAF,HÚM مفہوم (ع - ص) مفہوم
 1. अर्थ (Arth) मतलब (Matleb)
 (مطلب)

2. भाव (Bháv) मंशा (Mansha)
 (منشا)

3. उद्देश्य (Uddeshya) मकसद
 (Maqsad) (مقصد)

MUFÍD مفید (ع - ص) مفید

1. लाभ दायक (Lábh dáyak) लाभ
 (Lábh kári) लाभकारी (Nafa dene
 vala) (نفع دینے والا)

2. उपयोगी (Upyogi) (اپیوگی)
 उपकारी (Upkári) (اپکاری) कार
 आमद (Kár ámad) (کارآمد)

MUQÁBIL मुकाबिल (ع - ص) مقابل

1. संमुख (Sam,mukh) समक्ष
 (Samakchh) (समक्ष) प्रत्यक्ष
 (Pratyakchh) (प्रत्यक्ष) सामने
 (Sámne) (سامنے)

2. अपेक्षाकृत (Apekchha krit) (अपेक्षाकृत)
 मुकाबलतन (Muqábalatan)
 (مقابلتاً)

MUQÁBALA मुकाबला (ع - مذ) مقابله

1. तुलना (Tulana) (تالما) समानता
 (amánata) (سمانتا) बराबरी (Bara-
 bari) (برابری)

2. गुद भोग्य (Gud bhoggya) (گدبھوگیہ)
 माबून (Mábún) (مابون) वह मर्द
 जिसे बुरा काम कराने की लत हो
 (Voh mard jise bura kám karáne
 ki lat ho) (وہ مرد جسے برا کام کرانے
 کی لत ہو)

MAF,QÚD مفقود (ع - ص) مفقود

1. अप्राप्य (Appráppya) (اپپراپیہ)
 नायाव (Na yáb) (نایاب)

2. अज्ञात (Aggyát) (اگیات) नामालूम
 (Na málúm) (نامعلوم)

3. अदृश्य (Adrish,shya) (ادرشیہ)
 ग़ाईब (Gháib) (غائب)

MUFAK,KIR मुफ़क्किर (ع - ص) مفکر

विचारक (Vicháarak) (وچارک)
 फिर करने वाला (Fikr karne vála)
 (فکر کرنے والا)

MUF,LIS मुफ़लिस (ع - ص) مفلس

1. निर्धन (Nirdhan) दरिद्र
 (Dariddr) (دری) अकिंचन (Akin-
 chan) (अकिंचन) बेज़र (Be zar)

MUFLISI मुफ़लिसी (ع - مث) مفاسی
 निर्धनता (Nirdhanata) (نردھنتا) दरिद्रता
 (Dariddrate) (دری) दीनता (Dínata)
 (Be zari) (بے ذی) (Be zari) (بے ذی)

MAFLÚJ मफ़लूज (ع - ص) مفلوج

पक्षाघात ग्रस्त (Pakchhaghát grast)
 अर्धांगी (Ardhángi) (یکچھاگھات گریست)
 फ़ालिज ज़दा (Fálij zada)
 (فالج زدہ)

MAQÁLA مكاله (ع - مذ) مقاله

1. پرबंध (Prabandh) लेख (Lekh ليکھ) मज़मून (Mazmún مضمون)
2. निबंध (Nibandh) थीसिस (Thesis تهيسيس)

MAQÁM مقام (ع - مذ) مكاله

1. स्थान (Isthán استهان) जगह (Jagah جگه)
2. निवास स्थान (Nivásasthán نواسس) जाय कयाम (Jae qayám جاي قيام)
3. अवसर (Avsar اوسر) मौका (Mauqa موقعه)
4. श्रेणी (Shreni شريني) दर्जा (Darja درجه)
5. पड़ाव (Paráo پړاو) मंज़िल (Manzil منزل)
6. विश्राम (Vishráam وشرام) कयाम (Qayám قيام)

MAQÁMI मकामो (ع - م) مقامی

1. स्थानीय (Istháníya استهانیه) स्थानिक (Isthánik استهانیک) लोकल (Local لوکل)

مقاومت (ع - ص)

MUQÁVAMAT मुकावमत

1. प्रति पक्ष (Pratipakchh प्रति) विरोध (Virodh विरोध) मुखालफत (Mukbálafat)
2. प्रतियोगिता (Pratiyogita प्रति) मुकाबला (Muqábala)

2. स्पर्धा (Ispardha اسپردها) संस्पर्धा (Sanspardha سنسپردھا) प्रतियोगिता (Pratiyogita प्रति) कम्पीटीशन (Competition کمپیٹیشن)

مقاتله (ع - مذ)

MUQÁTALA मुक़ातला

1. रक्त पात (Rakt pát رکت پات) खूरेज़ी (Khúnrezi خون ریزی)
2. युद्ध (Yud,dh یدھ) लड़ाई (Laṛáyí لڑائی)

مقاربت (ع - م)

MUQÁRABAT मुकरबत

1. समीपता (Samípata سمیپتا) नज़दीकी (Nazdíki نزدیکی)
2. सहवास (Sahvás سه واس) हम-बिस्तरी (Hambistari همبستری)

MAQÁSÍD मकासिद (ع - مذ) مقاصد (ع - م)

- उद्देश्य (Uddesh ادیش) आशय (Áshai اشے) मतलब (Matlab مطلب)

MUQÁTA,Á मुक़ातआ (ع - مذ) مقاطعه (ع - م)

1. भेदन (Bhedan بهیدن) विच्छेद (Vich,chhed وچهید) काटना (Kátna کاتنا)
2. संबंध विच्छेद (Sambandh vich, chhed سمبندھ وچهید) कटे तथल्लुक (Qat-e-ta,alluq قطع تعلق)

کیا گیا (Taqlid kiya gaya تقلید
(کیا گیا)

MUQTADIR مقتدر (ع - ص)

1. ستاوان (Satta ván) سچاوان
پرہیز شالی (Prabbuttwa sháli)
پرہیز شالی (پرہیز شالی)
(Iqtidár vála اقتدار والا)

2. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka
ek nám) ایشور کا ایک نام

MUQTADI مقتدی (ع - ص)

1. अनुयायी (Anuyáyi) अनु
कर्ता (Anukarta) मुकल्लिद
(Muqallid) (مقلد)
2. امام کے پیچھے نماز پڑھنے والا

MUQTAZA مقتضا (ع - مذ)

1. अभि याचना (Abhiyáचना) अभि
तक्रा (Máng) (مانگ) (Taqáza تقاضا)

MAQTAL مقتل (ع - مذ)

1. वधभूमि (Vádhbhúmi) (ودھ بھومی)
वध स्थल (Vadhasthal) (ودھستھل)
قتل गाह (Qatl gáh) (قتل گاہ)

MAQTÚL मक्तूल (ع - ص)

1. हत (Hat) (हत) (Nihat) (نیہت)
वधित (Vadhit) (ودھیت) (Qatl kiya hua) (قتل کیا
हुआ)

MIQDÁR مقدار (ع - مٹ)

1. परिमाण (Parimán) (پریمان) (Máttra) (ماترا)
(Andáz) (انداز)

MAQBARA مقبرہ (ع - مذ)

1. मृत गृह (Mritgrih) (مرت گره) समाधि
भवन (Samádhi bhavan) (سامادی
भवन) (Samádhi) (سامادی)
मंडप (Samádhi mandap) (سامادی
مندپ) (Patí hui qabr) (پتی ہوئی
قبر)

MUQBIL मुकबिल (ع - ص)

1. स्वीकार कर्ता (Swikár karta) (سوی
کار) (Iqbál) (اقبال)
करने वाला (Iqbál karno vála) (اقبال
کرنے والا)
2. तेजस्वी (Tejas, swi) (تیجس
سوئی) (Pratápi) (پرتاپی) (Iqbál mand) (اقبال
مند)

MAQBŪZA مقبوضہ (ع - ص)

1. अधिकृत (Adbikrit) (ادھی
کرت) (Vashi bhút) (وشی
بھوت) (Qabze men áya) (قبضے
میں آیا हुआ)

MAQBÚL مقبول (ع - ص)

1. स्वीकृत (Swikrit) (سوی
کرت) (Manzúr) (منظور)
2. मान्य (Mánnya) (مانیہ) (Qábile taslím) (قابل
تسلیم)

MUQTADA مقتدا (ع - ص)

1. अग्रगण्य (Aggrgannya) (اگر
گنیہ) (Sarámad) (سرآمد)
2. दीक्षा गुरु (Díkehha guru) (دی
کچھا گورو) (Murshid) (مرشد)
3. अनुकृत (Anukrit) (انوکرت) (تکلیف)

4. आवश्यक (Ávash,shyak (اوشیک)
 زوری (Zurúri (ضروری
 5. मुखिया (Mukhiya (مکھیا) गांव
 का चौधरी (Gáon ka chaudhari
 گاؤں کا چودھری

مقدمہ (ع - مذ)

MUQAD,DAMA मुकद्दमा

1. मुख बंध (Mukhbandh (مکھ بندھ
 प्रस्तावना (Prastávana (پرستارنا
 भूमिका (Bhúmika (بھومیکا) प्राक्कथन
 (Prák,kathan (پراک،کتھن) दीवचा
 (Díbácha (دیباچہ)

2. व्यवहार (Vyav,hár (ویوہار) वाद
 (Vád (واک) केस (Case (کیس)

مقدمۃ الجیش (ع - مذ)

MUQAD,DIMATUL-JAISH

मुकद्दिमतुल जैश

- अग्रानीक (Agráník (اگرانیک) नासीर
 (Násir (ناسیر) हरावल (Harával
 (هراول)

MAQDÚR मक़दूर (ع - مذ)

1. सामर्थ्य (Sámarthya (سامرتھیہ)
 शक्ति (Shakti (شکتی) मक़दिरत
 (Maqdirat (مقدیرت)

2. साहस (Sáhas (साहस) मजाल
 (Majál (مجال)

MUQIR(R) मुक़िर(ر) (ع - ص)

1. स्वीकर्ता (Swi karta (سوئی کرتا)
 मंजूर करने वाला (Manzúr karne
 vála (منظور کرنے والا)

MUQAD,DAR मुक़दर (ع - مذ)

1. प्रारब्ध (Prárabdh (پراربدھ) भाग्य
 (Bhág,gya (بھاگیہ) अदृश्य
 (Adrish,sbya (ادرشیہ) दैव (Daiv'
 (قسمت (Qismat (کسمت) (دیو)

2. लुप्त (Lupt (لپت) वह शब्द जो
 इबारत में न हो लेकिन उस का अर्थ
 लिया जाये (Voh shabd jo ibarat men
 naho lekin us ka arth liya jáe
 وہ شبد جو عبارت میں نہ ہو
 لیکن اسکا ارتھ لیا جائے

مقدرت (ع - مٹ)

MAQDIRAT मक़दिरत

- सामर्थ्य (Sámarthya (سامرتھیہ)
 शक्ति (Shakti (शक्ति) हैसियत
 (Haisiyat (حیثیت)

مقدس (ع - ص)

MUQAD,DAS मुक़दस

1. पवित्र (Pavitr (पोत्र) पुनीत
 (Punít (पुनित) پاک (Pák (پاک)
 2. सदात्मा (Sadátma (سداتما)
 पुण्यात्मा (Pun,nyátmá (پونیاتما)
 बुजुर्ग (Buzurg (بزرگ)

MUQAD,DAM मुक़दम (ع - ص)

1. प्रथम (Pratham (پرتھم) अगला
 (Agla (اگلا)

2. प्रमुख (Pramukh (پرمکھ) खास
 (Khás (خاص)

3. अनिवार्य (Anivárya (انیواریہ)
 लाबुदी (Lábudi (لابدی)

MAQRÚZ مَقْرُوض (ع - ص) مقروض
 ऋणी (Rini) खादक (Khádak)
 (دهارنک) धारणक (Dhāranik)
 कर्जदार (Qarzdār) (قرض دار)

MAQRÚQ مَقْرُوق (ت - ص) مقروق
 आसंजित (Āsanjit) उपायुक्त
 (Upáyukt) कृक (Qurq)
 (قرق)

MAQSÚM مَقْسُوم (ع - ص) مقسوم
 1. भाज्य (Bhájjya) वह अदद
 जो तकसीम किया जाये (Voh adad
 jo taqsím kiya jāe)
 (تقسیم کیا جائے)

2. प्रारब्ध (Prārabdh) भाग्य
 (Bhāg.gya) तक्दीर (Taqdír)
 (تقدیر)

مَقْشَر (ع - ص)

MUQASH,SHAR मुकशशर
 1. निस्तुष (Nistush) छिलका
 या भूसी उतरा हुआ (Chilka ya
 bhúsi utra hua)
 (چھلکا یا بھوسی اتر ا ہوا)

MAQSAD مَقْصَد (ع - مذ) مقصد
 उद्देश (Ud,desh) अभिप्राय
 (Abhip,prāe) मतलब
 (Matlab) (مطلب)

مَقْصَد بَرَارِی (ع - م)

MAQSAD-BARÁRI मकसद बरारी
 1. सफलता (Saphalata) काम-
 यात्री (Kámyábi) (کامیابی)

2. प्रतिज्ञा कर्ता (Pratig.gya karta)
 (प्रतिज्ञा करने वाला)
 (Abd karne vála) (عہد کرنے والا)

MAQAR(R) मकर (र) (ع - مذ) مکر
 विराम स्थान (Virámasthán) (ورامس)
 पड़ाव (Paṛáo) ठहरने
 की जगह (Thaharne ki jagah) (تھارنے
 کی جگہ)

MIQRÁZ मिकराज (ع - م) مقرض
 कर्तारिका (Kartarika) कर्त्री
 (Kartari) कर्त्री (Kartari)
 कर्तनी (Kartani) कैंची
 (Qainchi) (کینچی)

MUQAR,RAB मुकरब (ع - ص) مقرب
 1. समीपस्थ (Samípasth) (سمیپستھ)
 निकट वर्ती (Nikat varti) (نکٹ ورتی)
 करीबी (Qaríbi) (قریبی)
 2. पारिषद (Pārishad) सभासद
 (Sabbhásad) मुसाहिब
 (Musáhib) (مصاحب)

MUQAR,RAR मुकरर (ع - ص) مقرر
 1. नियुक्त (Niyukt) तईनात
 (Ta,yinát) (تعینات)
 2. नियत (Niyat) निश्चित
 (Nishchit) मुऐयन
 (Mu,aiyan) (معیّن)

MUQAR,RIR मुकरिर (ع - ص) مقرر
 वक्ता (Vakta) व्याख्यान दाता
 (Vyák,kbyán dáta) (ویاکھیان داتا)
 तक्रीर करने वाला (Taqrír karne vala)
 (تقدیر کرنے والا)

मल द्वार (Mal dwār) उपस्थ
(Upasth) मंत्रज्ञ (Mabraz
(میدرز)

MUQAF,FAL मुकफ़ल (ع - ص)
यंत्रित (Yantrit) तालित
(Tálit) कुफ़ल पड़ा हुआ
(Quful para hua) कुफ़ल
में बंद (Quful men band)
(بند)

MUQAFFA मुकफ़ा (ع - ص)
सानुप्रास (Sánupprás)
काफ़िया बंद (Qáfiya band)

MUQALLID मुकल्लिद (ع - ص)
1. अनुयायी (Anuyáyi)
कर्ता (Anukarta)
(Anusarta) तक्लीद करने
वाला (Taqlíd karne vála)
(کرنے والا)

2. धर्मानुयायी (Dharmánuyáyí)
मतानुगामी (Matánugámi)
(पैरो) (Pairau)

MAQLÚB मकलूब (ع - ص)
अधो मुख (Adhomukh)
आँधा (Aundha)

مقناطیس (ع - مذ)

MAQNÁTÍS मकना तीस
चुंबक (Chum,bak)
(Ákarsh) अयस्कान्त (Ayaskánt)
चुंबक पत्थर (Chumbak
path,thar)

2. अर्थ सिद्धि (Arth sid,dhi)
अभीष्ट सिद्धि (Abhísht
sid,dhi) काम पूरा
होना (Kám púra hona)
(هونا)

MAQSADI मकसदी (ع - ص)
तदर्थ (Tadarth) एडहाक (Adhoo)
(ایدها)

MAQSÚD मकसूद (ع - مذ)
अभिप्रेत (Abhip,pret)
उद्देश्य (Uddesh,shya)
(Lakchhya) मुद्दा (Mud,da,á)
(مدعا)

MUQATTAR मुकत्तर (ع - ص)
आसुत (Ásut) स्रावित (Srávit)
(Bhabke) भवके से टपकाया हुआ
(Bhabke se tapkáya hua)

MUQAT,TA मुक्ता (ع - ص)
1. काट छाँट किया हुआ (Kát chhánt
kiya hua)
(Tarásha hua) तराशा हुआ
2. सम्य (Sabb,bhya)
(Shisht) मुहज्ज़ब (Muhazzab)
(مہذب)

MAQTÚ,A मक्तूअ (ع - ص)
विच्छिन्न (Vich,chhin,n)
(Taráshída) तराशीदा

MAQ,AD मकअद (ع - مذ)
गुद (Gud) गुदा (Guda)

ग्रस्त (Prakop grast) (پروکوپ گرسٹ)
जिस पर कहर हो (Jis par qahr ho)
(جس پر قہر ہو)

مقنن (ع - ص)

MUQAN,NIN मुकननिन

1. विधायक (Vidháyak) (ودهائیک)
कानून ساز (Qánún sáz) (قانون ساز)
2. विधानज्ञ (Vidhánag,gya) (ودهانگیه)
कानून दां (Qanún dán) (قانون دان)
3. कुतकी (Kutarki) (کوترکی) हुज्जती
(Hujjati) (حجتی)

مقننه (ع - مٹ)

MIQYÁS मिक्यास (ع - مذ)
माप यंत्र (Máp yantr) (ماپ ینتر)
अंदाज़ करने का आला (Andáza karne
ka ála) (اندازہ کرنے کا آلہ)

مقیاس الحرارة (ع - مذ)

MIQYÁSUL-HARÁRAT

मिक्यासुल हरारत
ताप मान (Tápmán) (تاپ مان)
मापक (Táp mápak) (تاپ ماپک)
थर्मामीटर (Thermometer) (تھرما میٹر)

MUQAN,NINA मुकननिना

विधायिका (Vidháyika) (ودهائیکا)
धारा सभा (Dhára sabha) (دهارا سبھا)
कानून ساز एसम्बली (Qánún sáz
assembly) (قانون ساز اسمبلی)

MUQAI,YAD मुकैयद (ع - ص)
संयत (San,yat) (سن یت)
कैद (Qaid) (قید) (Ábah,dh) (آبدھ)

MAQŪLA मकूला (ع - مذ)

1. प्रवचन (Pravachan) (پروچن)
कौल (Qaul) (قول)
2. कथन (Kathan) (کتھن) बात (Bát)
(بات)
3. लोकोक्ति (Lokokti) (لوکوکتی) मसल
(Masal) (مثل)

MUQÍM मुकीम (ع - ص)

1. निवासी (Nivási) (نواسی) वाशिन्दा
(Báshinda) (باشنده)
2. स्थित (Istbit) (استیت) ठहरा हुआ
(Thabra hua) (تھرا ہوا)

MAK,KÁR मकार (ع - ص)

1. धूर्त (Dhúrt) (دھورت) वंचक (Van-
chak) (ونچک) छली (Chhali)
(دغا باز) (Dagha báz) (دغا بازی)
2. आडंबरी (Ádambari) (آدمبری)
मिथ्या चारी (Mith,thyá chári)
(रिया कार) (Riyakár) (ریا کار)

MUQAV,VI मुकवी (ع - ص)

पुष्टिकर (Pushti kar) (پشتی کر) बल
वर्द्धक (Bal vardhak) (بل وردهک)
पौष्टिक (Paushtik) (پوشٹک) ताकत
बढ़ाने वाली दवा (Táqat barháne
váli dava) (طاقت برھانے والی دوا)

MAQ,HÚR मकहूर (ع - ص)

कोपभाजन (Kopbhájan) (کوپ بهاچن)
रोष पात्र (Roshpátr) (روش پاتر) प्रकोप

2. विद्यारंभ संस्कार (Viddyārambh
sanskār) बच्चे को
पढ़ने बिठाने की रस्म (Bach,che ko
parhne bithāne ki rasm) بچے کو
پڑھنے بیٹھانے کی رسم

MUKTASAB मुक्तसब (ع - ص)
उपार्जित (Upārjit) कमाया
हुआ (Kamāya hua) مکتوب (ع - ص)

MAKTŪB मक्तूब (ع - ص)
पत्र (Pattr) चिट्ठी (Chith,thi)
खाती (Pāti) खत (Khat)
(خط)

MAKTŪM मक्तूम (ع - ص)
गुप्त (Gupt) लुप्त (Lupt)
गुह्य (Gubhya) पोशीदा (Poshida)
(پوشیده)

MUKAD,DAR मुकदर (ع - ص)
1. मलिन (Malin) समल (Samal)
(میل) मैला (Maila)
2. अप्रसन्न (Apprasan,n) (اپ پر سن)
मलिन चित्त (Malin chitt) (ملن)
अफसुर्दा (Afsurda) (افسردہ)

MAK,R मकर (ع - م)
छल (Chhal) कपट (Kapat)
व्याज (Vyāj) फरेब (Fareb)
(فرب)

MUKAR,RAR मुकरर (ع - ص)
1. पुनः (Punah) फिर (Phir)
2. द्विरुक्त (Dwirukt) दुबारा
कहा हुआ (Dubāra kāha hua)
(کہا ہوا)

مکاشفہ (ع - م)

MUKÁSHAFÁ मुकाशफा

अंतर ज्ञान (Anter gyán) (انتر گیان)
अदृश्य ज्ञान (Adrish,shya gyán) (ادرشیہ)
علم غیب (Ilmo ghaib) (علم غیب)

MUKÁFÁT मुकाफात (ع - م)

1. प्रति कार (Pratikár) बदला
(Badla)
2. प्रत्यपकार (Pratyapkár) (پرتیپ کار)
इन्तिकाम (Intiqám) (انتقام)
3. कर्म दंड (Karmdand) अज़ाब
(Azáb) (عذاب)

مکالمہ (ع - م)

MUKÁLAMA मुकालमा

सवाद (Samvād) वाकोपवाक्य
(Vákopvákkyā) प्रश्नोत्तर
(Prishnottar) सवाल जवाब
(Savál javáb) (سوال جواب)

MAKÁN मकान (ع - م)

1. गृह (Grih) गेह (Geh)
सदन (Sadan) भवन (Bhavan)
निकेतन (Niketan) (نیکیتن)
वेश्म (Veshm) घर (Ghar)
(گھر)
2. आवास (Ávās) आगार (Ágār)
(آگاہ) ठहरने की जगह
(Thaharne ki jagah) (تھہرنے کی جگہ)

MAKTAB मक्तब (ع - م)

1. विद्यालय (Vid,dyálai) पाठ-
शाला (Páthshála) (پاٹھ شالا)
(مدرسہ)

2. घनाकार (Ghanákár گھناکار)
ایسی شکل جو لمبائی چوڑائی
اونچائی یا گہرائی میں برابر ہو

3. घन (Ghan گھن)
کسی عدد کو اسی عدد میں دو
بار ضرب سے حاصل شدہ عدد مثلاً
'۲۷'—۳ کا مکعب کہلائے گا

MAKFŪL مکفول (ع - ص)
بندھک (Bandhak بندھک)
رهن (Upprádhíyit اپپرادھییت)
(Rahn رهن)

مکمل (ع - ص)

MUKAM,MAL मुकमल

1. समाप्त (Samápt समाप्त) ختم
(Khatm ختم)

2. संपूर्ण (Sampúrñ सम्पूर्ण) सर्वंग
(Sarvángpúrñ سروانگ پورن) पूर्ण
(Takmál Shuda तकमीل शुदा)
(تکمیل شدہ)

3. समस्त (Samast समस्त) पूरा
(Púra پورا)

MUKNAT मुकनत (ع - مٹ)

1. सामर्थ्य (Sámarthya सामर्थیه)
शक्ति (Shakti شکتی) मकदिरत
(Maqdirat مقدرت)

2. बल (Bal बल) शक्ति (Shakti)
(Zor زور) (शक्ति)

مکمون (ع - ص)

MAKNŪN मक्नून

1. गुह्य (Gubya گھیه) गुप्त (Gupt)
(Poshída پوشیده) पोशीदा (گھیت)

MUKAR,RAM मुकरम (ع - ص)
मान्य (Mán,nya مانیه) पूज्य (Pújjya)
श्रद्धेय (Shrad,dheya شرد) (پوجیه)
मोहतरम (Mohtaram محترم) (دهیه)

مکرم (ع - مٹ)

MAKRAMAT मक्रमत

अनुकंपा (Anukampa انوکمپا) दया
(Daya دیا) अनुग्रह (Anuggrah انوگرہ)
मेहरबानी (Mebrbáni مہربانی)

MAKRŪH मकरूह (ع - ص)

घृणित (Ghrinit گھرنیت) उपेक्षित
(Upekshhit اپیکشیت) घृणास्पद
(Ghrináspad گھرناسپد) घिन पैदा
(Ghin paida karne vála گھین پیدا کرنے والا)

مکشوف (ع - ع)

MAKSHŪF मक्शूफ

1. उद्घाटित (Udghatit ادگھٹیت)
खुला हुआ (Khula hua کھلا ہوا)

2. विदित (Vidit ویت) प्रकट (Prakat)
(Záhir ظاہر) (پرکت)

3. प्रत्यक्ष (Pratyaksh پرتیکش) स्पष्ट
(Ispasht اسپشت) (Vázeh واضح)

مکعب (ع - ص)

MUKA,AB मुकअअब

1. घन फल (Ghan phal گھن پھل)
لمبائی چوڑائی اور اونچائی یا
چوڑائی یا گہرائی کے ضرب سے
حاصل رقبہ

2. मस्जिद में रहने वाला (Masjid men rahne vála مسجد میں رہنے والا)

3. बच्चों को पढ़ाने वाला (Bach chon ko parhāne vála بچوں کو پڑھانے والا)

MALLÁH मल्लाह (म - मल्लाह) मल्लाह
कर्णधार (Karn dhār कर्णधार) नाविक
(Návik नाविक) पोत चालक (Pot chálak पोत चालक)
(Kashti bán कश्ती बान)

MALÁHAT मलाहत (म - मलाहत)

1. लावण्य (Lávannya लावण्य) सलोना
पन (Salona pan सलोना पन)
पन (Sánola pan सानोला पन)

2. सौंदर्य (Saundarrya सौंदर्य)
मनोहरता (Manoharata मनोहरता)
हुस्न (Husn हुस्न)

MULÁHAZA मुलाहज़ा (म - मुलाहज़ा)

1. निरीक्षण (Niríkehhan निरीक्षण)
मुआयना (Muáyana मुआयना)

2. अवलोकन (Avlokan अवलोकन)
देखना (Dekhna देखना)

3. शील संकोच (Shíl sankoch शील संकोच)
लिहाज़ (Libáz लिहाज़)

MULÁZIM मुलाज़िम (म - मुलाज़िम)

1. सेवक (Sevak सेवक) सर्वेंट
(Servant सर्वेंट)

2. दास (Dás दास) भृत्य (Bhrittýa भृत्य)
(Naukar नौकर)

2. मनोरथ (Manorath मनोरथ) दिली
मंशा (Dili mansha मंशा)

3. बहुमूल्य (Bahu múllya बहुमूल्य)
बेश कीमत (Besh qímat बेश कीमत)

MAKKA मक्का (म - मक्का)

अरब की राजधानी जहां हज़रत मुहम्मद
साहिब पैदा हुए थे (Arab ki rájdháni
jahán hazrat Mohammad sáhib paída
hue the अरब की राजधानी जहाँ
हज़रत मुहम्मद साहिब पैदा हुए
थे)

MAKÍN मक़ीन (म - मक़ीन)

निवासी (Nivási निवासी) रहने वाला
(Rahne vála रहने वाला)

मगर (म - मगर)

MAGAR मगर

1. परंतु (Parantu परंतु) लेकिन
(Lekin लेकिन)

2. कदाचित् (Kedáchit कदाचित्)
शायद (Sháyad शायद)

MAGAS मगस (म - मगस)

मक्खिका (Makchhika मक्खिका)
(Makb,khi मक्खिका)

MUL मुल (म - मुल)

मदिरा (Madira मदिरा) सुरा (Sura सुरा)
शराब (Sharáb शराब)

MUL,LA मुल्ला (म - मुल्ला)

1. पंडित (Pandit पंडित) विद्वान
(Vid,dwán विद्वान) आलिम (Álim आलिम)
(عالم)

کسی اصل کتاب میں اوپر سے جوڑا
ہوا مضمون

MAL, HÚZ ملہوڑ (ع - ص)
درشتی گت (Drishtigat)
اندھیہ (Anud, dhe, ya)
لیہاڑ رکھا ہوا (Liház rak, kha
hua) (لحاظ رکھا ہوا)

ملخص (ع - ص)

MALAKH, KHAS ملکھس
سارانش (Sán, ebbipt) (سن چھپت)
(Sáránsh) (سارانش) (Kulása)
(خلاصہ)

MULZAM ملزم (ع - ص)
ابھی یکت (Abbiyukt)
اپراڈھی (Aprádhi) (دوپی)
(Doshi) (دوشی) (Mujrim)
(مجرم)

MALZÚM ملزوم (ع - ص)
آوشیک (Ávash, shyak)
لازمی (Lázimi)

MAL, ÚN ملون (ع - ص)
دھک کورت (Dbik krit)
لانات زدا (La, nat zada)

MALFÚZ ملفوظ (ع - ص)
1. اچ چرت (Uch, charit)
اچ چارت (Uch, ebárit)
بولا ہوا (Bola hua)
2. کسی لفظ کے حروف جو پہلے
میں آئیں

MULTAFIT ملتفیت (ع - ص)
آکریٹ (Ákrisht)
(Pravritt) (رجوع) (Ruju)

MULTAMIS ملتمس (ع - ص)
پرارتھی (Prárthi)
(Vinayi) (ونئی) (Nivedak)
(ملتجی) (Multaji)

MULTAVI ملتوی (ع - ص)
1. استھگت (Isthagit)
پوسٹ پونڈ (Postpond)
2. اوردھ (Avrud, dh)
(Ruka hua) (رگا ہوا)

MALJA ملجا (ع - مذ)
پوش شرے (Parish, shrai)
رکھاس (Rakchhásthán)
جائے پناہ (Jáo panáh)
(پناہ)

MIL, H ملح (ع - مذ)
لون (Lavan)
(Lon) (نمک) (Namak)

MUL, HID ملہید (ع - ص)
دھرم بھرت (Dharm bbrasht)
(Adbarmi) (ادھرمی) (بہرشت)
(Be dín) (بے دین)

MUL, HIQ ملہیق (ع - ص)
1. سن یکت (Sanyukt)
(Mila hua) (ملا ہوا)
2. چھپک (Chhepak)
(Ilbáqi) (الہاکی)

2. राज्य (Rājya راجیه) سلطنت
(Saltanat سلطنت)

3. देश (Desh دیس) कंट्री (Country
(کنٹری)

4. क्षेत्र (Chhettr چھेत्र) इलाका
(Ilāqa علاقہ)

ملك الموت (ع - مذ)

MALAKUL-MAUT मलकुल मौत

धर्म राज (Dharmrāj धर्म राज)

यम राज (Yamrāj यम राज) मौत का

फिरिस्ता (Maut ka firishta मृत का
(فرشته)

MALAKA मलका (ع - مذ)

अभ्यास (Abh, bhyās अभ्यास)

हस्त कौशल (Hast kaushal हस्त कौशल)

(Mabārt महारत) (कुशल)

MALIKA मलिका (ع - ع)

राज्ञी (Rāg, gī राङ्गी) रानी (Rāni

बादशाह बेगम (Bādsbāh

begam बादशाह بیگم)

MULKI मुल्की (ع - ص)

1. देशीय (Deshīya देशیه) देश

संबंधी (Desh sambandhi

मुल्क का (Mulk ka

(ملک کا)

2. देश निवासी (Desh nivāsi

मुल्क का बाशिंदा (Mulk ka

bāshinda ملک کا باشندہ)

ملکیت (ع - م)

MILKI (Ī) YAT मिलकि(की) यत

1. स्वामित्व (Swāmittwa

ملفوظات (ع - مذ)

MALFŪZĀT मलफूज़ात

प्रवचनावली (Pravachanāvali

उपदेशावली (Updeshāvali

(اپدیشاवली)

کسی بزرگ کے فرمائے ہوئے الفاظ

کا مجموعہ

MALFŪF मलफूफ (ع - ص)

वेष्टित (Veshtit

(Ávrit

हुआ (Lapeta

हुआ (Lifāfe men band kiya hua

(میں بند کیا ہوا)

MULAQ, QAB मुलक़क़ब (ع - ص)

उपाधित (Upādhit

दिया गया (Laqab diya gaya

(दिया گیا)

MALAK मलक (ع - مذ)

देवता (Devata

(Firishta

MALIK मलिक (ع - مذ)

शासक (Shāsak

(Rāja

(بادشاह)

MILK मिल्क (ع - م)

संपत्ति (Sampatti

(Jāedād

MULK मुल्क (ع - مذ)

1. राष्ट्र (Rāshtr

(قوم)

MALŪL ملول (ع - ص)

1. दुःखित (Dukhit) रंजीदा (Ranjīda)

2. रुष्ट (Rusht) नाराज़ (Nārāz)

3. उदासीन (Udāsīn) अफसुर्दा (Afsurda)

MULHIM मुल्हिम (ع - ص)

अंतर्बोध कर्ता (Antarbodb karta)

ग़ैब से दिल में बात डालने वाला (Ghaib se dil men bāt dālne vāla)

MALĪH मलीह (ع - ص)

लावण्य मय (Lāvan, nya mai)

सलोना (Sānvala) (Sānvala)

MULAIYIN मुलैयिन (ع - ص)

लघु रेचक (Laghu rechak)

हलका जुल'आब (Halka jul'āb)

MAMĀT ममात (ع - م)

निधन (Nidhan) मृत्यु (Mrittyu)

मौत (Maut)

MUMĀSIL मुमासिल (ع - ص)

सदृश (Sadrih) समान (Samān)

तुल्य (Tullya)

नज़ीर (Nazir)

مماثلات (ع - م)

MUMĀSALAT मुमासलत

तुल्यता (Tullyata) समानता

मालिक पन (Mālik pan)

2. सम्पत्ति (Sampatti)

जायदाद (Jāedād)

MALMAS मल्मस (ع - م)

त्वचा (Twacha) जिल्द (Jild)

جسم کی کھال کا اوپر کا حصہ جسے چھو کر گرمی سردی معلوم کی جاتی ہے

MULAM,MA मुलम्मा (ع - م)

1. चांदी या सोने का पानी चढ़ी हुई चीज़ (Obandi ya sone ka pāni)

چاندی یا سونے کا چاندی یا سونے کا پانی

چاندی یا سونے کا پانی

پانی چڑھی ہوئی چیز

2. चांदी सोने का पानी जो किसी चीज़ पर चढ़ाया जाय (Chāndi sone ka pāni jo kisi chíz par chārhāya jāe)

چاندی سونے کا پانی جو کسی چیز پر چڑھایا جائے

چاندی سونے کا پانی جو کسی چیز پر چڑھایا جائے

چاندی سونے کا پانی جو کسی چیز پر چڑھایا جائے

چاندی سونے کا پانی جو کسی چیز پر چڑھایا جائے

3. ज़ाहिरी टीप टाप (Zāhiri tīp tāp)

ظاہری ٹیپ ٹاپ

نمایشی (Numāishi)

MULAV,VAS मुलाव्वस (ع - ص)

1. दूषित (Dúshit) मुजरिम (Mujrim)

مجرم

2. संबद्ध (Sambaddh) मुत-

متعلق (Muta,alliq)

3. लिप्त (Lipt) सना हुआ (Sana hua)

سنا ہوا

(Mabattam) खासुलखास (مہیت تم)
(Khásul khás) (خاص الخاص)

3. यशस्वी (Yashas,swi) (یشس سوی)
नामवर (Námvar) (نام و)

ممتحن (ع - ص)

MUMTAHIN मुम्तहिन

परीक्षक (Paríkehkhak) (پریکچھک)

इम्तिहान लेने वाला (Imtihán lene vála) (امتحان لینے والا)

ممتد (ع - ص)

MUMTAD (D) मुम्तद (द)

लंबित (Lambit) (لمبت) लंबा (Lamba)

तवील (Tavíl) (طویل) (لمبا)

یہ لفظ عموماً زمانے کے ساتھ استعمال
ہوتا ہے

MAMDÚH मम्दूह (ع - ص)

प्रशस्त (Prashast) (پرشت)

प्रशंसित (Prashansit) (استت)

(Jis ki tárif ki jáe) जिस की तारीफ की जाए (پرشنست)

جس کی تعریف کی جائے

MUMSIK मुम्सिक (ع - ص)

1. कृपण (Kripan) (کرپن) कंजूस (Kanjús) (کنجوس)

2. स्तंभक (Istambhak) (استم بھک)

धातुस्तंभक (Dhátustambhak) (دھا

रुकावट वाली दवा (Rukávat váli dava) (رکاوٹ والی دوا)

(تس تمبھک)

MUMKIN मुम्किन (ع - ص)

1. संभावित (Sambhávít) (سمبھاوت)

संभाव्य (Sambhávya) (سمبھاویہ)

(Samánata) मुशाबहत (Mushá-bahat) (مشابہت)

ممارست (ع - مٹ)

MUMÁRASAT मुमारसत

1. अभ्यास (Abb,bhyás) (ابھیاس)

मश्क (Mashq) (مشق)

2. अनुभव (Anubhav) (انوبھو) तज्रिबा

(Tajriba) (تجربہ)

MAMÁLIK ममालिक (ع - مذ)

مملکت کی جمع دیکھو

‘مملکت’

MUMÁS मुमास (ع - ص)

1. स्पृश (Isprish) (اسپرش) स्पर्श कर्ता

(Isparsh karta) छूने

वाला (Chhúne vála) (چھونے والا)

2. स्पृष्ट (Isprisht) (اسپ्रिट) छूआ हुआ

(Chhua bua) (چھوا ہوا)

ممانعت (ع - مٹ)

MUMÁNA,AT मुमानअत

प्रतिषेध (Pratishedh) (پرٹی شیدھ)

निषेध (Nishedh) (نشیدھ) वर्जन (Varjan)

(परिवर्जन) (Parivarjan) (ورجن)

प्रति बंध (Prati bandh) (پرٹی بندھ)

(निरोधन) (Nirodhan) (نرودن)

मनाही (Manáhi) (مناہی)

MUMTÁZ मुम्ताज़ (ع - ص)

1. प्रतिष्ठित (Pratishthit) (پرٹھت)

मान्य (Mán,nya) (مانیہ) मोहतरम

(Mohtaram) (محترم)

2. प्रमुख (Pramukh) (پرमुख) महत्त्व

MUNÁDA मुनादा (ع - ص) منادی

1. आहूत (Áhút آهوت) पुकारा हुआ (Pukára hua پکارا هوا)
2. उद्घोषित (Udghoshit ادگھوشت) मुनादी किया हुआ (Munádi kiya hua منادی کیا هوا)

MUNÁDI मुनादी (ع - م) منادی

1. उद्घोषणा (Udghoshana ادگھوشنا) घोषणा (Ghoshana گھوشنا) एलान (Elán اعلان)
2. उद्घोषी (Udghoshi ادگھوشي) डुगी पीटने वाला (Duggi pítne vála دگی پیٹنے والا)

MANÁRA मनारा (ع - مذ) مناره

1. स्तंभ (Istambh استمب) मीनार (Mínar مینار)
2. दीपस्तंभ (Dipastambh دیپس) ज्योतिस्तंभ (Jyotístambh جیوتیستمب) लाइट हाउस (Light house لائٹ هارس)

मनाजत (ع - م) منازعت

MUNÁZA,AT मुनाज़ात

1. वादानुवाद (Vádánuvád وادانواد) वाक्कलह (Vák,kaláh واک کله) लफ्ज़ी जंग (Lafzi jang لفظی جنگ)
2. वाद (Vád واد) झगड़ा (Jhagra झगड़ा) मुकदमा (Muqadma مقدمات)

मनाज़िल (ع - م) منازل قمر

MANÁZILE-QAMAR मनाज़िले कसर
नक्षत्र (Nakchhatr نكچھتر) नक्षत्र गण
(Nak, chhatr gan نكچھتر گن) चाँद

हो सकने वाली बात (Ho sakne váli bát هوسکنے والی بات)

2. संभव (Sambhav सम्भव) इम्कान (Imkán امکان)

ममलकत (ع - م) مملکت

MAMLUKAT मम्लुकत

राष्ट्र (Ráshttr راشتر) राज्य (Rájya سلطنت) सलतनत (Saltanat راجیه)

MAMLU मम्लू (ع - ص) مملو

परिपूर्ण (Paripúrन परिपूर्ण) भरा हुआ (Bhara hua بھرا هوا)

MAMLÚK मम्लूक (ع - مذ) مملوك

क्रीत (Krit क्रीत) ज़रखरीद गुलाम (Zarkharíd ghulám زرخريد غلام)

MAMNÚ,A ममनूअ (ع - ص) ممنوع

वर्जित (Varjit वर्जित) निषिद्ध (Nishid,dh نشده) प्रति बद्ध (Prati-bad,dh پرتهی بده) मनो किया हुआ (Mana kiya hua منع کیا هوا)

MAMNÚN ममनून (ع - ص) ممنون

कृतज्ञ (Kritaggya کرتگیه) आभारी (Ábhári آبھاری) अनुगृहीत (Anug,grihít انگ، گرهیت) शुक्र गुज़ार (Shukr guzár شکر گزار)

MUNÁJÁT मुनाजात (ع - م) مناجات

ईश्वर प्रार्थना (Ísl,war prárthana ایشور پرارتنہا) ईश गुण गाथा (Ísh gun gátha ایش گن گاتھا) खुदा की तारीफ (Khuda ki tárif خدا کی تعریف)

منافرت (ع - مذ)

MUNÁFARAT मुनाफरत

घृणा (Ghrina گھڑنا) उपेक्षा (Upeksha
(نفرت) Nafraat) नफرت (اپیکھا)

MUNÁFA,Á मुनाफआ (ع - ص)
लाभ (Lábh لایہ) प्राप्ति (Prápti
(نفع) Naf,a) नफा (پراپتی)

MUNÁFIQ मुनाफिक (ع - مٹ)

1. द्वय वादी (Dwai vádi دوے والی)
बहुमुख (Bahu mukh बहुमुख)
जिस के दिल में कुछ हो ज़बान पर
कुछ हो (Jis ke dil men kuchh ho
zabán par kuchh ho جس کے دل
میں کچھ ہو زبان پر کچھ ہو)

2. मिथ्याचारी (Mith,tbyáchari
(Kapatá-
chári) कपटाचारी (متہیاچاری)
मक्कार (Makkár मکار)

MUNÁFI मुनाफी (ع - ص)
विपरीत (Viparít وپریٹ) विरुद्ध
(Virud,dh ویردھ) उलटा (Ulaa
(الٹا)

مناقشه (ع - مذ)

MUNÁQASHA मुनाकशा

वैमनस्य (Vaimanassya वैमनस्य)
मनोमालिन्य (Manomálin,nya मनो
(Ranjish रंजिश) रंजिश (मालिन्य)

مناقضه (ع - ص)

MUNÁQAZA मुनाकज़ा

1. मनोमालिन्य (Manomálin,nya
(Munáqasha) मुनाकशा (मनोमालिन्य
(مناقشه)

के रास्ते में पड़ने वाले बुर्ज (Chánd ko
ráste men paṛne vále burj چاند کے
(راستے میں پڑنے والے برج)

MUNÁSIB मुनासिब (ع - ص)

1. उचित (Uchit औचित्य)
(Mauzún) (موزون)
2. उप युक्त (Upyukt (اپیکت)
कार आमद (Kár ámad کار آمد)
3. युक्ति संगत (Uyukti sangat (یوکتی
(Máqúl) (مقول) (संगत)
4. योग्य (Yoggya (یوگیہ) समुपयुक्त
(Samup,yukt (سمپ یکت) फिट
(Fit فٹ)

مناسبت (ع - مٹ)

MUNÁSABAT मुनासबत

1. संबंध (Sambandh (سم بندھ
(Lagáo) (لگاؤ)
2. तुलना (Tulana (تولنا
(Barábari) (برابری)

MANÁZIR मनाज़िर (ع - مذ)
منظر کی جمع دیکھو 'منظر'

مناظره (ع - مذ)

MUNÁZARA मुनाज़रा

पर्यालोचन (Paryálochan (پریالوچن)
शास्त्रार्थ (Shástráarth (شاسترارتھ)
(Maz,habi bahs) (مذہبی بحث) वहस

MAN,NÁ,A मनाअ (ع - ص)

(Nishedbak) (نشیدہک) निषेधक
(Pratirodhak) (پرتی) प्रति रोधक
(Mana karne vála) (منع کرنے والا) मना करने वाला

3. कृतज्ञता (Kritaggyata) (کرتگیہتا)
एहसान मंदी (Ehsán mandi) (احسان مندی)

4. विनय (Vinai) (ونے) आजिजी
(Ajizi) (عاجزی)

MUNTAKHAB मुंतखब (ع - ص) منتخب

1. निर्वाचित (Nirváchit) (نرواچیت)
चुना हुआ (Chuna hua) (چنا هوا)
2. संकलित (Sankalit) (سنکلت) किताब
में से छाँटा हुआ (Kitáb men se
chhánta hua) (کتاب میں سے
چھانٹا هوا)
3. प्रमुख (Pramukh) (پرمکھ) मुखसूच
(Makhsús) (مخصوص)

MUNTASHIR मुन्तशिर (ع - ص) منتشر

1. अस्त व्यस्त (Ast vyast) (است
व्यस्त) अव्यवस्थित (Av, vya-
vasthit) (او، ویو ستھیت) गैर मुनज्जम
(Ghair munazzam) (غیر منظم)
2. स्तीर्ण (Istírn) (استیرن) प्रकीर्ण
(Prakírn) (پرکیرن) बिखरा हुआ
(Bikhra hua) (بکھرا هوا)

MUNTAZIR मुन्तज़िर (ع - ص) منتظر

1. प्रतीक्षक (Pratíkehkhak) (پرتیکھک)
रस्ता देखने वाला (Rasta dekhno
vála) (رستہ دیکھنے والا)
2. आशान्वित (Áshánvit) (آشانوت)
आस लगाए हुए (Ás lagáe hue)
(آس لگائے ہوئے)

MUNTAZIM मुन्तज़िम (ع - ص) منتظم

1. व्यवस्थापक (Vyavasthápak) (ویو ستھا)

2. वाद विवाद (Vád vivád) (واک وواک)
बहस (Babs) (بحث)

مناکحت (ع - مٹ)

MUNÁKAHAT मुनाकहत

पाणिग्रह (Pánig,grah) (پانگ، گره)
विवाह (Viváh) (وواہ) ब्याह (Byáh) (بہاہ)
निकाह (Nikáh) (نکاح)

MAN,NÁN मन्नान (ع - ص) منان

1. महा दयालु (Maha dayálu) (مہا
دیالو) बहुत करम करने वाला
(Bahut karam kerne vála) (بہت
کرم کرنے والا)
2. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka ek
nám) (ایشور کا ایک نام)

MIMBAR मिम्बर (ع - مذ) منبر

धर्म मंच (Dharm manch) (دھرم منیچ)
उपदेश मंच (Updesh manch) (اوپدیش
منیچ)
وہ اونچی جگہ جس پر بیٹھ کر
واعظ بیان کرتا ہے

MAMBA मम्बा (ع - مذ) منبع

1. स्रोत (Srot) (स्रोत) सोता (Sota)
(सोता)
2. उद्गम (Udgam) (उद्गम) मुखरज
(Makhrāj) (مخارج)

MINNAT मिन्नत (ع - مٹ) منت

1. उपकार (Upkár) (اوپکار) भलाई
(Bhaláyi) (بھلائی)
2. चाटु वारिता (Chátu kárita) (چاٹو
واریتا) खुशामद (Khushámád)
(خوشامد)

MUNTAHI मुन्तही (ع - ص) منتهی

1. स्नात (Isnát اسنات) व्युत्पन्न (Vyutpann ویتدین) कारिगुत्तहसील (Fāriḡhuttahsíl فارغ التحصیل)
2. अंतगामी (Ant gāmi انت گامی) इन्तिहा तक जाने वाला (Intiba tak jāne vāla انتہا تک جانے والا)

MANSŪR मन्सूर (ع - ص) منثور

- गद्य रचित (Gad,dya rachit گدیہ)
 गद्यात्मक (Gad.dyātmak گدیاत्मक)
 (Nasr में लिखा हुआ) (Nasr में लिखा हुआ)
 (Nasr में लिखा हुआ) (Nasr में लिखा हुआ)

MUNJALI मुन्जली (ع - ف) منجلی

- दीप्त (Dípt दीप्त) ज्वलंत (Jwulant ज्वलंत)
 (Tábān تابان) (Tábān تابان)

MUNAJ,JIM मुन्जिम (ع - مذ) منجم

- ज्योतिषी (Jyotishi ज्योतिषी)
 (Jyotirvid ज्योतिर्विद)
 (Nujúmi नुजूमी)
 (Nujúmi नुजूमी)

منجمد (ع - ص)

MUNJAMID मुन्जमिद

- संशोत (Sanshit संशित) जमा हुआ (Jama hua जमा हुआ)

من جمله (ع - حرف استثناء)

MIN-JUMLA मिन जुम्ला

- सब में से (Sab men se सब में से)
 कुल में से (Kul men se कुल में से)

منحرف (ع - ص)

MUN,HARIF मुन् हरिफ

1. विमुक्त (Vimukh विकृत) मुँह फेरे

(Prabandhak) प्रबंधक (Prabandhak प्रबंधक)

2. संचालक (Sanchálak संचालक) मुहत्तमिम (Mohtamim महत्तमिम)

3. प्रबंध कुशल (Prabandh kushal प्रबंध कुशल) खुश इन्तिज़ाम (Khush intizám خوش انتظام)

4. मितव्ययी (Mitav,vyayi मितव्ययी) किकायत शिआर (Kifáyat shiár किकायत शिआर)

MUNTAFE मुन्तफे (ع - ص) منتفع

- लाभान्वित (Lábbánvit लाभान्वित)
 मुस्तफ़िज़ (Mustaffiz مستفیض)

MUNTAQIL मुन्तकिल (ع - ص) منتقل

1. हस्तांतरित (Haslántarit हस्तांतरित)
 ایک سے دوسرے کے پاس
 گئی ہوئی چیز

2. स्थानांतरित (Istbánántarit استہانان)
 (تحریر)

ایک جگہ سے دوسری جگہ

گئی ہوئی چیز

MUNTAQIM मुन्तक़िम (ع - ص) منتقم

- प्रतिशोधक (Pratishodhak प्रतिशोधक)
 प्रत्यपकारी (Pratyapkári प्रत्यपकारी)
 बदली का बदला लेने वाला (Badi ka badla leno vāla बदली का बदला लेने वाला)

MUNTAHA मुन्तहा (ع - ص) منتهی

- पराकाष्ठा (Parákáshtha पराकाष्ठा)
 आखिरी हद (Ákhiri had آخری حد)

MUNDAFE मुन्दफे (ع - ص) مندفع
निवारित (Nivárit (نوارت) निराकृत
(Nira krit (نراکرت) ज़ाईल (Záil
(زائل)

MUNDAMIL मुन्दमिल (ع - ص) مندامل
रोपित (Ropit (روپیت) भरा हुआ घाव
(Bhara hua gháo (بہرا ہوا گھاؤ)

MANDÚB मन्दूब (ع - مذ) مندوب
प्रति निधि (Pratinidhi (پرستی ندھی
डेली गेट (Delegate (دیلی گیٹ)

MINDÍL मिन्दील (ع - مذ) مندیل

1. शिरोवेष्टन (Shiroveshtan (شرو
सर पर बांधने का रुमाल
(Sar par bándhne ka rúmál (سر پر
باندھنے کا رومال)

2. हस्त पट (Hast pat (هست پت
दस्ती रुमाल (Dasti rúmál (دستی
رومال)

MANZIL मन्ज़िल (ع - مث) منزل

1. गंतव्य (Gantav,vya (گنتویہ वह
जगह जहाँ जाना हो (Voh jagah
jahán jána ho (وہ جگہ جہاں
جانا ہو)

2. निर्दिष्ट स्थान (Nirdishtasthán
(نردیش्तس تھان) मकररा जगह
(Muqarrara jagah (مقررہ جگہ)

منزلت (ع - مث)

MANZILAT मन्ज़िलत

1. प्रतिष्ठा (Pratishtha (پرستش تھ
बुज़र्गी (Buzurgi (بزرگی)

हुए (Munh phere hue (منہ پھرے
(हूँ)

2. अवज्ञा करी (Avoggya kári (اوگیا
नाप्रमान (Na farmán
(نافرمان)

3. विद्रोही (Vid,drohi (ود'دروہی वागी
(Bághi (باغی)

MUN,HASIR मुन्हसिर (ع - ص) منحصّر

अवलंबित (Avlam bit (اولمبت
निर्धारित (Nirdhárít (نودعارت) निर्भर
(Nirbhar (نربر) मौकूफ (Mauqúf
(موقوف)

MUN,HANI मुन्हनी (ع - ص) منحنی

कृशांग (Krisháng (کرشانگ अमांस
(Amáns (امانس क्षीण (Chhín
(क्षीण क्षात (Chhát (क्षेत क्षीण
(Dubla patla (دبلا پتلا)

MAN,HÚS मन्हूस (ع - ص) منجوس

1. अशुभ (Ashubh (اشبه अमंगल
(Amangal (امنگل ना मुबारक
(Ná mubáarak (نامبارک)

2. हत भाग्य (Hat bhággya (هت بهاگیہ
अभागा (Abhága (ابھاگا)

MUNDARIJ मुन्दरिज (ع - ص) مندرج

1. प्रविष्ट (Pravisht (پریشٹ दर्ज
(Darj (درج)

2. लिखित (Likhít (لکھت लिखा हुआ
(Likha hua (لکھا ہوا)

MUNDARIS मुन्दरिस (ع - ص) مندرس

नष्ट (Nasht (نشت ध्वस्त (Dhwast
(Barbád (برباد)

2. स्थागित (Istbagit استیگیت)
 मुलतवी (Multavi ملتوی)

MANISH मनिश (म - मथ) منش

- स्वभाव (Swabbhāv سوہاو) प्रकृति
 (Prakriti پرکرتی) खसलत (Khaslat
 خصلت)

یہ لفظ ہمیشہ مرکبات کا آخری
 جز ہو کر آتا ہے جیسے 'نیک منش'

MANSHA मनशा (म - मड) منशा

- उद्देश (Md,desh (اد،دیش)
 आशय (Ásbai آشے) अभिप्राय
 (Abhippráo ابہیپراے) मक़्सद
 (Maqsad مقصد)
- अभिरुचि (Abhiruchi (अभीरुचि)
 रग़्बत (Raghabat رغبت)
- इच्छा (Icb,chha (اچ،چھا) कामना
 (Kámana कामना) खाहिश (Kbáhish
 خواہش)

MANSHÚR मनशूर (म - मशूर) منشूर

- विकीर्ण (Vikírn (وکیرن) स्तीर्ण
 (Istírn استیرن) बिखरा हुआ
 (Bikhra hua بکھرا ہوا)
- आदेश पत्र (Ádesh pattr (آدیش
 हुक़्म नामा (Hukm náma
 حکم نامہ)
- राजादेश (Rájádeb (راجادیش)
 शाही फ़रमान (Sháhi farmán
 شاہی فرمان)

MUNASH,SHI मुनशशी (म - मश) मुनशी

- मादक (Mádak (مادی) नशीली चीज़
 (Neshlí chíz نشیلی چیز)

2. सम्मान (Sammán (سممان) सत्कार
 (Sat kár ستکار) एहतिराम (Ehtirám
 احترام)

MUNAZZAH मुनज़ज़ह (م - م - ص) منزه

- पवित्र (Pavitr (پوتر) पुनीत
 (Punít پونیت) پاک (Pák پاک)
- निष्पाप (Nishpáp (نہیپاپ)
 अलिप्त (Alipt (الپت) वे गुनाह
 (Be gunáh بے گناہ)

منسلک (ع - ص)

MUNSALIK मुन्सलिक

- संबद्ध (Sambad,dh (سمبدھ)
 मुतअल्लिक (Muta,alliq متعلق)
- सूत्र गुथित (Sútrr gutthit (سوٹر
 डोरे में गुथा हुआ (Dore men
 gutha hua ڈورے میں گٹھا ہوا)

MANSÚB मनसूब (म - म - व) منسوب

- संबन्धित (Sambandhit (سمبندھت)
 निस्वत किया गया (Nisbat kiya gaya
 نسبت کیا)
- मंगेतर (Mangetar (منگیتار) जिस
 की किसी के साथ व्याह की बात
 चीत पुरुता होगई हो (Jis ki kisi
 ke sáth byáb ki bát chít pukhta ho
 جس کی کسی کے ساتھ
 بیاہ کی بات چیت پختہ ہو
 گئی ہو)

منسوخ (ع - ص)

MANSÚKH मनसूख

- निरस्त (Nirast (نرست) अति वर्तित
 (Ativartit (اتی ورتیت) रद (Rad رَد)

دار (Dívání ka ek ohde dár
(دیوانی کا ایک عہدہ دار

منصوبہ (ع - مذ)

MANSÚBA منسوبا

1. योजना (Yojana یوجنا) اسکیم (Scheme)

2. युक्ति (Yukti یکتی) ترکیب (Tarkíb)

3. पड यंत्र (Shadyantr شادیانتر) سازش (Sázish)

MANSÚR منسور (ع - ص)

1. विजेता (Vijeta وجیتا) فاتح (Fáteh)

2. सफल (Saphal سہل) کامیاب (Kám yáb)

MUNZABIT منضبط (ع - ص)

1. व्यवस्थित (Vyavasthit ویوس) منضبط (Munazzam)

2. क्रम बद्ध (Kram baddh کرم بدھ) مرتب (Murattab)

MUNZIJ منضج (ع - مذ)

मल द्रावी (Mal drávi مل دراوی) رة دوا جو مواد کو پکا کر اس قابل کر دے کہ جلاب میں بہ آسانی جسم سے خارج ہو جائے

MUNZAM منضم (ع - ص)

युक्त (Yukt یکت) संयुक्त (San, yukt) ملا (Mila hua) (سن یکت) (ہوا)

MUNSHI منشی (ع - ص)

1. लिपिक (Lipik لپک) کلرک (Clerck)

2. गद्य लेखक (Gad, dya lekhak گدیہ) नस्र निगार (Nasr nigār) (لیکھک) (نثر نگار)

3. मसिजीवी (Masi jívi مسی جیوی) मुहरीर (Muharrir) (مسی جیوی) (محرر)

MANSAB منصب (ع - مذ)

1. पद (Pad پد) उहदा (Uhda عہدہ)

2. अधिकार (Adhikár ادھیکار) हक (Haq حق)

3. वृत्ति (Vritti वृत्ति) वजीफा (Vazífa) (وظیفہ)

منصرم (ع - مذ)

MUNSARIM मुन्सरिम

1. प्रबंधक (Prabandhak) व्यवस्थापक (Vyavasthápak) (پر بندھک) (ویوس تھا)

2. संचालक (Sanchálak) संयोजक (Sanyojak) मोहتमिम (Mohtamim) (سنچالک) (سن یوجک) (مہتمم)

3. अदालते दीवानी का एक उहदा दार (Adálate dívání ka ek ohda dár) (عدالت دیوانی کا ایک عہدہ دار)

MUNSIF मुन्सिफ (ع - مذ)

1. न्याय कर्ता (Nyáo karta) इन्साफ करने वाला (Insáf karne vála) (نہاے کرتا) (انصاف کرنے والا)

2. न्यायाधिकर्ता (Nyáyádhi karta) (दीवानी का एक उहदे)

منطقۂ بارده (ع - مذ)

MINTAQA-E-BÁRIDA مینتکعہ باریدا
 شیت کٹ بंध (Shít katibande)
 (Thanda mintaqā) ٹنڈا مینتکا
 (تھنڈا منطقہ)

منطقۂ حارہ (ع - مذ)

MINTAQA-E-HÁRRA مینتکعہ ہارہ
 اشن کٹ بंध (Ushn kati bandh)
 (Garm mintaqā) گرم مینتکا
 (گرم منطقہ)

منطقۂ معتدلہ (ع - مذ)

MINTAQA-E-MOTADILA مینتکعہ مویتدیلہ
 سم شیتوشن کٹ بंध (Sam shítoshn
 katibandh)
 (Motadil mintaqā) مویتدیل مینتکا
 (معتدل منطقہ)

MANTIQI مینتکی (ع - مذ)

1. نایایک (Naiyáik) تارکیک
 (Tárkik) مانتک کا آلیم
 (Mantiq ka álim) (ملطق کا عالم)
2. کوترکی (Kutarki) ہججتی
 (Hujjati) (حجتی)
3. ترک sambandhi (Tark sambandhi) ترک
 (Mantiq ka) مانتک کا
 (ملطق کا)

MANZAR مینزر (ع - مذ)

1. نرزارا (Drish,shya) (درشیدہ)
 (Nazzára) (نظارہ)
2. دارشان (Darsban) (روپ) (Rúp)
 (Shakl) (شکل) (درشن)

MUNTABIQ مونتبیک (ع - ص)

1. چری تارتہ (Charitárth) (چری تارتہ)
 (Chaspán) (چسپان)
2. سامان (Samán) (تلمہ) (Tullya)
 (Misl) (مئل) (سان)

MUNTAFI مونتفی (ع - ص)

شامیت (Shamit) (شمت) (Bujha hua)
 (بجھا ہوا)

MANTIQ مانتیک (ع - مٹ)

1. نیایہ (Nyáeshástr) (نیاہ)
 (Tark shástr) (تارک شاہتر)
 (Ilme mantiq) (علم منطق)
2. کوترک (Kutark) (کوٹرک) (Ghalat bahs)
 (غلط بحث)

MINTAQA مینتکا (ع - مذ)

(Kati bandh) (کٹی بندھ)
 گرمی سردی کے حساب سے زمین کے حصے
 (Garmi sardi ke hisáb se zamín ke
 hisse) (زمین کے حصے)
 ہر حصہ ایک منطقہ کہلاتا ہے

منطقۂ البروج (ع - مذ)

MINTAQATUL-BURÚJ

مینتکاتول بروج

(Ráshi chakkr) (راشی چکر)
 (Kránti mandal) (کرائنتی منڈل)
 (Dáeratul-burúj) (داہراتول بروج)
 (دائرة البروج)

MAN,A मना (नञ्) (मन् - मन्) (मन् - मन्)

1. निषिद्ध (Nishid,dh नशिद्ध) वजित (Varjit वजित) ममनूअ (Mam-nú,a ममनूअ)
2. निषेध (Nishedh नशेध) मनाही (Manáhi मनाही)
3. अविहित (Avihit अविहित) नाजाइज (Na jáiz नाजाइज)

मनैफ (मन् - मन्)

MUN,ATIF मुनअतिफ

- आकर्षित (Ákarshit आकर्षित) प्रवृत्त (Pravritt प्रवृत्त) रुजुअ (Rujú,a रुजुअ)

MUN,AQID मुनअकिद (मन् - मन्)

- आयोजित (Áyojit आयोजित) बरपा (Barpa बरपा)

MUN,AKIS मुनअकिस (मन् - मन्)

1. प्रतिबिम्बित (Prati bimbit प्रतिबिम्बित) अक्स पड़ा हुआ (Aks para hua अक्स पड़ा हुआ)
2. अधोमुख (Adhomukh अधोमुख) आँधा (Aundha आँधा)

MUN,IM मुनइम (मन् - मन्)

1. धनाढ्य (Dhanádb,dbya धनाढ्य) धन सम्पन्न (Dhan sampann धन सम्पन्न) दौलत मंद (Daulat mand दौलत मंद)
2. वदान्य (Vadán,nya वदान्य) मुक्त हस्त (Mukt hast मुक्त हस्त) फ़ायज़ तरीन (Faiyáz tarín फ़ायज़ तरीन)

MUNAZ,ZAM मुनअज़म (मन् - मन्)

1. संगठित (Sangatbit संगठित) तंज़ीम दिया हुआ (Tanzím diya hua तंज़ीम दिया हुआ)
2. व्यवस्थित (Vyavasthit व्यवस्थित) तरतीब दिया हुआ (Tartīb diya hua तरतीब दिया हुआ)

MANZÚR मन्ज़ूर (मन् - मन्)

1. दृष्टिगत (Drishti gat दृष्टिगत) देखा गया (Dekha gaya देखा गया)
2. स्वीकृत (Swikrit स्वीकृत) अंगीकृत (Angi krit अंगीकृत) कबूल (Qabúl कबूल)
3. पारित (Párit पारित) पास (Pass पास)
4. मान्य (Mán,nya मान्य) मुसल्लम (Musallam मुसल्लम)

मन्ज़ूरी (मन् - मन्)

MANZÚRI मन्ज़ूरी

1. स्वीकृति (Swikriti स्वीकृति) अंगीकृति (Angi kriti अंगीकृति) कुबूलियत (Qubúliyat कुबूलियत)
2. मान्यता (Mán,nyatá मान्यता) मान लिया जाना (Mán liya jána मान लिया जाना)

MANZÚM मन्ज़ूम (मन् - मन्)

- पद्यात्मक (Pad,dyátmak पद्यात्मक) छंदो बद्ध (Chhando bad,dh छंदो बद्ध) नज़म किया हुआ (Nazm kiya hua नज़म किया हुआ)

2. सार्थकता (Sārthakata सार्थकता)
उपादेयता (Upādeyata उपादेयता)
इकादीयत (Ifādīyat افادیات)

MUNFA,IL मुन् फइल (ع - ص) منفعل

1. लजित (Lajjit لجت) संकुचित
(Sankuchit سن کچت) शर्मिन्दा
(Sharminḍa شرمندہ)

2. पश्चात्तापी (Pash,chāt tāpi پشچات
तापी) पछताने वाला (Pachhtāne
vála پچھتانے والا)

MUNFAK मुन्फक (ع - ص) منفك

1. पृथक् (Prithak پرتھک) जुदा (Juda
جدا)
2. मोचित (Mochit موجت) छूटा हुआ
(Chhúta hua چھوٹا ہوا)

MANFI मन्फी (ع - ع) منفی

1. नास्त्यात्मक (Nástyátmak नास्त्यात्मक)
(Negative नैगेटिव) निगेटिव (Ncgateive
نکیتو)
2. नकारात्मक (Nakárátmak नकारात्मक)
(Inkári انکاری) इन् कारी

MUNQÁD मुन् क़ाद (ع - ص) منقاد

- वशीभूत (Vashíbbút وشی بهوت)
संयत (San,yat سن یت) मुतीअ
(Mutí,a مطیع)

MINQÁR मिन् क़ार (ع - مث) منقار

- चंचु (Chanchu چنچو) चोंच (Chonch
چونچ)

منقبت (ع - مث)

MANQABAT मन्क़वत

- स्तुति (Istuti استتی) वंदना (Vanda-
na وندنا) तारीफ़ (Ta,ríf تهریف)

منغص (ع - ص)

MUNAGH,GHAS मुनग़ ग़स

1. मलिन (Malin ملن) मुक़द्दर (Mukad-
dar مکدر)
2. अप्रसन्न (Apprasann अपप्रसन्न)
नाख़ुश (Na khush ناخوش)

MANFAZ मन्फज़ (ع - مذ) منفذ

1. मार्ग (Márg मार्ग) रास्ता (Rásta
راسته)
2. विवर (Vivar وور) छिद्र (Chhiddr
چھدر) सुराख़ (Súrákh سوراخ)

MUNFARIJ मुन्फरिज (ع - ص) منفرج

- विस्तृत (Vistrit وستریت) कुशादा
(Kusháda کشاده)

MUN,FARID मुन्फरिद (ع - ص) منفرد

1. एकाकी (Ekáki ایکاکी) अकेला
(Akela اکيلا)
2. अद्वितीय (Ad,dwitiya اد،دوتیه)
लासानी (La sáni لاثانی)

منفصل (ع - ص)

MUNFASIL मुन् फसिल

1. पृथक् (Prithak پرتھک) अलग
(Alag अलग) अलाहिदा (Alábida
علاحدہ)
2. निर्णीत (Nirnít निर्णित) फ़ैसल
(Faisal فیصل)

منفعت (ع - مث)

MANFA,AT मन्फ़अत

1. लाभ (Lábh लाभ) प्राप्ति (Prápti
نفع) नफ़ा (Naf,a نفع)

खंडित (Khandit) कटा हुआ
(Kata hua) कटा हुआ

MANQAL मन्कल (ع - مٹ)

अंगार धानी (Angár dháni) (انگار دھانی)
गोरसी (Gorasi) (گورسی) अंगीठी
(Angíthi) (انگیتھی)

MUNQALIB मुन्कलिब (ع - ص)

1. परिवर्तित (Parivartit) (پریورٹت)
बदला हुआ (Badla hua) (بدلا ہوا)
2. अधोमुख (Adho mukh) (ادھو مکھ)
आँधा हुआ (Aundha hua) (اوندھا ہوا)

MANQÚSH मन्कूश (ع - ص)

1. चित्रित (Chittrit) (چترت) अंकित
(Ankit) (انکت) नक्श किया हुआ
(Naqsh kiya hua) (نقش کیا ہوا)
2. लिखित (Likhit) (لکھت) लिखा हुआ
(Likha hua) (لکھا ہوا)

MANQÚT मन्कूत (ع - ص)

बिंदुकिंत (Bindukit) (بندوکت)
बिंदी दार (Bindí bár) (بندی دار) जिस
पर नुक्ते हों (Jis par nuqte hon) (جس پر نقطے ہوں)

MANQÚL मन्कूल (ع - ص)

1. उक्त (Ukt) (اُکت) कहा हुआ (Kaha hua) (کہا ہوا)
2. चलित (Chalit) (چلت) हटा हुआ (Hata hua) (هٹا ہوا)
3. उद्धृत (Ud, dhrit) (اد، دھرت) इकति
वास किया हुआ (Iqtibás kiya hua) (اقتباس کیا ہوا)

وہ تعریف جو اہل بیت یا صحابہ
کی شان میں ہو

MUNQABIZ मुन्कबिज (ع - ص)

1. अप्रसन्न (Apprasann) (اپ پرسن)
खिन्न (Khin, n) (کھن) मुकदर (Mu-
kaddar) (مکدر)

2. संकुचित (Sankuchit) (سنکچت)
सिकुड़ा हुआ (Sikura hua) (سیکڑا ہوا)

MUNQASIM मुन्कसिम (ع - ص)

भक्त (Bhakt) (بہکت) विभक्त (Vibhakt)
(विभक्ति) बंटा हुआ (Banta hua) (بنٹا ہوا)

منقش (ع - ص)

MUNAQ, QASH मुन्ककश

चित्रित (Chittrit) (چترت) अंकित
(Ankit) (انکت) नक्शीन (Naqshín)
(نقشین)

منقصت (ع - مٹ)

MANQASAT' मन् कसत

1. हानि (Háni) (هانی) नुकसान
(Nuqsán) (نقصان)
2. हास (Hrás) (هراس) कमी (Kamí)
(کمی)
3. अनादर (Anádar) (انادر) हत्क
(Hatk) (هتک)

MUNQAZI मुन् कज़ी (ع - ص)

व्यतीत (Vyatít) (ویتیت) बीता हुआ
(Bíta hua) (بیٹا ہوا) गुज़रा हुआ
(Guzra hua) (گزرا ہوا)

MUNQATE मुन्कते (ع - ص)

विच्छिन्न (Vich, chhin, n) (ویچ، چھن)

MINHA मिन्हा (ع - ص) منہا
मुजरा (Mujra) (مجر) वज़ा (Vaz,a
(ونع)

MIN,HÁJ मिन् हाज (ع - مذ) منہاج
राजमार्ग (Ráj márg) (راج مارگ)
पथ्या (Path,thya) (پتھیا) चौड़ी सड़क
(Chaurí sarak) (چوڑی سڑک)

منہدم (ع - ص)

MUN,HADIM मुन्हदिम

ध्वस्त (Dhwast) (دهوस्त) नष्ट
(Nasht) (نشٹ) मिस्मार (Mismár
(مسمار)

منہزم (ع - ص)

MUN,HAZIM मुन्हज़िम

पराजित (Perájit) (پراجیت) परास्त
(Parást) (پراست) परा भूत (Parábhút
(Shikast kburda) (شیکست खुर्दा) (پرابھوت
(شکست خورد)

منہمک (ع - ص)

MUN,HAMIK मुन् हमिक

संलग्न (Sanlagn) (سن لگن) तल्लीन
(Tallín) (تل لین) मग्न (Magn) (مگن)
दत्तचित्त (Datt chitt) (दत्त चित्त)
तन्मय (Tanmai) (तन मे) महव (Mah,v
(محدو)

MANI मनी (ع - مٹ)

- वीर्य (Vírya) (ویریہ) शुक्र (Shukr
(Maní) (مَنی) (شکر) (ف)
- अहंता (Ahanta) (اهنتا) खुदी (Khudi
(خودی)

MUNAQQA मुन्कका (ع - ص) منقی

- शुद्ध कोष्ठ (Shud,dh|kosbth) (شده
(Pet sáf kiya hua) (پیت صاف کیا ہوا) (کوشٹہ)
- द्राक्षा (Drákchha) (دراکچھا) दाख
(Dákh) (داکھ)

MUNKIR मुन्किर (ع - ص) منکر

निवर्ती (Nivarti) (نودتی) इनकारी
(Inkári) (انکاری)

منکسر (ع - ص)

MUNKASIR मुन्कसिर

- भग्न (Bhagn) (بهگن) खंडित
(Khandit) (کھنڈت) टूटा हुआ
(Túta hua) (ٹوٹا ہوا)
- विनोत (Vinít) (ونیت) नम्र (Namr
(Khák sár) (خاکسار) (نمر)

منکشف (ع - ص)

MUNKASHIF मुन् कशिक

प्रकट (Prakat) (پروکت) व्यक्त (Vyakt
(Záhir) (ظاهر) (ویکت)

منکوحہ (ع - مٹ)

MANKUHA मन्कूहा

विवाहिता (Viváhita) (وواہتا) परिणीता
(Pariníta) (پری نیٹا) बीवी (Bíví
(بیوی)

MUNAV,VAR मुन्वर (ع - ص) منور

दीप्त (Dípt) (دیپت) प्रकाश मान्
(Prakásh mán) (پراکش مان) पुर नूर
(Pur núr) (پور نور)

3. पूय (Púya پیوہ) पीप (Píp پیپ)

MUVÁZANA मुवाज़ना (ع - مذ)

1. तुलना (Tulana تُلنا) बराबरी (Barábari برابری)

2. तोलना (Tolan تُولن) तोलना (Tolna تُولنا)

MUVÁZI मुवाज़ी (ع - ص)

1. समान (Samán سمان) बराबर (Barábar برابر)

2. सहमूल्य (Sahmúlya سهمولیہ) हम कीमत (Ham qímat هم قیمت)

3. اہل دفتر کی اصطلاح میں انوں کے ساتھ لگنے والا لفظ جیسے 'موازی چار آنے' جس طرح دوپوں کے ساتھ لگنے والا لفظ 'مبلغ' ہوتا ہے

مواصبات (ع - مٹ)

MU,VÁSALAT मुवासलत

1. मिलन (Milan ملن) वसल (Vasl وصل)

2. संभोग (Sambhog سم بھوگ) मुवाशरत (Mubásharat مباحثت)

موافق (ع - ص)

MU,VÁ (Á) FIQ मुवा (آ) فیک

1. अनुकूल (Anokúl انو کول) जो मुखालिफ न हो (Jo mukhálif na ho جو مخالف نہ ہو)

2. अनुसार (Anusár انوسار) मुताबिक (Mutábiq مطابق)

3. योग्य (Yogya یوگیہ) पात्र (Pátr پاتر) लाइक (Láiq لائق)

MUNÍR मुनीर (ع - ص)

ज्वलंत (Jwalant جولنت) प्रकाश मान

(Prakásh mán پرکاش مان)

(Raushan روشن)

MU मू (ف - مذ)

कच (Kach کچ) केश (Kesh کش)

बाल (Bál بال)

مواجمہ (ع - مذ)

MUVÁJHAHA मुवाजहा

प्रत्यक्षता (Pratyakshhata پرتیک چھتا)

संमुखता (Sam,mukhata سم مکھتا)

सामना (Sámna سامنا) रूबरू होना

(Rúbaru hona روبہ رو ہونا)

مواخاة (ع - مٹ)

MU,ÁKHÁT मुआखात

भ्रातृ भाव (Bhrátrr bbáv بھراتر بھاو)

बन्धुत्व (Bandhuttwa بندھتو) भाई

चारा (Bháyi chára بھائی چارہ)

مواخذہ (ع - مذ)

MUÁKHAZA मुआखज़ا

1. पकड़ (Pakar پکڑ) गिरिफ्त (Girift گرفت)

जवाबतलबी (Javáb talabi جواب طلبی)

(جواب طلبی)

2. प्रतिकार (Prati kár پرتی کار)

बदला (Badla بدلہ)

MAVÁD مواد (ع - مذ)

1. उपकरण (Upkaran اپ کرن)

मसाला (Masála مسالہ)

2. अंतर्वस्तु (Antar vastu انترو وस्तو)

کسی کتاب وغیرہ کے اندر کا مواد

jimádát اور حیوانات، نباتات، (جمادات)

موانست (ع - مٹ)

MUVÁ(Á)NASAT موبا (آ) نسات

1. मैत्री (Maittri میتری) دوستی (Dosti دوستی)

2. प्रेम व्यवहार (Prem vyavhár پریم میل جول) (Mel jol میل جول)

MOBAD موبد (ف - مذ)

1. वैज्ञानिक (Vaig,gyánik ویگیانک) فلاسفر (Philosopher)

2. अग्नि होत्री (Agni hottri اگنی) आतश परस्तों का मुल्ला (Átash paraston ka mulla آتھس پرستوں کا ملا)

MAUT موت (ع - مٹ)

1. मृत्यु (Mrityu مرتیو) निधन (Nidhan نیدن) मरण (Maran مارن) अजल (Ajál)

2. आपत्ति (Ápatti آپتی) शामत (Shámat شامت)

MO,ASSIR मुअस्सर (ع - ص)

1. प्रभावी (Prabhávi پرہاوی) असर (Asar دالنے والا) (Asar dálne vála اثر دالنے والا)

2. गुण कारक (Gun káarak گن کارک) नफा करने वाला (Nafa karne vála نفع کرنے والا)

4. सह मत (Sahmat सह मत) हमराय (Ham ráe هم راء)

5. यथार्थ (Yathárth یتھارتھ) ठीक (Thík تھیک)

6. उचित (Uchit اچت) मुनासिब (Munásib مناسب)

موا فقت (ع - مٹ)

MU,VÁ(Á)FAQAT موبا (آ) فکات

1. अनुकूलता (Anokúlata انوکولتا) ना मुखालफत (Na mukhalafat نامخالفت)

2. मतैक्य (Mataik,kya متیکیه) हम राय होना (Ham ráe hona هم راء هونا)

3. मैत्री (Maittri میتری) دوستی (Dosti دوستی)

موالات (ع - مٹ)

MU,VALÁT موالات

1. मैत्री (Maittri میتری) دوستی (Dosti دوستی)

2. सहयोग (Sahyog سہیوگ) तआवुन (Ta,ávun تعاون)

موالید ثلاثہ (ع - مذ)

MAVÁLÍDE SALÁSA موالیڈہ سلاسا

प्राणी वर्ग, वनस्पति वर्ग और जड़ पदार्थ (Pránivarg vanaspati varg aur jar padárth)

پرائی ورگ ونسپتی ورگ اور جڑ پدارتھ (Haivánát, nabátát aur)

موجودگی (ع - ص) (ع - م)

MAUJÚDAGI मौजूदगी

1. उपस्थिति (Upasthiti) (ایس تھتی) (حاضری) (Háziri)
2. साक्षात् (Sákchhát) (ساکچھات) (سامنا) (Sámna)

MU,VAH,HID मुवह्हिद (ع - ص)

अद्वैत वादी (Ad,dwaitvádi) (اد،دویت) (एकेश्वर वादी) (Ekeshwar vádi) (واदी) (Sif ek khuda ko mánne vála) (ایکے خُدا کو ماننے والا) (Sirf ek khuda ko mánne vála)

MÚ,HISH मूहिश (ع - ص)

शोक जनक (Shok janak) (شوگ جنک) (खेद जनक) (Khed janak) (کھید جنک) (रंज देह) (Ranj deh) (رنج ده)

موخر (ع - ص)

MO,AKH,KHAR मुअखखर

1. अंतिम (Antim) (انتم) (आखिरी) (Ákhiri) (آخری)
2. विलंबित (Vilambit) (ولمبت) (देर किया गया) (Der kiya gaya) (دیر کیا گیا)
3. पश्चाद्वर्ती (Pashchád varti) (پشچادورتی) (Ba,d vála) (बाद वाला) (بعد والا)

مودب (ع - ص)

MO,AD,DAB मुअदब

1. शिष्ट (Shisht) (ششت) (सभ्य) (Sabh,bhya) (سبھیہ) (Ba tamíz) (باتمیز)

MU,VAS.SIQ मुवस्सिक (ع - ص)

दृढ़ (Driḥ) (دڑھ) (पक्का) (Pakka) (پکا) (मज़बूत) (Mazbút) (مضبوط)

MAUJ मौज (ع - م)

तरंग (Tarang) (ترنگ) (वीचि) (Víchi) (ویچی) (हिल्लोल) (Hilloi) (لهل) (Labar)

MÚJIB मूजिब (ع - م)

कारण (Káran) (کارن) (हेतु) (Hetu) (هیتو) (सबब) (Sabab)

MÚJID मूजिद (ع - ص)

आविष्कर्ता (Ávish karta) (آوش کرتا) (आविष्कारक) (Ávishkárak) (آوش کارک) (ईजाद करने वाला) (Íjád karne vála) (ایجاد کرنے والا)

MÚJAZ मूजज़ (ع - ص)

संक्षिप्त (Sanchhipt) (سن چھپت) (सार) (Sár rúp) (ساروڻ) (खुलासा) (Khulása) (خلاصہ)

MAUJÚD मौजूद (ع - ص)

1. विद्यमान (Vid,dyamán) (ودیہ مان) (हाज़िर) (Házir) (حاضر)
2. साक्षात् (Sák, chhát) (साकचھات) (सामने) (Sámne) (سامنے)
3. उपलब्ध (Uplabdh) (اڻ لڊھ) (दास्त-याव) (Dastyáb) (دستیاب)
4. उत्पन्न (Utpan,n) (اتپن) (पैदा) (Paidá) (پیدا)

مول (Múl purush) مूल پुरुष (پرورتک)
 (Voh ádami jo kisi khándán ka bání ho) وہ آدمی جو کسی خاندان کا بانی ہو

MORCHA مورچہ (ف - مذ) مورچا

1. (Jang) جنگ (Yud,dh) یودھ (Yud,dh kendr) یودھ کے در (Maháze jang) महाजे जंग (جنگ)
2. (Zang) زنگ (Mandúr) مندور (Chhuddr pipílíka) छुद्र पिपीलिका (Ek bahut chhoti chyúnti) एक बहुत छोटी च्यूंटी (بہت چھوٹی چیونٹی)
3. (Zang) زنگ (Mandúr) مندور (Chhuddr pipílíka) छुद्र पिपीलिका (Ek bahut chhoti chyúnti) एक बहुत छोटी च्यूंटी (بہت چھوٹی چیونٹی)
4. (Zang) زنگ (Mandúr) مندور (Chhuddr pipílíka) छुद्र पिपीलिका (Ek bahut chhoti chyúnti) एक बहुत छोटी च्यूंटी (بہت چھوٹی چیونٹی)

مورخ (ع - ص)

MO,VA(A)R,RIKH مو (ا) ریکھ

(Itihás kár) इतिहास कार (Itihás lekhak) इतिहास लेखक (Tárikh navís) तारीख نویस (تاریخ نویس)

MAURID موریڈ (ع - ص)

1. (Bháján) भाजन (Páttr) पात्र (Mustahaq) مستحق (مستحق)
2. (Avrohashthán) अवरोहस्थान (Utarne ki jagah) उतरने की जगہ (اترنے کی جگہ)

نمرتہ (Namrata purn) 2. نامرتا पूर्ण (Adab ke) ادب کے ساتھ (sáth)

مودت (ع - مٹ)

MAVAD,DAT مبادت

(Mittrata) मित्रता (Maitri bháv) मैत्री भाव (Yagánagat) यगानगत (يگانگت)

موذن (ع - ص) मुअज़ّज़ن

(Baagi) बागी (Namáz) नमाज़ को बुलाने के लिए अज़ान देने वाला (ko buláne ke liye azán dene vála) (نماز کو بلانے کے لیے اذان دینے والا)

مودی (ع - ص) MÚZI

(Kasht dáta) कष्ट दाता (Dukh dáyi) दुःख दायी (Kleshad) क्लेशद (Iza dene vála) ایذا دینے والا (ایذا دینے والا)

MOR مور (ف - مٹ) مور

(Pipílíka) पिपीलिका (Chíunti) चीउंटी (چيونٹی)

MÚRIS موریس (ع - مذ)

1. (Pittr) पितृ (Púrvaj) पूर्वज (Pichhle buzurg) पिछले बुजुर्ग (پچھلے بزرگ)
2. (Utpádak) उत्पादक (Paída karne vála) पैदा کرنے والا (پیدا کرنے والا)

مورث اعلیٰ (ع - مذ)

MURISE-ÁLA موریسے آلا

(Vansh pravartak) वंश प्रवर्तक (ونش پرورتک)

اردو اور فارسی میں 'س' کے زبر
کے ساتھ بھی مستعمل ہے

MAUSUM मौسوم (ع - ص)
نامیت (Námit) نام رکھا گیا
(Nám rakh, kha gaya)

MÚSÍQÁR موسیقار (ع - مذ)
1. گایک (Gáyak) گایا
(Gavaiya)

2. گان ویدا ویتا (Gán viddya vetta)
سنگیت (Sangít kala marmaggya)
گانے کے فن کا ماہر
(Gáne ke fan ka máhir)

MÚSÍQI موسیقی (ع - مٹ)
گان ویدا (Gán viddya)
سنگیت (Sangít kala)

MÚSH موش (ف - مذ)
موشک (Múshak) اُندُر (Undur)
موش (Músh) آکھو (Ákhu) اُندر
(Chúba) چوہا (موش)

موش پران (ف - مذ)

MÚSHE-PAR, RÁN موشے پران
چرم چٹی (Charm chati)
چمگادڑ (Chamgá-dar) جتو (Jatu)

موش دشتی (ف - مذ)

MÚSHE-DASHTI موشدشتی
کلندک (Kalandak) گیلہری
(Gilahri)

موروثی (ع - مٹ)

MAURÚSI مائوروسی
پیتڑک (Paitrik) باپ دادا والا
(Báp dáda vála)

MAUZ موز (ع - مذ)
کدلی (Kadali) کدلی (Kela)
(کیلا)

MAUZÚN موزوں (ع - ص)

1. سنتولیت (Santulit) مت-
واژین (Mutavázin)

2. اچیت (Uchit) مناسیب
(Munásib)

3. یوگیہ (Yog.gya) قابیل
(Qábil)

4. رچیکر (Ruchikar) پسندیدہ
(Pasandída)

5. سمپیکت (Samupyukt) فٹ
(Fit)

6. ورتانویت (Vrittánvit) بحر
(Bahr ke andar) کے اندر

MO,AS,SIS مؤسس (ع - ص)
پرورتک (Pravartak) بنیاد
(Sansthápak) رکھنے والا
(Bunyád rakhne vála)

MAUSIM مائسیم (ع - مذ)

1. فصل (Fasl) رتو (Ritu)

2. وقت (Vaqt) سہ (Samai)

کرتا (Vazáhat
karne vála وضاحت کرنے والا)

MAUZA मौज़ा (ع - مذ) موضع

1. स्थान (Isthán استھان) जगह (Jagah جگہ)

2. ग्राम (Grám گرام) गाँव (Gáon گانوں)

یہ لفظ عربی میں ض کے زیر کے ساتھ ہے مگر اردو میں زیر کے ساتھ مستعمل ہے

MAUZÚ,A मौजूआ (ع - مذ) موضوع

1. निर्मित (Nirmit निर्मित) बनाया गया (Banáya gaya بنایا گیا)

2. स्थापित (Isthápit استھاپیت) रखा हुआ (Rakh,kha hua رکھا ہوا)

3. विषय (Vishai ویشے) प्रसंग (Prasang پرسنگ) (Mas,ala مسئلہ)

4. शीर्षक (Shírshak شیرشک) उनवान (Unván عنوان)

MAUTIN मौतिन (ع - مذ) موطن

जन्म भूमि (Janm bhúmi جنم بھومی) वतन (Vatan وطن)

موعظت (ع - مٹ)

MAU,IZAT मौइज़त

उपदेश (Updesh اپدیش) प्रवचन

(Pravachan پروچن) शिक्षा (Shik,

chha شیکھا) सीख (Sikh سیکھ)

नसीहत (Nasihat نصیحت)

موش کور (ف - مذ)

MUSHE-KOR मूशे कोर

आखनक (Ákhanak آکھنک) पूति

मूषिका (Púti múshika پیوتی موشکا)

छछुंदरी (Chhachbundari چھچھندری)

छछूंदर (Chhachbhúndar چھچھونددر)

MÚSIL मूसिल (ع - ص) موصل

1. प्रेषक (Preshak پریشک) भेजने वाला (Bhejne vála بھیجنے والا)

2. वाहक (Váhak واھک) लेजाने वाला (Lejáne vála لے جانے والا)

MAUSÚF मौसूफ (ع - ص) موصوف

1. प्रशंसित (Prashansit پرشاست) जिस की तारीफ की गई हो (Jis ki ta,rif ki gayi ho جسکی تعریف کی گئی ہو)

2. उक्त (Ukt اکت) पूर्वोक्त (Púrvokt पूर्वوکت) जिस का जिक्र चल रहा हो (Jis ka zikr chal raha ho جس کا ذکر چل رہا ہو)

3. विशेष्य [व्या०] (Visheshya ویشیشیہ)

MAUSÚL मौसूल (ع - ص) موصول

प्राप्त (Prápt پراپت) लब्ध (Labdh لبدھ) हासिल (Hásil حاصل)

MÚSI मूसी (ع - ص) موصی

मृत्यु लेख कर्ता (Mrityu lekh karta

वसीयत करने वाला (Vasíyat karne vála وصیت کرنے والا)

MÚZEH मूजेह (ع - ص) موضح

स्पष्टी कर्ता (Ispashti karta اسپشتی)

2. स्थान (Isthán استھان) जगह
(Jagah جگہ)

MAUQÚF मौकूफ (ع - ص) موقوف

1. निर्भर (Nirbhar निर्भर) निर्धारित
(Nirdhārit निर्धारित) मुनहसिर
(Munhasir منحصص)

2. हलन्त (Hulant هلنت) साकिन
(Sákin ساكن)

3. पदच्युत (Padach, chyut پدچ' چیدوت) सेवा वियुक्त
(Seva viyukt सेवा वियुक्त) बर खास्त
(Barkhast برخواست)

4. समाप्त (Samápt समाप्त) खत्म
(Khatm ختم)

MAUKAB मौकब (ع - مذ) موکب

1. सेना (Sena सेना) फौज
(Fauj فوج)

2. सैनिक दल (Sainik dal सैनिक दल) फौजी जवान
(Fauji javán فوجي جوان)

موکل (ع - مذ)

MO VA (A) K, KIL मुव (अ) विकल

1. व्यवहारी (Vyav, hāri व्यवहारी) वकील का असामी
(Vakil ka asāmi وکیل کا اسامی)

2. वेताल (Vetāl वेताल) हमज़ाद
(Hamzād همزاد)

MAULID मौलिद (ع - مذ) مولد

1. जन्म भूमि (Janm bhūmi जन्म भूमि) वतन
(Vetan وطن)

MAU,ÚD मौऊद (ع - مذ) موعود

1. प्रतिज्ञात (Pratig,gyát प्रतिज्ञात) कथित
(Kathit कथित) कहा हुआ
(Kaha hua कहा हुआ) वादा किया हुआ
(Vāda kiya hua वादा किया हुआ)

2. निश्चित (Nishchit निश्चित) मुकरर
(Muqarrar مقدر)

MU,VAQ,QAR मुवक्कर (ع - ص) موقر

1. प्रतिष्ठित (Pratish thit प्रतिष्ठित) समानित
(Sam mánit समानित) मुअज़ज़ज
(Mu,azzaz معزز)

2. विश्वस्त (Vish,shwast विश्वस्त) मोतबर
(Motabar معتبر)

MAUQA मौक्का (ع - مذ) موقع

1. अवसर (Avsar अवसर) खास वक्त
(Kbās vaqt خاص وقت)

2. घटना स्थल (Ghatanásthal घटना स्थल) जाए वुकूआ
(Jāe vuquá जाए وقوع)

3. समय (Samai समय) वक्त
(Vaqt وقت)

4. स्थान (Isthán استھان) जगह
(Jagah جگہ)

یہ لفظ عربی میں ق کے زیر کے ساتھ
ہے مگر اردو میں زیر سے بولا جاتا ہے

MAUQIF मौکف (ع - مذ) موقف

1. विराम स्थल (Virāmasthal विराम स्थल) ठहरने की जगह
(Thaharne ki jagah تھہرنے کی جگہ)

MOMIYA مومیا (ف - مٹ) مومیا
شیلہ جتو (Shila jatu) سلا
جیت (Salájit)

MO,AN,NAS مونٹ (ع - ص) مونٹ
1. استری لنگ (Istriling) استری لنگ
فیمیل (Female) فیمیل
2. استری پرائی (Istri práni) استری
مادہ (Máda) مادہ (پرائی)

MÚNIS مونس (ع - ص) مونس
پریمی (Premi) پریمی
میت (Mitr) میت
دوست (Dost) دوست (میت)

MÚHIB مویب (ع - ص) مویب
پریڈاٹا (Paridáta) پریڈاٹا
ہیبا کرنے والا (Hiba karne vála) ہیبا کرنے والا

مویب (ع - مٹ)

MAU,HIBAT مویبٹ
دان (Dán) دان
پریڈان (Paridán) پریڈان
عطیہ (Atiya) عطیہ (دان)

MÚHIM مویم (ع - ض) مویم
بھرامک (Bhrámak) بھرامک
وہم منے ڈالنے والا (Vahm men dálne vála) وہم میں ڈالنے والا

MAU,HÚB مویب (ع - ض) مویب
پریڈت (Paridatt) پریڈت
ہیبا کیا ہوا (Abhidatt) ہیبا کیا ہوا
ہیبا کیا ہوا (Hiba kiya hua) ہیبا کیا ہوا
ہیبا کیا ہوا (Bakhsa hua) ہیبا کیا ہوا

2. उत्पत्ति (Utpatti) جَنم
(Janm) جنم
(Paidáish) پیدائش

MO,AL,LIF مولف (ع - ص) مولف
سامپادک (Sampádak) سامپادک
کرتا (Sangrah karta) سنگرہ کرتا
دوسروں کے متفرق مضامین سے کتاب
مرتب کرنے والا

MAULÚD ماولود (ع - ص) ماولود
1. उत्पन्न (Utpan,n) جَنمیت
(Janmit) جنمیت
(Paida) پیدایا
2. शिशु (Shishu) ششو
(Bach,ohha) بچہ

MAULA مولا (ع - مذ) مولا
1. स्वामी (Sawámi) سوامی
(Prabhu) پربھو
(Áqa) آقا
2. ईश्वर (Íshwar) ایشور
(Alláh) اللہ

MOM موم (ف - مذ) موم
1. सिक्थ (Sikth) سکتھ
(Madhu shesh) مدھوشیش
2. मृदु (Mridu) مریڈو
(Komal) کومل
(Muláim) ملایم

MOMIN مومین (ع - ص) مومین
ایشور وادی (Íshwar vádi) ایشور وادی
آستیک (Ástik) آستیک
دھرم نشتھ (Dharm nishth) دھرم نشتھ
ایمان والا (Ímán vála) ایمان والا

MAH मह (ف - مذ) ماه کا مستخفف دیکھو 'ماه'

MEH मेह (ف - ص) 1. श्रेष्ठ (Shreshth) बुजुर्ग (Buzurg) (بزرگ)
2. महा (Maha) अजीम (Azim) (عظیم)

MOHABAT महाबत (ع - مٹ) 1. आतंक (Átank) हैबत (Haibat) (ہیبت)
2. वैभव (Vaibhav) शान (Shán) शौकत (Shaukat) (شوکت)

MOHÁJIR मुहाजिर (ع - ص) प्रवासी (Pravási) उत्प्रवासी (Utpravási) तारिके वतन (Tárike vatan) (تاریک وطن)

महाजرت (ع - مٹ)

MOHÁJARAT मुहाजरत प्रवास (Pravás) अपना घर छोड़ कर दूसरी जगह जाकर बसना (Apna ghar chhor kar dúsi jagah jákar basna) (جا کر بسنا)

MAHÁRAT महारत (ع - مٹ) 1. अभ्यास (Abbhhyás) मशक (Mashq) (مشق)
2. हस्त कौशल (Hast kausbal) मशकाकी (Mash, sháqi) (کوشل مشاکی)

MAU,HÚM मौहूम (ع - ص)

1. भ्रम मूलक (Bhram múlak) वहूम से पैदा (Vahm se paida) (وہم سے پیدا)
2. काल्पनिक (Kalpanik) फर्जी (Farzi) (کالپنیک فرضی)
3. मिथ्या (Mith,thya) गैर हकीकी (Ghair haqíqi) (غیر حقیقی)

MO,AL,YID मुऐइद (ع - ص)

1. समर्थक (Samarthak) तईद करने वाला (Táyid karne vála) (تائید کرنے والا)
2. सहमत (Sahmat) हमराय (Ham ráo) (سہمت ہم راے)
3. पक्षपाती (Pakebh páti) हिमायती (Himáyati) (پکچھپاتی حمایتی)

MAVÍZ मवीज़ (ف - مذ)

शुष्क द्राक्षा (Shushk drákehha) मुनक्का (Munaqqa) (ششک دراکچھا منققی)

MAVESHİ मवेशी (ع - مذ)

पशु (Pashu) चौपाया (Chaupáya) डोर (Dhor) (پشو چوپایہ دھور)

मोیشी خانه (ع - مذ)

MAVESHİ-KHÁNA मवेशी खाना

पशुवाव रोध (Pash, shwávrodh) पशुनिरोध (Pashu nirodh) रोध शाला (Rodh shála) कांजी हौस (Káuji haus) (پشو واد روذ پشونیرود روذ شالہ کانجی ہوس)

مہتمم (ع - ص)

MOHTAMIM مہتمم

ویوستانہ (Vyavas,thápak) व्यवस्थापक

سینچالک (Sanchálak) संचालक

ن-پربندھک (Prabandhak) प्रबंधक

منتظم (Muntazim) منتظم

MAH,JÚR مہجور (ع - ص)

ویرہی (Virahi) विरही

فراق زدہ (Firáq zada) फ़िराक़ ज़दा

MAH,D مہد (ع - مذ)

ہینڈولا (Pálana) पालना

گہوارہ (Gahvára) गहवारा

(Hindola) (هندولا)

MAHDI مہدی (ع - ص)

پشوا (Peshva) पेशवा

نیتا (Nota) नेता

(پیشوا)

MOHAZ,ZAB مہذب (ع - ص)

1. شبھ (Sabh,bhya) सभ्य

تامیزدار (Tamíz-dár) तमीज़दार

(Shisht) (ششت)

2. سنسکرت (Sanskrit) संस्कृत

پرشکرت (Parishkrit) परिष्कृत

شستا (Shusta) شسته

MEHR مہر (ف - مٹ)

1. روی (Ravi) सूर्य

سورج (Súraj) सूरज

2. دیا (Daya) दया

کرم (Karam) करम

3. پریٹی (Príti) प्रीति

مہببت (Mahabbat) महबبت

MAH,BIT مہبٹ (ع - مذ)

اترنے کی جگہ (Utarne ki jagah) उतरने की जगह

MAH,TÁB مہتاب (ف - مذ)

مہتاب کا مخفف

1. چاند رما (Chandrama) चन्द्रमा

چاند (Chánd) चाँद

2. جیوتسنا (Jyotsana) ज्योत्सना

چاندنی (Chándni) चांदनी

MOHTADA مہتدا (ع - ص)

دیخت (Díkehbit) दीक्षित

شیکھت (Shik chhit) शिक्षित

جس نے دھرم گورو کی ہدایت پائی ہو (Jis ne dharm guru ki hidáyat páyi ho)

جس نے دھرم گورو کی ہدایت پائی ہو

MEHTAR مہتر (ف - ص)

1. اچ تم (Uch,ch tam) उच्च तम

شریشٹھ (Shreshth tam) श्रेष्ठ तम

بزرگ ترین (Buzurg tarín) बزرگ ترین

(تم)

(۱ - مذ)

2. مل ہارک (Mal hárak) मल हारक

ملاکشی (Malá karshi) मलाकशी

بھنگی (Bhangi) भंगी

مہتم بالشان (ع - ص)

MOHTAM-BISH,SHÁN مہتمم بشاران

مہامہت (Mahámahat) महामहत

مہتو پورن (Mahattwa purn) महत्त्व पूर्ण

عظیم (Azímush,shán) अज़ीमुशشان

(الشان)

(Parást پراست) परा भूत (Parábhút
शिकस्त खुरदा (Shikast khurda
شکست خوردن)

MOHLAT मोहलत (ع - مٹ)
1. अवकाश (Avkash अवकाश) फुरसत
(Fursat فرصت)
2. विलंब (Vilamb विलंब) ताखीर
(Tákhír تاخیر)
3. आज्ञा (Ág,gya आज्ञा) इजाजत
(Ijázat اجازت)

MOHLIK मोहलिक (ع - ص) مهلك
घातक (Ghátak गहातक) प्राणांतक
(Pránántak प्राणान्तक) मार डालने
वाला (Már dálne vála مار دالنے والا)

MAH,LAKE महलका (ع - مذ) مهلكه
भयस्थान (Bhayastbán भयस्थान)
खतरे की जगह (Khatre ki jagah
خطرے کی جگہ)

MUHIM मुहम (ع - مٹ) مهم
1. युद्ध (Yud,dh युद्ध) जंग (Jang
جنگ)
2. जटिल समस्या (Jatil samas,sya
جٹیل समस्या) سخت मसला (Sakht
mas,ala سخت مسئلہ)

MEHMÁN मेहमान (ع - مذ) مهمان
आगंतुक (Ágantuk आगतक) अतिथि
(Atithi अतिथि) पाहुन (Pábun पाहुन)
मेहमान خانه (ع - مذ)

MEHMÁN KHÁNA मेहमान-खाना
अतिथि शाला (Atithi shála अतिथि शाला)

MOH,R मुह्र (ف - مٹ) مهر
मुद्रा (Muddra मुद्रा) अंकक (Ankak
अंकक) छाप (Chháp छाप)

MEHR-BÁN मेहरबान (ع - ص) مهربان
दयालु (Dayálu दयालु) कृपालु (Kripálu
کریپالو) दयावान् (Sadai दयावान्)
(Daya ván دیاوان)

मेहरबानी (ف - مٹ)
MEHR-BÁNI मेहरबानी
कृपा (Kripa कृपा) दया (Daya दया)
अनुकंपा (Anu kampa अनुकम्पा) करम
(Karam करम)

MOHRA मोहरा (ع - مذ) مهره
1. कीकस (Kikas कीकस) गुरिया
(Guriya گریہا)
2. सर्पमणि (Sarp mani सर्प मणि)
साँप का मन (Sánp ka man साँप
का मन)
3. कपर्दिका (Kapardika कपर्दिका) कौड़ी
(Kauṛi कौड़ी)
4. शंबुक (Sham buk शम्बुक) संख
(Sankh سنکھ)
5. शतरंज की गोट (Shatranj ki got
شطرنج کی گوت)

मेहरा باز (ع - ص)
MOHRA-BAZ मोहरा बाज़
छली (Chhali छली) वंचक
(Vanchak वंचक) फरेबी (Farebi
فریبی)

MAH,ZÚM महजूम (ع - ص) مهزوم
पराजित (Parájit पराजित)

er dene ka kánta jo savárou ki eri
men laga hota hai گھوڑے کو ایڑے
دینے کا کانتا جو سواروں کی ایڑی
(میں لگا ہوتا ہے)

مہندس (ع - مذ)

MOHANDIS مہندیس

گنیت (Ganitaggya گنی تگیہ)
ریاضی دان (Riázi dán ریاضی دان)

مہوس (ا - مذ)

MOHAV,VIS مہوہیس

رسان وید (Rasáyan vid رساین وید)
کیمیاء (Kímiya gar کیمیاء گار)

MOHAIYA مہایا (ع - ص)

1. اکتر (Ekattr ایکٹر) ایکٹر
(Ikath,tha ایکٹھا)

2. پرست (Prastut پرست) موجد
(Maujúd موجد)

3. प्राप्त (Prápt پراپت) حاصل
(Hásil حاصل)

4. तत्पर (Tatpar تپر) تیار
(Taiyár تیار)

MAHÍB مہیب (ع - ص)

भीषण (Bhíshan بھیشن) بھینکر
(Bhayankar بھانکر) دارو (Dárun دارو)
डरावना (Dráona ڈراونا) ڈراونا
नाक (Haibat náक ہیبت ناک)

MAI مے (ف - مٹ)

मदिरा (Madira مدیرا) مدیرا
(Maddya مدیہ) مدیہ
सुरा (Sura سورا) سورا
(Várni وارنی) وارنی

शाले (Shále شالہ) شالہ
(Guest house گیسٹ ہاؤس)

مہمان داری (ف - مٹ)

MEHMÁN-DÁRI مہمان-داری

आतिथ्य (Átith,thya آتیتیہ) آتیتیہ

पूजा (Atithi púja پوجا) پوجا

मेहमान नवाजी (Mehmán navázi مہمان نوازی)

(مہمان نوازی)

مہمان نواز (ف - ص)

MEHMÁN NAVÁZ مہمان نواز

आतिथि पूजक (Atithi pújak آتیتیہ پوجک)

(नरियाजी Nriyáji نریاچی) نریاچی

मेहमान की खातिर तवाजो करने वाला

(Mehmán ki khátir tavázo karne vála

(مہمان کی خاطر تواضع کرنے والا)

MOHMAL مہمل (ع - ص)

1. अर्थ हीन (Arth hín ارتھ ہین)

निरर्थक (Nirarthak نیررتھک) نیررتھک

(Be mání بے معنی)

2. मिथ्या (Mith,thya میتھیہ) میتھیہ

(Anargal अनर्गल) انرگل

(Bebúda بے ہودہ)

MAH,MÚM مہموم (ع - ص)

दुःखित (Dukh,khit دکھیت) دکھیت

(Kleshit क्लेशित) کلشیت

शोक ग्रस्त (Shok grast شوک گراست)

(Ghamgín غم گین)

MAH,MEZ مہمیز (ف - مٹ)

घोड़े को एड़ देने का काँटा जो सवारों

की एड़ी में लगा होता है (Ghore ko

MEKH میخ (ف - مٹ) مے

مٹھ (Mayúkh) شंकु (Shanku)
(کھونٹا) (Khúnta) خٹا (شنکو)

مے خاھ (ف - مذ)

MAI-KHÁNA مے خانا

مدیرالے (Madirálai) مڈھو
شالہ (Madhu shála) شالہ
شراب (Sharáb khána) شراب
خانہ

MAIDÁN میدان (ف - مذ)

1. چھتر (Chhettr) لंबी चौड़ी
हमवार जमीन (Lambi chauṛi ham-
vár zamín) لمبی چوڑی هموار زمین
2. युद्धक्षेत्र (Yud,dh chhettr) युद्ध
क्षेत्र मैदाने जंग (Maidáne jang
(میدان جنگ)

میدان جنگ (ف - مذ)

MAIDÁNE-JANG मैदाने जंग

रण क्षेत्र (Ran chhettr) रण
भूमि (Ran bhúmi) रंग
भूमि (Rang bhúmi) युद्ध
(रंगान्गन) (Rangáangan) स्थल
(Yud,dhasthal) युद्ध
भूमि (Yud,dh bbúmi) रणार्जर
(Ranájir) लड़ाई का
लड़ाई का मैदान (Laṛáyi ka maidán
(میدان)

MÍR मीर (ف - مذ)

1. अधिष्ठा (Adb,dhyakchh) सर
गिरोह (Sar giroh) सरदार
(Sardár)

कदंबिनी (Kadambini) (کدم بنی)

शराब (Sharáb) (شراب)

مے آشام (ف - ص)

MAI-ÁSHÁM—MAYÁSHÁM

مے آشام-میاشام

मद्यप (Mad,dyap) रसाशी

(Rasáshi) (رہاشی) शराब खोर

(Sharáb khor) (شراب خور)

MIYÁN میان (ف - مٹ)

1. कोष (Kosh) नियाम
(Niyám) (کوش)

2. कटि (Kati) कमर (Kamar
(کمر)

(ص)

3. मध्य (Madh,dhya) बीच
(Bích) (مدھیہ)

مے پرست (ف - ص)

MAI-PARAST مے پرست

मदिरा भक्त (Madira bhakt) मदिरा भक्त

(Sharáb ka fidáyi) शराब का फिदाई
(شراب کا فدائی)

MAI,YIT मैयित (ع - مٹ)

शव (Shav) अरथी (Arthi) (شو)

जनाजा (Janáza) (جنازه)

MÍSÁQ मोसाक (ع - مذ)

1. प्रतिज्ञा (Pratiggya) कौल-
करार (Qaul qarár) (پرتگیا)

2. दृढ़ता (Driḥbata) मजबूती
(Mazbúti) (دریہتا)

رہے (Voh zakbm jo hamesha rista rahe
(وہ زخم جو ہمیشہ رستا رہے)

NA-SHÁD ناشاد (ف - ص)

अप्रकुल (Appraphull अप, پرپهل)

अप्रसन्न (Apprasann अप, प्रसन्न)

उदास (Udás (اداس अफ्सुर्दा

(Afsurda (افسرده)

ناشایسته (ف - ص)

NA-SHÁISTA नाशाइस्ता

1. अशिष्ट (Ashisht (اششت बेतमीज़
(Be tamíz (بے تمیز)

2. अशोभनीय (Ashobhaniya (اشوبهله
ना जेबा (Na zeba (نازیبا)

3. अश्लील (Ashlil (اشلیل فحش
(Fohsh (فحش)

NÁSHTA नाश्ता (फ - मड)

प्रातरशन (Prátarashan (پراترشن)

कल्यवर्त (Kallya vart (کلیه ورت जल

पान (Jalpán (جل پان कलेवा

(Kaleva (کلهوا)

ناشدنی (ف - ص)

NA-SHUDANI नाशुदनी

1. असंभव (Asambhav (اسمبھو अशक्य
(Ashak, kya (اشکیه मुहाल (Mohál
(محوال)

2. अभागा (Abhága (ابھاگا शामत का
मारा (Shámat ka mára (شامت کا
(مارا)

NÁSHIR नाशिर (ع - ص)

1. प्रचारक (Pracharak (پرچارک)

मुबल्लिग (Muballigh (مبلغ)

(Utsádak (اتسادک मनसूख करने
वाला (Mansúkh karne vála
(منسوخ کرنے والا)

NA-SARA नासरा (ع - ص)

कूट (Kút (کوت मिथ्या (Mith, thya
(کھوتا खोटा (Khota (متھیا)

NA-SAZA ना सज़ा (ف - ص)

1. अनुचित (Anuchit (انوجت बेजा
(Beja (بے جا)

2. नीच (Ních (نیچ सिफ्ला (Sifla
(سفلہ)

ناسز او ار (ف - ص)

NA-SAZAVÁR ना सज़ा वार

1. अनुचित (Anuchit (انوجت
ना मुनासिब (Na munásib (نامناسب)

2. अशुभ (Ashubh (اشبه ना मुबारक
(Na mubáarak (نا مبارک)

NA-SUFTA नासुफ़्ता (ف - ص)

1. अनविधा (Anbidha (ان بدھا जिस में
छेद न हो (Jis men chhed na ho
(جس میں چھید نہ ہو)

2. अक्षता (Akebhata (اکچھتا बाकिरा
(Bákira (باکرة)

NÁSÚT नासूत (ع - मड)

मर्त्य लोक (Martya lok (مړتیه لوک)

संसार (Sansár (سلسار दुनिया (Dunya
(دنیا)

NASÚR नासूर (ع - मड)

नारी (ली) व्रण (Nári (li) vran (ناری)

वृद्ध ज़रम जो हमेशा रिस्ता (والی)

1. वक्ता (Vakta वक्ता) निनादी

NÁZÚRA ناظوره (ع - م ث)

1. पुष्प चायिनी (Pushp cháini) پشپ
(Málini) मालिनी (چائنی)
(Málan) मालन (مالن)
2. प्रेयसी (Preyasi) پریسی
(Máshúqa) माशूका (پریسیکا)
(معشوقه)

نا عاقبت اندیش (ع ف - ص)

NA-ÁQIBAT-ANDESH نا آکبیت اندیش

- अपरिणाम शोची (Aparinám shochi)
(Anaggr shochi) अनग्र शोची (اپرنام شوچی)
(Nátíja na sochne vála) नतीजा न सोचने
(نه سوچنے والا)

NAGHA नाग (त - م ث)

- (Anupasthiti) अनुपस्थिति (انوپستیتی)
(Ghair házirí) غير حاضری

NÁF नाफ (ف - م ث)

- (Tundika) तुंदिका (Nábhi) नाभि
(Tund kúpi) तुंद कुपी (تند کوپی)
(Tundi) तुंदी

NÁFIZ नाफिज (ع - ص)

- (Prachalit) व्यवहृत (پرچلت)
(Lágu) लागू (ویوهرت)
(Ráij) राज (رائج)

NÁFIR नाफير (ع - ص)

- (Ghrini) घृणी (گھرنی)
(Ghin karne vála) (گھن کرنے والا)

نا فر جام (ف - ص)

NA-FARJÁM نا فرجام

1. दुष्प्रकृति (Dushprakriti) دش

(Ninádi) ननादि (بولنے والا)

(Bolne vála)

2. युक्ति संगत (Yuktí sangat) یکتی
(Mudal,lal) मुदलल (مدلل)
(Drih) दृढ़ (مضبوط)
3. मजबूत (Mazbút)

NÁTIQA नाटिका (ع - مد)

- (Váni) वाणी (वाक्यशक्ति)
(Vak,kya shakti) (واکبہ شکتی)
(Quv,vate goyáyi) قوت گویائی

NÁZIR ناظر (ع - ص)

1. दर्शक (Darshak) درشک
(Drashta) देखने वाला
(Dekhne vála) (دیکھنے والا)
2. निरीक्षक (Niríkhak) نریکھک
(Sanrak, chhak) संरक्षक (سن)
(Nigarán) निगरां (نگران)
3. दीवानी का एक उद्दे दार (Divání ka ek obde dár) دیوانی کا ایک
(عهدے دار)

NÁZIRÍN नाज़يرین (ع - مذ)

- (Darshak gan) दर्शक गण
(Dekhne vále) देखने वाले (دیکھنے والے)

NÁZIM नाज़िम (ع - ص)

1. प्रबन्धक (Prabandhak) پر بندھک
(Vyavasthápak) व्यवस्थापक (ویوس)
(Sanyojak) संयोजक (سندیو)
(Mnntazim) منتظم (جک)
2. मंत्री (Mantri) منتری
(Secretary) سکریٹری

अंड (And अंड) मुश्क नाफा (Mushk náfa मुश्क नाफा)

NA-FAHM ना फहम (अफ - व) नाफहम

1. अबोध (Abodh अबोध) अनभिज्ञ (Anabhig,gya अनभिज्ञ) नासमझ (Na samejh नासमझ)

2. मूर्ख (Múrkh मूर्ख) बेवकूफ (Be va. qúf बेवकूफ)

NA-QÁBIL नाकाबिल (अफ - व) नाकाबिल

1. अयोग्य (Ayoggya अयोग्य) अपात्र (Apáttr अपात्र) ना अहल (Na ahl नाअहल)

2. अशिक्षित (Ashikchhit अशिक्षित) निरक्षर (Nirak,chhar निरक्षर) जाहिल (Jábi! जाहिल)

नाकाबिल اعتبار (अफ - व)

NA-QÁBILE-ETIBÁR

नाकाबिले एतिबार

अविश्वस्त (Avish,shwast अविश्वस्त) अविश्वसनीय (Avish,shwasaníya अविश्वसनीय) ना मोतबर (Na - motabar नामोतबर)

नाकाबिल اعتماد (अफ - व)

NA-QÁBILE-ETIMÁD

नाकाबिले एतिमाद

दिकहो 'नाकाबिल اعتبار'

नाकाबिल برداشت (अफ - व)

NA-QÁBILE-BARDÁSHT

नाकाबिले बरदाश्त

दुःसह (Dus,.,sah दुःसह) असह्य (Asahya असह्य) असहनीय (Asahaníya असहनीय)

बद खसलत (Bad khaslat बद खसलत)

2. अदूरदर्शी (Adúr darshi अदूरदर्शी) कम बौ (Kam bín कम बौ)

नाफरमान (अफ - व)

NA-FARMÁN ना फरमान

1. अवज्ञा करी (Avag,gya kári अवज्ञा करी) हुकम उदूल (Hukm udúl हुकम उदूल) (हकम उदूल)

2. उद्दंड (Ud,dand उद्दंड) सरकश (Sar kash सरकश)

3. विद्रोही (Vid,drohi विद्रोही) बागी (Bághí बागी)

नाफरमानी (अफ - व)

NA-FARMÁNI ना फरमानी

1. अवज्ञा (Avaggya अवज्ञा) आशोल्लंघन (Ággyol,langhan आशोल्लंघन) हुकम उदूली (Hukm udúli हुकम उदूली) (हकम उदूली)

2. उद्दंडता (Ud,dandata उद्दंडता) अवहेलना (Avhelana अवहेलना) सरकशी (Sar kasbi सरकशी)

3. विद्रोह (Vid,droh विद्रोह) बगावत (Bagbávat बगावत)

NÁFE नाफे (अ - व) लाभ दायक (Lábh dáyak लाभ दायक) हितकर (Hitkar हितकर) मुफीद (Mufid मुफीद) (मफीद)

NÁFA नाफा (अ - व) मृग नाभि (Mrig nábhi मृग नाभि)

ن ہو سکے (Jo ásáni se na ho sake جو
(آسانی سے نہ ہو سکے)

نا قابل فہم (عف - ص)

NA-QÁBILE-FAHM نا کاویلے فہم
اُویجیہ (Avig,geya) اُویجیہ (Avig,geya)
اُویجیہ (Gyánágam,mya) اُویجیہ (Gyánágam,mya)
(Dur bodh) (دربودھ) جو سامجہ میں نہ آ
سکے (Jo samajh men na á sake جو
(سمجھ میں نہ آسکے)

نا قابل قبول

NA-QÁBILE-QABÚL نا کاویلے کبूल
اُویجیہ (Aggráhya) اُویجیہ (Aggráhya)
اُویجیہ (Amán,nya) اُویجیہ (Amán,nya)
(Jo qabúl na kiya ja sake) (جو کبूल نہ کیا جا سکے)
(جا سکے)

نا قابل گرفت (عف - ص)

NA-QÁBILE-GIRIFT نا کاویلے گیرفت
(Dur gráhya) (دُرگراہیہ)
(Durabhig,grah) (دُرہیگ گراہ)
(Durdhar) (دُرڈھار) جو مُشکل
سے پکڑا جا سکے (Jo musbkil se pak-
ra ja sake (جو مشکل سے پکڑا جا سکے)

نا قابل یقین (عف - ص)

NA-QÁBILE-YAQÍN نا کاویلے یقین
1. اُویجیہ (Avish,shwasaníya) اُویجیہ (Avish,shwasaníya)
(Na motabar) (نا موٹابر)
2. اُویجیہ (Amán,nya) اُویجیہ (Amán,nya)
(Na maqbúl) (نامقبول)

(Bardásht) (برداشت سے باہر) (Bardásht
se báhar)

نا قابل بیان (عف - ص)

NA-QÁBILE-BAYÁN نا کاویلے بیان
(Varnátít) (ورناتیت) اُویجیہ (Akathaniya)
(Náguftha beh) (ناگفتہ بہ)

نا قابل تسخیر (عف - ص)

NA-QÁBILE-TASKHÍR

نا کاویلے تسخیر
(Ajeya) (اُویجیہ) (Durjai)
(Jo jíta na ja sake) (جو جیتا نہ جا سکے)
(جو جیتانہ جا سکے)

نا قابل تقسیم (عف - ص)

NA-QÁBILE-TAQSÍM

نا کاویلے تقسیم
(Avi bhájja) (اُویجیہ) (Abbhájja)
(Jo baut na sake) (جو بنت نہ سکے)
(نہ سکے)

نا قابل حصول (عف - ص)

NA-QÁBILE-HUSÚL نا کاویلے ہسول
(Dush prá,pya) (دُش پراپیہ)
(Ap,práppay) (اُپ پراپیہ)
(Jo mil na sake) (جو مل نہ سکے)
(مل نہ سکے)

نا قابل عمل (عف - ص)

NA-QÁBILE-AMAL نا کاویلے امل
(Dush kar) (دُش کار) (Asádh,dhya)
(جو آسانی سے)

3. अशुद्ध (Ashud,dh अशुद्ध) गैर सहीद
(Ghair sabih गैर صحيح)

4. कूट (Kút कुट) खोटा (Khota छोटा)

5. अकर्मण्य (Akarman,nya अकर्मण्य)
निकम्मा (Nikamma नकमा)

6. عربي يا فارسی کا وہ لفظ جس کا
آخری حرف 'الف' 'واو' یا 'ی' ہو

ناقص العقل (ع - ص)

NÁQISUL-AQL नाकिसुल अक्ल

अपरिपक्व मति (Apripak,kwa mati
अपरीपक्व मति) मंद बुद्धि (Mand buddhi
मंद बुद्धि) अपूर्ण धी (Apurn dhi
अपूर्ण धी) कम अक्ल (Kam aql
कम अक्ल)

NÁQIL नाकिल (ع - ص) नाकिल

अनुलेखक (Anu lekhak अनुलेखक)
प्रतिलेखक (Prati lekhak प्रतिलेखक)
नकल करने वाला (Naql karne
नकल करने वाला)

NÁQÚS नाकूस (ع - مذ) नाकूस

दर (Dar दर) कंबु (Kambu कम्बु)
शंख (Shankh शंख) कंबुक (Kambuk
कम्बुक) संख (Sankh संख)

NÁQA नाका (ع - مذ) नाका

उष्ट्रीका (Ushtrika उष्ट्रीका)
ऊँटनी (Úntni ऊँटनी)
(Ushtri उष्ट्री) (اونٹنی)

नाकारآمد (ف - ص)

NA-KÁR-ÁMAD ना कार आमद

अनुप युक्त (Anup yukt अनुप युक्त)

نا قابليت (ع - م)

NA-QÁBILÍYAT ना काबिलीयत

1. अयोग्यता (Ayog,gyata अयोग्यता)

ना अहलीयत (Na ahliyat ना अहलीयत)

2. अविद्वत्ता (Avid,dwatṭa अविद्वत्ता)

जाहिलीयत (Jáhiliyat जाहिलीयत)

NÁQID नाकिद (ع - ص) नाकिद

1. आलोचक (Álochak आलोचक)

समीक्षक (Samík,chkhak समीक्षक)

तनकीद करने वाला (Tanqíd karne
तनकीद करने वाला)

2. परीक्षक (Paríckhak परीक्षक)

पारखी (Párákhi पारखी) परखने
वाला (Parakhne vála परखने वाला)

NA-QADR नाकद्र (ع - ص) नाकद्र

‘नाकद्रदान’
‘नाकद्रदान’

‘नाकद्रदान’ (ع - ص)

NA-QADR DÁN ना कद्र दान

गुणाग्राही (Gunág,grábi गुणाग्राही)
कद्र न पहचानने वाला (Qadr na pahch-
anne vála कद्र न पहचानने वाला)

NA-QADRI नाकद्री (ع - م) नाकद्री

तिरस्कार (Tiraskár तिरस्कार)

अपमान (Apmán अपमान)

अनादर (Anádar अनादर)

बे इज्जती (Be izzati बे इज्जती)

NÁQIS नाकिस (ع - ص) नाकिस

1. अपूर्ण (Apurn अपूर्ण) नामुकम्मल

(Na mukam,mal ना मुकम्मल)

2. दूषित (Dúshit दूषित) फासिद

(Fásid फासिद)

2. अविवहिता (Avivāhita) (اورا هتا)
गौर मनकूहा (Ghair mankūha)
(غير منکوحه)

ناکردنی (ف - ص)

NA-KARDANI नाकर्दनी

1. अकरणीय (Akarāṇīya) (اکرنیہ)
जिस का करना अच्छा न हो (Jis ka
karna ach,cha na ho) (جس کا کرنا
اچھا نہ ہو)

2. दुष्कर्म (Dush karm) (دش کرم)
(पाप Pāp) (پاپ)

ना गह (NÁGÁH) (ف - ص)
सहसा (Sahasa) (सहसा)
अकस्मात् (Akasmát) (अकस्मात्)
(अचानक Achá-nak) (اچانک)

ना ग़ज़िर (NA-GUZIR) (ف - ص)

1. अनिवार्य (Anivārya) (انواریه)
लाज़मी (Lázimi) (لازمی)
2. आवश्यक (Avash shyak) (آوشیک)
ज़रूरी (Zurúri) (ضروری)
3. निश्चित (Nishchit) (نشیئت)
यकीनी (Yaqíní) (یقینی)

نا گفتنی (ف - ص)

NA-GUFTANI नागुफ़ तनी

- अकथनीय (Akathanīya) (اکتھنیہ)
अवक्तव्य (Avaktav, vya) (اوکتویہ)
जिस का कहना मुनासिब न हो (Jis ka
kahna munásib na ho) (جس کا کہنا
مناسب نہ ہو)

- असार्थक (Asārthak) (اسارتھک)
(वेकार Be kār) (بیکار)

ना कारे (NA-KÁRA) (ف - ص)

1. अयोग्य (Ayog,gya) (ایوگیہ)
नाक़ाबिल (Na qábil) (نا قابل)
2. अकर्मण्य (Akarmannya) (اکرمنیہ)
निकम्मा (Nikamma) (نکما)
3. व्यर्थ (Vyarth) (ویرتھ)
फ़ुज़ूल (Fuzúl) (فضول)

ना काम (NA-KÁM) (ف - ص)

- असफल (Asaphal) (اسیہل)
विफल (Viphal) (ویہل)
ना काम यात्र (Na kám-yáb) (نا کامیاب)

ना कामी (NA-KÁMI) (ف - مٹ)

- असफलता (Viphalata) (ویہلتا)
विफलता (Asaphalata) (اسیہلتا)
ना काम यात्री (Na kám yábi) (نا کام یابی)

ना कामीय (ف - ص)

NA-KÁMYÁB नाकामयात्र

1. असफल मनोरथ (Asaphal manorath)
(असिहल मनोरथ) (Na kám-
ना काम)
2. अनुत्तीर्ण (Anut,tírn) (انت تیرن)
फ़ेल (Fail) (فیل)

ना कतेख़दा (ف - ص)

NA-KAT KHUDA ना कतख़ुदा

1. अविवहित (Avivāhit) (اوواہت)
गौर मनकूहा (Ghair mankūh) (غیر
منکوح)

NÁLISHI نالشی (ف - ص) نالشی
 वादी (Vádi वादी) अभियोगी (Abhi yogi
 नालिश करने वाला (Nálish
 करने والا (Nálish
 karne vála)

NÁLA नाला (फ - मं) नाला
 1. आर्तनाद (Árt nád आर्तनाद) फरयाद
 (Faryád فریاد)
 2. चीत्कार (Chít kár चीत्कार) चीख
 (Chíkb چیخ)

NÁM नाम (फ - मं) नाम
 1. नाम (Nám नाम) संज्ञा (Sangya
 (Ákb,khya आख्या) (Ákb,khya
 इस्म (Ism اسم)
 2. यश (yash यश) कीर्ति (Kírti
 नाम वरी (Nám vari
 (नाम वरी)
 3. ख्याति (Khyáti ख्याति) शहरत
 (Shohrat شهرت)

نام آور (ف - ص)

NÁM-ÁVAR (NÁMÁVAR)

नाम आवर (नामावर)

1. यशस्वी (Yashas,swi यशस्वी)
 कीर्ति वान् (Kírti ván कीर्ति वान्)
 बाफ़िज़ (Ba faiz बाफ़िज़)
 2. सुख्यात (Sukh,khyát सुख्यात)
 सुप्रसिद्ध (Sup,prasid,dh सुप्रसिद्ध)
 मारुफ़ो मशहूर (Ma,rúfo mash,húr
 (मारुफ़ो मशहूर)

नामानूस (ف - ص)

NA-MÁNÚS नामानूस

जो हिला न हो (Jo hila na ho जो हिला न हो)

NA-GAVÁR नागवार (फ - व) नागवार

1. अप्रिय (Appriya अप्रिय) अरुचिकर
 (Aruchikar अरुचिकर) ना पसंद
 (Na pasand ना پسند)
 2. निस्वाद (Nis,swád निस्वाद) बे
 मज़ा (Bb maza बे مزه)

NÁGAHÁ N नागहां (फ - व) नागहां
 सहसा (Sabasa सहसा) अनायास (An-
 áyás अनایاس) आपाततः (Ápátatah
 (آپاتتہ) अचानक (Achának اچانک)

NÁLÁN नालां (फ - व) नालां
 रुदित (Rudit रुदित) रोता हुआ
 (Rota hua روتا ہوا)

NA-LÁIQ ना लाइक (ف - ع) ना लाइक

1. अयोग्य (Ayog.gya अयोग्य) ना
 काबिल (Na qábil ना قابل)
 2. अधम (Adham अधम) नीच (Ních
 (Kamína کمینہ) कमीना (Kamína
 3. अनुचित (Anuchit अनुचित) नाज़ेबा
 (Na zeba نازیبا)
 4. असभ्य (Asabb, bhya असभ्य)
 अशिष्ट (Ashisht अशिष्ट) उजड़
 (Ujad,d اجد)
 5. उद्दंड (Ud,dand उद्दंड) सरकश
 (Sarkash سرکش)

NÁLISH नालिश (फ - मं) नालिश

वाद (Vád वाद) व्यवहार (Vyavhár
 (Abhiyog अभियोग) (Abhiyog
 दावा (Dáva دعوای)

رہے (Voh zakbm jo hamesha rista rahe
(وہ زخم جو ہمیشہ رستا رہے)

NA-SHÁD ناشاد (ف - ص)

अप्रकुल्ल (Appraphull अप'प्रिपुल)
अप्रसन्न (Apprasann अप'प्रसन)
उदास (Udás (اداس) अफ्सुर्दा
(Afsurda (افسودا)

ناشایستہ (ف - ص)

NA-SHÁISTA नाशाइस्ता

1. अशिष्ट (Ashisht (اششت) बेतमीज़
(Be tamíz (بے تمیز)
2. अशोभनीय (Ashobhaniya (اشوبهنيہ)
ना ज़ेबा (Na zeba (نازیبا)
3. अश्लील (Ashlil (اشللیل) फुद्दश
(Fobsh (فحش)

NÁSHTA नाश्ता (फ - मंड)
प्रातरशन (Prátarashan (پراترشن)
कल्यवर्त (Kallya vart (کلیہ ورت) जल
पान (Jalpán (جل پان) कलेवा
(Kaleva (کلیوا)

नाशदनी (ف - ص)

NA-SHUDANI नाशुदनी

1. असंभव (Asambhav (اسمبھو) अशक्य
(Ashak,kya (اشکیہ) मुहाल (Mohál
(محوال)
2. अभागा (Abbága (ابھاگا) शामत का
मारा (Shámat ka mára (شامت کا
(مارا)

NÁSHIR नाशिर (ع - ص)

1. प्रचारक (Pracháarak (پرچارک)
मुबल्लिग (Muballigh (مبلغ)

(Utsádak (اتسادک) मनसूख करने
वाला (Mansúk'h karne vála
(منسوخ کرنے والا)

NA-SARA नासरा (ع - ص)
कूट (Kút (کوت) मिथ्या (Mith,thya
(مکھوٹا) खोटा (Khota (مکھوٹا)

NA-SAZA नासज़ा (ف - ص)

1. अनुचित (Anuchit (انوحیت) बेजा
(Beja (بے جا)
2. नीच (Ních (نیچ) सिफ्ला (Sifla
(سفلہ)

नासज़ाوار (ف - ص)

NA-SAZAVÁR नासज़ा वार

1. अनुचित (Anuobit (انوحیت)
ना मुनासिब (Na munásib (نامناسب)
2. अशुभ (Ashubh (اشبه) ना मुबारक
(Na mubáarak (نا مبارک)

NA-SUFTA नासुफ़्ता (ف - ص)

1. अनविधा (Anbidha (انبدھا) जिस में
छेद न हो (Jis men chhed na ho
(جس میں چھید نہ ہو)
2. अक्षता (Akchhata (اکچھتا) बाकिरा
(Bákira (باکرة)

NÁSÚT नासूत (ع - मंड)

मर्त्य लोक (Martya lok (مرتیه لوک)
संसार (Sansár (سنسار) दुनिया (Dunya
(دنیا)

NASÚR नासूर (ع - मंड)

नारी (ली) व्रण (Nári (li) vran (ناری)
वह ज़ख्म जो हमेशा रिस्ता

نسیहत کرنے والا (Nasíhat karne vála نصیحت کرنے والا)

NÁSIR ناصیر (ع - ص)

1. سہایک (Saháyak مددگار)

2. پکچھ پاتی (Pakebhpáti حمایتی)

NÁSIYA ناصیہ (ع - مذ)

لالاٹ (Lalát کپال) (Mátha ماٹھا)

ناصیہ فرسا (ع - ص)

NÁSIYA-J'ARSA ناصیہ فرسا

ماٹھا رگڑنے والا (Mátha ragaṛne vála زمین پر ماٹھا ٹیک کر سلام کرنے والا)

NA-TÁQAT نا طاقت (ع - ص)

1. اشکت (Ashakt) (Nirbal) (Be zor) (بے زور)

2. असमर्थ (Asamarth) (Be maqdirat) (بے مقدرت)

نا طاقتی (ع - ص)

NA-TÁQATI نا طاقتی

اشکتی (Ashakti) (Nirbalata) (Kam zori) (کم زوری)

NÁTÍQ ناطق (ع - ص)

1. वक्ता (Vakta) (نیتاوی)

2. घोषणा कार (Ghoshana kár گھوشنا کار)

3. प्रकाशक (Prakáshak) (Munadí karne vála) (مناذی کرنے والا)

3. प्रकाशक (Prakáshak) (Kitáben sháye karne vála) (کتابیں شایع کرنے والا)

ناشکر گزار (ع - ص)

NA-SHUKR-GUZÁR نا شکر گزاری

अकृतज्ञ (Akritaggya) (Kritnindak) (अनुपकृत) (Anupkrit)

ناشکری (ع - ص)

NA-SHUKRI نا شکری

कृतघ्नता (Kritaghnata) (Kritninda) (अकृतज्ञता) (Akritaggyata)

ناشکیبا (ف - ص)

NA-SHIKEBA نا شیکبہ

अधीर (Adhír) (Ashánt) (Átur) (Be sabr) (بے صبر)

ناصبور (ع - ص)

NA-SABÚR نا صبور

आतुर (Átur) (Utkanthit) (Adhír) (Be sabra) (بے صبرا)

NÁSEH ناصح (ع - ص)

उपदेष्टा (Updeshta) (शिक्षक) (Shikshak)

NÁZÚRA ناظورہ (ع - مٹ) ناظورہ

1. पुष्प चायिनी (Pushp cháini) پشپ
(मालिनी) मालिनी (چائنی)
(मालन) मालन (مالن)

2. प्रेयसी (Preyasi) پریسی
(प्रेमिका) प्रेमिका (پری میکا)
(معشوقه)

नाआकित अन्दिश (ع - ف - ص)

NA-ÁQIBAT-ANDESH ना आकित अन्देश

- अपरिणाम शोची (Aparinám shochi)
(अनग्र शोची) अनग्र शोची (Anaggr shochi)
(अनग्र शोची) अनग्र शोची (Anaggr shochi)
(नतीजा न सोचने वाला) (Natiја na soohne vála)
(نه سوچنے والا)

NAGHA नाग (त - मٹ) नाग

- (अनुपस्थिति) अनुपस्थिति (Anupasthiti)
(गैर हाजिरी) गैर हाजिरी (Ghair házirí)

NÁF नाफ (फ - मٹ) नाफ

- (नाभि) नाभि (Nábhi)
(तुंदिका) तुंदिका (Tundika)
(तुंद कूपी) तुंद कूपी (Tund kúpi)
(तुंडी) तुंडी (Tundi)

NÁFIZ नाफिज (ع - ص) नाफिज

- (प्रचलित) प्रचलित (Prachalit)
(लागू) लागू (Lágu)
(राज) राज (Ráij)

NÁFIR नाफिर (ع - ص) नाफिर

- (घृणी) घृणी (Ghrini)
(गहन कर्ने वाला) गहन कर्ने वाला (Ghin karne vála)

नाफर جام (ف - ص)

NA-FARJÁM ना फरजाम

1. दुष्प्रकृति (Dushprakriti) دھ

(Ninádi) (ننادی) बोलने वाला
(Bolno vála) (بولنے والا)

2. युक्ति संगत (Yuktí sangat) یکتی
(مُدلل) مُدلل (Mudal, lal) (مدلل)
(سنگت)
3. दृढ़ (Driḥ) (دری) मजबूत (Mazbút)
(مضبوط)

NÁTIQA नाटिका (ع - مد) नाटिका

- (वाणी) वाणी (Váni)
(वाक्यशक्ति) वाक्यशक्ति (Vak, kya shakti)
(वाक्य शक्ति) वाक्य शक्ति (Vak, kya shakti)
(क़ुवते गोयाई) क़ुवते गोयाई (Quv, vate goyáyi)
(قوت گویائی)

NÁZIR नाज़िर (ع - ص) नाज़िर

1. दर्शक (Darsbak) (درشک) द्रष्टा
(Drashta) (درشتا) देखने वाला
(Dekhne vála) (دیکھنے والا)
2. निरीक्षक (Niríkehak) (نریکھک) निरीक्षक
(Sanrak, chhak) (سن راک، چھک) संरक्षक
(Nigarán) (نگران) निगरां (Nigarán)
(रक्षक) (Rakshak) रक्षक
3. दीवानी का एक उहदे दार (Divání ka ek ohde dár) (دیوانی کا ایک
(عہدے دار)

NÁZIRÍN नाज़िरीन (ع - مذ) नाज़िरीन

- (दर्शक गण) दर्शक गण (Darsbak gan)
(देखने वाले) देखने वाले (Dekhne vále)

NÁZIM नाज़िम (ع - ص) नाज़िम

1. प्रबंधक (Prabandhak) (پر بندھک) प्रबंधक
(Vyavasthápak) (ویو استھاپک) व्यवस्थापक
(Sanyojak) (سن یو جاک) संयोजक
(Muntazim) (منتظم) मुंतज़िम (Muntazim)
(जक)
2. मंत्री (Mantri) (منتري) सैक्रेटरी
(Secretary) (سکریٹری)

अंड (And अंड) मुश्क नाफा (Mushk náfa मुश्क नाफा)

NA-FAHM ना फहम (अ - व) नाफहम

1. अबोध (Abodh अबोध) अनभिज्ञ (Anabhig,gya अनभिज्ञ) नासमझ (Nasamejh नासमझ)

2. मूर्ख (Múrkh मूर्ख) बेवकूफ (Be va-qúf बेवकूफ)

NA-QÁBIL नाकाबिल (अ - व) नाकाबिल

1. अयोग्य (Ayoggya अयोग्य) अपात्र (Apáttr अपात्र) ना अहल (Na ahl ना अहल)

2. अशिक्षित (Ashi'kehhit अशिक्षित) निरक्षर (Nirak,chhar निरक्षर) जाहिल (Jáhi! जाहिल)

नाकाबिल (अ - व) नाकाबिल

NA-QÁBILE-ETIBÁR

नाकाबिले एतिबार

अविश्वस्त (Avish,shwast अविश्वस्त) अविश्वसनीय (Avish,shwasaníya अविश्वसनीय) ना मोतबर (Na-motabar ना मोतबर)

नाकाबिल (अ - व) नाकाबिल

NA-QÁBILE-ETIMÁD

नाकाबिले एतिमाद

दिको 'नाकाबिल' (अ - व) नाकाबिल

नाकाबिल (अ - व) नाकाबिल

NA-QÁBILE-BARDÁSHT

नाकाबिले बरदाश्त

दुःसह (Dus,sah दुःसह) असह्य (Asahaniya असह्य)

बद खसलत (Bad khaslat बद खसलत)

2. अदूरदर्शी (Adúr darshi अदूरदर्शी) कम बिन (Kam bín कम बिन)

नाफरमान (अ - व) नाफरमान

NA-FARMÁN ना फरमान

1. अवज्ञाकारी (Avag,gya kári अवज्ञाकारी) हुकम उदूल (Hukm udúl हुकम उदूल)

2. उद्दंड (Ud,dand उद्दंड) सरकश (Sar kash सरकश)

3. विद्रोही (Vid,drohi विद्रोही) बागी (Bághí बागी)

नाफरमानी (अ - व) नाफरमानी

NA-FARMÁNI ना फरमानी

1. अवज्ञा (Avaggya अवज्ञा) आशोल्लंघन (Ággyol,langhan आशोल्लंघन) हुकम उदूली (Hukm udúli हुकम उदूली)

2. उद्दंडता (Ud,dandata उद्दंडता) अवहेलना (Avhelana अवहेलना) सरकशी (Sar kashi सरकशी)

3. विद्रोह (Vid,droh विद्रोह) बगावत (Bagbávat बगावत)

NÁFE नाफे (अ - व) नाफे

लाभदायक (Lábh dáyak लाभदायक) हितकर (Hitkar हितकर) मुफीद (Mufid मुफीद)

NÁFA नाफा (अ - व) नाफा

मृगनाभि (Mrig nábbi मृगनाभि)

ن ہو سکے (Jo ásáni se na ho sake جو
(آسانی سے نہ ہو سکے)

نا قابل فہم (عف - ص)

NA-QÁBILE-FAHM نا کاویلے فہم

अविज्ञेय (Avig,geya اوگ کیہ) ज्ञानागम्य
(Gyánágam,mya گیاناگمیہ) दुर्बोध
(Dur bodh دربودھ) जो समझ में न आ
सके (Jo samajh men na á sake جو
(سمجھ میں نہ آسکے)

نا قابل قبول

NA-QÁBILE-QABÚL نا کاویلے کبूल

अग्राह्य (Aggráhya اگ گراہیہ) अगम्य
(Agammya اگمیہ) अमान्य (Amán,nya
(امانیہ) जो कबूल न किया जा सके (Jo
qabúl na kiya ja sake جو قبول نہ کیا
جا سکے)

نا قابل گرفت (عف - ص)

NA-QÁBILE-GIRIFT نا کاویلے گیرفت

दुर्ग्राह्य (Dur gráhya در گراہیہ)
दुरभिग्रह (Durabhig,grah در بیگ گراہ)
दुर्द्धर (Durdhar در دھر) जो मुश्किल
से पकड़ा जा सके (Jo musbkil se pak-
ra ja sake جو مشکل سے پکڑا جا سکے)

نا قابل یقین (عف - ص)

NA-QÁBILE-YAQÍN نا کاویلے یقین

1. अविश्वसनीय (Avish,shwasaníya
(اوش شواسنیہ) ना मोतबर (Na
motabar نا معتبر)

2. अमान्य (Amán,nya (امانیہ) ना
मकबूल (Na maqbúl نامقبول)

(Bardásht se báhar (बरदाश्त से बाहर
se báhar (برداشت سے باہر)

نا قابل بیان (عف - ص)

NA-QÁBILE-BAYÁN نا کاویلے بیان

वर्णातीत (Varnátít ورناتیت) अकथनीय
(Akathaníya اکتھنیہ) नागुप्ता बेह
(Nágufta beh ناگفتہ بہ)

نا قابل تسخیر (عف - ص)

NA-QÁBILE-TASKHÍR

نا کاویلے تس خیر

अजेय (Ajeya اجیہ) दुर्जय (Durjai
जो जीता न जा सके (Jo jíta na
ja sake جو جیتا نہ جا سکے)

نا قابل تقسیم (عف - ص)

NA-QÁBILE-TAQSÍM

نا کاویلے تکسیم

अविभाज्य (Avi bhájjya اوی بھاجیہ)
अभाज्य (Abbájjya ابھاجیہ) जो बँट
न सके (Jo baut na sake جو بنت
نہ سکے)

نا قابل حصول (عف - ص)

NA-QÁBILE-HUSÚL نا کاویلے husul

दुष्प्राप्य (Dush prá,pya دش پراپیہ)
अप्राप्य (Ap,práppay اپ پراپیہ)
जो मिल न सके (Jo mil na sake جو
(مل نہ سکے)

نا قابل عمل (عف - ص)

NA-QÁBILE-AMAL نا کاویلے amal

दुष्कर (Dush kar دش کر) असाध्य
(Asádh,dhya اسادھیہ) जो आसानी से

3. अशुद्ध (Ashud,dh अशुद्ध) गैर सहीद
(Ghair sahib गैर सहीद)

4. कूट (Kút कुत) खोटा (Khota
(कहोता)

5. अकर्मण्य (Akarman,nya अकर्मण्य)
निकमा (Nikamma निका)

6. अरबी या फारसी का वह लफ्ज जिस का
अन्त्य अक्षर 'फ' वा 'य' हो

ना अक्षर अक्षर (अ - व)

NÁQISUL-AQL नाकिसुल अक्षर

अपरिपक्व मति (Apripak,kwa mati

अप्रिय बुद्धि (Mand buddhi

अपूर्ण धी (Apurn dhi

अपूर्ण अक्षर (Kam aql

(अपूर्ण अक्षर)

NÁQIL नाकिल (अ - व)

अनुलेखक (Anu lekhak अनुलेखक)

प्रतिलेखक (Prati lekhak प्रतिलेखक)

नकल करने वाला (Naql karne

vála नकल करने वाला)

NÁQÚS नाकूस (अ - व)

दर (Dar दर) कंबु (Kambu कंबु)

शंख (Shankh शंख) कंबुक (Kambuk

संख (Sankh संख) कंबक

NÁQA नाका (अ - व)

उष्ट्री (Ushtrika उष्ट्री)

उष्ट्री (Úttni उष्ट्री)

(अष्ट्री)

नाकारामद (अ - व)

NA-KÁR-ÁMAD नाकार आमद

अनुपयुक्त (Anup yukt अनुपयुक्त)

नाकिल (अ - व)

NA-QÁBILÍYAT नाकविलीयत

1. अयोग्यता (Ayog,gyata अयोग्यता)

ना अक्षर (Na abliyat ना अक्षर)

2. अविद्वत्ता (Avid,dwatta अविद्वत्ता)

जाहिलीयत (Jáhiliyat जाहिलीयत)

NÁQID नाकिद (अ - व)

1. आलोचक (Áloohak आलोचक)

समीक्षक (Samík,ehhak समीक्षक)

तनकीद करने वाला (Tanqíd karne

vála तनकीद करने वाला)

2. परीक्षक (Paríkchhak परीक्षक)

पारखी (Párakhi पारखी)

वाला (Parakbne vála परखने वाला)

NA-QADR नाकद्र (अ - व)

दिको 'नाकद्र' (दिको 'नाकद्र')

नाकद्र (अ - व)

NA-QADR DÁN नाकद्र दान

गुणाग्राही (Gunág.gráhi गुणाग्राही)

कद्र न पहचानने वाला (Qadr na pahch-

anne vála कद्र न पहचानने वाला)

NA-QADRI नाकद्री (अ - व)

तिरस्कार (Tiraskár तिरस्कार)

(Apmán अपमान) अनादर (Anádar

(अनादर) बे इज्जती (Be izzati बे इज्जती)

NÁQIS नाकिस (अ - व)

1. अपूर्ण (Apurn अपूर्ण) नामुकम्मल

(Na mukam,mal नामुकम्मल)

2. दूषित (Dúshit दूषित) फासिद

(Fásid फासिद)

2. अविवहिता (Avivábita) (اورا هتا)
 गैर मनकूहा (Ghair mankúha)
 (غیر منکوحہ)

ناکردنی (ف - ص)

NA-KARDANI नाकदर्नी

1. अकरणीय (Akaraniya) (اکرنیہ)
 जिस का करना अच्छा न हो (Jis ka karna ach,cha na ho)
 جس کا کرنا (اچھا نہ ہو)

2. दुष्कर्म (Dush karm) (دهش کرم) पाप (Páp)
 (پاپ)

NÁGÁH नागाह (फ - व) नागाह
 सहसा (Sahasa) (سہسا) अकस्मात्
 (Akasmát) (اکسمات) अचानक (Achának)
 (اچانک)

NA-GUZIR नागुज़िर (ف - ص) ناگزیر

1. अनिवार्य (Anivárya) (انواریه)
 लाज़मी (Lázimi) (لازمی)

2. आवश्यक (Avash sbyak) (آوَشیک)
 ज़रूरी (Zurúri) (ضروری)

3. निश्चित (Nishebit) (نشبت)
 यकीनी (Yaqíní) (یقینی)

ناگفتنی (ف - ص)

NA-GUFTANI नागुफ्तनी

अकथनीय (Akatbaníya) (اکتہنیہ)

अवक्तव्य (Avaktav, vya) (اوکتویہ)

जिस का कहना मुनासिब नहो (Jis ka kahna munásib na ho)
 جس کا کہنا (مناسب نہ ہو)

असार्थक (Asárthak) (اسارتھک) बेकार (Be kár)
 (بیکار)

NA-KÁRA नाकारा (ف - ص) ناکارہ

1. अयोग्य (Ayog,gya) (ایوگیہ) ना
 काबिल (Na qábil) (نا قابل)

2. अकर्मण्य (Akarmannya) (اکرمنیہ) निकम्मा (Nikamma)
 (نکما)

3. व्यर्थ (Vyarth) (ویرتھ) फुज़ूल (Fuzúl)
 (فضول)

NA-KÁM नाकाम (फ - व) नाकाम

असफल (Asaphal) (اسفہل) विफल
 (Viphal) (ویفہل) नाकाम यात्र (Na kám-yáb)
 (ناکامیاب)

NA-KÁMI नाकामी (फ - म) नाकामी

विकलता (Viphalata) (ویفہلتا) असफलता
 (Asaphalata) (اسفہلتا) नाकाम यात्री
 (Na kám yábi) (ناکامیابی)

नाकामिब (ع - ف - ص)

NA-KÁMYÁB नाकामयाब

1. असफल मनोरथ (Asaphal manorath)
 (اسفہل منورث) नाकाम (Na kám)
 (ناکام)

2. अनुत्तीर्ण (Anut,tírn) (انت تیرن) फेल (Fail)
 (فیل)

नाकतखुदा (ف - ص)

NA-KAT KHUDA नाकतखुदा

1. अविवहित (Aviváhit) (اورا هت)
 गैर मनकूहा (Ghair mankúh)
 (غیر منکوحہ)

NÁLISHI نالیشی (ف - ص) نالشی
 وادی (Vádi) अभियोगी (Abhi yogi)
 (अभी योगी) नालिश करने वाला (Nálish
 karne vála) نالھس کرنے والا

NÁLA नाला (फ - मं) नाले
 1. आर्तनाद (Árt nád) फरयाद (Faryád)
 2. चीत्कार (Chít kár) चीख (Chíkh)

NÁM नाम (फ - मं) نام
 1. नाम (Nám) संज्ञा (Sangya)
 (आख्या) (Ákh,khya) इस्म (Ism)
 2. यश (yash) कीर्ति (Kírti)
 (नाम वरी) (Nám vari)
 3. ख्याति (Khyáti) शहरत (Shohrat)

نام آور (ف - ص)

NÁM-ÁVAR (NÁMÁVAR)

नाम आवर (नामावर)

1. यशस्वी (Yashas,swi) कीर्ति वान् (Kírti ván)
 बा फ़ैज़ (Ba faiz)
 2. सुख्यात (Sukh,khyát) सुप्रसिद्ध (Sup,prasid,dh)
 मारुफ़ो मशहूर (Ma,rúfo mash,búr)
 (معروف و مشهور)

नामानوس (ع - ص)

NA-MÁNÚS नामानूस

जो हिला न हो (Jo hila na ho)

NA-GAVÁR नागवार (ف - ص) ناگوار

1. अप्रिय (Appriya) अरुचिकर (Aruchikar)
 (अरुचि कर) ना पसंद (Na pasand)
 2. निस्वाद (Nis,swád) बे मज़ा (Bb maža)

NÁGAHÁ N नागहां (फ - ص) ناگهان
 सहसा (Sahesa) अनायास (An-
 áyás) आपाततः (Ápátatah)
 (अचानक) (Achának)

NÁLÁN नालां (फ - ص) نالان
 रुदित (Rudit) रोता हुआ (Rota hua)

NA-LÁIQ ना लाइक (ع - ص) نالایق

1. अयोग्य (Ayog,gya) ना काबिल (Na qábil)
 2. अधम (Adham) नीच (Ních)
 (कमीना) (Kamína)
 3. अनुचित (Anuchit) नाज़ेबा (Na zeba)
 4. असभ्य (Asabb, bhya) अशिष्ट (Ashisht)
 (अजद) (Ujad,d)
 5. उद्दंद (Ud,dand) सरकश (Sarkash)

NÁLISH नालिश (फ - मं) نالیش
 वाद (Vád) व्यवहार (Vyavhár)
 (अभी योग) (Abhiyog) दावा (Dáva)

نامراد (عف - ص)

NA-MURÁD ना मुराद

असफल (Asaphal असफल) विफल
मनोरथ (Viphal manorath विफल)
अप्राप्त काम (Ap,prápt kám (अप प्राप्त काम
ना काम (Na kám ना काम

नामरबुत (عف - ص)

NA-MARBÚT ना मरबूत

1. असंबद्ध (Asam bad,dh असंबद्ध)
वे सिलसिला (Be silsila बे सिलसिला)
2. अप्रासंगिक (Apprásangik) अप
(Ghair mute,alliq गैर मुतअल्लिक)
(غير متعلق)
3. विशृंखल (Vish,shrinkhal विशृंखल)
(Ghair musalsal गैर मुसलसल)
(شرنکھل)
4. अक्रमागत (Ak,kramágat अक्रमागत)
(Ghair murattab गैर मुरत्तब)
(مرتب)

नामरद (ف - ص) NA-MARD ना मर्द

1. नपुंसक (Napunsak नपुंसक)
क्लीब (Klib क्लीब) हीजड़ा
(Hijra هیجڑا)
2. भीरु (Bhíru भीरु) कायर (Káyar कायर)
(Dar rok डर पोक)

नामरगुब (عف - ص)

NA-MARGHÚB ना मरगूब

अरुचिकर (Aruchikar अरुचिकर)
नापसंदीदा (Na pasandída नापसंदीदा)

जो सिधा न हो (Jo sidha na ho)
(جو سیدھا نہ ہو)

नामिबार्क (عف - ص)

NA-MUBÁRAK ना मुबारक

अशुभ (Ashubh अशुभ) अमंगलिक
(Amángalik अमंगलिक) मनहूस
(Manhús मनहूस)

नामत्नाही (عف - ص)

NA-MUTANÁHI ना मुतनाही

असीम (Asím असीम) अपार (Apár अपार)
वे निहायत (Be niháyat बे निहायत)

नामहदुद (عف - ص)

NA-MAHDÚD ना महदूद

अपरिमित (Aparimit अपरिमित) असीम
(Asím असीम) अपरिमेय (Aparimeya अपरिमेय)
हद से ज़ियादा (Had se ziyáda حد سے زیادہ)

नामहरम (عف - ص)

NA-MAHRAM ना मह्रम

1. अपरिचित (Aparichit अपरिचित)
ना वाक़िफ़ (Na váqif ना वाक़िफ़)
2. अस्वजन (As,swajan अस्वजन)
बेगाना (Begána بیگانہ)

नामदार (ف - ص) NÁM DÁR नामदार

1. यशवान् (Yashván यशवान्)
नामवर (Nám var नामवर)
2. प्रसिद्ध (Prasid,dh प्रसिद्ध) मशहूर
(Mash,húr مشہور)

- ناموناسیب (Na munásib) نامناسب
2. अशिष्ट (Ashisbt) बदतमीज़ (Bad tamíz) بدتمیز
3. अतर्क संगत (Atark sangat) اترک (Aql ke) अकल के खिलाफ (Aql ke khiláf) عقل کے خلاف

نامعلوم (ع - ف - ص)

NA-MA, LÚM ना मा (अ)लूम

अज्ञात (Aggyát) अविदित (Avidit) गैर ज़ाहिर (Ghair zābir) غیرظاہر

नामलात्म (ع - ف - ص)

- NA-MULÁIM ना मुलाइम
1. कठोर (Kathor) कड़ा (Kaṛa) سخت (Sakht) کڑا
2. अश्लील (Ashlíl) फुह्रश (Fohsh) اشلیل (Fohsh) فحش

ناممکن (ع - ف - ص)

NA-MUMKIN ना मुम्किन

असंभव (Asambhav) अशक्य (Ashak, kya) मुहाल (Mubál) (Ashak, kya) محال

نامناسب (ع - ف - ص)

- NA-MUNÁSIB ना मुनासिब
1. अनुचित (Anuchit) ना मौजू (Na mauzú) (Anuchit) نا
2. अयुक्त (Ayukt) असंगत (Asangat) ना माकूल (Na ma, qúl) (Ayukt) نامعقول

NÁM-ZAD नाम ज़द (व - फ - व)

नाम निर्दिष्ट (Nám nirdisht) (Nám nirdisht) किसी (Manonít) मनोनीत (Manonít) काम या चुनाव के लिए मुक़रर किया हुआ आदमी (Kisi kám ya chunáo ke liye muqarrar kiya hua ádami) کسی کام یا چناؤ کے لیے مقرر کیا ہوا (آدمی)

نامزدگی (ف - م - ث)

NÁM-ZADAGI नाम ज़दगी

नामनिर्देशन (Nám nirdeshan) (Nám nirdeshan) मनो नयन (Mano nayan) (Mano nayan) चुनाव या किसी खास काम के लिए किसी के नाम का तकरर (Chunáo yá kisi khás kám ke liye kisi ke nám ka taqarrur) چناؤ یا کسی خاص کام کے لیے کسی کے نام کا تقرر

نامساعد (ع - ف - ص)

NA-MUSÁID ना मुसाइद

अननुकूल (Ananokúl) (Ananokúl) प्रति कूल (Prati kúl) (Prati kúl) ना साज़ गार (Na sázgár) (Na sázgár) نامعتبر (ع - ف - ص)

NA-MOTABAR ना मोतबर

अविश्वस्त (Avisb, shwast) विश्वासापात्र (Vish, shwásápátr) (Avisb, shwast) ना काबिले एतिबार (Na qábille etibár) (Vish, shwásápátr) نامعقول (ع - ف - ص)

NÁ-MA, QÚL ना मा (अ)कूल

1. अनुचित (Antuchit) (Antuchit) (Antuchit)

نامنظور (عف - ص)

2. अनुचित (Anuchit) نا (انوچیت)
मुनासिब (Na munásib) نامناسب3. असंतुलित (Asantulit) (اسن تلت)
ना मुतवाज़िन (Na mutavázin) نا
(متوازن)4. छंदो भग्न (Chhando bhagn) چھندو
वह शेर जिस में सक्ता हो (Voh sber jis men sakta ho) وہ شعر
(جس میں سکتا ہو)

NA-MANZÚR ना मन्ज़ूर

अस्वीकृत (Aswíkrit) (اسوئی کرت)

अनंगीकृत (Anangi krit) (اننگی کرت)

जो रद कर दिया गया हो (Jo rad kar
diya gaya ho) (جو رد کر دیا گیا ہو)

ناموافق (عف - ص)

NA-MUÁFIQ ना मुआफ़िक

अननुकूल (Anano kúl) (انذوکول)

प्रतिकूल (Prati kúl) (پرتی کول)

मुखालिफ (Mukhálif) (مخالف)

ناموافقت (ع - مٹ)

NA-MUÁFQAT نامुआفکات

1. अननुकूलता (Ananokúlata) انلو
प्रतिकूलता (Prati kúlata) (پرتی کولتا)

(Mukhálafat) (مخالفات)

2. वैमनस्य (Vaimanassya) (وے منسیہ)

मनो मालिन्य (Mano málín,nya)

(ان بن ان) (مذومالنیہ)

NÁM-VAR नामवर (ف - ص)

1. यशवान् (Yash ván) (یہش وان)

नामावर (Námávar) (نام آور)

2. सुख्यात (Sukh,khyát) (سکھیات)

मशहूर (Mash,húr) (مشہور)

ناموزون (عگ - ص)

NA-MAUZÚN ना मौज़ू

1. अयुक्त (Ayukt) (ایکت) असंगत

(Asangat) (اسنگت) ना मबूत

(Na marbút) (نامربوط)

NÁMÚS नामूस (ع - مٹ)

1. सतीत्व (Satítwa) (ستیتو) इस्मत
(Ismat) (عصمت)2. लज्जा (Lajja) (لججا) शर्म (Sharm)
(لاج) (لج) (شرم)3. अमीरों या बुजुर्गों की औरतें (Amíron
ya buzurgon ki auraten) امیروں یا
(بزرگوں کی عورتیں)

NÁMA नामा (ف - مڈ)

1. पत्र (Pattr) (پتر) चिट्ठी (Chiththi)
(पाती) (Páti) (پاتی) खत
(Khat) (خط)2. कोई खास पत्र जैसे 'रहन् नामा'
(Koyi khás pattr jaise 'rahn náma')
(کوئی خاص پتر جیسے 'رهن
(نامہ)

NÁMA-BAR नामबर (ف - ص)

पत्र वाहक (Pattr váhak) (پتر واهک)

चिट्ठी रसां (Chith,thi rasán) (چٹھی)

(डाकिया) (Dákiya) (دکيه)

NÁN نان (ف - مٹ) نان
روتیکا (Rotika روتکا) روتی (Roti
(روتی)

نانخواہ (ف - مٹ)

NÁNKHÁH نانکھاہ
یوانیکا (Yavánika یوانکا) یمانیکا
(Yamánika یمانکا) اجواہن
(Ajváiin اجوائن)

نانخورش (ف - مٹ)

NÁN-KHURISH نان خوریش
سالن (Sálan سالن) وہ چیز جس کے
ساتھ روتی کھائی جائے
(Voh chíz jis ke
sáth roti kháyi jáe ساتھ روتی کھائی جائے)

نا واجب (ع - ص)

NA-VÁJIB نا واجب
انوحیت (Anuchit انوحیت) نا مناسیب
(Na munásib نا مناسب)

نا واقف (ع - ص)

NA-VÁQIF نا واقف

1. अपरिचित (Aparichit अपरिचित)
अजनबी (Ajnabi अजनबी)
2. अनभिज्ञ (Anabhiggya अनभिज्ञ)
अनाड़ी (Anáṛi अनाड़ी)

3. अनुभव हीन (Anubhav hín
(انوبھوہین) نا تجربہ کار
(Na tajriba kár نا تجربہ کار)

NA-VAQT نا وقت (ع - ص)
کوسمے (Kusamai کوسمے) असमय
(Asamai اسے) वे मौका (Be mauqa
(بے موقعہ)

نامہذب (ع - ص)

NA-MUHAZ,ZAB نا مہذب

1. असभ्य (Asabb,bhya اسبھیہ) असाधु
(Asádbhu اسادھو) अशिष्ट (Ashisht
(اشیشت) वे तमीज़ (Be tamíz
(بے تمیز)

2. उद्दंड (Ud,dand اد،دند) उजड्ड
(Ujad,d اجڈ)

نامہربان (ف - ص)

NA-MERBÁN نا مہربان

- अदय (Adai ادے) अकरुण (Akarun
(اكرن) बे रहम (Be rahm بے رحم)

نامہ نگار (ف - ص)

NÁMA-NIGÁR नामा निगार

- संवाद कार (Samvád kár سمواڊ کار)
संवाद दाता (Samvád dáta سمواڊ دانا)
कारैस पोंडेंट (Correspondent کارس
(پونڈینٹ)

NÁMI नामी (ف - ص)

1. प्रसिद्ध (Prasid.dh پرسیدھ) ख्याति
प्राप्त (Khyáti prápt کھیاتی
پراپت) مشهور (Mash,búr مشهور)

2. यशवान् (yash ván یسھ وان)
نام ویر (Nám var نام ویر)

NÁMIYA نامیہ (ع - مٹ)

- وکیاس (Vikás shakti وکیاس)
वृद्धि शक्ति (Vrid,dhi shakti
(وردھی شکتی) बढ़ने की कुवत
(Bañhne ki quv,vał بڑھنے کی قوت)

2. सहायक (Saháyak सहायक) असिस्टेंट
(Assistant असिस्टेंट)

NÁIM नाइम (ع - ص) نائم

1. स्वापक (Swápak स्वापक) सोने
वाला (Sone vála سونے والا)

2. स्वप्त (Swapt स्वप्त) सोया हुआ
(Soya hua سویا ہوا)

NABÁT नाबत (ع - مٹ) نبات

1. वनस्पति (Vanaspati वनस्पति) घास
(Ghás گھاس)

(ف - مٹ)

2. खंड शर्करा (Khand sharkara
(مصري Misri) मिस्त्री (کھنڈ شکر)

कंद (Qand قند)

NABÁTÁT नाबातात (ف - مٹ) نباتات

उद्भिज (Udbhij उद्भिज) वनस्पति

(Vanaspati वनस्पति) घास पात

(Ghás pát گھاس پات)

NAB,BÁZ नाबाज़ (ع - ص) نباض

नाडी वेत्ता (Nádi vetta نادی ویتتا)

नब्ज का माहिर (Nabz ka máhir نبض کا ماہر)

(کا ماهر)

NABARD नाबर्द (ف - مٹ) نبرد

युद्ध (Ud,dh یद्ध) संग्राम (Sangráam)

(جنگ Jang) जंग (سنگرام)

نبرد آرزما (ف - ص)

NABARD-ÁZMA नाबर्द आज़मा

युद्धानुभवो (Yud.dhánubhavi یودھانو)

(Yud,dh kushal یودھ کوشل)

जिसे लड़ाई का पूरा तज-

रिबा हो (Jise laráyika púra tajriba

جسے لڑائی کا پورا تجربہ ہو ho

NÁVAK नावक (ف - مذ) ناوک

1. बाण (Bán بان) शर (Shar شر)

विशिख (Vishikh विशिख) तीर (Tír तीر)

2. एक प्रकार का छोटा तीर (Ek prakár

ka chhota tír ایک پرکار کا چھوٹا तीर)

ناهموار (ف - ص)

NA-HAMVÁR ना हम वार

1. असम (Asam اسم) असम तल

(Asam tal اسم تال) जो चौरस न हो

(Jo chauras na ho جو چورس نہ ہو)

2. असम्भ्य (Asabh,bhyya اسبھیہ)

ना लाइक (Na láiq نا لائق)

ناهنجار (ف - ص)

NÁ-HANJÁR ना हंजार

1. दुश्चरित्र (Dush charittr دش چرتر)

बद चलन (Bad chalan بدچلن)

2. नीच (Ních نیچ) खल (Khal کھل)

कमीना (Kamína کمینہ)

NÁHÍD नाहीद (ف - مٹ) ناہید

शुक ग्रह (Shukkr grab شکرگرہ) जोहरा

(Zobra زہرہ)

NÁ-YÁB ना याब (ف - ص) نایاب

अप्राप्य (Appráppya اپپراپیہ)

अलभ्य (Alabh,bhya البھیہ) जिस का

मिलना मुमकिन न हो (Jis ka milna

mumkin na ho جسکا ملنا ممکن

نہ ہو)

NÁIB नाइब (ع - ص) نائب

1. प्रतिनिधि (Prati nidhi प्रतिनिधि)

नुमाइन्दा (Numáinda نماینده)

3, फल (Phal फल) समर (Samar
(ثمر)

4. अंतिम (Antim अन्तिम) अखीर
(Akhír اخیر)

5. प्रति फल (Prati phal प्रतिफल)
बदला (Badla बदله)

NISÁR निसार (न - स)
बलि (Bali बली) न्योछावर (Nyochbávar
(صدقه) सदके (Sadqe)

NAS,SÁR नस्सार (न - स)
गद्य लेखक (Gad,dya lekhak
(ليکھک) नख निगार (Nasr nigár
(نثرنگار)

NASR नख (न - स)
गद्य (Gad,dya गद्य) इबारत (Ibárat
(جواب) जो 'नज्म' न हो (Jo 'nazm' na
ho جو 'نظم' نه هو)
नख निगार (न - स)

NASR-NIGÁR नख निगार
गद्य लेखक (Gad,dya lekhak
(ليکھک) नख के लेख लिखने वाला
(Nasr ke lekh likhne vála
(ليکھ لکھنے والا)

NAJÁBAT नजाबत (न - स)
1. कुलीनता (Kulínata
(شرافت) शराफत (Sharáfat)
2. श्रेष्ठता (Sbreshthata
(برتری) बुजुर्गी (Buzurgi)

NAJÁT नजात (न - स)
1. मुक्ति (Mukti मुक्ति) मोक्ष (Moksh)

NABZ नब्ज़ (न - स)
नाड़ी (Nádi नाड़ी) नाड़ी (Nári नाड़ी)
नब्ज़ वाली रग (Nabz váli rag
(والی رگ)

NABI नबी (न - स)
1, संदेश वाहक (Sandesh vábak
(Qásid क़ासिद) (सन्देश वाहक)
(Qásid)
2. अवतार (Avatár अवतार) ईश दूत
(Íshdút ईशदूत)
3. नेता (Neta नेता) लीडर (Leader
(ليڈر)

NABÍD नबीद (न - स)
नबीद (Nabíd नबीद)

NABÍZ नबीज़ (न - स)
मदिरा (Madira मदिरा) मद्य (Mad,dya
(شراب) शराब (Sharáb) (मदिरा)

NABÍRA नबीरा (न - स)
दुहिता पुत्र (Duhita puttr
(بيٹی) बेटा का बेटा (Beti ka beta
(نواسہ) नवासा (Navása)

NABÍSA नबीसा (न - स)
पुत्रात्मज (Puttrátmaj
(پوتا) पोता (Pota)

NATÍJA नतीजा (न - स)
1. परिणाम (Parinám
(انجام) अंजाम (Anjám)
2. प्राप्ति (Prápti प्राप्ति) हुसूल
(حصول) (Husúl)

نجم الثاقب (ع - مذ)

NJMUS, SÁQIB नज्मु ससाकित्र

उल्का (Ulka الكا) टूटने वाला तारा
(Tútne vála tará توتنے والا تارہ)

NUJÚM नजूम (ع - مذ)

1. उडुगण (Udugan ادوگن) तारा समूह
(Tára samúh समوہ) सितारे
(Sitáre ستارے)

2. ज्योतिष (Jyotish ज्योतिष) इलमे
नजूम (Ilme nujúm علم نجوم)

NUJÚMI नजूमि (ع - ص)

ज्योतिषी (Jyotishi ज्योतिषी)
ज्योतिर्विद (Jyotirvid ज्योतिर्विद)
(Jotishi ज्योतिषी)

NAJÍB नजीब (ع - ص)

1. कुलीन (Kulín कुलिन) शरीफ
(Sharíf شریف)

2. श्रेष्ठ (Shreshth श्रेष्ठ) बुजुर्ग
(Buzurg بزرگ)

NUHÁS नुहास (ع - مذ)

ताम्र (Támr تامر) तांबा (Tánba تانبا)

NAHÁFAT नहाफत (ع - م)

1. दुर्बलता (Durbalata دربلتا) कम
जोरी (Kamzori کمزوری)

2. क्षीणता (Chínatá क्षीणता)
गता (Krishángatá کریشانگتا)
लागरी (Lághari لاغری)

NAH,S नह्स (ع - ص)

अशुभ (Ashubh अशुभ) अमंगल

(सदगति Sadgati (सदगति) मुक्ति)

बखशिश (Bakhshish بخشش)

2. बंधन मुक्ति (Bandhan mukti

उन्मुक्ति (Unmukti

छुटकारा (Chhut-

kára چھٹکارا) गुलू खलासी (Gulu

khalási گلولو خلاصی)

NAJJÁR नज्जार (ع - مذ)

सूत्र धार (Sútt dhár सूत्रधार) काष्ठ

शिल्पी (Káshth shilpi کاشتہ شلپی)

तक्षक (Takehbak تکچھک) वर्धकि

(Vardhaki وردھکی) बढई (Barhayi

برھئی)

NAJASAT नजासत (ع - م)

1. अपवित्रता (Apavitrata अपवित्रता)

गंदगी (Gandagi گندگی)

2. मल (Mal مل) विष्टा (Vishtba

گوشتها) गू (Gu گو)

3. मलिनता (Malinata ملینتا) मैलापन

(Maila pan میلاپن)

NAJI(A)S नजि (ज) स (ع - ص)

1. अपवित्र (Apavitr अपवित्र) अशुचि

(Ashuchi अशुची) नापक (Nápák

ناپاک)

2. मलिन (Malin ملین) मैला (Maila

گندہ) गंदा (Ganda گندہ)

NAJIM नेजिम (ع - مذ)

उडु (Udu ادو) तारक (Tarak تارک)

तारा (Tará تارا)

NAKH, KHÁS नखास (ع - مذ) نخاس

1. मवेशियों का बाजार (Maveshiyon
ka bázár) (مवेशیوں کا بازار)

2. घोड़ों का बाजार (Ghoron ka bázár
(گھوڑوں کا بازار)

NARHCHÍR नखचीर (ف - مذ) نخچیر

1. मृगया (Mrigaya) (مرگیا) शिकार
(Shikár) (شکار)

2. शिकार किया हुआ जानवर (Shikár
kiya hua jánvar) (شکار کیا ہوا جانور)

NUKHUST नुखुस्त (ف - ص) نخست

प्रथम (Pratham) (پرتھم) पहला (Pahla)
(پہلا)

NAKHL नखल (ع - مذ) نخل

1. खजूर का पेड़ (Khajúr ka per) (کھجور کا پتھر)

2. विटप (Vitap) (وٹپ) ड्रम (Drum)
(ड्रम) पेड़ (Per) (پتھر)

نخلستان (ع - مذ)

NAKHLISTÁN नखलिस्तान

मरुद्वीप (Marud.dwíp) (مرودویپ)

मरु स्वर्ग (Marus,swarg) (مرس،سورگ)

वह सरसब्ज जगह जो रेगिस्तान के बीच
में हो (Voh sarsabz jagah jo registán

ke bích men ho) (وہ سر سبز جگہ جو
(ریگستان کے بیچ میں ہو)

NIKHVAT निखवत (ع - مذ) نخوت

अहंकार (Ahankár) (اهکار) अभिमान

(Abhinán) (ابهی مان) गुरुर (Ghurúr)
(غورو)

(Amangal) अनिष्ट (Anisht)
(منگول) मनहूस (Manhús) (انشت)

NAH,L नहल (ع - مذ) نحل

मधु मक्षिका (Madhu makchhika) (مدھ مکھیکا)

मध्वक (Madh,dhwak) (مدھوک)

NAH,V नहव (ع - مذ) نحو

1. वत् (Vat) (وت) तुल्य (Tullya) (تلیہ)
मिस्ल (Misl) (مٹل)

2. व्याकरण की एक शाखा (Vyáakaran
ki ek shákha) (ویاکرن کی ایک شاخہ)

وہ علم جس میں لفظوں اور جملوں
کا باہمی تعلق اور ان کی ترکیب
کا بیان ہوتا ہے

NUHÚSAT नहुसत (ع - مذ) نحوست

1. अमंगल (Amangal) (امنگل)
अनिष्ट (Anisht) (انشت) मनहूस
पन (Manhús pan) (منگول پن)

2. दुर्भाग्य (Durbhággya) (دربھاگیہ)
दुर्दैव (Durdaiv) (دردیو) बद किस्मती
(Bad qismati) (بدقسمتی)

NAHÍF नहीफ (ع - ص) نحیف

1. क्षीण (Chhín) (چھین) क्षाम
(Chhám) (چھام) لاغر

2. दुर्बल (Durba¹) (دربل) दुबला
(Dubla) (دبلا) कमज़ोर (Kamzor)
(کم زور)

NADÍM नदीम (ع - ص) ندیم
सखा (Sakha मित्र) मित्र (Mitr)
दोस्त (Dost دوست)

NAZR नज़र (ع - مٹ) نذر
1. उपहार (Up, hár (اپہار) उपायन
(Upáyan (ایپاین) सौगत (Saughát
(سوغات)
2. चढ़ावा (Charháva (چڑھاوا) मन्त
(Mannat मन्त)

NAZRÁNA नज़राना (ع - مڈ) نذرانہ
उपहार (Up, hár (اپہار) भेंट (Bhent
(तहफہ) तोहफा (Tohfa)

NAZÍR नज़ीर (ع - ص) نذیر
1. त्रासक (Trásak (تراسک) डराने
वाला (Daráne vála (ڈرانے والا)
2. पैगम्बर साहिब का एक नाम (Paighi-
ambar sábib ka ek nám پیغمبر
(صاحب کا ایک نام)

NAR नर (ف - مڈ) نر
1. पुरुष प्राणी (Purush práni (پروش
मर्दा का उलटा (Máda ka
ulta (مادہ کا الٹا)
2. पुरुष (Purush (پروش) मर्द (Mard
(مرد)

NIRKH निख (ف - मڈ) نرخ
अर्थ (Argh (ارگہ) भाव (Bháa
(दर (Dar (در) रेट (Rate)

نرخ نامہ (ف - مڈ)

NIRKH-NÁMA निख नामा
मूल्य सूची (Múlyya sūchi

NAKHUD नखुद (ف - मڈ) نخود
चणक (Chanak (چنک) चना (Chana
(चना)

NAKHÍL नखील (ع - मڈ) نخیل
1. खजूर का एक पेड़ (Khajúr ka ek
per (کھجور کا ایک پےڑ
2. खजूर के बहुत से पेड़ (Khajúr ke
babut se per (کھجور کے بہت سے
(پےڑ)

NIDA निदा (ع - मٹ) ندا
1. ध्वनि (Dhwani (دھونی) शब्द (Shabd
(आवाज़) (Áváz) (شبد)
2. आवाहन (Aváhan (آواہن) बुलाना
(Bulána (بلانا)

NAD, DÁF नदाफ (ع - मڈ) نداف
तूल कार (Túl kár (تول کار) धुनिया
(Dhuniya (دھنیا)

NADÁMAT नदामत (ع - मٹ) ندامت
1. लज्जा (Lajja (لججا) लाज (Láj
(शर्म) (Sharm)
2. पश्चात्ताप (Pashchátáp (پشچات
मनस्ताप (Manastáp (منس
(पछतावा) (Pachbtáva
(پچھتاوا)

NUDRAT नुद्रत (ع - مٹ) ندرت
1. नवीनता (Navínata (نوینتا) नृतनता
(Nútanata (نوتننا) नयापन (Naya
pan (نیپاین)
2. विचित्रता (Vicbittata (ویچترتا)
अद्भुतता (Adbhutatá (ادبھوتتا)
अजुबापन (Ajúbapan (عجبوبدین)

4. सूक्ष्म (Súkshhm सुकृष्म) लतीफ (Latíf لطیف)

5. सहन शील (Sahan shíl सहन شیل) बुर्द बार (Burd bár بردبار)

6. शांत (Shánt शांत) ठंडा (Thanda تھنڈا)

7. शिथिल (Sbithil शिथिल) ढीला (Dhíla دھيلا)

8. नम्र (Namr नम्र) मुनकसिर (Munka-sir منکسر)

9. सरल (Saral सरल) सुगम (Sugam آسان) आसान (Ásán سوگم)

NARM-KHU नर्म खू (नर्म - फ) नर्म खू
कोमल प्रकृति (Komal prakriti کومل
प्रकृति) मृदुल चित्त (Mridul chitt
मृदुल चित्त) नाज़ुक तबा (Názuk tab,a
نازک طبع)

NARM-DIL नर्म दिल (नर्म - फ) नर्म दिल
मृदुहृदय (Mridu hridai مریدوہریدے)
दयाद्र चित्त (Dayádr chitt دیاردر
चित्त) रहیم दिल (Rahm dil رحیم دل)

NARM-RAU नर्म रौ (नर्म - फ) नर्म रौ

1. मृदुगामी (Mridu gámi مریدوگامی)
हलकी चाल से चलने वाला (Halki
chál se chalne vála هلكی چال سے
چلنے والا)

2. शीघ्र गति (Shíghr gati شیکھرگتی)
तेज़ चलने वाला (Tez chalne vála
تہز چلنے والا)

अर्घावली (Arghávali ارکھا
वली) चीज़ों के भाव की फेहरिस्त
(Chízon ke bháo ki fehrist
چیزوں کے بھاؤ کی فہرست)

NARD नर्द (नर्द - फ) नर्द
शारी (Shári شاری) सारि (Sári ساری)
चौसर की गोट (Chausar ki got چوسر
کی گوت)

NARDBÁN नर्द बान (नर्द - फ) नर्द बान
सोपान (Sopán سوپان) निश्रेणी
(Nish,shreni نیش شرینی) सीढ़ी
(Sírbi سیڑھی)

NARGHA नर्गा (नर्गा - फ) नर्गा

1. जन समूह (Jan samúh جن سموہ)
भीड़ (Bhír بھیر)
2. कठिनता (Kathinata کٹھناتا)
आपत्ति (Ápatti آپتی) मुसीबत
(Musíbat مصیبت)

3. आक्रमण (Ákrama आक्रमण) हम्ला
(Hamla حملا)

NARGIS नर्गिस (नर्गिस - फ) नर्गिस

1. एक फूल (Ek phúl ایک پھूल)
2. नयन (Nayan نین) आँख (Ánkh
آنکھ)

NARM नर्म (नर्म - फ) नर्म

1. मृदुल (Mridul मृदुल) मुलाइम
(Muláim ملائم)

2. कोमल (Komal کومल) नाज़ुक
(Názuk نازک)

3. मंद (Mand مند) सुस्त (Sust
سست)

NAZÁR नज़ार (ف - ص) نزار

1. क्षीण (Chhín ۵۴۴ن) दुर्बल
(Durbal ۵۴۵ن) दुबला (Dubla ۵۴۶ن)
लागर (Lágbar ۵۴۷ن)
2. निर्धन (Nirdhan ۵۴۸ن) कंगाल
(Kangál ۵۴۹ن) मुफ़लिस (Mufflis ۵۵۰ن)
(مفلس)

NIZÁ,A निज़ाअ (ع - مٹ) نزاع

1. उपद्रव (Upad,drav ۵۵۱ن) कलह
(Kalah ۵۵۲ن) दंगा (Danga ۵۵۳न)
फ़साद (Fasád ۵۵۴न)
2. वैमनस्य (Vaimanas,sya ۵۵۵ن)
अन बन (Anban ۵۵۶न)

नज़ाकत (ف - مٹ) نزاکت

NAZÁKAT नज़ाकत

1. सुकुमारता (Sukumárata ۵۵۷न)
नाज़ुक पन (Názuk pan ۵۵۸न)
2. मृदुलता (Mridulata ۵۵۹न)
मुलाइम पन (Muláim pan ۵۶۰न)
3. सूक्ष्मता (Súkchbmata ۵۶۱न)
लताफ़त (Latáfat ۵۶۲न)
4. निगूढ़ता (Nigúrbata ۵۶۳न)
बारीकी (Bárikí ۵۶۴न)

NA(I)ZD न (नि) ज़द (ض - ف) نزد
دیکھو 'نزدیک'

NAZDÍK नज़दीक (ف - ص) نزدیک

1. समीप (Samíp ۵۶۵न) निकट
(Nikat ۵۶۶न) पास (Pás ۵۶۷न)
करीब (Qaríb ۵۶۸न)
3. मतानुसार (Matánusár ۵۶۹न)
राय में (Ráe men ۵۷۰न)

نرم زبان (ف - ص) نرم زبان

NARM-ZABÁN नर्म ज़बान

- मृदु भाषी (Mridu bbáshi ۵۷۱ن)
मिष्ठ भाषी (Misbth bbáshi ۵۷۲ن)
शीरी ज़बान (Shírín zabán ۵۷۳न)
(شیریں زبان)

NARMA नर्मा (ف - مذ) نرمه

- कर्ण लता (Karn lata ۵۷۴न) कान की
लौ (Kán ki lau ۵۷۵न)

NARMI नर्मि (ف - مٹ) نرمی

1. नम्रता (Namrata ۵۷۶न) खाक सारी
(Khák sári ۵۷۷न)
2. मृदुलता (Mridulata ۵۷۸न)
मुलाइम पन (Muláim pan ۵۷۹न)
3. कोमलता (Komalata ۵۸۰न)
नज़ाकत (Nazákat ۵۸۱न)
4. मंदता (Mandata ۵۸۲न) धीमा पन
(Dhíma pan ۵۸۳न)
5. आर्द्रता (Ádrata ۵۸۴न) रहम दिली
(Rahm dili ۵۸۵न)
6. सुगमता (Sugamata ۵۸۶न) आसानी
(Ásáni ۵۸۷न)
7. सहिष्णुता (Sabisbnuta ۵۸۸न)
तहम्मूल (Tabammul ۵۸۹न)
8. सूक्ष्मता (Súkchbmata ۵۹۰न)
लताफ़त (Latáfat ۵۹۱न)

NARÍNA नरीना (ف - ص) نرینه

- पुरुष प्राणी (Purush práni ۵۹۲न)
नर (Nar ۵۹۳न)

NAZÁD نژاد (ف - مٹ) نژاد
کول (Kul کل) وڻش (Vansh وڻش)
نسل (Nasl نسل)

NAZ,A نڙا (ع - مٹ) نڙا
چندرا (Chandra چندرا) جا کني
(Ján kani جانکني)

NISÁ,A نساء (ع - مٹ) نساء
مھلایہ (Mahiláen مھلایہ)
ستریاں (Istriyán استریاں) اورتے
(Auratēn عورتیں)

NAZ,LA نڙلا (ع - مڙ) نڙلا
1. प्रतिश्याय (Pratish,shyáe ڀرتش)
شیاء (Nása ناسا) سوا (Nása
sáv ناسا سوا) ریش (Rezish
ریش)

NASAB نسب (ع - مڙ) نسب
کول (Kul کل) گوتر (Gotr گوتر)
خانदान (Khándán خانदान)

2. क्रोध (Krobh کروبھ) खफगी
(Khafagi خفگی)

NISBAT نسبت (ع - مٹ) نسبت
1. संबंध (Sambandh سمبندھ)
तत्त्व (Ta,alluq تعلق)
2. संपर्क (Sampark سمپرک) लगाव
(Lagáo لگاؤ)
3. तुलना (Tulana तुलना) मुशबहत
(Mushábahat مشابہت)
4. मैगनी (Mangni मङ्गनी) सगाई
(Sagáyi سگائی)

NUZÚL नुज़ूल (ع - مڙ) نوزول
1. अनुलोम (Anulom انولوم) नीचे
उतरना (Níche utarna نیچے
اترنا)
2. मोतियाबिंद (Motiyabind موتیابند)
आँख में पानी उतरने का रोग
(Ánkh men páni utarne ka rog
آنکھ میں پانی اترنے کا روگ)

NUZ,HAT नुजहत (ع - مٹ) نوزھت
1. पवित्रता (Pavittrata ڀوترتا)
शुद्धता (Shud,dhata شدھتا)
पाकीजगी (Pákizagi پاکیزگی)
2. सर सब्जी (Sarsabzi سر سبزی)
ताजगी (Tázagi تازگی)

NAZÍL नज़ील (ع - ص) نزیل
1. आगंतुक (Ágantuk آگنٹک) अतिथि
(Atithi اٹیٹی) मेहमान (Mehmán
مہمان)

2. परदेसी (Pardesi پردیسی)
मुसाफिर (Musáfir مسافر)

نسب نامہ (ع - مڙ) نسب نامہ

NASAB-NÁMA नसब नामा
वंश तालिका (Vansh tálíka وڻش تالیکا)
वंशावली (Vanshávali وڻشاوولی) कुल
क्रम (Kulak,kram کلک، کرم) शज्रा
(Shajra شجرہ)

NASTARAN नस्तरन (ف - مٹ) نسترن
सेवती (Savati سیوتی) सफ़ेद गुलाब
(Safed guláb سفید گلاب)

NASTA,LÍQ नस्तालीक (ع - مڙ) نستعلیق
1. सभ्य (Sabh,bhya سبھی) शिष्ट

یہ لفظ اردو میں نظم کے ساتھ
مل کر آتا ہے تظہا نہیں آتا

NASL نسل (ع - مٹ)

1. وِش (Vansh وِش) پُشت (Pusht
(اصل Asl) اُسل (پشت)

2. کُل (Kul کل) خاندان
(Khándán خاندان)

3. جاتی (Jāti جاتی) جات (Zát
(ذات)

4. سنتان (Santán سنتان) اولاد
(Aulád اولاد)

NISVÁN نِسواں (ع - مٹ)

مہلایاں (Istriyán استریاں)

اورتے (Aurateu اورتے)

(مہلایاں)

نِسوا نیت (ع - صٹ)

NISVÁNI (Í) YAT نِسوانی (نی) یات

ستریتو (Istríttwa ستریتو)

(Zanána pan زنانہ پن)

NISYÁN نِسْیان (ع - مڈ)

وِسمرتی (Vismriti وِسمرتی)

(Bhúl بھول) وِسمران (Vismaran وِسمران)

NASÍM نَسیم (ع - مٹ)

1. مِردو سَمیر (Mridu samír مِردو سَمیر)

مَند سَمیر (Mand samír مَند سَمیر)

شیتل مَند سَمیر (Shítal mand

samír شیتل مَند سَمیر)

Thandi aur

khush gavár hava

(خوش گوار ہوا)

(Muhaz, zab شِشٹ (Shisht) مہذب)

2. ایک خط جس میں اردو

(Ek khat jis mei Urdu likhi játi

hai لکھی جاتی ہے)

NASKH نسخ (ع - مڈ)

1. نِرسن (Nirasan نِرسن) رد کرنا

(Rad karna رد کرنا)

2. ایک خط جس میں عربی لکھی جاتی ہے

(Ek khat jis men Arabi

likhi játi hai میں عربی لکھی جاتی ہے)

NUS,KHA نُسْخا (ع - مڈ)

1. کِتاب (Kitáb کِتاب) پِرتی (Prati پِرتی)

2. اوشدھ (Aushadh vidhi اوشدھ) وِنیڈھان

(Vinidbán وِنیڈھان)

دوا کا (Dava ka parcha دوا کا)

(Dava ka parcha دوا کا)

(Yukti یُکتی) تَرکیب (Tarkib تَرکیب)

3. یُکتی (Yukti یُکتی)

(Tarkib تَرکیب)

NAS,R نَسْر (ع - مڈ)

گِددھ (Giddh گِددھ) گِددھ (Gridhr گِددھ)

NISRÍN نِسْریں (ع - مڈ)

نِسترن (Sevati نِسترن)

(Nastaran نِسترن)

NASAQ نَسَق (ع - مڈ)

پربندھ (Prabandh پربندھ)

(Intizám انتظام)

वरदार (Alambardár (علم بردار

2. ठीक निशाना लगाने वाला (Thík nishána lagáne vála त्हीक नशाने लगाने वाला)

NASHÁNA नशाना (फ - मं)

1. संधान (Sandhán (सन्धान
निशाना लगाना (Nishána lagána (नशाने लगाना

2. लक्ष्य (Lakchhya (लक्छ्ये
निशाना हो (Jo nishána ho जो निशाना हो
हदफ (Hadaf (هدف (नशाने हो

NISHÁNI निशानी (फ - मं)

1. चिह्न (Chin,nh (चिन्ह
निशान (Nishán (निशान

2. लक्षण (Lakchhan (लक्छे
अलामत (Alámat (علامت

3. स्मृति (Ismriti (स्मरती
यादगार (Yádgár (یادگار

NISHTAR निशतर (फ - मं)

शल्य (Shallya (شلیه
कुंतिका (Kuntika (کونتیکا
नशतर (Nashtar (نشتار

NASH,R नशर (ع - मं)

1. संचार (Sanchár (سَنچار
प्रसार (Prasár (پراسار
प्रचार (Prachár (پراچار
किसी बात का सब में फैलाना (Kasi bát ka sab men phailána (کسی بات کا سب میں پھیلانا

2. परिसरण (Parisáran (پری سارن
ब्राडकास्ट (Broadcast (برادکاست

2. समीर (Samír (سمیر
वायु (Váyu (هوا
हवा (Hava (هوا)

NASHÁSTA नशास्ता (फ - मं)

गोधूमसार (Godhúm sár (گودھوم سار
गेहूं का सत (Gehún ka sat (گیہوں کا سत

NASHÁT नशात (ع - मं)

हर्ष (Harsh (هرش
आनंद (Ánand (آنند
खुशी (Khusbi (خوشی

नشان (ف - मं)

NI (A) SHÁN नि (न) शान

1. चिह्न (Chinh (چہ
निशानी (Nisháni (نیشانی

2. प्रतीक (Pratík (پرتیک
पता (Pata (پتہ

3. खोज (Khoj (کھوج
सुराग (Surágh (سراغ

4. लक्षण (Lak,ebhan (लक्छे
अलामत (Alámat (علامت

5. स्मारक (Ismáarak (اسمارک
यादगार (Yádgár (یادگار

6. पताका (Patáka (پتاکا
भंडा (Jhanda (جھنڈا

7. धब्बा (Dhabba (دھبہ
दाग (Dágh (داغ

8. प्रभाव (Prabbáv (پربہاؤ
असर (Asar (اثر

9. राजादेश (Rája desh (راجا دیہش
फरमान (Farmán (فرمان

निशानچی (ف - ص)

NISHÁNCI निशानची

1. पताकिक (Patáki (پتاکک
अलम

نشید (ف - مذ)

NASHÍD (NISHED) نشیّد (نیشید)

1. گان (Gán گان) نغمہ (Nagbma نغمہ)

2. سوار (Swar سوار) لے (Lai لے)

نشیمن (ف - مذ)

NISHEMAN نیشمین

نید (Níd نید) کولای (Kuláe کولای)

غونسلہ (Ghonsla غونسلہ)

NISÁB نصاب (ع - مذ)

1. پونجی (Púnji پونجی) سرمایہ (Sarmáya سرمایہ)

2. پاتھیہ کرم (Páthya kram پاتھیہ کرم) نصاب تعلیم (Nisábe ta,lím نصاب تعلیم)

3. اتنا مال جس پر زکات واجب ہو

NASÁRA نصاریٰ (ع - مذ)

نصرانی کی جمع

ایسائی لوگ (Ísáyi log ایسائی لوگ)

NASB نصب (ع - مذ)

1. استھاپنا (Isthápana استھاپنا)

قائم کرنا (Qáim karna قائم کرنا)

2. روپن (Ropan روپن) लगानا (Lagána لگانا)

3. زبر (Zabar زبر) فٹھا (Fat,ha فٹھا) 'अ' की मात्रा ('A' ki máttرا 'अ' کی मात्रا)

NAS,R نصر (ع - مذ)

سہایتا (Saháyata سہایتا) साहाय्य

(Sábáya سہایہ) मदद (Madad مدد)

نشرگاہ (عف - مٹ)

NASH,R-GÁH نشر گاہ

نہو وانی سٹاٹر (Nabho vání isthátr

रेडियो घर (Radio ghbar ریڈیو گھر)

NISHAST نیشست (ف - مٹ)

1. बैठक (Baitbak بیٹھک) बैठने की

मुद्रा (Baithne ki muddra بیٹھنے کی

مدرا)

2. उपवेशन (Upveshan اپवेशن)

गोष्ठी (Goshthi گوشتھی) सिटिंग

(Sitting سٹنگ)

نشوو نما (عف - مذ)

NASHVO-NAMA نشوونما

उन्नति (Un,nati اننتی) विकास (Vikás

ترقی (Taraqqi ترقی) وکاس)

نشہ (ف - مذ)

NASH,SHA (NASHA) नशु शा (नशा)

1. मद (Mad مد) मादकता (Mádakata

मस्ती (Masti مستی) مادکता)

2. गर्व (Garv گرو) अभिमान (Abhi-

मान गुरुर (Ghurúr گورو) ابھی مان)

NISHEB نیشیب (ف - مذ)

1. प्रवणता (Pravanata پرونتا) ढलाव

(Dhaláo ڈھالو)

2. प्रवण (Pravan پرون) ढालू

(Dhálu ڈھالو)

نشیب و فراز (ف - مذ)

NISHEBO-FARAZ نیشیبو فراز

ऊँच नीच (Unch ních اونچ نیچ)

उतार चढ़ाव (Utár chaháo اُتار چڑھاؤ)

3. लब्ध (Lábdh لبدھ) प्राप्त (Prápt प्राप्त)
(حاصل Hásil) हासिल (प्राप्त)

NASÍ,HAT नसीहत (ع - مٹ) نصیحت
सदुपदेश (Sadup,desh सदुपदेश)
हितोपदेश (Hitopdesh हितोपदेश)
सीख (Sikh सीख)

NASÍR नसीर (ع - ص) نصیر
सहाय (Saháae सहाय) सहायक
(Saháyak सहायक) मददगार
(Madad gár मददगार)

نصارت (ع - مٹ)

NAZÁRAT नज़ारत

1. प्रकुल्लता (Praphullata प्रकुल्लता)
चित्त प्रसन्नता (Chitt prasan,nata चित्त प्रसन्नता)
(Táza rúyi ताज़ा रूई) (چیت پرستنا)
(ताज़ा रूई)
2. सरसब्ज़ी (Sarsabzi सरसब्ज़ी)
(Tazagi तازगी) ताज़गी

NUTFA नुत्फा (ع - مڈ) نطفه

1. वीर्य (Vírya वीर्य) मनी (Mani मनी)
(مذنی)
2. संतान (Santán संतान) औलाद
(Aulád اولاد)

NUTQ नुत्क (ع - مڈ) نطق

1. वाणी (Váni वाणी) शब्द (Shabd शब्द)
(Boli बोली) (بولی)
2. वाक्य शक्ति (Vákya shakti वाक्य शक्ति)
(Quv,vate कुव्वते) (शक्ती)
(goyáyi قوت گویائی)

NASRÁNI नस्रानी (ع - مڈ) نصرانی
ख्रिष्टीय (Khrishtíya کھرشتیہ) ईसाई
(Ísáyi عیسائی)

NUSRAT नुस्रत (ع - मٹ) نصرت
सहायता (Saháyata सहायता) सहाय
(Saháae सहाय) मदद (Madad मदद)

NISF निसफ (ع - ص) نصف
अर्द्ध (Ardh अर्द्ध) आधा (Ádha आधा)

نصف النهار (ع - مڈ)

NISFUN-NAHÁR निस्फुन् नहार

1. मध्याह्न (Madb,dbyánh मध्याह्न)
दोपहर (Do pahar دوپہر)
2. ध्रुव वृत्त (Dhruv, vritt ध्रुव वृत्त)
मध्याह्न रेखा (Madb,dbyánh rekha मध्याह्न रेखा)
वह रेखा जो एक ध्रुव से दूसरे ध्रुव तक जाती है
(Voh rekha jo ek dhruv se dúsare
dhruv tak játi hai وہ रेखा جو
ایک دھرو سے دوسرے دھرو تک
جاتی ہے)

NASAFAT नसफत (ع - مٹ) نصفت
न्याय (Nyáae न्याय) न्याव (Nyáo न्याव)
(انصاف Insáf) इन्साफ

NASÍB नसीब (ع - مڈ) نصیب

1. प्रारब्ध (Prárabdh प्रारब्ध) अदृष्ट
(Adrisht अदृष्ट) भाग्य
(Bhággya भाग्य) किस्मत (Qismet किस्मत)
(قسمت)
2. भाग (Bhág भाग) अंश (Ansh अंश)
(हिस्सा Hissa हिस्सा)

NAZAR नज़र (ع - مٹ) نظر

1. दृष्टि (Drishti درشتی) प्रेक्षा (Prekchha پریکچھا) निगाह (Nigáh نگاه)
2. चिंतन (Chintan चिन्तन) गौर (Ghaur غور)
3. आशा (Ásha आशा) उम्मीद (Ummíd امید)
4. परख (Parakh परक) जाँच (Jānch جانچ)

نظر بندی (عف - مٹ)

NAZAR-BANDI नज़र बंदी

1. दृष्टि बंध (Drishti bandh درشتی) जादू (Jádu جادو)
2. अवरोधन (Avarodhan اورودھن) अंतरायण (Antarāyan اندراین) हिरासत (Hirásat حراست)

نظر فریب (عف - ص)

NAZAR-FAREB नज़र फरेब

- नयना भिराम (Nayaná bhirám نیذا)
मनोरम (Manoram मनोरम) दिल (Dil دل)
चस्प (Dil chasp چسپ)

نظر نواز (عف - ص)

NAZAR-NAVÁZ नज़र नवाज़

- प्रिय दर्शन (Priya darshan پریہ درشن)
चक्षुष्य (Chak,cbhush,shya چکچھشید)
नज़र फरेब (Nazar fareb نظر فریب)

NAZARÍYA नज़रीया (ع - مڈ) نظریہ

- दृष्टि कोण (Drishti kon درشتی کون)
सिद्धांत (Sid,dbánt سیدھانت) नुक्तए (Nuqta-e-nazar نقطۂ نظر)

NUTÚL नुतूल (ع - مڈ) نطول

- दवाओं का पानी रोगी के बदन पर धारना (Daváon ka páni rogi ke badan par dhárna دواؤں کا پانی رोगی کے بدن پر دھارنا)

NAZÁRAT नज़ारत (ع - مٹ) نظارت

1. अव लोकन (Avlokan اولوکن) देखना (Dekhna دیکھنا)
2. निरीक्षण (Niríkehhan نیریکچھن) देख रेख (Dekh rekh دیکھ ریکھ) निगरानी (Nigaráni نگرانی)
3. 'नाज़िर' का ओहदा ('Názir' ka ohda 'ناظر' کا عہدہ)

NAZ,ZÁRA नज़ारा (ع - مڈ) نظارہ

NAZÁRA नज़ारा

1. दर्शन (Darshan दर्शन) दीदार (Dídár دیدار)
2. अवलोकन (Avalokan اولوکن) देखना (Dekhna دیکھنا)
3. दृश्य (Drish,shya درشید) मंज़र (Manzar منظر)

NIZÁM निज़ाम (ع - مڈ) نظام

1. व्यवस्था (Vyavastha ویوستانها) इन्तिज़ाम (Intizám انتظام)
2. क्रम (Kram क्रम) तरतीब (Tartīb ترتیب)
3. पद्धति (Pad,dhati پد،دھتی) तरीका (Taríqa طریقہ)

bad,dh prashansa محمد صاحب
(کی چھندو بدھ پرشانشا)

NA,RA نرہ (ع - مذ) نا (अ)रा

1. घोष (Ghosh گھوش) नाद (Nád नाद) जोर की आवाज़ (Zor ki áváz) (زور کی آواز)
2. आर्त नाद (Árt nád आर्ट नाद) दर्द की आवाज़ (Dard ki áváz) (درد کی آواز)
3. वह मुत्तफिका आवाज़ जो किसी मॉग के लिए उठाई जाए (Voh mut,tafiqa) (वह मुत्तफ़्क़ आवाज़ जो किसी मॉग के लिए उठाई जाए) (Voh mut,tafiqa áváz jo kisi máng ke liye utháyi) (وہ متفقہ آواز جو کسی مانگ کے لئے اٹھائی جائے)

NA,SH नाश (ع - مذ) ना (अ)श

1. शव (Shav शव) लाश (Lásh लाश)
2. अरथी (Arathi अरथी) जनाज़ा (Janáza جنازہ)

NA,L नल (ع - مذ) ना (अ)ल

1. पादुका (Páduka पादुका) जूता (Júta जूता)
2. घोड़ों या बैलों के पाँव में लगाने का लोहे का हलका (Ghoron ya bailon ke páon men lagáne ka lohe ka halqa) (گھوڑوں یا بیلوں کے پاؤں کے لگانے کا لوہے کا حلقہ)

NEMAT नेमत (ع - مذ) नेमत

1. सम्पत्ति (Sampatti सम्पत्ति) दौलत (Daulat دولت)
2. प्रदान (Pradán प्रदान) बख्शिश (Bakhshish بخشش)

NAZM नज़्म (ع - مذ) नज़्म

1. पद्य (Pad,dya पदिये) छंद (Chhand छंद) शेर (Sher شعر)
2. प्रबंध (Prabandh प्रबन्ध) (मं) इन्तिज़ाम (Intizám انتظام)
3. क्रम (Kram क्रम) तरतीब (Tartib ترتیب)

نظم و نسق (ع - مذ)

NAZMO-NASAQ नज़्मो नसक

- प्रबंध (Prabandh प्रबन्ध) व्यवस्था (Vyavastha ویوِستھا) इन्तिज़ाम (Intizám انتظام)

NAZÍR नज़ीर (ع - ص) नज़ीर

1. सदृश (Sadrish सदृश) समान (Samán समान) (مثل Misál)
2. अनूकाश (Anúkash अनुकाश) हवाला (Havála حوالہ)
3. तुलना (Tulana तुलना) उपमा (Upa-ma) (उपा) मुशबहत (Mushábabat) (مشابہت)
4. उदाहरण (Udáharan उदाहरण) (مثال Misál)

NAZÍF नज़ीफ (ع - ص) नज़ीफ

- पवित्र (Pavitr पवित्र) शुद्ध (Shud,dh) (پاکیزہ Pákíza) पाकीज़ा (Pákíza)

NA,T नात (ع - مذ) ना (अ)त

1. स्तुति (Istuti इस्ती) तारीफ (Ta,ríf) (تعریف)
2. मुहम्मद साहिब की छंदी बख्शिश (Mohammad sáhib ki ohhandi)

NIFÁS نिकास (ع - مذ) نفاس
 प्रसव रक्त (Prasav rakt) (پرسو رکت)
 وہ خون جو بچہ جنم کے بعد
 چالیس روز تک نکلتا ہے

NAFÁSAT نکاسات (ع - مٹ) نفاست

1. मृदुलता (Mridulata) (نرمی) نرمی (Narmi)
2. कोमलता (Komalata) (کوملتا) नाजू की (Názuki) (نازکی)
3. स्वच्छता (Swach, chhata) (سوچ، چھتا) सफाई (Safáyi) (صفائی)
4. सूक्ष्मता (Súkebhmata) (سوکچھمتا) बारीकी (Báriki) (باریکی)
5. पवित्रता (Pavittrata) (پوترتا) पाकीज़गी (Pákízagi) (پاکیزگی)
6. शोभा (Shobha) (شوبھا) उमदगी (Umdagi) (عمدگی)

NIFÁQ نفاق (ع - مذ) نفاق

1. वैमनस्य (Vaimanas, sya) (وے منسیہ) रंजिश (Ranjish) (رنجیش)
2. फूट (Phút) (پھوت) बिगाड़ (Bigár) (بگاڑ) ना इत्तिफाकी (Na ittifáqi) (نا اتفاقی)
3. द्वैयवादिता (Dwai vádita) (دوے وادتا) मुनाफकत (Munáfakat) (منافقت)
4. मत भेद (Mat bhed) (مت بھید) इख्तिलाफ (Ikhtiláf) (اختلاف)

NAFKH नफख (ع - مذ) نفخ
 अध्मान (Adhmán) (ادھمان) अनाह

3. अनुकम्पा (Anukampa) (انوکمپا)
 मेहरबानी (Mebr báni) (مہربانی)

4. स्वादिष्ट पदार्थ (Swádisht padáith) (سوادشت)
 मजेदार चीज़ें (Mazedár chízen) (مزیدار چیزیں)

NA, NÁ, A ना(अ)ना अ (ع - مذ) نعناع

1. पर्णस (Parnás) (پرناس) पोदीना (Podína) (پودیנה)
2. वन पर्णस (Van parnás) (ون پرناس) जंगली पोदीना (Jangali podína) (جنگلی پودیנה)

N, ÁIM नईम (ع - ص) نعیم

1. सुखसामग्री (Sukh sámaggri) (سکھ سامگری) नेमत (Nemat) (نعمت)
2. समृद्ध (Samrid, dh) (سمردھ) नेमत वाला (Nemat vála) (نعمت والا)

NAGHZ नरज़ (ع - ص) نغز

उत्तम (Uttam) (اتم) श्रेष्ठ (Shreshth) (شریشتہ)
 आला (Ála) (اعلیٰ)

NAGHMA नगमा (ع - مذ) نغمہ

1. गान (Gán) (گان) राग (Rág) (راگ)
 गाना (Gáná) (گانا)
2. मधुर स्वर (Madhur swar) (مدھر سور) सुरीली आवाज़ (Suríli áváz) (سریلی آواز)

NAFÁZ नफाज़ (ع - مذ) نفاذ

लागू होना (Lágu hona) (لاگو ہونا)
 चालू होना (Chálu hona) (چالو ہونا)
 नाफिज़ होना (Náfiz hona) (نافذ ہونا)

3. यथार्थता (Yathārthata) (یتھارتھتا)
असलियत (Asliyat) (اصلیت)

4. लिंग (Ling) (लङ्ग) उज्वेतनासुल
(Uzvetanásul) (عضوتناسل)

5. काम वासना (Kám vásana) (काम)
शह्वत (Shahvat) (شهوت) (वासना)

نفس الامر (ع - مذ)

NAFSUL-AMR नफ्सुल अम्र

यथार्थ (Yathārth) (یتھارتھ) सच्चा वाक्त्रिआ
(Sachcha váqíá) (سچھا واقعہ)

نفسانیت (ع - مٹ)

NAFSÁNÍYAT नफ्सानीयत

1. अहंवाद (Ahamvād) (अहमवाँ) खुदी
(Khudi) (خودی)

2. स्वार्थ परता (Swārth parata) (سوارتھ)
खुद गरजी (Khud gbarazi) (खुद गरजी)
(खुद गर्जी)

نفس پرست (ع - ص)

NAFS-PARAST नफ्स परस्त

विषय लंपट (Vishai lampat) (ویسھ)

विषय लोलुप (Vishai lolup) (ویسھ)

कामासक्त (Kámásakt) (कामासक्त)

शह्वत परस्त (Shahvat parast) (شهوت پرست)

parast (شهوت پرست)

نفس کش (ع - ص)

NAFS-KUSH नफ्स कुश

विषय शून्य (Vishai shún,nya) (ویسھ)

जितेंद्रिय (Jitendriya) (جیتندریہ)

वासना रहित (Vásana rahit) (वासना)

परंतप (Parantap) (پرانتپ)

हिद (Záhid) (زاهد)

(Anáh) (अनह) अफार (Aphár) (अपहार)

पेट फूलना (Pet phúlna) (पेट फूलना)

NAFAR नफर (न - मं)

1. व्यक्ति (Vyakti) (ویکتی) शख्स
(Shakhs) (شخص)

2. सेवक (Sevak) (سیوک) दास (Dás)
(नौकर) (Naukar) (نوکڑ)

NAFRAT नफरत (न - मं)

1. घृणा (Ghrina) (گھرنا) उपेक्षा (Upek-
chha) (اپدیکھا) घिन (Ghin) (گھین)

2. अप्रसन्नता (Ap,prasan,nata) (अप)
बेजारी (Bezári) (بیزاری)

NAFRÍN नफरीन (न - मं)

1. धिक्कार (Dhik,kár) (دھیککار) फट-
कार (Phatkár) (پھٹکار) लानत
(La,nat) (لعنت)

2. शाप (Sháp) (شاپ) कोसना (Kosna)
(कोसना)

NAFAS नफस (न - मं)

1. श्वास (Shwás) (شواس) सांस (Sáns)
(सानस) तनफुस (Tanaf,fus)
(تنفیس)

2. क्षण (Cbhan) (چھن) पल (Pal) (پل)
लम्हा (Lam,ha) (لمحہ)

NAFS नफ्स (न - मं)

1. प्राण वायु (Prán váyu) (پران وایو)
रूह (Rúh) (روح)

2. अस्तित्व (Astittwa) (استتو) वुजूद
(Vujúd) (وجود)

نفس مطلب (ع - مذ)

NAFÍR نکیر (ع - مٹ)

1. स्वर (Swar सुर) ध्वनि (Dhwani
(آواز) آواز (Áváz آواز)
2. वह आवाज़ जो सोते में गलेसे
निकलती है (Voh áváz jo sote men
gale se nikalti hai وہ آواز جو
(سوئے میں گالے سے نکلتی ہے)

NAFSE-MATLAB नफ़से मतलब

- सारांश (Sáránsh सारांश) मुख्यार्थ
(Mukh,khyáarth मुखियार्थ) खुलासा
(Khulása خلاصہ)

NAF,A नफ़ा (नफ़्त्) (ع - مذ) نفع

1. लाभ (Lábh लाभ) प्राप्ति (Prápti
(منافعه) मुनाफा (Munáfá پراپتی)
2. फल (Phal फल) नतीजा (Natíja
(نتیجہ)

نفع رسانی (ع - ت)

NAF,A-RASÁNI नफ़ा (नफ़्त्) रसानी

- लाभ कारिता (Lábh kárita लाभ कारिता)
उपादेयता (Upáde,yata اُپادے یثا)
फायदा मंदी (Fáida mandi فائدہ
(مندی)

NAFAQA नफ़का (ع - مذ) نفقه

- भरण पोषण (Bharan poshan بهرن
(Bál बाल बच्चों का खर्च (पोशन
bach,chon ka kharch बाल बच्चों का
(خرج)

NUFÚZ नुफ़ूज़ (ع - مذ) نفوذ

- संचार (Sanchár संचार) समावेश
(Samávesh समावेश) सरायत
(Saráyat سرایت)

NAF,I नफ़ी (नफ़्) (ع - مٹ) نفی

- 1, अस्वीकृति (Aswikriti असुनी
(Na manzúri नामंजूरी) (करती
(نامنظوری)
2. नकार (Nakár नकार) नहीं (Nahín
(نہیں)

NAFÍS नफीस (ع - ص) نفیس

1. उत्तम (Uttam अتم) श्रेष्ठ (Shreshth
(برہیا) बढ़िया (Barhiya شریشتہ)
2. सुन्दर (Sundar سندر) खुश नुमा
(Khush numa خوش نما)
3. स्वच्छ (Swach,chh سوچہ) साफ
(Sáf صاف)
4. मूल्यवान् (Múllya ván مولیہ وان) क्रीमती
(Qímati قیمتی)
5. मृदुल (Mridul مودل) लतीफ
(Latíf لطیف)
6. पवित्र (Pavitr पوتر) पाकीज़ा
(Pákíza پاکیزہ)

NIQÁB निक्काब (ع - مٹ) نقاب

- मुखपट (Mukb pat مکھ پٹ) मुख़ावरण
(Mukhávaran मुखاورون) बुर्का (Burqa
(برقعہ)

نقاب کشائی (ع - مٹ)

NIQÁB-KUSHÁYI निक्काब कुशाई

- अनावरण (Anávaran اناورون) मुँह से
पर्दा उठाना (Munh se parda uthána
(منہ سے پردہ اٹھانا)

NAQB نقب (ع - مٹ) نقب
 خانیک (Khánik) آسیہ
 (Ásedh) سेंدھ (Sendh)

نقب زن (ع - ص)

NAQB-ZAN نقب زن

کُنبیل (Kumbhil) خانیل
 (Khánil) سंधिभेदक (Sandhi
 bhedak) سेंدھ لگانے
 والا (Sendh lagáne vála) سیندھ
 (لگانے والا)

NAQD نقد (ع - مذ) نقد

1. समीक्षा (Samíkehha) समीक्षा
 आलोचना (Álochana) (आलोचना)
 अच्छे बुरे की परख (Ach, chhe bure
 ki parakh) (اچھے برے کی پرکھ)

2. उधार की ज़िद (Udbár ki zid) उधार
 (क़ैश) (Cash) (क़ैश)

3. धन (Dhan) रकम (Raqam)
 (रूपिया) (Rupia) (रूपिया)

4. पूँजी (Púnji) सरमाया
 (Sarmáya) (سرمايه)

NUQRA نقره (ف - مذ) نقرة

1. रजत (Rajat) चाँदी (Chándi)
 (چاندی)

2. श्वेताश्व (Shwetásh, shwa) श्वेताश्व
 सफ़ेद घोड़ा (Safed ghoṛa) (سفید
 گھوڑا)

NAQSH نقش (ع - مد) نقش

1. चित्र (Chitr) तस्वीर (Tas, vír)
 (تصویر)

NAQ, QÁD नक्काद (ع - ص) نقاد

1. समालोचक (Samálochak) समा
 लोचक (Samílochhak) समीक्षक
 (लोचक) तन्कीद निगार
 (Tanqíd nigár) (تلقید نگار)

2. गुण दोष का परीक्षक (Gun dosh ka
 parík, ehak) (گن دوش کا پریکشک)
 भलाई बुराई परखने वाला (Bhaláyi
 buráyi parakhne vála) (بھلائی
 برائی پرکھنے والا)

NAQQÁRA नक्कारा (ف - مذ) نقاره

दुंदुभि (Dundubbi) मेरी
 (Bheri) धौसा (Dhaunsa)
 (नगाड़ा) (Nagáṛa) (دهونسا)

NAQQÁSH नक्काश (ع - ص) نقاش

चित्रकार (Chitrkár) चितेरा
 (Chitera) (चितिरा) (Musav, vir)
 (مصور)

NAQQÁL नक्काल (ع - ص) نقال

1. विदूषक (Vidúshak) (ودوشک)
 वासंतिक (Vásantik) भाँड
 (Bhánd) (بھاند)

2. नर्मद (Narmad) मसखरा
 (Maskhara) (مسخره)

3. उष्णिका (Ushnika) बहु
 रूपिया (Bahurúpiya) (بھوروپیا)

NAQÁHAT नकाहत (ع - مٹ) نقاھت

दुर्बलता (Durbalata) क्षीणता
 (Chhínata) (کمزوری)
 (کمزوری)

3. मुखाकृति (Mukhá kriti) (मेकहाकृति)
चेहरा (Chehra) (चेहरा)
4. धज (Dhaj) (धज) वज्रा (Vaz,a) (वज्रा)
5. मान चित्र (Mán chittr) (मान चित्र)
सतहे ज़मीन की तसवीर (Sat,he za-
mín ki tasvír) (सतहे ज़मीन की तसवीर)
6. चेष्टा (Cheshta) (चेष्टा) हुलया (Hulya) (हुलया)
7. साँचा (Sánchá) (साँचा) कालिब (Qálib) (कालिब)
8. शैली (Shaili) (शैली) ढंग (Dhang) (ढंग)
9. सारणी (Sáraní) (सारणी) जिदवल (Jidval) (जिदवल)
10. सूची (Súchi) (सूची) फेहरिस्त (Fehrist) (फेहरिस्त)

NAQS नक़स (न - मं) नक़स

1. दोष (Dosh) (दोष) बुराई (Buráyi) (बुराई)
खोट (Aib) (खोट) ऐब (Aib) (ऐब)
(Khot) (कहोट)
2. त्रुटि (Truti) (त्रुटि) भूल (Bhúl) (भूल)
गलती (Ghalati) (गलती)
3. न्यूनता (Nyúnata) (न्यूनता) कसर (Kasar) (कसर)
(Kamí) (कमी)

NUQSÁN नुक़सान (न - मं) नुक़सान

1. हानि (Háni) (हानि) क्षति (Chhati) (क्षति)
ख़सारा (Gháta) (ख़सारा) घाटा (Gháta) (घाटा)
(Khasára) (ख़सारा)
2. अनर्थ (Anarth) (अनर्थ) अनिष्ट (Anisht) (अनिष्ट)
(Haraj) (हरज) (Haraj) (हरज)

2. यन्त्र कुंडली (Yantr kundali) (यन्त्र कुंडली)
(Ta,víz) (तावीज़) (Ta,víz) (तावीज़)
3. चिह्न (Chin,nh) (चिह्न) निशान (Nishán) (निशान)
4. अंकित (Ankit) (अंकित) खुदा हुआ (Khuda hua) (खुदा हुआ)
5. फूल पत्ती (Phúl patti) (फूल पत्ती) बेल बूटे (Bel búte) (बेल बूटे)

नक़श बदीवार (न - मं) नक़श बदीवार

NAQSH-BA-DÍVÁR नक़श ब दीवार
स्तब्ध (Istabdh) (स्तब्ध) चकित (Chakit) (चकित)
(Hairat zada) (हैरतज़दा) (Hairat zada) (हैरतज़दा)

नक़श बर आब (न - मं) नक़श बर आब

NAQSH-BAR-ÁB नक़श बर आब
क्षण भंगुर (Chhan bhangur) (क्षण भंगुर)
क्षण स्थायी (Chhanastháyi) (क्षण स्थायी)
बनते ही मिट जाने वाला (Bante hi mit jáne vála) (बनते ही मिट जाने वाला)
(Met jáne vála) (मिट जाने वाला)

नक़श वनगार (न - मं) नक़श वनगार

NAQSHO-NIGÁR नक़शोनिगार

1. शृंगार (Shringár) (शृंगार) सजावट (Sajávat) (सजावट)
2. फूल पत्ती (Phúl patti) (फूल पत्ती) बेल बूटे (Bel búte) (बेल बूटे)

NAQSHA नक़शा (न - मं) नक़शा

1. चित्र (Chittr) (चित्र) तसवीर (Tasvír) (तसवीर)
2. अवस्था (Avastha) (अवस्था) हालत (Hálat) (हालत)

NUQTA نُقطہ (ع - مذ)

1. बिंदु (Vindu) बिंदी (Bindi) (بندی)

2. शून्य (Shún, nya) सफर (Sifar) (صفر)

NAQL نقل (ع - مث)

1. अनुकरण (Anukaran) अनुसरन (Anusaran) तक्लीद (Taqlíd) (انوکرن)

2. प्रति लिपि (Prati lipí) (پرتی لپی) अनुकृति (Anuk, kriti) (انوکرتی) किसी असल चीज़ का चरबा (Kisi asl chíz ka charba) (کسی اصل چیز کا چربہ)

3. बानगी (Bánagi) नमूना (Namúna) (بازگی نمونه)

4. स्वाँग (Swáang) रूप (Rúp) (سوآنگ روپ)

5. चुटकुला (Chutkula) लतीफा (Latífa) (چٹکلا لطیفہ)

6. कहानी (Kabáni) हिकायत (Hikáyat) (کہانی حکایت)

NAQLI نقلی (ع - ص)

1. कृत्रिम (Kritrim) मसनूई (Masnúyi) (کرتیم مصنوعي)

2. कूट (Kút) मिथ्या (Mith, thya) (کوٹ میثیا) खोटा (Khota) (کھوٹا)

3. अशुद्ध (Ashud, dh) मिश्रित (Mishrit) (اشدھ مشریت) गैर खालिस (Ghair khális) (غیر خالص)

NAQÍB नकीब (ع - مذ)

1. बंदीजन (Bandi jan) भाट (Bhát) (بندی جن بہات)

3. बाधा (Bádha) खलल (halal) (خلل)

نقصان دہ (ع - ص)

NUQSÁN-DEH नुकसान देह

हानिकारक (Háni káarak) (هانی کارک)

अनिष्ट कर (Anisht kar) (انشٹ کر)

नुकसान पहुँचाने वाला (Nuqsán pahuncháne vála) (نقصان پہنچانے والا)

نقصان رسان (ع - ص)

NUQSÁN-RASAN नुकसान रसां

دیکھو 'نقصان دہ'

نقصان زدہ (ع - ص)

NUQSÁN-ZADA नुकसान जादा

क्षति ग्रस्त (Chhati grast) (چھتی گرسٹ)

उपहत (Uphat) (اوپھٹ) जिसे नुकसान

पहुँचा हो (Jise nuqsán pahuncha ho)

(جسے نقصان پہنچا ہو)

NAQZ नक्ज़ (ع - مذ)

भंग (Bhang) भेद (Bhed) (بھنگ بھید)

तोड़ फोड़ (Tor phor) (توڑ پھوڑ)

نقض امن (ع - مذ)

NAQZE-AMN नक्ज़े अमन

शांति भंग (Shánti bhang) (شانتي بھنگ)

दंगा (Danga) बलवा (Balva) (دنگا بلوا)

نقض عهد (ع - مذ)

NAQZE-AHD नक्ज़े अहद

प्रतिज्ञा भंग (Pratiggya bhang) (پرتگیا بھنگ)

वचन भंग (Vachan bhang) (वचन बھنگ)

वादा खिलाफी (Va, da khiláfi) (واعدہ خلافی)

(وعدہ خلافی)

نکتہ چین (ع - ص)

NUKTA-CHÍN نکتہ چین

1. آلوچک (Álochak) (الوچک)

نقادی (Naqqád) (نقاد)

2. छिद्रान्वेषी (Chhid,dránveshi) (چھد)

(Aib) ऐब ढूँढने वाला (ایب ڈھونڈنے والا)

(dbúndbne vála)

نکتہ دان (ع - ص)

NUKTA-DÁN نکتہ دان

मर्मज्ञ (Marmaggya) (مرمگیا) गुण ग्राही

(Gun gráhi) (گن گراہی) तत्व वेत्ता

(Tattwa vetta) (تتوویتا) दक्षीका रस

(Daqíqa ras) (دقیقہ رس)

نکتہ سنج (ع - ص)

NUKTA-SANJ نکتہ سنج

1. सूक्ष्म दर्शी (Súkchhm darshi)

(Bárik) बारीक बीं (باریک بین)

(bín)

2. कवि (Kavi) (کوی) शाइर (Sháir)

(شاعر)

نکتہ شناس (ع - ص)

NUKTA-SHANÁS نکتہ شناس

دیکھو 'نکتہ دان'

نکتہ نواز (ع - ص)

NUKTA-NAVÁZ نکتہ نواز

1. आशु तोष (Áshu tosh) (آشوتوش)

ज़रा सी बात में खुश हो जाने वाला

(Zara si bát men khush ho jáne

vála) ذرا سی بات میں خوش ہو جانے والا

(جانے والا)

2. चोबदार (Chobdár) (چوبدار) चाऊश

(Cháúsh) (چاؤش)

وہ شخص جو بادشاہوں یا امیروں

کی سواری کے آگے آواز لگانا ہوا

چلتا ہے

NAQÍZ نکیز (ع - ص)

विरुद्ध (Virud,dh) (ویردھ) विपरीत

(Ula) (الٹا) (Viparít) (ویریت)

NAQÍH نکیہ (ع - ص)

दुर्बल (Durbal) (دربل) अशक्त (Ashakt)

(Chhín) (چھین) क्षीण (کشیٹ)

ज़ोर (Kamzor) (کم زور)

NIKÁH نیکاح (ع - مذ)

प्राणिग्रह (Pániggrah) (پانگ گروہ) विवाह

(Byáh) (بیاء) (Viváh) (وواہ)

NAKBAT نکبت (ع - مٹ)

1. दरिद्रता (Darid,drata) (دردرتا)

(Nirdhanata) (نردھنتا) निर्धनता

(Kangáli) (کنگالی) कंगाली

2. दुर्भाग्य (Durbhággya) (دربھاگیا)

(Durdaiv) (دردیو) बदकिस्मती

(Bad qismati) (بدقسمتی)

NUKTA نکتہ (ع - مذ)

1. सूक्ष्मता (Súkchhmata) (سوکچھمتا)

(Bárik) (باریکی) बारीकी

2. मर्म (Marm) (مرم) तह की बात

(Tah ki bát) (تہ کی بات)

3. रहस्य (Rahassya) (رہسیہ) राज

(Ráz) (راز)

4. चुटकुला (Chutkula) (چٹکلا) लतीफा

(Latífa) (لطیفہ)

NIKOYI نیکوئی (ف - مٹ) نیکوئی

1. उपकार (Upkár) (اپکار) भलाई (Bhaláyi) (بھلائی)

2. उत्तमता (Uttamata) (اتمتا) उम्दगी (Umdagi) (عمدگی)

NAK,HAT नकहत (ع - مٹ) नकहत

सुगंध (Sugandh) (سوگندھ) महक (Mahak) (مہک) खुशबू (Khushbu) (خوشبو)

NIGÁR निगार (ف - مذ) निगार

1. चित्र (Chittr) (چتر) तस्वीर (Tasvír) (تصویر)

2. बेल बूटे (Bel búte) (بیل بوٹے) नक्श (Naqsh) (نقش)

3. मूर्ति (Múrti) (मूर्ति) बुत (But) (بت)

4. सुंदरी (Sundari) (سندری) हसीना (Hasína) (حسینہ)

5. प्रेयसी (Preyasi) (پرے یسی) माशूका (Ma,shúqa) (معشوقہ)

نگارخانه (ف - مذ)

NIGÁR-KHÁNA निगार खाना

1. चित्रालय (Chittrálai) (چترالے)

चित्रागार (Chittra gár) (چتراگار)

तस्वीर खाना (Tasvír khána) (تصویر خانہ)

2. मूर्ति गृह (Múrti grih) (मूर्ति गृह) मंदिर (Mandir) (مندیر)

3. चित्र सारी (Citrásári) (چتر ساری) रंग महल (Rang mahal) (رنگ محل)

2. ईश्वर (Íshwar) (ایشور) खुदा (Khuda) (خدا)

NAKIRA नकिरा (ع - مذ) नकिरा

जाति वाचक संज्ञा (Játi vachak sangya) (جاتی واچک سنگیا) वह इस्म जो पूरी जिस के लिए बोला जाए (Voh ism jo púri jins ke liye bola jáe) (وہ اسم جو پوری جنس کے لئے بولا جائے)

नको (ف - ص)

NIKO (NIKU) निको (निकू)

1. उत्तम (Uttam) (اتم) श्रेष्ठ (Shreshth) (شریشتہ) उमदा (Umda) (عمدہ)

2. सुन्दर (Sundar) (سندر) शुभ दर्शन (Shubh darshan) (شبه दर्शन) हसीन (Hasín) (حسین)

नकोخواह (ف - ص)

NIKO-KHÁH निको खाह

शुभ चिंतक (Shubh chintak) (شبه شیتک) खैर खाह (Khair kháh) (خیر خواہ)

नकोकार (ف - ص)

NIKO-KÁR निको कार

सच्चरित (Sach, charit) (سیچ چرت) सदाचारी (Sadá chári) (سداچاری) नेक अमल (Nek amal) (نیک عمل)

नकोनाम (ف - ص)

NIKO-NÁM निको नाम

केर्ति बान् (Kírti ván) (کیرتی وان) यशस्वी (Yashas,swi) (یشس سوئی) नामावार (Námávar) (نام آرد)

7. रक्षा (Rak, ebha) हिफाजत
(Hifázat حفاظت)

8. निरीक्षण (Niríkehhan) (نریکچھن)
नगरानी (Nigaráni) (نگرانی)

نگاهبان (ف - ص)

NIGÁH-BÁN निगाह बान

دیکھو 'نگہبان'

نگاہ داشت (ف - مٹ)

NIGÁH-DÁSHT निगाह दाश्त

1. संरक्षण (San rakchhan) (سن رکیچھن)

चौकसी (Chaukasi) (چوکسی) हिफा-
जत (Hifázat) (حفاظت) नगरानी
(Nigaráni) (نگرانی)

2. भरण पोषण (Bharan poshan) (برون پوशन)

परवरिश (Parvarish) (پرورش)

نگاه غلط انداز (ف - مٹ)

NIGÁHE-GHALAT-ANDÁZ

निगाहे गलत अंदाज़

एसी नज़र जिसे हर आदमी यह समझे

कि मेरी तरफ है (Aisi nazar jise har

ádami yeh samjhe ki meri taraf hai

ایسی نظر جسے ہر آدمی یہ

سمجھے کہ میری طرف ہے

NIGARAN_ निगراं (ف - ص)

निरीक्षक (Niríkehkhak) (نریکچھک)

संरक्षक (Sanrakchhak) (سن رکیچھک)

चौकसी करने वाला (Chaukasi karne vála

Pás) (چوکسی کرنے والا)

bán) (پاسبان)

NIGÚN_ निगूं (ف - ص)

अधोमुख (Adho mukh) (ادھومکھ)

अंधा (Aundha) (اوندھا)

4. वह जगह जहां हसीनों का मजमा हो
(Voh jagah jabán hasínón ka
majma ho) (وہ جگہ جہاں حسینوں کا
مجمع ہو)

نگارستان (ف - مذ)

NIGÁRISTÁN निगारिस्तान

1. चित्र शाला (Chitr shála) (چتر شالہ)

तस्वीर खाना (Tasvír khána)

(تصویر خانہ)

2. चित्रित-स्थान (Chittrit-isthán) (چترت)

नक्शो निगार किया हुआ

मकान (Naqsho nigár kiya hua

makán) (نقشہ نگار کیا ہوا مکان)

نگارش (ع - مٹ)

NIGÁRISH निगारिश

लेख (Lekh) (لیکھ) तद् रीर (Tab, rír)

(تصویر)

NIGÁH_ निगाह (ف - मٹ)

1. दृष्टि (Drishti) (درستی) नज़र

(Nazar) (نظر)

2. नयन (Nayan) (نین) नेत्र (Nettr)

(Ánkh) (آنکھ) आँख (Nitr)

3. परख (Parakh) (پرکھ) शनाखत

(Shanákhāt) (شناخت)

4. तेवर (Tever) (تہور) चितवन

(Chitvan) (چتون)

5. ध्यान (Dhyán) (دھیان) खयाल

(Khayál) (خیال)

6. कृपा (Kripa) (کریا) इनायत

(Ináyāt) (عنايت)

भीगा (गीला Gila) (استمت)
(Bhíga भीगा)

NAM, MÁM नमाम (ع - ص) نام

1. पिशुन (Pishun) चुगुल खोर
(Chughul khor) (چغول خور)

2. निदक (Nindak) रुसवा करने
वाला (Rusva karne vála) (دسوا
(کرنے والا)

NUMÁYÁN नुमायां (ف - ص) نمایان

1. प्रत्यक्ष (Pratyaksh) (प्रतिक्षेप)
सामने (Sámne) (سامنے)

2. व्यक्त (Vyakt) प्रकट (Prakat)
(Záhir) (ظاهر) (برکت)

نمایش (ف - مٹ)

NUMÁISH नुमाइश

1. प्रदर्शनी (Pradarshani) (پردرشنی)
नुमाइश गाह (Numáish gáh)
(نمایش گاه)

2. प्रदर्शन (Pradarshan) (پردرشن)
दिखावा (Dikháva) (دکھاوا)

3. शृंगार (Shringár) (श्रुंगार) जीनत
(Zinat) (زینت)

4. सजा (Sajja) (सजा) सजावट (Sajávat)
(سجاوت)

NAMAD नमद (ف - مذ) نمد

मोटा कंबल (Mota kambal) (موتا کمبل)
नमदा (Namda) (نمدا)

نمدیده (ف - ص)

NAM-DÍDA नम दीदा

आर्द्र नयन (Árdr nayan) (آردر نین)

نگون بخت (ف - ص)

NIGÚN-BAKHT निगूं बख्त

हत भाग्य (Hat bhágya) (هت بهاگیه)

बद किस्मत (Bad qismat) (بد قسمت)

نگون سار (ف - ص)

NIGÚN-SÁR निगूंसार

अधोमुख (Adho mukh) (ادھو مکھ)

आँधा (Aundha) (اوندھا)

NIGAH निगह (ف - مٹ) نگه

نگاہ کا مخفف دیکھو 'نگاہ'

نگہبان (ف - ص)

NIGAH-BÁN निगह बान

1. संरक्षक (Sanrak, chhak) (سن رکھک)

मुहाफिज़ (Muháfiz) (محافظ)

2. निरीक्षक (Nirík, chhak) (نریکھک)

निगरां (Nigarán) (نگران)

نگهداشت (ف - مٹ)

NIGAH-DÁSHT निगह दाश्त

دیکھو 'نگاہ داشت'

NAGÍNA नगीना (ف - مذ) نگینه

1. रत्न (Ratn) (رتن) जवाहिर (Javáhir)
(جواهر)

2. नग (Nag) (نگ) अगूँठी वगैरा में

जड़ा जाने वाला रत्न (Agúthi

vaḡhaira men jara jāne vála ratn

انگوٹھی وغیرہ میں جڑا جانے والا

(رتن)

NAM नम (ف - ص) نم

आर्द्र (Árdr) (آردر) स्तिमित (Istimit)

نمک حلال (عف - ص)

NAMAK-HALÁL نمک ہلال

سوامی (Swámi nishth) स्वामिनिष्ठ

(Swámi bhakt) स्वामि भक्त (نشستہ)

(Vafa dár) वफा دار (سوامی بہکت (وفادار)

نمک خوار (ف - ص)

NAMAK-KHÁR نمک خوار

1. (Dás) दास (Naukar) नौकर (سیوک Sevak) सेवक (نوکر)

2. (Fidá-yi) फिदाई (Bankt) भक्त (فدائی yi)

نمک کور (ف - ص)

NAMAK-KOR نمک کور

(Kritaghn) कृतघ्न (نمک ہرام (Namak harám) (نمک حرام)

نم ناک (ف - ص) NAM-NÁK نم ناک

(Gíla) गीला (Árd) आर्द्र (گیلا)

(Jo nam ho gaya ho) जो नम होगया हो (جو نم ہو گیا ہو)

NAMU نمو (ف - ص) نمو

(Vikás) विकास (وگس) बढ़ने की कुव्वत

(Barhne ki quv,vat) (بڑھنے کی قوت)

نمود (ف - ص) NUMÚD نمود

1. (Prakatan) प्रकटन (Záhir hona) (ظاهر ہونا) (ظاہر ہونا)

2. (Dikhává) दिखावा (Numáish) (نمائش)

3. (Ávirbháv) आविर्भाव (Zuhúr) (ظہور)

(Sajal nettr) सजल नेत्र (سجل نیتر)

(Chashm tar) چشم تر (چشم تر)

NAMRÚD نم رود (ف - مذ) نم رود

1. एक बहुत बड़ा जालिम बादशाह जिस ने हज़रत इब्राहीम को आग में डाला था (Ek bahut bara zálím bádsháh

jis ne hazrat Ibráhím ko ág meñ

dála tha ایک بہت بڑا ظالم

بادشاہ جس نے حضرت ابراہیم

(کو آگ میں ڈالا تھا)

اصل میں 'ن' کے پیش کے ساتھ ہے

لیکن اردو میں زبر کے ساتھ ہی بولا

جاتا ہے

2. (Attyáohári) अत्याचारी (اتیاچاری)

(Zálim) ظالم (ظالم)

NAMISH نمش (ف - ص) نمش

'نمشک' کا مخفف

(Navnít) नवीत (نونیٹ) क्षीर सार

(Chhír sár) (چھیر سار) मखन

(Mak,khan) (مکھن)

NAMAK نمک (ف - مذ) نمک

(Lavan) लवण (لون) लोन (Lon)

(Nún) नून (मीठा) (Mítha)

(میٹھا)

نمک حرام (عف - ص)

NAMAK-HARÁM نمک ہرام

(Kritaghn) कृतघ्न (विश्वास)

(Vish,shwás gháti) घाती (وشواس)

(Ghad,dár) गद्दार (فداری گھاتی)

ننگ (ف - مذ) NANG ننگ

1. لاج (Lajja) لاج (لج) (Láj)
2. دوش (Dosh) دوش (Aib)
3. نندا (Ninda) نندا (Rusváyí)

ننگ خاندان (ف - ص)

NANGE-KHÁNDÁN ننگو خاندان

- کل کلک (Kul kalank)
- کولانگار (Kulángár) کول کٹک
- کول کٹک (Kul kantik) جو سارے
- کول کو بدنام کرے (Jo sáre kul ko bad nám kare)
- جو سارے کل کو بدنام کرے

ننگ و ناموس (ف - مذ)

NANGO-NÁMÚS ننگو ناموس

1. لاج (Lajja) لاج (Ghairat)
2. مریدا (Maryáda) مرمت (Hurmat)
3. ساتیتو (Satittwa) ساتیتو (Ismat)

نو (ف - ص) NAU نئو

1. نوتن (Nútan) نوتن (Navín)
2. نیا (Naya) نیا (Ádhunik)
3. آدھنک (Hál ka)

نو آبادی (ف - مٹ)

NAU-ÁBÁDI نئو آبادی

نیا (Upnivesh) نیا

4. شہرت (Khyáti) شہرت (Shubrat)

5. شہرت (Vaibhav) شہرت (Shán shaukat)

6. ہستی (Astittwa) ہستی (Hasti)

7. شوبھا (Shobha) شوبھا (Raunaq)

اردو میں 'ن' کے زبر سے بھی بولتے ہیں

نمودار (ف - ص) NUMÚDÁR نمودار

1. پرکٹ (Prakat) پرکٹ (Vyakt)
2. آویرہوت (Ávirbhút) آویرہوت (Zábir)
3. آدھ (Adh,dhyakohh) آدھ (Sar dár)

نمونہ (ف - مذ) NAMÚNA نمونہ

1. دیگدشن (Dig darshan) دیگدشن (Bánagi)
2. اپما (Upama) اپما (Nazír)
3. درشتانت (Drishtánt) درشتانت (Misál)
4. آدرش (Ádarsh) آدرش (Misáli)
5. آکارپرکار (Ákár prakár) آکارپرکار (Vaz,a qat,a)

نمی (ف - مٹ) NAMI نمی

- آدرتا (Ádrata) آدرتا (Tari)
- گیلا پن (Gíla pan) گیلا پن (کیلا پن)

کا لڑکا (Laṛki ka laṛka لڑکی کا لڑکا)

NAVÁSÍR نواسیر (ع - مت)

1. ناسور کی جمع

2. بھگندر (Bhagandar)

پاخانے کے مکالم کا فوڈا (Pákhāne

ke maqám ka phoṛa کے پاخانے

(مقام کا پھوڑا)

NIVÁLA نوالہ (ف - مذ)

گراس (Grás گراس) کول (Kaul کول)

لقمہ (Luqma لقمہ)

نوامید (ف - ص)

NAU-UMMÍD نؤ اؤمؤد

ہٹاش (Hatásh ہٹاش) نیراش (Nirásh

نا اؤمؤد (Na ummíd نا اؤمؤد)

NAUBAT نؤبت (ع - مت)

1. اوسرا (Osara اوسرا) باری (Bári

باری)

2. دشا (Dasha دشا) ہالت (Hálat

حالت)

3. ڈنکا (Danka ڈنکا) ناقرہ (Naq-

qára ناقرہ)

4. رۊشان چۊکی (Raushan chauki

(روشن چوکی)

وہ شہنائی اور نفیری وغیرہ جو کسی

بادشاہ یا امیر کی دیوڑھی پر روزانہ

سویرے بجا کرتی ہے

نوجوان (ف - ص)

NAU-JAVÁN نؤ جوان

نہ یۊک (Nav yuvak نہ یۊک) نہ یۊوا

(Nav yuva نہ یۊوا) نہا پٹھا (Naya.pa-

h,thá نہا پٹھا)

بسا ہوا ہلاکا (Naya basa hua

iláqa نیسا ہوا علاقہ)

نؤ آموز (ف - ص)

NAU-ÁMOZ نؤ آموز

1. نہ شیکھت (Nav shikchhit نو

نؤ سیکھت) نؤ سیکھت (Nau sikhiya

(اناری) آناری (Anári آناری)

2. آنہست (Anabh, bhyast آنہست)

کچا (Kach,cha کچا) کچا

NAVA نہا (ف - مت)

1. سوار (Swar سوار) شبد (Shabd

آواز) آواز (Áváz آواز)

2. گان (Gán گان) ناگما (Naghma

گانا) گانا (Gána گانا)

NAVÁH نہا (ع - مذ)

آس پاس کا ہلاکا (Ás pás ka iláqa

مضافات) مضافات (Muzáfát

مضافات)

نؤ ازش (ف - مت)

NAVÁZISH نہاژیش

آنوکمپا (Anukampa آنوکمپا) دیا

(Daya دیا) مہر بانی (Mehr báni

مہربانی)

نؤ ازش نامہ (ف - مذ)

NAVÁZISH-NÁMA نہاژیش نامہ

کریا پتر (Kripa pattr کریا پتر)

کرم نامہ (Karam náma کرم نامہ)

NAVÁSA نہا سا (ف - مذ)

دوہتر (Daubitr دوہتر) پوتیکا پوت

(Putrika puttr پوتیکا پوتر) لڑکی

उजाला (Ujāla) चमक (Chamak)
(روشنی Raushani) रौशनी (چمک)

2. शोभा (Shobha) छटा (Chhata)
(رونق Rannaq) रौनक (چھٹا)

3. मुख छटा (Mukh chhata)
(مکھ چھٹا Mukh chhata)
चेहरे की चमक दमक (Chehre ki cha-
mak damak) چہرے کی چمک
(دمک)

NÚRĀNI नूरांनी (न - मं)
प्रकाश मय (Prakāsh mai)
ज्वलंत (Jwalant) पुरनूर
(Pur nūr) (پرنور)

नूर बाफ (न - मं)

NÚR-BÁF नूर बाफ
पट कार (Pat kār) कपड़ा बिनने
वाला (Kapra binne vála)
जुलाहा (Juláha) (جلاھا)

NAU-RAS नौरस (न - मं)

1. नव-पक्व (Nav pak, kwa)
नया पका हुआ फल (Naya paka hua
phal) (نیا پکا ہوا پھل)

2. नवल (Naval) युवा (Yuva)
(नोखेझ Naukhez) नौखेझ (یوا)

नौराईदे (न - मं)

NAU-ZÁYĪDA नौराईदा
नव जात (Nav jāt) जो नया
पैदा हुआ हो (Jo Naya paida hua ho)
(جو نیا پیدا ہوا ہو)

NOSH नोश (न - मं)

1. पान (Pán) पीना (Pína)
(پینا)

NAU,HA नौहा (न - मं)

1. शोकालाप (Shokáláp) मुर्दे
पर रोना (Murde par rona)
(مردے پر رونا)

2. विलाप (Viláp) रोना पीटना
(Rona pítna) (رونا پیٹنا)

नोखास्ते (न - मं)

NAU-KHÁSTA नौ खास्ता

नवोत्थित (Navot, thit) (نہووت، تھیت)

नया उठा हुआ (Naya uth, tha hua)
(نیا اٹھا ہوا)

NAU-KHEZ नौ खेझ (न - मं)

1. किशोर (Kishor) करीबुल
बुलूरा (Qaríbul bulúgh)
(البلوغ)

2. नवयुवा (Nav yuva) नौ
जवान (Nau javán) (نو جوان)

3. अननुभवी (Ananubhavi) (اننوبھوی)
ना तज्रिबा कार (Na tajriba kār)
(نا تجربہ کار)

नोदोलत (न - मं)

NAU-DAULAT नौ दौलत

जिसे नई नई दौलत मिली हो (Jise nayi
nayi daulat mili ho) (جسے نئی نئی
دولت ملی ہو)
जो नया नया अमीर
हुआ हो (Jo naya naya amír hua ho)
(جو نیا نیا امیر ہوا ہو)

NÚR नूर (न - मं)

1. प्रकाश (Prakāsh) आभा
(Ábha) (جیوتی Jyoti) ज्योति (آبھا)

2. लिंग (Ling लङ्ग) जिनस (Jins جنس)
3. प्रकार (Prakar پروکار) किसम (Qism قسم)
4. आकृति (Ákriti आकृति) शकल (Shakl شکل)
5. पद्धति (Pad,dhati پدھتی) ढंग (Dhang دھنگ) (Tarz تارز)

نوعروس (ع - ص)

NAU-ARÚS नौ अरूस

- नव वधू (Nav vadhu نو ودهو) नव
विवाहिता (Nav viváhita نو وواھتا)
नई दुल्हन (Nayi dulhan نئی دلھن)

NAU-UMR नौ उम्र (ع - ص)
अल्प वयस्क (Alp vayask الپ
کم عمر (Kam umr کم عمر (ویسک)

NOK नोक (ف - مٹ)

1. अणि (Ani अनी) अनि (Ani انی)
चुमने वाला कनारा (Chubhne vála
kanāra چھونے والا کنارہ)
2. बॉक पन (Bánk pan بازک پن)
आन (Án آن)
3. डोंग (Díng دینگ) दून (Dún
دون)

NAUKAR नौकर (ف - مڈ)

1. सेवक (Sevak سیدوک) मुलाजिम
(Mulázim ملازم)
2. दास (Dás داس) खादिस
(Khádīm خادم)

2. स्वादिष्ठ पदार्थ (Swádishtth padārth
سوادشته پدارتھ) मज़ेदार चीज़
(Mazedár chíz مزیدار چیز)

3. विष हर (Vish har विश हर)
(Tiryáq تریاق)

4. पीने वाला (Píne vála پینے والا)
ان معذوں میں مرکبات کا آخری
جزو ہو کر آتا ہے جیسے 'مے نوش'

NAVISHTA नाविशता (ع - مڈ)

1. लिखित (Likhit लिखित) लिखा हुआ
(Likha hua لکھا ہوا)
2. लिखित प्रमाण (Likhit pramán
लिखित प्रमाण) तहरीरी सनद (Tahríri
sanad تحریری سند)
3. भाग्य (Bhág,gya بهائیگه) किस्मत
(Qismat قسمت)

نوش دارو (ف - مٹ)

NOSH-DÁRÚ नोश दारू

1. संजीवनी (Sanjívani سن جیوونی)
मूर्दे को ज़िंदा कर देने वाली दवा
(Murde ko zinda kar dene váli
dava مردے کو زندہ کر دینے والی
دوا)
2. अमृत (Amrit अमृत) सुधा (Sudha
सुधा) आवे हयात (Ábo hayát
آب حیات)

NOSHA नोशा (ف - मڈ)

वर (Var ور) दूल्हा (Dúlha دولہا)

NAU,A नौआ (ع - مٹ)

1. जाति (Játi जाती) नस्ल (Nasl
نسل)

نو وارد (ف - ص)

NAU-VÁRID نؤ وارید

نواگت (Navágat) نواگتوک
نیا آنے والا (Naya áne vála)
(Navágantuk) نیا آنے والا

NAVED نؤید (ف - مٹ)

1. شوبھ سূچنا (Shubh sūchana) شوبھ
خوش خبری (Kkush khabari) خوش خبری
2. نیمانترا (Nimantaran) نیمانترا
داوت ناما (Dávat náma) داوت نامہ

نؤیسندہ (ف - ص)

NAVÍSINDA نؤیسیندا

لیکھک (Lekhak) لیکھک
لیکھنے والا (Likhne vála) لیکھنے والا

NIHÁD نیہاد (ف - مٹ)

پراکرتی (Prakriti) پراکرتی
خصلت (Khaslat) خصلت
(Swabháv) خصلت

NAHÁR نهار (ع - مڈ)

1. دیواس (Divas) دیواس
روز (Roz) روز
2. اناہار (Anáhár) اناہار
خالی پٹ (Kháli pet) خالی پٹ

NIHÁL نیہال (ف - مڈ)

1. پودا (Pauda) پودا
نیا درخت (Naya darakht) نیا درخت
2. پوڈ (Per) پوڈ
روکھ (Rúkh) روکھ

NAUKARI نؤکری (ف - مٹ)

1. سِوا (Seva) سِوا
سروس (Service)
2. داساتا (Dásata) داساتا
خدمت (Khidmat) خدمت

نؤک زبان (ف - ص)

NOKE-ZABÁN نؤکے زباں

جیہاگر (Jivhágr) جیہاگر
کٹھستھ (Kanthasth) کٹھستھ
جو زبانی یاد ہو (Jo zabáni yád ho) جو زبانی یاد ہو

NAUM نؤم (ع - مڈ)

نیدرا (Niddra) نیدرا
سونا (Sona) سونا
سوین (Swapn) سوین

نؤمَشَق (ع - ص)

NAU-MASHQ نؤ مَشَق

نؤابھیسٹ (Navábh, bhyast) نؤابھیسٹ
نؤ سیکھیا (Nau sikhiya) نؤ سیکھیا

NAUMÍD نؤمید (ف - ص)

ہتاش (Hataśh) ہتاش
نیراش (Nirásh) نیراش
نا اُمید (Na ummed) نا اُمید

نؤنیہال (ف - ص)

NAU-NIHÁL نؤ نیہال

1. نؤ وریکھ (Nav vrikchh) نؤ وریکھ
نیا پودا (Naya pauda) نیا پودا
2. شیشو (Shishu) شیشو
بالک (Bálak) بالک
بچہ (Bach, cha) بچہ

NIHUFTA निहुप्ता (ف - ص) نہہفتہ
निहित (Nihit) गुप्त (Gupt)
छिपा हुआ (Chhipa hua) (کھپا
हوا)

NU,HUM नुहुम (ف - ص) नम
नवम (Navam) नवां (Naván)
(نواں)

NAHANG नहंग (ف - مذ) नहंग
ग्राह (Gráh) कुम्भीर (Kumbhír)
घड़याल (Gharyál) (कम
भर)
मगर मच्छ (Magar mach, chh)
(मच्छ)

NIHI निही (ع - مث) نہی

1. निषेध (Nishedh) वर्जन
(Varjan) मनाही (Manáhi)
(مناہی)

2. ईश्वर की तरफ से किसी काम के न
करने का आदेश (Íshwar ki taraf
se kisi kám ke na karne ka ádesh)
ایشور کی طرف سے کسی کام کے نہ
(کرنے کا آدیہن)

NIHÍB निहीब (ع - مذ) نہیب

भय (Bhai) त्रास (Trás) (بھ
تراس)
डर (Dar) दहशत (Dahshat)
(دهشت)

NAI नै (ف - مث) نے

1. नड (Nad) नरकुल (Narkul)
(नरकट) (Narkat) (نرکٹ)

2. वंशी (Vanshi) बाँसुरी
(Bansuri) (بانسری)

3. समृद्ध (Samrid, dh) माला-
माल (Mála mál) (مال
مال)

4. प्रसन्न (Prasan, n) खुश
(Khush) (خوش)

NIHÁN निहां (ف - ص) نہاں
गुप्त (Gupt) निहित (Nihit)
पोशीदा (Poshída) (پوشیدہ)

NIHÁYAT निहायत (ع - مث) نہایت

1. अंत (Ant) छोर (Chhor)
(अखीर) (Akhír) (آخر)

2. पराकाष्ठा (Parákáshtha)
आखिरी हद (Ákbiri had) (آخری حد)

3. अत्यधिक (Attyadhik)
अत्यंत (Attyant) बेहद
(Behad) (بے حد)

NAHJ नहज (ع - مذ) نہج

1. मार्ग (Márg) रस्ता (Rasta)
(رستہ)

2. पद्धति (Pad, dhati) ढंग
(Dhang) तरीका (Taríqa)
(طریقہ)

NAHR नहर (ع - مث) نہر

1. नदी (Nadi) आवजू (Ábju)
(آبجو)

2. कुल्या (Kullya) दरया से
निकाली हुई शाख (Darya se nikáli
hui sbákh) (دریا سے نکالی ہوئی شاخ)

NOH,ZAT नुहजत (ع - مث) نہضت

प्रस्थान (Prastbán) कूच
(Kúch) रवानगी (Ravánagi)
(دوانگی)

نیازمند (ف - ص)

NIYÁZ-MAND نیازمند

1. آگیاکاری (Ággya kári) (فرمان بردار) (Farmán bardár)
2. اچھک (Icb,obhuk) (آرزومند) (Árzu mand)
3. دوست (Dost) (میترا) (Mitr)

نیاز نامہ (ف - مذ)

NIYÁZ-NAMA نیازنامہ

- وینے پتر (Vinai pattr)
- آجیزانا درخاست (Ájizána darkhást)
- (عاجزانہ درخواست)

نیام (ف - مذ) NIYÁM نیام

- کوش (Kosh) (کھڈگ کوش) (Khadg kosh)
- میان (Myán) (کھڈگ کوش)
- (میان)

نیت (ع - مٹ) NÍYAT نیت

1. سَنکَلپ (Sankalp) (سَنکَلپ) (Iráda)
2. مَنشا (Mansha) (اَدیش) (Uddesh)

نیر (ع - مذ) NAIYIR نیر

- سُورج (Súrya) (سُورج) (Súraj)
- آفتاب (Áftáb) (آفتاب)
- اردو میں یہ لفظ 'ی' کے زبر کے ساتھ بھی بولا جاتا ہے

3. نیگالی (Nigáli) (نکالی) (Naicha)

نیابت (ع - مٹ) NIYÁBAT نیابت

1. پرتی (Prati n'dhittwa) (نمایندگی) (Numá indagi)
2. استھانا پنتا (Isthánápan,nata) (قائم مقامی) (Qáim maqámi)

نیاز (ف - مذ) NIYÁZ نیاز

1. آکا کچھا (Ákánkebha) (اسپرہ) (Isprih) (Hájat)
2. شناسائی (Shanásáyi) (پریچے) (Parichai)
3. فاتحہ (Fátaha) (مردے کا دسواں بیسواں وغیرہ) (Murde ka dasván bísván vaḡhaira)
4. چڑھاوے (Charháva) (چڑھاوے کی مٹھائی) (Charáve ki mitháyi)
5. شردھا (Sbrad,dh) (شردھا) (Irádat)
6. پوجا (Púja) (مذت) (Mannat)

نیاز کیش (ف - ص)

NIYÁZ-KESH نیازکیش

دیکھو 'نیازمند'

2. इस महीने को बरसात (Is mahíno
ki barsát (اس مہینے کی برسات
مشہور ہے کہ اس مہینے کی بارش
کا ہر قطرہ سیپ میں موتی بن
جاتا ہے

NEST نیست (ف - ص) نست

1. नष्ट (Nasht (نشت) बर बाद (Bar
bád (برباد)

2. नास्ति (Násti (ناستی) नहीं है
(Nahín hai (نہیں ہے

نیستان (ف - مذ)

NAYASTÁN (NESTÁN) नयस्तां (नेस्तां)

1. नडप्राय (Nadap,práe (नडप,प्राए
नर कट का जंगल (Narkat ka jangal
(نرکت کا جنگل)

2. बत (Ban (بن) बीहड़ (Bíhar (بیہڑ
जंगल (Jangal (جنگل)

نیست و نابود (ف - ص)

NESTO-NÁBÚD नेस्तो-नाबूद

विनष्ट (Vinasht (ونشت) विध्वस्त
(Vidh,dhwast (ودھوस्त) उन्मूलित
(Unmúlit (أن مولات) बिलकुल
तह्स नह्स (Bilkul tah,s nah,s بالکل
(تکس نکس)

NESTI نیستی (ف - ص) نستی

1. विनाश (Vinásh (وناش) बरबादी
(Barbádi (بربادی)

2. दरिद्रता (Dariddrata (دردرتا) कंगाली
(Kangáli (کنگالی) नुहसत (Nuhusat
(نکوست)

نیر اصغر (عف - مذ)

NAI,YIRE-ASGHAR नयिरे असगर
चंद्र (Chandr (چندر) चंद्रमा (Chan-
drama (چاند) चाँद (Chánd

نیر اکبر (عف - مذ)

NAI,YIRE-AKBAR नयिरे अक्बर
सूर्य (Súrya (سوریه) रवि (Ravi (روي
सूरज (Súraj (سورج)

NAI,RANG नैरंग (ف - مذ)

1. इन्द्रजाल (Indr jál (اندرجال) जादू
(Jádu (جادو)

2. माया (Máya (مایا) फरेब (Fareb
(فریب)

نیرنگ ساز (ف - ص)

NAIRANG-SÁZ नैरंग साज़
मायावी (Máyávi (مایاوی) ऐंद्र जालिक
(Aindr jálík (ایندر جالک) शोबदाबाज़
(Shobada báz (شعبده باز)

NÍZ नीज़ (ف - حرف عطف)

1. और (Aur (اور)

2. भी (Bhi (بھی)

NAIZA नैज़ा (ف - مذ)

शक्ति (Shakti (شکتی) शंकु (Shanku
कुंत (Kunt (کنت) भाला (Bhála (بھالا)
(Barchhi (برچی)

NAISÁN नैसां (ف - مذ)

1. बैसाख का महीना (Baisákh ka
mahína (بیساکھ کا مہینہ)

3. सुन्दर (Sundar سنڌو) हसीन
(Hasin حسين)

نیک طینت (عف - ص)

NEK-TÍNAT نیک तीनत

دیکھو 'نیک سرشت'

نیک عمل (عف - ص)

NEK-AMAL نیک अमल

पुण्य कर्मा (Punnya karma

(सत कर्ता (Sat karta (कर्मा

निक आमाल (Nek ámál

निक فرجام (ف - ص)

NEK-FARJÁM नیک फर्जाम

دیکھو 'نیک طبع'

نیک قدم (عف - ص)

NEK-QADAM नیک कदम

जिसका आना मुबारक हो (Jis ka ána

mubáarak ho (جس کا آنا مبارک ہو)

نیک کردار (ف - ص)

NEK-KA (I) RDÁR नیک क (कि) दार

सदा चारी (Sada chári (सदाचारी

साधु वृत्त (Sádhu vritt (साधुवृत्त

अच्छे चाल चलन वाला (Ach, chhe

chál chalan vála (اچھے چال چلن والا)

نیک گفتار (ف - ص)

NEK-GUFTÁR नیک गुफ्तार

साधु भाषी (Sádhu bháshi (साधुभाषी

सद् वादी (Sad vádi (सद्वादी

बातें करने वाला (Ach, chhi baten karne

vála (اچھی باتیں کرنے والا)

निक مزاج (عف - ص)

NEK-MIZÁJ नیک मिज़ाज

सुकृतात्मा (Sukritátma (सुकृतात्मा

NEK-KHU नیک خو (ف - ص)

सत्प्रकृति (Satprakriti (सत्प्रकृति

सद् वृत्त (Sad vritt (सद्वृत्त

आदतों वाला (Ach, chhi ádaton vála

(اچھی عادتوں والا)

NEK-DIL नیک دل (ف - ص)

सदात्मा (Sadátma (सदात्मा

(Pun,nyátma (पुण्यात्मा

अच्छे दिल

वाला (Ach, chhe dil vála (اچھے دل

والا)

निक राے (عف - ص)

NEK-RÁE नیک राय

सद् बुद्धि (Sad bud, dhi (सद्बुद्धि

सन्मति (San, mati (सन्मति

राय वाला (Ach, chhi ráe vála (اچھی

راے والا)

निक सरشت (ف - ص)

NEK-SIRISHT नیک सिरिशत

सदात्मा (Sadátma (सदात्मा

(Punnya prakriti (पुण्यप्रकृति

निक (Nek tínat (निक

तीनत (Nek tínat (निक

निक सیرت (عف - ص)

NEK-SÍRAT नیک सीरत

دیکھو 'نیک خو'

نیک طبع (عف - ص)

NEK-TAB, A नیک तब (तब)

सत्प्रकृति (Sat prakriti (सत्प्रकृति

सदात्मा (Sadátma (सदात्मा

(Nek sirisht (निक सरिशत

نیک خیال (Nek kbayál) (سنکلب)
(نیک خیال)

2. دان شیل (Dán shíl) (دان)
(مخیر) (Mukhaiyir)

3. ستیہ (Sattya nisbth) (سत्य निष्ठ)
(ایماندار) (Imándár) (نشتہ)

NEKU نیکو (ف - ص) نک

1. شریشتہ (Shreshth) (श्रेष्ठ) उत्तम
(اعلیٰ) (Ála) (ات، نم) (Uttam)

2. شوبہ (Shubh) (शुभ) कल्याणमय
(کلیان مے) (Kallyán mai) مبارک
(Mubáarak)

نیکو خصال (غف - ص)

NEKU-KHISÁL نیکو خیسال
(دیکھو 'نیک خو')

نیکو سیر (غف - ص)

NEKU-SI,AR نیکو سیر

(سیچ چرت) (Sach, charittr) सच्चरित्र
(سداشے) (Sadáshai) सदाशय
(نیک سیرت) (Nek sírat)

نیکو کار (ف - ص)

NEKU-KÁR نیکو کار

(سداچاری) (Sadáchári) सदाचारी
(سدرت) (Sad vritt) सद्वृत्त
(نیک چلن) (Nek chalan)

نیکو کردار (ف - ص)

NEKU-KARDÁR نیکو کردار
(دیکھو 'نیک کردار')

(پنڈیہ شیل) (Punnya shíl) पुण्य शील
(آچھے میزاج والا) (Ach, chhe mizáj vála)

نیک منش (ف - ص)

NEK-MANISH نیک منیش

(دیکھو 'نیک مزاج')

نیک منظر (غف - ص)

NEK-MANZAR نیک منجز

(شوبہ) (Shubh darshan) शुभ दर्शन
(نیت) (Nettr priya) नेत्र प्रिय
(جو دیکھنے میں آچھا لگے) (Jo dekhne men ach, chha lage)

نیک نام (ف - ص)

NEK-NÁM نیک نام

(اتم یس) (Uttam yash) उत्तम यश
(پنڈیش) (Pun, nyashlok) पुण्यश्लोक
(نام آرد) (Namávar) नामावर (لوک)

نیک نفس (غف - ص)

NEK-NAFS نیک نفس

(انتہ شدہ) (Antah sbud, dh) अंतःशुद्ध
(سادھو شیل) (Sádhu shíl) साधु शील
(پاک باطن) (Pák batin) پاک वातिन

نیک نہاد (ف - ص)

NEK-NIHÁD نیک نہاد

(سداشے) (Sadáshai) सदाशय
(انتہ شدہ) (Antah sud, dh) अंतःशुद्ध
(نیک سرشت) (Nek sirisht)

نیک نیت (غف - ص)

NEK-NÍYAT نیک نیات

1. ست (Satsankalp) सत्संकल्प

पुष्कर (Pushkar) राजीव (Rájív) (پشکر)
कमल (Kamal) (کمل)

نیلو فرماہتابی (ف - مذ)

NÍLOFARE-MÁHTÁBI

नीलोकरे माह ताची

कुमुदिनी (Kumudini) कैरव (Kairav)
(कुमुद) (कुमुद) (कुमुद)
कोका (Koka) कुई (Kuín)

NÍM नीम (ف - ص)

1. अर्ध (Ardh) (اردھ) अर्ध (Ardh)
(आधा) (Ádha)
2. न्यून (Nyún) थोड़ा (Thora)
(کم) (Kam)

NÍM-BÁZ नीम बाज (ف - ص)

अर्ध मुकुलित (Ardh mukulit)
(अध खुला) (Adh khula)
(کھلا)

نیم برشت (ف - ص)

NÍM-BIRISHT नीम बिरिशत

अर्ध भृष्ट (Ardh bhrisht)
(आधा भुना हुआ) (Ádha bhuna hua)
(आधा बेना हुआ)

نیم بسمیل (ف - ص)

NÍM-BISMIL नीम बिस्मिल

अर्ध बधित (Ardh badhit)
(आधा ज़ब्त किया हुआ) (Ádha zab,h
kiya hua)

NÍM-JÁN नीम जां (ف - ص)

अर्ध मृत (Ardh mrit)
(अध मुआ) (Adh mua)

NEKI नेकी (ف - مٹ)

1. उपकार (Upkár) भलाई
(Bhaláyi) एहसान (Ehsán)
(احسان)

2. संयम (San,yam) परहेज़गारी
(Parhez gári)

3. श्रेष्ठता (Shresh,thata)
(खूबी) (Khúbi)

4. स्वभाव की सरलता (Swabháv ki
saralata) भोला
(Bhola bhála pan)
(بهالادین)

5. सदाचार (Sadáchár) नेक
(Nek chalani)

NÍL-GÚN नील गूँ (ف - ص)
नील वर्ण (Nílvān)
रंग का (Níle rang ka)

NÍLAM नीलम (ف - مذ)

नीलमणि (Níl mani)
(ایک رتن) (Ek ratn)

NÍLOFAR नीलोफर (ف - مذ)

1. कमल (Kamal) कुंवल (Kunval)
(کنول)

2. कुमुद (Kumu) फुफला (Phuph-
la) कुई (Kuín)

نیلو فر آفتابی (ف - مذ)

NÍLOFARE-ÁFTÁBI नीलोकरे आपताची

पद्म (Padm) अरविंद (Aravind)
(سرسیرو) (Sarsíruh)

ऐसा मस्त जिसे कुछ कुछ होश हो
(Aisa mast jise kuchh kuchh hosh ho
ایسا مست جسے کچھ کچھ
(ہوش ہو)

نیم نگاہی (ف - مٹ)

NÍM-NIGÁHI نیم نیگاہی

कतख्यों से देखना (Kanakhyon se
dekhna کنکھیوں سے دیکھنا)

NÍMA نیما (ف - مد)

1. अर्ध (Ardh اردھ) आधा (Ádh
آدھا)

2. एक प्रकार का ऊँचा जामा (Ek
prakár ka úncha jáma ایک پروکار
کا اونچا جامہ)

نی نواز (ف - ص)

NAI-NAVÁZ نै नवाज़

बांसुरी बजाने वाला (Bánsuri bajáne vála
(بانسری بجانے والا)

NI,YOSH नियोश (ف - ص)

श्रोता (Shrota شروتا) सुनने वाला
(Sunne vála سننے والا)

مرکبات کا آخری جزو ہو کر معنی
دیتا ہے جیسے 'حق نیوش'

आधी जान निकल गई हो (Jii ki ádhi
ján nikal gayi ho جسکی آدھی جان
(نکل گئی ہو)

NÍMCHA नीमचा (ف - مذ)

खड्ग पुत्री (Khadg puttří کھڈگ پتری)

कटार (Katár کٹار)

NÍM-SER नीम सेर (ف - ص)

अर्ध तृप्त (Ardh tript اردھ تریپت)

आधा पेट भरा हुआ (Ádha pet bhara
hua آدھا پیٹ بھرا ہوا)

نیم شب (ف - ص)

NÍM-SHAB नीम शब

अर्ध रात्रि (Ardh ráttří اردھ راتری)

आधी रात (Ádhi rát آدھی رات)

نیم کشتہ (ف - ص)

NÍM-KUSHTA नीम कुश्ता

دیکھو 'نیم بسمل'

NÍM-GARM नीम गर्म (ف - ص)

अर्धोष्ण (Ardhoshn اردھوشن) गुन गुना

(Gun guna گنگنا)

نیم مست (ف - ص)

NÍM-MAST नीम मस्त

अर्धमत्त (Ardh matt اردھ مت)

و

VÁJIB واجب (ع - ص) واجِب

1. उचित (Uchit अचित) यथोचित (Yatbochit یتھوچت) मुनासिब (Munásib مناسِب)
2. आवश्यक (Ávasb,sbyak آوَشَبِك) ज़रूरी (Zurúri ضروری)
3. देय (Deya دَیْد) काबिले अदा- (Qábile ada قابل ادا)

واجِب الادا (ع - ص)

VÁJIBUL-ADA वाजिबुल अदा

- दातव्य (Dátav,vya دَاتَوِیْه) शोधनीय (Shodhaniya شوْدَهْنِیْه) जिसकी अदा-
इंगी ज़रूरी हो (Jis ki adáigi zurúri ho جس کی ادائیگی ضروری ہو)

واجِب التسليم (ع - ص)

VÁJIBUT-TASLÍM वाजिबुत्तस्लाम

- मान्य (Mán,nya مَانِیْه) जिस का मानना
ज़रूरी हो (Jis ka mánna zurúri ho جس کا ماننا ضروری ہو)

واجِب التعزیر (ع - ص)

VÁJIBUT-TA,ZÍR वाजि बुत्ताज़ीर

- दंडनीय (Dandaníya دَنْدَنِیْه) शासनीय (Shásaníya شَاسَنِیْه) जिसे सज़ा देना
ज़रूरी हो (Jise saza dena zurúri ho جسے سزا دینا ضروری ہو)

واجِب التعظیم (ع - ص)

VAJIBUT-TA,ZÍM वाजिबुत्ताज़ीम

- आदरणीय (Ádaraníya آْدَرَنِیْه) पूज्य (Pújjya پُوْجِیْه) जिस का अदब ज़रूरी

VA वा (फ - व)

1. उद्घटित (Udghatit اِدْغَهْتِیت) खुला हुआ (Kbula hua کھُلا ہوا)
2. 'वाय' का लघु रूप (Váo' ka loghu रूप) हाय (Háo هَا) (Áh آه) (हा) दूसरे मंडनों में مرکبات का جز
होकर आना है जैसे 'واحسرتا'

VÁBASTA वाबस्ता (फ - व)

1. बद्ध (Bad,dh بَدْد) आवद्ध (Ábad,dh آْبَدْد) बंधा हुआ (Bandha hua بَنْدھا ہوا)
2. संबन्धित (Sambandhit سمبَنْدِیت) संबद्ध (Sambaddh سمبَدْد) मुंसलिक (Munsalik منسلک) मुतअल्लिक (Muta, alliq متعلق)

VÁPAS वापस (फ - व)

1. प्रत्यागत (Pratyágat پِرْتِیَاگَت) लौटा हुआ (Lauta hua لَوُٹا ہوا)
2. प्रति दत्त (Prati datt پِرْتِی دَت) लौटाई हुई चीज़ (Lautáyi lui chíz لَوُٹائی ہوئی چیز)

VÁPASÍN वापसीं (फ - व)

- अंतिम (Antim اَنْتِمْ) आखिरी (Ák_hiri آخری)

VÁSÍQ वासिक (ع - ص)

- दृष्ट (Driṣh دَرِش) (Pusht پِشْت) मज़बूत (Mazbút مضبوط)

واجب الوجود (ع - ص)

VÁJIBUL-VUJÚD वाजिबुल वुजूद

स्वयंभू (Swayam bhu) जो
अपने वुजूद में किसी का मोहताज न हो
(Jo apne vujúd men kisi ka mohtáj
na ho) जो अपने وجود میں کسی کا
(محتاج نہ ہو)

واجب الوصول (ع - ص)

VÁJIBUL-VUSÚL वाजिबुल वुसूल

प्राप्य (Práppya) जिस की वुसूली
जुरुरी हो (Jis ki vusúli zurúri ho)
(जिस की وصولی ضروری ہو)

واجبی (ع - ص) वाजिबी

1. उचित (Uchit) मुनासिब
(Munásib)
2. यथार्थ (Yatháarth) ठीक
ठीक (Thík thík)
3. अल्प (Alp) थोड़ा (Thoṛa)
(تھوڑا)

واحد (ع - ص) वाहद

1. एक मात्र (Ek máttar) (ایک مাত্র)
एक (Ek)
2. एकाकी (Ekáki) अकेला
(Akela)
3. एक वचन (Ek vachan) (ایک وچن)
'जमा' की ज़िद (Jam,a ki zid) 'جمع'
(की ضد)
4. अद्वितीय (Ad,dwitiya) (اد،دویتیہ)
(بے مثل) (Be misl)

जिस का (Jis ka adab zurúri ho) हो
(ادب ضروری ہو)

واجب التعمیل (ع - ص)

VÁJIBUT-TA,MÍL वाजिबुत्तामील

निष्पादनीय (Nishpádaníya) जिस की तामील
पाल्य (Pállya) जुरुरी हो (Jis ki ta,míl zurúri ho)
(जिस की تعمیل ضروری ہو)

واجب الرحم (ع - ص)

VÁJIBUR-RAHM वाजिबुर्रह्म

दयनीय (Dayaníya) जिस पर
रह्म जुरुरी हो (Jis par rahm zurúri
ho) (जिस पर رحم ضروری ہو)

واجب العرض (ع - ص)

VÁJIBUL-ARZ वाजिबुल अर्ज

1. निवेदनीय (Nivedaníya) (نویدنیہ)
प्रार्थनीय (Práarthaníya) (پرارتھنیہ)
जिस का कहना जुरुरी हो (Jis ka
kahna zurúri ho) (जिस का کہنا
ضروری ہو)
2. वह शर्तें जो ज़मींदारों और किसानों
के बीच हैं (Voh sharten jo
zemíndáron aur kisánon ke bích
tai hon) وہ شرطیں جو زمینداروں
(اور کسانوں کے بیچ طے ہوں)

واجب القتل (ع - ص)

VÁJIBUL-QATL वाजिबुल कत्ल

वध्य (Vad,dhya) हननीय
(Hananiya) जिसका मार डालना
जुरुरी हो (Jis ka mār dālna zurúri ho)
(जिस का मार डालना ضروری हो)

जानशोन (Ja nashin) (دهکاري)
(جانشين)

2. दायाद (Dáyád) (داياد) रिक्ताधिकारी
(Rikthádbikári) (رکتهادیکاری) हकदारे
(Haqdáre tarika) (حقدار)
(तरिका)

3. अभिभावक (Abhibhávak) (ابهی)
(Sar parast) (سر پرست) (بھارک)
(سرپرست)

VÁRID वारिद (ع - ص)

1. आगत (Ágat) (آگت) आगंतुक
(Ágantuk) (آگنتک) आने वाला
(Áne vála) (آنے والا)
2. उपस्थित (Upasthit) (اوپس تھت)
(Maujúd) (موجود) मौजूद

VÁRIDÁT वारिदात (ع - مٹ)

1. दुर्घटना (Durghatana) (दुर्घटना)
(Buri ghataana) (بری گھटना) बुरी घटना
(Vuqú'a) (وقوعه) बुकूआ
2. चोरी (Chori) (چوری) कुफ़ल शिकनी
(Quful shikani) (قفل شکنی)

VÁRASTA वारस्ता (फ - व)

स्वच्छंद (Swach, chhand) (سوچھند)
(Nirankush) (نرنکش) निरंकुश
(Ázád) (آزاد)

वारिस्ता मज़ाज (ع - ف - ص)

VÁRASTA-MIZAJ वारस्ता मिज़ाज

स्वच्छंद प्रकृति (Swach, ohhand pra-
kriti) (سوچھند پرکرتی) मन मौजी
(Man mauji) (من موجی) लाउवाली
(Laubáli) (لاؤبالی)

واحسر تا (ع - ف - كلمه تاسف)

VÁ-HASRATA वा हसरता

हाहंत (Ha hant) (هاهنت) हाए अफसोस
(Háe afsos) (هائے افسوس)

VÁDI वादी (ع - مذ)

1. उपत्यका (Upattyaka) (اوپتیکا)
(Taráyi) (तराई) घाटी (Ghāti) (گھاٹی)
(तराई)
2. वन (Van) (ون) वन (Ban) (بن)
(Jangal) (جنگل) जंगल

VÁDÍD वादीद (ع - مٹ)

किसी के अपने घर मुलाकात को आने
पर जवाब में उससे मिलने को उसके घर
जाना (Kisi ke apne ghar muláqát ko
áne par javáb men us se milne ko us
ke ghar já ia) (کسی کے اپنے گھر
ملاقات کو آنے پر جواب میں
(اس سے ملنے کو اس کے گھر जानا)
(Báz díd) (بازدید) बाज़दीद

वादी नोर्ड (ف - ص)

VÁDI-NAVARD वादी नवर्द

काननचारी (Kánan chári) (کانن چاری)
(Van bhrami) (ون بھرمی) वन भ्रमी
(Jangal) (جنگل) जंगल में घूमने फिरने वाला
(men ghúmne phirne vála)
(میں گھومنے پھرنے والا)

VÁR वार (ف - مذ)

आघात (Ághát) (آگھات) चोट (Chot)
(Hamla) (حمله) हमला (चोट)

VÁRIS वारिस (ع - ص)

1. उत्तराधिकारी (Uttarádbikári) (اترا)

VÁSIL वासिल (ع - ص) واصل

1. मिलने वाला (Milne vála (ملنے والا)
2. पहुँचने वाला (Pahunchne vála (پہنچنے والا)

VÁZEH वाजेह (ع - ص) واضح

1. व्यक्त (Vyakt (ویکت) प्रकट (Prakat (پروکت) ज़ाहिर (Zahir (ظاہر)
2. स्पष्ट (Ispasht (اسپشت) विस्तृत (Vistrit (ویسترت) मुफ़स्सल (Mufas-sal (مفصل
3. मोटे कलम से साफ़ साफ़ लिखा हुआ (Mote qalam se sáf sáf likha hua (موٹے قلم سے صاف صاف لکھا ہوا)

VAZE वाजे (ع - ص) واضع

1. आविष्कारक (Ávisbkáarak (آوش (موجد (Mújid (موجد)
2. निर्माता (Nirmáta (نیرماتا) बनाने वाला (Banáne vála (بنانے والا)

واضع قانون (ع - ص)

VÁZE-E-QÁNÚN वाज़िए कानून

- विधायक (Vidháyak (ودھایک) कानून बनाने वाला (Qánún banáne vála (قانون بنانے والا)

VÁ,IZ वाइज़ (ع - ص) واعظ

1. धर्मोपदेशक (Dharmopdeshak (धर्मोपदेशक) प्रवाचक (Pra-váchak (پرواچک) मज़हबी बातों का उपदेश देने वाला (Maz,habi báton ka updesh dene vála (مذہبی باتوں کا اپدیش دینے والا)

VÁRAFTA वारफ़ता (ف - ص) وارفته

1. संज्ञाहीन (Sangya hín (سنگیا هیّن) अचेत (Achet (اچیت) बेसुध (Be sudh (بے سدھ)
2. मुग्ध (Mugdh (مگدھ) मोहित (Mohit (مohit) फ़रेफ़ता (Farefta (فریفتہ) (मोहित)

وارفته طبع (ع - ص)

VÁRAFTA-TAB,A वारफ़ता तबा

‘दिकھو’ ‘وارسته مزاج’

وارفته مزاج (ع - ص)

VÁRAFTA-MIZÁJ वारफ़ता मिज़ाज

‘दिकھو’ ‘وارسته مزاج’

VÁZGÚN वाज़गून (ف - ص) वाڑगून

- अधोमुख (Adhomukh (ادھومکھ) आँधा (Aundha (اوندھا)

VÁSITA वासिता (ع - مذ) واسطہ

1. संबंध (Sambandh (سمبندھ) लगाव (Lagáo (لگاؤ)
2. संपर्क (Sampark (سمپرک) तथ्यलुक (Ta,alluq (تعلق)
3. माध्यम (Mádb,abyam (مادییم) ज़रीआ (Zariá (ذریعہ)
4. प्रेम संबंध (Prem sambandh (پرم سمبندھ) दिली तथ्यलुक (Dili ta, alluq (دلی تعلق)

VÁSIF वासिफ (ع - ص) واصف

- प्रशंसक (Prashansuk (پرشنسک) श्लाघी (Shlághi (شلاگھی) तारीफ़ करने वाला (Ta,ríf karne vála (تعریف کرنے والا)

VÁQIYI वाकिई (ع - ص) واقعی

1. वस्तुतः (Vastutah (وستوتہ) सत्यतः (Sattyatah (ستیتہ) दर हकीकत (Dar haqíqat (درحقیقت)
2. सत्य (Sattya (ستیه) यथार्थ (Yathá-rth (یتھارتھ) सचमुच (Sach much (سیج میج)

VÁQIF वाकिफ (ع - ص) واقف

1. परिचित (Parichit (پرچیت) शनासा (Shanása (شناسا) जानकार (Jánkár (جانکار)
2. अभिज्ञ (Abbig,gya (ابهگیه) ज्ञाता (Gyáta (گیانا) माहिर (Mábir (ماهر)

واقفیت (ع - مٹ)

VÁQIFÍYAT वाकिफीयत

1. परिचय (Parichai (پرچے) जान पहचान (Ján pahchán (جان پہچان) शनासाई (Shanásaí (شناسائی)
2. ज्ञान (Gyán (گیان) अभिज्ञता (Abbig,gyatá (ابهگیता) इल्म (Ilm (علم)

واگزاری (ف - مٹ)

VÁ-GUZÁRI वा गुजारी

- बन्धन मुक्ति (Bandhan mukti (بندھن मुक्ति (mukti (मुक्ति) छुटकारा (Chhutkára (چھٹکارا)

VÁLA वाला (फ - ص) والا

- महान् (Mahán (مہان) उत्तम (Uttam (اُتم) श्रेष्ठ (Shreshth (شریشتہ) आली (Áli (عالی)

2. मद्यनिषेधक (Mad,dya nishedbak (مدیه نشیدہک) शराब पीने से रोकने वाला (Sharáb píne se rokne vála (شراب پینے سے روکنے والا)

VÁFIR वाफिर (ع - ص) وافر

- प्रचुर (Prachur (پرچر) बहुल (Bahul (اتیدہک) अत्यधिक (Attyadhik (بہل) इफ्रात (Ba ifrát (به افراط)

VÁQE वाक्के (ع - مذ) واقع

- घटित (Ghatit (گھٹیت) रु नुमा (Ru numa (رونما)

VÁQIA वाकिआ (ع - مذ) واقعه

1. घटना (Ghatana (گھटना) हादिसा (Hádisa (حادثة)
2. वस्तुस्थिति (Vas,tus,thiti (وستس) सहीह हालत (Sahíh hálát (صحیح حالت)
3. दुर्घटना (Durghatana (درگھटना) वारिदात (Váridát (واردات)
4. वृत्तांत (Vrittánt (ورتانت) माजरा (Májara (ماجرا)
5. युद्ध (Ud,db (یدھ) जंग (Jang (جنگ)

واقعه نویس (ع - ص)

VÁQIA-NAVÍS वाकिआ नवीस

- संवादकार (Samvád kár (سموادکار) वृत्तलेखक (Vritt lekhak (ورت لیکھک) समाचार लेखक (Samáchár lekhak (سماچار لیکھک) वक्ताए निगार (Vaqaé nigár (وقائع نگار)

VÁLEH वालेह (व - ए - स)

मुग्ध (Mugdh मगुध) आसक्त (Ásakt
(फुरिफुते) फुरेफुता (Frefita

VÁLI वाली (व - ए - स)

1. स्वामी (Swámi सुवामी) पति (Pati
(मालिक) (Málik मालिक)

2. शासक (Shásak शसक) हुक्मरां
(Hukmrán हुक्मरान)

3. सहायक (Saháyak सहायक) हामी
(Hámi हामी)

4. संरक्षक (Sanrakohbak संरक्षक)
निगहबान (Nigah bán निगहबान)

VÁM वाम (व - म - ड)

ऋण (Rin रिन) कर्ज (Qarz कर्ज)

VA-MÁNDA वामान्दा (व - म - ड)

1. श्रान्त (Shránt श्रान्त) क्लान्त
(Klánt क्लान्त) शिथिल (Shithil
(Thaka hua थका हुआ)
(Thaka hua थका हुआ)

2. दुःखित (Dukhkhít दुःखित)
(Dukhi दुःखी) दीन (Dín दीन)
आजिज (Ájiz आजिज)

VÁVAILA वावैला (व - म - ड)

हाहाकार (Hábákár हाहाकार)
(Kohráam कोहराम)

VÁH वाह (व - ए - म)

1. धन्य (Dhan,nya धन्य) मरहबा
(Mar haba मरहबा)

2. साधु (Sádhu साधु) खूब
(Khúh खूब)

والاجاه (व - फ - स)

VÁLA-JÁH वाला जाह

महामान्य (Mahámán,nya महामान्य)

वाला शान (Vála shán वाला शान)

والاکهر (व - फ - स)

VÁLA-GUHAR वाला गुहर

महाकुल (Mahákul महाकुल) आली

खानदान (Áli khándán खानदान)

والا نامه (व - फ - स)

VÁLA-NÁMA वाला नामा

कृपा पत्र (Kripa pátr कृपा पत्र) नवा-

ज़िश नामा (Navázish náma नवाज़िश नामा)

(नामा)

والاهمت (व - फ - स)

VÁLA-HIM,MAT वाला हिम्मत

उच्चोत्साह (Uch,chotsáh उच्चोत्साह)

बलंद हौसला (Baland hausala बलंद हौसला)
(होसला)

VÁLID वालिद (व - म - ड)

जनक (Janak जनक) पिता (Pita पिता)

बाप (Báp बाप)

VÁLIDA वालिदा (व - म - ड)

जननी (Janani जननी) माता (Máta

माता (Mán माता) अम्बा (Amba अम्बा)
(मान)

VÁLIDAIN वालिदैन (व - म - ड)

पितरौ (Pitarau पितरौ) पित्रौ (Pittrau

माता पितरौ (Máta pitarau माता पितरौ)

मातर पितरौ (Mátar pitarau मातर पितरौ)

माता पिता (Máta pita माता पिता)

माँ बाप (Mán báp माँ बाप)

VÁE واے (ف - مٹ) واہ
 (Háant ہاہنت) (Ha ہا) ہا
 (Háe ہاے) ہاے

VABA وبا (ع - مٹ) وبا

1. سَنکرامَنک رَوگ (Sankrámak rog
 (سنکرامک روگ)
 (Chhút váli bímári چھوت والی
 (بیماری)
2. مہاماری (Mahámári
 (مہاماری)
 (Mari مری)
 وہ مہلک بیماری جو ایک وقت
 میں بہت بڑے علاقے میں
 پھیلی ہو

VABÁL وبال (ع - مذ) وبال

1. آفات (Ápatti آپتی)
 (Muzibat مصیبت)
2. دَیوی کَشت (Daivi kasht
 (دیوی کشت)
 (Ghaibi azáb غیبی
 (عذاب)

VATÍRA وتریہ (ع - مذ) وتریہ

1. व्यवहार (Vyav,hár
 (ویوہار)
 (Ácharan آچرن)
 (Tarze amal طرز عمل)
2. प्रणाली (Pranáli
 (پرنالی)
 (Pad,dhati پدھتی)
 (Taríqa ترقیقا
 (طریقہ)

VUSÚQ وٹوق (ع - مذ) وٹوق

1. दृढ़ता (Drihbata
 (درہتا)
 (Pukhtagi پختگی)

3. अहो (Aho اهو) क्या खूब (Kya khúb
 (کیا خوب)

4. अति सुंदर (Ati sundar
 (اتی سندر)
 (Bahut khúb بہت خوب)

5. वाह वाह (Váh váb
 (واہ واہ) تारीف
 کے সময় इस्तेमाल किया जाने वाला
 लफ्ज़ (Ta,ríf ke samai istemál
 kiya jáne vála lafz تعریف کے
 سے استعمال کیا جانے والا لفظ)

6. कभी व्यंग में 'नहीं' के लिए भी आता
 है (Kabhi vyang men 'nahin' ke
 liye bhi áta hai کبھی
 (میں 'نہیں' کے لیے بھی آتا ہے)

7. कभी तश्जुब के लिए आता है
 (Kabhi ta,sjjub ke liye áta hai
 (کبھی تعجب کے لیے آتا ہے)

VÁHIB واہب (ع - ص) واہب
 दाता (Dáta داتا, देने वाला (Dene
 vála دینے والا)

VÁHIMA واہمہ (ع - مذ) واہمہ

1. भ्रम (Bhram
 (بھرم)
 (Bhránti
 (بھرانٹی)
 (Vah,m वहम)
2. कल्पना शक्ति (Kalpana shakti
 (کلپنا شکتی)
 (Quv,vate mutakhiyila
 (قوت متخیلہ)

VÁHI واہی (ع - ص) واہی

- (Vyarth kári
 (ویرتھ کاری)
 (Kadarthi
 (کدرتھی)
 (Laghv لغو)

VAJA वजा (ع - مذ) جمع
पीड़ा (Pīṛa پیڑا) व्यथा (Vyatha
(درد) दर्द (Dard دد) ویتھا

VUJÚB वुजूब (ع - مذ) وجوب
अनिवार्यता (Aniváryata انواریتا)
वाजिब होना (Vájīb hona واجب ہونا)

VAJÚD वुजूद (ع - مذ) وجود
1. जीवन (Jívan جیون) जिंदगी
(Zindagi زندگی)
2. शरीर (Sharír شریر) देह (Deh
(جسم) जिस्म (Jism دیہ)
3. अस्तित्व (Astittwa استتو) हस्ती
(Hasti هستی)

VUJÚH वुजूह (ع - مث) وجوه
وجه کی جمع
कारण समूह (Káran samúh کارن سموہ)
अस्बाब (Asbáb اسباب)
اس لفظ کی جمع 'وجوہات'
بنانا غلط ہے

VAJÍH वजीह (ع - ص) وجیه
1. प्रताप वान् (Pratáp vān ڀرتاپ
(دعبدار) रोबदार (Robdār وان)
2. श्री मुख (Shri mukh श्री مکھ)
शुभ दर्शन (Shubh darshan شوبہ
خوش رू (Khush ru خوش رشن
(د))

VAHDAT वहदत (ع - مث) وحدت
1. एकत्व (Ekattwa ایکتو) इकाई
(اکائی) (Ikāyi)

2. विश्वास (Vish,shwās وشواس)
भरोसा (Bhāresa بهروسا) यकीन
(Yaqīn یقین)

VASÍQA वसीका (ع - مذ) وثیقہ
1. संप्रतिज्ञा (Sampratig,gya سم ڀرتگیا)
मुआहदा (Muáhada معاہدہ)
2. अधिकार पत्र (Adhikār pattar
(سند) सनद (Sanad سند)
3. लेख पत्र (Lekh pattr لیک ڀتتر)
दस्तावेज (Dastávez دستاویز)
4. वृत्ति (Vritti वرتي) वजीका (Vazífa
(وظیفہ)

VAJÁHAT वजाहत (ع - مث) وجاہت
1. मुखकान्ति (Mukh kánti مکھ کانتي)
मुखश्री (Mukhash,shri مکھش)
चेहरे का नूर (Chehre ka nūr
(چہرے کا نور)
2. प्रतिष्ठा (Pratishtha ڀرتش ٿھا)
श्रेष्ठता (Shreshthata شریش ٿھتا)
हुर्मत (Hurmat حرمت)
3. प्रताप (Pratáp ڀرتاپ) तेज (Tej
(دعبدار) रोबोदात्र (Robodáb روج
(داب)

VAJD वज्द (ع - مذ) وجل
1. भूमना (Jhúmna جھومنا) मस्ती में
भूमना (Masti meṁ jhúmna
(مستی میں جھومنا)
2. हाल (Hái حال) कैफیات (Kaifiyat
(کیفیت)

(Bhayāvah بهیآواہ) भयंकर (Bhayankar
(Bhishan भीषण) भीषण (Bhishan
डरावना (Daráona درآونا)

VAH,SHI वहशी (ع - ص) وحشی

1. वनपशु (Van pashu ون پشو) जंगली
जानवर (Jangali jānvar جنگلی
(جانور)

2. असभ्य (Asabb,bhya اسآبہ) उजड़ु
(Ujad,d اچڈ)

3. निर्दय (Nirdai نردے) बे रहम
(Be rahm بے رحم)

وحشی مزاج (ع - ص)

VAHSHI-MIZÁJ वहशी मिज़ाज

एकांत प्रिय (Ekánt priya ایکانت
तन्हाई पसंद (Tanbáyí pasand
(تنہائی پسند) जो आदमियों की सोहबत
से भागता हो (Jo ádamiyon ki sohbat
se bhágta ho جو آدمیوں کی صحبت
(سے بھاگتا ہو)

VAHAL वहल (ع - مٹ) وحل

कीचड़ (Kíchar کیچڑ) पानी से भीगी
हुई ज़मीन (Páni se bhígi lui zamín
(پانی سے بھیگی ہوئی زمین)

VAH,I वहی (ع - مٹ) وحی

1. खुदा का हुक्म जो पैगम्बरों पर उतरे
(Khuda ka hukm jo paigham-
baren par utre خدا کا حکم جو
(پیغمبروں پر اترے)

2. वह कलाम जिस से इन्कार न किया
जा सके (Voh kalám jis se inkár

2. अद्वैत (Ad,dwait اد'دویت) खुदा
का एक होना (Khuda ka ek hona
(خدا کا ایک ہونا)

VAH,SH वहश (ع - مڈ) وحش

وحشی کی جمع

जंगली चौपाये (Jangali chaupáye
(جنگلی چوپاے)

VAH,SHAT वहशत (ع - مٹ) وحشت

1. उपेक्षा (Upek,ebha اپیکچھا)
घृणा (Ghrina گھرنا) नफ़रत
(Nefrat نفرت)

2. घबराहट (Ghabrábat گھبراہٹ)
हौल दिल (Haul dil هول دل)

3. पशुता (Pashuta पशुता) हैवानियत
(Haivániyat حیوانیت)

4. भय (Bhai بھे) त्रास (Trás त्रास)
डर (Dar در)

5. सुंसान पन (Sunsán pan سنسان
(ویرانی) वीरान (Vírání ویرانی)

وحشت اثر (ع - ص)

VAHSHAT-ASAR वहशत असर

دیکھو 'وحشت ناک'

وحشت زدہ (ع - ص)

VAHSHAT-ZADA वहशत ज़दा

1. भयभीत (Bhai bhít بهیبت)
डरा हुआ (Dara hua درآ هوا)

2. आतुर (Átur آتور) घबराया हुआ
(Ghabráya Lua گھبراایا هوا)

وحشت ناک (ع - ص)

VAHSHAT-NÁK वहशत नाक

भयानक (Bhayának بهیآناک) भयावह

VIRÁSAT विरासत (ع - مٹ) وراثت

1. उत्तराधिकार (Uttarádhikár - اتر-ادھیکار) وارث ہونا (Váris hona (وارث ہونا

2. रिक्त (Rikth - رکتھ) दाय (Dáe - دای) तरिका (Tarika - ترکہ)

وراثت نامہ (عف - مذ)

VIRÁSAT-NÁMA विरासत नामा

उत्तराधिकार पत्र (Uttarádhikár patr - اتر-ادھیکار پتر) वारिस होने की तहरीर (Váris hone ki tab,rír - وارث ہونے کی تحریر)

VARD वर्द (ع - مذ) ورد

गुलाब का फूल (Guláb ka phúl - گلاب کا فूल) लाल गुलाब (Lál guláb - لال گلاب)

VIRD विर्द (ع - مذ) ورد

1. नित्य कर्म (Nittya karm - نیتیہ کرم) रोज का बंधा हुआ काम (Roz ka bandha hua kám - روز کا بندھا ہوا کام) मामूल (Ma,múl - معمول) 2. जाप (Jáp - جاپ) जप (Jap - جپ) वज़ीफ़ा (Vazífa - وظیفہ)

VARZISH वर्ज़िश (ف - مٹ) ورزش

1. व्यायाम (Vyáyám - ویایام) कसरत (Kasrat - کسرت)

2. अभ्यास (Abb,bhyás - ابھیاَس) किसी काम की बराबर मशक्क (Kisi kám ki barábar masbq - کسی کام کی برابر مشق)

وہ کلام جس سے (na kiya ja sake - انکار نہ کیا جا سکے)

VAHÍD वहिद (ع - ص) وحید

अद्वितीय (Ad,dwitiya - اد،دوتیہ) एक मात्र (Ek máatr - ایک ماطر) यगाना (Yagána - یگانہ)

VIDÁD विदाद (ع - مٹ) ودا

मित्रता (Mittrata - میترتا) प्रेम भाव (Prem bháo - پریم بھاؤ) दोस्ती (Dosti - دوستی)

VADÁ,A वदा अ (ع - مٹ) ودا ع

1. बिदा (Bida - بدا) रुखसत (Rukh-sat - رخصت) रवानगी (Ravánagi - روانگی)

2. दुल्हन की मैके से रुखसत (Dulhan ki maike se rukhsat - دلہن کی میکے سے رخصت)

VADÚD वदूद (ع - ص) وود

1. मित्र (Mittr - میتر) दोस्त (Dost - دوست)

2. ईश्वर का एक नाम, क्योंकि वह अपने भक्तों का मित्र है (Íshwar ka ek nám, kyonki voh apne bbakton ka mittr hai - ایشور کا ایک نام، کیونکہ وہ اپنے بھکتنوں کا میتر ہے)

VADÍ,AT वदीअत (ع - مٹ) ودیعت

थाती (Tháti - تھاتی) धरोहर (Dharo,har - دھروہر) अमानत (Amá-nat - امانت)

VIZÁRAT (ع - مٹ) وزارت

1. منتری پد (Mantri pad)

وزیر کا آہدہ (Vazír ka ohda
(وزیر کا عہدہ)

2. منتریتو (Mantrittwa)

(وزیر کا کام) وزیر کا کام (Vazír ka kám)

VUZARA (ع - مذ) وزیر

’وزیر‘ کی جمع

(منتری ورگ) منتری ورگ (Mantri varg)

(وزیر لوگ) وزیر لوگ (Vazír log)

VAZ,N (ع - مذ) وزن

1. भार (Bhár) (गुरुत्व) Guruttwa
(बोज) Bojh (क़त्तو)

2. मान (Mán) (समान) Sam,mán
(वक़्त) Vaq,at (सममान)

3. परिमाण (Parimán) मात्रा (Máttira)
(मिقدار) Miqdár (مقدار)

4. छंद शास्त्र के अनुसार किसी
शब्द का किसी ’गण‘ के मुकाबले
में इस तरह आना कि लघु
के मुकाबले में लघु और दीर्घ के
मुकाबले में दीर्घ आए
اصطلاح عروض
میں کسی لفظ کا ارکان افاعیل
کے مقابلے میں اس طرح آنا کہ
ساکن کے مقابل ساکن اور متحرک
(کے مقابل میں متحرک آئے)

VAZÍR (ع - مذ) وزیر

(منتری) منتری (Mantri)

(اماتپہ) اماتپہ (Amáttya)

ورع (ع - مٹ)

VARA (VAR,A) वरा (वर्ग)

संयम (Sanyam) (संयम) इन्द्रिय निग्रह
(Indriya niggrah) (اندریہ نگرہ) परहेज़
गारी (Parhezgári) (پرهیزگاری)

VARAQ (ع - مذ) ورق

1. पृष्ठ (Prishth) (پرشته) पन्ना
(Panna) (पन्ना) किताब का वरक
(Kitáb ka varaq) (کتاب کا ورق)

2. पत्र (Pattr) (پتر) कागद (Kágad)
(काغذ) Kágahaz (کاکد)

3. दल (Dal) (دل) पत्ता (Patta) (پتہ)

4. पंखड़ी (Pankhari) (پنکھڑی) फूल की
पत्ती (Phúl ki patti) (پھول کی پتی)

ورق الخيال (ع - مذ)

VARAQUL-KHAYÁL वरकुल खयाल
(विजया) Vijaya (वजिया) भंगा (Bhanga)
(भानग) Bháng (بھانگ)

VARAM (ع - مذ) वरम

शोथ (Shoth) (शुथ) सूजन (Sújan)
(आमास) Ámās (سوچن)

VARNA (ع - مٹ) वर्ना

अन्यथा (An,nyatha) (انیه تہا) नहीं तो
(Nahín to) (نہیں تو) वगर ना
(Vagarna) (وگرنہ)

VURÚD (ع - مذ) वरुद

आगमन (Ágaman) (آگمن) आना (Ána)
(वारिद होना) Várid hona (وارید ہونا)

وزیر اعظم (ع - مذ)

वर्ताव (Haro'k ke sáth shishtata aur
akhláq ka bartáo ہر ایک کے ساتھ
(شستتا اور اخلاق کا برتاؤ)

VAZÍRE-Á.ZAM वज़ीरे आजम

महामंत्री (Maha mantri (مہا منتری)

प्रधान मंत्री (Pradbán mantri (پرधान منتری)

बड़ा वज़ीर (Bāṛa vazír (بڑا
(منتری وزیر)

VISÁDA विसादा (ع - مذ)

गद्दी (Gaddi (مسند (Masnad)

बड़ा तकीया (Bāṛa tukiya (بڑا
(تکیہ)

VASÁTAT वसातत (ع - مث)

माध्यम (Mādb,dhyam (مادھیم)

वसीला (Vasílá (ذریعہ (Zaríá
(وسیلہ)

VASÁVIS वसाविस (ع - مذ)

'وسوسہ' کی جمع

भ्रम (Shan káen (شکائیں (Shan káen)

जल (Bhram jál (بھوم جال (Bhram jál)

(Vas,vase (وسوسے)

VAST वस्त (ع - مذ)

मध्य (Mādb,dhya (مدھیہ)

दर मियान (Dar miyán (بیچ (Bích
(درمیان)

VUS,AT वुसअत (ع - مث)

फैलाव (Phailáo (وस्तار (Vistár)

कुशादगी (Kushádagi (کُشادگی)

وسعت اخلاق (ع - مث)

VUS,ATE-AKHLÁQ वुस् अते अख् लाक

बहुशीलता (Bahushílata (بہوشیلتا)

हरक (Harek (हरक

के साथ शिष्टता और अखलाक का

VAS,MA वस्मा (ع - مذ)

नील के पत्ते जिन से खिजाब किया जाता
है (Níl ke patte jin se khizáb kiya

játa hai نیل کے پتے جن سے خضاب
(کیا جاتا ہے)

VAS,VÁS वसवास (ع - مذ)

'دیکھو' 'وسوسہ'

VAS,VASA वस् वसा (ع - مذ)

वहम (Vahm (وہم (Bhram)

बुरा खयाल (Bura khayál (برا خیال

VASÍ,A वसी,अ (ع - ص)

विस्तृत (Vistrit (وستر (Vistrit)

लंबा चौड़ा (Lamba

chaurá (لمبا چوڑا)

وسیع الاخلاق (ع - ص)

VASÍ,UL-AKHLÁQ वसी उल अख् लाक

उदार चरित (Udár charit (ادار چرت)

जो सब के साथ अखलाक से पेश आता हो

(Jo sab ke sáth akhláq se pesh áta ho

जो सब के साथ اخلاق سے پیش

(آنا ہو)

وسیع التجربه (ع - ص)

VASÍ,UT-TAJRIBA वसी उत्तज्रिबा

बृहदनुभव (Brihadanubhav (برہدنوبھو

जिस को बहुत ज़िदादा अनु भव और

तज्रिबा हो (Jis ko bahut ziyáda anu-

bhav aur tajriba ho جسکو بہت زیادہ

(انوبھو اور تجربہ ہو)

وسیع القلب (ع - ص)

VASÍ,UL-QALB वसीउल कल्ब
उदाराशय (Udáráshai ادا راشے)
उत्तान हृदय (Uttán hridai اتان هردے)
फराख दिल (Farákh dil فراح دل)

وسیع النظر (ع - ص)

VASÍ,UN-NAZAR वसी उन्नजर
1. दूर दर्शी (Dúr darshi دور درشی)
दूरअदेश (Dúr andesh دور اندیش)
2. बहु दर्शी (Bahu darshi بهو درشی)
काफी तज्जिबाकार (Káfi tajriba کافی تجربہ کار)

VASÍLA वसीला (ع - مذ)

1. साधन (Sádhan سادھن) जरीआ
(Zarí,á ذریعہ)
2. आश्रय (Ásh.shrai آشرے) सहारा
(Sahára سہارا)
3. सहायता (Saháyata سہایتا) मदद
(Madad مدد)

VASÍM वसीम (ع - ص)

सुन्दर (Sundar सुन्दर) शुभ दर्शन
(Shubh darshan शुभ दर्शन) खूबसूरत
(Khub sūrat خوبصورت)

VAS,SÁF वस्साफ (ع - ص)

प्रशंसक (Prashansak پرشنسک)
तारीफ करने वाला (Ta,ríf karne vála
(تعریف کرنے والا)

VISÁL विसाल (ع - مذ)

1. संयोग (Sanyog संयोग) मिलन
(Milan मिलन) वस्ल (Vasl وصل)

2. सहवास (Sahvās सहवास) हम
बिस्तरी (Ham bistari هم بستری)

3. मृत्यु (Mrityu मृत्यु) निधन
(Nidhan निधन) मौत (Maut मौत)

4. किसी बुज़र्ग की मौत (Kisi buzurg
ki maut کسی بزرگ کی موت)

VAS,F वस्फ (ع - مذ)

1. प्रशंसा (Prashansa प्रशंसा) तारीफ
(Ta,ríf تعریف)
2. गुण (Gun गुण) सफ़त (Sifat صفّت)
3. कला (Kala कला) हुनर (Hunar هنر)
कमाल (Kanál کمال)

VASL वस्ल (ع - مذ)

1. मिलन (Milan ملن) संयोग
(Sanyog संयोग) प्रिय से मिलना
(Priya se milna प्रिय سے ملنا)
विसाल (Visál وصال)
2. चिपकना (Chipakna चिपकना) सटना
(Satna सटना) मिलजाना (Mil jána
(مل جانا)

VUSÚL वुसूल (ع - مذ)

1. प्राप्ति (Prápti پراپتی) मिलना
(Milna ملنا)
2. प्राप्त (Prápt प्राप्त) लब्ध (Labdh
(حاصل) हासिल (Hásil لبدھ)

VASI वसी (ع - مذ)

1. रिक्ताधिकारी (Rikthádhikári رکتھا
ادھیکاری) जिसको वसीयत की गई हो
(Jis ko vasíyat kí gayi ho جس
(کو وصیت کی گئی ہو)

3. क्रम (Kram क्रम) तर्तीब (Tartīb ترتیب)

4. प्रसव (Prasav प्रसव) जनना (Janana जनना)

وضع حمل (ع - مذ)

VAZ,E-HAML वज् ए हम्ल

प्रसव (Prasav प्रसव) प्रसूति (Prasūti प्रसूति) जनन (Janan जनन) बच्चा पैदा होना (Bach,cha paida hona बच्चा पैदा होना)

وضع داری (ع - مذ)

VAZ,A-DÁRI वज् अ दारी

1. छत्र (Chhab छत्र) फवन (Plaban फवन) तरह दारी (Tarah dāri तरह दारी)

2. किसी बात को मरते दम तक एक तरह से निवाहना (Kisi bāt ko mar-te dam tak ek tarah se nibāhana किसी बात को मरते दम तक एक तरह से निवाहना)

VUZU وضو (ع - مذ)

नमाज़ के लिए निदमानुसार हाथ, पाँव और मुँह धोना (Namāz ke liye niamā-nusir hāth, pāon aur munh dhona नमाज़ के लिये निमानुसार हाथ पाँव और मुँह धोना)

VAZÍ,A वज़ीअ (ع - ص)

नीच (Nīch नीच) अकुलीन (Akulīn अकुलीन) ग़ैर शरीफ़ (Ghair sharīf ग़ैर शरीफ़)

2. व्यवस्थापक (Vyavasthāpak व्यवस्थापक) मुंतज़िमे कार (Muntazime kār मुंतज़म कार)

VASÍYAT वसीयत (ع - مذ)

उत्तर दान (Uttar dān उत्तर दान) रिकथ दान (Rikth dān रिकथ दान) प्ररिकथ (Prarikth प्ररिकथ) मरते समय यह कह जाना कि मेरे पश्चात ऐसा ऐसा हो (Marte samai yah kah jāna ki mere paschāt aisa aisa ho मरते समय यह कह जाना कि मेरे पश्चात ऐसा ऐसा हो)

وصیت نامہ (ع - مذ)

VASÍYAT-NÁMA वसीयत नामा

इच्छा पत्र (Ich,cha pattr इच्छा पत्र) उत्तर पत्र (Utter pattr उत्तर पत्र) रिकथ पत्र (Rikth pattr रिकथ पत्र) दाय पत्र (Dāe pattr दाय पत्र) मृत्यु पत्र (Mrityu pattr मृत्यु पत्र) वसीयत की तहरीर (Vasíyat ki tahrír वसीयत की तहरीर)

VAZÁHAT वज़ाहत (ع - مذ)

प्रति पादन (Prati pádan प्रति पादन) स्पष्टी करण (Ispashti karan स्पष्टी करण) तशरीह (Tashrīb तशरीह)

VAZ,A वज़ा (ع - مذ)

1. वेष भूषा (Vesh bhúsha वेष भूषा) वज़ा क़ता (Vaza qata वज़ा क़ता) 2. शैली (Shaili शैली) पढ़ति (Pad,dbati पढ़ति) तज़ (Taiz तज़)

وظیفہ خوار (ع - ف - ص)

VAZÍFA-KHÁR वज़ीफ़ा खार

वज़ीफ़ा पाने वाला (Vazífa páne vála
(وظیفہ پانے والا)

وظیفہ خواں (ع - ف - ص)

VAZÍFA-KHÁN वज़ीफ़ा खां

जापक (Jápak जापक) जप कर्ता
(Jap karta जप करता) वज़ीफ़ा पढ़ने
वाला (Vazífa paṛhne vála
(وظیفہ پڑھنے والا)

VA,DA वादा (ع - م - ذ)

1. प्रतिज्ञा (Pratiggya प्रतिज्ञा) संविदा
(Samvida समुदा) इकरार (Iqrár
(اقرار)

2. अभि वचन (Abhi vachan अभि
(قول Qaul) कौल (وچن)

وعدہ خلائی (ع - ف - م)

VA,DA-KHILÁFI वादा खिलाफी

प्रतिज्ञा भंग (Pratiggya bhang प्रतिज्ञा
भंग) वचन भंग (Vachan bhang
(वादा पूरा न करना (Va,da
púra na karna (وعدہ پورا نہ کرنا)

وعدہ شکن (ع - ف - ص)

VA,DA-SHIKAN वादा शिकन

वचन भंजक (Vachan bhanjak वचन
(Lupt pratig- लुप्त प्रतिज्ञा
ग्या प्रतिज्ञा भंग) वादा पूरा न करने
वाला (Va,da púra na karne vála
(وعدہ پورا نہ کرنے والا)

VATAN वतन (ع - م - ذ)

1. मातृ भूमि (Mátr bhúmi मातर
(जन्म भूमि (Janm bhúmi
(जनम भूमि) स्वदेश (Swadesh
(अपना मुल्क (Apna mulk
(اپنا ملک)

2. वह गाँव या नगर जहाँ किसी का घर
हो (Voh gáon ya nagar jabán
kisi ka ghar ho وہ گاؤں یا نگر
(جہاں کسی کا گھر ہو)

VAT,I वती (ع - م - م)

संभोग (Sambhog सम्भोग) मैथुन
(Maithun मीथुन) मुवाशरत (Mubá-
sharat (مباشرت)

VAZÍFA वज़ीफ़ा (ع - م - ذ)

1. जाप (Jáp जाप) जप (Jap जप)
(अमल (Amal (عمل)

2. छात्र वृत्ति (Chháttr vritti छात्र
(Scholar shíp (इस्कालर शिप
(اسکالر شپ)

3. रोज़ीना (Rozína روزینہ) रोज़ की बँधी
हुई तनखाह (Roz ki bandhi hui
tankháh روز کی بندھی ہوئی
(تنخواہ)

4. निवृत्ति वेतन (Nivritti vetan निवृत्ति
(Pension पेंशन) वेतन

5. जीविका (Jívika जीविका) मआश
(Ma,ásh (معاش)

6. किसी बात की रट (Kisi bát ki rat
(کسی بات کی رٹ)

2. निर्वाह (Nirvāh निर्वाह) (Nibáh
(نباه)

3. पूर्ति (Pūrti पूरति) तकमील (Tak-
míl تکمیل)

VAFÁT वफात (ع - مٹ)
मृत्यु (Mrityu मरति) मरण (Maran
(موت) मौत (Maut)

VAFA-DÁR वफा दार (ع - ص)
स्वामिभक्त (Swámibhakt स्वामी بهکت)
स्वामिनिष्ठ (Swámi nishth स्वामी
(Namak halál नमक हلال) (نشسته
کسی حالت میں بھی ساتھ نہ چھوڑنے والا
(Kisi hálat men bhi
sáth na chhoṛne vála)

وفا شعار (ع - ص)

VAFA-SHIÁR वफा शिआर
دیکھو 'وفادار'

VIFÁQ विफाक (ع - مڈ)
1. एकता (Ekata ایکتا) इत्तिहाद
(Itti hád اتحاد)

2. प्रेम (Prem प्रेम) स्नेह (Isneh
(Mahabbat महबبت) (اسنیہ
(محبت)

VAFD वफद (ع - مڈ)
प्रति निधि मंडल (Prati nidhi mandal
वह चंद आदमी (प्रति नंदी मंडल)
जो किसी बड़ी जमाअत की तरफ से चुन
कर किसी काम के लिए जायें (Voh chand
ádami jo kisi barī jamáat ki taraf

وعدہ فراموش (ع - ص)

VA,DA-FARÁMOSH वादा फरामोश
वचन विस्मर (Vachan vismar वचन
वादा करके भूल जाने वाला (Va,da
karke bhúl jáne vála وعدہ کر کے بھول
(جانے والا)

وعدہ وفا (ع - ص)

VA,DA-VAFA वादा वफा
वचन पालक (Vachan pálak वचन
(Pran pál प्रण पाल) (पालक)
वाद! पूरा करने वाला (Va,da púra karne
vála وعدہ پورا کرنے والا)

VA,Z वाज (ع - مڈ)
धर्मोपदेश (Dharmopdesh धर्म
सदुपदेश (Sadupdesh सद
(Maz habi मजहबी नसीहतें)
(nasihatén مذهبی نصیحتیں)

VA,YÍD वईद (ع - مٹ)
सजा देने का वादा (Saza dene ka va,da
(सजा देने का وعدہ)

VAGHA वगा (ع - मٹ)
युद्ध (Yud,dh युद्ध) संग्राम (Sangrám
(लڑائی) लड़ाई (Laṛáyi संग्राम)

VAGHAIRAH बगौरह (ع - ص)
इत्यादि (Ittyádi अन्यादी) प्रभृति
(Ádi आदी) (Prabbriti प्रभृति)
(और भी) (Aur bhi)

VAFA वफा (ع - मٹ)
1. प्रतिज्ञा पालन (Pratiggya pālan
(Va,da वादा वफाई) (प्रतिज्ञा पालन)
(vafáyi وعدہ وفائی)

2. ऋतु (Ritu رتو) فصل (Fasl فصل)
3. अवसर (Avsar اوسر) मौका (Mauqa मौقه)
4. दाँव (Dáon داؤن) घात (Gbát گھات)
5. युग (Yug یگ) अह्द (Abd عہد)
6. आयु (Áyu آیو) उम्र (Umr عمر)
7. जीवन (Jívan جیون) ज़िंदगी (Zindagi زندگی)
8. मृत्यु (Mrityu مرتیو) मौत (Maut موت)
9. विपत्ति काल (Vipatti kál ویپتی کال) मुसीबत का वक़्त (Musibat ka vaqt مصیبت کا وقت)

وقتاً فوقتاً (ع - ص)

VAQTAN-FA-VAQTAN वक़तन फ वक़तन
यदा कदा (Yada kada یدا کدا) कभी
कभी (Kabhi kabhi کبھی کبھی)
गाहे गाहे (Gáhe gáhe گاہے گاہے)

وقت آخر (ع - مذ)

VAQT-E-ÁKHIR वक़ते आख़िर
1. अंतिम समय (Antim samai انتیم سے)
आख़िरी वक़्त (Ákbiri vaqt آخری
وقت)
2. मरण काल (Maran kál مردن کال)
मरते समय (Marte samai مرتے سے)

وقت بد (ع - مذ)

VAQTE-BAD वक़ते बद
1. कुसमय (Kusamai कु سے) बुरा
वक़्त (Bura vaqt بُرا وقت)
2. मुसीबत का वक़्त (Musibat ka vaqt

se chun kar kisi kám ke liye jáen وہ
چند آدمی جو کسی بڑی جماعت
کی طرف سے چن کر کسی کام کے
لئے جائیں

VUFÚR वुफूर (ع - مذ)
आधिक्य (Ádbik, kya آدھیکہ) प्राचुर्य
(Práchurrya پراچریہ) बहुतात (Bahutát
افراط) इफ़रात (Ifrát بھوتات)

VAQÁR वकार (ع - مذ)
1. गंभीरता (Gambhírata گمبھیرتا)
मतानत (Matánat متانت)
2. प्रतिष्ठा (Pratishtha پرتیشٹھا)
एहतिराम (Ehtirám احترام)

VAQÁ,E वक्राए (ع - مذ)
'وقیعه' کی جمع

ख़बरे (Khabren خبریں) समाचार
(Samáchár समाچار) वृत्तांत (Vrittánt
حالات) हालात (Hálát ورتانت)

وقائع نگار (ع - مذ)

VAQÁ-E-NIGÁR वक्राए निगार
1. संवाद कार (Samvád kár سموا دکار)
समाचार लेखक (Samáchár lekhak
समाचार लेखक) अखबारों में ख़बरें
देने वाला (Akhhbáron men
khabren dene vála اخباروں میں
خبریں دینے والا)
2. इतिहासकार (Itibás kár ایتھاس کار)
मुवरिख़ (Muvarrikh مودرخ)

VAQT वक़्त (ع - مذ)
1. समय (Samai سے) काल (Kál
زمانه) ज़माना (Zamána)

(Sam, mán (سم مان عزت (Izzat

VAQ, F وقف (ع - مذ) वक्क

1. समर्पण (Samarpan (समर्पण उत्सर्ग (Utsarg (उत्सर्ग मज़हब के नाम पर छोड़ी हुई चीज़ (Maz, hab ke nám par ohbori huyi ohíz मذهب (के नाम पर छोड़ी हुयी चीज़

2. विराम (Virám (विराम ठहराव (Thah. ráo (ठहराव

3. संलग्न (Sanlagn (संलग्न मुन्-हमिक (Munhamik (मुन्हमिक

وقف علی الاولاد (ع - مذ)

VAQF-ALAL-AULÁD वक्क अललऔलाद वह सम्पत्ति जो अपनी संतान के लिए वक्क की जाए (Voh sampatti jo apni santán ke liye vaqf kí jáe وة سمپتتی جو اپنی سنتان کے لئے وقف کی جائے)

وقف نامه (ع - مذ)

VAQF-NÁMA वक्क नामा

उत्सर्ग पत्र (Utsarg pattr (उत्सर्ग वक्क की दस्तावेज़ (Vaqf ki dastávez (وقف کی دستاویز

VAQFA وقفه (ع - مذ) वक्का

1. विराम (Virám (विराम ठहराव (Thahráo (ठहराव

2. विलंब (Vilamb (विलंब ढील (Dhíl (ढील ताखीर (Tákbír (ताखीर

VUQÚ, A वुकूअ (ع - مذ) وقوع

1. घटित होना (Ghatit hona (घटित

आपत्ति काल (मसिबत का وقت

(Ápatti kál (आपत्ति काल

وقت گزاری (ع - مذ)

VAQT-GUZÁRI वक्त गुज़ारी

काल यापन (Kál yápan (काल यापन

काल चेष (Kál aob, ohhep (काल चेष

वक्त काटना (Vaqt kátna (वक्त काटना

दिन गुज़ारना (Din guzárna (दिन गुज़ारना

وقت واپسین (ع - مذ)

VAQTE-VÁPASÍN वक्ते वापसों

1. मृत्यु काल (Mrityu kál (मृत्यु काल

मरने का समय (Marne ka samai (मरने का समय

2. चंद्रा (Chandra (चंद्रा जां कनी का

वक्त (Ján kani ka vaqt (जां कनी का वक्त

YAQTI वक्ती (ع - ص) وقتی

1. क्षणिक (Chhanik (क्षणिक अस्थायी

(Astháyi (अस्थायी थोड़ी देर का (Thoři der ka (थोड़ी देर का

2. सामयिक (Sámaik (सामयिक मौक़े

और वक्त का (Mauge aur vaqt ka (मौक़े और वक्त का

3. तात्कालिक (Tátkálik (तात्कालिक

इसी वक्त का (Isí vaqt ka (इसी वक्त का

(Abhi ka (अभी का

VAQR वक्र (ع - مذ) وقر

प्रतिष्ठा (Pratishtba (प्रतिष्ठा मान

(Mán (मान इज़्ज़त (Izzat

VAQ, AT वक्त्रत (ع - مذ) وقعت

प्रतिष्ठा (Pratishtba (प्रतिष्ठा संमान

وکالت نامہ (ع - ف - مذ)

VAKÁLAT-NÁMA वकालत नामा

अभिभाषण पत्र (Abhibhāshan pattr
वकालत की तहरीर (ابھی بھاشن پترو
(Vakalat ki tahrir وکالت کی
تحریر)

VUKALA वुक्ला (ع - مذ)

وکیل کی جمع دیکھو 'وکیل نمبر ۳'

VAKÍL वकील (ع - مذ)

1. प्रति निधि (Prati nidhi प्रति निधि)
नुमाइदा (Numáinda نمائندہ)
3. प्राभि कर्ता (Prábhi karta प्राभि कर्ता)
(अटर्नी Attorney अटर्नी)
3. अभिभाषक (Abhi bhāshak अभिभाषक)
(प्लीडर Pleader प्लीडर)

وگر نه (ف - حوف شرط)

VAGARNA वगरना

دیکھو 'ورنه'

VILA विला (ع - مٹ)

1. प्रेम (Prem प्रेम)
(महबबत Mahabbat महबبत)
2. भक्ति (Bhakti भक्ति)
(नियज मंदी Niyáz mandi नियज मंदی)

VILÁDAT विलादत (ع - مٹ)

जन्म (Janm जन्म) उत्पत्ति (Utpatti उत्पत्ति)
(पैदाइश Paidáish पैदाइश)

VILÁYAT विलायत (ع - مٹ)

1. राष्ट्र (Ráshtr राष्ट्र)
(राज्य Rájya राज्य)
(सल्तनत Saltanat सल्तनत)

واقع (Váqe hona واقع)
होना (होना)

2. आविर्भाव (Ávirbháv आविर्भाव)
जाहिर होना (Zábir hona ظاهر ہونا)

VUQÚÁ वुकूआ (ع - مذ)

घटना (Ghatana گھटना)
दुर्घटना (Durghatana درگھटना)
हादसा (Hádisa حادثہ)
(Sáníba سانیبا)

VUQÚF वुकूफ (ع - مذ)

1. विराम (Virám विराम)
(ठहराव Thahráo ठहरاو)
2. ज्ञान (Gyán گیان)
जानकारी (Jánkári جان کادی)
इल्म (Ilm علم)
3. अनुभव (Anubhav अनुभव)
तज्जिबा (Tajriba تجربه)

VAQÍ,A वकीअ (ع - ص)

आदत (Ádrit آدیت)
संमानित (Sam,mánit سم سمانیت)
प्रतिष्ठित (Pratish,thit प्रतिष्ठित)
(आबरुदार Ábrú dár آبرودار)

VAKÁLAT वकालत (ع - مٹ)

1. पक्ष समर्थन (Pakchh samarthan पक्ष समर्थन)
(किसी फरीक की पैरवी Kisi faríq ki pairavi کسی فریق کی پیروی)
2. वकील का पेशा (Vakíl ka pesha वकील का पेशा)
(प्लीडर शिप Pleader ship प्लीडर شپ)

جوش و جوش (Josho kharosh و جوش)
(خروش)

VALI ولی (ع - مذ) ولی

1. स्वामी (Swámi سوامی) مالिक (Málik مالک)
2. उत्तराधिकारी (Uttarádhi kári وارث (Váris واریس) (اتراधिकاری)
3. अभि भावक (Abhi bhávak ابھی) सर परस्त (Sar parast سرپرست) (بهاوک)
4. ऋषि (Rishi رشی) मुनि (Muni منی) ولی اللہ (Vali alláh) (رشی)
5. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka ek nám ایشور کا ایک نام)

ولی عهد (ع - مذ)

VALI-AH,D ولی اہد

युवराज (Yuvaráj یوراج) महा राज-कुमार (Maha ráj kumár مہا راج کمار) जा नशीने तख्त (Jánashíne takht جانشین تخت)

VALÍMA ولیمہ (ع - مذ) ولیما

विवाह भोज (Viváh bhoj وواہ بھوج) वह खाना जो व्याह के बाद दूल्हा की तरफ से दिया जाता है (Voh khána jo byáh ke bád dúlha ki taraf se diya jata hai وہ کھانا جو بیاہ کے بعد دولہا کی طرف سے دیا جاتا ہے)

ولی نعمت (ع - مذ)

VALI-NEMAT ولی نہمت

पालन पोषण करने वाला (Pálan

2. अभि भावकता (Abhi bhávakata सर परस्ती (Sar parasti سرپرستی) (ابھی بھاوکتا)

3. ऋषि या मुनि का पद (Rishi ya muni ka pad رشی یا منی کا پد) ولی کا दर्जा (Vali ka darja ولی کا درجہ)

4. पर राष्ट्र (Par rásbtr پرراشتر) गैर मुल्क (Ghair mukul غیر ملک) ان معدون میں پہلے افغانستان اور ایران سے مراد ہوتی تھی اب یورپ خاص کر انگلستان سے مراد ہوتی ہے

VILÁYATI ویلائی (ع - ص) ویلائی

1. वैदेशिक (Vaideshik ویدیشک) गैर मुल्क का (Ghair mulk ka غیر ملک کا)

2. ईरानी या अफ़्गानी लोग (Iráni ya Afgháni log ایرانی یا افغانی لوگ)

3. योरुप या अम्रीका का (Europe ya America ka یورپ یا امریکہ کا)

VALAD ولد (ع - مذ) ولد

पुत्र (Puttr پتر) आत्मज (Átmaj بیتا (Beta) (آتمج)

والد الزنا (ع - مذ)

VALADUZ-ZINA ولد دوزننا

जारज (Járaj جارج) संकर (Sankar سنگر) (دوغلہ) Doghala

VAL,VALA वल्वला (ع - مذ) ولولہ

उत्साह (Utsáh اتساه) उमंग (Umang حوصلہ) (हौसला) Hausala (امدگ)

جسکی (Jis ki bunyád vahm par ho
 (Be bunyád) (بہ بنیاد) وہم پر ہو
 (بے بنیاد) bunyád)

VAH,MI وہمی (ع - ص) وہمی
 (Bhrami) (بہرمی) شکی میزاج
 (Shak, ki mizáj) (شکی میزاج)

VÍRÁN ویران (ف - ص) ویران

1. निर्जन (Nirjan) जन शून्य
 (Jan shún, nya) (جن شونیہ)
 (Ghair ábád) (غیر آباد)
2. भग्न (Bhagn) ध्वस्त (Dhwast)
 (Munhadim) (मुन्हदिम)
 (Ujár) (उजाड़) (منهدم)

3. बंजर (Banjar) ऊसर (Úsar)
 (Voh zamín jo kheti) (वह जमीन जो खेती के काम में
 न आ सके) (Voh zamín jo kheti
 ke kám men na á sake) (وہ زمین جو
 کھیتی کے کام میں نہ آسکے)

VÍRÁNA ویرانہ (ف - مذ) ویرانہ

1. निर्जन स्थान (Nirjan isthán)
 (Nirjan isthán) (निरजन स्थान)
 (Ujra hua maqám) (उजड़ा हुआ मकाम)
2. जंगल (Jangal) विपिन (Vipin)
 (Ban) (बन) (विपिन)

ویرانہ نشین (ف - ص)

VIRÁNA-NASHÍN ویرانہ نشین

جنگل (Ban bási) (بن باسی) جنگل
 (Jangal men rahne vála) (جنگل میں رہنے والا)

VÍRÁNI ویرانی (ف - مٹ) ویرانی

1. उजाड़ पन (Ujár pan) (اجاڑ پن)

पालन पोशन کرنے (poshan karne vála)
 (Nematen dene) (नेमते देने वाला)
 (نعمتیں دینے والا) vála)

VAH,HÁB वहहाव (ع - مذ) وہاب

1. बहुत बख्शिश करने वाला (Bahut
 bakhshish karne vála) (بہت
 بخشش کرنے والا)
2. ईश्वर का एक नाम (Íshwar ka ek
 nám) (ایشور کا ایک نام)

VAH,HÁJ वहहाज (ع - ص) وہاج

प्रकाश मान (Prakásh mán) (پروکاش
 (Jyotir mai) (ज्योतिर्मय) (मान)
 (Rausban) (روشن) رौشان)

VAH,B वहव (ع - مذ) وہب

दान (Dán) (दान) अनुदान (Anudán)
 (Bakhshish) (बख्शिश) (दान)
 (بخشش) (بخشش)

VAH,BI वहबी (ع - ص) وہبی

1. अनुदत्त (Anudatt) बख्शा
 हुआ (Bakhsha hua) (बखशा
 हुआ) (ایشور دت) (Íshwar datt)
 (Khuda dád) (خدا داد) (خدا داد)

VAH,M वहम (ع - مذ) وہم

1. भ्रम (Bhram) भ्रांति (Bhránti)
 (Vasvasa) (वसवसा) (बेभ्रान्ति)
 (Sande) (संदेह) (आशंका)
 (Áshanka) (शक) (शक)

وہم اساس (ع - ص)

VAH,M-ASÁS वहम असस

भ्रम मूलक (Bhram múlak) (بہرم
 (مولک) जिस की बुन्याद वहम पर हो)

3. उदासी (Udási اداسی) उदासीनता (Udásínata اداسینتا)
4. अस्त व्यस्तता (Ast vyastata अस्त व्यस्तता) (Abtari अब्तरी) (ويستتا)

बरबादी (Bar bádi بربادی)

2. अशोभा (Ashobha اشوبها) वे
रौनकी (Be raunaqi رونقی)

۴

2. नेता (Nete नेता) पेशवा (Peshva पेशवा)
(ليڈر) लीडर (Pishwa پیشوا)

HÁRIB हारिब (ع - ص)
पलायक (Paláyak پلايك) भागने
वाला (Bhágne vála بھاگنے والا)
हारुत फन (ع - ص)

HÁRÚT-FAN हारुत फन
ऐंद्र जालिक (Andr jálik ایندر جالک)
तांत्रिक (Tántrik تانتریک) जादूगर
(Jádúgar جادوگر)

HÁRÚNI हारुनी (ع - ص)

1. अवज्ञा करी (Avag,gyg kári اوگیا)
ना फरमान (Na farmán نا فرمان)
2. उद्दंड (Ud,dand اد،دند) सर कश
(Sar kash سرکاش)

HÁZIM हाज़िम (ع - ص)
पाचक (Páchak پاچک) पचाने वाला
(Pacháne vála پھاچانے والا)
(Həzm karne vála هضم کرنے والا)

HÁZIMA हाज़िमा (ع - ص)

1. पाचन शक्ति (Páchan shakti پاچن)
हज्म करने की कुश्रत (Hazm هضم کرنے کی کوشش)
karne ki quvvat (هضم کرنے کی قوت)

HÁTIF हातिफ (ع - ص)

1. स्वर्ग दूत (Swarg dúत) (Surg dúت)
फिरिश्ता (Firishta فرشته)
2. आकाश वक्ता (Ákash vakta آکاش)
गैबी फिरिश्ता (Ghaibi firishta غیبي فرشته)

HÁJI हाजी (ع - ص)
निंदक (Nindak نندک) हजो करने
वाला (Hajo karne vála هجو کرنے والا)

HÁDIM हादिम (ع - ص)
ध्वंसक (Dhwansak دھونسک) नाशक
(Náshak नाशक) बरबाद करने वाला
(Barbád karne vála برباد کرنے والا)

हाम اللذات (ع - ص)

HÁDIMUL-LAZ,ZÁT हादिमुल लज्जात
यमराज (Yamráj यमराज) यमदूत
(Yəmdút यमदूत) मलकुलमौत
(Malakulmaut ملک الموت)

HÁDI हादी (ع - ص)

1. सदुपदेशक (Sadupdeshak सदुपदेशक)
हिदायत करने वाला
(Hidáyat karne vála هدايت کرنے والا)

ka gabra kharal aur us ka mūsala
دوائیں کوٹنے کا لوہے کا گہرا کھول اور
(Himām dasta) हिमाम दस्ता (اس کا موسلا
(همام دسته)

HÁVIYÁ हाविया (ع - مذ)
(Mahá narak) महा नरक
(Narak) नरक का सब से नीचे का दर्जा
नरक का (ka sab se niche ka darja
(سب سے نیچے کا درجہ)

HÁIL हाइल (ع - ص)
1. भयंकर (Bhayankar) (بهيلكر)
भयानक (Bhayának) (بهيانك)
हौलनाक (Haulnák) (هولناك)
2. प्रचंड (Prachand) (پرچند) तीव्र
(Tivr) बहुत तेज (Bahut tez)
(بہت تند)
3. त्रासक (Trásak) (تراسك) डराने
वाला (Daráne vála) (دراڻے والا)

HUBÚT हबूत (ع - مذ)
ऊपर से नीचे आना (Úpar se niche ána)
(Utar na) (اوپر سے نیچے آنا)
(اترنا)

HIBA हिबा (ع - مذ)
(Dán) दान बखशिश (Bakshish)
(بخشش)

हिबہ نامہ (عف - مذ)

HIBA-NÁMA हिबा नामा

दान पत्र (Dán patir) (दान पत्र) बखशिश
नामा (Bakshish náma) (بخشش
نامہ)

2. पाचन क्रिया (Páchan kriya) (پاچن
کریا) हضم करने का अमल (Hazm
karne ka amal) (هضم کرنے کا عمل)

HÁLIK हालिक (ع - ص)
(Hinsak) हिंसक मार डालने
वाला (Már dálne vála) (مار ڈالنے والا)

HÁLA हालه (ف - مذ)
1. मंडल (Mandal) (مندال) घेरा (Ghera)
(Dáera) (دائره) दाइरा (गहिरा)
2. चंद्र बिंब (Chandr bimb) (چندر
بیمب) चंद्र मंडल (Chandr mandal)
(चन्द्र मन्दल) वह घेरा जो चाँद के
चारों तरफ पड़ता है (Voh ghera
jo chánd ke cháron taraf parṭa
hai) (وہ گھیرا جو چاند کے چاروں
طرف پڑتا ہے)

HÁMÚN हामून (ف - مذ)
(Kánan) (کانن) कानन (Van) (ون)
वन (Jangal) (جنگل) जंगल

HÁN हां (ف - جملة تنبيه)
(Sáavadhán) (ساودهان) सावधान !
(Khabar dár) (خبردار) होशियार !
(Hoshyár) (هوشيار)

HÁVAN हावन (ف - مذ)
(Ulúkhal) (الوكهل) ओखली
(Okhali) (اوکھلی)

हाون دسته (ف - مذ)

HÁVAN-DASTA हावन दस्ता

दवाएं कूटने का लोहे का गहरा खरल और
उस का मूसला (Daváen kútne ka lohe

HUJÚM هجوم (ع - مذ)

1. जन समूह (Jan samúh جن سموه) मज्मा (Majma भीड़ (Bhīṛ ٻيڙ) مجمع)
2. प्राचुर्य (Práchurra प्राचुरी) बहुतात (Bahutát इफ्रात (Ifrát افراط)

هجو مليح (ع - مٹ)

HAJ,VE-MALÍH हज्वे मलीह

- व्याजनिदा (Vyáj ninda व्याज नन्दा) ऐसी हज्व जो ऊपर से तारीफ जान पड़े (Aisi haj,v jo úpar se ta,ríf ján paṛe ایسی هجو جو اوپر سے تعریف جان پڑے)

HADÁYA हदाया (ع - مذ)

- هدیه، کی جمع तुहफे (Tohfe تحفے) (Bhenten भेंटें) (بهینتین)

HIDÁYAT हिदायत (ع - مٹ)

1. निदेश (Nidesh नदिश) अनुदेश (Anudesh अनुदिश) राह नुमाई (Ráh numáyí راه نمائی)
2. दीक्षा (Díkebha दीकेभा) तलक़ीन (Talqín تلقین)
3. आदेश (Ádesh आदिश) हुकम (Hukm حکم)

هدایت کار (ع - ص)

HIDÁYAT-KÁR हिदायत कार

- निदेशता (Nideshta नदिशता) करने वाला (Hidáyat karne vála (هدایت کرنے والا) یہ بتانے والا کہ ایسا ایسا کرو)

HAT,K हत्क (ع - مٹ)

- अपमान (Apmán अपमान) अनادر (Anádar अनادر) बेइज्जती (Be izzati बे عزتی)

HIJR हिज्र (ع - مذ)

- वियोग (Viyog वियोग) विरह (Virah वीरह) जुदाई (Judáyí جدائی) फ़िराक़ (Firáq فراق)

HIJRÁN हिज्रान (ع - مذ)

دیکھو 'هجر'

هجران نصیب (ع - ص)

HIJRÁN-NASÍB हिज्रान नसीब

- विरह संतप्त (Virah santapt वीरह संतप्त) जिसके भाग्य में वियोग ही वियोग हो (Jis ke bhággya men viyog hi viyog ho جس کے بھاگیہ میں ویوگ ہی ویوگ ہو)

HIJRAT हिज्रत (ع - مٹ)

- स्वदेशत्याग (Swadesh tyág स्वदेश त्याग) तर्कवतन (Pravás प्रवास) (Tarke vatan ترک وطن)

HAJ,V हज्व (ع - مذ)

- निंदा (Ninda नन्दा) बुराई (Buráyí (Hajjo هجو) (برائی)

HAJ,V.GO हज्व गो (ع - ص)

- हज्व के शेर कहने वाला शायर (Haj,v ke sher kahne vála sháir هجو کے شعر کہنے والا شاعر)

2, नञ्र (Nazr نذر) पेश कश (Pesh kash پیشکش) समर्पण (Samarpan समर्पण)

HAZAYÁN हज़यान (ع - مذ)

1. वह अनर्थक और असंबद्ध बातें जो बीमार बेहोशी या बुखार की तेज़ी के समय बकता है (Voh anarthak aur asambad, dh bāten jo bīmār behoshī ya bukhār ki tezi ke samai bakta hai وہ ازرتھک اور اسمبدھ باتیں جو بیمار بے ہوشی یا بخار کی تیزی کے سے بکتا ہے)

2. बकवास (Bakvās) अनर्गल प्रलाप (Anargal pralāp) (پرلاپی) (बकवासी)

یہ لفظ اردو میں 'ۛ' کے زیر اور 'ن' کے سکون سے بولا جاتا ہے

هذیان سرا (ع - ص)

HAZAYÁN-SARA हज़यां सरा

अनर्गल वादी (Anargal vādi) (پرلاپی) (बकवासी) (Bakvāsi)

هذیان سرایی (ع - م)

HAZAYÁN-SARÁYI हज़यां सराई

प्रलाप (Pralāp) मिथ्या वाद (Mith, thya vād) (بکवास) (Bakvās)

HAR हर (ف - ص) प्रति (Prati) (هر ایک)

هدایت نامه (ع - مذ)

HIDÁYAT NÁMA हिदायत नामा

निदेश पत्र (Nidesh patr) वह कागज़ जिसमें हिदायतों की तफ़सील दर्ज हो (Voh kághaz jis men hidáyaton ki tafsíl darj ho) (میں ہدایتوں کی تفصیل درج ہو)

HADAR हदर (ع - مذ)

किसी के मार डालने को जाइज़ करार देना (Kisi ke mār dālne ko jāiz qarār dena) (کسی کے مار ڈالنے کو جائز قرار دینا)

HADAF हदफ (ع - مذ)

लक्ष्य (Lak, chhya) निशाना (Nishāna) वह जगह जहां निशाना लगाया जाये (Voh jagah jahān nishāna lagāya jāe) (وہ جگہ جہاں نشانہ لگایا جائے)

هدف ملامت (ع - مذ)

HADAFE-MALÁMAT हदफे मलामत

वह आदमी जिसपर हर तरफ से मलामत की बौछार हो (Voh ādami jis par har taraf se malāmat ki bauchhār ho) (وہ آدمی جس پر ہر طرف سے ملامت کی بوچھاڑ ہو)

HUD HUD हुद हुद (ع - مذ)

एक कलगी वाली छोटी चिड़िया (Ek kalghī vāli chhoti chīṛiya) (ایک کلگی والی چھوٹی چڑیا)

HAD, YA हदया (ع - مذ)

1, उपहार (Uphār) भेंट (Bhent) (تہفہ) (Tohfa) (بہینت)

तावान (Táván تاوان) वह रकम जो किसी काम के नुकसान के संबंध में दी जाए (Voh raqam jo kisi kám ke nuqsán ke sambandh men di jáe وہ رقم جو کسی کام کے نقصان کے سبب دی جائے)

HAR-JÁYI हरजाई (फ - व) हरजाई

1. वह जो हर जगह मारा मारा फिरे (Voh jo har jagah mára mára phire وہ جو ہر جگہ مارا مارا پھیرے)
2. वह स्त्री जो किसी एक से संबद्ध न हो (Voh istri jo kisi ek se sambad,dh na ho وہ استری جو کسی ایک سے نہ ہو)
3. वे मुरव्वत (Be muravvat بے مروت) वे वफा (Be vafa بے وفا)

HAR-CHAND हरचंद (फ - व) हरचंद

1. अत्यधिक (Attyadbik अतिदेहक) बहुतेरा (Bahutera بہتیرا) ज़ियादा (Bahut ziyáda بہت زیادہ)
2. यद्यपि (Yad,dyapi यद्यपि) अगर चे (Agar che اگرچہ)

हरदिल عزيز (ف - ع) हरदिल

HAR-DIL-AZÍZ हर दिल अजीज़

- लोकप्रिय (Lok ap.priya लोकप्रिय)
जन प्रिय (Janap.priya जनप्रिय)
जिसे सब चाहें (Jise sab cháhén جسے سب چاہیں)

HAR-DAM हरदम (फ - व) हरदम

1. प्रति क्षण (Prati chhan प्रतिक्षण) प्रति पल (Prati pal प्रतिपल) हर लम्बा (Har lam,ba ہر لمبہ)

هرآئینه (ف - ص) هرآئینه

HAR-ÁINA हरआइना

1. निश्चय (Nishchay निश्चय) अवश्य (Avash,shya اوشیہ) यकीनी (Yaqíni یقینی)
2. विवशतापूर्ण (Vivastata purn विशतापूर्ण) नाचार (Náchár ناچار)

HIRÁS हिरास (फ - म) हिरास

- त्रास (Trás تراس) भा (Bhai بھائی) डर (Dar در)

HIRÁSÁN हिरासां (फ - व) हिरासां

1. त्रस्त (Trast ترست) भयभीत (Bhai bhít بھیت) डरा हुआ (Dara hua درآ ہوا)
2. हताश (Hatásh هتاش) निराश (Nirásh نراش) मायूस (Máyús مایوس)

HIRÁVUL हिरावुल (त - म) हिरावुल

- सेनाग्र (Sonággr سیناگر) फौज की वह टुकड़ी जो सेना के आगे आगे चलती है (Fauj ki voh tukrī jo sena ke áge áge chalti hai فوج کی وہ ٹکڑی جو سینا کے آگے آگے چلتی ہے)

HARJ हरज (ع - م) हरज

1. हानि (Háni هانی) क्षति (Chhati क्षति) नुकसान (Nuqsán نقصان) (چھٹی)
2. बाधा (Bádha بادہ) खलल (Khalal خلل) गड़बड़ (Gar bar گربز)

HARJÁNA हरजाना (त - म) हरजाना

- क्षति पूर्ति (Chhati púrti क्षति पूर्ति)

HARKÁRA हर कार (ف - مذ) هر کاره

1. धावक (Dbávak دهاوک) पियादा (Piyáda پیادا)

2. पत्र वाहक (Pattr váhak پتر) कासिद (Qásid قاصد) (واہک)

3. चपरासी (Chaprási चपरासी) मजकूरी (Mazkúri مذكوری)

HAR-GÁH हर गाह (ف - ص) هر گاه

1. जिस समय (Jis samai جس سے) जिस वक्त (Jis vaqt جس وقت)

2. चूँकि (Chúukí چونکہ) यतः (Yatah यतः) (یتہ)

HARGIZ हरगिज़ (ف - کلمة تاکيد) هرگز

कदापि (Kadápi कदापि) ज़िन्हार (Zin,bár زینہار)

HARISA हरीसा (ع - مذ) هر یسه

एक किस्म का खाना जो गेहूँ के आटे, गोश्त और दूध से बनाते हैं (Ek qism ka khána jo gehún ko áte, gosht aur dúdh se banáte hai)
 ایک قسم کا کھانا جو گدھوں کے آटे, گوشت اور (دودھ سے بناتے ہیں)

HAZÁR हजार (ف - ص) هزار

1. सहस्र (Sahasr सहस्र) दस सौ (Das sau دس سو)

2. बहुतेरा (Bahutera बहुत) ज़ियादा (Bahut ziyáda زیادا)

3. बुल बुल (Bul bul بلبل) एक प्रसिद्ध चिड़िया (Ek prasid,dh chíriya ایک پرستہ چڑیا)

2. हर समय (Har samai هر سے)

हर वक्त (Har vaqt هر وقت)

HARZA हर्ज़ा (ف - ص) هرزه

मिथ्या (Mith,thya متھیا) अनर्गल (Anargal انرگل)

(Fuzúl फुज़ूल) बेहूदा (Be húda بیہودہ) (فضول)

هرزه درا (ف - ص)

HARZA-DIRA हर्ज़ादिरा

मिथ्या भाषी (Mith,thya bháshi متھیا भाषी)

अनर्गल वादी (Anargal vádi انرگل وادی) (بہاشی)

बक वासी (Bak vási بک وادی) (انرگل وادی)

गप्पी (Gappi گپی) (بکواسی)

هرزه سرا (ف - ص)

HARZA-SARA हर्ज़ा सरा

دیکھو 'هرزه درا'

هرزه کار (ف - ص)

HARZA-KÁR हर्ज़ा कार

मिथ्या कारी (Mith,thya kári متھیا کاری)

ऐसे काम करने वाला जिन का कोई (Aise kám karne vála jin ka koi phal na ho ایسے کام کرنے والا)

फल न हो (Aise kám karne vála jin ka koi phal na ho ایسے کام کرنے والا)

जन का کوئی پھल نہ हो

هرزه گرد (ف - ص)

HARZA-GARD हर्ज़ा गर्द

व्यर्थ भ्रमी (Vyarth bhrami ویدرتہ)

आवारा गर्द (Ávára gard آوارہ گرد)

(آوارہ گرد)

هرزه گو (ف - ص)

HARZA-GO हर्ज़ा गो

دیکھو 'هرزه درا'

ہزل گو (عف - ص)

HAZL-GO ہزل گو

وہ کوی جو ہنسی مزاج کی ایسی شاہری کرتا ہے جس میں اشللیلتا ہو (Voh kavi jo hansī mazāq ki aisi shāiri karta hai jis men ashlilata ho وہ کوی جو ہنسی مذاق کی ایسی شاعری کرتا ہے جس میں اشللیلتا ہو)

HAZÍMAT ہزیمت (ع - مٹ)

ہار (Hár ہار) (Prábhav پر ابھو) شکست (Shikast شیکست)

ہزیمت خوردہ (عف - ص)

HAZÍMAT-KHURDA ہزیمت خوردا

ہارا ہوا (Parábhūt ہار ابھوت) شکست خوردا (Shikast khurda شیکست خوردہ)

HAST ہست (ف - مٹ)

1. ہستی (Astittwa استیتو) ہستی (Hasti ہستی) وجود (Vujúd وجود)

2. جیون (Jívan جیون) زندگی (Zindagi زندگی)

3. ہے (Hai ہے) (Asti استی) ہستی

HASTI ہستی (ف - مٹ)

1. ہستی (Astittwa استیتو) وجود (Vujúd وجود)

2. ہیات (Hayát ہیات) (Jívan جیون) جیون (حیات)

3. پرانی وگ (Práni varg پرانی وگ) مخلوق (Makblúq مخلوق)

ہزار داستان (ف - مٹ)

HAZÁR-DÁSTÁN ہزار داستاں

ایک پرکار کی بول بول جو بہت سی (Ek prakár ki bul-bul jo bahut si boliyán bol sakti hai ایک پرکار کی بول بول جو بہت سی بولیاں بول سکتی ہے)

ہزار ہا (ف - ص)

HAZÁR,HA ہزار ہا

سہسروں (Sabasron سہسروں) ان گنت (An ginat ان گنت) شمار (Be shumár بے شمار)

HUZÁL ہزال (ع - مذ)

دوریتا (Chbínata چہینتا) (Durbalata دوریتا) (Dubla pan دبلا پن)

HIZAB,R ہیزبر (ع - مذ)

سنگھ (Singh سنگھ) व्याघ्र (Vyághr ویا گھر) شیر (Sher شیر)

HAZAJ ہزج (ع - مٹ)

اردو کی ایک آٹھ بار آتا ہے (اردو کا ایک वर्ण वृत्त जिस में 'यगण' आठ बार आता है [ISSS] آٹھ بار آتا ہے)

HAZL ہزل (ع - مٹ)

1. اشللیلتا (Ashlilata اشللیلتا)

2. ہنسی (Hansī mazāq ہنسی) (Hansī mazāq ہنسی) مذاق (Tamaakhur تماکھر)

HUSHYAR हुशيار (ف - ص) هشيار
هوشيار کا مخفف دیکھو 'هوشيار'

HAZM هضم (ف - ص) هضم
پचन (Pachan پچن) پاک (Pák
ان پاک (Ann pák ان پاک)
पेट में गिज़ा का हضم होना (Pet men
ghiza ka hazm hona پیت میں
(غذا کا هضم هونا)

HAFT هفت (ف - ص) هفت
सप्त (Sapt सप्त) सात (Sát सात)

هفت اقلیم (عف - مٹ)

HAFT-IQLÍM هفت اقلیم

1. सप्त महाद्वीप (Sapt maha dwíp
सप्त महाद्वीप सातों बड़े आज़म
(Sáton barre ázm ساتوں براءعظم)
2. समस्त संसार (Samast sansár
समस्त संसार सारी दुनिया
(Sári dunya ساری دنیا)

هفت خواں (ف - مذ)

HAFTKHAÂN هفت خواں

1. बहुत कड़ी मंज़िल (Bahut kaṛi manzil
بہت کڑی منزل)
2. बहुत कठिन काम (Bahut kathin kám
بہت کٹھن کام)

هفت قلزم (عف - مذ)

HAFT-QULZUM هفت قلزم

सप्त महा सागर (Sapt mahaságar सप्त
महा सागर सातों बड़े आज़म (Sáton
bahro ázam ساتوں بکھر اعظم)

4. हकीकत (Haqíqat حقیقت) विसात
(Bisát بساط)

5. मजाल (Majál مجال) ताब (Táb
تاب)

6. संसार (Sansár संसार) दुनिया
(Dunya دنیا)

هستئی جاوداں (ف - مٹ)

HASTI-E-JÁVIDÁN هستی جاویداں
अमर जीवन (Amar jivan امرجیون)
हमेशा की ज़िंदगी (Hamesha kí zindagi
همیشه کی زندگی)

هستئی فانی (عف - مٹ)

HASTI-E-FÁNI هستی فانی

क्षण भंगुर जीवन (Chhan bhangur
क्षण भंगुर जीवन چھن بهنگر جیون
चंद दिन की ज़िंदगी (Chand din ki zindagi
چند دن کی زندگی)

هستئی موهوم (عف - مٹ)

HASTI-E-MAUHÚM هستی موہوم
دیکھو 'هستئی فانی'

هشاش (ع - ص)

HASH,SHÁSH هشاش

प्रसन्न मुख (Prasann mukh پرسن مکہ)
प्रफुल्ल (Prephull پریفول) खुशो
खुश و (Khusbo khurram خوش و خرم)

اردو میں یہ لفظ تنہا استعمال
نہیں ہوتا بلکہ ہشاش کے ساتھ آکر
ہشاش ہشاش بولا جاتا ہے

HASH'T هشت (ف - ص) آٹھ (Áth آٹھ)
अष्ट (Asht اشت)

ہلال نو (ف - مذ)

HILÁL-E-NAU ہلالے نو

بالندو (Bálondu) بال چंद्र
(Bál chandr) بال چندر پہلے دن کا
چاؤد (Pahle din ka cháud) پہلے دن
(کا چاند)

HALÁHIL ہلاہیل (ف - مذ)

1. ہلاہیل (Haláhal) کال کٹ
(Kál kút) کال کوٹ ایسا زہر
جس کا علاج نہ ہو سکے (Aisa
zahr jis ka iláj na ho sake
ایسا زہر جس کا علاج نہ ہو سکے)
2. غاتک (Ghátaakh) موہ لیک
(Mohlik) موہلک

HAM(M) ہم (م) (ع - مذ)

منستاپ (Manastáp) خد
(Khed) غم (Gham) غم
(Ranj) رنج

HAM ہم (ف - سابقہ)

1. بھی (Bhi) نیج (Níz)
2. ویسی سنجہ کے پہلے آکر کسی کار
میں شریکت ظاہر کرنے یا برابری کے
لیے آتا ہے جیسے 'ہم کلام' یا
'ہم سر' (Kisi sangya ke pahle ákar
kisi kárya me shirkat karne ya
barábari ke liye áta hai jaise
"ham kalám" ya "ham sar"
کسی سنگیا کے پہلے آکر کسی
کاریہ میں شرکت ظاہر کرنے یا
برابری کے لئے آنا ہے جیسے
'ہم کلام' یا 'ہم سر')

ہفت کشور (ف - مٹ)

HAFT-KISHVAR ہفت کیشور

دیکھو 'ہفت اقلیم'

HAFTA ہفتا (ف - مذ)

1. سبتاھ (Saptáh) سات دن کی
مُدّت (Sát din ki muddat) سات دن
(کی مدت)
2. شنیوار (Shani vár) سنی-
چر (Saníchar)

HAFÁVÁT ہفوات (ع - مٹ)

میتھا گالپ (Mith,thya galp) میٹھا
بکواس (Bakvás) بکواس (کلیپ)
بہودہ باتین (Behúda báten) بہودہ

HALÁK ہلاک (ع - مذ)

1. ہنن (Hanan) بدھ (Badh)
قتل (Qatl) کتل (بدھ)
2. بدھت (Badhit) مکتول
(Maqtúl) مقتول
3. مرن (Maran) مروت (Maut)
(موت)
4. مروت (Mrit) مردا (Murda)
(مردا ہوا) مہا ہوا (Mera hua)

HALÁKAT ہلاکت (ع - مٹ)

1. بدھ (Badh) قتل (Qatl) کتل (بدھ)
2. مرن (Maran) مروت (Maut)
(موت)
3. پریشرم (Prish,sbram) پریشرم
(مہنت) (Mehnat)

HILÁL لال (ع - مذ)

نچندر (Nav chandr) نچندر
نیاچاؤد (Naya cháud) نیاچاؤد

هم بستری (ف - مٹ)

HAM-BISTARI هم بىستارى

सहवास (Sahvās सहवास) संभोग

(Sambhog सम्भोग) मुवाशरत

(Mubāsharat مباحثت)

هم پایه (ف - ص)

HAM-PÁYA هم پاىا

तुल्य पद (Tullya pad तुल्यपद) समान

दर्जा रखने वाला (Samán darja rakhne

vála समान दर्जे رکھنے والا)

(Ham martaba هم مرتبه)

هم پله (ف - ص)

HAM-PALLA هم پللا

1. तुल्य (Tullya तुल्य) समान (Samán
(برابر) बराबर (Baráb r समान)

2. बराबर की टक्कर का (Barábar ki
takkar ka जोड़ (برابر کی ٹکڑ کا
(جوز)

هم پهلو (ف - ص)

HAM-PAHLU هم پهلؤ

पार्श्व वर्ती (Pārshwa varti पार्श्ववर्ती)

पास बैठने वाला (Pās baitl ne vála

(Páblu पास بیٹھنے والا)
nashin پہلونشیں)

هم پشه (ف - ص)

HAM-PESHA म पेशा

सह व्यवसायी (Sah vyavāsāi सहव्यवसायी)

एक जैसा रोजगार करने वाले (Ek jaisa rozgār k rne vále

ایک (جیسا روزگار کرنے والے)

(جیسا روزگار کرنے والے)

هم آغوشی (ف - مٹ)

HAM-ÁGHOSHI هم آغوشى

आलिंगन (Álingan آالنگن) अंक माल

(Ankmál अंक माल) बगल गीर होना

(Baḡhal gír hona بغل گیر ہونا)

هم آهنگ (ف - ص)

HAM-ÁHANG هم آهنگ

सह मत (Sahmat सहमत) हम राय

(Ham ráe हम राے) मुत्तफिक (Mutta-

fiq متفق)

HUMA हुमा (ف - مذ)

एक कल्पित पत्नी जिस के लिए प्रसिद्ध

है कि जिस के सर पर बैठ जाता है

वह बादशाह हो जाता है, और वह हड्डियां

खाता है (Ek kalpit pakehhi jis ke

liye prasid,dh hai ki jis ke sar

par baith játa hai voh bádsháh ho

játa hai, aur voh haddiyán kháta hai

ایک کالپت پکچھی جس کے لیے

پرسیدھ ہے کہ جس کے سر پر بیٹھ

جاتا ہے وہ بادشاہ ہو جاتا ہے اور وہ

(هڈیاں کھاتا ہے)

همایوں (ف - ص) HUMÁYÚN हुमायूँ

1. शुभ (Shubh शुभ) मंगल मय

(Mangal mai मङ्गल मे)

कारी (Ka'ān kári کایان)

मुबारक (Mubáarak مبارک)

2. मुगल खानदान का एक प्रसिद्ध बादशाह

(Mughal khándán ka ek prasid,dh

bádsháh مغل خاندان کا ایک

(پرسیدھ بادشاہ)

हिम्मत पस्त करने वाला (Him-mat past karno vála
همت پست کرنے والا)

همت شکنی (ع - م ت)

HIM,MAT-SHIKANI हिम्मत शिकनी
उत्साह भंग (Utsáh bhang
اتسالا (Himmat toṛna
हिम्मत तोड़ना (بھنگ
همت توڑنا)

همت ور (ع - ص)

HIM,MAT-VAR हिम्मत वर
साहसी (Sáhasi
اتساهی (Hausale
हौसले वाला (حوصلے والا
vála)

هم جماعت (ع - ص)

HAM-JAMÁ,AT हम जमाअत
1. सहपाठी (Sah páthi
سہ پاٹھی (Sahádh,dhyáyí
ध्यायी (هم سبق
Ham sabaq
2. सह वर्गीय (Sah vargíya
سہ ورگیہ (Ek vargíya
ایک (Ek tabqe ke
एक तबके के (ورگیہ
(ایک طبقے کے)

هم جنس (ع - ص)

HAM-JINS हम जिस
1. एक लिंग (Ekling
'नर' (Nar'
या 'मादा' किसी एक जिस का
'नर' یا 'máda' kisi ek jins ka
('मादा' کسی ایک جنس کا)

2. सम वयस्क (Sam vayask
سم (Baráb ar
बराबर की उमर का
ki umr ka (برابر کی عمر کا)

HIM,MAT हिम्मत (ع - م ت)

1. साहस (Sáhas
اتسالا (Hausala
हौसला (حوصلہ)
2. वीरता (Vírata
ویرتا (Babáduri
بہادری)
3. धृष्टता (Dhrishtata
دھرسٹتا (Dhitáyí
वे बाकी (Be-
báki بے باکی)
4. शक्ति (Sba'kti
شکتی (Táqat
طاقت)
5. उमंग (Umang
امنگ (Val vala
ولولہ)

HAMTA हम्ता (ف - ص)
समान (Samán
تुल्य (Tullya
(مثل (Misl
میسل)

همت افزا (ع - ص)

HIM,MAT-AFZA हिम्मत अफज़ा
उत्साह वर्धक (Utsáh vardhak
اتسالا (Utsáh
हिम्मत अफज़ाई करने वाला
Himmat afzáyi karno ála
همت افزائی کرنے والا)

همت افزائی (ع - م ت)

HIM,MAT-AFZÁYI हिम्मत अफज़ाई
प्रोत्साहन (Protsáhan
پروتساهن (Hausa'a
हौसला बढ़ाना (baṛhána
(حوصلہ بڑھانا)

همت شکن (ف - ص)

HIM,MAT-SHIKAN हिम्मत शिकन
उत्साह भेदी (Utsáh bl edi
اتسالا

2. सह वास (Sah vās सहवास) हम
संभोग (Sam bhog संभोग) हम
बिस्तरी (Ham bistari हमबिस्तरी)

هم خیال (ع - ف - ص)

HAM-KHAYÁL हम खयाल

1. सहमत (Sahmat सहमत) एक
मत (Ek mat एकमत) हमराय
(Ham ráe हमराए)
2. सह धर्म (Sah dharm सहधर्म) हम
सहपंथ (Sah panth सहपंथ) हम
मशरब (Ham mashrab हममशरब)

HAM-DARD हम दर्द (ف - ص)

सहानुभूति कर्ता (Sahánu bhúti karta
सहानुबोहोति कर्ता (Gham
gusár गमगुसार)

هم دردی (ف - م - ث)

HAM-DARDI हम दर्दी

सहानु भूति (Sahánu bhúti सहानु
समवेदना (Samvedana समवेदना)
दर्द मंदी (Dard mandi दर्दमंदी)

هم دست (ف - ص)

HAM-DAST हम दस्त

1. मित्र (Mittr मित्र) दोस्त (Dost
(دوست)
2. तुल्य (Tullya तुल्य) समान (Samán
(Barábar बराबर) समान

هم دیگر (ف - ص)

HAM-DIGAR हम दिगर

अन्योन (An,nyon अन्योन) परस्पर
(Paraspar परस्पर) आपस में (Ápas
meu बाहम (Báham)

3. सहजातीय (Sah jātíya सहजातीय)
एक खानदान का (Ek kbándán ka
(ایک خاندان کا)

هم جو ار (ع - ف - ص)

HAM-JIVÁR हम जिवार

प्रतिवासी (Prati vási प्रतिवासी)
प्रतिवेशी (Prati vesbi प्रतिवेशी)
पड़ोसी (Paṛosi पड़ोसी)

هم چشم (ف - ص)

HAM-CHASHM हम चश्म

1. मित्र (Mittr मित्र) दोस्त (Dost
(دوست)
2. तुल्य पद (Tullya pad तुल्यपद)
हम रुत्बा (Ham rutba हमरुत्बा)

هم خانه (ف - ص)

HAM-KHÁNA हम खाना

सह निवासी (Sah nivási सहनिवासी)
सह निकेत (Sah niket सहनिकेत)
किसी के साथ एक घर में रहने वाला
(Kisi ke sáth ek ghar meñ rahne vála
(کسی کے ساتھ ایک گھر میں رہنے والا)

هم خواص (ع - ف - ص)

HAM-KHAVÁS हम खवास

तुल्य लक्षण (Tullya lakchhan तुल्यलक्षण)
सह धर्मा (Sah dharma सहधर्मा)
एक जैसी खासियत वाले (Ek
jaisi khásiyat vále एकजैसी
(خاصیت والے)

هم خوابی (ف - م - ث)

HAM-KHÁBI हम खाबी

1. सह शय्या (Sah shaiya सहशय्या)
साथ सोना (Sáth sona साथसोना)

सह चर (Sah char सहचर) साथ
सफर करने वाला (Sáth safar karne
vála साथे सफर करने वाला)

2. साथी (Sáthi साथी) साथ रहने
वाला (Sáth rahne vála साथे रहने
वाला)

هم رشته (ف - ص)

HAM-RISHTA हम रिश्ता

1. सगेत्र (Sagottr सगोत्र) स्वजन
(Swajan स्वजन) रिश्ते दार (Rishte
dár रिश्तेदार)

2. सूत्रित (Súttrit सूत्रित) साथ में
नत्थी (Sáth men nath,thi साथे
मंसलिक (Muns^alik मंसलिक
(मंसलिक)

هم ركب (ف - ص)

HAM-RIKÁB हम रिकाब

1. सवारी के साथ साथ (Savári ke
sáth sáth सवारी के साथे साथे)

2. साथ (Sáth साथ) हम राह (Ham
ráh हमराह)

هم رنگ (ف - ص)

HAM-RANG हम रंग

सम वर्ण (Sam varn सम वर्ण) एक वर्ण
(Ek varn एक) एक से रंग के
(Ek so rang ke एक से रंग के)

همزاد (ف - مذ) हम ज़ाद

1. सह जात (Sah jāt सहजात) साथ
पैदा होने वाला (Sáth paída hone
vála साथे पैदा होने वाला)

HAM-DAM हम दम (फ - ص)
मित्र (Mitr मित्र) सखा (Sakha सखा)
दोस्त (Dost दोस्त)

هم دوش (ف - ص)

HAM-DOSH हम दोश

1. समान (Samán समान) बराबर
(Barábar बराबर)

2. पार्श्व वर्ती (Párshwa varti पार्श्व
वर्ती) बराबर बैठने वाला (Barábar
baithne vála बराबर बैठने वाला)

هم دیوار (ف - ص)

HAM-DÍVÁR हम दीवार

प्रति वेशी (Prati veshi प्रति वेशी)
पड़ोसी (Paṛosi पड़ोसी) हम साया
(Ham sáya हमसाया)

هم راز (ف - ص) हम राज़

1. मर्मज्ञ (Marmaggya मर्मज्ञ) राज़ दा
(Ráz dán राज़दान)

2. सखा (Sakha सखा) दोस्त (Dost
दोस्त)

هم راه (ف - ص) हम राह

1. सह चर (Sah char सहचर) सह पंथी
(Sah panthi सहपंथी) सफर का
साथी (Safar ka sáthi सफर का
साथी)

2. साथ साथ (Sáth sáth साथे साथे)

همراهی (ف - مذ)

HAM-RÁHI हम राही

1. सह पंथी (Sah panthi सहपंथी)

सहाध्यायी (Sahādh, dhyāyī) सहा
साथ साथ पढ़ने वाले (Sāth
sāth parhne vāle) साथ
ساتھ ساتھ پڑھنے
والے

هم - سخن (ف - ص)

HAM-SUKHAN हम सुखन

دیکھو 'هم زبان'

HAM-SAR हम सर (ف - ص)

समान (Samān) तुल्य (Tullya)
बराबर (Barābar) (ف - ص)

HAM-SARI हमसरी (ف - م)

1. समता (Samata) बराबरी
(Barābari)

2. उदंडता (Ud, dandata)
सरकशी (Sar kashi)

3. बराबरी का दावा (Barābari ka da, va)
(बराबरी का دعوی)

هم سفر (ع - ص)

HAM-SAFAR हम सफर

सहचर (Sahchar) सहपंथी

(Sah panthi) साथ सफर

करने वाला (Sāth safar karne vāla)

(साथ सफर کرنے والا)

HAM-SIN हम सिन (ف - ص)

सम वयस्क (Sam vayask)

सम सामयिक (Sam sāmāyik)

(वयस्थ) (Vayasth)

هم عمر (Ham umr)

هم سنی (ف - م)

HAM-SINI हम सिनी

सम वयस्कता (Sam vayaskata)

2. आदमी का साया जो अमल के ज़रिए
उस के बस में हो जाता और उस के
हर हुक्म की तामील करता है (Ādami
ka sāya jo amal ke zariye uske
bas meḥ ho jāta aur us ke har
hukm ki ta, mīl karta hai)
آدمی کا سایہ جو عمل کے ذریعے اس کے
بس میں ہو جاتا اور اس کے ہر
(حکم کی تعمیل کرتا ہے)

هم زبان (ف - ص)

HAM-ZABÁN हम ज़बान

सह मत (Sahmat) हम रोय

(Ham rai) मुत्तफिक (Muttāfiq)

(متفق)

هم زلف (ف - م)

HAM-ZULF हम जुल्फ

साढ़ू (Sārhu) दो सगी बहनों के

शौहर (Do sagi bahnon ke shau-

har) (دو سگی بہنوں کے شوہر)

هم سایگی (ف - م)

HAM-SÁYAGI हम सायगी

प्रति वास (Prati vās)

(प्रति वेश) (Prati vesh)

पड़ोस (Paṛos)

هم سایه (ف - ص)

HAM-SÁYA हम साया

प्रति वासी (Prati vāsi)

पड़ोसी (Paṛosi)

هم سبق (ع - ص)

HAM-SABAQ हम सबक

सह पाठी (Sah pāthi)

هم صفيّر (عف - ص)

HAM-SAFÍR هم سफीر

1. मित्र (Mitr मित्र) सखा (Sakha
(همدم Ham dam) हम दम (سکھا)
2. एक जैसी बोली बोलने वाली चिड़ियां
(Ek jaisi boli bolne wáli chīṛiyān
ایک جیسی بولی بولنے والی
(چڑیاں)

HAM-ASR هم عصر (عف - ص)

सम कालीन (Sam kálin सम कालीन)
एक समय में हाने वाले दो या अधिक
आदमी (Ek samaimen bone wale do
ya adhik ádami एक से में हाने
(والے दो या अधिक آدمी)

هم عمر (عف - ص)

HAM-UMR هم उम्र

सम वयस्क (Sam vayask सम वयस्क)
सम सामयिक (Sam sáma,ik सम
एक उम्र वाले (Ek umr wale
(ایک عمر والے)

هم عمری (عف - مٹ)

HAM-UMRI هم उम्री

समावस्था (Samávastha समावस्था)
समवयस्कता (Sam vayaskata सम
हम सिनी (Ham sini हम सिनी)
(سنی)

هم عنان (ف - ص)

HAM-INÁN هم इनं

1. सहचर (Sah char सहचर) हम राहा
(هم راهی Ham ráhi)
2. मित्र (Mitr मित्र) रफीक (Rafíq
(رفیق)

वयस्य भाव (Vayas, sya bháo वयस्य भाव)
हम उम्री (Ham umrí हम उम्री)
(عمری)

هم شکل (عف - ص)

HAM-SHAKL هم शकल

एक रूप (Ek rūp एक रूप)
तद्रूप (Tadrūp तद्रूप)
(Anu rūp अनु रूप)
(Tullya rūp तुल्य रूप)
एक जैसी शकल वाले (Ek jaisi shakl
vāle एक जैसी शकल वाले)

HAM-SHÍR हमशीर (फ - मٹ)

भगिनी (Bhagini भगिनी) सहोदरा
(Bahin सहोदरा)
(Hamshíra हमशिरा) (بہن)

همشیر زاده (ف - مڈ)

HAM-SHÍR-ZÁDA हमशीर ज़ादा

भगिनी सुत (Bhagini sut भगिनी सुत)
भगिनेय (Bhágineya भगिनेय)
(Bhánja भानजा)

همشیره (ف - مٹ)

HAM-SHÍRA हमशीरा

دیکھو 'همشیر'

هم صحبت (عف - ص)

HAM-SOHBAT هم سوهبات

1. सभा सद (Sabhásad सभा सद)
मुसाहिब (Musáhib मुसाहिब)
2. सहवासी (Sah wási सहवासी)
शरत करने वाला (Mubásharat karne
vāla مباشرت کرنے والا)

گفتگو کرنے والا (Gufgu karne vála) (لاپ کوتا)

هم کنار (ف - ص)

HAM-KINÁR هم کینار

آلینگیت (Álingit) بگال گیر (Bagbal gir) هم آغوش (Ham ághosh) (هم آغوش)

هم مذهب (ع - ص)

HAM-MAZ,HAB هم مزہب

سہ دھرمی (Sah dharmi) (سہ دھرمی) ایک مزہب والے (Ek maz.bab vále) (ایک مذهب والے)

هم معنی (ع - ص)

HAM-MA,NA (NI) هم مانا (نی)

سمانارٹھک (Samánárbhak) (سمانارٹھک) (Paryáe váchi) (پریاے) (Ek arth vále shabd) (ایک اর্থ والے شبد) (ایک ارتھ والے شبد)

هم مكتب (ع - ص)

HAM-MAK,TAB هم مکتب

سہ پاٹھی (Sah páthi) (سہ پاٹھی) Bach pan men sáth parhe hue (بچپن میں ساتھ پڑھے ہوئے)

هم نام (ف - ص) هم نام

سم نام (Sam nám) (سم نام) (Ek nám vále) (ایک نام والے)

هم نبرد (ف - ص)

HAM-NABARD هم نبرد

پروتی (Pruti dwandwi) (پروتی) (Haríf) (حریف) (Mad,de muqábil) (مد مقابل)

هم عهد (ع - ص) هم عهد (HAM-AHD) (هم عهد)

هم قدم (ع - ص)

HAM-QADAM هم قدم

سہ چر (Sab char) (سہ چر) (Sátbi) (ساتھی)

هم قلم (ع - ص)

HAM-QALAM هم قلم

سم پد (Sam pad) (سم پد) (Ek ohde vále) (ایک عہدے والے)

هم قوم (ع - ص)

HAM-QAUM هم قوم

1. سجاتیہ (Sajátíya) (سجاتیہ) (Khándáni) (خاندانی)
2. ایک (Ek deshíya) (ایک) (Ham mulk) (هم ملک)

هم قیمت (ع - ص)

HAM-QÍMAT هم قیمت

تولیاری (Tullyárg) (تولیاری) (Sam múllyá) (سم مولی) (Ek se dáron váli chízen) (ایک سے داموں والی چیزیں)

هم كفو (ع - ص)

HAM-KUF,V هم کوف

سہ گوتہ (Sah gottr) (سہ گوتہ) (Jin ke ápas men shádi byáh ho sake) (جن کے آپس میں شادی بیاہ ہو سکے)

هم كلام (ع - ص)

HAM-KALÁM هم کلام

واریا (Vártáláp karta) (واریا)

हमे तन گوش (फ - व)

HAMA-TAN-GOSH हमातन गोश

सुनने के लिए उत्कंठित (Sunne ke liye
utkanthit) (سننے کے لیے اٹکنٹھت)
उत्कर्ण (Utkarn) (اتکرن)

HAMA-DÁN हमा दां (फ - व)

1. सर्वज्ञ (Sarvaggya) (सर्वज्ञ) सर्व
वेत्ता (Sarv vetta) (सर्ववेत्ता) सर्व
ज्ञाता (Sarv gyáta) (सर्वज्ञाता) सब
कुछ जानने वाला (Sab kuchh jánne
vála) (सब कुछ जानने वाला)
2. व्युत्पन्न (Vyutpan,n) (व्युत्पन्न) (व्युत्पन्न)
विद्वत्तम (Vid,dwattam) (विद्वत्तम)
मुतबद्दिर (Mutabah,bir) (मुतबद्दिर)

हमे صفت موصوف (फ - व)

HAMA SIFAT-MAUSÚF

हिमा सिकत मौसूफ

सर्व गुण संपन्न (Sarv gun sampan,n)
सारी सिकतों से (Sarv gun sampan,n)
आरास्ता (Sári sifaton se árásta) (सारी
सिकतों से आरास्ता)

HAMA-GÍR हमागीर (फ - व)

सर्व व्यापी (Sarv vyápi) (सर्वव्यापी)
सर्व भौम (Sárv bhaum) (सर्वभौम)
आलम गीर (Álám gír) (आलम गीर)

हमेशगी (फ - म)

HAMESHAGI हमेशगी

निरन्तरता (Nirantara) (निरन्तरता)
दवाम (Davam) (दवाम)
(दवाम)

हम نشین (फ - व)

HAM-NASHÍN हम नशीं

पार्श्व वर्ती (Párshwa varti) (पार्श्ववर्ती)
पार्षद् (Párshad) (पार्षद्) (Musá-
hib) (مصاحب)

हम نفس (फ - व)

HAM-NAFAS हम नफस

मित्र (Mitr) (मित्र) (Sakha) (सखा)
दोस्त (Dost) (दोस्त)

HAM-NAVA हम नवा (फ - व)

सहमत (Sahmat) (सहमत) हम ज़बां
(Ham zabán) (हम ज़बां)

HAM-VÁR हम वार (फ - व)

समतल (Samtal) (समतल) चौरस
(Chauras) (चौरस) (Musattah)
(مسطح)

HAM-VÁRA हम वारा (फ - म)

निरन्तर (Nirantar) (निरन्तर) लगातार
(Lagátár) (लगातार) (Musal-
sal) (مسلسل)

हम وطن (फ - व)

HAM-VATAN हम वतन

सम देशीय (Sam desbíya) (समदेशीय)
एक वतन वाले (Ek vatan vále) (एक
वतन वाले)

HAMA हम (फ - व)

समग्र (Samag,gr) (समग्र) सर्व
(Sah) (सब)

HAMA-TAN हम तन (फ - व)

पूर्णतया (Purn taya) (पूर्णतया)
पूरे तौर से (Púre taur se) (पूरे तौर से)

جانی جو بھارت کی پراچین
(نواسی ہے)

ہندوستان (ف - مذ)

HINDOSTÁN ہندوستان

بھارت ورش (Bhārat varsh)

بھارت (Bhārat)

ہندوستانی (ف - مذ)

HINDOSTĀNĪ ہندوستانی

1. بھارتیہ (Bhāratīya) بھارت
بھارت (Bhārat) نیواسی
ہندوستان کا باشندہ
(Hindustān ka bāshinda)
(ستان کا باشندہ)

2. بھارت کی بھاشا (Bhārat ki bhāsha)
ہندوستان کی بولی
(Hindustān ki boli) بولی
(ہندوستان کی بولی)

HINDI ہندی (ف - مذ)

1. بھارت نیواسی (Bhārat nivāsi)
ہند کا رہنے والا
(Hind ka rahne vāla)
(ہند کا رہنے والا)
2. ہندی بھاشا (Hindi bhāsha)
(ناگری) (Nāgarī) بھاشا
3. ہندی لپی (Hindi lipi)
(دیو ناگری) (Dev nāgarī)
4. بھارتیہ (Bhāratīya) بھارت
بھارت (Bhārat) sambandhi
بھارت کا (Bhārat ka)
(بھارت کا)

HAMESHA ہمیشہ (ف - ص)
نیت (Nittya) سات (Satat)
سدا (Sada) سدا (Sādaiv) سدا
(دائم) (Dāim) سدا

HANJĀR ہنجار (ف - ص)

1. مارگ (Mārg) پتہ (Path)
(رستہ) (Rasta)
2. پدھتی (Pad, dhati) پرنالی
(Pranālī) ریش (Ravish)
(دوش)

HIND ہند (ف - مذ)

ہندوستان (Bhārat) بھارت
(Hindustān) ہندوستان

HINDASA ہندسہ (ع - مذ)

1. گنت (Ganit) بھج گنت
(Bīj ganit) ریاضی (Riāzi)
2. سنکھیا (Sankhya) عدد
(Adad) عدد

ہندسہ دان (ع - ص)

HINDASA-DĀN ہندسہ دان

گنت (Ganitaggya) گنتی
انک (Ank ganit vetta) بھج گنت
(Riāzi dān) ریاضی دان

HINDU ہندو (ف - مذ)

ایک ویش جاتی جو بھارت کی پران
نیت (Ek viresh jāti jo bhārat
ki prāchīn nivāsi hai)

3. योग्यता (Yoggyata یوگیختا) काबि-
लीयत (Qábiliyat قابلیت)

هنرور (ف - ص)

HUNAR-VAR हुनर वर

دیکھو 'هنر مند'

HANGÁM हंगाम (ف - مذ)
समय (Samai سَمَی) काल (Kál كال)
वक्त (Vaqt وقت)

HANGÁMA हंगामा (ف - مذ)

1. भीड़ (Bhír بھیر) जमाव (Jamáa جمع)
مجموع (Majma جماع)
2. कोलाहल (Koláhal كولاھل)
शोरोगुल (Shoroghul شور و غل)
3. हाहा कार (Háha kár هاهاكار) कोह-
राम (Kohráam كهرام)
4. धूम धाम (Dbúm dhám دھوم دھام)
हल चल (Hal chal هل چل)
5. उपद्रव (Upad,drav اپددرو)
बलवा (Balva بلوہ) टंगा (Danga دنگا)
6. सेन द्रोह (Sen droh سین دروہ)
बगावत (Baghávat بغاوت)

هنگامه آرائی (ف - م)

HANGÁMA-ÁRÁYI हंगामा आराई

1. युद्ध (Yud,dh یددھ) समर (Samar سمر)
जंग (Jang جنگ)
2. उपद्रव (Upad drav اپد'درو)
फितना (Fitna فتنہ) बलवा (Balva بلوہ)

HUNAR हुनर (ف - مذ)

1. शिल्प (Shilp شلپ) कला (Kala كلا)
फन (Fan فن)
2. गुण (Gun گُن) जौहर (Jauhar جواهر)
3. योग्यता (Yoggyata یوگیختا) काबि-
लीयत (Qábiliyat قابلیت)

هنرشناس (ف - ص)

HUNAR-SHANÁS हुनर शनास

गुणग्राही (Gunag,gráhi گونگ گراھی)
पारखी (Párahki پارکھی) हुनर का
पहचानने वाला (Hunar ka pah chán-
ne vála هنر کا پہچاننے والا)

هنر مند (ف - ص)

HUNAR-MAND हुनर मंद

1. शिल्प कार (Shilp kár شلپ کار)
दस्त कार (Dast kár دست کار)
2. कला कार (Kala kár کلاکار) फन कार
(Fan kár فن کار)
3. योग्य (Yoggya یوگیختا) काबिल
(Qábil قابل)
4. शिष्ट (Shisht ششت) सभ्य (Sabh, bhya سبھیہ) वा सलीका (Ba salíqa باسلیقہ)

هنر مندی (ف - م)

HUNAR-MANDI हुनर मंदी

1. शिल्प कर्म (Shilp karm شلپ کرم)
दस्तकारी (Dast kári دستکاری)
2. शिष्टता (Shishtuta ششتتا) सलीका
(Salíqa سلیقہ)

ہنگامہ لڑائی کا ہنگاما (Laṛáyi ka
hangáma لڑائی کا ہنگامہ)

HANGÁMI ہنگامی (ف - ص)

1. سامیک (Sámaik) (سامئک)
وقت (Vaḡti) (وقت)
2. استھائی (Astháyi) (استھائی)
آریزی (Árizi) (عارضی)

HANÚZ ہنوز (ف - ص)

آدیپی (Ad,dyápi) (آدیپی) آتک
(Ab tak) (آب تک) آبی (Ab bhi)
(آب بھی)

HAVA ہوا (ع - مٹ)

1. وات (Vát) (وات) وات (Váyu) (وات)
باد (Bád) (باد)
2. آکھ (Ich, chha) (آکھ)
(Ákánk chha) (آکھ)
(Khábish) (خواہش)
3. پریٹ بادھا (Pret bádha) (پریٹ بادھا)
آسےب (Áseb) (آسےب)
4. آپان وات (Apán váyu) (آپان وات)
ریاھ (Piyáh) (ریاھ)
5. دشا (Dasha) (دشا) (Hálat) (حالت)
6. ہلکا سبندھ (Halka sambandh)
(Halka) (ہلکا) سمبندھ
(Khafif ta,alluq) (خفیف تعلق)

ہوا باز (ف - ص)

HAVA-BÁZ ہوا باز

واتیان (Váyu yán cbálak) (واتیان)
چالک (Váyu yán cbálak) (چالک)
چالک (Váyu yán cbálak) (چالک)

ہنگامہ پرداز (ف - ص)

HANGÁMA-PARDÁZ ہنگاما پرداز

اوپدرو کاری (Upad,drav kári) (اوپدرو کاری)
فاساد فیلانے والا (Fasád
phailáne vála) (فاساد فیلانے والا)
شراستی (Sharáratí) (شراستی)

ہنگامہ پردازی (ف - مٹ)

HANGÁMA-PARDÁZI ہنگاما پردازی

اوپدرو کرنا (Upad,drav karna)
دنگا مچانا (Danga
machána) (دنگا مچانا)

ہنگامہ پرور (ف - ص)

HANGÁMA-PARVAR ہنگاما پرور

ہنگامہ پرداز

ہنگامہ پسند (ف - ص)

HANGÁMA-PASAND ہنگاما پسند

1. آسانتی پری (Asbántip, priya)
(آسانتی پری) جیسے دنگا فاساد پسند ہو
(Jise danga fasád pasand ho) (جیسے دنگا فاساد پسند ہو)
2. جو چاہتا ہو کہ ہر سب کوئی نہ
کوئی دل چسپ دھوم دھام رہے (Jo
cháhata ho ki har samai koyí na
koyi dil chasp dhúm dhám rahe)
جو چاہتا ہو کہ ہر سب کوئی نہ
(کوئی دل چسپ دھوم دھام رہے)

ہنگامہ کارزار (ف - مذ)

HANGÁMA-E-KÁRZÁR ہنگامہ کارزار

سمر (Samar) (سمر) یوڈ (Yud, dh)

ہوا دار (ف - مٹ)

HAVA-DÁR ہوا دار

1. शुभ चिंतक (Shubh chintak شہو
خیر خواہ (Khair kháh
(جنتک)
2. एक खुली हुई सवारी जिसे कहार
उठाते हैं (Ek khuli hui savári jise
kahár utháte hain ایک کھلی
ہوئی سواری جسے کہار اٹھاتے
ہیں تام جان (Tám ján
(جان)

ہوا رفتار (عف - ص)

HAVA-RAFTÁR ہوا رفتار

वायु वेग (Váyu veg وایو ویگ) शीघ्र
गति (Shíghr gati شیدھر گتی) बाद
رفتार (Bád raftár باد رفتار)

HAVÁYI ہوائی (ف - ص)

1. वायु संबंधी (Váyu sambandhi وایو
سمبندی) हवा से मुताल्लिक
(Havá se muta,alliq هو اسے متعلق)
2. कपोल कल्पित (Kapol kalpit کپول
گپ (Gap) (کلیت)
3. एक प्रकारकी आतश बाज़ी (Ek prakár
ki ádash bázi ایک پرکار کی
(آتش بازی)
4. नकली (Naqli نقلی) दिखावे का
(Dikháve ka دکھاوے کا)

جیسے ہوائی فیر

5. हवा के वेग से चलने वाला (Hava
ke veg se chalne vála هوا کے ویگ

वाला (Haváyí jaház chaláne vála
(ہوائی جہاز چلانے والا)

ہوا پرست (ف - ص)

HAVA-PARAST ہوا پرست

1. अवसर वादी (Avsar vádi اوسر
سوارتھی (Swárathi) (وادی
मतलब आशना (Matlab áshna
(مطلب آشنا)
2. कामी (Kámi کامی) विषय लोलुप
(Visbai lolup (ویشے لولپ
(Aiyásh عیاش)

ہوا خواہ (ف - ص)

HAVA-KHÁH ہوا خواہ

शुभचिंतक (Shubh chintak شہو
शुभेच्छु (Shubhech,ochhu
(جنتک) खैरखाह (Khair kháh
(شہو خیر خواہ)

ہوا خوری (ف - مٹ)

HAVA-KHORI ہوا خوری

वायु सेवन (Váyu sevan وایو سیدون)
हवा खाना (Hava khána هوا کھانا)
चिहिल कदमी (Chihil qadami چہل
(قدمی)

ہوا خیزی (ف - مٹ)

HAVA-KHEZI ہوا خیزی

बँधी हुई धाक उखड़ जाना (Bandhi hui
dhák ukhar jána بندھی ہوئی دھاک
Havá ukhar jána (ہوا (اکھر جانا
ukhar jána (ہوا اکھر جانا)

هوس پیشہ (عف - ص)

HAVAS-PESHA हवस पेशा

دیکھو 'هوس پرست'

هوس کار (ع - ص)

HAVAS-KÁR हवस कार

دیکھو 'هوس پرست'

هوسناك (عف - ص)

HAVAS-NAK हवस नाक

دیکھو 'هوس پرست'

هوش (ف - مذ) هوش

1. संज्ञा (Sangya سنگیا) चेतना (Chetana चितना) हवास (Havás हवास)

2. ज्ञान (Gyán ग्यान) इल्म (Ilm علم) खबर (Khabar खबर)

3. बुद्धि (Bud,dhi बुद्धी) मति (Mati मति) अक्ल (Aql عقل) (متی)

4. विवेक (Vivek वीवेक) तमीज़ (Tamíz तमीज़)

هوش ربا (ف - ص)

HOSH-RUBA هوش ربا

बुद्धि भ्रामक (Bud,dhi bhrámak बुद्धी भ्रामक) हوش उड़ा देने वाला (Hosh ura dene vála हوش ازادینے والا)

هوش مند (ف - ص)

HOSH-MAND هوش مند

1. संज्ञा वान् (Sangyaván संगीयान) (Hoshyár هوشیار) هوشیار

(سے چلنے والا)

جیسے ہوائی چکی - ہوائی بلدوق

ہوائے سموم (عف - مٹ)

HAVÁ-E-SAMÚM हवाए समूम

कड़ी लपट (Kari lapat कڑی لپٹ) तेज़

लू (Taz lu तीज़ लू)

हवाए सर सर (عف - مٹ)

HAVÁ-E-SARSAR हवाए सर सर

دیکھو 'सर सर'

हो ! (मो) (عف - ص) हू,BAHÚ

यथावत् (Yathávat यत्थावत्) सह रूप

(Sabrúp सारूप) बिलकुल एक जैसा

(Bilkul ek jaissa بالکل ایک جیسا)

हौदज (ع - مذ) HAUDAJ

हाथी या ऊँट की पीठ पर बँधा हुआ

कजावा (Háthi ya únt ki píth par

baudha hua kajáva हातھی یا اونٹ

کی پیٹھ پر بندھا ہوا کجاوا)

हौदा (Hauda هودا)

هوس (ع - مٹ) HAVAS

1. तृष्णा (Trishna त्रिष्णा) लिप्सा (Lipsa

लिप्सा) हिर्स (Hirs हिर्स)

2. लोभ (Lobh लोभ) लालच (Lálach

लालच) तमा (Tama طمع)

هوس پرست (عف - ص)

HAVAS-PARAST हवस परस्त

लोलुप (Lolup लोलुप) लिप्सु (Lipsu

लोभी (Lobhi लोभी) लालची

(Lálachi लालچی)

2. बुद्धि मत्ता (Bud,dhi matta بدهي متا)
(मनीषा (Manísha
(عقل مندی (Aql mandi
3. दूर दर्शिता (Dúr darshita دور درشتا)
(दूर अंदेशी (Dúr andeshi دور اندیشی)
4. सावधानी (Sáavadhání सावधानی)
(चौकसी (Chaukasi
5. धूर्तता (Dhúrtata دهورتता)
(چالاکي (Cháláki

HAUL हौल (ع - مذ)

1. त्रास (Trás त्रास) भय (Bhai
(ڈر (Dar
2. घबराहट (Ghabráhat گھبراہٹ)
(دهشت (Dahshat

होल زده (ع - ص)

HAUL-ZADA हौल زدا

- भय भीत (Bhai bhít
(ترست (Trast डरा हुआ (Dara
hua

होल ناك (ع - ص)

HAUL-NÁK हौल नाक

- भयंकर (Bhishan
(بهینکر (Bhayankar دهشت नाक (Dahshat nák

हो هو (ع - ص)

HUVA-HUVA हुवा हुवा

1. अक्षरशः (Akchharshah
(ذرا ذرا (Zara zara
(بالکل (Bilkul

2. बुद्धिमान (Bud,dhimán بدهي مان)
(عقل مند (Aqlmand

HOSH-YÁR होशयार (ف - ص)

1. सचेत (Sachet सजग)
(चौकना (Chaukanna
2. जाग्रत (Jágrat जागरूक)
(जाग्रूक (Jágarúk बेदार (Bedár
(بيدار
3. दक्ष (Dakchh कुशल)
(كشال (Kushal माहिर (Máhir
(ماهر
4. धूर्त (Dhúrt वंचक)
(ونچک (Vanchak फरेबी (Farebi
(فریبی
5. बुद्धिमान (Bud,dhi mán بدهي مان)
(मेधावी (Medhávi
(عقل مند (Aql mand
6. दूरदर्शी (Dúr darshi دور درشی)
(दूर अंदेश (Dúr andesh دور اندیش
7. सावधान ! (Sáavadhán
(خبردار ! (Khabardar

مخاطبے میں

8. सावधान (Sáavadhán
(خبردار (Khabardár
(محتاط (Mohtát

هوشیاری (ف - م)

HOSH-YÁRI होश यारी

1. दक्षता (Dakchhata
(निपुणता (Nipunata
(مہارت (Mahárat

हिबत زده (ع - ص)

HAIBAT-ZADA हैबत ज़दा

1. भय भीत (Bhaibhít بهی بهیت) त्रस्त (Trast ترست) खाइक (Kbáif خائف)
2. आतंकित (Átankit آتذكت) मर-ऊब (Mar,úb مرعوب)

हिबत ناك (ع - ص)

HAIBAT-NÁK हैबत नाक

1. भयंकर (Bhayankar بهیمنكر) भीषण (Bhíshan بهیمنشن)
2. डरावना (Daráona دراوناه)

HAIJÁN हैजान (ع - م)

1. प्रचंडता (Prachandata پرچندتا) तीव्रता (Tívrata تیورता) तेज़ी (Tezi تیزی)
2. अशांति (Ashánti اشانتی) गड़बड़ी (Garbari گربزی)

हैजान انگیز (ع - ص)

HAIJÁN-ANGEZ हैजान अंगेज़

1. अशांति प्रद (Ashántip,prad اشانتپ) तशवीश अंगेज़ (Tashvísh angez تشویش انگیز)

HECH हैच (ف - ص)

1. निकम्मा (Nikamma نكما) ना कारा (Na kára ناكارة)
2. तुच्छ (Tuch,ohh توح) अधम (Adham ادھم) नीच (Ních نیچ)

2. तद्वत् (Tadvat تدوت) वैसा ही (Vaisa hi ویساهی) बिजिंसिही (Bijinsihi بیجنسه)

HUVAIDA हुवैदा (ف - ع)

1. प्रकट (Prakat پركت) व्यक्त (Vyakt ظاهر) (Zábir ظاهر)

HAI,AT हैअत (ع - م)

1. खगोल विद्या (Khagol vid,dya کھگول ودیا) इतमूल अफ्लाक (Ilmul aflák علم الافلاک)
2. चेष्टा (Cheshta چیشٹا) आकृति (Ákriti آکرتی) हुलिया (Hulya حلیہ)
3. दशा (Dasba دشا) हालत (Hálat حالت)
4. बनावट (Banávat بناوت) साख्त (Sákht ساخت)

हैअत कड़ाई (ع - م)

HAI,AT-KAZÁYI हैअत कज़ाई

1. वेश भूषा (Vesh bbúsha वेश भूषा)
2. वज़ा क़ता (Vaz,a qat,a وضع قطع)

HAIBAT हैबत (ع - م)

1. भय (Bhai بهی) त्रास (Trás تراس) खौफ (Khauf خوف)
2. आतंक (Átank آتذک) रोब (Rob رعب)
3. आतुरता (Áturata آتورتا) घबराहट (Ghabráhat گھبراهت) बहसत (Vahshat وحشت)

HAIZUM ہیزم (ف - مٹ)

کاष्ठ (Káshth کاشتہ) ہڈن (Índhan ایندھن) جلالنے کی لکڑی (Jaláne ki lakri جلانے کی لکڑی)

ہیزم فروش (ف - ص)

HIAZUM-FAROSH ہیزم فروش

کاष्ठ विक्रेता (Káshth vik,kreta کاشتہ) ہڈن وانیک (Indhan vanik ایندھن وانیک) جلالنے کی لکڑی بچنے والا (Jaláne ki lakri bechne vála جلانے کی لکڑی بیچنے والا)

HAIZA ہیزا (ع - مٹ)

विसूचिका (Visúchika وسوچکا) دست اور قے کی گھاتک بیماری (Dast aur qai ki ghátak bimári گھاتک بیماری)

HAIKAL ہیکل (ع - مٹ)

1. वह मूर्ति जो किसी ग्रह के नाम पर बनाई जाए (Voh murti jo kisi grab ke nám par banáyi jáe وہ مورتی جو کسی گره کے نام پر بنائی جائے)

2. महा काय (Maha káe مہا کائے) بڑے جیسے والا (Bare jusse vála بڑے جیسے والا)

3. मूर्ति गृह (Murti grih مورتی گره) मंदिर (Mandir مندر) बुतखाना (But khána بت خانہ)

4. आकार (Ákár آکار) प्रकार (Prakár प्रकार) डील डौल (Dil daul دیل داول)

3. व्यर्थ (Vyarth ویرتھ) बे कार (Bekár بیکار)

هیچ کاره (ف - ص)

HECH-KÁRA हेच कारा

1. निष्कर्म (Nish karm نیش کرم) निकम्मा (Nikamma نیکما)

2. व्यर्थ (Vyarth ویرتھ) बे फाईदा (Befáeda بے فائدہ)

هیچ کس (ف - ص)

HECH-KAS हेच कस

دیکھو 'هیچ کاره'

هیچ مدان (ف - ص)

HECH-MADÁN हेच मदां

1. अन भिज्ञा (Anabhig,gya انبہ گیدہ) निरक्षर (Nirakchhar نیرکچھر) बे इल्म (Be ilm بے علم)

2. मूर्ख (Múrkh مورکھ) बे बुक्क (Be vuqúf بے وقوف) (Múrkھ مورکھ)

هیچ و پوچ (ف - ص)

HECHO-POCH हेचो पोच

व्यर्थ (Vyarth ویرتھ) मिथ्या (Mith,thya میثیا) फुज़ूल (Fuzúl فضول) (متھیا)

HÍZ हीज़ (ف - ص)

1. नपुंसक (Napunsak ناپنسک) क्लिब (Klib کلپ) हीजड़ा (Híjra هیزجڑا) जनाना (Zanána زنانه)

2. भीरु (Bhíru بھیرو) डरपोक (Darpok دَرپوک) बुज़दिल (Buz dil بزدل)

HÍMIYA हीमिया (ع - مٹ)

इंद्रजाल (Indr jál) भोज विद्या
(Bhoj vid, dya) तिलिस्म
(Tilism)

HAIHÁT हैहात (ع - मٹ)

हाहंत (Háhant) हाए
अफसोस (Háe afsos)

HAYÚLA हयूला (ع - مذ)

तत्त्व (Tattwa) धातु (Dhātu)
मूल (Mūl) हर चीज का
मादा, गुण और अस्तीयत (Har chíz
ka mūd, da gun aur asliyat)
हर (چیز کا مادہ، گن اور اصلیت)

5. बच्चे के गले की हँसली या तावीज़ों

का हार (Bachche ke gale ki hanali
ya távizon ka hár) گلے کے
(کی ہنسلی یا تعویذوں کا ہار)

6. स्त्रियों के गले का रुपों या अशरफियों

का हार (Istriyon ke gale ka rupon
ya ashrafiyon ka hár) استریوں کے
(گلے کا روپوں یا اشرفیوں کا ہار)

HÍL हील (ع - مٹ)

एला (Ela) छोटी इलाइची (Chhoti
Ilálohi)

ے

YÁBU याबू (ت - مذ)

छोटा घोड़ा (Chhota
ghora) (Tattu)

YA या (ف - عطف)

अथवा (Athava) किंवा (Kimva
(کموا))

YÁD याद (ف - مٹ)

1. स्मरण (Ismaran) स्मृति
(Ismriti) याद दाश्त
(Yád dásht)

2. ध्यान (Dhyán) खयाल
(Khayál)

3. अनुध्यान (Anud, dhyán) मानसिक प्रत्यक्ष
(Mánaaik pratyakohh)

YÁBIS याबिस (ع - ص)

शुष्क (Shushk) जिस को तासीर
खुश्क हो (Jis ki tásir kbushk ho)
(کی تاثیر خشک ہو)

YÁBINDA याबिंदہ (ف - ص)

आदाता (Ádáta) प्रापक (Prápak)
پانے والا (Páne vála) (پراپک
والا)

2. स्मारक (Ismáarak اسمارك) मैमो-
रेंडम (Memorendum میمورینڈم)

YÁR یار (ف - مذ) یار

1. मित्र (Mitr मित्र) सखा (Sakha
दोस्त (Dost دوست) (سکھا
2. उपपति (Uppati اپ پتی) जार
(Áshna آشنا) (Jár جار)

YÁRA यारा (फ - مذ) يارا

1. बल (Bal बल) शक्ति (Shakti
طاقت (Táqat شکتی)
2. सामर्थ्य (Sámarthya سامرتهیه)
सकत (Sakat سکت) मकदूर
(Maqdúr مقدور)
3. साहस (Sáhas साहस) हियाउ
(Hiyáo هیاءو) हिम्मत (Himmat
همت)

YÁRÁNA याराना (फ - مذ) يارانه

- मित्रता (Mittrata मित्रता) मैत्री (Maittri
دوستی (Dosti دوستی) (میتري)

YÁRI यारी (फ - مذ) ياری

- मैत्री (Maittri मैत्री) दोस्ती (Dosti
دوستی)

YÁS यास (ع - مذ) یاس

- निराशा (Nirásha निराशा) नैराश्य
(Nairásh,shya निराशیه) ना उम्मेदी
(Na ummedi نا امیدى)

ياس آمیز (ع - ص)

YÁS-ÁMEZ यास आमेज़

- निराशा पूर्ण (Nirásha purn निराशा پورن)
ना उम्मेदी से भरा हुआ (Na ummedi

तसवुर (Tasav, مانسک پرتیكچه
vur تصویر)

ياد آوری (ف - مذ)

YÁD-ÁVARI याद आवरी

- याद करना (Yád karna یاد کرنا)
बुलाना (Bulána بلانا) पूछना (Púchh-
na پوچھنا) शुभस्मरण (Subh-
asmaran شبھس مرن)

ياد داشت (ف - مذ)

YÁD-DÁSHI याद दाश्त

1. स्मरण शक्ति (Ismaran shakti
हाफिज़ा (Háfiza اسمرن شکتی)
(حافظه)
2. अनुस्मारक (Anusmáarak انسمارك)
रिमाइंडर (Reminder رمائندَر)

ياد دهانی (ف - مذ)

YÁD-DIHÁNI याद दिहानी

- अनुस्मरण (Anusmáaran انس ماردن)
कोई भूली हुई बात याद दिलाना (Koyi
bhuli hui bát yád dilána کوئی بھولی
बात یاد دلانا)

ياد فراموش (ف - ص)

YÁD-FARÁMOSH याद फरामोश

- याद भूल जाने वाला (Yád bhul jáne
vála یاد بھول جانے والا) स्मृति
विस्मारक (Ismriti vismáarak اسمرتی
دسمارک)

يادگار (ف - مذ) یادگار

1. स्मृति चिह्न (Ismriti chin,nh اسمرتی
نشانى) (Nisháni نیشانی) (چندھ)

YÁFTANI یافتنی (ف - ص) یافتنی
پراپ (Práppya) جو کسی سے
میلنا ہو (Jo kisi se milna ho جو
(کسی سے ملنا ہو)

YÁQÚT یاقوت (ع - مذ) یاقوت
پولک (Pulak) ایک رتن (Ek
ratn ایک رتن)

YÁQÚTI یاقوتی (ع - مٹ) یاقوتی

1. یاقوت سے संबंध رکھنے والی چیز
(Yáqút se sambandh rakhne váli
chíz یاقوت سے سمبندھ رکھنے والی
چیز)

2. ایک پوٹ کر اقلے جس میں یاقوت
پڑتا ہے، (Ek pusht kar avaleh jis
men yáqút parṭa hai ایک پشت
کر اولیہ جس میں یاقوت
پڑتا ہے)

YÁL یال (ت - مذ) یال

غولے کے گلے کے بال (Ghoṛe ke gale
ke bál گھوڑے کے گلے کے بال)

YÁVAR یاور (ف - مذ) یاور

سہایک (Saháyak) سہایک
(Saháae) مدد گار (Madad
gár مددگار)

YÁVARI یاوری (ف - مٹ) یاوری

سہایتا (Saháyata) سہایتا
(Sáháae) مدد (Madad
مدد)

so bhara bua سے امیددی
بھرا ہوا

یاس انگیز (ف - ص)

YÁS-ANGEZ یاس آنگیز

نیراشوتپادک (Niráshotpádak) نیراشوت
نا ائمہدی پئدا کرنے والا
(Na ummedi paida karno vála
(نا امیددی پیدا کرنے والا)

YÁSAMAN یاسمن (ف - مٹ) یاسمن

نو مللیکا (Nav mallika) نو مللیکا
اٹم گندھا (Uttam gandha) اٹم گندھا
چمیلی (Chameli) چمیلی

YÁSAMÍN یاسمین (ف - مٹ) یاسمین

دیکھو 'یاسمن'

YÁGHI یاغی (ت - ص) یاغی

1. ویدروہی (Vid,drohi) ویدروہی
(Bághi) باغی

2. اناگیاری (Anágyakári) اناگیاری
نا فرمان (Na farmán)
(نا فرمان)

YÁPT یافت (ف - مٹ) یافت

1. لاف (Lábh) لاف
(Nafa) نفع

2. پراپتی (Prápti) پراپتی
(Husúl) حصول

3. آامدنی (Áe) آامدنی
(Ámadani) آمدنی

یتیم خانہ (عف - مذ)

YATÍM-KHÁNA यतीम खाना

अनाथालय (Anáthálai (اناتھالے) دارुल
यतामा (Dáruḷ yatáma (دارالیتامی)

YAKH यख (फ - म्)

1. हिम (Hím (هم) बर्फ (Barf (برف)
2. अति शीतल (Ati shítal (اتی شیتل)
बहुत ही ठंडा (Bahut hi thanda
(بہت ہی ٹھنڈا)
3. पाला (Pála (پالا) तुषार (Tushár
(تشار)

यख زده (ف - ص)

YAKH-ZADA यख ज़दा

हिमार्त (Himárt (همارت) पाला मारा
हुआ (Pála mára hua (پالا مارا ہوا)

YAKHNI यखनी (फ - म्)

मांस रस (Máns ras (مانس رس)
गोश्त का उबाला हुआ पानी (Gosht ka
ubála hua páni (گوشت کا ابالا ہوا پانی)

YAD यद (ع - مذ)

हस्त (Hast (هست) कर (Kar (کر)
हाथ (Háth (هاتھ)

يد طولی (ع - مذ)

YADE-TÚLA यदे तूला

हस्त कौशल (Hast kaushal (هست کوشل)
हस्त सिद्धि (Hast sid,dbi (هست سیدھی)
महारत (Mahárat (مہارت)

YÁVAGI यावगी (تف - م्)

प्रलाप (Praláp (پرلاپ) बकवास (Bak-
vās (بکواس) बेहूदा गोई (Behúda goyi
(بیہودہ گوئی)

YÁVA यावा (ت - ص)

1. मिथ्या (Mith,tbya (میتھیا) निरर्थक
(Nicarthak (نیررتھک) फुजूल (Fuzúli
(فضول)
2. अश्लील (Ashlil (اشلیل) गंदा
(Ganda (گندا) फूहड़ (Phúhar
(فیهوہڑ)

YÁVA-GO यावा गो (تف - ص)

अनर्गल भाषी (Anargal bháshi (انرگل
मिथ्या वादी (Mith,tbya vádi (میتھیا
वादी) बेहूदा बक वास करने वाला
(Behúda bak vās karne vála (بیہودہ
بکواس کرنے والا)

YUBS युब्स (ع - مذ)

शुष्कता (Shushkata (ششکاتا) खुश्की
(Khushki (خشکی)

YUBÚSAT युबूसत (ع - म्)

शुष्कता (Shushkata (ششکاتا) खुश्की
(Khushki (خشکی) रुखा पन (Rúkha
pap (روکھاپن)

YATÍM यतीम (ع - ص)

अनाथ (Anáth (اناتھ) बे चाप या मां का
बच्चा (Be báp ya mán ka bach,cha
(بے باپ یا ماں کا بچہ)

ایک بیماری جس میں jata hai
(شریر پیلا پڑ جاتا ہے)

ید قدرت (ع - مذ)

YADE·QUDRAT यदे कुदरत

सामर्थ्य (Samarthya) शक्ति
(Sakat) सकत (शक्ति)

YAZDÁN यज़دان (ن - مذ)

1. ईरान के आतश परستों के मतानुसार
नेकी का खुदा (Írán ke ádash para-
ston ke matánusár neki ka
khuda) ایران کے آتش پرستوں کے
(متانوسار نیکی کا خدا)

2. ईश्वर (Íshwar) खुदा (Khuda)
(خدا)

یزدان پرست (ف - ص)

YAZDÁN·PARAST यज़दां परस्त

1. अग्निपूजक (Agni pújak) اگنی
آतश परस्त (Ádash
parast) (آتش پرست)

2. ईश्वर पूजक (Íshwar pújak) ایشور
خُدا परस्त (Khuda
parast) (خدا پرست)

YAZÍD یزید (ع - ع)

अरब और इराक आदि का शासक जिस
ने हज़रत इमाम हुसैन और उन के घर
वालों को शहीद कराया था (Arab aur
Íraq ádi ka shásak jis ne hazrat
Imám Husain aur un ke ghar válon
ko shahíd karáya tha) عرب اور عراق
آد کا شاسک جس نے حضرت امام
حسین اور ان کے گھر والوں کو
(شہید کرایا تھا)

YASÁR یسار (ع - مذ)

1. वाम (Vám) वायां (Báyán)
(الٹا) उलटा (Uta)

YARÁQ यराक (ت - مذ)

1. युद्ध सामग्री (Yud,dh sámaggri) یدھ
अस्त्र शस्त्र (Astr shastr) (सामग्री)
(Hathiyár) हथियार (استر شسترو
هتھیار)

2. उप करण (Up karan) (اپ کرن)
सामान (Sámán) (سامان)

یرغمال (ت - مذ)

YARGH MÁL यर्ग माल

1. प्रति भूति (Prati bhúti) پردتی
(Zamánat) जमानत (بھوتی)

2. दो लड़ने वाले राजाओं में संधि के
समय विजयी राजा को पराजित राजा
की ओर से जमानतके तौर पर दिया
जाने वाला लड़का आदि ताकि राजा
अपनी प्रतिज्ञा भंग न कर सके
دو لڑنے والے راجاؤں میں صلح کے
وقت مغلوب راجہ کی طرف سے
مفتوح راجہ کو بطور ضمانت دیا
جانے والا لڑکا وغیرہ تاکہ وہ اپنا
(معاهدہ توڑ نہ سکے)

YARAQÁN यरकान (ع - مذ)

कमल रोग (Kamal rog) (کمل روگ)
एक बीमारी जिस में शरीर पीला पड़जाता
है (Ek bímári jis men sharír pílapar)

YAGHMA یغما (ف - مٹ) YAGHMA

1. लूटमार (Lút mār लुटमार) (Luttas लुटस) गारत गरी (Gbárat garí गारत गरी)

2. तुर्किस्तान का एक नगर जहां बा सौंदर्य प्रसिद्ध है (Turkistán ka ek nagar jabán ka saundarya prasid, dh hai तुर्किस्तान का एक नगर जहां बा सौंदर्य प्रसिद्ध है)

YAQZA यक्ज़ा (ع - مذ) YAQZA

जागरण (Jágaran जागरण) जाग्रति (Jágrati जाग्रति) बेदारी (Bedári बेदारी)

YAQÍN यकीन (ع - مذ) YAQÍN

विश्वास (Vish,shwás विश्वास) एतिबार (Etibár एतिबार) (Pratyai प्रतिष्ठा)

YAQÍNI यकीनी (ع - ص) YAQÍNI

निःसंदेह (Nis,sandeh निःसंदेह) निश्चय (Nishchai निश्चय) (Be shub,ha बे शुब्हा)

YAK यक (ف - ص) YAK

एक (Ek एक) वाहिद (Vahíd वाहिद)

YAKÁYAK यका यक (ف - ص) YAKÁYAK

सहसा (Sahasa सहसा) अकस्मात् (Akasmát अकस्मात्) अना यास (Aná-yás अना यास) अचानक (Achának अचानक)

2. वाम पक्ष (Vám pakcbh वाम पक्ष) बाईं ओर (Báin or बाईं ओर)

YASÁVUL यसावुल (ت - مذ) YASÁVUL

चोब दार (Chob dár चोब दार) नकीब (Naqíb नकीब)

YUS,R युस (ع - مذ) YUS,R

1. समृद्धि (Samrid,dhi समृद्धि) धनाढ्यता (Dhanádhyata धनाढ्यता) माल दारी (Mál dári माल दारी)

2. सरलता (Saralata सरलता) सुगमता (Sugamata सुगमता) आसानी (Ásáni आसानी)

YASÍR यसीर (ع - ص) YASÍR

1. सुगम (Sugam सुगम) सरल (Saral सरल) आसान (Ásán आसान)

2. जिस बच्चे की मां मर गई हो (Jis bach,che ki mán mar gayi ho जिस बच्चे की मां मर गई हो)

YASH,B यश्ब (ع - مذ) YASH,B

एक हरे रंग का पत्थर जो दवा के काम आता है (Ek hare rang ka path,thar जो दवा के काम आता है)

YA,NI यानी (ع - مضارع) YA,NI

अर्थात् (Arthát अर्थात्) मतलब यह कि (Mat,lab yah ki मतलब यह कि)

يك بیک (ف - ص)

YAK-BA-YAK دك ب يک

دیکھو 'یکایک'

يكتا (ف - ص) يکتا YAKTA

वे (अद्वितीय Ad, dwitīya) द्वितीय
(Be misl) मिल (بے مثل)

يك جهتی (ف - مٹ)

YAK-JEHATI يک جهتی

(Abhed) अभेद (Ekata) एकता
(Ittihad) इत्तिहाद (अभिद)

يك چشم (ف - ص)

YAK-CHASHM يک چشم

एक (Ekákeh) (अिकाक) एकाक्ष
काना (Ek nayan) (अिक नयन)
(Kána) काना

يك دگر (ف - ص)

YAK-DIGAR يک دگر

बाहम (Paraspar) परस्पर
(Páham) (बाहम)

يك دل (ف - ص) يکدل YAK-DIL

संयुक्त (Ek mat) (अिक मत) एक मत
(Mut-tahad) (सुत हद) (सुनयुक्त)
(متحد)

يك راي (ف - ص)

YAK-RÁE يک راي

एक मत (Sahmat) (सहमत) सहमत
(Ek mat) (अिक मत) हम खयाल
(Ham khayál) (हम خیال)

يك رنگ (ف - ص)

YAK-RANG يک رنگ

(Ek varn) (अिक वरु) एक वर्ण
(Ham rang) (हम رنگ) हम رنگ

समान (Sadrish) (सदरिश) सदृश
(Misl) (मिثل) (Samán) (سمان) مثل

يك زبان (ف - ص)

YAK-ZABÁN يک زبان

हम राय (Sahmat) (सहमत) सहमत
(Ham ráe) (हम رای) (هم رای)

يك سان (ف - ص)

YAK-SÁN يک سان

समान (Ek rúp) (अिक रूप) एक रूप
(Tullya) (तुल्य) (Samán) (سمان)
(Ek jaia) (अिक जैसा) एक जैसा

يكسانيت (ف - مٹ)

YAK-SÁNÍYAT يک سانیت

(Ek rúpata) (अिक रूपता) एक रूपता
(Sádrish,shya) (सदरशिय) सदृश्य
(Samánata) (समानता) समानता
(Barábari) (बराबरी)

يك سر (ف - ص) يکسر YAK-SAR

नितान्त (Sarvatha) (सर्वथा) सर्वथा
(Bilkul) (बिल्कुल) (Nitánt) (नितान्त)
(Sire se) (सिरे से) (بالکل)

يك سو (ف - ص) يکسو YAK-SU

(Ekágr chitt) (अिकाग्रचित्त) एकाग्रचित्त
(Shánt chitt) (शान्त चित्त) शान्त चित्त
(Munhamik) (मुनहमिक) मुनहमिक
(منهمک)

يك لخت (ف - ص)

YAK-LAKHT यक लखत

पूर्णतया (Purnataya) बिल्कुल
(Bilkul) (بالکل)

2. एक ओर (Ek or) (ایک اور)
एक तरफ (Ek taraf) (ایک طرف)

3. निर्णीत (Nirnit) (نرنیت) फैसल
(Faisal) (فیصل)

يكسوئی (ف - مٹ)

YAKUM यकुम (फ - ص) یکم

1. एकम (Ekam) (ایکم) एक वाला
(Ek vala) (ایک والا)

2. प्रथम (Pratham) (پرتھم) पहला
(Pahla) (پہلا)

يك مشت (ف - ص)

YAK-MUSHT यक मुश्त

एक राशि (Ek rashī) (ایک راشی)
सब का सब (Sab ka sab) (सब का सब)
सब एक बार में (Sab ek bar men) (सब
(ایک بار میں)

YAK-SUYI यक सूई

1. संतोष (Santosh) (سنتوش) इत्मीनान
(Itminan) (اطمینان)

2. अवकाश (Avakash) (اوکاش) कुर्सीत
(Fursat) (فرصت)

3. तन्मयता (Tanmayata) (تن مہتا)
संलग्नता (Sanlagnata) (سن لگنتا)
दिल जमई (Dil jami) (دل جمعی)

يك شمبه (ف - مذ)

YAK-SHAMBA यक शम्बा

रविवार (Ravivar) (रविवार) इतवार
(Itvar) (اتوار)

YAK,KA यक्का (फ - ص) يکه

1. एकाकी (Ekaki) (ایکاکي) अकेला
(Akela) (اکيلا)

2. अद्वितीय (Ad,dwitiya) (اد،دوتيه) लासानी
(Lasani) (لاسانی)

يكه تاز (ف - ص)

YAK,KA-TAZ यक्का ताज़

1. शह सवार (Shah savar) (شه سوار)
घोड़े पर बहुत अच्छा चढ़ने वाला
(Ghore par bahut ach,cha
chadne vala) (گھوڑے پر بہت اچھا
(چڑھنے والا)

2. लड़ाई में अकेला बहुतों से लड़ने
वाला (Ladai men a'ela bahuton)

يك طرفه (عف - ص)

YAK-TARFA यक तरफ

1. एकपक्षीय (Ek pakchhiya) (ایک
پکچھیہ) एक जानिब का (Ek
jانب ka) (ایک جانب کا) एक ओर
का (Ek or ka) (ایک اور کا)

2. पक्ष पात ग्रस्त (Pakchhpāt grast)
(पक्ष पत ग्रस्त) तरफ दाराना
(Taraf darana) (طرفدارانہ)

يك قلم (عف - ص)

YAK QALAM यक कलम

नितांत (Nitant) (نیتانت) बिल्कुल
(Bilkul) (بالکل) सिरे से (Sire se) (سرے سے)

YAM یَم (ع - مذ) یَم

نَدی (Nadi) دَرِیا (Darya)

YUMN یَمَن (ع - مذ) یَمَن

کَلْیاَن (Kallyán) مَنگَل

(Mangal) بَرکَت (Barakat)

YAMÍN یَمِین (ع - ص) یَمِین

1. دَکْہِین (Dakohhin) دَاوَا
(Dáyán) دَاوَا

2. دَاہِینَا ہَاث (Dáhina háth) دَاہِینَا ہَاث

YURUSH یُورُش (ت - مٹ) یُورُش

1. اَکْرَمَان (Ákraman) ہَمَلَا
(Hamla)

2. اُپَدْرَاو (Upad,drav) دَڳَا
(Danga) دَڳَامَا (Hangáma)

YUSUF یُوسُف (ع - مذ) یُوسُف

اَک پَیْڳَمْبَر جُو بَہُت ہِی سُنْدَر تھِے (Ek
paig̃ha mbar jo bahut hī sundar the
(ایک پَیْڳَمْبَر جُو بَہُت ہِی سُنْدَر تھِے

یُوسُف ثَانِی (ع - مذ)

YÚSUFĒ-SÁNI یُوسُفِے سَانِی

اَیسا سُنْدَر جُو دُوسرا یُوسُف جَان پَڌِے
(Aisa sundar jo dúsara yúsauf ján
pare ایسا سُنْدَر جُو دُوسرا یُوسُف
(جان پَڌِے

یُوسُف جَمَال (ع - ص)

YÚSUF-JAMÁL یُوسُف جَمَال

یُوسُف جَیسا سُنْدَرَتَا والا (Yúsuf jaísi
sundarata vála یُوسُف جَیسی

se laínē vála لَوَانِی مَہَن اَکھِلا
مَہَارَتھی (بَہتوں سَے لَوَانِے والا
(Mahárat̃hī مَہَارَتھی

YAGÁNA یَغَانَا (ف - مذ) یَغَانَا

1. سَواجَن (Swajan) پَرِجَن
(Parijan) رِشْتِے دَار
(Rishtedár)

2. اَد'دَوِتیہ (Ad,dwitīya) اَنُوپَم (Anupam) لَا جَوَاب
(La javáb)

یَغَانَا رُوز گَار (ف - ص)

YAGÁNA-E-ROZGÁR یَغَانَا رُوز گَار

وِشَوَجِت (Vish,shwajit) اَپنِے سَمَی کا سَب سَے بَڑَا اَدَامِی
(Apne samai ka sab se b̃ara ádami
(اَپنِے سَمَی کا سَب سَے بَڑَا اَدَامِی

YAL یَل (ف - مذ) یَل

مَلَل (Mall) یَوَدھا (Yodha)
پَہْلَوَان (Pahlván)

YALDA یَلْدَا (ف - مٹ) یَلْدَا

سَب مَے لَڳی رَات جُو ۲۳ دِیسَمْبَر کُو پَڌِتی
ہِے اُور جُو اَشُبھ مَانِی جَاتِی ہِے (Sab
se lambí rát jo 23 December ko partī
hai aur jo ashubh mání jāti hai
سَب سَے لَمبِی رَات جُو ۲۳ دِیسَمْبَر کُو
(پَڌِتی ہِے اُور جُو اَشُبھ مَانِی جَاتِی ہِے

YALGHÁR یَل گَار (ت - مٹ) یَل گَار

اَکْرَمَان (Ákraman) چَڌَاہِی
(Chāḥāyi) ہَمَلَا (Hamla)
(حَمَلَا

YUNÁN یونان (ف - مذ)

یونان (Yunan یون) یونان (Greece) یونان (Yunan desh) یونان (کریمس) یونان دیس

YUNANI یونانی (ف - مذ)

یونانی (Yunan یون) یونانی (Greek) یونان کا نیواسی (Yunan ka nivási) یونان کا نیواسی

YAHÚD یهود (ع - مذ)

یہودی کی جمع

یہودی لوگ (Yahúdi log)

YAHÚDI یہودی (ع - مذ)

1. ہزارت موسا کی امت کا व्यक्ति

(Hazrat Músa ki ummat ka vyakti)

(حضرت موسی کی امت کا ویکتی)

2. بہت ہی زلیل قسم کا سرمایہ دار

(Babut hi zalí qism ka sarmáyadár)

(بہت ہی ذلیل قسم کا سرمایہ دار)

دھن پشاح (Dhan pishách)

(پشاح)

(Ati ráp-ván) اتی راپ وان (سندرتا والا)

YAUM یوم (ع - مذ)

دین (Din) دین (Divas) دین (Roz) روز

یوماً فیوماً (ع - ص)

YAUMAN-FA-YAUMAN یومن ک یومن

دین پرتی دین (Din prati din)

نیتھ پرتی (Nitya prati)

روز (Roz ba roz) روز و روز (پرتی)

(بہ روز)

YAUMIYA یومیہ (ع - مذ)

1. پرتی دین (Prati din)

ہر روز (Har roz)

2. روز کی تنخواہ (Roz ki tankháh)

روز کی تنخواہ (Rozina)

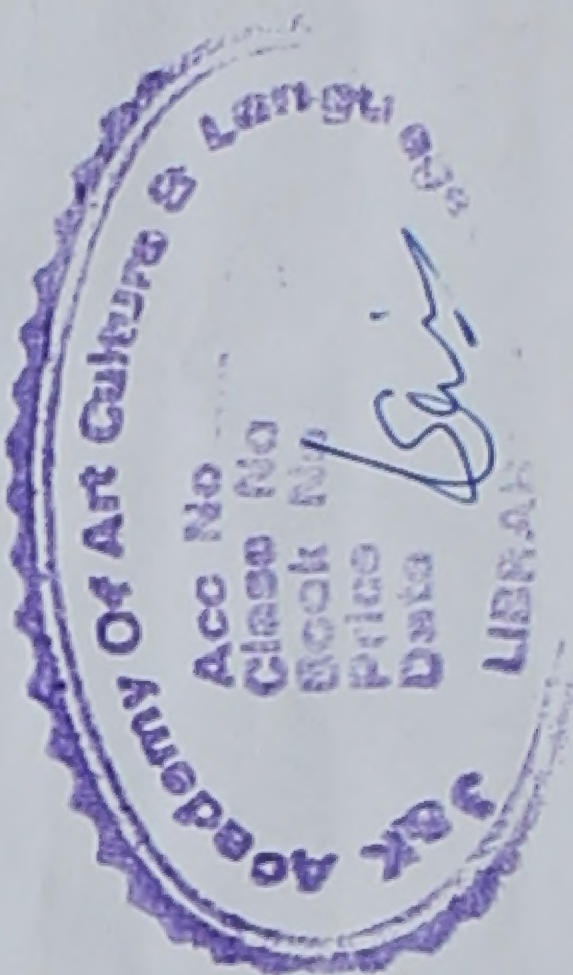
3. روز کا (Roz ka)

End

Library of ART CULTURE AND LANGUAGE

Sc Bar

49143739143
URD
2690

J & K ACADEMY OF ART, CULTURE & LANGUAGES

LIBRARY
JAMMU/SRINAGAR

Class No. 491.4393 9143

Book No. ~~AN 590~~ 4RD

Accession No. 2690